Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

LVCIANI
SAMOSATENI
OPERVM

Tomus III.

Majoris Bibliothe: Collegij S. I.
Pragæ ad Cum S. Clement:

GILBERTI COGNATI

ET

IOANNIS SAMBVCI

Annotationibus,

Quæ ad finem cuiuſque DIALOGI auctiores & emendatiores ſunt adiectæ.

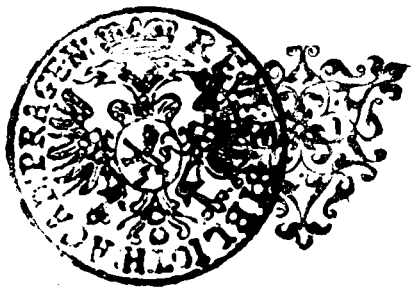

BASILEAE.

DEORVM Dialogi.

ΗΡΑΣ ΚΑΙ Διὸς. IVNONIS ET Iouis.

Iacobo Micyllo interprete.

IVNO.

ON ἰξίονα τοῦτον ὁρᾷς, ὦ Ζεῦ; ποῖον ἄρα τὸν τρόπον ἐρᾷ; Ζ. ἄνθρωπον ἐν χρῇ τὸν, ὦ Ἥρα, καὶ συμποτικὸν. ἀτὰρ ἄμεινον σιωπῶ ἡμῖν, ἀνάξιον ἅμα καὶ συμποσίου ὄντα. Ηρα. ἀλλ' ἀνάξιός γε, ὑβριστὴς ὤν, ὡς γε μηκέτι σιωπᾶν. Ζ. τί δ' ὕβρισε; Ηρα. ἐμὲ γὰρ οἶμαι, καὶ μάλα ἀδήλως. Ηρα. τί δ' ἄλλο καὶ γὰρ ἀσχύνομαι εἰπεῖν αὐτὸ δι' ὃ τοῦτον ἐτόλμησεν. Ζ. καὶ μὴν δεῖ τοῦτο καὶ μάλιστα εἰπεῖν, ὅ. Ηρ καὶ ἀσχημοῦντα ἐπιχείρει, μᾶλλον δὲ ἐπέρα τινά; σωφρονεῖ μὲν γὰρ ὁ τοῦτον τι τὸ ἀσχημον.

XIONEM hunc vides; Iupiter? qui būsnā moribus affectum patiatur? IVN. Hominem esse vtile, Iuno, & combibonem: non enim cōuersaretur nobiscum, si indignus conuiuio foret. IVN. At indignus est, contumelioſus certè existens. quapropter nō amplius conuersetur nobiscum. IVP. Quid autem contumeliæ intulit? oportet enim (vt puto) & me scire. IVN. Quid verò aliud? Etenim erubescō dicere ipsum: tale est quod sibi sumpsit. IVP. At qui ob hoc tamè etiam magis dicere debebat, in quantum ille turpia quoque conatus est. Num igitur solicitauit aliquam ad stuprum? intelligo enim cuiusmodi turpe sit;

ἐκεῖ ἂρ ὀκνήσας ἀπῆρ. Ηρ. αὐτὸν ἐμὶ, ἐκ ἄπλω τινα, ὦ Ζεῦ, πολυὶ ἤδη χρόνον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἠγνόουν τὸ πρᾶγμα, διοτὶ ἀφνὼς ἀφιόμην εἰς ἐμὶ. ὁρᾶν δὲ ἔστιν ἀκριβῶς, καὶ ἔνοτε μὲν ἔβλεπε πρὸς τὸ ἔκπωμα, ὃ ἔκειτο ἐν αὐτῷ ἐκείνο μέρ. καὶ λαβὼν ἐφίλει μυκτῆρ, καὶ πρὸς τὸς ὀφθαλμὸς προσῆγε, καὶ αὖθις ἀφιόμενος εἰς ἐμὶ. ταῦτα ἤδη σαφῶς ἐρωτικὰ ὄντα, καὶ ἐπιπολὺ μὲν ἠδέμην ἠγόμην πρὸς σὶ, καὶ ὅμως ὑποπτεύσασθαι τῆς μανίας τὸν ἄνθρωπον. ἐπὶ δὲ καὶ πόρρω ἐτόλμησέ μοι προσφερέσθαι, ἐγὼ μὲν ἀφέσα αὐτὸ ἔτι λαμπρύνομαι, προνενοήμην, ἐπιφραξαμένη τὰ ὦτα ἐκ μὴ ἀκούσαμι αὐτῦ ὑβριστικὰ ἐπιζώντος, ἀπιόντ᾽ ἐμοὶ φράσοντα. σὺ δὲ αὐτὸς ὅρα ὅπως μὴ τὰ ἄνδρα. Ζ. οὗτο δὴ ἐστὶν ὁ λαβὼν ἐπ᾽ ἐμὶ αὐτὸν, καὶ μὴ χῖτῶν Ηρας γάμων; ἐσόδων ἐμὲ

quòd reformidaueris dicere. IVN. Iſsem me, non aliam quampiam Iupiter, longo iam tempore. Ac primùm quidem ignorabam quid rei eſſet cur auentè adeò me aſpiceret: Illè autem etiam ingemiſcebat, & ſublachrymabatur: & ſi quando bibens tradidiſſem Ganymedi poculum, hic petebat ex eo iam ipſo bibere, & capiens oſculabatur interea, & ad oculos admouebat, & rurſus proſpectum in me intendebat: hæc intelligebam amatoria eſſe: & multo quidem tempore verecundabar dicere ad te, putabamq; ceſſaturum à furore hominem. Poſtquam verò & ſermones auſus es mihi adhibere, ego demittens illum adhuc lachrymantem, & ad genua prouolutum, obturatis auribus, vt ne contumelias ſupplicantis illius audirem, abijt vt tibi dicerem. Tu verò ipſe vide quomodo explores virum. IVPIT. Euge, ſceleratus ille in me ipſum, & vſque ad Iunonis nuptias etiam? adeóne

ἐμεθύσθη τῆ νέκταρ; ἀπ' ἄλλας τάττε ἄτιοι, καὶ πίρα τῆ μητρὶ φιλάνθρωποι, ἢν καὶ συμπόσας αὐτὸς ἐποιησάμεθα. συγγνωσεὶ δ' ἡμῖν, ἃ πάντες ὅμοια ἡμῖν, καὶ ἰδόντες ἐράνια λάκκα, καὶ οἷα ἔστι ἄλλα ἐπὶ γῆς, ἐπιθύμησαν ἀπολαῦσαι αὐτῶν, ἔρατι πλόντος. ὁ δ' ἔρως, βίαιόν τι ὄν, καὶ ἐκ ἀνθρώπων μόνον ἄρχει, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἐνίοτε. Ηρ. σὺ μὲν καὶ πάνυ οὐτός γε ἀνοσότητος ὤν, καὶ ἄλλα σε, καὶ φίρατε τῆς ἡσυχίας, φασίν, ἐλκων. καὶ ἴσως σοῦ, ἵνα μὴ ἐγκαταλίπῃ σοι, καὶ ἀπάτης ἀφθόνως ἐς ὅ, τι ἂν δεηθῇς. καὶ ὅλως δοκεῖ μοι καὶ παιδὶ τῷ ἔρωτι σύνοικος εἶναι. καὶ νῦν τῷ Ἰξίονι οἶδα δεδότι συγγνώμην ἀποπόμψας, ἅτι καὶ αὐτὸς μοιχώσας ποτὲ αὐτῇ πλὴν γυναῖκα, ἣ σοι τὸν Πειρίθεν ἔτεκεν. Ζ. ἔτι γὰρ σὺ μέμνησαι ἐκείνων, ἔτι ἐγὼ ἔπαυσα

inebriatus est nectare? Cæterum nos authores horum fumus, & vltra modum amatores hominum, qui quidem & conuiuatores nostros ipsos fecimus. Digni igitur venia sunt, si bibentes similia, atque eadem nobiscum: deinde & aspicientes cœlestes istas formas, & quales nunquam viderunt in terra, concupiuerunt frui illis, amore capti voluptatis. Est autem amor violentum quiddam, & non hominibus, solùm imperat, sed & nobis ipsis interdum. IVN. Tuus quidem & valde hic domesticus est, & a duxit te, & fert viatico (vt aiunt) trahens, & sequeris ipsum quòcunque duxerit te, & immutaris facilè in quodcunque iusserit, & prorsus possessio & ludus Amoris es tu. Et nunc Ixioni scio quòd veniam tribuis, vt qui & ipse adulterio cognoueris aliquando illius vxorem quæ tibi Pirithoum peperit. IVPIT. Adhuc enim tu memmineris illorum, si quid ego lu-

ξα ἐς γῆν καταπεσῶμαι. ἀτὰρ φίλτατα, ὦ μοι δοκῶ περὶ τῆς Ἰξίονος; δοκάζειν μὲν μηδαμῶς αὐτὸν, μάλ' ἀπρεπὲς τῇ συμποσίῳ σκιὰν γάρ. ἐπὶ δ' ἐρᾷ, νὴ ὡς φῆς, λιπαρύθη, καὶ ἀφόρητα πάσχει. Ηρ. τί, ὦ Ζεῦ; δῆθεν γάρ μή τι ὕβρεως πρὸς σὲ ἔπραξε. Ζ. ἀλαμῶς. ἀπεῤῥωλον ἐκ νηφάλης πλασάμενοι αὐτῇ ὅτι ὅμοιον, ἐπειδὰν λυθῇ τὸ συμπόσιον, διαπεφευγὼς ἀγρυπνεῖ, ὡς τὸ εἰκὸς, ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, παρακαλακινοῦμεν αὐτῷ φέροντες. ἕτω γὰρ παύσεται ἀνιάτου, οἰηθεὶς τετυχηκέναι τῆς ἐπιθυμίας. Ηρα. ὤπαγε. μὴ ὥραιόν γε ποιῶ, τὴν νύμφην αὐτὸν ἐπιφυμῶν. Ζ. ὅμως παύσεται, ὦ Ηρα τί γὰρ ἂν καὶ πάθοις ἀνιαρὸν ἀπὸ τοῦ πλάσματος, εἰ νηφάλιος ὁ Ἰξίων σιωπήσει; Ηρα. ἀπαὰ νηφάλιος γὰρ ἂν δόξω, καὶ τὸ ἀσχολὸν ἐπ' ἐμοὶ ποιήσει δόξῃ τοῦ ὁμοιότητα. Ζ. ὄκνει τοῦτο φάς.

si in terram descendens. Sed nôsti quid mihi videatur de Ixione? multandum quidem ipsum nequaquam, neque à conuiuio eiurandum esse. rusticum enim foret. Sed quia amat, &, vt ais, lachrymatur, & intolerabilia patitur. IVN. *Quidnam, ô Iupiter? metuo enim ne & tu contumeliosum aliquid dicas.* IVPIT. *Nequaquam: sed simulachrum ex nube fingentes tibi simile, postquam solutum fuerit conuiuium, & ille vigilat (vt par est) præ amore, ad concubitum adhibeamus, ipsi afferentes. sic enim ab angendo animo fortassis desistet, putans se consecutum esse desiderium.* IVN. *Apage, vt nunquam quiecquam tempestiuum illi contingat, quando ea ita quæ supra ipsum sunt, concupiscit.* IVPIT. *Attamen patere, ô Iuno. Quid enim adeò graue tibi accidet ex hoc figmento, si cũ nube Ixion cõgredietur?* IVN. *Sed nubes ego esse apparebo, & turpitudinẽ istam in me cõmittet propter similitudinẽ.* IVP. *Nihil istud dicis*

φής. ὅτι γὰρ ἡ νεφέλη ποτὲ Ἥρα γενήσεται ἄρα, ὅτι σὺ νεφέλη, ὁ Ἰξίων μόνον ἐξαπατήσεται. Η. ἀλλὰ οἷοι πάντες ἄνθρωποι ἀλαζονικώτατοί εἰσιν, αὐχήσει καὶ τοῦτο ἴσως, καὶ διηγήσεται ἅπασι, λέγων συγγιγνόμενος τῇ Ἥρᾳ, καὶ σύνεστιν ὥσπερ εἰκὸς Διΐ, καὶ πῃ τάχα ἐρᾷ μου φύσαντος αὐτῇ, οἱ δὲ πιστεύσουσιν, ἐπεὶ ἀληθὴς ὁ νεφέλης σωλῆν. Ζ. ἐπεὶ δὲ λύω τι δεῖσθον ἅπτεσθαι τοῦ ἀλλωτρίου ἐμπεσόντα, προχεῖ ἄθλιος κρεμάσθαι, συμπεφορτωμένος μετ' αὐτῆς ἀεί, καὶ πόνον ἄπαυστον ἕξει, δίκλω δεδεμένος τῷ ῥοπτῆρι. Ηρα. ἡ γὰρ ἀνὴρ τῷ πόνῳ ἀεὶ ἡ μεταμέλεια.

dicis. neque enim nubes hæc vnquam Iuno erit, neque tu nubes: Ixion autē solùm decipietur. IVN. *Sed (vt omnes homines arrogātes sunt) gloriabitur descendens forsitan, & narrabit omnibus, dicens coisse cum Iunone, & Iouis vxalem esse. forsitan etiā dixerit me ipsum amare: illi verò credetur, quando non viderūt quomodo cū nube coierit.* IVP. *Igitur si quid tale dixerit, in infernū præcipitabitur, & ac rotæ miser alligatus, cū ipsa perpetuò circumuoluetur, et laborem nunquam cessaturum sustinebit: pœnas videlicet has pro amore dependens.* IVN. *Non enim graue hoc quidem ob iactantiam.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

CONqueritur Iuno apud Iouem se de stupro ab Ixione appellatam. De Ixione notissima fabula est, quā ex Pindari interprete ad β. aliàs attingemus, in postrema Saturnalium epistola fortassis.

a DVCIT te & fert naso, vt aiunt, trahens.] *Erasmus vocifer sic transtulit: Iste quidem modis omnibus sibi dominatur, ducitéque te, & circumagit ipsa, quòd dici solet, nare trahens. Hoc rursus Lucianus vsus est in Hermotimo, siue de Sectis, vbi plura ex eodem Erasmo annotauimus.*

b Simulachrum ex nube.] *Ixion Iunonem persequutus, eiq; stuprum inferre conatus in nube libidinē suam exprompsit, specie decepius.* c Ac rotæ.] *Ixion cùm Iunonem ad adulterium sollicitauerat, pœnas dat apud inferos. Nam perpetua rotæ vertigine circumtorquetur, de quo sic Tibullus:*

Illic Iunonem tentare Ixionis ausi,
Versantur sceleri noxia mēbra rotę. *Ouid. 4. Met.*
Voluitur Ixion & se sequiturq; fugitq;.

Ea fusiùs explanantur in 10. Metam. Ouid. & in 6. Aen. Virg.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ ΚΑΙ Σελλώνης.

VENERIS ET Lunæ.

Iacobo Micyllo interprete.

VENVS.

Τι ταῦτα, ὦ Σελλώνη, φασὶ ποιεῖν σε, ὁπόταν ἄμ κατὰ τὴν Καρίαν γένῃ, ἰσάνω μέν σε τὸ Ζυγὸν, ἀφορῶσαν ἐς τὸν Ενδυμίονα κατάδουτα ὑπαίθριον, ἄτε διωκτέον ὄντα, ἐνίοτε δὲ καὶ καταβαίνειν ἐπ' αὐτὸν ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ. Σε. ἐρώτα, ὦ Αφροδίτη, τὸν τοῦ γόου, ὅς μοι τούτων αἴτιος. Αφρο. ἔα ἐκεῖνον· ὑβριστὴς ὅπερ, ἐμοὶ γοῦν ἀντὶ τῆς μητέρα οἷα διέφθαρκε, ἄρτι μὲν ἐς τὴν Ἰδην κατάγων, Αγχίσου ἕνεκα τοῦ Ἰλιέως. ἄρτι δ' ἐς τὸν Λίβανον, ἐπὶ τὸ Ασσύριον ἐκεῖνο μειράκιον, ᾧ καὶ τῆς Περσεφόνης ἐπέρα-

QVid hæc, ô *Luna*, facere te aiunt, quoties ad Cariā peruenis, vt curru sistas, ac desuper aspectes [a] *Endymionē* dormientē sub dio tanquā venatorem aliquē: interdum autē etiam descendas ad ipsum ex media via? LVN. *Interroga, ô Venus, filium tuū qui mihi harum rerum author est.* VENVS. *Sine: contumelioſus ille est.* [b] *Me quippe matrem ipsius quibus modis affecit! nunc quidem in Idam adigens Anchisæ causa Troiani: nunc autem in Libanum ad* [c] *Assyrium & Proserpinæ desiderabi-*

lem

σαρ ποιήσας, ἐξ ἡμίσεως ἀφαίρετό μι τὴν ἐρωμένην, ὥστε πολλάκις ἐπείληφα, ἢ μὴ παύσεται ζιαῦτα ποιῶν, κλάσαν μὲν αὐτῆ τὰ τόξα, καὶ τὸν φαρέτραν, πτερυγίσαν δὲ καὶ τὰ πτερά. ἤδη δὲ καὶ πληγὰς αὐτῷ ἐνέτηνα ἀς τὰς πυγὰς τῷ σανδάλῳ. ὁ δ' ἐκ οἶδ' ὅπως τὸ παραπαν τίνα δυσθύμως, καὶ ἐκτετώρα, μετ' ὀλίγον ἐπιλέληται ἁπάντων. ἀτὰρ ἐπί μοι, καλὸς ὁ Ενδυμίων ἐστίν; ὑπαραμύθιόν γὰρ ὅτω τὸ δεινόν. Σε. ἐμὶ μὲν μάν καλὸς, ὦ Αφροδίτη, δοκεῖ, καὶ μάλιστα ὅταν ἐπιβαπόμενον ἐπὶ τῆς πέτρας τὴν χλαμύδα καθεύδῃ, τῇ λαιᾷ μὲν ἔχον τὰ ἀκόντια, ἤδη ἐκ τᾶς χερὸς ἀποῤῥέοντα. ἡ δὲ ξιὰ ἅ, περὶ τὸν κεφαλὸν ἐς τὸ ἄνω ἐπικεκλασμένη ἐπιτέρπει, τῷ προσώπῳ πρεπεκμένη. ὀρθὰ τᾶ ὄπᾳ κεκυμμένᾳ, ἀναπνέα τὸ ἀμβρόσιον ἐκεῖνο ἄσθμα, τότε ζώνυσι ἐγὼ ἀψοφητὶ κατιδὼν

lem fecit, & me ex dimidia parte amoribus meis priuauit. Quare iam sepe illi interminata sum: ni desinat talia facere, fracturam esse me ipsius & arcus & pharetram: ampuatauram autem etiam alas: Iampridem verò & plagas ipsi in nates incusi sandalio: sed ille, nescio quo pacto, tum quidem statim metuens ac supplicans, paulò pòst omnium obliuiscitur. Verùm dic mihi, formosúsne Endymion iste est? Nam hoc quidem solatio fuerit malo huic. LVN. Mihi quidem etiam admodum formosus, ô Venus, videtur, & maximè quando instrata super rupem chlamyde dormit, læua tenens sagittas pauslatim è manu prolabentes. Dextra autem circa caput sursum versus reflexa, decorem affert faciei, cui circunfunditur. Ipse verò solutus somno, anhelat ambrosium illũ habitum. Tunc igitur tacitè equidem, & sine

καλῶσα ἐπ' ἄκρων τῶν λόφων βιβηκυῖα, ὡς ἂν μὴ ἀνωρόμῳ ἐκταραχθείη. οἶσθα τί ἂν ἔν σοι λέγοιμι τὰ μετὰ ταῦτα, πλὴν ἀκήκοας γὰρ τὰ ἔρωτος.

vllo strepitu descendens, ac summis digitis insistens, vt ne expergefactus ille perturbari posset. Scis igitur quid tibi post hæc dictura fuerim, sed pereo equidem amore.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ENDYMIONEM dormientem.] *Endymionē in monte Cariæ Latmo, diuturno somno iacentem, Luna ita adamasse fertur, vt sæpe ad ipsum de cælo ascenderit. Occasio fabulæ insumpta videtur, quòd Endymion motum Lunæ primus obseruasse, atque aliis ostendisse dicitur, teste Plin. lib. 2. cap. 9.*

b Me matrem ipsius.] *Conqueritur quoque de filij sui nequitia in amore fugitiuo, carmine scripto.* c ASSYRIUM illum adolescentem.] *Assyrij enim præ cæteris studiosi & periti rerum Magicarum fuerunt, & veneficiorum.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

μυθικὸς quòd Luna deperiat Endymionem, ἐρωτικός.

Cynthia perpulchri capitur forma Endymionis,
Quem solita è media visere sæpe via est.
Pòst etiam queritur Cytherea mater Amoris,
De gnati factis, nequitiaq; graui.

QVID hæc, ô Luna.] *τὸ ἐγκλημα κατ' ἀφήγησιν θαυμαστικὸν* Interroga, ô Venus, filium.] *μετάστασις ἀφαιρετική.* Sine: contumelioſus ille eſt.] *παροιμιολογία ὀλυρτικὴ ἀπὸ τῶν ἱλάσκου κατ' ἀπαρέμφατον, τὰ κωλυτικά.* Sæpe illi interminata.] *αἰ ἀπειλαί.* Fracturam eſſe me.] *αἰ πλῆγαι.* Verùm dic mihi.] *ἐπανόρθωσις κατ' ἐρώτησιν.* Mihi quidem admo-

admodum.] *κάπειτα ἐπιφατικὴ.* Quando in strata super] *ἔπαφοις & causa.* Tunc igitur tacitè.] *ab eventu.* Scis igitur.] *præcisio.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ Α. *ΜΕΡΚΥΡΙΙ ΕΤ Apollinis.*

Eodem interprete.

MERCVRIVS.

ΤΟ δὲ καὶ χαλὸν αὐτὸν ὄντα, Ἥφαιστον, καὶ τὸν χυλὸν ἔχοντα βάναυσον, ὦ Ἀπολλον, τὰς καλλίστας γυναῖκας ἠγάπησεν, τὴν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὴν Χάριν; ΑΠ. ἀγνοεῖς τύχη, ὦ Ἑρμῆ. πλὴν ἐκεῖνό γε ἐγὼ θαυμάζω, τὸ ἀνέχεσθαι σαυτὸν, αὐτῷ, καὶ μάλιστα ὅταν ὁρῶσιν ἐφ' ἑτέρῳ μὲν ἐπὶ τῇ καμίνῳ ἱδρῶτι ῥέοντα, ὥσπερ ἐπὶ τὰ κατάντη ἔχοντα. καὶ ὅμως δεδεμένον ὄντα αὐτὸν ἐπιβάλλεταί τι, καὶ φιλεῖ, καὶ συγκαθεύδει. ΕΡ. τοῦτο καὶ αὐτὸς ἀγανακτῶ, καὶ ὦ Ἥφαιστε φθονῶ. σὺ δὲ λόμα, ὦ Ἀπολλον, καὶ κιθάρισε, καὶ μίγα ἐπὶ ὦ κάλλη φρόνει.

ITAN' autem Vulcanum, cùm & claudus ipse sit, & artem adeò fabrilem & contemptam exerceat, Apollo, pulcherrimas duas pxores duxisse, Venerem atque Gratiam? APOL. Felicitas quædam hæc, Mercuri. Veruntamen illud equidem miror, quòd cum illo rem habere sustineant, & maximè quando vident sudore fluentem, in fornacem demittere atque incurvare sese, multa adeò fuligine facie illius oppleta. Et tamen talis ipse cùm sit, amplectuntur ipsum & osculantur, & una dormiunt. MERC. Hoc & ipse indignor, & Vulcano invideo. At tu comam nutri Apollo, ac citharam persona, animum ob pulchritudinem elatum atque superbum præ te ferens:

να, ἐγὼ ἐπὶ τῇ ἀνξίᾳ, καὶ τῇ λύρᾳ. ἔστα ἐκεῖνα μεμαθήκασι μόνοι, μόνοι ἐκοιμώμεθα. Απ. ἐγὼ δὲ καὶ ἄπνους ἀναφρόδιτός εἰμι ἀ τὰ ἐρωτικὰ, καὶ δύο γάρ, οὓς μάλιστα ἠγάπησα, τὸν Δαφνὶν, καὶ τὸν Υάκινθον, ἃ μὲν ἄπνους ἀπέφυγέ με, καὶ μισεῖ ὥστε ἄλλο ξύλον γενέσθαι μᾶλλον ἢ ἐμοὶ συνεῖναι. ὁ δὲ ἐπὶ τῇ θήρᾳ ἀπόλλυται, καὶ νυνὶ ἀνέρωτα φάνυς ἔχω. Ερ. ἐγὼ δὲ ἤδη ποτὲ τὸν Αφροδίτην. ἔπ' ὀ χὴ αὐχεῖν. Απ. οἶδα, καὶ τὸν Ερμαφρόδιτον ἐκ εὖ λέγεται τοῦτο εἶναι. καλὸν ἐκεῖνό μοι εἰπέ, ἔστι οἶδα, πᾶς ἡ γυνοτυπῆ ἡ Αφροδίτη τὸν Χάριν, ἢ ἡ Χαρις ταὐτόν; Ερ. ὅτι, ὦ Απολλον, ἐκεῖνη μὲν αἰεὶ ἐν τῇ Λήμνῳ συνουσίαν, ἀλ' Αφροδίτην ἐν τῷ ἠρανῷ. ἄμως τι περὶ Ἄρλω ἔχει τὰ ποιμὰ, ἐκεῖνην ἐρᾷ, ὥστε ὀλίγου αὐτῇ τῇ χαλκίδι

rent: ego autem etiam ob habitudinem corporis, & lyram: cæterùm vbi cubitum eundum fuerit, soli dormiemus. APOLL. Ego verò aliàs quoque habeo Venerem minùs propitiam ad res amatorias: quippe etiam quos duos maximè præter cæteros amaui, [a] Daphnem & Hyacinthum, illa quidem aufugit atque odit me, adeò vt in lignum conuerti maluerit, quàm mecum rem habere: hic autem à disco interfectus est, & nunc pro illis coronas habeo. MERC. At ego iam aliquando Venerem, sed non oportet gloriari. APOL. Noui, atque etiam [b] Hermaphroditum istum ex te aiunt peperisse ipsam. Veruntamen illud mihi dic, si nosti quomodo non æmulatur Venus Gratiam, aut contra illa Venerem? MERC. Quoniam, Apollo, illa in Lemno cum ipso consuetudinem habet. Venus autem in cœlo: præsertim autē hæc [c] cū Marte plerūq; versatur, atq; illū amat: quapropter nō ita multum fa-

brum

κίας τέτε μόνε. Απ. καὶ ταῦτα οἶσθα τὸν Ηφαιστον ἀδύνατον. Ερ. οἶδα. ἀπὸ τέ ἄν φράσαι Αὐσιάδε, νεανίαν ὁρᾶν νεανίαν, καὶ στρατιώτην αὐτόν; ὥστε δὴ δουλίαν ἄγειν, καὶ δεσμά τινα ἐπιμηχανήσασθαι αὐτοῖς, καὶ συναλίσκεσθαι, συλλαβόντας ἐνὶ τῶν δυνῶν. Απ. ἐκ οἶδα. δοξαίμην δ' ἄν αὐτὸς ὁ ξυμφθυσόμενος ἐν.

brum iſtum curat. APOL. Atq; hæc putas ipſum Vulcanum ſcire. MERC. Scit, ſed quid agat, cùm generoſum adeò adoleſcentem, & præterea militarem ipſum eſſe videat? Quare ſilentium agit, niſi quòd minatur quidem vincula quædam excogitaſſe contra illos ſeſe, ijſq; ipſos comprehenſurum eſſe, circundato velut retibus quibuſdam lecto. APOL. Neſcio ſanè; optârim verò ipſe, ille qui ſic comprehenderetur eſſe.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a DAPHNEM.] *Daphne cùm ardentiùs amaretur à Phœbo, quæ virginitatem perpetuam vouerat, implorato patris ſui Penei fluminis auxilio, in laurum arborem eſt commutata, quam mediam amplexus Phœbus ſibi dicauit. Hanc fabulam vide latiùs apud Ouid. lib. 1. Metamorph.* b Hermaphroditum.] *Ex iſta ſtatim vocis compoſitione apparet Mercurij & Veneris filium eſſe. Nam Mercurius ἑρμῆς, Venus ἀφροδίτη à Græcis dicitur. De hoc iterum in dialogo Apollinis & Bacchi, & in Muſcæ encomio.* c Cum Marte.] *Hic Deus inter alias multas Venerem adamauit, & Cupidinem genuit. De quibus vide lepidiſſimam fabulam apud Homerum Od. β. 11. Ouidium quoque libro quarto Metamorph.*

ΠΑΝΟΣ ΚΑΙ Ερμῆ. PANOS ET MER. curij.

Iacobo Micyllo interprete.

PAN.

ΧΑῖρε, ὦ πάτερ Ερμῆ. Ερ. νὴ καὶ σύ γε. ἀλλὰ πῶς ἐγὼ σὸς πατήρ; Πα. ἐκ Κυλλήνης δῆτα τυγχάνεις; Ερ. καὶ μάλα. πῶς δ' ἂν ὑὸς ἐμὸς ἦ; Πάν. μοιχίδιός ἄμι, ἐξ ἔρωτός σοι γεγώς. Ερ. νὴ Δία, φάσκε ἴσως τινὸς μοιχεύσαντος αἶγα, ἐμὸς γὰρ πῶς λίρα τὰ ἔχων ῥίνα δικνύτιον, καὶ πλατύνους καὶ σκληρὸν δίχηλα, καὶ τραγικὰ, καὶ ἐρᾷ τῆς τραγός Πάν. ὅσα ἂν ἀφτικνῆσθαι εἰς ἐμὲ, τὸν σαυτοῦ ἔλεγε, ὦ πάτερ, ἵππου νέβισον ἀφεφαίνει, μέτωπον δὲ σαυτὸν, ὃς δικαῦτα γυναῖς, καὶ παιδοποιεῖς, ἐγὼ δὲ ἀναίτιος. Ερ. τίνα δὲ καὶ φῂς σου μητέρα; ἵππου ἔλαβον αἶγα μοιχεύσας ἔγωγε; Πάν.

SAlue, pater Mercuri. MERC. Salue vtique & tu. Sed quomodo ego pater tuus sum? PAN. An non Cyllenius ille Mercurius es tu? MER. Atque admodum. Quo pacto igitur filius meus es? PAN. Adulterius sum, ex amore tibi natus. MER. Per Iouem hirci fortasse cuiusdam, qui capram per adulterium cognouit. Nam meus quomodo fueris, qui & cornua habes, & nasum talem, & barbam hircinam, & pedes bifidos, hircinosque, præterea & caudam super natibus? PAN. Quæcunque in me conuiciando dicis, ijs tuum ipsius filium, pater, probrosum ac turpem declarat: imò potius teipsum, qui eiusmodi generas, & tales liberos procreas: ego verò extra culpam sum. MER. Quam autē etiam matrem tuam dic esse? Num ignorās alicubi cū capra adulterium exercui ego?

PAN.

Πάν. ἢ οὐ ταῦτα ἐμοίχευσας, ἀλλ' ἀνάμνησον σεαυτὸν, εἰ ποτὲ ἐν Ἀρκαδίᾳ παῖδα τὴν λωβήταν ἐβίασω. τί δακὼν τὸν δάκτυλον ζητεῖς, καὶ ἐπὶ ποσὸν ἀφρεᾶς; τῷ ὄντι ἀκαιρὸς λέγω Πλωτλόπλω. Ερ. ἆρα τί σοι δοκῶ καὶ ἐκείνη ἀντ' ἐμοῦ πράγῳ σοι ὅμοιον τεκεῖν. Π. ἀνίης ἀκούσας λόγον σοι ἐρῶ. ὅτε γὰρ μὲ ἐξέπεμπεν ἐπὶ τὸν Ἀρκαδίαν, ὦ παῖ, μήτηρ μού φησιν, ἔφη, ἐγὼ μὲν Πλωτλόπη ἡ σπαρτιάτις. τὸν πατέρα δὲ ζῆνωσι θεὸν ἔχειν, Ερμῆν τε καὶ Μαίας καὶ Διός. εἰ δὲ ὑβρισμένη τε καὶ παγοσκιλὴς ἦν, μὴ λυπεῖσθαι. ὁπότε γάρ μοι σωλῶν ὁ πατὴρ ὁ σὸς, πράγῳ ἑαυτὸν ἀπέκασεν, ὡς λάθοι, καὶ δὴ τῷ ὁμοίως ἀπίθηκε τῷ πράγῳ. Ερ. νὴ Δία μεμνημαί ποιήσας τι τοιοῦτον. ἐγὼ δ' ὃν ὁ ἐμὸς ἔκτισε μεγαλοφρονῶν, ἔτι ἀγνὼς καὶ αὐτὸς ὤν, σὸς πατὴρ ἐκλήσομαι, καὶ

PAN. *Non cum capra, sed tibi ipse in memoriam reuoca, num in Arcadia quandoque puellam liberam per vim stupraris. Quid mordendo digitum, quæris, ac diu dubitas? Icarij filiam, dico Penelopen.* MERC. *Quid igitur illi accidit, quòd pro me, hirco similem te peperit.* PAN. *Dicam tibi, quæ ex illa ipsa audiui. Quando enim me in Arcadiam ablegabat: O'[illegible], inquit, mater quidem [illegible] go sum, Penelope ex Sparta nata: cæterùm patrem nôstris habere te Deum, Mercurium illum Maiæ ac Iouis filium. Quòd si igitur cornutus ipse es, ac pedes hircinos habes, ne id ægrè feras. Quando enim mecum tem habebat pater tuus, hirco seipsum assimilauerat, quò facilius lateret: & ob id similis hirco tu quoque euasisti.* MER. *Per Iouem, memini me tale quiddam facere. Ego igitur formosus ille, qui ob formam ac pulchritudinem animũ elatum præ me fero, qui adhuc imberbis ipse sum, pater tuus vocabor? & ab*

κ) γέλωτα ὀφλήσω παρὰ πᾶσιν ἐπὶ τῇ ὠπαδίᾳ. Πάν. καὶ μὲν δὴ ἀτασχυνῶ σε, ὦ πάτερ, μουσικός τε γάρ εἰμι, καὶ σύριγξ ἄμυδρόν. καὶ ὁ Διόνυσος ἀδὴν ἐμοὶ ἄνω ποιᾶν διώκατο, ἀπὸ τέτταρον καὶ διασώτων πεποίηκέ με, καὶ ἠγάσθη ὡς τὸ χορεῦσαι. καὶ τὰ ποίμνια ἐθέασαί μου, ὁπόσα περὶ Τεγέαν καὶ ἀνὰ τὸ Παρθένιον ἔχω, πάνυ εὐδαίμονα, ἄρχω δὲ καὶ τῆς Ἀρκαδικῆς ἁπάσης. πρόθυμα δὲ καὶ Ἀθηναίοις συμμαχήσας. οὕτως ἡδέσθη ἐν Μαραθῶνι, ὥστε καὶ ἀνεῖσθαι ἠρίθμησε, τὸ κατὰ τὴν ἀκρόπολιν σπήλαιον. ἦ γὰρ ἂν Ἀθήνας ἤλθης, ἴσθι ὅσον ἐμοὶ τὸ Πανὸς ὄνομα. Ερ. ἀπὸ δέ μοι, γύναμμηκας, ὦ Πάν, ἤδη; τοῦτο γὰρ οἶμαι καλοῦσί σε. Πάν. εὐδαιμῶς, ὦ πάτερ, ἱερατικὸς γάρ εἰμι, καὶ ἐκ πάνυ ἐπαπόσαμαι σωμάτων μιᾷ. Ερ. τῶς ἀξιολογὸν ἐπιβάνεις. Πάν. σὺ μὲν σκώπτεις. ἐγὼ δὲ

& ab omnibus risu accipiar ob præclaram liberorum procreationem. PAN. At verò dedecori tibi pater non sum. Nam & musicus sum, & fistula cano, admodum pleno spiritu: & Bacchus ille nihil absque me facere quicquam potest: sed & socium & consultatorem fecit me, & duco ipsi chorum. Iam & ouilia mea si videas, quot & per Tegeam & per Parthenium habeo, admodum delectaret te. Impero autem & Arcadiæ toti. Nuper verò etiam Athenienſibus auxilium ferens, ita præclarè rem gessi in Marathone, vt ceu donum militare quoddam retulerim, antrum illud quod est sub arce. Quòd si igitur Athenas veneris cognoſces quantum ibi sit nomen Panos. MER. Ac dic mihi, duxiſtine vxorem iam? Hoc enim opinor, dicitant te.

PAN. Nequaquam, pater, amator enim sum: neque cum vna aliqua rem habere contentus forem. MERC. Capras videlicet conscendis. PAN. Tu quidé irrides me, at ego tamen

τι ἤχοι, ἢ τῇ Πυθοῖ σώματι, ἢ ἁπάσαις ταῖς τοῦ Διονύσου Μαινάσι, ἢ πάνυ σπουδάζομαι πρὸς αὐτῶν. ΕΡΜ. οἶδα δέ, ὅτι χαίσεις, ὦ τέκνον, τὰ πρῶτα αὐτοῦνί μοι; ΠΑΝ. πρόσεθι, ὦ πάτερ, ὑμᾶς δὲ ἴδομεν ταῦτα. ΕΡΜ. καὶ πρόσιθί μοι, καὶ φιλοφρονοῦ. κατέρα δ' ὅρα μὴ λακήσας με, ἀκούοντός τινος.

tamem [a] & cum Echo & cum Pythi rem habeo, praterea & cum omnibus Bacchi Mænadibus, atq; admodum studiosè ab illis obseruor. MERC. Scis igitur quid te gratificari mihi, fili, primum omnium velim? PAN. Impera pater, nos autem videbimus hæc vti fiant. MERC. Et accedas ad me, & prehenses licet: patrem autem vide ne me appellaueris quoquam audiente.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

PAn Deus Arcadiæ, Pastorum musicus, Bacchi socius, Mercurio patre, Ioue Mercurius natus creditur. Superiori parte humana effigie erat, reliquum capripes: cui insuper in Nymphas procacitas, & nunquam satiata libido attributa fuit, qui caprinis pedibus Tragopceles vocabatur De eo Herod. libro. 2. circa finem, & Plin. lib. 35. cap. 9. Penelope autem cùm apud Patrem Icarium adhuc in patria Lacedæmone viueret, & in monte Taygetam ad inspicienda patris pecora egressa esset, conspecta à Mercurio, & adamata atque appetita dicitur Cùm autem ea alio modo potiri non posset, in hircum seipsum transformauit, atq; ita sub specie hirci cum ea ludens, & admissus, ex ea genui Pana capite cornuto, barba & pedibus hircinis. Quem illa furtim natum in vicinam Arcadiam ablegauit, vbi deinde & præcipuo honore cultus est. Alij ipsum ex promiscuo

procorum concubitu, absente Vlysse, conceptum ferunt, & inde Pana dictum : vnde & sine patre natum ipsum Theocritus in Syringe ait. Porrò Pan Baccho socius expeditionis in Indiam fuisse dicitur, & Atheniensibus ope sua peperisse victoriam contra Persas in campo Marathonio, vbi quum Miltiades cum hoste congressurus esset, Pan exercitui Græcorum maiore quàm humana statura præijsse dicitur, & nouo atque horribili sono inflatæ conchæ hostibus terrorem incussisse, vnde subiti terrores & tumultus, quorum neque causa, neque authores apparerent. Posteà prouerbiali figura Panici motus dicti sunt. In Philopseude aliquid addidimus.

¶ α Et cum Echo.] *Iactat Pan amorē suū, cùm erga alias Nymphas, tum præcipuè erga Echo. Et conuenit hoc. Cùm enim in solis scopulis & syluis degat, non habet cui loquatur, cui accinat, aut à quo respondere possit. Ouid. lib. 3. Met. de Echo:*

Inde latet syluis, nullo que in monte videtur,
Omnibus auditur, sonus est qui viuit in illa.

ΑΠΟΛΛΟΝΟΣ ΚΑΙ Διονύσου. *APOLLINIS ET Bacchi.*

Iacobo Micyllo interprete.

APOLLO.

Τὶ δῆτα λέγοιμι ὁμοιρεῖς, ὦ Διόνυσε, ἀδελφὸς εἶναι Ἔρωτα, καὶ Ἕρμαφρόδιτον, καὶ Πρίαπον ἀνόμοιος ὄντας τὰς μορφάς, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα; ὁ μὲν γὰρ πάνκαλος, καὶ τοξότης, καὶ δυνάμενος μικρὰν, πτερυγισμένος ἀ-

QVid igitur? dicendumne est, Bacche, fratres esse [a] Cupidinem, [b] Hermaphroditū & [c] Priapum, adeò dissimiles forma & studijs cū sint? Nā hic quidem formosus omnino & iaculator est, [d] & potestate nō parua comparatus sibi, om-

ὦ, ἀπάντων ἄρχων, ὁ Ζεύς, θῆλυς, καὶ ἀμφίβολος, καὶ ἀμφίβολα τὰ ὄφιε, ἐκ τῶν ὄψεων, ἄρ' ἐφηβός ἐστιν, ἔτι κόρη τρόπον, ὁ Ζεῦ, καὶ πῶρα ἐστὶν ἀνηρ τῶν ἀνθεικῶν ὁ Πέρσης. Διό. μηδὲν θαυμάσῃς, ὦ Ἀπολλον. ἡ γὰρ Ἀφροδίτη αὐτία τούτου, ἀλλὰ οἱ πατέρες, διάφοροι γὰρ ἐγκυμονοῦσι ὅταν γε καὶ ὁμοπάτριοι ὦσι. Ἀπόλλων. μὴ γένοιτο ἐπὶ μιᾶς γε ἀφροδίτης, ὁ μὴ Ἄπολλον, ἀλλὰ διπλῆ, ὥσπερ ὑμᾶς, γίγνοιτο. Ἀπόλλων. ἀλλ' ἡμεῖς ὅμοιοι ἐσμὲν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύομεν, δοξόταί γε ἔμοιγε. Διόνυσ. μέχρι μὲν τόξου, τὰ αὐτὰ, ὦ Ἀπολλον. ἐκεῖναι δὲ ἡμῶν, ὅτι ἡ Ἄρτεμις ξυνθηρεύει ἐν Σκύθαις, οὐ καλῶς τοῦτο. καὶ ἐᾷ τὰς Σκύθισσας. Ἀπολ. οἶσθα γὰρ τὸν Ἀδελφὸν χαίρειν ἐν Σκύθαις, ἔνι καὶ παρασκευάσαι. ἐᾷ τις ἐκεῖνον ἀφικέσθαι πρὸς τὸν τοξικὸν, μετ' αὐτῆς μυρίας τομίας τὰς σφαγάς; Διό. οὐκ ἐκεῖνά γε ποιοῦσα ὁ μὴ γάρ τοι

sibi, omnib. imperat. Ille aũt mulierosus ac femiuir, ambiguam quoq; faciem præ se ferens, vt non facilè dignoscat adolescẽsne sit, an virgo. Tertiis verò etiam supra modum virilis est. Priapus vita delicet. BAC. *Ne mireris, Apollo. nõ enim ipsa Venus in causa est, sed patres, qui dũ uersi fuẽre: quandoquidem & eũ qui eodẽ patre, eadẽq; matre nascũtur, sæpenumerò alius vir, alius fœmina, quẽ admodum & vos, nascũtur.* APOL. *Itasanè est, vt dicis: [f] sed nos tamẽ similes sumus, & circa eadem studia versamur: [g] sagittarij enim ambo sumus.* BAC. *Quantũ quidem ad arcũ & sagittas attinet, eadem ambo exercetis, Apollo: illa verò similia nequaquã sunt, quòd Diana quidem [h] hospites macta apud Scythas, tu autẽ vatis curaris & medicaris ægrotantibus.* APOL. *An tu putas sororem delectari Scythis? quæ quidem etiam adornauit, si quis Græcus aliquando in Tauricam aduenerit, vt cum eo inde enauiget, iam olim pro sa mactationes illas.* BACC. *Recte sanè illa. Sed hic*

Πείανθ' (γελοῖον γάρ τι σοι διηγήσομαι) πρώην ἐν Λαμψάκῳ γενόμενος, ἐγὼ μὲν παρεάν τὴν πόλιν ὁδὸν ἐπορεύθην μόνος μου, καὶ ξενισθεὶς παρ' αὐτῷ, ἐπειδὴ ἀνεπαυσάμεθα ἐν τῷ συμποσίῳ ἱκανῶς ἐπότι βρυγμοί, κατ' αὐτὰς που μίσας νύκτας ἐπανεστὰς ὁ γυνῶν, ἀδοῦμαι λαλίαν. Απολ. ἐπάρασι; Διόν. τοιῦτόν δή. Απολ. σὺ δὲ τί πρὸς ταῦτα; Διόν. τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἐγέλασα; Απολ. ὦγε τὸ μὴ χαλεπῶς, μὰ Δία εἰκῆ. συγγνωστὸς γὰρ, εἰ καλόν σι ἔτος ὄψεται ἐπάρα. Διόν. τότε μὲν δὴ ἔνυκα, καὶ ἐπὶ σι ἄρ, ὦ Απολλον, ἀγάγοι τὴν πάραν. καλὸς γὰρ αὖ, καὶ λομάτης, ὡς καὶ σάφ' οἶδα ἄρ ὅτι ἡ Πείανθ' ἐπιχαρήσαι. Απολ. ἀλλ' ἐκπιὼν χαρήσεται, ὦ Διόννυσε: ἐγὼ γὰρ μετὰ τῆς κόμης καὶ τόξα.

Priapus? Ridiculũ enim quiddam narrabo tibi, quod cum Lampſaci nuper eſſem, mihi accidit. Ego quidem ad vrbẽ acceſſeram, ille autẽ me recepit hoſpitio apud ſe præbito. Poſteaquã igitur quieti nos dedimus in conuiuio affatim madefacti, circa mediam prope noctem exurgens generoſus ille: ſed pudet dicere, APOL. *Solicitauítne te?* BAC. *Huiuſmodi quippiam eſt.* APOL. *Quid tu autem porrò ad hæc?* BAC. *Quid enim aliud quàm riſi?* APOL. *Recte ſanè, quòd neque acerbè neque ruſticè quicquam Venia enim dignus eſt, ſi te formoſum adeò ſolicitauit.* BAC. *Huius igitur gratia etiam te Apollo ſolicitatum meritò venerit. Formoſus enim & tu, & prætereà comatus, vt vel ſobrius Priapus ille aggredi te queat.* APOL. *Sed non aggredietur, Bacche, me facilè: nam præter comam etiam arcum gero.*

GILBERT

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

Diuersi patres diuersorum in liberis causa.

a CVPIDINEM.] *Hunc Semonides & Cicero ex Venere & Marte natum volunt: Sappho, ex Venere & Calo: Seneca ex Venere & Vulcano: alij ex Venere & Ioue. Socrates in Symposio Xenophontis ideò pharetratum dici ait, quòd amantes quasi sagittis feriat.* b Hermaphroditum.] *Mercurij & Veneris filius, vt ex ipsa statim vocis compositione apparet. Nam Mercurius ἑρμῆς, Venus ἀφροδίτη à Græcis dicitur. In Dialogo Apollinis & Mercurij, Hermaphroditum inquit Apollo, ex te Mercurio aiunt Venerem peperisse. Hinc factum est, vt omnes ἀνδρόγυνοι. i. vtrumque sexum habentes ab huius vnius nomine vocentur ἑρμαφρόδιτοι. Vide Musæ encomium, vbi, vt Mercurij & Veneris filius, qui mista natura fuit, & duplici forma.* c Priapum.] *Liberi patris & Veneris filium, quem superstitiosa antiquitas hortorum præsidem credidit. Idem Lampsacenus dicebatur, à Lampsaco non ignobili Troadis vrbe ad Hellespontum sita, in qua natus creditur, vbi cùm mater recèns natum deformem vidisset, pudore affecta, pro neglecto habuit. Vide Ouid. lib. 1. Fast. & Hyginum.* d Et potestate non parua.] *Hinc notissimum est distichon:*

Perfringunt, penetrant, vrunt mea spicula fulmen.
Scilicet hinc nomen est mihi παντοκράτωρ. i. omnium domitor. Nam etiam dijs imperat. e Ij qui ex eodem patre.] *In Græco est prolepsis explicata, genere.* f Sed nos tamen similes sumus.] *Apollo Iouis & Latonæ filius, in Delo insula eodem cum Diana partu editus. Quatuor in primis artibus præfuisse legimus, idque ex Homeri & Orphei hymnis colligimus. Nam citharœdum primùm & citharœdorum deum putauit antiquitas: deinde Medicinæ inuentorem, & ipsum etiam Medicum constituit tum iaculatorem, & sagittarium: postremò vatem & vaticinij deum existimauit. Sectator promiscui coitus vocatur κῦνοχάρτης, à noctis Crinitus, vt Cicero in Academ. Intendit crinitus Apollo arcum. Pindarus in Pyth. χαίτα quasi inbatus*

& comosus. g Sagittarij ambo.] *Diana arcum & pharetram ferebat, succincta semper incedens, & corthurno induta.*

h Hospites mactat.] *Fuerunt Tauri omninò inhospitales, moribusq; immanissimis, vt qui hospites omnes Dianæ soleant immolare, à quibus Taurica appellatur regio. Sunt Sarmatiæ Europeæ populi, Scythia à meridie Tauro terminatur. Vtrinsque variæ sunt gentes.*

ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ Ἑρμῆς. — *APOLLINIS ET Mercurij.*

Iacobo Micyllo interprete.

APOLLO.

ΕΧας μοι ἀπεῖν, ὦ Ἑρμῆ, πότερός ἐστιν ὁ Κάστωρ ὧδε τἀτωρ, ἢ πότερος ὁ Πολυδεύκης; ἐγὼ γὰρ οὐκ ἄν διακρίνειαμι αὐτούς. Ερμ. ὁ μὲν χθὲς ἡμῖν ξυνήμερος, ἐκεῖνος ὁ Κάστωρ ἐστίν, οὗτος δὲ ὁ Πολυδεύκης. Απ. πῶς διαγιγνώσκεις; ὅμοιοι γάρ. Ερ. ὅτι οὗτος μὲν ὦ Απολλον, ἔχει ἐπὶ τοῦ προσώπου τὰ ἴχνη τοῦ τραύματος, ἃ ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ πυκτεύων, καὶ μάλιστα, ὁπόσα ὑπὸ τοῦ βέβρυκος Αμύκου ἐπράθη, ὡς ἰάσονι συμπλέων. ἔτι δὲ καὶ ὠχρὸν τοιοῦτον ἐμφαίνει, ἀπὸ καθαρᾶς δὴ, καὶ

POtésne mihi dicere, Mercuri, vter istorum Castor est, aut vter Pollux? Nam ego quidem non facilè discreuero ipsos. MER. Ille qui heri conuersatus nobis est, Castor erat: hic aût Pollux est. APOL. Quomodo dignoscis? similes enim sunt. MER. Quòd hic quidem, Apollo, habet a in facie vestigia vulnerũ, quæ aliquando ab ijs accepit quibuscum pugillatu certauit, & maximè quibus à b Bebryce Amyci filio vulneratus fuit, quando cum Iasone in Colchum nauigabat. Alter autem nil tale præ se fert, sed purus est, atque

μὴ ἀπαθὲς τὸ πρόσωπον. Απ. ἀρκοῦσας, διδάξας τὰ γνώσιμα μετα. ἐπὶ τάχει ἅπαντα πάντ' ἄδηλα, τὸ δὲ τὸ ἡμίτομον, καὶ ἀστὴρ ὑπεράνω, καὶ ἀκόντιον ἐν τῇ χειρί, καὶ ἵππος καὶ ἱπποκόμος λευκός. ἆρ' ἔστι τοιαῦτα ἐν τῷ μὲν τοῦ πρόσωπον Κάστορα, Πολυδεύκη δὲ τὸν ἕτερον; Πολυδεύκης ὀνόματι. ἀτὰρ ἔφη μοι τὸδε τί δήποτε ἐν ἀμφω ξύνεσθον ἡμῶν, ἀλλ' ἐξ ἡμισείας ἄρτι μὲν νεκρὸς, ἄρτι δὲ θεός ἐστιν ἄτερ; καὶ τ. Ερ. ἀλλὰ φιλαδελφίας ἕνεκα τοιοῦσιν, ἐπεὶ γὰρ ἔδει ἕνα μὴ τεθνάναι τῶν Λήδας υἱέων, ἵνα δὲ ἀθάνατον ἦν, ἐνεμάνθανεν αὐτοῖς τοῦτο ἀθανασίαν. Απ. ὑφωτέον, ὦ Ερμῆ, οὐ νομίζω ἔγωγε δίκαιον ὄψονται ἄτερ ἀπόλεως, ὅπερ ἐπόθουν, οἶμαι, μάλιστα πάντες γὰρ ὁμοῦ παρὰ θεοῖς ὁ δὲ πάρεστι τοῖς φθιτοῖς ὧδε· οὐ δίκαιον ἀλλ. ὅτι μὲν ἐγὼ μαντεύομαι, ὁ δὲ Ασκληπιὸς ἰᾶται, οὐ δ

atque integer facie totus. APOL. Operæprecium fecisti, qui discrimina, quibus internosci queant, docueris me. Nam cætera certè omnia æqualia sunt, oui pars dimidia, & stella supernè imminens, & iaculum in manu, & equus vtrique candidus. Quare sæpè equidem appellaui hunc Castorem, qui Pollux erat: & rursus Castorem Pollucis nomine. Sed & illud mihi die, cur non ambo pariter nobiscum versantur, sed ex diuiso nunc quidem mortuus, nunc autem Deus est alteruter ipsorum? MERC. Fraterno amore hoc faciũt. Nam cùm oporteret [c] alterum ex Ledæ filijs [d] mortem obire, alterum autem immortalem, esse, diuiserũt ita inter se ipsi immortalitatem. APOL. Non sanè prudenti, Mercuri, diuisione. Siquidem nec aspernabitur quisquam, quod vel maximè opinor desiderabant. Aut quomodo enim, cùm alter apud Deos, alter apud manes existat? Veruntamen, quemadmodum ego vaticinor, Aesculapius medetur, tu

Κ παλαίειν διδάσκεις, παιδοτρίβης ἄριστος ὤν, ὁ Ἀρτεμὶς μαιῶται, ἢ τῶν ἄλλων ἕκαστος ἔχει τινὰ τέχνην, ἣ θεοῖς ἢ ἀνθρώποις χρησίμην. οὗτοι δὲ τί ποιοῦσιν ἡμῖν, ἢ ἀργοὶ ἀνακάσονται, τυμπανῦτοι ὄντες; Ερμ. Θαυμάσῃς, ἀλλ' ἐπιτάττει αὐτοῖς ὑπηρετεῖν ὡς Ποσειδᾶνι, ἢ καθιππεύειν δεῖ τὸ πέλαγος, ἢ ἅμα ναύταις χειμαζομένοις ἥδεσθαι, καὶ καθεύδουσιν, ἐπὶ τὸ πλοῖον, σβεσθῆναι τὰς ἐμπλοκάς. Απ. ἀγαθὴν, ὦ Ερμῆ, καὶ σωτήριον τέχνην τὴν τέχνην.

palæstricam docet, puerorũ exercitator optimus. Diana autem obstetricatur, atque aliorum suam quisque artem habet, vel dijs vel hominibus vtilem: hi verò quidagent nobiscum? an mortes atque ocioſi conuiuabuntur nobiscum, tam grandes cũ ſint? MER. Haudquaquam, ſed iniunctum illis eſt, Neptuno, vt miniſtrent & ſubſeruiant, & obſequitare ipſos oportet pelagus: & ſicubi nautas tempeſtate periclitantes aſpexerint, inſidentes nauigio præſtare incolumes nauigantes. APOL. Bonam, Mercuri, & ſalutarem narras artem.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DE Polluce, quomodo à Caſtore internoſcatur, quorum diuerſa ſtudia fuerunt: nam Pollux pugil clariſſimus fuit, Caſtor verò optimus eques. Horatius lib. 2. Serm. Sat. 1:

Caſtor gaudet equis, ouo prognatus eodem
Pugnis. — Homerus:

Κάστορα δ' ἰπποδάμοιο, Διὸς ἀγαθὸν πολυδέγμα.

a. IN facie vulnerum veſtigia.] *Caſtor eques nobilis & victor, Pollux pugil præſtantiſſimus. Colchos profecti cum Argonautis, Pollux Amycum Bebryciorũ regẽ, inſidias ſibi ſtruentem interfecit. Deinde demum reuerſi, Helenam ſororem à Theſeo ra-*

ſuo vaptam, receperunt, Aphina vrbe, Theſeo abſente recepta.

b Bebryce.] *Hæc aliter ab alijs referuntur: nam Caſtor à Lynceo occiſus dicitur. Theocritus Eidyllio 27. de laudibus Caſtoris & Pollucis Dioſcurorum: id eſt, geminorum, Iouis Ledæq; filiorum, commemorat certamen inter Pollucem & Amycum, Neptuni & Melies Nymphæ filium Bebryciorũ principem, athletam crudelem, atq; hoſpitum interfectorem. Is enim cum robore corporis & arte pugilum ſuperaret omnes, crudelem tulit legem, ne quis hoſpes aut peregrinus, qui ea loca adijſſet, inde diſcederet, quin priùs ſecum caſtu decertaret. Atqui cùm ita multos hoſpites interfeciſſet, tandem & Pollucem, qui cum Iaſone & Argonautis eò venerat, ſecum decertare cogit, à quo victus & occiſus eſt. Hæc pugna etiam deſcribitur ab Apollonio lib. 2. Argonaut. Sunt autem Bebryces Bithyniæ populi, quos olim Thraces fuiſſe Strabo teſtatur, à Bebryce rege ſuo nomen ſortiti. Ex hac gente & Buthen athletam producit Virg. in 5. Aeneid. cuius victorem Darentem facit his verſibus:*

Idemq; ad tumulũ quo maximus occupat Hector
Victorem Buten immani corpore, qui ſe
Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat,
Perculit, & fulua moribundum extendit arena.

c Alterum ex Ledæ filijs mortẽ obire.] *Caſtoris mortis occaſio fuit hæc. Caſtor & Pollux rapuerunt filias Leucippi, Phœben & Talayran, Lynceo atque Idæ fratribus, filijs Aphareï deſponſatas. Sponſi eas bello repetiuerunt. In eo bello Caſtor à Lynceo interfectus eſt & Pollux Lynceo interemit: fuiſſetq; & ab ipſo Ida interfectus, niſi Iupiter id fulmine prohibuiſſet, à quo Ida interfectus eſt. Hæc ab Ouidio referuntur in fine lib. 5. Faſtorum, & à Propertio. Theocritus etiam hoc certamen deſcribit in Dioſcuribus.* d Mortem obire.] *Homerus Caſtorem & Pollucem vocauit ἐναιέτας, hoc eſt, qui alternis diebus fata ſubirent. Virg. 6. Aeneid.*

Si fratrem Pollux alterna morte redemit
Itq; reditq; viam toties——. *Caſtore antè occiſo, Polluci optio data eſt, vtrum immortalitate ſolus vt vellet, an cum fratre vitam communicare. Ille cum fratre maluit alternis viuere, proinde apud ſuperos nunc Caſtor, nunc Pollux, & contrà appa-*

vere videntur. Hinc Homerus ἐτεραμέρους, ait eos vivere & mori. e Nautas tempestate periclit.] *In magna tempestate Gemini cœleste signum apparent quasi stellæ in cœlo insidentes: adiuvarique, se tunc periclitantes existimant Pollucis & Castoris nomine. A Columella dicitur Geminum astrum, quod 14. Cal. Iunij Sol ingreditur. Plin. lib. 2. naturalis hist. Cùm geminas illas flammas inquit, quæ Castoris ac Pollucis esse putabantur salutares ac prosperi cursus pranuncias esse dixisset. Harum, inquit, adventu fugari diram illam ac minacem appellatam Helenam ferunt. Quinetiam Franc. Vicomercatus Arist. Meteorologica exponens cur Castor & Pollux salutares sint, ait plicas.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

De Castore & Polluce colloquuntur. *Michaël Toxites.*

Mercurius fratres Helenæ discernit, & alter
Cur cœlo stygijs luceat alter aquis.
Quodq; sit illorum munus, quæ gratia, quorum
Summus diuisa morte refulsit amor.

POTES'NE mihi dicere.] κοῦ' ἐμάτευον. Non ego quidem.] *Ratio.* Ille qui heri conuersatus.] *Responsio.* Quomodo dignoscis.] *Rogatio de modo.* Quòd hic quidem habet.] *αἰτιολογία κατὰ ἀναφοράν.* Operæ pretium feci.] *Ὀχλεῖν, & post discrimina simultatis diem indicat.* Quare sæpe equidem.] *Ratio.* Appellaui hunc Castorem.] *Conclusio.* Cur non ambo.] *Secunda interrogatio.* Fraterno more hoc faciunt.] *Expositio causæ.* Nam cùm oporteret.] *ἔκθεσις.* Non sanè prudenti.] *Improbatio.* Aut quomodo enim.] *Tertia interrogatio per comparationem.* Haud quaquam.] *Responsio ab officio illorum.* Bonam, Mercuri.] *ἐπίλυσις.*

MARIA

MARINORVM DIALOGI.

ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΑΜΥμωνης ἢ Ποσειδῶν.

TRITONIS, AMYmones, & Neptuni.

Iacobo Micyllo interprete.

TRITON.

ΕΠὶ τὰν Λίρναν, ὦ Ποσειδον, παραγίγνεται καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὑφαρπαζομένη παρθένος, παγκαλόν τι χρῆμα, οὐκ οἶδα ἴγωγε καλλίω πώποτε ἰδών. Πο. ἐναυθίραν τινὰ, ὦ Τρίτων, λέγεις, ἢ θυγατρὸς ἀπαναύτης ὑδροφόρου εἶσιν; Τρί. οὔμενοῦν. ἀλλὰ τῶ Δαναοῦ τινός γε πάνυ θυγατρὸς, μία τῶν πεντήκοντα καὶ αὐτὴ, Αμυμώνη τοὔνομα. ἐπυθόμην γὰρ. ἅτις καλεῖτο, καὶ τὸ γένος. ὁ Δαναὸς δὲ σκληραγωγεῖ τὰς θυγατέρας, καὶ αὐτουργοῦσι διδάσκει, καὶ ὑμᾶς ὕδωρ τι ἀρυσομένας, καὶ τὸν

AD Lernam, Neptune, quotidie venit aquatum virgo, pulchra omnino species. Haud equidem scio formosiorem vllam puellam vidisse me. NEP. Liberámne dicis, Triton, an verò serua quæpiam est, quæ aquam ferre solet? TRITON. Minimè verò. sed Danai illius filia, vna ex quinquaginta istis etiam ipsa est, Amymone nomine. Interrogaui enim & quæ vocaretur, & genus ipsum. Danaus autem duriter admodum educat filias, & opus manu facere ipsas docet, & ad aquam hauriendam mittit, & ad

πᾶς τὰ ἄλλα, παιδιὰ δόξαν ἐν αὐτοῖς. Πο. μόνη δ' παραγίνεται μακρὰν ὁτὸν πλοῦν ἐξ Ἄργους εἰς Λέρναν; Τέ. μόνη. πολυδίψιον γὰρ Ἄργος, ὡς οἶσθα, ὥστε ἀεὶ ὑδροφορεῖν. Πο. ὦ Τέθυν, οὐ μετρίως μεθυστάς με ἐποίησας, ἀνὴρ τὰ περὶ σὲ πάσχειν, εἴπερ ἔστιν ἐν αὐτῷ Τέ. ἔστιν. καὶ γὰρ καιρὸς τῆς ὑδροφορίας, καὶ σχεδόν τι κατὰ μέσον τὸν ὁδόν ἐστιν, ἵνα εἰς τὸν Λέρναν. Πο. ἐκεῖ γὰρ ἔνι ξόανον τοῦ ἅρματος, ἢ τοῦτο μὲν πολλὰ ἤδη σφηνία, ἀπὸ γὰρ τοῦ ἵππου τῷ ζώνῃ, καὶ τὸ ἅρμα ἱππασίμως; οὐ δὲ ἀλλὰ δελφίνά μοι τινὰ τῶν ὠκίστων παράσχου. ἡφιππάσω μου γὰρ ἐν αὐτῷ τάχιστα, Τέ. ἰδοὺ σοι ἕτοιμός ὁ δελφὶς ὠκύτατος. Πο. ὄντως ἀπολαύσω μὲν, σὺ δὲ παράσχου, ὦ Τέθυν, ἵνα ἅμα ἐπὶ τὸν Λέρναν, ἐγὼ μὲν πο-

ad alias res agendas instituit, impigræ ipsæ vt sint. NEP. Solane autem venire solet longam adeò viam ex Argis ad Lernam vsque? TRI. Sola. nam siticulosum ipsum Argos est, vt nosti: quare necesse est semper aquatum venire illam. NEPT. Non mediocriter affecisti me animo, ô Triton, qui mihi hæc de puella narrâris. Quare eamus ad ipsam TRIT. Eamus. iam enim tempus quoque est cùm aquatum ire solet. Ac propè mediam circa viam alicubi est petendo Lernam. NEPT. Proinde currum iunge, vel, an hoc longiorem rebus moram iniiciet, submittere equos iugo, & currum apparare? Tu verò potius delphinem mihi aliquem ex velocibus illis huc fiste: inequitando enim illi quamcelerrimè prouehar. TRIT. Ecce tibi hunc delphinum omnium velocissimum. NEP. Probè sané. proueham igitur. Tu verò iuxta natando consequere me, Triton. Ac postaquam ad Lernam iam aduenimus, ego quidem hîc in

ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐνταῦθά που, σὺ δ᾽ ἀφ᾽ ὑψηλοτέρου σκόπει, ὁπότ᾽ ἂν αὐτὴν προσίῃ. Τρι. οὗτος σοὶ πλησίον, Πο. καλὴ, ὦ Τέρπανδρε· ἀλλὰ συμπλέκεται ἡμῖν ἤδη. Αμυ. ἄνθρωπε, τί μ᾽ ἕλκεις ἀφαρπάσας ἄγαν; ἀνθρωποδιστὴς εἶ, καὶ ἕλκεις ἡμᾶς ἐπ᾽ ἀγχόνης τοῦ θείου ἐπιμορφώσων, ὃν βούσομαι τὸν πατέρα. Τέως ἀπόσχου, ὦ Ἀμυμώνη, Ποσειδῶν ἐστι. Αμ. τί Ποσειδῶν λέγεις; τί βιάζῃ με, ὦ ἄνθρωπε, καὶ εἰς τὴν θάλατταν καθέλκεις; ἐγὼ δ᾽ ἀποπνιγήσομαι ἀθλίως καταδῦσα. Πο. θάρρει, οὐδὲν δεινὸν πάθῃς, ἀλλὰ καὶ μισθόν σοι ἐπόνυμόν σοι ἐναλοθῶσα ἐάσω ἐνταῦθα, πατάξας τῇ τριαίνῃ τὴν πέτραν, πλησίον ἴσα, καὶ μόνη τῶν ἀδελφῶν ἐκ ὑδάτος ῥύσεις ἀφθαρῆσα.

hîc in insidijs ero: tu autem speculando observa quando illam accedentem sentias. TRIT. Eccam tibi, propè est NEP. Formosa, Triton, & in ipso ætatis flore puella hæc: sed comprehendêda nobis est. AMY. Heus homò, quò me hinc correptâ abducis? plagiarius quispiam es, ac videris ab Aegyptio patruo nostro allegatus esse: quare clamando patrem vocabo. TRI. Tace, Amymone, Neptunus hic est. AMY. Quid Neptunus mihi narras? Cur mihi, ô homò, vim facis, atq; hinc in mare abstrahis? Ego verò suffocabor misera, submersa aquis. NEP. Bono animo sis: nihil graue patiaris, faciam: sed & a fontem cognominem tibi emanare hîc fmam, percusso tridente saxo hoc iuxta æstuarium, & tuipsa felix atque beata eris, ac sola sororum obita morte aquam non ge. stabis.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DAnaus Beli filius, in Aegypto regnauit; & quinquaginta filias habuit, quarum vna dicta Amymone, cuius amore obrectitus, Neptunus fontes aperuit Lernæos. Vnde aquis abundare contigit Argiuis, atque factum est vt Amymoniæ aquæ dicantur Argiuæ.

à FONTEM cognominem.] *Est Amymone fons iuxta Lernam, ab Amymone Danai filia nomen habens, cuius meminerunt Plinius lib. 4. cap. 5. & Strabo lib. 8.*

ΝΟΤΟΥ ΚΑΙ ΖΕΦΥΡΕ. *Noti et Zephyri.*

Iacobo Micyllo interprete.

NOTVS.

ΤΑὐτῶ, ὦ Ζέφυρε, τῶ δάμαλιν, ἣν δεῖ τοῦ πελάγους διὰ τοῦ πόντου ἐς ἄγυιαν Βρμῆς ἄγει, ὁ Ζηνὸς ἀγγελιαφόρος ἐρασθεὶς Ἰοῦς τῆς Ἰναχοῦ, ὦ Νότε, οὐ δάμαλις ἦν τότε, ἀλλὰ κόρη ἔτι καὶ οὔπω βοῦς ἐνάλιον. νῦν δὲ ἡ Ἥρα ταύτην ἐποίησεν, αὐτὴν ἰδοῦσα ἐρῶσαν, ὅτι καὶ πάνυ ἐφρόντιζε τῆς ἐρωμένης

NVm hanc, Zephyre, iuuencam, quam per mare in Aegyptum Mercurius ducit, Iupiter amore captus vitiauit? ZEPH. Hanc ipsam, Note, sed iuuenca tum non erat; sed puella, Inachi fluuij filia. Nunc autem Iuno talem ipsam effigiauit, æmulatione amoris commota, propterea quòd videbat Ionem illam profsùs

τὴν Διὰ. NO. ναῦ ἔρ ἔτι ἱερᾶ τῆς βοός; ΖΕ. καὶ μάλα, καὶ σφὼ τῶν ἐς ὤγυιλον αὐτὴν ἔπεμψε, καὶ ἅμα ἵν πεφύτα ξι, μὴ κυμαίνοιμεν τὸν θάλασσαν, ἐς ἄρ σφενέγκαι, ὡς ἀφετιμῶσα ἐαῦ. ἐνὸ δὲ ἄδη, θεὸς γὲ νοιὸ καὶ αὐτὴ, καὶ τὸ τιχθὸν. NO. ἡ λάμαλιε θεός; ΖΕ. καὶ μάλα, ὦ NOT. ἄρξῃ τὶ, ὁ Ἑρμῆς ἔφη, τῶν πλούτων, καὶ ἡμῶν ἔσα δέσποινα, ὅτινα ἄρ ἡμῶν ἰδίαν ἐκπέμψαι, ἢ πωλύσα ἐπιτυχεῖν. NO. θαρᾶ πανταὶ τοιγαροῦν, ὦ Ζέφυρε, ἤδη δέσποινά γε ὅδε σα, νὴ Δία. δυσσέρεα γὰρ οὕτω γένοιτο. ΖΕ. ἀλλ' ἤδη γὰρ δίκα πέφανσι, καὶ ἐξώσυσφ ἐς πλὼ γλῶ. ἐρᾷς, ὅπως σὺν τῇ μὴ τραποδίσει βαδίξῃ, ἀνορθώσας δ' αὐτὴν ὁ Ἑρμῆς, γυναῖκα καὶ παγκάλην αὖθις ἐποίησεν; NO. παράδοξα γοῦν τὰῦτα, ὦ Ζέφυρε. οὐα ἔτι τετράτα, οὐδὲ οὐρά, καὶ δίχηα δὲ τὸ σκέλη, ἀλλ' ἐπέρας ὄρνις

prorsus deperire. NOT. *Proinde etiam nunc boucm illam amat?* ZEPH. *Atque admodum: & propterea in Aegyptum ipsam misit, nobisq; edixit ne conturbaremus mare, donec illa transnataſſet, vt quæ illic pariturasit: fert autem vterũ modò, Deuisq; fiet* [a] *cum ipsa tum quod ex ea partum erit.* NOT. *An iuuenca Deus?* ZEPH. *Atque admodum, Note, imperabitq;* (*inquit Mercurius*) *nauigantibus, ac nostra erit domina, vt quemcunque nostrũm volet, emittat, vel prohibeat spirare.* NOT. *Colenda igitur obseruandaque nobis erit, Zephyre, iam domina certè cùm sit. nam per Iouem, beneuolentior eo pacto nobis erit.* ZEPH. *Sedenim iam traiecit, & in terram enatauit. Videt vt non ampliùs quadrupes incedat, sed erectam ipsam*

Mercurius denuò mulierem formosam prorsus reddidit. NOT. *Mira nimirum hæc, Zephyre: nusquam ampliùs neque cornua illius, neque cauda, neque tibiæ bifidæ, sed amabilis puella est.*

Κόρη, ὁ μέντοι Ερμῆς τι πα-θὼν, μεταβεβληκεν ἑαυτὸν, καὶ ἀντὶ νεανίου, γυναικώδης γεγένηται; Ζε. μὴ πολυπραγμονῶμεν, ὅτι ἄμεινον ἡμῖν ἐσθ' ὁπόσα πρακτέα.

puella est. Cæterùm Mercurio quidnam accidit, qui seipsum mutauit, & ex adolescente factus est quispiam caninam faciem præ se ferens? ZEPH. Ne curiosiùs persequamur ista, quandoquidem melius ille quæ facienda sunt nouit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

FAbulam quidem vulgatam apud poëtas de Io, minus hîc ascribo, eam cùm ex Græcis tum Latinis leges, sed in primis apud Ouid. in 1. Metam. & Luciani nostri dialogũ Iouis & Mercurij, vbi eã describimus.

a CVM ipsa.] *Io coniugis loco habita fertur ab Osyride Aegyptiorum rege, & post mortem culta pro Dea nomine Isidis, quam singulari superstitione coluit & Germania, ante receptã Christianam religionem. Huius sacra ex Aegypto Romam sunt transiata, eiusq; templum in campo Martio fuit. Isidis capillos Memphitæ pro miraculo ostendunt. Idem Lucianus aduersus Indictum.*

ΔΟΡΙΔΟΣ ΚΑΙ ΘΕΤΙΔΟΣ. *DORIDIS ET THETIDIS.*

Iacobo Micylo interprete.

DORIS.

ΤΙ δακρύεις, ὦ Θέτι; Θέασαί σε, ὦ Δωρὶ, κόρην εἶδον ἐς λίθου τινὸς ἐμβεβλημένην ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τῷ

QVid lachrymaris, Thetis? THE. Pulcherrimam, Dori, puellam vidi in arcam à patre coniectam, tum ipsam,

τλὸ τι, ἢ βρέφος αὐτ' ἀρτιγένητον ἐκείνου ἦν ὁ πατὴρ τὸν ναύτας, ἀναλαβόντας τὸ ἐκθέτιον, ἐμβαλεῖν μολὺβδον ἀμφ' ἑαυτὸ ἀποσπάσωσιν, ἀφέντας εἰς τὸν θάλασσαν, ὡς ἀπόλοιτο ἡ ἀθλία ἡ αὐτὴ καὶ τὸ βρέφος. Δω. τίνος δ' ἕνεκα, ὦ ἀδελφὲ, ἐπᾶν ἔμαθες ἀκριβῶς ἅπαντα; Θέ. Ἀκέσιος ὁ πατὴρ αὐτ', καθήσθαι οὖσαν ἐν παρθενῶνι, ὡς χαλκοῦν τινὰ θάλαμον ἐμβαλὼν: ἔστα τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ ἔχω ἁπάντα φράσαι· λέγουσι δ' ἔν τὸν Δία, χρυσὸν γενόμενον διὰ τοῦ ὀρόφου ἐπ' αὐτὴν, διαμεῖναι δ' ἐν ἐκείνῳ ἐς τὸν πόλπον καταῤῥέοντα τὸν ὗδωρ, ἐκκύμονα γενέσθαι. τοῦτο ἀναπαθόμενος ὁ πατὴρ, ἄγριός τις, καὶ ζηλότυπος καὶ χαλεπὸς ἀνάπτησε, καὶ ἐπὶ τινὶ μεμοιχεῦσθαι οἰηθεὶς αὐτὴν, ἐμβάλλει ἐς τὴν κιβωτὸν ἅμα τοῖς παισί. Δω. ἡ δὲ τί ἔπραττεν, ὦ Θέτι, ὁπότε ἐλαβίνετο; Θέ. Ἐκείνη μὲν οὐδὲν ἔφη ἐοικέναι, ὦ Δωρὶ, καὶ ἔφη

ipsam, & tũ infantem abs ea paulò antè genitũ. Iussit aũt pater nautas, arcẽ illam acceptam, postquam in alium à terra prouecti essent, in mare abijcere, vt ita periret & misera illa, & infans vnà cum eâ. DOR. Quamobrẽm aũt, ô soror, hoc? quando quidem comperta habes exactè omnia. THE. Pater illius Acrisius, quia pulcherrima erat, in æreum quendam thalamũ meclusam petro petuæ virginitati destinârat. Deinde, verum quidem dicere non possim, Iouem autem aiunt, conuersum in aurum, delapsum per impluium ad ipsam esse. Accipiente autem illa in sinu demanantem Deum, grauidam ex eo factam fuisse. Quod cùm pater animaduertisset, vtpotè durus quidam & zelotypus senex, grauiter indignatus est. Et quia ab aliquo stupratam fuisse illam arbitratus est, conijcit in arcam hanc cùm paulò antè peperisset. DOR. Cæterùm illa quid agebat, Theti, quando abripiebatur? THE. Pro se quidem nihil dicebat, Dori, sed tacitè

ρι τὸν καταδίκην, τὸ βρέφος δὲ παρητᾶτο μὴ ἀποθανεῖν λαμπρύνουσα, καὶ τῷ πάππῳ λαμπύνουσα αὐτὸ, κάμπισον ὄν· τὸ δὲ, ὑπ' ἀγνοίας τῶν κακῶν, καὶ ἱμαδία πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπιπάπταμαι αὖθις τὸν ὀφθαλμὸν λαμπρύνων, μνηνιούσα αὐτῇ. Δω. καὶμὰ λαμπρύσα ἐποίησας ἀπ' ἄδης τὸ θυγάσιον; Θέ. ἐλαμῶς. νῦν τοι γὰρ ἔτι ἡ λιβωτὸς ἀμφὶ τὴν Σεριφον, ζῶντας αὐτοὺς φυλάττουσα. Δω. τί οὖν οὐχὶ σώζομεν αὐτὴν, τοῖς ἁλιεῦσι τοῖς ἐμβαλοῦσα ἐς τὰ δίκτυα τοῖς Σεριφίοις; οἱ δ' ἀναστάσαντες σώσουσι δηλονότι. Θέ. εὖ λέγεις, οὕτω ποιῶμεν. μὴ γὰρ ἁρμόζοι μήτε αὐτὴ, μήτε τὸ παιδίον, οὕτως ὂν καλόν.

ferebat damnationem: pro infante autem deprecabatur, ne morti traderetur, lachrymando, atque illum duo ostentando pulcherrimum sanè puerum, Dori. Ille autem præ ignorantia malorum, etiam arridebat matri. Oppleor rursum lachrymis, cùm in mentem illius venit. DO. Et me flere fecisti. Sed nūquid iā mortui sunt? THE. Haudquaquam, natat enim adhuc arca circa Seriphum, vivis illis custoditis. DO. Cur igitur non conseruamus ipsam, piscatoribus istis Seriphijs in retia immittendo, qui extractos illos, incolumes præstabunt scilicet? THE. Recte dicis, atque ita faciamus. Non enim perire decet, neque ipsam, neque infantem, adeò cùm sit formosus.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DAnaē Acrisij Argiuorum regis filia, à patre in quadam turri conclusa fuit, ob id quòd in responsis habuit, se manu eius qui ex filia nasceretur, moriturum; ac hanc Iupiter (cùm alia via non pateret) in aureum imbrem

imbrem ex tegulis per impluuium in gremium eius se demisit, quæ ex eo congressu Perseum genuit, qui ob crudelitatem erga se, & matrem Danaën Acrisium Argiuorum regem, auum maternum interfecit. Ea fabula in fine quarti, & initio 5. lib. Metamorphoseôn commemoratur, cuius etiam in alio quodam Dialogo meminit Lucianus noster. Iouis autem Metamorphoseæ Ouid. alias habet lib. 6. Metamorph. Idem Lucianus in Gallo. In taurum conuersus est proximo dialogo Noti & Zephyri.

a TVM infantem.] *Hanc fabulam tangit Lucianus in Tritonis & Nereidum dialogo: vbi de Balæna cui Andromeda erat exposita à Perseo occisa.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Διηγηματικὸς de vnica filiâ Acrisij Danaë, à Ioue in aurum conuerso decepta, & à patre in mare exposita.

Notum est quod Danaën clausam deluserit imber
Aureus: vt posito post dederitq; pater.
Heu nil tam firmum quicquam sanctéq; pudicum,
Quinetiam maculet pernicios⁹ amor.

QVID lachrymaris.] *Interrogatio.* Pulcherrimam Dori.] *Narratio generalis.* Iussit autem pater.] *ἐπιδιήγησις quæ copiosiùs exponit superiora.* Vt ita periret.] *λογισμὸς πλικὸς* Quamobrem autem.] *Rogatio causæ.* Pater illius.] *ἐπιδιήγησις ὁλόκληρος, & fabulæ expositio absoluta.* In thalamum inclusam.] *Factum & causa.* Deinde verum quidem.] *παρεσκευὴ & præmunitio.* Accipiente autem illa.] *τὸ πεπραγμένον* Stupratam fuisse illam arbitratus.] *τὸ μίσος. Horat. lib. 3. Carmin. oda. 16.* Ferebat damnationem.] *τὸ ἐπώδυνον.* Oppleo rursum oculos.] *πάθος muliebre.* Sed nunquid iam.] *Alia interrogatio.* Cur igitur non.] *Effectus commiserationis, horrantis interrogatio.* Rectè dicis.] *Assensus ad illam.*

Iacobo Micyllo interprete.

ΕΝΙΠΕΥΣ.

Ο Υκαὶ ταῦτα, ὦ Πόσειδον, ἀρέσκεται γε τἀληθές. ὑπελθόντα τὴν ἐρωμένην, ἀκριβὲς ἐμοί, διακόψασα τὴν ὥραν, ἣ ἄν ἤθελε σὺ ἐμὲ ταῦτα ποιοῦσαν, καὶ δι' ἃ τοῦτο παρεσκεύαζεν ἑαυτήν. Πο. σὺ γάρ, ὦ Βύτη, ὑπεροπλικὸς εἶ, καὶ βραδύς, ὃς κόρης ὅτι καλῆς φοιτώσης ἐπημέρα παρὰ σὲ, ἐκπνεούσης τὸν τῆς ἥρας Θ'. ὑπερώρας, καὶ ἔχαιρε συνὼν αὐτῇ. ἃ δὲ παρὰ τὰς ὄχθας ἀλύουσα καὶ ἐπιβαίνουσα, καὶ νοσοῦσα ἐνίοτε ὠδίνι τινὶ ἐμοῦ: σὺ δ' ἐρᾳθύμεις ἐᾶν αὐτήν. Ενι τί ὄν, δι' ἃ ἐγὼ ἐκέλευόν σε προαρπάσαι τὴν ἥρωτα, καὶ καθυποκρίνασθαι Ενιπία ἀντὶ Ποσειδῶνος εἶναι, καὶ καταφρονῆσαι τῆς Τυρώ, ἁφελῆ κόρην οὖσαν; Πο.

MInimè verò præclara hæc, Neptune (dicetur enim verum) qui circumuenta amica mea, assimilatus in formam meam, vitiasti puellã. Putabat enim illa me id rem esse sibi, & ob id exhibebat sese. NEP. Tu enim, Enipeu, fastuosus es & tardus, qui puella adeò formosa quotidie ad te nante, ac præ amore pereunte, despexeris illam, & gauisus sis si posses illi ægrè facere. Illa verò iuxta ripas mœrore affecta, atque ibi inambulans, sese q; lauans, nõ semel optabat in conspectum sibi venire te, at tu fastuosus deludebas illam. ENIP. Quid igitur? an propterea oportebat te præripere amorem mihi, & velut histrionem aliquem pro Neptuno Enipeum te gerere, atque ita decipere [a] Tyro istam, puellam adeò simplicem? NEP.

Πο. ὀψὲ ζηλοτυπεῖς, ὦ Ἐνιπεῦ, ὑπερόπλως πρότερον ὧν ὑπὸ Τυροῦς ἀκμὴν λανθάνων πάσχουθα, οἰομένη ὑπὸ σοῦ ὑβρικορίσθη. Ἐνι ἔμπροσθεν δὲ ἦσθα γε ἀπιὼν, ὅτι Ποσειδῶν εἶθα, ὁ καὶ μάλιστα ἐλύπησεν αὐτὴν, καὶ ἐγὼ τοῦτο ἐδίκημα, ὅτι τὰ ἐμὰ σὺ ἀφροσύνης τότε, καὶ παρισῶσας πορφυρόν τι πῦμα, ὅπερ ὑμεῖς συνήρυθρα, ἅμα συνῦσθα τῇ παιδὶ ἀντ' ἐμοῦ. Πο. σὺ γὰρ οὐκ ἤθελες, ὦ Ἐνιπεῦ.

NEP. Serò verò nunc zelotypus es [b] Enipeu, cùm priùs superbum & contemptorem te gesseris. Ipsa autem Tyro nihil graue passa est, quando se putauit à te vitiatam esse. ENIP. Nihil autem? Dixisti enim abiens Neptunum esse te, quod vel maximè dolore affecit ipsam: atq; ipse eò abs te iniuriâ affectus sum, quòd & quæ mea esse debuerat, eam voluptatem percepisti tu, & prætereà compositò circa vos fluctu purpureo, sub quo absconditi iacuistis, cùm puuella pro me ante rem habuisti. NEP. Tu enim non volebas, Enipeu.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a TYRO.] *Virgunculafuit Thessala, Salmonei filia, & Enipei amica, ex qua Neptunus Nelea & Peliam suscepit: de qua inferiùs in Philopatre, & lib. 2 Historiarum verarum.*

b Enipeu.] *Thessaliæ fluuius est.*

MORTVORVM DIALOGI.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. *ALEXANDRI ET Philippi.*

Ottomaro Luscinio interprete.

PHILIPPVS.

ΝΥΝ μὲν, ὦ Ἀλέξανδρε, ἐκ ἂν ἐξαρνοίμην, μὴ οὐκ ἐμὸς

NON igitur inficiaberis, [a] *Alexander*, ex me prognatũ te esse filium.

ὑὸς εἶν; σὺ δὲ ἀριτιθυνόμενος, Ἀμμωνος γιὸν. Αλ' ἐλέγχω σε τὸς ὑγνόοιν, ὦ πάτερ, ὡς Φιλίππου τὸ Ἀμύντα ὑός ἐμι. ἀλλ' ἐδοξάμην τὸ μάντευμα, ὡς χρήσιμον ἐς τὰ πράγματα ἐδόμην καὶ ἦν. Φί. πῶς λέγεις χρήσιμον ἐδόκει σοι, τὸ παρίχαρ σιαυτὸν ἐξαπατηθησόμενον ὑπὸ τῶν προφητῶν; Αλ. οὐ τῦτο, ἀλλ' οἱ Βάρβαροι διατιλάγησάν μι, καὶ οὐδὲς ἔτι ἀνθίστατο, οἱόμενοι θεῷ μάχεσθαι, ὅστις ῥᾴδιον ἐκράτει αὐτ. Φί. τίνων ἐκράτησας σὺ γε ἀξιομάχων ἀνδρῶν, ὃς δαπανᾷς ἀεὶ σωμενίχθης, τοξάεια καὶ πιλτάεια, καὶ γέφυρα οὐσενίγα πεβιβλημένοις; Ελλήνων ἐκρατῆμεν ἔργον λῶ. Βοίων τε καὶ Φωκίων καὶ Αθηναίων, καὶ τὸ Αρκάδων ὀπλιτικὸν, καὶ τῶν Θετταλῶν ἵππον, καὶ τοὺς Ηλλάδων ἀκοντιςὰς, καὶ τὸ Μαντινίων πιλταςικὸν, καὶ Θρᾴκας,

se filiũ. nam & Iouem Hammonem genus paternum referens, mortem non obîsse. ALEX. *Neq; verò nescius eram pater, Philippi Amyntæ me esse filium: sed quia ad res gerendas sic mihi visum erat conducere, commento hoc vsus sum vaticiniũ.* PHIL. *Quid ais? Conducibile id tibi visum, vt* [b] *vatibus impostoribus fallendum te exponeres?* ALEX. *Non istuc, sed barbaros in mei admirationem tractos, facilius hoc prætextu nostro subdidimus imperio: quum nemo vnus viribus nostris hactenus restiterit, quippe hac sola opinione ducti, quòd aduersus Deũ sibi esset prælianduũ.* PHIL. *Quos tu igitur tanto cognatu dignos vsquã vicisti, qui cum timidis illis* [c] *arculis,* [d] *peltariis ac* [e] *gerris vimineis pugnare soliti, semper congressus es?* *Atqui Græcos armis domare, Bœotios, Phocenses, Athenienses, & id genus alios, ogeris fuerat strenui atque magnifici.* [f] *Arcadum insuper fustimere armaturam, & equitatũ Thessalum* [h] *Eleorum iaculatores,* [i] *Mantineos* [k] *peltis instructos, aut eũ* [l] *Thracibus*

νας ἢ Ἰλλυριοὺς, ἢ τοὺς Παίονας χειρώσασθαι, ταῦτα μηχάνα. Μάλιστα δὲ τοὺς Πέρσας καὶ Χαλδαίους, καὶ χρυσοφόρους ἀνθρώπους, καὶ ἁβρᾶν, ὡς οἶδα ὄντας πάνυ, καὶ τοὺς Μήδους, μετὰ Κλεάρχου ἀπροσμάχητον ἰσχυρῶς ἐπιδείξασθαι, ἐπὶ τὰς χεῖρας ἐλθεῖν ἐκείνων, ἀπὸ πρὸ τοῦ σώματος ἐξηνεγκάσθαι, φυγόντων; ΑΛ. Ἀλλ' οἱ Σκύθαι γε, ὦ πάτερ, καὶ οἱ Ἰνδικοὶ ἐλέφαντες, οὐκ ὀλίγον καταφρόνητόν τι ἔργον, καίτοι ὅμως ὑπομείναντες αὐτὸ, οὐδὲ θορυβούμενοι τὰς ἵππους, ἐπράτησαν αὐτοῦ. ἐπὶ πολὺ δὲ ἐπιμάρτυρα ποιήσασθαι οὐκ ἀναγκαῖον ἡγοῦμαι, ἀλλ' ἐπιδείξασθαι ἔργῳ καὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους, ὅτι οὐκ ἀναμένει παρεῖναι θάνατος, ὅταν μὴ ἐθέλῃ. Καὶ ἐγὼ μὲν ἐπὶ τοσοῦτον ἐλθὼν οὐκ ἀνεχόμην ἐξαπατώμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Κλείτου ἀναπεισθεὶς ἐπὶ τὸ ἔργον ἐλθεῖν, καὶ ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους ἐκστρατεῦσαι, ἵνα καὶ τὸν Κλεῖτον ἐπιδείξωμαι, ὃς ἐμὲ ἐκάλει ἐπὶ τὰ ἔργα καὶ τὰς πράξεις ἐκείνας ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς. Σὺ δὲ ἀκήκοας ἤδη, ὦ Φίλιππε, ὅπως ἐκεῖνος ἐμοὶ ἐπεκελεύσατο, καὶ ὅπως ἐγὼ ἐπείσθην. Ἀκήκοας δὲ καὶ ὅπως ἐκεῖνος ἐμοὶ ἐπεκελεύσατο, καὶ ὅπως ἐγὼ ἐπείσθην. Ἀκήκοας δὲ καὶ ὅπως ἐκεῖνος ἐμοὶ ἐπεκελεύσατο, καὶ ὅπως ἐγὼ ἐπείσθην.

bus, [m] Illyrici, [n] Paonibus ve manum conserere, operosum profectò atque arduum id fuisset in primis. Cæterùm [o] Medos, Persas & Chaldæos delicatos, aeplurimo auro conspicuos, non satis compertum habeo quonam modo ante te [p] duce Clearcho mille viri bello adorti expugnârint, fœdè in fugam actos antequam ad manus ventum fuisset. ALEX. At verò [q] Scythæ pater, & [r] Indici elephantes, res sunt non usquadeò abiectæ & contemptibiles: [s] & tamen neque concitatis inter ipsos intestinis odijs, neque per proditionẽ mihi venundari passus sum victoriam. Sed neq; peieraui vnquam, aut per nugas à pollicito recessi, fidemq; solui victoriæ gratia. Adde quòd & Græcos alios sine sanguine in deditionem accepi: [t] Thebanos autem fortassis ipsè audisti quomodo aggressus fuerim. PHIL. [u] Noui hæc omnia ex Clito, quem tu interpulsas, eò quòd nomen meum celebraret, & meas res gestas cum tuis conferre auderet, traiecto per corpus telo iũ inguinas.

σὺ δ' καὶ τὴν Μακεδονικὴν χλαμύδα καταβαλὼν, ἀνέλαβες, ὡς φασι, μιτρηνίδυς, καὶ τιάραν ὀρθὴν ἐπέθου, καὶ πέδας κατεκρύβης τὰς Μακεδόνων, ἀντ' ἐλευθέρων ἀνδρῶν ἀξίους, καὶ τὸ πάντων γελοιότατον, ἐμίμεις τὰ τῶν ὑπηκόων. ἐῶ γὰρ λέγειν ὅσα ἄλλα ἔπραξας πλουσι συγκατακλεάων πεπαλινωμένους ἄνδρας, καὶ γάμους τοιούτους γαμῶν, καὶ Ἡφαιστίωνα ὑπεραγαπῶν. ἵν' ἐπήνεσα μόνον ἀκούσας, ὅτι ἀπέσχου τῆς τοῦ Δαρείου γυναικὸς, καλὴ οὔσης, καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν θυγατέρων ἐπιμελήθης, βασιλικὸν γὰρ ταῦτα. Αλ. τὸ φιλοπάτωρον δέ, ὦ πάτερ, οὐκ ἐπαινεῖς, καὶ τὸ ἐν Ὀξυδράκαις πρῶτον ἀναθέσθαι ἐς τὸ ἐν τοῖς τοῦ τείχους, καὶ τοσαῦτα λαβὲν τραύματα; Φίλιππε ἐπαινῶ ταῦτα, ὦ Ἀλέξανδρε, οὐχ ὅτι μὲν καλὸν

Tu verò & [x] Macedonicam chlamydem abijciens, [y] eandyn Persicum amictum recepisti (vt aiunt) [z] & tiaram rectam. Vt ne interim commemorem, quòd à Macedonibus viris vtique liberis, A adorari debere, te in animũ duxeris, & qui quod maximè omnium erat ridiculum, hominum abs te B vitiorum morem imitatus es. Tempero mihi ne memorem alia quæ turpiter admiseris, C viris doctis in leonũ clausira incluſis, & D nuptijs talibus peractis: quodq; E Hephæſtionem plus quàm eſſet ſatis, amaris. Vnum eſt quod ſolum laudo abs te geſtum, in F Darij vxore videlicet, forma præſtante, quia ab illius complexu abſtinueris: & genetricis illius, atque ſiliarum, ne vim paterentur, curam ſuſceperis. Regium certè id opus extitit, quod tum factitaſſe te accepimus. ALEX. *Quomodo autem tibi non probatur, pater, quòd G in Oxydracis, gente Indica lubēs me in periculum coniecerim, atq; acceptis plurimis vulneribus, muros primus omniũ tranſilierim?* PHIL. *Non probo, Alexander: neque id quia pulchrum*

ἐκαὶ ὃν οἰμαι μὴ τιτρώσκεσθαι ποτὲ ὑπὸ βασιλέα, μὴ προκινδυνεύσαντα τοῦ στρατοῦ, ἀλλ' ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἄπειροι σωτηρίας. θεὸς γὰρ ἔνεστι λοιπὸν, ἄ πότε πρὸς θέας, μὴ βλέπεσθαί σε φοράδην τοῦ πολέμου ἐκπομπεύόμενον, αἵματι ῥεόμενον, οἰμώζοντα ἐπὶ τῷ τραύματι, ταῦτα γέλωτος ἄξια ὁρῶσι, μὴ ὁ Ἄμμων, γόης καὶ ψευδόμαντις ἁλίσκεσθαι, καὶ οἵ περ φῦται, ὀλοιντο, ἤ τίς ἐκ Διὸς ἐγεγένησο, ὁρῶν τὸ Διὸς ἰὸν λαποψυχοῦντα, ἀνόμορον τὰ παρὰ βουθᾶν; νυνὶ μὲν γὰρ ἐπότε ἤδη τέθνηκας ἐκ οἵα ποιεῖς ἂν τοὺς πάνυ πεφοιηκόσιν ἐκείνῳ ἐπικερδομοιοῦντας, ὁρῶντας τὸν ἀρὸν τοῦ θεοῦ ἐκπάλαι μεμηνότα, μηδὲν ἤδη καὶ ἐξοδυκότα, κατὰ νόμον σωμάτων ἀπάντων; ἄκος τι καὶ τὸ χρήσιμον, ὦ ἵφις, Ἀλεξάνδρῳ, τὸ δὴ τοῦτο κρατεῖν, φαθίας, μολύνοντ' ἀόξης ἀρρεῖτο

pulchrum esse negem vulnerari, quando & Imperatorē, & in subeūdis periculis prætentare viam sed quia Hęc re tua istuc erat minime. Si quidem pro Deo habitus, quos, oro, risus præbebas spectatoribus, quando post acceptū vulnus, ab exercitu magno tumultu direptus, mœrens ac eiulans sanguine fluitabas? Adde quòd Iupiter Hammon tanquam præstigiator quispiam & vanus propheta, reus mendaciy palàm tum arguebatur. Non enim video qualiter visum contineat, qui Iouis filiū viderit animū deijcere, & in desperatione rerum efflagitare medicorū auxilia Denique quum iam tandem mortem obieris, quę credas obsecro esse, qui confictam illam adoptionē, qua Iouis dictus es filius, non carpat maledictis? Potissimùm vbi Dei istius cadauer porrectum iacere, turgidum sanè & iuxta aliorū corporū morem contactu suo omnia labefactans aspexerit. Cæterùm quòd ais, Alexander, tibi fuisse conducibile, & quò facilius rerum potiveris: id profectò multum tibi gloriæ ex benè etiam ac strenuè ge-

ρῆτο ἢ καζορθεμένων. πάρ
ᾐ ἐδόκει ἐνδιὰς, καὶ θεῶς γίνε
σθαι δοκῶν. Αλλὰ ταῦτα φρο
νοῦσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ ἐμοῦ,
ἀπ' Ηρακλεῖ καὶ Διονύσῳ ἐκά
μνομεν τιθέντες, καὶ δοι
κῶ Λορνον ἐκπώλιν, ὀλίγ' ἐπί-
δεῖν ἐκάνων καθόλ[illegible]ου, ἐγὼ μό-
νῳ ἐχαρωσάμην. Φίλ. ὁρᾶς
ὅτι ταῦτα ὡς ὑὸς Αμμωνος
λάβες, ὃς Ηρακλεῖ καὶ Διονύσῳ
παραβάλλεις σαυτὸν, καὶ ἐκ ἀπ-
αχώνῃ, ὦ Αλέξανδρε, ἀλλὰ τύ-
φον ἀπαθύσῃ, καὶ γνώσῃ σεα
αὐτὸν, καὶ σωφρονῆσῃ ἤδη ποτὲ ὢν;

stis eripuit. Nã quanquã insigniter multa, tamẽ diis longè inferiora agere visus, vacillare ob hoc iudicatus es, & tota ratione deficere. AL. Haudquaquam de me isthuc sentiunt mortales: sed cum Hercule me & Baccho conferunt, veluti æmulum, pariq; cum illis gloria certantem. Nam & L. Aornum à neutro etiam illorum armis subactum, ego facilè cœpi. PHIL. Etiam dum videris ista vt Hammonis filius dicere, quando nec Baccho quidem cedis, aut Herculi. M. Sed nec erubescere nosti. Alexander, solitámve dediscere arrogantiam, teipsum dein noscere. vel iam tandem sapere, etiamsi serùm, vbi fato occubueris?

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

PHilippi Macedonum regis & Alexandri filij comparatio. Duo aũt contraria sunt exempla, alterum moderati animi, alterũ immoderati. Quorum historiæ requirantur è Plutarcho, Q. Curtio Arriano, & Diod. Siculo lib. 6. De ea Cic. lib. 1. Offic. cap. de prudentia, Philippum quidem Macedonũ regem, rebus gestis & gloria superatum à filio, facilitate & humanitate video superiorem fuisse. Itaque alter semper magnus, alter sæpè turpissimus fuit. Cicero rebus gestis animi constãtiam & moderationem antefert. Increpuit Philippus Alexandrum

drum filiũ, vt Valerius commemorat, quòd macedonum beneuolentiam largitione ad ſe attraheret, quum ipſe maiore ex patrie Græciæ mercator, q̃ victor fuerit: atque vt Diodorus teſtatur, auro ſibi quã imperio magis acquiſierit. Neq; à Demoſthene alio nomine peius audit, quã quòd malis artibus imperium ſibi acquiſiuerit. Quid q̃ & poſt ſecundùm fortunæ afflatum, tyrannum factum legimus. Eius vituperatio habetur apud Aphthoniũ rhetorem in Progymnaſmatis, vbi dicitur, quod Græca iuuentus in vituperando Philippo ſe exercuit. Caruit ergo vera & ſolida gloria, quæ, vt Cic. dicit, incorrupta vox benè iudicantium eſt, & conſentiens laus bonorũ. Ad hiſtoriæ Philippi Macedonis cognitionem pertinent etiam ea, quę Iuſtin. habet lib. 8. & 9. Thucyd. belli Pelop. lib. 2. Plutar. in vita Alexand. Paul. Oroſius lib. 3. cap. 12. ad 15. Philippo autem primum certamen fuit cum Athenienſibus, quibus per inſidias victis, in Illyrios bellum tranſtulit, & nobiliſſimam Larriſſeam cepit. vt ait Iuſtinus lib. 10 Diodor. lib. 2. de rebus Alexandri ait. Philippus anno ſecundi regni ſui in Illyrici fines cum decẽ millibus peditum & 600. equitibus intrauit.

a ALEXANDER Amyntæ me eſſe fil.] *Amyntas Alexandri Magni auus & Philippi Macedonis pater, Macedonum rex, rei militaris peritiſſ. rebusq; geſtis clariſſ. de quo Diodor. & Trog. lib. 7. & 9.* *b* Vatib.] *Scilicet Hammonis. De Hammone verò & eius vatibus in Dialogis Diogenis & Alexandri. Item Alexandri, Annibalis & Scipionis latè annotauimus.*

c Arculis.] *Arculus diminutiuum ab arcus, τοξάριον, à quo fit aliud diminutiuum Arcellus.* *d* Peltarijs.] *πέλτη ſcutum exiguum, Lunæ ſemiplenæ imaginem referens, quo genere Amazones præcipuè in prælijs vti ſolebant. Virg. 1. Aeneid.*

Ducit Amazonidum lunatis agmina Peltis.

Scuta Amazonica vocat Nonius. Pelta cetræ haud diſſimilis eſt, qua armatus πελτάζων, πελτικὸς, & πελτοφόρος dicitur: i. peltarius & peltatus. Liu. lib. 8. bel. Pun. Menippũ quendam ex regijs ducibus cum mille peltatis Chalcidem miſit. Hi etiam πελτικοὶ Græcis dicuntur. Liu. lib. 1. bel. Maced. Nocte cetra-

os, quos peltastas vocant, loco opportuno inter bina castra in insidijs abdiderat. e Gerris vimineis] *Suidas neutro genere γέρρα refert, vt Persicam vocem, quæ quidem tũ arma declaret, tũ quodvis defensaculum siue protectionem siue è corio, aut alia quauis materia: dicitur & σκέπασμα. Porrò gerras Græci crates vimineas appellant. f* Arcadũ armaturã.] *Peloponnesi regionis intimæ populorũ. g* Equitatũ Thessal.] *Thessalorum, quos ingenti clade profligauit Philippus ipse in agro Thessalonico. h* Eleorũ iaculatores.] *Elei populi in Peloponneso Elidem incolentes. i* Mantineos.] *Mantineã Arcadiæ vrbem incolentes, apud quã contigit prælium inter Thebanos & Lacedæmonios. k* Peltis.] *Scutis. l* Thracib.] *Europæ populis feris & asperis, Macedonib. finitimi ab Oriente. m* Illyricis.] *Regionis Europæ populis, qui hodie Sclauones dicti sunt, Macedonibus finitimi ab Occidente. n* Pæonib.] *Populis Pæoniæ regionis Macedoniæ, qui fortissimi olim habiti sint, magnumq; sibi ex rei militaris scientia nomen peperernnt. Vide Plin. lib. 4. Macedonib. finitimi à Septentrione. o* Medos.] *Asiæ populos, de quib. antè in dialogo Alexandri, Annibalis, Minois & Scipionis. Aduersus Medos & Armenios, qui antea quissiam sequatur fugiunt. p* Duce Clearcho.] *Darius nothus Persarum rex mortes duos reliquit filios, Artaxerxem, qui vocatur Mnemon, & Cyrum iuniorem: inter hos fratres cũ excitatum esset bellum, Clearchus vnus fuit de ducib. exercitus belli, qui deinde interfecto iam Cyro ab Artaxerxe captus, necatus est, de quo Plutarch. in Artax. q* Scythæ.] *Septentrionales populi Europæ & Asiatici ad bella magis q̃ ad vllum humanitatis studiũ idonei. r* Indici elephantes.] *India orientalis regio Asiæ terminum elephantis abundat, & in ea maiora q̃ in cæteris regionibus nascuntur animalia. s* Et tamẽ neq; cõcitatis.] *Demosthenes Philippũ Macedonem depingit, versutũ hominem, qui in omnẽ partem animũ versabat, nihilq; intẽtatum relinquebat, quo suu rationib. consulturus esset, sine vllo veritatis, virtutis constantiæ respectu. Mentiebatur, fallebat, fraudabat, peierabat. assent abatur, si expedire videretur.* πολὺς ψεύδεσθαι καὶ ἀπατᾶν *dicebatur. Diuturno enim rerum vsu ita vsus est, ex aliorũ incommodis sua vt pararet commoda, vt loquitur*

quitur Comicus, nec à malis artibus abhorrebat. Græciã totam propè consilijs præuentam viribus domuit. Oros lib. 3. cap. 12.

t Thebanos.] Bœotiæ regionis, à Thebe præcipua vrbe, quam Alexander euertit, dictos. u Nouihæc ex Clito] Senecalib. de Ira 3. cõparationem simili Alexandrũ ab ani pa isq; humanitate degenerasse, Clisi & Lysimachi optimorum amicorũ lachymabili cæde docet. Fuit aũt Clitus inter præcipuos Alexandri familiares, eidemq; charissimus, tum & filius esset nutricis ipsius, tũc ab illo in dubio vitæ discrimine fuisset seruatus. Hũc tamen in conuiuio quodam liberius in Persicos mores inuectum, rex iam temulentus spiculo traiecit. Cuius factĩ postridie tanta cæpit pœnitentia, ai cussa iam ebrietate, vt totum triduũ cibo abstinuerit, decreuerit q; omninò inedia sibi necem consciscere, amicumq; de se optimè meritũ ad inferos persequi. Tandem agrè admissa amicorũ consolatione, qui Clitum iure occisum asserebant, sumptuosissimo eũ funere sepelimit. Latiùs habetur hæc historia apud Arrianũ, Q. Curt. & Plutar. in vita Alex. Non igitur ἀκρασία in Alexandro fuit, sed ἀκρασία quæ in ipso non ἕξις, sed πάθος excitauit. Eousq; enim Alexandrũ præcipuè egit impetus animi vt in amicissimos etiã ferrũ distrinxerit. x Macedonicã chlamydẽ.] Paludamentũ dicitur, autore Nonio, pallio militare: Iugulũ à Polisiano vertitur. y Candyn Persicum amictũ.] De quo Cæl. Lect. ant. lib. 14. cap. 56. z Et tiaram rectã.] Ornamentũ capitis, quod erectũ soli reges apud Persas gestabant, duces verò inflectũ Herod. lib. 7. Lucian. πίλος ὀρθὸς ideò dixit. A Adorari deberet etc.] Alexandrum Magnũ Iouis Ammonis filium fabulosè creditum & adorari se passum, iam antè in Scipione annotasse me recordor. Verũ de Alexandri stulta ambitione, ac execranda scelerati sacerdotis adulatione Q. Curt. lib. 5. & lib. 9. vbi stolida eius ambitio describitur, qua se Dei filiũ non solùm dici, sed vt credi voluit, inflatus à duobus malis Poëtis, Agide Argiuo, & Cleone Siculo, contranitentibus omnib. Macedonibus, & præcipuè Callisthene Philosopho, optimo viro. B Victorum mores imitatus es.] Vino & morũ externorũ desiderio, & se & suos perdidit, vt scribit Q. Curt. lib. 7. C Vitis doctis in leonũ claustra inclusis.] Lysimachus Agathoclis filius à successoribus Alexandri Ma-

dri Magni, Pergamo præfuit, vbi thesauri regis fuerunt. Hic illustri quidem Macedoniæ loco natus, virtute illustrior fuit, amore literarum ac philosophiæ ardebat adeò, vt Callisthenem tunc ab Alexandro afflictum, atque in vinculis habitũ, de virtute differentem sæpiùs audiuerit, pocudumque ei ac remedium miseriæ optanti propinauerit. Quod ægrè ferens Alexander, Lysimachum leonis obiecisse dicitur: sed ille viribus fretus, rem posteris prodendam fecit, manũ amiculo conuolutam in os leonis inferens, accepta lingua feram exanimauit, quo facto vehementiùs posteà Alexandro dilectus, & apud eum maximo honore fuit. Vide Trogum lib. 15. Alexandri autem rebus prosperis Theophrastus angebatur, interitum Callisthenis deplorãs. Itaq; dicebat, Callisthenem incidisse in hominẽ summa potentia, summaq; fortuna, sed ignarum quemadmodum rebus secundis vti conueniret. Cic. Tuscul. quæst. 3. Q. Curt. lib. 9. D Nuptijs talibus peractis.] *Alexander Oxyartis fratris sui filiæ amore deuinctus, eam vxorem cepit, non absq; Macedonum indignatione. Plura lege apud Q. Curtium lib. 9 & Arrianum*

E Hephæstionem] *Inter amicos quos habebat præcipuos, omnium maximè videbatur honorare Craterũ, sed omnium maximè diligere Hephæstionem. Illum ornauit dignitate, hunc ad intimam admisit familiaritatem quem posteà apud Babylonem vita functum, tanta funeris magnificentia prosequutus est, vt facilè omnes, quæ toto terrarum orbe editæ sunt, pompas superaret. Vide Q. Curt. & Plutar. in vita Alex.* F Darij vxorem.] *Sysigambem Darij genitricem, vxorem & puellas captiuas quanta integritate seruauerit, ignorat neme, quas nisi demissis oculis salutauit, idq; rarò, sibi metuens ab illarum insigni forma.* G In Oxydracis, gente Indica.] *Ab his Indiæ populis cùm Alexandrum liberasset Ptolemæus, Soteri. i. Seruatori cognominatus est. Cùm autem in illo bello cæsus esset illi vulnerato, ac Chirurgum accersisset, multiq; accurrerent, qui ipsum frequenter Deum appellare consuerãt, exporrecta hilaritáque fronte inquit: Omnes me prædicant Iouis esse filium, sed vulnus hoc, hominem esse me declarat. Alijs item duabus potissimùm rebus, se quòd mortalis esset, deprehendere dicebat, somno & coitu, quòd hæc præcipuè proderent humani corpo-*

ris in-

...is imbecillitatem. Somnus enim mortis imago est, & coitus species est morbi comitialis. Periculum autem Alexandri graviter vulnerati in Oxydracis, alij authores, in Mallis factum perhibent. H Ex re tua.] *Alexander cum latronibus pugnans sagitta vulneratur. Ad Memacenos urbem, saxo in cervicem ictus, vulneratur. Deinde in Oxydracis graviter vulneratur. Q. Curt. lib. 4. 9. & 10. I* In deperatione rerum.] *Apud Curtium lib. 4. Alexander fatigatur deficit, desperat, & dubius est: vulneratus Medicos habet Philippū & Critobulum. K.* Quò facilius.] *Alexandri ingens conatus de acquirendo orbis imperio describuntur à Q. Curtio lib. 11. L* Aornum.] *De Petra, quæ Ἄορνος, expugnatione oppidò difficili Q. Curt. lib. 9. Arrianus lib. 4. Scribit Plutarchus Alexandrum, quum intellexisset hanc Petram teneri ab homine meticuloso, dixisse: Nunc locus iste facillimus est captu. M* Sed nec erubescere nosti.] *Alexander mediocritatis que oblitus, sibi blandiebatur, & quantum alijs præter æquum detrahebat, tantum sibi philautiæ vitio præter meritum tribuebat.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Culpatur Alexandri arrogantia & commentum, quo Deum se haberi voluit.

Factus Alexander successibus ipse superbus:
Innumeris voluit cultibus esse Deus.
Vituperat cæcos sensus, mentemq; Philippus
In quibus & fuerit strenuus enumerat.

Non igitur.] *Propositio.* Nam.] *Ratio à repugnantibus.* Neque verò nescius.] ἀνάκρισις αἰτιοπαγικὴ. Quid ais?] ἀπόφασις Non ista huc.] ἐπιβεβαίωσις ἀπὸ τοῦ εἰκότος χρηστέον. Hac opinione dicti.] ἀπόφασις τοῦ ἐναντίου. Atqui Græcos.] σύγκρισις. Arcadū insuper.] τὰ καλὰ πάντα αἰρετότερα. Cæterū Medos.] ἀνάθεσις facilia non tā præclara. At verò Scythę.] ἀντίθεσις: opponit ea quæ difficulter vinci possunt. Adde qđ &c.] αὔξησις ἀπὸ τῶν ἀπροσβλήτων.

Assumit

Assumit quod antè de Græcis ille affirmauerat. Noui hæc.] *Obijcit illi Clitum occisum.* Tu verò.] *Tempero mihi.* Tempero mihi.] *Vanum est.* Vanum est.] *Correctio κατ' ἐξαίρετον.* Regium certè id.] *Quomodo aũ tibi non probatur.* Quomodo aũ tibi non probatur.] *Compescat impudentissima oppositione audacissimi facti.* Non probo.] *Neq; id quia pulchrũ.* Neq; id quia pulchrũ.] *Addequod.* Adde quod.] *Latior probatio.* Non eñ video.] *A repugnantibus.* Denique.] *Expolitio.* Cæterùm quod ais.] *Occupatio.* Id profectò.] *Ratio.* Haudquaq̃.] *Inficiatio.* Sed cum Hercule.] *collatio.* Nam &.] *A suo præclarè facto.* Sed nec erubescere.] *Arguit eum arrogantiæ, & concludit.*

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ Ηρακλέους. — *DIOGENIS ET Herculis.*

P Virunio interprete.

DIOGENES.

Οὐχ Ηρακλῆς οὗτός ἐστιν, ὕμνων ἄπο μὰ τὸν Ηρακλέα. τὸ τόξον, τὸ ῥόπαλον, ἡ λεοντῆ, τὸ μέγεθος, ὅλος Ηρακλῆς ἐστίν. ἔστα τέθνηκεν Διὸς υἱὸς ὤν; ἆρα μοι, ὦ Καλλίνικε, νεκρὸς ἦ; ἐγὼ γάρ σοι ἔθυον ὑπὲρ γῆς, ὡς θεῷ. Ηρακ. κοὐκ ὀρθῶς ἔθυσας. οὐδὲ μὴν ἦν ὁ Ηρακλῆς ἐν ἀρετῇ τοῖς θεοῖς σύνεσιν; οὐκ ἂν καλλίσφυρον Ηρα βλωτίσαιτο ἐμέ. ἀλλ' ἄθυτον ἀμείνω.

NVnquid [a] *Hercules hic est? Haud quisquam mehercule alius. arcus, clana, pellis leoni*[b], *magnitudo ipsa, totus denique Hercules est. Igitur è vita decessit, qui Iouis erat filius? Dic, quæso, ô victoriose, mortuusne es? Ego enim cũ terræ superessem, tibi haud secus quàm deo sacrificaui.* HER. *Rectè quippe sacrificasti: Hercules enim ipso in cœlo vnà cũ diis immortalib. consistit. Heben apud se habens eturib. formosissimã. Ego verò qui te alloquor, fua fũ vmbra.*

DIO.

Δι. πῶς λέγεις ἄλλον τοῦ θεοῦ, καὶ ἀναπόλογον ἐξαπατῆσαι μέχρι τινὸς θεὸν εἶναι, τεθνάναι δὲ ὡς ἐμέ; Ηρ. ναί. ὁ δὲ ἐκεῖνος τέθνηκεν, ἀλλ' ἐγὼ ἀκόμη αὐτός. Δι. μανθάνω. ἄντανδρόν σε ὁ Πλάτων παρέλαβεν αὐτ' ἐαυτῷ. καὶ οὐ νῦν ἀντ' ἐκείνου νεκρὸς εἶ. Ηρ. τοιοῦτό τι. Δί. πῶς οὖν ἀκεραῖος ὢν ὁ Αἰακὸς, οὐκ ἔγνω σὲ μὴ ὄντα ἐκεῖνον, ἀλλὰ παρεισάκτῳ ἀναβολιμαίῳ Ηρακλεῖ παρόντα; Ηρ. ὅτι ἐγκαλεῖν ἀκεραῖος. Δί. ἀληθῆ λέγεις· ἀκεραῖος γάρ, ὥστε αὐτὸς ἐκεῖνον ἄνευ ὅρκου γε μὴ τὸ ἐναντίον ἐσί. οὐ μὴ δῆτα ὁ Ηρακλῆς, τὸ Ἥβῃ παρὰ θεοῖς. Ηρ. θρᾷ σὺ δὲ ἄρα καὶ λοιδορῇ, καὶ ἀμὰ παύσῃ σκώπτων ἐμέ, ἄσχετε καὶ οἷον θεῖ ἄλλον ἀμέ. Δι. τὸ μὲν τόξον νομὸν καὶ πρόχειρον, ἐγὼ δὲ τί ἂν ἔτι φοβοίμην σε, ἄπαξ τεθνεώτα; ἀτὰρ

DIO. Quidnam dicis amabo? vmbra ipsius dei? fieri enim potest, altera eundem ex parte Deum esse, altera vitâ decessisse? HER. Vtiq. Ille enim nequaquâ mortuus est, sed ego duntaxat imago ipsius sum. DIOG. Intelligo rem. Te virum pro viro Plutoni pro se dedit, & tu nunc pro illo mortuus es. HERC. Sic res se habet. DIOG. Quo pacto igitur callidissimus cùm sit Aeacus, te nequaquam illum esse non nouit, sed admisit tanquam suppositium Herculem? HERCVL. Quoniam ille ipse esse videor. DIOG. Vera autumas: nam ita persimilis es, vt si ille ipse sis. Caueat igitur ne contra sit: vt tu quidem Hercules existas, imago verò apud Deos immortales Heben in vxorem duxerit. HER. Audax nimium es atque loquax: & nisi à scommatibus, quæ in me iacis, abstinueris, senties quamprimùm qualis Dei imago sim. DIOG. Arcus enim nudus est atque paratus. Cur autem de cætero te timeam, quum semel mortuus sis?

ἀτὰρ ἀτὰ μοι πῶς ἦ σῶ Ηρακλέους, ὁπότε ἐκεῖνον ἦν, συνῆς αὖ, καὶ τότε ἄδωλον ὤν; ἢ εἶδε μὲν ἔτι περὶ τὸν βίον, ἐπεὶ δὲ ἀπεθάνετο, ἀφῆρε σφᾶς, ὁ μὲν εἰς θεὸς ἀπελήλα-κε, σὺ δὲ τὸ εἴδωλον, ὥσπερ ἐικὸς ἦν, εἰς Ἅιδου ᾤχου; Ηρ. ἐγὼ μὲν μὰ Δί' οὐκ ἐκεῖνα ἀπεκρινάμην πρὸς ἄνδρα σοφιστὴν ἐρωτῶντα· ὅμως δ' οὖν καὶ τοῦτ' ἄκουσον. ὁπόσον μὲν Ἀμφιτρύωνος ἦν ὁ Ἡρακλῆς, ἴσθι τεθνηκώς, καὶ ἀμείνων ὁ ἐκεῖνο σῶμα. ὃ δὲ ἐκ τοῦ Διὸς, ἐν οὐρανῷ σώζεται θεοῖς. Δι. Σαφῶς νυνὶ μανθάνω. Διὸ γὰρ, φῄς, ἐτέκνωσε Ἀλκμήνη κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡρακλέας, τὸν μὲν ἐκ Ἀμφιτρύωνι, τὸν δὲ παρὰ τὸν Διὸς, ὥστε ἐκείνοιν δίδυμοι ὄντων ὁμομήτριοι. Ηρ. ἔπ, ὦ μάταιε, ὁ γὰρ αὐτὸς ἀμφω ἦν. Δι. οὐκ ἔστι μαθεῖν τοῦτο ῥᾴδιον, σωθέντος δ' ὄντας Ηρακλέας, ἐκτὸς ἀμὲ ὥσπερ ἵππο,

Sed per tuum Herculem dic quæso, dum ille viuebat, ecquáne vnà cum ipso, & tunc imago existens, aut vnus quidem eratis in vitâ, posteaquâ autem è vita decessistis separati: ille quidem ad deos immortales auolauit, tu verò vmbra, vt dignum videtur, ad inferos aduenisti? HER. *Etsi fas equidem foret nec quaquam respondere virò sophisticè percunctanti: attamen aures quoque ad hoc porrigas. Quicquid enim Amphytrionis in Hercule erat, id ipsum morte affectum est, quod nempe ego sum (vt dixi) totum: quod autem ex Ioue erat, cum Dijs immortalibus conuersatur.* DIO. *Perspicuè nunc intelligo, aiunt enim eadem vice Alcmenam duos peperisse Hercules: vnum quidem ex Amphytrione, alterum verò ex summo Ioue: ex quo factum est, vt gemini vnius matris vtero latuerint.* HER. *Nequaquam, ô insane: idem profectò ipsi eramus ambo.* DIOG. *Neque adhuc ad intelligendum id facile est, duos Hercules in vnum esse compositos, nisi quis diceret vos tanquam*

Hippo-

Ἱπποκενταύρου τις ἦτι ἐς ἓν συμπεφυκότα, ἄνθρωπόν τε, καὶ ἵππος. Ηρ. ἐ γὰρ καὶ σαλυτεῦσιν ἔστι σοι λαικῶσι συγκεῖσθαι ἐκ δυεῖν ψυχῆς, καὶ σώματος; ὥστε τί τὸ λοιπὸν ὄφελος, τὸν μὲν ψυχὴν ἐν οὐρανῷ εἶναι, ἥκειν δὲ ὧδε ἐκ Διὸς, τὸ δὲ θνητὸν ἐμὲ, παρὰ τοῖς νεκροῖς; Δι. ἀλλ' ὦ βέλτιστε Ἀμφιτρυωνιάδη, καλὸς ἀγαθὸς ἔλεγχος, εἰ σῶμα ἦσθα. νῦν δὲ ἀσώματον ἄδωλον ἔ, ὥστε διυδατώδης τετιμῆσθαι ποιῆσαι τὸν Ηρακλέα. Ηρ. πῶς τετιμῆσθαι; Δι. ᾧ δὲ πως, εἰ γὰρ ὁ μὲν τις ἐν οὐρανῷ, ὁ δὲ παρ' ἡμῖν οὐ τὸ ἄδωλον, τὸ δὲ σῶμα ἐν Οἴτῃ λόγος ἤδη γνώμενον, πρὶν δὲ ταῦτα γενέσθαι, ἡ σκιὰ ὄφελος ἦν πατέρα πρέσβυν ὑποδέξασθαι σώματι. Ηρ. ὁρᾶσθε τις ἔ, ἢ Θησεύς τις εἶ ἢ ἄλλος ἡμιψυχάνθρωπος; Δι. Διογένους ἔ Σινωπέως ἄδολον. αὐτὸς δὲ μὰ Δία μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν, ἀλλὰ τοῖς βελτίστοις νεκρῶν σωίζομαι, ὁμάρτῃ ἢ τοσαύτης ψευδολογίας καταγελῶν.

Hippocentaurū in vnum fuisse copulatos hominē videlicet & Deū. HER. *An non & homines eodem pacto ex duobus componi tibi videntur, animo videlicet & corpore? Vnde quid prohibet & mimum quidē ipsum ex summo Ioue natum adesse cœlo, me verò mortalem ad inferos venisse?* DIOG. *Vtique eleganter hæc disseruisses, & optime Amphitryoniade, si corpus hac tempestate esses: sed incorporeā es imago: itaque periculum est, te triplicē iam feciſſe Herculē.* HER. *Quōnam modo triplicem?* DIO. *Hoc quidem modo: nam si vnus in cœlo existit, tu verò apud nos imago, corpus autem in Oeta iam in puluerē versum. hæc tria iam sunt. animaduertas igitur velim, quē tertium corpori esse intelligas partē.* HER. *Audax es, atq; sophista: sed quod nomen tibi est?* DIO. *Diogenis Sinopei imago: ipse autē per Ioue, minimè cū dijs immortalibus, sed cum mortuorum optimis cōuersor, Homerū atq; huiusce modi fabulas deridens,*

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

ANidola siue formæ defunctorum aliæ sint ab animalibus, videndum hìc & in Platonis Phædone.

a HERCVLES.] *Vlysses δὸι λ. εἴδωλον quidem Herculis apud inferos esse narrat, ipsum autem in cœlo cum cæteris dijs immortalibus oblectari, vnde hic facetissimus & argutissimus dialogus fluxit. Sic Virgil. 4. Aen.*

Et nunc magna mei sub terras ibit imago.

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Ridetur diuinitas Herculis.

Diogenes ridet celebrem præstantibus ausis
Amphitryoniadem, quòd Ioue natus erat.
Ridet: nihilominus diuinos esse putamus,
Dotibus heroïs quid valuêre boni.

NVNQVID Hercules.] ἔκφασις σύνοψις λυκή. Igitur è vita discessit.] ἀνάμνησις. Dic quæso.] ἐρώτησις. Ego enim.] *Arrepugnanti.* Rectè.] *Collaudatio.* Hercules enim.] ἀπόκρισις *ad rogationem.* Quidnam dicis.] ἀπορία δύη. Vtique.] πρόσκρουσις. Quo pacto igitur.] *impropria in eadem re.* Caucas igitur.] σκῶμμα. Audax nimirùm.] ἀπόκρισις. Cur autem.] *Contemptio.* Sed per.] *Sophistica percunctatio.* Etsi fas quidem.] *Occupatio.* Nequaquam respondere.] ἀξίωσις. Quicquid enim.] ἀπόκρισις ἀμφιλαλική. Perspicuè nunc.] πρόσκομμα. Nequaquam.] *Cauillationis illusio.* Néque adhuc.] *Confirmat eam ab absurdo.* An non &.] *A simili distinctio probatur.* Vnde quid prohibet.] *Conclusio.* Vtiq; eleganter.] σκῶμμα. Nam si vanus.] σκῶμμα & *ridicula ratio.* Audax es.] *Epilogus.* Minimè cum dijs.] *Epicurea de animorum immortalitate sententia.*

MENIP-

Erasmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

Τί λυπᾷ, ὦ Τάνταλε, ἢ τί σαυτὸν ὀδύρῃ, ἐπὶ τῇ λίμνῃ ἑστώς. Ταντ. ὅτι, ὦ Μένιππε, ἀπόλλυμαι ὑπὸ τοῦ δίψους. Μέ. οὕτως ἀργὸς εἶ, ὡς μὴ ἐπὶ λῦψαι πιεῖν, ἢ κἀν νὴ Δί' ἀρυσάμενός γε λοιπὸν τῇ χειρί; Ταν. οὐδὲν ἔρηκας, ἃ ἐπιχυθέντα φεύγει γὰρ τὸ ὕδωρ, ἐπειδὰν πέσῃ σίονλα ἀσθενεῖ μοι, ὥστε μηκέτι μὴ ἀρύσωμαι, μὴ προσφέρειν ὡς ἐμαυτῷ, ἀναβρίξας ἄνωθεν τὸ χάλος, ὃ δὴ τῆλαυλῶνος διέρρυκεν, οὐκ οἶδ' ὅπως αὖθις ἀφανὲς ἐγένετο τῇ χειρί μου. Μέ. παράσιτόν τι πεπόνθας, ὦ Τάνταλε. ἀτὰρ ἀπό μοι, τί γὰρ κἀμὲ δεῖ τὸ πιεῖν; εἰ γὰρ σῶμα εἶχες, ἐπ' ἐκείνου μὲν ἂν Λυδίας που τέθαπτο, ὅπως μὴ παρῆν κἀμὲ λιπεῖν ἐλεεινόν. σὺ δὲ ἀψυχὰ, πῶς ἂν ἔτι ἢ λιπῴης, ἢ πίνοις; Quid eiulat, ô Tantale, aut quid tuam deploras fortunam stagno imminens? TANT. Quoniã siti enecor, Menippe. MEN. Vsqueadeò piger es atq; mers, vti non vel prosimus incumbens bibere noris, vel caua vola hauriés? TANTAL. Nihil profecero si procumbã: refugit. n. aqua simul atq; me propiùs admoueri senserit, quòd si quando hausero, oriq; coner applicare, priùs effluit, quã summa rigem labia: atq; inter digitos effluës aqua, haud scio quomodo rursus manum meam aridam relinquit. MEN. Prodigiosum quiddam de te narras Tantale: verùm dic mihi, istuc ipsum quorsum opus est bibere, quũ corpore careas? nam illud quòd esurire poterat, aut sitire, [b] in Lydia sepultum est: cæterùm tu quum sis animus, quinam posthac aut sitire queas, aut bibere?

Ταν. τῦτ' αὐτὸ ἡ λύπασις ὄν, τὸ διψῶν μου τὴν ψυχὴν, ὡς σῶμα ὄσαν. Μι. ἀλλὰ ζῆτο μὲν ὅτω πισώσομεν ἐπὶ γῆς ὧν διψηκολαζῆσθαι. τίδ' οὖν ὅι τὸ λυπὸν ἴσαι; ἢ δίψας, μὴ ἐνδεᾶ τοῦ πολῦ ἀποθάνῃς; οὐχ ὁρῶ γὰρ ἄλλο μετὰ τῆτο ἀλλο, ἢ ἀπορῶν ἐντεῦθεν ἐς ἕτερον τόπον. Ταν. ὀρθῶς μὲν λέγεις, πλὴ τῆτο δ' ἔν μέρ τῆς λυπηδίκης, τὸ ἐπιθυμῆν πιεῖν, μηδὲν δὲ πόμενον. Μι. λῆρεῖς, ὦ Τάνταλε, μὴ ὡς ἀληθῶς ποτοῦ δεῆσθαι δοκεῖς, ἀπρεπὲς γε ἐπιθύρου, νὴ Δία, ὅσις δύναται τῖς ἀπὸ τῶν λυπηρῶν ἀπολυμένοις πίνεσθαι, οὐ τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ τὴν δίψαν πεφοβημένος. Ταν. δέδοικα τὸν ἐπιθύρομ, ὦ Μένιππε, ἀναίνομαι πιεῖν, γένοιτό μοι μόνον. Μι. θάρρει, ὦ Τάνταλε, ὡς οὔτε σὺ, οὔτε ἄλλος τῶν νεκρῶν. ἀδύνατα.

TANT. Atqui hoc ipsum supplicij genus est, vt anima perinde quasi corpus sitiat. MENIP. Age, hoc ita habere credamus, quandoquidem affirmas te siti puniri: at quid hinc acerbi tibi poterit accidere? Num metuis ne potus inopia moriare? At equidem haud video alteros inferos, si quis hos relinquat, neque locum alium in quem morte demigret quispiam. TANT. Rectè tu quidem dicis: verùm hoc ipsum supplicij genus est, sitire, quum nihil sit opus. MENIP. Desipis, Tantale, & vti verum tibi fatear, non alio potu videris egere, quàm veratro mero, nam diuersum quiddam pateris ijs quos canes rabiosi momorderint, vt qui non aquam quemadmodum illi, sed sitim horreas. TANT. Ne veratrum quidem recusárim bibere, Menippe, si liceat modò. MENIP. Bono es animo, Tantale, certum habens, nunquam fore vt vel tu vel reliquorum manium quispiam bibat.

nec

ἐμοὶ γάρ. καίτοι ὁ πολυ-
θρύλητος, ὥσπερ σὺ, ἐκ παραδείγμα-
τος ἀκούσει, ἔνδατα αὐτὸς οὐκ
ἐπιμέμονθα.

nec enim fieri potest: quanta quam non omnibus quemadmodum tibi, pœna adiudicata est, vt sitiant aqua illos non expectante.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a TANTALE.] *Poëtæ tradunt Tantalum Iouis ex Plotę Nympha filium, ac Phrygiæ regem, amicum diis fuisse, qui cùm eos frequenter hospitio susciperet, & quodam tempore deesset epulæ filium suum Pelopem occidit, ac dijs coctum epulandum appposuit, vt eorum diuinitatem experiretur. Sola autem Ceres, reliquis abstinentibus, humerum exedit. Vitæ demum restitutus Pelops, pro humero comesso à dijs eburneum recepit: vt testantur Seneca in Thyeste, & Virgilius tertio Georgicon:*

—humeroq; Pelops insignis eburno.

Tantalum verò propterea apud inferos fingunt damnatum, atque assistere Eridano flumini sitientem, quòd si quando admoueris, se potaturus repentè aquam à labris contactam refugere. Tum capite imminere arborem pomis onustam, sed eam subitò porrigenti manum aliò subducere sese, atque ita miserum præsente copia, inopia discruciari. Bolognimus ex 4. Metamorph. Ouid.

Tantalus hic etiam sitiens potare vetatur,
Corpora quod Pelopis dijs epulanda dedit.

Meminit etiam Virgilius 6. Aen. Ouidius scribit hoc illi tormentum inditum esse, quòd deorum secreta mortalibus reuelauerit:

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus: hoc illi garrula lingua dedit.

Idem lib. 3. Elegiarum:

Proditor in medio Tantalus amnę ſitit.

b In Lydia.] *Minoris Aſia regio eſt, Craſo rege & Pactolo aurifero flumine notiſſima, Phrygiæ ab exortu Solis vicina.*

c Veratro.] *Elleboro poto tibi opus eſt, eoque ſanè meraco. Qui autem parùm animo conſtant, & inſaniunt, ellebori opus habere dicuntur, & elleboro ſeſe purgare iubentur. Rhadamanthus in ſecundo. Verarum narrationum libro, ita pronunciat, vt Aiax traditum ab Hippocrate elleborum bibat, priuſquam in heroum conſortium recipiatur: alludens ad eius inſaniam. Ibidem ſcribitur, non licuiſſe Chryſippo in beatorum inſulam immigrare, niſi quartùm iam ſumpto elleboro. Nimirum illuc alluditur, quòd ter in vita bibiſſe memoratur, vt teſtatur etiam Petronius in carmine quodam.* *d* Canes rabioſi.] *Canes rabie perciti, quæcunque momorderint, rabieſcunt, aquam horrent, & tandem intereunt.*

IOANNIS SAMBVCI ANOTATIONES.

Διηγηλικὸς de Tantalo fabulæ Ouid.

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

ARGVMENTVM.

Tantalus ob factum fugientia flumina captat:
Quo dijs vix alius gratior antea erat.
Auſus conſilium tandem eſt aperire Deorum,
Cogitur idcirco nunc tolerare ſitim.

QVID ciulas.] *ἐρώτησις Παίνιν.* Quoniam ſiti. *Cauſæ redditio querula.* Vſque adeò.] *ἐπιφώνημα ἢ ἐπιμύθιον.* Nihil profecero.] *Narratio.*

Tantalus à labris ſitiens fugientia captat
Flumina —.

Hor. lib. 1. Satyra 1. Prodigioſum quiddam.] *ἀνάμνησις.* Die mihi iſthuc.] *ἀποσκοπὴ διὰ ἐρώτησιν.* Cęterùm tu

cùm

ςὺμ ſis.] *Sublata re eius quoque actio deſinit.* Atqui hoc ipſum.] *αὐτίσαγωγή.* Age hoc ita habere.] *ὁμολογία ἐν ἀφέσεως.* Num metuis.] *Extenuatio.* At equidem haud.] *Inueſtigatio cauſæ ſitis.* Verùm hoc ipſum.] *ἀνέφεσις.* Deſipis, Tantale.] *Reprehenſio.* Bono es animo.] *Concluſio.*

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ Μαυσώλου.

DIOGENIS ET Mauſoli.

Eraſmo Roterodamo interprete.

DIOGENES.

Ὦ Κὰρ, ἐπί τίνι μέγα φρονεῖς, καὶ πάντων ἡμῶν προτιμᾶσθαι ἀξιοῖς; Μαύ. καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ μὲν, ὦ Σινωπεῦ, ὃς ἐβασίλευσα Καρίας μὲν ἁπάσης, ἔτι δὲ καὶ Λυδῶν ἐνίων, καὶ νήσους δέ τινας ὑπηγαγόμην, καὶ ἄχρι Μιλήτου ἐπέβην, τὰ πολλὰ τῆς Ἰωνίας καταστρεφόμενος, καὶ καλὸς ἐγὼ καὶ μέγας, καὶ ἐν πολέμοις ἀφαιρετός. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι ἐν Ἁλικαρνασσῷ μνῆμα

O He [a] tu Car, quam re tandem inſolens es, tibique places, ac dignum te credis qui vnus nobis omnibus anteponare? MAVS. Primùm regni nomine, ô tu [b] Sinopenſis: quippe qui Cariæ imperauerim vniuerſæ, præterea [c] Lydiæ quoque gentibus aliquot: tum autẽ & inſulas nonnullas ſubegerim: [d] Miletum vſque peruenerim, pleriſque [e] Ioniæ partibus vaſtatis. Ad hæc formoſus eram ac procerus, ac bellicis in rebus præualibus. Poſtremò quod eſt omnium maximum, in Halicarnaſſo

μῆμα παμμέγεθες ἔχω ἐπὶ-
κάμφορον, ἀλίσκομαι ἐπ' ἄμφω σ-
πρὸς, ἀλλ' ἐλλ ἔτως ἐς ἐμὲ σ
ἐξαπατώμενον, ἵππον τὴ ἀνδρῶν
ἐς τὸ ἀκριβέστερον ἀκασμένων,
λίθε ἐκ λαμπρὸς οἷον ἐκ νεὼν
ὠρθωμένος ἄρ ἐξ ἑδάφους. ἐ δοκῶ σοι
δικαίως ἐπὶ τούτοις μέγα φρο-
νεῖν; Δι. ἐπὶ τῇ βασιλέως φύσει, τὴ
ὦ κάλλ, τὴ ὦ βάρ ἐ τάφε;
Μαῦ. νὴ Δί' ἐπὶ τούτοις. Δί. ἀλλ',
ὦ καλὴ Μάυσωλε, ὅτι ἰσχὺς
ἔστι σοὶ ἐκανὴ, ὅτι ἡ μορφὴ κά-
ρυκιμ. ἢ γὰρ τινα ἡροίμεθα
δικαιοῦ δυμορφίας ἕνεκα, ἢ
ἔχω ἀπᾶρ, τίν σ ἵνεκα τὸ σὸν
μνημεῖον τετιμήκαμεν ἄρ ἐ-
μοῦ φαλακρὰ ἢ ἄμφω, ἢ
γυμνά. ἢ τὸς ὀδόντας ὁμοίως
ἀφανοῦμεν ἢ τὸς ὀφθαλμὸς
ἐκκρούομεν, ἢ τὰς ῥῖνας ἀκρω-
τηριαζόμεθα. ἐ τάφ σ, ἢ οἱ
πολυτελεῖς ἐκεῖνοι λίθοι, Αλι-
κὰρνασσεῦσι μὴ ἴσως ἔσμεν ἐπι-
δείκνυσθαι, ἢ φιλοτιμεῖσθαι
πρὸς ξένους, ὡς δάτι μέ-
γα οἰκοδόμημα αὐτοῖς ἔσ-

monumentũ erectũ habeo sin
gulari magnitudine, quantũ
videlicet defunctorum alius
nemo possidet, neq; pari etiã
pulchritudine conditũ, viris
scilicet atq; equis pulcherri-
mo è saxo ad viuam formam
absolutissimo artificio ex-
pressis, adeò vt vel phanum
aliquod simile haud facilè
quis inueniat. Nũ iniuria tibi
videor has ob res mihi pla-
cere atq; efferri? DIO. Nunq
ob imperium ais, ob formã,
atque ob sepulchri molem?
MAV. Per Iouem ob hæc
inquam. DIO. Atque, ô for-
mose Mausole, neq; vires iam
illæ, neq; forma tibi iã adest,
adeò vt si quẽ arbitrũ de for-
ma præcellẽtia delegerimus,
haudquaquã dicere potis sit,
quamobrẽ tua caluaria mea
sit anteferẽda: siquidẽ vtraq;
pariter tum calua, tũ nuda:
vtriq; dentes pariter ostendi
mus: pariter oculis orbati su-
mus: pariter naribus simis ac sursum hiantibus deformati.
Cæterùm sepulchrum ac saxa illa preciosa Halicarnasseis
forsitan iactare licebit, & hospitibus gloriæ causa ostentare,
tanquam qui magnificã quandam apud se structurã habeant:

verùm

μὲν ἦ, ὦ βέλτιστε, οὐχ ὁρᾷς ὅ, τι ἀπολαύσεις αὐτῆς, πλὴν ἐμὲ τάλαν φήσ, ὅτι μεῖζον ἡμῶν ἀχθοφορεῖς, καὶ τηλικούτοις λίθοις πιεζόμενον. Μαῦ. ἀνόνητα ἄρα μοι ἐκεῖνα πάντα, καὶ ἀοίτιμος ἔσται Μαύσωλος, καὶ Διογένης ἐπὶ τιμῇ. ὦ γεναιότατε, ἐγὼ γάρ. Μαύσωλος μὲν γὰρ ἐπιμεληθήσεται, μεμνημένος τῶν ἐπὶ γῆς, ἐν οἷς ἐθαυμάζετο ὤν. Διογένης δὲ καταγελάσεται αὐτῶν. καὶ τάφου ὁ μὲν ἐν Ἁλικαρνασσῷ ἐρεῖ ἑαυτῷ, καὶ Ἀρτεμισίας ἡ γυναικὸς, καὶ ἀφανοῦς κατασκευασμένου ὁ Διογένης δέ, τὸ μὲν σῶμα, ἃ καὶ τινα ἄφορα ἔχει, ἐν οἴδεν. ἐδὲ γὰρ ἔμαθεν αὐτῶν τοῦτο λόγον δὲ τοῖς ἀείξοις περὶ αὐτοῦ καταλείποις πρὸς ἀνθρώπους βίον βιβιοκὼς ὑψηλότερον, ἢ Κᾶρες ἀνθραποδωλίσαιτ', οὔ. οὐ μνῆμα τοῦ, καὶ ἐμβεβαιότερον χωρίον κατεσκευασμένον.

verùm quid hinc commoditatis ad te redeat, vir egregie, nequaquam video, nisi forsan illud commodum vocas, quòd plus oneris atque nos sustines, sub tam ingentibus saxis pressus ac laborans. MAV. Itáne nihil illa mihi conducunt omnia? planéque pares erunt Mausolus ac Diogenes? DI. Imò haud pares, inquam, vir clarissime: nam Mausolus discruciabitur quoties earum rerum in mentem veniet, quibus in vita florere consueuit: at Diogenes interim eum ridebit. Atque illeque quidem de suo illo monumento quod est in Halicarnasso, memorabit, ab vxore Artemisia atque sorore parato: contrà Diogenes ne id quidem suo de corpore nouit, nunquid habeat sepulchrum. Neque enim illi res ea cura est, verùm apud viros excellentissimos sui memoriam famamque reliquit, vt qui vitam peregerit viro dignam, tuo monumento, Carum abiectissime, celsiorem, ac tutiore in loco substructam.

GILBER.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Tv Car.] *Mausolum Cariæ regem intelligit, qui fuit maritus Artemisiæ, quæ illum tam ingenti amore prosecuta est, vt eius fato perfuncti cineres vino permistos, tradatur ebibisse. Adhæc sepulchrum eidem sumptuosissimum extruxit, quod à nomine eius Mausolum est appellatum, ob operis magnificentiam inter septem orbis miracula numeratum: vt Plinius scripsit lib. 36. cap. 5. Opere nondum absoluto periit Artemisia. Caria autem regio est minoris Asiæ inter Lyciam & Ioniam sita, à qua Car cares, aliquis de Caria. Hinc Aristophanes in Auibus:* ἀ ὑ ἀλλ' ὦν ἱκὴ τὸ Κᾶς: *Quòd si seruus est, & Car. Carum mores quoque prouerbijs aliquot locum fecêre, de quibus Erasmus noster. b* Sinopensis.] *Sinope vrbs Ponti frequenti gymnasio clarissima, & patria Diogenis. Hinc Ouid. lib. 1. de Ponto:*

Non doluit patria Cynicus procul esse Sinopeus.

c Lydię.] *Lydia quoque Asiæ minoris regio est, Cræso rege & Pactolo aurifero flumine notissima. d* Miletum.] *Miletum Cariæ oppidum, præstantissimæ lanæ prouentu nobilitatum: hinc Milesii populi, & Mileſiæ vestes. e* Ionię partibus.] *Ionia regio est in extremitate minoris Asiæ: media inter Cariam & Æolidem, tum cœlo bonitate, tum situs commoditate nulli regionum postha benda. Huius incolæ dicti sunt Iones, & metropolis Miletus, vt Cariæ Halicarnassus, in qua nobile Mausolum extat.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Contentio de sepultura, alterius quidem magnificentissima, alterius verò negligentissima.

Vult alijs se Mausolus præferre sepultis,
Forma quòd multos vicerit, atq; manu.
Diogenes ridet formam monumentaq; clara,
Illo & felicem se magis esse probat.

Ohe tu

ÔHE tu Car.] *Propositio ἐρωτηλική, καὶ ἐλεγκτικὴ κατ' ἐπιμερισμόν.* Primum regni nomine.] *ἀπὸ ἐχόντων αἰτιώδης κατ' ἀπαρίθμησιν.* Postremò quod est omnium.] *Amplificatio postremi membri per κλῖμαξ ἀναφορὰ.* Adeò vt vel phanum.] *Conclusio.* Num ob imperium ais.] *Negatio.* Per Iouem.] *Asseueratio.* Atqui, ô formose.] *αἰσχυνὴ fuisse & habuisse miserum est.* Siquidem.] *Ratio ab aqualitate.* Cæterùm.] *Responsio ad quartum membrum.* Verùm quid huic.] *Remotio.* Vir egregie.] *ἐξαίρετος ἀφωνική.* Illud commodùm vocas.] *Epilogus comparationis.* Iráne nihil illa mihi conducunt.] *Propositio.* Nam Mausolus discruciabitur, quoties ear. rer.] *Ratio: antefert autem Diogenes se Mausolo.* Neque enim illi res ea curæ est.] *Approbatio.* Apud viros excellentissimos.] *καὶ χρῆσις, quæ animi bona reliquis anteponit.*

ΝΙΡΕΟΣ, ΘΕΡΣΙ-ΤΗΣ, ΚΑΙ ΜΕΝΙΠΠΟΥ.	*NIREI, THERSITÆ, & MENIPPI.*

Erasmo Roterodamo interprete.

NIREVS.

ΙΔὲ δὴ Μένιππε οὗτοι δικάσουσι, πότερος ὁμορφότερός ἐστιν. ἀνὴρ, ὦ Μένιππε, οὐ καλὸν ἐμοὶ δοκεῖ. Μέν. τίνα δὲ σὺ κρίνεις πρότερον, εἰπέ μοι; χρὴ γὰρ τοῦτο ἀφανὲς εἶναι. Νι. Νιρεύς, καὶ Θερσίτης. Μέ. πότερος ὁ Νιρεύς, καὶ

ECce denique vel Menippus hic iudex erit, vter nostrûm sit formosior. Dic, Menippe, annon tibi videor forma præstantior? MENIP. Imò quinam sitis, priùs arbitror indicandum: nam hoc opinor scito est opus

NIR. Nireus ac Thersites. MENIP. Vter? Nireus, vter

καὶ πότερ' ὃν ὁ Θερσίτης; οὐδέπω γὰρ τοῦτο δῆλον. ΘΕ. Ἔμ μὲν ἤδη τοῦτο ἔχω, ὅτι ὅμοιός ἐμί σοι. νὴ οὐδέν τινι κοῦφον ἀφεῖρας, ὑλικόν σε Ὅμηρος ἐπὰν ὁ τυφλὸς ἰωνύσῃ, ἀπαντωμόμορφόταλον πεσσωθέν. ἀλλ' ὁ φοξὸς ἐγὼ, καὶ ψιλὸνὸς, οὐδὲν χέρωμ' ἐμοῦ. ἰω ὦ δίκασπι ὥρα σοι, ὦ Μύρμιδον, ὅν τινα ἀμορφότερον ἴδῃ. ΝΙ. Ἐμέ γε Ἀγχίσας καὶ Χάρωπος, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἰλιόν ἦλθεν. Μὴ ἀλλ' ἐχί νὴ ὑπὸ γῶν, ὃς οἶμαι, κάλλιστος ἦλθες, ἀπὸ τὰ μὲν ὅσα ὅμοια, τὸ δὲ κεφάλαιον τοῦτο μόνον ἆρα ἄμεινόν σοι, ἀλλ' ὁ Θερσίτης κρατήσει, ὅτι ἐνορυκτὸν τὸ σόν· ἀπαπαπαῖ γὰρ αὐτὸ, νὴ ἐκ ἀνθρώπου ἔχει. ΝΙ. νὴ μᾶλλον ἔρου Ὅμηρον, ὁποῖος ὢν, ὁποῖ σοι ἐφάνη ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς. Μὴ δὲ-

ter Therſites? nondum enim vel hoc ſatis liquet: THER. *Iam vnum hoc vinco, quòd tibi ſum ſimilis, neque tantopere me præcellis, quantopere te* [b] *cæcus ille Homeritis extulit, vnum omnium formoſiſſimum appellans: quin ego faſtigiato vertice, rariſq; & impexis capillis ille, nihil te inferior viſui ſum arbitro. Iam verò tempus eſt vti pronuncies, Menippe, vtrum altero formoſiorem exiſtimes.* NIR. *Mirum ni me, Agalia Charopeque prognatum:*

— qui vir pulcherrimus vnus,

Omnibus è Graijs Priameia ad Pergama veni.

MEN. *Atqui non item ſub terram opinor pulcherrimus veniſti, quippe qui reliquis quidē oſsibus alijs appareas aſsimilis: porrò caluaria hoc vno inſigni à Therſitæ caluaria dignoſci poſſit, quòd tua delicata eſt ac molliculà: quandoquidem iſthuc habes effœminatum, ac neutiquam viro decorum.* NIR. *Attamen Homerum percontare, qua ſpecie tum fuerim, quum inter Græcorum copias militarem.* MEN. *Tu qui-*

ἐνέφατά μοι λέγεις, ἐγὼ δὲ ἃ βλέπω, ταῦτα ἔχω δηλῶσαι δὲ οἷ τότε ἦσαν. ΝΙ. ἔκαγε ἐγὼ ἐνταῦθα ἐμί, ὦ Μένιππε; ΜΕ. ὅτι σὺ, ὅτι ἄλλος ὁμορφός. ἰσότιμα γὰρ ἐν Ἅιδου, καὶ ὅμοιοι ἅπαντες. ΘΕ. ἐμοὶ μὲν καὶ τοῦτο ἱκανόν.

Tu quidem c somnia mihi narras: at ego ea ſpecto quæ video, quæque tibi adſunt in præſentia: cætera iſta non norunt qui id temporis viuebant. NIR. *Quid igitur tandem? annon ego formoſior, Menippe?* MEN. *Neque tu, neque quiſquam alius formoſus hoc loco: ſiquidem apud inferos æqualitas eſt, parésque ſunt omnes.* THER. *Mihi quidem vel hoc ſat eſt.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

THerſites cum Nireo de forma contendit apud inferos, vbi pares ſunt omnes, ſub Menippo iudice, & moriendum eſſe omnibus docetur.

a NIREVS ac Therſites.] *Nireus Charopi & Aglaiæ filius, Græcorum omnium formoſiſsimus, quemadmodum Therſites omnium maximè deformis. Ouid. lib. 4 de Ponto:*

Tam mala Therſiten prohibebat forma latêre,
Quàm pulchrà Nireus conſpiciendus erat.

Homerus Iliad 2. Therſitén totum à capite, quod aiunt, vſque ad pedes ita graphicè depingit, vt corporis vitia & animi morbos, vt dicas peſſimum ingenium in domicilio ſe digno habitaſſe. Iisdem fecit Lucianus noſter aduerſus Indoctum librorum copia tumentem. Hinc cùm hominem vehementer fœdum ſignificare velibus Θερσίτειον βλέμμα: *id eſt, Therſitæ faciem habere dicamus. Iuuenal. Satyra 8:*

Malo patér tibi ſit Therſites, dummodo tu ſis
Aeacidæ ſimilis —.

b Cæcus ille Homerus.] *Quum priùs Meleſigenes dicerétur,*

ceretur, quòd ad Meletem fluuium natus esset, ob id tamen quòd cæcus esset, Homeri nomen fortitus est. Cumæi namque & Iones captos oculis ὁμήρους appellant, quòd ὁμηροῦσι: id est, itineris ducibus egeant. Hinc cæcutiens Mæonius nuncupatur à Martiano lib. 1. de Nuptijs Philolog. c Somnia.] *Lucianus hic & in Harmonide, ὀνείρατα proverbio dicit vem futilem, inanem & nihili. Idem in Somnio suo, introduxit quempiam, qui suum somnium, tanquam orationem ineptam ac futilem reiecit. Vide in nostro adagiorum chiliarcho Extra somnium.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Contentio de pulchritudine, quæ apud inferos nulla est.

Lis est egregia de forma: pulchrior alter
Vult esse, Aglaia de genetrice satus.
Cedere Thersites non vult, turpissimus olim:
Omnia mors æquat: gratia nulla valet.

Ecce deniq;.] *Propositio.* Dic, Menippe.] *Iussio, cum rogatione.* Imò quinam sitis.] *ἐρώτησις.* Nireus ac.] *Responsio.* Vter Nireus.] *Alia rogatio.* Nondum enim.] *Ratio.* Iam vnum hoc vinco.] *Conclusio.* Neque tantopere.] *Homeri reprehensio.* Quin ego.] *αὔξησις.* Iam verò tempus.] *ἀπορία.* Mirum ni me.] *Asseueratio à parentibus, & Homeri testimonio.* Atqui non item.] *Refutatio, cum Menippi comparatione.* Attamen Homerum.] *Iussio, & confirmatio ἀτεχνός.* Tu quidem somnia.] *Contemnit testimonium comparatione.* Quid igitur,] *Rogatio.* Neque tu.] *Epilogus cum generali sententia.*

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΑΝΤΙΣΘΕΝΟΥΣ, ΚΡΑΤΗΤΟΣ ΚΥΝΟΣ ΠΤΩΧΟΥ.

DIOGENIS, ANTISTHENIS & CRATETIS.

Iacobo Micyllo interprete.

DIOGENES.

ΑΝΤΙΣΘΕΝΗΣ, καὶ Κράτης, σχολὴν ἄγωμεν. ὥσπερ τί οὖν ἄπιμεν ἐνθὺς ἐπὶ καθόδου ψιλοπατοῦντες, ὀψόμενοι τοὺς καταιόντας, οἵτινές ἐσι, καὶ τί ἕκαστος αὐτῶν ποιεῖ; ΑΝ. ἀπίωμεν, ὦ Διόγενες· ἡδὺ γὰρ τὸ θέαμα ἐσὶ γνῶναι, τοὺς μὲν δακρύοντας αὐτῶν ὁρᾶν, τοὺς δὲ ἱκετεύοντας ἀφεθῆναι, ἐνίους δὲ μόλις καταιόντας, καὶ ἐπὶ πρόχνουν ὠθοῦντος ἑρμοῦ, ὅμως ἀντιβαίνοντας, καὶ ὑπτίους ἀντερείδοντας οὐκοῦν ἴομεν. Κρά. ἐγὼ γὰρ καὶ ἄλλης γέλωτα ὑμῖν, ἃ εἶδον, ἐνόσῳ καταῆμεν κατὰ τὴν ὁδόν· ΔΙ. διήγησαι, ὦ Κράτης. ἔοικας γάρ τινα παγκάλοια ἰδεῖν. Κρά.

OCium nunc agimus, Antisthenes, & tu Crates: quare cur non, obsecro, imus deambulatum rectà ad ingressum & fauces orci, vt ibi spectemus eos qui descendunt, quinam sint, & quid quisque eorum agat? ANT. Eamus Diogenes. Etenim spectaculum hoc iucundum fuerit, videre alios quidem ipsorum lachrymari, alios autem vt demittantur supplicare: quosdam autem aegrè descendere, & quanquam ceruicem vrgente ac impellente Mercurio, reluctari tamen, & resupinos obniti, nulla necessitate aut commodo suo. CR. Ego verò etiam exponam vobis quae ipse vidi in via quando huc descendebam. DIOG. Exponas licet, Crates. videris enim quaedã omnino risu digna dicturus esse.

Κρά. καὶ ἄλλοι μὲν πολλοὶ συγκατέβαινον ἡμῖν, ἐν ὀλίγοις δ' ἐπίσημοι, ἰσμηνόδωρός τις ὁ πλούσιος, ὁ ἡμέτερος, καὶ Ἀρσάκης, ὁ Μηδίας ὕπαρχος, καὶ Ὀροίτης ὁ Ἀρμένιος. ὁ μὲν οὖν ἰσμηνόδωρος (ἐπεπτώκει γὰρ ὑπὸ λῃστῶν πρὸς τῷ Κιθαιρῶνι, ἐς Ἐλευσῖνα οἶμαι βαδίζων) ἔπασχε, καὶ τὸ τραῦμα ἐν τῶν χειρῶν ἔχει. καὶ τὰ παιδία τὰ σπαργανᾶ, ἃ. καταλελοίπει, ἀνακλαῖων, καὶ ἑαυτῷ ἐπιμέμφετο τῆς τόλμης. ὁ δὲ Κιθαιρῶνα ὑπερβαλλων, καὶ τὰ περὶ τὰς Πλαταιὰς χωρία, πανήγυρις ὄντα ὑπὸ τῶν πολιτῶν, διοδεύων, μόνους οἰκέτας ἐπήγετο, καὶ ταῦτα, φιάλας πέντε χρυσᾶς καὶ κυμβία τέτταρα μετ' ἐαυτοῦ ἔχων. ὁ δ' Ἀρσάκης γηραιὸς ἦν ἤδη, καὶ νὴ Δί' ὑπερόπτως ἔχων πρὸς τὸν ὄψιν ἐς τὸ βάρβαρικὸν) ἤχθετο, καὶ ἠγανάκτει, πεζὸς βαδίζων, καὶ ἄξιον τὸν ἵππον αὐτῷ προσαγθῆναι, καὶ

CRA. *Cùm alij multi nobiscum descendebant, tum verò inter ipsos maximè nobiles, Ismendorus ille diues ex nostris, & Arsaces Medorum præfectus, & armenius Orates. Ismenodorus igitur (occisus enim fuerat à latrombus circa Cithæronem, quando Eleusinem, vt arbitror, proficiscebatur) & gemebat, & vulnus in manibus præ se ferebat, liberos suos paruos, quos reliquerat, identidem vocando, sibique ipsi ob audaciam succensendo, qui cùm Cithæronem transisset, ac loca illa circa Eleutheras deserta ac bellis vastata peragrasset, non amplius quàm duos seruos secum adduxisset, idque etiam cùm phialas quinque aureas & cymbia quatuor secum haberet. Arsaces autem (senior enim iam erat, & per Iouem, pro Barbarico illo rutu, facie non adeò inhonesta aut contemnenda) grauiter ferebat atque indignabatur quòd pedibus incederet, volebatq; sibi equum suum adduci.*

Nam

ἡ γὰρ ὁ ἵππος αὐτῷ συναπεθανε καὶ μιᾷ πληγῇ ἀμφοτέροις διαπερήνατο ὑπὸ Θρᾳκός τινος ἐν παρατάξει, ἐν τῇ ἐπὶ τῷ Ἀράξῃ, πρὸς τὸν Καππαδόκων συμπλοκῇ, ὁ μὲν γὰρ Ἀρσάκης ἐπέπαυτο, ὡς διηγεῖτο, πολὺ τῶν ἄλλων πρόσω ἐλαυνόμενος. ἐκεῖνος δὲ ὁ Θρᾴξ, τῇ μὲν ἀσπίδι προσδύς, ἐκφεύξεσθαι τὸν Ἀρσάκην ἐνόησεν· οὔτε δὲ ἐκθεὶς τὴν σάρισσαν, οὐδὲ τόν τε ἵππον ἀφείς, καὶ τὸν ἵππον. Ἀντ. πῶς οἶόν τε, ὦ Κράτης, μιᾷ πληγῇ δύο γενέσθαι; Κρά. ῥᾷστα, ὦ Ἀντίσθενες· ὁ μὲν γὰρ ἐπέπαυτο, ἀκοσάκιν τινὰ ἐνεγκεῖν πεβούλημένος· ὁ δὲ Θρᾴξ ἅμα δὲ τῇ ἀσπίδι τὴν σάρισσαν προσβαλὼν, καὶ παρῆλθεν αὐτὸν ἡ ἀκωκὴ, ἐς γόνυ ὀκλάσας, ἀνέχεται τῇ ἀριστερᾷ τὴν ἐπέλασιν, καὶ σιπόσκα τὸν ἵππον ὑπὸ τὸ στέρνον, ὑπὸ θυμὸν καὶ ὀργὴν τοῦτον διαπεράσας.

Nam & equus vnà cum eo mortuus fuerat, vna plagâ ambobus transfossis à Thracensi quodam scutato in eo prælio quod cum rege Cappadocum ad Araxem fluuium commissum fuerat. [a] Nam Arsaces quidem infesto cursu in hostem ferebatur, longè vt quidem ipse narrabat, ante alios euectus. Thrax autem expectato illo subsistens, ac scutum præ se te tenens, venientem Arsacis hastam excutiendo diuertit: ipse autem submissa parumper sarissa sua, & equum & insidentem illum transfuerberat. ANT. Sed quo pacto fieri potuit, Crates, vt vno ictu ambos transfueberaret? CRA. Facillimè Antisthenes: nam ille quidem cursu ferebatur, contum quendam vigintiicubitalem prætentum habens: Thrax autem vbi pelta obiecta plagam excussisset, & iam cuspis ipsum præteruecta esset, in genu procumbens excipit sarissa venientis impetum, ac equum sub pectus vulnerat: quo mox præ furore ac vehementia cursus se ipsum

τα. Διηλαύνω δὴ ἡ Ἀφρόδιτη ἐκ τῆ βεβύνα ἀμφιπαξ, ἄχρις ἐπὶ τὸν πυγαῖον. ὁρᾶς, οἷόν τι ἰχθύδιον; ἐπὶ δὲ ἀνδρὸς, ἀπὸ τῆ ἴσου μάθημα τὸ ἔργον. ἀγανάκτησε δ' ὅμως, ὁμότιμος ὢν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἀξιῶν ἵππευε διατίνα. ὁ δὲ Ὀρσίτης, ὁ ἰδιώτης, καὶ πάνυ ἀπαλὸς τὸ πόδε, καὶ δὴ ἰσάνεσα χαμαὶ, ἐκ ὅπως βαδίσῃ ἐθαύμαζε. πάσχουσι δ' αὐτὸ ἀτυχῶς Μῆδοι πάντες, ἐπὶν ἀφῶσι τῶν ἵππων, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τῆ ἀκανθῶν ἐπιβάντες· καὶ ἀκροποδητὶ, μόλις βαδίσουσιν ὥσπερ ἐπὶ καλαβαλὸν ἑαυτὸ ἑκάζε, καὶ ὀλιγιᾷ μηχανῇ ἀνίσασθαι ἔδωκεν, ὁ Βίλτις ὁ Ἑρμῆς ἀράμενος αὐτὸ, ἐπόμισεν ἄχρι πρὸς τὸ πορθμεῖον, ἐπὶ τὴν ἐπίλοιπον. Αν. Ἐκεῖνο δὲ, ὅτι διατίναν, ἐδὲ ἀνέμιξα ἐμαυτὸ τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ἀφεὶς ὀλιγάζοντας αὐτὸς, προσέβαμεν ἐπὶ τὸ πορθμεῖον, καὶ καταλαβὸν χώραν ὡς ἂν ἐπιτηδείως πλώσαμι.

transfadigente. eadem hasta etiam Arsaces per inguina vtrinque ad nates vsque penetrante transfoditur. Intelligis nimirum quo pacto acciderit, cùm non viri, sed equi magis hoc opus fuerit. Verumtamen indignabatur ille, quòd non ampliore honore quàm cæteri habebatur, volebatq; eques huc descendere. Orœtes autem priuatus quispiam erat, atq; admodum debilis pedibus: quippe qui nec stare humi, nedum incedere vllo modo poterat. Accidit autẽ hoc prorsum Medis omnibus vt postquam ab equis descenderint, veluti qui super spinas ingrediuntur, summis pedum digitis vix atq; ægrè incedant. Quamobrem cùm per se ipsum humi dejectus iaceret, neque vllo prorsum pacto resurgere vellet, bonus ille Mercurius sublatum in se hominem ad cymbam vsque portauit: ego verò sequens ridebam. AN. Et ego porrò quando huc descendebam, neque admiscui me ipsum cæteris, sed relictis plorantibus illis ad cymbam accurrendo, præoccupaui mihi locum, quò commodiùs nauigarem.

σαμι. πρὸ τοῦ πλεῖν οἱ μὲν ἐς ἀνερύρητι, καὶ ἐναντίων, ἐγὼ δὲ μάλα ἐπεθυμοῦμεν ἐν αὐτοῖς. Δι. σὺ μέν, ὦ Κράτης, καὶ Ἀντισθένης, ἐτύγχανες ξυνοδοιπορῶν ἐμοὶ δὲ Βλεψίας τε ὁ δανειστὴς, ὁ ἐκ Πειραιῶς, καὶ Λάμπις ὁ Ἀκαρνὰν, ξυναγὸς ὢν, καὶ Δάμις ὁ πλούσιος ἐκ Κορίνθου, συνεκατήεσαν. ὁ μὲν Δάμις, ἅτε τοῦ παιδὸς ἐκ φαρμάκων ἀπολωλεκὼς· ὁ δὲ Λάμπις ἄγων Μυρτίδα τινὰ ἑταίραν, ἐξεφάνησαν ἅμα· ὁ δὲ Βλεψίας, μικρῷ ἔμπροσθεν ἐληλυθὼς ἀπεσκηκὼς. καὶ ἐδόκει ὠχρὸς εἶναι ὑπερβολὴν καὶ λιπὸς εἶναι· τὸ δὲ ἀκριβὲς ἐγὼ ἐπεθύμουν εἰδέναι, διὰ τοῦτο, ὅπως ἐδόκει ἀπολωλεκέναι. ἔτα τῷ μὲν Δάμιδι ἀπειλημμένῳ τὸν νοῦν, οὐκ ἄδηλα μὲν ἦν ἐκ τοῦ προσώπου, ἔφην, ὅτι αὐτοῦ, ὡς τάλαντα ἔχων ὁμοῦ χίλια, καὶ πεφροντικὼς αὐτὰ, ἐνυκτοπαίτης ὤν, ὀλίγου δεῖν ἀπολοίτο ὑπὸ φροντίδος ὀβολοῦ πρᾶξις. σὺ δέ, ὦ Ἀντισθένες, ἐκεῖνον ὁρῶν τὸν τρόπον ἀπεδύρου. ἔτα ὁ μὲν Δάμις ἀπεκρίνατο, ὅτι ἀπολωλεκὼς εἴη τὸν παῖδα, καὶ ἐκεῖνος ἐπεδύρετο ὑπὲρ τοῦ παιδός. ὁ δὲ Βλεψίας ἐσιώπα, καὶ ἐδόκει ἐπιτετηδευκέναι τὸ σχῆμα. ἐγὼ δὲ ἐπειρώμην ἐρωτᾶν αὐτὸν, τί ἔχοι τὸ πρᾶγμα· καὶ ἐπεὶ ἐπυθόμην, ὅτι ἐρῴη τῆς Μυρτίδος, καὶ ἐκείνη ἀντερῴη, καὶ ἐκεῖνος ἐπιβουλεύοιτο ὑπὸ τοῦ Λάμπιδος, ἐκείνην ἀφαιρεῖσθαι βουλόμενος, ἐγὼ ἐπεθύμουν ἀκοῦσαι, πῶς ἐπιβουλεύοιτο. καὶ ὁ Βλεψίας ἔφη, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐπιβουλεύοι, καὶ αὐτὸς ἐπιβουλεύειν. καὶ ἐγὼ ἐπυθόμην, εἰ καὶ ἐκεῖνος ἐπιβουλεύοι, καὶ αὐτὸς ἐπιβουλεύειν. καὶ ὁ Βλεψίας ἔφη, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐπιβουλεύοι, καὶ αὐτὸς ἐπιβουλεύειν. καὶ ἐγὼ ἐπυθόμην, εἰ καὶ ἐκεῖνος ἐπιβουλεύοι, καὶ αὐτὸς ἐπιβουλεύειν.

uigarem. Inter nauigandum verò alij quidem lachrymabantur, alij autem nauseabant: ego verò inter ipsos sedens admodum oblectabar. DIO. Tu quidem, Crates, & tu Antisthenes, huiusmodi fortitij estis itineris comites. mecum autem Blepsias ille fœnerator ex Pirao, & Lampis Acarnan, qui mercenarios milites ductauerat, & Damis diues ille Corinthius, simul descendebant. Quorum Damis quidem à puero veneno interemptus fuerat, Lampis autē ob amorem Myrtij meretricis se ipsum iugulārat: Blepsias verò fame miser periisse dicebatur. & apparebat sanè adhuc pallidus supra modum, ac tenuis maximè. Ego verò quāquam antea notam, interrogabam tamen quo pacto quisq; mortuus esset. Ac Damidi quidem accusanti filium: Non iniusta verò, inquam, passus es ab illo, qui talenta cùm haberes coacervata mille, ac ipse in delicijs viueres annos nonaginta natus, adolescenti illi quatuor obolos scilicet suppeditabas. Tu

Ἀκαρνὰν (ἴσχνη γὰρ καὶ αὐτὴ) καὶ λαγαρὸν τὸν Μυρτίον) τί αὐτιᾷ τὸν ἔρωτα, σαυτὸν δ' οὐ; ὃς τὸν μὲν πολεμίως οὐδὲ ποτὲ ἴδρωτι, ἀπὸ φιλοπονδώσεις ἀγωνίζῃ πρὸς τὸν ἄλλον, ἵνα δὲ ἔτυχόντος παιδισκαρίου, καὶ δαπάνων ἐπιπλοΐων καὶ σφαγίων, ἰδοὺ καὶ ὁ γυναῖος, ὁ μὲν γὰρ βλέψιας, αὐτὸς ἑαυτὸν κατηγόρει, φθονῶς πολλὴν πλὴν ἄνοιαν, ὅτι χρήματα ἐφιλαῖς τι δὲ μηδὲν προσήκουσι κληρονόμοις ἀεὶ ἀεὶ βιώσιμα ἑαυτὸν νομίσων. πλὴν ἔμοιγε ὁ τῶν τυθῶν τρόπος λίαν παρίσχυτο σύνοπτος. ἀπ' ἴδης μὲν ἐπὶ τῷ σωμάτῳ ἐμοὶ ἀφθόνιτον καὶ, καὶ ἀκόπως πόρρωθεν τὰς ἀφικνουμένους βαυκᾶ, πολλοί γε, καὶ ποικίλοι, καὶ παντοδαποὶ δαπανῶντες, πλὴν τῶν νεογνῶν τούτων, καὶ νηπίων. ἀπὸ δὲ οἱ πάνυ γηγεραικότες ὀδύρονται. τί τοῦτο; ἆρα τὸ φίλτρον αὐτὰς

verò Acarnan, (gemebat enim & ille, ac deuouebat Myrtium) quid amorem accusas, inquam, & non patius te ipsum? qui hostes quidem haud vnquam perhorruerit, sed te vltrò periculis offerendo, ante alios in prælium descenderis, à puella verò vulgari illa quidem, ac fortè oblata, & à lachrymis atque singultibus fictitijs, generosus ipse tu captus fueris. Nam Blepsias quidem ipse sese accusat ob nimiam stultitiam, quòd pecuniam videlicet custodierit hæredibus nulla necessitudine sibi coniunctis, dum vanus ipse in perpetuum viturum esse se putat. Verùm mihi quidem non vulgarem voluptatem præbuerunt tunc lamentantes isti. Sed iam circa fauces sumus. Aspicere nos illuc oportet, atque à longè contemplari aduenientes. Papæ! multi certè, & varij, omnésque lachrymantes, præter pullos istos & infantes. Quin & ætate nimia confecti illi lugent. Sed quid hoc? num philtro aliqua

φυτὸς ἦχα τοῦ βίου; τοῦτον ὃν τὸν ὑπέργηρων ἐρωδιὸν βάλος μαι.. τί λακρύεις τηλικοῦτον ἀποθανών; τί ἀγανακτεῖς, ὦ βέλτιστε, καὶ ταῦτα, γέρων ἀνυμφίος; ἦσθα βασιλεὺς ἴσως. Πτω. ἐδαμῶς. Δι. ἀλλὰ σατράπης; Πτω. οὐ τοὖτο. Δι. ἆρα ὃν ἱππέας, ἅτε ἀνιᾷ σε τὸ πολλὴν τρυφὴν ἀπολιπόντα τεθνάναι; Πτω. οὐδ' ἴσως τοῦτο. ἀλλ' ἦτε μὲν ἐγγεγόνατε ἀμφὶ τὰ ἐννενήκοντα, βίον δὲ ἄπορον καὶ κακὰ μισῶν ἐρημίας εἶχον, ἐς ὃ βραβεὺς πλουσίοις ὤφ ἄτεκνός τις, καὶ πάσιτι χωλὸς, καὶ ἀμυδρὸν βλέπων. Δι. ἅτα τοιοῦτος ὤν, ξὴν ἤθελες; Πτω. ναί. Ἡδὺ γὰρ ἦν τὸ φῶς. καὶ τὸ τεθνάναι, λανὸν καὶ φοβερόν. Δι. πρᾶος ἄρα, ὦ γέρων, καὶ μακαρικὸς πρὸς τὸ χρεὼν, καὶ ταῦτα, ἀλικιώτης ὤν; ἦ πορεθμίοις. τί δ' ἂν τις ἔτι λέγοι περὶ τῶν νέων, φάσκοντι οἱ τηλικοῦτοι

liquo vitæ tenentur? *Istum* igitur decrepitum interrogare lubet: Quid ploras, heus tu, tam provecta ætate mortuus? Quid indignaris, bone vir, præsertim cùm senex huc adveneris? Eccubi rex fuisti? MEND. Haudquaquam. DIOG. Verùm satrapa. MEND. Neque hoc. DIOG. Num igitur dives fuisti, ideóque malè te habet, quòd relictis multis deliciis ac voluptatibus mori coactus fueris? MEND. Nihil tale: sed annos quidem circiter nonaginta natus fui, vitam autem difficilem egi, arundine & linea victum quæritans, vitra modum egenus ac pauper, liberis carens, & præterea claudus quoque, & parùm oculis videns. DIOG. Et viuere cupiebas, cùm talis esses? MEND. Certè quidem. dulcis enim erat lux: mori autem graue & horrendum. DIOG. Deliras, ô senex, & iuuenliter te geris ergò neceſsitatem: & hoc, cùm sis æqualis portitori huic. Proinde quid iam de adoleſcentibus dicamus, quando etiam decre-

πῶς οἱ πλούσιοι οὕτω, ὡς ἐγὼ διώκειν τὸν θάνατον, ὡς τῶν ἐν τῷ βίῳ κακῶν φάρμακον; ἀλλ' ἀπίωμεν, μὴ καὶ τις ἡμᾶς ἐνίδηται, ὡς ἀπόδρασιν βουλόντας, ὀρῶν τι περὶ τὸ στόμιον ἐπιτρέχοντες.

piti isti tantopere viuere cupiunt, quos decebat ipsam mortem etiam consectari, tanquam remedium quoddam eorum malorum quæ secum fert senectus? Sed abeamus iam, ne quis & nos suspicetur tales esse, qui hinc aufugere cupiamus, quando circa fauces hic nos oberrare viderit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a NAM Arsaces.] *De Arsace Medorum præfecto, qui à Thrace pedite vnà cum equo suffossus fuit. Tale quoddam certamen peditis cum equite describitur in Commentarijs Cæsaris lib. 4. vt videre possis vnusquisque, quomodo à peditibus suffoderentur equi.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Διηγηματικὸς καὶ ἐρωτηματικός.

Tænarias adeunt fauces & limina nigra,
Vt spectent ducat quos ibi Atlantiades.
Quisq; suos narrat comites: quos inter habetur
Pauper, qui vitæ stamina longa petit.

OMNIVM nunc.] *Occasio.* Cur non obsecro.] *Hortatio.* Recta ad.] *Ad locum.* Vt ibi spectemus.] *Ad causam* Eamus.] *Assensus.* Etenim.] *Ratio à iucundo & magnifico.* Ego verò exponam.] ἐπίδειξις ἡδυσχέτως. Exponas licet.] ἀξίωσις. Tum alij multi.] ἔκθεσις καὶ ἐπόστολη ψις. Ismenodorus ille.] τὸ περίσσωτον ἀφελόμενον. A' latronibus:] *Mortis genus.* Circa Citheronem.] *Locus.*

Quando

Quando Eleusinum.] *Tempus.* Et gemebat.] τὰ πεπαχυμένα. Arsaces autem.] *Secunda pars de Arsace.* Nam Arsaces.] ἡμίχυ. Thrax.] *Narratio luminosa.* Ille quidem cursu.] ὁ τρόπος. Contum quendam.] *Modi luculenta descriptio.* Intelligis nimirum.] *Conclusio.* Veruntamen.] ἐπάνοδος μὲν τῶν λοιπῶν. Et ego porrò.] *Interfatio Antisthenis, per narrationem.* Tu quidem.] *Diogenis narratio.* Ac Damidi quidem.] *Capita orationis sua ad singulos habita.* Tu verò Acarnan.] διασυρμός. Qui hostes quidem.] *Comparatio ab indigno.* Verùm mihi quidem.] τὸ ἐκβαῖνον. Sed iam circa.] *Ambulationis finis.* Papæ.] θαύμασον. Quid ploras.] ἐρώτησις. Quid indignaris.] *Multiplex scitatio.* Nihil tale.] *Responsi negans.* Sed annos.] *Affirmatio, & narratio.* Mori autem graue.] ἀπόφασις. Deliras.] ἐπιτίμησις. Proinde quid iam.] ἔτι παραιτῇ. Sed abeamus.] *Conclusio.*

AIANTOΣ ΚΑΙ ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ.

AIACIS ET AGAMEMNONIS.

Iacobo Micyllo interprete.

AGAMEMNON.

Εἰ σὺ μανείς, ὦ Αἶαν, σαυτὸν ἐφόνωσας, ἐμὲ δὲ καὶ τὰ μᾶς ἅπαντας, τί αἰτιᾷ τὸν Ὀδυσσέα; καὶ πρόθλων ἔτι πᾶσα σίδηλος ὢν τὸν, ὅτι ἔκτα μαντοσύμβ, ἔτι πᾶσα. πᾶν ἀξίως ἄνδρα συσπατιόντων, καὶ ἐπεῖρον, ἀλλ' ἔτις ῥαδίως μεγάλα βαίνων, κα. ῥῆθις.

Si tu, dum furore correptus fuisti, [a] *Aiax*: te ipsum interfeciſti: nos autem cunctos etiam membris, vt putabas, detruncatis, deformásti: quid quæso Vlyſſem accuſas? Ac paulò antè neque aſpicere ipſum voluiſti, cùm veniſſet huc vates cõſultuus: neq; alioqui dignatus es virum commilitonem ac ſocium: ſed ſuperbè admodum ac grandi incedens greſ-

ρᾳθυμ. Αἴ. ἀκόπως, ὦ Ἀγάμεμνον. αὐτὸς γάρ μοι τὴν μανίαν αὗτη καπνίσῃ, μόνος ἀντιξιωσάμενος ἐπὶ ἴσοις ὅπλοις, Αγ. ἀξίους δὲ ἀναντανέντες ἦναι, ἢ ἀνοητί μετὰ τῶν ἁπάντων; Αἴ. ναὶ, τάχα διαφθαρεὶς οἰκεία γάρ μοι νῦν ἡ παρανοία, ὃν ἀντιψιθυρίζεις. ἢ ὑμᾶς οἱ ἄριστοι, πολὺ ἀμείνονες ὄντες, ἀπέπαυσα τὸν ἀγῶνα, καὶ σφυρηλατήτου μοι τῶν ὅπλων. ὁ δὲ Λαέρτου, ὃν ἐγὼ πολλάκις ἔσωσα, κινδυνεύοντα ὑπὸ τῶν Φρυγῶν, ἀμείνων ἄξιον ἦναι, ἢ ἐπιτηδειότερον ἔχειν τὰ ὅπλα. Αγ. αὐτίκα ζητεῖται, ὦ γέννατε, τίνι Θέτιν, ἢ μᾶλλον βέλτιον κληρονομίαν τῶν ὅπλων παραδιδόναι, συγγενεῖ γε ὄντι φέρουσα, ἢ τὸ κοινὸν κατέθετο αὐτά. Αἴ. οὔκ, ἀλλὰ σὺ Ὀδυσσεῦ, ὃς ἀντεποιήθη μόνος. Αγ. συγγνώμη, ὦ Αἴαν,

superiori. AIAX. Meritò Agamemnon. Ille enim mihi furoris huius author extitit, vt qui solus mecum pro armis iudicio contendere ausus fuerit. AGA. *An verò dignum censebas te, qui absque aduersario, atque absque puluere, vt dicitur, superares omnes?* AIAX. *Quidni in tali vtique causa? Nam armatura ea cognitionis quodam iure ad me pertinebat, cùm fratris mei patruelis cesserit fuerit. Deinde vos cæteri, qui multò quàm ille præstantiores eratis, detrectastis certamen, & cessistis mihi arma: iste autem* [b] *Laërtæ filius quem ego non semel in summo periculo seruaui, cùm iam à Troianis propè concideretur, melior esse me voluit, ac dignior qui armis illis potiretur.* AGA. *Accusa igitur, ô generose,* [c] *Thetim, quæ cùm tibi debuisset armorum successionem ac hæreditatem, vtpotè cognato, tradere, in medium allata illa posuit.* AIAX. *Haudquaquam, sed Vlyssem, vt qui solus sese mihi opposuerit.* AGA. *Ignoscendū,*

Aiax,

Αἴαν, ἐ ἄνθρωπος ὢν ὠρίχθη λόξης, ἰδίοις πράγμασιν, ὑπὲρ οὗ καὶ ἡμῶν ἕκαστος κινδυνεύειν ἀναμένει, ἐπὶ καὶ ἱρατοῦ ἐν, καὶ ταῦτα παρὰ Τρωσὶ δικασταῖς. Αἴ. οἶδα ἐγὼ ἃ τις μὴ κατιδὶς φασγ· ἀπ' οὐ θέμις λίγειν τι περὶ τῶν θεῶν. τὸν γοῦν Ὀδυσσέα μὲν οὐχὶ μισῶν οὐκ ἂν λαυκάμιμν, ὦ Ἀγάμεμνον, οὐδ' ἐ αὐτή μοι Ἀθηνᾶ τοῦτο ἐπιτάξει.

Aiax, est, si homo cùm esset, appetiuit d *gloriâ, rem dulcissimam, cuius gratia etiam nostrûm quilibet obire pericula sustinet: præcipuè quando & vici te postea, & hoc Troianis ipsis iudicibus.* AIAX. *Noui ego quæ me damnârit, sed fas non est de dijs aliquid dicere. Vlyssem igitur aliud quàm odisse non possum, Agamemnon, non si mihi ipsa Minerua hoc imperet.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a AIAX.] *Post Achillem præstantissimi Græcorum fuere apud Troiam, Aiax & Vlysses, id quod passim Homerus in sua Iliade docet. Lege apud Ouidium lib. 3. Metamorph. orationes contrarias Aiacis & Vlyssis pro armis Achillis contendentium. Duo fuêre Aiaces furiosi, alter amore, alter iracundiæ, de quibus Plutarchus in vita Sertorij. Hic adeò grauiter tulisse legitur, Vlyssem sibi prælatum in capessenda successione armorum Achillis, vt præ dolore in insaniam versus sit. itaque gladio districto in gregè pecorum insiliit, existimans sese Græcorum copias cædere. Tū duos quosdā maximos sues è trabe suspensos, flagris cæcidit, arbitratus hos esse Agamemnonē et Vlyssem, quorum alteri vt iudici, alteri vt victori potissimùm erat iratus. Deinde postquam resipuisset, partim pudore, partim metu sibi mortē conscisit.* b Laërtę filius.] *Vlysses, qui ab eo Laërtiades dicitur.* c Thetin.] *Achillis matrē, ex Peleo Aeaci filio.* d Gloriam.]

riam.] *Insignis enim gloria non nisi magnis periculis contingit. Neque triumphum egit quisquam, qui non sit ausus Martis eventum experiri. Omnes enim qui maximo ingenio præditi fuere, stimulis gloriæ concitati, res præclaras aggrediuntur. Gloria nihil est in rebus humanis pulchrius, nihil dulcius, & amabilius, nihil cum virtutis altitudine copulatius.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Κατηγορητικὸς, καὶ ἀπολογητικός.

Ausus quòd pro armis Aiaci congredi Vlysses,
Iudicio captus ille furore fuit:
Idcirco semper contemnens odit Vlysses,
Nec Thetidos culpam cæruleæ esse putat.

SI tu dum furore.] *κατηγορία ἀντικατηγορική.* Meritò.] *ἀντίγλημμα.* An verò dignum.] *Obiectio.* Quid mi.] *Responsio.* Nam armatura.] *Ratio à iusto, & ἀφήγησις.* Accusa igitur.] *Regestio.* Haudquaquam.] *Inficiatio.* Ignoscendum est.] *παραίτησις ἡτική.* Sed fas non est.] *Præcisio.* Vlyssem igitur.] *Conclusio.*

ΜΙΝΩΟΣ ΚΑΙ ΣΩΣΤΡΑΤΟΥ. *MINOIS ET SOSTRATI.*

Iacobo Micyllo interprete.

MINOS.

OMὴν ληστὴς οὗτος Σώστρατος, ὃς τὸν Πυριφλεγέθοντα μεβαλάττων. ὁδὶ ἱερόσυλος ὑπὸ τῆς Χιμαίρας διασπάσεται. ὁ δὲ τύραννος, ὦ Ἑρμῆ, παρὰ τὸν Τιτυὸν ἐκτεταμένος, ὑπὸ τῶν γυπῶν ἁρπάσθω καὶ αὐτοῦ τὸ ἧπαρ.

PRædo hic quidem Sostratus in Pyriphlegethontem præcipitetur, sacrilegus autem ille à Chimæra discerpatur: tyrannus verò iste, Mercuri, iuxta Tityum in longum extentus, arrodendum & ipse hepar præbeat vulturibus.

Vos

ὑμᾶς ἦ οἱ ἀγαθοὶ, ἅπιτε μετὰ τάχ' εἰς τὸ Ηλύσιον πεδίον, καὶ τὰς Μακάρων νήσους καλουμένας, ἀνθ' ὧν ἐπράξατε δίκαια ἐν τῷ βίῳ πρὸς ἀλλήλους, ὦ Μίνως, ἃ οἱ δίκαια λόξῳ λέγειν. Μί. νῦν ἀκούσομαι αὖθις, ὅ τι ἐξαλλάξαι, ὦ Σώστρατε, μοι μέρος ὦν, καὶ ζῶντες ἀπικόμενος; Σώ. ἐλλιπῆ μοι μὴ, ἀλλ' ὅρα ἐ δικαίως διαφθέρομαι. Μί. καὶ πολύν, ἔγωγε ἀποτίνειν τὴν ἀξίαν δίκαιον. Σώ. ὅπως ἀπόσχωμαί μου, ὦ Μίνως· βραχὺν γάρ τινα ἐρέσθαί σε. Μί. λέγε, μὴ μακρὰ μόνον, ὅπως καὶ τὰς ἄλλας δεήσεις ἴδω. Σώ. ὑπόσχου ἐμοὶ ἐν τῷ βίῳ, μόνον ἐρωτῆσαί σε, ἢ ἐπιτέλεσόν μοι ὑπὸ τῆς Μοίρας; Μί. ὑπὸ τῆς Μοίρας ἁλωτόν. Σώ. οὐκοῦν καὶ οἱ ἄλλοι ἅπαντες, καὶ οἱ πονηροὶ ἀσκοῦντες ὑμᾶς, ἐπειδὴ ἐμηρτόνησε; ταῦτα δρᾶμεν. Μί. ναὶ, τῇ Κλωθοῖ, ἣ ἐπάσσε ἐπιτάξαι γενομένῃ τὰ πρα-

Vos autē boni ac probi, abite quàm celeriter in campū Elysium, insulasq; beatorum habitate, pro ijs quæ rectè ac iustè in vita fecistis. SOS. *Audi, ô Minos, num tibi iusta dicere videar.* MIN. *Anego denuò nunc audiam? An non conuictus es, Sostrate, quòd & malus fueris, & tam multos occideris?* SOS. *Conuictus quidem fui, sed vide num iustè ob id supplicio afficiar.* MIN. *Atque admodum, si modò id iustum est, pro mærito quemque suo pœnam dependere.* SOS. *Attamen responde mihi, ô Minos. breue enim quiddam interrogabo te.* MIN. *Dic, sed ne prolixè modò: quò deinceps & cæteros diudicare possimus.* SOSTR. *Quæcunque in vita egi, vtrum volens ea feci, an ita à Parca agglomeratum mihi fuit?* MIN. *A Parca scilicet.* SOS. *Proinde & boni pariter omnes, & nos qui mali videmur, eadem agimus, dum illi obsecundamus.* MIN. *Ita profectò, Clotho videlicet, illi parentes: quæ vnicuique iniungit, cùm primùm natus est: quæ*

agen-

πρακτέα. Σώ. ἃ οὖν τις ἂν ὑπ' ἄλλου φονεύσας τινά, ἢ λωποδύσας τινὰ ἢ ἱερόσυλον ἐλόμενος, βιασθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀνάγκην ἔχοντος, ἢ ἁρπαγέντος ὑπὸ λῃστοῦ, ἢ ἀνδραποδισθείς, ἢ ἀποκτείνας, εἰ μὲν δικαστὴν πείσειε, ἢ τύραννον, ἵνα ἀτιμάσῃ τὸ φόνιον; Μί. ἄλλον ὡς τὸν δικαστὴν, ἢ τὸν τύραννον, ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ξίφος αὐτό. ὑπηρετεῖ γὰρ ὄργανον ἐν πρὸς τὸν θυμὸν, τῷ πρώτως παρασχόντι τὴν αἰτίαν. Σώ. οὐκοῦν, ὦ Μίνως, ὅτι μὴ ἐπιδαψιλεύῃ τῷ παραδείγματι. ἐὰν δέ τις ἀποστείλαντος τοῦ δεσπότου, ἄπιῃ αὐτὸς, χρυσὸν ἢ ἄργυρον κομίζων, τίνι πρὸ χάριν ἴσμεν, ἢ τίνα ὀφείλειν ἀναγκαῖον; Μί. τὸν πέμψαντα, ὦ Σώστρατε· δίκαιον γὰρ ὁ λαμβάνων ἐᾷν. Σώ. οὐκοῦν ὁρᾷς πῶς ἄδικα ποιεῖς, ἀναλίσκων ἡμᾶς ὑπηρέτας γιγνομένους ὧν ἔκλωθε πρόσταττε, καὶ τούτῳ τιμῶν

agenda ipsi sunt. SOST. Si quis igitur vi compulsus ab alio, occiderit aliquem, cùm non possit illi contradicere à quo compellitur, vt verbi gratia, si carnifex aut satelles quispiam alter iudici parendo, aliter tyranno, quémnam eâ de re istius rei agas? MIN. Quem alium, nisi iudicem aut tyrannum: quoniam neque ipsum gladium accusare possumus: subseruit enim hic tanquam instrumentum quoddam, animis atque furori accommodatus illius qui primò causam hanc præbuit. SOST. Recte sanè, ô Minos. laudo quòd hæc etiam exemplo quasi quodam auctario locupletas. Si quis autem mittente hero veniat ipse, aurum vel argentum afferens, vtrùnam ea gratia habere debet, aut viri beneficium hoc acceptum referendum est? MIN. Et qui misit, Sostrate: nam ille qui attulit, minister tantùm fuit. SOST. Videsne igitur quàm iniustè facis, dum supplicio efficis nos, qui ministri tantùm fuimus eorum, quæ Clotho nobis imperauit; & rursum, dum

φῶμεν τὸν ἀκουσθησόμενον ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς ὑφ' ἡμῶν ἐπαινοῦντα; ἢ τίς ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν, ὡς ἀντιλέγειν ἀνάγκης οὔσης μετὰ βαίας ἀνάγκης κατεπειγομένοις. Μι. ὦ Σώστρατε, πολλὰ μὲν ἄδοις ἂν καὶ ἄλλα οὐ κατὰ λόγον γινόμενα, ἀ ἀπειθῶν ἐξεπράξω· πλὴν ἀλλὰ σὺ τοῦ ἔπαινοῦντος τὴν ὑποστάσιν, λέγω δὲ οὐ τὴν ἐπὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ σοφιστής τις ἔφυς λοιπόν. ἀπόλυσον οὖν τὸν, ὦ Ἑρμῆ, καὶ μηκέτι λοιδορείσθω. ὅρα δὲ μὴ καὶ τὸν ἄλλους νεκροὺς ἐρωτᾷν τὰ ὅμοια διδάξῃς.

dum honore prosequeris eos qui in alienis bonis veluti dispensatores quosdam sese gesserunt? Non enim illud dicere quisquam poterit, quòd contradicere, aut imperata detrectare, licitum fuerit in iis quæ cum omni prorsum vi ac necessitate imperata fuêre. MIN. *Multa, ô Sostrate, & alia videas, licet minimè secundum rationem fieri, si diligenter expendas. verumtamen tu ex hac quæstione hoc boni consequêris, quandoquidem non prædo solùm, verumetiam Sophista quidam esse videris: Solue ipsum, Mercuri, néve deinceps amplius puniatur. Cæterùm illud vide, ne & cæteros manes similia interrogare doceas.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HVius Sostrati idem Lucianus meminit in Alexandro Pseudomante, & inter sceleribus nobilitatos annumerat. Hic Prædo habetur, & suæ nequitiæ conuictus peccatorum causam in fatum transfert.

IOAN.

IOANNIS SAMEVCI ANNOTATIONES.

Dissuasorius, Num iure puniantur fontes, locus communis de Stoico fato: Si fatali necessitate omnia peragantur, immeritò puniuntur fontes.

Iudicium expectant Minois, qui periêre,
Quorum de vita iudicat atq; statu.
Soſtratus excuſat facinus, fatoq; coactum
Se dicit, quicquid fecerit vſq; mali.

PRAEDO hic.] σὺ δὲ ἄξιος καλεῖσθαι. Vos autem boni.] ἀποστροφὴ *ad bonos & probos, quos beatos esse vult.* Audi, ô Minos.] Αἴτησις *ad defensionem.* An ego denuó.] *Recusatio.* An'non conuictus es.] κατηγορία, καὶ τὸ ἔγκλημα. Conuictus quidem fui.] παρομολογία, *confessio facti.* Sed vidè num iuste.] *Asseueratio ex defensione.* Attamen ſpondè mihi.] ἀπαίτησις τῆς ἀπολογίας. Dic, ſed ne prolixè.] *Permissio conditionalis.* Quæcunque in vita egi.] σύγκρισις ἀγαθῶν καὶ κακῶν. A Parca ſcilicet.] ἀπόκρισις μεταφορικὴ *ex causis.* Rectè ſanè, ô Minos.] ἐπαίνεσις. Si quis autem mittente hero] *Aliud simile* τῆς συναγωγικῆς ἐπαγωγῆς. Et qui miſit.] *Responsio Minois ad* ἐπιφώνημα. Nam ille qui attulit.] *Conclusio.* Vidéne igitur.] μετάστασις ἐπὶ τὸν μείζονα. Et rurſum.] *Altera pars.* Non enim illud.] αἰτιολογία. Multa, ô Soſtrate.] ἐπιλογος. Veruntamen tu.] τὸ ἐπιφώνημα. Solue ipſum.] σύγκρισις.

ΠΕΡΙ ΘΥΣΙΩΝ. *DE SACRIFICIIS.*

Eraſmo Roterodamo interprete.

ΑΛΛ' ἐν γὰρ ταῖς θυσίαις οἱ μάλιστοι πράττουσι, καὶ ταῖς ἑορταῖς καὶ προόδοις τῶν θεῶν,

Nimuero a ſi quis recenſere velit quæ ſtultiſſimi mortales facilitãt in ſacris, in feſtis diebus, in adeũdis ſaluãdiſq; dijs,

θεῶν, καὶ ἃ ἀπῆσαν, καὶ ἃ ἔχουσι, καὶ ἃ γιγνώσκουσι περὶ αὐτῶν, εἰ οἶδά τις ἄλλος ἑαυτῷ δυσμενὴς καὶ πολεμιώτατος, ὃς τις ἐγκάσεται, τοῦτο ἀβιαίως ἐμβλέψας τῷ θυμῷ. καὶ πολύ γε, οἶμαι, πρότερον τὸ γελᾶν πρὸς ἑαυτὸν ἐξετάσας, πότερον ὡσιβέστερον ἢ ἀνοσιώτερον, ἢ τἀναντίον θεοῖς ἐχθροὺς, καὶ κακοδαίμονας, οἵους ὅτω τάπεινὸν, καὶ ἀγεννὲς τὸ θεῖον ἀπεφήναντο, ὧν ἕνεκα ἄνθρωπον ἐνδιδύσκεσθαι, καὶ κολακεύεσθαι ἥδιστα, καὶ ἀγανακτεῖν ἀμιλλώμενον. τὰ γὰρ Αἰτωλικὰ πάθη, καὶ τὰς τῶν Καλυδωνίων συμφορὰς, καὶ τὸν τοσοῦτον φόνον, καὶ τὸν Μελεάγρου διάλυσιν, πάντα ταῦτα ἔργα φασὶν ἐκ Ἀρτέμιδος, μεμψιμοιρεῖν ὅτι μὴ παρελήφθη πρὸς τὴν θυσίαν ὑπὸ τοῦ Οἰνέως. ὥστε ἆρα βαθέως καθίκετο αὐτοῦ ἡ τῶν ἱερέων ἁμαρτία καὶ

dijs tum quas res ab illis petant, quæ vota faciant, cum iusmodi sint quæ de illis sentiunt, statuuntq; : equidem haud scio, sit'ne quisquam animo curis ita confecto, vsqueadeò mœsto, quin risus rus sit, vbi perpenderit negocij tum absurditatem, tum amentiam. [b] At multò antè quàm ridere incipiat, opinor secum illud expendet, vtrum pios istos appellari cõueniat an contrà dijs inimicos, atque infelices, ac Genios malos, qui quidem suum ipsum, rem vsqueadeo humilem atque abiectam existiment esse, vt humanis egeat obsequijs, vtique adulatione capiatur ac gaudeat: rursum vt stomachetur, atque iracundè ferat si negligatur. [c] Nam Aetolica illa mala, simulq; Calydoniorum calamitates, totq; hominum cædes, ad hæc & Meleagri interitũ, hæc omnia à Diana authore profecta esse prædicant, quæ videlicet grauiter ferret quòd ab Oeneo non esset ad sacrificium adhibita. Vsqueadeò nimirum altè dolor hic animo illius insederat, quòd sacris epulis esset frustrata.

καί μοι δοκεῖ ὁρᾶν αὐτὸν ἐν τῷ ἐρανῷ τότε μόνον, τὸν ἄπωρον θεῶν ἐν Οἰνέως πανδημούμενον, ἄνευ τοιῶνδε, καὶ σχεδιάζοντα, οἷας ἑορτὰς ἄγειν φύσεται. τὸν δ' αὖ Αἰθίοπας, καὶ μακαρίους πρισωλαίμους ἄνω τις ἂν, ἄγαν ἐκμηνομανοῦσι τῷ χάριν ἀθλίοις ὁ Ζεύς, ὧν ἐν ἀρχῇ τῶν ὁμήρου ποιήσεως πρὸς αὐτὸν ἐπιδείξαντο, ἀδόκητα ἐξῆς ἡμέρας ἐπάσασης; καὶ ταῦτα, ἐκατόμβων καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, ὡς ἔοικεν, ἀμοιβὴ ποιοῦσιν, ὧν ποιοῦσιν, ἅπερ πωλοῦσι τοῖς ἀνθρώποις τἀγαθά. καὶ ἔνεστι πρίασθαι παρ' αὐτῶν, τὸν μὲν ὑγιαίνοντα, εὐτύχει, βοηδίως· τὸν δὲ πλουτοῦντα, βοῶν τεττάρων· τὸν δὲ βασιλεύοντα, ἑκατόμβης· τὸν δὲ σῶον ἐπανελθόντα ἐξ Ἰλίου εἰς Πύλον, ταύρων ἐννέα· καὶ τὸ ἐκ τῆς Αὐλίδος εἰς Ἴλιον διαπλεῦσαι, παρθένον βασιλικῆς. ὁ μὲν γὰρ ἑκατόμβης, τὸ μὲν ἄλλων τότε πλῶ πόλιν

Quin illam iam mihi videre videor, vt erat id temporis, in cœlo solitariam, reliquis diis ad Oenei conuiuiũ profectis foras, miseris modis gerentem sese, ac miserabiliter eiulantem, quòd ab eiusmodi festo esset abfutura. Contrà Aethiopes illos fortunatos, ac multis modis felices quis dixerit, si modò Iupiter illis gratiam referret pro humanitate quam in initio poëmatis Homerici in ipsum exhibuerant, duodecim perpetuos dies epulis acceptum, idq; quum reliquis etiam diis comitatus ad conuiuium veniret.[d] Vsque adeò nihil, vt apparet, quicquid faciunt illi, gratis faciunt: verùm sua bona vendunt mortalibus: atq; emere quidem ab illis licet omnia, puta bonam valetudinẽ bucula, diuitias bobus quatuor, tum regnum bobus centum: præterea sospitem ab Troia in Pylum reditum tauris nouem, iam ex Aulide ad Ilium transmittendi facultatem regia puella. Nam alius quidam, ne id temporis

λιτρ ἱπείας παρὰ τ Αθηνᾶς, βοῶν δηθύκα, καὶ πίπλ. ἀκάθαρ δ καὶ ποσὰ ἐὰν μὴ ἀλοιφ. θρύονος, καὶ στράνυ, καὶ λίβανω τ μόνε παρ' αὐτοῖς ὤνια ταῦτα ἦ, οἶμαι, καὶ Χρύσης ἐπισάμβρος, ἅτι ἱερεὺς καὶ γέρων καὶ τὰ θεῖα σοφὸς, ἐπαλλὰ ἄπρακτος ἀπίει παρὰ τ Αγαμέμνονος, ὡς ἄρ καὶ πολλὰ εὐεργέτησας τὸν Απόλλωνα πολλὰ χάριν, δικαιολογᾶται, καὶ ἀπαλλᾶ τῶν ἀμοιβῶν, καὶ μόνον ἐκ ὀνειδίζει λέγων, ὦ βέλτιστ Απολλον, εἰ δ μέν σε τ σὸν, τίος ἀτιμάζων ὄντα, πολλάκις ἐστέφνωσα, καὶ ζωσαῦτά σοι μηρία τάμνων τ καὶ αἶγας ἑκατὸν ἐπὶ τ βωμῶν, εὖ δ' ἀμυνῆς μὴ τοιαῦτα πονηρεύεσι, καὶ παρ' ἐμὲ τίθεσαι τὸν ὄνειδίζων. εἰ ναρ ἔτω ἑκατηβολήσαι αὐτὸν ἐκ ἦν λόγων, ὡς ἀρπαξάμενος τὰ τόξα, καὶ ἅρ τὸ νεῦ. σάθμῳ καθίσας ἑαυτ ἐκλ[ό]ξευσε τὸν λοιμὸν τοῖς Αχαιοῖς, αὐτοῖς ἀμύνοις καὶ ἐμοί. *vrbs caperetur, à Minerua mercatę eſt bos duodecim, ac peplo. Veriſimile eſt autē eſſe prætereà quædā, quæ vel gallo, vel corolla, vel ſolo thure ab illis redimi queant.* [e] *Hæc igitur quis non ignoraret, opinor, Chryſes ille, vtpotè tum ſacerdos, tum ſenex, diuinarumq; rerū egregiè peritus, poſtequā re infecta rediſſet ab Agamemnone, tanquā qui pridem Apollini mutuum dediſſet beneficium, ita nūc imputat ac reposcit vicem, quin conuiciatur etiam propemodum, nempe quum ſic ait: Equidē, Apollo egregie, templum tuū, quū id temporis adhuc eſſet incoronatū, ſæpenumerò coronis ornaui, demdè tam multas tibi in aris adoleui coxas taurorum pariter atq; caprarum: at tu contrà me negligis, quum huiuſmodi patiar iniurias, proq; nihilo ducis hominem bene de te meritum. Qua quidē oratione tantum ille pudefactus eſt, vt protinus arrepto arcu, ac ſupra nauium ſtationem ſeſe collocans, peſtem in Græcorum copias iacularetur, ne malis quidem & canibus intactis.*

ἐπὶ δ' ἄπαξ τῶ Ἀπόλλωνος ἐμπέσωμι, βέλτιον καὶ τἄλλα ἀπὸ τούτου, ἃ περὶ αὐτῶ οἱ σοφοὶ τῶν ἀνθρώπων λέγουσιν. ἐκ δὲ περίεργος ἐρωτᾶς ἰδυσύχης ὢν, ἢ τὸ Ὑακίνθου τὸν φόνον, ἢ τῆς Δάφνης τὴν ὑπερηφανίαν, ἀπ' ὅτου καὶ καθάπαξ καθάπερ ἐπὶ τῶν Κυκλώπων θανάτῳ, ἐξοστρακισθεὶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταπέμφθη ἐπὶ γῆν, ἀνθρωπίνῃ χρησόμενος καὶ τῇ τύχῃ. ὅτι δὲ καὶ ἐθέτησεν ἐπὶ Θετταλίᾳ παρ' Ἄδμητον, καὶ ἐν Φρυγίᾳ παρὰ Λαομέδοντι, παρὰ τούτῳ μὲν καὶ μόνος, ἀπὸ μισθοῦ δὲ Ποσειδῶνος, ἀμφοτέροις συνεθώρυττε διὰ ἀφέλειαν, καὶ ἐργαζόμενος ἐς τὸ τεῖχος· καὶ δὴ καὶ τοῦτον μισθὸν ἐκομίσαντο παρὰ τοῦ Φρυγὸς, ἀπὸ πεσσῶν ἕλκοντες αὐτοῖς πλοῖον, ἢ τριάκοντά φασι, δραχμὰς Τρωϊκάς. ἢ γὰρ ὅ τῶν τοιούτων συμβολοῦσιν οἱ ποιηταὶ περὶ τῶν θεῶν, καὶ πολὺ τὸ τῶν ἱερώτερα περὶ τὸν Ἡφαιστον καὶ Προμηθέα, καὶ Κρόνον καὶ

f Sed quoniam de Apolline incidit mentio, referam de eodem & alia quæ de illo sapientes isti tradunt: non illa quidē, quoties, quàm infeliciter amārit: non Hyacinthi eadem, neq; Daphnes superbiam: verùm, quemadmodū damnatus etiā fuerit, & ob Cyclopes interfectos in exilium exactus. Vnde factū, vt è cœlo in terrā demitteretur, humana iam sorte vsurus, nostriq; malis factus obnoxius. Præterea aūt quemadmodū in Thessalia mercenariā operam suā locārit apud Admetū, tum itē & in Phrygia apud Laomedontē: atque apud hunc quidē haud solus, verūm cū Neptuno, quū ambo propter egestatem lateres componerent, inq; constituēdis mœnibus operā præstarēt. Ac ne mercedē quidē solidam à Phryge illo tulerūt, verūm debebat illis adhuc de summa, vt ferūt, plus trigenta drachmas Troiani nomismatis. Quid enim? An non hæc in Deorum honorem fabulantur poëtæ? atque his etiam multò diuiniora de Neptuno, de Prometheo, de Saturno, de Rhea,

Ρέας, καὶ σχεδὸν ὅλης τῆς τῶ Διὸς οἰκίας, καὶ ταῦτα, παρασκαλισάσης τὰς Μούσας σωφρόνως ἐν ἀρχῇ τῆ ὑπῶν, ὑφ' ὧν δὴ ἐνθεοι γινόμενοι, ὡς τὸ ἀληθὲς, ἄδουσιν, ὡς ὁ μὲν Κρόνος, ἐπειδὴ τάχιστα ἐξέστη τῆ παρεστῶτος Οὐρανοῦ, βασιλεύσει τε ἐν αὐτῶ, καὶ τὰ ἔκγονα καθήκοντα, ὥσπερ ὁ Ἀργεῖος Θυέστης ὕστερον ὁ Διὸς, ἁρπάσας ἀπὸ τῆς Ρέας, ἐπιβουλευομένης τὸ λίθον, ὃν τῶν Κρήτων ἐπιτηδείως, ὑπ' Αἰγὸς ἀντράφη· καθάπερ ὁ Τάλως ὑπ' ἐλάφου, καὶ ὁ Πέρσης (Κῦρος ὁ πρότερον) ὑπὸ τῆς κυνός. ἅτε ἐξελάσας τὸν πατέρα, καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον καταβαλὼν, αὐτὸς ἔσχε τῶν ἀρχῶν. ἔγημε γὰρ πολλὰς μὲν ἄλλας, ὑστάτην δὲ τῶν Ἥραν τὴν ἀδελφὴν, κατὰ τὰς Περσῶν τῶν καὶ Ἀσσυρίων νόμους ἐρωτικὰς δ' ὤν, καὶ εἰς Ἀφροδίσια κεχυμένος, ῥᾳδίως ἐνέπλησε παίδων τὴν Οὐρανὸν, τοὺς μὲν ἐξ ὁμοτίμων ποιησάμενος

Rhea, demiq; de vniuersa fermè Iouis familia, idq; inuocatis vt adsint canentibus, in exordio poëmatũ, Musis: àquibus tandè velut efflati numine, id quod apparet huiusmodi quædã cantant, quãdmodum Saturnus vt primùm Cœlũ patrem suũ execuisset, ipse in eo regnauerit, deinde [h] liberos suos deuorãrit, sicuti ferũ fecisse & [i] Argiuũ illum Thyestem. Deinde quemadmodum Iupiter furtim occultatus à Rhea, [k] saxũ pueri loco subiiciente, in Cretam sit ablegatus, atque inibi [k] à capella nutrice sit alitus: itidẽ videlicet vt Telephus à cerua. Cyrus Persa (is qui prior regnauit) à cane narratur enutritus. Postea, quemadmodum expulso patre, atq; in vincula coniecto, ipse [l] potitus sit imperio. Duxerat autem vxores complureis quidem alias, sed postremo loco [m] Iunonem germanam, [n] idq; iuxta Persarũ & Assyriorũ institutum. Tum autem quòd esset in amores propensus, atque in Venerem effusus, facilè [o] cœlum liberis expleuerit. Quorum alios ex suæ sortis deabus creã-

ρ᾽, ἰνίοις δ᾽ ἢ νόθοις, ἐκ τ᾽ θνητῆς καὶ ἐπιγείου γένους, ἄρτι μὲν ἀγριάδας γιγνόμενος καὶ ἀγέλαιον, ἄρτι δὲ ταῦρος, ἢ λέων, ἢ ἀετὸς, καὶ ὅλως ποικίλος καὶ πολύτροπος αὐτὸ Πρωτέως. μόνῃ δὲ τῇ Ἀθηνᾷ ἐφυσᾶτο ἐκ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς, ὅτε αὐτὸν ἐτεκνώσατο τὸν ἐγκέφαλον συλλαβών. τὸν μὲν γὰρ Διόνυσον ἀμητικῶς, φασὶν, ἐκ τοῦ μηροῦ ἔτι καυλούμενος ἁρπάσας, ἐν ᾧ μικρῷ φέρων καθήρυξε, κατεξέτεμε, τοῦ ὠδῖνος ἐνεώσης. ὁμοίως δὲ τίκτοντι καὶ περὶ τῆς Ἥρας ἀδύσατο, ἄνωθεν τοῦ πέους τὸν ἄρθρον ὀμφαλίσας, ἀλωλύμενον αὐτῷ παῖδα γεννῆσαι, τὸν Ἥφαιστον, ὃ μάλα ἀτυχῆ ἔζων, ἀπὸ βάναυσον καὶ χαλκέα καὶ πυρίτην, καὶ ἐν καπνῷ τὸ πᾶν βίοντα καὶ σπινθῆρων ἀνάπλεων, οἷα δὴ καμινευτὴν, καὶ δὴ ἄρτιον τὸν πόδα. χωλανθῶσα γὰρ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτε ἐρρίφη ὑπὸ τοῦ Διὸς, ἐξ οὐρανοῦ καὶ

rit: alios contrà nothos ex mortali terrestriq; genere sustulerit, quum interim generosus ille nunc in aurum, nunc in taurum, nunc in cygnum aut aquilam verteretur: ac in summa plures sibi formas assumeret, P quàm vel Proteus ipse. Porrò Mineruam è suo ipsius capite progenuit, hanc planè sub ipso cerebro complexus. Nam Bacchum imperfectum adhuc (vt aiunt) è matre etiammum conflagrante surreptum, in suum femur illatum defodit: deinde vrgente partu exeuit. Nec his dissimilia de Iunone etiam canunt. Nempe hanc q citra virilem congressum subuentaneo conceptu grauidam, puerum edidisse Vulcanum, atque eum quidem non admodum fortunatum, verùm excusorem ac fabrum ærarium: quique perpetuò tum in igne, tum in fumo versetur, ac scintillis oppletum: quippe cuius ars in fornacibus exerceatur. Tum autem ne pedibus quidem integris. claudicare enim è ruina, quum à Ioue r præceps datus esset è cœlo.

Quòd

ὡς ἄρα μὴ οἱ Λήμνιοι, καλῶς ποιοῦντες, ἔτι φερόμενον αὐτὸν ἐκδέξασθε ἐπιθυμήσαντες ἂν ἡμῖν ὁ Ἥφαιστος, ὥσπερ ὁ Ἀσσύριος ἐκ τοῦ πύργου καταπεσών. καίτοι μὴ Ἡφαίστου μίτρια, τὸν δὲ Προμηθέα τίς ἂν οἴεται οἷα ἔπαθε, διότι καθ' ὑπερβολὴν φιλάνθρωπος ὢν; καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτον εἰς τὴν Σκυθίαν ἀγαγὼν ὁ Ζεὺς, ἀνεσκόλοπισεν ἐπὶ τῷ Καυκάσῳ, καὶ τὸν ἀετὸν αὐτῷ προσκαθίσας, ὃ ἦπαρ ὀνειρώσσοντι κολάψουσα. οὕτως ἦν ἐξεπίτηδες τῷ καταδίκῳ. ἡ Ῥέα δὲ (καὶ γὰρ ἴσως καὶ ταῦτα ἀπῶν) πῶς οὐκ ἀσχημονεῖ, καὶ δαδοῦχος, γραῦς ἤδη καὶ ἔξω ὄσα, καὶ τοσούτων μήτηρ θεῶν, πανδήρας ἕδρα δ' ἔτι, καὶ ζηλοτυποῦσα, καὶ τὸν Ἄττιν ἐπὶ τῶν λεόντων φέρουσα, καὶ ταῦτα, μηκέτι χρήσιμον ἂν δυνάμενον μόνον; ὥστε πᾶς ἄρ' ἔτι μὴ μοιχεύσειεν ἂν τὴν Ἀφροδίτην, ὅτι

Quòd ni Lemnij pro sua bonitate eum, dum adhuc ferretur in aëre, suscepissent, perierat nobis Vulcanus, non aliter quàm Astyanax è turri deiectus. Quanquam quæ de Vulcano narrant, toleranda videantur: cæterùm de Prometheo, cui non cognitum est, quàm atrocia sit passus, propterea quòd supra modum humanæ gentis amans fuerit? Siquidem hunc Iupiter in Scythiam deportatum, super Caucasum montem cruci suffixit, adhibita illi aquila, quæ iecur illius assiduè circumroderet. Hic itaque pœnas pendit. 8 Porrò Rhea (nam sunt hæc quoque simul referenda) annon indecorè atque indignè facit? Iam anus quum sit, & ætate exacta, ijsq; rebus intempestiua, deinde tam multorum mater deorum, dùm pueros adhuc adamat, eosq; zelotypia prosequitur, dumq; Attin ipsum leonibus secum circumuectat, præsertim quum iam vtilis esse non queat? Hæc quinam posthac vitio vertat aliquis vel Veneri quòd

μοιχάσῃ, ἢ τῇ Σιληνῷ, πῶς τὸν Ενδυμίωνα καθίσας πολλάκις, ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ φέρει δι' ὕδωρ τέτταρα ἀφικόμενοι τῶν λόγων, ἐς αὐτὸν ἀνιέναι ἐν τὸν οὐρανὸν, ποιητικῶς ἀναπλάττομεν κατὰ τὸν αὐτὸν Ομηρον καὶ Ησίοδον ὁδόν, καὶ θεασόμεθα ὅσος ἕκαστον διακεκόσμηται τῶν ἄνω. καὶ ὅτι μὲν χαλκῆς ἐστι τὰ ἔξω, καὶ πῶς ἡμῶν τῶ Ομήρου λέγοντος ἐπέσαμεν. ὑπερβάντι δὲ καὶ ἀνακύψαντι μικρὸν ἐς τὸ ἄνω, καὶ ἀτυχῶς ἐνὶ τῷ νῦν ἡμῶν ἀκμάζω, φῶς τι λαμπρότερον φαίνεται καὶ ἦλιος καθαρώτερος, καὶ ἄστρα λιαμπέστερα, καὶ τὸ πᾶν ἐρυθρότερον, καὶ χρυσοῦν τὸ πλάτος. ἐσιόντι δὲ πρῶτον μὲν οἰκήσεις αἱ Ωραι, πυλωροῦσι γάρ. ἔπειτα δὲ ἵππειοι, καὶ ὁ Ερμῆς, ἔντιμος ὑπηρέτης, καὶ ἀγγελιαφόρος τῷ Διός. ἐξῆς δὲ τῷ Ηφαίστου τὸ χαλκεῖον, ἀνάμεσον ἁπάσης τέχνης. μετὰ δὲ αὖ τῶν θεῶν οἰκίαι, καὶ τὸ Διὶ

adulteretur, vel Dianæ quòd ad Endymionem frequentet medio è cursu diuertens descendat? Sed age missas faciamus has fabulas: atq; ipsum cœlum conscendamus, poëtico illo more subuolantes: ea nimirum via, quam vnam pariter cum Homero Hesiodus commonstrat, contemplaturi quem in modum singula apud illos sint ordinata. Ac primùm quidem quòd ferinsecùs sit ferreum, vel ab Homero, qui id ante nostrâ ætatem dixit, audiuimus. Quod si superas, ac sublata paulùm capite sursum aspexeris, ac planè in ipsum quasi dorsum perueneris, ibi simul & lumen apparet candidius, & sterenior sol, & astra fulgentiora, nihilq; vsquam oculis occurrit nisi clarus dies, ac solum vndique aureum. Cæterùm introgredienti, primo loco manſitant Horæ: quippe portas seruant. Post eas Iris, ac Mercurius: vtpote ministri, ac Iouis internuncij. Deinde Vulcani fabrilis officina, omnigeno referta artificio. Postea deorum ædes, ac Iouis

ἐστὶ τὰ βασίλεια, ταῦτα πάντα τοῦ Ἡφαίστου κατασκευάσαντος. οἱ δὲ θεοὶ παρὰ Διὶ κατάκλιτοι (πρέπει γάρ, οἶμαι, ἄνω ὄντα μεγαληγορεῖν) ἐφεστηκότες εἰς τὰ ὑπήλια, καὶ πάντα περιβλέποντες ἐπικύπτουσι, εἴ που θεν ὄψονται πῦρ ἀναπτόμενον, ἢ ἀναφερόμενόν τινα θεσπέσιον ἡδυσμένον περὶ καπνόν. κἂν μὲν θύῃ τις, ὥσπερ χοιρίτας πάντες, ἐπικεχυνότες τὸν καπνόν, καὶ τὸ αἷμα πίνοντες, ὡς βαμοῖς προσχέαντες, ὥσπερ ἀμέλγειν. ἐν δὲ εἰλαπίναις ὦσι, νίκταρ καὶ ἀμβροσίαν τὸ λάπτον. πάλαι μὲν οὖν καὶ ἄνθρωποι συνεστιῶντο, καὶ συνίπνουν αὐτοῖς ὁ Ἰξίων καὶ ὁ Τάνταλος. ἐπεὶ δὲ ἴσαν ὑβρεισταὶ καὶ ἀλάστορες, ἐκείνους μὲν ἔτι καὶ νῦν κολάζουσι· ἄβατος δὲ τοῖς θνητοῖς γέγονε, καὶ ἀπέῤῥηκται ὁ οὐρανός. ζῶσι δὲ οἱ θεοὶ τῶν θεῶν. ζυγαρὲς δὲ καὶ οἱ ἄνθρωποι

uis ipsius regiâ: quæ quidem omnia Vulcanus pulcherrimè fabricatus sit. At verò dij iuxta Iouem assidentes (conuenit enim opinor, vt in supernis illis sedibus magna strepitu fastuq; viuatur) in terram despiciunt & quoquouersum intento capite circūspectant, sicunde q subuolantem ignē videant, aut nidorem in aëre surgentem, circaque fumum rotantem sese. Quòd si quis fortè sacrum faciat, epulantur omnes fumo inhiantes, ac musscarum in morem sanguinem exugentes, circum aras effusum. Alioqui si domi cibum capiant, nectare atque ambrosia victitant. Nam olim homines etiam ab illis in conuiuium sunt adhibiti, vnaque cum eis potârunt, × nempe Ixion, Y Tantalus: verùm illi quoniam vim & raptum parârent, essentq; futiles & garruli, ob id in

hunc quoq; diem pœnas luunt. Porrò reliquo mortalium generi cœlum iam inaccessum est, atq; occultū. Et in hunc quidem modum viuitur à dijs. Proinde videlicet etiam morta-

ποιεῖσθαι τοιαῦτα τίθεσι, καὶ ἀπόλλωνα μὲν τὰς θρηικίας ἐπιτηδεύουσι. καὶ πρῶτον μὲν ὕλας ἀπενέμοντο, καὶ ὄρη ἀνέθεσαν, καὶ ὄρνια ἐβόσκησαν, καὶ τὰ φυτὰ ἐπεφύτευσαν ἑκάστῳ θεῷ, μετὰ δὲ ταῦτα ἤδη τὰ ἔθνη σέβουσι, καὶ πόλεις αὐτῶν ἀφιδρύσαντο, ὁ μὲν Δελφὸς τὸν Ἀπόλλω, καὶ ὁ Δήλιος, ὁδὲ Ἀθηναῖος τὴν Ἀθηναν. μαρτυρεῖται γὰρ τὴν οἰκειότητα τοῦ ὀνόματι, καὶ τὴν Ἥραν ὁ Ἀργεῖος, καὶ ὁ Μυγδόνιος τὴν Ῥέαν, καὶ τὴν Ἀφροδίτην ὁ Πάφιος. οἱ δὲ αὖ Κρῆτες, ἀ γεγόθαι παρ' αὐτοῖς, ἐκ ταφῆναι μόνον τὸν Δία λέγουσι, ἀπὸ καὶ τάφον αὐτῷ δεικνύουσι. καὶ ἡμεῖς ἄρα ζοῦτον ἐπλάμθα χρόνον, φιόμενοι τὸν Δία βεβιωκέναι τε καὶ θανεῖν, καὶ τἄλλα πάντα ἐπιτελέσαι· ὁ δὲ λιλαίθα πάλαι τεθνηκὼς, παρὰ Κρησὶ τεθαμμένος. ἔπειτα δὲ καὶς ἐξαίφνης, ἵν' αὐτοῖς μὴ ἄοικοι,

les ipsi in colendis illis eorum similia quædam, atque istis consentanea moliuntur. Nã primùm lucos illis attribuerunt, tum & montes dicárunt, præterea aues consecrârunt, deinde suam cuique arborem assignârũt. His factis, per regiones illos distributos colunt, eosq; velut in ciuitatem suam receptant, nempe Apollinẽ Delphi Deliũq;, Mineruam Athenienses, quæ quidem Græcis Athena dicta, vel ipso vocabulo se ei Reip. familiarem esse testatur. Argiui Iunonẽ: Mygdonij Rheam: Venerem Paphiũ. Rursum autem Cretenses Iouem affirmant non modò vixisse apud sese, nutritum q; fuisse: verùm etiam sepulchrum illius ostendunt. At nos scilicet interim tam multis iam seculis fallimur, qui quidem opinemur Iouem tonare, pluere, reliquaq; omnia peragere. Et illud nos latuit

cum iam olim fuisse defunctum, & apud Cretenses sepultum. Deinde verò phanis in honorem illorum erectis, ne tectis

videli

ποιμοι, μὴ ἀνίσιοι λίθῳ ὄψιν, εἰκόνας αὐτῶν ἀπεικάζωσι, παρακαλέσαντες ἢ Πραξιτέλη, ἢ Πολύκλειτον, ἢ Φειδίαν· οἱ δὲ, ὃς οἶδ' ὅτι ἰδιώται, ἀναπλάττουσι γραπτῷ μὲν τὸν Δία, παῖδα δ' εἰς ἀεὶ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὸν Ἑρμῆν ἀμύητον, καὶ Ποσειδῶνα ἤδη γενειοκόμον, καὶ γαυκῶπιν τὴν Ἀθηνᾶν. ὅμως δ' ἔστιν οἳ παιδεύονται τὸν μὲν, ὅτι ἐξ Ἰνδῶν ἐλέφαντα ἔτι αἴσονται ὁρᾶν, ὅτι τὸ ἐκ Θράκης μιτανθὲν χρυσίον, ἀπὸ τὸν Κρόνου καὶ Ῥέας τὸν γῆν ὑπὸ Φασίδος μιτωκισμένον, καὶ τὴν Πισαίων ἐρημίαν ἐπισκοπεῖν διακεκοσμένην, καὶ ἀγαπῶντα ἂν δεῖ πίνειν ὕδωρ ἐκ θύσεως τινος αὐτῷ πάρεργον. Ὀλυμπίων δ' ὄντων βωμὸς καὶ περίβολος καὶ στεφάνια, πεδάγουσι τὰς θυσίας, ὅταν μὲν ἀροτῆρα ὁ γεωργὸς, ἄρνα δὲ ὁ ποιμὴν, καὶ αἶγα ὁ αἰνο-

videlicet aut penatibus careant, formas illorum exprimunt, adhibito ad id vel Praxitele, vel Polycleto, vel Phidia. At hi quidē artifices haud scio vbinam visam eorum effigiem repræsentant. Ac Iouem quidem barbatum fingunt, Apollinem verò semper puerum. A Mercurium iam pubescentem, primamq; ducentem lanuginem. B Neptunum nigro capillitio, cæsiis oculis Mineruam. Attamē qui templa ingrediuntur, non iam arbitrantur sese videre vel ebur ab Indis aduectum, vel è Thracum venis effossum aurum: verùm ipsum Saturni Rheæq; filium à Phidia in terram hospitem adductum, iussum Pisanorum in solitudine custodem ac speculatorem assistere: Idque hoc contentum præmio, bonique consulentem, si intra quinq; perpetuos annos, dum Olympia celebrantur, interim obiter illi sacrificet aliquis. Tum autem constitutis aris, designatis sacrorum septis, puris vasis collocatis, victimas offerunt, bouem arator agricola, agnum opilio, capram

capram

ἐπόν, ὁ δὲ τις λιβανωτὸν ἢ πόπανον. ὁ δὲ πένης ἱλάσκε-
το τὸν θεὸν, σπείσας μόνον
πρὸς αὐτῷ δεξιᾶς. ἀπ' οἴνου
θύοντος (ἐπ' ἰκάνους γὰρ ἰόν-
τας) σφανάσαντες τὸ ἱερεῖον,
καὶ πολὺ γε πρότερον ἐξετά-
σαντες εἰ ὑγιὲς ἂν, ἵνα μη-
δὲ τῶν ἀειράκων τι λάτνοφάτ-
τωσι, πθέγγεσι δ' βωμῷ,
καὶ φονεύσειν ἐν ὀφθαλ-
μοῖς τὸ θεῖ, γόητόν τι μυκώ-
μενον, καὶ ὡς τὸ ἄκος ἐφη-
μῶν καὶ ἀμίφωνον ἤδη τῇ
θυσίᾳ ἐπωλῆν. τίς ἂν ἃ
πάσαν ἤλιθα ταῦθ' ὁρῶν-
τας τὸν θεὸν; καὶ τὸ μὴ πρό-
γραμμα φασὶ μὲ παρεῖναι
ἄσω πνεῦμα ἐπειδὴ ἐπεί, ὅσις
μὴ καθαρὸς δεξιὰς χέρας. ὁ
δ' ἱερεὺς αὐτὸς ἴσως ἡμᾶς
μεῖ, καὶ ὅσπερ ὁ Κύκλωψ
ἐκεῖνος, ἀναλίμενος, τὰ ἔν-
τερα ἐξαίρει, καὶ παρελιπὼν,
τὸ ἧμα τῷ βωμῷ πε-
ριχέων, καὶ τί γὰρ ἂν ἀνθεῖτο
ἐπιτηδὲς; ἐπὶ πᾶσι δὲ πῦρ

capratum. Est qui thus, est qui placentulam offerat. At si quis pauper, is ita deo litat, vt dextram dantaxat suam ipsius exosculetur. Iam verò quum immolant (nam ad illos redeo) primùm feratis coronant pecudem, multoq; antè explorant num legitima sit, & sacris idonea, ne quid fortè maclent ex his quæ religio repudiat: deinde ad aram applicant, ac sub oculis dei iugulant, flebile quiddam emugientem, beneque (sicuti licet conijcere) ominatam, denique voce iam leuiore ad sacri tibias respondentem. C QUIS verò non facilè coniectet gaudere deos, quum ista spectent? Quin & in frontispicio posita scriptura denunciat, ne quis intra pura, vasa constistat, qui manibus sit impuris. *Atqui sacrificus ipse sanguine fœdatus, neque aliter quàm Cyclops ille pecudem incidit, inteſtina educit, cor euellit, cruorem aræ circumfundit, & quid tandem non obiens peragensq; quod ad pietatem, sacrorumq; ritum pertineat? Post omnia demum incenso igni,*

capram

ἐναπαύσας, ἐπίθηκε φέρων αὐτῇ δορᾷ τῷ αἴγα, καὶ αὐτοῖς ἐείοις τὸ πόβασ᾽ον. ἐς δὲ ἰνίσσα θυσίσι & καὶ ἱροπρεπὴς χωρᾷ ἄνω, καὶ ἐς αὐτὸν ἡ ὀρανὸν ἀφικνέεται ἠέρια. ἐμφόρεε Σκύθης, καὶ πάσας τὰς θυσίας ἀφίεις, καὶ ἀγκυλόμηρος ταπύας, αὐτὸς ἀνθρώπους τῇ Ἀρτέμιδι θυσείουσι, καὶ οὕτω ποιέουσι ἀρίσκει τῇ θεῷ. ταῦτα μὲν ἔσω μίτρια, καὶ τὰ ὑπ᾽ Ἀσσυρίων γινόμενα, καὶ ὑπὸ Φρυγῶν καὶ Λυδῶν. ἢν δ᾽ ἐς τὸν Αἴγυπτον ἔλθῃς, τόκε δὴ τόκε ὄψεαι θώμαθ᾽ τὰ σμυθὰ, καὶ ὡς ἀληθῶς ἄξια τῦ ἔργασ᾽ νου, ἱεροπρόσωπον μὲν τὸν Δία, ἱεροπρόσωπον δὲ τὸν βόλιτον Ἑρμέω, καὶ τὸν Πᾶνα ὅλον πρόσω, καὶ ἴδιόν τινα καὶ κροκόδειλον ἕτερον καὶ πίθηκον. ἃ δ᾽ ἰδίοις καὶ ταῦτα δαίμοσι, ὅρᾳ νῦ ἐς ἄλλ᾽ς, ἀλλ᾽ον ποικίλων σοφιστῶν καὶ γραμματίων καὶ γραπτῶν ἐξημμένων, διηγεμένων πρότερον δὲ φασὶν οἱ λόγ & (θύρας

capram ipsam pariter cum pelle deportatam imponit: ipsam item cum lanis ouem. Nidor interim ille sacer atque diuinus sursum fertur, atque in ipsum vsque cœlum subuectus paulatim diffunditur. Iam verò Scythæ reliquis omnibus hostiis omissis, vt quas viles atque humiles existiment, ipsos homines mactent Dianæ, atque eo ritu deam placent. Verùm hæc fortassis modesta videantur, cum his ea quæ facilitant Assyrij, quæ Phryges, quæ Lydi: D verùm si in Aegyptum proficiscaris, ibi demum, ibi videbis permulta religiosa, planéque cœlo digna: puta Iouem arietino vultu. Mercurium illum optimum, facie canina, Panem verò totum hircum. Ad hæc alium ibin, alium crocodilum, alium etiam simiam. Quod si his quoque de rebus, Quò planè pernosse queat, didicisse libebit, complureis sophistas audies, tum scribas ac prophetas mento raso, qui tibi narrent (sed

priùs,

ρας δ' ἐπίθετοι βίβλοι (ὡς ἔρα ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ τῶν Γιγάντων τῶν ἐκπανάστασιν οἱ θεοὶ φοβηθέντες, ἔκυον ἐς τὴν Αἴγυπτον, ὡς δὲ ἐν ταῦθα κησόμενοι τὰς πολεμίους. ἔθ' ὁ μὲν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ φόβου ἐποίησεν. ὁ δὲ λεὼν, ὑπὸ τῶν λύκων, ὁ δὲ ὄφιον ἕτερον, διὸ δὲ ἀοίκι καὶ νῦν φυλάττουσι τὰς τότε μορφὰς ἕξις θεοῖς, ταῦτα δὲ ἀμίλλαν ἐν τοῖς ἀλλοῖς ἀπόκεινται γράμματα, πρὶν ἢ πὲ ἐτῶν μύριον. ἡ δὲ θυσία καὶ παρὰ ἱκάνοις ἀὐτὰ, πλὴν ὅτι ἀγνοοῦσι τὸ ἱερεῖον, καὶ πόλλοντα πεισάντες ἄλλο πρὸ φορωμένον. οἱ δὲ καὶ θάπτουσι, μόνον ἀκροφάξαντες. ὁ μὲν Ἄπις, ὁ μέγιστος θεὸς ἀὐτοῖς, ἂν ἀποθάνῃ, τίς ἄλλο περὶ πολλοῦ ποιεῖται τὸν πόλεμον, ὅστις μὴ ἀπεξύρησε, καὶ φιλοῦ ἐπὶ τ' κεφαλῆς τὸ μέν θ' ἐπιλάξατο, ἂν δὲ ἡ Νίσος ἔχῃ

priùs, vt dici solet, forei (ne claude prophane) quemadmodum videlicet quondam ea seditione territi, quam mouerant hostes atque Gigantes, in Aegyptum deuenerint, vt illic in posterum tuti ab hostibus latitarent: & ob eam causam alius hircum induerit, alius arietem, nimirum præ formidine, alius feram, alius auem. Atque hinc esse, vt dij nunc etiam eas obtineant formas, quas id temporis assumpserant. Nam hæc diligenter mandata literis, idq; annot plus deciès mille, in adytis illorum reposita seruantur. Porrò sacrorum peragendorum idem ferè apud illos ritus, nisi quòd hostiam luctu prosequuntur, iamq; mactatæ circumfusi membra laniant. Sunt qui sepeliant duntaxat, posteaquam occiderint. Nam Apis ille, qui quidem deus apud illos est maximus, siquando moriatur, quis vsqueadeò magni fàciat cæsariem suam, qui non eam detondeat, ac nudo capite luctum præ se ferat, etiam si vel purpuream. Nisi

ἔχῃ πλόκαμον τὸν πορφυρᾶν; εἰ δ' ὁ Ἄπις ἐξ ἀγέλης θεὸς, ἐπὶ τῷ πετέρῳ χαροτονήμῳ, πολὺ λαμπρῶν καὶ σεμνότερος τῶν ἰδιωτῶν βοῶν, ταῦτα ἄτιμα γιγνόμενα, καὶ τῶν ποιμένων αἰσχυνόμενα δεῖ μοι δοκεῖ τὸ μὴ ἐπιτιμᾶν τοῖς ἀθλίοις, Ἡρακλείτῳ δέ τινι, ἢ Δημοκρίτῳ, τὸ μὲν γελασομένῳ τὴν ἄνοιαν αὐτῶν, τὸ δὲ τὴν ἄγνοιαν ὀλυρομένῳ.

comam habuerit? F Est autem hic Apis deus, ex armento iam antea suffragijs desiignatus, vtpote multò formosior ac venerabilior reliquis illis priuatis, & gregarijs bubus. G Hæc igitur quū sic habeant, & tamē à vulgo vera seriaq; credantur, mihi quidē postulare videntur nō qui reprehendat, sed vel Heraclitum potius aliquem, vel Democritum: quorum hic amentiam eorum rideat, ille deploret insciti am.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ENIMVERO'.] *Propositio.*

Mōstrat vbi. p quos, q, quomodo, quādo, libellus, Sacra sui gentes exhibuêre deis.

Atque adeò in primis de templis, aris, simulachris, sacerdotibus, celebritatibus & varijs & multiplicibus sacrificiorum gentium ceremonijs, pro etiam personæ sacrificantis qualitate.

b At multò anté.] *Amplificatio propositionis à finitione nominis.* c Nam & etolica.] *Confirmatio per expositionem, quæ & causam tantæ superstitionis continet.* d Vt. quecadeò nihil.] *Epiphonema.* e Hæc igitur.] *Amplificatio à consequentibus.* f Sed quoniam.] *Redit ad expositionem, & propositæ rei confirmationem.* g In Phrygia apud Laomedontem.] *Fabulæ tradunt Apollinem & Neptunū conditores fuisse Troiæ, vnde & eos semper à Troianorū partibus stetisse fingit Homerus. Cæterùm de ipsa Troia, ac eius situ, & casibus & bellis, lege Strabonē lib. 13, & Palinurū.*

b Liberos

h Liberos ſuos deuorârit.] *Cùm Saturnus liberos mox natos deuoraret, Rhea pro Ioue ei ſaxum deuorandum obiecit. Iupiter illum regno expulſſe dicitur. Virg. 8. Aeneid.*

Primus ab æthereo venit Saturnus olympo,
Arma Iouis fugiens, & regnis exul ademptis.

Suos Liberos denique ideo deuoraſſe dicitur, quòd ſit dominus temporis, & tempus omnia deuoret. *i* Argiuum Thyeſtem.] *Thyeſtæ fabula ſatis protrita eſt. Habetur antè, de Mercede conductis.* k A capella nutrice.] *De Iouis origine, ſucceſſione & rebus geſtis, & quòd à capra ſuerit enutritus, vt Romulus à lupa.* *l* Potitus ſit imperio.] *Regnare in cælo Iouẽ vulgus exiſtimat (inquit Lactant. lib 1. de falſa religione c. 11.) id doctis pariter & indoctis perſuaſum eſt, quod & religio ipſa, & precationes & hymno, & delubra, & ſimulachra demonſtrant.* *m* Iunonem germanam.] *Iunonem quo pacto duxerit Iupiter, olim Theocriti Scholiaſtes in Syracuſanas oſtendit: Iupiter, inquit, inſidians ſororis pudicitiæ, quum fortè vidiſſet illam ſemotam ab reliquis diis (nam de diis quidem virginibus tutum eſt obambulare ſolas) ſeipſum vertit in cuculum, cõſeditq; in monte qui priùs dictus erat Thronax, nunc Coccyx dicitur. Eo verò die Iupiter excitauit ingentem tempeſtatem. Iuno itaque ſola peruenit in montem, conſeditque eo loci vbi nunc eſt Iunonis Telia, hoc eſt, perfecta, templum. cuculus autem ob tempeſtatem horridus ac tremens deuolauit, conſeditque in Iunonis genibus. Eum Iuno miſerta, ſexit veſte ſua. Hic rex deorum repentè è cuculo factus Iupiter, Iunonem complexus eſt. Quumq; illa metu matris recuſaret coitum, Iupiter promiſit ſe ducturum illam in vxorem. Virgil. lib. 1. Aeneid.*

Aſt ego quæ diuûm incedo regina, Iouisq;
Et ſoror & coniunx —.

Lucianus in Tragopodagra, vocat Iunonem coniugem & ſororem Tonantis. Sed cur ita dicatur, refert Macrobius in Somnium Scipionis lib. 1. cap. 17. *n* Idq; iuxta Perſarum.] *De Perſis & aliis quibuſdam nationibus ſæpe id legimus. De Athenienſibus nihil tale niſi quod habetur apud Aemilium Probum de Græcis imperatoribus, in præfatione: Negat enim, Cimoni, ſummo Athenienſium viro, turpe fuiſſe, ſororem germanam habere in matri-*

in matrimonio. o Cœlum liberis expleuit.] *De Iouis adulteriis & turpibus amoribus vide Annotationem nostram in Deorum concilio.* p Quam vel Proteus ipse.] *Iouem πολυμόρφον αὐτοῦ προτέως appellat, quod se subinde in alias aues, alias formas transfiguraret.* q Citra virilem.] *Vulcanum ex sola Iunone nato Hesiodus ait, quem multi sequuti sunt, inter quos Apollonius Rhodius in primo, qu de eius planius ostendunt interpretes. Idem Lucianus noster & Ouid.* r Præceps datus.] *Vulcanus simulatque natus fuit, à Ioue præcipitatus fingitur è cœlo in Lemnum insulam. Causa autem deiectionis huius fuit, summa infantis deformitas. Vnde quidam de Vulcano intelligunt ver us illos apud Virgilium:*

—cui non risêre parentes.

Nec Deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est,

Ab hac autem præcipitatione dicitur Homero, Iliad. v. κυλλοποδίων: id est, claudicans. *Huius præcipitationis alia habetur occasio apud eundem Homerum in fine primi Iliad. Iupiter aliquando cum Iunone, quod inter coniuges non itarum est, rixatus, cùm verbera huic infligere cœpisset, Vulcanus qui tum forte aderat, accurrens Iunoni subsidium ferre volebat. At Iupiter iratus, hunc pedibus arreptum è cœlo præcipitauit, qui quum totum diem decidendo consumpsisset, tandem in Lemnum insulam (manè enim deiectus fuerat) sub vesperam lapsus, ibi statim ab indigenis sublenatus est. Quod apud Homerum ipse testatur, dum Iunonem monet, ne marito aduersetur, sin illius in se furorem concitet, Vulcanum nequaquam suppetias laturum, vipotè qui Iouis iram olim senserit.* s Porrò Rhea.] *Rhea, quæ & Cybele, Berecynthia & Ops dicitur, fuit Cœli & Vestæ, & Saturni fratris coniunx. Hanc Poëtæ Iouis & aliorum plurium deorum matrem dixerunt, eique quadrigam à quatuor leonibus tractam assignauerunt, & capiti eius turritam coronam, & sceptrum manibus addiderunt. Et cùm incederet, sacerdotes dicti Galli, tympana tangentes & æra, præcedebant, & corybantes armati illam ambibant. Atys puer Phrygius, à Rhea adamatus, cùm ei castitatem promisisset, quam non seruauit, in furorem versus, seipsum excastrauit. Vide Dialogum Veneris & Cupidinis, in quo etiam de Endymione pasto-*

re ex Caria, quem cùm Diana siue Luna ob formæ præstantiam adamaret, in Latmo monte sopiuit, vt eum dormientem exoscularetur. Ouid. 2. Amorum:

Latmius Endymion non est tibi Luna rubori.

s Horæ portas seruant.] *Horas Homerus Iliad. 8. ait cælo portis præesse, curamque habere vt modò serenum, modò nubilum sit. Ouid. lib. Metam. 2. Horas Solis asseclas cum aliis temporis partibus facit. ita enim ait:*

A' dextra læuaque dies & mensis & annus,
Seculaque, & positæ spatijs æqualibus Horæ.

De his idem Lucianus in Tragado. u Subuolantem ignem.] *In hostijs eam dicabant Aruigera, quæ cornua habeat, quoniam is cui oui mari tefficuli dempti, & ideò vt natura versa versus declinatur, sed etiam coxæ cum inguinibus cuissa, quam & cuissarion dicebant:* id est, *adipe operientes comburebant.* Κνισσὰ enim propriè *in sacrificijs nidor, euaporatio & anima dicitur. Hinc Lucianus hic* τὸν ἀφεψόμενον κνισσὸν: id est, *insurgentem nidorem, vel ascendentem dixit, quod & κνισσάεσθαι vocatur. Censebatur enim hæc pars preciosa præ cæteris, & propter incessum, & quia inde semen genitale deducitur.* x Nempe Ixion.] *Ixion apud inferos rotæ alligatus, assiduè circunfertur.* y Ac Tantalus.] *Pœna, qua Tantalus apud inferos torquetur, grauissima est. Is enim, licet in medijs aquis adusque humeros constitutus sit, siti tamen enecatur. Ouidius quoque scribit hoc illi tormentum inditum esse, quòd deorum secreta mortalibus reuelauerit:*

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

De Tantalo diximus in Timone, & in Dipsadibus. z Rutsum Cretenses Iouem.] *Iupiter Cretæ rex apud suos consecutus est, diuinitatis opinionem stulto gentilium errore, quorum ineptias circa cultum & religionem tanquam effectum describit Lucianus, postquam vanas opiniones de dijs recensuit, tanquam causam superstitionis.* A Mercurium pubescentem.] *Iuuenis effingebatur Mercurius. Hinc Galerius in Suasoria: Mercurium, inquit, vt orationis parentem & artium omnium authorem, in aliam effigiem quàm Fortunæ, effinxe-*

runt

runt tum pictores, tum poëtæ. effingunt enim iuuenem formosum, non tamen fucatum, aut comptum, sed natiua quadam virtutis specie, vultu hilari, acribus oculis: in basi quadrata, quæ stabilitatis & firmitatis figura est: tum cætera quæ in eius dei commendationem & assectarum comitumque subiungit. Hic à Luciano ὑπόλωτος, labro matisque barbatus nominatur. B Neptunum nigrò capillitio.] *Neptunus varijs modis pingebatur, nunc placatus & tranquillus, nunc commotus, vt in Homero & Virgilio videmus. nunc nudus etiam, cum tridente & concha: nunc in veste cyanea, vt Phurnutus ait. Lucianus hic nigris capillis effingit. C* Quis verò.] *Amplificatio vanitatis à repugnantibus. D* Verùm si in Aegyptum.] *Aegyptiorum superstitio & prodigiosi dij. E* Nam Apis ille.] *Apud Aegyptios, gentem præ cæteris nationibus superstitioni alsissimè immersam, à mortuo Apì bouc, nemò non comam radebat, si vel puniceos Nisi cincinnos (vt Luciani verbis vtar) illa superasset: itaque alium quæsituri, qui in extincti locum sufficeretur, velut publico luctu præediti capita radebant, testante Plinio libro 8. Natur. hist. Idem faciebant & Biblij in sacris Adonidis, authoritate Luciani de dea Syria. F* Est autem hic Apis Deus.] *Apis rex Argiuorum & Sicyoniorum, filius Iouis & Niobes filiæ Phoronei, à quo Græcia Apis & Apia dicta est: vixisse dicitur tempore Abrahæ. Hic quum Aegialeum fratrem regno argiuorum præfecisset, ipse in Aegyptorum transiit: & ibi dicta Isidem vxore regnauit. Cumque homines ibi multis beneficijs affecisset, & vini vsum illis ostendisset, post mortem pro maximo deo sub specie bouis vivi, cultus est ab Aegyptijs. & dictus Apis atque Serapis: de quo Eusebij historiam Ecclesiasticam vide. Beneficium inundationis Nili & fertilitatis terræ illi acceptum referebant. G* Hæc igitur.]

Epilogus.

VITARVM AVCTIO.

Martino Bolero interprete.

ARGVMENTVM.

ARgumentum huius Dialogi planum est vel ex ipsa inscriptione. Deridet enim Philosophos, enumerando omnes propè illorum sectas, & exagitando ea quæ in vnaquaque earum ridiculè maximè docentur. Fingit autem venales illas proponi hominibus à Ioue, mercatorum exemplo: vt quemadmodum illi, cùm mancipia, iumenta, aut etiam alias res vendunt, vsum ac precium cuiusque indicant, ita ipse quoque occasione hac mores, doctrinam, actorum denique vitæ omnium rationem, maiore licentia exponere atq; irridere posset.

ΔΙΟΣ, ΕΡΜΟΥ, Αγορήτου, Πυθαγόρου, Δημοκρίτου, Ηρακλείτου, Σωκράτους, Διογένους, Χρυσίππου, ϗ Φιλοσόφου.

INTERLOCVTORES, Iupiter, Mercurius, Mercator, Pythagoras, Diogenes, Democritus, Heraclitus, Socrates, Chrysippus, Philosophus.

ΒΙΩΝ ΠΡΑΣΙΣ.

IVPITER.

Υ μὲν δὴ τίθετα τὰ πάθρα, καὶ παρασκεύασ τόπον ζῶις ἀφικνουμένοις. σὺ δὲ ἥσσον ἐξῆς παράγαγὲ τὸν βίον· ἀπὸ κοσμήσας πρότερον, ὡς ὐπρόσωποι φανῆναι, ϗ ὅτι πλείστος

Va quidem cõpone scamna, & locum adorna his, qui adueniunt: tu verò vitas (id est, philosophorum sectas) adducito, eásque ordine siste: veruntamen exornatas priùs, vt formosæ appareant, & quamplurimos emptores allici-

πάξονται. σὺ δ', ὦ Ἑρμῆ, κήρυττε, καὶ συγκάλει ἀγαθῇ τύχῃ τοὺς ὠνητὰς ἅπαντας παρεῖναι πρὸς τὸ πωλητήριον. ἀφικνοῦμαι δ' ἐγὼ βίος, φιλοσοφίας παντοδαπὰς ἔδη, καὶ πᾶσαν διαίρεσιν ποιήσων. εἰ δέ τις ἐκ τοῦ παραυτίκα τὴν ὠνὴν ἀναβαλλέσθαι ἐπιθυμεῖ, κατασήσας ἐγγυητήν. Ερ. ποῖοί σοι φίλοι, ὦ Βίε, καὶ πόθεν; ἢ μὴν δοκιμάσαι γε αὐτοὺς Ζεὺς οἶδεν ἅπαντας. Βίε. τίνα θέλεις πρῶτον προκαλώμεθα; Ζεύς. τὸν Πυθαγορικὸν ἢ Ἰωνικόν, ἢ τὸν Ἐπικούρειον, ἢ καὶ σιμόν τις ἐν αὐτοῖς φαίνεται. Ερμ. οὗτος ὁ Πυθαγορικὸς κατάστα βυθί, καὶ πάρεχε σεαυτὸν ἀσφαλισμένοις. Ζεύς. κήρυττε δή. Ερ. τὸν ἄριστον βίον πωλῶ, ἢ σιμόν τις ἀνήσεται; τίς ἂν ἄνθρωπος ἐν βίλτοις, τίς ἀφροσύνῃ τῇ παντὸς ἁρμονίαν, καὶ ἀναβιῶναι πάλιν; Αγό. τὸ μὲν ἀφ' ὧν ἐγώ εἰμι. τί δὴ μάλιστα εἴδῃς; Ερ. ἀριθμητικήν, ἀστρονομίαν, ἁρμονίαν, καὶ γεωμετρίαν; Αγό. ναί. Ερ. ἀλλὰ τὸ σχῆμα οὐκ ἐλευθέριον. Αγό. ἀλλὰ καὶ ἐπιστήμων. Ερ. ἀλλὰ τὸ χρῶμα ἀνθηρόν. Αγό. ἀλλὰ καὶ ἀληθείας ἐραστής. Ερ. ἀλλὰ τὸ βάδισμα ἀγεννές. Αγό. ἀλλὰ καὶ σώφρων. Ερ. ἀλλὰ τὸ γένειον ἐπίπλαστον. Αγό. ἀλλὰ καὶ φιλόσοφος. Ερ. ἀλλὰ τὸ ἱμάτιον ἁπαλόν. Αγό. ἀλλὰ καὶ ἀνεπίπλαστος. Ερ. ἀλλὰ τὸ βλέμμα ὑπόκριτον. Αγό. ἀλλὰ καὶ ἐλεύθερος. Ερ. ἀλλὰ τὸ βάδισμα ἀγεννές. Αγό. ἀλλὰ καὶ σώφρων. Ερ. ἀλλὰ τὸ γένειον ἐπίπλαστον. Αγό. ἀλλὰ καὶ φιλόσοφος. Ερ. ἀλλὰ τὸ ἱμάτιον ἁπαλόν. Αγό. ἀλλὰ καὶ ἀνεπίπλαστος. Ερ. ἀλλὰ τὸ βλέμμα ὑπόκριτον. Αγό. ἀλλὰ καὶ ἐλεύθερος.

alliciant. Tu autem, Mercuri, quod felix faſtumque ſit proclama, & aduoca emptores, vt iam adſint ad forū. Proclamabimus autē omnis generis Philoſophicae vitas, & variarum ſectarum. Quòd ſi quis in præſentia pecuniam numerare nequit, is ſaltem conſtituto aliquo qui pro ſe ſponſor ſit, in futurum annū ſoluat. MERC. *Multi accidunt, itaq; non oportet differre, neque diu detinere eos.* IVP. *Vendamus igitur.* MERC. *Quem vis vt primum producamus.* IVP. *Ionicum illum comatū: grauitatem enim quandam præ ſe fert.* MERC. *Heus tu Pythagorice, deſcende tecū conſpiciendum præbe his, qui cō gregati ſunt.* IVP. *Proclama* MERC. *Optimam vitā maximeq; venerandam vendo. quis emet? quis maior homine eſſe vult? quis cupit vniuerſitatis, adeoq; omnium rerum harmoniam cognoſcere? quis vult reuiuiſcere?* MERCAT. *Forma certè eſt non illiberali: verūm qui potiſſimum ſcit?* MERC. *Arithmeticam, Aſtronomiam, prodigiorum*

τέαν γεωμετρέαν, μουσικὴν, γοητέαν, μάντιν ἄκρον βλέπεις. Αγορ. Ἐξεστιν αὐτὴ ἀνακεῖσθαι; Ερ. ἀπάκουσον ἀγαθῆ τύχῃ. Αγορ. πόθεν ἀνὴρ εἶ; Πυθ. Σάμιος. Αγορ. πῶς ἐπεθύμησας ἐλθεῖν; Πυθ. ἐν Αἰγύπτῳ, παρὰ τοῖς ἐκεῖ σοφοῖς Αγορ. φίλον δὲ ἦν σε ἐκεῖνα σοφὸν ὄντα, τί μὲν διδάξεις; Πυθ. διδάξω μὲν οὐδέν, ἀναμνήσω δέ. Αγορ. πῶς ἀναμνήσεις; Πυθ. καθαρὰν πρότερον τὴν ψυχὴν ἐργασάμενος, καὶ τὸν ὑπ' αὐτῆς ῥύπον ἐκκλύσας. Αγορ. καὶ δὴ νόμιζον ἤδη καθάρθαί με, τίς ὁ τρόπος τῆς ἀναμνήσεως; Πυθ. τὸ μὲν πρῶτον, ἡσυχίᾳ μακρᾷ, καὶ σφωνίᾳ, καὶ μηδέτι ὅλως ἑτέρῳ ἑτέρου λαλεῖν μηδέν. Αγορ. ἆρα οἶδ', ὦ βέλτιστε, τὸν Κροίσου παῖδα παιδεύειν· ἐγὼ γὰρ λάλος, οὐκ ἀνθρώπους ἄναυδα βούλομαι. τί δὲ μετὰ τὴν σιωπὴν ὅμως, καὶ τὴν ἡσυχαιτέαν; Πυθ. μουσικὴν καὶ γεωμετρίαν ἀσκήσεις. Αγορ. χαίρω λίγιστα, ὦ πρότερον

scientiam, Geometriam, Musicam, præstigiorum artem: vatem vides summũ. MERCAT. Licetne eum interrogare? MERCV. Quod faustũ sit, interroga. MERCAT. Cuias es tu? PYTH. Samius. MERCA. Vbi nerò mstitutus es? PYTH. [b] *In Aegypto apud sapientes quæ illic sunt. MERCA. Age, quòd si te emam, quid me docebis. PYTH. Nihil equidè docebo te, verũ commonefaciã. MERCA. Quomodo? PYTH. Primùm quidè animam tuã purã faciam, repurgans eam à sordibus, quibus nũc immersa est. MERCA. Equidem finge me iam purũ esse, quis modus est commonefaciendi? PYTH. Principium quidem est lõga quies, & taciturnitas, et totis quinque annis nihil loqui. MERCA. Ergo, bone vir,* [c] *Crœsi te filium erudire conuenit: ego enim loquax, non sic tuta esse volo. verùm quid post illud silentium & quinquennium fiet? PYTHAG. In Musica & Geometria exercebere. MERCAT. Rem sanè gratam narras, si priùs quàm*

τερον λιθαρφδὸν γενόμενον, καὶ τὰ ἐπ' ἐκείνοις τετάρτου δεῖν θρόνον χρῆ. Πυθ. ἔστ' ἐκεῖ τετάρτοισιν ἀριθμεῖν. Αγο. οἶδα κἀγὼ ἀριθμᾶν. Πυ. πῶς. ἀριθμᾶς; Αγο. ἕν, δύο, τρία, τέτταρα. Πυθ. ὁρᾷς, ἃ σὺ λογικὰς τέτταρα, ταῦτα δέκα ἐστί, καὶ τέλεωνον τετρὰς, καὶ ἱερὸν ὅρκιον τὰ τέτταρα, ὃν ποτὶ βασιλέως λόγος ἥκιστ', ἐμὲ μάλιστ' ἰσῆς. Πυ. μετὰ δή, ὦ ξεῖνε, ἅπασι γῆς τι πλέον, καὶ πῦρ, καὶ ὕδατος καὶ πνεῦς, ἅτις αὐτοῖσιν ἁρμονὰ, καὶ οἰκεῖα τόνου μορφὴ, καὶ ὅσων λιπαίνονται. Αγο. μορφὴ γὰρ ἔχει τὸ πῦρ, ἢ ἀὴρ, ἢ ὕδωρ; Πυ. καὶ μάλα ἰμφανέα. ἐγὼ δὲ οἷά τις ἀμορφίη ἐς ἀσχημοσύνη λίγεσθαι. καὶ ἐπὶ τετάροισι γνώσεαι θεὸν ἀριθμὸν τόνου, καὶ ἁρμονίλιν. Αγ. θαυμάσια λέγεις. Πυ. πῶς γὰρ ἔτι σοὶ τοῖσιν ἁρμοζόμενοι, καὶ σαυτῷ ἕνα δοκέοντα, καὶ ἄπορον ὁρώμενον, καὶ ἄλλο τι τόνου ἔσεται. Αγο. τί φῄς; ἔμαθον ἀμί, καὶ ἐγὼ οὐτοσὶ, ὅσπερ σοὶ πρός σε λαλῶμαι; Πυθ.

quàm sapiens fiam, citharœdum me esse oportet. PYT. Post hæc numerandi artem addisces. MER. Nunc etiã numerare scio. PYT. Quomodo numeras? MERCA. [d] Vnum, duo, tria, quatuor. PYTH. Vides decẽm esse ea quæ tibi videtur quatuor, & [e] perfectum trigonum, [f] nostrum & iusiurandũ? MER. Per maximũ igitur iuramentum quatuor, nũquã neq; diuiniores, neq; sanctiores sermones audiui. PYTH. Post hæc verò hospes, de terra, aëre, de aqua & igne scies, cuiusmodi sit illius impetus, quã habeant formã, & quomodo moueãtur. MERCA. Formámne habẽt ignis, aër, & aqua? PYTH. Certè minimè obscuram neq; enim sine specie & forma moueri possent. Præterea ipsum etiã Deum numerum esse & harmoniam cognosces. MERCAT. Mira narras. PYTH. Ad hæc te ipsum quoque vidisse videri scies, neque pro eo qui es, conspici. MERCA. Quid narras? alius sum, & nõ is, qui nunc tecum colloquor?

Πυθ. νυῶ μὴ οὕτω, πάλαι ἐν ἄλλῳ σώματι, νῦν ἐν ἄλλῳ ὀνόματι φανήσῃ, χρόνῳ δὲ αὖθις ἐς ἄλλο μεταβήσεται. Αγ. Οὗτο φῄς, ἀθάνατόν με ἔσεσθαι μοι, ἀπαθόμορφον ἐς μορφὰς πλείονας; ἄλλα τάδε μὴ ἱκανῶς, τὰ δ' ἀμφὶ λιχανὸν ὁποῖός τις ἦ; Πυθ. ψυχῆον μὲν δὴ ἔν τι σίτεται· τὰ δ' ἄλλα, πλὴν κυάμων. Αγ. τίνος ἕνεκα μυσάττῃ τοὺς κυάμους; Πυθ. ὅτι ἄλλοι ἱροί εἰσι, νῦ θαυμαστὴν αὐτῶν φύσιν πρῶτον· μὴ γὰρ γονή εἰσι, καὶ λῖαν ἐκφύσεως κύαμον. ἔτι χλοερὸν ἐόντα, ὄψεται τοῖσιν ἀνδρείοισι μείοισιν ὁμοίαν πλὴν φυλῆ, ἐψηθέντα δὲ λῖαν ἀπαφῆς ἐς πλὴν σκληραίνει, συχὶ μὲν μνημούσιον, ἄμα ποιητόν. τὸ δὲ μᾶζον, Αθηναίοισι νόμος, κυάμοισι τὰς ἀρχὰς ἀρίζειν. Αγ. καλῶς γοῦν λέγεις, καὶ ἰσοπρεπῶς. ἀτὰρ ἀνόδυθι, νῦ γυμνόν σε ἰδεῖν βούλομαι. ὦ Ηράκλεις, χρυσᾶς ἀνδρὸς

PYTH. *Nunc quidem ille es, quondam verò in alio corpore, & alio sub nomine videbaris, & temporis progressu rursum aliud corpus indues.* MERCAT. *Itáne dicis? Immortalem me fore subinde alias atque alias formas induendo? Verùm de his satis. Iam quod ad rationem victus attinet, qualia es?* PYTH. *Nullum quidem animal edo, reliqua verò omnia praeter fabas.* MERCA. *Quamobrem odisti fabas?* PYTH. *Nullo quidem odio illas prosequor: verùm, quia sacræ sunt, & mirabilem quandam naturam obtinent, ab illis abstineo. Primùm quidem planè genitales sunt: & si fabam adhuc viridem exuas, videbis eam omninò virilibus membris similem naturam habere: elixam autem si deponas, certis noctibus sanguinem feceris: & quod maius est, Athenienſium lex est, fabis magistratus eligere.* MERCAT. *Præclarè & religiosè omnia dicis. verùm exue te vestibus: nam nudum te videre cupio. O Hercules, aureum*

illi

φῶν ὁ μηρὸς ὅν. θεὸς, οὐ βροτός τις ἔναι φαίνεται, ὥστε ὠνήσομαι καὶ ἔγωγε αὐτόν. πόσου τοῦτον ἀρκυρύσεις; Ερ. δεκαδραχμῶν. Αγο. ἔχω, τοσούτου λέγων. Ζώς. γράφε τὸν ὠνησάμενον τοὔνομα, καὶ ὅθεν ἐστίν. Ερ. Ιταλιώτης, ὦ Ζεῦ, δοκεῖ τις ἐκ τῶν ἀμφὶ Κρότωνα καὶ Τάραντα, καὶ τῶν ταύτῃ Ελλάδα, καί τοι οὐχ ἅς, ἀπὸ τριακόσιοι σχεδὸν ἐνεγκάμενοι, καὶ τὰ κοινὸν αὐτόν. Ζώς. ἀπαγέτωσαν. ἄπιον παραγάγωμεν. Ερ. βόλεται τὸν ἀνδραποδιστὴν τὸν Ποντικόν; Ζώς. ποῦ νὴ Δί. Ερ. ἔστιν ὁ τῶν πάντων ἐκπεπλημμένος, ὁ ἐκ Μυσίας; ἰτέον, καὶ παραιτητέον τὸν σωτῆρα. βίον ἀνθρωπικὸν πωλῶ, βίον ἄριστον καὶ γενναιότατον, βίον εὐδαίμονα. τίς ὠνεῖται; Αγ. ὁ κῆρυξ σῶς ἔφυς; πωλᾷς ἐλευθερίαν. Ερ. ἔγωγε. Αγ. ἆρα ὁ δίκαιος, μή σοι δικάσῃ ἀνδραποδισμῶ, ἢ τὴν πεκαλιγμένην εἰς Αρειον πάγον; Ερ. οὐδαμῶς. MERCAT. Ain non times, ne te accuset tanquam plagiarium, aut in Areopago litem intendat? MERCV.

illi femur est. Deus aliquis & non mortalis esse videtur. itaque omnino illum emam. Quanti illum æstimas? MERCV. Decē drachmis. MER. Habeo tanti acceptum. IVP. Scribe nomen emptoris, vnde sit. MER. CV. Ex ea parte Italiæ esse videtur, quæ circa Crotonem & Tarentum, atq; eius loci Græciam sita est. Atqui non vnus tantùm, sed propè trecenti communiter ipsum emerunt. IVP. Abducant, alium adducamus. MERCVR. Vis squalidum illum ex Ponto? IVP. Omnino quidem. MERCV. Heus tu peram dependentem habens ex humeris, accede, & totum hunc confessum circumeas. Vitam vendo planè virilem, vitam optimam & generosam, vitam liberam: quis emet? MERC. Quomodo inquis præco? an liberum tu vendes hominem? MERCV. Maximè.

ἥκιν αὐτῷ μίσθ τῆς πράσεως, οἴεται γὰρ ἔναι παντάπασιν ἐλεύθερον. Αγ. τί δ' ἄντις αὐτῷ χρήσαιτο ἀνοήτῳ, καὶ οὕτω κακοδαιμόνως ἀπαιμῶν; πλὴν ἀμὴ σκαπανίαν καὶ ὑδροφόρον αὐτὸν ἐμβιβάκιον. Ερ. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἢν θυρωρὸν αὐτὸν ἐπισήσῃς, πολὺ πιστότερον κύσῃ τῶν ἐνδοθεν, ἀμίλητον νύν αὐτὸν καὶ τοὔνομα. Αγ. ποδαπὸς δ' ἐστὶ, καὶ τίνα τρόπον ἄσκησιν ἐπαγγέλλεται; Ερ. αὐτὸν ἐροῦ, κάλλιστον ἦθος οὗτος ποιεῖν. Αγο. ἀλλὰ τὸ σκυθρωπὸν αὐτοῦ, καὶ κατηφὲς, μή μι ὑλακτήσῃ πρὸς ἐλθόντα. ἢ καὶ νὴ Δία λάκτιζει. οὐχ ὁρᾷς ὡς ἀΐρει τὸ ξύλον, καὶ σωίζεται τὰς ὀφρῦς. καὶ ἀπειλητικόν τι καὶ χολῶδες ἐμβλέπει; Ερ. μὴ δείδιθι, πεπαυσόος γάρ ἐστι. Αγ. τὸ πρῶτον, ὦ βέλτιστε, ποδαπὸς ἦν; Δι. παγδαπός. Α. πῶς. λέγεις; Δι. ἐκ κόσμου φιλοσόφου ὁρᾷς. Α. ἑλληνὶς ἢ τίνα; Δ. τὸν

Non est illi curæ quòd venditur: omnino enim se liberum esse putat. MERCA. *Quis autem illius tam fordidi & miserè affecti ipsius esse potest? nisi fossorem fortè aut lixam aliquis ex ipso facere velit.* MERCV. *Non hoc tantùm, imò si ipsum quoque custodem domus constituerit, multò fidelior erit quàm vlli canes, siquidem & ille canis appellatur.* MERCA. *Cuias autem est? aut quam artem profitetur?* MERCV. *Ipsum interroga: istud enim præstiterit.* MERCA. *Timeo vultum ipsius, seuerum admodum, & tristem, & neme accedentem allatret, aut per Iouem mordeat. Nónne vides quomodo lignum fustulerit, & contractis supercilijs minaciter frementi & irato similis appareat?* MERCV. *Ne time. cicur enim est.* MERCAT. *Primùm quidem, ô bone die vnde es?* DIO. *Vnde vis?* MERCA. *Quomodo dicit?* DI. *Mundi ciuè vides.* MERCA. *Què verò imitaris?* DI. *Hercule[m]*

ἢ τὴν Ἡρακλέα. Ἀγ. τί ἄναι, οὐχὶ καὶ λεοντῆν ἀμπέχῃ. τὸ μὲν γὰρ ξύλον ἔοικας αὐτῷ. Δι. τουτί μοι λεοντῆ τὸ τρι βώνιον· στρατώσομαι δ', ὥσπερ ἐκεῖνος, ἐπὶ τὰς ἡδονὰς, οὐ γυμνὸς, ἀλλ' ἐκείνοις, ἐκ παθάρσια τὸν βίον περαιρούμενος. Ἀγ. οὐκοῦν τῆς πόσεως ἀφίσεως· ἀλλὰ τί μάλιστα ἀδίκημα σοι φῶμεν; ἢ τίνα τῶν τέχνων ἔχεις; Δι. ληθιφρότης ἁμὲ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἰατρὸς τῶν παθῶν. τὸ δ' ὅλως, ἀληθείας καὶ παῤῥησίας πρόφητης εἶναι βούλομαι. Ἀγ. ἔχει, ὦ πρόφητα, ἦν δὲ πίσμαί σι, τίνα μὲν τρόπον διασπάσας; Δι. πρῶτον μὲν παραλαβών σι, καὶ ἀφελόμενος τὸν πυρὸν, καὶ ἀρείαν ἐνεκαταλείσας, τριβώνιον περιβαλῶ. μετὰ δὲ ποινῆν καὶ κάμινον καταναγκάσω, χαμαὶ καθεύδοντα, καὶ ὕδωρ πίνοντα, καὶ ὧν ἔτυχε μιμολάμβανον. τὰ δὲ χρήματα, ἦν ἔχῃς, ἐμοὶ παθόμενος, εἰς τὸν θάλατταν φέρων ἐμβαλεῖς. γάμου

Herculem. MER. *Cur igitur & leoninam non induis? nam baculo illum quidem refers.* DIOG. *Hoc quidem palliolum leonina pellis vice mihi est: pugno autem non secus atque ille aut ucrsus voluptates: idque nemine imperante, sed mea sponte facio. sic enim vitam meam repurgare constituí.* MERCAT. *Euge quàm præclarum institutum: verùm quid maximè te scire dicamus, aut qualem artem nouisti?* DIOG. *Homines liberos facio, præterea medeor illorum affectibus. In summa, veritatis & audaciæ in loquendo propheta esse volo.* MERC. *Age, ô propheta, si te emam, qua re me exercebis?* DIOG. *Primùm cùm accepero, exutum dabitis, palliolo amictum, in egestatem conclusdam. postea ad labores compellam: tú humi dormire, aquâ bibere, atq; iis rebus quæ casu offerũtur, vesci faciam. Quòd si pecuniam habes, hanc meo consilio in mare abijcies.*

Neque

ἡμῶν δ' ἀμελήσεις, καὶ παίδων, καὶ πατρίδος, καὶ πάντα σοι λαμπρὰ ἔσται. καὶ τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἀφεὶς πᾶν, ἢ τάφρον ὀρύξεις, ἢ συρίγιον ἔρημον, ἢ καὶ βίβλον. ἢ σύραν δὴ σοι θέρμων ἔσαι μικρὰ, καὶ ὀνειδογράφων βιβλίων. καὶ οὕτως ἔχων, ὑβαμουσίτερος ἅπασι φήσεις τῷ μιχίλου βασιλίως. ἢ μασγοῖ δή τις, ἢ κριβολοῖ, τούτων οὐδὲν ἀνιαρὸν ἀκήσῃ. Αγο. πῶς τοῦτο φῄς, τὸ μὴ ἀλγεῖν μασγούμενον; οὐ γὰρ χιλάνης ἢ παράδυν τὸ ῥῖγμα ποιεῖς βλημα. Δι. τὸ Εὐριπίδου ἐκεῖνο ξυλόσεις, μικρὸν ἴσως ἀλλάξας. Αγο. τὸ ποῖον; Δι. Ἡ φρλιά σοι ἀλγήσει, ὁ Κλάδος ἔσαι ἀνάλγητος. ἃ δ' ἐμὲ λέγειν πόσον, ταῦτά σοι ἐστὶν ἀκούειν καὶ ὁρᾶσθαι πᾶσιν ἥδιστα καὶ βασιλεῦσι καὶ ἰδιώταις. οὕτω γὰρ ἀφελήσουταί σε, καὶ ἀνθρώπου ἀκολήσουται.

Βάρ.

Neque tibi vxor, liberi, aut patria curæ esse debebunt: quin ista omnia tanquam deliramenta existimare oportet, & relicta patria domo, specum, aut desertam turriculam, aut dolium inhabitabis. [k] peram præterea lupulo & libris opisthographis refertam habebis. Hoc modo instructus, vel magno aliquo rege felicior eris. Quòd si vapulabis, aut ab aliquo torqueberè, nihil horum molestum esse putabis. MER. *Quid narras? num cæsus non dolebo, neq; enim testudinis aut [l] carabi cutem circumfero.* DIO. *illud [m] Euripidis imitari te oportet, paucis tantùm immutatis verbis.* MERC. *Quale hoc est?* DIOG. *Dolente mente, lingua sit dolens mihi.*

Hæc verò ante omnia tibi adesse necesse est, Impudentem te esse oportet, & audacem, & omnibus sine delectu tam regibus quàm priuatis maledicere. ita enim fiet vt omnes in te oculos coniiciant, teq; fortem esse existiment.

Bar-

βάρβαρ& ἡ φωνὴ ἔστω, καὶ ἀηχὲς τὸ φθέγμα, καὶ ἀτιχνὸς ὅμοιον λιμνί. καὶ πρόσωπον ἠντεταγμένον, καὶ βάδισμα τοιοῦτο ποεσώπῳ πρέπον. καὶ ὅλως, θηριώδη τὰ πάντα, καὶ ἄγρια. ἀλλὰς ἡ καὶ ἐπιεικῆ, καὶ μὴ τρόπος ἀπέστω. καὶ τὸ ἐρυθρὸν ἀπόξυσον τοῦ προσώπου παντελῶς. λοιπὰ τὰ πολυανθρωπότατα τῶν χωρίων, καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις μόν& καὶ ἀκοινώνητ& ἔναι θέλε· μὰ φίλον, μὰ ξένον ποιεῖσθ μηδ&. κατάνυσις γὰρ τὰ τοιαῦτα τῆς ἀρχῆς. ἐν ὄψει δὲ πάντων, ἃ μήδ' ἰδίᾳ ποιήσειν ἄντις, βαρβάρων ποεῖα. καὶ τῶν Ἀφροδισίων ἄρου τὰ γελοιότατα. καὶ τέλ&, ἵν σοι λοιπὴ, πολύποδα ὠμὸν, ἢ ἐχεπίαν φαγὼν, ἀπόθανε. ταῦτά σοι τὰ ὠφελήματα παρεσκεύασμαι.

Barbara quoq; vox, & absonus sonitus tibi sit, quique canino planè similis exiſtat. Vultus ſit intentus, tum ingreſſus ſit qui talem vultum deceat. In ſumma, belluinè & agreſtes planè ſint tibi mores pudor autem & manſuetudo & modeſtia procul abſint. Ruborem quoq; omnem de facie abſtergas: loca autem quæque celeberrima, & in quibus maxima eſt hominum frequentia, accedito, & in his ipſis ſolus ſine vllo commercio eſſe velis, neque amicum neque hoſpitem accedendo. his enim rebus hoc regnum ſoluetur. In conſpectu verò omnium ea facias, quæ ne priuatim quiſquam alius facere: & auderet in re venerea exercenda, ea quæ ſunt maximè ridicula eligito. Poſtremò, ſi tibi videtur, crudũ aliquem polypum vel ſepiam deuorando morere. Hæc illa felicitas quam tibi procuramus.

MER. *Apage, ſceleſta enim & inhumana ſunt iſta quæ narras.* DIOG. *Sed heus tu, nemo non iſta facilimè aſſequi poteſt.*

τιλθᾶν. ὦ γὰρ σοι λιάσ[ε]ι πανδαίας, καὶ λόγων, καὶ λήρων, ἀλλ' ἐπίτομος αὕτη σοι πρὸς δόξαν ἡ ὁδός. καὶ ἰδιώτης γὰρ ἄν τις, ἤτοι σκυτοδέψης, ἢ τεκτονοπάλης, ἢ τέκτων, ἢ τραπεζίτης, δοίη σι καλύσαι θαυμάσιον εἶναι, ἢν μόνον ἡ ἀναίδεια καὶ τὸ θρασὺ παρῇ, καὶ λοιδορεῖσθαι καλῶς ἐκμάθῃς. Αγο. πρὸς ταῦτα μὲν ἐγὼ μεμά σε ναύτης ἀλλ' ἄριστος ἢ κηπωρὸς ἐν καιρῷ γένοιτο μὴ ταῦτα, ἢν ἐθέλῃ σι διαπορθῆσθαι οὗτοσί, τὸ μίσιτον δύ' ὀβολῶν. Ερ. ἴσχε λαβάν. καὶ γὰρ ἄσμενοι ἀπαλλαξόμεθα, ἐνοχλοῦντες αὐτῷ, καὶ βοῶντ[ε]ς, καὶ ἅπαντας ἀπαξαπλῶς ὑβρίζοντ[ε]ς, καὶ ἀγοραίως τ[ε] καλῶς. Ζεύ. ἄπιον κάλει τὸν Κυρλιῶσιον, τὸν ἐν τῇ πορφυρίδι, τὸν ἐστεφανωμένον. Ερμ. ἄγε δή, πρόσιχε πᾶς. πολυτελὲς τὸ χρῆμα, καὶ πλουσίων δεόμενον. βίος οὗτος ἁβρὸς, βίος τρισμακάριος. τίς

teſt. Neque enim ad gloriam conſequendam opus erit eruditione, orationibus, atque his nugis: verùm compendiaria ad illam via eſt. Etiáſi ex vulgo aliquis fuerit idiota, coriarius videlicet, aut falſamentarius, aut faber, aut nummularius, tamen nihil vetat quò minus te mirentur, ſi modò ingenuiter impudens & audax fuerit, atque omnibus egregiè conuiciari didiceris. MERCAT. Ad has artes tuâ minimè indigeo. Nauta verò, aut hortulanus fortaſſe per occaſionem fieri poſſes, præſertim ſi te ille ad maximum duobus obolis vendere velit. MERCVR. Recipe eum. etenim libenter liberamur ab illo qui clamoribus ſic nos obtundit, proſuſq; omnes iniuria & contumelijs afficit. IVP. Alium accerſe, Cyrenæum illum purpura amictum, & coronatum. MERCVR. Agite, animum adiuortite omnes. Res ſumptuoſa eſt, quæque diuitibus indiget. Vita eſt hæc iucunda, vita ter beata.

Quis

τίς ἐπιθυμᾶ τρυφῆς; τίς ὠ-
νᾶται τὸν ἀβρότατον; Αγο.
ἐλθὲ σὺ, καὶ λίγα ἄπιρ αὐδᾶς
τυγχάνεις. ὑνίσομαι γάρ σε,
ἢν ὠφέλιμος ᾖς. Ερμ. μὴ
ἐνόχλει αὐτὸν, ὦ βέλτιστε,
μὴδ' ἀνάκεινα, μεθύει γάρ.
ὥσ οὐκ ἂν ἀποκρίναιτό σοι,
τλῶττα, ὡς ὁρᾷς, διολι-
θάνων. Αγο. καὶ τίς ἂν
τὸν φρονοῦντα, πρίαιτο διαφθαρ-
μένον οὕτω, καὶ ἀπόλαστον
ἀνθρώποδον; ὅσαν δὲ καὶ
ἀπόλει μύρων, ὡς δὲ καὶ σφαι-
νηρὸν βαδίζει, καὶ παράφορα
φορᾷ; ἀπὰ ἀλλ' ἄρ' σὺ, ὦ Ερμῆ
λέγε, ὁπόσα προσεῖναι αὐτῷ
καὶ ἀμείνω τυγχάνει. Ερμ.
τὸ μὲν ὄλον, συμβιῶναι, λη-
ξιὸς γὰρ συμπαίγνιχανὸς, καὶ
λαμάσαι μετὰ αὐλητρίδος
ἐπιτήδειος ἐρῶντι καὶ ἀστεί-
ως διαπόντι. τἄλλα δὲ πεπαι-
δάτωται ἐπισήμως, καὶ ὀψο-
ποιὸς ἐμπειρότατος, καὶ ὅσα
σοφιστὴς ἡδυπαθείας ἐπι-
παιδεύθη μὲν οὖν Αθήνησιν,
ἐδίδαξε δὲ καὶ περὶ Σικελίαν
τύραν-

Quis cupit delicias? quis emet molliſsimum? MERCATO. Accede tu, & die quid noris: emam enim te, ſi utilis fueris. MERCVRIVS. Ne obturba, ô bone, neq; interroga ipſum ebrius enim eſt: itaq; non poterit tibi reſpondere, lingua, vt vides, titubãs. MERCA. Quis mentis compos emat tam corruptum & immodeſtum mancipium, quódque tot vnguenta olet? quàm verò greſſo lubrico, & ratione carente incedit? Sed vtique, Mercuri, die quibus artibus præditus ſit, vt quæ tractare ſoleat. MERCV. In ſumma, conuiuator eſt, & compotor egregius. quin ad exercendas impudicas & laſcivas ſaltationes vnà cum tibicina admodum idoneus eſſet amatori cuidam & perdito hero. Quod ad alia attinet, parandorum bellariorum gnarus eſt: & in adornandis edulijs exercitatiſsimus. Breuiter, voluptatis artifex eſt: inſtitutus enim eſt Athenis, atque Siciliæ tyran-

τοῖς τυράννοις, καὶ σφόδρα ἐν-
δοξίμα παρ' αὐτοῖς. τὸ δὲ κε-
φάλαιον τῆς προθέσεως, ἅ-
πάντων καταφρονεῖν, ἅπασι
χαίρειν, πανταχόθεν ἡδονὴν ἐξ-
ευρίσκειν καὶ διώκειν. Αγ. ὥρα σοι
ἄλλον πριάμενον τῶν πλου-
σίων τούτων καὶ πολυχρημά-
των, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐπιτήδειός σοι ἐ-
λαφρὸν ἀνεῖσθαι βίον. Βρ. ἄλ-
λαττ' ἴσως, ὦ Ζεῦ, οὕτως
ὑμῖν μένει. Ζεύς. μετάσχε
σοῦ. ἄλλον παράγαγε, μᾶλ-
λον δὲ τὸ ἕλο τοῦτο, τὸν γε-
λῶντα τὸν Ἀβδηρόθεν, καὶ
τὸν πλαύνθα τὸν ἐξ Ἐφέσου·
ἅμα γὰρ αὐτὼ πιπράσθαι βού-
λεσθον. Βρ. καταβητον εἰς τὸ
μέσον. τὸν ἀρίστου βίου πωλῶ,
τὸ σοφώτατον πάντων ὄφ-
νιθον ἀναρύομαι. Αγ. ὦ Ζεῦ, τῆς
ἐναντιότητος. ὁ μὲν οὐ δύ-
ναται γελᾶν, ὁ δὲ τιθὰ ἔοι-
κε μηνθᾶν, λακρύειν γὰρ τὸ
παράπαν. τί τοῦτ' ὦ οὗ-
τος, τί γελᾷς; Δη. ἐρωτᾷς;
ὅτι μοι γελοῖα πάντα δοκεῖ
τὰ πράγματα ὑμῖν, καὶ οὐ-
δὲν

tyrannis seruiuit, apud quos in magno precio fuit. Summa verò propositi sui, seu doctrinæ est, omnia contemnere, & omnibus rebus vbique voluptatem conquirere. MERCAT. Tempus est vt alium emptorem, nempe diuitem, & multas habentem pecunias, quæras: ego enim minimè idoneus sum, qui tam hilarem vitam emam. MERCV. Ille, ô Iupiter, quàtum apparet, inemptus nobis manebit. IVP. Traducito, atque alium adduc, vel potius duos istos, [n] quorum alter, Abderites scilicet, ridet: alter verò Ephesius, plorat: simul enim vendi volùt. MERCV. Descendite in medium. Optimas vitas vendo, omnium sapientissimos proclamo. MERCA. O Iupiter, quàta dissimilitudo: alter enim non desinit ridere, alter autem aliquem lugere videtur: omninò enim plorat. Heus tu, quid hoc sibi vult, cur rides? DEMOC. Interrogas? quia mihi omnia quæ vos facitis, ridicula videntur, adeoque vos ipsi

νοῖ ὑμῖν. Αγο. πῶς λέγεις; καταγελᾷς ἡμῶν ἁπάντων, καὶ παρ' οὐδὲν τίθεσαι τὰ ἐμέτερα πράγματα; Δη. ἔστι γάρ. σπουδαῖον γὰρ ἐν αὐτοῖσιν οὐδέν· ληρώδη δὲ τὰ πάντα, καὶ ἀτόμων φορὰ, καὶ ἄπειρία. Αγο. οὐμενοῦν. ἀλλὰ σὺ λυπρὸς ὡς ἀληθῶς, καὶ ἄπαρ&. ὦ τῆς ὕβρεως, ὁ παῦσαι γελῶν; σὺ δέ τι λαλεῖς, ὦ βέλτιστε; πολὺ γάρ, οἶμαι, κάλλιον σοὶ προσαλᾶν. Ηρ. ἐγέλασα γῆ, ὦ ξένε, τὰ ἀνθρώπινα πράγματα οὕτω ῥᾳθύμως καὶ ἀκηρυκήτως, καὶ ἐδὲν αὐτῶν ὅ,τι μὴ ἐπιπόνειον, ὧδ' ἐμὶ οἰκτρότερον τὶ σοφίας καὶ ὀδύρομαι. καὶ τὰ μὲν παρόντα ὁρῶν μεγάλα, τὰ δ' ὑπερθεν ἐφορμῶντα πάμπαν ἀνιαρὰ, λυπεῦμαι δὲ τὰς ἀπυρεξίας, καὶ πλὴν ἢ ὅλως συμφορῶν, ἴσως ὀδύρομαι, καὶ ὅτι ἄμεινον ἦν, ἀπόλωλε ἂν πολλὰ ἂν καὶ πάντα σωθείη, καὶ ἐπὶ ταὐτὸ τέρψις, ἀτερψίη, γνῶσις,

ipsi etiam. MERCAT. Quid narras? nos omnes tu derides? atq; omnia nostra opera nihili facis? DEM. Sic sanè est. Nam in illis nihil est præclarum, aut studio dignum. inania enim sunt omnia, & atomorum cumulus, & infinitum quippiam. MERCAT. Nequaquam: imò tu vanus es reuerà, & experientia cares. O contumeliam, nondum desinis ridere? Tu verò, ô bone, quid ploras? multò enim melius erit, vt existimo, tecum quàm cum Democrito loqui. HERA. O hospes, ego omnes humanas res calamitosas & deflendas esse existimo, atque in illis mihil non esse fato obnoxium: ideoq; miseret me ipsarum, & deploro eas. Neque magnifacio præsentia, futura verò puto planè ærumnosa fore: conflagrationes dico, & totius mundi calamitatem. Ista sunt quæ ego deploro, quodq; nihil solidum est, sed quodammodo omnia in cyceonem conuoluuntur, tum quòd eadem res delectat & offendit,

γῶσις, ἀγνοεῖν, μίγα, μικρὸν, ἄνω, κάτω, περιχορεύοντα, καὶ ἀμαθόμενα ἐν τῷ αὐτῷ παιδιᾷ. Αγο. τί γὰρ ὁ ἀνὴρ ὅτι; Ηρ. παῖς παίζων, πεπαίων, ἀμφιρόμβῳ. Αγο. τί δαὶ οἱ ἄνθρωποι; Ηρ. θνητοί. Αγο. τί δαὶ οἱ θεοί; Ηρ. ἄνθρωποι ἀθάνατοι. Αγο. αἰνίγματα λέγεις, ὦ οὗτος, ἢ γρίφους συντίθης. ἀτεχνῶς γὰρ, ὥσπερ ὁ Λοξίας, οὐδὲν ἀφανῆς. Ηρ. οὐδὲν γάρ μοι μέλει ὑμῶν. Αγο. τοι γαροῦν οὐκ ὠνήσεταί σε τις, ἐὰν μὴ πρόνοιαν. Ηρ. ἐγὼ δὲ κελεύω ἀδημονεῖν ὑμᾶς, ὅσοι ὠνούμενοι, καὶ ὅσοι μὴ ὠνούμενοι. Αγο. τί τὸ κακὸν οὐ πόρρω μανθάνω λέγειν, εἰ ἕτερόν γε ὧν τῶν ὠνήσομαι. Ερ. ἅπαντες καὶ οὗτοι μαίνεσθε. Ζεὺς ἄλλον ἀπαιτεῖ. Ερ. βέλτιον τὸν Αθλιώτερον ἐκεῖνον, τὸν σωφρονοῦντα; Ζεύς. πάνυ μὲν οὖν. Ερ.

est & cognitio ignorantiæ, magnum, paruum: atque ὁ sursum deorsumque feruntur omnia, & per vices mutantur in ludo huius seculi. MERCV. Quid est seculi? HER. Puer ludens. ludens talis, scilicet tendens. MERCA. Quid verò homines sunt? HERACL. Dij mortales. MERCAT. Quid verò dij? HERA. Homines immortales. MERCAT. Heus, tu ænigmata loqueris, an griphos componis? planè enim tanquam Apollo, nihil explicas. HERACL. Nihil vos curo. MERCA. Igitur neque quisquam mentis compos te emptum est. HERAC. Ego verò à pueris iubeo plorare omnes, tam eos qui me emùt, quàm qui non emunt. MERCA. Hoc certè malum parùm differt ab insania: neutrum horum emam. MERCVR. Et illi quoque apud nos manebunt, cùm non sint venalibiles. IVPIT. Alium accerse. MERCVR. Vine Athenienſem illum facundum? IVPITER. Maximè.

MERC.

Ερ. Δεῦρ' ἰὼν σύ. βίον ἀγαθὸν καὶ σωφρονοῦντα προκηρύττομεν. τίς ὠνεῖται τὸν ἱρόδουλον; Αγο. ἐπίμοι, τί μάλιστα ἀδὸς τυγχάνεις; Σω. παιδεραστὴς εἰμι, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικά. Αγο. πῶς οὖν ἰγὼ μείομαί σε; ποδαπὸν ἀγωγοῦ δεόμενον τὸν παῖδα καλῶ ὄντα μοι. Σω. τίς δ' ἂν ἐωνημένος ἐμοῦ γένοιτο συνεῖναι καλῶ; καὶ γὰρ οὐ τῶν σωμάτων ἐραστής εἰμι, ἀλλὰ ψυχῆς καὶ ἡγοῦμαι καλόν. ἀμείνων δ' ἂν τοῦτον ἐμέ τιν μοι διατρίψοντα, ἀκούσῃ αὐτῶν λεγόντων μηδὲν ἐπ' ἐμοὶ λανθάνῃ παθών. Αγ. ἄπιστα λέγεις, τὸ παιδεραστὴν ὄντα, μὴ πρὸς τῆς ψυχῆς τι φορτικὸν ἐργάσασθαι, καὶ ταῦτα, ὦ 'γαθὲ, ἐν οἰκίᾳ τοιαύτῃ καταγόμενον. Σω. καὶ μὴν ὀμνύω γέ σοι τὴν ἑστίαν, καὶ τὸν πλάτανον, οὕτω ταῦτ' ἔχειν. Αγο. Ηράκλεις, τῆς ἀδολεσχίας θεῶν. Σω. τί οὖν λέγεις; οὐ δο-

MERCV. Heus tu, huc veni. Vitam bonam & prudentem proclamamus. quis emet sanctissimum hominem? MERCAT. Die mihi, quam potissimum nosti artem? SOCR. Paederastes sum, & in rebus quæ ad amorem spectant prudens. MERCA. Quanti igitur emam te? nam pædagogo indigeo. est enim mihi puer egregius. SOC. Quis magis idoneus me esse queat, qui cum formoso puero versetur? Neque enim corporum amator sum. animam enim formosam esse existimo: & quanquam sub eodem pallio mecum recumbat, audies illos, vel ipsis testibus, nihil graue à me perpeti. MERCAT. Incredibilia sunt quæ dicis, pæderastes cùm sis: tamen nullâ de re te esse sollicitum, quàm de anima, præsertim cùm copia fiat vt sub eadem veste iaceatis. SOC. Atqui per canem & per platanum iuro, rem sic habere. MERCAT. Hercle, quanta absurditas deorũ. SOC. Quid ais?

οὐ λοκᾶ σοι ὁ κύων ἂν θεός; οὐχ ὁρᾷς τὸν Ἀνουβὶν ἐν Αἰγύπτῳ, ὅσῳ καὶ τὸν ἐν οὐρανῷ σείριον, καὶ τὸν παρὰ τοῖς κάτω Κέρβερον; Αγο. εὖ λέγεις, ἐγὼ δ' ἁμαρτάνω· ἀλλὰ τίνα βιοῖς τὸν τρόπον; Σω. οἰκῶ μὲν, ἐμαυτῷ τινα πόλιν ἀναπλάσας· χρῶμαι δὲ πολιτείᾳ ξένῃ, καὶ νόμους νομίζω τοὺς ἐμούς. Αγο. ἐγὼ ἐβουλόμην ἀκοῦσαι τῶν δογμάτων. Σω. ἄκουε δὴ τὸ μέγιστον, ὃ περὶ τῶν γυναικῶν μοι λοκᾶ. λοκᾶ μηδεμίαν αὐτῶν μηδενὸς ἄνευ μόνου, παντὶ δὲ μετεῖναι τῷ βουλομένῳ τοῦ γάμου; Αγο. τί τοῦτο φῂς, ἀνηρῆσθαι τοὺς περὶ μοιχείας νόμους; Σω. νὴ Δία, καὶ ἁπλῶς γε πᾶσαν τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα μικρολογίαν. Αγο. τί δὲ περὶ τῶν ἐν ὥρᾳ παίδων σοι λοκᾶ; Σο. καὶ οὗτοι ἔσονται τοῖς ἀρίστοις ἄθλον φιλῆσαι, λαμπρόν τι καὶ νικητήριον ἐργασαμένοις

An non videtur tibi canis esse deus? Nonne vides quàm tuus sit in Aegypto? Anubis, atque ille in cœlo Sirius, necnon apud inferos Cerberus? MERCA. Recte dicis: ego verò peccaui. Verùm quale habes genus vitæ? SOCRAT. Mihi ipsi ciuitatem quandam extruo: peregrina autem vtor politia, meaque præscribo leges. MERCAT. Vnum aliquod ex tuis dogmatibus audire cupio. SOC. Audi ergo maximum quidem illud, in quo mea de vxoribus sententia comprehensa est. Videtur mihi nullam debere cuiusquam esse propriam, verùm vnam quamque pasim debere accedere ad eum qui eam appetat. MERCAT. Quid ais? Num abrogandas esse leges de adulterio? SOC. Per Iouem non illas solùm, verùm omnes reliquas nugas ea de re constitutas. MERCA. Quid verò tibi de pueris iam maturis videtur? SOC. Et illi quidem optimatibus qui aliquid præclari gesserunt, præmium erunt, vt eos amenti scia

φαμεθοις. Αγο. βαβαὶ τῆς φιλοσοφείας. τῆς δὲ σοφίας τί σοι τὸ ἀκριβέστερον; Σω. τὰ ἴδια, καὶ τὰ τῶν ὄντων παραδείγματα. ὁπόσα γὰρ δὴ ὁρᾷς, τὴν γῆν, τὰ ἐπὶ γῆς, τὸν οὐρανὸν, τὴν θάλατταν, ἅπαντων τούτων ἀκόνας ἀφαιρεῖς ἐσεσθαι, ἔξω τῶν ὅλων. Αγο. ποῦ δὲ ἐσεσθαι; Σω. ἐπαμφοτερίζεις· ἐγὼ γάρ που ἔφην, οὐκ ἄν εἶναι. Αγο. οὐχ ὁρῶ ταῦθ' ἅπερ λέγεις τὰ παραδείγματα, Σω. ἀκότως, τυφλὸς γὰρ ἂν τῆς ψυχῆς τὸν ὀφθαλμὸν, ἔγωγε ἀπάντων ὁρῶ ἀκόνας, καὶ σὲ ἀφανῆ, ἐμοὶ ἄπονον, καὶ ὅλως ἁπλᾶ πάντα. Αγ. τοιγαροῦν ὠνητέον σε, σοφὸς γὰρ εἶ δεξιώτατός τις ὤν. φέρ' ἴδω τί καὶ πράξας μ' ὠφελεῖς ὑπὲρ αὐτοῦ σύ; Ερ. δὸς δύο τάλαντα. Αγο. ἀνησάμην ὅσου φῂς. τάργύριον μέντοι ἐκ εὐθὺς καταβαλῶ. Ερ. τί οὖν σοι τὄνομα; Αγο. Δίων Συρακούσιος. Ερ. ἄγε λαβὲ ἀργύριον

mêt scilicet. MERC. *Pa*pæ quanta libertas, quæ sa*pientia. Verùm quæ est tuæ doctrinæ summa?* SOC. *Ideæ, & eorum quæ exi*stunt paradigmata. Quæ*cunque enim vides, terram ipsam, quæq; super terram sunt, cœlum, mare, horum omnium imagines obscuræ exi*stunt extra totius vniuer*sitatem.* MERCA. *Vbi autem existiũ?* SOC. *Nus*quam. *Nam si alicubi essent, non essent.* MERCAT. *Non video ista quæ tu dicis paradigmata.* SOC. *Meritò: cæcus est enim tibi ani*mæ oculus. *ego verò omnium video imagines, & te latentem, & me alium. in summa, duplicia video omnia.* MERCA. *Ergo emendus es, sapiens cùm sis, & acutè cernas. Age, scire volo quid tuà me exi*gas pro ipso. MERCV. *Da duo talenta.* MERCA. *Emi ita, vt dixisti, pecuniam verò in posterum nume*rabo. MERCVR. *Quod igitur tibi nomen est?* MER*CAT. Dion Syracusius.* MERCVR. *Age, quòd felix*

ἀγαθῇ τύχῃ. τὸν Ἐπίκουρον ἤδη καλῶ. τίς οὗτος ἐστὶν ὁ τοῦ γέλωτος ἐραστής; ἔστι μὲν τοῦ γελωτοποιοῦ τοῦ ἀκόλουθος, καὶ τοῦ μεθύοντος, οὐ μὴν πρόσθεν ἀνακηρύττομεν· ἐν ἅπασιν ἐκεῖνον ἡγούμεθα, παρ' ὅσον ἀσεβέστερος καὶ τυχὸν ἀνοητότερος, τὰ δ' ἄλλα ἀκριβὴς καὶ λιχνείᾳ φίλος. Ἀγο. τίς ἡ τιμή; Ερμ. δύο μνᾶ. Ἀγο. λάμβανε. τὸν δὲ ἄλλα ἅπαντα ὅπως ἴδῃ, τίσι χαίρει τῶν ἐδωδίμων. Ερ. τὰ γλυκέα φιλοῦσα, καὶ μελιτόεντα, καὶ μάλα πιπτὰς ἰσχάδας. Ἀγο. χαλεπὸν μὲν οὐδέν. ἀνήσομαι δὲ αὐτῷ πανάθας τῶν κατακιῶν. Ζώσ. ἄπορον κάλαθον τὸν ἐν χερσὶ κουφίσας ἐκεῖνον, τὸν ἀνυδρωπὸν, τὸν ἀπὸ τῆς σχοίνου. Ερμ. εὖ λέγεις. ἔοικασι δ' ὄντως πολλοῦ τινὸς ἀξίῳ αὐτῷ γε μίναι, τῶν περὶ τὸν ἀγορᾶν ἑκάστων. αὐτὸν τὸν ἄρτον πολῶ, τὸν βίον, τὸν τελεώτατον, τίς πάντα μόνος οἶδε καὶ θέλει; Ἀγο. πῶς τοῦτο φῄς; Ερ. ὅτι μόνος οὗτος σοφὸς, do, vitam perfectissimam. MERCA. Quid tu dicis? MERCV. Quia solus ille sa-

fausti quę sit, recipe eum. Te iam voco, Epicure. Quis emet hunc? Est enim illius risoris discipulus, nec non illius qui ebrius est, quos haud multò antè proclamauimus: vnius autem cuiusdam rei cognitione illos vincit. multò magis enim impius est, quàm illi. Quod verò ad cætera attinet suauis & gulæ amãs est. MERCAT. *Quo precio venditur?* MERCV. *Duabus minis.* MERCAT. *Accipe: verùm vt hoc quoque sciam, quibus delectatur edulijs?* MERCV. *Dulcia edit, & mellita, maximè verò ficus.* MERCAT. *Bene se res habet. emam enim illi totas massas carycarum.* IVP. *Alium accerse, illum corpore hirsuto, vultu seuero, ex Stoa.* MERC. *Rectè dicis. videtur enim magna ipsum multitudo, quæ eà, eorum accurrit, expetere. Ipsam virtutẽ venio. Quis cupit omnia scire solus? Quia solus ille sa-*

pien-

φὸς, μόνος καλὸς, μόνος δίκαιος, ἀνδρῶν, βασιλικὸς, ῥήτωρ, πλούσιος, νομοθέτης, καὶ τἆλλα, ὁπόσα ἐστίν. Αγο. οὐκοῦν ἀγαθὸς, καὶ μάγειρος μόνος; Ερμ. καὶ νὴ Δία γε σκυτοδέψης, καὶ τέκτων, καὶ τὰ τοιαῦτα. Αγ. ἴοικεν. ἰατρὸς ἀγαθὸς, καὶ λέγεται τὸν ὠνητὴν ἐμὲ, ποῖός τις ἐστὶ καὶ πρῶτον, εἰ οὐκ ἄχθη πικρασκόμενος, καὶ λοῦλος ὤν; Χρύ. οὐδαμῶς, οὐ γὰρ ἐν ἡμῖν ταῦτά ἐστιν, ὅσα δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ἀδιάφορα εἶναι συμβέβηκεν. Αγ. ἐμανθάνομεν ἤδη λέγων. Χρύ. τί φῄς; οὐ μανθάνεις, ὅτι τῶν τοιούτων τὰ μὲν ἀπαθῆ ἡμῖν ἐστὶ, τὰδὲ ἡμῖν ἀπαθῆ ἐστιν; Αγο. οὐδὲ μανθάνω. Χρύ. ἀκούσεις, ἐγὼ δὲ σωφρονίσω σε τῶν ἡμετέρων ἐνόμασιν, οὐδὲ καταληπτὰ ἀλλὰ φαντασίαν ἴσχεις. ὁ δὲ σπουδαῖος, ὁ πρὸς λογικὴν θεωρίαν ἐκμαθὼν, ἐμόνον ταῦτ' οἶδεν, ἅπερ καὶ σύμβανα, καὶ παρασύμβανα ἑκάστου, καὶ ὁπόσων

pies est, solus bonus, solus iustus, fortis, rex, rhetor, diues, legislator, & quæcunq; alia sunt his similia. MERCAT. Num, ô bone, & coquus solus est, & per Iouem coriarius, & faber, & his similia? MERCVR. Sic videtur. MERCA. Accede, ô bone, & dic mihi tuo emptori, qualisnam sis: ante omnia autem, num tibi doleat quòd venderis & seruis. CHRYS. Nequaquã, neq; enim in nobis hæc sunt: quæcunq; verò in nobis non sunt, ista indifferentia esse solent. MERCA. Non intelligo quid dicas. CHRY. Quid ais? non intelligis quòd horum quædam sunt prælata, quædam verò rursus non prælata? MERCAT. Ne nunc quidem intelligo. CHRYS. Meritò quidem. neque enim assuetum es nostris nominibus: neque imaginationem habes quæ facilè apprehendat: verùm studiosus Dialecticæ contemplationis, non hæc tantùm nouit, verùm etiam qualiter & quantum accidens, &

ὁπόσων ἀπέχουσιν ἀλλήλων διαφέρει. Αγο. πῶς τῆς φιλοσοφίας, μὴ φθονήσῃς εἰπεῖν τοῦτο ἡμῖν, ὅ,τι σύμβαμα, καὶ τί παρὰ σύμβαμα καὶ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ἐκπέπληγμαι ὑπὸ τοῦ ῥυθμοῦ τῶν ὀνομάτων. Χρ. ἀπ' ἐμοῦ δὲ φθόνος· εἰ γάρ τις χωλὸς ὤν, αὐτῷ ἱκανῶς χαλκῷ ποδὶ πεσπλάσας λίθῳ, πρᾶγμα ἐξ ἀφανοῦς λάβῃ, ὃ τοῖς οὐτ' ἔχει μὴ λίαν σύμβαμα τοῦ χαλκᾶν, τὸ πρᾶγμα ἢ παρασύμβαμα πεποίηκεν. Αγο. ὦ δ' ἀρχαιοτάτη· τί δ' ἄλλο μᾶλλον φῆτε εἶναι; Χρύ. τῶν λόγων πλεκτάνας, ἃς συμποδίζω τοὺς πεσοικοῦντας, καὶ σιωπᾶν ποιῶ, φιμὸν ἀτυχεῖς ἐπιτιθείς. ὄνομα δὲ τῇ δυνάμει ταύτῃ, ὁ δοκιμώτατος συλλογισμός. Αγο. Ηράκλεις, μάχην τινὰ καὶ βίαιον λέγεις. Χρύσ. σκόπει γοῦν. ἔστι σοι παιδίον; Αγο. τί μήν; Χρύ. τοῦτο δὴ πως προκόψαν & ἀρτιον, πλησίον ποταμοῦ

præter accidens inter se differant. MERCAT. *Per Philosophiam quæso, ne inuideas explicare, quidnam accidens sit, & præter accidens: nescio enim quomodo perculsus sim præ numero vocum istarum.* CHRYS. *Citra inuidiam dixero. Si quis claudus existat, illiso pede quo claudicat, ad lapidem, ex inopinato vulnus acceperit, is certè accidens habet claudicationem, vulnus autem præter accidens accepit.* MERCAT. *O argutiam: præstereà verò, quid nam scire te potissimùm profiteris?* CHRYS. *Retia sermonum, quibus capio & obstringo, denique tacere cogo eos qui contra me disputant, planè frenū quoddam illis imponens. isti verò tantæ orationis vi nomen est, Syllogismus celeberrimus.* MERCAT. *Hercle fortem quendam & inexpugnabilem syllogismum refers.* CHR. *Vide ergo, éstne tibi puer?* MERC. *Quid ni?* CHRY. *Quid si hunc ad flumen forte ambus*

μοῦ πλαζόμενον ἀνθρωπον, ἱκέτου σοι ἀφθόνως ὑποχνεῖσθαι αὐτὸ, ἢν ἄρης τἀληθῆ, ἢ, τί διδοὺς περιτρέψεις ἀφ' ὁδοῦ τὸν βρέφους, τί φύσας αὐτὸν ἐγνωκέναι; Αγορ. Δυσαπόκριτον ἐρωτᾷς. ἀφροῦ γὲ, ὁπότερον ἀπὸν ἀπολάβοιμι. ἀπὸ σὺ πῶς Διὸς ἀφικνεῖσθαι δοκεῖς; Χρυσ. θάρρει, καὶ ἄπαγε σι διδάξομαι θαυμασιώτερα. Αγορ. τὰ ποῖα; Χρυσ. τὸν θειότατα, καὶ τὸν πνευσούσια, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν Ηλέκτραν, καὶ τὸν ἐγκεκαλυμμένον. Αγορ. τίνα ζῶντα τὸν τὸν ἐγκεκαλυμμένον, ἢ τίνα τὸν Ηλέκτραν λέγεις; Χρυσ. Ηλέκτραν μὲν ἐκείνην τὸν πάνυ, τὸν Αγαμέμνονος, ἣ τὰ αὐτὰ οἶδέ τι ἅμα, καὶ οὐκ οἶδε. παρεσῶτος γὰρ αὐτῇ τῇ Ορέστου ἔτι ἀγνῶτος, οἶδε

ambulantē ˣ crocodilus rapiat, posteà verò se redditurum polliceatur hac lege, vt illi verum dicas, quidnam de puero reddendo apud se decreuerit: quid tu dicis ipsum in animo constituisse? MERCAT. Quæstionem rogas, ad quam difficile admodum est respondere. dubito enim vtrum dicere debeam, quò puerum recipiam. Sed per Iouem, quæso te, respondetu, & puerum mihi serua incolumem, ne præuortat, ipsumq; deuoret. CHRYS. Bono es animo. etenim & alia quædam docebo te, quæ plus admirationis habēt. MERCAT. Quænam sunt istæ? CHRYS. Istum inquam, colligentem sermones, tum quoque illum dominantem, præterea illam quæ supra omnes est, ʸ Electram, tandem opertum illum sermonē.

MERC. Quis ille ᶻ opertus sermo, aut quæ illa tandem Electra est, de quibus dicis? CHRYS. Electrā illam dico Agamemnonis valdè celebrē, quæ quidem eādem rem simul nouit, & non nouit. Astante enim illi Oreste adhuc incognito,

οἶδε μὲν Ὀρέστην, ὅτι ἀδελφὸς αὐτῆς. ὅτι δὲ οὗτος Ὀρέστης, ἀγνοεῖ. τὸν δ' αὖ ἐγκεκαλυμμένον, τὸ πάνυ θαυμαστὸν ἀκούσῃ λόγον. ἀπόκρινον γάρ μοι, τὸν πατέρα οἶσθα τὸν σαυτοῦ; Αγορ. ναί. Χρύσ. τί οὖν, εἰ σὲ παρασείσας τινὰ ἐγκεκαλυμμένον, ἔρωμαι, ζῶντα οἶσθα; τί φήσεις; Αγορ. λυπηθεὶς ἀγνοεῖν. Χρύσ. ἀπὸ μὲν οὖν τοῦτο οὕτως ἴσως ὁ πατὴρ ὁ σός· ὥστε ἀπιστον ἀγνοεῖς, εἰ μὴ καὶ τὸν πατέρα τὸν σὸν ἀγνοεῖν. Αγορ. ἐμφρονῶ. ἀπ' ἀρχὴν ἀνακαλύψας αὐτὸν, ἄσομαι τῷ ἀληθεῖ. ὅμως δ' οὖν τί σοι τῆς σοφίας τὸ τέλος; ἢ πράξεις, πῶς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς ἀφικόμενος; Χρύσ. περὶ τὰ προῦλα καλὰ φύσιν καλαγενέσομαι, λέγω δὲ πλοῦτον, ὑγείαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. πρότερον δ' ἀνάγκη πολλὰ πονοῦντα ἔνδον, λιπογράφοις βιβλίοις παρακύψαντα πολὺ ὄψιμον, καὶ

Agnouit quidem, Oresten suum esse fratrem: quòd verò ille Orestes est, ignorat. Rursum verò opertum illum, adeóque omninò miserabilem, audies sermonem. Responde mihi: nostin' tuum patrem? MERCAT. Maximè. CHRYS. Quid igitur, si propè te statuerem aliquem coopertum, atque interrogarem, Nostin' hunc? quid diceres? MERCAT. Scilicet me non nosse dicerē. CHRYS. Sed ille ipse pater erat tuus. Itaque si istum non nosti, palàm est te patrem tuum non nouisse. MERCAT. Nequaquam. verùm ego detracto velo, num verum sit, explorabo. Sed quinam tuæ sapientiæ finis est? aut quid tandem faciturus es, si ad virtutis summum perueneris? CHRYSIP. In his, quæ in natura prima sunt, versabor. Dico autem diuitias, sanitatē, & his similia. Primùm autē oportet multos labores impendere. libris enim exiguis literis descriptis incumbere oportet,

καὶ σοφίσια συναγείρουτα, καὶ ἐνθυμιεμῶν ἐμπιπλαῖσθαι μύσου, καὶ ἀτόπων ῥημάτων, καὶ τὸ λιφάλαιον, ὁ θέμις γενέσθαι ὁρᾶν, ἕως μὴ πρὸς ἑφτὰ ξῦς τὸ ἐμεθόρου πίῃς. Αγα. γίγνεσθαι σε ταῦτα καὶ ἀνδρὸς ἀνδρὶ καλῷ· τὸ δὲ γυνάφωνα ἔναι, καὶ τερετιλύφορον (καὶ γὰρ τοῦτό σοι πεφόνται) τί φῶμεν, ἀνδρὸς ἤδη πεπωκότος τὸν ἐμέθορον, καὶ τελεῖν πρὸς ἀρετὴν; Χρύσ. ναὶ, μόνῳ σοὶ τὸ δανείζειν πρέποι ἂν ὧδε σοφῷ. ἐπεὶ γὰρ ἴδιον αὐτῷ συνελογίσασθαι, τὸ δανείζειν δὲ καὶ λογίζεσθαι ζοὺς τόκους, πλησίον ἔναι δοκεῖ τοῦ συλλογίζεσθαι, μόνα ἂν ἔη τοῦ σοφοῦ, καθάπερ ἐκεῖνο, καὶ τάτο καὶ τὸ μόνον γε ἁπλῶς, ὥσπερ οἱ ἄλλοι, τοὺς τόκους, ἀπὸ καὶ τούτων ἑτέρους τόκους λαμβάνειν. ἢ οὐκ ἀγνοεῖς, ὅτι τῶν τόκων οἱ μὲν ἐσι πρῶτοί τινες, οἱ δὲ λοίποι καθάπερ αὐτοῦ ἐκείνων ἀπόγονοι; ὁρᾷς δὲ ταῦτα καὶ τὸν συλλογισμὸν, ὁποῖον

& interpretationes congerere, & solœcismis, & absurdis vocibus impleri. In summa, nequaquam decet sapientem fieri priùs, quàm ter ex ordine helleborum bibas. MERCA. Egregia sunt ista tua, & forti viro digna. Verùm auarum fœneratorem esse (ista enim tibi inesse video) num illa dicemus esse viri, qui helleborum biberit, & iam ad virtutẽ idoneus sit? CHRYS. Certè: solùm enim sapientem fœnus exercere decet. Quandoquidem enim illius proprium est, syllogismis concludere: vsuras autem colligere, & fœnus computare, atque syllogismis colligere, parùm differre videntur: quemadmodum hoc soli studioso competit, ita quoque illud: nec decet illum fœnus simpliciter, quemadmodum alij solent, accipere, verùm etiam alterius quoq; fœnoris fœnus.

Nisi forte ignoras, fœnus aliud esse primũ, aliud secundũ, vel aut quandam illius progeniem. Vides autem & syllogismum

quendam

ὀπωσοῦφησίν, ἂν τὸν πρῶτον τόκον λάβῃς, καὶ τὸν δεύτερον· ἀπὸ μιᾶς γὰρ τόκον τοῦ πρώτου λάβῃς, ἆρα καὶ τὸν δεύτερον. Λογ. ἐκοῦν καὶ μισθὸν περὶ τὰ αὐτὰ φῶμεν, ὃς ἂν λαμβάνῃς καὶ τῇ ὥρᾳ; καὶ δῆλον, ὅτι μόνον ὁ σπεύδων μισθὸν ἐπὶ τῇ ἀρετῇ λάβοι. Χρ. μανθάνεις, ἐγὼ μανθάνω ἄντικα λαμβάνω, ἢ καὶ διδόντος αὐτοῦ χάριν. ἐπεὶ γάρ ὅταν ὁ μὲν τιτρώσκῃ, ὁ δὲ θεραπεύσῃ· ἐμαυτὸν μὲν ἀσπῶ ἕνεκα τοῦ θεραπεύσαι, τὸν δὲ μάθημαι διὰ τὸν τιτρώσκοντα. Λογ. καὶ μὲν δὴ σὺ ἑαυτὸν ἴφησι, τὸν μὲν ἐμὲ ἕνεκα τοῦ θεραπεύσαι, σὲ δὲ τὸν μόνον πλούσιον τιτρώσκειν. Χρυσ. σκόπει, ἀδύνατον· ἀπ' ἄρα μή σε ἀφροξόσω ἀναπόδεικτον συλλογισμῷ. Λογ. καὶ τί δεινὸν ἀπὸ τοῦ βέλους; Χρυσ. ἄφρων καὶ σιωπᾷ, καὶ δέδοικα περιφλῶσαι τὴν διάνοιαν ὁ δὲ μάγειρος, ἂν ἰδίᾳ, τάχισά σε ἀ-

quendam vulgò iactari: Si primum fœnus acceperit, accipiat etiam secundum. Verùm accepit primum, igitur & secundum accipiet. MERCAT. Num ergo & de mercede, quam tu aliis uenibus, quos instituis, capere soles, similia dicenda sunt: quippe cùm manifestum sit, solos studiosos mercedem à virtute accepturos esse? CHRYS. Discis: certè non mea causa accipio, verùm illius gratia qui dat. Nam cùm alius sit effusor, alius verò comprehensor, me quidem ipsum comprehensor vt sim præparo, discipulum verò vt fiat effusor. MERCAT. Atque contrarium dicis, iuuenem esse comprehensorem: te verò, qui solus diues es, effusorem, CHRYS. Heus tu, scommate me perstringis? sed vide tu, ne te petam syllogismo ineuitabili. MERCAT. Quid verò mali ex hoc telo accidet? CHRYS. Dubitatio & silentium, præterea mentis & intellectus subuersio: & quod omnium est maximum, si volucra, in lapi-

dem

σι ἀποδέξω λίθον. Αγορ. πῶς λίθον; ἀγαθὲ Περσεύς, ὦ βέλτιστε, ἔναί μοι δοκᾷς. Χρ. ἔφη σοι. ὁ λίθος σῶμα ἐστί; Αγορ. ναί. Χρύσ. τί δέ, τὸ ζῷον ἆρα σῶμα; Αγορ. ναί. Χρύ. σὺ δὲ ζῷον; Αγορ. ἔοικα γοῦν. Χρύσ. λίθος ἄρα εἶ, σῶμα ὤν. Αγορ. μηδαμῶς, ἀλλ' ἀνάλυσόν με πρὸς τὸν Διός, καὶ ἐξ ἀπαρχῆς ποίησον ἄνθρωπον. Χρύσ. οὐ χαλεπὸν, ἀλλ' ἔμπαλιν ἴωμι ἄνθρωπος καὶ. ἀλλὰ γάρ μοι, πῶς σῶμα ζῷον; Αγορ. ὄ. Χρύσ. τί δέ, λίθος, ζῷον; Αγορ. ὄ. Χρύ. σὺ δὲ σῶμα εἶ; Αγορ. ναί. Χρύσ. σῶμα δὲ ὤν, ζῷον εἶ. Αγορ. ναί Χρύσ. οὐκ ἄρα λίθος εἶ, ζῷον γε ὤν. Αγορ. οὔκουν ἐποίησάς, ὡς ἔφη μοι τὰ σκέλη, λαβὰς τῆς Νιόβης, ἀπεψύχετο, καὶ πάγια ἦν. ἀλλὰ ἀνάσομαί γε σε. πόσου ὑπὲρ αὐτῆς λαβὰν λαβὼν; Ερμ. μνᾶς δώδεκα. Αγο. λάμβανε. Ερμ. μόνος

dem te conuertam. MERCAT. *Quomodo lapidem feceris? neque enim Perseus, ô bone, mihi esse videris.* CHRYS. *Hoc modo. Lapis est corpus.* MERC. *Certè.* CHRYS. *Quid verò? Nónne & animal corpus est?* MERCAT. *Imò maximè.* CHRYS. *Tu verò animal es.* MERCAT. *Sic videtur.* CHRYS. *Lapis igitur es, cùm corpus sis.* MERCAT. *Nequaquam. sed per Iouem solue me, & de nodo hominem me fac.* CHRYS. *Non est difficile factu. igitur rursus sis homo. Dic verò mihi, nónne omne corpus animal est?* MERC. *Non.* CHRYS. *An verò lapis animal est?* MERC. *Non.* CHRYS. *Tu verò corpúsne es?* MERCAT. *Maximè.* CHRYS. *Corpus autem cùm sis, animálne es.* MERCAT. *Euge, effecisti, vt id mea crura non aliter atq; Niobes refrigerata & saxea facta sint. verùm coëmãte. Quantum pro ipso numerabo?* MERCV. *Duodecim minas.* MERCAT. *Accipe.* MERCV. *Solue*

μόν & ἀ αὐτὸν ἐάσεις; Αε. ὑγορ. μὰ Δί' ἀλλ' οὗτοι πάντα, ὅσ ὁρᾷς. Ερμ. πολλοί γε καὶ ὑμᾶς ἐκπεπληκότες, καὶ οὐ θεῖον & λόγου ἄξιοι. Ζεύς. μὴ διάφθειρε, ἄνδρα ἐκάλεσε. Ερμ. τὸν περιπατητικὸν τοῦτον φημί, τὸν καλὸν, τὸν πλούσιον. ἄγε δὴ, ἀνάσωσαι τὸν σωτήριον, τὸν πάντα ὄντως ἐπισάμενον. Αγορ. ποῖος & δή τις ἐστί Ερμ. μίπρι &, ἐπιδημεῖ δ' ἐνθάδε & ὧν βίῳ. τὸ δὲ μέγιστον, ἀπλοῦς. Αγ. πῶς λέγεις; Ερμ. ἄνω & μὲν ὁ ἐκεῖθεν φαινόμενος &, ἄνω & δὲ ἐνδοθεν ἄνω λοκᾶ. ὥστε ἐὰν μὲν αὐτὸν, μίμνησο τὸν μὲν ἐσωτερικὸν, τὸν δὲ ἐξωτερικὸν καλεῖν. Αγορ. τί δ' ἐγγένοιτο μάλιστα; Ερμ. τρία ἄνω τὰ ἀγαθὰ, ἐν ψυχῇ, ἐν σώματι, ἐν βίοις ἑκάτος. Αγο. ἀνθρώπινα φρονεῖ. πόσου δ' ἂν ὦνος; Ερ. ἄκουσι μυρίου. Αγορ. πολλὰ λέγεις. Ερμ. ἐκ' ἐμοὶ μαχέσει. καὶ δὴ

Solúme ipſum emiſſi? MERCAT. *Non per Iouem, verùm illi omnes, quos videt.* MERCV. *Certè multi ſunt, & fortes habentes humeros, & digni ſermone colligante.* IVP. *Quid moraris? alium aduoca.* MERCV. *Peripateticum accerſo, te inquam honeſtum & diuitem. Age, te quidem aptiſſimum, qui vendaris; quippe qui omnia ſolus nôris.* MERCA. *Qualis nam ille eſt?* MERCV. *Modeſtus, æquus, vitâ benè compoſitâ: &, quod maximum eſt, duplex exiſtit.* MERCAT. *Quomodo dicis?* MERCV. *Aliud quidem foris apparet, quàm intus eſſe videtur. Itaque ſi ipſum emes, memento vt hîc internum, illum verò externum appelles.* MERCAT. *Quid verò potiſſimùm nouit?* MERCV. *Nouit* B *tria plicia eſſe bona: animæ ſcilicet, corporis, & rerum externarum.* MERCA. *Humana ſapit. quanti verò venditur?* MERCV. *Viginti minis.* MERCAT. *Plutis certè.* MERCV. *Nequaquam equidem: &*

ipſe

ἢ ἐρ αὐτὸς ἴχε τι ἀργύριον λοιπὸν, ὥστε ἂν ἀφάνοις ὠνήμ. ἔτι ἂν ἔσοι αὐτίκα μάλα παρ' αὐτοῦ, πόσον μὴ ὁ Κάνωψ βιοῖ τὸν χρόνον, ἐφ' ὅσον ἂν βάλ. ἢ θάλασσα τὰ μὲν ἰλὺς καταλάμπῃσι, καὶ ὁποῖόν τις ὄψιν, ἢ ψυχὴ τὸν ὄστρεον. Αγορ. Ηρακλεις, τῆς ἀκαιρολογίας. Ερμ. τί δ', ἀκούοις ἂν καὶ τοιαῦτα περὶ τούτων ὀξυθηρίτερα, γονῆς τε ἐκεῖ, καὶ γένεσιος, καὶ τῆς ἐμβρύου πλασεως; καὶ ὡς ἄνθρωπος μὲν γελαστικὸν, ὄνος δ' οὐ γελαστικὸν, οὐδὲ τιτθευόμενον, ἀλλὰ πωλούμενον; Αγορ. πάσσοφα φὴς, καὶ ὀνησιφόρα, καὶ τὰ μαθήματα, ὥστε ὠνεῖσθαι αὐτὸν ἔπεσθαι. Ερμ. ἔχει τις λοιπὸν ὑμῖν καταλήκυθος; ὁ σκεπτικὸς οὗτος. εὖ ὁ ἀνρέσεως πρόσιθι, καὶ ἀκηκρύτου λαβὲ τάχος. ἤδη μὲν ἀνρέσιον οἱ πολλοὶ, καὶ ὀλίγοις ἢ πράσεις ἴσαι. ὅμως δ' τίς καὶ τοῦτον ὠνήσεται; Αγορ.

ipse pecuniam habere videtur. Itaque non est quòd in illo emendo possis esse celerior quàm deceat: præterea non ita multò post discès ab eo quamdiu vivat culex, & quàm profundè Sol radios immittat in mare: denique qualem animam habeāt ostrea. MERCAT. O Herculei, quanta argutia? MERCV. Quid si audias alia multa his acutiora, de semine videlicet & generatione, dèque embryonis formatione in vtero, & quomodo homo risibilis sit: asinus verò animal quod neque ridere, neque ædificare, neque nauigare possit? MERCAT. Planè admiranda sunt ea, quæ narras, & valdè vtilia dogmata. Itaque emam ipsum viginti minis. MERCV. Quid adhuc reliquum est? O Scepticus ille. Heus tu Pyrrhia, accede, illicò proclamandus es: iam enim multi abeunt, & diffluunt. Verumtamen quis emet illum?

atque in paucis erit venditio.

MERCAT.

Αγορ. Ἴγωγ' ἀλλ' οὐ πρῶτον ἀπόμοι, οὐ τί ἐπίσασαι Φιλ. οὐδέν. Αγορ. πῶς ζῶν' ἔφησθα; Φιλ. ὅτι οὐδὲν ὅλως δοκεῖ μοι λοκᾶν. Αγορ. οὐκ ἡμᾶς ἄρα ἐσομένους τινός; Φιλ. οὐ τοῦτο οἶδα. Αγορ. οὐδ' ὅτι σύ τις ὢν τυγχάνεις; Φιλ. πολὺ μᾶλλον ἴσι δ' ἀγνοῶ. Αγορ. ὦ τῆς ἀφελίας· τί δαὶ σοὶ τὰ σάθμια ταυτὶ βούλεται; Φιλ. ζυγοσκοπῶ ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους, ἢ πῶς τὸ ἴσον ἀποσταθμῶμαι, καὶ ἐπειδὰν ἀκριβῶς ὁμοίους τινὰς ἰσοδαρεῖς ἴδω, τότε δὴ ἀγνοῶ ἢ ἀληθέσερον. Αγορ. τῶν ἄλλων δὲ τί ἂν πράττοις ἐμμελῶς; Φιλ. τὰ πάντα, πλὴν φασὶν ἐμοὶ μεταδιώκειν. Αγορ. τί δαὶ τοῦτό σοι ἀδωία. ἴσθι; Φιλ. ὅτι, ὦ γαθέ, οὐ ματαλαμβάνω. Αγορ. ἀκόσως βραδὺς γε, καὶ νωθής τις ἔνια λοκᾶς. ἀλλὰ τί σοι τὸ τίλος τῶν ἐπισάσεων; Φιλ. ἡ ἀμαθία, καὶ τὸ μάτην ἀκήκοα, μάτην δὲ

MERCAT. *Ego, Sed primùm die mihi,* D *quid nôsti?* PHILOS. *Nihil.* MERCAT. *Quid ita?* PHILOS. *Quia omninò nihil videtur existere.* MERCAT. *Igitur neque nos aliq; sumus.* PHILOS. *Nec hoc quidem scio.* MERCAT. *Neque tu aliquis exîstis.* PHILOS. *Hoc ego multò magis ignoro.* MERCAT. *O ignorantiam: verùm quid sibi volunt hæ stateræ?* PHILOS. *Sermones in illis trutino, & ad æqualitatem redigo: postquam autem illos planè similes,* & E *æquale pondus habere cognouero, tunc ignoro quis horum verior sit.* MERCAT. *In alijs autem rebus quid potissimùm facere soles?* PHILOS. F *Omnia facio, præterquam quòd fugitiuos non persequor.* MERCAT. *Quidé An'ne hoc tibi impositibile est?* PHILOS. *Quia, ô bone, non comprehendo.* MERCAT. *Iure, tardus enim & piger esse videris. Verùm quis tuæ sapientiæ finis est?* PHILOS. *Ignorantia, & nihil neq; audire.*

ἀκούειν, μήτι ὁρᾷν. Αγο. ἀλλ' οὐκ ἐμοὶ γε δοκεῖς ἅμα καὶ τυφλὸς εἶναι πλήν; Φι. καὶ κωφὸς γε πρὸς τοῦτοι, καὶ ἀναίσθητος, καὶ ὅλως τὸ σκληρὸς ὑπὲρ ὅσα ἄν τις εἴποι. Αγ. ὠνητέος ἄρα σοὶ τοιοῦτος ἀνήρ. ἀλλὰ τί τοῦτο ἄξιον καὶ φάναι; Ερ. μνᾶς Αττικᾶς. Αγο. λάμβανε. τί φής, ὦ οὗτος, ἀπρίαμαί σε; Φι. ἄδηλον. Αγο. μὴ λαμβάνε. ἀλλ' ἀπώμοσα γέ σοι, μὴ ἀργύριον εἶναι τοῦτο. Φι. ἐπίσχω περὶ τούτου, καὶ διασκέψομαι. Αγ. καὶ μὲν ἀκολούθει μοι, καθάπερ καὶ ἐμοὶ εἰπέτω. Φι. τίς οἶδεν, εἰ ἀληθῆ ταῦτα φής; Αγο. ὁ λῆρος, καὶ ἡ μνᾶ, καὶ οἱ παρόντες. Φι. πάρεσι γὰρ ἡμῖν τινες; Αγο. ἀλλ' ἔγωγε οὐκ ἄδην ἐμβαλὼν εἰς ἡμίονον, μέσον ἄνω λισπούσης κατὰ τὴν χέρα νόμον. Φι. ἐπίσχω περὶ τούτου. Αγο μὰ Δί' ἀλλ' ἤδη γε ἀπαμφιάμην. Β. σὺ μὴ ταῦτα ἀντιτείνων, καὶ ἀκολούθει ὡς πριάμενός

audire, neq; videre. MERCAT. *Num ergo & surdus simul & cæcus es?* PHIL. *Imò sensu etiam & iudicio careo. breuiter nihil à verme differo* MERCAT. *Propterea emendus es. Quãtillum æstimas?* MERCV. *Attica mina.* MERCA. *Accipe. Heus tu quid ais? ego te emi.* PHILOS. *Non est certum.* MERCAT. *Nequaquam. emi enim, & pecuniam numerauí.* PHILOSO. *De eo nunc cogitato, atque* G *istud considero.* MERCAT. *Atqui sequere me quemadmodum seruum decet.* PHILOS. *Quis nouit nũ vera sint quæ dicis?* MERCA. *Præco, & Attica mina, & illi qui adfuerunt.* PHIL. *An aliqui etiam nobiscum sunt?* MERCAT. *At ego te iam coniiciens in pistrinum, perfuadebo tibi secundum peiorem causam, me tuum esse herum.* PHILOS. *Ea de re nunc mecum delibero.* MERCAT. *Sed per Iouem iam pronunciaui, & sententiam tuli.* MERCVR. *Tu quidem desine te huic opponere, atque sequere eum,*

πριαμένῳ. ὑμᾶς δ' ἐς αὔριον παρακαλοῦμεν. ἀκηκόατε τὸν ἰδιώτας, καὶ βαναύσους καὶ ἀγοραίους βίους μόνον ποιῶν.

quandoquidem te emit. Vos autem cras aduocabimus, proclamaturi idiotas & fabriles atque viles vitas.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

NOn est dubium quin sapientissimi quique semper homines malè de philosophia senserint. id enim testantur non solùm comœdiæ, in quibus exagitantur philosophi, sed noster etiam Lucianus. Nec immeritò id factum esse iudico à prudentissimis viris. Quid enim ineptius, quid magis vnquam ridiculum fuit, quàm istæ stultissimæ philosophorum opiniones, quas commenti sunt de Deo, de infinito, de rerum principijs, de bonorum fine, dum alius Deum vult esse nullum, alius infinitos, hic per canem, ille per numeros iurat, alius atomos rerum principia, alius ideas statuit, & si qua similia sunt deliramenta? Cùm itaque Lucianus miro quodam artificio illorum stultitiam irriserit allàs sæpè, elegantissimè quoque hoc Dialogo, dum omnis generis philosophicas vitas vendi fingit: vt clariùs cerni posset, quàm absurda & à communi sensu aliena phanatici homines docuerint. Neque verò existimandum est, totum philosophiæ studium abijciendum esse. Nam qui de moribus, de rebus naturalibus ita scripserunt, vt nõ omnino à communi sensu discesserint, optimè de rebus humanis meriti sunt. Sed Lucianus noster commodissimè arrepta ex falsa Pythagoræ opinione, ansa, in eo Dialogo qui Πυθαγόρου ἢ ἀλεκτρυών inscribitur, & in hac Vitarum auctione, mitis modis eum derisit, cùm in illo,

Pytha-

Pythagoræ animam gallo in esse iocosè fingat: hic verò primùm ei in philosophorum auctione locum tribuerit, credo quòd Græcorum philosophorum vetustissimus extiterit. Miranda de fabis quoque scribit, & illud præcipuè, quòd si viridem fabam folliculo exuas, apparere virilibus genitalibus similem, coctam autem si nocturno tempore ad lunam certo spacio dimiseris, sanguini persimilem fieri.

a TV quidem compone scamna.] *Exordium ab ipsa auctione & more vendentium.* *b* In Aegypto.] *Plerique philosophorum discendi & videndi varia, causa eò profecti sunt: Pythagoras, Plato, Euripides, quòd ibi & studia florerent, & multi sapientes viri reperirentur, de quo Lærtius & Philostratus de Apollonio Tyaneo.* *c* Cicesite filium.] *De quo ex Herodoto, Gellio, atque Calio Rhodigino prolixè multa habes alibi.* *d* Vnum, duo, tria, quatuor.] *Hic sanè numeri simul compositi decem efficiunt.* *e* Perfectum trigonum.] Τὸ τρίγωνον τέλειον. *Si eos ita colloces:*

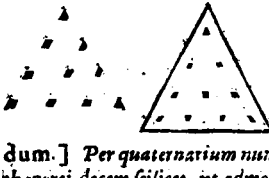

τέλειον τρίγωνον *vocat, cui quin sit perfectus triangulus, nihil deest: neque enim rectangulo aut obtusiangulo triangulo absolutior est.* *f* Nostrumque iusiurandum.] *Per quaternarium numerum iurare consueuerunt Pythagorei, decem scilicet, vt admonui, valentem, quo quidem omnia contineri putabant. De hoc iureiurando & triangulo perfecto, Idem Lucianus præeo quod inter salutandum verbo lapsus fuerat. Sed minùs vsitatè interpres iuramentum dicit. Est autem iusiurandum, vt Cic. in 3. de Officijs ait, affirmatio religiosa. De obseruata autem & custodita apud Romanos iusiurandi sanctimonia. Gell. lib. 7. cap. 18. scribit.* *g* Nullum animal edo.] *Athenæus Lyconis testimonio Pythagoram animatis victitasse probat, & Philoxeni musici, Gell. lib. 4. c. 11: vbi & fabas (fabulum vertit κύαμον) elitasse indicat.* *h* Fabæ mirabilem naturam obtinent.] *Idem ferè his verbis Acron. A faba, inquit, Pythagoras abstinuit quòd viridis in*

pixide ærea ſeruata veritur in ſanguinem. Plutarchus verò in eo qui eſt de educandis Liberis, abſtinendum interpretatur à ſuffragijs, quæ per bicolores fabas vt plurimùm feruntur: id quod Athenienſes in primis feciſſe in principibus & magiſtratibus ſortiendis, teſtis eſt hic Lucianus: vnde κυαμηρὸς apud Græcos prouerbij vice dicitur, in eum qui inde victus ſit, hoc eſt, in dandis præſtandiſq; ſuffragijs, quaſi Latinè aſcas, fabæ roſor. Hanc forſaſſis & illud emanauit, quod in ænigmatibus Lu. Gregor Giraldus retulit: Ne alium néve fabam edas. i Canis appellatur.] *Cùm aßsßeret Alexander Diogenem, ac diceret: Ego ſum Alexander Magnus rex: Egoſum, ait Diogenes, canis. Rogatus quidnam faciens canis vocaretur? Quod, inquit, eis blandior qui dant: in eos verò qui non dant, oblatro, malos autem mordeo. k* Peram.] *Baculus & pera erat ὑ πωνυμὶα παντοπλίας. l* Catabi.] *Locuſtæ marinæ. m* Euripidis] *in Hippolyto. n* Quorum alter Abderites, ridet: alter verò Epheſius plorat] *De Democrito Abderite hoc memoriæ proditum eſt, quod quocunq; fortunæ caſu & mutabilium rerum auditum in riſum ſolueretur, ſicut Heraclitum infletum, vnde Geliaſinus vſtus eſt. Omnia enim illi ineptiæ videbantur quæ agimus, alter, miſeriæ.* Horat. *lib. 2 Epiſt.*

Si foret in terris, rideret Democritus——.

Hunc quoq; commemorat Cic. de riſu verba facturus lib. 2. de Oratore ad Q. Fratrem: Atq; illud primum, quid ſit ipſe riſus, quo pacto conciatetur, vbi ſit, quomodo exiſtat, atq; tam repentè erumpat, vetè cupientes tenere nequeamus, & quomodo ſimul latera, os, vultũ, oculos occupet, videt Democritus. De viroq; Budæus *lib. 4. epiſt. Philero ſcribens: Qui rerum, inquit, præpoſterus ſtatus, & ſi hodie multos Democritos excitat inter homines diſcaces, ridiculiſque gaudentes, vereor tamen ne Heraclitos longè plures mox faciat. Et Aloyſius Luiſinus de compeſcendis animi affectibus lib. 2 cap. 10. Fruſtra Democritus eſſe contendis, cùm iam ob habitum diu contractum Heraclitus effectus ſis.* o Surſum ac deorsum.] *Metaphora, qua nullum ordinem, nullumque rerum diſcrimen ſignificamus. Ea vtitur Plato in Theæteto, & in Parmenide: Ariſtides rhetor cùm alijs aliquos locis, tum in Cimone. iisdem Lucianus.* p Quan-

quam

quam ſub eodem palliolo.] *Hîc Alcibiadem digito oſtendit Socrates, qua de re Plato in Sympoſio, non procul à fine q Anubis.*] *Mercurius in forma canis ab Aegyptijs veneratus. Alij ſitum Oſyridis, quòd canem inſigne geſtaret, ſub canis imagine cultum dicunt.* r Ex Stoa.] *Quum ſectarum omnium philoſophos ſugillet Lucianus, tum Stoicos maximè tangit, qui præferebant magnam in vultu ſeueritatem, cùm tamen interea clàm fœdis libidinibus dediti eſſent. Hi quod alere comam delicatum putarent, & parum virile, capillum raſerant, & τὸ περὶ τὰς κνήμας erant. Hinc illud Iuuenalis in eos:*

Atq; ſupercilio breuior coma——. *Idem Lucian. in Hermotimo.* s Quia ſolus ille ſapiens.] *Chryſippus Solenſis Stoicus philoſophus, Cleantis diſcipulus (vt ait Cic. in Lucullo) floruit Olympiade 143. & tantum ſe ſcire dicebat, vt neminem in Philoſophia ſibi parem eſſe diceret: vnde paſſim illud carmen de eo:*

Hic ſolus ſapit aſt alij velut vmbra feruntur.

Et niſi Chryſippus fuiſſet, porticus non eſſet. Dicitur finitor aerui à Perſio Satyra 6. & ab eo 4. libros de ſeritijs conſcripſiſſe refert Laërtius. t Quædam ſunt prælata, quædam rurſus non.] προηγμένα & ἀποπροηγμένα *Cicero prodicta & præcipua vertit. Vide 3. de Finibus bonorum, vb. hæc Chryſippi ænigmata explanat. Itidem facit Laërtius in Zenone.*

u Quidnam accidens ſit.] *Sciendum eſt, inquit Priſcianus, quòd has quidem conſtructiones quæ per nominatiuum abſoluuntur, Stoici ἀξιώματα τὰ συμβάματα: id eſt, dignitates vel congruitates vocabant. Vt: Ego Priſcianus ſcribo, Apollonius ambulat. Illa verò quibus tranſitiones ab vna ad aliam fiunt perſonam, in quibus neceſſe eſt cum nominatiuo etiam obliquum aliquem caſum proferri. παρασυμβάματα dicebant, hoc eſt, minus quàm congruitates: vt, Cicero patriam ſeruat.* x Crocodilus rapiat.] Ex *hac fabula Crocodilus ſophiſma nomen habet. Hanc fabulam fuſius tractaui in libro 1. mearum Narrationum. Cuius Lucianus iterum meminit infrà in Hermotimo.* y Electram.] *Electram ſophiſma etiam proponunt Stoici.* z Opertus ſermo.] *Qui ſit* γεγυμνασμένος λόγος, *ipſe Lucianus docet atque aperit, à*

quo dissentit Laertius in Zenone : quem si hæc tibi curæ sunt, consule. A Nouit Oresten.] *Sophocles in Oreste.* B Triplicia bona.] *Bona animi nostra sunt, quæ nec viuentibus nobis, nec etiam vita defunctis auferri possunt, imò per illa viuimus in perpetuum. In his absque dubio primas tenet eruditio, quæ hoc nobis præstat, vt ea re cæteris hominibus superiores habeamur. Bona quæ corporis appellantur, cuilibet iniuriæ sunt obnoxia. Quæ verò rerum externarum, hoc est fortunæ dicuntur, in ipsius sunt potestate. Lucianus, cùm exteros philosophos penè omnes derisisset, Aristotelem autem audiret tria bonorum genera animi, corporis & fortunæ, recensentem : Nunc demum, inquit, vocem hominis audio. Aristotelica enim philosophia naturæ consentanea est. Vide quæ adscripsimus dialogo Diogenis & Alexandri.* C Scepticus ille,] *Sceptici philosophi sunt, qui nihil vnquam constituunt, sed semper consultare se dicunt, ob id Budæo de asse Epheſicis dicti. Academici, quod nihil certò, neque pronunciare, neque constituere de re aliqua volebant more aliorum philosophorum, sed sententiam suam animo continebant, semperque se melius adhuc consultaturos dicebant. Ideo idem Budæus Com.* ἀπερίληπτους *cunctatores & hæsitatores dici posse autumat,* ἀπὸ τοῦ ἐπέχειν, *quod assensionem retinere significat. Dicebantur etiam* ζητητικοὶ καὶ ἀπορητικοί. *Vide Lucian. in Icaromenippo & in his Actis.* Item *Hermotimum, qui nihil præter incertas opiniones reliquit.* D Quid nosti.] *Lucianus quidem facetissimè, suo more in verbo* ἐπισχεσις καὶ ἐπισχεῖν *ludit, cuius tamen loci sensum Bolerus non assequutus est, quippe, qui* ἐπίσχεσιν, *qua Lucianus significare vult restitutionẽ, siue insistentiam (à verbo insistere hoc nomen formare fas est) interpretatus est sapientiam. Quia videlicet* ἐπισταμαι (*quo ab* ἐφίστημι *deductum est*) *ab* ἐπίστασις, *vnde &* ἐπιστήμη, *o tum est credidit.* E Æquale pondus habere. *Scepticus interrogatus quid sibi vellent lances, quas circumferebat,* ἰσοσθενεῖς λόγους *appellat, quos Sextus philosophus in Pyrrhoniis* ἰσοσθενεῖς F Omnia facio.] *Introducit Scepticũ philosophum mercatori respondentẽ se omnia præstare posse præterquam* ἀφαιρεῖν μεθαδύνειν, *& causam reddentem ὅτι ἀ προσλαμβάνω. Elegantissimè enim ludit in significatione*

pationē huius verbi καταλαμβάνω, i. non comprehendo, non percipio, pro quo etiā reperitur ἀκαταληπτεῖ cùm apud alios, tum apud Sextum philosophum in Pyrrhoniarum hypotyposeon libris. De Academicis Scepticis Cic. in Luculllo: Quoniam enim id haberent Academici decretum, nihil posse percipi. Et paulò pòst: Certè hoc ipsum, ex quo omne veri falsiq; iudicium esset, percipere eos debuisse. In eodem libro: Nec definiri aiebant, necesse esse quid esset, cognitio, aut perceptio, aut (si verbū è verbo volumus) comprehensio, quam καταληψιν illi vocant: eosq; qui persuadere vellent, esse aliquid quod comprehendi, & percipi posset, inscienter facere dicebant. G Istud considero.] ἐποχὴν, quo hic utitur Scepticus, apud Xenophontem dicitur σκέψασθαι, qui aliquid considerat de quo interrogatus est, responsionem ad id meditans.

PISCATOR, SEV REVIVISCENTES.

Bilibaildo Birkheimero interprete.

ARGVMENTVM.

Hic Dialogus quasi quædam apologia superioris est, quantum ad Luciani personam attinet. Exponit enim ille causam hic, cur toties in philosophos inuehatur: nempe quòd plerique simulato nomine pro veris falsos se gerant, quæstumque magis quàm virtutem sectentur. Series argumenti ita se habet. Finguntur philosophi illi vetustiores, Pythagoras, Socrates, Plato, Aristoteles, Chrysippus, Diogenes, atque alij ad vlciscendum Lucianum, cùm propter alia conuicia, tum quòd proximo Dialogo venales eos proposuerat, idque etiam vilissimo precio, ab inferis redire, ac reuiuiscere, commeatu in vnum diem impetrato. Qui cùm illum saxis persecuti, in fugam conuersum cepissent, occidere primùm statuerunt. Ille verò prouocando ad ipsam philosophiam, eoque obtento, vt causam sibi dicere liceret postquam à Diogene, vtpote Cynico & cæteris liberiore, communi omnium nomine accusatus esset, tan-

set tanquam qui contumelioſiſsimè omnes Philoſophiæ cultores, viros de tota virtute & rebus mortalium optimè meritos, proſcidiſſet, ita ſeſe defendit, vt diceret ſe minimè negare obiecta, ſed conſilio & ratione adductum, & hæc, & plura etiam his feciſſe: non quidem in veros philoſophos, ſed in eos qui nomine tantùm illo ſeſe iactarent, cùm interim non modò philoſophiam veram ignorarent, ſed planè diuerſa etiam à præceptis & regulis illius factitarent. Proinde ſe non modò ſupplicio nullo dignum eſſe, ſed contrà etiam præmijs tanquam veræ philoſophiæ amatorem atque aſſertorem donari debere. Hoc iudicio peracto, cùm ille non ſolùm ab accuſatione liberatus verùm etiam in ſocietatem eorum à quibus antè accuſabatur, aſcitus fuiſſet, à Philoſophia deinceps & falſi illi philoſophiæ ſimulatores citantur, vt ſuæ profeſsionis cauſam redderent. Qui cùm iudicium hoc omnes fermè declinâſſent, mittitur Lucianus vnà cum Elencho, vt illos inquirant, ac bonos quidem honoribus afficiant, malos autem adempto habitu ſtigmate inurant. Sed priùs quàm id fieret, Lucianus, ſeu Parrhiſiades (ita enim ſe apud Philoſophiam appellat) puta quò iam re ipſa comprobaret, quod verbis antea dixerat, accepto hamo, eoque auro, cærycis & placentis abſcondito, quaſi piſcator aliquis allectos & attractos ſimulatores iſtos capit, captos autem de communi reliquorum conſenſu de ſaxo præcipites mittit. Habet autem Dialogus hic duos titulos, quorum alter ab ijs quæ à principio geruntur, nomen accepit: alter ab exitu ſeu caſtrophe ſumptus eſt: ſimilimusque, quod ad argumentum & cuius tractationem attinet, alicui veteris comœdiæ fabulæ eſt.

ΑΛΙΕΥΣ,

ΑΛΙΕΥΣ, Η ΑΝΑ-
βιῶντες.

PISCATOR, SEV
Reuiuiscentes.

SOCRATES.

Ἀμὶ βάμι τ κατάραλον ζῖς ἀφθόνοις λίθοις, ἰπιβάμι τ βάλων, πδσιπίβαμι καὶ τ ὀσφάκων. πᾶι ζῖς ξύλοις ζὸν ἐλιτύπεον ὄρα μὴ δαφύγῃ. καὶ σὺ, ὦ Πλάτων βάμι, καὶ σὺ, ὦ Χρύσιππι, καὶ σὺ πάντες ἅμα ξυασασίσωμεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς πάρεσι πάρεσμεν ἁρὴν γῆ βάκτρα δὶ βάκτροις. λοιπὸς γὰρ πολίμιος καὶ ἐκ θεῶν ὃν ζῆνα ἡμῶν ἐχ ὕβεσι. σὺ δέ, ὦ Διόγνως, ἄλοτε ἄλοτε, μὴ τῷ ξύλῳ, μὴ ἢ ἀνῆς. διὸ τῶ πλὴ ἀξίας, βλασφημίος ὤν. τί τῶ; ἐκκμάκατι, ὦ Ἀείσιπποι; καὶ μλὴ ἐκέχλῃ. Ἐς τί ζορὸι μνήσθη καὶ θεοὶ ὀργῆς. Ἀεισύπολον, ἰπισπούδ ἄλαζον ἴτι θάσσον, ἵνα ὡς ἴχῃ, ἰαλωκὶ τὸ θηρίον. ἀλλ' φαμέν σι, ὦ μιαρὲ, ἄσχολον ὠτίκα, οὔς τινας ὄντας

Nyce inijce lapides crebros execrãdum in hunc: proij ce glebas, adijce testas, persecute fustibus calumniatorẽ: videsis ne effugiat. & tu Plato iacta, & tu Chrysippe, tu quoque: agite omnes pariter in illum obarmemur.

[a] *Pera vt reddat opem peræ, baculúsque bacillo. Siquidem communis est hostis: nec quispiam è nobis exiſtit quem non iniuria afecerit. Tu verò, ô Diogenes, si vnquam aliàs, præcipuè nũc baculo vtere. nõ desinas dignas conuiciator pœnas luat. Quid hoc rei est? nunquam, Aristippe, defessũ estis? atq minimè oportebat.*

[b] *Este cati, atque acris nemo nunc immemor iræ. Aristoteles, accelera, quin propiùs accede. Bene habet, capta est fera. deprehensúsne es scelerate? Porrò confestim intelliges, quãsmam*

ὑμᾶς ἐπακηκόασι. τῷ πρώτῳ δέ τις αὐτὸν καὶ μιτύλθοι; ποικίλον γάρ τινα ἐπινοῆσαι θάνατον κατ' αὐτῶν, ὡσπερ ἐμοὶ ἐξαρκέσαι δυνάμενον, κατ' ἕκαστον ἐκδικεῖσθαι γὰρ δίκαιόν ἐστιν ἡμᾶς ἀφανισθέντα. Πλά. ἐμοὶ μὲν ἀποκτονοῦσι μὲν αὐτὸν, νὴ Δία, μαστιγωθέντα γε πρότερον, τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν ἐκκοπέντα, τὸν γλῶτταν αὐτῶν ἐπικολοβωθέντα. Εἰ δέ τι Ἐμπεδόκλεις δοκεῖ; Ἐμ. εἰς τὸν Αἰτναῖον ἐμπεσόντα αὐτὸν, ὡς μάθοι μὴ λοιδορεῖσθαι τοῖς κρείττοσι. Πλά. καὶ μὲν δὴ ἄμεινον ἂν εἴη, καθάπερ τινὰ Πενθέα, ἢ Ὀρφέα, πανισθέντα ὑπ' αὐτῶν διασπασθῆναι μόρον, ἵνα ἄρα καὶ τὸ μέρος αὐτῶν ἕκαστος ἔχων ἀπαλλάττοιτο. Λυ. μηδαμῶς, ἀλλὰ κἂν ἐπισείου φείδεσθαί μου. Σὺ δὲ παράγε ὄνον ἄλλον ἀριθμὸν ἴσον. ἐρᾷς δὲ μὴ καὶ τὸν Ὅμηρον ἀπολέσῃ. Ὡς οὐκ ἔστι λέοντι καὶ ἀνθρώπων ὄρκια πιστά;

viros maledictis tuis lacessieris. Verùm qualenam factum ipsum manebit? siquidem varium quoddam mortis excogitabimus genus, crudelitate cuius omnes exatiari valeamus. etenim æquum est septies eum singulis nobis morte pœnas expendere. PLATO. Mihi quidem per Iouem, erutis oculis, abscisáq; lingua, cruci suffigendus videtur, priùs tamen flagris cæsus. Tibi verò Empedocles quid? EMP. In Ætnæ craterâs præcipitandus, vt meliores conuicijs incessendos haud esse addiscat. PLAT. Quinimo optimum esset, si Penthei vel Orphei instar inter petras dilaniatus inueniretur, ita vt particulam vnusquisque digrediens secum auferre posset. LVCIANVS. Minimè, verùm mihi parcatis obsecro. SOCRAT. Astrictius adstringe. Amplius non dimittêris. num quid Homerus dicat, videt:

Nam est tuta fides hominum generi atque leonum?

LVCIA-

Λυ. καὶ μὴν καθ' Ὁμήρου γε ἐμοῦ καὶ αὐτὸς ἐκτόνω. ἀκούσεσθαι γὰρ ἴσως τὰ ἔπη, καὶ οὐ παρόψεσθαι ῥαψῳδούντα μου. Ζωγρεῖτ' οὖν ἀκόλουθα ἄνδρα, καὶ ἄξια λιχθῆναι ἄποινα, Χαλκόν τε, χρυσόν τε, τὰ δὴ φιλέουσι βροτοὶ πολ. ἀλλ' οὐδὲ ἡμᾶς ἀφειδήσεις πρὸς σὲ Ὁμηρικῆς ἀντιλογίας. ἆρα δὴ, Μὴ δή μοι φύξιν γε λαιηγόρει βαλλεο θυμῷ, Χρυσόν τοι δώσεις, ἐπεὶ ἴλαος ἐμοὶ ἔσσο χαρείς ἐμᾶς. Λυ. οἴμοι πῶς ἀκῶν, ὦ μῶρε Ὁμηρ' ἄνδρα τ' ἀμύμονα πάντα, ἐμὲ μοῖρα ἱκάνει· ἐπὶ τὸν Εὐριπίδην δή μοι καταφευκτέον· τάχα γὰρ ἂν ἐκεῖνός με σώσειε. Μὴ πτᾶνε τὸν ἐκτόνω· ἐγὼ θέμις ἐστὶ πετάσθαι. Πλά. τί δὲ ἐχὶ ἀφνεῖνα φεύγει σου δίκην, οὐ λαιὰ πάσχειν, λαιὰ δὲ ὑς ἀργαμεμνόνους; Λυ. νὴ ὄμνυμι ἔγωγε ῥηματῶν ἐστέρητί μου; Πλά. νὴ Δία, φησὶ γοῦν ἐκεῖνος.

Αχαλί

LVCIANVS. *Atqui & ego quoque per Homerum vos oro. forsitan enim illius reuerebimini carmina, méque versus connectentem haud spernetis.*

[d] *Me viuum capite, haud hominè prauum. hæc quoque dona*

Suscipite, æs, aurum, quæ curant & sapientes.

PLATO. *Verùm neq; nobis aduersum te Homerica deerit responsio. audi igitur:*

Nec mihi mente fugam tu persuadere valebis,

Postquam te teneo, licet aurea verba loquaris.

LVCIA. *Hei malorum. siquidem spes maxima Homerus nos frustratur ad Euripidem igitur mihi confugiendum erit. siquidem ille me forsitan saluabit:*

Ne supplicem interficite, haud fas occidere est.

PLATO. *Atqui nunquid & hæc sunt Euripidis:*

Sceleſta qui patrârunt, mala decet pati?

LVCIA. *Igitur iuxta verba hæc me interficietis?* PLAT. *Rectè per Iouem, inquit enim ille idem:*

Effre-

Ἀχαλίνων σωμάτων, ἀνόμων τ' ἀφροσώνας, ὃ τῖνος δυσχίρα. Λυ. ἐκεῖνο ἐπεδὴ ἀλίσκεσθαι πάντως ἀφελιστέον, μὴ ὑφημία μηχανὴ τὸ ἀφανιῶν με, φέρετε τί γὰρ, ἄπαντί μοι, εἴ τι ἐνθάδ' ἔστον, ἢ τί πεποιήκατε ἀνάκτορον πρὸς ὑμῶν, ἀνάκλητε ὀργίζωνται, μὴ ἐπὶ θανάτῳ σπουδὴ λέφατί μι; Πλ. ἄ τινα ἢ ἄρ' ἔσεσθε ὑμᾶς τὰ ἀληθῆ, σαυτὸν ἐρώτα, ὦ ἀλαζών, μὴ τοὺς καλοὺς ἐκείνους σοφιστὰς, ἐν οἷς φίλον σοφίαν τι αὐτὴν καλῶς ἐγέρασε μὴ ἐς ὑμᾶς ὕβρισε, ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἀκροχειρίσαντες σοφὸν ἄνδρας. μὴ τὸ μίσος ἐκείνοις ἔσεσθε, ἐφ' οἷς ἀγανακτοῦντος, ἀφιλανθρωπίαν ἐπὶ σε, παρεστυφάμενοι πρὸς ὀλίγον ἢ Ἀλκμέων, Χρύσιππος ἀζοί, μὴ Βίτιππος, μὴ Πλάτων ἐγὼ μὴ Ἀριστοτέλης ἐκεῖνος, μὴ ὁ σιωπῶν οὗτος Πυθαγόρας, μὴ Διογένης, μὴ ἅπαντες ὁπόσους ἀνόσους ἐφ' ὑμῖν λόγοις. Λυ. ἀνέπνευσα γοῦν γὰρ ἐκλυθῆναί με, ἃ μάθητε

Effrenioris & ex legis dementiæ extremum infœlicitas occupat.

LVCIA. *Proinde quoniam omnino me interficere decreuistis, nullumq; mihi restat effugium, agite saltem hoc mihi indicate, quinam estis, quæue tam intoleranda à nobis perpessi sitis, vt tam intoleranter iratscamini, ac me mortis causa ceperitis.* PLAT. *Quibus nos affecerimus contumelijs, à teipso, sceleratissime, perquire, bellisq; illis tuis sermonibus, in quibus Philosophiam ipsam conuicijs lacessiuisti, ergaq; nos iniurius fuisti, cùm tanquam ex conciliabulis viros sapientes præconio diuulgares, & quod maximum est, liberos: quapropter indignatione moti, propter te emersimus, ac tantisper inferos dereliquimus, Chrysippus iste ac Epicurus, ego quoque Plato, & Aristoteles ille, silénsque hic Pythagoras, necnon Diogenes, omnes denique quos sermonibus tuis infamásti.* LVCIA. *Respiraui. siquidem non me interficietis, si intellexeris*

θητε ἐποίουν ἐγὼ περὶ ὑμᾶς ἐν γεγόμενον. ὥστε ἀφορίσατε τὰς λίθους. μᾶλλον γὰρ φυλάξεσθε καὶ σωθήσεσθε αὐτοῖς ἐκείνοις ἀξίων. Πλ. λυμᾶσι. σὺ δὲ μὴ τύμβον ἀκλαυτόν. ἢ ἤδη γε λίθινον ἔσῃ χιλιέτη καὶ κακῶς ἐνεγκών, ὅσα ἔδρασας. Λυ. μὴ μέλοι, ὦ ἄνδρες, ἔμοιγε μόνον ἐξ ἁπάντων ἐπαινεῖν, οἰκεῖόν τι ὑμῖν ὄντα, καὶ ὠνητὴ καὶ ὁμογνώμονα, καὶ ἐμὲ φορτικὸν ἁπάντων ἀπηλλαγμένα τῶν ἐπιπλαγμάτων. εἰ δ' ἐστὶ ἀκριτόβουλος, ἢν ἐμὲ ἀκριτέ γε, ζώσαν ὑπὲρ ὑμῶν ἐπονηρότα ὁρᾷς τὴν μὴ τὸ τῶν νεῶν φιλοσόφων αὐτὸ ποιῆτε, ἀχάριστοι καὶ ὀργίλοι, καὶ ἀνώμονες φανόμενοι ἐς ἄνδρα εὐεργέτην. Πλ. ὦ δαιμονίας, καὶ χαρίεν γε τῆς κακηγορίας πρόφασιν ἐμοῦ; οὕτως ἀνθρωπόδοτοι ἐκπεφεύγατε οἷα σκαλίζεσθαι; ἢ καὶ ἀπρεπείαν καταλογίᾳ πρὸς ὑμᾶς ἐνὶ τῷ τοσούτῳ ὕβρεως, καὶ παροινίας τῶν λόγων; Λυ. πῦ γὰρ ἐγὼ ὑμᾶς, ἢ πό-

tellexeritis qualisnam ego erga vos extiterim : quapropter lapides abycite, quin potius reseruate : nam contra meritos vsui erunt. PLA. *Nugaris. te etenim hodie perire necesse est : itaq; adeò, ob perpetrata scelera, lapideũ induas amictum.* LVCIA. *Atqui viri optimi quem solum ex omnibus laudare oportebat, familiarem vestrum, beneuolum & conuenientem, quin (si prolixi qui molestum non est) fluuidicrem vestrorum procuratorum, vt intelligatis, interficietis, si me occideritis, qui tot propter vos labores exantlaui. Videte igitur ne instar Philosophorum qui nunc sunt, agatis, vt ingrati, iracundi, ac perfidi erga virum beneficum videamini.* PLATO. *Proh impudentiam: numquid tibi ob contumicia gratias debemus? Verè hic cum mancipijs sibi rem esse existimat, quando-*

quidem ob tantas iniurias, verborúmque debacchationem, beneficia nobis enumerare conatur. LVCIA. *Vbinam ego,*

vel

ἢ πότι οὐδενα; ὃς ἀεὶ θαυμάζω φιλοσοφίαν θαυμάζων ἠγάσθη, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπῆρεν ἐπαίνοις, καὶ τοῖς λόγοις, ὃς καταλελείπατε, ὁμιλῶν. αὐτὰ γὰρ ἃ φημι, ταῦτα πόθεν ἄλλοθεν, ἢ παρ' ὑμῶν παραλαβὼν, καὶ κατὰ τὴν μελίτταν ἀναπτερισάμενος, ἐπιδείκνυμαι τοῖς ἀνθρώποις; οἱ δὲ ἐπαινοῦσι, καὶ γνωρίζουσιν ἑκάστου τὸ ἄνθος, ὅθεν, καὶ παρ' οὗ, καὶ ὅπως ἀντλήσαιμι· καὶ λόγῳ μὲν ἐμὲ ξυνθεῖσι τῆς ἀνθολογίας. τὸ δὲ ἀληθὲς, ὑμᾶς καὶ τὸν λειμῶνα τὸν ὑμέτερον οἵ τοιαῦτα ἐξωθήκατε ποικίλα, καὶ πολυανθῆ τὰς βαφὰς, ἅττις ἀναμίξασθαι, αὐτὰ ἐπισκοπῶ, καὶ ἀναπλέξασθαι, καὶ ἁρμόσασθαι, ὡς μὴ ἀπολέσθαι θάτερον θατέρου, ἵνα ὅς τις οὖν ταῦτα νοῦν πεπονθὼς παρ' ὑμῶν, κακῶς ἂν ἐπαῖρ ἐπιχειρήσαιεν; ἀνεγνώκατε ἄνδρας, ἀφ' ὧν ἄνοιτίς ἴδοι ξ; ἐκτὸς ἐμὲ κατὰ τὸν Θαμυριν, ἢ τὸν

vel quando vos iniuria affeci, qui semper philosophiam sum admiratus, ac vos ipsos summis extuli laudibus cum sermonibus quoq; à vobis derelictis assiduè conuersatus? Quin & hæc ipsa quæ proloquor, vnde quàm à vobis accepi, ac instar apiculæ decerpens, hominibus ostendo? at illi laudant, ac vniuscuiusque florem, vnde, à quo, & quemadmodum collegerim, cognoscunt; néque oratione quidem ob florigeram hanc messem commendant; sed verius vosipsos, ac prata vestra amœnissima, qui tam varia & versicoloria produxistis extollunt: quæ si quis rectè secernere, connectere, ac concinnare nouerit, ita vt minimè alterum ab altero discrepet, nunquid cùm tam egregiè quis à vobis affectus fuerit, obloqui conabitur viris benefactoribus, quorum gratia existimationis alicuius esse reputatur? ni eiusdem sit naturæ, cuius & Thamyris, vel

Eurytus

τὸν Εὔρυτον ἁπλῶ φύσιν, ὡς τοῖς Μούσαις ἀντάδειν, παρ' ὧν ἔλαβεν τὸν ᾠδικὸν τέχνῳ Ἀπόλλωνι ἰεδιώναν, ἐναντία ἐξώσων, καὶ ταῦτα, ἴσως ἔστιν τῆς ἐξικῆς. ΠΛ. τἆλο μὴν, ὦ γενναῖε, κατὰ τὸς ῥήτορας ἤρτασαι· ἐναντιώτατον γὰρ ὧν ἐποίησάς τι, καὶ χαλεπώτερον συνιδεῖν πλὴν τόλμαν, ἄγαν τῇ ἀδικίᾳ καὶ ἀχαριστίᾳ πρόσωπον. ὃ σαφὲς ἡμῶν τὰ ἐξώσματα, ὃν φὴς, λαβὼν καθ' ἡμῶν, ἐτόξευσας ἵνα τὸν ἀποθάνῃς τὸν σκοπὸν, ἅπαντας ἡμᾶς ἀχορώτους ἐκείνους. Διὸ τοῦτο παρὰ τοῦ ἀπηλλάγημεν. ἀνθ' ὧν δι τὸν λαμῶνα ἐκεῖνον ἀναπαυόμενον, οὐκ ἐκωλύομεν θρίαμβος, καὶ τὸ πρόλαιον ἐπαγωγόμενον ἀπιθάνη, ὅτι διάγει τἆλο μᾶλλον λίαν ἂν ἔγις ἐκπαύειν. Λουκ. ὁρᾶτε; πρὸς ὀργὴν ἀπέστε, καὶ οὐδὲν τῶν λεγόντων πεποίηται, καίτοι οὐκ ἂν φάθλιον ποτὲ, ὡς ὀργὴ Πλάτωνος, ἢ Χρυσίππου, ἢ Λεωτίου

[e] *Eurytus, ita vt vel Musas à quibus canendi normam acceperit, canendo, vel Apollinem iaculationis præceptorem iaculando prouocare audeat.* PLAT. *Verùm generosè, hæc omnia Rhetorum more, ac maximè rebus contraria protulisti: siquidem proteruiorem tuam ostendunt audaciam, manifestámq; præ se ferunt iniustitiam ac ingratitudinem, si cùm à nobis (vt ipse fateris) iacula acceperis, ea contra nos iaculatus es hunc vè num scopum obseruans, vt nos omnes conuicijs lacessas. Talem siquidem à te consequimur gratiam, quoniam prata illa florida tibi reseruauimus, neè vt ne decerperes, sinúque repleto discederes, inhibuimus. ideò maximè ob hanc noxam mori dignus es.* LVCIA. *Videte, iræ aures præbetis: & quæ iusta sunt, minimè consideratis. ego*

verò me nunquam in Platonis, vel Chrysippi, seu Aristotelis

σωίλυς, ἢ ἄπωρ ὑμῶν λαο
θίνοιο ἄρ· ἀπάμοι ἰλοπᾶτι
μόνοι ἀλ πόρρω ἔναι ἐ ζιὸς
τε. πλὴν ἀπὰ μὴ ἄκατόρ γι,
ὦ θαυμάσιοι, μὴ ἀ πᾶ ἀδι-
κως ἀφανίσητέ μι. ὑμίτερον
γὰρ κὴ τᾶδ ἰῶ, μὴ βίᾳ, μηδ
ἐ τὸ ἰσχυρότερον πολιτῶν
θαυ. δίκη ἢ τὰ διάφορα λύσ
λειν, διδόντας λόγους κὴ δε-
χομένους ἰφ ᾧ μέρεσι δικα
πλὴν ἰπόμενοι, κατηγορᾶν
μὴ ὑμᾶς, ἢ ἅμα πάντων, ἢ
ὅν τινα ἂν χειροζονήσητε ἀν
ἀπάντων. ἐγὼ ἀ ἀπολογή-
σομαι πᾶς τὰ ἐγκλήματα λέ-
γεται μέχρι ἀδικῶν φάνομαι,
κὴ τᾶδ πρὸ ἐμᾶ γνῶ τὸ δικαι
σάμενον, ὑφίξω δηλαδὴ πλὴν ἀς
ξίαν, ὑμᾶς ἀ βίαιον ἐδ ἐν ζη-
μίωσιν. ἢν ἀ τὰς ἀθώους ὑ-
ποσχὼν, καθαρὸς ὑμῖν κὴ ἀν
επήσ ἐπείσομαι, ἀφήσε-
σι μὴ οἱ δικασαί. ὑμᾶς ἀ ἀπ
τὰς ἐξαπατήσαντας ὑμᾶς, κὴ
προξενήσαντας λάθ ὑμῶν. πλὴν
ὁρᾶτε μὴ ψῆφον. πλά. τᾶδ ἐπᾶ
νο, ἐς πρᾶγμ τὸν ἵππον, ὡς
σφαιρήσεσθαι ἐ τὸς δικα-

telis aut reliquorum vestis ordinis iram incidere posse existimâssem: sed longè ab illis mihi distare videmini. Verùm, ô admirandi, ne indemnatum causáq non cognita me interficiatis, quamuis & id vos deceat, ne vesti vehementia ac manifesta violentia grassari videamini, iure scilicet controuersias dissoluere, rationes dantes: pariter & decipientes, iudicem eligere: meque vel vnà omnes accusare, aut qui omnium vice id agat, eligere. Ego verò obiectis respondere sum paratus: & si aliqua in re iniurius esse conuictus fuero, ac ita deme statuerit iudicium, merita expendam supplicia, vosq violentum nil perpetrabitis. Si verò crimina diluere videbor, ac insons & ab omni culpa alienus esse inueniar, me iudices dimittent: vos verò in eos qui vos deceperunt, ac contrà nos instigârunt, iram conuertetis.

PLAT. f Hoc illud est, & equũ in campũ, vt iudices eludere queat,

πᾶς, ἀπάλθοις. φασὶ γὰρ ῥήτο-
ρά σε, καὶ δικανικόν τινα ἔ-
νια, καὶ πανοῦργον ἐν τοῖς λό-
γοις. τίνα δὲ καὶ δικαστὴν ἐθέ-
λας γενέσθαι, ὅν τινα μὴ σὺ
ἀνοδοκάκτῃ, οἷα πολλὰ ποι-
οῦντι ἄδικα, πείσεις ὑπὲρ σοῦ
ψηφίσασθαι; Λυ. θαῤῥεῖς τοί-
νυν ἔτι, ἐὰν ἐμοὶ δικα-
σταὶ λάβωμεν ἀνθρώπους, ἢ ἀμφίβολον
δικάσασθαι ἢ ὑπόπτον, ἢ ἀμφίδολον
ἀφῆσαι; ἢ γενέσθαι, καὶ ὅ-
στις ἀργύριόν μοι πλὴν ψῆ-
φον ἀράτω γὰρ πλὴν φιλο-
σοφίαν αὐτὴν μεθ' ὑμῶν ποιήσομαι
δικάσσοντα. Πλ. καὶ τίς
ἂν λαβὼν ὑμᾶς δικαίως ἐγκαλέσαι;
Λυ. οἱ αὐτοὶ λαβὼν ὑμᾶς ἐγκα-
λεῖν, καὶ δικάζειν, οὐδὲν
οὐδὲν τῶν δίκης. ζητῶ οὖν ὑπὲρ
φίλου τοῖς δικασταῖς, καὶ ἐν πα-
νουσίᾳ ἀκηκοέναι ὑπὸ
ἀμφοῖν. Πλ. τί ποιοῦμεν, ὦ
Πυθαγόρα, καὶ Σώκρατες; ἔοικε γὰρ ἀνὴρ οὐκ ἄλογα
κεκινδυνεῦσθαι, δικασθῆναι δὲ
ἀξιῶν. Σω. τί δ' οὔκ, ἢ βα-
δίζομεν ἐπὶ τὸ δικαστή-
ριον.

queas, educere conaris. si-
quidem te Rhetorem & cau-
sidicum vehementem, in o-
rationibus admodum cal-
lidum esse dicunt. Proinde
quemnam iudicem fieri cu-
pis? quem muneribus, vt pro
te sententiam ferat (qualia
iniusta multa perpetrare
consueuistis) corrumpere
haud valeas. LVC. Con-
fidite. huius enim rei gra-
tia nullum arbitrum su-
spectum, vel ancipitem, seu
qui pro me iniustè calcu-
lum ferat, mihi euenire de-
sidero. & vt certius id eos
gnoscere positis, ego Phi-
losophiam ipsam vnà vobis-
cum iudicem eligo. PLAT.
At quisnam accusabit, si nos
iudicauerimus? LVCIA.
Vos ipsi accusate, & iu-
dicate: neque enim illud ti-
meo, quoniam tam iusta an-
tecello causa, támque lu-
culenter & abundè me re-
spondurum confido. PLA.
Quid faciemus, ô Pythagora & Socrates? nam vir iste quos
nam iudicio experiri dignũ ducit, haud absurdè prouocare
videtur. SOC. Quid verò aliud, quàm vt ad iudicium perga-

ωὸρ. πῇ τὴν φιλοσοφίαν παραλαβόντω, ἀκούσωμεν; ὅ, τι ποὶ ἀπολογίσεται; τὸ γὸ δίκαιον ἐγὼ ὐχ ἁμίτερον, ἀλλὰ θεῶν ἰδιωτικὸν, ὀργίσαιτ' ἂν ἐπ' ἀνθρώποις, καὶ τὸ δίκαιον ἐν χαρίεντι θήσομεν. παρίξομεν γὸρ ἀφορμὰς τοῖς ἀκηκοόσιν, ἐταλαίωρον τις ἄνδρα, μηδ' ἀπολογησάμενον ἐπ' ἐκκλησίᾳ καὶ ταῦτα, ἀποκτεῖναι χάριν αὐτοῖς λίθοις τοῦτο. τί ἂν ἔτοιμον λέγοντες μὴ μέλητε πρὸς τοὺς κατηγόρους ἡμῶν, ἢ τότε δικασταῖς, ἢ οὐδὲ θρέξεται, μηδ' ἐν παραπαρὸν ἅψαται; μεταλαβόν; Πλάτ. ἄκουε παραινῶ, ὦ Σώκρατες, ὡς ἀπόμεν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν. ἢ δικαιότατον, μὴ ἡμᾶς ἀγανακτῆσαι οἷς ἂν ἐπαίνῃ ἀγχίνου. Λυκίνη, ὦ σοφώτατοι, ἀμείνω ταῦτα, μὴ νομιμότερα· τοὺς μὲν λίθους φυλάξωμεν, ὡς ἔφην. λύσομεν αὐτῶν μικρὸν ὕστερον ἐν τῷ δικαστηρίῳ. νῦν δὲ τὴν φιλοσοφίαν ἴδωμεν τίς ἐστι· οὐ γὰρ οἶδα

mus, assumptáque philosophia, quidnam responsurus sit audiamus. nam absque cognitione quid conari, non ad nos, sed potius ad viros quosdam iracundos, & qui iustitiam in manibus sitam continent, spectare videtur. præbebimus enim occasionem obloqui volentibus, si virum lapidabimus, nec pro se respondere permittemus, & hæc nosmetipsi instituæ valedicentes. Proinde quid Anyto & Melito accusatoribus meis, vel qui me tum damnarunt iudicibus, respondebo, si hic mauditus occubuerit, & [h] aquæ omnino compos non fuerit? PLAT. Rectè, ô Socratei, admonet, ad Philosophiam igitur pergamus: & illa quidem dijudicet: nos verò, quicquid statuerit, amplectemur. LVCIA. Euge viri sapientiss. meliora hæc & iustiora: lapides verò, vt dicebam, seruate, siquidem paulò pòst in iudicio indigebitis. Verùm vbinam philosophiam quis inueniet? vbi enim habitet,

βάλα ἔνθα οἰκῶ· καί τι πάνυ πολλὸν ἐπλανήθην χρόνον, ἀναζητῶν τὴν οἰκίαν, ὡς ξυντυχεῖν αὐτῇ ἔτα ἐντυγχάνων ἄστοις πρόβασι βλημαῖσι, καὶ πάνυ βαθὺς καταβαμβάνις, καὶ αὐτὴν ἐκείνης ἅπερ φάσκουσιν. οἱ δὲ ἀφύα οὗτος, ἀνηρώτων, οἱ δὲ πολὺ μᾶλλον ἐμοῦ ἀγνοοῦντος, ἢ οὐδ' ὅλως ἀπαιτεῖν μοι, ὡς μὴ ἐπίσταμαι τὴν οἰκίαν. πολλάκις δὲ αὐτὸς ἀκάσας, ἢ ξυναγόντός τινος, ἴκουν ἐς ἐνίοτε ἀνὰς θύρας, βιβαίως ἐλπίζων τότε γὰρ εὑρήσειν τὴν μακαρίαν καὶ ὃν πάθοι τῶν ἐσιόντων τε καὶ ἐξιόντων ἀνθρώπων, καὶ τὰ σχήματα θαυμάσιον. καὶ φρόνησιν καὶ τὴν πρόσωψιν. μετὰ τούτων δὲ ξυμπαραβυθὰς, καὶ ποτὲ ἐσῆλθον ἄρ' ἔτα ἑώρων γυναῖκά τι οὐκ ἀπροσῆκον, ἀ καὶ ὅτι

habitet, non noui; quamuis lõgo circumerrauerim tempore, domum, vt eam conuenire possem, quærens: inde in quosdam vilibus amictos vestibus, barbasq; promissas gestantes incidi. quũ cum ad eandem se pergere assererent, eos scire existimans, interrogaui. at illi, quoniam me longè plus ignarũ essent, ne de ignorantia redargui possent, vel omnino nil respondebat, vel ianuam aliam pro alia ostendebant: ego verò in hunc vsque diem domum reperire haud quiui. Sæpiùs verò ipse suspicans, vel ductore quopiam, ad quasdam ianuas perueni, certissimè tum inuenisse sperans, à multitudine ingredientium & egredientium concilium sumens, qui omnes fœcunditatem quandam præ se ferebant: forma erant decora, vultu verò meditabundi. hosce insecutus, & ipse quoque fum ingressus: ibi viraginem conspexi quandam non incuriosè, sordi-

ὅτι μάλιστα ἐς τὸ ἀσφαλὲς καὶ ἀκόσμητον ἐκαστὸν ἐπερρύθμιζε, ἀπὸ κατοφάνης μοι αὐτίκα, εἰ τὸ ἄφιλον λοκῶν ἢ λύσμης ἀκαθάρτισον ἐῶεν, οὐκ ἐμαλίς τῶν ἀναβολῶν ἀνεπιτηδεύτως πρισίσμουεν. πρὸς λήθην δὲ ὧν ἐσσμένη αὐτοῖς καὶ πρὸς ὑπερίπαν ἐθ ἀθδαιώτερ λοκοιῶ τι προσχωμένη. ὑπεφαίνετο δέ τι καὶ ψιμύθιον, καὶ φύκη καὶ τὰ ῥύματα πάνυ ἑταιρικά. καὶ ἐπαινεμένη ὑπὸ τῶν ἐρασῶν ἐς τὸ κάλλος, ἔχαιρε καὶ ἐ λοιπὸν τις, πρὸς ἑαυτὸν ἐφίκτο. καὶ τὸν πλουσιώτερον ἂν παρακαθίσαμένη πλησίον, τοὺς πένητας τῶν ἐρασῶν οὐκ ἐπεσίβλεπεν, ποτὲ μὲν καὶ γυμνωθείσης αὐτῆς κατὰ τὸ ἀκέσιον, ἑάρων περιδέραια χρυσᾶ, καὶ ἐγχέλεων πάχυτερα. ταῦτα ἰδὼν, ἐπὶ πόδας αὖθις ἀνέστρεφον, οἴτερας ἀηδὲς τοὺς ἀκολάκους ἐκείνους, ἐκπομένης πρὸς αὐτῆς, οὐ τῆς φύσεως, ἀπὸ τοῦ πάγωνος, καὶ κατὰ τὸν Ἰξίονα, ἀδόλῳ ἀντὶ τῆς Ἥρας ξυόντας.

Πλ.

dè vel inconcinnè exultantes verum quamprimum deprehendi eā dependulos cincinnos minimè ornando negligere, vestitumq; cultum studiosè affectare: & quamuis tam exquisitis mundicijs ornata esset, cultum tamen decoris: gratia dissimulare nitebatur. apparebat & fucus quidam, lenocinium que: & verba perquam meretricia. ab amatoribus verò laudata, admodum gaudebat, & si quis aliquid dedisset, auidè suscipiebat: opulentiores quoque iuxta se locabat, amatores autem inopes nec aspicere dignabatur. Sapiens quoque cùm se casu denudasset, torques aureos anguillis crassiores confpiciebam. Haec cùm vidissem, confestim ad pedes sum conuersus, oppidoquam miseratione commotus ob infelices illos non naribus, sed barbis ad illam pertractos, ac Ixionis instar pro Iunone idolo congredientes.

PLATO.

Πλ. τῦτ μὲν ὀρθῶς ἔλεξας. οὐ γὰρ πρόδηλον, εἰ πᾶσι γνώσιμόν ἐστιν. οὐδὲ γὰρ. πολὺ ἀπ' ἀγορᾶς διέχει βαδίσαι· ἐνταῦθα γὰρ ἐν τῷ κεραμεικῷ ἐκδεξόμεθα αὐτόν, ἐάν ποθεν ἀφίκηται, ἐπανιόντα ἐκ Ἀκαδημίας, ὡς εἰωθότα. ἔπειτα οὖν ἐν τῇ Ποικίλῃ· τοῦτο γὰρ ἐπιμέλεια ἔθος ποιεῖν αὐτῷ. μᾶλλον δ' ἔθη πόσας ἐστὶν ὁρᾶς τῶν ὑσμίνων τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐπὶ σωφροσύνῃ ἀρίστῳ βαδίζοντι; Λυ. ποικίλας ὁμοίας ὁρῶ τὸ σχῆμα, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τῷ ἀναβολῇ, καὶ τοῖ μία πάντων ἦν ἀληθὴς φιλοσοφία καὶ ἐν αὐτῶν. Πλ. εὖ λέγεις. ἀκούσαντες δὲ φθεγξαμένου μόνου. Φι. Παπαῖ, τί Πλάτων καὶ Χρύσιππος ἄνω, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες, αὐτὰ δὴ τὰ λείψανα φέλτατε μοῦσῶν μαθημάτων; τι αὖθις ἐς τὸν βίον; ἆρα τίς ὑμᾶς ἐνέπεσεν τῶν κάτω; ὀργιζόμενός γε σοῦ τοιαῦτα.

καὶ

PLATO. *Hæc quidem rectè dixisti. non enim manifestum, nec cunctis notum est ostium. atque haud necesse erit ad illius accedere domum. hic enim in Ceramico ipsam opperiemur. illa iam verò aderit, ex Academia reuertens, vt etiam in Pœcilo obambulet: id enim quotidie facere consueuit. quin potius iam est præstò. Vidēne ex effigie decorem, mansuetudinem ex aspectu: ipsam verò cogitabundam placidè incedere?* LVCIA. *Multas effigie, incessu & vestitu similes video: atqui inter has omnes solùm vna vera est Philosophia.* PLAT. *Rectè loqueris. verùm quandam sit, cùm solùm loqui cœperit, ostendet.* PHILOSOPHIA. *Papæ: cur Plato, Chrysippus quoque, & Aristoteles, nec non reliqui omnes, ipsa mea disciplinarum capita, apud superos? Cur rursus in vitam? Equis vos ex inferis læsit? Iracundis similes estis. Quis-*

καὶ τίνα τῶν ξυναβόντων ἄρτι; ἢ που λωποδύτης ἦν, ἢ ἀνδροφόνος, ἢ ἱερόσυλος ἦν; Πλά. νὴ Δία, ὦ φιλοσοφία, πάντων γε ἱεροσυλώτατος. ὃς τολμᾷ ἱερωτάτῃ τε κακῶς ἀγορεύειν ἐπιχειρῆσαι, καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, ὁπόσοι τι παρὰ σοῦ μαθόντες, τοῖς μισθ' ἡμᾶς καταλιπόντα μ. Φι. ἔτα ἀναγκαῖόν τι λοιδορηθαμένους τινὸς. καὶ ταῦτα ἀδόρως ἐμοί, οἷα πρὸς τῆς κωμῳδίας ἀκούσαντι ἐν Διονυσίοις, ἥμως φίλῳ τι αὐτῷ ὄντι μοι, οὔτε ἐπικαλάμῳ, οὔτε ἐγκαλάμῳ πρόσοδον ἐρίμι δὲ παίζειν τὰ ἀκόντα, καὶ τὰ ξυμβάντα τῇ ἑορτῇ· οἶδα γάρ, ὡς ἂν ἄρτι ὑπὸ σκώμματος χεῖρον γένοιτο, ἀπὸ δὲ συναντίον, ὅπῃ ἂν ᾖ καλόν, ὥσπερ τὸ χρυσίον, ἀποβάπτω τοῖς λύμμασι, λαμπρότερον ἀποσβῆναι καὶ φανερώτερον γένηται. ὑμᾶς δ' οὐκ οἶδα ὅπως ὀργίλοι καὶ ἀναγκαῖοι μοι γεγόνατε. τί δ' ἂν αὐτὸν ἄγχι.

nam hic exiſtit, quem comprehenſum ducitis? nunquid fur eſt, ſeu homicida, vel ſacrilegus? PLATO. Ita per Iouem, ô Philoſophia, & omnium ſacrilegorum inquinatiſſimus, qui te ſanctiſſimam maledictis inceſſere conatus eſt, paritérque nos omnes, quotquot abs te quippiam didicimus, ac poſteris tradendum dereliquimus. PHILOS. Itaque maledicente quopiam indignamini, cùm ſciatis quænam ego à Comœdia in Dionyſiis audire ſoleo? attamen ipſam amicam eſſe duco, neque in ius voco, ſeu accedens inauſo, verùm conuenientia & feſto congruentia ludere permitto. Noui enim quòd nil ob ſcommata redditur deterius, ſed è contrà quodcunque bonum exiſtit, tanquam aurum cùm erutum incidituꝛ, clarius relucet, fitq; ſplendidius. At vos neſcio quemadmodum iracundia ac indignatione accenſi eſtis. proinde cum

cum

ἔγχυτις; Πλ. μίαν ἡμέραν τοῦτον παραιτησάμενοι, ἵνα μοι τὸν ἐπὶ τούτῳ ἐξεύρωμεν ὅτῳ ἐπόσχη τοῦτο ἀεί· ἐπεὶ ἔστιν ὧν δίκαιοι φῦμα γὰρ ἡμῖν διὰ τοῦτον οἷα οὐκ ἴσμεν ἐπιφέρεις τὰ πολλὰ ἡμᾶς. Φι. ἆρα πῶς λίκνις, ἢ ὄρθρου σάμψουν ἀφικτῷατι; διὰ γὰρ ὄχλου ἀπᾶν τι θέλω. Πλ. ὄκ, ἀλλ' ἐπὶ σοὶ τὸ πᾶν ἀνιβαλόμενα καὶ δι' ὃ, τι ἂν λοιπὸν τῶν ποιῆσαι τῷ τῆς δίκης. Φι. τί φῄς σύ; Λυ. τοῦτο αὐτὸ, ὦ δέσποινα φιλοσοφία, ἅπερ καὶ μόνη ἀληθὴς ἐξευρεῖν δύνασαι. μόλις γὰρ ἐκπρόμου, πολλὰ ἱκετεύσασα, τὸ σοὶ φυλαχθῆναι τοῦτον τὸν λίκνον. Πλ. νυνὶ, ὦ κατάρατε, δέσποιναν αὐτὸν καλεῖς, πρόσθεν δὲ τὴν ἀτιμοτάτην φιλοσοφίαν ἀπέφαινες, ἐν ὄχλοις ἀρκυλόχου θεοῦ πρὸ κατὰ μέρη δὺ' ὀβολοῦ ἕκαστον ἕδ' ὠνητὸς τὸν λόγων; Φι. ὁρᾶτε, μὴ οὐ φιλοσοφίαν οὗτός γε, ἀλλὰ γόητας ἔφασ' ἐπὶ τῷ ἡμιτρίῳ ὀνόματι ποιεῖσθαι μιᾶς πρᾶ-

eum strangulatis? PLAT. *Vnũ hunc postulantes diem, contra illum emersimus, vt ob commissa malefacta dignas persoluat pœnas. Fastidientem cognouimus, qualia contra nos in vulgus sparserit.* PHIL. *Igitur eum indemnatum ac inauditum interficietis? Atqui dicere quid velle videtur.* PLAT. *Minimè: verùm negocium omne tibi committemus, vt cognita causa, quicquid visum fuerit, statuas.* PHIL. *Quid tu ais?* LVCIA. *Hoc idem, ô hera Philosophia, quam doquidem sola veritatem inuenire potes: vix enim multis obtinui precibus, vt tibi causa delegaretur.* PLAT. *Nunc, ô execrande, ipsam appellàs, paulò antè verò rem esse turpissimam philosophiam asserebas, cùm in tão theatro etiam pro duobus obolis vnũquemq; singulatim venalem proponeres meministine sermonum?* PHIL. *Atqui videtene non philosophiam iste, verùm præstigiatores viros sub vestri nominis obtentu multa ac fœ-*

ζοντας. ἐγὼ μὲν οὖν. Λυ. ἄφες αὐτίκα, ἢν ἐθέλῃς ἀπολογεμένῳ ἀκέραιον μόνον ἀπιέναι. Ἀρσον πάγον, μᾶλλον δὲ ἐς τὴν Ἀκρόπολιν ἀνατρέχωμεν, ἐς ἄρα ἐκ περιωπῆς ἅμα ἅπαντα καταφανῆ πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει. Φι. ἡμᾶς δέ, ὦ φίλαι, ἐν τῇ Ποικίλῃ τίνες περιπατητικῶν ἔξω μένειν ὑμῖν, ἐκλιπάσας τὴν διατριβήν. Λυ. τίνες δὲ οἱ οὗτοι, ὦ Φιλοσοφία; πάνυ μὲν κόσμιοι καὶ αὐτοὶ δοκοῦσιν. Φι. Ἀρετὴ μὲν ἡ ἀνθρώπου αὕτη, Σωφροσύνη δ' ἐκείνη, καὶ Δικαιοσύνη παρ' αὐτοῦ. ἡ μὲν γυμνή, Παιδεία. ἡ ἀμυδρὰ δὲ αὕτη, καὶ δοκοῦσα τὸ χρῶμα, ἡ Ἀλήθεια ἐστιν. Λυ. οὐχ ὁρῶ δῆτα τινα καὶ δίκην. Φι. τὴν ἀναπόδισον ἐκείνην οὐχ ὁρᾷς; τὴν γυμνήν, τὴν ὑποφεύγουσαν ἀεὶ καὶ διολισθάνουσαν; Λυ. ὁρῶ νυνὶ μόλις. ἀλλὰ τί οὐχὶ καὶ ταύτας ἄγεις, ὡς πλήρεις γνώσεως καὶ ἐντολῆς τὸ σωφρονιστικὸν Ἀλήθειαν

da committentes, maledictis insectatus sit. LVCIA. Quamprimùm cognoscas, si saltem respondentem audire velis. tantummodo [k] ad Arium abeamus pagum, seu potius in arcem ipsam, vt tanquam ex specula, cuncta pariter quæ in vrbe sunt, manifestè pateant. PHILOSOPHIA. At vos, ô amicæ, in Pœcile tantisper deambulatis portico, adero etenim quum primùm diiudicatum fuerit. LVC. Quænam, ô Philosophia, hæ sunt? nam & ipsæ admodum ornatæ esse videntur. PHILOSO. Virilis hæc Virtus ipsa, illa verò Modestia, penes quam Iustitia: at antesignana Disciplina: dubio verò colore, & vix apparens illa, Veritas est. LVC. Non video, quamnam dicis? PHIL. Nónne inoratam illam cernis, nutam inquam, subterfugientem semper, ac subterlabentem? LVC. Vix nunc tandem cerno: verùm cur non & hanc ducis, vt penitùs repleatur confessus? siquidem Veritatem

θαυμ. Αλ. καὶ ξωφίλτερον ἂν γενοίμην ἀναβιβάζεσθαι πρὸς τὸν δίκαιον βέλτιστε. Φι. νὴ Δία, ἀκολουθεῖτε καὶ ὑμεῖς. οὐ βαρὺ γάρ, μίαν δικάσαι δίκαιον· καὶ ταῦτα, περὶ τῶν ὑμετέρων ἰόντων. Αλ. ἄπιτε ὑμεῖς· ἐγὼ γὰρ οὐδὲν διοίσω ἀκούσας, ἃ πάλαι οἶδα ἐποιήσεις. Αλ. ἀλλ' ὑμῖν, ὦ Αλήθεια, ἐν δικαστηρίοις ξωφελιμάζοις ἂν, εἰ καὶ καταμωμοῖς ἔκασα. Φι. ὑμῖν ἐπόμενα καὶ τὰ θεραπαινίδια ὄντα, ἀνοικειότατα μοι ἔστι; Αλ. καὶ μάλα ἐπέσθαι ἂν ἐθέλοις. Φι. ἴσως, ὦ Ευφυΐα καὶ Παῤῥησία, μετ' ἐμοῦ, ἐὰν δέησθε. ἐμοὶ γὰρ ἀνθρωπίσκος, ἱκανὸς ἐπιτρόπους ὄντας, μὴ ξυνδιωκόντας ἐπὶ μισθῷ πεφάσθαι δικαίως, σῶσαι δυνηθῆναι. σὺ δ' Ελεγχε αὐτῶν περίμενον. Αλ. μακαμάς, ὦ δίκαιε· ἐς αὖθις δὲ καὶ οὕτω, καὶ ἄλλοτε ἄλλως· οὐ γὰρ ἐν τοῖς τυχοῦσι θορύβοις πεσοῦμαι μέσοις, ἀλλ' ἀλαζόσιν ἀνθρώποις. Φι. ἀλλὰ μὴν ξυμφέρομαι ἐς γε ταὐτὸν ἥκειν ἐμοὶ καὶ σοί. ἐγὼ γὰρ ἐπὶ τοὺς ἀλαζόνας ἔρχομαι, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀπατεῶνας, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀναισχύντους, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀναιδεῖς, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀπαιδεύτους, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀμαθεῖς, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀγνοοῦντας ἑαυτούς. ἐπὶ τούτους ἔρχομαι, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀπατεῶνας, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀναισχύντους, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀναιδεῖς, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀπαιδεύτους, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀμαθεῖς, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀγνοοῦντας ἑαυτούς.

ritatem & Patrocinium ad iudicium pariter ascendere volo. PHIL. Rectè per Iouem. sequimini igitur & vos: non enim difficile erit vnicum iudicare iudicium precipuè cùm de nostris agetur. VERITAS. Abite vos. nil enim mea refert ea audire, quæ quidem qualia sint noui. LVCIA. Verùm, ô Veritas, vt iudicio adsis, ac singula diligenter exquiras, maximè nostra interest. PHILO. Nunquid famulitium hoc mihi admodum beneuolum deducam? LVCIA. Valde quidem, & quemcumque volueris. PHL. Sequimini, ô Ingenuitas, Loquendique libertas, vt miserum hunc homuncionem, amatorem nostrum, ac nullo pretextu iusto periclitantem, saluare possimus. at tu, Elenche, illic remane. LVCIA. Minimè. ô hera: quin ille quoque veniat, & si quis alius. haud enim cum fortuitis necesse est me depugnare fatis, verùm cũ arrogãtibus difficillimaq; redargutionis homi-

θρόποις καὶ λυσιτελέσι, ἀ-
φ' τινας ἀφορμὰς ἡ ἔλεγχος
μένοις, ὅτι ἀναγκαῖος ὁ Ε-
λεγχος. Φι. ἀναγκαιότατος μὲν οὖν ἄμεινον ἅ, ἀ καὶ τῷ
ἀνόδυξιν παραλάβοις. Αλ.
ἕνεκα πάντων, εἰ καὶ ἀναγ-
καῖοι λοιπὸν πᾶς τῷ ὄντι ἐσμεν.
Αμφοτ. ὁρᾷς, προσταιόντα καὶ ἡμῶν, ὦ Φιλοσοφία,
τῷ Αληθείᾳ. Φι. ἆρα φιλιάσετε, ὦ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε,
καὶ Αριστοτέλες, μή τι ψεύσηται ὑπὲρ αὐτῆς Αλήθεια ὄσα;
Πλά. ἐ τῶν, ἀλλὰ λανθάνει παρόν γε, καὶ ὑπολαμβάνοντ', ὅ-
τι παραπέσοι αὐτῷ. Αλ. ἀρ' ἔστι, οὐκοῦν ἐ μὴ γένηται
ἄδικον, Δικαιοσύνης ταύτης συμπαρόσης. ἀπίθανος οὖν
ἂν ἐπὶ μοι σὺ, τίσι τὄνομα; Λου. ἐμοὶ Παρρησιάδης,
Αληθίωνος τῆ Ελεγξικλέος. Φι. πατρὶς δὲ; Λου. Σύρ,
ὦ Φιλοσοφία τὴν ἐπ' Ευφράτᾳ πόλιν. ἀλλὰ τί τοῦτο; καὶ
γὰρ τουτωνὶ τινὰς οἶδα τῶν ἐντιδίκων μου, οὐχ ἥκιστα μὲ-
βαρ

nibus, & qui semper effugia quædam meditentur, ita vt necessarius sit Elenchus. PHILO. Igitur admodum necessarius. melius verò fi & Demonstrationem tecum assumas. VER. Sequimini omnes, quandoquidem ad iudicium necessarij videmini. ARISTO. Cernisne, ô Philosophia, quemadmodum propter nos Veritati subblâditur? PHILOS. Numquid, ô Plato, Chrysippe, & Aristoteles, veremini ne sui causa, cùm Veritas sit, mentiatur? PLA. Non hoc: sed admodum callidus est, & blandiculus, ita vt illi persuadere possit. PHIL. Confidite. nil iniqui, cùm Iustitia hæc adsit fieri poterit. Abeamus igitur. Verùm dic mihi tu, quod tibi nomen est? LVC. Mihi? Parrhesiades Alethionis Elenxiclei. PHILOS. Patria verò quænam? LVC. Syria, ô Philosophia, iuxta Euphratem. Sed quid hoc est? noui. n. quosdam ex his meis aduersarijs, non minùs quàm ego sum,

βαρβάρους· τὸ γὰρ ὁ πρόσωπον καὶ ἡ παιδεία, ἢ ὡς τὰ Σολέως, ἢ Κυπρίους, ἢ Βαβυλωνίους, ἢ Σταγειρίτας. καί τοι πόσον οἱ ἀνθρωποι ἀπ' ἀλλήλοιν διαφέρουσιν, οὐδ' ἀπὸ τοῦ φαύλου βάρβαρος ἄν τις, ἄνερ ἀγνώμων ἀρτίως καὶ ἀδικαίως φαίνοιτο οὖσα. Φι. οὐ λίγας. ἀλλως γὰρ τοῦτο ἀρόμην, ἢ τίχεν δί σοι τίς; ἄξιον γὰρ ἐπίστασθαι τοῦτό γε. Λου. μισάνθρωπός εἰμι, καὶ μισογύνης, καὶ μισοψευδὴς, καὶ μισότυφος, καὶ μισῶ πᾶν τὸ τοιοῦτόν ἐστι τῶν μιαρῶν ἀνθρώπων. πάνυ δὲ πολλοί εἰσιν, ὡς οἶσθα. Φι. Ἡράκλεες, πολυμισοῦς τινα μίτον τοῦ τίχου. Λου. οὐ λίγας. ὁρᾷς γὰρ ἀπόστοις ἀπιχθάνομαι, καὶ ὡς κινδυνώδη δι' αὐτοὺς, οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν ἐναντίαν αὐτῇ πάνυ ἀκριβῶς οἶδα. λίγα δὲ τῶν ἀπὸ τοῦ φιλῶ τοῦ ἀρίστου ἔχουσαν. φιλαλήθης γὰρ, καὶ φιλόκαλος, καὶ φιλαπλοϊκὰς, καὶ ὃς ἂν φιλεῖσθαι συν-

sum, barbaros genere, moribus verò & disciplina non Solenses vel Cyprios, seu Babylonios, aut Stagiritas. Siquidem quantum ad te pertinet, nil refert siquis voce sit barbarus, dummodo iustè ac rectè sentire videatur. PHILOS. *Benè dicis: verùm & hoc quæro, quámnam artem nosti? quoniam & id scire decet.* LVCIA. *Arrogantiæ sum osor, & versutiæ osor, & mendacij osor, & insolentiæ osor: omnésque eiusmodi coinquinatorum hominum odi species: sunt enim, vt nosti, perquàm multæ.* PHILOS. *Hercules, odij plenam exercet artem.* LVCIA. *Rectè dicis, cernis etenim quibúsnam odio sim, & quemadmodum propter eam periclitor. Verùm & contrariam admodum probè noui artem, eam inquam, quæ ad amare exorchium sumit. sum enim veritatis amator, & honesti*

amator, & syncerilatis amator, ac omnium quæ ad amare

spectare

συγχωρῶ. πολλὰ ἀκ' ὀλίγοι πάνυ τούτοις ἄξιοι τῆς τέχνης. οἱ δὲ ἐκ τῆς ἐναντίας παθόμενοι, καὶ ὡς μίσει οἰκειότατοι, ὑποπτευόμενοι. κινδυνεύω τοιγαροῦν πρὸς μὲν ἀρχὴν ἀσφαλῶς ἔχειν, πρὸς δὲ πάνυ ἀκριβῶς. Φι. καὶ μὴν οὐκ ἐγκλῶ. τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ τἀληθὲς φασί, καὶ τἀληθὲς. ὥστε μὴ διαίρει τὸ τέχνα. μίαν γὰρ ἐσὸν δύ' ἔναι δοκοῦσαν. Λον. ἄμεινον οὖν οἶσθα ταῦτα, ὦ Φιλοσοφία. τὸ μέν τοι ἐμὸν ζωπυρόν ἐστιν, οἷον τοὺς μὲν πονηροὺς μισεῖν, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς χρηστούς, καὶ φιλεῖν. Φι. ἄγε δή, καθαιρήσω γὰρ ἔνθα ἐγκλῶ. ἐνταῦθά που ἐν τῷ πρώτῳ τῆς πολιάδος δικάζομεν. ὑπόπεπται δικάζειν ἡμῖν τὰ βάθρα, ἡμᾶς δὲ ἐν τούτῳ τῷ κοσμιωτάτῳ τῶν θεῶν. Λον. ὦ πολιάς, ἐλθέ μοι καὶ τὰ τῶν ἀναιδόντων σύμμαχος, ἀναμυνεῖν ὑπὲρ ἐμοῦ ἐπιορκοῦντων ἐσομένη ἀκέως αὐτῶν. καὶ ἃ προλέγει δ' μόνη ὀρᾷς, ἅτε δὴ ἐπίσκοπος οὖσα,

spectare videntur. Verùm pauci admodum hac arte sunt digni: qui verò ex aduerso sunt constituti, ac odio magis familiares, infiniti. Periclitor igitur illam quidem ob segnitiem iam dediscere, hanc verò etiam minùm callere. PHILOS. *Atqui haud oportebat: eiusdem enim ferunt esse & illa & ista, ita vt indiuisibilis sit ars. vnica etenim est, quanuis bina esse videantur.* LVCIA. *Melius tu haec, ô Philosophia, nosti: meum verò ita se habet, vt pranos odio habere, bonos autem laudare & amare consueuerim.* PHILOS. *Age, quò oportebat, iam deuenimus. hic in Mineruae indicabimus vestibulo. Heus sacerdos, dispone sedilia: nos interim deam adorabimus.* LVCIA. *Obsecro, Pallas, contra arrogantes mihi auxilium ferto, ac recordare quanta ipsorum perinuria quotidie audis: sola enim tanquam speculatrix*

ὅσα, νῦν λαμβάνοις ἀμύαθα αὐτές. ἰμὶ δὲ ὧν μετέμμορ ἴδης, καὶ πλέονς ἄνσιρ ἀμίναν, σὺ πειθαρχῶν τῷ σωτῆς, σῶσι. Φι ἄγαθ. ἡμᾶς μὲν ὑμῖν καὶ δὴ λανθάνει, ἕτιμοι ἀπέσαν τῶν λόγων· ὑμᾶς δὲ πολλόμενοί τινα ἐξ ἁπάντων, ὅστις ἄξιος λατηγορῆσαι ἂν δοκῇ, ξυνάρτι τῷ λατηγορίαν, καὶ διελέγχιτι. ὑγρὸν οἷόν τι πάντας ἅμα λέγειν. σὺ δέ, ὦ Παρρησιάδη, ἀπολογοῦ μετὰ ζῶν. Ανα. τίς οὖν ὁ ἐπιτιλαύσατ ἐξ ἡμῶν ἂν γένοιτο πρὸς τῷ δίκῃ; σοῦ, ὦ Πλάτων, ὅτι μεγαλόνοια θαυμαστὴ, καὶ λαμπρωνία λαμῶς Αττικὴ, καὶ τὸ κεχαρισμένον, καὶ τὸ ἀναθὲς μετὸν, ὅτι σωτήσις, καὶ τὸ ἀκριβὲς, καὶ τὸ ἐπαγωγὸν ἐν λαιρῷ τῶν ἀπολέξεων· πάντα ταῦτα σοι ἀθρόα πρόσεστιν, ὥστε τῷ πολυσίαν λέγειν, καὶ ὑπὲρ ἁπάντων ἀεὶ τὰ ἄκοτα. νῦν ἀναμνήσθητι πάντων ἐκείνων, καὶ συμφόρα

quæ perpetrant vides, nunc tempus illos vlciscendi adest: si verò me victum cernes, migrósque superare, tuum adijce calculum méque saluato. PHILOS. *Agite iam considimus, vestras parati audire querelas: vos verò ex omnibus quempiam eligatis, qui egregiè accusare ac redarguere nouerit, quandoquidem impossibile est vos omnes pariter loqui. Tu autem Parrhisiades dehinc respondebi:* REVIVISCENTES. *Quis igitur è nobis, vt potissimùm hanc agat causam, idoneus erit?* [n] *Tua, ô Plato, excellens prudentia est admiranda, eloquentia verò redundans, & Attico lepôre referta, flexanima & venusta: cognitio autem ac diligentia, necnon tempestiua demonstrationum inductio, hæc omnia copiosè tibi adsunt: quapropter accusationem susci pe, & pro cunctis, quæ digna*

sunt, eloquere; ac omnium illorum nunc reminiscaris, &

in hos

συμφόρᾳ πρὸς τὸ αὐτό, εἴ τι σοι πρὸς Γοργίαν, ἢ Πῶλον, ἢ Πρόδικον, ἢ Ἱππίαν ἄρτια. Δανόησ& οὗτος ὅτι ἐπ' εἰρωνείαν οὖν καὶ τὰς ἀρωνείας, καὶ τὰ λοιπὰ ἐπῆνα, καὶ σωτῆρα ἐρῶτα. ἢν δέ σοι δοκῇ ἐκεῖνός σου παράβυρσον, ὡς μέγας Ζεὺς πτηνὸν ἅρμα ἐλαύνων, ἀγαπᾷς ἑαυτήσεσθαι ἄρ', ἐὰν μὴ οὕτω σφόδρα τῶν λίθων. Πλά. μηδαμῶς, ἀλλά τινα τῶν ἐφοδριτέρων πρέπειν οἶμαι θα, Διογένη τοῦτον, ἢ Ἀντισθένη ἢ Κράτητα, ἢ καὶ σὺ, ὦ Χρύσιππε. οὐ γὰρ νῦν ἐλέγχους, ἀλλὰ τὸ παρόντι, καὶ ἀστειότητος συγγραφικῆς ὁ καιρὸς, ἀλλά τινος ἐπιτηδείας καὶ δικανικῆς παρασκευῆς. φέρε δή ὁ Παῤῥησιάδης ἐγὼ. Δι. ἀλλ' ἐγὼ αὐτὸς κατηγορήσω, καὶ γὰρ οὐκ πάνυ μακρῶν οἶμαι δεῖν λόγων δίκαιόν εἶναι, καὶ ἅμα ὅτι ἐγὼ πάντας ὑφεισομαι δι' ὀλίγων πρᾶξαι ἐπειγόμενος. Πλά.

in hoc unum confer siquid aduersus Gorgiam, aut Polum, seu Prodicum, vel Hippiam à te dictum est. Vehementior hic existit: expedit igitur ironias & sales, copiosasq; illas & iucundas comitates: quin, si videbitur, nonnunquam exuperes, ὁ vt magnus Iupiter ablatum impellat currum, ac indignatione moueatur, ni ille debitas expendat pœnas. PLAT. *Minimè, sed vehementiorem quendam eligamus. Diogenem hunc, vel Antisthenem, aut Cratetem, seu te, Chrysippe. non enim elegantiæ perpolitæ in præsenti, nec conscribendi acrimoniæ est tempus, sed redargutionis cuiusdam, ac iudicialis exercitationis. Rhetor enim est Parrhisiades:* DIOG. *Proinde ego ipse accusabo. non enim sermonibus nimium longis opus est, arbitror. Accedit, quòd præ cunctis reliquis iniuria sim affectus, paulò antè precio duorum obolorum præconis voce venalis expositus:*

PLAT.

Πλατ. ὁ Διογένης, ὦ Φιλοσοφία, ὑπὲρ τὸν λόγον τὸν ὑπὲρ ἁπάντων. μέμνησό μου, ὦ ἑταῖρε, μὴ τὰ σεαυτοῦ μόνον προβάλλεσθαι ἐν τῇ διατριβῇ, τὰ κοινὰ δὲ ὁρᾶν. ἀνάγκη γάρ τι καὶ πρὸς ἀλλήλους διαφερόμεθα ἐν τοῖς λόγοις, σὺ δὲ τοῦτο μὲν μὴ ἐξέταζε, μηδ' ὅσις ὁ ἀληθίζεσθαι, νῦν δὲ ὅλως δὲ, ὑπὲρ φιλοσοφίας αὐτῆς ἀγανάκτει πεπονθυίας, καὶ κακῶς ἀκουούσης ἐν τοῖς Παρρησιάδου λόγοις, καὶ τὰς προσῳδίας ἀφῇς, ἐν αἷς ἀγωνιᾷ, ὃ λοιπὸν ἅπαντες ἔχομεν, τὸ ὑπερμάχειν. ὅρα δὲ μόνον προειλόμεθα, καὶ ἐν σοὶ τὰ πάντα ἡμῖν νῦν κινδυνεύεται, ἢ σεμνότατα τῶν λόγων, ἢ ζηλωτὰ πᾶσιν εἶναι, οἷα οὔτε ἀνίσχυν.

Δι. Θαῤῥεῖτε οὐδὲν ὑπόψεσθε μοι. ὑπὲρ ἁπάντων ἐρῶ, ὡς ἡ φιλοσοφία ἡ πρὸς τοὺς λόγους ὑπικλαπεῖσα (φύσει γὰρ ἡμῖν καὶ πρᾶός ἐστιν) ἀφῆναι βουλεύεται αὐτὸν, ἀλλ'

PLAT. *Diogenes, ô Philosophia, pro cunctis loquendi prouinciam subibit. Verùm, ô generose, memineris te accusatione ista non solùm rem tuam, sed communem agere. si enim inuicem in quibusdam discrepamus, tu id nunc minimè scrutaris: nec quis rectius sentiat, inquirere curabit: sed ob hoc solum, quoniam philosophia ipsa iniuria sit affecta, ac malè in Parrhisiadis audierit sermonibus, indigneris. Opiniones verò in quibus dissidere videmur, omitte: pro eâ re quæ omnibus communis est, digladiare videsis. Te solum præposuimus, ac nunc in te cuncta nostra periclitantur, vt vel maximè syncera videantur. vel talia, qualia ille designauit, esse credantur.*

DIOG. *Confidite. nihil prætermittemus: pro omnibus verba faciam. Proinde etsi Philosophia sermonibus commota, (natura enim mansueta ac mitis est) ipsum absoluere statuerit,*

ἀλλ' οὐ τὰ ἡμέτερα ἐνδώσει. λέξω γὰρ αὐτῷ ὅτι μὴ μάτην ξυλοφορήσομεν. Φι. τοῦτο μὲν μηδαμῶς, ἀπὸ τοῦ κόγχου μᾶλλον· ἄκουσον γάρ, ἔφη τοῦ ξύλου. μὴ μέντοι γε οὖν, ἄλλη γὰρ ἐκκέχυται τὸ ὕδωρ, καὶ πῶς εἰ τὸ δικαστήριον ἐρεῖ πλήρες. Ἀτοίλεινοι καθίζωμεν, ὦ Φιλοσοφία, καὶ ψηφοφορείτωσαν μετ' ἐμοῦ. Διογένης δὲ καταχειροτονείτω μόνος. Φι. ὦ δίσσε οὗν, μή σε καταψηφίσωνται; Λευ. οὐδαμῶς, πλέοσι γοῦν ἀρετῆσαι βούλομαι. Φι. γνωσθὲν σου ταῦτα. καθίζετε δ' οὖν· οὐδὲ ὁ Διόγνωσις λείπει. Δι. οἷοι μὲν ἡμεῖς ἄνδρες ἐγχωρήσεσθε περὶ τὸν βίον, ὦ Φιλοσοφία, πάντων ἀκριβῶς οἶδα, καὶ οὐδὲν δεῖ λόγων. ἵνα γὰρ τὸ καθ' ἑαυτὸν ἐπιδείξωμαι, ἀπὸ Πυθαγόρου γὰρ τοῦτον καὶ Πλάτωνα, καὶ Ἀριστοτέλη, καὶ Χρύσιππον, καὶ τοὺς ἄλλους τίς οὐκ οἶδεν, ἃ ἐς τὸν βίον καλὰ ἐσήνεγκαν; ἃ δὲ τοιούτους ὄντας ἡμᾶς

non tamen mea deerunt. illi enim, quòd baculos haud frustra geramus, ostendam. PHIL. Minimè hoc: verùm potius fermone, P fastius enim lingua quàm ligno rem agere. ne igitur cunctetur: iam enim effusa est aqua, conciliumq; in te oculos coniecit. LVC. At reliqui quoque, ô Philosophia, considerent, ac vobiscum dijudicent: Diogenes verò solus accuset. PHIL. Verùm nunquid vereris ne contra te calculum ferant? LVC. Minimè: plures enim superare volo. PHIL. Generosa haec tua: desidete igitur tu verò Diogenes loquere. DIOG. Qualesnam circa vitam, ô Philosophia, viri extiterimus, tute optimè nosti, verbisq; minimè indiget: nam vt de me fileam, quisnam ignorat quanta bona Pythagoras iste, & Plato, & Aristoteles, & Chrysippus, reliqui denique in vitæ humanæ vsum contulerint? Verùm quibusnam contumeliis, quamuis tales exiterint

ὑμᾶς ὁ πρωτοπάραττος ἀτό-
πῳ παῤῥησιάδης ὕβρικεν, ἤ-
δη ἐρῶ, ῥητορ γάρ τις, ὥς
φασιν, ὤν, ἀφεὶς τὰ δικαστή-
ρια, καὶ τὰς ἐν ἐκέ-
νοις ἀδοκιμίας, ἐπόθει
ἀδηνότητος, ἣ ἁπᾶς ἐπι-
τύγχανε ἐν τοῖς λόγοις, τὸν
πᾶν ἐφ' ὑμᾶς ἀναπωσάς
μῦθον, ἃ πάσχει μὲν ἀγο-
ρᾶιος ἕκαστος, γόητας καὶ
ἀπατεῶνας ἀφαλεῖς, τὰ
πολλὰ δ' ἀναπίθανα κατα-
γελᾷ ἡμῶν, καὶ καταφρο-
νεῖ ὡς τὸ μηδὲν ὄντων, μᾶλ-
λον δ' καὶ μισεῖσθαι πρὸς τῶν
πολλῶν ἤδη ποιούμενος οὐ-
τὸς τὴν ἡμᾶς, καὶ σὺ τὴν φίλος
σοφίαν, φλυάρους καὶ λήρους
ἀφαλεῖς τὰ σὰ, καὶ τὰ σπου-
δαιότατα, ὧν ἡμᾶς ἐπαίδωσας
ἐπιχλευασμῷ λιτρίῳ,
ὅτι ἑαυτὸν μὲν ἀροτριᾶσθαι
καὶ ἐπανιᾶσθαι πρὸς τῶν θεα-
τῶν, ἡμᾶς δὲ ὑβρίζεσθαι φύ-
σα γὰρ ζωτικόν ἄρα ὁ πολὺς
λεως, χαίρουσι δὲ ἐρεθι-
σμοῖς καὶ λοιδορήμασιν, καὶ
μᾶλλον ὅταν τὰ σεμνότα-
τα ἅ-

exiterimus, ſceleſtiſsimus hic Parrhiſiades nos laceſſierit, iam dicere pergam. Cùm enim Rhetor, vt aiunt, fuiſſet, derelicto foro, ac illius exiſtimatione, quicquid vehementiæ ac orationis vigoris conſecutus eſt, vniuerſo illo contra nos ſe inſtruens, non deſinit maledictis inſectari, præſtigiatores ac deceptores ſubinde vocans: multitudinique vt nos derideat & contemnat, tanquam nullius ſimus momenti, perſuadet: quinimo multorum iam odium non in nos ſolùm, ſed contra te quoque, ô Philoſophia, ſuſcitauit, potiſsima etiam tua mendacia ac nugas appellans, & quæ nos edoctuiſti, ſubſannatione inceſſens, ità vt à ſpectatoribus laudemur, ac non vulgariter illi applaudatur. nos verò intolerandis afficiamur iniurijs. ¶ Vulgus ſiquidem eiuſmodi eſt vt plurimùm eſt naturæ, vt cùm res cauillatione ac maledicentia agatur, gaudeat: præcipuè cùm ea quæ abſolutiſſi-

τα ἂν λοιδωῦτα σχσύρη. ται. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πάλαι ἔχαιρον ἀεισοφάνει καὶ ὑπόλιδι, σωκράτη τοῦτον ἐπὶ χλευασίᾳ παράγουσιν ἐπὶ τὸν σκηνὸν, καὶ κωμῳδοῦσιν ἀλλόκοτόν τινὰ περὶ αὐτὸ τῆς κωμῳδίας. καί τοι ἐκεῖνοι μὲν κατ' ἐνὸς ἀνδρὸς ἐτόλμων τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν Διονυσίοις ἐφαμιλλώμενον αὐτῷ δῆλον, καὶ τὸ σκῶμμα, μᾶλλον δ' ἦθος ἐπῆν τῆς ἑορτῆς. καὶ ὁ θεὸς ἴσως χαίρει, φιλόγελως ὤν. ὁ δὲ τοὺς ἀεὶ σοὺς ξυγκαλῶν ἐκ πολλῆς προνοίας καὶ παρασκευασάμενος, καὶ βλασφημίας τινὰς ἐκ παλαιοῦ βιβλίου ἐγγράψας, μεγάλῃ τῇ φωνῇ σχολορράπτα κακῶς Πλάτωνα, Πυθαγόραν, Ἀρισοτέλει τοῦτον, χρυσίππου κάκιον, ἐμοὶ, καὶ ὅλως ἅπασιν, ὅτι ἑορτῆς ἐφιέσης, οὔτε ἰδίᾳ τι πρὸς ὑμῶν παθόν· ἔχει δὲ ἄντινα συγγνώμην αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, ἀμυνόμενον, ἀλλὰ μὴ ἄρχοντα αὐτὸν ὑβρίσαι, καὶ τὸ παλαιὸν λανθάνον, ὅτι

ma esse videntur, mordi. cùs arripiuntur: quemadmodum olim gaudebat, cùm Aristophanes & Eupolis irrisionis gratia Socratem hunc in scenam introducerent, Comœdiasq; absurdas quasdam de illo commentarentur. Et illi quidem contra virum unum talia sunt ausi: ac in Dionysiis, cùm id facere concessum esset, scommataq; pars quædam festiuitatis videretur, forsitanq; deus, cùm lepidus quispiam esset, delectaretur. at iste deliberatè, ac multo studio instructus, in optimos quosque inuectus est: librum enim ingentem blasphemijs quibusdam refertum conscripsit, magnaq; voce Platoni, Pythagoræ, Aristoteli huic, Chrysippo illi, mihi, omnibus denique maledicit, cùm illi nec festiuitas permittat, nec priuatim aliqua in re à nobis læsus fuerit. Parcendum enim illi foret, si talia miuriam repellendo non inferendo ageret. Et quod omnium

gra-

ὅτι ταῦτα ποιῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος, ὦ φιλοσοφία, ἀποδύεται· καὶ σπιλάδων τὸν διάλογον, ἐμπιτρον οἰκείων ὄντα, τοῦτο ξυναγωνιεῖται καὶ ἀποκινδυνεύει καθ' ὑμῶν, ἔτι καὶ Μένιππον ἀναπείσας, ἑταῖρον ὑμῶν ἄνθρωπον, ξυγκωμωδῆσαι μεθ' ὑμῶν πρὸς τοὺς ποιητάς, ἀνὴρ μὲν ὁ πάρεδρος, καὶ λατηγορῆσαι μεθ' ὑμῶν πρὸς τοὺς ποιητάς, ἀνὴρ ἄπαντων ἄξιον ὄντα, αὐτὸν ἀποκτεῖναι τῷ δίκτυ. ἃ τί γὰρ ἂν ἔπαθεν ἔλεγε, τὰ συμφέροντα δικαιότερον καὶ τοσούτων μαρτύρων; κἀδικώτερον γὰρ καὶ πρὸς ἐκείνους τὸ τοιοῦτον, ἃ ὑπέσχοντο αὐτὸν ὠφελήσειν, ὡς μὴ καὶ ἄν τις ἔτι καταφρονήσῃ φιλοσοφίας, ἐφ' ἑαυτῷ τῷ ὠφελίᾳ ἄγαν, καὶ ὑβριζόμενον ἀνέχεσθαι, ἐ μετριώτερος ἀπ' ἀναισθησίας καὶ ἀνοήτου ἂν νομίσοιτο. τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα τίνι φορητά; ὃς μεθ' ὑπερ ἀνοήτου, παρὰ γαλὴν

strema ruinam ferenda sunt?

grauissimum existit, sub tui nominis prætextu talia, ô Philosophia, facere audet: nec non eodem conatu, dialogo familiari nostro auxiliatore & mimo, contra nos vtitur. Quinetiam [8] Menippo, viro nobis amico persuasit, vt quamplurimùm in comicis illis cauillis sibi astiterit: qui solus non adest, neque nobiscum, prodita societate, accusat. pro quibus omnibus pœnas luere est dignus. Quid enim contra hæc dicere posset, cum exactissima quoque coram tot testibus carpere ausus fuerit? In quorum vtilitatem hoc quoque redundabit, si ipsum pœna affectum speraverint: nemo enim deinde philosophiâ tam facilè contemnere audebit. Proinde in hac re quietem agere, & iniuriantem tolerare, non medestiæ, sed extremæ ignauiæ & amentiæ indicio censendum esset. Cæterùm po-

Siquidem nos tanquam man-

γαγὼν ὑμᾶς ἐπὶ τὸ πωλητήριον, καὶ λύρυκα ἐπισήσας, ἀνεμισόλησεν, ὡς φασι, τὸν μὲν ἐπὶ πολλῶν, ἐνίοις δὲ πέντε δραχμῶν, ἐμὲ δ' ὁ πονηρότατος οὗτος δυ' ὀβολῶν. οἱ παρόντες δ' ἐγέλασαν, ἀφ' ὧν γε καὶ τί ἀνιηρὸν θαμὰ ἀγανακτήσαντες καὶ σὺ ἀξίως τιμωρήσασθε ἡμῖν, τὰ αἴσχιστα ὑβρισμένοις. ΦΙ. οὐκοῦν, ὦ Διόγνητε, ὑπὲρ ἁπάντων λαλῶν, ὁπόσα ἐκέλευ, ἅπαντα ἤρησας. ΠΑΡΡ. καὶ σὺ μὲν ἐκέλευες ἡμᾶς ὡς ἐρρωμενέστατα ἐγκαλεῖν τῷ ἀνθρώπῳ. σὺ δέ, ὦ Παρρησιάδη, κέλευε ἡμᾶς τὸ μέτρον. σοὶ γὰρ τὸ ὕδωρ ῥεῖ νῦν, μὴ μέντοι ἔτι. ΠΑΡ. ἀπαντα μὲν, ὦ Φιλοσοφία, κατηγόρησεν Διογένης, ἀλλὰ τὰ πλεῖστα, ὅσα ἐν ἐκκλησίᾳ, ἐν οἷς ἔστι σαθρὰ, παρείληπται. ἐγὼ δὲ τοσοῦτο δέω ἔχαρ γε νῦν σθαι, ὡς ἐν ἔπορ αὐτὰ, ἃ ἀπολογίαν τινὰ μεμελετικὼς ἀφῖγμαι, ὥστε μὴ εἴ τινα ἃ αὐτὸς οὗτος ἀπεσιώπησεν, ἃ ἐγὼ μὴ πρότερον

cipia in venalitium deducens, praeconis, vt aiunt, voce diuendidit, nonnullos precio ingenti, quosdam mina Attica, me verò sceleratissimus ille obolis duobus, ita vt circunstantibus risum moueret. Eam ob causam indignatione perciti, in illum manus iecimus, teq; rogamus, vt nos turpissimis affectos iniurijs vlciscaris. ❧ REVIVISC. Euge, ô Diogenes, pro cunctis, vt decebat, egregiè peroràsti. PHILOS. Desinite inuicem laudare. Infunde responsum: tu verò Parrhisiades dicere pergas: nunc enim tibi aqua defluit. ne igitur cunctaris. PARR. Non omnia mea, ô Philosophia, in accusatione sua Diogenes recensuit: verùm magna ex parte, quæ difficiliora erant, nescio qua ratione ductus, prætermisit. tantùm verò aberit vt me illa minus dixisse negem, vel præmeditatem excusationem quandam prætendam, vt si qua ille idem retiuit, vel ego antè

haud

πρότερον ἔφθασα ἀρήκως, νῦν
πεφάσθαι μοι δοκῶ. ἔτω γὰρ
ἂν μάθοις ὅς τινας ἀπεκάρυς
ζον, καὶ λαμὸς ὑπόρνους, ἀλα-
ζόνας καὶ γόητας ἀρτιλόγους. ἀλ-
λά μοι μόνον τῦτο παραφυ-
λάξατε, ἃ ἀληθῆ περὶ ἐμοῦ
λόγῳ ἐρῶ, ἐ δόλῳ βλάσφημον,
ἢ πρᾶγμ φαύλοις ἔχων ὁ λό-
γος, ὑπόπτον λελέχθαι μοι,
ἀλλὰ ἐκείνοις ἂν οἶμαι δίκαιό
τερον ἀπιδεῖν, τὰ τοιαῦτα
ποιεῖν δεδοικόσι. ἐγὼ γὰρ, εἰ καὶ τά
χιστ ξυνῆδειν ὅτι ὅσα τοῖς ἐμ-
λόγοις τὰ δυσχερῆ ἀναγ-
καῖον πάσχειν, ἀπάτῃ καὶ
ψεύδει, καὶ θρασύτητι καὶ
βολῇ, καὶ ὠθισμοῖς καὶ μυρί-
οις ἄλλοις. ταῦτα μὲν, ὥσπερ ἐς
τοὺς λόγους, ἀπέφυγον. ἐπὶ δὲ τὰ
σὰ, ὦ Φιλοσοφία, καλὰ ὁρ-
μήσας ἐξίοιμι, ὁπόσον ἔτι μοι
λοιπὸν τοῦ βίου, καθάπερ ἐκ
βάλης καὶ κλύδωνος, ἐς σὸν
λιμένα τινὰ ἐσπλέω-
σας, ὑπὸ σοὶ σκηπόμενος κα-
τασβῆναι. λίπαρὲς μόνον
παρέκυψα ἐς τὰ ὑμέτερα,
σὺ μὲν,

haud protulerim, nunc vel præcipuè expedire videar. ita enim intelliges quosnam arrogantes & præstigiatores appellans diuulgarim, aut maledictis meis lacessierim. Proinde hoc solùm mihi considerate, nunquid in cunctis veritatem dixero. Quòd si blasphemi vel asperi quid in se, oratio habere videbitur, non me recusarguendum, sed rectiùs (vt arbitror) illos qui talia committunt, accusandos esse puto. Ego siquidem confestim ac percepissem, quantis incommodis Rhetores degrauari necessum esset, deceptionibus scilicet, mendacijs, temeritate, clamore, pressionibus infinitis denique alijs: hæc quidem, vt decebat, cuncta declinaui, ad tuaq; ô Philosophia, bona aspirãs, quantũ mihi vitæ adhuc reliqui esset, tanquam ex fluctuatione ac tempestate in tranquillum quendam subiens portũ, sub tua protestione viuere expectabã, ac posteaquam ad vestra tantummodo transgressus essem.

φὴ μὲν, ὥσπερ ἀναγκαῖον ἦν, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ἐθαύμαζεν ἐφ' ἅπασι βίοις νομοθέτας ὄντας, καὶ δοῖεν ἂν αὐτὸν ἐπαγομένοις χεῖρα ὀρίγουσας, τὰ ἀκμιαῖα καὶ ξυμφορώτατα παραινοῦντας, εἴ τις μὴ παραβαίνοι αὐτὰ, μὴ δ' ἀνελιττόμενοι, ἀλλὰ ἀληθῶς ἀρβλίπτοιεν τοὺς κανόνας, ἂς πεπιθέκασι, πῶς τέτους ῥυθμίζοι καὶ ἀπεθυμοῖ τὸν ἑαυτοῦ βίον, ἦπερ οὐ Δία καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς αὐτὸς ὀλίγοι ποιοῦσιν. ὀλίγοις δ' ὠφελοῦς, ἐπείρωτι Φιλοσοφίας ἐχομένοις, ἀλλὰ λόγης μόνον τῆς ἀπὸ τοῦ πράγματος, τὰ μὲν πρόχειρα ταῦτα, καὶ δημόσια, καὶ ὁπόσα παντὶ μιμᾶσθαι ῥᾴδιον, ἵν' μάλα ἑτοίκοτας ἀναθοῖς ἀνδράσι, ἰδὲ γεγαρμένοις, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὸν ἀναβολὴν. ἐνὶ δὲ τῷ βίῳ, καὶ τῶν πραγμάτων ἀντιθιγομένους ὧν σχήματι, τὰναντία ἁμῶν ἐπιμελῶνται, καὶ διαφθείρουσι τὸ ἀξίωμα τῆς φιλοσοφίας, ἀγανάκτουν, καὶ τὸ

te quidem, prout conueniens erat, ac reliquos omnes qui vitae optimae institutores fuissent, admirabar, tanquam qui manus ad eos festinantibus porrigerent, ad optimaque & vtilissima adhortarentur, si quis solùm ea transgressus non esset, seu neglexisset, verùm firmiter regulas quas tulissetis inspexisset, ad illasque vitam suam direxisset ac instruxisset: quod quidem per Iouem inter nos pauci facere consueuerunt. Cùm verò quàm plurimos cernerem philosophiae amore minimè teneri, verùm ob huius rei gloriolam solam, promptaque haec ac vulgaria, & quaecunque omnino faciliter imitantur, admodum rectè bonorum instar virorum assumere, barbam quam, ac incessum, necnon indumium, caeterùm vitam ac eorum actus formae contradicere, vobisque penitùs contraria exercere, ac professionis dignitatem corrumpere: indignabar, vidcba-

τὸ πρᾶγμα ὅμοιον ἰδόκει μοι, καθάπερ ἄρ' ἄ τις ὑποκειτὸς τραγῳδίας, μαλθακὸς αὐτὸς ἄν, καὶ γυναικίας, Ἀχιλέα ἢ Θησέα, ἢ καὶ τὸν Ἡρακλέα ὑποκείνοιτο αὐτὸν, μήτι βαδίζων, μήτι φθεγγόμενος ἁρμοδίως, ἀλλὰ θρυπτόμενος ὑπὸ γυναικείου προσώπου, ἅμα δέ ἄρα ἂν καὶ Ἑλένην ποτὲ ἢ Πολυξένην ἀναδέχοιτο, πῶς τοῦ μιμεῖσθαι αὐτὰς προσοικότα, ἐκ ὅπως ὁ Ἡρακλῆς ὁ Καλλίνικος. ἀλλά μοι δοκεῖ, τάχιστ' ἄν τις ἐπιτρίψαι τῷ ῥοπάλῳ πρόσωπον τὸν ζωίλου, αὐτόν τε καὶ τὸ πρόσωπον, ὅτας ἀτίμως καταστιγματισμένος πρὸς αὐτῶν. ζωίλους καὶ αὐτοὺς ὑμᾶς πάσχοντας ἐπ' ἐκείνων ὁρῶν, ἐκ κόγχαν τὴν ἀσχωλίαν τῆς ὑποκρίσεως. ἐ μὲν γὰρ ὄντες ἐτόλμησαν ἀρρένων προσώπων μεταβαίνειν, ἢ τὸν ἐν Κύμῃ ὄνον μιμήσασθαι, ὃς πονηρὸν μεταβαλόμενος, ἐξὸν λέων αὐτὸς ὢν πρὸς ἀγνοοῦντας τοὺς Κυμαίους, ἐχρήσατο μάλα πραχεῖ καὶ ἥκατι.

videbatur, mihi res admodum similis esse Tragico mimo, qui mollis esset ac muliebris, Achillem verò seu Theseum vel [u] Herculem ageret ipsum: cùm tamen neque heroicè incederet, neque loqueretur, verùm ita sub tali lasciuiret persona, vt nec Helena vel Polyxena, cùm id earum modestiæ minus conueniret, tolerare possent. taceo Herculem Callinicum, qui, vt mihi videtur, quamprimum conuersus clauâ talem verberasset, ipsum inquam, ac personam illam quæ tam effœminatè eum repræsentando contaminasset. Talia igitur cùm vosipsos quoque ab illis perpeti viderem, non tuli hypocritæos impudentiam, si cùm simiæ essent, heroum personas assumere, vel [x] Cumanum illum asinum imitari auderent, qui leonina indutus pelle, leoquoque ipse videri volebat, cùm aduersus [y] Cumenses ignaros admodũ horrendè

καταπυγοτάτην, ἄγει δέ τις αὐτὸν ξυνών, καὶ λέοντα λέξαι καὶ ὄνον, ποικάκις ἔπαιξε, ἢ ἀπεδίδαξε ποιεῖν ζῶια ξύλινα. ὃ δὲ μάλιστά μοι δοκεῖ πονηρὸν, ὦ Φιλοσοφία, λατρεύεται, τάλαν λῶ. οἱ γὰρ ἄνθρωποι, εἴ τινα τάλαν ἐώρων πονηρὸν, ἢ ἀσχήμονα ἢ ἀσελγῆ τι ἐπιτηδεύοντα, ἐκ ἴσιν ὅς τις ὁ φιλόσοφον αὐτὸν ἐτιθετο, καὶ τὸν Χρύσιππον ἢ τὸν Πλάτωνα ἢ Πυθαγόραν, ἢ ὅτι αὐτὸν ἐπώνυμον ὁ διαμαρτάνων ἐαυτὸν ἐποιεῖτο, καὶ τὸς λόγους ἐποιεῖτο, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκείνων βίβλων πονηρὰ πρὸς ὑμᾶς ἤλεγον, τῶν τε πονηρῶν πονηρότατον· ἐπὶ γὰρ παρὰ ξένους τας ὑμᾶς ἢ ἐξέτασις αὐτῶν ἐγίνετο, ἀπ' ὑμῶν δὲ ἐν πολλῶν. ἐκεῖνον δ' ἐώρων ἅπαντες ἤδη καὶ ἄσημα ἐπιτηδεύοντα, ὡς τι ἐρέμβου ἐπιφανεσθαι μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ ὁμοίᾳ διαβολῇ συγκατακαθῆσθαι. ταῦτα οὐκ ἔφερον ἔγωγε, ἀλλ' ἔλεγχον αὐτὸς καὶ διέβαλλον

asperè rugiret, donec hò-spes quidam ipsum non leonem, sed asinum esse deprehendisset, verbis redarguisset, fustibusq; insecutus verberasset. Præsde quod maximè intolerandum mihi videbatur, id erat: nemo non hominum, si quempiam ex illis flagitiosum, seu turpe, aut impudicum aliquid committere vidisset, confestim Philosophiam ipsam, siue Chrysippum, aut Platonem, seu Pythagoram, vel cuiuscunque cognomen vel doctrinam delinquens ille assumpserat, accusabat: & quoniam ille coinquinatè viuebat, homines malè quoque de vobis multis antea seculis defunctis, coniectabantur (non enim de viuentibus vobis inquisitio fiebat, sed iam expedibus sublatis) omnes verò cùm manifestè cernerent quàm molesta & impudica ille committeret, vos quoque indicta causa condemnabant, ac pari calumnia dilacerabant. Ego verò cùm hæc cernerem, ferre non potui: verùm eos

redar-

ἐκεῖνον ἀφ' ὑμῶν· ὑμᾶς δ', τιμᾶν ἐπὶ τούτοις ἄξιον, ἐς δικαστήριον ἄγειν. ἐκὼν δ' ἂν τινα καὶ τῶν μυημένων ἑλὼν, ἐξαγορεύοντα τῶν θείων τὰ ἀπόῤῥητα, καὶ ἐξορχούμενον ἀγανακτήσω, καὶ διαλέξω, ὡς τὸν ἀσεβοῦντα ἐπιτίθεσθαι εἰκὸς; ἀλλ' ὁ δίκαιος, ἐπεὶ καὶ οἱ ἀθλοθέται μάστιγα ἐπάγουσιν, ἵν' τις ὑπὸ κεντεῖ Ἀθηνᾶν, ἢ Ποσειδῶνα, ἢ τὸν Δία ὑποδυόμενος, μὴ καλῶς ὑποκρίνοιτο, μὴ δὲ κατ' ἀξίαν τῶν θεῶν· καὶ ὅλως τε ὀργίζονται αὐτοῖς ὑπηνέμοις, ὅτι τὸν σκευοποιὸν αὐτὸν τὰ πρόσωπα, καὶ τὸ σχῆμα ἐνδιέλυσάτο, ὑπέτριψαν πολὺν τοῖς μαστιγοφόροις, ἅμα καὶ ἤδοιντο ἄν, οἶμαι, μαστιγουμένῳ· οἰκέτην μὲν γὰρ, ἢ ἄγγελον μὴ δεξιᾶς ὑποκείνασθαι, μικρὸν τὸ πλάσμα· τὸν Δία δὲ, ἢ τὸν Ἡρακλέα μὴ κατ' ἀξίαν ἐπιδείξασθαι τοῖς θεατῆς, ἀπρεπέστατον ὄν, καὶ αἰσχρόν.

redarguebam à vobis? secernebam: vos verò honore propter hæc me dignum, in iudicium rapitis. Nunquid igitur si initiatum quempiam viderem occulta deorum prodentem, ac in publicum efferentem mysteria, ideò indignarer & reprehenderem, me impium esse existimaretis? Aliqui minùs iustè, quandoquidem certaminum quoque præfecti, mimos qui vel Palladis, vel Neptuni, seu Iovis assumpsêre personam, non tamen commodè nec ex deorum egere dignitate, flagellare consueuerunt: at ij minimè irascuntur illis, si flagelliferos quempiam personæ ornatum, seu formæ decoratum verberare iusserunt, verùm (vt arbitror) vapulantes potiùs laudare consueuerunt. Seruum enim, vel nuncium minus aptè repræsentare, paruus error: at Iovem ipsum, seu Herculem, haud pro dignitate spectatoribus ostendere, turpe ac piaculo simile esse

ἀσχόλον. καὶ γὲ αὖ καὶ τόδε πάντων ἀτοπώτατόν ἔστιν, ὅτι τοὺς μὲν λόγους ὑμῶν πάνυ ἀκριβῶσιν οἱ παῖδες αὐτῶν· καθάπερ δ' ἐπὶ τούτῳ μόνον ἀναγινώσκοντος αὐτοὺς καὶ μελετῶντος, ὡς τὰς ναυτίας ἐπιτηδεύοιεν οὕτω βιῶσι. πάντα μὲν γὲ, ὅσα φασίν, οἷον χρημάτων μεγαλοφροσύνην, καὶ λόγους, καὶ μόνον τὸ καλὸν οἴονται ἀγαθὸν εἶναι, καὶ ἀόργητον εἶναι, καὶ τῶν παρόντων τούτων ὑπερορᾶν, καὶ ἐξ ἰσοτιμίας αὐτοῖς δεῖν ἡγεῖσθαι, καλὰ, ὦ θεοὶ, καὶ σοφὰ καὶ θαυμάσια λέγουσι. οἱ δὲ καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐπὶ μισθῷ διδάσκουσι, καὶ τοὺς πλουσίους τεθήπασι, καὶ πρὸς τὸ ἀργύριον διακεῖνται, ὀργιλώτεροι μὲν τῶν ἐλαφείων ὄντες, δειλότεροι δὲ τῶν λαγωῶν, λοιδορητικώτεροι δὲ τῶν πιθήκων, ἀσωτότεροι δὲ τῶν ὄνων, ἁρπακτικώτεροι δὲ τῶν γαλῶν, φιλονεικότεροι δὲ τῶν ἀλεκτρυόνων. τοιαῦτα γίλωτα ὀφλισκάνουσιν, ἐθιζόμενοι ἐπὶ τούτοις, καὶ περὶ τῶν πλουσίων ἐὰν ἀπόντων παρα-

videtur. Quinimò & hoc omnium est absurdissimum, quòd cùm multi dogmata ex eis vestra exactè calleant, ita tamen viuunt, ac si ideò tantùm illa legerint, ac meditando operam impenderint, vt contraria exercere possint. Cuncta enim quæ dicunt, veluti pecuniæ contemptum, gloriæ contemptum, solumq; honestum bonum esse arbitrari, ita vacuum esse, & splendida quoque despici debere, bonis æqualiter perfruendum esse. honesta per deum admiranda: sapientiæ & veritatis sunt plena at ij qui hæc ipsa sub mercede docent, & diuites admirantur, & argento inhiant, A caniculis iracundiores, leporibus timidiores, simijs blandiores, asinis petulantiores, felibus rapaciores, gallis cõtentiosiores. ita igitur affecti, quid aliud quàm risum mouent, inuicem circa diuitum ianuas se conculcantes, cœnasq; diuersas

παραπεμπόμενοι, καὶ δεῖπνα πολυάνθρωπα δαπανῶντων, καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις ἐπαινοῦντων φορτικῶς, καὶ πίνα τῶν καλῶς ἐχόντων ἐμφορούμενοι, καὶ μυμψίμοιροι φανόμενοι, καὶ ἐπὶ τῆς λύπης ἀτιρπῆ καὶ ἀπρεπὰ φιλοσοφοῦντες, καὶ τὸν ἄκρατον, φέροντος. οἱ ἰδιῶται δὲ, ὑπόδοι ξυμπίνουσι; γελῶσι δηλαδὴ, καὶ λαοτραπέζοις φιλοσοφίας ἐπὶ τοιαῦτα λοιδόρματα ἐπιφέρα. τὸ δὲ πάντων ἄσχετον, ὅτι μὴ ἀγνοῦς δεῖσθαι λέγων ἕκαστος αὐτῶν, ἀπὸ μόνου πλούσιον εἶναι τὸν σοφὸν λυπεραχθῆς, μικρὸν ὕστερον ἀπὸ πλουτῆσθαι, καὶ ἀγανακτῆ μὲν λαβὼν, ὅμοιον ὡς εἴ τις ἐν βασιλικῷ σχήματι ὀρθὴν τιάραν ἔχων, καὶ διάδημα καὶ ἄλλα, ὅσα βασιλέως γνωρίσματα πρόσωπον, τῶν ὑποκριτῶν διάφορον. ὅταν μὲν ἔρ αὐτὸς τί δεῖ λαμβάνειν, πολὺς ὁ περὶ τῶ λοιδωνικὸν δεῖν λόγος, καὶ ὡς ἀδιάφορον ὁ πλοῦτος, καί τι δεῖ τὸ χρυσίον, ἢ ταρύσιον, ἀλλ' ἐν τοῖς ὠγιαλοῖς ψηφίδων

appetentes, & in illis ipsis maleste laudantes, ac vltra honestatem se ingurgitantes, cuncta reprehendentes, & inter calices illepida & absona philosophantes, merum denique minimè ferentes? Idiotæ verò, quos conuiuio interesse contingit, ridèt scilicet, ac Philosophiæ, quonam piacula talia producat, insultant. Est & illud omnium absurdissimum, quòd cum vnusquisque nullius rei indigere affirmat, sed solum sapiente diuitem esse vociferatur, paulò tamen pòst accedens postulat: & si non accipit, indignatur, pariter ac si quis regiè ornatus arduam gestet tiaram, nec non diadema, & reliqua signa regia, friuolarum tamen rerum indigus mendicet. Proinde cùm ipsi quid accipere debent, multus quòd omnia communia esse contiemat, sermo, & quòd indifferentes diuitiæ, & aurum vel argentum nil à litoralibus differat lapillis.

ἀφίεμαι· ὅταν δέ τις ἰωνικείας ἀνόμφος ἑτέρου ἐν πενίᾳ καὶ φίλου ἀφ' ἑαυτοῦ, ὀλίγα αὐτῷ προσελθών, σιωπὴ καὶ ἀπορία, καὶ ἀμαθία, καὶ πενιχρότης τῶν λόγων, πρὸς τὸ ἐναντίον. οἱ δὲ πολλοὶ περὶ φιλίας ἱκανοὶ λόγοι, καὶ ἡ ἀρετὴ καὶ τὸ καλόν, ἃ οὐδὲ ὄνυξ ποτὲ οἴχεται πάντα ταῦτα ἀκροτάμβατα, πλεόνεκτα ἐς ἀλήθειαν ἴσα, μάτην ὁσημέραι πρὸς αὐτῶν ἐν τοῖς ἀμφιθέατος σκιομαχούμενα μέχρι γὰρ τούτου φίλοι ἕκαστοι αὐτῶν, ἐς ὅσον ἂν μὴ ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ πρόβατον ἐν τὸ μέσον, ἢν δέ τις ὀβολὸν ἐπιδείξηται μόνον, πίπτουσι μὲν ἡ ἀρμονία, ἄσπονδα δὲ καὶ ἀκήρυκτα πάντα, καὶ τὰ βιβλία ἐξέπεσε, καὶ ἡ ἀρετὴ πέφευγε. οἷόν τι καὶ οἱ κυσὶ πάσχουσιν. ἐπειδάν τις ὀστέον ἐς μέσον αὐτοῖς ἐμβάλῃ ἀναπηδήσαντες δάκνουσιν ἀλλήλους, καὶ τὸν προπάντα τὸ ὀστέον ἁρπάσαντα λυγίζεται. καὶ βασιλεύς τις Αἰγύπτιος, πιθήκους ποτὲ πυρρίχισαι διδάξαι, καὶ τὰ θηρία

At cùm vetus quispiam amicus & familiaris auxilij indigens accedit, & paucula quædá ex multis postulat, taciturnitas & indigentia, & ruditas, & dictorũ in contrarium palmodia, varijq; de amicitia sermones illi, nec non virtus ac honestum quónam abeant, ignoro. Sunt enim B *verba hæc verè pennata, & penitùs euanescentia, quæ illi frustra in quotidiana conuersatione, umbratili inter sese iactitant pugna. Eo usq; enim vnusquisq; eorũ amicus existit, quousq; ne de argento neq; de auro, seu de cãmado agitur. quòd si quis obolũ tantummodo ostenderit, confestim pax soluitur, ac omnia turbantur, implacatáq; redduntur: libri excidũt, & virtus aufugit: quèadmodum & canibus euenit, inter quos si quispiã os proiecerit, conuestim exiliunt, ac inuicè mordent, & illi qui prior os rapuit, allatrant. Fertur Aegyptius rex quidam simias vt tripudiarent instituisse, ani-*

maliáq;

(μιμητὰς ἀνθρωπίνων) ἐπαίειν ταχιστα καὶ ὀρχεῖσθαι, καὶ ὀρχήσεις ἀμπεχόμενα, καὶ πρόσωπα περιτιθέμενα, καὶ μικρὸν οὐδὲν ἀπεῖναι τοῦ θέαν, ἄξιον ἦν εἰς θέαν ἐλθεῖν ἐπὶ μάντα τὸν λόγον ἔχων, ἀφεῖναι εἰς τὸ μέσον. οἱ δὲ πίθηκοι ἰδόντες, καὶ ἐκπαθόμενοι τῆς ὀρχήσεως, τῶν ὅπερ ἦσαν, πιθήκων ἐγένοντο ἀντὶ πυρρίχιστῶν, καὶ ξυνέτριβον τὰ πρόσωπα καὶ τὴν ἐσθῆτα διαῤῥήγνυον, καὶ ἐμάχοντο περὶ τῆς ἀκάρας πρὸς ἀλλήλους· τὸ δὲ σκίωτάγμα τῆς πυρρίχης διελύετο καὶ διατριβὴ ἀπὸ τοῦ θεάτρου διαπεσοῦσα καὶ οὐδὲ ποιοῦσι, καὶ ἔγωγε τοὺς διέντας καπῶς ἠνάγκασμαι καὶ ὅποτε παύσομαι διελέγχων καὶ λοιδορῶν, περὶ ὑμῶν δὲ, καὶ τῶν ὑμῖν παραπλησίων (εἰσὶ γὰρ, εἰσί τινες ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίαν ἁπτόμενοι, καὶ τοῖς ὑμετέροις νόμοις ἐμμένοντες) μὴ οὐ τὸ μανείλων ἐγὼ, ὡς βλασφήμου ἅπαν τι ἢ σκιᾶς· ἢ τί γὰρ ἂν ἄπαν ἔχοιμι; τί γὰρ ἐμοὶ τοιοῦτο βιβλίον;

malisq; (nam admodum ad res humanas imitandas sunt apta) celerrimè didicisse vt personata ac purpurata saltarent: eratq; admodum visu res digna, donec spectator quispiam vrbanus muceo è sinu depromptas in medium abiceret id simiæ videntes tripudij oblitæ, id quod erant, simiæ pro saltatoribus euaserunt, personas conterebant, vestitum discerpebant, inuicemq; pro fructibus depugnabant, ita vt pyrriches ordo dissolueretur, à theatroq; rideretur. Talia & hi perpetrant, quos ego conuicijs infectatus sum, nec vnquam redarguere & comicis morsibus impetere desinam. Verùm non ita insanio, vt in vos, seu vobis similes (sunt enim, sunt profectò nonnulli qui verè philosophiam amplectantur) blasphemiæ quid, vel simulatum euomam, quamuis si quid haberem quod dicerem, nunquid hoc non ad vitam reducere deberet?

At vos

τὸς δ' ἀλαζόνας ἐκάνας, καὶ θεοῖς ἐχθρὸς, ἄξιον οἶμαι μισεῖν. ἢ σὺ γὲ, ὦ Πυθαγόρα καὶ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε καὶ Αἰσθρινδ', τί φατὲ πρόσφορον ὑμῖν τοὺς τοιάδε τους', ἢ οἰκεῖόν τι καὶ ξυγχωρεῖ ἐπιδείκνυσθαι τῷ βίῳ; ἢ Δία Ἡρακλῆς, φασὶ, καὶ Πίθηκον. ἢ διότι πάνυ ἴσασι, καὶ φιλοσοφεῖν ἀσκοῦσι, καὶ σκυθρωποί εἰσι, διὰ τοῦτο καὶ ὑμῖν ἑπόμενον αὐτὸς; ἀλλ' ἴσως ἂν, εἰ μὴ θανοὶ γὲν ἦσαν, καὶ ἐπὶ τῆς σκοπιᾶς αὐτῆς· νῦν δὲ βέλτιον ἂν γὺψ ἀηδόνα μιμήσατο, ἢ οὗτοι Φιλοσόφους. ἄρτιον τὰ παρ' ἐμοὶ τῷ δόξαν ἔχον· σὺ δὲ, ὦ Ἀλήθεια, μαρτύρει πρὸς αὐτὰς ἃ ἀληθῆ ὄν. Φι. μιτάσχου, ὦ Παρρησιάδη, μοι ῥητέον ἔτι. τί ποιοῦμεν ὑμᾶς; πῶς ὑλὴν ἥρμοσται ἀνὴρ ἔλεγεν; Αρε. ἐγὼ μὲν, ὦ Φιλόσοφε, μιτάξω λέγοντος αὐτοῦ, κατὰ τῆς γῆς ἀιδίως ἀνεχόμενος, οὕτως ἀληθῆ πάντα ἔπεν. ἐγνώκεσαν

At verò vt glorioſi illi & deo inimici odio habeantur, admodum di. num exiſtimo. Proinde tu Pythagora & Plato, & Chryſippe, & Ariſtoteles, nunquid tales vobis congruere, vel in humanæ vitæ vſum familiare ſeu conueniens quid oſtendiſſe dicitis? Ita per Iouem, inquiunt Hercules & ſimia. An quia barbas nutriunt, & ſeueritatem præ ſe ferre; philoſophiam quoque exercere videntur; ideo vobis ſimiles eramus? Quinimò pertuliſſem, ſi ad ſimulationem ipſam quoque apti fuiſſent: nunc verè citiùs vultur laſciuiam imitabitur, quàm illi Philoſophos. Proinde quæ pro me ipſo dicenda erant, expoſuit at tu Veritas, nunquid vera ſint teſtificare. PHIL. Nunc longiùs, ô Parrhiſiade, abſiſte. quid vobis agendum erit? quomodo vobis vir dixiſſe videtur. VIRT. Ego quidè ô Philoſophia, interim cùm iſte peroraret, terram ſubire optabam. adeò vera omnia protulit. Si-

quidem

ἐγὼ ἄρα ἐγὼ, ἀκέσασ' ἕκαστον
τῶν ποιουμένων αὐτὰ, καὶ ἁρμόττον μὲν ἐδόκουν τοῖς πεπραγμένοις τοῦτο μὲν εἶναι, τοῦτο δὲ οὔ· καὶ ὅλως ἐνδεχομένους ἄνθρας ἐναργῶς· καὶ γὰρ ἐπί τισι γραφῆς, τὰ πολλὰ ἀπεικονίσεις, οὐ τὰ σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς αὐτὰς εἰς τὸ ἀκριβέστατον ἀπεικάσας. ΧΙ. Καὶ ἐγὼ πάνυ ἐρυθριάσασα, ὦ Ἀρίστη. ὑμᾶς δέ τί φατε; ΑΝΑ. τί δὲ ἄλλο ἢ ἀφεῖσθαι αὐτὸν τῆς αἰτίας καὶ ἔγκλήματος, καὶ φίλον ἡμῖν, καὶ εὐεργέτην ἀναγορεύεσθαι; τὰ γοῦν τῶν Ἰλιέων ἀτυχοῦς πεπόνθαμεν, τραγῳδούμενοι τοῦτον ἐφ' ἡμᾶς ἐπανήκαμεν, ἀσόμενον τὰς Φρυγῶν ξυμφοράς. ἀδίκως γάρ, καὶ τοῖς θεοῖς ἐχθρὸς ἐπραγῳδήθη. ΔΙ. καὶ μάλα, ὦ Φιλοσοφία, καὶ ἐπαινῶ τὸν ἄνδρα, καὶ ἀναθήσομαι τὰ κατηγορήματα, καὶ φίλον ποιοῦμαι αὐτὸν, γενναῖον ὄντα. ΦΙ. εὖγε, ὦ Παρρησιάδη, ἀφίημί σε τῆς

quidem audiens unumquemque qui talia faceret, agnoscebam. interimq; dicta alia quæ in hunc, alia verò in eum qui grauia perpetraret, referebam. etenim perquàm manifestè viros tanquam picturam quadam cuncta conferens, expressit: ac non solùm corpora, sed & animas ipsas admodum exactè designauit. PHIL. *Et ego quoque, ô Virtus, admodum erubui: vos verò quid dicitis?* REVIVISC. *Quid aliud, quàm à crimine eum absolui, inter amicos & benefactores nostros ascribi debere? Planè etenim & nobis idem quod Ilienſibus euenit, qui hunc tanquam Tragœdum quempiam aduersus nos excitauimus, qui Phrygum decantaret calamitates. Canat igitur, & dei inimicos tragicè exagitet.* DIOG. *Et ego quoque, ô Philosophia, admodum virũ laudo, ac cuncta quæ illi obieci execror: & quia generosus est, amicum eum facio.* PHIL. *Euge, ô Parrhisiades, quoniam in omni-*

σι τῆς ἀτίας, καὶ ἀνάσας τᾶς, καὶ τὸ λοιπὸν ἴσθι ἡμῖν τρ& ἄρ. Παρ. πθσκυνήσα τὼ γε πρότω, μᾶλλον δ παγκάλτερον αὐτὸ ποιῆσαι μοι δοκῶ· σιμνότερον ἦρ, ὦ μίγα σιμνὰ νίκη, τὸν ἐμὸν βίοτον λατίχοις, καὶ μὴ λήγοις σεφανῦσα. Αρι. ἐκῶν ἀντίρου ἱερατῦρ& ἔτι λαταρχόμενα, πθσαλῶμ λιπόνους, ὡς δίκλιο ἐπάγουσιν, ἀνθ' ὧν ἄς ἀμᾶς ὑβείζουσι. λατηγορέσα δ Παῤῥησιάδης ἐπάτω. Παρ. ὁρᾶς, ὦ Αριτὲ, ἅπανας, ὧν σὺ πᾶ Συλλᾶ γισμὸ, λατακύψας ἐς τὸ ἄστυ, πθσπάρυθι ζῆς φιλοσόφυς. Συλ. ἄκου, οἶσα· ζῆς φιλοσόφους ἄκαν ἐς Ακρόπολιν, ἐκκλησιομένους ἐπὶ τᾶς Αρετᾶς καὶ Φιλοσοφίας, καὶ Δίκας. Παρ. ὁρᾷς; ἐλίγοι σωμ ἐρχονται, γνωρίσαντό τὸ κίρυγμα· ἅπαις γὰρ ἀνδρίας ἐι τὰν δίκλιν. οἱ πολλοὶ δ αὐτῶν ἐδ σχολὴν ἄγουσιν, ἀμφὶ τὰς πλουτίας ἔχοντα.

in omnibus superior euasisti, ab accusatione te absoluimus. dehinc verò noster eris. PARRH. Hanc optimam adorauí: verùm aliud magis Tragicum opus mihi superesse puto: siquidem, ô valde veneranda Victória, quotidie vitam meam venerabilem reddis, nec coronare desinis. VIRTVS. Nunquid igitur illos citemus, ac de secundo iam ordiamur certare? vt pœnas ob ea propter quæ in nos iniurij fuere, expendant: Parrhisiades autem vnumquemque accusabit. PARRH. Rectè, ô Virtus, elocuta es. quapropter heus tu minister Syllogismę, ocyùs in vrbem deflectere, Philosophosque vt præstò sint, citare pergas. SYLL. Audi, tace, philosophos vt in arcem ascendant, ac de virtute, philosophia, ac iustitia ratione reddant, cito. PAR. Vidēne? pauci citationi obedientes conuenium: partim verò iudicium timēt, ac plurimi ociosi non sunt. circa diuites enim versantur.

si ve-

ἐὰν βούλῃ πάντας ἴκεσθαι, ἴκεσο πρὸς τάδε, ὦ Συλλογισμέ, λέγε τοῦτο, Φιλ. μηδαμῶς, ἀπὸ σοῦ, ὦ Παῤῥησιάδη, ἥδιστα ἂν ταῦτα ἐμάθομεν. Παῤ. ἄκουε τόδε χαλεπόν. ἄκουε, εἴγε ὅσοι φιλόσοφοι εἶναι λέγουσι, καὶ ὅσοι προσήκειν αὐτοῖς οἴονται τὸ ὄνομα ἔχειν, ἴκεσθαι εἰς Ἀκρόπολιν ἐπὶ τὸν ἀγχόμυλον. δύο μυῶν ἑκάστῳ δοθήσονται, καὶ σησαμοῦς πλακοῦς· ὃς δ' ἂν πάχιστα βαθὺ ἐπιδάξῃ, καὶ πλάτιστα θύλακον ἐχάδωρ, οὗτός τι προσπιπτέτω λομίσεσθαι δ' ἕκαστον σωφροσύνῃ μὲν καὶ δικαιοσύνῃ, ἃ ἐγκράτειαν μηδαμοῦ ἐκ ἀναγκαῖα ἦ ταῦτα γε, ἢν μὲ παρῇ πόθεν ἢ συλλογισμὸς ἐξ ἅπαντος. ὁ δ' ἥκιστα ἄνω τούτων ἐν φορᾷ. κἄτα δ' ἐν μέσοισι δύο χρυσοῦ τάλαντα. τῷ δόμῳ, ὃς μετὰ πᾶσιν ἀσφαλῶς ἔχοι ἂν βαδᾷ, ὡς πλάρης μὴ ἀνοδος ὀθνείοις μηδαμῶς

si verò cunctos aduenire cupis, de ijs præconium, ô Syllogisme, pronuncia. PHILOSOPH. Minimè: verùm tu, Parrhisiade, ex arbitrio tuo illos conuoca. PARRH. Atqui minimè hoc difficile erit. Audi, tace: quicunque se philosophos esse dicunt, & quicunque nomen hoc ad se spectare arbitrantur, ad distributionem in arcem veniant. singulis enim minæ dabuntur duæ, sesaminaque placenta. Quicunque verò barbam profundam ostenderit, ille & carycarum massam accipiet. Nemo verò seu modestiam, vel iustitiam, aut continentiam afferat: siquidem hæc si non aderint, necessaria sunt minimè. Quinque præterea syllogismos vnusquisque apportet: non enim fas absque his sapientem esse. Duo denique auri talenta in medio exponentur, quibus illum donabimus:

Qui verbis omnes possit contendere contra.

Papæ: quàm refertus est impellentium multitudine ascen-

μίσθωρ, ἐπὶ τὰς λύρας ὀξ ἥκειρ μόνον. παρὰ δὲ τὸ Πελασγικὸν ἄπολ, καὶ κατὰ τὸ Ἀσκληπιεῖον ἔνιοι, καὶ περὶ τὸν Ἀρίονα πάγον ἔτι πλείους. ἔνιοι δὲ καὶ κατὰ τὸν ζῦ Ταλλω τάφον. οἱδὲ καὶ ἐς τὸ Ἀναπεῖον κατίμβροι κλίμακας, ἀνίρασαι βομβιδὸν, νὴ Δία, καὶ βοηρυδὸν, ἰσμοῦ λίκλω, ἵνα καὶ καθ' Ὁμηρὸν ἅπαξ, Ἀπὸ πάσσαλον ἐν μάλα πολλοὶ πάντοθεν Μυσοὶ, ὅσα τε φῦλα καὶ ἄνθια γίνεται ἔαρι. μετὰ δὲ ἡ Ἀκρόπολις ἐμβραχεῖ, λιλαγμοῦ πλήθουσα, καὶ παντοίου πύρου, πάγωνος, κολακείας, ἀναισχυντίας, βακχείας, λιχνείας, συλλογισμοῦ φιλαργυρίας. οἱ δὲ λίγοι δὴ, ὅσοι πρὸς τὸ πρῶτον κήρυγμα ἐκεῖνο ἀνήκοαν, ἀφανεῖς καὶ ἄσημοι, ἀναμιχθέντες τῷ πλήθει τῶν ἄλλων καὶ λιλαίοντες ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν ἄλλων σχημάτων. τοῦτο γὰρ τὸ δυνατώτατον ἦν, ὦ Φιλοσοφία, φοβηθῆναι μή τις ἄρ μίμψαιτό σου μαλλον, τὸ μὲ ἐπιβάλ-

sus, quemadmodum ob duas tantum accelerant minas, O apud Pelasgicũ quidam, & iuxta Æsculapij templum alij, circa Arion pagum quoque multi, nonnulli & penes Tali sepulchrum. quin reliqui admotis scalis per H Geminorum ædem irruptum, vt pœnas dent, irrumpunt: & per Iouem aptum instar racematim, vt Homeri verbis vtar. sed & hinc quamplures, illinc quoque innumeri.

I Quot folia & flores nascuntur tempore verno. Atqui breuiter, considentiũ clangore repleta est arx, ac vndique pera, barba, assentatio, impudentia, baculi, gulositas, syllogismus, auaritia. ac pauci illi quicunq; ad primum illud conuenerant præconium, latentes & ignoti reliquorum multitudini intermixti, sub aliarum formarum similitudine delitescunt. Est & hoc, ô Philosophia, modestissimum, &

in quo te maximè quis reprehendere queat, quòd minimè

notas

καὶ βάσανον γνήσιομα τῆ σημῆον αὐτοῖς· πιθανώτεροι γὰρ οἱ γόητες οὗτοι τοῖς ἀληθῶς φιλοσοφοῦντων. Φιλ. Ἴσως ζῆτο μετ' ὀλίγον, ἀπὸ δὲ ἡμέρα θα ἤδη. Πλατωνικόν. αὐζῆς ὑμᾶς πρώτας χὴ ζῆς Πλατωνικὲς καθῆν. Πυθαγ. ἐκ, ἀπὸ ζῆς Πυθαγορικὲς ὑμᾶς· πρότερ γὰρ. Πυθαγόρας ἰῶ. Στωϊκός. ληρᾶτε, ἡμεῖνας ὑμᾶς, οἱ ἀφ' Στοᾶς. Περιπατητικός. ὑ μὲν οὖ, ἀπ' ἔνγε ζῆς χρόμαθι πρῶτοι ὄν ὑμᾶς ἄμεινον, οἱ ἐκ τῆ Περιπάτε. Ἐπικορᾶ. ἡμῖν ζῆς Ἐπικορέοις τὲς πλακοῦντας δότε, καὶ τὰς σαλάθας. σὺ δὲ Κ τῶν μυῶν σκεπτόμεθ, ἐμὲν ὀλάτας δέξαμβάναν Ακα. σῦν τὰ δύο τάλαντα; δείξομεν γὰρ οἱ Ακαδημαϊκοὶ, ὅσον τ ἄπον ἰσμὲν ἰσικάτεροι. Στω. ἐκ, ὑμῶν γε τῶν Στωϊκῶν παρόντων. Φιλ. παῦσα. ὦ φιλονεικοῦντες ὑμᾶς Κ οἱ Κυνικοὶ, μῆτε θέτε ἀλλήλες, μήτε τοῖς ξύλοις παίσητε ἀπα

notas & signa illis inusisti. fiquidem præstigiatores isti sapitis ad persuadendum verè philosophantibus sunt anteriores. PHILOS. Paulò pòst hoc fiet, verùm iam animum aduertamus. PLATO. Primos nos Platonicos ipsos accipere decet. PYTHAGORICVS. Minimè, sed nos Pythagoricos: prior enim erat Pythagoras. STOICVS. Despitis: præstantiores nos, qui à porticu. PERIPATETICVS. Minimè quidem, verùm nos de Peripato K in rebus sumus priores. EPICVREVS. Nobis Epicureis placentas, date & caryocarum massas: de minis verò expectabimas, donec vltimi accipere debeãt. ACADEMICVS. Vbi duo sunt talenta? siquidem nos Academici ostendemus quantum simus aliis contentiosiores. STOIC. Nó, nobis Stoicis præsentibus. PHIL. A contentionibus desistatis: vos verò Cynici ne inuicè impellatis, néve baculis verberetis. nam

ἄπα γὰρ ἴσι λιπημένοι. καὶ νυῶ ἴγωγε, ἃ φιλοσοφία, καὶ ἡ Ἀρετὴ αὕτη, καὶ ἡ Ἀλήθεια, λιπάσομεν, τίνες οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες ἄσιν, ἔτα, ὅσοι μὲν ἂν ἀρτεθῶσι κατὰ τὰ ὑμῖν δοκοῦντα βιῶντες, ὠφελημένοι ἔσονται, ἄσοι λιπεμένοι· ἐκεῖνοι δὲ, καὶ οὐδὲν ὑμῖν προσήκοντας, κακοὺς κακῶς ἐπιρίψομεν, ὡρμὴ ἀντιπίσινε τῶν ἄπερ αὐτοὶ φ ἀλαζόνες ὄντων; τί ζῶτος; φώγετε; μὴ δῖα, κατὰ τῶν γε λιμημένων οἱ ποσοὶ ἀκόμβοι; ἐγὼ δ' οὐδὲ ἡ Ἀκρόπολις, πλὴν ὀλίγων γε τούτων ὀπόσοι μεμψίμοιρεσιν, οὐ φοβηθέντες πλὴ λείσιν. οἱ ὑπηρέται ἀνέλιθοι πλὴ πύραν λὴ ὁ Κυνίσκος ἀπέρριψεν τὴ πρόφ, φέρ' ἴδω τί καὶ ἔχει, ἄπου θέρμος, ἢ βιβλίον ἢ ἄρζυς τῶν αὐτοπυστῶν; Παρ. οὐκ, ἀλλὰ χρυσίον ζυτὶ καὶ μύρον, καὶ μαχαιρίδιον θυτικὸν, καὶ κάτοπτρον. καὶ κύβοι. Φι. τῦτ' ἐγώ, ὦ γενναῖε τοιαῦτά σοι λῶ τὰ ἐφόδια τῆς ἀσκήσεως, καὶ μᾶλλον

propter alia vocati estis. Ego enim Philosophia nunc vnà cum Virtute & Veritate dijudicabimus, quinam sint, qui verè philosophentur: inde qui nostris institutis viuere inuenientur, felices erunt, & optimi esse iudicabuntur. At subdolos illos, nihilq; ad nos spectantes, malos malè perdemus, ne dum sibijpsis contraria committunt, arrogantia tamen efferantur. Verùm quid hoc est? fugitisne? Ita per Iouem, multi per confragosa desiliunt, adeò vt penitus euacuata sit arx, præter paucos illos, qui iudicium haud formidantes remanêre. Vos verò ministri peram, quam Cyniculus fugiendo abiecit, tollatis. Sed quid in illa latet? num quid lupini, seu libri, vel panes tosti? PARR. Minimè, sed aurum hoc & vnguentum ac CULTER sacrificulus, specutum quoq; & tali. PHIL. Euge, ô generose, hæc tibi exercitij erant viatica? cum illis

μετὰ ζώτων ἀξίους λοιδορεῖσθαι ἅπασι, καὶ ζῶς ἄλλους διδάσκειν. Παῤῥ. Ζιοῦτοι μὲν ἡμῖν οὗτοι. χρὴ δὲ ὑμᾶς σκοπεῖν. ὅν τινα τρόπον ἀγνοούμενα ταῦτα παύσηται, καὶ διαγνώσονται οἱ ἐντυγχάνοντες. οἵ τινες οἱ ἀγαθοὶ αὐτῶν, καὶ οἵ τινες αὖ πάλιν οἱ ζῶν ἑτέρου βίου. σὺ δέ, ὦ Ἀλήθεια; ἐξέσται ὑπὲρ ζῶν γὰρ ζοῦτο γενοίτ' ἄν, ὡς μὴ ἐπικρατῇ σου τὸ ψεῦδος, μὴ δὲ ὑπὸ τῆ ἀγνοίᾳ λανθάνωσιν οἱ φαῦλοι τῶν ἀνδρῶν, ἐς ζοὺς χρηστοὺς μεμιγμένοι. Ἀλλ' ἐπ' αὐτῷ, ἀδοκῆ. Παῤῥησιαζόμεθα τὸ τοιοῦτον, ὑπὸ χρηστὸς ὤφελε καὶ ἕνους ἀνῆρ, καὶ σὺ, ὦ Φιλοσοφία, μάλιστα θαυμάζων, παραλαβόντα μεθ' αὐτοῦ τὸν Βλιχχον, ἅπασι δὲς φάσκοντα φιλοσοφᾶν ἐντυγχάνειν. ἔθ' ὅν μὴ ἄμεινον νόσιον ὡς ἀληθῶς Φιλοσοφίας, σφανοσάτω θαλῆ σφάνῳ, καὶ ἐς τὸ πυρετανεῖον λαμπράτω. ἤν δέ τινι (οἷοι πολλοί εἰσι) λατταράτο ἀνδρὶ μοχθηρῷ Φιλοσοφίᾳ omnibus conuiciari, ac alios docere audebas? PARRH. Nobis itaque illi tales. Cæterùm vos considerare decet, quo pacto error hic tollatur, ac homines agnosci queant, quinam ex illis boni, & qui rursus alterius ritæ existant. Tu verò, ô Veritas, inquire: tua enim interest, ne tibi mendacium præualeat, néve propter errorem viri mali bonis intermixti deliteant. VERITAS. Hac in re ex Parrhisiadis arbitrio, quoniam probus, ac nobis beneuolus esse videtur, téque Philosophia præcipuè admiratur, ita agemus. secum Elenchum assumat. & omnes qui se philosophari profitentur, conueniat, ac quemcunque inuenerit legitimum, & veræ Philosophiæ alumnum, illum corona coronet olcagina, & in Prytaneum conuocet. Si verò alicui (quemadmodùm multi sunt) viro execrando ac Philoso-

φίας ἐντύχῃ τὸ τεθάνιον ἐν-
εσπάσας, ἀφηρέθη τὸν πώ-
γωνα ἐν χῷ πάνυ πραγματευ-
ομένῳ μαχαίρᾳ, καὶ ἐπὶ τῷ με-
τώπῳ στίγματα ἐπισπάσηται, ἢ
ἐγκαυσάτω καὶ τὸ μισό-
φρυον. ὁ δὲ τύπος τῆς ἑαυτῆ-
ρος ἔστω, ἀλώπηξ ἢ θήρη, ἢ
φίλιππος, ὦ Ἀλήθεια. ὁ δὲ Ἔ-
λεγχος, ὦ Παῤῥησιάδη, τοιόσ
δέ ἐστω, οἷος ἀπὸ τῶν ἀετῶν
πρὸς τὸν ἥλιον ἔναντίζεται, ἢ
μὰ Δία, ὥσπερ κάνους ἀντι-
βλέπειν τῷ φωτί, καὶ πρὸς τὰ
κάλλη λοιμάξεσθαι ἀπὸ πρ-
θῆς χρυσίον, καὶ δόξαν, καὶ
εὐδοκίμησιν, ὃς μὲν ἂν αὐτῶν ἀπ-
ἄλλης ἀπιδορρῶσῃ, καὶ μηδα-
μῶς ἐπικόμπον πρὸς τὸ ὄψιν,
οὗτος ἔστω ὁ τῷ ὄντι σοφὸς
καὶ. ὃν δ' ἂν ἀτενὲς ἀπο-
βλέπουσα, καὶ τῷ χαίρα ὁρέ-
γοντα ἐπὶ τὸ χρυσίον, ἀπάγειν
ἐπὶ τὸ κατώτερον τοῦτο, ἀφ-
ἁρπάντα πρότερον τὸν πώ-
γωνα Παῤῥησιάδην, ἴσως
ταῦτα, ὦ Φιλοσοφία καὶ ὄ-
ψεται αὐτίκα μάλα τοὺς πολ-
λοὺς αὐτῶν ἀλωπεκίας, ἢ θήρ
κοφόρους, ὀλίγους δὲ ἰσίφανω-

phiæ hypocritæ, obuiam fa-
ciu fuerit, attritam dila-
ceret vestem, barbamque.
M Tragica abradat nouacu-
la, frontique stigmata imprimat, vel intermedia. N inu-
rat supercilia: sit verò deus
stionis figura, vulpes, vel si-
mia. PHILOS. Euge, Ve-
ritas, siquidem Elenchus, ô
Parrhisiade, talis erit, qua-
lem & aquilarum pulli, con-
tra Solem esse feruntur, non
per Iouem, tamen vt ij qui-
que luminis splendorem pro-
bentur, ac æstimentur: ve-
rum coram illis aurum, glo-
riam ac voluptatem expo-
nas: & quemcunque vide-
ris ea negligere, ac minimè
eorum aspectu moueri, is e-
rit, qui oleagina coronetur.
quem verò fixè intuentem,
manumque ad aurum pro-
tendentem videbis, hunc vt
inuratur abducas, abrasa ta-
men priùs barba. PARRH.
Hæc, ô Philosophia, vt cen-
sesti erunt, ac confestim per-
quàm multos eorum simia,
vel vulpecula notatos, videbis, paucos verò corona-

tos.

μείζονος. ἀ βούλεσθε μᾶλλον ἀναξω τινὰς ὑμῖν, ἢ δι' αὐτῶν. Φιλ. πῶς λέγεις; ἀναξεις τοὺς φυγόντας; Παῤῥ. καὶ μάλα, ὦ ἱερεῦ μοι ἐθέλῃ πρὸς ὀλίγον χρῆσαι τῷ ὁρμίαν ἐκείνῳ, καὶ τὸ ἄγκιστρον, ὅπερ ὁ Λατινὸς ἀνέθηκεν, ὁ ἐκ Παρισίων ἱέρ. ἐδοὺ λάβε καὶ τὸν λάπαμόν γε ἅμα, ὡς πάντ' ἔχοις. Παῤῥ. ἐκαινῶ, ὦ ἱερεῦ, καὶ ἰσχάδας μοι τινὰς δὸς ἀνύσασα, καὶ ὀλίγον ζῦ χρυσίν. ἱέρ. λάμβανε. Φιλ. τί ποτ' ἆρα ἀνὴρ διανοεῖται; ἱέρ. ἀλιεύσασθαι τὸ ἄγκιστρον ἰσχάδι καὶ χρυσῷ, καθῆσθαι δ' ἐπὶ τὸ ἄκρον ζῦ τοίχου, καθῆκεν εἰς τὸν πόλιν. Φιλ. τί ταῦτα, ὦ Παῤῥησιάδη, ποιεῖς; ἦπου ζῦς λύθυς ἀλιεύσειν μέλλοντας ἐκ τοῦ Πελασγικοῦ; Παῤῥ. αἰθάνεσθον, ὦ Φιλοσοφία, καὶ τὸν ἄγραν πειράμεν. σὺ δ' Ποσειδῶν ἀγρεῦ, καὶ Ἀμφιτρίτη φίλη πομπεύσατε ἡμῖν ἀνάπλεα τῶν ἰχθύων. ἀπ' ὀρῶ τινα λάβρακα καὶ ὠμογέρων, μᾶλλον δὲ χρύσοφρυν.

tos. quinimò, si placuerit, nonnullos per Iouem vobis huc reduxero. PHILOS. Quid ais? nunquid fugientes reduces? PARRH. Et maximè, si sacerdos parumper O funiculum hunc & hamum, quos ex Piræo piscator sacravit, mihi commodare voluerit. SACER. En accipe, pariter & calamum, vt cuncta habeas. PARRH. Nunquid, ô sacerdos, & carycas aliquas mihi suppeditabis, ac auri pauxillum? SACERD. Accipe. PHILOS. Quidnam vir hic facere intendit? PARR. Hamum placenta & auro inescare, in summitatéque muri considens, in vrbem demittere. PHILOS. Quid agis, ô Parrhisiade? nunquid ex Pelagisco lapides piscari decreuisti? PARRH. Tace, ô Philosophia, ac prædâ expecta. Tu verò, Neptune venator, ac optima Amphitrite, varios nobis mittito pisces. Verùm O lupum quendam maximum cerno, quin potiùs au-

σοφρων. Ελ. ὐπ. ἀπὸ γαλιόs ὄν, πεσόιρχται. ἀλ' ὦ ἀγκίστρου λιχνεύs. ὑσφρᾶται τῦ χρυσίου, πλησίον ἤδη ὑσίν. ἕψασον. ἄληπτα. ἀναπεφώνημι. Παρ. καὶ σύ, ὦ Ελεγχε, νῦν ξυνιπιλαβοῦ τῦς ὁρμιᾶς. ἄνω ἕλκει. φεῦ ἴδοι τις ἄν, ὦ βέλτιστε, ἰχθύων ἄνω σύτος γε. Ηράκλεις τῶν ὀδόντων. τί ἔστο, ὦ γενναιότατε, ἅλιπλον, μετεώρων πυρὶ τὰς πίτρας, ἵνα λάσιον ἤλκυσας ποδάριον; ἀπὸ νῦν ἴσι φανερὸς ἅπασιν, ὑπὸ τῶν βραγχίων ἀναπεπταμένον. ἐξέλωμόν τὸ δέλεαρ, καὶ τὸ ἄγκιστρον τετί. πινόν σοι τὸ ἄγκιστρον, ἀλλ' ἐσχὰς ἤδη πεσόιχηται καὶ χρυσίον ἐν τῇ κοιλίᾳ; Διογ. μὰ Δία ἐξεμυσάτω, ὡς δὴ καὶ ἐπ' ἄλλους ἀναπάσομεν. Παρ. ὦ ἔχα, τί φῄς, ὦ Διόγενες; οἶσθα τοῦτον, ὃς τίς ἐστιν ἡμῖν; σάκα σοι τί ἀνήρ; Διογ. ὐδαμῶς. Παρ. τί οὖν, πόσου ἄξιον αὐτὸν χρὴ φάναι; ἐγὼ μὲν γὰρ δὶ' ὀβολῶν πέντε αὐτὸν ἐτιμησάμην. ratam. LIBERT. Minimè, sed RFelis est. hiatus enim ad hamum natare videtur. aurum subolet. propè iam adest. tetigit. captus est. attrahamus. PARRH. Et tu, ô Elenche, pariter nunc funiculum apprehende. attractus est. Age, ô optime, inspiciamus quis nam piscis existat. hiat iste. Hercules, quales nam dentes? quid hoc rei est? Nunquid, ô generose, circa petras liguriendo discurrens, captus es? Vbi prædari sperabas, ibi tu præda facta es: at nunc omnibus à branchijs appensus manifestus eris. Extrahamus illecebras huic, & hamum. vacuus en hamus. placenta iam cum auro in ventre descendit. DIOG. At per Iouem enomuit: quapropter & alios ineamus. PAR. Benè habet. quid ais, ô Diogenes? tu hunc quis nam siet nostrûm ad te attinet? DIOG. Minimè. PAR. Proinde quo precio dignum hunc asseretur oportet? ego etenim paulò antè duobus obolis eum appretiaueram.

μισάμωμ. Διο. πολὺ λίχας, ἄθρωτός γάρ ἐσι, καὶ ἀδηχθὴς καὶ σκληρὸς καὶ ἄτιμος. ἄφρων αὐτὸν κατὰ κεφαλῆς ἀπὸ τῆς πέτρας. σὺ δ' ἄκμον ἀνάπασσον, καθὰς τὸ ἄγκιστρον. ἰκάνω μέν τοι ὁρᾶ, ἃ Παῤῥησιάδη, μὴ καμπύλωμένος σοι ὁ κάλαμος ἀποκλασθῇ. Παῤ. θάῤῥει, ὦ Διόγενες, κενοὶ γάρ εἰσι, καὶ τῶν ἀφυεστέρων ἐλαφρότεροι. Διο. νὴ Δία ἀφύσιατοί γε ἀνάσπαστοι ὅμως. Παῤ. ἰδοὺ. τίς ἄρα οὗτος ὁ σκατὺς, ὥσπερ ἡμίτομος ἰχθὺς προσέρχεται; ψηφίς τις κέχηνεν ἐς τὸ ἄγκιστρον. κατέπιεν. ἕλκεται. ἀνασπάσω. τίς εἶ; ὁ Πλάτων ἡμῖν ἄνω λέγων. Πλ. καὶ σύ, ὦ καθάρσιε, ἥκεις ἐπὶ τὸ χρυσίον. Παῤ. τί φῂς, ὦ Πλάτων; τί ποιῶμεν αὐτόν; Πλά. ἀπὸ τῆς αὐτῆς πέτρας καὶ οὗτος. Διο. ἐπ' ἄκμον καθάσθω. Παῤ. καὶ μὴν ὁρῶ τινα κάγκαλον πεσιόντα, ὡς ἔμοιγε δοκεῖν βυθῷ δόξαν ποικίλον καὶ χρόαν, ταινίας τινὰς ἐπὶ τῇ

ciaueram. DIOG. *Nimium dicis: mollis enim est, & turpis, & morosus, & iners. verso capite hunc tu à petra præcipitato, & alium demisso hamo attrahe. Atqui videsis, ô Parrhisiade, ne tibi calamus inflexus abrumpatur.* PARRH. *Confide, ô Diogenes, tenues sunt, & s Aphyis leuiores.* DIOG. *Et per Iouem leuissimi quoque. subinde tamē extrahe.* PARR. *En, quisnam alius hic latus tanquam semifectus piscis accedit? T Pfetta quædam in hamum impegit. deglutiuit. capta est.* DIOG. *Attrahatur. quis nam est?* PARRH. *Platonicum se affert.* PLAT. *Et tu execrande, ad aurum accedis?* PARR. *Quid ais, ô Plato? quid cum illo agamus?* PLAT. *Ab hac eadem petra & ille.* DIOG. *Ad alium capiendum consideas.* PARR. *Proinde perquàm bellulum quendam accedes* (ut video) *velui in profundo apparet colore vario, ac vittas*

τὸ νότου ἐπιχρύσους ἔχοντα. ὁρᾷς, ἃ βλέπεις; ὁ τὸν Ἀριστοτέλει παραπεμφθείς, οὗτος ἦν ἐκεῖνος ἄλλος, ἔτα πάλιν ἀπενίψατο, περιεσκόπει ἀκριβῶς, εἰ δεῖ ἐπανελθεῖν. ἔχαιρεν ἅλιεὺς ἀνιμᾶτο. ΑΡΙ. μὴ ἀνέρῃ με περὶ αὐτοῦ, ὦ Παρρησιάδη· ἀγνοῶ γὰρ ὅστις ἐστίν. ΠΑΡ. οὐκοῦν καὶ ὅντινα ΑΡΙΣΤΟΤ. Ἀριστοτέλη κατὰ τῶν περσῶν; ΔΙΟ. ἀλλ' ἰδοὺ πολλούς μου τοὺς ἰχθῦς ὁρᾷς, κατὰ ταυτὸν ὁμόχροας, ἀκανθώδεις, καὶ τὰ ἐπιφάνεια ἐκτετραχυσμένους, ἐχίνων ἀνωμαλωτέρους. ὅπου σκληρὸς ἐπ' αὐτοὺς ἁλίσκῃ; ἀλλ' οὐ πάρεσιν. ἱκανὸν, ἂν ἓν ἢ τινὰ ἐκ τῶν ἀγέλης ἀνασπάσωμεν. ἔξει δ' ἐπὶ τὸ ἄγκιστρον ἅπαξ, ὅς αὐτῶν θρασύτατος ἦ. ΕΛ. μάθοι, ἃ λοιπὸν, εἰ ἅρπασας τὸ πρότερον ἐπὶ τῆς ὁρμιᾶς, ὡς μὴ ἀπρεπέσι ζώσι ὀδοῦσι, καταπιὼν τὸ χρυσίον. ΠΑΡ. καθῆκα· σὺ δὲ, ὦ Πόσειδον, ἐπιτίθει τῷ ἀγκίστρῳ. βαδὶ, μάχονται περὶ ἁλιάτου.

quasdam aureas in humeris habentem. cernisne, ô Elenche? Aristotelem hic refert. accessit. Atqui rursus abiit. diligenter arbitratur. iterum redit. degustavit captus est. extrahatur. num hic tibi Aristoteles cognitus est? ARISTOT. *Ne me, ô Parrhisiade, de ipso interroga. nam quis sit ignoro.* PARRH. *Nunquid igitur & hunc, ô Aristoteles, per petras?* ARISTOT. *Et Maximè.* DIOG. *Sed ecce multos hîc conspicio pisces paricolores, spinosos, in superficie asperiores, Echinis magis aculeatos. verriculo aliquo opus esset, verùm non adest. satis erit, si unum ex grege tantùm extrahamus, atqui ad hamum accessit, qui ipsorum est ferocissimus.* ELENCHVS. *Considera, si videtur, ac priùs funiculum longè ferro circunda, ne dentibus abrodant, & aurum deglutiant.* PARRH. *Desedi. at, tu Neptune, capturam secunda. Papæ: pro illecebris*

depus

ἁλίσκεται· καὶ οἱ μὲν ξωράμα ποιοῦσι περιπλέκουσι τῷ ἰσχάδα, οἱ δὲ πραγμάτιον ἔχουσι τὰ τοῦ χρυσίου. τοῦτ' ἔχει, περιπέφυκεν μάλα καρτερός. φέρε ἴδω τίνος ἐπώνυμον σεαυτὸν ἔναι λέγεις. καίτοι γε δοῦναι τί ἐμοὶ, ἀναχάζωμαι ἐγθλῶν καλλίω· ἄφωνοι γὰρ οὐτοί. ἀπὸ σοῦ, ὦ Ἔλεγχε, ἀκοῦσαί τινα ἔχει διδάσκαλον αὐτοῦ. ΕΛ. Χρύσιππον τουτονί. ΠΑΡ. μανθάνω, διότι χρυσίον, οἶμαι, πέφυκε τὸ ὄνομα τι. σὺ δ' οὖν Χρύσιππε πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς ἀπὸ, οἶσθα τοὺς ἁλόντας, ἢ τοιαῦτα παρέχεις αὐτοὺς ποιεῖν; ΧΡ. νὴ Δία ὑβριστικὰ ἐρωτᾷς, ὦ Παρρησιάδη, πρὸς ἡμῶν τι ἀμῶν ὑπαναμβάνων τοιούτους ὄντας. ΠΑΡ. εὖγε, ὦ Χρύσιππε, γενναῖον ἔλεγες, ἴτω γὰρ ἡ αὐτὸς ἐπὶ κεφαλῆς μετὰ τῆς ἄγκυρας, ἐπάνω ἀκανθώδης ἐστὶ καὶ ἰλλὸς, μὴ διαπαρῇ τις τὸν λαιμὸν, ἐθίσω. ΦΙ. ἄκουε, ὦ Παρρησιάδη, καὶ ἄγρας, μὴ καί τις σοι, εἶτα ποιοῦσιν, οἴχηται ἀπὸ σπάσας

depugnant. partim congregati carycas circumrodunt, alij verò deuorantes, ab auro detinentur. Bene habet, adhæsit quidam admodum robustus. Age dic, cuius tu cognomen refers? Atqui ridiculus sum, piscem loqui cogens: muti siquidem sunt. cæterùm, tu Elenche, dic, quémnam hic magistrũ habet? ELENCH. Chrysippum hunc. PARRH. Intelligo, quoniam aurum, vt arbitror, nomini conuenire videtur. At, tu Chrysippe, per Mineruam refer, nostine viros? vel talia ipsos facere docet? CHRYS. Contumeliosè per Iouem, ô Parrhisiade, interrogas, qui nobis quicquam cũ ijs qui tales existant, conuenire suspicaris. PARRH. Euge generosius ei, ô Chrysippe: igitur & iste cum alijs in caput præcipitetur, quoniam spinosus est, ac timendum ne si à quopiam comestus fuerit, guttur offendat. PHILOS. Satis, ô Parrhisiade, piscatus, ne quis (veluti multi solent) abrupto

σπάσασα τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἄγκιστρον, ἅτε σε ἀφιέσα τῆς γῆς. ῥᾳδίως ἀνήσα. ὥστε ἡμᾶς μὲν ἀπίοντας περιπατήσομεν· καιρὸς γὰρ καὶ ὑμᾶς ἀπιέναι, ὅθεν ἥκετε, μὴ νῦν ὑπερήμεροι γένησθαι τῆς προθεσμίας. σὺ δὲ καὶ ὁ Ἐλεγχῶ, ὦ Παρρησιάδη, κύκλῳ ἰόντε πάντας αὐτοὺς τοὺς τοῦ ἱματίου ἀνάψατε, ἢ ἐγκαλλωπίσατε, ὡς ἔφην. Παρ. Ἔσται ταῦτα, ὦ Φιλοσοφία. χαίρετε, ὦ βέλτιστοι ἀνδρῶν. ἡμᾶς δὲ καὶ τίμιον, ὦ Ἐλεγχε, καὶ τιμῶμεν τὰ παραγγελλόμενα. ποῖ δὲ καὶ πρῶτον ἀπιέναι δεήσει; μῶν εἰς τὸν Ἀκαδήμειαν ἢ εἰς τὸν Στοάν; ἀρξόμεθα τοίνυν σοῦ τοῦ ἀρχίου, οὐδὲν διοίσει τοῦτο. πάλιν οἶδα ἐγώ, ὡς ὅποι ποτ' ἂν ἀπέλθωμεν, ὀλίγων μὲν τῶν στεφάνων, πολλῶν δὲ τῶν κωνείων δεησόμεθα.

pto auro & hamo aufugiat, indeq; sacerdoti abire repetere sit necesse. Proinde nos ad deambulationem pergamus. Tempus quoq; instat vt & vos eò vnde venistis, reuertatis, ne vltra præscriptũ tempus moram ducere videamini. Tu verò, Parrhisiade, & Elenche, per gyrum ad eũdos accedatis, & quemadmodum iussit, illos aut coronate, aut inurite. PARRH. Fient hæc, ô Philosophia. Valete virorum optimi: nos verò, ô Elenche, proficiscamur, ac iussa exequamur. Verùm quò primùm pergere necesse erit? nunquid in Academiam, vel Stoam? Ab Lyceo exordium faciamus: nil hoc refert. Attamen hoc nosui, quocunque gentium peruenerimus, paucis equidem coronis, multis verò indigebimus cæteris.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HAbet hic dialogus, captiui titulum apud Erasmum in adagio: In planiciem equum. In eo introducuntur Philosophi in Lucianum, quòd is & ipsos & Philosophiam scriptis suis insectatus esse videretur.

a PERA

a PERA vtreddat opem.] *Alludit ad hunc Homericum versum. Iliad. 16.*

ὡς φάτην φερέτην τε ἀρήϊον, φῦλα τε φύλοις.

Ferebant autem peram & baculum aliquando philosophi, sed in primis Cynici. In Graeco pro ἀρήϊον sunt qui legunt ἀρηρὸν.

b Este cati.] *Homerus Iliad. ζθ.*

— μνήσασθε δὲ τάφρου τε & ἀλωῆς,

c Aetnæ Crateras.] *In quos praecipitem se dedisse memorat Empedocles.* *d* Me vivum.] *Homerus Iliad. ζ:*

ζῶν γέ μ' Ἀχαιοὶ ὑὲ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα, &c.

Lucianus è suo μὴ δὴ φίλτατοι σοφιστὴς addidit. *e* Eurytus.] *Eurytus artem iaculandi sagittis, ab Apolline accepit, à quo deinde Hercules didicit.* *f* Hoc illud est.] *Scilicet, quod dici solet.* *g* Equum in campum.] *Hic πεδίον καλεῖν, aut quid simile e equester subaudiatur. In campum, id est, planiciem videlicet hominem rhetoricum significans, & in agendis causis exercitatum. Hac vsi sunt Plato in Theaeteto, & Synesius in epistola quadam* *h* Aquæ omnino compos non fuerit.] *Oratores ad aquæ mensuram perorabant. Et idem Lucian. in Solœcista.* *i* In Ceramico.] *Ceramicus locus Athenis, vbi qui in bello ceciderant, sepeliebantur, autore Suida. A' varietate verò p. fluvarum Poecilus porticus dictus est: nam ibi bella, quæ Athenienses aduersus hostes gesserant, depicta erant. meminit Pausanias & Lucianus in Scytha: item in Meretricio Melissæ & Bacchis.* *k* Ad Arium abeamus pagum.] *Arium pagum: pro Areopagum vnico verbo, locus est Athenis, vbi Orestes causam dixit, & vbi quæ ad Remp. spectabant, severissimè administrabantur. Sic dictus, sestè Pausania in Atticis, quòd eò primò vocatus sit Mars (quem Graeci Arem vocant) in ius, eò quòd Alirhotium interfecerat. Ἀρεῖ & propterea quòd cædes ibi iudicarentur, vt ait Suidas: πάγος ὅτι ἐν τῷ πάγῳ ἵδρυται.*

l Parrhisiades.] παῤῥησιάσης dicitur, qui liberè loquitur. vnde Democharis ob nimiam & procacem linguam Parrhesiastes dictus est. *Is Demosthenis ex sorore nepos, missus ab Athenienſibus cum aliis ad Philippum regem legatus, expositis mandatis, potenti regi, quid gratum Athenienſibus facere posset: respondit procaciter: Suspendete. indignantibus ob eam rem cæteris,*

teris, rex dimisit incolumem, vos (inquiens) rogate ab Athenien-sibus, quos censeam superiores, qui talia dicunt, an qui audiunt patienter. Seneca lib 3. de Ira. m Tuum adjice calculum.] *Hæc ad fabulam de iudicio Oresti spectant, in quo ei Minerua auxilium tulit, ac suo illum suffragio liberauit. n* Tua, ô Plato, excellens prudentia.] *De Platone quis & quantus fuerit, & quid scripserit, vide Diogenem Laërtium in Platonis vita. o* Vt magnus Iupiter.] *Lucianus Platonem subiannat, cuius in Phædro verba hæc sunt: ὁ μὲν δὴ μέγας ἡμῖν ἐν τοῖς λόγοις ζεὺς ὥλωσ ἄρχων ἐλαύνει. p* Satius enim lingua, quàm ligno rem agere.] *Omnia prius consilio quàm armis experiri decet. q* Vulgus siquidem.] *Vulgi & multitudinis natura. In Græco syntheſis numeri: vulgus enim non tam prudentia, ad iudicandum ducitur, quàm animi quodam impetu & furore rapi solet. Nec mirum cum delectu careat, si etiam absq; discrimine sententiam ferat. Quo pacto enim rectè iudicaret? vbi scilicet imperitia prudentiam, temeritas rationem, consilium animi superat impotentia: vnde & diuus Plato rectè censebat, quicquid vulgo placeret, vel solum ideo suspicione dignum esse, etiam si virtutis specimen quoddam præ se ferre videretur.*

r Aristophanes & Eupolis.] *De ijs priscæ comediæ scriptoribus, sic Horatius 1. Serm. Sat. 4:*

Eupolis atq; Cratinus Aristophanesq; poëtæ,
Atque alij, quorum comœdia prisca virorum est,
Si quis erat dignus describi, quòd malus aut fur,
Quòd mœchus foret, aut siccarius, aut alioqui,
Famosus, multa cum libertate notabant, *&c fuerunt summa ingenij dexteritate, & libertate, qua etiam principes Lacedæmonij dignum philosophis ingenium, nisi in Philosophiæ parentem Socratem stylum impiè exercuissem, Aristoph. meminit Cic. 2. de leg. cùm ait: Nonos verò deos, & in ijs colendis nocturnas peruigilationes, sic Aristophanes facetissimus poëta veteris comœdiæ vexat, vt apud eum Sabazius, & quidam alij dij de peregrinis iudicati, è ciuitate ejiciantur. Eupolis floruit 88. Olympiade, principe Apolloduro, vt Eusebius obseruauit. Huius meminit Cic. in Bruto, ac Quintil. de prisca comœdia agens. Bapias eiusdem fabula à nostro Luciano celebratur, s* Menip-

pe.]

pe.] *Consule in eius vita Laërtium.* t Infunde responsuro.] *Verte horologium.* u Herculem ageret.] *Herculem saltantem & Cerberum ab inferis exirahentem meminit Hesychius* x Cumanum illum asinum.] *Refertur hic apologus & in fugitivis, sed strictiùs: Placeque ita mecum agunt, quemadmodum Aesopus Cumanum illum asinum fecisse refert, qui cùm leoninam induisset pellem, & asperè ferre didisset, se quoque leonem esse videri cupiebat, & erant fortassis nonnulli qui ei crederent* y Cumenses.] *Cumanos autem hic appellat, non qui sunt in Italia, sed qui sunt in Aeolide supra Lesbum. Nam & Lesbij & Cumani notati sunt stoliditatis, vt indicat Stephanus.* z Coinquinatè vluebat.] *Et propter eos qui improbè viverent, malè de vobis (philosophia & veris philosophis) existimabant. Sic propter malè viventes doctrina sana malè audit.* A Canicula iracundiores.] *De improbis philosophis ac monachis per comparationem aliquot proverbia congerit ab animantibus sumpta.* B Verba pennata.] *Imitatur Homerum qui dicit: ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.* C Nobis idem quod Ilienſibus.] *Ilienſis tragœdos conducens, dicitur vbi quis vltrò provocat quempiam, vnde sua audiat probra, veluti si Troiani accersant hiſtrionem, qui ipſis calamitates, quas semel pertulêre, denuò quaſi renouet. Idem in Pseudologiſta. Poſtquam enim iuxta proverbium, Ilienſis cùm ſis, tragœdos conduxiſti.* D Venerandâ victoria.] *ὦ μέγα σεμνὴ νίκη. Hoc in fine quarundam tragœdiarum videre licet.* E A' ſecundo cratere?] *Aut à compotitoribus translatum, aut ad clepſydram reiiciendum.* F Duo denique auri talenta.] *Homerus Iliad. ε:*

Κεῖτο δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι δύο χρυσοῖο τάλαντα
τῷ δόμεν, ὃς μετὰ τοῖσι δόρυ θυμῷ πᾶσι ἄριστα ἔκτῃ.

G Apud Pelaſgicum circa Arion.] *Locus Athenis iuxta arcem.* H Geminorum.] *Pollucis & Castoris templum intelligit.* I Quot folia.] *Vide Homer. Iliad. β.* K In rebus.] *χρήματα quæ inter bona annumerant Peripatetici.* L Culter ſacrificulus.] *μαχαιρίδιον πυθικὸν, Delphicũ gladiũ.* M Tragica nouacula radebat.] *ἐν χρῷ, ἐν χρῶτι: ad*

ad vinũ, ad cutẽ N Inurat ſupercilia.] *Alludit ad veterum morem, qui fugitiuorum frontibus ſtigmata imprebant.* O Funiculum & hamum.] *Inſtrumenta piſcatoria. ἐγκὸν funiculus piſcatorius ex ſetis equinis contextus: Theocritus in Piſcatoribus vſus eſt.* P Ex Pelaſgico.] *Pelaſgicum locus fuit Athenis iuxta arcem, vt iam diximus.* Q Lupum.] *Lupus marinus. Meminit Ariſtot. & Plin.* R Felis.] *Galeus. Gazа muſtellam interpretatur Eſt piſcis rapax.* S Aphyis leuiores.] *Aphyæ piſciculi quos paris limus, vermiculorum inſtar ſcaturientes, meminit Aelianus. Plinius verò aquas à Latinis appellari dicit, quòd ex aqua & pluuia procreentur.* T Pſetta.] *Piſcis latus. Meminit Ariſtot. & Suidas.* V Echinis.] *Echinus, Latinè Erinaceus, ſpinis aculeatis.*

PRO EO QVOD INTER SALVtandum verbo lapſus fuerat.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΠΡΟΣΑΓΟρεύσει ψεύσματος.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

REſpondet hac apologia pro errato quod inter ſalutandum ipſi exciderat, cùm mane & in prima ſalutatione quando χαῖρε, *hoc eſt*, aue ſeu ſalue dicendum fuerat, ipſe ὑγίαινε, *hoc eſt*, vale dixiſſet. Orationis ſtatus eſt iuridicialis aſſumptitius. Fatetur enim & ipſe peccaſſe ſe, quia ordinem inuerterit, & quod poſtremum dici conueniebat, à principio vſurpârit: ſed tamen culpam hanc mitigat atque eleuat, primùm vſu ac poteſtate ipſorum verborum, oſtendens τὸ χαίρειν non in principijs tantùm à veteribus, ſed etiã fine atque diſceſſu vſurpatũ fuiſſe, ὑγιαίνειν autem vtroq; loco frequenter à multis, à quibuſdam etiam in principio ſemper poſitũ fuiſſe: deinde & efficaciorem atque auſpicatiorem vim ac ſignificationem habere: idq; probat multis & poëtarum & aliorum teſtimonijs, adductis item hiſtoriarum exemplis, vbi vel eodem errore ὑγιαίνειν pro

pro χαίρειν positum fuisset, vel aliàs vsurpatum, commodum aliquod vtentibus attulisset. Post hæc ordinis inuersioni opponit euentum erroris, quòd tale verbum pro alio dixerit, cuius vis seu potestas, *hoc est*, valere seu sanum esse, cuius tempori non matutino tantùm conueniat, & quòd hæc salutatio cæteris potior atque efficatior sit. Deinque & principes hoc idem primum atque præcipuum suis mandant, vt salutis seu valetudinis curam gerant: & priuati quoque in re salutando saluos esse iubeant. Hinc & causam erroris siue euentus huius in deum aliquē transfert. Animi autem consternationem, quæ causam errori dederit, à consueto & obiecto seu casu defendit. Deinde & voluntatem principis pro se interpretatur, ficta conformatione, Ad finem ficta alia ac noua obiectione, orationem in votum seu precationem desinit. Exordium à loco communi sumitur. Verbum χαίρειν vbique saluere exposuimus, propter commodum versionis: quanquam non ignorem à Martiale atque alijs frequentiùs per Auere reddi, quando salutantis est. Nam alioqui & gaudere significat, interdum & valere, vt infrà, cùm discedentium mutuò est: vt & τὸ ὑγιαίνειν, quod nos vbique valere vertimus, & saluum siue sanum esse interim significat, ad quas significationes infrà in Græcis testimonijs quæ citantur, crebræ allusiones fiunt, præsertim cùm à principio ponitur.

Ἀλιτὸν μὲν, ἄνθρωπον ὄντα δαίμονός τινος ἐπήρειαν ἀμφυγεῖν· πολὺ δὲ χαλεπώτερον, θεοῦ λοιμὸν ὑπεξιέναι παραλόγως τῇ δαιμονίῳ πλάσματος.

[a] Difficile sanè est, homo cùm sis alicui [9] Dei impulsioni ac vim euitare. Multò autem difficilius, defensione inuenire errati eius, quo quis præter rationem, & ceu numine quodam impellente lapsus est.

nnn quod

ἄρ' ἀμφότερα νῦν ἐμοὶ συμ-
βήκεν, ὃς ἀφικόμενος παρὰ
σὲ, ὡς πεισόμενος τὸ ἐωθινὸν
ἄκουε τοῦτο παρ' ἐμοῦ φω-
νοῦντος, ἀφεῖναι καὶ χαίρειν κελεύ-
ειν, ἐγὼ δ' ὁ χρυσοῦς ἐπιλαθό-
μενος, ὑγιαίνειν οὐκ εἶπον, οὐ-
φημον μὴν καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ καιροῦ
ἔχον, ὡς ὑπὲρ τοῦ ἐμὲ. ἐγὼ
μὲν ἔν γε τούτῳ αὐθωρὶ ἐδόκουν τι
καὶ ἐρυθριᾶν καὶ πανοῦργος εἶ-
ναι· ἀποτείας οἱ. παρόντες δ', οἱ
μὴ παραπαίειν, ὡς τὸ ἐκὸς, οἱδ'
ληρεῖν ὑφ' ὑπερίας, οἷς χθιζι-
νῆς πραπάλης ἀνάμεστον ἔτι
ὄντα μὲ ἔδει, εἰ μὴ ὅτι μάλιστα
σὺν ἐπιδεῶς εἶναι τὸ γλῶτ-
τος. ἀλλ' ὅσον ἄκρως μαθιά-
ζει ἐπισημαινόμενος τὴν γλώτ-
της τοῦ διαμαρτίαν ἐδόκουν
ἔν μοι καλῶς ἔχειν παραμυ-
θίαν τινὰ ἐμαυτῷ συγγράψαι,
ὡς μὲν πάνυ ἀνιώμενον ἐπὶ τῷ
πάθήματι, μηδ' ἀφόρητον ἐν-
γοίμην ἂν πρισβύτης ἀνὴρ τὸ
σῶφρον ἀπωθούμενος· καλῶς ἔ-
χοντος, ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων.

quod vtrunq; mihi nunc ac-
cidit, qui cùm ad te venissē,
quòte ex more primo mane
salutarem, deberemq; con-
sueta ista voce vti, ac te sal-
uere iubere: ego aureus ille,
nescio quo pacto oblitus, va-
lere te iussi, verbo & ipso nō
malo aut ominoso, sed intem
pestiuo tamen, vt quod ve-
sperì non auroræ conueniat.
Ipse igitur confestim sudaui
atq; erubui, varieq; meipsum
gessi, cùm quid agerem, non
haberem. At cæteri qui tum
aderant, alij quidem lapsum
me esse lingua, ita vt consen-
taneum erat, alij præ ætate
delirare, alij verò ex hesterna crapula repletum atq; e-
brium adhuc esse existima-
bant: tametsi tu ipse animo
maximè æquo accipiebas: id
quod tum acciderat, ne risu
quidem modico notando lin-
guæ etratum. [b] Visus igitur
mihi sum operæ quoddam
preciũ facturus esset, si consolationem aliquam mihi ipsi con-
ponerem, ne nimis ægrè ob lapsum hunc animo afficerer: néve intolerabile putarē, si senex aliquis præsentib. tot testibus
nonnihil ab eo quod decorum fuerat, aberrando deflexissem.

Nam

ἀπολογίας μὲν γὰρ οὐδὲν ἔδει, οἶμαι, πάνυ γε λαμπρᾶς, ὡς οὕτως εὐφημον ἀρχὴν ὀλισθήσης· ἀρὰ χόμενος μὲν οὖν ἁμαρτῆς, καὶ τὴν ἀπόρθητον ἐν τοιούτοις ὤμιλλε τῷ πεπρωμένῳ. πειρῶντι δὲ μοι πρόδηλα τὰ δικαία, οὐ μᾶλλον πρότερον ἐμοὶ αὐτὰ, ἢ μὴ πρὸς χάριν αὐτῶν, καὶ τοῦ νῦν πράττειν, καὶ τὸ ὑγιαίνειν πεφάσθαι τὰ ἀκόντα· τὸ μὲν δὴ χάριεν ἀρχαῖα μὲν ἡ προσαγόρευσις οὐ μᾶλλον ἐωθυῖα μόνον, οὐδὲ τῶν πάλαι πρώτων ἓν τοῦτο, ἀπὸ καὶ πρώτου μὲν ἰόντες ἀπάντες, ἕλκομεν αὐτὸ, ὡς τὸ, Χαῖρε, ὦ Λαοτάμα τῆς δὲ Τιρυνθίας. καὶ μετὰ τὸ πλεῖστον ἐς λόγους ἤδη παροινίους πεπόμφοτε, ὡς τὸ, Χαῖρε Ἀχιλλεῦ, φασὶν ὃν οὐκ ἐπιδοκεῖς. Ὀδυσσεὺς ὑπόπτως πάλαι ἐπισκοπούμενος πρὸς βάσιν αὐτῷ ἐρρητόρευε.

Nam quantum quidem ad ipsam linguã attinet, defensione aliqua opus puto non erat, præsertim quãdo in tam bonam & auspicatam precationem errando prolapsa fuerit. Incipienti itaq; mihi ab initio statim videbar in difficilem quæstionem incursurus esse: at verò vbi iã progressus aliquantulũ fuissem, offerebam se multa quæ commodè dici posse videbantur. Quæ tamen non antea dicã quàm de ipso verbo Saluere, de verbo Bene agere, & de verbo Valere, quæ consentaneum atq; æquum erit, exposuero. Verbum igitur χαίρειν (quod saluere nos dicimus) antiqua vox est, & in salutationibus iam olim vsurpata, veruntamen nõ manè tantùm, neq; in primo solũm congressu, sed etiã cùm

καὶ

qui antea se mutuò nunquam viderant, alius in alium incideret, salutatione hac vti solebant, quale illud est: Salue, ô soũ li rex istius Tirynthij. Deinde & à cœna, cùm iam ad mutuas confabulationes vẽtum esset, vt apud Homerũ: Salue Pelide, mihi cœnæ æqualis eges nunc. quo tum Vlysses vsus est, quando in legatione missus, oratorio modo mandata illi exponebat.

καὶ ἤδη ἀπιόντες παρ' ἀλλήλων, ὡς τὸ, Χαῖρε τ', ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, ὃς οὐκέτι θνητός. ἔλεγε δὲ καιροὺς εὐθὺς ἀπηγορεύμενον τῇ προφάσει ὑπὲρ ὧν νῦν μόνον ὁ ἀνθρωπος, ἐπεγνωκὼς ἐπὶ τὸ ἀπαισιώτερον καὶ ἀνωκλοτάτων ὅμως ἐχρῶντο αὐτῇ, ὡς ὁ τῦ Εὐριπίδου Πολυνείκης, ἤδη τελευτᾶρ ἐκ βίου. Καὶ χαίρετ', ἤδη γάρ με σκότος. καὶ οὐ μόνον φιλοφροσύνης αὐτοῖς ἕνεκα τοῦτο συμβολον, ἀπὸ τῆ ἀπιχθείας, καὶ τῦ μηκέτι χρήσεσθαι ἀλλήλοις, τὸ γοῦν μακρὰν χαίρειν φράσαι, τὸ μηκέτι φροντίδων δηλοῖ. πρῶτος δ' αὐτὸ Φιλιππίδης, ὁ ἡμεροδρομήσας, λέγεται ἀπὸ Μαραθῶνος ἀγγείλαντων τὴν νίκην, ἅπερ πρὸς τοὺς ἄρχοντας ἀναθεμένους, καὶ σεμνοτάτους ὑπὲρ τοῦ τέλους τῦς μάχης, Χαίρετε, νικῶμεν· καὶ

Præterea & cùm à se mutuò iam discedere vellent, eadem vtebantur, quale est illud: Saluete, atq; deum me agnoscite, morte carentem. Certum autem tempus nullum præfinitum fuit salutationi huic, neque vt nunc, matutino solùm tempore vsurpabatur, quandoquidem & in infaustis & abominabilibus rebus eadem aliquando vsi quidam reperiuntur. vt apud Euripidem Polynices iam moriturus: Saluete (inquit) nam totus tenebris iam tegor. Neque etiam amicorum inter se nota tantùm siue indicium erat, sed & adeos quibus infensi erant, adhibebatur, cùm significare vellent nihil rei sibi mutuò cum illis posthac fore. nam hoc, cùm c *μακρὰν χαίρειν, hoc est, longum saluere dicunt, intelligunt, nempe nullam amplius curam alterius alteri futuram esse. Primus autem hoc verbo vsus fertur Philippides, is qui vno eodemq; die narratur ex Marathone cursu itinere peracto Athenas victoriã annunciasse, & ad magistratus quo loco considerant, atq; anxij de euentu pugnæ cogitabãt, dixisse: Saluete, vincimus.*

eóq;

καὶ τοῦτον ἐπὼν σωτηρίαν ἀποθανόντος τῆς ἀγγελίας, καὶ ὡς χαίρων σωτηρίαν σωθῆναι. ἐν ἐπιστολῇ δὲ ἀρχῇ, Κλέων ὁ Αθηναίων δημαγωγὸς, ἀλλ' Σφακτηρίας πρῶτον χαίρειν πρόθυμος, ἀναγιγνώσκων τὸν τῶν Σπαρτιατῶν ἄλωσιν. καὶ ὅλως γε, μετ' ἐκεῖνον ὁ Νικίας ἀλλ' Σικελίας ἐπιστέλλων, ἐν ᾧ ἀρχαίῳ τῇ ἐπιστολῶν διάφανον, ἀπ' αὐτῆς ἀρξάμενος τῶν πραγμάτων. ἀπ' ὁ θαυμασὸς Πλάτων, ἀνὴρ ἀξιόπιστος, νομοθέτης τε ζιότων, τὸ μὴ χαίρειν λεγόν, καὶ πάνυ ἀποδοκιμάζων, ὡς μοχθηρὸν ὄν, καὶ οὐδὲν σπουδαῖον ἐμφαῖνον· τὸ δ' εὖ πράττειν αὐτ' αὐτὸ ἀσάφει, ὡς κοινὸν σώματός τε καὶ ψυχῆς εὖ διακειμένων σύμβολον. καὶ ἐπιστέλλων γε ὡς Διονυσίῳ, αἰτιᾶται αὐτὸ, ὅτι ποιῶν ἐς τὸν Απόλλω, χαίρειν τε θεὸν ποιῆσαι, ὡς ἀνάξιον τοῦ Πυθίου,

eoq; dicto statim concidisse mortuus, peracto iam nuncio, vnà cum ipso illo verbo expirans. In epistolæ autem initio Cleon ille Atheniensium tribunus, cùm ex Sphacteria scriberet, primus omnium hoc verbum præposuit gratulari videlicet illis volens ob victoriã eo loco partam, & quòd Spartanos captos in potestatẽ redegisset. Ac prorsus certè post illum Nicias dux cùm ex Sicilia scriberet, antiquã epistolarũ formam retinuit, statim ab ipsis rebus exordiendo. Quin & admirabilis ille Plato, vir fide dignus, ac legislator huiusce modi rerũ, verbum hoc salvere, planè valere iubet, atq; omnino improbat veluti malum ac prauũ, & quod nihil serium aut dignũ præ se ferat: contrà autem [d] τὸ εὖ πράττειν, hoc est, bene agendi verbum, pro eo introducit, tãquam commune tam corporis quàm animi bene rectè q; affecti symbolũ siue indicium: ac missis ac Dionysium literis, reprehendit ipsum, quòd cùm ad Apollinem versus quosdam cõposuisset, deum ipsum salvere iussisset, quippe quod hoc ipso Pythio indignum foret,

μὴ ἐχ ὅπως θυοῖς, ἀλλ' ἐδὲ ἀνθρώποις ἁψιοῖς πρόπορ. ὁ μὲν γε θεσπέσιος Πυθαγόρας, ἃ μὴ μηδὲν αὐτὸς ὑμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τ αὐτὸ ἠξίωσεν, ὅσον Οἰκίῳ, ὡς Λυκιανῷ, μὴ Ἀρχύτα, μὴ τοῖς ἄλλοις ὁμιλητοῖς αὐτοῦ τιμαόριον, οὔτι τὸ εὖ πράττειν πρόχειρον, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὑγιαίνειν ἄρχιον ἐκίνησεν. ἅπαντες γὰρ οἱ ἀπ' αὐτοῦ ἀλλήλοις ἐπιστέλλοντες, ὁπόταν ἐπιδιδῶσί τι γράφοντες, ὑγιαίνειν ἐν ἀρχῇ προσκυνοῦσιν, ὡς μὴ αὐτὸ ψυχῇ τι καὶ σώματι ἁρμοδιώτατον, καὶ φωνῆς ἅπασι πρὸς ἀνθρώπους ἀγαθά. μὴ τόκε πρὸς τοῖς ἑταίροις αὐτοῖς πρόχειρον, τὸ ἐμπιστεύειν, τὸ συμπάσχειν, ὃ συμβόλου πρὸς τοῦτο ὁμοδόξους ἐχρῶντο, ὑγιαίνειν πρὸς αὐτὸν ὠνομάζετο. καὶ ὅλως ἡγοῦμαι τὸ μὴ ὑγιαίνειν ἄνοια, οὔτι δὲ τὸ εὖ πράττειν,

& non modò dixi, verumetiã ne hominibus quidem paulò dexterioribus decorũ. Diuinus quidem Pythagoras ille, tametsi ipse nihil proprium suorũ scriptorũ nobis reliquere posit se voluerit, quantũ tamen ex Occello, Lucano, & Archyta, & cæteris ipsius discipulis cõiecturã facere licet, nec verbũ bene agere, ab initio literis suis præmisit, sed ab ὑγιαίνειν quod est valere seu sanũ esse exordiri iubebat. Cuncti itaq; illũ qui professionẽ atq; doctrinã ipsius secuti fuêre, quoties missis inter se mutuò literis graue aut seriũ aliquid scribe rẽt, valere siue sanos esse sese, statim ab exordio iubebãt, tãquã & hoc ipsũ verbum tã animæ quàm corpori accommodatũ maximè foret, summatimq; cõprehenderet vniuersa hominis bona. Præterea & triplex ipsorũ triangulus ille, qui alternatim inter se iũctus, quinquelineari figurã constituit: quo symbolo ac veluti nota quadã ijdẽ ad eos qui eiusdẽ professionis erant, eandemq; doctrinã sectabantur, vti solebant, valetudo, siue salus ab ipsis appellatur. Et in summa ipsum quidem viuere putabant esse: verũm neq; bene agere, neque

οὔτι τὸ χαίρειν πάντως τῷ τὸ ὑγιαίνειν. εἰσὶ δ', οἳ τῷ τελεῖν τι πραιτέρῳ, τὸν μέγιστον ὅρκον αὐτῶν, ἢ τὸν ἐντελῆ, αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀρετελῶν οἱδὲ καὶ ὑγείας ἀρχὴν ἐκάλεσαν, ἣν καὶ Φιλόλαος ὅτι. καὶ τί σοι τοὺς παλαιὰς λέγω, ὅπερ καὶ Ἐπίκουρος, ἀνὴρ πάλυ χαίρων τῷ χαίρειν, καὶ τῷ ἡδονῇ πᾶς ἀεὶ πάντων αἱρούμενος, ἐν τοῖς σπουδαιοτέραις ἐπιστολαῖς (εἰσὶ δ' αὗται ὀλίγαι) καὶ ἐν τοῖς πρὸς τοὺς φιλτάτους μάλιστα, ὑγιαίνειν ἀυθὺς ἐν τῇ ἀρχῇ πρόσταλλε; πολὺ δ' ἄν καὶ ἐν πράγμασίν, καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ ἔνιοις τὸ ὑγιαίνειν πρῶτον ἀυθὺς λεγόμενον. ἢ γὰρ Οὐλέ τι καὶ μέγα χαῖρε, σοφῶς πρὸς ταγμένον ἐ χαίρειν τὸ ὑγιαίνειν ἔφη. ὁδὶ Ἀλεξις, Ω δέσποθ' ὑγίαινε, ὡς χρόνιος ἐλήλυθας. ὁδὶ Ἀχαιὸς, Ηκω πεπραγὼς ἄλλα, αὐ δ' ὑγίαινέ μοι. καὶ ὁ

neque ſaluere, omnino idem quod valere. Sunt aũt & qui quaternionem maximum ipſorum iuſiurandum, aut perfectiſſimum ipſis numerũ perficere dicant: alij verò etiam ſalutis ſeu valetudinis principium vocârunt, inter quos & Philolaus eſt. Et quid attinet vetuſtiores commemorare, quãdo & Epicurus, qui alioqui πᾶς χαίρειν, hoc eſt, gaudendi verbo, admodũ gaudebat, voluptatẽq; cæteris rebus omnibus anteponebat, in epiſtolis quas de rebus paulò grauioribus ſcrĩbebat (ſunt autem earum perquàm paucæ, & non niſi ad præcipuos amicorum data) ſtatim à principio valere iubebat? Frequenti autem & in Tragœdia & Comœdia, veteri illa quidem, reperias idem hoc verbũ à principio fermè poſitum. nam illud: *Vale & multum mihi ſalue:* doctè prudenterq; valendi verbum, auere, ſiue ſaluere, illi præpoſitum habet.

Alexis autem: O here, vale (inquit) vt tardè admodum aduenis?

Et Achæus:

Venio peracta re graui, at tu mihi vale.

καὶ οἱ Φιλήμων. Αἰτῶ δ' ὑγίειαν πρῶτον, ἔπ' ἀναξίαις, πρῶτον δὲ χαίρειν, ἔπ' ὀφέλειν μηδενί. ὁ μὲν γὰρ τὸ σκόλιον γράψας, οὐ καὶ Πλάτων μέμνηται, τί μὴ οὗτός φησιν; Ἐγὼ μὲν οὖν μοὶ δοκῶ ἄριστον, τὸ ἀνόητον, καλὸν γνώμη, πρῶτον δὲ πλουτεῖν. τὸ χαίρειν δὲ τὸ παράπαν οὐκ ἐμνήσθη, ἵνα σοι τὸ γνωσθησόμενον ἐπῇνε, καὶ πᾶσι δῆλον σώματος λέγω, ὑγείαν πρισβίστην μακάρων, μετὰ σοῦ νέοι μὲν τὸ λοιπόμενον βιοτᾶς. ὥστε δὲ πρισβίστην ἐστὶν ὑγεία καὶ τὸ ἄριστον αὐτῆς τὸ ὑγιαίνειν, πεῖρα τοῦτο τῶν ἄνω ἀγαθῶν. μνεία δὲ καὶ ἄκρα ἔκτισε ποιητῶν καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων ἀπαθάξαί σοι ἔνεστιν τιμώντων τὸ ὑγιαίνειν. τοῦτο μὲν παρατίθεμαι, ὡς μὴ ἐς ἀπροκαλίαν τινὰ μαραθωνίου ἐκπέσῃ μοῖ τὸ σύγγραμμα, κινδυνεύω δὲ ἄκρῳ ἄκρῳ ἐκκρούειν τὸν

8 Philemon quoque:

Primùm (inquit) valere cupio, deinde agere bene:

Saluere tertiò, vltimò debere nil. Nam qui h *conuiuiale illud carmẽ compoſuit, cuius & Plato meminit, annón & ille ait: Equidem hoc iudico primùm, Valere, deinde pulchrum videri, Poſt eſſe ditem? Verbi autem ſaluere, ſiue auere, omnino ne meminit quidem. Et vt notiſſimum quoq; illud, & quod omnibus in ore eſt, tibi dicam, Superùm antiquiſſima diua ſalus, Tecum mihi liceat Viuere quod ſupereſt.*

Quare ſi antiquiſſima ſalus ſeu valetudo eſt meritò etiam ipſius opus, hoc eſt, valere, ſaluumq; ac ſanum eſſe, reliquis omnibus anteponendum eſt. Infinita autem & alia exempla tum ex poëtis, tum ex hiſtoricis & philoſophis commemorare tibi poſſim, vbi idem hoc verbum valere, antepoſitum reliquis atque præſtatum reperitur. Quæ tamen omnia in præſentia omittam, ne mihi ſcriptum hoc in loquacitatem quandam ineptam ac puerilem adeò prolabatur, videarq́ue ipſe i *clauo alio e-*

lium

λλον. ὀλίγα δὲ οἶμαι μ' ἀρχαίας ἱστορίας, ὁπόσα μέμνημαι οἰκεῖα τῷ παρόντι, προσγράψω, καλῶς ἔχειν ὑπολαβών. ἔστι Ἀλέξανδρος τῷ ἰσσῷ μάχῃ ἀγωνιεῖσθαι μέλλων, ὡς Εὐμένης ὁ Σαρδιανὸς ἐν τῇ πρὸς Ἀντίπατρον ἐπιστολῇ λέγει, ἑωθεν ἀσπασόμενος ἐπὶ τὸν σκηνοῦν αὐτοῦ ὁ Ἡφαιστίων, ἅτ' ἐπιπαθόμενος, ἅτ' ἐκ παραχρῆς, ὥσπερ ἐγώ, ἅτε καὶ διὰ τινὸς ζοῦτο καταναγκάσαντος, ταυτὸν ἐμοὶ ἔφη, ὑγίαινε βασιλεῦ, χαιρὸς ἤδη παρατάττειν. παραχθέντων δὲ τῶν παρόντων πρὸς τὸ παράδοξον τῆς προσαγορεύσεως, καὶ τὸ Ἡφαιστίωνος ὀλίγα δέειν ὑπ' αὐθούς ἐκβανεῖν τὸν, Ἀλέξανδρος· δέχομαι, ἔφη, τῷ καλῷδιά. τὸ γὰρ σῶας ἐπανέξειν ἀφ' τῆς μάχης ἤδη μοι ὑπισχνεῖται. Ἀντίοχος δὲ ὁ Σωτὴρ, ὅτι ζοῖς Γαλάταις σωσάμενος ἔμελλεν, ἰδὼν ἐν

liam trudere velle. Pauca verò veteris historiæ, quantum adhuc memoria tenco, quantumq; ad hanc præsentem causam pertinere prorsùs videtur, non incommodùm huc ascribi posse existimaui. Nam cùm Alexander Magnus pugnam illam ad Issum initurus esset, quemadmodum Eumenes Sardianus in epistola ad Antipatrum refert, manè in tabernaculum eius ingressus Hephæstio, siue tum ita oblitus sui fuerat, siue consternatus, quemadmodum & ego, siue etiam numine aliquo impellente, idem tum quod ego, dixit, ὑγίαινε βασιλεῦ, hoc est, Vale rex: tempus iam est in aciem educi exercitum. Conturbatis autem cæteris, qui tum aderant, ob inopinatam ac nouam salutandi formam, ac ipso Hephæstione propemodùm præ metu emoriente, Alexander respondens: Recipio, inquit, omen. nam nos saluos atque integros è pugna reuersuros esse, hoc verbum mihi nunc pollicetur. Antiochus autem cognomento Soter, quando cum Gallis conserturus prælium esset, per

ξγο ὄναρ ἐπισάντα αἱ τὸν Αλέξανδρον, καὶ κελεύειν σωθῆναι πρὸ τῆς μάχης παραδοῦναι τῇ στρατιᾷ τὸ ὑγιαίνειν, καὶ ὑπὸ τούτῳ σωθέντας τῷ θεῷ μαχεῖσθαι νικᾶν νίκην ἐνίκησε. καὶ Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου, Σελεύκῳ ἐπιστέλλων, σαφῶς ἀνέγραψε τὴν τάξιν, ἣν ἀρχὴ μὲν τῆς ἐπιστολῆς ὑγιαίνειν αὐτὸν πρόσαπεν· ἐπὶ τέλει δὲ ἀντὶ τοῦ ἐρρῶσθαι ποιοῦσι τὸ χαίρειν, ὡς Διονυσόδωρος, ὁ τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ συναγαγών φησιν. ἄξιον δὲ καὶ Πύρρου τοῦ Ηπείρου μνησθῆναι, ἀνδρὸς μετ' Αλέξανδρον, τὰ λοιπὰ ἐν στρατηγίαις ἐνιηχαμένου, καὶ μνείας τροπαίων τῆς τύχης ἐνίκησεν. οὕτω δὲ τοῖς μὲν θείοις ἀγῶσι, καὶ θύραι, καὶ ἀναιθὲς ὀδυνηπότητι νίκην, ἢ βασιλείας ἀξίωμα μεῖζον, ἢ δύναμιν, ἢ πλοῦτον ὑπερβολὴν ἄτερα παρ' αὐτῶν, ἀπ' ἐν τοῦτο ἤνεγκε, ὑγιαίνειν, ὡς ἔφ'

quietem vidit adſtare ſibi Alexandrum, & iubere vt teſſeram hanc ante pugnam militibus daret, ὑγιαίνειν videlicet, ac ſub hac teſſera ſeu nota militari præclarâm illam victoriam mox conſecutus eſt. Præterea & Ptolemæus Lagi miſſus ad Seleucum literis planè ordinè inuertit, principio quidem epiſtolæ valere illum iubens, pro eo autem vbi alij vale ſcribunt, in fine τὸ [k] χαίρειν, hoc eſt: auere ſubſcribens: quemadmodum Dionyſodorus tradit, is qui epiſtolas illius collegit. Non iniquum autem fuerit & [l] Pyrrhi Epirotæ illius mentionem facere, qui poſt Magnum Alexandrum ſecundas in rem militarem tenuit, variasq; fortunæ mutationes ac vices pertulit. Hic igitur cùm Deos precando, ſacrificando, donariaq; conſecrando quotidie veneraretur: nunquam tamen vel victoriam ab illis, vel regni alicuius ampliorem maieſtatem, vel gloriam, vel diuitiarum abundantiam poſtulauit, ſed vnũ hoc ὑγιαίνειν, hoc eſt, valere,

ἔς' ἂν ζῶσ' ἔχῃ ῥᾳδίως αὐτῷ τῶν ἄλλων πεσουμένων. καὶ ἄρτι, οἶμαι, ἐφρόνει, λογιζόμενος ὅτι ὅδ' ὃν ὄφελος τῶν ἀπάντων ἀγαθῶν, ἐς' ἂν τὸ ὑγιαίνειν μόνον ἀσῇ, ἀλλὰ νῦν ἑκάστου ματρὸς εἰδὼς ὑφ' ἡμῶν ἀφῃρεθείη, τάχα ἂν ἄσοι τις, σὺ δ' ζῶσόν γε ἀναπάξας, ἐ καὶ μυδὲν ἄλλο ἐφρόνεις, ὅμως τῷ δικαίῳ λόγῳ οὐκ ἂν ἔχοις ἄνησ ζῶν ἁμαρτυκέναι, ὥσπερ ἂν ἄ τις περὶ τῇ λύμῃ τὸ ῥᾴον, ἢ περὶ τῇ καφαλῇ τὰς μυημίδας ἐποιήσατο. ἀλλ', ὦ βέλτιστε, φαίην ἂν ἐγὼ πρὸς αὐτὸν, ἀκήκοας ἂν ταῦτ' ἔλιγον, ἅτιε ὄντος ματρὸς ἐῶ ὑγείας μὲ δεόμενον, καὶ δὴ ἴωθεν, καὶ μεσούσης ἡμέρας, καὶ νύκτωρ, ἀεὶ τὸ ὑγιαίνειν ἀναγκαῖον, καὶ μάλιστα τοῖς ἄρχουσι, καὶ πολλὰ

valere ac ſanum eſſe, precari ſolebat: vt qui putaret, quandiu hoc vno frueretur, & cætera facillimè euentura ſibi eſſe. Ac rectiſſimè, opinor, ſentiebat, illud nimirum ſecum reputans, quòd cæterorum bonorum omnium nullus fructus foret, quamdiu vnum τὸ ὑγιαίνειν, hoc eſt, ſanitas iſta corporis atque animi ſola abeſſet. Sed iam ſatis de eo, quo quicque horum verborum tempore propriè dici ſolitum fuerit, à nobis expoſitum eſt. Fortaſsis autem dixerit quiſpiã, [m] Tu verò immutato ordine illo, etiam ſi nihil aliud dixiſſes, tamen iure optimo accuſandus, ac reprehendendus fores, perinde ac ſi quis galeam tibiæ, aut rurſum ocreas capiti alligatas imponat. Verùm, ὦ optime, (reſponderem & ego illi) meritò ſanè hæc diceres, ſi quid in vniuerſum tempus foret, quod ſanitate ſiue ſalute opus non haberet. Nunc autem & mane, & meridie, & noctu quoque ſalute ac ſanitate ſemper opus eſt, & maximè principibus vobis qui multis occupati negotijs eſtis, eóq; ad plura corpore integro ac ſano

πολλὰ πράττουσιν ὑμῖν, ὅσα καὶ πῶς πολλὰ δεῖσθαι δοῦναι; ἔτι δέ, ὁ μὲν χαίρειν εἰπὼν, μόνον ἀφέμενος τῆς ἀρχῆς χρήσασθαι, καὶ ἔστιν ἀρχὴ τὸ πρᾶγμα· ὁ δὲ ὑγιαίνειν παραινῶν, καὶ χρήσιμόν τι λέγει, καὶ ἀναμιμνήσκει τῶν περὶ τὸ ὑγιαίνειν σωτηλοιοῦντων, καὶ σωφρονίζει μόνον, ἀλλὰ καὶ παραγγέλλει. τί δ' ἐγχείρημα τῶν ἐν τοῖς βιβλίοις, ἃ δεῖ παρὰ βασιλέως λαμβάνειν, τοῦτο πρῶτον ὑμῖν ἐστὶ παράγγελμα, τῆς ὑγείας, τῆς ὑμετέρας αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι; καὶ μάλα εἰκότως· ἐπεὶ γὰρ ἄρ' ἄλλο τι ἔστιν, ἢ ὑμῖν πᾶσι τάδε μὴ ὄντα ὠφελεῖν· ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς, ὅτι μάλιστα τῆς Ῥωμαίων φωνῆς ἐπαίειν, ζῆν πρόσαγορεύοντας ἀντιπροσώπους, ὡς τῆς ὑγείας ὀνόματι πολλὰς ἀμοιβὰς δοῦναι. καὶ ταῦτα πάντα εἶπον, οὐχ ὡς εἰς προφάσεως ἀφορμὴν μὴ τὸ χαίρειν ἐπιτη-

sano necesse habetis. Præstereà autem ille qui χαῖρε, hoc est, aue, seu gaude dicit, auspicato tantùm principio vtitur, ipsáque res non aliud quàm precatio, siue optatio quædam est. at qui valere iubet, ille & vtile quiddam facit, & omnium eorum admonet simul, quæ ad sanitatem, siue salutem aliquid conferunt: neque solùm comprecatur, verùm etiam denũciat, atq; imperat. Quid autem? annon & in libello mandatorum seu negotiorũ, quod semper & à rege quoque accipitis, hoc primum esse solet, quod vobis præcipitur, quod sanitatis atque salutis vestræ curam habeatis? Ac meritò sané. Neque enim vlla vestri vtilitas ad res cæteras obeundas foret: nisi integri ac salui essetis. Sed & ipsi vos (si modò Romanum sermonem ego quoque nonnihil intelligo) cùm salutãtes vicissim verbis accipiãtis, salutis nomine plerunq; respondere illis soletis. Atque hæc omnia dixi, non quod de industria omisso verbo χαίρειν pro

ἐπιτηδεύσας δ' ἀντ' αὐτῆς ὑγιείαν, ἀλλ' ὡς τὸ τοῦ Μ. ἄκων παθών· ἢ γνοὶ & ἄν ὧδ ξφίσω, καὶ τοὺς λαιρούς τῶν προσαγορεύσεων ἐναμάρτων. χάριν δ' ὁμολογῶ τοῖς θεοῖς, ὅτι μοι τὸ σφάλμα ἐπ' ἄμω μακρῷ ἀσιάτερον μετεστράπη, καὶ ἐς τὸ ἄμεινον παρελιθον. καὶ τάχα τῆς Υγιείας ἢ Ασκληπιῦ αὐτοῦ ἐπιμοίας ζοῦτ' ἐπράχθη, δι' ἐμοῦ δὲ τὸ ὑγιείαν ὑποσυμφύς, ἐπεὶ ἴσως ὡς ἂν αὐτὸ ἔπαθον ἄνω θεῖ, μηδ' ἐπὶ πρότερον ἐρ τῷ μακρῷ βίῳ ταραχθὲς ὅμοιον; ἃ δ' ἀλλ καὶ ἀνθρωπίνῳ τινὰ ὑπὲρ τῦ γεγονότ& ἀπολογίαν ἐπῆν ἐδ' ἐγὼν, ἃ πάνυ ἰσως δακὼς ἐπὶ τοῖς ἀεὶ σοῖς ἐπαινεῖσθαι, ἐν τῆς ἄγαν ἐπιθυμίας ἑτέρωντίον δι' ταραχθὲς ἐνέπεσον. τάχα δ' ἄν τινα ἐκπλύνας

pro eo ὑγιείαν dicere ſtudio quodam affectârim, ſed quia hoc ipſum inuito mihi accidit. Aut quomodo enim non ridiculus forem, ſi & alienâ linguâ loquerer, & tempora ſalutationum immutarem? Gratiam autem & dijs ago, quòd mihi erratum hoc in aliud longè auſpicatius verbum conuertere ſum fuit, atque ipſe in melius, errando prolapſus ſum. Et quid ſi hoc Saluti, aut etiam Aeſculapij ipſius prouidentia quadam factum eſt, qui tibi per me ſalutem ac ſanitatem promittere ita uolucrit? Nã quo pacto ipſe equidem, P niſi à Deo aliquo impulſus, quicquam eiuſmodi commiterem, qui anteà per omnem ætatem nullo ſimili pacto turbatus atque animo perculſus fuerim? Q Quod ſi verò & humanam quandam defenſionem pro eo quod accidit, afferre conuenit: nihil nouum aut peregrinum hoc eſt, ſi cùm admodum in eo elaborauerim, vt ex optimo atq; potiſſimo tibi notus fierem, deinde ex nimia cupiditate ac feſtinantia in diuerſum animi conſternatione quadam incido? Iam & à recta cogita-

ξαι τ ἐαῦ ὀρθὸν λογισμὸν καὶ σρατιωτῶν πλῆθος, ὧν οἱ μὲν προσβοιῶντες, οἱ δ' ἐν τῇ τάξει τῆς παρασκευάσεως μὴ μένοντες. σὺ δ' ἐν οἷς ὅτι μὲν οἱ ἄκροι ἐς ἄνοιαν ἢ ἀπαιδευσίαν, ἢ παραδρομὴν πείθω παραφέρουσι τὸ πρᾶγμα, ἀλλοὺς αὐτὸ σύμβολον καὶ ἀφελείας ἐποιήσω, καὶ ψυχῆς μηδὲν ἀγοραῖον καὶ ἔντεχνον ἐχούσης, ὡς τόγε παρ' ἡμῖν παῤῥησίαν ἐν τοῖς τοιούτοις, ἐ πόῤῥω βρασύτητος καὶ ἀναισχυντίας ἐσί. καὶ ἐμοιγε ἄν μηδὲν μὴ τοιοῦτον σφαλῆναι, ἀ δ' συμβαίη πᾶς ἀφημίαν αὐτὸ πρίνεσθαι. ἐπί γοιῶ ζῶν πρώτου Σεβαστοῦ καὶ ζιόρ δ' τι πίνεται γένεσθαι. ὁ μὲν ἔτυχε δίκην τινὰ δικάσας ὀρθῶς, καὶ ἀφανύσας ἐγκλήμα τοῦ μηδὲν ἀδίκως συνοφαντοῦντος ἄνθρωπον,

cogitatione atque animi constantia deturbauerit aliquem multitudo atque frequentia, quorum alij quidem aduersoi protrudunt & impellunt, alij autem ordinem salutantium impediunt, & disturbant. [r] Tu verò, sat scio, [s] quantumuis alij dementiam, aut insciitiam, aut etiam delirationem quandam, factum hoc interpretantur, pro verecundiæ & simplicitatis quodam symbolo atque indicio ipse accepisti, animique nihil forense aut vafrum, nihil artis aut calliditatis habentis signum esse existimásti: quando certè nimia in his rebus audacitas, non multùm à temeritate atque impudentia distat. [t] At ipse quidem optárim, vt ne vnquam contingat mihi in hunc modum errare: quòd si verò aliquando contingat, vt id in faustam & auspicatam comprecationem aliquam semper euadat. Temporibus igitur primi Augusti etiã tale quiddam accidisse dicitur. [u] Nam cùm ipse forte quadam iudicio cuidam præsedisset, atque causa rectè ac legitimè iudicata, hominem

τον, ὃ ἐχάιρεν ὁμολογῶν, μεγάλῃ τῇ φωνῇ χάριν οἶδα σοι, ἔφη· ὦ αὐτοκράτωρ, ὅτι κακῶς καὶ ἀδίκως ἠδικάσθης. καὶ τῶν περὶ Σεβαστὸν ἀγανακτησάντων, καὶ διαπαίσασθαι τὸν ἄνθρωπον ἐθελόντων, πάνσασθαι χαλεπαίνοντος, ἐκέλευσεν ἔφη· ἐγὼ γὰρ τοῦ γλώττης αὐτοῦ, ἀπὰ τοῦ γνώμου ἐξίστασθαι ἄξιον. ἐκεῖνον δὲ μὴ ἔτω, σὺ δ' εἴτε τοῦ γνώμου σκέψαιο, πάνυ ὤνεν ἐυρήσεις ἅπτι τοῦ γλώττης, ὤφημι δὲ καὶ αὐτὸ, ἔοικα δ' ἐντεῦθα ἤδη γνώμην δὲ ἐκότως ἄπό τι φοβηθήσεσθαι. μή τισι δόξω ἐξαπτιγδεῖν ἁμαρτηκέναι, ὡς τοῦ ἀπολογίαν ταύτην συγγράψαμι. καὶ ἄγε, ὦ φίλταλε Ἀσκληπιέ, δεῖξον φανῆναι τὸν λόγον, ὡς μὴ ἀπολογίαν, ἀλλ' ἐπιδείξεως ἀφορμὴν ἔν λοκᾶν.

minem quendam iniustè calamitosè delatum, à maximo quodam crimine absoluisset, ille gratiam agere volens, alta voce proclamauit: Gratiam tibi, inquiens, Imperator, habeo, quòd malè atque iniustè iudicásti. Ibi cùm cæteri, qui circa Augustum erant grauiter indignarentur, hominemq; discerpere ac lacerare vellent: Desiste, inquit ille, ab indignatione. Neque enim linguam ipsius, sed animum examinare atque inspicere æquum est. Ita tum ille: At tu siue animum inspicere & contemplari voles, beneuolum reperies: siue linguam, neque ipsa inauspicatum aut ominosum aliquid dixit. × Cæterùm videor hoc loci iam constitutus non immeritò & aliud quiddam vereri debere, videliceet ne qui me putent ex composito erraſſe hoc pacto, quò hanc apologiæ scribendæ causam haberem, atq; vtinam quidem, ô optimè Aesculapi, eiusmodi hæc appareat oratio, vt non apologiæ speciem, sed ostentationis alicuius captatam occasionem præ se ferat.

GILBER-

GILBERTI COGNATI

ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

LVcianus in hac apologia vsum verborum τὸ χαίρειν καὶ ὑγιαίνειν ostendit, & cui tempori, à quibusque accommodata fuerint: atque exempla eorum recenset, qui vel simili errore aliquando lapsi fuêre, vel meditatò, eodem quo ipse, verbo vsi, magnũ ex eo commodum consecuti sunt, Hephæstionis & Alexandri, Antiochi, Ptolemæi, Lagi, Pyrrhi. Hoc ego vnum addam ex Dione in Adriano: Cornelius, inquit, Fronto peruespe-ri quandoque ab cœna domum repetens, officium cuidam præstituturus, cùm foris dictum est iudicium ingressus: iudices ita salutauit, vt non matutino vteretur verbo χαῖρε id est, aue, sed vespertino ὑγίαινε, quod salue interpretantur. Cæterùm ὑγιαίνειν ambiguum verbum ferè in malum sonat, quum significamus abesse sanitatem mentis. Eo verbo quidam Cæsari exprobrauit insaniam, Philippus Menècrati. Augustus Cæsar Fuluio dicenti χαῖρε, ille respondens, non retulit χαῖρε, sed ὑγίαινε, id est, sanus sis. velut insaniam exprobrans, non precans salutem. Agesilaus Menecrati, cui cognomen erat Iupiter, quum is ad ipsum scribens, non abstinuisset ab ambitioso titulo, sic exorsus epistolam: Menecrates Iupiter Agesilao χαίρειν salutem rescripsit hunc in modum: Rex Agesilaus Menecrati ὑγιαίνειν hoc est, sanitatem, vnius verbi mutitione exprobrãs illi insaniam, qua Iouis cognomine gloriaretur, quũ nihil aliud esset, quã homo, fortasse cæteris deterior. Græci quibus benè precantur χαίρειν dicunt. Semper verò χαίρειν dicunt Græci, quibus benè precantur. Erasmus noster in opere de Conscribendis epistolis: Græci, inquit, ferme in hũc modum salutant, Πλάτων τῷ Διονι εὖ πράττειν. Quæ verba non hoc sonant Græcis, quod quidam existimant, quasi iubeamus illos, quos ita salutamus, benè viuere, sed quod felicitatem precemur. Nam quibus res sunt secundæ, ij

Græcis

Græcis ἐπῳδὴν dicuntur. Quidam pro ἐπῳδὴν, dicunt χαίρειν, quod apud nos ſonat gaudere. Vtrunque vno verſu expreſſit Flaccus lib. 1. Epiſt.

Celſùs gaudere, & bene rem gerere Albinouano.

Pythagoras quoque in Epiſtolis non alia vſus eſt conſalutatione, quàm vt iuberet ὑγιαίνειν. Inter Mazas porrò dijs ſacra erat & ὑγίεια: quo nomine propriè ſignificatur ſanitas. Compertum id quoque nobis, eum qui tuendæ ſanitatis artem profiteatur omnifariam, ὑγιεινὸν à Græcis nuncupari. χαίρειν primus ſcripſit in Epiſtolis Cleon, cùm iam Athenienſis imperij habenas gubernare cœpiſſet, quem Ariſtophanes in Pluto comico ſale perſtringit, dicens: Verbum eſſe vetus iam & obſoletum. Pro quo ſubiungit aliud, nempe ἀσπάζομαι

χαίρειν μὲν ὑμᾶς ἐᾷ. ὦ ἄνδρες δημόται
ἀρχαῖον ἤδη τοῦτο τὸ ῥῆμα κἀπάτου.
ἀσπάζομαι: hoc eſt,
Gaudere vos iubeo, populares ô viri:
More alloquendi iam obſoleto atque vetere,
Saluto vos.

a DIFFICILE ſanè eſt.] *Exordium à loco communi.*

b Vſus igitur.] *Propoſitio.* c μακρὸν χαίρειν.] *Eraſmus meus hunc locum ita vertit in Chiliad. Hoc dictum longum valere, declarat nobis non amplius cùræ futurum. Metaphora eſt, inquit, ſumpta ab ijs qui diſcedunt diutiùs abſuturi, ſeu nunquam redituri. Eſt ſæpiculè apud noſtrum Lucianum, vt in Ione Tragœdo, item in Gallo, dialogo de Humanorum ſtatuum vanitate pulcherrimo,* μακρὸν χαίρειν φράσας: id eſt, *longum valere iuſſiſſet. Cicero ad Atticum lib. 8: At ille πολλὰ χαίρειν τῇ μαλακίᾳ dicens, contulit ſe Brunduſium. Item Hippolitus apud Euripidem: πολλὰ σοὶ ζώσῃ κἀπὶ νύκτερον πολλὰ ἐμοὶ χαίρειν λέγω. Veneri tuæ multum valere renuncio. Cicero lib. 15 Epiſt. famil. pro μακρὸν χαίρειν, dixit nuncium remittere: Virtuti, inquit, nuncium remiſiſti, delinitus illecebris voluptatis. Virgilius:*

Et longum formoſe, vale, vale, inquit Iole.

d τὸ ἐπῳδὴν.] *Socrates apud Platonem in Euthydemo*

docet. τὸ δὲ πρέπον, id est, commoditatem prosperitatemque agendi, non ex ijs, quæ materiæ & organi rationem subierint potiùs, quàm ex usus cognitione, quam securitatem esse vult, pendere. In hac enim illud est stabile, de quo Cebes loquitur, firmum & immutabile, ἐ ὑγιαὲν.] Inter innumeras & eximias cùm corporis tum animi dotes, quas divina homini largitâ est benignitas, non est sanitate vel vilior alia, vel iucundior: id quod (quisque ille tandem fuerit) breui testatus est senasiolo: ἐκ ἐς' ὑγιείας κρεῖττον ἀνθρ. ὀὐδὲν ἐν βίῳ. Siquidem ea est, cuius, vel vulgo teste, nunquam obrepit homini satietas. Fastidiuntur opes, libido, luxus omnis, atque, vt semel dicam, omnia, non verò & ipsa vita: hæc sola, siue animum spectes, siue corpus, non fastiditur vnquam. Pyrrhus Epyrotarum bellicosissimus rex, solam salutem precatus est, ratus facilè ad futura reliqua, vbi illa adesset: optimèque putans, nihil deesse homini, si illâ adsit. Id contemplati olim veteres illi Græcorum philosophi, hanc vnam precabantur ijs, cum quibus de rebus essent arduis collaturi, arbitrati (id quod res erat) ὡς τῷ σώματι τὸ ψυχῆς τὸ σώματι ἀγαθὸν, ἐ σωτὴρ ἄνευ ἀνθρ. ἀφροδισίων τ' αὐθρώπῳ ἀγαθή. Tantumque fuit illis cordi sanitas, vt contracta illius Græca voce, quæ ὑγιὲα est, in hanc figuram expresserint, quam

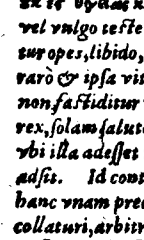

Lucianus hic triplicem quinque linearem triangulum vocat. Græcè verò hæc figura, seu schema πεντάγωνον dicitur, qua voce & nostri vtuntur. Hæc est militaris illa tessera, cui Antigonus Soter, vt testatur idem Lucianus hic insignem illam & admirabilem de Galatis victoriam acceptam retulit. Hoc est nobile illud insigne, quo nobilitari cupiebat Asclepiadem nauem Hippocrates, cuius in epist. quadam ad Damagetum amicum meminit. Hoc denique illud est numen, quod non puduit in sacro sancto illo iureiurando eundem iurare Hippocratem. Huic tam eximiæ doti diminutis addita est conservatrix ac custos Medicina, qua hoc præstare potest, vt si alua nobis sit sanitas, aut si cubi vel nostra vel naturæ iniuria labefactata fuerit, sibij si postliminio restituatur. f Quaternionem.] De perfecto triangulo, deque Pythagoreorum iureiarando, quædam annota-

tinhotauimus in Vitarum auctione. g Philemon quoque.] *Sententia est de ordine votorum, seu summi boni, à multis authoribus celebrata.* h Conuiuiale carmen.] *Locus Platonis est in Gorgia, & hic ordo votorum olim populariibus etiam cantilenis celebrabatur. Idem Plato de Legibus 1. effert ad hunc modum. Primum locum obtinet bona valetudo. Secundum forma, tertium robur, quartum opes, haud cæca, sed acutum cernentes. Idem de leg. 2: Aiunt enim optimum ac potissimum esse bonam valetudinem, proximam formam, tertium diuitias. Huc etiam illud Iuuenalis satyr. 10. spectat:*

Orandum est vt sit mens sana in corpore sano.

Meminit eius rei Theodoritus Cyrensis lib. 11. Therapeutices.

i Clauo alio alium clauum.] id est, *malum alio malo. Idem Lucianus in Philopsf.* ἧλον φασὶν ἥλῳ τύπτειν: id est, *Et clauo, quod aiunt, extundis clauum. Sed hunc apologiæ locum Erasmus noster sic vertit: Vereor ne si ad internatum crimen, etiam adulationis accusationem adiunxero, clauum quod aiunt, clauo pellere videar, maiore minorem. Hoc prouerbio vsus est Aristot. lib. 5. Polit. cap. penult. & Cic. Tusc. 4. libro 4.*

k χαίρειν.] *χαίρειν ad secundam valetudinem in epistolis atque salutationibus locum inuenit communi loquendi vsu, tametsi Plato mauult εὐπραττειν. Est enim lætitia affectio animi in corpore sano. Hinc Horat. lib. 1. Epistol. 8:*

Cello gaudere, & bene rem gerere Albinouano.

l Pyrrhi Epirotæ.] *De Pyrrho Epirotarum rege, vide lib. 18. Iustini.* m Tu verò.] *Obiectio mutati ordinis, cui respondet primò à vi & potestate verbi, quòd ea omni tempori conueniat.* n Præterea.] *A collatione salutationum.* o Quid autem.] *A proprio exemplo & vsu eorum, à quibus reprehenditur.* p Nisi à deo.] *Translatio erroris in Deum aliquem.* q Quòd si verò.] *Alia defensio qua & prò errore & animi perturbatione respondet.* r Tu verò.] *A consueto.* s Quantumuis alij.] *A remotione causæ.* t At ipse quidem.] *Confirmatio quæ voluntatem principis pro scientia interpretatur, à consequentibus.* u Nam cùm ipse.] *Ab exemplis.* x Cæterùm.] *Alia obiectio κατ' ἀντίστασιν, cui respondendo orationem concludit κατ' ἀξίωμα.*

ΗΡΟΔΟΤΟΣ Η ἀίτιων. HERODOTVS vel Aetio.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

Ostendit hac præfatione Lucianus, sed exemplo Herodoti, & post hunc Actionis pictoris, adductum vt in conuentu totius Macedoniæ exhibere se, ac specimen aliquod sui præbere voluerit. Esse enim compendiosiorem hanc viam ad laudem & gloriam comparandam, quàm singulas ciuitates circumeundo, magno negocio, multoque tandem tempore inclarescere. Exordium à voto incipit, pòst narratione vtriusque Herodoti & Actionis exemplum exponit: quæ quia maiorem scripti huius partem absoluit, vtriusque nominis titulum quoq; dedit. Hinc adoptatio sequitur qua suũ institutum cum superioribus exemplis comparat, amplificata per collationem, præsenti conuentu cum Olympico, à loci & hominum qualitate. Postremò petit vt illorum exemplo se quoque pro aliquo mediocri oratore habeant, non cum optimis ac vetustissimis illis, sed cum præsentibus conferendo.

Ποδότε ἄθε μὴ κρὶ τἄλλα μιμεῖσθαι δυνατὸν ὦ, ἀνάντα φημὶ, ὅσα κρελῶ ἀνῶ· μᾶλλον δὲ ἀκῆς τοῦτό γε, ἀλλὰ ἁρμόσαι ἐκ τ ἀπάντων, οἷον ἢ κάλλος ἢ ῥυθμόν, ἢ ἁρμονίαν

Tinam & vtrò & alias Herodoti virtutes mihi imitari concessum fuisset, non omnes dico quibus ille præditus præcelluit (maior enim voto hæc res fuerit) verùm vnam ex omnibus, videlicet, aut orationum elegantissimarum munditiem, aut illarum numerosam concinnitatem,

τίαν αὐτῶν, ἢ ὧν οἰκεῖον τῇ Ἰωνίᾳ καὶ πόσον νῦς, ἢ τῆς γνώμης τὸ πρεπὸν, ἢ ὅσα μυρία καλὰ ἐκεῖνον ἅμα συμβαίνει ἔχειν, πείρα τῆς ἐς μίμησιν ἐπιθυμίας. ἃ δ' ἐποίησεν ἐπὶ τοῖς συγγράμμασι, καὶ ὡς πολλαχοῦ τοῖς Ἕλλησιν ἐν βραχεῖ κατέσχεν, ἐγὼ καὶ σὺ καὶ ἄλλοι ἄν μιμησαίμεθα. πλεῖστα γὰρ οἴκοθεν, ἐκ τῆς Καρίας, φθὰς τῆς Ἑλλάδος, ἱστορῆσαι ἐς ἑαυτὸν, ὅπως ἂν τάχιστα καὶ ἀπραγμονέστατα ἐπίσημος καὶ περιβόητος γένοιτο, καὶ αὐτὸς, καὶ τὰ συγγράμματα· τὸ μὲν ἔρον προενεγκάντα, νεῶν μὲν Ἀθηναίοις, νεῶν δὲ Κορινθίοις ἀναγινώσκειν, ἢ Ἀργείοις, ἢ Λακεδαιμονίοις ἐν ὧν μέρει, ἐργῶδες καὶ μακρὸν ὑπῆλθε ἔσεσθαι, καὶ πιθανὸν ἐμπρὰν ἐν ὧν διοδεῦσαι ἔσεσθαι.

tem, aut propriam & naturalem linguæ Ionicæ dictionem, aut sententiarum grauitatem & præstantiam, aut quæcunque alia (quæ & infinita sunt & elegantia) ille vno quasi fascículo comprehensa possidet, omnem imitationis spem excedentia. Cæterum quæ cùm libris à se elucubratis fecerit, tum quemadmodum passim in breui temporis spacio apud Græcos in notitiam venerit, mihi & tibi & alteri cuicunque tandem imitari haudquaquam fuerit difficile. b Cùm enim relicta patria soluisset ex Caria, recto cursu in Græciam delatus est, vbi de seipso eam cogitationem susceperit, quo pacto quamcelerrimè & minimo cum negocio innotesceret, ac fatum eius quoque elucubratæ vigiliæ. Atenim obambulantem, nunc quidem Atheniensibus, nunc autem Corinthijs recitare historiarum monumenta à se condita, mox Argiuis aut Lacedæmonijs, partim laboriosum esse existimabat & longum: partim cunctationem & moram non mediocrem in illo fore prospiciebat.

ἐχοιῶ ἄξιον διαπρᾶξ. τὸ πρᾶγμα, εἰ μὴ κατὰ διαίρεσιν ἅτα κατ' ὀλίγον ἀγείρων καὶ συλλίγων τὴν γνῶσιν, ἐπιβάλοιτο δι, ἐ λωατὸν ἦν, ἀθρόους πολλαχῆ ζοὺς Ἕλληνας ἅπαντας. ἐνίοτε δὴ Ὀλύμπια τὰ μεγάλα· καὶ ὁ Ἡρόδοτος τότ' ἐκεῖνο, ἅτε οἱ νομίσας τὸν καιρὸν, οὗ μάλιστα ἐκλίζεσθαι τυραννίδος τὴν πανήγυριν, ἀσμενιαχόθη ἤδη τῶν ἀρίστων σωθλιγμένων, παριὼν ἐς τὸν Ὀπισθόδομον, ὃ θεατὴν, ἀπ' ἀγωνιστοῦ Ὀλυμπίων παρέχων ἑαυτὸν, ἄδων τὰς ἱστορίας, καὶ ὑπὸ πάντων τῶν παρόντων, ἄλλων τε καὶ Μουσῶν ἀληθῶν τὰς βίβλους αὐτῷ, ἐπωνυμίαν καὶ αὐτὰς ἔσεσθαι. ἦν δὲ ἅπαντος αὐτὸν κοσμεῖν πολὺ μᾶλλον, ἢ τοὺς Ὀλυμπιονίκας αὐτούς. καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις ἀνήκοος τοῦ Ἡροδότου ὀνόματος. οἱ μὲν οὖν ζυ-

Voluit ergo negocium omne in compendium contrahere, neque ita particulatim innotescere, notitiam modicè & pedetentim congregans & colligens. Callias dè verò obseruabat, si vspiam locorum Græcos vnà congregatos omnes deprehenderet. Commodùm itaque instabant magna Olympia. Herodatus autem hanc solam sibi venisse occasionem arbitratus, cuius maximè erat cupidus, frequentissimis ludis obseruatis: iamque ex omnibus locis collectis Græcorum optimatibus, progressus in Opisthodomum, non spectatorem, sed certatorem se ipse exhibebat, cantillans historias memoriæ à se proditas, ac præsentium aures orationis suauitate demulcens, donec & Musarum omnibus eius libri

nobilitari & vocari cœpti sint, & illis nouem existentibus. Proinde iam omnes illum nouerant, multò profectò magis quæ Olympicorum certaminum victores: nec quisquam erat, cui Herodoti nomen inauditum fuerat, quem nonnulli i-

νοὶ ἀκέοντες ἐν Ὀλυμπίᾳ, οἱ δὲ ἐκ τῶν τῆς πανηγύρεως ἥκόντων πυθανόμενοι. καὶ ἅμα γὰρ φανὴν μόνον, ἐδείκνυτο ἂν ὑπὸ δακτύλου, οὗτος ἐκεῖνος Ἡρόδοτός ἐστιν, ὁ τὰς μάχας τὰς Περσικὰς ἰαστὶ συγγραφὰς, ὁ τὰς νίκας ἡμῶν ἀμυθήτους. διαῤῥήδην ἐκεῖνος ἀπέφηνε τῶν ἱστοριῶν, ἐν μιᾷ σωόδῳ παντὸς ἡμέρου τινὸς κοινοῦ ψῆφον φέρεσθαι λαβὼν, καὶ ἀναμνησθεὶς ἐκ τοῦ ἐνὸς μὲν Δία εἰρηκὼς, ἀπ' ἐμοῦ δὲ ἀπάσας πόλεις, οὐδενὶ ἧττον ἢ ἐμοὶ τῶν πανηγυριστῶν. οὕτω μέτρον μετανοήσαντες, ἐπίδοξόν τινα τοιοῦτον ὀδὸν ἐπιγνῶσιν, Ἱππίας τε ὁ ἐπιχώριος αὐτῶν σοφιστὴς, καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος, καὶ Ἀναξιμένης ὁ Χῖος, καὶ Πῶλος ὁ Ἀκραγαντῖνος, καὶ ἄλλοι συχνοὶ, λόγους ἔλεγον ἀεὶ καὶ αὐτοὶ πρὸς τοὺς πανηγυριστὰς, ἀφ' ὧν γνώριμοι ἐν βραχεῖ ἐγένοντο. καὶ τί δεῖ τοὺς παλαιοὺς ἐκεῖ-

psi audiuerant in Olympia: alij verò ex ijs qui ex ludis regressi fuerant, audita & ipsi perceperant. Tum verò vbicunque in publico saltem apparuisset, certatim commonstrabatur digitis: Hic ille est Herodotus qui pugnas Persicas lingua Ionica condidit atq; conscripsit, qui victorias nostras venustissimè concelebrauit. Talem ipse laudem historiarum nomine consecutus est, in vno conuentu ab omni populo totius Græciæ commune nostrum suffragium, non ab vno per Iquem præcone ebuccinatus, sed in omnibus quaquauersum ciuitatibus, vnde quisque erat eorum qui ad ludos publicos confluxerant. Hoc cùm animaduertissent postea ad parandam cognitionem viam esse compendiosissimam, & Hippias illius gentis Sophista, d Prodicus Cius, & Anaximenes Chius, tum Polus Acragantinus, alijsq; complures, orationes semper habuerunt, & in ludis publicis, vnde breui sui notitiam parauerunt. Quorsum verò tibi priscos

ικάνους λέγω σοφιστὰς, καὶ συγγραφέας καὶ λογογράφους; ὅτι καὶ τὰ τοιαῦτα ταῦτα, καὶ Ἀετίωνα φασὶ τὸν ζωγράφον, συγγράψαντα τὸν Ρωξάνης καὶ Ἀλεξάνδρου γάμον, ἐς Ὀλυμπίαν, καὶ αὖθις ἀγαγόντα, τολμῆσαι ἐπιδείξασθαι, ὥστε Προξενίδαν, ἐπανοδίαν τοιοῦτόν τινα ὄντα, ὑποφήτην τοῦ τέχνης, γαμβρὸν ποιήσασθαι τοῦ Ἀετίωνος. καὶ τί τὸ θαῦμα ἐνταῦθα γραφῇ αὖτε, ἤρτητό τις, ὡς τὸν Ἐπανοδίκην δι' αὐτὸ, ἐπιτυχεῖν τοῦ Ἀετίωνι σωφρόνως; ἴσως ἡ θυγατὴρ τὸν γάμον; ἴσως ἀλλοῦ ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ἐγὼ ἄλλον, ὥστε καὶ οἱ ἂν ἀπέφηνα. θάλαμός ἐστι πεπλασμένος καὶ κλίνη νυμφική. καὶ ἡ Ρωξάνη κάθηται, καλόν τι χρῆμα παρθένου, ἐς γῆν ὁρῶσα, ἀπαλυνομένη ἐπὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ. ἐρωτᾷ δέ τινων μαθητῶν, ὁ μὲν κατόπιν ἱστὰς, ἀπάγει τὰς χεῖρας

illos percenseo sophistas, & historicos, & oratores, cùm & hæc inter vetera commodè locum habere possint? Etenim perhibent Aetionem quoque pictorem, Rhoxanes & Alexandri depictas in tabula nuptias, in Olympiam pertulisse, ac imaginem spectandam ostentasse, adeò vt Proxenides, quem tunc certaminum iudicem Græci constituerant, artis præstantia delectatus, Aetionem generum sibi asciuerit. Sed quæret aliquis, quódnam tantum affuerit picturæ miraculum, per quod adductus Proxenides Aetioni peregrino filiam suam nuptam tradiderit? Est enim quidem imago in Italia, quam egomet vidi, adeò vt tibi quoque de ea compertam veritatem dicere possim. Thalamus est supra modum elegans, & lectus nuptialis vestimentis instratus. Hunc iuxta locata est Rhoxane virgo, corpore & facie venustissima, terram modestè intuens, Alexandri assistētis præsentiam honorificè reuerens. Cæterùm Cupidines quidam ridentes, alter quidem à tergo

ἐκφαλῆς τῷ καλλιπαρᾳ, καὶ ἀδύνοι τῷ νυμφίῳ τὴν Ῥωξάνην· ὁ δὲ τις μάλα ἀσκαιῶς ἀφαιρεῖ τὸ σανδάλιον ἐκ τῆς κοδόης, ὡς καταπλίνοιτο ἤδη. ἄλλος δὲ τῆς χλανίδος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐναλλαμμένος ἔρως, καὶ οὗτος ἕλκει αὐτὸν πρὸς τὴν Ῥωξάνην, πολλὴν βίαν ἐπισπόμενος. ὁ βασιλεὺς δὲ αὐτὸς μέν τινα ὁρίζεται τῇ παιδί. πάροχος δὲ, καὶ νυμφαγωγὸς Ἡφαιστίων συμπαίζει, δᾷδα ἐκκαομένην ἔχων, μεγαλοπρεπῶς πολλὴν ὡραίῳ ἐπιβεβλημένος, Ὑμέναιον, οἶμαι δεῖν· ἐγὼ γὰρ ἐπιτήδειόν τινα τοῦτον. ἐτέρωθι δὲ τῆς αὐτοῦ, ἄλλοι ἔρωτες παίζουσιν ἐν ὅπλοις ὅλοις τοῦ Ἀλεξάνδρου· δύο μὲν τὸν λόγχιον αὐτοῦ φέροντε, μιμούμενοι τοὺς ἀχθοφόρους, ὑπὸτ' ἂν τὸν φέροντα βαρύνῃ· ἄλλοι δὲ δύο ἕνα τινὰ, ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀλεξάνδρου βαρυνόμενον, βασιλέα δῆθεν καὶ αὐτὸν σύρουσι τῶν ὀχάνων τῆς ἀσπίδος ἐκδήσαντες μύσοι. εἷς δ' ἐς θώρακα ἰσιλθὼν, trahunt, scuti loris inuoluti. tergo stans digitis redimiculum aufert à capite, ac Rhoxamen sponso commonstrat: alter nimiùm seruiliter à plantis aufert sandalium vt iam decumberet. alius Alexandri chlamyde inuolutus, illum ad Rhoxamen pertrahit, valde violenter annixus. Sed enim ipse rex coronam quandam puellæ porrigit. Adest præterea & Parochus sponsæ ductor Hephæstion, ardentem facem tenens in manibus, formoso admodum adolescenti innixus. hunc ego Hymenæum esse opinor: nec enim nomen adscriptum fuerat. Ex alia autem parte tabulæ alij Cupidines in armis Alexandri colludebant. duo quidem hastam illius ferentes, eos imitabantur, qui ferendis oneribus grauari videntur. Alij duo vnum alicquem iacentem, super clypeum penè ipsum vt regem. Porrò vnus in thorace supi-

φὰν, ἕτερον ἐπέφερον, ὡς
χαύλιον ἴσως, ἐς φοβέοντα αὐ-
τὸς, ὁπότε ἐκ τοῦ ἀντὸν γένοιτο
ὁ σύροντος. οὐ παιδικὰ δ' ἄρα
ταῦτά ἐστιν, οὐδὲ παιδι-
άριον ἐν αὐτοῖς ὁ Ἀετίων,
ἀλλὰ μηλοῖ τὸν Ἀλέξανδρον,
καὶ τὸν ἐς τὰ πολεμικὰ ἔρω-
τα, καὶ ὅτι ἔμα καὶ Ῥοξάνης
ἦρα, καὶ τῶν ὅπλων ἐκ ἐπιλέλη-
σε· πάλαι δὲ ἦν ἀλλὰ αὖ-
τε καὶ ἄλως γαμετόν τι ἐπὶ
τῇ ἀληθείᾳ Δήφανη ἔχει,
κἀμνησικάκησεν ὁ Ἀετίω-
νι, τὸν τῶν Προξενίδου θυ-
γατέρων, καὶ ἀπῆλθε γάμας,
καὶ αὐτὸς, πρόφημον τὸν Α-
λέξανδρε γάμον, ἐπὶ νυμφα-
γωγῷ ὡς βασιλεῖ, μισθὸν ἀκα-
κισμένου γάμου, πεπλασμένον
ἀληθῆ γάμον. Ἡρόδοτος μὲν
οὖν (ἐπανήκω γὰρ ἐπ' ἐκεῖ-
νον) ἐκανὸν τῶν Ὀλυμπίων-
τὸν πανήγυριν ἡγεῖτο, καὶ συν-
γραφὴν θαυμαστὸν λέξει δεῖ-
ναι, τὰς Ἑλληνικὰς ἀπο-
δέξασθαι

nè iacentem ingressus insi-
dias tendenti similis esse vi-
deatur, vt illos ex improui-
so perterrefaciat, vbi tra-
hendo ad se peruenissent.
Neq; verò hæc ludicra sunt
aut puerilia, & in quibus
exprimendis temerè elabo-
rasset Aetion, sed quibus
Alexandri ad res bellicas a-
morem adumbrare voluit,
& quòd eadem opera &
Rhoxanes amore flagrârit,
& armorum curam per ob-
liuionem non abiecerit.
Quanquam verò & aliàs i-
psa imagine nuptiale quid-
dam reuera ostensum est,
nempe Proxenidæ natam
antè Aetioni fuisse despon-
sam, illaq; in matrimonium
ducta abijt, lusis successiua
opera Alexandri nuptijs,
sub rege sponso ductore
pro nuptijs colore & peni-
cillo expressis, veras nu-
ptias præmium reportans.
f Proinde Herodotus (re-
gredior enim ad illum) satis superq; sufficere Olympiorum
ludos existimauit ad faciendam fidem. Græcis eum scripto-
rem esse admiratione non indignum, qui Græcorum ge-
sta illin

ξιόντα ὡς ἐκεῖνον διεξῆλθον. ἐγὼ δὲ (καὶ πρὸς φιλίου μέν μοι τοῦ βαρβάρου ἐπελάβετο, μηδὲ μὲ τὰμὰ ἀπάσῃν ζοῖς ἐκέκραγον, ἵλεως ὁ ἀνὴρ) ἄλλα τοῦτό γε ὅμοιον παθεῖν φημι αὐτῷ. ὅτι γὰρ τὸ πρῶτον ἐνιδόμην τῇ Μακεδονίῃ, πρὸς ἐμαυτὸν ἐσκοπεύμην ὅ, τι, μοὶ χρήσιμον ὢν προθυμεῖτο. καὶ ὁ μὲν ἔρως οὗτος ἐμὲ ἐπεῖχε, ἄπασι γνωσθῆναι, καὶ ὅτι πλείστοις Μακεδόνων λάξαι τὰμὰ, τὸ δ' αὐτὸν τοῦτο καὶ ἐμὲ ἐόντα πλωκαῖτα δεῖ ἔδος ξυγγίνεσθαι πόλει ἑκάστῃ, οὐκ ὑμαρὲς ἐφαίνετο. ἀ δὲ τηρέοντί μοι δὴ ὑμῖν τῶν σμύσθιον, ἔπειτα παρελθὼν ἐς λόγον εἶπον ἀρβάσιόθαί μοι τὰ τῆς ἀρχῆς. αἰδοίοις δὲ ἤδη σωνεπιπλῶσι, ὅτι πρὸ ὁρίλοις ἐξεκάστης πόλιος, αὐτὸ δὴ τὸ ὠφελιμαῖον Μακεδόνων ἅ-

πάντων,

staillis recitaret, quemadmodum ipse facilitare solitus est. Ego verò ac per Iouem Philium vos precor ne insanire me suspicemini, neque mea mecum illius conferre velle. Propitius sit mihi vir ille. Verùm hoc mihi cum illo non dissimile accidisse arbitror. Etenim quo tempore primùm in Macedoniam suscepta peregrè profectione veni, apud me ipse cogitabam, strenuè mihi adnigilandum esse, eáq; iam tenebar cupiditate os mnibus innotescendi, ac quamplurimis Macedonum vigilias meas ostendendi. Porrò autem singulas adeuntem ciuitates, interea ingraueſcere ætate conſeneſcere, haudquaquam facile factu apparebat. Sed enim ſi conuentu veſtro ob ſeruato, deinde progreſſus in medium orationem propalàm habuiſſem, ſperabam omnibus ex ſcientia ſuccedentibus voti me compotem futurum. Vos itaque conueniſtis, ex ſingulis equidem ciuitatibus quique præſtantiſſimi, neque non ipſa ſumma vniuerſorum Macedonum delecliſſima.

πάντων, ἢ ἐκ τῆς πόλεως ἄριστον οὖσαν, οὐ κατὰ τὴν Πίσαν, ἀλλ' ἣ τῷ ἐκεῖθι στενοχωρίαν, ἢ σκιὰς καὶ καλύβας καὶ πνῖγος, οὔτε αὖ πανηγυρικὸν οὐ συρφετὸν ἔχοις, ἀν θεᾶσθαι μᾶλλον φιλοθεάμονα, ἢ παρίεσθαι τοὺς πολλοὺς ἐπὶ Ἡρόδοτον τιθέμενοι, ἀπὸ ῥητόρων τε καὶ συγγραφέων καὶ σοφιστῶν οἱ λογιώτατοι, ὅσον ἐμικρολογήθην, μὴ τὸν πάνυ πανταπολὺ ἐνθλιότερον φαίνεσθαι τῶν Ὀλυμπίων. ἀπ' ἐμοῦ μὲν ὑμῖν Πολυδάμαντι ἢ Γλαύκῳ ἢ Μίλωνι παραβαλεῖν, νομιοῦμαι ὑμῖν δόξω θρασὺς ἄνθρωπος ἂν εἶναι. ἢν δὲ πολὺ ἐλάττω ἀπαγάγοντα τὸν μύθον, ἐφ' αὐτῷ μόνον ἀφεθέντες ἴδητε, τάχ' ἄν τι φανοῦμαι ὑμῖν δόξαιμι, ὡς ἔγωγε τελειότερος σκέψεσθε ἐμοὶ γ' ἂν ἢ τοῦτο.

lectissima. Excepit verò vestrum conuentum ciuitas omnium optima, qua cum nulla ex parte Pisa conferenda est, neque ea quæ illic est loci angustia, neque tabernacula aut tuguria & suffocatio. [h] Iam neq; conuentum celebrantes, vulgaris fex & turba est, magis cupida spectandi athletas, nempe vulgus Herodoti negligens, sed profectò cùm rhetorum tum scriptorum atq; sophistarum omnium celeberrimi, adeò vt parùm mihi deesse videatur, quò minus & mea actio perinde vt Olympiorum piorum celebris habenda sit. [i] Cæterùm si me cum Polydamante, aut Glauco, aut Milone compositum contemplamini, valdè audax homo vobis esse videbor. Sin verò ab illis memoria longè latéq; auocata, in hunc solùm intenti fueritis, fortasse non admodum vobis flagellandus esse videbor, ita vt in tanto stadio & hoc mihi sufficiat.

GILBER.

GILBERTI COGNATI

ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

Hîc nihil aliud agit Lucianus quàm quòd felicissimè; sed obscuriùs indicat, qubúsnam modis solida nominis existimatio atq; adeò minimè personata gloria comparanda sit: deniq; quorum iudicio cum primis fidere conueniat. Eiusdem argumenti ferè est Harmonides.

a VTINAM.] *Exordium à voto.* *b* Cùm enim.] *Narratio.* *c* Nouem.] *Herodoti libri inscripti Musarum nominibus. Sunt autem nouem Musæ, & totidem libri, videlicet Clio, Euterpe, Thalia, Melpomene, Therpsichore, Erato, Polymnia, Vrania & Calliope. id quod Suidas eiusdem poëtæ vitam succinctè suoque more perstringens, testatur: & idem Lucianus, Quomodo historia scribenda sit.* *d* Prodicus Cius.] *Prodici Cei Sophistæ Socrates in Protagora se discipulum fatetur, eiusque doctrinam & sapientiam diuinam ad Simonidem refert. Quintilianus etiam hunc Protagoræ συγχρονον facit. Plato in Lachete hunc minificum in explicandis nominibus artificem fuisse testatur: & in Axiocho, neminem eum gratis docuisse. quod & Laërtius in Protagora fatetur. Et in Hippia maiore exprimata doctrina, magnam pecuniæ vim lucratum fuisse legitur. Xenophon lib. 2. ἀπομνημονευμάτων. i. commemorationum de amico comparando cum Aristippo disputans, ex Prodico συγγραμματα τῶν ἐφημερίδων citat. ἔφη huic operi, si Suidæ credimus, titulus fuit.* *e* Est equidem.] *Tabulæ & pictura Actionis.* *f* Proinde.] *Adaptatio sui instituti ad exempla superiora.* *g* Vos itaque.] *Collatio præsentis conuentus, & Olympiaci veteris.* *h* Iam neq;.] *A conditione hominum.* *i* Cæterùm.] *Petitio.*

ΦΑΛΑ-

ΦΑΛΑΡΙΣ Α. PHALARIS PRIMVS.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

PHalaris Agrigentinorum tyrannus fuit, cui faber quidam Perillus, siue Perilaus taurum æreum obtulit, ita factum, vt in eum homines damnati conjecti succenso igne torrererentur atq; inter cruciandum dum vociferarentur, mugirus boum ederent. Hunc taurum fingitur hic Delphos mittere, vt ibi in templo inter cæteta donaria Deo consecraretur. Et quia apud omnes pro crudelissimo atq; immanissimo idem habeatur, & ob id metuebat ne donum hoc Delphi, vt ab impio & nefario profectum, reijcerent, oratione hac contra famam hanc de se sparsam, per legatos sese defendit. Oratio generis iudicialis est, status qualitatis. Nam & tyrannidem occupasse, & nocentes quosdam punisse se fatetur, sed id iure ac necessitate quadam factum ostendit. Exordium à voto incipit. Narratione consilia & causas susceptæ tyrannidis, & quomodo eandem gesserit, postremò etiam qua necessitate ad supplicia sumenda, & custodiam corporis comparandam compulsus fuerit, exponit, quæ & ipsa confirmandi vicem habent. Post hæc autem confirmatio sequitur, qua se à carmine crudelitatis defendit, argumentis à simili, à legibus, & causa, à signis & comparatione sumptum, eleuando interim etiam tyranni nomen, & inuidiam ab exemplis, & exaggerando necessitatem puniendi, ob multitudinem periculorum indies in hoc genere succrescentium. Peracta causa ad commendationem muneris transit, quam à causis & honestate dedicationis trahit. Peroratio ex persona legatorum fit, quæ assueratione dictorum, & ipsorum obtestatione perficitur.

Epist.

Πεμψῶν ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ὁ ὑμέτερος δωδεκατος Φάλαρις ἄξοντας τοῦτον τὸν ταῦρον τῷ Ἀπόλλωνι θυσομένους τὰ ἐκείνου, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκείνου, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀναθήματος. ἐπειδὴ συμβεβήκαμεν ἥκομεν, τοῦ μὲν ταύρου ἕνεκα καὶ ὑπὲρ τοῦ δώρου μέλλοντες ἐρεῖν τινα· ἃ δὲ τυγχάνει πρὸς ὑμᾶς ἐρεῖν ἐμοὶ ἐντεταλμένα, ταῦτα ἔφησεν, ὦ Δελφοί, εἶναι· περὶ μὲν ἐμοῦ παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἕλλησι, δοκοῦντ' ἐπολαμβάνεσθαι ἐπιεικῆς εἶναι, ἀπὸ μὲ τοιούτου τινὸς παρὰ τῶν μιδώτων ἐμὲ φιλοπώτην φῆμην τοῦτο τοῦτο ἀγνοούντων φήμης ἀκοῆς παραλαμβάνειν ἀντὶ τῶν πάντων ἐμοὶ μάλιστα ὅσοι ἰδιῶται τυγχάνουσιν, καὶ πάντες οἱ περὶ τὸ Πυθῖον, καὶ μονονοὺ σωίκοι, καὶ ἐξωμορόφιοι δοῦλοι θεοῦ ὑγιῶς ἔχειν ὑμῖν ἐκλογιζόμενοι, καὶ πᾶσαν μάλιστα ὑμὸς ἐπαναπεφυκέναι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, καὶ ὑμῶν ἐκλογιζομένους ἐστὶ

Mittit nos huc legatos, ô Delphi, princeps noster Phalaris, taurum hunc Apollini adducturos, ac vobis pauca quædam auditu non idonea, cùm super duce nostro, tum super oblato munere verba facturos. Itaq; quorum gratia huc profecti venimus, hæc sunt. Cæterùm hæc vobis exponenda nobis in mandatis dedit. Ego, inquit, ô Delphi: talē de me apud omnes Græcos esse existimationem, qualis sum, at non qualem me odio prosequētium, aut inuidiorum mendax fama apud ignotos traduxitē præ omnibus rebus permutatione facta amplecti velim. Maximè verò omnium apud vos talem de me opinionem esse optārim, qui & cæteros vitæ sanctimonia antecellitis, & Pythij assessores estis, ac tantum non Dei familiares atque domestici. Etenim persuasissimum habeo, si me vobis purgauero, atque ostendero frustra crudelitatis suspicionem de me incidisse, etiam alijs omnibus me per vos purgatum fore.

θαι. καλῶ δ' ὧν ἐρῶ ἢ θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν ἐπ' ἴσης δύνασθαι, μὴ ψεύδεσθαι λόγῳ παραγαγεῖν. ἀνθρώπους μὲν γὰρ ἴσως ἐξαπατᾶσθαι ῥᾴδιον, θεὸν δὲ, μὴ μάλιστα τοῦτον, ἀδύνατον, ἀλλὰ καὶ ἐμοὶ μὲν ἐν Ἀκραγαντίνοις εἶναι τὸ μὴ ἐν ἀφανεῖ γένει, ἀλλ' ἐκ λαμπροῦ τε καὶ οὐκ ἀδόξου ἐνεγκόντι, καὶ πεπαιδεῦσθαι τὰ ἐλευθέρια, καὶ παιδείᾳ τοιαύτῃ τραφέντα, καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει δυνατοῖς ἐπιδείκνυσθαι μετρίως, καὶ τοῖς ἐμοὶ συμπολιτευομένοις ἐπιεικῆ καὶ μέτριον βίον παρέχειν, ὃν ἔνιοι τῶν ἐν τῇ πόλει ἐμοὶ ἐπιφθονοῦσιν, ἐπειδὴ ἐν τοῖς πράγμασιν ἐγενόμην, καὶ ἐπὶ τοῦτον τὸν βίον. ἐπειδὴ δὲ ἐρῶν τοὺς τἀναντία μοι πολιτευομένους, ἐπιβουλεύοντας, καὶ ἐξ ἅπαντος τρόπου ἀνιέντας (δικαίως δ' ἂν ὑμῶν τότε ἡ πόλις) μίαν re. Porrò autem ipsum deum eorum quæ dicturus sum, testem inuoco, quem nullo modo passum decipere, aut falso & ficto sermone circunducere. Fortasse enim hominibus imponere haud operosum est: at Deo verba dare, maximè verò huic, id verò nullo modo fieri potest. Cæterùm ego inter Acragantinos non ex obscuris sum maioribus: verùm si quisquam alius, ex illustri loco natus, ac liberaliter educatus, tum ingenuis disciplinis & artibus imbutus, vrbi memet popularem exhibere non desiiti: ijs verò qui mecum in eadem versabantur Repub. æquum & modestum me præstiti. Violentiæ autem, aut illatæ iniuriæ, aut contumeliæ, aut præcipitati iudicij, nemo me vnquam sub prioribus vitæ annis insimulauit. Verùm cum argumentis non dubijs perspicerem eos qui diuersam à me in administranda Repub. rationem sequebantur, vitæ meæ moliri insidias, ac omnibus modis mei è medio tollendi occasionem captare ac quærere, nostra verò ciuitas seditionibus factionisq; dissecta ferueret: vnicum illud effugium in tantis re-

rum

μίαν ταύτην ἀσφαλῆ καὶ ἀσφάλειαν εὑρεῖσκον, τήν τε αὐτὴν ἅμα καὶ τῇ πόλει σωτηρίαν, ἃ ἐπιθυμῶ & τῇ ἀρχῇ· ἐκείνους μὲν ἀνασείσαμι, καὶ παύσαμι ἐπιβουλεύοντας, τὴν πόλιν δ' σωφρονέστερ κατανακάσαμι. καὶ ἦν γὰρ οὐκ ὀλίγοι ταῦτ' ἐπαινοῦντες, ἄνδρες μέτριοι, καὶ φιλοπόλιδες, οἱ καὶ τὴν γνώμην ἤρεσκον τὴν ἐμὴν, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην τοῖς σωφρονισταῖς ἱκανὴν & ῥᾳδίως ἐκράτουν & ἐπιχαρίσεως. τοιούτων οἱ ὃς οὐκ ἔστι ἐπαράπορ, ἀπ' ὀλίγου ἦν ὁ κίνδυνος· ἐγὼ δ' ἤρχον, ἡ πόλις δ' ἀπαρρησίαστος ἦν. σφαγὰς δ' οὐκ ἐποίουν, οὐ δημεύσεις, οὐδ' ἐλαύνων τῶν ἐπιβουλοτάτων ἀργαλέαν, καί τοι ἀναγκαῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν, ἐν ἀρχῇ δ' ἀνασείειν μάλιστα. Φιλανθρω-

rum difficultatibus, securitatémque reperi, pariter & ciuitati tuendæ salutem, si occupato per vim principatu, illorum ferociam refrenarem eo & à struendarum insidiarū studio sedatos traherem, eademq; opera ciuitatem popularium factionibus flagrantem, ad modestiū & tranquillum statum adigerem. Et erant sanè non parùm multi hoc meum institutum collaudantes viri & modesti, & amantes Reipub. quibus & mea sententia & instituti iam conatus necessitas non fuit obscura. Horum itaque vsus & opera & consilio, haud difficulter voti compos reddebar. Ex illo itaq; illi quidem non amplius rebus nouandis, aut turbis concitandis studentes inter se discordantes dissidebant, sed iussis obtemperabant: ego verò imperium obtinebam: ipsa autem ciuitas sua libertate carebat. Cæterùm cædes aut insectationes, aut proscriptiones, ne in eos quidem à quibus sæpenumerò insidiosè petitus eram, vsurpaui, aut exercui. Atqui operæpretium audere eiusmodi, in tuendo principatus imperio potissimùm. Etenim humani

θρωπίᾳ ἅμα πρᾳότητι, καὶ τὸ ἡμέρῳ, ἀξιοτιμίας, θαυμασίας ἐγὼ ἤλπιζον ἐς τὸ πάθοιμι πᾶσι ἀξιωθεὶς τοῦτο. ὡθοῦς γοῦν τοῖς μὴ ἐχθροῖς ἐσπείσομαι, καὶ διηλλάγμην, καὶ συμβούλοις καὶ σωτῆροις ἐχρώμην τοῖς πλείοσιν αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐτὴν ὁρῶν ὀλιγωρίᾳ τῶν πατρίων διαφθειρομένην, τῶν νόμων διαπιπτόντων, μᾶλλον δὲ καταλυόντων τὰ ἴσια, ὑβρίζοντο τε ἐν τῇ ἐρείᾳ ἀναπεφαμένην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀνασκευαῖς ἐκόσμησε, καὶ ταχὺ πρόδηλον ἐκράτησε, καὶ τὰς πατρίδους, ὅσαι ἔδει ἴσια, τῇ τῶν ἱερέων ἐπιμελείᾳ, ῥᾳδίως ἐπηύξησε, καὶ τῆς νεοικίας ἐπεμελούμην, καὶ τῶν γερόντων πρόνοια· καὶ τὸν δῆμον ἐν θέᾳ, καὶ ἑορταῖς, καὶ στεφανώσεσι, καὶ πανηγύρεσι, καὶ λιμοθοινίαις διῆγον. ὕβρεις δὲ

tate, comitate, & manſuetudine, præterea ex honoris & dignitatis æqualitate mirificam in ſpem veniebam, fore vt ad obedientiam omnes pertraherentur. Statim igitur omni ſimultate depoſitâ, cum inimicis in priſtinam & gratiam & concordiam redij, ac illorum plurimis & in dandis ineundisq; conſilijs, & in conuerſatione domeſtica vtebar familiariſſimè. Porrò cùm ipſam vrbem animaduerterem magiſtratuum negligentiâ atque inscitia incurruptam, multa furantium, aut potius communes ciuitatis opes rapientium, & aquæ ductus reparaui, & ædificiorum ſumptuoſis extructionibus exornaui, ac muro circumduclo firmaui: prouentúsque, quotquot magiſtratuum cura communes erant, acceſſione non modica cumulaui: iuuentutis rectè educandæ impendiò magnam curam habui: ſenes peculiari reuerentia proſequebar. Populum verò ſpectaculis ac largitionibus, præterea ſolennitatibus atque epulis publicis mihi deuinctum detinui. Virginum verò

conſu-

ἢ παραβιάσων, ἢ ἰφήβων ἁμαρτήματα, ἢ γυναικῶν ἀναγωγὰς, ἢ λοιπὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα, ἢ, ἀποστατικὰς ἀπολύσεις, ἀπρεπῆ μοι ταῦτα δοκοῦσα εἶν. ἤδη δ' ἂν καὶ περὶ τοῦ ἀρχεῖν τὴν ἀρχὴν, καὶ καταβιῶναι τὴν διωμοσίαν ἐνθυμούμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς πράσσοιμι. ἄρτιος ἐνόουν. ἐπὶ τό γε ἄρχειν αὐτὸν, καὶ πάντα πράττειν, ἐναχθεὶς ἤδη καὶ σὺν φθόνῳ ἐκ ματαιρὸν ἐδόκει μοι εἶναι, τὸ δ' ὅπως μηκέτι τοιούτων τινὸς θράσεως δεήσοιτο ἡ πόλις, τοῦτ' ἐμοὶ ἔτι. καὶ γὰρ ἐμοὶ ὁ ἀρχεῖν & περὶ ταῦτα ἄσχολα, οἷ δ' ἤδη τι συνίσασιν ἐμοὶ ἐμοί, καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπιβουλῆς καὶ ἀφεστάσεως ἐσκόπουν. καὶ συνωμοσίας συνεκρόζων, καὶ ὅπλα ἤθροιζον, ἐκ χρήματα ἐποιεῖτο,

contumelios as corruptiones, aut epheborum stupra abominanda & nefaria, aut iniurios as satellitum immissiones, aut comminationes tyrannicas ita aduersabar, vt ne audire quidem eas putarem. Iam verò de demittendo quoque imperio, principatúque deponendo mecum inito consilio deliberabam, si quo modo tranquillè atque securè à curarum fluctibus liberatus quiescerem. Etenim principem agere, ac res omnes vt rectè fierent administrare, prouinciam grauem ac odiosam esse existimabam, & rem non sine inuidia laboriosam. Sedenim ne posthac tali administratione egeret ciuitas, in eâ cogitatione susceptâ adhuc versabar, ac iam olim eâ

animo cogitabundo quærebam. Porrò autem ciues mei conciliata seditione iam aduersus me insurrexerant, déque structarum insidiarum ratione, faciendáque defectione deliberabant. Quin etiam clandestinis conspirationibus iam coniurauerant, armáque collegerant, pecunias priuatis impensis comportauerant, ciuitates finitimas ad feren-

ζονζ, καὶ ζὺς ἀσυγκάτους
ἐπικαλοῦζο, καὶ ἐς τὰ Ἑλλά-
δα, παρὰ Λακεδαιμονίους καὶ
Ἀθηναίους ἐπρεσβεύονζο. ἃ
μὲν γὰρ περὶ ἐμοῦ αὐζοῦ, ἐν-
ενοήθαλο, ἐβεβούλευζο ἤδη αὐ-
τοῖς, καθ' ὅπως με αὐζοχεῖρα
θήσονζαι ἐπέλοιν, καὶ
ὡς ἐοικάσας ἐπιόνζι, ἅμα-
σίας σφίσι λήψοιν, ἐξᾶγον τὸ
μὲν δὴ μηδὲν παθεῖν ζοιοῦ
ζον οἱ θεοὶ ἄπιοι φοράσαν-
τὰ τὰ ἐπιβουλὰ, καὶ μάλισα
γε ἐπειδὴ ἐνάρατά τινα κα-
λέσας, καὶ ζὺς μιαίνονζας
ἔκασα ἐπιτίμησον. ἐγὼ δὲ ἐν-
ταῦθα ἤδη ὑμᾶς, ὦ Δελφοί,
ἐπὶ τὸ αὐτὸ δέους νῦν τῷ λο-
γισμῷ θνομένους, ἀξιῶ περὶ
τῶν τότε πραχθέν μοι
συμβουλεῦσαι, ὅτι ἀφανῶς
πως ὀλίγου διέφυγεν, ἢ
ζινα τινὰ σωτηρίαν περὶ τῶν
παρόνζων. περὶ ὀλίγου οὖν,

dum missis copijs auxilium accersiuerant, iamq; in Graeciam ad Lacedæmonios atque Athenienses legatos petitum subsidium miserant. Quorum autem crimnum reum me facturi essent, iam illis deliberatum erat, tum quemadmodum ad mortem memetipsum mihi conscisscendam adducturi forrent, atrociter comminabantur. Præterea quæ supplicia excogitabant his qui publicè puniendi forent, occultè non tuderunt. Ac enim quòd nihil tale, præter illorum spem atque sententiam perpessus sim, dijs immortalibus acceptum refero, quorum opera mihi detectæ sunt insidiæ: omnium verò, maximè Pythio, cuius beneficio & insomnia mihi ostensa sunt, illiq; missi, quorum indicio singula cognoui, atq; sagaciter deprehendi. Ego verò hoc loco vos, ô Delphi, in hoc ipso metu, quem nunc ipsa oratione quàm acerbus fuerit, facilè sentitis, volo super his quæ tunc acta sunt, consilium mihi detis, quo tempore nulla munitus custodia fermè captus, rebus difficilimis vrgentibus salutem quærebam. Proinde

pauliſper

ἢ γνώμῃ ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμὲ ἀφθημένῳ, καὶ ἐς λόγους τοὺς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ τὰς ἀκοὰς ἀκουόντων, ἄπαντα, τί δεῖ ποιεῖν; ἢ ἀνθρωπίνῃ χρὴ εἶναι πρὸς τοὺς ἔτι, καὶ φαύλως, καὶ ἀνίκητον εἶναι, ὅταν αὐτίκα μυριάζοντα φάσκωσι τὰ ὕστατα. μᾶλλον δὲ γνώμῃ ἥδῃ ὑπείκειν τῷ σφαλῷ, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν ἀπολλύμενα; ἢ τὰ μὲν ἰδιωτικὰ παντὸς μᾶλλον τινὸς ἄνια, γνωσθῆναι δὲ καὶ ἀνδράσιν ἀγανοηθεῖσι, καὶ χαλεπῶς ἐμφέρειν καὶ ἀδικημένοις ἀνδρὸς ἀναλαβόντα, μετιέναι ἐκείνους, ἐμαυτὸν δὲ ἐκ τῶν ἐνόντων, τῷ ἐς τὸ ἐπιὸν ἀσφάλειαν πρασχεῖν; ταῦτ' οἶδ' ὅτι οὐκ ἐβουλόμην ἄν. τί δ' ἐγὼ μετὰ ταῦτ' ἐς ποιητὰ; μετασκολιῶν τοὺς ἀτίους, καὶ λόγου μετ' αὐτοὺς

pauliſper animo ſaltem ſuſcepta Aeragantem verſus peregrinatione ad me, viſiſque illorum apparatibus, ac minis auditis, dicite quidnam faciendum ſit. Humanitatémne erga illos ampliùs vtendum eſt, conceſſaque impunitate, perditorum ciuium malignitati & nefarijs conatibus parcendum, & diſſimulanter ferendum ſcelus illorum eſt, tametſi mihi actutùm extrema perpetienda forent? Magis autem conueniebat, vt nudus à cruentis ciuibus miſeram eadem ſuſtinerem, eoſque qui mihi fuerunt chariſſimi, coràm crudeliter peremptos perire cernerem? An verò talia hominis fuiſſent nimiùm inſenſati, ſed conſentaneum erat generoſiori, vtróque digniore cogitatione animo concepta, hominisque prudentis & iniuria affecti, iracundia ſuſcepta illos proſequi: mihi verò ipſe è præſentibus periculis emerſo in poſterum ſecuritatem præpararem? Hæc ſat ſcio mihi facienda fuaſiſſetis. Quid ergo ego poſt hæc feci, qui accerſitis reis atque noxijs, & conceſſa illis fandi atque reſpondendi copia, & adductis ar-

παδόνε αὐδὶς, καὶ τοὺς ἐπὶ ἐχους παραγαγὼν, καὶ ὡς φῶς ἐξελέγξας ἕκαστα, ἐπεὶ μηδ' αὐτοὶ ἔτι ἔξαρνοι ἦσαν, ἀπωμόμην ἀναπεπταμένῳ τῷ πλήθει, οὐχ ὅτι ἐπεβεβούλευμένος, ἀλλ' ὅτι μὴ ἠθέλησ ὑπ' αὐτῶν ἐρεπαίνῃ τῇ παρούσῃ μέλλοντα, λῶν ἐξ ἀρχῆς ἐπεσκοπούμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, φυλάττων μὲν ἐμαυτὸν ἀσφαλῶς, ἐκείνων δὲ τὰς ἀεὶ ἐπιβουλευούσας μοι μολάττων, ἕως οἱ ἄνθρωποι ἐμὲ τῆς ὠμότητος ἀπαλλάξωσι, οὐκ ἔτι λογιζόμενοι, πρὸς ἀνέρου ἡμῶν λῶ ἀρξάντων τοῦτων ἀρχή. συναλόντας δὲ τὰν μέσω, καὶ ἐφ' οἷς ἐμολάττοντο, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ἐπιθῶν, καὶ τὰς δολοφόνους ἐν αὐτοῖς ὠμότητας. ὅμοιον ὡς ἄν τις παρ' ὑμῖν ἐπὶ ῥόδων ὑμῶν τινα ἴδῃ ἀφ' ἧς πέτρας ῥιπτούμενον, ἃ μὲν ἐπόλ-

gumentis, singulisq; diligenter & accuratè exploratis atque conuictis posteaquam nihil amplius inficiari poterant meritum de illis sumpsi supplicium, vehementer exandescens, non quòd mihi perniciem machinati fuerant, sed quòd in illo proposito me permanere non siuissent, quod abinitio prosequendum mihi constitueram? Et iam ab illo tempore me ipse comitatu satellitum stipatum custodire non desino, atque ex illis quotquot ex occulto insidiosè me petiuerint, supplicio afficere pergo. Deinde homines crudelitatis me accusant, non valde reputantes ab viro nostrûm primum huius mali initium subintroductum sit: ea quæ in medio euênere, & quam ob rem de ciuibus nefariis sumptum sit supplicium, negligenter complectentes: pœnas tamen scelestitatis ciuibus irrogatas, in crimen vocant, easq; quæ sibi in illis excruciandis committi visæ sunt crudelitates. Non dissimile factum, si quis apud vos sacrilegum quendam præcipitio mulctatum vidisset, cæterùm quæ nefarie

ἐνάλμησε, μὴ λογίζεσθε, ὡς νύκτωρ εἰς τὸ ἱερὸν παρῆλθε, καὶ διατήσασι τὰ ἀναθήματα, καὶ τὸν ξοάνου ἥψατο, διατηροῦσι δὲ ὑμῶν τοσαύτην ἀγριότητα, ὅτι ἔσωθέν τι, καὶ ἱερὸν ἄνευ λίγοντο, ἀνεμάσατο ἀνθρωπον ἔσω γε, πλησίον τοῦ ἱεροῦ (καὶ γὰρ οὐ πάνυ πόρρω τῆς πόλεως ἔστιν ἡ σίκια) ἐσπεῖσε τοιαύτη περιβολῇ. ἀλλ' οἶμαι, αὐτοί τι χιλάσθαι, ἢν ταῦτα λίγη τις ὑμῶν, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπανίσονται ὑμῶν τὸν κατὰ τῶν δεινοπαθούντων ἀμότητα. τὸ δ' ὅλον, οἱ ἄλλοι ἐκ ἐξιτάζονται, ὁποῖός τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφεστὼς ὢν, ἅτε ἀδικῶν, ἀτ' ἄδικον αὐτὸ ἁπλῶς τὸ τῆς τυραννίδος ὄνομα μισοῦσι, καὶ Ἅιδαντον μὲν Αἰακὸν ἢ Μίνω ἢ Ῥαδάμανθυν ἴσμεν, ὁμοίως ἐξ ἁπάντων ἀνιᾶν σωφρονοῦσι, τὸν μὲν πανη-

nefariè designasset, non reputaret, quemadmodum nos eius in templum ingressus, sublatis furtim pretiosissimis quibusq; donarijs, fanum religiosissimum impiè depeculatus esset, ac etiam statuis manus sceleratas admouisset, magnæ tandem crudelitatis vos accusaret, quòd cùm & Græci & sancti esse perhibeamini, supplicio affecissetis hominem Græcum prope templum. Etenim non ita procul ab vrbe fertur esse petra huic destinata supplicio. At vos, vt opinor, eiusmodi hominis stolidita-tem risu prosequuturi essetis, si quis hæc aduersus vos dicere auderet: alij autem omnes vestram aduersus impios maleficos crudelitatem collaudabunt. In summa populi non perpendentes qualisnam ille sit qui rebus imperio præest, siue iustus, siue iniustus, simpliciter ipsum nomen tyrannidis prosequuntur odio, ipsiq; tyranno extremè infensi sunt, & tametsi Aeacus aut Minos aut Rhadamantus principatum gesserit, omnes tamen ex æquo è medio tollere approperant, malos illorum

πονηροὺς αὐτῶν, πρὸ ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τοὺς δὲ χρηστοὺς τῇ κοινωνίᾳ τῆς αἰτίας, τῷ ὁμοίῳ μίσει συμπεριλαμβάνοντες. ἔγωγ' οὖν ἀκούω, καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς Ἕλλησι πολλοὺς γεγενῆσθαι τυράννους σοφοὺς, ἐπὶ φαύλῳ μὲν ὀνόματι λοιπῷ δὲ, χρηστοὺς καὶ ἥμερον πάντα ἐπιδείξαντας. ἐφ' ὧν ἐνίων καὶ λόγους ἔνια βραχεῖς, ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀναμεμιγμένους, ἀναλήμασι καὶ ἀναθήμασι τῷ Πυθίῳ ὁρᾶτε ἐν τοῖς νομοθετήμασι, τῷ λοιπῷ κείμενα. τὸ πλέον δὲ μιμούμενοι, ὡς τῶν γε ἄλλων οὐδὲν ὄφελος, ἀλλὰ μὴ φόβος πρὸς ἁμαρτίαν, καὶ ἐλπὶς τῆς λοιπῆς ἀσφαλείας. ἡμῖν δὲ τοῦτο πολλῷ ἀναγκαιότερον τοῖς τυράννοις, ὅσῳ πρὸς ἀνάγκην ἐξηγούμεθα, καὶ μιᾷ τοῦσι τὰ ἄλλα καὶ ἐπιβουλεύουσιν ἀνθρώποις σωζόμεθα, ὅπου

ante oculos sibi proponentes, bonos verò communi accusationi innocenter obnoxios eodem odio complectentes. Cæterùm audio apud vos quoque in Gratia multos fuisse tyrannos sapientes, qui sub hoc vitioso (vt videtur) nomine commodos & mansuetos omnibus sese vtendos præbuerint: è quorum numero nonnullorum orationes quoque breues & succinctæ in delubro vestro vnà cum statuis ac muneribus Pythio repositæ continentur. Respicite autem ad legum scriptores etiam irrogandarum pœnarum rationi & consuetudini plurimùm tribuentes, quasi cæterarum rerum nulla expectanda sit vtilitas, nisi metus malefactoribus esset propositus, ac certa spes constituta luendi pro flagitijs supplicij. Cæterùm nobis tyrannis in hoc longè maior imposita est necessitas, qui cæteris necessariò præsumus, quique communem cum nobis odiosè inuidentibus, tum necem machinantibus consuetudinem agimus, vbi ne personati quidem vllam se-

curitatis

ἔου μηδ' τῶν μορμολυκείων ἔφηλός τι ἡμῖν γίγνεται, ἀλλὰ ὥσ' ὡσὶ τῆς Ὑδρας μίθω τὸ πρᾶγμ' ἔοικεν· ὅσῳ γὰρ ἂν ἐπόπλωμεν, τὸ σῶμ' πλείους ὑπ' ἡμῖν ἀναφύονται ζῶν λοιδόρων ἀφορμαί. φέρε δ' ἀνάγκη, καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐπόπλειν ἀεὶ, καὶ ἐπικαίειν νὴ Δία, κατὰ τὸν λόγον, ἐμίσουν μὴ ἐπιτρατύσειν· τὸν γὰρ ἄνωθ' εἰς τὰ ζιαῦτα ἐμπεσόντ' λώγκασμένον, ὅμοιον καὶ τῇ ὑποθέσει καὶ αὐτὸν εἶναι, ἢ φαδόμενον τῶν πλησίον, ἐξολωλέναι. ὅλως δ', τίνα οἴεσθαι οὕτως ἄγριον, ἢ ἀνήμερον ἄνθρωπον εἶναι, ὃς οὐκ ἂν ἐθέλοι μαστιγοῦσθαι καὶ οἰμωγᾶν ἀκούοντα, καὶ σφαδάζοντ' ὁρῶντα, ἐὰν μὴ ἔχοι τινὰ μιγάλην τῶν λοιδόρων αἰτίαν; πῶς σάκις γοῦν ἐφάρμακ' μᾶσιν γουμένων ἄλλων; μοσάκις δ' θέλων, καὶ ὀλύρεσθαι πλὼ ἐμαυτῶ

curitatis vtilitatem sentimus, sed omnis nostra res perinde vt fabula, quæ de Hydra fertur, se habet. Quantò enim plures præciderimus, tantò plures nobis puniendi occasiones suppullulant. Est autem operæprecium, vt ista feramus, ac capita subinde recrescentia semper recidamus, & per Iouem iuxta Iolai institutum, igne quoque absumamus, si salui rerum potiri cupimus. Etenim eum qui necessitate coactus semel in hæc inciderit, & in ipsum materiæ non dissimilem esse necesse est, aut sceleratis ciuibus parcentem, perire funditùs. In summa, quem putatis vsque adeò mentis esse agrestis, efferatæq; immanitatis hominem, cui voluptati sit alios flagellis cædere, aut cruciatorum audire gemitus, aut cædes & carnificinas spectare, nisi vehementem infligendarum pœnarum causam haberet? Quoties igitur dum alij flagris cæderentur, lachrymatus sum? Quoties autem meam ipsius fortunam lugere ac deplorare cogor,

ἐμαυτῆ τυχὸν ἀναγκαίοτερον, μείζω κόλασιν αὐτὸς, καὶ βαρυτέραν ἐπαμύναμι; ἀνδρὶ γὰρ φύσει μὲν ἀγαθῷ, χρῆσθαι δὲ ἀνάγκῃ πικρῷ, πολὺ τὸ κολάζεσθαι τὸ κολάζειν χαλεπώτερον. ἐμοὶ δὲ μετὰ παῤῥησίας εἰπεῖν, εἰ δεῖ μοι, ἃ φρονῶ, ἀποφήνασθαι πότερα βούλομαι, κολάζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀδίκως ἀποθανεῖν, οὐκ οἶδα, ὡς οὐδὲν μᾶλλον ἕλοίμην ἂν τεθνάναι μᾶλλον, ἢ μηδὲν ἀδικοῦντας κολάζειν. εἰ δέ τις φαίη, Βούλει, ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνάναι ἀδίκως, ἢ δικαίως κολάζειν τοὺς ἐνεδρεύοντας, τοῦτ' ἐγὼ βουλοίμην ἄν. αὖθις γὰρ ὑμᾶς, ὦ Δελφοὶ, συμβουλεύειν καλῶ, πότερον ἄμεινον ἔναι, ἀδίκως ἀποθανεῖν, ἢ ἀδίκως σῴζειν ἐπιβουλεύσαντα. δόξει ἄτοπα, εἰμὶ δ' ἀνόητός ὤν, ὃς ἂν ἄρα τιμήσαι ζῆν μᾶλλον, ἢ σῴζειν τοὺς ἐχθρούς, ἀπολωλέναι.

grauius ego supplicium & diuturnius sufferens? [a] *Etenim viro natura bono, necessitate autem sæuo & amarulento, multa durius est de aliis sumere, quàm de se sumi supplicium. Si verò liberè quod sentio proferendum est, ego profectò, si mihi daretur optio, virum velim nonnullos innocenter punire, an me ipsum potiùs mortem oppetere: planè persuasum habete, quòd nihil cunctatus mori potiùs eligerem, quàm homines nihil mali præter æquum commeritos, supplicio afficere. Dixerit verò aliquis: Præoptas potiùs, ô Phalari, ipse iniustè interire, quàm iustis ex causis pœna afflígere insidiatores? Velim profectò hoc. Rursus enim vos Delphos in consilium voco, vtrum præstabilius esse putatis, iniusta morte oppetere, an iniustè seruare eum qui exitium machinatus sit? Nemo, vt opinor, adeò vecors est, & egens animi, qui non viuere potiùs præeligat, quàm seruatis hostibus interire.*

καὶ

καὶ δι πόσους ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρησάντων μοι, καὶ φανερῶς ἐληλυθότων, ὅμως ἔσωσα: οἷον Ἀναυθον τὸν, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν, πόσας ἡμᾶς συνηθείας τῆς πρὸς αὐτοὺς μνημονεύσετε. ὅταν δὲ βέλτιον τὸ μὲν ἀδελφοὺς, τοὺς ἀφοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτᾶτε, ὁποῖός ἐγὼ περὶ αὐτοὺς εἰμι, καὶ ἐφ' ἡμᾶς πρόσφορόν ἐστι ἐπιτήδειος τοῖς ἐπαίρουσιν. ὃ γε καὶ σκοπὸς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ παύεσθαι, τίνας, καὶ ὅθεν καταπλέοντας, ὡς κατ' ἀξίαν τιμῶν, ἀποπέμποιμι αὐτούς. ἔνιοι δὲ καὶ ἐξεπίτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμὲ, οἱ σοφισταὶ τῶν Ἑλλήνων, καὶ οὐ φεύγουσι τὴν σωφροσύνην τὴν ἐμήν. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρώην ὁ ἐκ Φλιοῦντος Πυθαγόρας ἦκεν ἐς ἡμᾶς ἀλλὰ μὴ πάνυ ἐμοῦ ἀκηκοὼς, ἐπεὶ δὲ ἐπαύθη, ἀπῆλθεν

Et quotnam ego ex ijs qui manus mihi admouere conati sunt, seruaui, (quorum de numero est Achanius ille cum Timocrate & Leogora) Veteris quæ mihi cum illis fuit consuetudinis & amicitiæ recordatus? Cæterùm si ita vester fert animus, atque adeò vobis cordi est meos mores nosse propiùs, eos qui in Aeraganta frequenter commeant hospites interrogate, cuiusmodi ego me erga illos gerere soleam, aut ostendere, & num humanum & liberalem me præbeam accedentibus, qui exploratores etiam in portis constitutos habeo, neque non auditores, quinam & vnde nauigârint, vt certior factus, pro dignitate honorem habens dimittam illos. Nonnulli quoque studiosè & sua sponte me visunt, Græcorum quidem sapientissimi, neque nostram conuersationem respuunt, aut subterfugiunt: quemadmodum nuper sapiens ille Pythagoras ad me venit, cùm longè aliâ de fama mea inaudisset. Postea verò quàm omnia secus se

θεῷ ἱκανῶς με τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐπιτιμᾷ τῆς ἀναγκαίας ὠμότητος. ἔστα οἶμαι, τὸν πρὸς τὸς ὀθνείους φιλάνθρωπον οὕτως, ἀδίκως ἴσις οἰκείοις πεσφέρεσθαι, ἢ μή τι δεξιρόντως ἐλάκηλος; τοῦτο μὲν δὴ ὑπὲρ ἐμαυτῆ ἀπολογήσομαι ὑμῖν, ἀληθῆ καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνου μᾶλλον, ὡς ἐμαυτὸν πάθω, ἢ μίσους ἄξια. ὑπὲρ δὲ τῦ ἀμφιθύματος, ἐπειδὴ ὑμᾶς ἀκοῦσαι, ὅτι θεῷ, καὶ ὅπως τὸν ταῦρον ἔθυσα ἱκετησάμενος, οὐκ ἐκδοὺς αὐτὸς τῷ ἀνδριαντοποιῷ· μὴ δῆτα οὕτω μανείην, ὡς ἔοικεν ἐπιθυμῆσαι τιμήματος. ἀλλὰ Περίλαος ἦν τις ἡμῖν ἑταῖρος, χαλκεὺς μὲν ἀγαθὸς, πονηρὸς δὲ ἄνθρωπος· οὕτω πάμπολυ τῆς ἐμῆς γνώμης διήμαρτηκὼς, ὥστε χαρίεσθαί μοι, ἃ ἐγὼ μὴ τινα λόγον ἐποιούμην, ὡς ἐξ ἅπαντος

eus se habere comperit, diſceſſit collaudans me inſcitiæ: ob crudelitatem verò neceſſariò mihi exercendam mei miſereſcens. Poſtremò putatisne eum qui erga peregrinos tam humano affectus eſt animo, aduerſus domeſticos tantam exercere iniuſtitiam, niſi præter modum iniuria afficeretur? Hæc ferè ſunt quibus me vobis abundè purgatum eſſe opinor, vera profectò & iuſta, ac multò magis laude, vt ego mihi perſuadeo, quàm odio digna. Sedenim de miſſo donario iam tempus eſt, vt audiatis vndenam & qua ratione tantarum hunc poſſederim, ſtatuariæ opera non locata. Neque enim tam dementis ſum animi, vt tales poſſeſſiones mihi deſiderandas eſſe putem. Sed erat quidam Perilaus noſtratis gentis homo, egregius quidem & ingenioſus artifex, cæterùm naturâ malus & improbus. Ille tota via cùm à ſententia mea aberraſſet, putauit ſe mihi rem admodum gratam facturũ, ſi nouum quoddam ſupplicij genus excogitaſſet, quaſi præ omnibus rebus præcipuam in ſumendis

πάντ' ἐπολάμπρυνθυμῶνλι
μὴ δὴ καταπωλάσῃς τὸν βοῦν
ἥκει μοι κομίσων, ἐπαινῶ
ἰδὼν, καὶ πῶς τὸ ἀκριβὲς μι-
μεῖται ἀκριβῶς. ἐπαινῶ γὰρ
αὐτῷ, καὶ μυκήθμοῦ ἰδεῖ μόνον
ὡς τὸ καὶ ἔμψυχον εἶναι δο-
κεῖν. ἰδὼν δὲ, ἀνέκραγον ὑ-
θύς· ἄξιον τὸ κτῆμα τοῦ Πυ-
θίου, πεμπτέον τοῦτον τῷ
θεῷ· ὁ δὲ Περίλαος παρι-
ὼν, τί δ' ἂ μάθοις, ἔφη, τῷ
θεῷ, τῷ ἐμῷ αὐτῷ, καὶ τῷ
κρέμμυ μὴ παρέχεται; καὶ ἀνοί-
ξας ἅμα τὸν ταῦρον, καὶ
τὰ νῶτα, ἵνα τινα, ἔφη, δο-
κάσῃς ἐθέλῃς, ἐμβιβάσας ἐς τὸ
μηχάνημα τόδε, καὶ κατα-
κλείσας, πρόσθεν μὲν ζῶν
αὐτὸς τοῦτόν πρὸς ζῶν μυκᾶ-
σαι τὸν βοῦν, εἶτ' ἐπὶ κάμῳ
ἀνεῴγειν. καὶ ὁ μὴ οἰμώξεται, καὶ
βοήσεται, ἀλλὰ ζῶν τὰς ὀδύ-
νας ἐχέμψει· καὶ βοὴν, ὅσην
αὐτῷ μέλλει ἀφανίσας
εἶτα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλή-
σει θρηνώδη, καὶ μυκήσεται
γοερὸν.

mendis supplicijs voluptatem cupientissimè caperem. Iam verò boue fabricato ad me venit ferens illum, aspectu sanè pulcherrimum, atque accuratissimè ad veri bouis imaginem expressum. Tantum illi motus & mugitus deerant, quò minus vivus esse putaretur. Visso autem illo, statim exclamabam: Dignum munus Pythio, mittendus est hic taurus Apollini. Porrò Perilaus assistens: Quid si, inquit, sapientiam quæ in illo est, perdisceres, ac vsum cui præbendo formatus est? Et cum dicto taurum per dorsum aperuit. Si quem, inquit, cruciatibus torquere volueris, conjecto illo in machinam, ac dorso iterum concluso, hasce tibias naribus bouis admotas accommoda: ignem autem succendere iubeas: ac ille quidem inclusus ploraabit vociferaturq; inusitatis & ineffugibilibus detentus doloribus, cæterùm vociferatio per tibias cantum tibi absoluet nimium stridulum, & lugubre quiddam modulabitur: quin

γερώταλον, ὡς ἡ μὲν λοιπὰ ἐξ ἴσου σοι δι' ὑπερωθοῦ, μιταξὺ λαταλήψομαι. ἐγὼ δὲ ὡς τῶν ἄλλων ἀμυσάχθων τῷ λαλομυχανίᾳ τῶ ἀνδρὸς, καὶ τῷ ἐνοίνοιαν ἐμίσησε τῶ λαταστασιάσαντι, καὶ οἰκείαν αὐτῷ τιμωρίαν ἐπιθήσω. καὶ ἄγε δὴ, ἔφην, ὦ Περίλαε, ἃ μὲν ὑπὲρ ἄλλων ὑπόσχεσιν ταύτην ἔδωκας, ἄξιον ὑμῖν, αὐτὸς ἐσπλεύσας, τῷ ἀληθείᾳ ἐπέχνης, καὶ μίμησαι τὸν βοῶντας, ἵν' ἀκούσωμεν, ἃ καὶ ἃ φῄς, μίλη ἐξ ὧν ἀδόντων φθέγγεται πάθος· μὴ τοίνυν ὁ Περίλαος, ἐγὼ δὲ, ἐπεὶ ἔνδον ἐσῶ, λαταπαύσας αὐτὸν, πῦρ ὑφάψας ἐκέλευον ἀναλάβειν, ἅτε δὴ, τὸν ἄξιον μισθὸν τῆς θαυμασίας σοι τέχνης, ἴσ' ὁ διδάσκαλος τῆς μουσικῆς πρῶτος αὐτὸν ἀπολῇς. καὶ ὁ μὲν δίκαια ἔφασκεν, ἀναλώσειν δ' οὐκ ἐμηχανᾶτο· ἐγὼ δὲ ξῶντα, καὶ ἔτι ἔμπνουν ὄντα τὸν ἄνδρα, ἐξαρθῶσαι κελεύσας, ὡς μὲ μιάνειν

quinetiam insuper mugitus ciebit tristissimos, ita vt ille inter modulandum tormentis crucietur: tu verò singulari voluptate afficiaris. Porrò ego his auditis crudelem machinâ extremè auersatus sum, & immanem illam instituti indolem prorsus respui, conuenientique debitum illi supplicium imposui. Et age, inquam, ô Perilae, ne vana videatur esse tua promissio, ipse nobis in taurum ingressus, veram artis tuæ industriam comprobato, ac vociferantes imitare, vt verò cognoscam num ea quæ iactas carmina pertibias cantata exaudiantur. Perilaus nihil cunctatus his dictis promptè obtemperat. Ego autem postquam ingressus est, concluso tauro, ignem iussi succendere. Recipe, dixi, debitum arti tuæ tam admirandæ præmium, vt magister musices ipse primus omnium canas. Ac ille enimuerò iustissima passus est, sua ipsius excellenti fruens industria. Porrò autem ego vimentem, & adhuc seminuum spirantem iussi eximere, ne si immo-

μάναι τὸ ἔργον ἀναπολα-
νόν. ἐκεῖνον μὲν ἄταφον καὶ
τὰ ἱερὰ μιανῶν ῥίπτειν ἐπὶ πλα-
γὰς καθάρας δὲ τὸν βοῦν,
ἀπόπεμψα ὑμῖν, ἀνατιθέν-
τα θεῷ τῷ θεῷ, καὶ ἐπιχρά-
ψαι χρῆναι αὐτῷ ἐπὶ πλαγὰς τὰ
πᾶσαν ἀπόγνωσιν, ἣν ἀνατι-
θεὶς ἐμὸν τόνομα, τὸν τε-
χνίτην τὸν Περίλαον, τὴν ἐ-
πίνοιαν τὴν ἐκείνου, τὴν ἀπ-
ανοσιωλίαν τὴν ἐμὴν, τὴν πρέ-
πειαν τιμωρίαν, τὰ τῦ ζωροῦ
χαλκίου μίλη, τὴν πρώτην
ἀρμονίαν τῶν μουσικῶν. ὑμᾶς
δὲ, ὦ Δελφοὶ, δίκαια ποιή-
σετε. θύσαντα μὲν ὑπὲρ ἐ-
μῦ μετὰ τῶν πρέσβεων, ἀνα-
θέντα δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλ-
λῷ τῦ ἱερῦ, ὡς πάντα ἂν
λέγω, οἷα ἐγὼ πρὸς τὸς νο-
μηρὸς εἰμι, καὶ ὅπως ἀμωσο-
μαι τὰς ψυχὰς τῶν κακίαν
ἐπιθυμίας αὐτ. ἐκανὸν γὰρ μὴ
ἓν μόνον, δηλῶσαί μοι τὸ πέ-
ρας, Περίλαε ὁ κολαφθείς, ἢ ὁ
ταῦρος ἀνατιθείς, ἢ μηκέτι
φύκα-

immoreretur, nece sua o-
pus contaminatum impia-
ret: illum inhumatum per
scopulos præcipitari impe-
rauit. Taurum verò piacu-
lis mundatum, deo dedican-
dum legauit, omnemq; de il-
lo historiam iussit ascribe-
re, dedicantis mei nomen,
Perilaum artificem illius,
immanem sententiam, meam
in puniendis maleficis æ-
quitatem, conueniens sup-
plicium, primos artificis
concentus & modulatio-
nes, prætereà primam mu-
sices experientiam. Vos au-
tem, Delphi, iussè facietis
si pro me vnà cum legatis
sacra feceritis, taurumq;
deo in eleganti delubro de-
dicaueritis, vt omnibus per-
spicuum fiat, quo ego ad-
uersus crimino sos sim ani-
mo, tum qua acerbitate vl-
cisci soleam superuacuas il-
lorum ad perpetrandam
malitiam cupiditates. Ita-
que hoc ipso solo facto sa-
tis super q; quibus moribus præditus sim, manifestatum est.
Perilao supplicijs affecto, ac tauro dedicato, neque amplius
ad

φυλαχθὰς πᾶς ἄπων ἐσκα-
ζομένων ἀνθρώπων, μηδὲ μι-
σθοδότης ἄπο ἴτι, πλὴν μόνα
τὰ τῆ τιχνίου μυκήματα. καὶ
ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ, καὶ πᾶσαν
ἔλαβον τῆς τίχνης, καὶ ἐπεί-
σαντες τὸν ἄνουν ἐκείνων
καὶ ἀπανθρωπον ἀνθρωπον ἐδίδου. καὶ
τὰ μὲν παρόντα ταῦτα παρ'
ἐμοῦ τῷ θεῷ, ἀναθήσω δὲ καὶ
ἄλλα ποικίλα, ἐπειδάν μοι
πράσχῃ μηκέτι δεῖσθαι ἐ-
λάσεων. ταῦτα μὲν, ὦ Δελ-
φοί, τὰ παρὰ τοῦ Φαλάριδος,
ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπρά-
χθη ἕκαστα. καὶ δίκαιοι ἂν
ἔημεν ἐπιτιθέναι ὑμῶν,
μαρτυροῦντες, ὡς ἂν καὶ ἐ-
λάττω, μὴ ἐλλιπίαν δ' ἐφέρο-
μεν αἰτίαν ἔχοντες. ἐπεὶ
δὲ καὶ ἀληθῶν ἐπὶ ἀνδρὸς
μάτην πονηροῦ ἐποιοῦμεν, μὴ
ἄκοντες ἐκολάζειν ἐδοκοῦμεν,
ἱκετεύομεν ὑμᾶς ἡ-
μᾶς οἱ Ἀκραγαντῖνοι, Ἕλλη-
νες

ad aliorum torquendorum muſicam reſeruato, quem nihil aliud modulatum eſſe pro certo affirmo, præterquam ſolos mugitus artificis: quódque in ſolo ipſo artis periculum fecerim, ac ſtatim barbaram illam & inhumanam muſicam compeſcuerim. Atque hæc quidem in præſens Deo offerre libuit. Dedicabo verò illi & alia ſæpenumerò, vbi tantùm illius munificentia conſecutus fuero, vt ampliùs pœnarum acerbitate erga noxios non egeam. Hæc equidem, ô Delphi, quemadmodum à Phalaride facta ſunt, ſingula quàmveriſimè percenſuimus. Iuſti verò vtique habendi ſimus, ſi fidem vobis facientes, veritatis teſtimonium illi præſtiteriſimus: quippe qui harum rerum non imprudentes, nullam nunc mentiendi occaſionem aut cauſam habeamus. Quòd ſi quoque neceſſe eſt pro viro nos eſſe ſupplices, quem falsò multi ſuſpicantur eſſe improbum, quippe qui inuitus & coactus in malos animaduertit: ſupplicamus vobis nos Acraganini, qui & Græci ſu-

μετ' ὄντος, καὶ τὸ ἀρχαῖον Δωριᾶς, πεφύκασθαι φάσκα, φίλον εἶναι βίλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ἁρμηνεύσαντι δὲ αὐτὸ τὸν ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὔξασθε ὑπὲρ τε τῆς Ἀκράγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ Φαλάριδος. καὶ μήτε ἡμᾶς ἀπράκτους ἀπαλλάξητε, μήτ' ἐκεῖνον ὑβρίσητε, μήτε τὸν θεὸν ἀφιερώσητε λαμπρότερόν τι ἄλλο καὶ λαμπρότατον ἀναθήματος.

ci ſumus, & ex antiquo Doreſ, complectamini humanitate veſtra virum amicitiam vobiſcum iungere cupientẽ, ac eum qui multùm & publicè & priuatim vnicuique veſtrûm benefacere & proſeſſe ſtudeat. Aſſumite igitur vos ipſi taurũ, deoq; dedicatum offerte, ac pro Acragante ipſiusq; Phalaridis ſalute precantes, vota facite. Et nolite nos infecta legatione dimittere, ne & illũ contumelia afficiatis, eademq; opera Deum elegantiſsimo iuxtà ac iuſtiſsimo munere priuetis.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM EIVSDEM.

PHalaris Aſtyalenſis tyrannus Siculus fuit, cui Perillus taurum æneum conflauit, quo nouum haberet miſeros torquendi genus. In quem tamen ipſe autor incluſus, ſubiecto igni primus (vt decuit) artificij ſui verum experimentum præbuit, mugitumq; pro humana voce morientis dedit. Phalaris poſtea taurum Delphos miſiſſe legitur, vt Phœbo dicatus, in eius templo reponeretur, monumentum ſimul futurum & artis exquiſitiſſimæ, & inuenti crudeliſſimi, & pœnæ meritò in autorem retortæ. Verùm Delphi munus vt à tyranno miſſum repudiârunt. Hiſce verò duabus Luciani orationibus Phalaridis legati taurum Delphis principibus commendare ſatagunt. Hiſtoriam ſcribunt Oroſius lib. 1. cap. 20. Sabell.

bell lib. 4. Ennead. 2. Huius taurus nobilitatus est ab omni autorum genere. Facit quoq; huius mentionem Augustin. ad Maced. de Vera felicitate. Cic. Tusc. quæst. 2. Seneca de Ira & Clementia lib. 2. cap. 4. Pindarus Ode 1. Pyth. Persius Satyra. 3. Ouid. lib. 1. de Arte amandi:

Et Phalaris tauro vsolentia membra Perilli
Torruit —. idem lib. 3. Tristium:
Quiq; bouem Siculo fertur donasse tyranno,

item lib. 5 ibidem:

Viq; dedit instas tauri fabricator aheni.

Postremò meminit quoq; eius Pontanus, videlicet:

— *clausus boue mugit aheno*
Infelix faber —.

a ETENIM viro natura bono.] *Viro bono natura nihil æquè aduersum, quàm pœnas sumere de merentibus.*

ΦΑΛΑΡΙΣ Β. *PHALARIS II.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

DEclamatio breuis, sed arguta est, qua ex Delphicis sacerdotibus quidam suadere fingitur, quò donum Phalaridis de quo in superiore oratione agitur, in templum recipiatur, ac Deo consecretur. Genus causæ deliberatiuum est, status negocialis. Exordium habet demissum, vt in quo vna ferè periodo & suspiciones eas quibus fauore aliquo adductus aut aliàs corruptus ad suadendum accessisse videri poterat, à se remouet, & sola beneuolentia studioq; communis vtilitatis ad dicendū se progressum esse docet: deinde & dociles & attentos eadem breuitate facit. Post exordium Propositio sequitur. Hanc confirmat primùm ex locis honestatis, ostendens impium, ac propè sacrilegum fore, si domum hoc à templo excludatur: neque enim quenquam posthac quicquam oblaturum esse, & deum suis sacris ac debito cultu priuatum iri. Deinde contra voluntatem ipsius Dei esse, vt qui certis indicijs ac signis declarârit gratam

istam

istam legationem sibi esse. Hinc quòd de crudelitate tyranni obijciebatur, diluit, confutatis testimonijs à conditione personæ, & incertitudine: & contrà ab officio admonet, vt sacra magis procurent, & deo operentur potiùs, quàm iudicijs vacent. Posthæc ad locum vtilitatis transit, docetque contra communem vtilitatem fore, si dona excludantur. Nam ex his omnem prouentum esse Delphorum, & omnem item famam & gloriā: Denique nullo veterum exemplo hoc fieri. Et si maximè in deliberationem hanc rem vocare velint, officio eos vti debere iustè ac liberè iudicantium, non ex affectu aliquo rem æstimare. Peroratio repetitione argumentorum, cum admonitione eorum incommodorum quæ ex hac re consecutura sint, & quòd nihil temerè innouandum sit, perficitur.

Ὅτι Ἀγραγαντίνων, ὦ ἄνδρες Δελφοί, πρόξενός ὤν, ὅτι ἐπὶ Φαλάριδος, ἔτ' ἄλλο ἴσχων πρὸς αὐτὸν, ἢ φυσικὴν ἰδίαν αἰτίαν, ἢ μικρᾶς φιλίας ἐπιβολὰς, τῶν πρόσθεν ἀνδρῶν ἢ ἐπόντων παρ' ἐκείνῳ, ἐπιτηδείως μὲ διέθηκα ἀμφοτέροις, καὶ τὸ θεῖον ἐκ τῶν ἔργων, καὶ τὸ κοινὸν συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέπον πορισάμενος, ἀνέβλεψα παρακινδύνως ὑμῖν, μέτριος

Vum antehac nullā mihi, ô viri Delphi, nec cum Acragantinis ciuibus hospitalitas mi terceſisſet, neque cum ipſo Phalaride priuatim vlla domeſticæ familiaritatis contracta eſſet ſocietas, neque aliam haberem erga illum, aut peculiarem cauſam ſociandæ beneuolentiæ, aut olim iungendæ cum illo amicitiæ ſpem, tantum verò miſſos ab eo legatos au-

dierim æquâ & modeſta peroranteſ, callideq; proſpicerem, & quid piè à vobis fieri poſſet, & quid publicæ vtilitati conducibile foret, cum primis verò quid Delphis non indecorum factu futurum eſſet: ſurrexi in medium oratione mea

βέβαιον ἔνθα λιματτὶν ἀνα-
βάντα, μὰτ' ἀνάθημα ἄδη
τῷ θεῷ καθωμολογημένον
ἐπαθανοητῆρ, καὶ ταῦτα, πρὸ-
τῶν μεγίστων ἐς ἀεὶ μνήμη
γενησόμενον, τίχνης
καπήλης, καὶ ἐπιβολίας καπή-
λης, καὶ λιπαίας κολάσεως·
ἐγὼ μὲν δὴ καὶ τὸ ἐνθουσιᾶσαι
ὑμᾶς ὅλως περὶ τούτου, καὶ λυ-
μεῶνος ὑμῖν πεθάνα τλὶν
λιάσκηψιν, ἀ χὴ λίχνεια
τὸ ἀνάθημα, ἔ ὀπίσω αὖθις
ἀφαιμάπαν, ἀνόσιον ἄλλ ἐὰν
νομίζω· μᾶλλον δ', ὁπὶ ἐπι-
βουλὴν ἀσεβείας ἐφηλοιπέ-
ναι· ἴδιον γὰρ ἀνδ ἔ ἱεροσυλία
τὸ πρᾶγμά ὅτι, μαιρῷ τῶν
ἄλλων χαλεπωτέρα, καὶ ὅ-
σον τὸ τὰ ἤδη ἀνατεθέντα
φυλᾶν, τὸ μηδ τλὶν ἀρχλὶν
τοῖς ἀνατιθέναι βουλομέ-
νοις ἐπιτρέπειν, ἀσεβέστερόν.
Δίομαι δ ὑμᾶν Δελφοὶ καὶ
αὐτοὶ ὦν, καὶ τὸ ἴσον μοι-
τίχον

vos cohortatus ne & vi-
rum principem, & pie a-
gentem, contumelia teme-
rè afficeretis: neque munus
ipsum quod Deo iam deſti-
natum eſt, à vobis aliena-
retis: præſertim trium ma-
ximarum rerum perpetuò
monimentum futurum, ar-
tis præſtantiſſimæ, cogi-
tationis crudeliſſimæ, &
iuſti ſupplicij. Itaque ego,
quòd & in incerto habetis
quid hac de re ſtatuendum
ſit, quódque magiſtratui de-
liberandum vobis propo-
ſuerint num munus ſuſci-
piendum, an iterum re-
trò ablegandum ſit, parum
religioſum eſſe arbitror.
Multò autem potiùs impie-
tati nullum modum re-
linquetis: neque enim aliud
hæc res erit, quàm nefa-
rium ſacrilegium, quòd tur-
pitudine ſua omnia longè
lateq; excedit flagitia. Nec minus impium erit factu, Deo
donaria dedicare volentibus, ne facultatem quidem eſſe
rendorum munerum concedere, quàm ea quæ Deus iam
oblata poſſidet, depeculari. Precor autem vos, cùm & ego
unus ſim è Delphorum numero, ac ex æquo publicæ glo-
riæ par-

τίχοι ἢ τι δημοσίᾳ ἀπολαύσας, ἢ φυλάττοιτο καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, ἢ ἐκ τῶν παρόντων πρόχειροι, μήτ' ἀρχαίαν τὸ ἱερὸν τοῖς ἀνοσίοις, μήτε τὴν πόλιν πᾶσι ἅπασι ἀνθρώποις ἀβάτους, ὡς τὰ νόμιμα τοῖς θεοῖς συνοφαντοῦσαν, καὶ ψόφῳ καὶ λιχανοῖς λοιμαίνουσαν τοὺς ἀναπλέοντας· ὀλίγου γὲ ἔτι ἀναθέναι τολμήσαντι ἂν, ἀλλως τε πρεσβύτερον τῶν θεῶν ὄ, τι ἂν μὴ πρότερον Διομήδης ἀφοσιώσῃ. ὁ δὲ Πύθιος τὴν δικαίαν ἢ μὴ περὶ τὸ ἀναθήμα ὄψιν ἔχων, ἀγαθὸν ἰατῆρα Φάλαριν, ἅτε δῶρον αὐτὸ ἰασάμενος, ῥᾴδιον ἔφη ἐν τοῖς Ἰονίοις μέσοις καταδῦσαι αὐτὸ, μετὰ τῆς ἀγόνης ὀλκάδος. ὁ δὲ πολὺ τἀναντίον ἐν ἀδίῳ τι διαπραξάμενος, ὅτε φασι, παρέσχεν αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς

riæ particeps, si conseruata fuerit: tum diuersæ opinioni obnoxius, si quid in præsens aduersus existimationem nostram perperam admissum fuerit, ne templum obseretis pijs & religiosis hominibus, neque ciuitatem nostram omnium mortalium contumeliæ atque cachinnijs traducendam obijciatis, quasi ea quæ Deo offerenda mittuntur, sycophantijs illudentem, calculisq; & iudicio donaria dedicantes rectificantem. Siquidem nemo quicquã postea hac muneris offerre audebit, certior factus, Deum nulla beneuolentia fusceptorum, quod priùs Delphis non visum sit probabile. Proinde Pythius iam antè non iniquam de misso donario tulit sententiam. Si enim aut Phalarim odio haberet, aut eius munus contemptim auersaretur, facilè ac promptum illi fuerat illud vnà cum naui oneraria, qua allatum est, in mediis Ionij maris fluctibus submergere. Iam verò ille à vestra sententia longè lateq; dissentit, cùm & sereno cœlo illis Ionium traijcere præstitit (quemadmodum ipsi testificantur) ac

φῶς ἐς τὴν Κίρραν κατῆρα, ὃ καὶ δῆλον ὅτι ἀξιοῖτα τῷ τῆ μονάρχῃ ἀνοίβαν. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐπάρῳ ψηφισαμένους, προσθεῖναι καὶ τὸν ταῦρον τοῦτον ὡς ἄκρῳ κόσμῳ τοῦ ἱεροῦ. ἐπεὶ πάντων ἂν ἦν ἄτοπα, εἰ μή τις ἀτοπώτατος ἦν, μιμψαντά τινα μεγαλοπρεπῶς ἔτι δῶρον θεῷ, τὸν καταδικάζοντα ἐκ τοῦ ἱεροῦ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν κομίσασθαι τῆς ἀσεβείας, τὸ ἀκούεσθαι μηδὲ τὸ ἀνατεθῆναι ἄξιον· ὁ μὲν οὖν ταναγὴς μοι ἐγνώκει, καθάπερ ἐκ τῆς Δυράχιον ἄρτι καταπεπλευκὼς, σφαγάς τινας, καὶ βίας, καὶ ἁρπαγὰς, καὶ ἐπαρωγὰς ἐπαγόμενα τὸ πνεῦμα, μόνον οὐκ αὐλόπτης γεγονὼς ἐλθὼν, ὅτι ἴσως οὐδ' ἄκρῳ τῷ πλοίου ἀκροδυομένῳ. καὶ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα μηδὲ τοῖς πλουσίοις φάσκουσι πάνυ πισάμην δίκην.

saluos in Cirram vsque pene tulit: quo facto satis manifestum est [a] monarcha pietatem sibi non improbari. Oportet autem & vos diuinae sententiae adiectis calculis, & hunc taurum reliquis templi ornamentis adiungere: quandoquidem hauddubiè res foret omnium absurdissima, si quis adeò magnifico & excellenti munere huc missa, vestris calculis ab ingressu templi arceretur, ac praemium impietatis auferret, videlicet indignus iudicatus qui donum offerret Apolloni. Cæterùm ille cuius diuersa est à me sententia, quemadmodum ex Acragante huc delatus nauigio, cædes quaspiam & iniurias, & rapinas, & depræd ationes à tyranno factas sustinuit, nimium tragica vociferatione extulit,

dicens propemodum omnia sibi coram visa esse oculis: quem non ignoramus, ne ad portum quidem vsque peregrè profectum esse. Non autem dissentaneum est, talia ne ijs quidem omnino credere, qui ista se perpessos esse commemorant.

μνημεμφόμενος. ἄδηλον γὲ ἀ ἀληθῆ λέγωσιν, οὐχ ὅπως αὐτὸς, ἃ μὴ ἐπισάμεθα, καὶ ηγορῆσ. ἃ δ' οὖν τι καὶ πέπρακται τοιοῦτον ἐν Σικελίᾳ, τοῦτ' ἐ Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμονεῖν, ἃ μὲν ἀντὶ ἱερέων ἄ. δη, δικασοὶ ἐὰν ἀξιῶμεν. καὶ θύειν θύειν, καὶ ἄλλα θύρας πρώτην τὴν θυρ]δν, καὶ σωτηρίαν θύεται, ἃ πέμψαί τις, σκοπούντων ἡμῶν, ἃ τινα τῶν ὑπαρ]όντων λοιπὸν δικαίως, ἃ ἀδίκως τυραννοῦντα. καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐάσωμεν ὅπως καὶ βέλτιστα. ἡμῖν δ' ἀναγκαῖον εἶναι τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἀδίκως, ὅπως τι πάλαι δίκαιος, καὶ ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιεῖ. σι νῷν ἴσως. ὅτι μὲν δὴ ἐν ἁπασιν τι νεκοῦμεν αὐτοῖ, καὶ πάρεσ χωρεῖν μὲν, οὐχ Ομηρον καὶ πειράσ. μεν ἀγνοῆσαι ἡμῖν, ἀλ' ὁρᾷν πάρεστι ταῦτα καὶ ὅσον ἐπὶ

memorãt. Etenim nobis obscurũ est num vera prædicẽt, ne quo modo eos de quibus nihil certi nobis compertum est, iniustè sceleris accusemus. Quòd si tale quippiam in Sicilia quoq; peractũ est, quid hac de re Delphos sollicitè curiosos esse attinet, ni si pro sacerdotum officio, iudicum partes nobis præposterè vẽdicemus? Et iam nobis sacrificandum erat, atque cæteris omnibus deus colendus: ac si quis misisset donaria, ea dedicare nostri fuerat officij. Num hic expendentes sedemus, si qui ex illis qui trans Ionium continentem incolunt, legitimè an secus administrent imperia? Atque aliorum quidem res prout ipsi voluerint, se habeant: porrò nobis perneceſſarium esse opinor, ne nostra ipsorũ nobis ignota sint, tum qui olim rerum nostrarum status fuerit, & quomodo nunc in præsens eædem se habeant, & quid magis ex vsu nostro sit facere. Nam quòd in præcipitijs & arduis eautibus habitemus, ac sterilis petras colere soleamus, Homerus monitor nobis non est expectandus, qui nobis hæc palàm faciat, sedissa

ἐπὶ τῷ γῇ, βαθεῖ λιμῷ ἀεὶ συνόντες ἄμφ' ἄρ. τὸ δ' ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ οἱ θύοντες, καὶ οἱ ἀσιδοποιοὶ τοῦτο, ταῦτα διαφῶν τὰ πάντα, ταῦθ' ἅ πρόσοδος, ἐντεῦθεν ἡ ἀφορία, ἐντεῦθεν ἀφ' προφάσεις· χρὴ γὰρ τὰ ἀγαθὰ πρός γε ἡμᾶς αὐτοὺς λέγειν. καὶ τὸ λειόμβιον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν καὶ ἀνήροτα φύεται τὰ πάντα, ὑπὸ γεωργῷ ὧν θεῷ. ὅθεν μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀγαθὰ γιγνόμενα παρίζεται, ἀπ' ἔτι ἐν Φρυξὶν ἢ Δύδοις, ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοίνιξιν, ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορίοις αὐτοῖς, πάντα ἐς Δελφοὺς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ ἀθύρματα μᾶλλ' ἢ θεὸν, ἡμᾶς τι μάμεθα ὑφ' ἁπάντων καὶ ἀπορεῖμεν καὶ ἀθανατοῦμεν. ταῦτα τὰ ἀρχαῖα, ταῦ-

coràm ipsi oculis intuemur, tum quantum semper in terra versemur, cui porus sit profundus, haud obscurè animaduertimus. Cæterùm templum ipsum, & Pythius, & oraculum, tum sacrificantes, & pietatis operibus seruientes, ἃ sunt Delphorum campi, ἃ prouentus: inde abundantia, inde commeatus nobis abundè & affatim offunditur. Par enim est, vt apud vos, quod verum mihi videtur, tacitum non habeam, aut dissimulanter præteream: b & quod à poëtis dicitur, citra sementem, citráque arationem nobis omnia prouenium, Dei agricolæ opera: qui non solùm ea quæ apud alios bona nascuntur, nobis ampliter & cumulatè exhibet: sed si quid pretiosi aut rari apud Phrygas est, aut Lydos, aut Persas, aut Assyrios, aut Phœnices, aut Italos, aut apud ipsos deniq; Hyperboreos, omnia certatim ad Delphos perferuntur. Ac nos secundo loco post Deum ab omnibus mirificè colimur, paratáq; rerum copia affluentes felicem vitam agimus. Sed hæc iam olim vobis ignota non

τοῦτ' μέχρι νῦν, καὶ μὴ παντα-
σαμεθά γε ὅτω βιοῦντες.
μέμνησθε δ ἀεὶ πάντως,
ψῆφον ὑπὲρ ἀναθήματος
παρ' ὑμῖν ἀναδοθῆσαι, ἣν
ἐκπεπλεγότα τινὰ βίαν ἢ ἀνα-
τίβγαι. καὶ ἐξ τοῦτ', οἶμαι,
καὶ αὐτὸ ἐς ὑπερβολὴν ἤγκη-
σθαι τὸ ἱερὸν, καὶ ὑπερπλῆ
ὦν τοῖς ἀναθήμασι. διὸ τοί-
νυν μήθ' ἡμᾶς ὑμῖν ὑπο-
νοήσητε, μηδ' παρὰ τὰ
πάτρια νόμον ἐκβιάσαντας, φθο-
νοῦντας τὰ ἀναθήματα,
καὶ γνώμας τὰς συμ-
πόρους, ὄφρ', καὶ ἀφ' ὅτου,
καὶ ὁποῖα· δίκαιον δ, ἀ-
πραγμόνως ἀναστρεφο-
μένους, ὑπερ-
πλῆσθαι ἀμφοῖν, καὶ τῶν
θεῶν, καὶ τῶν ἀνθρώπων. λοιπὸν
δέ μοι, ὦ ἄνδρες Δελφοί, ἃ
χρὴ βουλεύσασθαι περὶ τῶν
παρόντων, ἀλογίστως πρῶ-
τον,

ta non sunt. Quod autem ad præsentem deliberationem attinet, danda est nobis opera, vt in hoc vitæ semel institutæ tuendo proposito constanter perseueremus. Nullus, vt mea fert opinio, memoria tenet, vllo tempore de quoquam donario apud nos latam esse sententiam, neque quenquam à sacrificando aut donario dedicando fuisse exclusum aut prohibitum: eamq; ob causam opinor delubrum Apollinis tantopere auctum esse, in tantum, vt iam supra modum abundet muneribus. Oportet itaque neque in præsens quicquam temerè innouare, neque aliquid præter morem patrium constituere. Sed nec amoris respectu iudicanda sunt nobis donaria, nec generis ratione ea quæ mittuntur æstimanda, vndenam, aut à quo, aut cuiusmodi sint quæ huc legantur. Suscepta autem munera nulla curiositate delubro sacranda sunt, ac ambabus manibus per nos inseruiendum est cùm Deo, tum pietatis gratia huc venientibus. Videmini verò mihi, ô viri Delphi, super rebus quas in præsentia deliberationi expenden-

τον, ἀπὸ ὅσων καὶ ἀπίκων ἐπὶ μὲν ἀπὸ σκέψις· πρῶτον μὲν ἀπὸ τῶ θεῶ, καὶ τῶ ἱερῶ, καὶ θυσιῶν, καὶ ἀναθημάτων, καὶ ἱερῶν ἀρχαίων, καὶ θεσμῶν παλαιῶν, καὶ δόξης τῶ μαντείω· ἔπειτα ἀπὸ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόντων ὧν τυγχάνομεν ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἑκάστῳ Δελφῶν, ἐπὶ πᾶσι δὲ, τῶν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὠφελείας ἢ κακοδοξίας. τοῦτον γὰρ οὐκ οἶδα εἴ τι μᾶλλον, ἀσωφρονῆτε, ἢ ἀναγκαιότερον ἡγήσεσθε ἄν. περὶ μὲν οὖν ὧν βουλόμεθα, ταῦτα ἔστιν, ἡ Φάλαρις τύραννος ἦν, οὐ ταῦρος οὖν τος, οὐδὲ χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλῆς, καὶ πάντες δυνάσται, ὅσοι νῦν χρῶνται ἱερῷ καὶ χρυσοῖς, καὶ ἄρ γυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πομπὰς πομπάκις ἀναπεμπόμενα τῷ θεῷ. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ καλὸν τὸν θεὸν ἐξεταστῶμεν ἄξιον.

das subiecisti, consultisse simè facturi, si primùm omnium eam cogitationem susceperitis, de qualibusnam ac quantis rebus consilium ineatis. Principiò enim super deo ipso ac templo, tum sacrificijs atque donarijs, super ritibus ac moribus antiquis, simul atque legibus vetustis, ac gloria vaticinij: exinde super vniuersa ciuitate, ac rebus priuatim & publicè omnibus Delphis conducentibus. Præter hæc omnia consultantes non contemnendum in discrimen venietis apud omnes homines, aut fruendæ gloriæ, aut tolerandæ infamiæ. His profectò nihil maius (siquidem rationis compotes estis) aut perinde necessarium esse existimabitis. De quibus ita igitur in præsens consultare mus, hæc sunt, non equidem solùm Phalaris, neque taurus ille, neque æs tantùm, sed omnes reges ac principes, quotquot nunc templi ornantur opera. Præterea aurum, argentum, & quæcunque alia preciosa munia, ac sæpenumero deo dedicanda vo-

niunt,

ἔξιεμεν. τίν' οὖν ἕνεκα, μάλ' ὡς ἀεὶ, μάλ' ὡς πάλαι, τὰ περὶ τῶν ἀναθημάτων ποιήσομεν; ἢ τί μεμφόμενοι ζῶς ποτε τοῖς ἔθεσι, καινοζομήσομεν; καὶ ὁ μυθιπόλος, ἀφ' οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, καὶ ὁ Πύθιος χρᾷ, καὶ ὁ τρίπους φθέγγεται, καὶ ἱέρεια ἐμπνεῖται, γνώμας ἡμῖν, νῦν καταστησόμεθα, καινίζεσθαι καὶ ἐξιστάζεσθαι τὰς ἀναθέσεις; καὶ μὲν ἐξ ἐκείνου μὲν τῇ παλαιᾷ ἔθει, τῇ ἀνέλλιν καὶ πᾶσιν ἐξάνει, ὁρᾶτε ὅσων ἀγαθῶν ἐμπέπλη-σται τὸ ἱερὸν ἀπάντων ἀναθη-μάτων, καὶ ὑπὲρ τῶν πάρε-σται λιμὸν ἕνιον λοι-μευμένων τὸν θεόν. ἐπ' ἡμᾶς αὖτὸς λοιμασεὰς καὶ ἐξιτα-σὰς ἐπισπάσῃ τοῖς ἀναθήμα-σιν, ὧνπερ μὲ ἀφορίσομεν τῶν λοιμασθησομένων ἔτι, ὑπὸ-νοῆς ἐνομίσουτ', ἐπὶ λιμὸν αὐτὸν

niunt. Primùm enim iuxta dei conſilium expendere cõ-uenit. Cuius ergo rei gra-tia non vt ſemper nobis mo-ris fuit, neque vt iam olim conſueuimus, de dedicandis muneribus faciemus? Aut quid in antiquis conſtitutio-nibus cenſoria nota repre-hendentes, rebus nouis ſtu-demus? Et quod nunquam ex quo hanc vrbem incoli-mus, ac Pythius interroga-tus reddidit oracula, & tri-pos loquitur, & ipſa ſacer-dos diuino afflatur numine, fecimus, nunc faciendum conſtituemus, iudicantes videlicet, ac expendentes eos qui huc miſitant munera. Quin potiùs illud apud ani-mum veſtrum cogitatis ex priſco illo more & inſtitu-to, quo munerum offerendo-rum facultas intercluſa fuit nemini, quantis bonis templum auctum & cumulatum ſit, omnibus offerentibus, ac quibuſuis pro ſubſtantiæ ſuæ mo-dulo donarijs deum cumulantibus. Quòdſi nobis ipſi iu-dicum & cenſorum prouinciam ſumemus miſſorum huc munerum, vereor ne citò eorum qui nobis probandi aut ex-pendendi ſunt, penuria laboremus, nemine ſcilicet ſufferente

ſemet.

αὐτὸν καθίσαντα, καὶ ἀναπτύσσοντα καὶ καταλαμβάνοντα, παρ' αὐτὸ κεῖνο, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅλων διαλωφήσαν. ἢ τίνι βίος τὸν, ἀ κεκτήσεται τῇ ἀναιτίῳ νεκρὸν ἀνάξιον;

semetipsum rerum obiectarum iudicio, & in hoc ipsum impensas & sumptus facientem, vt iudicetur, dein omnibus in periculum veniat. Aut cui humaniter patiendum existimatis, si donariorum dedicandorum libertate indignus esse iudicabitur?

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a MONARCHAE pietatem.] μοναρχης seu μοναρχος, pro, tyranno, & μοναρχειν, pro, tyrannidem gerere apud Graecos fere dicuntur, vt hic. Nimirum id vocabuli tum eum significat, qui solus rerum potitur, idq; iniuste. b Et quod à poëtis dicitur citra sementem.] Quae autem citra nostram operam casu nobis eueniunt, ἄσπαρτα & αὐτόματα contingere dicunt Graeci. Idē in Parasito, & in Rhetorum didascalo vsus est. Natum à fabula insularum fortunatarum, de quibus Lucianus & Horat. in Odis. Hom. Odyss. lib. 9.

ΠΕΡΙ ΑΣΤΡΟλογίας. DE ASTROlogia.

D. Erasmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

ASTrologiae defensio quaedam est, à dignitate videlicet quam ab antiquitate & praestantia eorum qui illam ab initio coluêre, trahit. & à certitudine, quam ex similibus & signis ratiocinatione quadam colligit. Recensetaũt principiò varias gentes & populos à quibus illa inuenta, tractata ac locupletata fuerit. Deinde & homi-

nes,

nes, & quid quisq; in illa singularim vel obseruârit, vel tractârit: quo loco & fabulas pleraſque Græcorum poëtarum de Orpheo, Tireſia, Atreo, Thyeſte, Bellerophonte, Phryxo, Dædalo, Endymione, Phaëthonte, ac cæteris quibuſdam explicat. Poſtremò & vtilitatem artis tradit, quò futuris rebus per hanc obſeruatis, & mala facilius tolerare, vtpote, præſidentes illa, poſſimus: & bonorum ſpe nos ipſos confirmare. Exordio dociles facit, ſtatim propoſito de quo & qualiter dicturus ſit: & obiurgat eos qui artem ob imperitiam vtentium ac profitentium reprehendunt.

Περί τε οὐρανῦ, ἀμφὶ τε ἀστέρων οὐ γραφὴν ἐκ ὠν τῶν ἀστέρων ὁ δ' αὐτὸς περὶ οὐρανῦ, ἀλλὰ μαντικῆς καὶ ἀληθείας, ἣ δὴ ἐκ τε τῶν ἐσται ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λόγ@ ἐκ ὑποθησόμενος ἔχει, οὐδὲ διδασκαλίαν ἐπαγγέλλεται, ὅσων τοίνυν τὴν μαντοσύνην διηγητέον, ἀλλὰ μίμνομαι, ἐπόθεν σοφοὶ γένοντο, τὰ μὲν ἄλλα ἐπασκέουσι, καὶ πᾶσι δὲς ἑωυτῶν ἀπηλίουται, μόνην δ' ἀστρολογίην οὔτε τιμέουσιν, οὔτε ἐπασκέουσι. καίτοι ἡ μὲν σοφίη παλαιὴ, οὐδὲ νέον ἐς ἡμέας ἀφίκετο, ἀπ'

DE cœlo, deq; aſtris eſt nobis inſtitutus ſermo: non de ipſis quidem aſtris, neque ipſo de cœlo, verùm de diuinatione ac veritate, quæ ab illis in hominum vitam profi eiſcitur. Neque rurſum mihi libellus hic ſe traditurum aut doctorum profitetur, quo pacto diuinationem hanc aſſequi liceat: ſed illud quæror, doctos omneis cùm in cæteris omnibus exerceant ſe, ſuiſq; omnibus tradant, ſolam Aſtrologiam nec habere in precio, nec exercere. Atqui hoc doctri-

ne genus vetuſtum eſt, neque nuper ad nos peruenit,

ſed

ἀπ' ἴσης ἔργον ἀρχαίων βασιλέων, εὐσεβεῖν, οἱ καὶ τῶν ἀμαθίᾳ καὶ ῥᾳθυμίᾳ. καὶ πολλάκις τι μισοπονηρίᾳ, μᾶλλον δὲ τι ἀντίξοα φρονοῦσι, καὶ οὐδ' ἂν ἀνθήσαι ἐπιχειρῆσαι, ψεύδεα μαντεύμασι, ἄστρων τε καὶ τιμωρεῖσι; καὶ ὡτινῶν ἀσχολοῦνται μισοῦσιν, ἀλλὰ μὴν ὅτι ὑγιὲς, οὔτε ἀληθὲς νομίζουσιν, ἀπὸ λόγων ψεύδεα καὶ ἀνωμάλων, ὑμοὶ δοκεῖν φρονοῦντες. ὅτι γὰρ πλοῦτον & ἀδρέαν, πλοσιώτης αὐτῆς ἀφυὴς, οὐκ ἀδικητέα. μουσικὴν, μουσικῆς ἀδρείαν ἀπ' οἰκίας ἀμαθίᾳ τῶν τεχνίων, ἐπάσης δ' ἰδιωτικῆς σοφίας πρᾶον μὴ ἔμ Αἰθιοπῶν τὸν δι τὸν λόγον ἀνθρώποισι καταστήσαντο αὐτὸν ὠφέλιμοι τὰ μ, ἡ σοφίη τῶν ἐθνῶν, καὶ δὲ τέκνα τ ἄλλων σοφίστροι Αἰθιοπῶν, τὰ δ, καὶ τῆς οἰκήσεως ὠμοίωσεν ἀπὸ δὲ σοφίας ὠφέλιμοι καὶ γαλωσίᾳ ἀπεκείσατο, οὐ τῶν τῷ ἴσῳ & τροπίων ἀνέχοντα, ἀπ' ἴσης μιᾷ ὥρᾳ οἰκήσεσιν. ἐδόκουν δ' πρῶτα τῶν ὅτι

sed inuentum est priscorū ve-gū, quos dij amabāt. At huius aetatis mortales nō solum in-scitia socordiaq, verumetiā odio laboris diuersa ab illis sentiunt. Cumq forte incide-rint in eos qui falsa prædicūt, tum & astra culpāt, & ipsam Astrologiā habent exosam, neq salutare eam, neq veri-dicā arbitrantes, sed cāu māgis falsam atq inanem haud recte, siquidē mihi quidem vi-detur, sentientes. [b] Neq enim ob imperitiam fabri, ars ipsa culpatur: neq ob cātoris in-scitiā ipsa musica parū est e-rudita, quin illi potiūs artium sunt ignari: ceterum ars una-quaq suapte natura scita est. [c] Primū igitur Aethiopes hāc rationē mortalibus tradide-runt. In causa fuit partim gē-tis eius sapientia (nam cete-ris quoq in rebus Aethiopes reliquos homines antecelluni sapientia) partim regionis quam incolūt, opportunitas; propterea quòd apud eos perpetua sit cœli serenitas, tranquillitasq, neq patiuntur anni mutationes, sed eadē tēperie viuunt. Itaq cùm primū vidēt lu-

nam

ἀλλαχοῦ οὐκ ἐν πάσαις ὁμοίως φαινομένοις, ἀπὸ πολλαχῆς τοιγυνομένοις, καὶ ἐν ἅπασι ἅπασι μορφὴν φερομένοις, ἐδόκουν αὐτοῖσι τὸ πρᾶγμα θαύματος καὶ ἀνείκης ἄξιον. ἔνθεν δὴ ζητοῦσιν, εὗρον τὴν τῶν ἄλλων, ὅτι ἐκ ἴδιον τὸ σκοτεινὸν τὸ φέγγος, ἀπὸ οἱ παρὰ ἡλίου ἔρχεται εὗρον· ἢ τὴν ἅπασαν ἀσέρων τὴν φορὰν, ἐς δὲ πλάνητας ἡμᾶς καλιόμενοι, μόνοι γὰρ τ' ἄπλανῶν ἀσέρων κινοῦνται, φύσιν τ' αὐτὴν ἀνακαίλυψαν, καὶ ἔργα, τὰ ἴκασι & ἐπιτηδεύουσιν. ἐν δὲ καὶ ὀνόματα αὐτοῖσιν ἐπέθεσαν, ἐκ ὀνόματα, ἀλλ' ἔργα, ὅπως ἐδόκουν, ἀπὸ συμβάσεα. πᾶσα γὰρ οὖν Αἰθιοπὶς ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπέβλεψαν. μετὰ δὲ, γείτοσιν, οὗσιν Αἰγυπτίοισιν, ἀτελῆ τὸν λόγον παρέδοσαν. Αἰγύπτιοι δὲ πάσας σφαῖρας ἐκδεξάμενοι ἀμυθήτου τῆς παντελοῦς ἐπὶ μέζον ἔσχαραν. μέρα τι τῆς ἀπὸ τῶν ἀνέμων ἐνομένης, καὶ ἑτέων ἀεθμὸν, καὶ μηνῶν καὶ ὡρέων διετάξαντο.

nam non semper eodem vultu apparentē, sed varia subinde specie & in aliam atque aliā verti formā, visa est illis ea res admiratione atq; disquisitione digna. Deinde cū inquisissent, repererunt hanc esse earum rerum causam, [d] quòd lume non esset lumen proprium, sed à sole mutuatum. Inuenerunt aūt & reliquarum stellarum motus, harum quas nos errones appellamus (nam stellarū hæ solæ mouentur) naturamq; earum ac potestatem, & effectus quos vnaquæq; præstet nominibus quoque inditis, non illis quidem vtcunq; visum est, conflictis, sed quæ notæ rerum essent. Hæc igitur in cælo perspexerunt Aethiopes: mox Aegyptiis finitimis artem imperfectam tradiderunt. [e] Porrò Aegyptij diuinandi ratione quam ab illis dimidiatam acceperant, in maius prouexerunt: quippe qui mensuram etiam ad quam vnaquæq; stella moueretur, indicārint. Ad hæc annorum, mensium, horarumq; numerum instituerunt.

Ac meus

μὴν μὲν σελήνην μέτρον, ἀπὸ ταύτης ἀναστροφὴν ἐνιαύτου, ἔτι δὲ καὶ, ἡλίου, καὶ ἀπὸ τῆς ἡλίου περιφορᾶς. οἱ δὲ καὶ ἄλλα ἐμάσσαντο πολλῷ μείζω τούτων· ἐν δὲ τῷ παντὸς οὐρανῷ, καὶ ἀστέρων τῶν ἄλλων ἀπλανέων τε καὶ πλανήτων, καὶ ἅμα πάντων μιγνυμένων, δυώδεκα μοίρας ἐτάμοντο· ἐν δὲ τοῖσι μιγνυμένοισι, καὶ οἰκεῖα ἕκαστα ἐόντα, ἕκαστον αὐτῶν ἐς ἄλλου μορφὴν μιμέαλτο, τὰ μὲν ἐναλία, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δὲ θηρῶν τὰ δὲ πτηνῶν, τὰ δὲ ἑρπετῶν. ἀπὸ τούτων δὴ καὶ ἱερὰ τὰ Αἰγύπτια πολυειδέα ποιεῦνται· οὐ γὰρ πάντων Αἰγύπτιοι ἐν τῷ δυώδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δ' ἄλλοισι μοίρῃσιν ἐχρέοντο· καὶ νεκρὸν μὲν σίβεσιν, ὁκόσοι ἐς λεκὸν ἀπέβλεπον· ἰχθύας δ' οὐ σιτέονται, ὁκόσοι ἰχθύας ἐνεκεμέαντο· ἐν δὲ πρόβατον κτείνουσιν, ὅσοι αἰγόκερων ἔθυσαν. καὶ οἱ ἄλλοι τἄλλα, ὡς ἕκαστοι, ἐλάσκουσι. καὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τῆ ἱερῆ ταύρῃ σεβίζονται.

Ac menſes quidem illi lunæ metiuntur, atq; eius recurſu finiunt: f annum verò Sole, & huius circuitu metiuntur, Quin his etiam maiora oſtenderunt. Nam ex vniuerſo cœlo, reliquiſq; ſtellis, & errantibus, & fixis, neque ſimul cum cæteris ſeſe mouentibus, duodecim partes effecerunt in his quæ mouentur, & vnamquamque ſuis animantibus repræſentárunt, partim marinis, partim homine, partim feris, partim volatilibus, partim pecudibus. Vnde & ſacra Aegyptiorum variè fiunt. Neque enim omnes Aegyptij ex omnibus duodecim partibus diuinabant, ſed alij alijs vtebantur partibus. Itaque arietem colunt, qui ad arietem ſpectabant, piſcibus non veſcuntur, qui piſces annotárant. Nec hircum mactant, qui Capricornum viderant: atque alij item alia venerabántur, quæ quiſque inuenerat. Quin taurum etiam ob honorem cæleſtis Tauri colunt.

καὶ ὁ Ἄπις αὐτοῖς χρῆμα ἱερώτατον τῶν χθὲς ἐπινέμεται, καὶ οἱ ἐκ μαντείου τι ἀναπυθέσθαι, σημεῖον τῆς ἑκάστου ἢ τοῦ βασιλέως μαντικῆς, ἐπὶ τὰ κοιλώματα, καὶ Λίβυες ἐπιβαίνουσι τῆς τέχνης· καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντεῖον τοῦ Ἄμμωνος, καὶ οὗτοι εἰς τὸν αὐτὸν ἀέρα, καὶ τῶν τοιούτων ἐφάπτονται. ἔστι δὲ τὸ μαντεῖον ἑκάστοις καὶ Βαβυλωνίοις, οὗτοι μὲν λέγουσι, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐμοὶ δὲ δοκεῖν, πολλὰ μὲν ἐνθένδε τούτοις, ὁλόγῳ δὲ ἀφίκοιτο. Ἑλλῆνες δέ, ὅτι παρὰ Αἰθιόπων, ὅτι παρὰ Αἰγυπτίων ἀστρολογίης τὰ πλεῖστα ἤκουσε, ἀπὸ σφείων Ὀρφεὺς, ὁ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης πρῶτος τάδε ἀπηγήσατο· ἐμοὶ μὲν οὐκ ἐμφανέος, ἐκ τῶν φάτιος τὸν λόγον πεπύσθαι, ἀπ' ἐμεῦ γοητείλιν καὶ ἱερολογίλιν, οὔτε ἀμυσίν ἐκείνου. πυξάμενος δὲ λύρῃ, ὀργιά τε ἐποίησε, καὶ τὰ ἱερὰ ἄειδε. ὁ δὲ λύρη,

8 *Nam Apis apud illos res in primis sacra, regionem sortitus est: & quò iam incolunt partem, oraculum quoque dicárunt, signum videlicet ex diuinationis, quàm à cœlesti Tauro petunt. Ac non multò pòst Libyes quoque hanc artem sunt aggressi. Siquidem & h oraculum quod est apud illos Ammonis, ad cœlum & huius sententiam refertur, iuxta Ammonem, quem illi arietis specie fingunt. Callueruntautem hæc omnia & Babylonij: atque hi quidem affirmant se primos omnium fuisse. Verùm, vt ego existimo, multò posteriùs ad hos scientia peruénit. At verò Græci nec ab Aethiopibus, nec Aegyptijs de Astrologia quicquã audiérunt: verùm illis Orpheus Aeagro Calliopéque prognatus primus ista monstrauit, nõ ille quidem admodum dilucidè, nec rem clarè docuit, sed præstigijs ac mysticis inuolucris obtexit. Sic enim illi visum est: Nã concinnata lyra Orgia instituit, sacrasq; cantiones decantabat. Porrò*

λύρη, ἐπάμιλλος ἦσα τῷ τῶν ἑπτὰ μιγνυμένων ἀστέρων ἁρμονίᾳ συμβάλλῃ. ταῦτα Ορφεὺς διέμπων, καὶ ταῦτα ἀναπνέων, πάντα ἔθελγε, καὶ πάντων ἐκράτησεν. οὐ γὰρ ἐκείνου τὴν λύραν ἔβλεπον, οὐδὲ οἱ ἄλλης ἐμέλει μουσουργίας, ἀλλ' αὕτη Ορφέως ἦν μεγάλη λύρα. Ἐπεὶ οὖν τὰ τοιαῦτα τιμῶντες, μοίραν ἐν αὐτῷ οὐρανῷ ἀπέκειναν καὶ ἀστέρα πολύ, καλοῦσι λύραν Ορφέως. ἔστι ποτὲ Ορφεὺς ἐν λιθογλύφοις ἢ χαλκοῖς μιμήμασι, μέσος ἕζεται ἔχων καὶ ἀείδουσι, μετὰ χεροὶν ἔχων τὴν λύραν· ἀμφὶ δὲ μιν ζῷα μυρία ἕστηκε, θηρία καὶ ἄνθρωποι καὶ ταῦροι καὶ λέοντες. πᾶν τῶν ἑκάστου εἶδος ἂν ἐκεῖνα ἴδῃς, μιμνήσκομαί σου τοτὲ, ὁποῖ' ἐκεῖνα ἀοιδὴ, ὁποία δὲ ἡ λύρα, ὁποῖος ἦν ταῦρος, ἢ ὁποῖος λέων, Ορφέως ἐπαΐοιμι. ἔστι δὲ, τὰ λέγω, ἄττα γνοίης, σὺν δὲ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ θέρειο ἔαρος ἐνὸς ζυγίῳ. λέγουσι δὲ Τερπσίλλῃ.

lyra cùm septem haberet chordas, concentum mobilium stellarum repræsentabat. Hæc conquirens atque hæc agitans Orpheus omnia delembat, omnaque vincebat. Neque enim illam hominis lyram spectabant, neque illi alterius musices studium erat, verùm hæc magna illa Orphei lyra. Hisce rebus cùm Græci honorem habere vellent, locum illi in ipso cœlo designârunt, & cõpluscula stellæ vocantur Orphei lyra. Quòd si quando Orpheum videris vel saxo expressum, vel coloribus effictum, sedet in medio, canenti similis, manibus tenens lyram. circum hunc animantiũ innumera multitudo, inter quæ & homo, & taurus, & leo. Cũmque horum singula videris, fac horũ mihi memineris, cuiusmodi sit illius cantus; cuiusmodi lyra, cuiusmodi taurus, & cuiusmodi leo Orpheum audiant. Quòd si eorum quæ dico causas intelligas, tum & in cœlo horum vnumquodque contemplator. Fertur aũt & Tiresia

φησίλω. ἄνδρα Βοιώτιον, οὗ
δὴ καὶ μαντοσύνης πέρι
πολὺν λόγον ἀείρεσθαι, τοῦτον δὲ Τει-
ρεσίαν ἐν Ἕλλησιν ἀπᾶν, ὅτι
τῶν πλανωμένων ἀστέρων, οἱ
μὲν θήλεοι, οἱ δ' ἄῤῥενος εἶδον
τὸν αὐτὸν ἐόντα ἐπτάκις. τῷ δὲ καὶ
μεταβαλεῖν φύσιν, καὶ ἀμ-
φίβιον Τειρεσίαν μυθολογέ-
ουσιν, ἄλλοτε μὲν θήλεα, ἄλλο-
τε δ' ἄῤῥενα. Ἀτρέως δὲ καὶ
Θυέστου, περὶ τῆς πατρῴης βα-
σιληΐης φιλονεικούντων, ἤδη
τοῖσιν Ἕλλησιν ἀνάφαντον
ἀστρολογίης τε καὶ θωμῆς τῶν
ἀρανίης μάλιστ' ἔμπλεα, καὶ τὸ
ξυνὸν τῶν Ἀργείων, ἄρχειν ἐ-
γνωσμένων ἑωυτῶν, ὅστις οὗτος ἐτέρου
θωμῆλιον περιέστηκε. ἔνθα δὴ
Θυέστης μὲν ἀειρὸν σφέος, τὸν ἐν
τῷ ὑρανῷ σημαινόμενον καὶ τὰ
λαξῦν, ἀπέφηνε τὸν δὲ ἄρνα χρύ-
σεον Θυέστεα γενέσθαι μυθολο-
γέουσι. Ἀτρεὺς δὲ τοῦ ἡλίου
τὸν ἀνατολέων κα-
τοῦ, λόγον ἐποιήσατο, ὅτι οὐκ
ἐς ὁμοίην φορὴν ἕλιός τε,
καὶ ὁ κόσμος κινέονται, ἀπ'
ἐς αὐτίξοον ἀπάλλοις δια-
φερομένοισι. καὶ οἱ νῦν δύ-
νοντα, λαχέειν τοῦ κόσμου δύσιν ἰδέαι, τοῦ ἡλίου ἀνατολαὶ εἶσι.

resia genere Boëtius, divi-
nandi gloria multùm cele-
bris fuisse. Hùc Tiresiam ex
Græcis aiunt dixisse, stella-
rum erraticarum alias esse
fœminas, alias mares, non
tamen eadem efficere. Vnde
eundem antiquis sexu fuisse
fabulantur aliquando fœmi-
nam, aliquando marem. Por
rò Ateo & Thyeste de re-
gno paterno decertantibus,
iam tum maximam Astrolo-
giæ cœlestisq; doctrinæ cu-
ram fuisse Græcis, palàm est.
Ac publico consensu statue-
runt Argiui, vt vter scientiâ
præcelleret, is imperio potì-
retur. Ibi Thyestes arietem
illis in cœlo demonstrauit,
atque hinc aureum arietem
Thyestæ fuisse proditum est
fabulis. At Atreus de Sole,
diuerso illius exortu loca-
tus est, ostendens non eodem
modo ferri Solem & mun-
dum, sed contrario inter se
cursu rapi: & qui nunc vide-
tur occasus, cùm sit occasus
mundi, Solis exortum esse.

τὰ ἀπόντα βασιλῆα μὲν Ἀργεῖοι ποιήσαντο, καὶ μέγα ἐπ' ἐμοὶ φρίξ αὐτοῦ ἐγήγετο. ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντου τοιάδε φρονέω πλὴν ὅτι οἱ γενέσθαι ἵππον ἀμάλθια πείθομαι. λοιπὸν δὲ μὲν ταύτῃ τῷ σοφίῃ μεθέπουσα, ὑψηλά τε φρονέουσα, καὶ ἄφροσι ὁμιλέουσα, ἐς ὄρανὸν ἐχὶ ὡς ἵππῳ ἀναβῶναι, ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ. ἴσα δέ μοι καὶ ἐς Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος ἀρήσθω, τὸν διὰ χρυσέου δι' ἀέρος ἐπὶ κριοῦ πτόμενον μυθεύουσι. καὶ μήν τοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον, ξένην μέν τινα ἐς σοφίην, λοιπὸν γε μὲν ἐκ ἔμοιγε ἀστρολογίης, ἀλλὰ οἱ αὐτὸς μᾶλλον ἰχνέων, καὶ παιδὶ ὧν ἑωυτοῦ κατηγήσαιο. Ἴκαρος δὲ, νεότητι καὶ ἀταθαλίῃ χρώμενος, καὶ ἐκ ἐπιστάμενος διζήσασθαι, ἀλλ' ἐς πόλον ἀρθεὶς τῷ κηρῷ, ἐξέπτη τῆς ἀληθείης, καὶ παντὸς ἀπισθεν ἀληθοῦς λόγου, καὶ ἐς πέλαγος κατλιπὼν ἀβύσσου πράγματος. τὸν Ἐπιμηθέα δὲ μυθο-

Hæc locutum Argiui regem creârunt, magnámque doctrinæ laudem est assecutus. Equidem & de Bellerophonte similia sentio. Nam alatum equum illi fuisse, non admodum credo: verùm arbitror illum hanc disciplinam sectantem, sublimiáq; cogitantem, & inter astra versantem, in cœlum non ea quo ascendisse, sed animo. Eadem de Phrixo Athamantis filio dixerim, quem aureo arietè per aërem vectum fabulantur. Quin & ipsum sanè Dædalum Athenensem, etiam si res est noua auditu, tamen haud existimo eum ab Astrologia fuisse alienum: sed cùm ipse ea maximè est vsus, tum filium suum eandem perdoctum. Ast Icarus cum iuuenili calore & insciti, nõ ea disquireret quæ conuenient, sed ad ipsum quoq; posse animo tolleretur, delapsus est à vero, totáq; aberrauit arte, & in mare præceps

decidit rerum immensæ profunditatis: de quo Græci secus fabulan-

μυθολογέσι καὶ Διόπορ ἐπ' αὐτῷ ἐν τῇδε τῇ θαλάσσῃ ἰκάρεον ἀεὶ καλέσαι. τάχα δὲ καὶ Πασιφάη, περὶ Δαιδάλου ἀκού-σασα ταῦρε τινὶ εἶναι, ἐν τοῖς ἄστροισι φαινομένῳ, καὶ αὐτὴ ἀστρολογίας, ἃς ἱερὰ ἐν λόγῳ ἀπίκτο, ὅθεν νομίζουσιν, ὅτι Δαίδαλός μιν τῷ ταύρῳ ἐνέμιξε σύνοδον. εἰσὶ δὲ, οἳ καὶ τὰ μέρεα τῶν ἐπισήμων διελόντων, ἕκαστοι αὐτῶν ἀπὸ ἐπιστάσεως, οἱ μὲν τὰς τοῦ σελήνας, οἱ δὲ τὰς Διός, οἱ δὲ τὰς ἡλίου συναγάραντες, ἐξ ὁμοίης τινὸς αὐτέων φύσεος καὶ δυνάμεως. καὶ Ἐνδυμίωνα μὲν τὰς τοῦ σελήνης φορὰς διατάξαι, Φαέθοντα δὲ τοῦ ἡλίου ἐξόμοια ἐπιμέρασι, ἁμαρτεῖν γε ἀφρισίως, ἀπ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀφέντα, ἀπίθανον οἱ δὲ τα γε ἀγνοέοντες τὸν, ἡλίου παῖδα, Φαέθοντα λοιπὸν, καὶ μῦθον ἐπ' αὐτῷ ἐξαμῆ πιθὸν διηγέονται· ἐνθύμια γάρ μιν παρὰ τὸν ἥλιον τὸν πατέρα, αἰτέειν τὸ ἅρματος ἅρμα λώιον ἐόντα, τὸν δὲ δοῦναί τε οἱ, καὶ ὑποθέσθαι τῆς ἐπιστάσιος τὸν νόμον, *fabulatur, qui ex huius nomine sinum eius maris Icarium frustra vocant. Fieri potest, vt Pasiphaë quoque cùm ex Dædalo de Tauro audisset, inter stellas apparente, de qua ipsa Astrologia in artis amorem inciderit. ob id existimant factum, vt Dædalus illâ tauro copulârit. Sunt autem qui scientiam in portiones partiti, in singulis partibus singuli elaborârint, alij in ijs quæ ad Lunam, alij quæ ad Iouem, alij quæ ad Solem pertinent, congerentes, neq; non cursum ac motum & vim illorum. Atque* k *Endymion Lunæ rationem tradidit, Phaëthon Solis cursum deprehendit, non ille quidem verè, sed morieus imperfectam artem reliquit. Hæc qui ignorant,* l *Phaëthontem Solis filium credunt, fabulamq; de illo haudquaquâ veram narrant, adijsse Solem patrem ac postulasse ab eo vt sibi liceret lucis currũ moderari. illum id cõcessisse, monuisseq; qua ratione foret aurigandum.*

ἐκ Φαέθοντα ὑπὸ ἀνίδη τὸ ἅρμα, ἡλικίᾳ καὶ ἀπειρίᾳ, ἄλλοτε μὲν πρόσω, ἰδιώτου ἄνδρος, ἄλλοτε δὲ ὀλίγον τῆς γῆς ἀπαωρούμενος. ἐνίοτε δὲ ἀνθρώπους ἱκανὸς καὶ θαλάττης ἀπὸ ἀνασχετὸν διέφθειρεν. ἐπὶ τοῖσι δὴ τὸν Δία ἀγανακτήσαντα, βαλεῖν πρηστῆρι Φαέθοντα μεγάλῳ, καὶ σβέσαντα δὲ μὲν αὐτὸν ἀθλίως ἀπολέσθαι, κῆδος μέγα ἐποίησε, ἐς μετέβαλον τὰ ἤθεα, καὶ νῦν ἀοιδοὶ ἄνδρες, καὶ τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτῷ δακρυον σταλάουσιν. οὐχ ἅτα ταῦτα ἐγώγε, οὐδ' ὅσιον αὐτοῖσι πείθεσθαι, οὐδὲ εἰκὸς ἐποίησαν, εἰ ὁ παῖς αὐτῷ ἀπέθανε. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα, τοῖσι ἐγὼ οὐ πάνυ τι πείθομαι. ἐς γὰρ δὴ ὅσιον πιστεῦσαι, παῖδα Αἰνείλῳ τῆς Ἀφροδίτης γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνῳ, καὶ Ἄρει δὲ Ἀσκάλαφον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμείῃ; ἀπ' οὗτοι, ἔπας δὲ αὐτέων, θεοφιλέων ἐγένοντο

Phaëthontem verò confcen-so curru, partim ob ætatem, partim ob imperitiam ita egisse, vt aliquando esset vicinus terræ, aliquando longo semotus spatio à terra, interim mortales frigus atque æstus intolerabilis conficiebat. Ob hæc indignatum Iouem ingenti fulminis telo percussisse Phaëthontem. eum deiectum sorores circumstantes magno luctu prosequebantur, donec immutaret formas, quæ nunc sunt Populi, ac lachrimarum vice, quibus fratrem deplorabant, electrum destillant. Haudquaquam hæc ita gesta sunt, neque pium est his habere fidem, neque Soli fuit filius, neque illi filius interijt. Sed narrant Græci & alia permulta fabulosa, quibus ego non admodum credo. Nam quî consentaneum est credere [m] *Aeneam Veneris fuisse filium, aut Minoa Iouis, aut Ascalaphum Martis, aut Autolychum Mercurij? Verùm hi homines pij, dijs gra-*

ἐγένοντο, καὶ σφίσι γενομένοισι· ὧν μὲν ὁ Ἀφροδίτη, τῷ δὲ ὁ Ζεὺς, ὧν δὲ ὁ Ἄρης ἐπέβλεψεν. ὅσοι γὰρ δὴ ἀνθρώποισιν ἐν τῇ γενέσει ταύτῃ οἰκοδεσποτέουσιν, οὗτοι ὅκως τοιοῦτοι, ἑωυτοῖσι πάντα ἄμεινα ἐκτελέουσι, καὶ χρόα, καὶ μορφὴν, καὶ ἔργα, καὶ διανοίην· καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς ἐπιμομφὴς, καλὸς δὲ Αἰνείας, Ἀφροδίτης βουλόσαντος γενέσθαι· λῃστὴς δὲ Αὐτόλυκος, εἰ δή οἱ καταπρηνὴς ἐξ Ἑρμέω ἀπίκετο. ὁμοίως δὲ καὶ Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδησεν, καὶ ἐς Τάρταρον ἔρριψεν, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως ὅσα ἄνθρωποι νομίζουσιν· ἀπὸ φύσεως γὰρ ὁ Κρόνος τῷ ἔξω φορῇ, ὥσπερ ἀφ' ἡμέων, καὶ οἱ νυκτερίδες λίνησις, καὶ ὁ ῥιπὴ τοῖσι ἀνθρώποισι ὁρᾶσθαι, διὸ δὴ μιν ἰσχάνει λίνεσιν, ὅκως μὴ πτοεόμενον τὸ βάθος τὸ ὑπὸ τοῦ ἄνω ταρσοῦ, Τάρταρος καλέεται. μάλιστα δὲ τι Ὁμήρου τοῦ ποιητέω, καὶ Ἡσιόδου ἐπέων μάθοι ἄν τις τὰ πάλαι τοῖς ἱστορολογίοισι ὁμοφωνέοντα.

grati fuerunt, eoſq́ naſcentes, hunc Venus, illum Iupiter, alium reſpiciebat Mars. Etenim qui patresfamiliâs ſunt mortalibus in hoc progignendi genere, ꝟ veluti parentes ſibi ſimilia producunt omnia, & colorem, & formam, & facie, & animum. At rex quidem Minos Iouis auſpicijs, Aeneas formoſus, Veneris fauore natus eſt, fur Autolycus: at ea furacitas illi ex Mercurio contigit. Iam verò nec Saturnum Iupiter coniecit in vincula, nec in tartara præcipitem dedit, neque cætera machinatus eſt, quæ putãt homines: verùm Saturnus extremus mouetur, proculq́ à nobis ſemotus eſt. Segnis illi motus, neque facilis animaduerſu mortalibus: atq́ hanc ob cauſam illum ſtare dicũt, ceu vinculis alligatum Cæterùm ingens aëris multitudo, Tartarus appellatur. Sed potiſſimùm ex Homeri poëtæ, Heſiodiq́ carminibus lis

ceas intelligere, priſcorum fabulas cũ Aſtrologia conſentire.

νῦν ἄρ' ἀπὸ σαρκὸς ζοῦ Διὸς ἀπηγκίσθαι. καὶ τὸ ἥλιον τὰς βολὰς, τὰ δ' ἐγὼ ῥιπὰς εἶν συμβάσομαι, ἐν τῇ ἀσπίδι Ἡφαιστοτέχνης ἐποίησε, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὸν ἀμπελῶνα. τὰ μὲν γὰρ ὀνόσας ἐς τὸν Ἀφροδίτης αὐτῷ καὶ Ἄρεως τὸν μοι χαίλων κίνηται. καὶ τὰ ἀμφανία, ἐκ ἄπορθεν. ἢ ἐκ τῆς τῆς Σοφίης πεποιημένα ἐστὶ τὰ ἄρ' Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως ὁμοφροσύνη, τὸν Ὁμήρου δοτ ἄλλῳ ἀπηρτῆσθαι ἐν ἄλλοισι δ' ἄλλοισι τὰ ἔργα ἑκάστου αὐτέων διαπεῖσαι, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν ἁπάρ, Ἄρηι δὲ σὺ γ' ἰμερόεντα μιγήμεναι ἐργα γάμοιο. τὰ δὲ τοῦ πολέμου, Ταῦτα γ' Ἄρηι θοῷ, καὶ Ἀθηναίῃ πάντα μελέσθω. Ἀπὸ οἱ παλαιοὶ ἐδόκουν, μάλιστα μαντικοὶ ἐχρέοντο, καὶ οὐ πάρεργον αὐτῷ ἐποιοῦντο ἀπ' ὅτου πόλιας ὤκισαν οὐδὲ τάχιστα ἐπεβάλοντο, οὔτε φόνους ἐργάζοντο, ὅτι γυναῖκας ἠγάμεον, πρὶν ἄρ' ἀπὸ μαντήιον ἀκοῦσαι ἕκαστα. καὶ

Siquidem vbi Iouis catenam narrat, ac Solis iacula (quæ quidem ego radiorum ictum esse coniicio) tum vrbes quas in clypeo finxerat Vulcanus, præterea choream & vineam, ad hæc quæcunque de Veneris ac Martis adulterio dixit, déque detectione, haud aliundè quàm ex hac scientia sunt conficta: quandoquidem Veneris & Martis concursus, Homericæ cantilenæ præbet argumentum: in alijs autem versibus vtriusque diuersum effectum descripsit: Veneris cùm ait illi:

Tute Venus iucunda magit connubia cura.

Porrò de belli negotijs:

Cuncta citò hæc curæ fuerint Marti atque Mineruæ.

Hæc cũ intelligerent veteres illi, maximè diuinationibus vtebantur, nec eam otiosam esse putabant, adeò vt nec vrbes conderẽt, neq; mœnia circunducerent, neque quenquam vxoreo priusquam de sigulis à vate responsum accepissent.

Denique

καὶ γὰρ οὐ τὰ μαντεῖα αὐτῶν ἐστιν οὐκ ἔξω ἀστρολογίας ἰών. ἀπὸ παρὰ μὲν Διλφοῖς, παρθένος ἔχει τὸν προφητεῖον, σύμβολον, τῆς παρθένου, τῆς οὐρανίας· καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται ὅτι καὶ ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φαίνεται· καὶ ἐν Διδύμοις ἡ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκεῖ καὶ τοῦτο ἐκ τῶν ἐπέων Διδύμων ὀνομάζεται. οὕτω δ' αὐτοῖσι χρῆμα ἱερώτατον ἦ μαντοσύνη ἐδόκει, ὥστε δὴ Ὀδυσσεὺς, ἐπεὶ ἐκάμε πλανήθην, ἐθελήσας ἀπειρεσίης ἀχνυμένη περὶ τῶν ἑωυτοῦ πρηγμάτων, ἐς τὸν Ἀίδαο δόμον ἱκέσθαι. οὐκ ὄφρα ἤδη νέκυας, καὶ ἀτρεπέα χῶρον, ἀπ' ἀς λόγους ἐλθὲν Τειρεσίεω ἐνθυμέομαι. καὶ ἐπεὶ ἐς τὸν χῶρον ἦλθεν, ἔνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ ἔσπασε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, ποταμῶν νεκύων παρεόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἑωυτοῦ, τοῦ αἵματος ἐθέλοντων, ἐ πρότερον ἀφῖκτο ἑνὶ ἑκάστῳ, οὐδὲ αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν

Denique nec ipsa deorum oracula ab arte astrologica erant aliena: verùm apud Delphos virgo prædicendi munus administrat, quæ cœlestem illam virginem repræsentat: ac Draco sub tripode vocem edit, quoniam & inter stellas Draco conspicitur: in Didymis verò templum est Apollinis, & hoc, si uti mihi videtur, ex his Didymis, id est, geminis qui in cœlo sunt, apellatum. Vsqueadeò verò diuinatio visa est illis res sacra, vt Vlysses etiam cùm errando fessus vellet certò de rebus suis cognoscere, ad inferos penetrârit, non quò videret vmbras & locum inamœnum, sed quòd cuperet cum Tiresia colloqui. Qui simulatque in locum peruenerat, quem Circe monstrârat, foueam fodit, oues mactauit: cumq; complures essent vmbræ, atque inter has matris quoq; sanguinem bibere cupientes: non prius permisit vlli, ne matri quidē,

περὶ Τειρεσίου γεύσασθαι, καὶ ἐξανακάσαι ἀπ' αὐτοῦ τὸ μαντεῖον. καὶ ἄνοιχτο, λιψάσαν ὄιν ἀφ' ἑνὸς μηρὸν τῇ σκιᾷ Λακεδαιμονίοις ὁ Λυκοῦργος τὴν πολιτείαν διέταξατο, μὴ νόμον σοφὸν ποιήσας, μηδὲ μὴ εἰς πόλεμον πέμψαι, πρὶν τὴν σελήνην πλήρη γενέσθαι· ἐν ᾧ γὰρ ἔοικεν ἐνόμιζον ἐν τῇ λυομένῃ ἀπολήγειν, τὴν σελήνην καὶ ἀφανιζομένην, πάντα ὁ θεὸς αὐτῇ διοικεῖσθαι. ἀλλὰ μέντοι Ἀρκάδες ταῦτα οὐκ ἐδέξαντο, οὐδ' ἐτίμησαν ἀστρολογίαν, ἀνοίᾳ δὲ καὶ ἀσοφίᾳ, λέγουσι, τῆς σελήνης ἔμπροσθεν γενέσθαι. οἱ μὲν οὖν πρὸ ἡμῶν οὕτω λέγουσιν, οἱ δὲ νῦν, οἱ μὲν αὐτῶν ἀδυνάτως ἔχειν λέγουσιν, ἀνθρώποις τὸ θεῖον φασὶ μαντικὴν ἐφ' ἅπασι μὴ ἔξεστι μὴ εὑρεῖν· οἱ δὲ τὸν Ἄρεα, ἢ τὸν Δία, ἢ τὸν οὐρανὸν ἡμῶν ἕνεκα κινεῖσθαι, ἀλλὰ

quàm Tiresia gustasset, eius actusque esse sibi vaticinium edere: potuitque interim matris umbram videre sitientem. P. Ad hæc Lycurgus Lacedæmonijs optimam Reipublicæ administrationem è cœlo temperabat, ac legem illis dedit, ne quando in bellum prodirent ante plenilunium. Non enim existimabat eandem esse ciuitatis administrationem, crescente luna & euanescente, propterea quòd omnia ab illa regerentur. Porrò P. Arcades soli hæc non receperunt, nec in precio habuerunt astrologiam, sed ijdem ob imperitiam & stultitiam aiunt se luna antiquiores esse. Proinde cùm nostri majores vsqueadeò fuerint astrologiæ studiosi, huius ætatis homines partim aiunt fieri non posse vt homines finem inueniant diuinandi scientiæ, propterea quòd neq; certa sit, neq; ve-

ra, neque Martem, aut Iouem nostra causa moueri in cœlo: verùm

ἐπὶ τῶν μὴ ἀνθρωπίνων πραγμάτων οὐδαμίλως ὠφελῶ ἰκανοί ποιοῦσιν, οὐδ' ἔστιν οὐτοῖσι πρὸς τάδε κοινωνίη, καὶ σοφίας ἡ χρήσις τῆς πρὸ φορῆς ἀναφέρουσι. ἄλλοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδίαν μὲν, ἀνωφελίαν δ' εἶναι λέγουσιν· οὐ γὰρ ἐᾶν μεταστρωφᾶν ἀπαράσειστα, ὁκόσα τῇσι μοίρῃσι δοκέοντα ἐπέρχεται. ἐγὼ δὲ πρὸς τάδε ἄμφω ἱκανὰ ἔχω ἀπᾶραι, ὅτι οἱ μὲν ἀστρες, ἐν τῷ οὐρανῷ τῷ στερεῷ ἀπολέουσι, πάρεργον δὲ σοφίαι τῆς ἡμέρης τῶν καθ' ἡμέρας ἕκαστον ἐπιγίνεται. ἢ ἐθέλοις ἵππον μὲν θέειν, καὶ ὀρνίθων, καὶ ἀνέμων κρατέειν, λίθους ἀνασαλεύεσθαι, καὶ λάρνακα δονέεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τοῦ θροῦ, ὑπὸ δὲ τῆς δίνης τῶν ἀστρων μηδὲν ἄλλο γίγνεσθαι; καὶ ἐκ μὲν ὀλίγου πυρὸς ἀπορρέοις ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ οὐ δι' ἡμέας καίει τι, οὐδὲ οἱ μύλαι τοῦ ἡμετέρου θάλπεος, ἀστρων δὲ οὐδαμίλως ἀποῤῥοίλι δεχόμεθα; καὶ μήν τοι τῇ ἀστρολογίῃ, τὰ μὲν φαῦλα ἐσθλὰ ποιῆσαι, ἀδυνάτα ἐστὶν, οὐδὲ

verùm illis humanarum rerum nullam esse curam, neq; quicquã esse eis cum his negocijs cõmercij, verùm secũdum hos necessitate circũaguntur: partim dicunt Astrologiam non esse quidem mendacem, at inutilem. Non enim mutari valicinio quæcunq; fatis decreta instant. At ego sanè vtriſq; respondere possum, stellas in cœlo suo quidem motu volui, cæterùm obiter eius motus effectum ad nos peruenire. An vis equo curręte, & gallinis aut hominibus tumultuantibus lapides subſtitue, ſtipulaq; moueri ventis cursu cõcitatis, ſiderum verò vertigine nihil prætereà efficiri? ab igni exiguo calor ad nos permanat, neq; noſtra tamen causa quicquam erit ignis neque illi curæ eſt æſtus noſter, ab aſtris autem nihil ad nos defluit? At sanè fieri non poteſt, vt per Aſtrologiam ex malis bona faciamus, neq;

οὐκ ἀπάξει τι τῶν ἀποῤῥεόντων πραγμάτων, ἀπὸ τοὺς χρωμένους χάριν ὠφελίαν, τὰ μὲν ἰδίᾳ ἀλύπως ἀπολαῦσαι ἀγαθά, τὰ δὲ ἀγνοίᾳ φαῦλα ἐμμανῶς δέξασθαι. ἐ γὰρ σοφοὶ ἐπέρχεται ἀπ' ἐμπειρίας καὶ προσδοκίᾳ ῥᾳδία καὶ πρᾳεῖα ἐγένετο. τάδε ἀστρολογίης ἐστὶ ἐγὼ φυλαμβά.

νω.

neq; mutare quicquā eorum rerū quæ ab illis ad nos demanant: sed hanc vtilitatem ars adfert vtentibus. Bona multò antè delectant eos qui ventura præscierint: mala verò facilè cùm non improuisa denibus venerint, accipiuntur. Neque enim in illos irruunt, sed quia meditata expectataq; sunt, leuia mitiaq; videntur. Hæc mea est de Astrologia sententia.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a DE COELO.] *Propositio* b Neque enim.] *Assimilis.* c Primùm igitur.] *Commemorat à quibus principiò hæc ars inuenta, culta & locupletata fuerit.* d Quod lunæ non esse lumen propriū.] *Luna adscititio lumine:* hoc est, *Solis radijs fulget, vnde ab Apuleio aliena lucis indiga vocatur, eiusque globus, lucens à Virgilio 6. Aen. dicitur, quod (si Seruio credimus) lucens illud sit, quod aliunde illuminatur. Illa ideo in Icaromenippo de philosophis conqueritur.* e Porrò Aegyptij.] *Hic Lucianus apertissimè docet Astrologiam atq; ex ea diuinationem in causa fuisse, vt diuersa animalia maximo in honore apud Aegyptios habita fuerint.* f Annum verò Sole.] *Solis annus quem peragit, ab vno signo ad idē rediens, vnde annus vertens vocatur, & habetur magnus, cùm lunæ annus breuis putetur. Arcades annum tribus mensibus, Acarnanes verò vj. mensibus dimensi sunt. Græci verò ccclxiij diebus.* g Nam apis.] *Osiris rex Aegypti tandem in deos relatus cum vxore sua Iside, colitur sub imagine bouis, quam Apim*

sem

seu Serapin appellant, propterea quòd ab vxore posti eadem eius à fratre factam, quæsitus & inuentus, laceratus ibidem postea repertus, bos creditus sit fuisse Osiris. h Ammonis oraculum.] *Ammon Iouis epitheton, hoc est, arenarius. nam ἄμμος arenam significat. Iupiter enim arietis specie, in extremo Libyæ arenoso colebatur: vt Apollo Clarius est dictus, quòd coleretur in Claro insula. Ammonis oraculum erat olim, vt Mela scribit, fidei inclytæ, vbi responsa oratione non dabantur, vt Delphis, quemadmodum scribit Strabo, sed nutu & signis, quibus oracula mirore indignatione fuisse ex eo dicit, quod Romani, qui rerum potiebantur, alia diuinationis genera colerent, ex auibus, extis, libris Sibyllinis. Lege ea quæ in Diogenis & Alexandri dialogo annotauimus.* i Dædalus.] *Dædali architecti insignis Atheniensis, notissima est fabula, qui vnà cum Icaro è Creta alis, quas cera sibi et filio agglutinârat, in altum se eleuans, tyrannidem & iram Minois fugiebat. Virgilius 6. Aeneid. Ouidius libro 8. Metamorph.* k Endymion.] *Primus Lunæ motum obseruasse atque alys ostendisse dicitur. Plinius lib. 2. cap. 9.* l Phaëthontē Solis filium.] *Hanc fabulam persequitur Ouid. lib. 2. Met. initio. Plato in Timæo, quid hæc fabula significet, docet Arist. ἐκ παμφύσ. ἀκουσμ. scribit Electridas insulas in latebris & recessu Adriæ, ab Eridano fluuio quondam fuisse exaggeratas. Huius autem loci incolas, dicere Phaëthontem fulmine percussum, in hanc paludem decidisse. Idem lib. 4. de mundo in extremo de eadem fabula. Lucr. lib. 5. hanc etiam refert.* m Aeneam Veneris.] *Putat Aeneam dictum esse Veneris filium, quoniam eum nascentem respexit Venus: hoc est, quoniam habuit Venerem in horoscopo. At non modò poëtæ, sed etiam historici scribunt, eum fuisse Veneris & Anchisæ filium. De eo Eustath. in lib. 2. Iliad Homericæ. Vnde autem dictus sit, docet Homer. in hymno Veneris 1. vbi loquitur Venus ad Anchisen. Si enim, inquiunt Mathematici, Iupiter, ac Venus Solem, felicierq́, collocati præsideant ingenituris, eos qui nascuntur, efficiunt pios, religiosos, beneficos, puros, innocentes, publicæ boni, iustiq́; cultores, & prudentes, qualem Virgil. Aeneam describit, tanquam sit ita natus.* n Veneris ac Martis.] *Concubitus Veneris ac Martis, ab Homero Odyss. θ luculenter describitur:*

tur: in Colloquijs quoque Luciani, & poſtea in Metamorphoſeos Ouidij lib. 4. o Denique.] *Commemorat quomodò apud veteres oracula ad Aſtrologiæ rationem relata ſint.*

p Ad hæc Lycurgus.] *Plenilunium magna ſuperſtitione antiquis colebatur, & in eo mulieres partu facilius leuari ſcribit Plutarchus. Prælium Lacedæmony ante plenilunium ex Lycurgi præſcripto non inibant. In eam ſuperſtitionem iecatur Ariſtoph.* τὴ πανσελήνῳ: id eſt, *plenilunio, ſero aut nunquam futurum ſignificans. Vide Eraſm. noſtrum in Adagio: Aceſſit luna.* q Arcades.] *Arcades in ſummam morum immanitatem efferati ſunt, quòd cæteris omnibus amplectentibus Aſtrologiam, cæteraſq; liberales diſciplinas, quarum cultu manſueſcunt hominum ingenia, ſoli contempſerint, ſeq; fecerint antiquiores ipſa luna: vnde & προσελήνους dicti. Seruius in 2. Georgica: Arcades ſe proſelenos eſſe aſſererent: id eſt, ante lunam natos eſſe, Cicero in Fundaniana commemorat.* r At ego.] *A ſimilibus & ſigno.*

EIKONES. IMAGINES.

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

EFfigiat hoc dialogo Lucianus typum ſiue exemplar formoſiſſimæ atque honeſtiſſimæ mulieris quæ non tantùm pulchritudine corporis perfecta & numeris omnibus abſoluta ſit, verùm etiam eas animi dotes eamque morum venuſtatem ac gratiam habeat, quæ fœminarum proprijſſimæ ſint, & pro perſonæ qualitate quamque maximè commendent. Ac priorem quidem deſcriptionem, corporis ac formæ videlicet, ex ſua perſona effingit, collatione facta omnium earum, & ſtatuarum, & imaginum, quæ vnquam à clariſſimis artificibus factæ præcipuè celebrantur, ſumendo ex vnaquaque quod in ea potiſſimum fuit, ac

ac plurima laude nobilitatum. Alteram autem quæ sermonis ac vocis suauitatem, eloquentiam, studia, cognitionemque liberalium scientiarum, præterea sapientiam quoque ac prudentiam, modestiam, pudicitiam, & (quam in hac cum primis commendat) animi æquabilitatem ac moderationem describit: sub Polystrati cuiusdam persona, cum quo Dialogum hunc instituit, proponit, etiam ipsam collationibus exemplorum cùm poëticorum, tum historicorum eodem modo illustratam. Vtrum autem Imperatoris alicuius eorum sub quibus ipse vixit, an externi regis cuiuspiam vxorem aut etiam concubinam, hoc tam exquisito ac singulari encomio celebret, dubitari potest. Nam Traiani quidem atque Adriani vxoribus, sub quorum imperio pleraque scripsit, & nomen & patria repugnare videntur, cùm altera Plotina, altera Sabina dicta fuerit: hanc autem ipse, vt illam apud Xenophontem Abradatæ vxorem, Pantheam vocari dicat, & rex Smyrna Ionica ciuitate natam fuisse. Et tamen appellatione regis Magni, qua veteres Græci solum Persarum regem nominabant, idem infrà etiam imperatorem Romanum designat: cùm in Toxari ait Diniam à præfecto Asiæ ad regem Magnum (quanquam ibi regem Persarum, qui tum nullus fuit, Erasmus quoque verterit) in Italiam missum, & ab eo damanatum in Gyarum insulam relegatum fuisse.

ANNA.

ΛΥΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ.

Λλ' ἦ τοιοῦτόν τι ἄρα ἔπασχον οἱ τῷ γοργῶ ἐπιόντες, οἷον ἐγὼ ἔναγχος ἔπαθον, ὦ Πολύστρατε, παγκάλλη τινὰ γυναῖκα ἰδὼν· αἰσχρὸ γὰρ τὸ μύθου ἐπᾶσαι μικρῷ δεῖν λίθος ἐξ ἀνθρώπου σοι γεγόνεναι, ὀλίγου δεῖν ὑπὸ τοῦ θαύματος. Πο. Ηράκλεις, ἀτραφύς τι τὸ θέαμα φῆς, καὶ ἀφνῶς βίαιον, ἄγει δ' Δυκῖνον ἐξεπλῆξε γυνή τις ὅσον· οὐ γὰρ ἂν μὴ τῶν μαλακῶν τις ἦν πάνυ ἐφθίας αὐτὸ πάσχειν, ὥς τι θάμβος ἄν τις ὅλον τὸν Σίπυλον μετανιστάσειεν, ἢ οἱ τῶν ἁλῶν ἀπάγοι, μὴ οὐχὶ παρεστάναι αὐτοῖς κινδυνότατα καὶ ἐπιδακρύοντά γε πολλάκις, ὥσπερ ἐπὶ νέῳ αὐτῷ τῷ τοῦ Ταντάλου. ἀτὰρ ἀπό μοι, τίς ἡ λιθοποιὸς αὕτη Μέδουσα ἡμῖν ὅτι, καὶ πόθεν, ὡς καὶ ἡμᾶς ἴδοιμεν; οὐ

LVCIANVS, PÒLYSTRATUS.

T profectiò tale quopiam illi abjumpti sunt exitio, quibus Gorgonis facies conspecta est, quali ego paulò antè penè interijssem, ô Polystrate visa summa forma muliere: & quod in ea fertur fabula, parum aberat quò minus ego saxum ex homine factus sim. spectaculi admiratiõe rigore attracto. POL. O' Hercules, inusitatũ quoddam & novum dicis spectaculũ, nimirúmq; violentum, si Lucianũ quoque stuporem induxerit mulercula. Hoc equidẽ formosis conspectũ iuuenibus facilè tibi solet accidere, ita vt quispiam citiùs totum Sipylum loco dimoueret suo, quã te à formosit queat abstrahere: qui non solùm hianti ore illis asistere consueuisti, sed lachrymas quoq; non rarò profundere tibi moris est, quemadmodum illam perhibent Tantali filiam. Verumtamen responde mihi quae illa tandem est Meduſa saxifica, & vnde generis ortum ducit, vt & nos illam videamus?

Neque

δὲ ἐγὼ οἶμαι, φθονήσας ἡμῖν τῆς ὄψεως, ὅτι ξηλοτυπήσας ἡμῖν τοιοῦτον θέαμα παρέσχετο. Λυ. μὴ μᾶλλον τὸ ἀληθὲς εἰπωμεν, ὡς καὶ σὺ ἐν πρώτοις μόνον ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τὸ κάλλος αὐτῆς ἐθαύμασας, μὴ τῶν ἀνθρακίνων ἀκριβέστερον ἀφῆναι. καίτοι τοῦτο μὲν ἴσως ἀφιλικώτερόν ἐστι, μὴ τὸ πρῶτόν μοι ἔπαινον καὶ θαῦμα ἐπὶ τοῖς ἰδίοις ἐμοὶ κρίνειν πᾶσα βλέψεται, τίς ἴσως μαχανὴ ἀποστῆσαι αὐτὴν; ἀπάξει γάρ σε ἀναδησαμένην, ἵνα ἀεὶ ἐθέλῃς, ὅπερ ἡ λίθος ἡ Ἡρακλεία τὸν σίδηρον. Πο. καλῶς ὦ Λυκῖνε, τραύσιόν τι κἀμὲ ἀναπλάττων ἀπ' ἀπὸ μοι, τίς ἀγωνία ἐστίν; Λυ. οἶμαι γάρ με ὑπερβαλεῖσθαι τῷ λόγῳ, ὃς δεδιὰ μή σοι ἰδόντι ἀδῆλός τις ἐπανήσω λέξω. παραδοῦναι ἀμείνων φανεῖ. πάλιν ἀπὸ ἀρχῆς μὲν οὐκ ἂν ἀπαρξαίμην, ἔχοιμι,

Neque enim, vt mea est opinio, nobis inuidebis spectaculũ, neq; zelotypiæ morbo laborabis, etsi nos illa conspecta rigore concreuerimus. LVC. *Atqui hoc planè tibi cõperiũ esse oportet, quòd si ex sola specula illam intuitus fueris, muriũ ilicò ac ipsis statuis immobiliorem te faciet. Et fortasse quod dixi, leue est præ hoc quod dicturus sum. Vulnere quoq; non admodum tempestiuo te cõsauciabit, si coràm ipse illam intueberis. At si illa conuersis oculis temet inspexerit, quæ facultas tibi relinquetur te ab illa auellendi? Abduceret te alligatum quocunq; collibuerit, quemadmodum lapidem Heracleum ferrum ad se attrahere perhibent.* POL. *Desine verò, ô Luciane, prodigiosam quandam & monstrificam effingere pulchritudinem. Sed hoc mihi expedi, quænam illa fuerit mulier.* LVC. *An tu me oratione eius formam immodicè attollere existimas, qui vereor ne eam tibi iam visam, ingenij culpa atque infirmitate nimis ieiunè laudarim? Tamò tibi eius facies oratione mea emplior videbitur, atque excellentior. Cæterùm quænam sit,*

θξαπέα ἦν ποτὲ, καὶ ἄπλετα περὶ αὐτὴν παρασκευὴ λαμπρὰ, καὶ ἀνέχωρ τι πλῆθος, καὶ ἄῤῥωστον πάνυ ποικίλον. καὶ ὅσα μᾶλλόν γε ἢ κατὰ ἰδιωτικὸν τύχην ἰδόκει τὸ πρᾶγμα ἔνικα. Πο. ἐκπέπομαι ἐπύθου σύγε, ἤ τις καλοῖτο; Λυ. οὐκ ἔλαμβες, ἢ τὸ μόνον, τῆς ἰωνίας ἐσί. τῶν θεατῶν γάρ τις ἀπιδὼν ἐς τὸν πλησίον, ἐπὶ παρῆλθε, τοιαῦτα μέν τοι ἔφη τὰ Σμυρναικὰ κάλλη. καὶ θαυμαστὸν ὅσον, εἰ καλοίη τὴν Ἰωνικῶν πόλιν, τῷ καλλίστῳ γυναῖκα ἰδόντι. ἰδόκει δέ μοι Σμυρναῖος καὶ αὐτὸς ὁλίγον ἔναι, οὕτως ἐσυμπυκνώθη ἐπ' αὐτῇ. Πο. ἐκοιῶ ἐπὶ λίθῳ τοῦτό γε ὡς ἀληθῶς ἐποίησας, οὔτε παρακολουθήσας, οὔτε τὸν Σμυρναῖον ἐξεπάνυ ἐρόμενος ὅς τις ἐῶν, πλὴν τὸ ἄθος, ὡς οἷόν τι, ὑπόθες ἄξιον ὠδῆς· τάχα δ' ἂν οὕτω

mihi non promptum est dicere. Magnus circa illã cerebatur cultus, & apparatus splendidus. Eunuchorum numeroso satellitio stipata: multis præterea aliis, & illis teneris puellis comitata incedebat. In summa, omnia erãt ampliora, quàm quæ priuatæ fortunæ mediocritas sustentare possit. POL. Ergo ne nomen quidem audisti tu, quænam vocaretur? LVC. Ne nomen quidem teneo, nisi hoc solum, illam esse oriundam ex Ionia. Siquidem spectatorum quispiam, conuersus in proximum oculis, quando præteribat: Tales, inquit, Smyrnæ sunt pulchritudines. Nihil autem mirandum est, si ex Ionicis vrbibus pulcherrima, mulierem produxerit pulcherrimam. Visus verò est & ille mihi Smyrnæus esse, qui ista dixerat, adeò insolenter de illa iactabat. POL. Proinde hoc reuera vt lapis fecisti, qui neque illam consecutus es, neque Smyrnæum illum quæ fuerit, interrogaris. Atqui saltem speciem, quoad eius fieri potest, oratione mihi adumbrato, si quem fortasse ista ratione illam

οὕτω γνωείσεσθαι. Λυ. ὁρᾷς, κλίνον τοῦδε ἕνεσας· οὐ κατὰ λόγων ἀνάγκη, καὶ μάλιστά γε τῶν ἐμῶν, ἐμφανίσαι οὕτω θαρραλέαν εἰκόνα πρὸς τοὺς μόλις ἂν ἡ Ἀπελλῆς ἢ Ζεῦξις ἢ Παρράσιος ἱκανοὶ ἔσονται ἐξεικάσαι, ἢ εἴ τις Φειδίας ἢ Ἀλκαμένης, ἐγὼ δὲ ἀμαυρότερον τὸ ἀρχέτυπον, ἀσφαλῶς τῆς τέχνης. Πο. ἆρα σὺ, ὦ Λυκῖνε, ποιά τις ἐμοὶ τὴν ὄψιν; οὐ γὰρ ἐπισφαλὲς τὸ τολμήμα· ἀφίλον ἀνδρὶ ἐπιδείξας τὴν ἀκόνα, ὅπως ἂν τῆς γραμμῆς ἅψαι. Λυ. καὶ μὴν ἀσφαλέστερον αὐτὸς ποιήσεις μοι δοκῶ, τῶν παλαιῶν τινας εἰκόνων τεχνητῶν παρακαλέσας ἐπὶ τὸ ἔργον. ὡς ἀναπλασιάσεις μοι τὴν γραφήν. Πο. πῶς τοῦτο φῄς; ἢ πῶς ἂν ἀφίκοιντό σοι πρὸς τοσοῦτον ἐκ τῶν ἀποθανόντων; Λυ. ῥᾴδιως, ἂν μὴ σὺ μὲν ὀκνήσῃς ἀνακινῶσαί τί μοι. Πο. illam cognoscere. LVCIANVS. Vide quantam rem à me exigas. Neque enim tanta præstò est facultas orationibus, præcipuè verò meis, adeò admirandam imaginem in lucem producendi, ad quam delineandam vix Apelles, aut Zeuxis, aut Parrhasius sufficeret, aut si quis fuit vspiam Phidias, aut Alcamenes. Ego verò artis imbecillitate non mediocriter læsum deformabo archetypum. POLYSTR. Age tamen, effare obsecro, quali fuerit vultu prædita. Neque enim periculosa erit audacia, si familiari tuo ostenderis imaginem, quibus lineamentis adumbrata fuerit. LVCIA. Atenim longè tutiùs ipse mihi facturus videor, si quos priscorum illorum artificum ad præsens opus absoluendum adsciuero, vt

Πο. ἰρόντα μόνον. Λυ. ἐς πολύμυσάς ποτε, ὦ Πολύστρατε, τὴν Κνιδίαν; Πο. νὴ μάλα. Λυ. οὐκοῦν καὶ τὸν Ἀφροδίτην εἶδον πάντες αὐτῶν; Πο. νὴ Δία τῶν Πραξιτέλους ποιημάτων τὸ κάλλιστον. Λυ. ἀλλὰ καὶ τὸν μῦθον, ὃν λέγουσιν, ἔκ τουσας, οἱ ἐπιχώριοι περὶ αὐτῆς, ὡς ἐρασθείη τις τοῦ ἀγάλματος, καὶ λαθὼν ἐπολαφθεὶς ἐν ἱερῷ, συγγένοιτο, ὡς ἀνάλωτον, ἀγάλματι; τοῦδέ μέν σοι ἄπαυστα ἐπορᾴδω. σὺ δὲ (ταὐτὸν γὰρ, ὡς φῂς, εἶδον) ἴθι μοι, καὶ τόδε ἀπόκεινα, ἃ καὶ πρὸς ἐν Δήλοις Ἀθήνησι, πρὸς Ἀλκαμένους ἑώρακας; Πο. ἔ πάνυ γ' ἄρ, Λυκῖνε, ὁ ῥαθυμάταλος ὢν, ἃ τὸ κάλλιστον ἦν Ἀλκαμένους ποίημα παρῆλθον. Λυ. ἀλλ' ἔγωγε μέν, ὦ Πολύστρατε, οὐκ ἐξερήσομαί σε, ἃ πολλάκις ἐς

POLYSTR. *Roga quæ cunque fert animus.* LVCIA. *Nunquam'ne, Polystrate, ad Cnidios peregrè profectus es?* POL. *Imò maximè.* LVC. *Prorsùs de ante omnia a Venerem quoque illorum vidisti?* POL. *Sanè per Iouem, Praxitelis monimentum pulcherrimum.* LVC. *Sed nunquid etiam fabulam memorantibus de illa incolis inaudisti, quomodo vnus ex illis eius imaginis infando amore correptus fuerit, tum quemadmodum latenter in templo derelictus, noctu cum imagine, quantum fieri potuit, rem habuerit?* *Sed hæc alio tempore inquisito, quippe hæc (vt ais) tibi planè visa est. Age verò, & hoc mihi respondè, nunquid etiam illam Athenis quæ in hortis est, videlicet Alcamenis, conspexisti?* POL. *Sanè omnium meritissimus, ô Luciane, meritò censendus essem, si pulcherrimum Alcamenis figmentum negligenter contempsissem.* LVC. *Illud quidem, Polystrate, te non interrogabo, num sæpe*

ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀνιτὸν, καὶ τὴν Καλαμιδὸς Σωσάνδραν τιθέασαι. Πο. ἄθρει πλειόνων πομπάς. Λυ. ἀλλὰ τοῦτα μὲν ἱκανῶς. τῶν δὲ Φειδίου ἔργων τί μάλιστα ἐπῄνεσας; Πο. τί δ' ἄλλο, ἢ τὴν Λημνίαν, ἢ καὶ ἐς τὸ γράψαι τοὔνομα ὁ Φειδίας ἐξίωσε; καὶ νὴ Δία, τὴν Ἀμαζόνα, τὴν ἐπαφαδομένην ὡς λοχατίᾳ. Λυ. τὸ καλλιστα, ὦ ἑταῖρε, ὅστις οὐκ ἂν ἄκρων τιχνιτῶν δύναιτο φέρειν δὴ ἐξ ἀνασκοπῆς ὅτου τούτων, ὡς οἷόν τι, σωφρόσας, μίαν σοι εἰκόνα ἐπιδείξω τὸ ἐξαίρετον παρ' ἑκάστῃ ἔχουσαν. Πο. καὶ τίνα ἄρα τρόπον τοῦτο γένοιτο; Λυ. οὐ χαλεπὸν, ὦ Πολύστρατε, ἃ τὸ νῦν τῶνδε παραδόντα τὰς ἐπινοίας ὡς λόγῳ, ἐπιτρίψαμεν ὡς ὧδε μιμήσασθαι, καὶ σωτιθῆναι καὶ ἁρμόσαι, ὡς ἂν εὐρυθμότατα δυνώμεθα, φυλάττοντα ἅμα τὸ συμμιγὲς ἡδονῆς, καὶ ποικίλον. Πο. εὖ λέγεις, καὶ

in arcem conscenderis, ac Calamidis Sosandram spectaris. POL. *Et hanc vidi sæpenumerò.* LVC. *Iam & ista abundè sufficiunt. At ex operibus Phidiæ quòdnam maximè collaudâsti?* POL. *Quôdnam aliud, quàm illam* b *Lemniam, quam hoc quoque titulo nobilitare non dubitauit Phidias? Insuper illam quoque Amazonem, quæ hastæ innititur.* LVC. *Pulcherrima sunt ista, ô amice: itaque alijs non amplius egebis artificibus. Age verò iam ex omnib. his, quoad eius fieri poterit, vnicam imaginem compositam tibi ostensurus sum, ab vnaquaque præcipuum specimê habentem.* POL. *Et quo pacto hoc fieri potest?* LVC. *Haud difficili, ô Polystrate, si nunc in præsens traditis orationi imaginibus, illi persimiles exornandi copiã, tum cõponendi & coaptandi facultatem, quantum fieri poterit luculentissimè, eâdem opera temperaturam obseruanti, & iucundam varietatem.* POLYST. *Rectè dicis:*

καὶ δὴ παραλαβὼν λαμυ-
τὸν ἰδιώτην γὰρ ἀδήλα, ὅ, τι
μὴ χρέστεται αὐτῶς, ἢ ὅπως ἐκ
τοσούτων μίαν τινὰ σωθὲς,
οὐκ ἀπέδουσαν ἀπεργάσε-
ται. Λυ. καὶ μὴν ἤδη σοι
ὁρᾶν παρίχειν νομίζω τὴν
ἀκόνα ᾗ δεῖ σεσαρμόσθαι, τὸν
ἐκ Κνίδου λίθου μόνον τὴν
περαλὶν λαβόν. οὐκ γὰρ
τὸ ἄλλο σῶμα Θ, γυμνοῦ
ὄντ Θ, δεήσεται τὰ μὲν ἀμ
φὶ τὴν κόμην μὴ μέτωπον,
ὀφρύων τε ἐυγραμμον ἰδέ
σθαι ἔχειν, ὡς περ ὁ Πραξίτε
λους ἐποίησεν· μὴ τ' ὀφθαλμῶν
δὲ τὸ ὑγρὸν, ἅμα τῷ φαιδρῷ
καὶ περιχαρεσμένῳ. καὶ τοῦτο
δὴ φυλάξει κατὰ τὸν Πραξι-
τέλη λοιπόν. τὰ μὲν δὴ, μὴ ὅσ-
σα τῆς ὄψεως ἀντιπὰ, παρ'
ἡλικιμένους, μὴ τῆς ἐν κά
ποις λήψεται μὴ πεδίτι, χα-
ρὼν ἄκρα, μὴ καρπῶν τὸ ἐυ
ρυθμον, μὴ ἀπτύλων τὸ ὠτ-
ώλωτον, ἰσχνὸν ὀφθαλμὸν,
παρὰ

promde assumptis ille de-
monstret. Perlibenter verò
videre gestio, quinā illis v-
sura sit, aut quomodo ex iis
omnibus vnam compositam, nec vlla in parte dis-
crepantem absolutura sit.
LVCIAN. Atqui iam tibi,
videndi facultas præstabit
nascentem imaginem ita col-
ponens: Veneris è Cnido
adductæ, si tantùm caput
sumpserit, reliquis nudi cor-
poris partibus opus non ha-
bebit. Porrò quod ad co-
mam & vultum attinet, ac
decentem superciliorum am-
bitum, illi habendum concea-
des, quemadmodum à Pra-
xitele absoluta est. Quin-
etiam oculorum nobilem
agilitatem amabili hilaritat-
te & gratia temperatam re-
tinebit, sicut visum est Pra-
xiteli. Cæterùm vbera, &
quæcunque vultus sunt par-
tes priores, ab extremis
Venere quæ in hortis sita
est, mutuò accipiet. Ad hæc manus teretes, earundemq; con-
cinnam iunctiuram, digitorumq; tenellorum dictum non dif-
ficilem, in extremis in orbiculatam exilitatem desinentium,

παρὰ τῆς ὑποκειμένης καὶ ταῦτα· τὴν δὲ τοῦ παντὸς προσώπου περιγραφὴν, καὶ παρειῶν τὸ ἁπαλὸν, καὶ ῥῖνα σύμμετρον ἡ Λημνία παρίξει, καὶ Φειδίας ἔτι, καὶ σόματος ἁρμογὴν ὁ αὐτὸς, καὶ τὸν αὐχένα παρὰ τῆς Ἀμαζόνος λαβών. ἡ Σωσάνδρα δὲ καὶ ὁ Κάλαμις τὰ δοῦ κοσμήσουσιν αὐτοῦ. καὶ τὸ μειδίαμα λιπαρὸν καὶ λιμηδὲς, ὥσπερ τὸ ἰκανὸς εἶναι, καὶ τὸ δυσκόλως δὲ, καὶ κόσμιον τῆς ἐναβολῆς, παρὰ τῆς Σωσάνδρας, πλὴν ὅτι ἀκάλυπτος αὐτὴ ἔσται τῷ κρανίῳ, τῆς ἡλικίας δὲ τὸ μέτρον, ἁλίσκον ἂν γένοιτο παρὰ τὴν ἐν Κνίδῳ ἐκείνην μάλιστα. καὶ γὰρ καὶ τοῦτο κατὰ τὸν Πραξιτέλην μεμετρῆσθαί σοι, ὦ Πολύστρατε, δοκεῖ καλῶς γοῦν ἔχειν ἡλικίαν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον ἐπιτηδεῖα; Πο. Ἔτι γὰρ, ὦ

ab ea quæ in horto est, & illa vienda recipiet. At verò totius faciei descriptionem & lineamenta, genarumque teneram mollitiem, & nasum intrarectum modum cohibitum, præstabit Lemnia & [d] Phidias. Idem quoque dabit oris conformem compositionem: cervicem verò lacteam sumet ab Amazone. Porrò autem Sosandra & Calamis eandem ornabunt verecundia. Risu præterea tenui fallenti intuentis oculos, animi orisque hilaritatem ostendet, qualis & illius esse solet. Vestitus frugalem mundiciem à Sosandra concessam habebit, præterquam quòd illa nudo & aperto erit capite. Aetatis autem mensura quantacunque illi fuerit, iuxta Cnidorum Venerem metienda est. Etenim & hanc Praxitelem diligenter emensum esse vi-

deo. Ecquid tibi videtur, Polystrate? evitne imago sectis ornata & elegans, & maximè posteaquam exactissimè absoluta fuerit? POLYSTRATVS. Adhuc,

ὦ γενναιότατοι, καλὰ λέγεις πάντα καὶ ἔξω τοῦ ἀγάλματος, οὔτε πάντα εἰς τὸ αὐτὸ συμφέροντά ἐστι. Λυ. τοῦτο μικρότατόν ἐστιν, ὦ φίλτατε, ἃ μέν σοι λέξω ὀλίγα πρὸς ὁμοιότητα μόνον χρῆσθαι, καὶ τὸ ἀκριβὲς πρίπον, ὡς μίλανα μὴ ξένα ἀκριβῶς, ἐρυθρὰ μίλανα, λευκὰ δὲ ὅσα τοιαῦτα χρὴ, καὶ τὸ ῥύθμα ἁρμόττειν, καὶ τὰ τοιαῦτα πιθανώτατα τοῦ μιγίσου ἕνεκα ἁμίλλης πρόσκειται. πόθεν οὖν καὶ ταῦτα ποιησόμεθ' ἄν; ἢ παρακαλέσωμεν, ἀναδὴ τοὺς γραφικὰς καὶ μάλιστα, ὑπόσοι αὐτῶν ἄριστοι ἐγένοντο, καὶ ῥᾴδιον ἂν εἴη τὰ χρώματα, καὶ οὐκέτι ῥᾴδιον πειθοῖ τινὶ ἐναβολὴν αὐτῶν. καὶ δὴ παρακαλῶμεν Πολύγνωτον, καὶ Εὐφράνορα ἐκεῖνον, καὶ Ἀπελλῆν καὶ Ἀετίωνα. οὗτοι δὲ Διπλόμφοι τὸ ἔργον, ὁ μὲν Εὐφράνωρ χρωσάτω

ô generosissime, nonnulla formositatis pars in excolenda imagine tibi intermissa est, adeò omnes exornandi rationes in vnum contulisti. LVC. Illud enimuerò, amice, quod dixisti, maximi est, nisi tuo iudicio minimum momenti ad summam formæ præstantiam colores addere posse videantur, & cuius in quaque corporis parte maximè ratio habenda est, decorum: vt exactè, vt perfectè nigra sint, quæcunque nigra: & alba, quæcunque alba esse conuenit: vtq; apto decentiq́ue rubore floreſcant omnia. Ac iam de his periclitamur, cùm adhuc quod maximum est, desideramus. Vnde ergo eius rei copiam nobis parabimus aut accersemus, videlicet pictores, cum primis verò illos, quos hoc artificio præ cæteris longè præcelluisse cognouimus, vt colores nobis aptè commixtos temperent, eosdemq; pro decoro luculentè & artificiosè accommodent? Sanè verò accersatur Polygnotus, & Euphranor ille, atque etiam Apelles, Aetione vnà comitante. Illi diuiso inter se opere, Euphranor

comam

φάτω τὴν κόμην, οἵαν τῆς Ἥρας ἐγραψεν. ὁ Πολύγνωτος Κασσάνδραν τὸ ἐπιφανὲς, καὶ παραπλησίως τὸ ἐρυθρὸν, οἵαν τὴν Κασάνδραν ἐν τῇ λέσχῃ ἐποίησεν, ἔνθα Δελφοῖς. καὶ ἐν ὄχλῳ τὰ κατ' οὖν οὕτω ποιησάτω, ἐς τὸ λευκότατον ἐξεργασάμενος, ὡς συμπεσεῖται μὴ, ὅσα μὲ, λευκαίνεσθαι καὶ τὰ πολλά. τὸ δὲ ἄλλο σῶμα ὁ Ἀπελλῆς λαξάτω, καὶ τὰ τῶν Παράλου, μάλιστα μὲν ἄγαν λευκὸν, ἀλλὰ ἐναιμον ἁπλῶς. τὰ χείλη δὲ οἷα Ῥοξάνης, ὁ Ἀτίλιος ποιησάτω. μᾶλλον δὲ τὸν ἄριστον τῶν γραφέων Ὅμηρον, παρόντος καὶ Εὐφράνορος καὶ Ἀπελλοῦ, διδύμοιν. οἷον γάρ τι τοῖς Μηνελάου μηροῖς τὸ χρῶμα ἐπῆν καὶ ὑπέβαλλεν, ἐπιλείψαντι ἁπάσας ἀρίμα πιφοινιγμένῳ, τοιόνδε λεῖπω τὸ σῶμα. ὁ δ' αὐτὸς οὕτω καὶ ζῶντος ὀφθαλμοὺς γράψατω, βοώπιν τινα ποιήσας αὐτὸν. φωνὴν

comam pinget, qualem Iunonis depinxit. At Polygnotus superciliorum decoram distantiam, & malarum decentem rubedinem, cuiusmodi Cassandram apud Delphos fecit in conuenticulis, exprimat. Amictum verò ille quoque præparet, quàm poterit tenuissimè elaboratum, vt quæcunque par est, corpori decenter applicet, multa verò venis diffunden da relinquat. Porrò reliquũ corpus ipse Apelles absolutat secundùm Pacatæ simulachrum, ita tamen ne nimium addat albedinis, sed planè temperanter rubescat. Labia autem non sint alia, atque Rhoxanæ Actionis addidit. Quin potiùs præstantissimum inter omnes pictores Homerum, Euphranore & Apelle posthabito, in partem operis suscipimus? Si quidem cuiusmodi ille colorem Menelai adiecit femoribus, ebori purpureo ostro infecto assimilatis, tali vniuersum corpus colore niteat. Cæterũ ille ipse pingat, & oculos boopinis, hoc est, pulchris & nitentib. oculis præditã exprimens.

ϖωνιπλήξ]αι ζοῦ ἔργα ἀνδρὸς ἡ Θηβαῖος ποιητὴς, ὡς τὸ βλέφαρον ἐξεργάσηται καὶ φιλομαθῆ ἡ Ὁμηρος ποιήσαι, καὶ λωκάλυφον, καὶ βοοδολάκτυλον, καὶ ὅλως τῇ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ ἀκόλουθον, ἢ τῇ τῶν Βερενίκης. ταῦτα μὲν οὖν πλάσματα καὶ γραφίσματα καὶ ποιητῶν παῖδιά ἐστιν ἐργάσονται. ὁ δὲ πᾶσιν ἐπανθεῖ τούτοις, ἡ χάρις, μᾶλλον δὲ ὅ τι πᾶσαι ἅμα αἱ πόσαι χάριτες, καὶ ὁπόσοι ἔρωτες συνειχορεύουσιν, τίς ἂν μιμήσαιτο λιθίνῳ; Πολυκλείτου τι χεῖρα, ἢ Λυσίππου, φῂς, καὶ Πραξιτέλους ὡς ἀληθῶς, οἷόν τι τῶν ἐξ οὐρανοῦ γένοιτο. τί δὲ προσθείναμεν ἔτι τούτῳ; Λυκ. βιβλίον ἐν τῇ χειρὶ ἔχων, εἰς δύο συμπεπτυγμένον. καὶ ὑπὲρ τὸ μέτωπον ἀναπεπάσθαι αὐτῷ, τὸ δὲ ἄνω ἀπεστραμμένον. μετὰ ξὺν δὲ

In partem laboris veniat ille opem ferens, & poëta ille Thebanus, vt venustate sua exornet palpebras. Homerus quoq; illam risus amantem & studiosam faciat, & candidis humeris atque lacertis decoram, & roseos habentem digitos. In summa, totam aureæ Veneris formositati longè iustius illam comparet, quàm Brisei filiã. Hæc, inquam, fictores atque pictores & poëtæ elaborabunt. Quòd autem per omnia amabili quadam elegantia niteat, hoc Gratiæ erit officium, aut potiùs omnium quotquot vspiam sunt Gratiæ atque Cupidines chorum ducentes. Quis talem imitatione assequi possit imaginem? POLYST. Diuinum quoddam opus producis, ô Luciane, & profectò ab ipso Ioue demissum cœlitùs, & cuiusmodi apud superos absolutum esse credibile est. Quid autem rei ipsam facientem vidisti? LVC. Codicillos habebat in manibus, duabus paribus complicatos: videbaturq; alteram iam perlegisse, alteram verò etiamdũ legendo perlustrare. Porrò autem in-

ἢ δ' ἀποιῆσα, διαλιγὺ τῶν παρομαρτόντων τινὶ, οὐκ οἶδ' ὅ,τι· ὁ δ' ἦν ἐς ἀκοὴν ἰφθέγγετο. πλὴν μαθιάσασά γε, ὦ Πολύστρατε, ὀδόντας ἐξέφηνε, πᾶς ἂν εἰ ποιμὴ σοι, ὅπως μὴ λευκοὺς, ὅπως δ' ἀμυλίπρους, καὶ πᾶς ἀπίπους συνυρμοσμένους, ἄκρον ἁάλισμα ὅρμου ἔδοξε, ἐκ τῶν σπανιωτάτων μὴ ἀσημιῶδες μαργαριτῶν, ὅτως ἐπὶ τέχνῃ ἀποφύτευσαν, ἐκοσμοῦτο δὲ μάλιστα ὑπὸ τῶν χειλέων ἐρυθήματι. ὑπεφαίνοντο γοῦν αὐτοῖς ὑπὸ τῆ Ὁμήρῃ ἐλέφαντι, ὑπὸ πειθοῦς ὅμοιοι. ἦν οἱ μὲν πλατύτεροι αὐτῶν, οἱ δ' προέχοντες δὲ ἢ διεγνάθων, οἷοι τῆς πλείσας, ἀπὸ τις πάντων ἀοστιμία καὶ ὁμόχροια. μὴ μέγιστον ἦν, μὴ πᾶσι ἐχῆς ὁμοίως. μὴ ὅλως, μίγα τί θαῦμα καὶ θέαμα πᾶσαν πὼ ἀνθρωπίνην ὑμορφίαν ὑπερπαπτόν. ΠΟΛ. ἴχ' ἀρίμας· σωίγμι γὲ ἄδυ

tem inter progrediebam nescio quæ verba cum quadam expediseuis faciebat: neq; enim tam clarè vt exaudiri posiit, loquebatur: veruntamen tenuiter videndo, ô Polyssirate, dentes ostendebat, diy boni quàm albos, quàm mediocres, quàm aptè inter se constitutos. Sicubi segmentum aut monile vidisti pulcherrimum nitidissimis & æquali magnitudine pollentibus margaritis confectum, tam concinna decentiq; serie erant enati. Plurimum verò decoris & ornatus illis accedebat ex labijs perpulchrè rubentibus. Elucebant itaque ipsi Homerico ebori recenter secto similes. Neque verò alij alios deformi latitudine excedebant, aut alij cæteris altiùs eminebant, aut præcedendo extabant. cuiusmodi in multis est cernere, sed erat vna omnibus æqualitas, idemq; color & magnitudo eadem, eâdem serie connexi. In summa, magnæ admirationis spectaculum de se præbebat, omnem humanæ formositatis venustatem exuperans. POL. Quiesce parumper. Iam

enim

ὦδε σαφῶς πάλιν, ἵν' τινα καὶ λέγεις τὴν γυναῖκα, ἐν-τοῖς τὰ αὐτοῖς γνωρίσας, καὶ τῇ πατρίδι. καὶ ἐνίκους δὲ τίνας ἔπεσθαι αὐτῇ ἔφης, τὸ Δία καὶ στρατιάτας τινάς. τὴν βασιλικὴ συνοῦσαν, ἅμα πάσιν, τὴν ἀοίδιμον ταύτην λέγεις. Λυκ. τί δ' ἔστιν αὐτῇ τοῦνομα; Πολ. πάνυ καὶ ζῶν συλλαφυρόν, ὦ Λυκῖνε, καὶ ἱμέρασον· ὀμώνυμον γάρ ἐστι τῇ ζῷ Ἀβραδάτου ἐκείνῃ τῇ καλῇ, οἶσθα πολλάκις ἀκήκοας Ξενοφῶντος, ἐπαινοῦντός τινα σώφρονα καὶ καλὴν γυναῖκα; Λυκ. νὴ Δία, καὶ ὥς μέν γε ὁρᾶν αὐτὴν, ἅτε ἄρτι τίθημα, ἐπόταμαι κατ' ἐκεῖνό τε ἀναμνήσομαι ῥᾴδιως, καὶ μονονυχὶ καὶ ἀκοῦσαι λέγουσα αὐτῆς, ἃ ἐνενοήκει λέγουσα, καὶ ὡς ὤπλιζε τὸν ἄνδρα, καὶ εἶα ἰώ, παρακέλευσα αὐτὸν ἐπὶ τὸν μάχιμον. Πολ. ἀκήκοας, ὦ ἄριστε, σὺ μὲν, ὡς μέγιστα ἀσφα-

enim planè intelligo, quam tu mulierem dicas. bit omnibus quæ dixisti, atq; adeò ex ipsa patria coniecturam faciebat mihi cognita est, tum quòd eunuchos quoq; illam comitatos esse confirmâsti, & per Iouem etiam militet, Regis vxorem, ô beate, illam videlicet multis nominibus memorabilem tu memoras. LVC. Et quod illi nomen est? POL. Planè & illud nimis dulce & delicatum, ô Luciane, & omnibus modis amabile. Etenim cognominis est formosæ illi Abradatæ coniugi. Hauddubiè enim nouisti sæpenumerò audito Xenophonte modestam quampiam & formosam admodum mulierem collaudante. LVC. Sanè per Iouem quasi illâ oculis coràm intuerer, ita animo affectus sum, quotiescunq; eum Xenophontis locum perlego: ac tantùm non illam loquentem audio, dum quæ facta sint, commemorat, & quemadmodum maritum armis induat, tum qualis erat eundem in pugnam emittens. POL. Atqui tu, ô optimè, illam tanquam fulgur

ἐξαπλῶ παραφαμῆσαι, ἅπαξ εἶδόν αὐτὼ, καὶ ἔοικας τὰ πρόχειρα ταῦτα· λέγω δὲ τὸ σῶμα, καὶ τὴν μορφὴν ἐπαινέσαι, τῶν δὲ τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν ἀθέατος ἦς. οὐδὲ οἶδα, ὅσον τὸ λάμπον ἐπῆνθ' ὧν αὐτῆς, μακρῷ τινι ἄριστον, καὶ θειοτέρου δεῖν σώματος. ἐγὼ δέ, συνήθης γάρ εἰμι, καὶ λόγων ἐκοινώνησα πολλάκις, ὁμοιοτάτης ὧν, καὶ δὴ, ὡς οἶδα καὶ αὐτὸς, τὸ ἥμερον καὶ φιλάνθρωπον, καὶ τὸ μεγαλόφρον, καὶ σωφρονεῖν καὶ παιδείαν πᾶν τοῦ λάμποντος ἐπαινῶ. ἄξια δὲ προσηκεῖσθαι ταῦτα τοῦ σώματος. ἐπὶ ἄλογον ἂν εἴη, καὶ γελοῖον, ὥσπερ ἄν τις τῷ ἔθνητα πᾶν τοῦ σώματος θαυμάζοι. τὸ δ' ἐντελὲς λάμπον, οἶμαι, τοῦτό δεῖν, ὁπόταν ἐς τὸ αὐτὸ συνθάμῃ ψυχῆς ἀρετὴ,

fulgur prætercurrens: saltem semel conspexisti: videris facilia & prompta, illa nimirum corpus & formam, illustrare laudibus: cæterū dotes animi, quibus prædita est, inuentium oculis non sunt obuiæ, neque compertum habes quantò præcellat ista pulchritudine qua mens illius exornata est, quaq; corporis forma longè præstantior, deabusq; conformior esse solet. At ego, qui & familiaritate illi iunctus sum, & sæpè in colloquium veni, nimirum conterraneus illi existens, planè earum rerum certus sum. Quippe, quod nec tibi obscurum esse opinor, mihi moris est, morum suauitatem, humanitatem, animi magnitudinem, modestiam, & pudicitiam formositati antepo nere. Digna enim sunt quæ modis omnibus corporis dotibus anteferantur: quoniam planè absurdum foret, atque factu ridiculum, si quis vestitus cultum atq; mundiciem præ corpore admiraretur. Porrò autem ea mihi demum omnibus numeris absoluta pulchritudo esse videtur, quoties in idem concurrunt anima exculta

virtutibus,

τὴν, καὶ ἀμορφίαν σώματος. ἐμοὶ γοῦν ποτὲ ἔδοξε μοι, μορφῆς μὲν τὴν ὑπόσασιν, τὸ δ' ἄνθος ἀσχιώσασι τὸ σῶμα, ὡς καὶ μόνον φιλοκαλήσαντι, ἀφανὲς αὐτὸ, καὶ ἀκμὴν ἀπολωλέναι, ἀλλ' ὀλίγου τινὰ καὶ ἀσχημονοῦντα, καὶ ἐπὶ ἀξίαν σώματος πονηρᾶς τινι ἀκοσμίᾳ τῆς ψυχῆς. καίτοι γε ἃ δεῖ αὐτοῖς ὁμοιά μοι δοκοῦσι τοῖς Αἰγυπτίοις ἱεροῖς· κἀκεῖνα γὰρ αὐτὸς μὲν ὁ ἔνδον, κάλλιστός τε καὶ μέγιστος, πλοίοις τοῖς πολυτελέσιν ἠσκημένος, καὶ χρυσῷ, καὶ γραφαῖς ἀλλοθισμαῖς, ἔνδοθεν δὲ, ἐν ᾧ ἵησιν τὸν θεὸν, ἢ πίθηκός ἐστιν, ἢ ἶβις, ἢ πράγος, ἢ ἄλουρος. τοιαῦτας σώματος ἰδέας ἔνεστιν, ὑποίνιον ἀπόχρη τὸ κάλλος, ἢν μὴ ἀκριβομίσθοις δεῖ τοῖς ἀληθέσι δοκιμασι. νῦν δὲ ὅτε ἐσθῆτι ἀλουργεῖ καὶ ὅρμοις,

virtutibus, & corpus amabili forma exornatum. Omnino enim non paucas tibi commonstrare possum corporis equidem & formæ elegantia visendas, & scitulas & nitidas, cæterum formæ præstantiam morum fœditate deturpantes, adeò vt id quod solum in tam speciosa corpore laudandum fuerat, ferè emoriatur atque flaccescat, reprehensioni & turpitudini obnoxium, ac planè præter dignitatem, heræ tam præclaræ, vitiosæ nimirum animæ conuersans. Et sanè tales templis Aegyptijs iudicio meo videntur esse persimiles. Illic enim ipsum quidem delubrum forinsecùs pulchertimum est, simul atque maximum, sumptuosis lapidibus extructum atque compositum: cæterùm si intus deum requisieris, aut simiam inuenies, aut ciconiam, aut hircum, aut felem. Eius generis mulieres non parùm multas possim est cernere. Promde corporis nitor & venustas non sufficit, nisi veris & iustis ornamentis decorata & exculta sit. Non autem dico vt vestimentis purpureis & aureis,

aut

ἔμμοις, ἀπ' οἷς πρόσπορ, ἐπάνοδος ἀρετῇ καὶ σωφροσύνῃ, καὶ ἐπιεικείᾳ καὶ φιλανθρωπίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὁπόσοις ταῦτα ὅρ ἐστίν. Λυκ ἐκοιῶ, ὦ Πολύστρατ, μύθον ἀντὶ μύθου ἄμεψαι ὡῶ ὦ μίπρον, φασίν, ἢ καὶ λόιον, λωιάσαι γάρ· καί τινα εἰκόνα γραψάμεν ἐν τῆς ψυχῆς, ἐπίδειξον, ὡς μὴ ἐξ ἡμισείας θαυμάσομαι αὐτῶ. Πολ. Ὀ μικρὸν, ὦ ἑτῶρε, τὸ ἀγάνισμα πρόσταττες· οὐ γὰρ ὅμοιον, τὸ πάσι πρόφανες ἐπαινέσαι, καὶ τὰ ἄδηλα ἐμφανίσαι ὧ λόγῳ. καί μοι δοκῶ σωιργῶν καὶ αὐτὸς ἀνασκάσαι πρὸς τὸ δ. κόνα, ὁ πλάστα, ὅτ' ἐρᾶς φίλων μόνον, ἀπὰ καὶ φίλος φόρων, ὡς πρὸς ὀνῦς ἐκείνων ἀνόνας ἀποβλῶσα τὸ ἄγαπα μα καὶ ἀεῖαι ἐπὶ τὸ ἀρχαίαν πλασικὴν ἐπισκόπα μενόν. καὶ δὴ κἀποιήσω. ὠθόνιόν μὲ τὸ πρῶτον, καὶ λίγνα,

aut gemmeis monilibus exornata sit sed ij quæ prædixi, nempe morum elegantia, virtute, temperantia, æquitate, humanitate, ac aliis, quotcunq; tandem fine comprehenduntur LVCIAN. *Proinde, ô Polystrate, seruomonem pensabis ipse mensura (quod aiunt) aut etiam cumulatiùs (potes enim) ac quandam animi imaginem adumbratam nobis ostendes, ne tantùm ex dimidio illam admiremur.* POL. *Duram & difficilem mihi iniungis prouinciam, ô amice: neq; enim perinde facile atque promptum est, ea quæ obscura sunt, oratione retegere, quàm id quod manifestum est omnibus, laude extollere. Videor verò & ipse ad hãc imaginem exprimendam multorum egere esse operæ, non fictorum saltem & picturum, sed philosophorum etiam, vt ad illorum canonem & regulam hoc simulachrum rectè absoluatur, & in lucem ad antiquam plasticen formatum producatur. Sed ad rem accingamur. Sit ergo primùm fandi facultate prædi-*

λίγεια, καὶ τὸ γλυκίων μέλι ⟨ϛ⟩ ἐκ τῆς γλώττης, περὶ αὐτῆς μᾶλλον, ἢ περὶ τοῦ Πυλίου γέροντος ⟨ϛ⟩ ἰκάνου, ὁ Ὅμηρος ἆρ' ἄρηται. πᾶς δὲ ὁ τόνος ⟨ϛ⟩ τοῦ φθέγματος ⟨ϛ⟩, οἷος ἁπαλώτατος ⟨ϛ⟩, εἴ τι βαρὺς, ὡς ἂν τὸ ἀνθηρὸν ἁρμόσθοι. οὔτε πάνυ λιπὴς, ὡς θηλύτατός τι εἶναι, καὶ λαμυδῇ ἴκελον ⟨ϛ⟩, ἀπ' οἷος γίνοιτ' ἂν ἀνδρὶ μὴ πω ἐδάς σκοντι, ἀδὺς καὶ προσλιχνὲς, καὶ πρᾶος παραβυόμενος ἐς τὴν ἀκοὴν, ὡς καὶ παυσαμένης, ἐναυλον εἶναι τὴν βολὴν, καί τι λείψανον ἐμφατεύειν, καὶ περιδομεῖν τὰ ὦτα· καθάπερ ἀχώ τινα, παρατείνουσαν τὴν ἀπόδοσιν, καὶ ἴχνη τῶν λόγων μικρὰ ἄττα, καὶ παθῶν μετὰ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἀφιλιπαίνουσαν. ὁπόταν δὲ καὶ τὸ καλὸν ἐκάνου ξύῃ, καὶ μάλιστα πῶς

ta, ac dulci voce instructa, vt orationem melle dulciorem de illius fluxisse veriùs, quàm de senis illius Pylij concionatoris lingua Homerus dixisse videatur. Omnis autem verborum & loquelæ tonus, cuiusmodi delicatissimus esse solet, neque nimiùm graui & aspero tinnitu insonet, quasi ad virilem vocem informatus sit: neque rursus nimiùm tenui, quasi impensè effœminatus, aut fermè fractus sit: sed qualis esse solet pueri nondum pubescentis, dulcis & blandus, comiter & mansuetè in auditum semet inserens, vt etiam illa loqui desinente, verba audita iucundo murmure tinniãt, ac quædam dulcissimæ vocis reliquiæ aliquantisper perdurent, aureóq; blando susurro circumsonent. Tum quandã [f] Echo alterna vocis imitatione auditum prorogantem imitetur, mellitissima quædam verborum vestigia, neque non persuasionis plenissima in animo audientium relinquens. Cæterùm quando voce illa tinnula canere adorta fuerit, præcipuè verò ad ci-

πρὸς τὴν λιθάραν, τότε δὲ τότε ὥρα μὴ σιωπᾶν ταῦτα ἀηδόσι καὶ τέττιξι, καὶ ὄϊς λύκοις· ἄμουσα γὰρ ὡς πρὸς ἐκείνην ἅπαντα. ἐκεῖ μὲν τὴν Πανδίονος ἔπρεπε, ἰδιώτις ἐκείνη, καὶ ἄτεχνος, εἰ καὶ πολυηχία τὴν φωνὴν ἀφίησιν. Ὀρφεὺς δὲ καὶ Ἀμφίων, οἵπερ ἐπαγαγόταδε ἐψύχουν τῶν ἀκροατῶν, ὡς καὶ τὰ ἄψυχα ἐπικαλεῖσθαι πρὸς τὸ μέλος, αὐλοί ἄρα, οἶμαι, ἔτυχε ὄντες, καταλιπόντων ἂν τὰς λιθάρας παρεσήκεσαν, σιωπῇ ἀκροώμενοι· τὸ γὰρ τῆς τέχνης ἀρμονίας τὸ ἀκριβέστατον διαφυλάττειν, ὡς μὴ παραβαίνειν τὸ ῥυθμῷ, ἀπ' ἀνακάρου τῇ ἄρσει καὶ θέσει διαμετρᾶσθαι τὸ ἆσμα, καὶ συνῳδὸν εἶναι τὴν λιθάραν, καὶ ὁμοχρονεῖν τῇ γλώττῃ τὸ πλῆκτρον, καὶ τὸ ἁφὲς τῶν δακτύλων, καὶ τὸ ἁπαλὲς τῶν μελῶν, πόθεν ἂν ταῦτα ὑπῆρχε τῷ Θρᾳκὶ ἐκείνῳ, καὶ τῷ ἀνὰ τὸν Κιτα-

ad citharam, tum verò tempus est ex æquo tacendi, & halcyonibus & cicadis & canoris oloribus aliena enim à Musis hæc sunt omnia, si ad hanc collata fuerint. Et si Pandionis natam dixerit, rudis & inepta est, quanquam vocem multisonam edere soleat. [h] Orpheus autem & Amphion (à quibus maximè motos auditorum animos esse constat, quique syluas & saxa sequentia cantus dulcedine ad se pertraxerunt) illi, vt ego opinor, si hanc audissent, posthabitis citharis adstitissent auscultantes cum silentio. Quippe omnes harmoniæ rationes accuratissimè obseruare, vt ne quid rhythmus deliret, sed tempestiua decentique eleuatione atque depressione modulari ac emensurare concentum: præterea voce per omnia respondere citharæ, vique plectrum à lingua non discrepet, aptique digitorum tactus, & agilis membrorum flexibilitas, vndenam hæc suppetissent huic Thraci, ac illi in

Κιθαιρῶνα μηταξὺ βουκολοῦ τινὸς λιβαείσης μελετῶντι; ὥς τε λῶ ποτε, ὦ Λυκῖνε, καὶ ἀλόσης αὐτῆς ἀκόσῃ ὁκότι τὸ τῶν Γοργόνων μόνον ἴσχ πεπυνθὼς, λίθος ἐξ ἀνθρώπε γενόμενος. ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν Σειρήνων ἆσμα ὁποῖόν τι λέγουσιν. καρτικῆς γὰρ, ὦ οἶδ', ὅτι ἀκηκοὼς μετρίως. καρπὸν δὲ καὶ ὀκτὰς ὧν ἐπιλαβόμενος. καὶ λῶ ἀκροᾶσθαί τὰ ὦτα, καὶ ἀξιῶ δὲ αὐτὰ ἀκροᾶσθαί σοι τὸ μέλος. διοὔτόν τι ἄκεσμά ἐστι Τερψιχόρης τινὸς, ἢ Μελπομένης, ἢ Καλλιόπης αὐτῆς ἀοιδάσματα μυεῖα τὰ θέλγητρα, καὶ καταθῖαι ἐν ἐκείνῳ ἔχον ἐνί τι λόγῳ σωτηρίῳ, φάσκειν ἄν, διαπάντως μοι τῆς ᾠδῆς ἀκέσαι νόμιζε, οἵαν ἀκὸς ἂν ἐγὼ δὴ διὰ παντὸς χαλῶν, διὰ ἐκείνων ἐξ ὀδόντων ἐξιοῦσαν. ὁράκας δὲ καὶ αὐτὸς, λέγω ἐγὼ, ὡς τι καὶ ἀκηκοέναι νόμιζε· τὸ τῆς γὰρ ἀκριβὲς τόδε ἢ φωνῆς, καὶ

Cithæronē boues paſcentē? Itaq; Luciane, ſi quando illam cantantem audieris, non amplius illatam à Gorgonibus monſtrificam vllam immutationem patieris, lapis factus ex homine, ſed Sirenum modulantium virtutem qualiſnam ſit cognoſces. Ita enim, ſat ſcio, adductus demulceberis, vt patriæ ac familiarium tibi obreptura ſit obliuio. Atq; etiam auribus cera obſtructis, per ceram quoq; oppoſitam penetrabit iucundiſſimæ vocis modulatio. tantam cantando voluptatem audientibus exhibet. Terpſichores aut Melpomenes aut Calliopes vocem dixeris, infinita & omnifaria aurium animorumq; demulcimenta in ſe complectentem. Vt vno verbo dicam, optārim cum primis talem mihi & tam concinnam modulandi rationem auditam, cuiuſmodi par eſt per talia labia & dentes illos emiſſam erumpere. Vera verò eſt tibi hæc eadem quam dico: itaque & auditam eſſe exiſtima. Sedenim exacta & perfecta linguæ elo-

quentia,

καὶ καθαρᾶς Ιωνικὸν, καὶ ὅτι ὁμιλῆσαι ἐῶμόνην ἢ μοναὶ τῶν Ἀττικῶν χαρίτων ἔχεσθε, ἀλλ' θαυμάζειν ἄξιον· πάντων γὰρ αὐτὸ ἥδιστον ἐστὶ, καὶ ἅπασι ἐμφιλῶ μᾶλλον τῶν Ἀθηναίων καὶ αὐτῶν ἀττικίαν. ἀλλ γὰρ ἐκεῖνο θαυμάσαιμ' ἄν, ἐ καὶ ποιήσει χάριν, καὶ τὰ μοναὶ πάντες ὁμιλῆ, τῶν Ομήρου πολίτης ἔσθ. μιᾶ ἢ δύο; ὦ Λυκῖνε, καὶ μεταφωνίας αὐτῆ ἢ ὡδῆς ἑκάστῳ, ὡς ἂν τις ἐπὶ τὸ ἔπαινον ἐπὶ ἅπασι. οὐ γὰρ μίαν, ὡς περ οὐ δὲ ἐκ μοναῖν ἀναβάς, ἐπὶ πάσαν διέγνωκα· ἕπομαι γὰρ τῷ, καὶ χαριεῖσθαι σωτῆρι Θεῷ, διὰ τοσαῦτα ἢ πολυειδῆ τι ἐκ μοναῖν ἐν τιθέμενον ἀπὸ ἀνθρώπου, ἀπ' ἀ πάσαι τῆς ψυχῆς ἀρεταὶ, quentia, ac vocis Ionicæ puritas, tum illa in familiari colloquio extemporalis dicendi facultas atq; suauitas, quæ grauis Atticis vbiq; cõsperſa eſt & condita, ne admiranda quidem eſt. Habet enim hoc à maioribus quaſi hæreditario iure patrium, neq; alia ratione conueniebat illam in hac peregrinatione Athenienſium eſſe participem. Atqui ne illud quidem admiratione mihi proſequendum videtur, poëticis lectionibus illam voluptuosè oblectari & gaudere, eandemq; multo iam tempore ſtudioſè in illis verſari, quando vnà cum Homero eiuſdem vrbis ciuis ſit & incola. Vnam equidem, Luciane, illius iucundæ & amœnæ vocis ac modulationis imaginem expreſſam eſſe vides, ſi quis tenuiter admodum exprimere ſtuduerit, Iam verò & alias non oſcitanter conſidera. Neque enim vnam ſaltem, ſicut tu, ex multis compoſitam conſilium eſt abſoluere, (nam hoc eſſet perexile, & ieiunum, tum more graphico abſolutum, ex toſ formis támque multiplicibus ſpectebus hinc inde collectam vnam corporis pulchritudinem componere, ſibiipſi diſcrepantem) ſed omnibus animi virtutibus vi-

ται, καθ' ἑκάστω, ἀκῶν μία γεγράφηται, πρὸς τὸ ἀρχέτυπον μεμιμημένη. Λυκῖνος. Ὦ Πολύστρατε, καὶ παντάπασιν ἐπαγγέλλει. ἔοικας δ' οὖν μέτρον ὡς ἀληθῶς ἀφθόνως μοι τὸ μέτρον. ἐπιμετρεῖ δ' οὖν, ὡς εἰ ἔστιν ὅ, τι ἂν ἄλλο ποιῇς, μᾶλλον χρήσιμόν μοι. Πο. οὐκοῦν ἐπεὶ πάντων μὲν ἀνθρώπων καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἅπτεσθαι ἀνάγκη, καὶ μάλιστα τούτων, ὅσα καὶ μετίστησι, φέρε, καὶ ταύτην ἤδη συνηθροίσωμεθα, ποικίλην μέν τινα καὶ πολυμορφον, ὡς μηδὲ κατὰ τὸ ἀρχαιότατον τῆς οὐσίας πλάσεως. καὶ δὴ γεγράφθω πάντα συνεβόλου τὰ ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος ἄγαθὰ ἔχουσα, ἐξ ὧν ἥ τε Κλειὼ, καὶ ἡ Πολύμνια, καὶ ἡ Καλλιόπη, καὶ εἴ τι ἑκάστη ἐπίσταται μέγα, ἀπὸ πασῶν, καὶ πόθεν τι τὰ Ἑρμοῦ καὶ Ἀπόλλωνος. ὅσα

na imago depingatur. imitata formam archetypi. LVC. Diem festum & epulas publicas omnifariam instructas mihi annuncias, ô Polystrate. Videris itaque multò cumulatiùs mensuram mihi remetiri. Proinde perge admetiendo. Nulla enim nunc res est quæ perinde mihi possis gratificari. POL. Ego, quoniam omnium honestarum liberalium{que} disciplinarum cognitio necessaria esse putatur, maximè verò earum quæ usu ac meditatione constant: age & illam iam constituemus multifariam quandam, ac multiplici venustate conspicuam, ne qua in parte fingendi artificio te inferiores appareamus. Et sanè ita pingitur, vt omnia bona comprehensim possis dicere, quibuscunque Helicon affatim atq; abundanter affluit: nequaquam verò vt Clio, aut Polymnia, aut etiam vt Calliope, vtq; omnes aliæ, quarum vnaquæque vnius tantùm rei perita excellente: præcellit, verùm nostra omnium ex æquo gnara & prudens sit: præterea nec munus Mercurij atque Apollinis dotibus

ἐπόφ ἥδ' ἡ ποιητὴ μίμοις ἀκροσμένοις, ἐξυλωόχασι, ἢ συγγραφῆς· ἰσορέπασι, ἢ φιλόσοφοι παρῄνεσι, πᾶσι τέλοις ἀκάκως λιχοσμένοις, ἐκ ἄχει τὸ ἐπικηρῶν μόνον, ἀλλ' ἐς βάθος, ἀλλοκοτοῖς τισι φαρμάκοις, ἐς λόρον καταβαφές. καὶ συνυφασμ., ἀμηδὲν ἀρχέτυπον ἐπιδέξαι ταύτης διαφαίνω τῆς γραφῆς. ἐ γὰρ ἴσθ' ὅτι ζωῆς ἔρ ἐν ταῖς παλαιαῖς παιδίας οἷαι μνημονεύεται, πλὴν ἀλλὰ ἔχει δοκεῖ, ἀνακέσθω καὶ αὐτῷ· οὐ μεμφὴ γὲ, ὡς ἐμοὶ φαίνεται. Lv. Lacinia μὲν, ὦ Πολύστρατε, καὶ πάσας τὰς γραμμὰς ἀπηκριβωμένη. Po. μετὰ τοῦτο, ἀ δ' ὄφελας, καὶ σωφίσεως ἀκάκως γραφὴν δεῖ σε ὑμῖν ἐνταῦθα ποικῶν τ παραδιδόμενον, ἀρχαίων τ πλάσιν, ἐνὸς μὲν καὶ αὐτὸ ἰωνικῶ.

dotibus prædita sit. Quæcunque enim poëtæ lepidissimis celebrata versiculis in lucem dederunt, quæcunque à scriptoribus classicis literis ac memoriæ prodita sunt, quæcunque philosophi extulerunt laudibus: hisce simul omnibus imago præclarissimè exornata sit. Neque verò tantum penicillo obiter colorata, sed pigmentis penitùs imbuta, & ad satietatem vsque tincta sit. Et ignoscendum est, si nullum huius picturæ archetypum quem ostendere: neque enim vspiam in veteribus de eiusmodi absoluta disciplinarum cognitione facta extat mentio. Veruntamen, si videtur, & hæc sacra superis dedicetur. neque enim, vt mea fert ratio, vspiam culpari potest. Luc. Elegantissimè profecto, ô Polystrate, ac omnibus cùm numeris, tum lineis absoluta. Pol. Iam deinceps post hanc ipsius quoq; sapientiæ & intelligentiæ imago depingenda est. Opus autem nobis erit ad hanc absoluendam exemplis quamplurimis, præcipuè verò multis veteribus, ac vno quidem, & illo Ioni-

φιλῶ. γραφὰς δὲ καὶ Δημιουργοὶ φασὶ, Αἰσχίνης, Σωκράτους ἑταῖρος, καὶ αὐτὸς Σωκρατικὸς, μιμησάμενοι τὴν τῶν ἀνδρῶν, ὅσοι καὶ μικρὸν ἔργοις ἔργασμένοι τὸν δὲ ἐκ Μιλήτου ἱκανὸν λέγουσιν Ἀσπασίαν, ἣν καὶ ὁ Ὀλύμπιος θαυμασιώτατος καὶ αὐτὸς σωφρονῶν, οὐ φαῦλον σωφρόνως παράδειγμα τεθείκασιν, ὑπόδημα ἰκανείας πράγματος καὶ ὀξύτητος ἐς τὰ πολιτικὰ, καὶ ἀγχινοίας καὶ δριμύτητος ἱκανὴν παρέχειν, τῷ μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων ἀνδρῶν πρᾶγμα μεταχειρίζεσθαι ἀκριβῆ καὶ ἁπλοῦν, πολὺ ὅσον ἱκανὸν μὴ ἂν μικρῷ πινακίῳ ἐγγράψαι, ὥστε ἡ Κολοσσιαία τὸ μεγέθος ἴσθι. Lv. πῶς τοῦτο φῄς; Po. ὅτι, ὦ Λυκῖνε, ἐκ ἰσομεγέθους ἔσται τὰς εἰκόνας, ὁμοίας ἂς ὄψει. ἐ γὰρ ἴσως, ἀλλ' ἐγγύς, Ἀθῆναίων ἡ τότε πολιτεία καὶ ἡ παρὸν Ῥωμαίων δύναμις. ὥστε ἐ καὶ τῇ ὁμοιότητι ἡ αὐτὴ,

co. Cæterùm pictores & statuifices illius erunt Æschines familiaris Socratis, atque ipse etiam Socrates imitandi dexteritate omnes longo interuallo post se relinquentes, qui aliquid cum gratia & venere vnquam pinxerunt aliquid. Aspasiam porrò illam Milesiam, qua cum & Olympius ipse maximè admirandus conuersatus est, exemplum intelligentiæ non malum proponentes, quantaterum peritia, quanto in officijs ciuilibus acumine, quanta denique industria atque solertia propolita fuerit, hoc omne ad nostram hanc imaginem translatum accurata amussi applicabimus: præterquam quòd illa modica in tabula depicta fuerat, hæc verò Colossea pugnat magnitudine. Lv. Quorsum ista dicis? Pol. Quoniam ego, Luciane, nec quaquam æqualiter magnas imagines esse opinor similes existentes. Nequaquam enim similis est vetus Atheniensium respublica, ac præsens Romanorum potentia. Itaque etsi similitudine illa respon-

deat,

φῆτε, ἀπὸ δὲ τῶν μικρῶν καὶ ἀμείνονα αὐτὴν, ὡς ἂν ἐπὶ πλατυτέρου γράμματος ἐκτεταμένην. Δεύτερον δὲ καὶ τρίτον παράδειγμα, Θεανώ τις ἐκείνη, καὶ ἡ Λεσβία μελοποιὸς, καὶ Διοτίμα ἐκεῖναι τοιαῦται. ἡ μὲν γὰρ Θεανὼ, συμβαδιοῦσα ἐς πλεῖον φρονεῖν, ἐς σοφωτέρους τὸ γλαφυρὸν τῆς διανοίας ἐκτενεῖ· ἡ δὲ Διοτίμα καὶ ἐκ ἂν Σωκράτης ἐπέσχεν αὐτὴν, ἴσως ἂν ἴσα μόνον, ἀλλὰ καὶ πλεῖόν τι τῆς συμβούλου. Τοιαύτη δὲ καὶ αὐτὴ, Λουκιανὲ, ἀναπείθω ἐγώ. Ἀλλὰ σὺ Δί', ὦ Πολύστρατε, θαυμάσῃ οὐδέν. σὺ δὲ ἄλλας γράφε, τὰς τῆς χρηστότητος, ἔτι τοιάσδε, καὶ φιλανθρωπίας ἢ τὸ ἥμερον ἐμφανιεῖ τρόπου, καὶ πρὸς τὰς ἀπομόνους πρόσωπα. Πολ. ἀλλὰ ἐγὼ μὲν αὐτὴν Θεανοῖτι ἐκείνῃ, τῇ Ἀντήνορος καὶ Ἀρήτῃ, καὶ τῇ θυγατρὶ αὐτῆς, τῇ Ναυσικάᾳ, καὶ εἴ τις

deat, hæc tamen potior est magnitudine, veluti in latissimam depicta tabulam. Deinde secundum & tertium exemplum, si lubet, producamus, nimirum illam Theano, ac versificatricem Lesbiam, vnà cum Diotima. Theano quidem animi magnitudinem ad picturam conferet: Sappho autem institutæ vitæ iucunditatem adferet. Porrò Diotimæ non tantùm vt illam laudauit Socrates, fimilis erit, verùm illi omnibus ingenij ornatissimi dotibus comparata respondebit. Itaque & hanc, Luciane, imaginem dedicatam suspende. LVCIAN Per Iouem, Polystrate, nimium admirandam. Sed enim tu, ô amice, alias quoque benignitatis ac humanitatis imagines pergedepingere, quæ morum mansuetudinem, tum placidam erga egentes comitatem confuetit ostendere. POL. Proinde & illa Theani comparetur illi, nempe Antenoris coniugi, neque non Aretæ & filiæ eius Nausicaæ: præterea

τις ἄλλη ἐμμελέστερα πραγμάτων ἐσωφρόνησεν πρὸς τὸ καλὸν. ἐξῆς δὲ μετὰ ταῦτα, ἡ τῆς σωφροσύνης αὐτῇ γεγράφθω, καὶ τῆς πρὸς τὸν σωτῆρα φοίβας, ὡς κατὰ τὸν τῆ Ἰκαρίου μαθήσεται ἐν τῷ σώφρονα καὶ τὸν περίφρονα, ἀπὸ τῆ Ὁμήρε γεγραμμένον. Σκιαύτῳ γὰρ τὸν τῆς Πηνελόπης εἰκόνα ἐκεῖνο ἔργα. ψεν, ἡ καὶ νὴ Δία, κατὰ τὸν ὁμώνυμον αὐτῆς, τῷ τε Ἀβραδάτα, ἣς μικρὸν ἔμπροσθεν ἐμνημονεύσαμεν. Λυ. καγκάλλω καὶ ταῦτα, ὦ Πολυστρατε ἀπεργάσω· καὶ σχεδὸν ἤδη τὸ τέλος ἔχεσιν ἃ ἀκούσῃ. ἅπασιν γὰρ ἐπιτέλεσας τὸν ψυχὴν, καὶ τὰ μέρη ἐπαινῶν. Πο. οὐκ ἄπαυσον· ἔτι γὰρ τὰ μέγιστα τῶν ἐπαινῶν παραλείπεται. λέγω δὲ τὸ μηδικότερ ὄγκον γνομένων αὐτῶν, μήτε τύφον ἐπὶ τῇ εὐπραξίᾳ περιβάλλεσθαι, μήτε ὑπὲρ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον ἐπῆ-

si qua alia in fortunæ indulgentis affluentia animi modestiam obtinuit. Deinceps verò post hanc modestiæ imago depingatur, ac ostenſæ erga conuersantem beneuolentiæ, vt iuxta illam Icarii filiam maximè modesta & pudica sit, quemadmodum ab Homero adumbrata est. Talem enim Penelopes effinxit imaginem, atque etiam per locum propter nominis affinitatem, etiam Abradatæ coniugis, cuius paulò antè mentionem fecimus. LVCIAN. *Omnibus profectò modis & hanc præclarè absoluisti immaginem, ô Polystrate, iámque fermè exprimendarum imaginum finem attigisti. nullas enim animi ac laudum partes prætermisisti.* POL. *Nondum omnes: summum enim & maximæ laudis caput omissum est. Dico verò, cùm in tantam rerum magnitudinem euecta sit, vt neque fastu ob blandientis fortunæ prosperitatem intumescat, neque vltra humanæ sortis mensuram efferatur.*

ἐπαρθῶσι, σωφρόνως τῇ τύχῃ φυλάττειν ἑαυτὸν ἐπὶ τὸ ἰσοπαλὲς ἰόντων, μηδὲν ἀπηρόκαλον ἢ φορτικὸν φρονοῦσιν, καὶ δὶς πεσεῖσι λυμαντικῶς τι, καὶ ἐπὶ τῷ ὁμοίου πεφρίκασθαι, καὶ δι' ἐξισώσεως καὶ φιλοφροσύνας φιλοφρονεῖσθαι, δοκεῖ καλῶς δεῖν τοῖς πεφιλοτιμημένοις, ὅσῳ καὶ παρὰ μείζονος ὄμως ἡδόμενοι, οὐδὲν μαγικὸν ἐμφαίνουσιν. ὡς ὁπόσοι τῷ μέγα φρονεῖσθαι μὴ πρὸς ὑπεροψίαν, ἀπὸ καὶ πρὸς ὀγκηρίαν ἐχρήσαντο, οὗτοι καὶ ἄξιοι μάλιστα τῶν παρὰ τῆς τύχης λοιδόρων ἀγανακτῶν ἄρθρων φαίνονται, μόνοι ἂν οὗτοι δικαίως τὸ ὑπέροπτον ἐκφυγεῖν, ἀδᾶς γὰρ ἂν φθονήσειν ὧν ὑπερίσχυσι, ἢν μετρίως χρῶνται τοῖς ὑπὸ τύχης ἀγαθοῖς ὁρᾷ, καὶ μὴ κατὰ τὸν Ὁμήρου Ἀτην ἐπένευσεν, ἐπ' ἀνθρώπων κράατα βαίνοντα, καὶ τὸ προδήλοτον φεύγοντα. ὅπερ οἱ ταπεινοὶ τὰς γνώμας

offeratur, temerè fortunæ confidens, sed seruata æquabilitate animi, seipsam cohibeat, nihil procacius aut insolentius, quod alijs foret molestiæ, animo concipiens, sed vt erga accedentes populariter affecta sit. ac dextris copulatis eosdem benignè atque amanter suscipiat. Tantò enim his quibus cum sermonem conferunt, sunt acceptiores, quantò altiori fortuna euectæ, nihil superbi fastidij, aut contemptus tragici præ se ferunt: velut omnes illi qui sua potentia non in hoc vtuntur, vt procaciter contemnant alios, sed potiùs vt benignè aliorum subleuent inopiam, illi soli acceptis à fortuna bonis maximè digni habendi sunt: ac soli inuidentiæ malum possunt effugere. Nemo enim facilè ei fortunato inuidebit, quem prosperis rebus affluentibus moderato vtentem animo conspexerit, neq; iuxta[k] Aten Homericam illam super hominum capita incedentem, ac inferiorem calcantem. Quod plerunque euenire solet ijs qui

μας πάσχουσιν ἀπροοπτίας τῆς τύχης, ἐπαλλαγὰν αὐτοῖς ἡ τύχη μηδὲν τοιοῦτον ἐπιφέρουσας ἄφνω ἀναβιβάσασα εἰς ὕψος τι, καὶ μετέωρον ὄχημα, ἐν μετώποις ἐπὶ τῶν ἐπιχώρων, ἐπ' ἀφορῶσι κάτω, ἀπ' ἀὴρ τὰ ἄνωθεν βιαίως φερόμενα. διὸ καθάπερ ὦσπερ ὁ ἱκαρ@, ταχέως αὐτοῖς τοῖς πτεροῖς, καὶ τὸ κηρῷ συμπεφορημένον γάλακτος ὀφθείσης ἐν μέσῳ, ἐπὶ μικρὸν, εἰς πολὺν ἡ καὶ βαθὺν ἐμπίπτουσιν. ὅθεν ἐγὼ κατὰ τὸν Δαίδαλον ἐκέκραγα τοῖς πτεροῖς, καὶ μὴ πάντων ἐπέρχεσθαι, ἀλλ' ὅτι ἐν κηρῷ ὧν αὐτοῖς συμπεπηγμένα, ἐταμιεύσαντο ἃ χρὴ τὸ ἀνθρώπινον τῶν φορᾶν, καὶ ἀγάπησαν ὑψηλότερον μόνον τῶν ἐνυπνίων ἐπιχειρῆσαι, ὅσα μὴ δὲ νοήσασιν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ πτερὰ, ἢ μὴ παρέχειν αὐτὰ μόνα ὧν ἥλιος, οὐδὲ ἡ ἀσφάλεια

humili atque abiecto sunt animo, fortunæ arridentis procacitate intemperantes efferati. Posteà enim quàm à fortuna nil tale sperantes, ex improuiso sublimes in curuum quendam volatilem euecti sunt: intra fortunæ mediocritatem consistere nequeunt: neque deorsum elatis torquent oculos, sem semper niuntur in aduum. Quare non rarò veluti Icarus liquefactis illis quamcelerrimè cera, ac aliis destuentibus, per præceps in marmoreos fluctus deuoluuntur, spectatoribus risum exhibentes. Quotquot autem instar Dædali alarum vtuntur remigio, neque admodum in sublime elati volant, certè quòd alæ ex cera illis conglutinatæ sunt, rerum autem abundantiâ ad humanæ vitæ societatem subleuandam exprompsunt: neque non contenti sunt saltem ab vndis paulò altiores inferri adeò vt crebrò etiam alas volando humefaciant, nec Solis æstui & feruoribus eas dem liquefaciendas exhibent, illi tuto iuxtà ac moderatè volatu vtuntur, quem cuiusque

λῶς τι ἄμα καὶ σωφρόνως διὰ-
πραξαι. ὅπερ καὶ ταύτῃ
ἄν τις μάλιστα ἐπαινέσειε. δεῖ
γὰρ καὶ ἄξιον, παρὰ πάν-
των ἀπολαμβάνειν τὸν κα-
λὸν τυχόμενον ταύτης αὐτῆς
παραμένειν τὰ πλεῖστα, καὶ
ὡς μάλιστα ἐπιῤῥεῖν τἀγαθά.
Λυ. καὶ ἔστω, ὦ Πολύστρατε,
χαίρειν· ἀξία γὰρ οὐ τὰ σώ-
ματα μόνον, ὥσπερ ἡ Ἑλένη, καλὰ
καὶ ἐᾶσαι, καὶ ἀγάλματα ἂν, καὶ θαυ-
μαστὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν τῷ ψυ-
χῇ συνεῖναι. ἔστιν ἃ καὶ
βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, χρυ-
σῷ καὶ ἁπαλῷ ὄντι, καὶ ἔτι
μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, ἐ-
πόδα δεῖν αὐτῷ, εὐδαιμονοῦ-
σαν, ὡς ἐπ' αὐτὸ τὸ φαῦλον γυ-
ναῖκα ζηλωτόν, καὶ σωθῆναι
αὐτῷ, σοβεῖν αὐτὸν οὐ χρὴ μι-
κρὸν ἔτι ἐπιλαμπόμενα γυνὴ,
ᾗ ἐς ἄνδρα τιμιώτερος τὸ Ο-
μηρικὸν ἐπῆν. ἔχοι, χρυσέᾳ
μὲν αὐτὴν Ἀφροδίτῃ ἐοῖσαν
τὸ

sum quispiam & in hac maximis efferre laudibus iure optimo posiit. Quocirca dignissimum etiam ab omnibus fructum percipit, optantibus vt hæ alæ quamdiutissimè illi permaneant, bonis subinde affatim affluentibus. LVCIAN. *Sic quidem fiat, ô Polystrate: neque enim corporis venustate solùm conspicua est, vt Helenam admiranda forma fuisse constat, sed animo quoque lepido & amabili talibus expolita dotibus spectantes ad se allicit. Digna verò magno illo rege, manfueto existente & affabili habenda est, vt hac quoque præcipua felicitatis parte cum aliis bonis innumeris quibuscumque amplissimè instructus est, fruatur: vt sub illius imperio ea quoque forma & virtute mulier nasitsit, & quæ cum illo conuersans arctissimo desiderio eum complectatur. Quippe haudquaquam mediocris felicitatis mulier existimanda est, de qua aliquis Homericum illud commodissimè dicere possit, quod cum aurea Venere de for mosi-*

τὸ κάλλος. ἔρρα δ' αὐτὴν Ἀθηναίη ἰδρηείσαν. γυναι-
κῶν γὰρ σωμάτων οὐκ ἄρ τις
παραδηλητείη αὐτῇ, οὐ βίμας,
οὐδὲ φυλή, φησὶν Ὅμηρος, ὅτ'
ἄρ φύσας, οὔτέ τι ἔργα. Πο.
ἀληθῆ φὴς, ὦ Λυκῖνε. ὥστε ἃ
δοκεῖ, ἀναμίξαντος καὶ τὰς
ἀκόνας, ἴσως τι σὺ ἔπαθες,
πρὸς τῷ σώματος, καὶ ἅμα ἐγὼ
τῆς ψυχῆς ἐγραψάμην, μίαν
ἐξ ἁπασῶν σωθῆναι δεῖ. βι-
βλίον καταθέμενοι, πρόκει-
μαι ἅπασι θαυμάσιον, τοῖς
τε νῦν οὖσι, καὶ οἷς ἐν ὑστέ-
ρῳ ἐνδυσόμεθα. μενιμωτέρα
γοῦν τῶν Ἀπελλοῦ καὶ Παρ-
ρασίου καὶ Πολυγνώτου γέγοιτ'
ἄν, καὶ αὐτὴ ἐκείνη παρὰ πο-
λὺ τῶν δεύτερα ἐσχασμέ-
νη, ὅσα μὴ ξύλου ἢ λίθου
ἢ χρωμάτων πεποίηται, ἀλ-
λὰ τῆς παρὰ Μουσῶν ἐπινοί-
ας ἥκασα, ἅτε δὴ ἀκριβεστάτη
ἐκὼν

formoſitatis palmario contendere poſſit, ingenioſis autem operibus Mineruam æquiparare. Neque facilè quiſpiam ex omni mulierum numero aliquam illi comparabit neque corporis neq; ingenij gloria, vt idem ait Homerus, neq; item mente & artificioſis operibus. POL. *Vera ſunt quæ dicis, ô Luciane. Quare ſi conſultum factum tibi videtur commixtis iam in vnum imaginibus, & ea quam tu corporis effinxiſti, & ijs quibus ego mentis ingenijq; dotes adumbraui, vnam ex omnibus compoſitam collecto libello omnibus contemplandam admirandámque exhibeamus, & ijs qui hoc ætatis degunt apud ſuperos, tum etiam illis qui paulò poſt futuri ſunt. Itaq; longè, vt mea fert opinio, hæc erit ſtabilior & diuturnior, quam vlla fuit aut Apellis imago, aut Parrhaſij, aut Polygnoti. Eaq; ipſa multò plus gratiæ ſpectantibus exhibuit, quatenus non ex ligno, aut cera, aut coloribus formata, ſed ſolertia atque induſtria à Muſis ad hoc adſcitis expreſſa eſt: quæ hauddubiè*

imago

ἀκρὰν γένοιτ' ἂν, σώματος καλοκἀγαθίας, καὶ ψυχῆς ἀρετῆς ἅμα ἐμφανίσεως.

imago omnium accuratissimè absoluta futura est, & corporis elegantiam & virtutes animi iuxtà contemplandas ostendent.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Hîc ostendit ad cuius archetypi regulam formosa & pudica mulier exploranda sit. Cùm enim absolutissimam imaginem sibi perfici vellet, non ab vno, aut Apelle, aut Polygnoto, aut Euphranore, aut Actione, sed ab his simul omnibus diuiso inter se opere, sibi depingi optauit: ita vt Euphranor comam, Polygnotus decora supercilia, conuenientemque malorum ruborem amictumque: Aetion labia, Apelles autem reliquum corpus absoluat: cùm tamen Apelles (vt de tribus aljs nihil dicam) non minus egregius pictor fuerit, quàm Cicero orator. Quin potius, quasi quatuor ij quos nominauimus, pictores id opus omnibus modis consummatum reddere non possent, Homerum etiam in eius negocij partem susceperit, plurima quæ ille diuersis excellentissima tribuit, in vna exprimi gestiens: nempe quòd, licet quis aliquo in negocio maximè excellat, fieri tamen non possit, quin alij peculiaribus quibusdam virtutibus, magis quàm ille, emineant.

a VENEREM quoque illorum.] *Venerem Gnidiam marmoream, Euploiam à Gnidijs nuncupatam, quam Praxiteles fecit, magni æstimat Lucianus in Amoribus: eam omnium illius statuarum pulcherrimam appellans, vt cui amore captus Macareus Perinthius cùm delituisset noctu, cohæsit. Nec me fugit id Sami contigisse, ab Athenæo id esse proditum, qui volumine 13. Gnidiæ Veneris simulachro effingendo Phrynes amicæ corporis venustatem quasi exemplar imitatum esse Praxitelem contexuit. Valerius Maximus: Vulcani coniugem Praxiteles*

xiteles in marmore quasi spirantem, in templo Gnidiorum collocauit, propter pulchritudinem operis, & libidinoso cuiusdam complexui parùm tutam. b Lemniam.] Lemniam omnibus Phidiæ operibus anteponit, cui & nomen suum ad eam scripsisse Phidiam refert, ab his qui eam dicârunt, nomen sortitam, credit in Atticis Pausanias: nonnulli à loco, qui est in arce Athenien sium λίμνας nuncupato, vnde & Dionysius λιμναῖ Θ. c Veneri quæ in hortis.] De Venere Hortensi, vel potiùs in hortis posita, (Græcè enim ἐν κήποις Ἀφροδίτη.) pluribus in dialogo Meretricio, Mater & Musarium docebimus. d Phidias.] Phidias statuarius dijs quàm hominibus effigiendis melior artifex traditur. In ebore verò longè citra æmulum, vel si nihil nisi Mineruam Athenis, aut Olympium in Elide Iouem fecisset. cuius pulchr. tudo adiecisse aliquid etiam receptæ religioni videtur adeò maiestas operis deum æquauit. Author est Quintilianus lib. 12. Cicero in libro de Oratore ad Brutũ negat Phidiæ simulachris quicquam in illo genere videri perfectius. Hic speciem sibi similem in Minerua cl peo incluſit; cùm inſpiciebere non liceret, vt ait Cicero lib. Tusc. quæst. 1. Eam si quis dissoluisset, collocationis vniuersam speciem sustulisset, vt ait idem libro de Oratore ad Brutum. Vide ea quæ de eo annotauimus in Parasito. De Phidia quoque memoranda tradit Plinius lib. 34. cap. 8. e Bouinis.] Bouis oculo quidem oculorum pulchritudo & nitor significatur. Neque tamen illud omitti debet obtutum amatorium, qui modestia seruata fiat, ad tauri oculos referri solitum à peritissimis Iisque plurimum fieri solet in obliquum, & id toruum est. Vnde illud βλέπειν ταυρηδὸν: id est, tueri tauriné, siue torué, quod in Platonis, tum in Xenophontis conuiuijs & Phædone, & alibi eadem ferè sententia positum animaduertas. Tametsi nonnulli eam ad indignationis significatum retraxêre, torumq; tueri interpretantur, quo significato apud Aristoph. super Aeschylo dictum: ἔλαψε γὰρ ταυρηδὸν ἐγκύψας κάτω: id est, Aspexit igitur taurice ad humum luminibus deiectis. Hac enim facie iratus Aeschylus inducitur ab Aristoph. Neq; sum nescius torositatem à taurorum ferocia dictam, vt etymologiarum authores tradunt, qui torositatem tauro acerbitatem interpretantur. Vide Chiliarcho nostro, Tau-

rinè

vinè tueri, & limis oculis. f. Echo] *Est ἠχὼ vocis imago, quæ in rupibus cauis aut vallibus repercussa resonat. Vltimas enim voces acceptas iterat, sicut Ouid. de ea ait :*

Reddere de multis vt verba nouissima posset. *Idem:*
Ingeminat voces auditaq; verba reportat.

Physici vocant repercussionem soni ex obiectu laterum loci cauernosi aut concaui. g Pandionis natam.] *Philomelam intelligit, respiciq; ad fabulam de Progne & Philomela, Pandionis filiabus, tandem versis in aues, hæc in luscinium, illa in hirundinem : de quibus passim multa extant apud poëtas, præcipuè Ouid. in Metamorph.* h Orpheus & Amphion.] *De Orpheo alibi scripsimus Amphion Mercurij & Antiopes filius tesludinis suauitate saxa commouisse perhibetur ad cõstruendos Thebanæ vrbis muros. Cuius meminit Horat. in arte Poëtica. Extatq; illius simulachrum apud Plin. nat. hist. li 36. ca. 5.*

i Aspasiam Milesiam.] *Huius & aliarum illustrium mulierum Lucianus meminit in Eunucho & Amoribus.* k Aten Homericam.] *ἄτη dea fingitur ab Homero, ll. 7: quam interpretantur noxam, grauissimis mortales implicans calamitatibus, mentesque seducens & perturbans. cui repellendæ & placandæ, Litæ filiæ Iouis sunt oppositæ, quæ tantò sunt tardiores, quanto noxa est grauior. Vide Erasmum in Prouerb. Ira omnium tardissimè senescit, & Budæi annotationes, & lib. 5. de Asse.* l Fortunæ arridentis procacitate intemperanter efferati.] *Cicero in Lælio : Non enim sola ipsa fortuna cæca est, sed eos etiam plerunque efficit cæcos, quos complexa est. Itaque illi efferuntur fastidio & contumacia : neque quicquam insipientè fortunato intolerabilius fieri potest. Atqui hinc quidem videre licet, eos qui antea commodis fuerint moribus, imperio, potestate, prosperis rebus immutari.*

m A fortuna nil tale sperantes.] *De fortunæ inconstantia Michaël Hospitalius in Epistola ad Franciscum Lotharingium sic scribit :*

Si gaudet rerum vicibus fortuna, diuq;
Stare loco nescit, si nos huc versat & illuc,
Arbitrioq; suo spoliat, vel honoribus auget,
Idq; alijs belli ducibus si contigit antè

Innumq-

Innumeris: tibi si contingere posse putabis.
Noli præteritis nimiùm confidere factis,
Néve feras cœlo caput altius, aut timidum cor:
Neu metue euentus dubios, tristemq; futuri
Temporis inuidiam, leuis aut opprobria vulgi:
Sed quemcunq; dabit finem Deus, accipe grato
Præsentiq; animo causas mortalibus esse
Ignotas voluit, tua sit modò culpa, caueto.

Idem de Caloti & Guinæ expugnatione:

Si mutat fortuna vices, & ludit atrocem
More suo ludum, nunc his, nunc æquior illis.

Veteres cùm Fortunæ plurimùm tribuerent, eamq; negotiorum penè omnium quæcunq; mortales gererent, arbitrium opinarentur, simulachrum eius dextera clauum, sinistra cornucopiæ tenere finxerunt, quòd bona & commoda ab eadem omnia proficisci crediderunt: vnde diuitias & opulentiam, fortunas appellauere (vt doximus in Luciani Somnio seu Vita) vni illi regendi largiendiq; facultatem concessam arbitrati. Vt verò inconstantiam eius notarent, vtpotè, quæ vt Horat. ait lib. 1. Carm. Od. 35. possit

Præsens vel imo tollere de gradu
Mortale corpus, vel superbos
Vertere funeribus triumphos.

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ἀνόρων. *PRO IMAGINIBUS.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

APologia hæc est eorum quæ superiore dialogo, nimio extollendi studio, vltrà quàm decet ac pium est, de Panthea dicta videri poterant. Priore igitur loco Polystratus accusationem ac reprehensionem Pantheæ recenset, quæ hisce duobus capitibus potissimùm continetur. Primò, quòd immodicè ac nimiùm illam laudârit Lucianus. Deinde quòd etiam cum dijs illa comparârit: quorum prius contra modũ atq; officium verè laudan-

laudantium sit, & adulatoris speciem præ se ferat: alterum verò etiam impium, & periculosum. & ab illius natura & ingenio alienum: adeoque contraia sibijpsi facere Lucianum, qui cùm tantum illius modestiā prædicet, interim vltra deos eandem efferat. Hanc accusationem postea etiam ex sua persona confirmat Polystratus, hortaturq; vt scriptum siue encomium hoc mutet. Ad quæ Lucianus ita respondet, primùm, vt dicat se neq; adhuc dum satis laudasse illam, nedum nimiùm: & quicquid huius fecerit, ex libertate atque officio laudatorum fecisse: neque hoc adulatorum esse. nam alia ratione alioq; fine adulatores laudare, atque verè laudantes. eaque omnia exemplis ac rationibus ostendit. Alterum autem, quòd illam cum diis contulerit, ita defendit, non esse in eo aliquam impietatem, aut insolentiam. Neque enim illam cum dijs ipsis, sed cum eorum imaginibus ac statuis comparasse. Deinde etiam si hoc fecisset, aliorum tamen exempla extare, quibus factum hoc suum tueatur, qui non modò homines cum dijs cōtulerint sed & deorum nomina sibi vsurpārint. Ideoque nō esse periculum hinc al quod metuendum, cùm idem antea tam multi etiam philosophi fecerint.

ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ, καὶ Λυκίνου.

POLYSTRATVS, & Lucianus.

ΕΓΩ γοῦν, ὦ Λυκῖνε, φησὶν ἡ γυνή, τὰ μὲν ἄλλα πολλὴν εὐνοιαν πρὸς ἐμὲ, καὶ τιμὴν ἐν τῷ συγγράμματι σου· οὐ γὰρ ἂν οὕτως ὑπερεπήνεσε τις, ἀμὴ καὶ μετ' εὐνοίας σωτηρίου. τὸ

EGO, *Luciane*, inquit mulier, *alias quidem magnam tuam erga me beneuolentiam euidenter perspexi: tum etiam honorem ex libello edito per te mihi habitum, nō obscurè animaduerti. Neque enim ita effusè quispiam me laudaret, nisi beneuolentia adductus talia scriberet. At vt nescius*

κκκκ non

μόνον ὡς ἄρ' ἀλλῆς, ζηλῶ δὲ ὅτι. ἐμὲ ἅπαξ μὲν χαίρω ζῆν ἰσοπαικοῖς τὸν τρόπον, ἀπὸ μοι δοκῶσιν οἱ τοιοῦτοι, γόητες ἔνια, καὶ ἄκρως ἐπαΐοντες τοῦ φίλου. ἐν δὲ τοῖς ἐπαίνοις μάλιστα, ὅταν τις ὑπερῇ μὴ, φορτικὰς καὶ ὑπερμέτρους ποιούμενος τὰς ὑπερβολὰς, ἐρυθριῶ τε, καὶ ὀλίγου δεῖν ἀπορρὰξ ἅπαντα τὰ ὦτα, καὶ τὸ πρᾶγμα, χαίρω μᾶλλον, ἢ ἐπαινῶ· ἐοικέναι μοι δοκεῖ· μᾶλλον γὰρ τοῦτο οἱ ἔπαινοι ἀνατείνουσιν, ἢ ὅθεν ἂν οἰκειότερόν τε καὶ γνωσίμη ἔπαινος τῶν λεγομένων ποθὲν ἑαυτῷ· τὸ δὲ ὑπὲρ ζῶν, ἀπόρριπτον ἦν, καὶ ἰσοπαικία φρᾶς. καί τοι πολλοὺς οἶδα, ἔφη, χαίροντας, ἅ τις αὐτὸς ἐπαινῶν, καὶ ἃ μὴ ἔχοι, προσάπτοι ὧν λόγῳ, οἷον, ἀγήρους ὄντας ὠδάς.

non sis quo ego sim animo ta animo, sic de me plane persuasum habeo. Neque aliàs quidem hominibus ad assentandum eruditis gaudere soleo, sed qui sunt eiusmodi, subdoli præstigiatores mihi esse videntur, ac minimè natura liberi. Cæterùm in laudibus quoties quispiam præter modum me exulerit, molestis ac immoderatis amplificationibus attollens atque exaggerans omnia pudore quodam afficior, nec parùm abest quò minùs ferè semper eas res obstruere soleam. Eáque res subsannatione magis & risu quàm laude mihi digna videtur. Eatenus enim laudes tolerabiles atque ferendæ sunt, quatenus ille qui laudatur, sibi conscius est ab his quæ dicuntur, se non discrepare, sed parem esse encomio. Quodcunque super hoc additum fuerit, alienum est, & apertæ assentationis suspicione non carebit. Atqui ego permultos noui, inquit, quibus voluptati est, si quis eos laudibus cohonestans, etiam ea oratione adiecerit, à quibus longè latèque alieni sunt: veluti si quis confectæ ætatis vetulos ob iuuenilium annorum

ὃ δὲ λαμπρότερος τῆς ἀκμῆς, ἢ ὁ μόρφοις οὖσι Νιρέως μᾶλλον ἢ τὸ Φαίωνος ἐπιθείη, οἴονται γὰρ καὶ τῶν ἐπαίνων ἅπτεσθαι σφίσι καὶ τὰς μορφὰς, καὶ αὐτοὶ ἀνηβᾶσαν ἕωθεν, ὥσπερ ὁ Πηλίας ὤιτο, τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει πως· ἦ γὰρ ἂν οἶμαι καὶ τιμιον, εἴ τι καὶ ἔργον αὐτοῦ ἀφανῶς ἀνατρέπεται ὑπὸ τῶν ἐπαινούντων ἀκριβῶς. νῦν δὲ ὅμοιόν μοι δοκοῦσιν, ἔφη, πάσχειν, ὥσπερ ἂν εἴ τινι ἀμόρφῳ προσώπῳ ὄμορφον ἐπιθείη τις φέρων· ὁ δὲ μιγὰ ἐπὶ τὸ κάλλιον φρονοίη, καὶ ταῦτα, ἐπειδὰν ὦσιν, ἡ γὰρ ζημία τυχόντος σωφρονίζοιτο ἂν μᾶλλον, ὅτε καὶ γελοίοις ἂν ὑποιτο, αὐλοπρόσωπος φανείς, οἷος ὤν, ὑφ' ἡδονῆς ἁρπάσας. εἰ καὶ νὴ Δί τις ἐπιθείη μάσκας, ἢ κοθόρνους, μὴ πρὸς αὐτὸν ὤν, ἐείσοι πρὶν μεθύσαι

annorum vigorem felicè pronunciauerit: aut illis qui informi sunt corpore, Nireï aut Phaonis adiungat pulchritudinem. Siquidem arbitrātur immodicis laudum testimonijs suas formas immutatum iri, & senem denuò repubescere. quæ in opinione Peliam quoque fuisse non sum ignara. Hoc verò longè secus se habet: nam laus res esset quantiuis pretij, si illa quoque re perinde frui possemus ex eiusmodi dementiente superiectione. Iam verò tale quiddam mihi pati videntur, inquit, ita falsò laudati, ac si quis cuipiam turpi facie atque deformi, laruam admodum venustam offerens apponat. porrò ille ob pulchritudinem sibi vehementer placeret, præsertim cum hæc ab illo auferri possit, & ab occurrente comminui: vnde maiori quoque risu subsannandus foret, naturæ facieï deformitate detecta, quam adscititia forma occultauerat. Aut per Iouem, si quis pusilla staturâ existens, indutis cothurnis super magnitudine contenderet cum ijs qui toto cu

γίνους ἴσις ἀφ' ἑαυτοῦ ὅλῳ πήχει ὑπερίχουσιν, ἐμέμνητο δέ πῃ καὶ τοιούτου τινός. ἔφη γοῦν πάντα τὰ πρὸ ἐπιφανῶν, τὰ μὲν ἄλλα καλὴν καὶ εὐσύμμετρον, μικρὰν δέ, καὶ σολὺ τὸ συμμετρον ἀφελόντα ἐπαινεῖσθαι πρός τινων ποιητῶν ἐφ' ἕσμασι, τοῦ τε ἄλλα, καὶ ὅτι καλά τε καὶ μεγάλα ἐν αὐτοῖς ἄλλοις ἐπαίνων τὸ σύμμετρόν τε καὶ ὅμοιον, τὸν μὲν ἀλγύνεσθαι ὡς ἐπαίνῳ, καθάπερ ὠξανομένην πρὸς τὸ μέγα, καὶ τὸν χάραν ἐπισάττῃ, τὸν ποιητὴν δέ τε κομᾶν τὸ αὐτὸ ἄλλα, ὁρῶντα ὡς ἥδοιτο ἐπαινούμενα, ἄχει δὲ τὴν παρόν. ἴσων γοῦν τινὰ, πρόσωπον ἐπὶ τὸ ὄς, ἀπαρ αὐτῶν, πίπαυε, ὦ οὗτος, μὴ καὶ ἀναστήσει ποιήσεις τὸν γυναῖκα. παραπλήσιον δ' ἂν μακρῷ τοῦτο γένοιτο ἴσων Σπαζονίκην ποιήσαι τὸν Σελεύκου

bito ex æquo illi collati eum excederent. Mentionem faciebat, & huiusmodi cuiuspiam. Aiebat mulierē quandam ex matronis primariis, aliàs quidem pulchram & lepidam, corpore autem pusillam, & cui multùm de iustæ staturæ mensura deesset à quodam poëta carminibus celebratam, cùm ob alias quidem virtutes quamplurimas, tum quòd formæ esset scitula, & corpore magno & prægrandi: cuius staturam & longitudinis rectitudinem assentator ille Populo conferre non dubitabat. Cæterùm illam laudum illecebris vehementer lætatam esse, quasi mendacii carminis assentatiuncula aliquid exiguo corpusculi modulo accessisset: manúmque gestiendo concussisset. Porrò autem poëtam hoc illi crebriùs occinuisse, cùm videret mulierem laudibus vehementer delectari: donec quispiam ex præsentibus admoto ad aurem eius capite, dixisset illi: Desine, ô amice, ne mulierem etiam exurgere facias. Non dissimile quiddam huic, multò tamen magis ridiculum affirmabat fecisse

Seleuci

Σελεύκου γυναῖκα. τοῖς γὰρ ποιηταῖς ἀγῶνα προθεῖναι αὐτὴν περὶ τάλαντον, ὅστις ἂν ἄμεινον ἐπαινέσαι αὐτῆς τὴν κόμην. καὶ δὴ φαλακρὰ ἐτύγχανεν οὖσα, καὶ ὀλίγας τὰς ἑαυτῆς τρίχας ἔχουσα, καὶ ὅμως οὕτω διακειμένην τὴν φαλακρὸν, ἁπάντων ἀδήλων ὅτι ἐκ νόσου μακρᾶς τοῦτο ἐπεπόνθει, ἅτε τῶν καταράτων ποιητῶν, ὑακινθίνας τὰς τρίχας αὐτῆς λεγόντων, καὶ οὐλους τινὰς πλοκάμους ἀναπεπλεκότων, καὶ σηλίνοις τοὺς μηδ' ὅλως ὄντας ἐπαῴοντων, ἁπάντων δὲ οὐ τῶν ζωτάτων καὶ τριχίλια, τῶν παρεχόντων αὐτὰς ταῖς κόμαις. καὶ προστίθεσθαι, ὅτι μὴ ἐν ποιήμασι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν γραφαῖς, τὰ ὅμοια πάσχοι κολακεύεσθαί τε καὶ ἐξαπατᾶσθαι θέλουσι. χαίρουσι γοῦν, ἔφη, τῶν γραφέων ἐκείνοις μάλιστα, οἳ ἂν πρὸς τὸ εὐμορφότερον αὐτὰς ἀπά-

Seleuci vxorem Stratonicen, quæ poëtis oblato talento certamen proposuit, quicunque maiori arte atque ingenio eius comam laudibus illustrasset. Atqui caput habebat turpi deformatum caluitio, cui non pauci quidem capilli inerant. Sedenim cùm deformiter calua esset, omnibus exploratum habentibus, ex diuturno morba ægrotanti capillos defluxisse: nihilo secus tamen audiebat à poëtis execrandis illis assentatoribus, hyacinthinos illius crines dicentibus, & molles quospiam capillorum globos nectentibus, ac apyis nusquam existentem cæsariem comparantibus. Itaque hæc omnia deridebat, vnde adulandi materia assentatoribus suppetit. Addebat præterea illud non in laudibus tantùm vsuuenire solere, sed in picturis quoque eadem assentandi & decipiendi occasiones homines studiosè quærere. Gaudent enim, inquit, mortales pictoribus, cumprimis

φιλάσσοσιν, ἄνωθι δέ τινας, οἱ καὶ πεσεῖσθαι δοκοῦσι τοῖς τιχνίταις, ἢ ἀφιλῆν τι τῆς ἑαυτῶν, μιλάντρια γράψαι τὰ ὁμοιώματα, καὶ, τι ἂν ἄκοσμον ἐνιδωσιν αὐτοῖς πρόσωπον, ἐκτὸς λαυθάνειν αὐτοὺς, ἄκρας ἀκόνας σφυρωτῶντας, καὶ ὑδὲν αὐτοῖς ἐοικότας. ταῦτα δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα ἔλεγεν. τὰ δὲ ἄλλα ἐπαινῶν τὸ συγγράμματος, ἓν δὲ τοῦτο οὐ φέρειν ἔφη, ὅτι θνητὰς αὐτοῖς, Ἥρᾳ καὶ Ἀφροδίτῃ ἑκάστῃ. ὑπὲρ ἐμὲ, γάρ φησι, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ ἅπαντα ἀνθρώπινον φύσιν τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δὲ σε οὐδ' ἐπαινεῖν ἀξίωσα, τοῖς ἡμετέροις παραβαλόντα με, Πλούτωνι καὶ Ἀρείῃ καὶ Θησεῖ, οὐχ' ὅπως θεῶν τοῖς ἀρίστοις. καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε πάνυ ἔφη, τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς δεισιδαιμόνως, καὶ φοροδιῶς ἔχειν. φίλος τοίνυν, καὶ κατὰ τοῦτο Κρο-

vero illis, à quibus paulò formosiorem depicti sunt. Esse autem nonnullos qui eiusmodi artificibus iniungerent etiam, vt aut aliquid deformitatis aut magnitudinis naso detraherent, aut oculorũ nigritiem atriorem depingerent, aut aliud quiddam quod suæ formæ adiectum conspicuerint. Deinde fraudulenter imponunt alienæ imagines coronantibus, quæ nullo modo illis respondent similitudine. Hæc atque eiusmodi dicere solebat, alia quidem in libello tuo collaudans, hoc autem vnum minimè sufferens quòd illam deabus Iunoni atque Veneri comparaueris. Longè enim ista me, ait, aut potius omnẽ humanam naturam excedũt. Cæterùm ego ne illud quidem vnquam in votis habui, vt priscis heroidibus, nimirum Penelopæ & Arctæ, & Theani meam formam conferret: tantum abst vt deabus omnium maximis & præstantissimis comparari postulârim. Etenim vehementer, inquit, res diuinas horreo, atque superstitioso animo reuereor. Itaque periculum est, ne vt

Cassiepea

Καθάπαξ ἄνω λόξω, τὸν Ζωΐλου ὑπανον πεσιμφύη. καὶ ζῆ Νηρείσιν ἱκανὴ ἀντὶ ξυνάλλε, Ηραν δὲ καὶ Αφρο. λίτῃ ἴσιβεν. ὥστε, ὦ Λυκῖ. νι μιταγράψαι σοι τὰ ζιαῦτα ἐκέλευσεν, ἃ αὐτὴ μὲν μαρ. τύρασθαι τὰς θεὰς, ὡς ἀπόρρητα αὐτῆς γεγραφάς. σὺ δὲ ἀλήθειαι, ὅτι ἀνιάσει αὐτῇ τὸ βιβλίον, οὕτω πεπονθυῖα, ὥσπερ νῦν σοι διήκατα, οὐ μάλα ὑσιβῶς, οὐδὲ ὁσίως τὰ πρὸς τὰς θεάς. ἐλόγκη τι ἀσέβημα ἑαυτῆς, καὶ πλημμέλημα τῦτο λόξαν, ἐ ἱκανμένοι τῶν Κνιδίᾳ, καὶ τῇ ἐν Λύσοις ὁμοία λέγεσθαι. καὶ σὺ ὑπομίμνησκε τῶν τοιαυτάδων ἐν τῷ βιβλίῳ περὶ αὐτῆ ἀρκμένων, ὅτι μιρίαν μὴ ἄτυφον ἔσης αὐτῇ, ὑπὲρ ἀναθρώπινον μέτρον φρονᾶ πρόσχημα τῇ θεᾷ ποιομένη, ὃ τῶν ἀπὸ

Cassiepéa eam laudem cupidè ac desiderantèr affectasse videar. Atqui Nereidibus hæc tantum formæ præstantia opponebatur, Iunouem & Venerem religiosè coluit. Quocirca, Luciane, ista tefacta recantatione iussit transscribere, aut ipsas deas testatur est, hæc ipsa se inuita perte scripta esse. Te autem scire voluit, quòd libello non mediocriter discrucietur ita propalàm obambulante, vt nunc it à te mformatus est, non nisi mium piè neque sanctè admodum deorum cultum perdocens. Existimabat verò ab omnibus se visum iri non vulgari peccato obnoxiam, si sustineret Veneri Gnidiæ aut Hortensi se dici similem. Quare te eorum quæ libelli tui in extremis à te de illa prolata sunt, iussit vt submonefacerem, quibus eius animi moderationem omnis fastus nescíam testatus es, quippe quæ super humanam mensuram semet non efferret, sed terræ vicina seruata mediocritate volaret. His ille di-

ὑπὲρ αὐτὸν τὸν ἀρχιτέκτονα ἀναβιβάζας τῷ γυμνάσιῳ, ὡς καὶ θεᾶς αὐτῷ ἀπεικάζειν. ἐξίου δὲ σε μηδ' ἀξιωτέραν αὐτῷ ἡγεῖσθαι τὸ Ἀλεξάνδρου, ὃς τὸν ἀρχιτέκτονα ὑπισχνούμενόν τὸν Ἄθω ὅλον μεταρρυθμίσειν, καὶ μορφώσειν πρὸς αὐτὸν, ὡς τὸ ὄρος ἅπαν ἀνδριάντα γενέσθαι τοῦ βασιλέως, ἔχοντα μὲν πόλεις ἐν ταῖν χεροῖν, οὐ προσήκατο τῷ θείᾳ τέχνῃ τῆς ὑποσχέσεως, ἀπ' αὐτὸν ἀναρρίψας τὸ φόρτημα, ἵνα μὴ τὸν ἄνθρωπον, ὑπὲρ τοὺς Κολοσσοὺς ἀνάπλαττε. καὶ τὸν Ἄθω κατὰ χώραν ἐᾶν ἐκέλευσε, μηδ' καταμικρύνειν ὄρος οὕτω μέγα πρὸς μικροῦ σώματος ὁμοιότητα ἐπὶ μὲν τὸν Ἀλεξάνδρου τῆς μεγαλοψυχίας, καὶ ἀνδριάντα μεῖζω τοῦ ὄρους Ἄθω ἔλιπεν αὐτὸ ἀνιστάνα, ἐν ταῖς τῶν ἀεὶ μεμνημένων διανοίαις· οὐ γὰρ μικρὰς ἔναι γνώ

clis, nunc sui oblitus super ipsum cœlum mulierem extollit, deabus illam assimilans. Postulat verò à te ne se met Alexandro incogitatiorem esse putes, qui architecto quopiam pollicente se Atho totū transformaturū, & ad eius simulachrum accommodaturum, vt totius montis vastissima moles regis effigiem obtineret, duas in manibus vrbes habentem: tam prodigiosis pollicitationibus non accessit animo, sed opus architecti viribus maius esse opinatus, hominis temerariam audaciam compescuit, non admodum credibiliter Colossorum magnitudinem effingendo assequentem. Iussit itaque vt suo loco Atho intactum relinqueret, neque montem ita magnum ad tam parui corpusculi similitudinem imminueret. Laudabat autem Alexandrum animi magnitudinis, dicens illum sibi hoc facto maiorem statuam quàm Atho erexisse in hominum animis, apud quos eius rei memoria nunquam esset immoritura. neque enim parui aut

γνώμης ἀποδείξαι οὕτω μεγαλοπρεπῆ τιμήν. μὴ ἑαυτῷ οὖν τὸ μὴ πλάσμα σε ἐπαινέσῃ, μὴ τῶν ἐπὶ σοφίαν τῶν ἀνόνων, μὴ γνωρίσῃ σε τῶν ὁμοίων τοιούτων· μὴ γὰρ εἶναι τῶν τηλικούτων ἀξίαν, μηδὲ ἐγγύς, ὅτι μηδὲ ἄλλῳ τινὶ γυναικὶ γε ὁμοίαν. ὥστε ἀφίησί σοι ταῦτα τῷ τιμιῷ, μὴ προσκωμῴδει σε τὰ ἀρχέτυπα παραδείγματα. σὺ δὲ τὰ ἀνθρώπινα ταῦτα ἐπαίνεσον τῷ, μηδὲ ἐπὶ τὸν πόδα ἔξω τὸ καθ' ἡμᾶς, μὴ ἡ ἐπισκοπία μοι, φησίν, ἐμποδισθῇ τοῦ ἀσθενοῦς. ἐκεῖνο δὲ ὅτι σοι ἐπετέλεσε, ἀκούω, ἔφη, τοῦτο τῶν ἀγγέλων, μὴ δ' ὀλυμπιάσιν ἐξεῖναι, οἷς νικῶσι μέγεθος τῶν σωμάτων ἀνιστάναι τοὺς ἀνδριάντας, ἀλλ' ἐπιμελεῖσθαι τοὺς Ἑλλανοδίκας, ὅπως μηδὲ εἷς ὑπερβάσηται τὴν ἀλήθειαν, μὴ τῶν ἐξετασάντων ἀκριβεστέραν γίγνεσθαι

aut abiecti erat animi, honorem adeò amplum atque inusitatum cõtemnere. Quin se quoque tuum figmentum laudare aiebat, neq; nõ imaginum industriam admirari: cæterùm similitudinem non agnoscere. Quippe nequaquam dignam esse tantis ac talibus, & minimè harum esse affinem, sed ne aliam quidem mulierem vllam ad eos posse aspirare. Itaq; libenter tuos admirandos honores ei habitos tibi remittit, teq; orat vt natiuo ac proprio archetypo suam faciem adumbres, vtque humano more illam laudibus illustres, neque pedis modum excedat calceus: ne ὸς quoq; mihi, inquit, fortè illi occurrendi obturet. Illud quoque vt tibi exponerem, mihi in mandatis dedit. Audio, inquit, multis confirmantibus (num autem verum sit, vobis viris exploratè compertum) neq; victoribus Olympicis maiores corpore statuas erigi concessum esse: sed curæ esse Hellanodicis, vt ne vnus quidem veritatem excedat temerè, atq; exactissimè statua expen-

datur ad athleta certamen & corporis quantitatem. Quocirca tibi videndum est, inquit, necunde mentiendi causam sumamus in mensura, ac deinde Hellanodicæ vestram subuertant imaginem. Hæc profectò ab ipsa dicta sunt. Cæterùm tu, Luciane, eam cogitationem suscipe, vt diligenter consideres quo pacto libellum mutatum aliter exornes, eáque auferas, ne impietate additâ dii in deos flagitiosè peccent, veluti ipsa omnium grauissimè ista tulit, ac planè inter legendum inhorrescebat animo, ac deas vt sibi essent propitiæ, suppliciter precabatur. Et sanè ignoscendum est si muliebre quiddam passa est. Atqui si veritas non diffitenda est, ego mihi ipse tale quiddam dixisse visus sum. Quippe initiò audiens delictum non animaduerti, oculos in scripta defixos habens. Postea verò quàm illa mihi fecit indicium, incipio & ipse sentire de illis non dissimilia. Ac propemodum consimile quiddam passus sum, quod in ijs quæ intuemur, sæpenumerò nobis euenit.

Contem

ἅμ μὲν γὰρ νοῦν ἐγγὺς σκοπῶ μηδέ τι, κἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ἐὰν ἀκριβὲς ἀμφιγνώμονα· ἂν δὲ ἀφεσάντες ἐκ τοῦ συμμέτρου διαστήματος ἅπαντα ὁμοίως καταφαίνεται τὰ εὖ, καὶ τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα. τὸ δὴ ἄνθρωπον ὄντα Ἀφροδίτῃ καὶ Ἥρᾳ φιλάσαι, τί ἄλλο ἢ ἀντικρὺς ὄμμα ἐντιθέναι τὰς θεὰς ἐν ταῖς ζωαῖς ζωίοις, ἐκ οὕτω τὸ μικρὸν μᾶλλον γίγνεσθαι παραθέσει, ἢ τὸ μᾶλλον ἐκ σμικρωθέντα, πρὸς τὸ ταπεινότερον καταστάμενον. οἷον, εἴ τινω ἅμα βαδίζοιτον, ὁ μὲν μείζων, ὁ δὲ πολὺν τῇ ἡλικίᾳ χαμαίζηλος, ἔπειτα θέσθαι ἀνισῶσαι αὐξῆς, ἐκ μὴ ὑπερίσχειν θατέρου τὸν ἕτερον, οὐ ζῷ βραχυτέρῳ ὑπεραναπομένου, τῷ γένοιτ' ἄν, ἐκεῖνον ὅτι μάλιστα ἀποσοβοῦντι ἐπιχάρη ἑαυτόν. ἀλλ' ἁ μίκκιστος ὁ μίλικος φαλάκρωμα,

Contemplantes enim quippiam in propinquo sub ipsis oculis constitutum, nequaquam accuratè perspicere possumus: at si iusto interuallo disiuncti illud intuemur, omnia liquidiùs comparent obtutui, & quæ bene, & quæ secus se habuerint. Iam hanc hominem existentem Iunoni conferre ac Veneri, quid aliud est quàm præfractè eleuare tantarum dearum existimationem? Siquidem in eiusmodi comparationibus non tam quod modicum est, collatione creſcit & maius fit, quàm quod maius est, imminuitur, dum ad id quod vilius fuerat, pertrahitur. Exempli gratia, si duo pariter incederent, alter quidem corpore prægrandi, alter verò per ætatem admodum exiguo, penè humi repens, tandem si æquandi essent, ne alter alterum longitudine excederet: illud nunquam breuiore quantumuis semet extendente fiet, etiamsi summis pedibus ipse semet arrexerit. At si eadem ipsis longitudinis obtinen-

daeſt

θῆσθαι, ὁ μείζων ἰσῶν ἐπι-
πλήξας, καὶ ταπεινότερον ἑαυ-
τὸν φανῆναι ἑαυτοῦ. ὡσαύτως δὲ καὶ
ἐν τοῖς ἐπαίνοις, οὐχ
οὕτως ἀνθρωπίνῳ μείζων γί-
γνεται, ὅτῳ τις αὐτὸν θεῷ ἀπε-
ικάσῃ, ὡς τὸ θεῖον ἀνάγκη ἐπ
ἐλάττωσθαι, πρὸς τὸ ἐν μέσῳ
ἐπιπλήμμυρον. καὶ ἐμοὶ μέν, ταῦ
ἀρχαίας τῶν ἐπῳδῶν, ἐπὶ τὰ
ἐρασμιώτερα ἐκτάνυσθαι τὸν λό-
γον, ἴσως ἂν ὁ ζηλοτυπῶν αὐ-
τίαν ἔχοι ταῦ ἀσεβεῖν αὐτὸ
δόξαν. σὺ δὲ ἐπαύτα ἔχων
ἐπιτηδεύματα, Ἀφροδίτῃ
καὶ Ἥρᾳ ἀπάσαις αὐτοῖς ἐπόλ-
μησας, ἴσον μέσῳ, ὥσπερ τὸ ἄν-
γαν ζεῦξαι καὶ ἐπίφθονον ἀν-
φαίρει, ὦ Λυκῖνε· οὐ γὰρ
πρὸς τὸ σὸν τρόπον τὸ ζηλωτόν,
ὃς εὐθὺς ἅπασι ῥᾳδίως πρὸς
τοὺς ἐπαίνους, καὶ προχαρῶς ἂν
ἐπιχαρεῖεν· ἀπὸ ποίου δὲ οἶδ'
ὅπως ἀθρόαν μετοίσεσθαι τὴν
μεταβολὴν, ἐπιδαψιλευόμε-
νος, καί τις ἂν τοῦ τίως φαδο-
μῳδὸς

da eſt æqualitas, maior ille demittat caput neceſſe eſt, ac ſe humiliorem oſtendat quàm ſit. Non ſecus in eiuſmodi accidit imaginibus. neque enim perinde tantis incrementis hominis virtus augetur Deo comparati, quàm Dei magnitudo imminuitur ad id quod vilius eſt inæqualiter deriuata. Atq; ſi quis terreſtrium imperitus ad cœleſtia oratione temerè raperetur, minorem ille ſuſpicandi cauſam præſtaret hominibus, hoc à ſe impietatis impulſu factum eſſe. Sedenim tibi nulla fuit neceſſitas tot mulierum ſpecioſiſſimarum pulchritudinibus extantibus, hanc tam audaciter cum Venere atque Iunone comparandi. Itaq; vide, Luciane, quo pacto hoc tam graui inuidia te & illam exoneris. Neq; enim valde hoc moribus tuis familiare eſt, qui ne aliàs quidem ad laudandũ facilis ac propenſus eſſe conſueuiſti: at nunc, neſcio quo fato impulſus tam ſubitò mores mutaris tuos, omnem laudum mediocritatem excedendo. Et qui hactenus laudum eras parciſſimus,

μέσῳ ἄδοτ@ ἐν τοῖς ἐπαίνοις ἀναπίμπλασι. ἀπὸ μικρᾶς ἐπιθυμίας ἐπὶ λόγον ἤδη ἐξαλλόμενον. ἐπεὶ καὶ Φειδίαν φασὶν οὕτω ποιῆσαι, ὁπότε ἐξεργάζετο τοῖς Ἠλείοις τὸν Δία. σάνιδα γὰρ αὐτὸν κατόψιν τῶν θυρῶν, ὥστε τὸ πρῶτον ἀναπετάσας ἐπιδεῖξαι τὸ ἔργον, ἐπακθὲν ἤδη τῷ ἀτιμοτέρῳ τι, καὶ ἐπανύοντων. ἐνθένδε ὁ μὲν πλὼν ἦνα, ὡς φασίν, ὁ δέ, ὡς ἐπιμηκέστερον τὸ πρόσωπον, ὁ δὲ ἄλλο@ ἄλό τι, ἔτ' ἐπεδεῖ ἀκκωμάζων οἱ θεαταὶ αὖθις ἐπὶ Φειδίαν ἐγκλίναντα ἑαυτὸν, ἐπανορθοῦν καὶ ἐνθυμεῖσθαι τὸ ἄγαλμα, πῇ τὸ τοῖς πλήθεσι δοκοῦν. οὐ γὰρ ἠγᾶτο μικρὰν εἶναι συμβολὴν ἡδονῆς. ἀπ' ἀεὶ ἀναγκαῖον ὑπάρχειν, ἵνα πολὺ πλεονάζοντος ὄχλου, ἐνός, ἢ δύο Φειδίας ὦσι.

cissimus, nunc in eisdem effundendis, omnium apparet intemperantissimus. Sed ne hoc quidem dedecori tibi fore putato, si orationem iam editam adhibita lima retractes: quandoquidem hoc Phidiam quoque fecisse perhibent, quo tempore apud Eléos Iouem iam absoluerat. Stetisse enim illum post ianuam, vbi primum ostipus in lucem productum hominibus visendum ostendisset. sub auscultasiéque quid quisque spectantium laudaret aut reprehenderet. Cæterùm hic quidem nasum reprehendebat, quasi plus æquo crassiorem: alius verò faciem tanquam oblongam: tertius aliud quiddam pictori vertebat vitio. Deinde digressis spectatoribus, rursus Phidiam semet concludentem correxisse, atq; ad multorum opinionem & iudicium imaginem emendasse. Neq; enim mediocre aut contemnendum esse existimabat populi tam numerosi consilium, sed hoc sibi persuaserat necessariò fore, vt multi semper plus plàm vnus peruiderent: tametsi ipse semet Phidiam esse

ἰῶ. ταῦτά σοι ἀπ' ἐκείνης λαμβάνω, καὶ αὐτὸς παρασκευῶ, ἐὰν καιρός τι ᾖ σπουδῆς ἔχειν. Λυ. Πολύστρατε, οἵ γε ἂν ῥᾴστως ἐπαινέσαι με δύναιντο, οὐ τοσοῦτον μακρὰν, καὶ κατηγορίαν ἐποιήσω ἐξωλώσιμος κατὰ τῶν συγγράμματος, ὥστε μηδὲ ἐλπίδα μοι ἀπολογίας ἔτι καταλείπειν. πλὴν ἀλλ' ἐκεῖνό γε οὐ δικαστικὸν ἐποίησε, καὶ μαλακὸν σὺ, ἐμὲ μὲν κατασχετικῶς τοῦ βιβλίου, μὴ παρόντος αὐτοῦ ἐμοῦ συνηγόρου. ἐᾶσον δὲ, οἶμαι, τοῦτό σε, κατὰ τὴν παροιμίαν, μόνον θέοντα νικᾶν. ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ καὶ ἡμᾶς ἐλαυνῶν, οὔτε ὕδατος ἐμὲν ἐκχυθέντος ὅτι ἀπολογίας ἀπολαύσαιμεν. μᾶλλον δὲ τόδε πάντων ἀδοκητότερον, οἱ αὐτοὶ, κατήγοροι καὶ δικασταὶ ὄντες. πότερα δ' ἂν ἡδέως, ἀγανακτοῦντες τοῖς ἐγκαλουμένοις ἐσόμενοι.

esse non ignorabat. Hæc ibi ab illa venio adferens, quæ & ipse non possum non probare, ac tibi suadere vt faciat, qui & singulari familiaritate & beneuolentia tibi coniunctus sim. LVCIAN. Hactenus quidem ignorani, Polystrate, te tantùm esse rhetorem. Itaque orationem ita prolixam, accusationem ita verbosam aduersus libellum meum effudisti, vt nullam parandæ apologiæ spem mihi feceris reliquam. Verùm enimuerò in hoc forensis iudicij rationem & morem egressi es, cum primis verò in, quòd lucubrationem meam indicta causa condemnaueris, non assistente illi patrono. Facillimum autem, vt opinor; illud est, iuxtà paræmiam, solum currentem vincere. Itaque nihil mirandum est; si nos comprehensi simus, nec aqua nobis effusa, neque respondendi facultate concessa. Quin potiùs illud omnium est absurdissimum, si vos & accusatoris & iudicis officio iuxtà functi estis. Vtrum ergo vis, vt rebus iam senatusconsulto decretis

contentum

ἐφυχίαν ἄγων, ἢ καὶ ἄλλο τι μεῖζον ποιήσω, παλινῳδίαν τινὰ συγγράφων; ἢ λέγεις μοι ἔφικτόν τινα γενέσθαι λόγον; Πο. νὴ Δί', ἐὰν ἔχῃς τι λέγειν ἀπαρ. νὴ γὰρ ἀντιλήψεις, ὡς σὺ φῂς, ἀπ' ἐμοῦ φίλος ποιήσας τὸν ἀφροσύναν. ἐγὼ δὲ οὐκ ἀναίσθητός εἰμι ἐν τοῖς λεγομένοις. Λυ. ἀπ' ἐκείνου ἀνιαρὸν, ὦ Πολυστρατε, ὅτι μὴ ἐκείνης παρουσης ποιήσομαι τὸν λόγον. μυρίῳ γὰρ ἂν οὕτως ἄμεινον ἐῴμην ἐμοὶ ἀναγκαῖον, ἀπ' ἐνδείας ἀφροσύνης ἐφθέγξασθαι. ἀπ' ἐκείνου μοι δοκεῖ σφόδρα γένοιτο πρὸς αὐτὸν, οἷος παρ' ἐκείνης πρὸς μὲ γενήσεσθαι, τοιοῦτος σὺ ἀναρρίψας τὸν λόγον. Πο. θάρρει, ὦ Λυκῖνε, τότε γὰρ ἔσῃ ἐμοὶ, ὡς οὐ φαύλου μοι ἐπικειμένου ἔξω τῆς ἀφροσύνης, καὶ βραχέως ἅπαν, ὅσα ἂν μάθωμεν μνημονεύσαι.

contentus quiescam, an potiùs iuxta Himeraeum poëtam, palinodiam quandam conscribam? Aut dabitis mihi, prouocandi copiam ad aliud iudicium? POL. Sanè per Iouem, dummodo habeas quod probabiliter & iustè ad obiecta respondere possis. Neq; aduersarijs præsidentibus, vt tu ais, sed amicis cognoscentibus causam perorabis tuam. Ego verò vnà tecum iudicium perpendere quoque paratus sum. LVCIAN. Athoc me non mediocriter conturbat, Polystrate, quòd illa non præsente causa mihi dicenda sit. etenim hoc longè fuerat præstabilius. Nunc verò mihi iusso velim nolim necessarium est defensionem aggredi. At si pollicitus fueris, te talem mihi fore apud illam internuncium, qualem illius apud me egisti, audebo iactare aliam. POL. Enimuerò illius rei gratia bonum habe animum, Luciane, quòd me non malum habiturus sis in defendendo responsorem aut interprete, si quampauciss. mis dicere conatus fueris, quò facilius memoria complectar singu-

μι. Λυ. καὶ μὲν πάνυ μὴ ἔδε μακρᾶς τῶν λόγων, πρὸς οὕτω σφοδρὰν τὴν κατηγορίαν· ὅμως δ' οὖν ἕνεκα ἐπιτιμᾶσαι τῇ ἀκολουθίᾳ. καὶ παρ' ἐμοῦ δίκην τελεῖ αὐτῇ ἀπάγγελει. Πολυ. μηδαμῶς, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ὥσπερ αὐτὸς ἐπάνεις ποιῆσαι λέγειν τὸν λόγον, ἕτ' ἐγὼ μιμήσομαί σε πρὸς αὐτήν. Αυ. οὐκοῦν, ἐπειδὴ οὕτω σοι δοκεῖ, ὦ Πολυστρατε, ἀμὲν πάρεσι, καὶ πρέπει λαλεῖν ἐκείνα, ὑπὸ σὺ παρ' αὐτῆς ἀπήγγελας, ἡμᾶς δὲ χρῆ τῶν ἀντίρρων λόγων ἐπάρχεσθαι. καί τοι (ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως φοβερώτερόν μοι τὸ πρᾶγμα ποιοῦμαι. καὶ ὡς ὁρᾷς, ἰδιῶτι ἔοικα, καὶ δείδοικα, καὶ μονονουχὶ καὶ ὁρᾶν αὐτὴν οἴομαι, καὶ τὸ πρᾶγμα ποικίλον μοι τὴν ταραχὴν ἐνεποίηκεν. ἄρξομαι δ' ὅμως, οὐ γὰρ οἶόν τι ἀναδύνειν, ἤδη παρόντος. Πο. καὶ νὴ Δία

singula. LVC. Atqui ad modum mihi opus fuerat oratione longissima ad tam vehementem & acerbam accusationem refellendam. In tuam tamen gratiam quantum potero defensionem decurtabo. Itaque illi haec à me annuncianda curabis. POL. Nullo modo, Luciane, sed tanquam illa praesente orationem habebis. Deinde ego te apud illam imitabor. LVC. Proinde quando ita tibi videtur, Polystrate, illa praesto est, eaque praedixit videlicet, quaecunque tu ab illa mihi annunciasti. Nobis autem secunda oratio exordienda est. Et sanè non verebor hoc tibi palàm facere quod mihi accidit. Nescio quam mihi trepidationē ineusseris, vt planè mediculoso sim animo: &, quemadmodum vides, iam totus sudo & horreo, ac tantum non illam videre videor, ipsaque res magnam mihi iniecit perturbationem. Attamen incipiam: neque enim illa iam praesente mihi patet locus effugij. POL. Verùm per Iouem

Δία μεγάλῳ τῷ ὠμηνέναι τε πρᾳότατα τῷ προσώπῳ φαιδρὰ γὰρ, ὡς ὁρᾷς, καὶ πρόσωπος, ὥστε θαρρῶν λέγειν τὸν λόγον. Λυ. ἐγώ σε, ὦ γυναικῶν ἀρίστη, μεγάλα, ὡς φῂς, καὶ πρέποντα τῇ μίμῃ ἐπαινέσας, οὐχ ὁρῶ ὅτι τηλικοῦτον ἐπῄνεσα, ἀλλὰ μὴν οὐ τοῦτο ἐγκώμιον ὑπὲρ σοῦ αὐτῆς ἐξηυρίσκας, τῷ πρὸς τὸ θεῖον τιμᾷν ἐν μεγάλῳ τιθεμένῃ. σχεδὸν γὰρ ἁπάντων τοῦτο μεῖζον, ὧν ἔρηκα περὶ σοῦ, καὶ συγγνώμην, εἰ μὴ καὶ ταύτην τῷ εἰκόνα, ἐπ' ἀγνοίας μὴ δεδηλωθῆναι. εἰ γὰρ ἄρα ἄλλῳ πω οὐδὲν ἐγραψάμην. ὥστε τάχ' ἂν οὐχ' ὅπως ὑπερβάλοιτό τις ἐπαίνους, ἀλλὰ μόνον καταθέσεσθαί μοι δοκῶ τῆς ἀξίας ἀρχῆναι. σκόπει γοῦν, εἰ λίκον τοῦτο παρέλιπον, ὡς παμμέγεθες ἂν ἐπίδειξιν τρόπου χρηστῆς καὶ γνώμης ὀρθῆς. ὡς ὅσον τὸ σεμνὸν

Iouem magnam vultu præ se fert beneuolentiam. Videnʼ vt læta sit atque alacris, & manſuetâ animo? quare ſumpta audacia animo præſentis orationē aggredere. Lv. Ego te, fœminarum præſtantiſſima, mirificè vt ais, & præter modum laudata, non video quo tanto præconio tuas virtutes exiulerim, quanto te ipſa nobilitaris encomio, cùm Deorum cultum ita in magnis ponere ſoleas. Hoc enim fermè omnibus quæ à me dicta ſunt, maius eſt, atque excellentius. Et precor vt benignè mihi des veniam, quòd neque hac adſcripta imagine te honeſtârim, quæ obſtante ignorantia nunquam mihi in mentem venit. Neque enim aliam ante hanc depinxiſſem citiùs: non vt hæc adiuncta aliquo modo reliquas excelleret, ſed mihi multò minus dixiſſe videor, quàm rei dignitas exigebat. Igitur conſidera, quantum à me ſolidæ laudis teſtimonium prætermiſſum ſit, quanta ſignificatio ad faciendum indicium vitæ optimæ & mentis probatiſſimæ neglecta. Nam[b] quibuſcunque

θεῶν μὴ ἐν παρέργῳ σιβεσιν, οὕτω καὶ τὰ εἰς ἀνθρώπους ἄριστοι ἂν εἶεν. ὥστε ἅπαντας μεταπεμπώμεθα δίκαιοι τὸν λόγον ἢ τὸ ἄγαλμα ἐπανορθώσασθαι, ἀφιλάρμοστον ὂν ἄν τι διαμάσαιτο αὐτῷ, πρὸς τοῦτο, ὡς τινα ἐκφαλῶ τῷ παντὸς ἔργου, καὶ διορυχῶ. ἐπ' ἐκεῖνον μέντοι καὶ πάνυ πολλοῦ σοι ἂν δέοιμι τὴν χάριν ὁμολογῶν· ἐμοῦ γὰρ ἐπανύσαντος τὸ μέτριον τῆς σῆς πρόνου, καὶ ὅσα μεγάλα ὑπέρ σου πρὸς μεγάλους τύφου μετὸν ἐνίοις ποιήσει σοι ὁ παρὼν ὄγκος τῶν πραγμάτων, σὺν τοῖς αὐτοῖς ἀτιασαμένη τοῦ λόγου, ἐπισώσω τὸ ἐπαίνου πλῶ ἀς λάβαρ. τὸ γὰρ μὲν παρπάλλαν τὰ δικαῖα τῶν ἐγκωμίων, ἀπ' αὐθάδειαν ἐπ' ἀβλοῖς, καὶ μείζω, ἃ κατὰ σὲ, ἔνια λέγαν, μισρίας καὶ ἀγμοσύνης τινὸς διανοίας δόξεις μᾶ δῆ. πολὺ ἀπ' ὅσου πρὸς ἂν πρὸς τὸ ἐπανῦσθαι αὐτὸ ἔτι

moris est deorum immortalium numina non negligenter colere, illi quoque in humanis actionibus optimi censendi sunt. Itaque si omnis oratio retexta de integrò mihi exornanda foret, & imago emendanda, nihil esset quod pertinere adimerem auderem; illud verò essem additurus, tanquam totius corporis caput atque fastigium. Magnas ergo me tibi gratias debere hoc nomine non diffitebor. Si quidem ego cùm animi tui moderationem laudássem, & quòd nihil procacitatis, aut insolentiæ, aut fastius tanta tibi conciliasset rerum magnitudo: his tu in oratione mea reprehensis, veram laudandi rationem compleuisti. Quippe tales laudationes non audè arripere, sed hisce audientis rubore affici, easque maiores esse testari, quàm vt tuæ mediocritati conueniant, moderati & popularis animi est indicium. At tu quanto impensius hoc erga laudes affectus animo, tanto te diligentiorem

ὅτα δέξασθαι τυχόντας, ὃς τούτῳ ἀξιοτίμῳ ὑπερεπαινεῖσθαι ἐφαίνας σεαυτόν. καὶ ἐγκύρησε τὸν τοῦ Διογένους λόγον πεπονθέναι τὸ πρᾶγμα· ὅς τινος ἐρομένου τινὸς, ὅπως ἄν τις ἔνδοξος γένοιτο, ἀδόξει, ἔφη, καταφρονήσας. φαίην γὰρ ἂν κἀγὼ αὐτὸς, εἴ τις ἔροιτό με, τίνος ἂν μάλιστα ἐπαινεῖσθαι μὲ θέλοιμι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως ἐξαλλάττεται, καὶ πορρώτω τοῦ πράγματος. ὑπὲρ δὲ νῦν καὶ ἀπολογήσασθαι, τοῦτό ἐστιν, ὅτι τῇ μὲν Κνιδίᾳ, καὶ Κύπριδι, καὶ Ἥρᾳ, καὶ Ἀθηνᾷ, τἀληθῆ μυρρίνῃ ἀναπλάττουσι, ἐπὶ πᾶσα. ταῦτά σοι ἐκμιτρᾶται δόξει, καὶ ὑπὲρ τοῦ πόλλα. περὶ αὐτοῦ δὲ τοῦτο ἐρῶ. καί σοι φανεῖσ οὕτως ὁ λόγος, ἀναθεωρήσεις ἐν ποιητῇ τῷ γράφοντι, τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ μάλα ὀλίγους, καὶ καχάζοντας, ἐπὶ βάλλῳ, ὥσπερ ἡμᾶς, ἀλλὰ μὲ ἐπὶ μέτρου φέροντο. ἐπεὶ θρόον

gniorem esse ostendis, quæ immodicis laudibus certatim celebreris. Ac penè tibi res iuxta Diogenis cecidit sententiam, qui interrogante quopiam, quo pacto quis gloriam potissimùm consequi posset: Si gloriam, inquit, contempserit. Dicerem nimirum & ipse interrogante me quopiam, quinam laude digni essent, maximè quotquot laudari grauatè ferunt. At hæc aliena sunt, & præsenti instituto parùm respondentia. Cæterùm de quo mihi respondendi cura incumbit: illud est, quòd Veneri Cnidiæ, atque ei quæ in hortis est, ad hæc Iunonis & Minervæ formam tuam effingens comparauerim. Hæc, inquam, tibi omnem modum excedere, & vltrà pedem visa sunt. Adhæc iam mea delabetur oratio. Et sanè vetus verbum est, [c] poëtas atque pictores esse libe-

[c] Horat. de Arte Poet.

rios. Ego verò laudantes maiori libertate dignos esse censeo, si tamen si humani aut gressum incedant, quemadmodum nos; nec vlla versiculorum inferantur magniloquentia. Etenim

θερος γάρ τι τὸ ἐπαινῶ, οὐ ἔστιν αὐτῇ μέτρον ἢ μέγεθος ἢ βραχύτητα ὑποτεταγμένον. ἀπὸ τούτου μέσον εἰς ἅπαντα ὁρᾷ ὅπως ἐπιθαυμάσεται, καὶ ἡγεμόνα τὸν ἀφανῆ τοῦ ἐπαινουμένου. ὃ μὲν τοίνυν ἐγὼ βαδίσομαι, μὴ καὶ σοὶ δόξω ἀπ' ἀρχείας αὐτὸ δηλῶν. ἐκεῖνο δέ σοι φημὶ διαφέρειν ἡμῖν τὰς ἀφορμὰς τῶν ἐπαινετικῶν τούτων λόγων, ὡς μὲν τὸν ἐπαινούντα καὶ ἀκόσμητον ὑμνεῖσθαι, καὶ σχεδὸν ἐν τούτῳ πάντας ἴσους εἶναι. τὸ δὲ εὖ μάλιστα ἀξίους, ἐκ τίνων τις ἐοικότων παραβάλλει, ἢ πρὸς τὸ ὑπερέχειν ποιῆται τὰς παραθέσεις, ἀπὸ τίνος πρὸς τὸ ὑπερέχον, ὡς οἷόν τι, ἐμβιβάζῃ τὸ ἐπαινούμενον. οἷον. τίνος καλοῦ ἐπαινῶν, ἅπερ ἀληθῆ μέλλω ἐν αὐτῷ, ἢ ἀλλόρου, ἁρέσει laus res quædam liberæ, cuius licentia nullis mensuræ aut magnitudinis, aut breuitatis legibus adstricta est: sed in hoc solo præ omnibus elaborat; vt admirandum; vt omnium amore dignum declaret eum quem laudarit. Ad ego hac via non incedam, ne imprudens ductu imperitiæ hoc tibi facere videar. Illud autem puto tibi non obscurum esse, eiusmodi nobis esse laudatoriarum orationum occasiones, quemadmodum oporteat laudantem vti ad demonstrandum comparationibus, imaginibus, atque similitudinibus. Et fermè summa in hoc sita est, res ita aliquid adumbrandi & effingendi: quod ita optimè iudicari potest, non si quis quiddam cum simili sed compositum, neque si cum eo quod vilius est, illud comparauerit: sed si id quod effertur laudibus, quàm poterit effusissimè ad excellentioris archetypum extulerit. Exempli gratia, si quis canem laudaturus, eundem dixerit vulpe maiorem esse, aut feli-

nunquid

ἆρά σοι ὁ ζωϊστὴς λοιπὸν ἐπαινέσαι ἐδόκει; οὐκ ἂν ἔμοιγε. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀληθῆ φαίη ἴσον αὐτὸν τῷ πάρεργον, οὐδ' οὕτω μεγάλως τι ἐπήνεσεν. ἀλλὰ τὸ τὸ ἴδιον τοῦ ἐπαίνου ἀπετελέσατο, ἂν ὁ λόγος ὡμοίωται τῷ λέοντι ὁμοίως λέγηται καὶ μεγέθει καὶ ἀλκῇ. ὡς τὸν Ὠρίωνα ἐπαινῶν, ἔφη ποιητὴς λοιπολάμαν αὐτόν· οὕτως ἦν ἀκριβὴς ἐπαινέτης ἔναν. καὶ πάλιν, εἴ τις Μίλωνα τὸν ἐκ Κρότωνος, ἢ Γλαῦκον τὸν ἐκ Καρύστου, ἢ Πολυδάμαντα ἐπαινέσαι θέλων, ἔφη τὰ λέγοι ἰσχυρότερον ἅπαντων αὐτῶν γενναῖος γένοιτο, ἐκ ἂν οἴει γελασθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἀνοίᾳ τῇ ἐναίνῳ; ὅπου γε καὶ νῦν ἐνίοις ἀνθρώποις ἔλεγε ἀμείνω εἶναι αὐτὸν, οὐκ ἂν τοῦτο ἀπέχρησεν ἂν πρὸς ἔπαινον. ἀλλὰ ὧδε ἐπήνεσε ποιητὴς εὐδοκίμως τὸν Γλαῦκον, οὐδὲ Πολυδεύκους βίαν.

nunquid ille laudandi rationem tibi callere videbitur? non vtique dixeris. Sed neque, quanquam lupo illum æqualem esse dixerit, admodum laudauit magnifice. Sed ibi tandem vero laus absoluitur, si canis leonis simulis esse perhibetur, & magnitudine, & membrorum robore: veluti Orionis canem laudans poëta, leonicidam illum esse affirmauit. Et hæc perfecta laus canis est. Rursus siquis Milonem Crotoniten, aut Glaucum illum ex Caryſto, aut Polydamantem laudare foret animus, ac tandem vnumquenque illorum muliere robuſtiorem fuisse perhiberet, nonne iure optimo ob laudis vecordem ſtultitiam deridendus esset: quem si vniuſ viri fortitudinem excesſiſſe dixisset, neque tamen hoc ad cumulatam laudem ſuffeciſſet? At quibus laudibus ille eminentis ingenij poëta Glaucum extulit, neque Pollucem

βίαν φάσας ἀνατάναθαι ἄν αὐτῷ ἐναντίας τὰς χεῖρας, ἢ δι' ἀέρος Ἀλκμάνας τίνα καὶ ὁρᾷς ὁποίοις αὐτὸν θεοῖς ἅπασι, μᾶλλον δὲ καὶ αὐτῶν ἐπάνω ἀπίφηνε; καὶ ὅτι αὐτὸς ὁ Γλαῦκος ἱκανὸς μάρτυς τοῖς ἐφόροις τῶν ἀθλητῶν, θεοῖς ἀντιπαινέσαι μὲν καὶ, ὅτι ἐπῄνουν ἠμύαντο τὸν Γλαῦκον, τὸν ποιητὴν, ὡς ἀσεβοῦντα περὶ τὸν ἔπαινον, ἀλλὰ εὐφοιτίμοσαν ἄμφω, καὶ ἐτιμῶντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὁ μὲν ἐπὶ τῇ ἀλκῇ, ὁ Γλαῦκος, ὁ δὲ ποιητὴς ἐπί τε τοῖς ἄλλοις, καὶ ἐν αὐτῷ τούτῳ μάλιστα τῷ ἄσματι. μὴ δὴ θαυμάσῃς, εἰ καὶ αὐτὸς ἐπῄνεσα βελόμενος, ὅπερ ἐμοὶ τῷ ἐπαινουμένῳ ἀναγκαῖον, ὑψηλοτέρῳ ἐχρησάμην τῷ παραβάγματι, τοῦτο ὑποβαλόντα τοῦ λόγου ἐπεὶ δὲ καὶ ἐμοῦ λαλαγίας ἐπεμνήσθης, ὅτι μὴ πρὸς σὲ μισοῦς τοὺς λαλακτικοὺς, ἐπαι-

robustissimum, cùm eo ex aduerso manus auferum eō ferere, neque ferreum & animosum Alcmenæ filium: vides cuiusmodi illum dijs comparauit, quin potiùs ipsis imaginibus illum quàm verissimè expressit? Et neque Glaucus ipse indignanter tulit, Deis inter athletas primarijs collatus celebrari: neque illi vlti sunt aut Glaucum, at poëtam, quasi impiè & contumeliosè in Deos circa laudes agentem: sed vtrique in magna fuerunt gloria, & apud Græcos honore & gratia floruerunt, alter quidem ob præcipuum inusitati roboris specimen, nempe Glaucus: poëta verò cùm prouter alia, tum in primis terdoctissimi carminis editionem. Itaque ne mirandum tibi veniat, si & ego assimilare volens, quod laudanti perneccessarium est, exemplo

aliori vsus sim, oratione illud subijciente. Postea verò quàm & in assentationis mentionem incidisti, confirmans e te homines assentatione gratiam eblandientes habere odio,

laudo

ἐπαινῶμεν σε. καὶ ὃν ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ὅπως ἰδίᾳ δι' ὀλίγων ἐπαινοίην, καὶ ὅσα αὐτός, τί τὸ ἐπαινούμενον καὶ ὑπερβολήν. ὁ μὲν δὴ μόναξ, ἅτε τῆς χρείας ἕνεκα τῆς ἑαυτοῦ ἐπαινῶν, ἀληθείας δὲ ὀλίγον ποιούμενος καὶ πρὸς ἡδονὴν πρὸς ἅπαντα ὑπερεπαινέσεται, μηδὲν ἐπισκοπούμενος, καὶ πιστεύσας παρ' αὐτοῦ τὰ πλείω, ὡς μὴ ἂν ὀνήσαι καὶ τὸν Θερσίτην ὁμορροότερον ἐκφῆναι τοῦ Ἀχιλέως, καὶ τὸν Νέστορα φάναι τῶν ἐπὶ Ἴλιον στρατευσάντων τὸν νεώτατον εἶναι· διομόσασθαι δ' ἄν καὶ τὸν Κροίσου μὲν ὀξυηκοώτερον εἶναι τοῦ Μελάμποδος, καὶ τὸν ἰρηνέα ὀξύτερον διοπτεύειν τοῦ Λυγκέως, μόνον μὴ προδέδοσθαί τι ἐλπίσῃ ἐπὶ τῷ ψεύσασθαί τι. ἐγὼ δὲ οὐκ αὐτὸ τοῦτο ἐπαινῶν, ἔχ ἅπως ἀδικῶ ἄν ψεύσασθαί τι, ἢ πεισθείς τῶν μηδὲν ὅλως πεφύντων, τάδε ὑπάρχοντα αὐτῷ φύσει ἀγαθά,

laudo te equidem, nec aliter fieri conueniebat: sedenim ego tibi & laudantis opus & adulatoris dementiem superiectionem f discernere & diffimire volo. Itaque assentator quæcunque sui compendij gratia laudat: nulla veritatis ratione habita, ea omnia immodicis laudibus extollenda esse existimat. Impudenter autem mentiendo, plura addit de suo, adeò vt non vereatur Thersiten quoq; forma turpissimum, ipso Achille pulchriorem esse ostendere, ac Nestorem inter omnes eos quotquot ad Ilium pugnaturi venerant, natu esse minimum. Perspicacè quoque deieraret Crœsi filium acutiori auditu esse præditum Melampode, præterea Iphnea acutius cernere quàm Lyncea, dummodo spes aliqua consequendi lucri ob mendacium appareat. Porrò autem laudator nequaquam mentitur, aut addere solet aliquid quod in totum in laudato non compareat: sed ea quibus natura præ-

θὰ, λέγω μὴ πάνυ μεγάλα ἢ πεφαλαιῶν ἐπεκτήσει, καὶ μάλιστα ἀπίστων, καὶ τολμήσαιμι ἂν εἰπεῖν, ἵππον ἐπαινέσαι θέλων, φύσει λέοντος, ὃν ἴσμεν ζῶον, καὶ δρομικὸν, ὅτι καὶ τὰ ἀθλητικώτατα λαμπρὸν θέαμα, ὁδὸν διανύοντα καὶ πάλιν ἐκ ἂν ὀκνήσαι φάναι ἀκυποδέστερον δρόμου ἵππου. καὶ ἢν οἰκίαν ἐπαινῇ τινος, καὶ ἄκοπα διατεθραμμένην, ὅποι ἂν, Ζεύς σε τοιάδε γ' Ὀλυμπίου ἐνδοθεν αὐλή. ὁ δὲ κόλαξ πάντα τὸν ἐπὶ λέγω περὶ τῆς συβώτου διαλύσεως ἔοικε, καὶ μόνον τι παρὰ τοῦ συβώτου λαβὼν ἐπαίσατο. ὅτε Κωφανθὲς ὁ Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ κόλαξ, ἅπαντων αὐτῷ τῶν πρὸς τὴν κολακείαν διαπαλαισμένων ἐπένθει τὸν βυζὸς ἐντυγχάνοντα τὸν Δημήτριον, ὅτι ἐμμελῶς ἐγέμιζε. ὁ μόνον δὲ τοῦτο

ditus est bonis, tametsi non admodum magna sint, extollit, ac maiora cumulatione facit esse ostendit. Nec dubitaret dicere, equum laudare volens, naturā leuem (vt ea scimus esse animantia) & cursu valentem:

Ille per intactæ segetis vel summa volaret
Gramina, nec teneræ cursu læsisset aristas.

Rursus non formidaret dicere velocipedum cursus equorum. Præterea si domus elegans & sumptuosissimè exornata illi laudibus illustranda foret, nihil hæsitabundus diceret:

Talis & intus erat magni
Iouis aula suprema.

At hūc versiculū assentator etiā subulci scrofipasci fors didissimo tugurio accōmodare auderet, si qua modò muneris à sybota recipiendi spes reluceret: veluti Cynæthus ille Demetrij Poliorcetæ assentator, cùm iam omnes assentandi rationes & vias sua parasitatione consumptas cerneret, laudare solitus est Demetrium, quem frequens tussis molestissimè infestabat, quòd dulciter atq; modulatè tussiendo sonaret. Non solùm autem

hoc

τῆδε ἑκατέρου αὐτῶν γνώρισμα ἔσται, τὸ τὰς μὲν κόλακας ἐκ ὀκνεῖν καὶ ψεύσασθαι τῷ χαρίσασθαι ἵνικα ζῆς ἐπαινουμένοις, ἐξαίρειν δὲ τὰς ἐπαινουμένους τὰ ὑπάρχοντα παραπλήσιον, ἀπὸ μικροῦ ἀνακαίνῳ ὁ σμικρῷ ἐπιπάσσειν, ὅτι οἱ μὲν κόλακες, ἐφ' ὅσον οἷόν τε αἰσχύνης μετέχουσι τῶν ὑπερβολῶν, οἱ ἐπαινούμενοι δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις σωφρονοῦσι, καὶ ἐντὸς τῶν ὅρων μένουσι. ταῦτά σοι ἀπὸ πολλῶν ὀλίγα κόλακείας καὶ ἐπαίνου ἀληθοῦς διάγραμματα, ὡς μὴ πάντας ὑπερβαλλομένους τοὺς ἐπαινουμένους, ἀλλὰ σμικρὸν τῷ οἰκείῳ μέτρῳ ἐν πάτρῳον. φίλε οὖν, ἃ λοιπὰ πρόσεχε τοῖς ἐπ' ἐμοῦ ἁρμηνεύουσι τοὺς ἀνόνητα ἀμφοτέρους, ὡς μάθοις, ἅτε τοῦτο, ἄτ' ἐπαίνου ἐρασιν. ἐγὼ δὲ ἃ μέν τινα ἄμορφον ἔσαμ ἔοικα τῷ ἐν Κνίδῳ ἀγάλματι

hoc discrimine vtere ab altero internosci potest, quòd ij qui ad assentationem eruditi sunt, non vereantur ad gratiam laudatorum inuerecundè mentiri: laudatores verò, corporis animique dotes plus iusto extollere: sed & in hoc non mediocri interuallo inter se discrepant, quòd assentatores vbi cunq; potuerint, immodicis vtuntur hyperbolis: porrò autem encomiastæ in hisce vtendis moderationem magistram sequuntur, ac intra certos fines se cohibent. Hæc sanè perpauca ex infinitis adduxi, adulatoris & veteri laudatoris signa atque discrimina, ne omnes quotquot aliorum conciunandis student præconijs, innocenter in suspicionem à te rapiantur: sed diligenter discernas, atque vtrunque proprio pede ac modulo metiaris. Age itaque si videtur, & ea quæ à me dicta sunt, ad virtusq; canonem expende, vt cognoscas num rectiùs huic an illi sim conferendus. Siquidem ego si inamabilis atq; odiosæ formæ Cassam quandam Ouidio simula-

τι ὁμοίαν, χόης ἄν, καὶ τοῦ Κυναίθου λοιδορικότερον ὀνησιν νομιζοίμην. ἃ δ' ἐγὼ ἐπαρχεσαν, οἷα πολυτὸν ἴσασιν, ὁ πολυν ἐν πολλῷ ἀγῶνι τὸ τάλαμα. τάχα δ' ὄνιν φαίης, μᾶλλον δ' ἤδη ἄρηται, ἐπαινῶν μοι σοι ἐς τὸ λάλον ἡ φαῦλα, ἀνυπέρθυνον μοί τοι ποιήσασθαι τὴν ἔπαινον ἐχέτω, ἐμὲ μὲν θεᾶς ἀπαλάλαν ἀνθρωπον ὄσαν. ἐγὼ δ' (ἤδη γάρ μι πεφάσεται τἀληθὲς ἐπᾶν) ὁ θεᾶς γε, ὦ βελτίστη, ἅπασα, τεχνιτῶν δ' ἀναθῶν ἀμιμητήμασι, λίθου καὶ χαλκῦ, ἢ ἐλέφαντος πεποιημένοις. Ἀλλ' ὑπ' ἀνθρώπων γνώμης ἐγὼ, ἐκ ἀσεβὲς οἶμαι ἀνθρώποις ἀπάλαμ. ἐκτὸς εἰ μὴ σὺ τῶν ἐν τῷ Ἀθηναν ἐπέλησας, τὸ ὑπὸ Φειδίου πεποιημένον, ἢ τῶν τῷ ὄρανίαν Ἀφροδίτην, ὃ ἐποίησε Πραξι-

chro comparâſſem, meritò prætigiatoris vituperationem apud te incurrerem, ipſoq; Cynætho adulantior eſſe iuſtiſſimè exiſtimarer. Sin verò eam quam omnes eiuſmodi eſſe non ignorant, non erit mihi vehementer vitio vertenda iſta audacia. At dices fortaſſe, aut potiùs iam dixiſti, Quod ad pulchritudinem laudandam attinet, tibi conceſſum ſit: ſedenim conueniebat laudem nulli inuidiæ obnoxiam facere, neque deabus immortalibus hominem me exiſtentem comparare. Ego verò (eò enim adducor, verum reticere non poſſim) te, ô præſtans animi mulier, nequaquam deabus comparaui, ſed eximiorum artificum monumentis atque operibus exe lapide, aut ære, aut ebore confectis. Iam ea quæ hominum elaborantur induſtria, hominibus aſſimilare, impium eſſe non arbitror. Niſi fortè tu Mineruam eſſe ſuſpicata ſis, ſimulachrum illud cuius auctor atque opifex extitit Phidias: aut hoc cœleſtem Venerem, quod in Cnido non ita pridem penicillo & coloribus adum-

Πραξιτέλης ἐν Κνίδῳ, ὁ ποιη-
τὴς ποιῶν ἐτῶν. ἆρ' ὅρα, μὴ
ἄδικον ᾖ, τὰ ἰδιώτα περὶ
τῶν θεῶν δοξάζειν, ὧν τὰς
γε ἀληθεῖς ἰδέας ἀνεφίκτους
ἔν ἀνθρωπίνῃ μιμήσει ἴσμεν
ἢ καταμαθάνειν. εἰ δὲ καὶ ὅ,
τι μάλιστά γε αὐτοῖς ἐκέ-
κτηται ἄπασα, ἐκ ἐμοὶ τοῦτο. εἰ
δὲ ἐγὼ πρῶτος ταύτῃ ἐπε-
μόμην τῷ ὅλῳ, ἀπὸ ποτὲ
ποτοὶ, καὶ ἀγαθοὶ ποιηταὶ, καὶ
μάλιστα ὁ πολίτης ὁ σὸς Ο-
μηρος, ὃν καὶ νῦν ἀναβι-
βάσομαι συναγορεύσοντά
μοι ἀλλοία μιχανῇ, μὴ ἐχὶ
καὶ αὐτὸν σοὶ ἐμοὶ ἀλῶναι.
ἐρήσομαι δίνιν αὐτὸν, μᾶλ-
λον δὲ σὲ ἅτε αὐτὸ (καὶ γὰρ
ἐμνημόνευσας, ἵν ποιῆσαι, τὰ
ἀκριβέστατα τῶν ἐξεταζομέ-
νων αὐτῷ) τί σοι ἐκεῖνο
δοκεῖ, ὁπόταν περὶ τὰ ἀχμα-
λότατα λέγῃ τὴν Βρισηίδα ἔτι
κλαίειν Ἀφροδίτην ἐπὶ νεκρῷ, ἐπεσ-
θεῖ τῷ Πάτροκλον; ἆρα μετὰ
μικρόν, ὡς ἐχ ἱκανὸν, ἐ μόνον
τῇ Ἀφροδίτῃ ἐοικυῖα ἔσαι,

adumbratũ fabricauit Praxiteles. At vide ne absurdum sit talem de deabus opinionem animo concipere, quarum veras imagines nulla (vt ego arbitror) humana industria aut imitatio potest assequi. Quòd si etiam maximè illis te assimilassem, non meum hoc erat inuentum, neq; ego primus hanc laudandi viam inuenì aut aperui, sed poëtæ sanè multi & eximij, cumprimis verò Homerus, conciuis tuus, quem etiam nunc ab inferis excitabo, vt suo me tueatur patrocinio: neque periculum est, ne & ipsa vnà mecum capiatur. Itaq; ipsum interrogabo, aut potiùs te illius loco, (etenim crebra lectione monimenta ab illo multis vigiliis elaborata, percurris: quod præclarè facis) quid tibi illud videtur, vbi de captiua Briseide sic loquitur, quòd aureæ Veneri similis Patroclum occisum defleuerit? Deinde paulò pòst, quasi parùm esset illam Veneri formositatis elegantia parem esse, addit ita inquiens:

Sic

Εἶτα δ' ἄρα, φησὶ, λιλάσεται γυνὴ ἀνῆρ θεοῖσιν, ὁπόταν σαῦ ζιαῦτα νίκῃ, μισῆς λαθπάνουσ, καὶ ἀφροδίτης τὸ βιβλίον, ἃ δίδως αὐτῷ ἐλεεῖς θεαίσασ' ἐν ᾧ ἐπαίνους; ἀπὸ ἐμοῦ μὲν δὴ δῶς, ὃ γε τοσοῦτος ἀὼρ δίδωμι, ἐδ' ἔστιν ὅς σοι εἰς αὐτὸν ἐκ τότε ἐτιάσατο· ἀδ' ἃ μαίζασ τολμήσας αὐτῇ τὴν εἰκόνα, ἀδ' ὃ τὰ νόθα ἐπισυμπλανᾶται τῶν ἐπῶν, ἐν τῇ παραγραφῇ τῶν ὀνομάτων. εἶτα ἐπαίνου μὲν ἐφθέγξατο, βάρβαρον γυναῖκα, καὶ ταῦτα ἐλαύνουσαν, τῇ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ ἐπάσσατ' ἐγὼ δ', ἵνα μὴ τὸ λάμπον ἄπω, διότι μὴ ἀνίσχει ἀκίνουσα, ἐγὼ ἂν παραβάλλοιμι ἐκόσι θεῶν γυναῖκα φαιδρὰν καὶ μαδιῶσαν τὰ πομπὰ, ὅπερ θεοῖς ὅμοιον ἄνθρωποι ἔχουσιν; ἐπὶ μὲν τῇ Ἀγαμέμνονος ὄρα, ὅ-πως αὐτὸς φαιδρὸν ἐποιήσατο τῶν

Sic itaque est mulier lachrymans effata deabus Consimilis.

Haec ergo quoties dixerit, num propterea illum odia prosequeris, ac librum è manibus proijcis: an potiùs illi eam in laudando libertatem permittis? Atqui etsi tu illi eandem non permiseris, tamen tanta seculorum series atque vetustas illi concesit, neque vnquam inuentus est qui hoc in eo malitiosè reprehenderit, neque ille qui eius imaginem flagellare ausus est, neque qui versiculos nothos atque suppositios censoria virgula aut obeliscis notare aggressus est. Iam si illi permissum est mulierem barbaram insuper & plorantem auream Veneri comparare: ego, vt pulchritudinem taceam, propterea quòd non suffers coràm laudari, non comparem Deae rum imaginibus mulierem latam & hilarem, & cumplurimùm ridentem suauissimè, quod hominet cum dijs commune habent? In Agamemnone verò laudando vide quantum

Deorum

τῶν θεῶν καὶ ὡς ἐταμιώσατο τὰς ἀφόρμας εἰς τὸ συμμετρον· ὡς ὄμματα μὲν φησι, καὶ μετωπιὸν ἴσιον αὐτὸν ἔδωκεν τῷ Διΐ, καὶ Ἄρεϊ μὲν τῷ ζώνην, στέρνον δὲ τῷ Ποσειδῶνι, διαιρῶν τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀπολήγων, ὡς ἔοικε τῶν θεῶν εἰκόνας. καὶ αὖ πάλιν Φρύγα μὲν γῷ Ἄρεϊ φησὶν ὅμοιον εἶναι, καὶ ἄκομον ἄκομον, θοὸν δὲ τὸν Φρύγα, τὸν τοῦ Πριάμου, θοὸν αὖ καὶ τὸν τοῦ Πηλέως. ἀλλαχοῦ δὲ αὖθις ἐπὶ τὰ γυναικεῖα τῶν παραδειγμάτων. ἀνδρὶ δὲ Ἄρεϊ πάντως αὖ ἐοικότα, Ἀρτέμιδι δὲ ἴκελον, ἢ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ οἵη δ' Ἀρτεμις ἔσκε κατ' ἴδρις. ἐμοὶ δὲ τὰς ἀνθρωπικὰς αὐτὸς θεοῖς ἀπεικάζει. ἀλλὰ καὶ τῷ Εὐφόρβῃ λόφον, τῇ Χάριτι ἐπέκεισο καὶ ταῦτα, ἄμαξι τι δαιδαλωθέν. καὶ ὅλως τοὺς σαυτὰ ὅτι τὰ τοιαῦτα, ὡς μήτε ἐν τῇ ποιήσει μίγε, ὃ μὴ τῇ θείᾳ ἀκοῇ ἁρμόττει.

Deorum existimationi parserit, & quàm undique ad cōcinnitatem imagines sumptas à Dijs exprompserit, quem & oculis & capite Ioui similem esse perhibet, porrò Marti cinctura, pectore autem Neptuno, diuidens hominem penè membratim, ad tantorum Deorum imagines collatum. Et rursus hunc homicidæ Marti similem esse ait, ac alium alij Deo conferens, deformem Phrygа illum Priami filium, quoties esse ostendit? Sepe tumerò Deo similem Peliden pronunciat. At rursus ad muliebria exempla regrediar. hauddubiè enim illum alicui dicentem audisti:

Hæc pulchra est similis
Veneri, simul atq; Dianæ.

Nō solùm aūt ipsos homines Dijs cōponit, verū Euphorbi quoq; comam assimilauit Gratijs, & hanc sanguine madentem, & puluere deturpatam. In summa, earū rerum tanta est apud Homerū copia, vt nulla sit pars poēseos, quæ non diuinis comparationibus exornata

μιμήσωνται. ὅσα ἢ λελάβηκε ἐξαλειφέσθω, ἢ καὶ ἐμοὶ τὰ ὅμοια τολμᾶν ἐφεῖσθαι. οὕτω δὲ τὸ λιπαρὲς τῆς εἰκόνος, καὶ τὰς ὁμοιώσεις, ἀνεσθαι χρή, ὡς Ὅμηρος καὶ τὰς θεὰς αὐτὰς ἐκ ἄκρου ἀξιοῖ τῶν ἀνθρώπων ἐπαινεῖσθαι. τὰς γοῦν τῆς Ἥρας ὀφθαλμὰς οἶδε τῶν βοῶν ἄκρος. ἔτερος δὲ τις ἐβελτίωσε τὸν Ἀφροδίτην ἔφη. τὸν μὲν γὰρ ῥοδοδάκτυλον ἴσως τις ἀγνοεῖ, τῶν δὲ ἐπ' ἐλάχιστον τῇ Ὁμήρου ποιήσει ἐμελετηκότων: καί τοι τὰ μὲν τῆς μορφῆς ἴσως μυρίους, εἴ τις θεῷ ἐοικυῖαν λέγοντα, ἀλλὰ τὰς εὐσχημοσύνας αὐτὰς πόσοι ἐμιμήσαντο τῶν θεῶν, Διονύσιοι καὶ Ἡφαίστους, καὶ Ζήνωνες, καὶ Ποσειδώνιοι καὶ Ἑρμαῖοι κλῆσ ἐγορωμένοι. Λητὼ δ', οἶμαί τίς ἐγὼ φίλε Βύβλου ἄνασσα, τῇ Κυπρίων βασιλέως, καὶ ὅμως ἐκ ἀνανάκτησεν ἡ θεὸς, λίθον αὐτὴν, ὥσπερ τὴν Νιόβην,

nata sit. Itaque aut hæc vel luti perperam scripta expungantur, aut mihi similia audendi libertas non intercludatur. Tanta verò est in similitudinibus & comparationibus adducendis licentia, vt Homerus etiam deas ipsas non dubitauerit laudare ab inferioribus. Nem Iunonis oculos bouinis comparauit: alius autem quispiam Veneris palpebras compositæ violis. Nam auroram rhododactylum quis ignorat, vel ex ijs qui minimum operæ in euoluendo Homero ponunt? Atqui quod ad formam attinet, planè temperanter & moderatè mihi factum videtur, si quis Deo similis esse perhibetur. Verùm quo numero illi comprehendendi sunt, qui deorum cognominationes imitati sunt, ac Dionysij, & Hephæstiones, & Zenones, & Neptunij, & Mercuriales nominati sunt? Fuit quædam Latona Euagoræ Cypriorum regis vxor: nec tamen dea indignata est, quamuis illam in lapidem, quemadmodum Niobem

Νιόβην, ἀπεργάσασθαι· ἐῶ γὰρ τὸν Αἰγυπτίους, οἵπερ καὶ δαιμονιώτατοί ἀσι πάντων, ὅσους τοῖς θεοῖς ὀνόματα οἶδε ἀλόφορον ἐπιφωμένους. σχεδὸν γὰρ τὰ πλεῖστα ὠνόματα ἐξ ἁπάντων ἔχουσι, ὡς ἀπὸ πολλοῦ γε τοῦ ζωῆρον ψαφοδιῶς ἀφικέσθαι πρὸς τὸν ἔπαινον. ἀγάρ τι ἐν τῷ συγγράμματι πεπλημμέλητα εἰς τὸ θεῖον· ἐμοὶ μὲν ἀνάθεμα ἔστω, εἰ τὸς ἀ μή τινα νομίζας ἀπροόσιος ὠθαύμαστον ἔσται. ἐμὲ δ' ἁμαρτάνετα, οἱ θεοί, ἐπεὶ δὲ πρὸς ἐμὲ τὸν Ὅμηρον, καὶ τὸς ἄλλους ποιητὰς ἁμαρτάνετα. ἀλλ' ὑδέπω ὕστ τὸν ἄρισον φιλοσόφων ἁμαρτάντο, ἀκόνα ὑπὲρ τὸν ἄνθρωπον ἀπόντα ἔσται. πολλὰ ἔτι ἔχων πρὸς οἰ ἀπάντα, Πολυστράτε ἵνα τὰ παύσομαι, ἵνα καὶ ἀπομνημονεύσω λοιπὸν τὰ ἀρημένα. Πο. οὐκ οἶδα, εἴ μοι τοῦτο λοιπὸν ἔτι, ὦ Λουκῖνε, μακρὰ

Nioben, potuisset conuertere: vt silentio præteream Aegyptios, qui tametsi ex omnibus gentibus Deos habeant infelicissimos, diuinis tamen nominibus ad satietatem vsque vtuntur. penè itaque plurima pari è cœlo illis pertracta est. Quare nihil est, quod ob laudem hanc vlla animi consternatione perturbata sies, vltionem aut supplicium à superis metuens. Nam si quid in eo libello aduersus Deos peccatum est, tu extra noxiam es, nisi putes & in auditione culpam quandam esse: de me verò deorum vltio sumptura est supplicium, posteaquam ante me Homerum & alios poëtas irati superi vlti fuerunt. At nondum philosophorum omnium principem punierunt, qui hominem Dei simulachrum esse testatus est. Multa adhuc ad te dicenda supersunt, attamen huius Polystrati gratia dicendi finem faciam, vt dicta nostra facilius memoria repetita tibi referre possit. POL. *Haud scio, Luciane, num hoc mihi amplius promptum facilu sit*

tam

μακρὰ γὰρ ἔρηλάσθι, καὶ ταῦτα, καὶ ἅπερ τὸ ὕδωρ τὸ ἐκχυνόμενον. περάσομαι δ' ὅμως ὑπομνήσων σε αὐτῶν· καὶ ὡς ὁρᾷς, ἤδη ἀφροδῶ παρ' αὐτὰ, ὑπόυσάμην τὰ ὦτα, ὡς μή τι παρυμπεσὸν ἄκαιρον ἐνοχλῇ τὴν τάξιν αὐτῶν, ἅτά μοι συνείπεσθαι συμβῇ πρὸς τῶν θεατῶν. Λυ. αὐτὸς θι μελήσει, ὦ Πολύστρατε, ὅπως ἄριστα ἀκούσῃ. ἐγὼ δ', ὑπόταν ἅπαξ σοι τὸ δρᾶμα παραδέδωκα, νυνὶ μὲν ἐκ τοσούτων ἀφήσομαι· ὑπόταν δὲ τὰς ψήφους ἀναμιμνήσκωσι τῶν θεατῶν, τότε κἀγὼ πάλιν καὶ αὐτὸς παρέσομαι, ὀψόμενος ὁποῖόν τι τὸ τέλος τῶν ἀγώνων ἔσται.

tam enim verbosè ista prǽloquutus es, ac vtra effusæ aquæ spacium. Attamen quoquò modo meminisse cónabor: & quemadmodum vides, iam ista ad illam deferre studeò obstructis auribus, ne qua pars elapsa, orationis seriem mihi confundat, ac ego deinde à spectatoribus explosus, ronchis & sibilis illudar. LVC. Istud sanè tibi curæ erit, Polystrate, vt quamoptimè respondeas. Cæterùm ego, quoniam tibi semel fabulam desaltandam tradidi, in præsens quidem excedam è medio: proclamatis autem iudicum calculis, iterum præstò ero, visurus quémnam finem hoc certamen habiturum sit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a AVDEBO iactare aleam.] *In prouerbio est, Iacta est alea: cùm sic incœpta est res, vt desistere integrum non sit. quòd Cæsar traiecturus Rubiconem vsurpauit, & pro euentu rei dubio ponitur. Lucianus:*

—placet alea fati
Alterutrum mensura caput—.

Aleam ab inuentore dictam quidem tradunt. Est autem tabula lusoria, quæ & latruncularia & pyrgus, & alueus, & alueolus

Aeolus vocatur, rotunda illa tabella rotulæ instar, quæ mouetur. Idem Lucianus in Harmonide: Itaque iuxta prouerbium, In vno viro iecimus aleam. In Saturnalibus aleam dixit naufragium. Vide quæ ibi annotauimus. b Quibuscunque moris est deorum numina colere.] *Viri pij, viri sunt optimi. Pietas enim fons virtutum. Vbi autem non pietatis, ibi nihil est boni in homine quantumuis erudito, sapiente, eloquente, potente, opulento.* c Poëtas atque pictores.] *Sentit liberum esse poëtis atque pictoribus, impunè quicquid velint fingere. Nam poëtæ numine aguntur, eoque illis frustra præscribetur. Idem in Demosthenes encomio: Atqui poëticum genus liberum. Est plurimũ cognationis inter poëticen & picturam. Proinde Horat. de Arte poët.*

Vt pictura poësis erit, quæ si propiùs stes,
Te capiet magis, &c.

d Tametsi humi incedant.] *Humi incedere dicuntur, qui pressiore humiliorèque vtuntur oratione, semper quasi iacente, nunquam assurgente.* e Te homines assentatione gratiam.] *Nullum enim animantium genus assentatoribus, ait Plutarchus, pernicioſum magis, nullum quod citiùs iuuentutem in præcipitium agat: nullum quod facilius fortunas, honores, vitam denique ipsam radicitus euertat. Ideoque Diogenes interrogatus, quæ bestia morsum haberet nocentissimum: Si de feris, inquit, interrogas, obtrectator: si de cicuribus, adulator. Nam veluti aucupes blandula quodam stridore simplices auiculas in viscum implicant, aut in pedicas iniciunt, ita pellicit homines adulatio, & mox in omne scelus impellit.* f Discernere & diffinire.] *Qui pabuli causa potentiori alicui assentatur, & risum mouet, eum βωμολόχον, & παράσιτον vocant Græci. Neque verò multùm interest inter scurram & assentatorem, quem illi κόλακα nominant, aut si quid interest, Lucianus tamen sæpè scurram pro assentatore accipit. Hic autem assentatorem à laudatore distinguit, ac separat Horatius lib. 1. Epist. ad Lollium 2. ab amico. M. Tullius libro 2. de Oratore ad Q. Fratrem, scurrem ab Oratore facete & vrbane. Aristoteles libro 2. de Moribus ad Nicomach. Φίλον: id est, amicũ. medium constituit, inter eum, qui omnia loquitur ad voluntatem, nunquam*

quam alterius orationem improbat, aut refellit: & eum, qui in omni sermone & congressu acerbum, atque insuauem se præbet, quem δύσκολον & δυσχερῆ nominat. Assentator, siue parasitus, siue scurra, plus æquo officiosus est, ita vt facilè appareat, accessitam, & de industria quæsitam, & simulatam esse blanditiam. Sic enim orationem potentioris amici blandissimè excipit, atque iterat, vt eum quammaximè admirari, probareq; videatur. Solet porrò de se, quammaximè fieri potest, detrahere vires, & facultatem, suaque omnia quammaximè extenuare, atque eleuare, seipsum denique deridere: Diuisi autem parcere, ei omnia tribuere, eumque suspicere & admirari. Verba diuisim cadentia tollit, & excipit, vt ait Horatius. Ad hæc si sit ei, exempli causa, sermo aliquis cum diuite indoctissimo, & infantissimo instituus, cùm sit ipse disertus, eruditus & eloquens, is suam eloquentiam, quammaximè poterit, extenuabit, & occultabit, atque vltro hæsitabit, ac balbutiet, vt diues ille quàm disertissimus, ac facundissimus esse videatur. Vide Plutarchi librum de dignoscendo amico ab adulatore.

ΛΟΥΚΙΟΣ Η ΟΝΟΣ. LVCIVS, SIVE ASINVS.

ARGVMENTVM.

IOcosa quædam & ficta narratio est, quo pacto videlicet in Thessaliam profectus studio discendæ artis Magicæ, ibi à puella quadam, dum in auem conuerti, eóque periculum artis facere cupit, in asinum mutatur, ac deinde varia fortunæ atque locorum vicissitudine, rusticis, vrbanis, sacris, profanis diuenditus, ad postremum cùm in theatrum quoq; spectaculi de se præbendi causa introductus esset, deuoratis, quas ibi tum fortè cõspexerat rosis, in pristinam hominis figuram iterum redierit. Præcipuè autem admiratione digna est, mira casuum atq; periculorum varietas, quibus sursum atq; deorsum iactatum sese, interim etiam benè acceptum fingit, vt non immeritò prorsus putârint quidam voluisse Lucianum,

Num totius humanæ vitæ ſpeciem atque imaginem quandam ſub hoc luſu proponere, videlicet quam varij caſus, quàm fallax & inconſtans fortuna, quàm incerti conſilorum etiam benè ac ſapienter captorum exitus, quamque inſperati quandoque earum rerum, quas nunquam cogitaris, euentus eſſe ſolerent, affini huius exemplo (qui corporis quidem permutatione facta, ex homine transformatus fuerit, animum tamen & mentem hominis retinuerit) adumbrando. Hanc fabulam Apuleius vndecim libris imitatus eſt, affictis etiam aliis compluribus ad idem argumentū, quorū quædam mythologicè Fulgentius interpretatus eſt, is qui in cæteras quoque poëtarum fabulas, mythologias ſcripſit.

Πλέαν ποτὲ ἐς Θετταλίαν, ὧν δή μοι πατρικόν τι συμβόλαιον ἐκεῖ πρὸς ἄνθρωπον ἐπιφανέστατον, ἵππαρχον δὲ μάλιστα γένει, ἢ τὰ σκεύη, ἢ θεράπων ἀκολουθήσων εἶη. ἐπορευόμην οὖν τὴν πρόκειμένην ὁδόν. καί πως ἔτυχον ἅμα τοῖς ἀπιοῦσιν ἐς Ὑπαλὰ, πόλιν τῆς Θετταλίας· ἐκεῖθεν ὄντες, ἢ ἀπ' ἐκείνων ἐκεῖσε. ἢ ἅτε ἐκείνην τὴν ἀρχαίαν ὁδὸν ἀνύοντες, πλησίον ἤδη τῆς πόλεως ἦμεν. καὶ γὰρ ἐρόμενοι τοὺς Θετταλοὺς, ἆρα ἐπίσαιντο ἄνδρα οἰκοῦντα ἐν τοῖς Ὑπαλὰ ἵππαρχον τοὔνομα γράμματα ἢ αὐτῷ κομίσαι οἵ τινες, ὥστε γνῶναι παρ' αὐτῷ.

Vũ a in Theſſaliam, vbi quædam mihi paternæ rationes erant cum eius gentis viro profeciſcerer, in Theſſalos quoſdam incidi, qui in Hypatam Theſſaliæ vrbem redibant. Vehebar equo, neceſſaria quædam vaſa ferens, vnico comitatus ſeruo, qui ſequebatur pedes. Inter eundum, eum varijs de rebus loquentes, iam vrbi appropinquaremus, à Theſſalis petij, num eius vrbis ciuē noſſent nomine Hipparchum. habere enim me ad eum literas, vt ad ipſum velim hoſpitem diuerterem.

οἵ ἄ ἀδελφὰ τὸν Ἱππαρχον τὸν ἑαυτῶν, καὶ ὅστις τύχοι πόλεως οἰκᾶ, καὶ ὅτι ἀργύριον ἱκανὸν ἔχοι, καὶ ὅτι μίαν θεράπαιναν τρίφ, καὶ τοῦτο αὐτὸ γαμετὴν, μόνας ἐπὶ γῆς φυλαττούσας. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦν πόλεως ἐγγύς, καὶ οἰκίδιον ἀνεπτὸν, ἔνθα ὁ Ἱππαρχος ᾤκει. οἱ μὲν οὖν ἀσπασάμενοι με, ᾤχοντο. ἐγὼ δὲ ἐπόμπευον τὴν θύραν, καὶ μόλις μὲν, καὶ βραδέως. ἀνέῳξεν δ' οὖν ἡ γυνὴ, ἔστι καὶ πόσιλυπος ἐγὼ μὲν ἠρόμην, εἰ ἔνδον εἴη ὁ Ἱππαρχος. ἔνδον, ἔφη, σὺ δὲ τίς, ἢ τι βουλόμενος; πυνθάνεται γράμματα ἔφερον, λόγιός εἰμι αὐτῷ, περὶ Δικειανοῦ, ζῶν, Παταρίως σοφιστοῦ. μένον μοι, ἔφη αὐτοῦ, καὶ τὴν θύραν συγκλείσασα. ᾤχετο ἔσω πάλιν. καὶ ποτὲ ἐξελθοῦσα, ἐκέλευε ἡμᾶς εἰσελθεῖν. καὶ ἐγὼ δὲ παρελθὼν ἔσω, ἀσπάζομαι αὐτὸν, καὶ τὰ γράμματα ἐπέδωκα. ἔτυχε δ' ἐν ἀρχῇ δεῖπνου ὤν, καὶ κατέκειτο ἐπὶ κλινιδίου σχοῖνῳ πλεκτοῦ. αὐτὸς δὲ πλησίον, καὶ τράπεζα μικρὰ ἔχουσα παρέκειτο. οἱ δὲ ἐπὶ τοῖς γράμμασιν ἐνέτυχεν· ἀπ' ὀλίγα δ' ἐμοί, ἔφη, καὶ τ

Illi & hominem sibi notum dixerũt, locupletem quarum, qui solùm domi vxorem, & vnicam ancillam haberet, & quo in loco vrbis habitaret describentes, hortum quempiam, in quo esset vnus habitaculum: data deindè salute, acceptáq́, abierunt. ego domũ Hipparchi adiens, ostium leuiter pulso. accessit vxor, quam rogo an sit Hipparchus domi. illa cùm & quis essem, & quid mihi vellem, quæsisset, à Deciano Sophista Patarensi habere me literas respondi. Mulier manere paulùm hortata, occluso ostio abijt: paulòque pòst rediens, me iubet introire. Ingressus salutato homine, epistolam trado. Erat ille in cœna principio, in lectulo sedens admodum paruo, vnà muliere discũbente, mensa cibis vacua. Lectis literis: Amicissimus mihi, inquit, Grœco-

ἐπὶ λώῳ

βελιώτερ ἐξοχώτατος, Δεκιανὸς τῶν ποιῶ, καὶ θαῤῥῶν πέμπει παρ' ἐμὲ τοὺς ἑταίρους τοὺς ἑαυτοῦ· τὸ μὲν οἰκίδιον τὸ ἡμέτερον ὁρᾷς, ὦ Λόκιε, ὡς ἔστι μικρὸν μέν, ἀπὸ σώφρονος δὲ τοῦ οἰκοῦντος ἱκανῶς κεκαλλωπισμένον· σὺ δὲ μὴ μικρὰν οἰκίαν ἀνεξοικείωτος, οἶμαι, ἔσῃ. καὶ καλῶς μοι παιδίσκην, ὦ Παλαίστρα, λὸς ὡς ἑταίρῳ ἐμοὶ τοιαύτην, καὶ θοῦσα λαβοῦσα, εἴ τι κομίζει σοι. ἔπειτα πέμπε αὐτὸν εἰς βαλανεῖον. ἐγὼ γὰρ μετείαν εἰς πολλὴν ὁδὸν ταῦτα ἀπόντες, τὸ παιδισκάριον ἡ Παλαίστρα ἔνδειξέ μοι καλλιστον οἴκημάτιον· καὶ σὺ μέν, ἔφη, ἐπὶ ταύτης τῆς κλίνης κοιμήσῃ, ὦ δ' παιδί σου στιμπόδιον αὐτῇ παραβάσω, καὶ πρωϊαίτερον ἐπιβήσω. ταῦτα τὰ ἀπόντες, ἡμᾶς ἀπέμπω λουσόμενοι, δόντες αὐτῇ κριθὰς λίαν τιμιὰς εἰς τὸν ἵππον. ἡ δὲ παῖς ἐφορι λαβοῦσα ἔσω, καὶ κατύθυνεν. ἡμᾶς δὲ λουσάμενοι, ἀνερίψαντες, ἔσω εἰσβαίνομεν. καὶ ὁ Ἱππαρχός μοι ἡδυσόμενος, ἐκέλευσε συναναπλῆναι αὐτῷ. τὸ δὲ δεῖπνον ἦν σφόδρα λιτόν· ὀψὸν μὲν οὐδὲν, ἄρτος δὲ καλὸς ὠνητὸς, καὶ οἶνος

Græcorúmque excellentissimus Decianus fecit optimè, qui suos ad amicos fidenter miserit. Vides, Luci, habitaculum hoc paruum esse, sed quod satis sit habitanti: verùm reddes tuæ præsentiæ domum, si æquo animo tuleris ampliorem. Vocata deinde ancilla Palæstra: Deus, inquit, huic hospiti nostro tunicam, & si quid secum detulit, conde: deinde mitte ipsum ad balneum, quod longa via à nobis abest. Cœpit me Palæstra, ostensáque domo pulcherrima: In hoc, inquit, lecto nocte dormies. huic puero tuo lectum substernam, & addam pulvinar. Cùm hæc dixisset, ego in balneum profecturus, hordeum in cibum equi ancillæ dedi. Lotus cùm redissem, Hipparchus me benignè excipiens, penes se iussit sedere. Cœna splendida fuit, vinum suaue, & vetus: post cœnam

λαπυήσαμεν, ποτὸς ἓν, καὶ λόγος, οἷος καὶ λάπυς ξένε καὶ ἔτω τὴν ἱππάρχου ἱκέτευσα ποτῷ δόντα, ἱκοιμήθημεν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ὁ ἵππαρχος ἤρετό με, τίς μοι ἔτι νοῦς μένειν ὁδός, καὶ εἰ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ παρεμενῶ. ἄπειμι μὲν, ἔφην, εἰς Λάεσσαν, ἔρικα δ' ἐνταῦθα διατρίψειν, τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν· ἀπὸ τοῦδε μὲν οὖν ἐπιψεύσασθαι, ἐπιθέμενος δ' σφόδρα, μέλλειν ἐνταῦθα, ἐξωρᾶν τινα· πολλάκις γὰρ ἐπισπεύσαντα γνῶσεσθαι, καὶ θεάσασθαί τι παράδοξον, ἢ μετόμορον ἄνθρωπον, ἢ λιθάριον. καὶ ὧδ' ἔρωτι δὴ θεὰς τοιαύτης δόξας ἐμαυτὸν, μετιέναι τὴν πόλιν, ἀγρῶν μὲν δὴ ἀπεχθῆ τὸ παράπαν, ὅμως δὲ μετιέναι· λιμὴν γὰρ τότε γυναικὰ πεφαντάσθην, ἔτι νέαν, εὐπορευομένην, ὅσον ἐν ἐσθῆτι συμβαλεῖν· ἱμάτια γὰρ ἀνθινὰ, καὶ πέδιλα συχνοὶ, καὶ χρυσίον μετέον. ὡς δὲ πλησίον τὸν ἐγένετο προσαγορεύει με καὶ γνωὺς, καὶ ἀναβοᾷ ὡς ἐμὲ ἰδοὺ ὁμοίως. καὶ φησὶν, ἐγὼ Ἀφροδισιάς εἰμι, εἴ τινα τῆς σῆς μητρὸς φίλην ἀκήκας, καὶ ἡμᾶς δὲ

nam & potus & sermo de gnus hospite. Ita potando vespere absumpto, dormitum profecti sumus. Postridie rogat me Hipparchus, quòd pergerem, & quot diebus esfem apud se affuturus. Lariſſam peto, inquam, sed hic ferè quinque diebus morabor. Id nequaquam dixi ex animi sententia, optabam siquidem ibi aliquandiu esse, quoad aliqua à me magna reperta esset, cuius veneficij aliquod monstrum conspicerem, hominem aut volantem, aut lapidem factum. Huic curæ deditus cœpi vrbem perambulare: quamuis quo id modo inquirendum esset, nescirem. Interim mulierem video accedentem, vt ex via conjici poterat, iuuenem opulentam: vestis enim erat fœrib. intexta, serui plures, aurum sumptuosius appropinquans mulier me compellat: Ego, inquit, Abrotonæ sum, amica, si qua vnquam fuit, matris tuæ: quæ quum eius filios non secus ac meos diligam,

διὸς ἐξ ἐναύης γνωμένος ἀν-
δρὸς, ὡς περ ἔστ' ἐπιμορ αὐτή, τί
σοῦ ἔχει παρ' ἐμοὶ καταλύσω,
ἔφ' τίνων; ἀπὸ σοὶ μὲν, ἔφην,
ποθῶ χάριν, αἰδοῦμαι δ', ὅτι μ'
ἀνδρὶ φίλῳ ἐγκαθῆν' ἔπα-
τα φεύγων τὸν ἐκείνου οἶκον.
ἀπὰ τῇ γνώμῃ, ὦ φιλτάτη,
κατάγομαι παρὰ σοί. ποῖ δ',
ἔφη, καὶ κατάγῃ; παρὰ Ἱπ-
πάρχῳ τῷ φιλαρχύρῳ, ἔφην.
μηδαμῶς, ἄπορ, ὦ μῆτερ, ἔστο
ἄπλης. λαμπρὸς γὰρ καὶ πολυθε-
λὴς ἐγένοντο ἀς ἐμοὶ, ὥστε μὴ ἐγέ-
καλίσαι ἄν τις τὴν προφῆ. ἀλ-
μαδιάσας, καί μοι χαρὰς
λαβομένη, ἄγε δὴ παρέρωγέρω, μὴ
λίαν πρὸς ἐμὲ. φυλάττε μοι, ἔ-
φη, τὸν Ἱππάρχου γυναῖκα πά-
σῃ μηχανῇ· μάγος γάρ ἐστ' ἀν-
ὴρ, μὴ μάχλος, μὴ πᾶσι ταῖς γυ-
αιξὶ ἐπιβάλῃ τοὺς ὀφθαλμούς. μὴ δ'
ἐμέ γε ἀκούσῃ ἐχθρὸν τῇ τέ-
χνῃ ἀμώσασθαι, μὴ ποιήσῃς μετα-
μόρφωσιν ἀς ἵππα, τὰς γ' τίλλου-
σιν ἀπάλλαι. σὺ δ' μὴ νέος ἄ, τί
περ, μὴ καλὸς, ὥστε ἀθρὶς ἀρέ-
σαι γυναικί. μὴ ξένος πρᾶγμα
φυλαξαρράσῃς ἐν ἀνθρώ-
πῳ

diligam, volo, fili, apud me diuertas. Magnas, inquam, gratias tibi ago mater. Cupio tecum esse, sed pudore impedior, ne videar hospitem amicum contemnere: sed eius domum relinquam: animo autem & benigno tecum ero. Nunquid Hipparchus auarus ille tuus est hospes, inquit. Non his verbis vtaris mater, inquam: splendidus quippe ac sumptuosus in me fuit, adeò vt ex nimia impensa lautitiáque culpari soleat. Illa subridens, manúque apprehensa seorsum ducit: Cauëas, ait, velim omni cura Hipparchi vxorem: [b] maga etenim est præcipua, admodum veneficiorum potens appetens viros: atque si quos in adolescentes oculos coniecit, nisi quis voluntati eius pareat, omni conatu illos vlciscitur, hos perimens, [c] hos in belua transmutans. tu verò, fili, adolescens es, ac formosus, vt facilè placeas mulieri, præterea [d] externus & aduena, qui vt plurimùm contemnuntur. Adhæc animad-

μὴν ὅτι τὸ πάλαι μοι ζητεῖς μύρον, οἴκοι παρ' ἐμοὶ λάθηται, προσέχον αὐτῇ, ἔδλη ὅτι. ὡς δὲ ποτε ἀφεθῶ, ἀπέρχομαι, οἰκαδέ, καλῶν πρὸς ἐμαυτὸν ἐν τῇ ὁδῷ· ἄγε δὴ σὺ, ὁ φίλε σκῶμμα ἐπιθυμεῖν ταύτης τῆς παραδόξου θέας ἕτερόν μοι σεαυτὸν, καὶ τέχνῃ ἐνεργὸν ἔμφρονα, ἢ τάξῃ τέτταρα, ὧν ἐρᾷς. καὶ ἐπὶ τὴν θεράπαιναν τὴν Παλαίστραν ἴθι ἀφόβως· τῆς γὰρ γυναικὸς ἔσῃ ἔξω, καὶ εἶναι πόρρω ἔσεσθαι. ἐπὶ ταύτης ἐκπέμψῃ, καὶ γυμνάζομένου καὶ ταῦτα συμπλεκόμενον ἴδοι, ὡς ῥᾳδίως γνώσῃ. ἔστι γὰρ τὰ δισσοτῶν ἐπίστασθαι καὶ καλὰ καὶ αἰσχρά. ταῦτα λέγων πρὸς ἐμαυτὸν, ἐμὲ μὲν οἴκαδε τὸν μὲν ἔνδον ἵππαρχον ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἔνδον τὴν ἑκάτερα γυναῖκα. τὴν δὲ Παλαίστραν τῇ ἑσπέρᾳ ἀφικνεῖσθαι, δεῖπνον ἡμῖν ἀνεπὶ ξένια. ἐλθὼν οὖν ἔνδον ἀρξάμην, ὡς εὑρύθμως, ἔφην, ὦ καλὴ Παλαίστρα, τὸν πυγμὴν τῇ χύτρᾳ ὁμοῦ συμπεριφέρεις, καὶ κλίνεις. ἀλλ', ὅσον ἐμοὶ ὑγρῶς ἐπικεῖται, μακάρτερον ἐμοὶ ἐπιτρέπεις, καὶ ἐπὶ τὸν ἐμὸν

καὶ ὅσις ἐντεῦθεν ἐνθάψας. ἡ κορόμβη γὰρ ὧν ἐταμὸν καὶ χαείτων μισὸν τὸ κορά-σιον, φώνοις ἁ, ἔπεφ, ὦ νεανίσκε, ἄχνυσο ἔχοις, καὶ ζῆν ἐθέλοις, ὡς τοιοῦτον πυρὸς καὶ μυίσσης μεστά. ἢν γὰρ αὐτοῦ μόνον ἅψῃ, τραῦμα ἕξων πυείκωτον, αὐτὸ μοι παρ-ῆβας, θεραπεῦσαι δέ σε οὐδεὶς ἄλλος, οὐδὲ θεὸς, ἰατρὸς, ἀπὸ καταπαύσασά σε μόνη ἐγώ, καὶ τὸ παραδοξότατον, ἐγὼ μέν σε ποιήσω πλέον πε-ρᾶν, καὶ τῆς ἀρτὶ θεραπείας ἀλγήσῃς ἀρδόμενος, ἀλλ' ἀνέξῃ, καὶ οὐδὲ λίθοις βαπτόμενος, πλὴν γλυκείαν ὀδύνην φοβήσῃ. τί γελᾷς; ἀνεβδέ βλέπεις ἀν-θρωποπόλαρον· οὐ γὰρ μόνα ταῦτα φαῦλα ἐσθίματα παρασκευάζω, ἀλλ' ἤδη τὸ μέ-γα τοῦτο, καὶ λαμπρὸν, τὸν ἄν-θρωπον αὐτὸν ἐσθίειν καὶ σφάτ-τειν καὶ δέρειν καὶ κατακό-πτειν. ἤδιον δὲ τῶν σπλάγχ-νων αὐτῶν καὶ τῆς καρδίας ἅπτο-μαι. τοῦτο μὲν ὀρθῶς, ἔφην, λέ-γεις καὶ γὰρ ἐμοὶ, περέρωθεν καὶ μὲν ἔγνως ὄντα, ἐκ κατακαυμα-τισμὰ Διός, ἀλλὰ θεὸν ἐμπεπη-

erit si quis paulùm deguſtâ-rit. Illa laſciuior admo-dum, & vultu grata: Abi hinc, inquit, ſi ſapis ado-leſcens, miſi tibi mauis vitam eripi, & loca fuge ignis & fuliginis plena. Nam ſi me tetigeris, vulnus tibi infe-retur igneum, quo apud me deficies. ab hoc neque me-dicus alter, neque Deus po-terit te curare: ſed ego te vrens mirum in modum do-lore afficiam, cuius curam haud facilè ſuſtinebis, ne-que lapidibus pulſatus dul-cem vitabis dolorem. Quid autem ridens ita reſpicis hominum coctricem, do-ctam non ſolùm hos viles parare cibos, ſed homines quoque quod his maius eſt, iugulare, pellem adime-re, partiri in fruſta, viſce-ra quoque ipſorum & cor-da rimari? Hoc inquam, enarrâſti rectè: nam me, quanuis procul à te remo-tum, non ſolùm concaleſeci-ſti, ſed ignem in mea viſce-ra, abſque aliqua iniuria

ρμῷ ἐπίθηκας. καὶ ἀπὸ τῶν ἀμμάτων τῶν ἡμῶν, τὸ σόν μοι φανὸν μόνον ὦν, λάτω τὰ σπλάγχνα τὰμὰ ῥίψασα, φρύγας, καὶ ταῦτα, οὐδὲν ἐς λιποῦσα. ὅτι πὸς θεῶν ἔτα σά μι ταύτας, ἃς λίγας ἀπὸ τὰ, τῶν ψικρῶν καὶ ἀθέσμων θεραπόνας. καί μιὰ ἀπὸ σφαγμένον λαβοῦσα, ἄπρι, ὅπως ἂν αὐτὴ ἐθέλης. ἐκ μέγα καὶ ἥδιστον ἐκ τούτου ἀναπαρχάσασα, ἐμὲ τὸ λοιπὸν ὧ. καὶ σαύκατο ἡμῖν ὅπως ἐπαδὰν κατακοιμίσῃ τοὺς λιποπότας, ἔλθῃ ἄσω παρ' ἐμέ, κἀγὼ καθωδήσω, κἂν σαδὲ ἀφικνῖτό ποτε ὁ ἵππαρχος, λουσάμβροι ἐδαπνοῦμεν. καὶ ποτὸς ὦ συχνὸς, ἡμῶν ὁμιλοῦντων ἔτα ὕπνου κατασφακάμενος, ἀνίσταμαι καὶ ἄρχω ἀπάνω, ἵνα ὦκουσ. πάντα δὲ τὰ ἔνδον εὖ παρεσάσατο. ὦ μὴ παθὼν ἔχω ὑπέρφατο, πάπτα δὲ τὴ κλίνῃ παρασήκα, ποτήριον ἔχουσα, καὶ οἷον ἀπὸ τοῦ παρέκπατο, καὶ ὕδωρ ἕτοιμον, καὶ ψυχρὸν καὶ θερμόν. πᾶσα δὲ ὦ αὕτη τῆς Παλαίστρας παρασκευή. τῶν δὲ στρωμάτων ῥόδα πολλὰ κατεπίπασο, τὰ μὲν ἔτω γυμνὰ ἀφ' αὐτὰ, τὰ δὲ κεκυμένα, τὰ

exurenda coniecisti. Itaque te oro, vt mihi salutem afferas his asperis & suauibus, quas dixisti, medelis, méque iam mortuum excoria, vt lubet. Illa his verbis arridens, cùm iam mihi facilis esset propitior, pollicita est, posquam domini issent dormitum, se mecum esse concubituram. Interea cùm rediisset Hipparchus, loti ibimus coenatum. Potus fuit frequens nobis inuicem coëpulantibus. Ego somnum fingens, cùm surrexissem, abij dormitum. vbi omnia mihi optimè intus praparata erant: extrà lectus seruo stratus, mensa iuxta lectum sita, & in ea calix ac vinum vnà cum frigida calidáque aqua. quæ singula dispositæ fuerat Palæstra: quæ & lectum plurimis quoque rosis sparserat, & serta super-

permi-

ἀλλ, τὰ ἀκροάσεις συμπίπτειν μένα, ἀλλὰ τὸ συμπόσιον εὐρὼν ἕτοιμον, ἥμενον τὸν συμπότην. καὶ ἅμα δὲ κατέπλην τὸν λιμπουναν, σπουδῇ παρ' ἐμὲ ἦκε. καὶ ὃς ὑφροσύνη ἡμῶν τὸν οἶνον, καὶ τὰ φιλήματα πεπιάντων ἀλλήλοις. ὡς δὲ τῷ ποτῷ παρακαθάραμεν ἑαυτοὺς εἰς πρὸς τὸν νύκτα, λέγει πρός σε ἡ Παλαίστρα· τοῦτο μὲν πάντως δεῖ σε μνημονεύειν, ὦ νεανίσκε, ὅτι ἐς Παλαίστραν ἐμπέπλωκας, καὶ καί σε νῦν ἐπιδεῖξαι, εἰ γέγονας ἐν τοῖς ἐφήβοις γοργὸς, καὶ παλαίσματα πονηρὰ ἐμαθες παρὰ ἀνδρὸς ἄκρου ἰδεῖν, ἔφην, φεύγοντα μὲν τὸν ἔλεγχον τούτων ὥστε ἀπόδυσαι, καὶ ἤδη παλαίωμεν. ἀλλ' οὕτως, ἔφη, ὡς ἐγὼ θέλω, παράσχου μοι τὴν ἐπίδειξιν· ἐγὼ μὲν, νόμῳ διδασκάλου καὶ ἐπιστάτου, τὰ ὀνόματα τῶν παλαισμάτων, ἃ ἐθέλω, ὑφηγοῦμαι ἑκάστοτε, σὺ δὲ ἕτοιμος γίγνου ἐς τὰ κελευόμενα. καὶ ποιῶν ἅμα τὸ κελευόμενον. ἀνάπαυε, ἔφην, καὶ ἀνάπαυε, ὅπως ἀκινδύνως καὶ ἀσφαλῶς

permiserat ex eis confecta. Ego sympositum promptum videns, compotricem censui expectandam. Illa vt patronam in lecto collocauit, cursitigiò ad me venit. Erat autem hilaritas inuicem nobis & potum & oscula propinantibus, sumpto potu qui nos efficeret in noctem paratiores. Tum illa: Hoc præ cæteris, adolescens, memineris oportet, te in Palæstram incidisse: nunc ostendas licet, an sis factus inter adolescentes agilis & huiusmodi certamina exercitatus. Cui, Haud inquam, defugiam hanc prouocationem, vt iam nudari, & Palæstræ exercitio incumbere sum paratus. Tum illa: Volo obtemperes mihi, ait: ego doctoris & præsidis more, certaminum quibus te exerceri volo, præscribam nomina: tuum erit iussis prompte parere. Manda, inquam, quod lubet, sed aduerte vt nostra certami-

na in

χρῶς τὰ παλαίσματα, καὶ ἱδρῶσας ἴσως. ἀλλ' ἐκδύνοσαμένῳ τἀλῆ ἰώγητα, καὶ σῶσα ὅλη γυμνὴ, ἵνθεν ἤρξατο ἐπιτάδαι· ὦ μειράκιον ἔνδυσαι, καὶ ἀλειψάμενος ἵνα ἔχῃ ἐκ τοῦ μύρου, συμπλέκου ἐμοὶ ἀνταγωνιεῖ, δύο μηρῶν ἐπάσας, κλίνομ ὑπτίαν. ἔπειτα ἀνώτερος ἐποδάλαμ ἐμὲ μηρῶν, καὶ ἐκ σελας ἀώρα, καὶ τῶν ἄνω τὰ σκέλη. καὶ χαλάσας καὶ σῶσαι, ἵνα σε ἀῶ αὐτῷ, καὶ παρεισελθὼν βάλε, καὶ πρῶσας, νύσσε ἔδη ταναχοῦ, ἕως θανῇσι, καὶ ἢ ὀσφὺς ἰσχνέτω. ἔπειτα ἐξελκύσας κατὰ πλευτους, ἐκ βουβῶνος, λάξομ, καὶ πάλιν σωλῆνα ἐς τὸν τοῖχον, ἔπαι, τύπει. ἐπεὶδὰν δ' ἀπλανσμα ἴδῃς, τότ' ἤδη ἐν πιδὰς, ἅμα, κατ' ἐξύ λάσας, σώιχε, καὶ παρῶ μὴ σπεύδαμ, ἀπ' ὀλίγον ἐκπαρτρήσας, σώιχε, ἤδη ἀπαλίνσαι. λαγὼ ἐπεὶ ῥᾳδίως, πάντα ὑπήκουσα, καὶ ἐς τέλος ἡμῖν ἔληξε τὰ παλαίσματα· καὶ λέγω πῶ πρὸς Παλαίσραν, ἅμα, ἐπιγελάσας, na in tempore concinnè cum humore fiant. Illa stans nuda, & exuta veste, imperat: Exue te adolescens, sumptoque unguento aggredere contrà certantem. Femori coniuncto femore, prosterne me resupinam, deinde superincumbens, meis in alium cruribus erectis, femori inhære, & quam queuerfus percute vulnera, telum etiam ferens, quoad fueris defessus, & lumbi bellum egregium peregerint. tum educto telo, rursus illud in inguen iunge, ac validiùs percute, atque insta quousque aduersarium ad parietem impellas. Sed cùm lapsus eris, paululùm tibi indulge, neque festines: postmodum communi marte pugnes. His dictis quum omnia quæ mandata erant, perfecissem diligenter, finisque iam nostri certaminis adesset: tum ego paulò subridens Palæstram alloquor: Magistra, inquam, vides

δ' ἀλδάσκαλε, ὁρᾷς ὅπως ὠχριῶσι καὶ ὠγκώσε σκάπτοντά μοι. σκόπα δή, μὴ οὐκ ἐν κόσμῳ τὰ παλαίσματα καταβάσεις, ἀπὸ γὰρ ἐξ ἄκρων ἐπιτάσεις. ἐκ τοῦ κόρεος πλήξασά με, ὡς φλύαρον, ἔφη, παρίπαδον τὸν μαθητήν. σκόπα οὖν, μὴ πλαγὰς ἔτι πλέω λάβῃς, ἀπὸ λαίου τὸ ἐπιταπόμενα παλαίων. καὶ ταῦτ' ἀποῦσα, ἐπανίστατο ἡ θηραπεύσασα ἑαυτὴν, νικῶ, ἔφη, λέξας, ἄπιρ νικᾷ, καὶ ὕπτον παλαιστὴς, καὶ ἐπιστᾶσα παλαίειν, μὴ ποιεῖν τὰ ἀγενναῖα. μὴ ἐπιθεῖσα ἐπὶ τὸ λίχνος ἐς γόνυ, ἄγε δὴ σὺ ὁ παλαιστὴς, ἔχεσ τὰ μέσα, ὥστε τι νάξας ὑξέαν, ἐπίπρωσον, καὶ βάθυνον. ψιλὸν ὁρᾷς αὐτὸ παρακείμενον, τούτῳ χῆσαι. πρῶτον δὲ κατὰ λόγον, ὡς ἄμμα σφίγγε, ἔπα ἀνακλάσας, ἐμβακε, καὶ σώιζε, καὶ μὴ διδοῦ διάσημα. ἐὰν δὲ χαλάσῃς, ἔπειτα ἐπέρας, ἀνάτιρον μετάβαλε, καὶ κρέσας κρύψον, καὶ σκόπα, ὅπως μὴ ἀναπάσῃς ἔπειτα, ἢ ἐκκινήσας, ἀπὸ

vides vt facilè prompteque paruerim tibi. Sed animaduertas velim, an satis rectè has mihi impoſueris collum ſtationes. commutas enim luctandi genus, aliud ex alio iubens. Illa me in faciem percutiens: Quem negatorem diſcipulum habeo? inquit. Videſis ne vapules, ni dictis pareas. Dehinc ſurgens, ſeſe ad nouum certamen parans: Nunc, inquit, oſtendes ſi viribus validis luctator egregius exiſtas, ſiſque in eo luctandi genere exercitatus, quod genicularium appellant. Tum ſubnixa genibus, in lecto prona: Age tu luctator, mediam corporis partem valenter aggreſſus percute, vulnuſque adige profundius. nudam vides. vtere promptius. ingice introrſius telum, deinde introrſius flectens iterum impellens abſconde & comprime, nec quicquam huic certamini adiicias interualli. Caue autem ne citiùs quàm iuſſerim, telum extrahas, ſed

ἀπὸ δὲ κυρτώσας πολὺ αὐτὸν ὕφιει, καὶ καταβαλὼν κάτω αὖθις πάλιν παρεμβολὴν, θυμοῦται, καὶ κίνου, ἕτα ἄρρω αὐτόν· πέπωκε γὰρ, καὶ πέλανται, καὶ ὕδωρ ὅλον ἔσται σοι ὁ ἀνταγωνιστής. ἐγὼ δὲ ἤδη μίαν ἀναγιγνῶν, ἐθέλω, ἔφην, καὶ αὐτὸς, ὦ διδάσκαλε, παραγγέλματα ὁπόσα ἐπιτάξεις. σὺ δὲ ὑπάκουσον ἀναπαύσας, καὶ κάθησον, ἕως τὰ λοῦσα κατὰ χεῖρας, πάραγε τὸ λοιπὸν, καὶ κατάμαθε, καὶ μετὰ τοῦ Ἡρακλείους παρεκαθοῦσα, ἤδη κοίμισον, ἐν τοιαύταις ὕδασι νῶν, καὶ παιδιᾶς παλαισμάτων, ἀγωνιζόμενοι νυκτὸς νοῦς ἀγῶνας, ἐπιφανούμεθα. καὶ δὴ ποθὲν μὲν ἐν τούτῳ φύσει, ὥστε τῆς ὡς τὴν Λάρισσαν ὁδοῦ παντάπασιν ἐπιλελῆσθαι. καί ποτε ἐπὶ νοῦν μοι ἦλθεν ἐς τὸ μαθεῖν, ὧν ἕνεκα ἦλθον· καὶ φημὶ πρὸς αὐτὴν, ὦ φιλτάτη δέξον μοι μαγγανεύουσαν, ἢ μετάμορφα μήνευε τὴν δέσποιναν· πάλαι γὰρ τῆς παραδόξου ταύτης θέας ἐπεθύμουν, μάλιστα, εἴ τι ὄψει εἰδὰς, αὐτὴ μαγγάνευσον· ὥστε φαιδρόν μοι ἄνθος ἐξ ἄνθους ὄψει

sed incuruans aduersarium insequere: quo prostrato rursus certamini incumbe, quoad lassus victusq; desicias, & sudore sis madefactus. Ego in risum effusus: Vellem, magistra, inquam, à me quoq; aliqua huiusmodi tibi præcepta tradi, in quibus mihi obtemperes velim. sed iam id erige, ponens sedens data dextra mihi reconcilieris: nam tempus est iam dormiendi. His volutatibus atque exercitijs nox traducta, obliuionem penitus attulit itineris in Larissam. Cùm autem in mentem venisset occasio quæ cupiebam discendi: O dulcissima Palæstra, inquam, ostende, oro te, dominam tuam suis præstigijs vsam in aliquam se formam vertentem. Iamdudum enim alias quod huiusmodi mirandum spectaculum videre exopto, sed à te præcipuè, si quod nosti.

ψαρ, οἶμαι δ' καὶ σὺ οὐκ ἀ-
πείρως τῆς δ' τῆς τέχνης
ἔχειν· τοῦτο δὴ οὐ παρίτε-
φον μαθὼν, ἀλλὰ παρὰ τῆς
ἐμαυτοῦ ψυχῆς λαβὼν, οἶ-
δα. ἐπεὶ μετὸν παῖδα ἀδα-
μάντινον, ὡς ἔλεγόν σε γυ-
ναῖκα, ἐς μιθριμίαν γυνα-
κα τὰ ὄμματα ταῦτα ἐρω-
τικῶς ποτε ἐκτάναντα, συλ-
λαβοῦσα τὴν τέχνην ταύτην, αὐ-
τομάλωτον ἴχες, ἐρωτικῷ
πολίμῳ ψυχαγωγοῦσα· ἀ δ'
Παλαίστρα· παύσαί, φησι,
προπαίζων. τίς γὰρ ἀδὴν
δυνάτα μαγῶσαι τὸν ἔρω
τα, ὄντα τῆς τέχνης κύριον.
ἐγὼ δ', ὦ φίλτατε, τοῦτον μὲν
οἶδα οὐδέν, μὰ τὸν Διφα-
λῆν τὸν σόν, καὶ τὸν δ' τὸν
μακαρίαν ἰυνῆν, οὐδ' ἦν
γράμματα ἔμαθον. καὶ δὴ ἐ-
σπουδα, βάσανον ὅσα τυγ-
χάνει ἐς τὸν αὐτῆς τέχνην.
ὡς μοι καιρὸς ἐπιτρέψει, πα-
ράσομαί σοι ἀ-
δὴν μεταμορφουμένην τὸν
πετηνὸν. καὶ τότε μὲν ἐπὶ

noſti, quam credo mini-
mè huius artis ignaram. hoc
à nullo alio te præter (quæ
anima mea es) percipere
cupio. Me quidem qui ha-
ctenus velut ἐ adamanti-
nus (vt aiunt) in nullam
vnquam mulierem oculos a-
morit causa conieci, ſeruum
effeciſti, animo amatorio
deuictum. Tum Palæſtra:
Iocaris, inquit. Quis enim
cantibus ſuperare amorem
poteſt eius artis magiſtrum?
Ego per hoc caput, ac be-
neuolentiam erga te meam
iuro, me (neque enim lite-
ras noui) inſciam horum
penitùs eſſe: verùm ſi fa-
cultas dabitur, dabo ope-
ram, vt videre queas domi-
nam in aliam formam trãſ-
mutatam. His dictis, quum
dormiſſemus, paucis diebus
pòſt quum nunciat mihi Pa-
læſtra dominam ſe in auem
cõuerſuram, vt adſuũ amа-
torem

τούτοις ἐκοιμήθημεν. ἡμέρας δ' ὑστέρου οὐ πολλῆς, ἀγγέλ-
λει μοι ἡ Παλαίστρα, ὡς ἡ δέσποινα αὐτὴν μέλλοι ὄρνις γί-
γεσθαι,

νομφὴ, πότνια θεὰ ἐστὶ ἡ φθέγξομαι. λάχνῳ νῦν. ἔφλω, ὁ καιρὸς, ὦ Παναίσχα, τῆς ἐς ἐμὲ χάριτος ἥξει τὸν ἐπιθυμίαν ἐπιθυμίας, βάρβα, ἔφη, κἀπειδὴ ἐσπέρα ἐγένετο, ἄγει με λαβοῦσα πρὸς τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἔνθα ἐκάθευδον, καὶ κελεύει με προσάγειν ὁπῇ τινι τῆς θύρας κατέλυε καὶ ἀφεσκοπεῖν τὰ γιγνόμενα. ὁρῶ νῦν τὴν μὲν γραῦν ἀποδυομένην, ἔπειτα γυμνὴν ὦν λύχνῳ προσελθοῦσα, καὶ κόκκους δύο λαβοῦσα, τὸν μὲν λιβανωτὸν ὦν πυρὶ ζῶν λύχνου ἐπίθηκε, καὶ σᾶσα, πολλὰ ζῶν λύχνου ἐκατελάλησεν, ἔπειτα κιβώτιον ἀφεῖσα ἀνοίξασα, πολλὰ πολλὰς ἔχον πυξίδας ἐν αὐτῷ, ἔνθεν ἀμαυρᾶται, καὶ πρόσφορα μίαν. ἃ δ' ἔχεν ἐμβεβλημένον, ὅ, τι μὲν ἐκ οἶδα, τῆς δ' ὄψεως ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἕλαιον αὐτὸ ἐλόκα ἔνεκα. ἐκ τούτου λαβοῦσα, χρίεται ὅλη, ἀπὸ τῶν ὀνύχων ἀρξαμένη τῶν ἀκρων, καὶ ἄφνω πῦρ ἀναφύεται αὐτῇ, καὶ ῥῖγος ἐκ

torem aduolet: Nunc tempus, inquam, adest, quo diutino nostro desiderio possit facere satis. Bono animo sis, ait, & quum iam nox aduentaret, me apprehensum ad ostium domus ducit in qua illi dormiebant, meq; iubet per rimulam ostij introspicientem, quæ fierent, animum aduertere. Video patronam deposita veste nudam prodire, accensa lucerna, duo tenentem grana, quorum altero thuris ardenti lucernæ imposito, multa in lumen locuta est. Deinde grandiusculam referans arcam, plures continentem pyxides, vnam effert, quid in ea contineretur, incertum: sed quàtum oculi conijcere poterant, oleo plena videbatur. Ex hoc assumens, à summo vsque ad imas partes totum corpus perunxit, statimque alæ innascuntur illi, & rostrum corneum & aduncũ: omni-

φρατίην, καὶ γρυπὸς ἐγένετο, καὶ ἀπὸ κ, ὅσα ὀρνίθων πτερὰ, καὶ

κὴ σύμβολα πάντα ὤχρι, κὴ
λῶ ἄπιο οὐλήν, ἢ κόραξ νυκτὶ
εικὸς. ἐπεὶ δ' ἔδην ἑαυτὸν ἐ-
πιρωμένον, κράξασα ἀλύων,
κὴ οἷον ἐκεῖνο οἱ κόρακες, ἀ-
νεκάσα ὤχετο, πετομένη ἔ-
ξω, διὰ τῆς θυρίδος. ἐγὼ δ' ὄ-
ναρ ἐκεῖνο ὁλόμην ὁρᾶν, ὅτις
λαμπυρὶς τὰ ἐμαυτοῦ βλε-
φάρων ἀπόμοιο· οὐ πιστεύων
τοῖς ἐμαυτοῦ ὀφθαλμοῖς, οὔθ'
ὅτι βλέπουσιν, οὔθ' ὅτι ὑγρὸς
κόρασιν. ὡς δ' μόλις κὴ βρα-
δέως ἐπεπόμην, ὅτι μὴ καθεύ-
δω, ἰδιόμην τότε τῆς Πα-
λαίστρας πρῶσαι λάβοι, κὴ
χρίσασαν ἐξ ἐκείνου τοῦ φαρ-
μάκου, ἰδεῖν πίτιωθαί μι· ἐ-
βυλόμην γὰρ πρᾶ μαθεῖν,
ἀ μεταμορφωθεὶς ἐκ τοῦ ἄν-
θρώπου, ἔτα κὴ πλὼ ψυχλὸν
ὄρνις ἔσομαι. ἀ δὲ τὰ ἀμάξ-
τιον πανοίξασα, κομίξα πλὼ
πυξίδα. ἐγὼ δ' σπεύδων ἤδη,
ἀφῆδσας, χίω ὅλον ἐμαυ-
τὸν, κὴ ὄρνις μὴ οὐ γίγνο-
μαι, ὁ δυσυχὴς, ἀπά μοι οὐ-
ρὰ ὄπιθεν ἐξῆλθ κὴ οἱ λά-
κτυλοι πάντῶ ὤχοντο, ἐκ οἷδ'
ὅπου. ὄυνυχας δ' τοὺς πάντας
τέσσαρας ἔχον, κὴ τούτους ἀκρ ἄπιο, ἢ ὀπλάς· καί μοι αἱ χεῖ-

omnisque in auem conuersa est nocturnæ cornici persimilem. Vt verò se volantem aspexit, asperè cantans, proaut hæ aues volent, perque ostium euolans, abijt. Ego qui mihi videbar in somnium vidisse, palpebras oculorum tetigi, nequaquam oculis fidens, aut quòd ea aspexerim, aut quòd essem excitatus à somno. Tandem vt vix sensi me haudquaquam dormire, Palæstram rogaui, vt ego quoq; eo vnguento vnctus in auem commutarer. cupiebam enim experimento discere, an ex hoc anima quoque auis possem fieri. Illa ostium domus aperiens, pyxidem profert, ex qua festinans exutus perungor totus: auis verò infelix nequaquam fio, sed cauda euestigiò à posteriori innascitur parte. digiti omnes nescio quorsum abierint, vngues in quatuor vngulas versi, manus

ρῶ καὶ οἱ πόδες, ἀτλώτες πόδες ἐγένοντο· καὶ τὰ ὦτα μακρὰ, καὶ τὸ πρόσωπον μέγα. ἐπὶ δὲ κύκλῳ περισκοπῶν, αὐλὸν ἑώρων ὄνου φωνὴν ἀνθρώπου, ἐς τὸ μιμήσασθαι τὴν Παλαίστραν, οὐκέτι ἔχον, τὸ δὲ χεῖλος ἐκτείνας ἐάτῳ, καὶ αὐτῶν ἐπὶ σχήματι, ὡς ὄνος ἐποδλίπων, ἐτιθάλευ αὐτὴν, ὅσα δυνάμεις. ὄνος δὲ ἀντὶ ὄρνιθος γινόμενος. ἐμὲ δὲ ἀμφορίρας τῶν χειρῶν τυψαμένην τὸ πρόσωπον, τάλαινα, ἔφην, ἐγὼ, μέγα ἔργασμαι κακόν. σπεύσασα γάρ, ἥμαρτον ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν ἀνδίδων, καὶ ἄπλοῦν ἔσαδον, οὐχὶ τὴν τὰ λιρὰ φέρουσαν. ἀλλὰ θάρρει μοι, ὦ φίλτατε· ῥᾴων γὲ ἔσῃ τούτου θεραπεία. ῥόδα γὲ μόνον ἃ φάγοις, ἀποδύσῃ μὲν αὐτίκα τὸ ὀνῶδες, τὸν δὲ ἐρασμόν μοι τὸν ἐμὸν ἀνήσεις ἀποθέσθαι. ἀλλά μοι φίλτατε, μίαν νύκτα τὴν παροῦσαν ἐν τῷ ὄνῳ, ὄρθρου δὲ ἀραμένη, οἴσω σοι ῥόδα, καὶ φαγὼν ἰαθήσῃ.

nus ac pedes iumenti crura effecta auriculæ longæ, magna facies: quæ omnia circumspiciens, [h] cognoui me asinum euasisse. Vox hominis ad querendum de Palæstra defecerat, sed labia demittens, ipsamq; qua poteram forma respiciens, accusabam, quòd me pro aue in asinum vertisset. Ilia manibus demulcens caput: Miseram me, inquit, quantum mali feci: festinantem similitudo pyxidum me decepit, non capientem ea quibus homines in aurem cõmutantur. Sed confide, anime mi, facilis erit huius erroris cura. nam si rosas comedes, statim exues iumenti formam, & in amatorem meum redibis. ac vna nocte æquo forsan animo: asini formam diluculo curabis. afferam sanè rosas, quas tu edens, fies homo. Hæc quum dixisset, tractans me, & aures, & reliquum corpus demulcebat.

Ego

ταῦτα εἰπὼν, καταψάσασά μου τὰ ὦτα, καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα.

ἐγὼ

ἐγὼ δὲ τὰμὲν ἄλλα ὅλως ἠλίθιος, τὰς δὲ φρένας, καὶ τὸν νοῦν ἄνθρωπος ἦν ὁ Λούκιος, πλὴν τῆς φωνῆς. πολλὰ οὖν καθ' ἑαυτὸν μεμψάμενος τὴν Παλαίστραν, ἐπὶ τῇ ἁμαρτίᾳ, δακὼν τὸ χεῖλος, ἀπῆα, ἵνα ἐπισάμην ἐσῶτα τὸν ἑαυτοῦ ἵππον, καὶ ἄλλον ἀληθινὸν ὄνον ὄντα ἵππάρχου. οἱ δὲ αἰσθόμενοί μου ἔξω παιόντα, λάσαντος μὲν τοῦ χόρτου αὐτοῖς λοιπὸν ἐπεσήρχομαι, τὰ ὦτα μὲν ταπεινώσαντος, ἕτοιμοι ἦσαν τοῖς ποσὶν ἀμύνειν τῇ γαστρί. ἐμὲ δὲ σώας, ποιῆσαι μέν τις φατνῆς ἐπέχων ῥᾶσα ἐσῆλθεν ἐνίλλων. ὁ δὲ μοι γέλως, ὀχληθμὸς ἦν. ταῦτα γὰρ ἐνενόουν πρὸς ἑαυτὸν, ὦ τῆς ἀπάρου ταύτης φιλοσοφίας· τί δὲ, ἢ λύκος ποτὲ ῥήσειεν, ἄλλό τι θηρίον; κινδυνώδεταί μοι, μηδὲν κακὸν ποιησάσῃ, διαφθαρῆναι. ταῦτα ἐνοῦν, ἤγνόουν ὁ δύσμορος τὸ μέγιστον κακόν. ἐπὰ γὰρ ἦν ἤδη νυξ βαθεῖα, καὶ σιωπὴ πολλὴ, καὶ ὕπνος ὀλιγίστους, ὡρᾶν μὲν ἔξωθεν

Ego corpore asinus, sensu tamen mente que hominis fungebar, ipse ille Lucius, præter vocem. Mecum igitur multus erat, tum Palæstræ conquestus, labiaque mordens abij vbi sciebam equum meum & alium verum asinum Hipparchi esse. Qui vt me ingressum conspexere, veriti ne fœnum ipsorum comederem, demissis auribus parati erant ad me calcibus repellendum: quod ego perpendens, longè à præsepe recessi, stans ac mecum rides: sed risus ruditus erat. Cœpi verò interim mecum cogitare: Quid si lupus nunc aliquis ad nos intret, aut alia fera insultet mihi, qui nihil mali commisi? Hac detentus cura, timebam aliquam malam futuram esse fortunam. Nox enim intempestæ cùm esset, ac silentium & dulcis somnus, strepitus quidam exterius tanquam effossi parietis esset factus:

καὶ διωρύττετό γε καὶ ὠθεῖ ἤδη εἰσιόντα, ἄνθρωπον δίξασθαι δυναμένην. καὶ ὧδε ἄνθρωπος καὶ ταύτῃ παρῆν, καὶ ἄλλος ὁμοίως, καὶ πολλοὶ ἔνδον ἦσαν, καὶ πάντων ἔχομεν ξίφη. εἶτα κατακόψαντες ἔνδον, ἐν τοῖς δωματίοις, τὴν ὑπαρχοῦσαν τῶν Παλαίστραν, καὶ τὴν ἐμὴν οἰκίτιν, ἀφῆκαν τῶν οἰκίαν κίνησιν, ταῖς χρήμασι, καὶ τὰ ἱμάτια, καὶ τὰ σκεύη νομίσαντες ἐξεῖναι ἕκαστον ἄρασθαι ἔνδον ἅπαντα κατελέιπετο, κἀβάντων τῶν τὸν ὄνον, καὶ τὸν ἵππον ὑπάξαντων, ἅπερ ἐδύναντο ἐβάστασαν, ἐπικατίδυσαν ἡμῖν. καὶ οὕτω μέγα ἄχθος φέροντας ἡμᾶς, ξύλοις πατάξαντες, ἔλαυνον, ὡς ἦν τὸ ὄρος ἀπότομον ὁδῷ φῶν παρόμενοι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα πτλῶν, οὐκ ἔχω ἀπεῖν ὅ, τι ἔπασχεν ἐγὼ δὲ ἀνυπόδητος, ἀσυνήθης ἀπιὼν, πέτρας ὀξείας ἐπεβάινων. τοσαῦτα σκεῦη φέρων, ἀπολλύμην καὶ πολλάκις πεσόντα μου καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐξεγεῖραι, καὶ ὠθεῖ ἄλλος ὄπισθεν κατὰ τῶν μέρων ἔκαιε ἀὰ ξύλῳ. ἐπὶ δὲ πολλάκις, ὦ Καῖσαρ,

Iamque adeò dirutus erat, vt ingressui hominis pateret. Tum vnus & item alter, pluresque intrant, armati omnes. Hipparchum, Palæstram, ac seruum meum colligant, domum spoliant: pecuniam, vestem, omnémque supellectilem auferunt, adeò vt nil relinqueretur domi. Tum me equumque atque alterum educentes asinum strauerunt, impositisque rebus quas apportauerant ad graue onus, ligno nos abigentes, ad montes via desueta effugerunt. Ignarus eram quantum presti pondere mei socij paterentur laboris, egodesuetus absque soleis iter facere, saxis præacutis admodum offendebar: ideóque sæpiùs cespitans deficiebam sub pondere: sed eueftigiò vir subsequens me sæpiùs feriebat baculo, quum Cæsaris

ἀνάρ, ἀναβοῆσαι ἐπιθύμουν, οὐδὲν ἄπο, ἢ ὠγκώμιλλ, καὶ τὸ μὲν ὦ, μέγιστον καὶ μεγαλοφωνότατον ἐβόων, τὸ δὲ Καῖσαρ, οὐκ ἐπηκολούθει· ἀλλὰ μᾶλλον καὶ δὶ αὐτὸ τοῦτο ἐτυπτόμην, ὡς παραδιδοὺς αὐτοὺς τοὺς νυκτομάχους. μαθὼν δέ, ὅτι ἄπο ἐβόων, ἔγνων σιγῇ πρᾶξαι, καὶ κατεδαπάναν τὸ μὴ παύσασθαι ἐπὶ τούτῳ ἡμέρα τις λοιπὴ ἦν, καὶ ἡμεῖς ὄρη πολλὰ ἀνεβεβήκαμεν, καὶ σώματα δὲ ἡμῖν διαμοῦ ἐπέκειτο, ὡς μὴ πλειβοσκόμενοι, πλὴν ὀλίγα τὸ ἄκεστον ἀναπίσκοιμεν. ὥς τι ἴσως τότε καὶ ἔμελε ὄν. ἐπεὶ δὲ λοιπὸν αὐτὸ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, καταλύομεν ἔτι τινὰ ἔπαυλιν σωμάτων ἐπήνοις ἀνθρώπων, ὅσον λοιπὸν ἐν τῷ γινομένῳ σκοπᾶν. καὶ γὰρ ἐλήμασιν ἐσπάλοντο ἀπίλους, καὶ καταλύειν ἐκέλευον αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ἐπαύλει. καὶ παρέβαλον κάκεῖσον, καὶ τοῖς πλούσιοι ἡμῖν παρέβαλον κεκεῖθεν· καὶ οἱ μὲν ἀρίστων, ἐγὼ δὲ ἐπένων μὲν λαικῶς. ἀλλ' ἐπειδή ποτε κεκλὰς ὑμᾶς

saris innocens præsidium, pro vace ruditum edebam, ô, solùm absurdè proferens voce maxima: Cæsaris verò nomen minimè sequebatur: & ob hoc vapulabam magis, veluti qui ruditu proderem nocturnos fures. Nil ergo proficiens rudendo, statui verbera silentio redimere. Iam dies aderat, & nos multos transieramus montes, religati ora, ne pascendo iter moraremur. Meridie ad diuersorium quoddam peruenimus hominum quibus cum nostris latronibus veterem esse consuetudinem, tum ex mutua salutatione, tum ex oculis poterat percipi. Iubent illi sarcinas deponere, & prandium parant. Nobis iumentis hordeum præbuêre: quod quum cæteri comedissent, ego valde esuriens (nam is cibus mihi esui difficilis erat) cogitans quare famem sedarem, hortulum retrò diuersorium conspicio, multis oleribus

φμὰς ἀριστήσειν, ἐσκοπούμην δ, τι καὶ καταφάγοιμι. ὁρῶ δὲ κῆπον αὐτοῦ ὄπισθεν τῆς αὐλῆς, καὶ ἄχι λάχανα πολλὰ καὶ καλὰ, καὶ ῥόδα ὑπὲρ αὐτῶν ἐφαίνετο. ἀλλὰ λαθὼν παύσας τοὺς ἔνδον, ἀσχολουμένους περὶ τὸ ἄριστον, ἔρχομαι ἐπὶ τὸν κῆπον, τῶν μὲν ὠμῶν λαχάνων ἐμπλησθεὶς σόμβρου, τῶν δὲ, τῶν ῥόδων ἕνεκα. ἐλογιζόμην γὰρ, ὅτι ἥδιστα φαγοῦσι τῶν ἀνθέων, πάλιν ἄνθρωποι ἔσομαι. ἔτα ἐμβὰς ἐς τὸν κῆπον, θριλάκων μὲν καὶ ῥαφανίδων οὐ φιλόνομαι, ὅσα ὠμὰ ἰδίᾳ ἄνθρωποι, ἐνεπλήσθην· τὰ δὲ ῥόδα ἐκεῖνα, οὐκ ἐῶ ῥόδα ἁλυσιτελῆ, τὰ δ' ἐῶ ἐκ τῆς ἀγορᾶς. πάφνης φυόμενα, ῥόδα ἐκεῖνα. λάφυλα αὐτὰ καλοῦσιν ἄνθρωποι, κακὸν ἄρειον ὄνῳ τοῦτο παντὶ οὐ ἵππῳ· φασὶ γὰρ ἢ φαγόντα ἀπεθάνατον αὐτίκα. ἐν τούτῳ ὁ κηπουρὸς ἀφόμοιος, καὶ ξύλον ἁρπάσας, ἀσκαθὰν

plenum, in quo & roſæ eſſe videbantur. Itaque videns omnes prandio intentos, ac cedo ad hortum, tum vt paſcerem olera, tum vt ederem roſas, quibus in cibum ſumptis, ſperabam me in hominem reuerſurum. Hortum ingreſſus, raphanos, lactucas, atq; apium, quibus etiam crudis vtuntur homines, ad ſaturitatē comedi. Quæ viſæ fuerant, non erant roſæ, ſed lauri ſylueſtris flores. [k] *Laurum vocant homines, malum & aſino & equo cibum, cùm ferant ex eo edentes eueſtigiò mori. Hoc aſpiciens horti cuſtos, rapto ingreſſus ligno, vt olera ita depaſta vidit, tanquam irati domini erga fures deprehenſos ſolent, neq; natibus, neque lateribus pepercit: atres inſuper ac totum caput fuſte contriuit. Ego iam verbe-*

ἐς τὸ κῆπον, καὶ τὸ πολίμιον ἰδὼν, καὶ τῶν λαχάνων τὸ ὀλιθρον, ὡς πᾶσι τοῖς λιμώττουσι μισοπόνηρος καὶ κλέπτην λαβὼν, οὕτω μισοπόνηρον ξύλῳ. μάτην πλουτῶν φασάμην, μάτην μηρῶν. καὶ μὲν καὶ τὰ ἔτα μου κατέκλασε, καὶ τὸ πρόσωπον συνέτριψεν. ἐγὼ δὲ ἐκεῖνον

ἐλπίτ' ἀνεχόμην, ἀφλακτί-
στας ἀμφοτέρως, καὶ καταβα-
λὼν ὕπτιον ἐπὶ τῶν λαχά-
νων, ἔφυγον ἄνω ἐς τὸ ὄρ-
ος. ὁ δὲ, ἐπειδὴ ἔδακ δρόμῳ ἀ-
πιόντα, ἀνέκραγε λύσαι τοὺς
κυνας ἐπ' ἐμέ. οἱ δὲ κυνῶν πολ-
λοί τε ἦσαν καὶ μεγάλοι, καὶ
ἄρκτοις μάχεσθαι ἱκανοί, ἔ-
γνων, ὅτι δὴ διασπάσονταί
με οὗτοι λαβόντες. καὶ ὀλί-
γον ἐπετείνεσθων, ἔνεστα τῆ-
δὲ τὸ δοῦ γόνυ, παλιν-
δρομῆσαι μᾶλλον, ἢ δακῶν
δραμεῖν. ὀπίσω δὲ ἀπῆσαν, καὶ
ἅσπερ με αὖθις ἐς τὼ ἵππω
πιν. οἱ δὲ τοὺς μὲν λυσας, δρό-
μῳ ἐπιφερομένους ἰδόντες,
καὶ διαδύσαν ἐμὲ δὲ καὶ-
οντες, οὐ πρότερον ἀφῆκαν,
πρὶν ἢ ἅπαν τῆς ὀδωδυίας πολυ-
τα τὰ λάχανα κάτωθεν ἐξ-
μίσαι. καὶ μὲν ὅτι ὀλοιπος
φῶν ὥρα ἦν, τὰ βαρύτατα
τῶν ἐνεμμάτων καὶ τὰ πλεῖ-
στα ἐμοὶ ἐπέθηκαν, διὰπεδον
τότε οὕτως ἐξελαύνομεν. ἐπὰ
βαπηγόρων ἤδη, καὶ μάλιστά
τι, καὶ φορτίῳ ἀχθόμε-
νος, καὶ ὀπλὰς ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐκτριμμένος, ἔγνων αὐτοῦ
καταπαύειν, καὶ μάλ' ἂν ἀποσφάξαι με τοῖς πλησίον,

verberū impatiens, cum ambobus calcibus resupinum supra olera strauissem, aut fugi ad montes: quod ille vt animaduerit, canes aduersus me incitauit. Hi cùm plures essent, atque ad vrsos expugnandos validi, veritus ne me dilaniarent, si me comprehendissent: decreui satius esse domum reuerti. itaque eodem cursu ad stabulum cucurri. sed ego verberibus & onere admodum defatigatus, vngulis insuper de via contritis, decreui me inuita profiteri, neque exurgere, etiam si me verberando necassent. eo

ἀναπαύσασθαι ποτε τοῦτο ἐπίασας μέγα μοι ὄφελος ἐγένετο ἐν τῷ βαλλαντίῳ· οὐδὲν γὰρ ὅτι πολυτελὲς ἐπεφέρμην, τὰ μὲν ἐμὰ σκεύη διεμοῖρα τῷ τρίτῳ, καὶ τῷ ἀμείνονι, ἐμὶ δὲ αὐτὰ ἑαυτοῖσι κεῖσθαι τοῖς λύκοις. ἀλλά τις λαίμαργος βάσκανος, σωρὸς τῶν ἐμῶν βουλευμάτων, ἐς τἀναντίον μετεμόρφωσεν· ὁ γὰρ ἕτερος ὄνος, ἴσως ἐμοὶ τὰ αὐτὰ νοήσας πίπτει ἐν τῇ ὁδῷ. οἱ δὲ τὰ μὲν πρῶτα, ξύλοφορήσοντες, ἀναπαύσασθαι τὸν ὄνον ἐκέλευον. ὡς δὲ ὁ κόπος ἐπέπαυτο τοῖς πολλοῖς, λαβόντες αὐτὸν, οἱ μὲν τὸν ὦτον, οἱ δὲ τὰς κέρας, ἀνίστασαν ἐπαμῶντες. ὡς δὲ ὁ λίθος, ἔκειτο γάρ, ὡς μὴ κινήσειε. ἐν τῇ ὁδῷ ἀπυροφανεῖς, λογισάμενοι ἐν ἀπόκλοις, ὅτι δὴ μάτην πονέσει, καὶ τὸν χρόνον τῆς φυγῆς ἀναλίσκουσιν, ὅπως νεκρῷ παρισταίνοντο, τὰ μὲν σκεύη πολλὰ, ὅσα ἐκόμιζεν ἐκεῖνος, διανέμουσιν ἐμοί τε καὶ τῷ ἵππῳ, τὸν δὲ ἄθλιον, κοινωνὸν μὲν τῆς ἀχθοφορείας καὶ τῆς ἀθυμίας, λαβόντες, ἔξω ἐποτίμησαν ἐν τῶν σκιῶν, καὶ σκαίροντα ἔτι ἀπέδοσαν ἐς τὴν ἐρημίαν. ὁ δὲ ἀπὸ κάτω, τὸν θάνατον ὀρχούμενος. ἐγὼ δὲ

eo pacto speraui illos necessitate compulsos, sarcinam qua pressus eram inter equũ & asinum partituros, meq; vt inutilem relicturos lupis. Sed nescio quis dæmon inuidia motus, mea cõsilia in cõtrarium vertit. Nam alter asinus fortasis idem cogitans, in via cecidit, quem illi miserum baculis percutientes, vbi exurgere nequibat, neque prodesſent verbera, alij cauda, alij auribus apprehensum surgere impellebãt. Cùm vano labore incassum tempus tererent, (asinus enim in via stratus veluti lapis iacebat) illi ad fugam intenti, ne frustra tardarent, dempta ab asino onera, mihi & equo imposuerunt: asellũ verò miserum, captiuitatis & oneris ferendi socium, abscisiis ense cruribus, adhuc semianimẽ è loco præcipiti dejiciunt. mors illi attulit laborum finẽ. Ego vi-

dens

ἔρῶ ἐν ὧ σωφρονιπόρῳ τῶν ἐμῶν βουλευμάτων τὸ τέλος, ἔγνων φέρειν ὀχθος τὰ ἐν ποσί, καὶ προθύμως ἐπὶ πατεῖν, ἐλπίδας ἔχων πολυτους, ποτὲ ἐμπεσεῖσθαι ἐς τὰ ῥόδα, μάλιστα τοῦτον ἐς ἐμαυτὸν ἀναστησάμενος· καὶ τῶν λοιπῶν ἀπήνων, ὡς ἐκ ἔτι πολὺ τῆς ὁδοῦ, καὶ ὅτι καταλύσουσι λοιπὸν, ἵνα καθαμίλλησιν ὡς πολυτα ταῦτα θρόμῳ ἐκομίζομεν. καὶ κατὰ τὴν ἑσπέρας ἤλθομεν ἐς τὰ οἰκεῖα. γραῦς δ' γαυὶ ἔνδον καθεζομένη, καὶ πῦρ πολὺ ἐκαίετο. οἱ δ' πολύλαινα, ἄπορ ἐντυγχάνομεν ὑμῖν ἐλομίζοντο, ἅσα κατέφαγεν. ἔτα ἤρετο τὴν γραῦν, ὅτι τί ἔτα καθίζη, καὶ οὐ ποσπεράζεις ἄριστον; ἄλλα πολυτα, ἔφη ἡ γραῦς, ἀφειπὶ ὑμῖν. ἄρτοι πολλοὶ, οἴνου παλαιοῦ μέθοι· καὶ τὰ λοιπὰ δ' ὑμῖν τὰ ἄγεια σκεάσασα ἔχω. οἱ δὲ τὴν γραῦν ἐπαινέσαντες, ἀφελυσάμενοι, ἀλάφουζο πρὸς τὸ πῦρ. καὶ νίψαντες ἔνδον ὕδωρ θερμὸν ἔχον, ἀφυσάμενοι ἔνθεν, καὶ καταχριόμενοι, αὐτοσχεδὸν ὡς λουτρῷ ἐχρίσαντο, ἄτα

dens quorsum mea euasisse sent consilia, statui æquo animo ferre sarcinam, & prompte iter conficere, sperans rosis aliquando repertis, me prstinam formam recuperaturũ: præsertim cùm ex latronũ percepissem verbis parum itineris superesse ad locum in quo depositis sarcinis manerent, meq; etiam cursu, si opus fuerit, ad proficiscendum paro. Ante vesperam venimus domum. Anus vetula intus sedebat ad ignem. illi depositis sarcinis vetulam rogant cur sedeat, ac non potiùs prandium paret. Illa omninò esse se prompta ait, panes plurimos, vinum vetus, ac syluestres carnes. Collaudata vetula, vestibúsque depositis ad ignem se oleo vnxerũt, Vas erat æquæ plenum calidæ, qua se lauerunt. Superuenẽte paulò pòst adolescentes, aurum, argentum, vestes,

ἅτα ὀλίγον ὕστερον ἦκον νυμφίοισι ποθοὶ, λομίζοντες σκεύη πλῆσαι, ὅσα χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ ἱμάτια, καὶ κόσμον γυναικεῖον, καὶ ἀνθρώπου πολλοῦ, ἐποιεῦντο δ' οὗτοι ἀπάλοις καὶ ἁπαλὰ τοιαῦτα ἔνδον καθίζοντες, ὁμοίως ἐλέσαντο καὶ οὗτοι. λοιπὸν μιτὰ ζῶντο, ᾧ ἄεισον λαγχάνει, καὶ κόγ' πολὺς ἦν ὧν συμποσίῳ τῶν ἀνθρωφόνων. ἡ δ' γραῦς ἐμοὶ καὶ ᾧ ἵππῳ λειθὰς παρέθηκεν, ἀπ' ἐκείνου δ' μὴ σπουδῇ τὰς λειθὰς κατέπινον, δηδιὼς, οἷα ἄκρος, ἐμὲ τὸν σιωπέοντα· ἐγὼ δ' ἐπαθὰν ἐδόκουν τῇ γραῒ ἐξοῦσαν, τὸν ἔνδον ἄρτον κόθιον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ καταλιπόντος τὴν γραῦν, καὶ νεανίσκον ἕνα, οἱ λοιποὶ πολεμοῦντο ἐπὶ ἔργον ἀπήσαν. ἐγὼ δ' ἔσχον ἐμαυτὸν, καὶ τὴν ἀκαιρίαν φρονρᾶν· τῆς μὲν γὰρ γραὸς καταφρονοῦσα ᾤμην μοι, καὶ φυγᾶν ἐκ τῶν ἐπόντων ὁμμάτων δύνασθαι, ὁ δ' νεανίσκος μίγας τις ἦν, καὶ φοβερὸν ἔδειπνε· καὶ τὸ ξίφος ἀπὸ κέφαλῆς, καὶ τὴν θύραν ἀεὶ ἐπέχε. τεταρτάῳ δ' ὕστερον ἡμέρᾳ, μεσούσης σχεδὸν τῆς νυκτὸς

stes, ac muliebrem, virilémque ornatum portantes, communem omnibus prædam: quibus rebus intus delatis, eodem & ipsi pacto se lauerunt. Erat illis prandium fertile, sermo homicidarum varius. Anus mihi & equo hordeum præbuit. Ille cibum auidè vorauit, timens (vt par erat) ne essem in edendo socius. Vbi mulier abest, ego panem, qui intus erat, comedi. Postridie relicto cum vetula adolescente quodam, ad opus suum abierunt. Ego sentiens custodes mihi impositos diligentes, ingemiscebam. Ac anum quidem contemnebam, cùm facilè ex eius conspectu aufugere possem. Sed adolescentem præcinctum ense in me sæpiùs respicientem, atque adseruantem ostium, formidabam. Postridie circiter nonam

τὰς ἀναστρέφουσιν οἱ λῃσταὶ, χρυσίον μὲν οὐκ ἄργυρον, οὐκ ἄλλο οὐδὲν ὑπολαμβάνοντες, μόνην δὲ παρθένον ὡραίαν, σφόδρα καλὴν, λιπαρῶς καὶ κατεσταλμένην τὴν ἐσθῆτα καὶ τὸν κόμον, καὶ καταβεβλημένον αὐτὴν ἔνδον ἐπὶ τῶν στιβάδων, θαρρεῖν ἐκέλευον, καὶ τὴν γραῦν ἐκέλευον ἔνδον μένειν, καὶ τὴν παῖδα ἐν φρουρᾷ ἔχειν. ἡ δὲ κλαίουσα, ὅτι ἐμφανῆ τι ἤθελεν, ὅτι πιεῖν, ἅμα παίουσα ἔκλαιε, καὶ τὸν κόμον τὸν αὐτῆς ἐσπάρατο, ὥστε καὶ αὐτὸς πλησίον ἐδόκει, παρὰ τὴν φατνῆ, συγκλαίειν ἐκείνῃ τῇ καλῇ παρθένῳ. ἐν δὲ τούτῳ, οἱ λῃσταὶ ἔξω ἐν τῷ προαστείῳ ἐδείπνουν. πρὸς ἡμέραν δὲ τῶν σκοπῶν τις, τῶν τὰς ὁδοὺς φρουρούντων πλησιέστατα, ἤρχετο ἀπαγγέλλων, ὅτι ξένοι ταύτῃ παρείσιμεν οἱ πολλοὶ πλῆθος κομίζοντες. οἱ δὲ ὅτως ὡς ἔσχον, ἀνασείονται καὶ ὁπλίζονται, κἀμὲ καὶ τὸν ἵππον ἐς πισάξαντες, ἤλαυνον. ἐγὼ δὲ ὁ δύσνυκτος, ἐπισάμενος ἐπὶ μάχιμον καὶ πόλεμον ἐξαναύεσθαι, ἡνιοχῶ πρόσω, ἔνθεν ἐπαιόμην τῶν ξένων, ἐπαγόμενον αὐτῶν.

ctem mediam reuersi fures, neque aurum, neque argentum tulere, sed virginem formosam sanè, flentem, capillis sparsis, ac scissa veste. Hanc in stramimbus posse tam bono animo esse iubent, mandantes vetulæ, vt continuò domi esset, virginémque adseruaret diligenter: quæ neque potum, neque cibum capere voluit, solùm gemens ac lacerans capillos, adeò vt ego quoque illius cómotus fletu, sibi iuxtà propinquus lachrymarem. Interim extra domum fures in porticu cœnant. Facto die explorator quidam aduenientes, nunciat quendam aduenam eo die multis cum opibus transiturum. Hi vt erant armati consurgentes, me & equum stratos abeuntes ducunt. Ego infelix ignorans me ad pugnam & bellum duci, cùm tardè irè, ligno percutiebar. Post-

ἐπὶ

ἐπὶ δ' ἔκπομβ ἂς τὼν ὁδὸν, ἔνθα ὁ ξῦν παρεπάρθα ἔμελλε, συμπεσόν[τω οἱ λησταὶ ζῶις ὀχήμασιν, αὐτόν τε καὶ τὰς ἱερὰς θεράποντας ἀπέκτειναν. καὶ ὅσα ὦ τιμιώτατα ἐξελόντες, ὥσπερ ἐλάμοι ἐπίθηκαν, τὰ δ' ἄλλα τῶν σκευῶν αὐτὰ ἐν τῇ ὕλῃ ἔκρυψαν ἐπεὶ δ' ἤλαυνον ἡμᾶς ἔτι τοὺς ὀπίσω, ἐλαθὼ ἐπαγόμενος καὶ ὦ ξύλῳ τυπλόμ, ἐρόω τὼν ὀπλὼν παρὰ πέτραν ὀξεῖαν. ἐκάμοι ἀπὸ τῆς πληγῆς γίγνεται τραῦμα ἀλγεινὸν, καὶ ἐλαθόμ ἔνθεν τὸ λοιπὸν τῆς ὁδοῦ ἰδάκρυον. οἱ δὲ πρὸς ἀπάνους ἔλεγον· τί χρὴ ἡμῖν λοιπὸν πέφαν τὸν ὄνον τοῦτον, καὶ ἅμα καταπεσόντα; ῥίψωμ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἁρμοῦ, οἰωνὸν ἂν ἀγαθόν. ναί, φησὶ ῥίψωμ αὐτὸν καθαρσιομὸν τοῦ στρατοῦ ἑνός μόνον. καὶ οἱ μὲν συνετάπλοντο ἐπ' ἐμέ· ἐγὼ δ' ἀβέων ταῦτα, ὥστε παύματι λοιπὸν ὡς ἅπαντες ἐπίθανον. ὁ δὲ τοῦ θανάτου μετρόφ, ἀναίσθητον τῆς ὀδύνης ἔθηκεν. ἐπὲ δ' ἦλθε μὲν ἔσω. ἔνθα καταλύομ,

Poſtquam ad locum peruentum eſt, qua aduena ille profecturus erat, in vehicula & ſacrinas incidentes, hominem cum familia occidunt: precioſioribus rebus mihi & equo impoſitis, cùm reliqua in ſyluis abſcondiſſent, reuerſi ſunt. Ego cùm baculo ſæpiùs ictus eſſem, vngula offendo in lapidem acutum. ex offenſione fit ſummo cum dolore vulnus: quo factum eſt, vt reliquum viæ conficerem claudus. Tunc illi: Quid opus eſt inuicem autem hunc aſinum nutrire ſæpiùs ceſpitantem? Ex aliquo demus eum præcipitem loco, inutilem beſtiam, tanquam futuram exercitus expiationem. Cùm hæc aduerſum me machinarentur, ego intelligens omnia, quod tineris ſuperfuit, oblitus vulneris peregi. timor enim mortis, omnem abſtulit vulneris dolorem. Vt verò ad diuerſorium perunetum eſt, o-

nera

τὰ μὲν σκεύη τῶν ἱματίων ὥμων ἀφιπόντων ἵν κατίθησαν, αὐτοὶ δ' ἀναπισόντες ἐδείπνουν. καὶ ἐπειδὴ νὺξ ἦν, ἀπήισαν, ὡς τὰ λοιπὰ τῶν σκευῶν ἀνασῶσαι. τὸν δ' ἄθλιον ὄνον, ἕνεκα τῆς αὐτῶν, τί ἐπάγομεν, ἄχρηστον ἐκ τῆς ὁπλῆς; τῶν δὲ σκευῶν τὰ μὲν ἡμεῖς φέρομεν, τὰ δὲ καὶ ὁ ἵππος. καὶ ἀπήισαν, τὸν ἵππον ἄγοντες. νὺξ δὲ ἦν λαμπρὰ τούτου ἐκ τῆς σελήνης, λέγει πρός με ἑαυτόν, ἔα πορ' ἄθλιε, τί ἔτι μένεις ἐνταῦθα; γύπες σε, καὶ γυπῶν τέκνα δειπνήσουσιν, οὐκ ἀκούεις, οἷα περὶ σοῦ ἐβουλεύσαντο; θέλεις δῆτ' ἐρημνῷ πεσεῖσθαι; νὺξ μὲν αὕθη, καὶ σελήνη ποσὴ, οἱ δὲ οἴσχυνται ἀπιόντα. φυγῇ σῶ. σε σαυτὸν ἐκ δεσποτῶν ἀνθρόφόνων. ταῦτα πρός ἐμαυτὸν ἐνενοούμην, ὁρῶ ὅτι οὐδὲ προσδιδέμενον οὐδένα, ἀπαλ μι ὁ σύρων ἐν τῷ ὀδοῖς ἐμὲ παρηρίμαζε, τῦτό μι καὶ παρόξυνεν ἐς μᾶλλον πρὸς τὴν φυγήν. καὶ δρόμῳ ἐξέβην, ἀπέρ· ἡ γραῦς, ἐπὶ

nera cùm depositissent à nobis, discumbentes cœnant. Deinde noctu cùm recedere vellent, quò reliqua è sylua deportarent: Quid, vnus inquit, hunc miserum deducamus asinũ, inutilem propter vngulæ vulnus? hæc quæ sue persunt, partim nobismetipsis, partim equo deferenda imponemus. His dictis abierunt, vnà equum decentes. Nox cùm luceret Lunæ beneficio, ego mecum loquutus: Quid ampliùs, inquam, expectas miser, esca vulturibus & eorum pullis futurus? Nunquid nõ intellexisti quæ isti de te sunt inuicè colloquuti? Visne ex alia crepidine deijci? Nox resplendet, fures abiêre, pete fugâ ab istis homicidis salutem. Hæc mecum cogitans, cùm viderem me solutum (laqueus enim suspensus pendebat) ad fugiendum maximè sum cõmotus. Itaque domum exiens cœpi cursu fugere. Quod

ἐπαΐδλφ ἀφοδισιάσαν ἔτοι-
μον, καμόδανλαί μου ἐν τῇς
ὁρᾶς, καὶ ἄχνδ. ἐγὼ δ ἄξιον
θορυμνοῦ, καὶ θανάτου ἄλλων
ἀπὼν ἔνα, τὸ ναὸ γραῖας ἁρ
πᾶναι, ἔσυρον αὐτλώ. ἡ δ
μάλ' ἀνίκραγὼν ἔνδοθεν τλὼ
παρθένον. τλὼ ἀχμάλαζον,
ἣ καὶ πσιπθοῦσα, καὶ ἰδοῦσα
γραῦν, δίκλω ἱέρκε ἐξ ὄνου
ἡμμφίλω, τοιμᾷ τόλμημα
γίνᾶσον, καὶ ἄξιον ἀφυγου-
μένης ναυίσκε. ἀναπηδᾷ δ'
ἐμὶ, καὶ ἐπικαθίσασά μοι,
ἤλαυνι, ἐμὲ δὲ τῷ τί γραῖ τῇς
φυγῆς, καὶ τῇ τῆς κόρης σπε-
δῇ, ἐφυγον ἵππον δρόμῳ. ἡ δ
γραῦς ὀπίσω ἀπιλίλειπτο. ἡ
δ παρθένος τοῖς μὲ θεοῖς
ἤυχδ, σῶσαι αὐτλὼ τῆς φυ-
γῆς. πᾶς δ ἐμὶ λέγ μι, ἔ-
φη, λυμίσῃς πᾶς τὸν πατέ-
ρα, ὦ ἄλλ σὺ, ἐλεύθερον μ'
σι ποιήσᾶς ἔργῳ ἀφύσω, ἀλ-
θὸν δ μὲδίμνον ἔσαι σι,
ἐφ' ἑκάσῃ ἡμέρᾳ, τὸ ἄρι-
σον. ἐγὼ δ, καὶ ζοὺς φονᾶς,
καὶ ζοὺς ἐμαυτοῦ φωξόμ'ος,
καὶ πολλὰ ἐκμυσίαν τῇ θεᾷ.

Quod anus ubi conspexit, me per caudam retinebat: ego rem dignam praecipitio & alia quauis morte putans, si à vetula retinerer, malierem trahebam. illa magna voce implorat virginis opem. Quae cùm prodisset, conspectare, facinus est auesa nobile & memoratu dignum. Nam super me ascendens, fugae comes facta est. Ego tum fugiendi cupidus, tum puellae gratia, extento cursu abibam, anicula post nos relicta. Virgo orabat pro salute deos. ad me verò: Si me, inquit, ad paternam domum perduxeris, primùm ab omni opere te liberum faciam, tum hordei medimnus erit tibi singulis diebus cibus. At ego tum interfectoret meos fugiens, tum pollicitationibus puellae motus, neglecto vulnere currebam. Vt verò ad triuium quoddam peruenimus, in

πάαν, ἐν τῇς ἀνασαθέσας, ἐμοὶ κόρης ἐκπίσων ἔτερον, ζοῦ πρᾶ-
ματ' ἀμελίσας. ἐκὰ δ ἔκομ', ἔνθα ἐσχίζετο ἀλλᾶ ὁδὸς,

ol wi-

δὲ πολέμιοι ἡμᾶς καταλαμβάνουσιν, ἀναστρέφουσι, καὶ πόρρωθεν ὑβρίζουσι πρὸς τὴν σελήνην ἐγκαλοῦσαν τοῖς λῃσταῖς ἀχμαλώτους. καὶ προσθαμόντες καταλαμβάνουσί μου, καὶ λέγουσιν, ὦ καλὴ κόρη καὶ σὺ παρθένε, ποῖ βαδίζεις ἀφεὶς ταλαίπωρος ὀπίσω τὰ καμάτια λιθοίκας; ἄπιμεν ἡμῖν πρὸς ἡμᾶς, ἡμᾶς σὺν τοῖς οἰκείοις ἀποδώσομεν. Σαρδόνιον γελάσαντες ἔλεγον, καὶ μοι ἀπορίψαντες, εἶπον ἀπίσω. κόρη δὲ περὶ τοῦ ποδὸς, καὶ τοῦ τραύματος ἀναμνησθεῖσα, ἐκώλυσεν. οἱ δέ, νυνὶ, ἔφασαν, χωλὸς, ὅτι ἀπελθόντας ἐλάσεις; ἅμα ὅτι φεύγειν ἐδόκει σοι, ὑγιαίνων ἔπου ὠκύτερος, καὶ πλησὸς ἦσθα. τοῖς δὲ λόγοις τούτοις τὸ ξύλον ἔσυτο. καὶ ἤδη ἔλκος τῷ μηρῷ ἔχων, νοσιτόμῳ. ἐπεὶ δὲ ἅπαν πάλιν ἀνεστρέψαμεν, πλὴν μὴ γραῦν ὑρόμεν ἐν τῷ σπηλαίῳ λιμαμένην ἐν καλύβῃ. δείσασα γὰρ, οἷον ἀπὸ, ζῶν ἁρπάσας, ἐπὶ τῆς παρθένου φυγῇ, λιμᾷ ἀπέπνιξεν, σειρᾷ ξήρᾳ ἐν τραχήλῳ.

in hostes nostros redeuntes incidimus, qui à longè propter Lunam infelices captiuos cognouêre. Currentes cùm me comprehendissent in virginē versi: O speciosa virgo, quid misella, inquiunt, per ignota pergis lorā? nunquid dæmones non extimescis? redi igitur. nam te tuis restituemus. Quæ quū ridentes dixissent, me retrò verterunt. tum pedis & vulneris memoria quum renouata esset, claudicare cœpi. Illi: Nunc tandem captus, claudus factus es, aiunt: cæterùm fugiens non sentiebas vulnus, sed sanus videbāre, equo & auibus velocior eras. Hæc inter verba adeò me lignis percutiebant, vt iam vlceribus posteriora infecta sunt. Domum ingressi, anum laqueo è petra suspensam inuenimus. Verita enim (vt æquum erat) latrones, propter virginis fugam laqueo vitam finierat. quod illi admirantes, scisso fune in imum præcipitem egēre.

Deinde

τὴν δὲ παρθένον ἔνδον καθεῖλκυσαν, εἶτα ἐπάνω. καὶ πόρρω ἦν μακρὰν ἀφ' ἑστίας ἀνακλινομένοις ἀμύνους· τί ποιοῦμεν, ἔφη τις αὐτῶν, τὴν φασκίστριαν ταύτην; δοκεῖ, ἄνδρες, ἢ οὐ δοκεῖ; ἐὰν μὲν γὰρ ταύτην ἐάσωμεν ἐνθένδε ἀπελθεῖν, ἡμῶν ἁρπάσεται τὰ χρήματα πάντα, ἃ σὺν ἐπ' αὐτῇ, καὶ πρὸς τούτοις ἡμῶν ὅλον τὸ ἐργαστήριον· οἶσθα γάρ, ὦ φίλοι, ὅτι αὕτη, ἐὰν τὸν οἶκον ἰδήξαλο, ὡς εἰς ἄρ' ἡμῶν ἦν ὑπηπάτηκε· καὶ ἡμᾶς δὲ ἂν ἐάλωμεν, λαθόντες ἐκθέουσα ἐπὶ παρασκευῆς ἡμῖν ἐπιτρόπους ἀφήσει ἀμυνόμενα μὲν γὰρ ἀπολούμεθα. ἀπὸ μὲν οὖν τοῦ ῥᾳδίως ἀφανισθῆναι, μισθὸν εἰς τοῦ λίθου· θάνατον δὲ αὐτῇ ἀλγεινότατον καὶ μακρότατον ἐξεύρωμεν, καὶ ὅστις αὐτὴν χρόνῳ καὶ βασάνῳ φιλάξας, ὕστερον ἀφανῇ, εἶτα ἐξαίφνης θάνατον. καί τις ἔφη, οἶδα ὅτι ἱκανίσεται τὸ ἀρχίλοχόν μοι. τὸν ὄνον λέγει ἀφανίσαι, ὀνυμὸν ὄντα· νῦν δὲ μὴ χαλὸν ἄνευ ψοφόμου, καὶ μάλιστα καὶ τῆς φυγῆς τῆς παρθένου γε

Deinde ligata virgine simul ad cœnam profecti: quæ multo potu traducta, quum de virgine colloquerentur: Quid, ait quispiam ex eis, de hac fugitiua agendum? quid censes, alter, nisi eosdem illam loco, quo petulans noſtram præcipitem agamus? nam & pecuniam nobis auferre conata est, & nos artémque noſtram prodere. Scitis enim, si ad suos peruenisset, in quanto periculo versaretur vita noſtra: nam omnes à pluribus ex improuiso circundati fuissemus capti. Quare vlciscamur hanc vitæ noſtræ insidiatricē: sed non ita, vt è saxo proiecta morte pereat repentina mortis genus, quo longo dolore afficiatur, reperiundum est nobis. Cùm de illius morte disceptarent: Adjiciā, ait, huic (quod & vos probabitis) asini interitum, quoniam semper tardum, nunc verò fidè claudicantem oportet perdere: etenim fugæ virginis factus est so-

cius

βόρβορον ἀπορίπτω καὶ διαλοιπὸν. ἔπειτα οὖν ἔνθεν ἀποφάξαντες, ἀνατεμοῦμεν ἐκ τῆς γαστρὸς, καὶ τὰ μὲν ἔγκατα πάντα ἔξω βάλωμεν, τὴν δὲ ἀγαθὴν ταύτην παρθένον ὡς ὄπω ἐγκαθικίσωμεν, τὸν μὲν κεφαλὴν ἔξω ἔνα πρόχορον, ὡς ἂν μὴ οὗτος ἀποπνιγείη, τὸ δὲ ἄλλο σῶμα πᾶν ἔνδον λαβὸν πλήσωμεν, ὡς ἂν αὐτὸν καταπεφυσῶν τὸ μάκελλα συρράψαντες, ῥίψωμεν ἔξω ἄμφω ταῦτα ζῶα γυψὶ, καινῶς τοῦτο ἀνασασμένον ἄεικες. σκοπᾶτε δ', ὦ φίλοι, τῆς βασάνου τὸ δεινόν. πρῶτον μὲν, τὸ νεκρῷ ὄνῳ συνοικεῖν, ἔπειτα τὸ θέρους ὥρᾳ, βδμοῖ τῷ ἡλίῳ, ἐν ὑμῖν ἐμπεφυσῆσθαι, καὶ λιμῷ δὲ ἐπὶ τούτοις ἀποθνήσκειν, καὶ μάλ' ἐκπνίξαι ἔχειν. τὰ μὲν γὰρ ἄλλ', ὅσα πάσχειν, ἡπομαι· τὸ δὲ ὄνου τῇ τοῦ δήμου καὶ ζῶς σκώληξι πεφυρμένον; ἰὼ πόποι· τίνα δὴ οἱ γένωνται, ὅστις τὸ ὄνου πρόσωπον ἴδοι, μὴ ταύτῃ, ὡς ἐκεῖνον, ἴσως καὶ ζῶμέν τι διασπάσαντα. πάντα τὸν ἀνθρώπων, ὡς ἐπὶ ἀγαθῷ μεγάλῳ, ὦ πατρίδα ζώντῳ ὑρέμενοι. ἐγὼ δὲ ἀνίεσθον αὐτὸν,

eius & minister. hunc interficiamus primùm, tum scindamus ventrem, atque intestinis abiectis, intus virginem includamus, ita vt solum superextet caput, ne euestigiò suffocetur: reliquum corpus intra ventrem lateat: quo consuto, ambos vulturibus eiiciamus nouo more præparatum cibum. Aduertite quæso ad hoc tormenti genus. primùm viua mortuo asino inhærebit, deinde sole vrente in eius ventre decoquetur: insuper fame ad mortem torquebitur, neque poterit se ipsam perimere: cætera quibus excruciabitur, tum ex putrefacti cadaueris fœtore, tum ex vermibus scaturientibus, prætermitto: vultures denique cadauer depasti, & viuentem quoque vnà laniabunt. Ad hoc monstro simile acclamantes omnes, rem comprobauêre. ego meipsum deplorabam tanquam

ὡς ἤδη ἀποθνησόμενον, καὶ μηδὲ νικρὸς ὀτυχὴς ἀδόμενον, ἀλλὰ παρθένον ἀθλίαν ἱστιάξόμενον, καὶ θύκην ἀδικον ἀδικουσης κόρης ἱσόμενον. ὄρθρου δὲ λοιπὸν ἔτι, καὶ ἐξαίφνης ἐφίστανται πλῆθος στρατιωτῶν, ἐπὶ δύο μιαροὺς τέλους ἀγομένους. καὶ ἀθρόως πάντας ἐς δεσμοῖον, καὶ ἐπὶ τὴν χώρας ἐγγυμόνα ἀπῆγον. ἔτυχε δὲ καὶ ὁ τλὼ λόρλω μνηστευμένος, καὶ αὐτὸς ἦλθεν· αὐτὸς γὰρ λῶ, ὁ καὶ τὸ κατάγαιον τῶν νηῶν μισθώσας. παραλαβὼν οὖν τλὼ παρθένον, καὶ καθίσας ἐπ' ἴππου τινὸς ἤγεν οἴκαδε. οἱ δὲ κωμῆται, ὡς εἶδον ἡμᾶς ἔτι πόρρωθεν, ἔγνωσαν ὀτυχοῦντας· παγγίλιον αὐτοῖς ἐμοῦ πεσυνκεκαμένου, καὶ πεσθαμένου ἐσωσόμενοι, καὶ ἔλεγον ἔσω, ἡ δὲ παρθένος, πολὺν λόγον ἔχουσι ἐμοῦ, δίκαιον ποιοῦσα, τὸ σωματμαλάτου σωσαμοθεσαντες, καὶ τὸν ἱππον ἐκεῖνον αὐτῇ θάνατον συνκινδυνεύσαντος· καί μοι δίκη κατηγμένοις ἄριστον παρέκειτο, μόλιμνος λευκῶν, καὶ χόρτος, ὅσος καμήλῳ ἱκανός. ἐγὼ δὲ τότε μᾶλλον

tanquam iam moriturum: neque tantum meo interitu dolebam, quantum quòd receptaculum essem futurus infelicis puellæ, quæ nihil admiserat mali. Iam diluculum aderat, quum subitò manus aduenit militum ad hos sceleſtos latrones capiendos: quos omnes vinctos ad eius oræ præſidem perducunt. Inter hos nullites, qui puellam desponderat, latronum inueſtigator aderat. Hic virginem dorſo meo impoſitam, ad ſuos reduxit. Domeſtici nos etiam à longè conſpectos vt agnouêre, me illis aduentum noſtrum voce ſignificante, profecti obuiam, domum perducunt. Virgo multùm de me locuta, & captiuitatis & fugæ ſocio, & vnà ad mortem deſtinato, cura mei demandata cæteris, medimnum hordei præberi iuſſit, etiam fœnum quantum ſufficeret camelo. Ego conſpectis canibus, qui in aulam

ἐμάλιστα διατριβόμενον τῶν Παλαίστραν, ὡς ὄνον μὲν, μὴ δὲ λύραν τὴν ἐμὴν μεταθέοντα ἰδόντες τοὺς ἑαυτῶν, καὶ παφυσάντας, καὶ λαφυσσόντας πολλὰ, καὶ ὅσα ἐν γάμοις πλησίον νυμφίων. ἡμέρας δὲ ὕστερον, μετὰ τὸν γάμον, ὁ πολίτης, ἐπειδὴ χάριν μοι ἔφη ἀπόδοσθαι τοῦ παρὰ τῷ πατρὶ, καὶ ἀμείψασθαί με βουλομένῃ τῇ δικαίᾳ θεῷ· ὁ πατὴρ ἐπέτρεψεν ἐλεύθερον ἀφιέναι με παίθειον, καὶ σὺν τοῖς ἀγελαίοις ἵπποις νέμεσθαι. καὶ γὰρ, ὡς ἐλεύθερον, ἔφη, ἔσεσθαι ἐν ἀλογῇ, καὶ τῶν ἵππων ἐπιβήσεσθαι. καὶ αὖ τὴν δικαιοτάτην ἀροῦν ἐδόκει τότε, ἃ ἐμὲ τὰ πρόγματα ταῖν ὄνοιν δικάσειν. καλέσας οὖν τῶν ἱπποφορβῶν τινὰ, τότε με παρεδίδου σφίσιν ἐκέλευε δὲ ἔχεσθαι, ὡς ἀπέτι ἀγροφορήσων. ἐπεὶ δὲ κόμῃ ἄρτι τὸν ἀγρὸν, τοῖς ἵπποις με ὁ νομεὺς σὺν μάστιγι, καὶ ἰύγγι ἤλασε, πλὴν ἀγέλης, ὡς νόμος. ἐκεῖ δὲ ἄρα ἐφαντάσθη, ὅσα ἐπὶ τοῖς Καρκάντης, ἐμοὶ γενέσθαι. ὁ δὲ ἐπίσκοπος τῶν ἵππων, τῇ αὐτῇ γυναικὶ Μυρσίνῃ ἔνδον με κατέλιπεν· ἐπὶ τῇ μὲν

introeuntes, multa vt in diuitis hominis nuptijs vorabant, Palæstram sum execratus, quæ me non in canem, sed asinum sua arte transmutásset. Haud multos post nuptias dies, volens mihi virgo promissam gratiam referre, patrem, vt me liberum dimitteret, hortata est. Ille subdiuum cum equarum armentis liberum in voluptate, & equas subagitare cùm vellem, permisit. Quæ tum mihi oprima redhibitio visa esset, si mei arbitrij res fuisset. Aduocato itaque equarum pastore, me sibi permisit lætum, tanquam non ampliùs sarcinarum molestiam subiturum. Equabus pastor immiscuit, ducens simul ad pascendum. Oportebat autem & hic mihi accidere, quod olim Candauli. Sed contrà atque opinabar, accidit: nam qui armento præerat, inclusum me reliquit vxori: illa ad

πῆ μὲν ὑπεξούνυχθ', ὥστε ἀλᾶν αὐτὴν καὶ πυροὺς, καὶ κριθὰς ὅλας. καὶ τόδε μὲν ὧν μίσθιον κακὸν ἀχαείσῳ ὄνῳ, ἀλᾶν ζοῖς ἑαυτῆς ἱπισάτως. ἀλλ' βλεπτίσῃ, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων, τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς ἀγροῖς (πολλοὶ δ' ἦσαν ἔσαν) ἄλλα ρα τὸν μισθὸν αὐτῇ, ἐξεμίσθωτὸν ἐμὸν ἄθλιον τράχηλον. καὶ τὰς μὲν κριθὰς, τοὐμὸν ἔρεισθ' φρύγουσ', ἀλέουσ' ἐπιβάλλουσ', μάζας ὅλας ποιοῦσ' καθίπτουσ', ἐμοὶ δ' οὐ πύρνα ἔρεισον ὧν. ἀλλ' ποτὲ καὶ σωνιάσασά με τοῖς ἵπποις ὁ νομεὺς, παρόμοιός τι, καὶ λαπανόμῳ ἀπὸ τῶν ἀρσένων, ἀπωλόμην· ἀεὶ γάρ μοι ἐδόκουν ἀπολλύοντ' εἶναι τῶν ἵππων, τῶν αὐτῶν γυναικῶν, ἐπιδιώκων, ἀμφοτέροις ἐς ἐμὲ ἀρπακτίζουσιν, ὥστε φίρεσθ' ἐκ ἀδίκως ἀμέλει ὑλοτυπίαν ἐπὶ κλιν. πλὴν οὐ καὶ ἄμορφος ἐν τῷ ποικίλῳ χρόνῳ ἐγενόμην, ὅτι ἔνδον ἀφραινόμην· πρὸς τὴν μύλην, ὅτι ἐπαίθην· νικόμην, ὑπὸ τῶν σωνόμων ποτε νικόμην. καὶ μὲν καὶ τὰ πρὸς τὸ ὄρος ἄνω ἐπεμπόμην,

pistrinum illigatum, & tristicum & hordeum molere cogit. Mediocris hic erat labor, grato præsertim asino, molere quantum domino sat esset. Sed mulier intenta quæstui, & in aliorum quoque, qui plurimi in agris erant, opera ad farinæ mercedem miserum faciebat collum. Insuper hordeum mihi debitum cibum confricans, ac molere cogens, placentas ex eo in suum usum faciebat: dabatur mihi furfur pro hordeo. Si quando pastor inter armenta ire ad pabulum equorum sineret, quia me velut adulterum suspicabantur, calcibus & morsibus infestabar, adeò ut nullo pacto zelotypiam valerem fugere. Mansuetus igitur paruo tempore factus sum ac deformis, neque domi á pistrini labore quietus, neque in agris pascens, quum non essem ab equorum persequutione tutus. Destinabar etiam quandoque ad montes, lignorum

καὶ ξύλα τοῖς ὄμοις ἐπόμιζον· τοῦτο δὲ ἦν τὸ ἀνιαρότατον τῶν ἐμῶν κακῶν. πρῶτον μὲν, ὑψηλὸν ὄρος ἀναβαίνειν ἔδει, ὀρθίων πάνυ ὁδῶν, ἔπειτα καὶ ἀνυπόδητον· ὄρει γὰρ λιθίνῳ, καί μοι σωτηρίως ἔχοντι πάτου, παιδαρίῳ ἀκάθαρτον. τοῦτό μοι κακῶς ἐκάστοτε ἀπέκνιζε· πρῶτον μὲν ἵππαίνοντα καὶ πρίχοντα λίαν, ὑ ξύλῳ ἁπλῷ, ἀλλὰ τῷ ὄλῳ ὄνῳ συκνὰς ἔχοντι, καὶ ὀξέας. καὶ ἀεὶ ἔπαιεν ἐς τὸ αὐτὸ τοῦ μηροῦ, ὥστε ἀνίατόν μοι κατ' ἐκεῖνο ὁ μηρὸς τῇ ῥάβδῳ. ὁ δὲ ἀεὶ τὸ τραῦμα ἔπαιεν, ἔπειτά μοι ἐπετίθει φορτίον, ὅσον χαλκοῦν ἦναι καὶ ἐλέφαντι ἐνεγκεῖν. καὶ ἄνωθεν ἐπεμβάσεις ὀξείας τῷ, ὁ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἔπαιεν. ἐπεὶ δέ μοι σκιρτήσαντι ἔδοξε τὸ φορτίον, καὶ ἐς τὸ ἕτερον ἐπικλίνον. δίον τῶν ξύλων ἀφαιρεῖν, καὶ τῷ ἀνισοτέρῳ πόσβαλλεν, καὶ τὸ ἴσον ποιεῖν, ἵζ μὲν ἐδέ ποτε ἀρχάζε, λίθους δὲ μεγάλους ἐκ τοῦ ὄρους ἀναιρόμενον, ἐς τὸ ἀνισότερον, καὶ ἄνω νιόν τῷ φορτίῳ πόσ-

lignorum sarcinas laturus: quod malum cæteris erat in omnibus deterius. nam primùm ascendendus mons erat saxosus, aspera ac dura mihi (vt qui absque soleis essem) via ducebar ab impuro puero asinario, qui me aliquanto nouo more perderet. Is percutiebat currentem, neque simplici solùm ligno, sed eo cui frequentes atque acuti stimuli essent infixi. Is semper posteriora dorsi perurgebat, adeò vt nates vlceribus inquinatæ, semper ab illo eodem loco papularent. Onus præterea imponebat & elephanto graue. Descensus montis licet esset præceps, tamen continuis premebat verberibus. Si quando sarcina in alteram declinaret partem, nequaquam aut demebat ligna, aut imponebat leuius, vt æquaret latera, sed graues addebat lapides leuiori parti. ita redibam miser tum ligna tum

φέρων. καὶ πολλαχοῦ ἐν τῷ ὁδῷ ὁ μὲν τῶν λημάτων φλόμῳ, ὀπίσω τῶν ξύλων, ἐπὶ ἰσχίοις καθίζων, ἐπὶ τὸν ποταμόν. ἐνίοτε, οἷα δὴ μνῶν καὶ ἀφθόφορῶν, καταπίπτοιμι, τότε δὴ τὸ δεινὸν ἀφόρητον ἦν. ὁ γὰρ ἐκ καταβὰς τὴν χεῖρά μοι ἐπιλοιπόμενος, κἀμὲ χαμόθεν ἐπιχειρῶν, καὶ τὸ φορτίον ἀφιλεῖν, ἂν πολὺ καὶ δεινὸν ἐδόκει μοι. ἐπὶ δὲ τούτοις κατῆλθον, οὐκέτι χεῖρα ἔχων ποτε ἐπιλοιπόμενον, ἀλλ' ἄνωθεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, καὶ τῶν ὤτων ἀρξάμενος, σωρικοῖς μάλα ξύλοις ἕως ἐπιγάστριος μὲ ἔπληττε. καὶ μέχρι πολλοῦ κατὰ μὲν ἐμὲ ἀφόρητον ἐφαίνετο σωρικὸν ἀκανθῶν ὀξυτάτων φορτίον, καὶ τὸ δεσμῶν πιεσθέν, ἀπικρίμα ὅπισθεν ἐκ τῆς ὀράτου, οἷον ἀκὸς ἦν, ἀπόνως τὴν ὁδὸν ἀπεκρεμάμην, κἀσύπιπλόν μοι, καὶ πάντα μοι τὰ ὄπισθεν νύσσουσα, ἐπὶ πρωσκορ. καὶ ὧν μοι τὸ ἀμύνεσθαι ἀδύνατον, τὰ πρωσκόντων ἀεί μοι ἐπομένων. κἀμὲ ἠρτημένων. ἐμοὶ δὲ ἀφίκετο πεδίοις, φυλαπόμῳ τῶν ἀκανθῶν τὴν πρόσοψιν, ὑπὸ

saxa inutilia ferens. Flumen erat in itinere absque nauigio: ille calceis parcens, à posteriori parte fasciculi ligna supra me, quoad fluuium transfuissem, insidebat. si verò (vt sæpe contigit) labore atq; onere nimio lapsus cecidissem, tum mihi calamitas aderat non ferenda. non enim deest me subleuabat manibus, aut chamo erigebat, aut reddebat sarcinam leuiorem: sed à capite atque auribus incipiens, me ligno percutiebat continuè, quoad plagarum multitudo me cogeret ad surgendum. Aliud quoque malum intolerabile fuit perpessus: spinarum quippe acutarum fascem, quem ferebam à posteriori parte suspensum, caudæ alligauit, vt pendens crura mouentem (vt ambulanti necesse erat) acerrimè pungerēt. Neq; verò huic malo obuiare potis erā, hærētib. semper spinis, ac pro pter incessū repercutientibus: nā si remissiùs incedens deuitarem spinarum ictus, ligno valde

τῶν ξύλων ἀπωκνούμην· ἀεὶ γὰρ ἐφοβούμην τὸ ξύλον, τότ' ἄδην τὴν ἀγωγὴν ὄπισθεν ἐξυπνοῦσιν, καὶ ὅλως ἔργον μοι ἦν ὡς ἐνηλάτην ὑπ' ἐμοῦ, ἀρκεῖν μοι. ἐπεὶ δέ ποτε ἅπαξ κατὰ πάσχων πομπὴν, οὐκ ἔτι φέρων, πρὸς αὐτὸν πλήξαντός με, ἔλαθε δὲ τοῦτο τὸ πλῆγμα μνήμην. καί ποτε πιλούντα συμπόριον ἐξ ἑτέρου χωρίου εἰς ἕτερον χωρίον μετοικοῦντα, νομίζω οὖν μοι, καὶ τὸ συμπόριον τὸ πολὺ σωρηκὸν, κατέδησεν ἐπ' ἐμοί. καὶ δὴ τῷ ἀρχαίῳ ὑπὸ μάλα προσέδησε μοι ὑπὸ τῷ φορτίῳ, κακὸν ἐμοὶ μέγα τυρόν. ἐπεὶ δὲ πρεῖναι λοιπὸν ἤδη ἐκ τῆς ἐσίας, κλίψας κάλον ἔτι θερμὸν, ἐπέδην πόρρω τῆς αὐλῆς ἐγνώμην ἦν κάλον ἐνίκων. ψυχὴν εἰς τὸ συμπόριον. τὸ δὲ (τί γὰρ ἄλλο ἐδύνατο) οὐθὲν ἀπεκάπνιτο, καὶ λοιπὸν οὐδὲν ἕτερον ἄλλο, ἢ πῦρ ἄπλητον. μαθὼν οὖν, ὡς αὐτίκα ἐπιβήσομαι ἐν τῇ ὁδῷ, τέλμα τι βαθὺ ἐντυχὼν, ῥίπτω ἐμαυτὸν ὃν τέλματος εἰς τὸ ὑγρότατον· εἶτα ἐκύλιον ἐντεῦθα τὸ συμπόριον, καὶ δινῶν καὶ στρέφων ἐμαυτὸν, ὡς πλησίον καταβῆσα τὸ θερμὸν ἐκεῖνο, καὶ πικρὸν ἐμοὶ φορτίον, καὶ ὕστερον λοιπὸν, ἀκινδυνότερον ἐβάδιζον· ἐδόκει τὸ

valde vapulabam: si baculum euitarem citiùs ambulans, grauiùs posteriora torquebantur à spinis. erat asinario illi omnino me perdendi animus. Itaque cùm illum aliquando calce percussissem, nunquam est id oblitus. Iussus stuppam de vna regione in aliam transferre, illam super dorsum meum arctè alligauit, interitumq; ex eo mihi machinatus, cùm paululum processissem, rapiũ ex igne torrem exustum, infra stuppam abscondit: qua subitò incensa, ego ignem sentiens me comburentem, in conspectũ fortè de via stagnum me conieci, mẽque in aqua vndã cum stuppa conuolui sæpiùs, quoad ignis extingueretur. ita abscq; discrimine reliquum con-

ἐπόλησεν· ἐδόκει γάρ τι ἀνάγκα confeci viæ, cùm non daretur illi facultas ſtuppam ampliùs incendendi, limo atque aqua plenam. At ſceleſtus ille aſinarius domum reuerſus, omnem in me culpam coniecit, aſſerens me meâ ſponte in ignem proſiluiſſe. Alter deinceps impurus puer ingens aduerſum me excogitat malum: nam cùm me ad montem deduxiſſet grandi lignorum impoſito onere, redieus vicino agricolæ ligna vendidit, méque vacuum lignis domum reducens, apud dominum veluti inutilem accuſat, inquiens: Quid hunc aſinum amplius nutrimus fruſtra, difficilem, tardum, grauem? Inſpice quæ ſit eius cura: ſi mulierem aut virginem formoſam conſpicit, eueſtigiò calcibus proſiliens, curſu ad eam fertur, tanquam homines ad mulieres dilectas ſolent, & morſu tanquam oſculo appetens, nititur concumbere: ex quo lites tibi & odia

μοι, ὃν πατὴρ ἀπέθανε λιπὼν αὐτὸν, ζῶν ἐμπέσῃ πηλῷ ὑγρῷ πεφορτισμένος. καὶ ζῶντός γε, ὁ ὄλεθρος πᾶς ἐπ' ἐμὲ ἐλθὼν, ἐμοῦ κατηγόρησε, ἀπὸ, φησὶν, ἐμαυτὸν ἐνέβαλον τῇ εἰσίᾳ, καὶ τότε μὲν ἐκ τοῦ συμφέροντος, μηδὲν ἐπίσταμαι, ἐξέλαθον. ἄλλος δέ τις ἕτερον ὁ ἀποθανὼν τοῦ πᾶς ἐξεῦρεν ἐπ' ἐμὲ μακρὸν κάκιον, κομίσας γάρ με ἐς τὸ ὄρος, καί μοι φορτίον ἀδρὸν ἐπιθεὶς ἐκ τῶν ξύλων, τοῦτο ἧ πιπράσκει γείτονι, ἐμὲ δὲ ἔνυμνον, καὶ ἄξυλον κομίσας οἴκαδε, καταψόφησάς με πρὸς τὸν αὐτοῦ δεσπότην ἔργον ἀνόσιον· τοῦτον, φησὶ, τὸν ὄνον, ἐκ οἷόν ὅτι βόσκομεν, ἀνωφελῆ ἀργὸν ὄντα, καὶ βραδύν. ἅμα μὲν γὰρ ἐπιτηδείως καὶ ἄλλο ἔργον, ἐὰν γυναῖκα ἢ παρθένον καλὴν καὶ ὡραίαν ἴδῃ, ἢ θᾶττον ἀφλακίσας, ἐπὶ τοῦτο ῥέπων ἐπ' αὐτὸν, ὡς ἔστι τις ἐρᾷ ἄνθρωπος ἀφροδίτης, ἐπὶ ἐρωμένην γυναικὶ κινούμενος, καὶ λάκνα ἐν φιλήματος σχήμα

παρίξα, πάντων ὑβριζομέ-
νων, πάντων ἀναπηδώντων. καὶ γὰρ τότε ξύλα κομί-
ζων, γυναῖκα εἰς ἀργὸν ἀπιδὼν ἰδοῦσαν, τὰ μὲν ξύλα πάντα
χαμαὶ ἐκπόρπισεν ἀχρεσάμενος, τῇ δὲ γυναικὶ ἐπὶ τὸν
ὄλισθον ἀναπήδησας, γαμεῖν ἐβιάζετο, ἕως ἄμα καὶ ἄλλοθεν ἐκ-
θαμβούντων, ἀμυδρὰν τὴν γυναῖκα, εἰς τὸ μὴ δραπετεῦσαι ἐπὶ
τῷ καλῷ τέτε ἐρᾶσθαι. ὁ δὲ ταῦτα πυθόμενος, ἀπ' ἐμέτε μήτε
καλέσαι, ἔφη, ἐθέλει, μήτε φορτηγεῖν. τὴν ἔρωτας ἀνθρώ-
πινος ἐρᾷ, ἐπὶ γυναῖκας καὶ τοῦλας οἰκείμενος, ἀφροδί-
σιον αὐτόν τε καὶ τὰ μὲν ἔγκατα ζώοις κυνὶ δότε, τὴ δὲ κρέα ζώοις
ἐργάταις φυλάξαι. τὴ δὲ ὦν ἔρημα τὰ τοιαῦτα ἀπόθεσθε, λύκε
δὲ καταψώδεσθε. ὁ μὲν οὖν ἀκάθαρτος τοῦς, ὑγιὴς ἄτης
ἐμὲ ἔχαρε, καί μου τὸν λίκα ἤθελεν ἀφροφάγεσθαι. ἀπ' ἔτυ-
χεν ἄρα τις παρὼν τότε γαλόνον γεωργῶν, τὴ οὕτως ἐρύ-
σε τὸ μὴ ἐκ τῦ θανάτε, δεινὰ ἐπ' ἐμοὶ βουλευσάμενος· μυδαμῶς,
ἔφη, ἀφροφάγες ὄνον, τὴ ἀλλὰ
τὴ ἀχθοφορεῖν δυνάμενον. τὴ ὃ

omnibus conquerentibus pa-
rentibusq; insurgunt. Enim-
uerò nunc ligna ferens, con-
specta in agrum abeunte
fœmina, ligna abiecta di-
sperſit, mulierem tanquam
coiturus insequitur, donec
aliȳs aliunde accurrentibus, mulier ab huius for-
mosi amatoris impetu libe-
rata est. Hæc patronus cre-
dens: Posteaquam, inquit,
neque piger ire vult, neque
sarcinam ferre, sed mulieres
appetens, amores hominum
imitatur: occidite eum, &
intestinis vulturibus datis,
carnes operariȳs seruate. Si
quis quomodo sit mortuus,
quæret, fingite à lupo in-
teremptum. Ad hoc absur-
dus ille puer gauisus, me
subitò parat iugulare. Sed
fortè accidit vt vicinus quia-
dam agricola me ab interi-
tu vindicaret, quædam con-
sulens aduersum me grauio-
ra: Nequaquam hunc asi-
num occidas, inquit, pistri-
no aptum, atque oneri fe-
rendo. Neq; etiam magnum,

μίγα ἔργον, ἐπεὶ καὶ γέρα ἐς ἀν-
θρώπους ἔρωτι καὶ οἴνῳ φέ-
ρεται· λαβὼν αὐτὸν, ἔκτεμε.
τῆς γὰρ ἐπαφροδίτου ταύτης
ὁρμῆς ἀφαιρεθεὶς, ἄμικρός τι
ὀφθὺς, καὶ πίων ἔσται, καὶ οἷ-
ον φορτίον μίγα, οὐδὲν ἀχ-
θόμενον. ἐγὼ δὲ αὐτὸς ἀνέφρως
ἔχων ταύτης τῆς ἰατρείας, ἀ-
φίξομαι δεῦρο, μυζάξων πρῶν
ἢ τεττάρων ἡμερῶν, καί σοι
τῶν σωφρονέστερον πεδάξω
παρίξων τῇ τομῇ. οἰμὴ οἰμὴ
ἵνα μὴ ὄνον ἄπαντα ἐπιδώσω τὸν
σύμβουλον, ὡς ἐγὼ λέγω. ἐγὼ
δὲ ἤδη ἐλάφρυνον, ὡς ἀπολέ-
σων αὐτίκα τὸν ἐμὲ ὧν ὄνον
ἄνδρα. καὶ ξῆν οὐκ ἔτι ἐθέ-
λειν ἔφην, ἀγχοίμην ἀνῆκ
ὦν, ὅτι καὶ ὅλως ἀφαιρῆσαι
τῶν λοιπῶν ἐγνώκειν, ἢ ῥίψαι
ἑμαυτὸν ἐκ τῶν ὄρους, ἵνα
ἐκπνεύσω, θανάτῳ οἰκτίσῳ ὀ-
λόκληρον ἔτι, καὶ ἀπέρα ἄ-
κρος τελευτήσομαι. ἐπὲ δὲ ὧν
νὺξ βαθεῖα, ἄγγελός τις ἀπ'
ἀγορᾶς ἦλθεν, ὡς τὸν ἀρρῶ
καὶ τὸν ἑπαυλιν, ταύτην λε-

si in amores mulierum labitur. castra ipsum. Summota enim veneris cupiditate, mitis erit & pinguis, cui non sit difficile etiam grauissimum onus ferre. Si, quomodo castretur, ignoras, triduo aut quatriduo virum adducam huius artis peritissimū. Approbatur à singulis qui adsunt, consilium. Hoc audiēt, fundebam lachrymas, tanquam vir essem in asino destituturus. neq; enim viuere amplius cupiebam, si fierem eunuchus. Potius ergo aut inedia deficere decreui, aut ex monte aliquo me præcipitem dare, vt morte misera effugerem vitam miseriorem. At nocte intempesta superuenit in agros & villam numeius, puellam à latronibus nuper raptam, & eius sponsum meridie iuxta littus deambulantes, ab mundanis maris aqua raptos atque absorptos

γων τὴν νεόνυμφον κόρην, τὴν ἀπὸ τῆς λιμνάδος γνωμένην,
καὶ τὸν ταύτης νυμφίον, περὶ δείλην ὀψίαν, ἀμφοτέρους αὖ-
τοὺς, ἐν ᾧ ἀγχιαλῷ περιπατοῦντας ἐπιπεσόντας ἅρπαγι τῆς
θάλασ-

θάλασσαν ἀπραξάσαι, καὶ ἀφανῆς ποιῆσαι, καὶ τέλος ἀνδρὶς τῶν τῆς συμφορᾶς καὶ θανάτου γνώσεσθαι. οἱ δὲ, οἷα δὴ κενὰ κενομένης οἰκίας νέων δεσποτῶν, ἴγνωσαν μηκέτι μένειν ἐν τῇ δουλείᾳ, ἀπὸ πάντα δρασάμενοι τὰ ἄνδρα, φυγῇ ἐσώζοντο. ὁ δὲ νομεὺς τῶν ἵππων κἀμὲ παρελαβών, καὶ πάνθ', ὅσα φορτὸς ὢν, συναβών, ἐπικαθίζησέ μοι καὶ τοῖς ἵπποις. ἐγὼ δὲ ἀχθόμενος μὲν, φέρων φορτίον ὄνος ἀληθινὸς, ἀπ' οἴκου ἄσμενός τε τὸ ἐμπόδιον τοῦτο τῆς ἐμαυτοῦ ἀπεξαίμην ἐκτόμης. καὶ πολὺν ὁδὸν ἐπόνουν ὀκτὼ ἀρχαίαν, καὶ τριῶν ἄπαυστον ἡμερῶν πολὺν ὁδὸν ἀνύσαντες, ἐρχόμεθα εἰς πόλιν τῆς Μακεδονίας, Βέροιαν, μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον. ἐνταῦθα ἴγνωσαν οἱ ἄγοντες, ἡμᾶς ἐξωνήσασθαι καὶ ἐωνήσαντο. καὶ τότε δὴ πράσεις ὦ ἡμῶν τῶν κτηνῶν. καὶ κήρυξ ὤφην, ἐν ἀγορᾷ μέσῃ ἑστὼς, ἐπέρυθρον. οἱ δὲ πρὸ ἐμοῦ ἐπώλουν ἐμὲ ἀνόητον, τὰ σώματα ἡμῶν ἀνοίγοντες, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐξετάζοντες, ὅσον ἔτος ἕκαστος ἡμῶν ἔχει. καὶ τὰς μὲν ἀγέλας, ἄνω καὶ κάτω, ἐμοῦ ὄντος ἀπολειφθέντος.

absorptos fuisse, hunc finem & rerum & vitæ sortitos. Serui nouis dominis vacua domo, decreuêre omnes nequaquam decæterò seruitutem pati: raptisq; quæ in agris erant, aufugiunt. Qui equis præerat, adsumptis quæ poterat, mihi & equis imponit. Acgrè ferebam non ferre me onus asino dignum: lætabar tamen me euasisse id periculum exectionis. Vniuersa nocte confecimus longum iter, tertia die in vrbem Macedoniæ peruenimus Beream, quippe magnã ac populosam, in qua habitare statuerat qui me ducebat, & simul iumenta vendere. Præco medio stans in foro nos proscribebat. emptores diligenter inspiciebant omnia, aperientes os, atque ex dentibus ætatem cuiusq; coniectãtes: & emerunt ald iumenta reliqua, me vltimum relictum præco iussit reduci domum,

πεμψόμενον, ὁ δὲ ὑπερξιτιλωσιμ αὖθις ἐπανάγεται οἶκον, ὁρᾷς, λέγων, οὗτος μόνος ἐχ ὑπῆκτι ἰδεῖν. ἀ δ' ἐμοὶ πολλὰ μεταπίπτουσι νέμεσις, ἤγαγε κἀμοί τὸν ἀνσπότην, οἷον οὐκ ἂν ἐξεύροις. κίναιδος γὰρ καὶ γέρων ἦν, τούτων ἱερεὺς τῆς θεοῦ τῆς Συρίας ἐς τὰς κώμας καὶ τὰς ἀγορὰς περιφόρητος, καὶ τὴν θεὸν ἐπαίρων ἀναπαλόντων, τοῦτόν ἐπῆλθον ἀγοντα. ἐπὶ δ' ἴκομεν, ἔνθα ὤνιον ἦν Φίλιππος (τοῦτο γὰρ ἔλεγεν ὄνομα ὁ ὠνούμενος μοι) μίξαι ἀθύς τε τῆς θύρας ἀνακέκραγον, ὦ ποράσια, λῶιον ὑμῖν ἐνήμαι, καλὸν καὶ ἀρχαῖον, καὶ Καππαδόκιον τὸ γένος. ἦν δ' ἐκ τὰ ποράσια ταῦτα, ὅλος κιναίδων, συνεργῶν τῷ Φιλίππῳ. καὶ πάντες ἐς τὴν βολὴν ἀνεκρότουν· ὥνους γὰρ ἀληθῶς ἄνθρωπος ἔναι τῷ γυμνόν. ὡς δ' ἔλαθον ὄνον ὄντα λῶιον, ἤδη ταῦτα ἐς τὸν Φίλιππον ἐσκώπτον, τὸν οὐ λῶιον, ἀλλὰ νυμφίον σαυτῷ ποθεῖν ἔχεις λαβοῦσα; ὄνος δὲ τούτων τῶν καλῶν γάμων, καὶ τὰ

domum, inquiens: Hunc salum vides non reperisse emptorem. At sors multa reuoluens sæpiùs & commutans, dominum minimè gratum parauit. Cinædus erat senex, vnus ex ijs qui deam Syriam per villas & agros circumferentes, stipem deæ offerre impellunt. huic magno vendor precio, drachmis triginta: quem ligatus sequor. Vbi domum Philebi (hoc emptori nostro nomen erat) peruenimus, magna ad ostium voce: ô Corasia, inquit, seruum vobis emi pulchrum ac grandem, genere Cappadocem. Erant ea Corasia cinædorum turba Philebi coadiutorum. qui omnes ad illius vocem applaudentes, existimabant verum emptum esse: vt verò asinum vidêre, Philebum increpant, qui non seruum, sed sponsum sibi adduxerit suis nuptijs dignum,

ἅοις ταχίως ἡμῖν πώλους ζοιέ-
τους. καὶ οἱ μὲν ἐγέλων, τῇ δὲ
ὑερβαίᾳ, σωιτάπλοντο ἐπ' ἔρ-
γον, ὥσπερ αὐτοὶ ἔλεγον καὶ
τῷ θεῷ ἐνοκαυασάμενοι, ἐ-
μοὶ ἐπίθηκαν, εἶτα τῆς πόλεως
ἐξηλαύνομεν, καὶ τῷ χώραν
πριέμεν. ἐπεδὰν δ' ἐς ἰώ-
μιλω τινὰ προσέλθοιμεν, ἐγὼ
μὲν ὁ θεοφόρητος ἐς ἀμέλω, ὁ δ'
αὐλητὴς ὅμιλος ἐφυ& ἔνθορ.
οἱ δὲ τὰς μίτρας ἀφῄρεσαν
τῶν, τῷ μεφαλῷ ὑπέθεσαν ἐπ
ἦ αὐχένι& ἐπίσοντων, τοῖς ξί-
φεσιν ἐτέμνοντο τὰς κεφάς.
καὶ τῷ γλῶτταν τῶν ὀδόντων
ὑπέβαλλον ἑκάς&, ἔτι μὴν
καὶ ταῦτα, ὥστε ἐν ἀκαρεῖ πάν-
τα κεκρᾶσθαι μαλακοῦ αἵ-
ματος. ἐγὼ δὲ ταῦτα ὁρῶν,
τὰ πρῶτα ἔτρεμον ἐσὼς, μή
ποτε χρέα τῇ θεῷ καὶ ὀνεία αἷμα
τος γένοιτο. ἐπεδὰν δὲ κατα-
κόψαν οὕτως ἑαυτὸς, ἐκ τῶν
προκειμένων θεραπῶν σωίλε-
γον ὀβολοὺς καὶ δραχμάς. ἄλλος
δὲ σοχάλας, καὶ οἶνον καὶ τυρὸν πά-
δον ἐπίδωκε, καὶ πυρῶν μέδιμ
νον, καὶ κεθῶν ὧν ὄνῳ οἱ ἐκλέ
των ἐτρέφοντο, καὶ τῷ ἐπ' ἐμοὶ
λομι-

ex quo certè pullos eiusmodi quam primùm pararet. Ad hæc cùm risissent omnes exercitio suo intenti, paratis domi sacris, mihi deam superimposuerunt. Ciuitatem ingressi, cùm patriam perambularemus, in quandam villam peruenimus, in qua ego deam ferens constiti. Quidam qui rei sacræ præerat, cùm veluti deo plenus nonnulla protulisset verba, reliqui mitra proiecta caput subitus guttur ligantes, ensibus laceratos feriunt, linguam insuper foris dentes extensam quisque incidit, vt breui tempore omnia sanguine manarent. Hîc ego valde extimescebam, ne asini quoque sanguine deæ opus esset. Eo pacto cùm sibi sanguinem eduxissent, drachmas & obolos à circumstantibus colligunt. Alij carycas prabent, & vinum, caseiq; fiscellas: alij medimnos tritici atque hordeum in asini cibũ Ex his & habebant victũ, & sacra deæ faciebant.

νομιζομένω θεὸς ἐβάπτομεν καί ποτε ἐς κώμην τινὰ κώμων ἑσπερινῶν ἡμῶν, νεανίσκων τῶν ἐκπαλαιστῶν μίσγαν ἀγρώσαντες, ἐσάγουσιν ἔσω, ἔνθα καταλύοντες ἔτυχον. ἔπειτα ἐπασχον ἐκ τῶν κωμαστῶν, ὅσα σιωπᾶν καὶ φίλα ζεῦ καὶ ἀνοσίοις καὶ αἰσθοῖς ἐοῦ. ἐγὼ δ' ἀπορραγέσας ἐπὶ τῇ ἐμαυτοῦ μεταβολῇ, ὅτι μέχρι νῦν ἀνέχομαι ἑκὼν, ἀναβοῆσαι, ὦ Ζεῦ σχέτλιε, ἠθέλησα, ἀλλ' ἄμφω φωνὴ οὐκ ἀνέβη μοι ἐκ ἐμοῦ, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὄνου, ἐκ τῆς φάρυγγος, καὶ μέγα ὠκκασάμην τῶν δὲ κωμητῶν τινὸς (ἔτυχον γὰρ τότε ὄνον ἀπολωλεκότος, καὶ τὸν ἀπολωλότα ζητοῦντος) ἀκούσαντός μου μέγα βοήσαντος, παρέρχεται ἔσω, ὀλίγα οὐδὲν ἐπόντος, ὡς ἐμοῦ τὴν ἐκείνου ὄντος, καὶ καταλαμβάνει τὸν νεανίσκον, ἄρρητα ἔνδον ἐργαζόμενος. καὶ γέλως ἐκ τῶν ἐπασμυθόντων πολὺς γίνεται ἔξω, καὶ ἐκθαμόντος, ὅπῃ τῇ κώμῃ ξυλόγῳ λιθώναν τῶν ἱερέων τὸν ἀσίλεαν. οἱ δὲ λίμμοι δεινῶς ταῦτα ἐληλυθότα, τὴν ἐπιοῦσαν νυκτὸς ἀνθρώπους ἔνθεν ἐξέπεμψαν. καὶ ἐπαλὺ ἐγένετο ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ὁδοῦ, ἐκπλήξ

faciebant. Perambulantibus illis aliquando villam quandam, iuuenem grandiorem à se conspectum expiscati, domum in quam fortè diuerterant, deducunt. Illi mulierbria (vt illis nefarijs cinædis mos erat (perpessi sunt: ego dolens me in asinum esse versum, cùm tantum scelus non possem ferre: O sceleste, cùm vellem exclamare, pro voce hominis magnum rugitum dedi. Quidam ex ea villa amissum asinum quærentes, repentè audita rugitu, nullo præmonito ingrediuntur domum, quum æstimarent me suum asinum esse, repertis qui infanda patrabant cinædis, multo cum risu locum egressi, scelestam sacerdotum nequitiam per totam villam diuulgant. Illi ob eorum scelera deprehensa, pudore territi, proxima nocte abeunt. Cùm in locum solitarium peruenissent;

ἐκαλέπαινον, καὶ ἀργίζοντό μοι μυσάντι τὰ ἐκείνων μυστήρια. καὶ τὸ μὲν ἀνεκτὸν τὸ βλαῦον ἦν, κακῶς ἀκούειν, ἀπὸ τῶν ἴσων· τὸ δὲ οὐκέτ' ἀνεκτά· τὸν γὰρ θεὸν ἀφιλόνεικον μὲν καὶ χαμαὶ καταθέμενοι, καὶ τὰ σκάμματά μου σαίνοντα περισπάσαντες, ξυμβολὴν ἤδη ποιοῦνταί μοι μεγάλην, εἶτα ἐκείνῃ τῇ ἐκ τῶν ἀσφαλάκων μάστιγι παίοντες, ὀλίγου ἐδέησαν ἀποκτεῖναι, λιθοῦντές με ἕως ποιοῦ ἄφωνον ἔναι θροφέρηθον. καὶ μὲν καὶ ἀσφάξαι μετὰ τὰς μάστιγας ἐβουλήσαντο, ὡς ἐς ὕδωρ αὐτὸς βαπτόμενα ποιῶν, καὶ τῆς λάμνης οὐκ ἐφασαμένους ἐκβαλόντα. ἀπ' ὧν με μὴ ἀποκτεῖναι, βλαῦος αὐτὸς ὁ θεὸς ἐδυσώπησε, χαμαὶ καθημένην, καὶ ἐκ ἔχουσα ὅπως ὀδύρομαι. ἐλθὼν οὖν, μετὰ τὰς μάστιγας, παρὰ τὸν δέσποινάν, ἐβάδιζον. ἡ δὲ ἐσωτέραν ἤδη κατελθοῦσα ἐς ἀγρὸν πλουσίου τινὸς ἀνδρός, καὶ ὧν οὐτος ἔνδον. καὶ τῷ θεῷ μάλα ἅσα μὲν τῇ οἰκίᾳ ἐπιδιξαν, καὶ θυσίας αὐτῇ προσήγαγον. ἐνθάδε οἱ δοῦλοι μίαν κίνδυνον αὐτὸς ἐποίησαν. τῶν φίλων γάρ τις

increpabant me irati admodum, quòd eorum mysteria patefeciſſem. Tolerabile hoc erat damnum, verbis mala audire: quod ſequitur, non ferendum. deam quippe deponentes, ſublata ſella, nudum arbori robuſtæ alligant, deindè fuſte ex neruis facto, me ad necem verberant, iubentes in futurum eſſe taciturnum. & ſimul poſt verbera me ſtatuunt iugulare, qui villicorum iram in ſe incitárim, neq; per me licuerit facere conſuetum quæſtum: ſed ope iacentis humi deæ id prohibentis, ne deeſſet qui eam ferret, cædem effugi: poſt multas tamen plagas repoſita ſupra me dea, iter proſecuti ſunt. Veſperi in hominis opulenti prædiũ peruenimus, qui liberiùs nos domi excipiens, ſacra Deæ peregit. Hic ego ingens periculum adij. Amicus quidam

τις ὢν ὀνοπότης τῶν ἀγρῶν ἔνυμψε δῶρον, ὄνον ἀγείου μηρόν. τοῦτον μάγειρος σκευάσας λαβὼν, ῥαθυμίᾳ ἀνθρώπων, καὶ ὧν ποιῶν λαθραίως ἔφαγε παρειλθόντων. ὁ δὲ δεδιὼς πληγὰς ποινὰς, καὶ βάσανον ἐν τῇ ἀπωλείας τοῦ μηροῦ, ἔγνω περιποιῆσαι ἑαυτὸν ἐν τῷ παχύνειν ἢ γὰρ τοῦτο, ἰατρὸν ἐξαίσιον ἐμὲ, ἀπὸ μύτης ἀποθνήσκειν, ἄνωθεν, ὦ φίλτατε, μήτε ἄθυμία τοιαύτη δῶς σεαυτόν· παθόμενος γάρ μοι, πράξας ἓν πάντα. τῶν εἰναίδων τὸν ὄνον λαβὼν ἔξω, εἰς ἔρημόν χωρίον, ἀπελθὼν σφάξας αὐτὸν, τὸ μὲν καὶ μὴ ἐκεῖνος, τὸν μηρὸν ἀποκόψω, κόψας δὲ νῦν, διάτων πεῖσε τὸν περιμένοντα ἄριστον· δόξαντος ἀριστᾶν, οἱ ἐχθροί μου, καὶ ἔνδον ἀφανῆς. ὁρᾷς δή, ὡς ἔσομαι ἔνσαρκος, καὶ τὸ ἀγείου ἐκείνου πάντα ἀμείνων. ὁ δὲ μάγειρος, τῆς γνώμης ἐπαινέσας τὸ βέλτιστον, ἄειπε, ἔφη, σοὶ ὦ γύναι ταῦτα. καὶ τότε μόνῳ ὦδ' ἔρξον τὰς μάγειρας φυγεῖν ἔχω, καὶ τοῦτό μοι ἄδην πεπράξεται. ὁ μὲν οὖν ἀνὴρ οὕτως, οὕτως μάγειρος,

quidã noſtri hoſpitis [m] partem ſylueſtris aſini ei donó miſit, quam canes qui intus occluſi erant, coqui negligẽtia comederunt. Hic præter modum, ne domini iuſſu vapularet, cùm demorte cogitaret, conſilio mulieris pepercit vitæ. Si mihi credes, inquit, & te ſaluabis, & reſarcies hoc damnum. Habẽt hi cinædi aſinum, quem ſi deduxeris in deſertum locũ, facilè illum poteſ occidere, ſumtamq; ex eo partem parare in cibum domino: reliquuũ corporis in præceps abijce. exiſtimabunt cinædi aufugiſſe aſinum, neq; ampliùs deprehẽdi poſſe. hic verò aſinus pinguis, eſt & perſimilis ſylueſtri. Approbato mulieris conſilio coquus intelligẽs hoc pacto iram patroni declinaturũ. mihi propinquat, vt conſultum facinus patraret. At ego quid de me futurum

ἐμῆ πλησίον ἐτύγχανε, τῇ γυναικὶ ταῦτα σωτηρίαν ἐβουλόμην. ἐγὼ δὲ, τὸ μέλλον ἤδη προορώμενος καὶ φεύγειν ἕτοιμον τὸ σῶμα ἐμαυτῷ ἐκ τῆς οἰκίας. καὶ ῥήξας τὸν ἐμπεφραγμένον, ὃν διεγόμην, ἐπὶ μέγα ἐσπήδησα, ἵνα δειπνοῦσιν οἱ ἐνταῦθοι, σὺν ὧν ἀνεσκιρτήσας, ἕτοιμα φρόνημα ἔσω

ἐν ᾧ καὶ ἀπανθρώπου τινὸς ἐτύγχανον τοῦτο, τὴν θεὸν μὲν μόνον ἐν ἀνθρώπου οἰκίᾳ τῆς καθαρᾶς ἐκείνοις μάλιστα τιμωμένης, ἐπιχωρίοις δαίμοσιν τὸν ναὸν οἰκῆσαι. οἱ δὲ καὶ μάλα ἄσμενοι τὴν ξένην θεὸν ὑποδέξασθαι, ὥσπερ αὐτῶν θεῷ συνοικοῦντος, ἡμῖν δὲ οἰκίαν ἀνθρώπων πηνίκα. ἐνταῦθα συχνὰς ἡμέρας οἱ ἀποστάται διατρίψαντες, ἀπιέναι βέλοντες εἰς τὴν πλησίον πόλιν, τὴν τῆς θεοῦ ἀποζώννυσι τὰς ἐπιχωρίους καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ τέμενος παρελθόντες, ἐκομίζοντο αὐτήν, καὶ θέντες ἐπ' ἀμοί, ἤλαυνον ἔξω. ἐτύγχανον δὲ οἱ διωκόντες, εἰς τὸ τέμενος παρελθόντες, ἀνάθημα, φιάλην χρυσῆν ἁλίσαντες, λάθρᾳ καὶ τῆς θεοῦ ἔφερον. οἱ δὲ ἐκομίσαντο αὐτόμενοι τάδε, ἀνθρώπους ἰδίωτας, ἔπειτα πλησίον ἐγένοντο, καταπηδήσαντες ἀπὸ τῶν ἵππων, ἔχοντες αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ διωκόντες τὴν ἱεροσύλας ἐκάλουν, καὶ ἀπέδοσαν τὸ κλαπὲν ἀνάθημα, τὴν ἱερωσύνην τε καὶ τὰ ἄλλα. ἐν δὲ τούτῳ τὸν ἱερέα τῆς θεοῦ. διώκοντες αὖ τὰς γυναῖκας, ἔχον ἐπίσω, τὴν τῆς θεοῦ ἀρχιτὴν ἐμβάλλει,

nouum interuenit prodigium. nam cùm dea priuatæ domui diuersorium abnueret, in templo seponi iussit eius loci, qui à ciuibus maximè coleretur. Illi libenti animo deã exteram propè suum deum in templo collocant: nobis tradunt pauperculæ hospitium domus. Hic plures cinædi dies commorati, cùm abire vellent, deamq; à ciuibus peterent, templum ingressi deam asportant: verùm facinorosi homines phialam auream è templo ablatam furto, infra deam recondunt qua re palàm facta, ciues nos insecuti, vt appropinquârunt, ex equis desilientes, cinædos capiunt, impios illos ac sacrilegos appellantes, cùm phialam ereptam repeterent: & scrutati singula, eam reperiunt in sinu Deæ absconsam. Quam ob rem hos muliebres viros colligatos, in vrbémque traductos, in carcerem conijciunt:

ἠσαν, τὴν δὲ θεὸν, τὴν ἐπ' ἐμοὶ
νομιζομένην ἀροῦντες, καὶ
ἅμα ἐθαύμαζον, τὸ δὲ χρυσίον τῇ
πολίτιδι θεῷ πάλιν ἀπέδω-
καν. τῇ δὲ ὑσβαίᾳ, λάτι σκόπει,
ἐμὲ πιπράσκει δίκαιον ὄντα. καὶ ἀπέδοντό με ξένῳ ἀνθρώ-
πῳ, τὴν πλησίον ἐμοῦ οἰ-
κοῦντι. τέλλιν ἔχοντι ἄρτους
πεπλανημένους. οὗτός με πραλαβὼν,
καὶ πυρῶν μεδίμνους δέκα ἐ-
νεγκάμενος, ἐπιθεὶς μοι τὰ σκε-
ρὰ, ὡς ἑαυτὸν ἅπαντα, ὁ-
δὸν ἀργαλέαν. ὡς δὲ κόπῳ,
ἤσαγε με εἰς τὸν μυλῶνα, καὶ
ὑρῶ πολὺ πλῆθος ἔνδον ὁμο-
δούλων ἐστηκότων. καὶ μάλα πολ-
λοὶ ἦσαν, καὶ πᾶσαι τέλεις ἐφέ-
ροντο. καὶ πάντα ἐκεῖνα μετὰ
ἐμοῦ ἀνάρωπος. καὶ τότε μέν με,
οἷα ξένον ὄνον, καὶ φορτίον
βαρύταλον ἀράμενον, καὶ ὁ-
δὸν ἀργαλέαν ἀναγκάσαντα, ἔνδον ἀφῆκαν.
τῇ δὲ ὑσταίᾳ, ἐθέλω σοὶ ὁμο-
λογῆσαι ἐπιστάντος, ἵνα
μοι γνῶσι με τῇ ἑωθινῇ τῆς μύ-
λης, ἅτε πλανον. ἐγὼ δὲ ἐ-
πισάμενον, ὅπως καὶ ἀλᾶν, προσάκις μαθὼν, προσποιοῦμαι δὲ ἀ-
γνοεῖν, ἀλλὰ μάτην πληγὰς λαβόντος δέ ποτε τῶν ἔνδον βα-
σανιείας, ἐξίσταμαι, καὶ μὴ προσδοκήσαντα, ὡς ἐκ ὀρθρου τὰ

coniiciunt: deamq; alio in templo ponentes, aurum suo deo restituunt. Postera die & res eorum, & me insuper vendunt. Ego à pistore incola propinquioris villae emptus sum, impositisq; decem tritici quos emerat medimnis, in villam difficili atque aspera via perductus. Erant domi iumenta conserua, molaq; plurimae ab illis agitatae, omnia intus farinae plena: me verò, veluti seruum nouum solent, ac de via propter grande onus fessum, eo die quiescere sinunt. postridie me iugo molae alligatum, linteo velatis oculis, molere iubent, planè noram, id sapiùs expertus, quo pacto esset molendum: sed simulans me eius operis rudem, frustra quietem speraui: nam plures qui aderant, acceptis baculis de improuiso me id minimè expectantem (neque enim aspicere poteram)

πάνσοφον ἀθρόᾳ τῇ χειρὶ, ὥσπερ μι ὑπὸ σπληνὸς, ὥσπερ σρόμβον, ἐξαίνης σρέφεσθαι. καὶ πάρα ἔμαθον, ὡς χρὴ τὸν σκάλοπα ἐς τὸ τὰ λίνια ποιεῖν, μὴ πειμένην τὴν χεῖρα ἔνδον λισπότου. πλὴν οὐ πάνυ γίγνομαι, καὶ ἀσθενὴς ὥσσωμαι, ὥστε ἴγνωμι ὁ λισπότης πωλήσων. καὶ ἀφελίσθαί μι ἀνθρώπῳ ἐπουρεῖν τὴν τέχνην· οὕτω γὰρ ἔχει λῆπον, λαβὼν γεωργεῖν, καὶ τὸ ἔχομεν ἔργον. ὁ λισπότης οὖν ὤωθεν ἐπιθεὶς μοι τὰ λάχανα, ἐκόμιζεν ἐς τὴν ἀγορὰν, καὶ παρατίθει τοῖς ταῦτα πριάσθαι, ἤδη μι πάλιν ἐς τὸν κῆπον. ἔτα ἐκεῖνον μὲν ἐκάκα ἔσκαπτε καὶ ἐφύτευε, καὶ τὸ ὕδωρ τοῖς φυτοῖς ἐπῆγεν, ἐγὼ δ' ἐν τούτῳ ἀσήμενον ἀργός. ἐμὲ δέ μοι ἁπαλὸς ἀλγήνης ὁ τότε βίος. πρῶτον μὲν, ἐπὶ χαμαὶ ἦν ἐμὲ, ἀκάκεῖν· ἔδει σὺν σῶμα ἔχειν ἀγοράσαι, οὐχ ὅπως ἐμοί. καὶ ἀνυπόδητος, πηλὸν ὑγρὸν, καὶ πάνυ σκληρὸν καὶ ὀξὺ ἐπάτουν. καὶ φαγεῖν τοῦτο μόνον ἀμφοτέροις ἐμὲ, θεῖλακας πικρὰς καὶ σκληράς. καί ποτε ἐξιόντων ἡμῶν ἐς τὸν κῆπον, ἐνέτυχόμεν ἀνὴρ

adeò percussérunt, vt equistigiò more turbinis circumducerem molam : experiúsque sanè didici seruum ad ea quæ fienda sunt, promptum esse debere, neque expectare domini manum. Eo labore admodum macer euasi, & corpore debilis : quapropter hortulano me vendidit, qui hortum ceperat colendum. Is olera in ferum mea opera ferebat sæpiùs, agro deinde effodiendo, plantandóque ac rigando intentus, ego interim ociosus, sed vita propter frigus (erat enim hyems) satis molesta, cùm patronus nedum mihi, sed nec sibi lectum parare posset : me tum molle lutum, tum dura terra atque acuta multùm offendebat. Cibus item lactucæ amaræ, ac præduræ erant. Ambobus contingit aliquando nobis ad hortũ adeũtibus, vt obuiaremus

ἀνὴρ

να ἀνὴρ γέννα῀ον, στρατιώτου στολὴν ἀμφιεσμένον, καὶ τὰ μὲν πρῶτα, καλεῖ πρὸς ἡμᾶς τῇ Ἰταλῶν φωνῇ, καὶ ἤρετο τὸν ληστρὸν, ὅπου ἀπάγοι τὸν ὄνον ἡμῶν. ὁ δ', οἶμαι, τῆς φωνῆς ἀνόητος ὢν, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. ὁ δὲ ὀργιζόμενον, ὡς ὑπερορώμενον, παίει τῇ μάσιγι τὸν λῃστρόν. ἐκεῖνον συμπλακέντα αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν ποδῶν ἀποσπάσας, εἰς τὴν ὁδὸν ἐκτείνει, καὶ ἐμέλλεν ὑπαγωγὸν ἔτυπτε, καὶ χερσὶ καὶ ποσὶ, καὶ λίθῳ τῷ ἐκ τῆς ὁδοῦ· καὶ ὃς τὰ πρῶτα καὶ ἀντιμάχετο, καὶ ἠπείλει, εἰ ἀνασταίη, ἀποκτενεῖν τῇ μαχαίρᾳ. ὁ δὲ, ὥσπερ ὑπ' αὐτῆ ἐκέντρου διδαχθείς τὸ ἀκινδυνότατον, σπᾷ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ ῥιπτῶν πόρρω, ἔπτα αὖθις ἔπαισε κείμενον. ὁ δὲ τὸν κακὸν ὁρῶν ἤδη ἀφόρητον, ψευδόμενος ὡς τεθνηκὼς ἐν τοῖς πληγαῖς. ὁ δὲ δείσας ἐπὶ τούτῳ, μὴ αὐτὸς, ὡς ἔχει, λάμενον ἀφελέσθαι τὴν μάχαιραν βασάνους ἔπ' ἐμοὶ, κλαυσῆν ἐς τὴν πόλιν. ὡς δ' ἤλθομεν, τὸν μὲν λῃστὴν αὐτὸν, σωτῆρά τινα ἐπιδωκοχωρηκέναι· αὐτὸς δὲ, τὸν λιμένα τὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ διελθὼν, ἐρυθριάσας ἅμα ἐμοὶ, πρός τινα

mus generoso viro, veste induto militari: qui primùm verbis Italis hortulanum allocutus, petijt ab eo, quò asinum ducat. ille vocem militis (vt opinor) non intelligens, nihil respondit. Miles id veluti se contemptum ferens molestiùs, hortulanũ fuste cùm percussisset: ille militem amplexus ad terram in via prostrauit. iacentem tum manibus, tum pedibus, tum saxo ferit. Miles cùm se tutaretur, minaretúrque, si exurgeret, se illum ense interfectũrũ: hortulanus quid de se futurum esse præmonitus, extractum è vagina ensem, additis verberibus longè proiecit. Miles vitæ periculo motus, se ob verbera mortuum simulat. quod veritus hortulanus, iacentémq; relinquens, ense supra me posito, in ciuitatem pergit: datoq; alteri ad colendum horto, ob timorem penes amicum vnà me dicens, ibi latenter diuerit: deinde

τιν& τῶν ἐν ἄστει σωτήρων. ἐπὶ δ' ὑστεραίᾳ, δόξαν αὐτοῖς ἅπερ ποιῆσαι, τὴν μὲν ἐμὴν θύραν ἐκλιθίῳ λιθίνῳ ἐνίκρυψαν· ἐμὲ δ' ἀράμενοι ἐκ τῆς πολλῶν, ἐμπίπλασιν ἄνω, τῇ ἐλαίᾳ, ἐς οἴκημα ὑπερῷον, ἐμὲ κεῖ μι ἄνω συγκλείσαι. ὁ δὲ στρατιώτης, ἐκ τῆς ὁδοῦ τότε μόλις ἐξανασὰς, ὡς ἐφάσαν, ἐπαρκβῶν τοῖς πλησίοις, ἔκρα ἐς τὴν πόλιν, καὶ τοῖς στρατιώταις τοῖς σὺν αὐτῷ ἐντυχὼν, λέγει τὴν ἀπόνοιαν τῶν ἐκπυρῶν. οἱ δὲ σὺν αὐτῷ συνελθόντες, μανθάνουσιν ἔνθα ἦμεν πικρυμένοι, καὶ παραλαμβάνουσι τοὺς τῆς πόλεως ἄρχοντας· οἱ δ' ἄσσα τινὰ τῶν ἀφηγητῶν πίμπουσι, μὴ τοὺς ἔνδον ἅπαντας κτείνειν ἔφη ἐπιθύσειν. ὡς δὲ πέλθομεν, ὁ ἐκπυρὸς ἐδάμη ἐφάνη. οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, ἔνδον ἔφασαν εἶναι τὸν ἐκπυρὸν, ἐμὲ δὲ, τὸν ἐκείνου ὄνον. οἱ δ' οὐδὲν ἄκοσμον ἐποιοῦντο, οὔτε ἄνθρωπον, εὔτε ὄνον. θορύβου δὲ ἐν τῷ στρατῷ. καὶ πολλῆς βοῆς ἐκ τούτου γιγνομένης, ὁ ἀγέρωχος, καὶ πάντα περίφρων ἐγὼ, βουλόμενος μαθεῖν τίνες εἶεν οἱ βοῶντες, διακύπτω ἄνωθεν κάτω, διὰ τῆς θυρίδος. οἱ δὲ μὲ ἰδόντες,

amici consilio se in area inclusit: me pedibus per gradum attractum recludunt in superiori ædium parte. Miles vbi de via surgens, vixdum ambulans ob susceptas plagas, in vrbem redijsset, narrat commilitonibus qui obuiam fortè factisunt, iniuriam hortulani. Hi cùm nôssent quo essemus in loco, sumpto magistratu venientes domum, lictorem intus deducunt, iubentes eos qui domi essent, educi. Cùm lateret hortulanus, exclamant milites, illum & asinum intus esse. qui domi erant, nullos esse alios præter se, neque virum neque asinum, affirmant. Cùm tumultus & clamor pluriemus in paruo loco esset excitatus, ego quidnam esset, cupidus sciendi, caput è fenestra extuli: quo illi viso, statim

ἐφόντων, οὐθὺς ἀνίκραγον· οἱ δὲ ἐπὶ κακῷ ψαύειν λίχνοι τῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες ἅπαντα παραθέντες, καὶ πάντα ἀνερευνῶντες, ὑπέσκαπτον τὸν ἐμὸν δεσπότην, τῇ διβωλίᾳ ἐγκαμψόν καὶ λαβόντες, τὸν μὲν ἐς τὸ δεσμωτήριον πέμπουσι, λόγον τῶν πεπλημμελημένων ὑφέξοντα, ἐμὲ δὲ κάτω βασανίζοντες, ἵνα σφᾶς πατάξω ἐπίδηλον. πάντων δὲ ἄσβεστον ἐκύλινδον, ἐπεὶ τῶν ἐμπλησθέντων ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, καὶ πεδόντι τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην. ἔλεγε τοι ἐξ ἐμοῦ πρόσω ἔλθοι ἐς ἀνθρώπους ὁ λόγος οὗτος, ἐξ ὅσου παρανύψεως. τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τί μὲν ἔπαθεν ὁ ἐμπορὸς, ὁ ἐμὸς δεσπότης, ἐκ οἶδα, ὁ δὲ στρατιώτης πωλήσας μὲ ἕτερον, καὶ σιφάσκα μὲ μιᾷ καὶ εἴκοσιν Ἀττικῶν, ὁ δὲ ὠνησάμενος, θεράποντα ἑῷ ἀνδρὶ σφόδρα πλησίον, πόλεως τῶν ἐν Μακεδονίᾳ μεσίης, Θεσσαλονίκης. οὗτος τέχνην ἔχει ταύτην· τὰ ὄψα τῷ δεσπότῃ ἀκριβάζει, καὶ ἔχει καὶ ἀδηφόνα σωμάτιον, ἄρτος πίπερ, μελίπηκτα ὑπερμεγάθη ἐπισάμβων. ἔλοι οἱ ἀδηφοὶ, σύσκιοί τε ἀεὶ ἔσαν ἀπάνθοις, καὶ κατήνορα ἐν τοιούτῳ, καὶ τὰ σκώμματα τιτνῶν ἔχον ἀναμιμνή-

flatim exclamant in mendacio deprehensos. Scrutantes singula hortulanum muenerunt in arcula iacentem. extractum iudicibus tradunt, errati pœnam daturum. Me inferiùs demissum dant mi lutibus Ridebant in me versi omnes qui meo indicio prodidissem dominum: ex quo id verbum primùm prodiit in vulgus. Et asino consecto. Quid deinceps patrono acciderit, ignoro: miles me emit minùs viginti, qui minister erat viri prædiuitis Theſſalonicæ Macedoniæ ciuitatis. Eius ministerium erat epulas parare diuiti. Cum isto conseruus frater habitabat pistor, placentas melle conficiens: communia suæ his erant artis vtensilia atque instrumenta. Hi-

μῦα. καὶ μετὰ ταῦτα λάμπει ἵσως ἔνθα καλινον. καὶ οὐ-
λοι μετὰ τὸ δεῖπνον τῶ δεσπότη, πολλὰ λάψανα ἄμφω
ἔσω ἐκόμιζον· ὁ μὲν ἰχθύων καὶ ἰχθύων, ὁ δ' ἄρτων καὶ
πλακοῦντων. οἱ δ' ἀπακλέ-
σαντες ἔνδον ἐμὲ μετὰ τού-
των, καὶ φυλακὴν ἐμοὶ γλυ-
κυτάτην πρίσηφαντο, ἀπέ-
φη, ὡς ἀρκέσοι. ἐγὼ τοῖς
παρακειμένοις ἀσθενέσιοις μα-
ρὰ χαίρειν λέγων, τῶν τέχ-
νων, καὶ τοῖς λείψανοις τῶν δε-
σποτῶν ἐδίδουν ἐμαυτὸν, καὶ
δὴ μακρῷ πολὺν ἐγκομίζομαι
ἀνθρωπέου προφῆς. οἱ δὲ
νοσφίσαντες ἅσα, τὰ μὲν
πρῶτα οὐδὲν ἠθάνοντο τῆς ὀ-
ψοφαγίας τῆς ἐμῆς, ἐκ δὲ πολ-
λοῦ τῶν παρακειμένων,
ἐμὲ μὲν ἔτι ἐν φόβῳ καὶ φθονοῦ
ἐλλείποντ& τὸ ἄεισον. ἐπεὶ δὲ
καὶ τέλεον ἤμελον αὐτῶν ἐκέ-
νους ἄνοιαν, τὰς ἐκπίσεις τ
μειόνων, καὶ ἅμα πολὺ ἐκ
τέρπνον, καὶ ἐπαδὲ ἡδονὴ

Hi mihi diuersorium dedē runt in eo loco vbi reliquiæ cœnæ domini ab ipsis importabantur perplures, ab altero carnes ac pisces, ab altero placentæ. inter has me inclusum relinquentes, abeunt lauatum. Ego omisso hordeo, humano cibo ventrem referti Cùm redijssent, tum ex ciborum multitudine non animaduertunt cibos à me comestos, tum quia parcè, ne quid perciperent, comedi. Vbi illos id non perspexisse sensi, eorum fretus ignorantia, melioribus fruſtis corpus repleui. Tandem vt damnum cognoscere, alter alterum illa surripuisse suspicatus, pudore inuicem reticebant. Diligentiùs igitur asseruantes, reliquas portiones deinceps & fruſtra admumerant. Ego vitam voluptuosam in delicijs agens, factus

ἤδη τῆς ἡμέρας· τὰ μὲν πρῶτα, ἄμφω ὑποπλοι πῶς ἀπήλους ἐ-
βλεπον, καὶ ἐλλείπω ὁ ἕτερ& τ ἕτερον, καὶ ἄρπαγα τ λοιπῶν, καὶ
ἀναίσχυντον ἔλεγον καὶ ὕβρ ἀκριβῆς λοιπὸν ἄμφω, καὶ τ μειό-
νων ἀριθμὸς ἐγίνετο. ἐγὼ δὲ τ βίον ἔχων ἐν ἡδονῇ καὶ πυρῇ, καὶ τὸ

σῶμα

σῶμά μου ἐκ τῆς συνήθους τροφῆς πάλιν καλὸν ἐκτυλόυντα, καὶ τὸ δέρμα ἐπανθοῦν τῇ χροιᾷ ἀπιστοῦσι. οἱ δὲ γυναῖκάς μοι, μίσαρ τί μικρὸν πίονα ὁρῶντες, καὶ τὰ ἀκριβίδος μὲν δεόμενα, ἀλλ' ἐν τοιούτῳ μὲν προφάσει ὄντα, ὡς ἐπὶ νοιαν ἔρχονται τοῦ ζηλωτύπου τῶν ἐμῶν. καὶ προσιόντων, ὡς εἰς τὸ βαλανεῖον ἀπιόντων, ἅπαντα τὰς θύρας συγκλείοντες, προσβαλόντος ὀπῇ τινι τὰ ὄμματα τῆς θύρας, ἐκποποιοῦμαι ἄνδρα. ἀρχὴ τότε τοῦ δείπνου μηδὲν ἐδέσεως, κέρατα πρόσιθεν· οἱ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐγέλων, ὁρῶντες ἄκρατον ἄπιστον. ἔπειτα δὲ τὸς ὁμοδείπνους ἐκάλουν ἐπὶ τὸν ἐμὸν θίασον· καὶ γέλως πολὺς ἦν. ὥστε καὶ ὁ δεσπότης αὐτῶν ἤκουσε τοῦ γέλωτος, θορυβοῦντος ἔξωθεν, καὶ ἤρετό τινα, ἐφ' ᾧ τοσοῦτον οἱ ἔξω γελῶσιν ἐπὶ κῶμον, καὶ ἐξανίστατο τὸ συμποσίου, καὶ διακύψας ἄκρατον, ὀρθὰ μὲν συὸς ἀγέλαν μεγίστην

sum corpore pinguior, adeò vt pellis ex pilis nitidis admodum luceret. Illi me pinguiorem factum videntes, hordeum verò nequaquam minui, in suspicionem mei ducti simulant se foràs ire lauandi gratia. clauso ostio, quid agam, per rimulas aspiciunt. Ego ignorans dolum, ad prandium proficiscor. Illi primò ridere incipiunt in cibo asini desueto. Conferuis deinde ad id spectaculum vocatis, rident simul omnes vehementiùs, adeò vt patronus peteret, quidnam accidisset vt adeò efferrentur risu. Vt causam percepit, surgens à symposio, atq; introspiciens, posteaquam me vidit sylue-stris apri frusta edentem, statim ridens se intus corripuit. Ego ægerrimè tuli me in furto & gula fuisse deprehensum. Ille suborto risu me iubet

ἅσσα ἄγιοδα, ἀς τὸ ἱκάνον συμπόσιον. ἔπειτα πράπεζαν μοι παραθῆναι ἔπι, καὶ ἐν ἐπ' αὐτῇ πολλὰ τ', ὅπως μὴ λιμαλὸν ἅπαν ὄνον καταφαγεῖν, λάρια, κοπάδας, ξωμὸς, ἰχθῦς. ἔπειτ' ἐμὲ μὲν ἡδέως κατακλιθέντα, ἔτο δ', νάπυϊ ἐπιτυχυμένους. καὶ γὰρ τὸν τύχην ὁρᾶν ἤδη ἀπαλόν μοι προσομιλοῦντα, καὶ μαθὼν ὅτι μετ' ἐμὲ μόνον τὸ παιγνίον ἀναπλήσει, καί τι ἤδη ἐπιτερπνόν, ὅμως εἰσῆν, καὶ παρέξει παραπολύ. τὸ δ' συμπόσιον ἐκπονεῖτο ὡς γέλωτι. καί τις ἔπι, καὶ πίνεται οἶνον οὔτ' ὀ ὄνος, λύπης αὐτὸν ὡς ἐγκρασάμενος ἐπιδῶ καὶ ὁ δεσπότης ἐκέλευε, ἀφ' οὗ τὸ πρόσφατον ἔπινον. ὁ δ, οἷον ἀκὸς, ὁρῶν με ἐτῆμα πράδοξον, τὸν ἐμὲ τὸν ἐμὸν κελεύει τινὶ καταβαλεῖν ὡς ἐμὲ ὠνησόμενον, καὶ ἅλλο δοῦλον. ἐμὲ δ' πρίαντο ἀπὸ τινὸς τ' ἰσως μανίσκων, καὶ ἔπι καθῆκεν, ὅπως μάλιστα, χυραγωγεῖν αὐτὸ λυσιτελοῦντα. τῷ δὲ τὸν ῥάδιον ὧν ναῦλα· ὑπέσχετο δὲ οὐδὲν, ἀς ἔ-

iubet & conuiuium deducit: deinde mensam parari adeò multis cibis, vt nullus alter asinus eos potuisset edere. Cochleæ crudæ erant, pisces partim garo & oleo, partim sinapi cõditi. Fortunam ego arridentem mihi sentiens, cogitansq; his iocis salutem mihi afferri posse, mensæ adstans prandium sumpsi: quæ ex re vniuersum conuiuium se in risum effudit. Cùm dixisset quispiam: Bibet hic asinus & vinum, si quis ministret: idq; patronus iussisset afferri oblatum potaui. hoc ille præter modum admiratus, duplex eius quo vendi tus eram, precium annumerari emptori iussit, meq; dari adolescenti cuidam liberto suo, tum nutriendum, tum instruendum, quæcũq; illum oblectare possent. Facilè fuit illi me docere, parentem sibi, facientemq; singula quæ monstraret. Primùm flecti me in genua supra lectum velut

ναῦλα, διδασκόμενος. καὶ πρῶτον μὲν, καλαπλίνεσθαί με ἐπὶ κλίνης,

ἅσσα

ὅσπερ ἄνθρωπον ἐπ' ἀγκῶνος, ἐποίησεν, ἅτα καὶ πεσαλάσαι αὐτῷ, καὶ μιὰ καὶ ὀρχῆσθαι ἐπὶ τὰς δύο ἐπανισάμενον ὀρθὸν, καὶ κατανεῦσαι, καὶ ἀνανεῦσαι πρὸς τὰς φωνὰς, καὶ πάνθ' ὅσα ἐδυνάμην μὴ καὶ δίκα ζῶν μανθάνειν ποιῆσαι. καὶ τὸ πρᾶγμα πανταχόθεν ἐθεώρουν· καὶ τὸ μὲν ὄνον ὄντα τὸν ἀεὶ πότε οἰνοπότης, παλαίων, ὀρχούμενον. τὸ δὲ μίγιστον, ὅτι πρὸς τὰς φωνὰς ἀνένευον ἐμοὶ παρεῶν, καὶ ὑπανένευον· καὶ πιεῖν δὲ ὁπότε βουλοίμην, ἕτοιμον, τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν οἰνοχόον κινήσας καὶ οἱ μὲν ἐθαύμαζον τὸ πρᾶγμα, ὡς παράδοξον, ἀγνοοῦντες ἄνθρωπον ἐν τῷ ὄνῳ πείμενον. ἐγὼ δὲ φυσῶν ἐποιούμην, τὸν ἐκείνων ἄγνοιαν. καὶ μὴν καὶ βαδίσαι ἐμάνθανον, καὶ κομίσαι τὸν δεσπότην ἐπὶ τὴν νότα καὶ πίσσαν δρόμον ἀνυπόταλον, καὶ τῷ ἀναβάτῃ ἀναίσθητον, καὶ σκιώμοι δὲ πολυτελὲς καὶ σράμασα τὰ πορφυρᾶ ἐπιβαίνομαι, καὶ ταχὺν ἐσιππάζομαι, ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ πεποικιλμένους, καὶ χάλινον ἐξήλουτό μοι, μέλον μουσικόταλον ἐκφωνοῦντος. ὁ δὲ Μυρινῆς, ὁ δεσπότης ἡμῶν, ὥσπερ ἔφην, ἐν τῇ Θεσ-

velut hominem docuit, tum sibi alludere, ac ſtantem pedibus anterioribus erectis pſallere, ad eius quoque vocem annuere atque abnuere. omnia denique quæ poteram, imitabar. Vulgatum iam per vrbem erat, aſinum vinum bibere, ludere, ſaltare, & quod mirabilius videretur, vocibus hominis obtemperare. Cùm vellem bibere, oculorum nutu admonebam miniſtrum. Mirabantur hæc omnes vt rem inſuetam, inſeſſi hominem in aſino eſſe. Lætabar eorum ſtultitia, diſcens ambulare, ferre patronum, currere abſque vlla ſeſſoris moleſtia. Eram ſumptuoſius ornatus, purpureis phaleris, freno auro atque argento diſtincto. Pendebant inſuper tintinabula, ſuauem ſonum præbentia. Menecles patronus in Theſſalonicam abiit, ob hanc cauſam, vt feſtis

λονίκης ἀνὴρ ἐληλυθὼς ἐπ' ἀγαθοῖς διαύτῃ, ὑπισχνεῖτο τῇ πατρίδι θέαν παρέξειν ἀνδρῶν ὁπλοις πρὸς ἀλλήλους μονομαχοῦντων· ἡμεῖς δὲ ὁπότων· ἡμῖν μὲν ἄνωθεν ἦν ἡ ὁδὸς τραχεῖα, καὶ ἀμάξαις δύσβατος, καὶ ἡ πορεία, ἐξελαύνουσιν ἡμῖν ἔωθεν. ἐλθόντες δὲ εἰς τὸν Θεσσαλονίκειον ἔφορον, ἅπαντες ἐπεφοιτήκεσαν ἐπὶ τὴν θέαν, καὶ ἐμοὶ τὸν ἀνδρα ἐπαγγελλομένῳ ἐπιδείξειν χαλεπόν. ὡς δὲ διατίθεμαι ἐπὶ Θεσσαλονίκῃ οὐκ ἐπὶ ἐσθῆτι ἐπὶ θέαν ἐπαγγέλλεσθαι, καὶ τὸ ὄψιον τὸ ἐμόν. ἦν γὰρ ἐμὲ δόξα πολυπλόθη ἐκμανθάνειν, καὶ τὸ πολυπρόσωπον, καὶ τὸ ἀνθρώπινον τῶν ἐμῶν ὀρχημάτων διὰ παλαισμάτων· ἀπ' ὀλίγου δὲ ἀσπότης ἐμοὶ ἐνδεξιότατος τῶν αὐτῆ πολιτῶν, παρὰ τὸν πόλον ἐθέλοντί μοι, καὶ τὰ παράδοξα ἐκεῖνα ἐν ἐμοὶ παίγνια ἐν τῷ δείπνῳ παριτίθει. ὁ δὲ ἐμὸς ἐπιστάτης πρόθυμον ἦν ἐξ ἐμοῦ πομπῶν πάνυ θραυμῶν· καὶ γὰρ ἀκριβέστερα μοι ἔνδον, ἔλεγε ἐστῶτα, καὶ ἐν τοῖς ὕστερα μηδοῖς ἐθέλειν μοι, καὶ γὰρ ἀπὸ παράδοξα ἔργα, μισθὸν τῶν θεραπόντων ἐμοὶ γὰρ. οἱ δὲ ἀσκημόνιστον, ἄπορος ἀπό τινος ἐθελοδίμων, μάλιστα δὲ ἐκθεραπεύειν ἄνω ὄνυχα χαρὰ λοκοῦν· ἐγὼ δὲ ἤκουον. ὡς ὀλίγων ἡμῶν.

rebat, quòd erat pollicitus patriæ, se gladiatorios lu-dos daturum: qui cùm ad pugnandum parati adessent, nos manè profecti sumus. Ferebam dominum via du-ra & vehiculis difficili. Vbi Thessalonicam venimus, o-mnes ad spectaculum & me videndum conuenerunt: iam enim fama diffusa longiùs vulgauerat, me in modum hominis saltantem, varios ludos edere. Patronus post potum fuis conciuibus (hi nobiles erant) in cœna me iocos illos incredibiles iu-bet edere. Libertus qui mi-hi præerat, faciens ex me quæstum, tenebat inclusum, eos qui meos ludos volebant aspicere, aperta ianua, da-tis ꝙ nummis intromittens. illi, aliud alter in meum cibum afferebant, & ea præsertim, quæ ventri asini minimè conuenirent. Me & domini & alios

τῷ

ὦ δεσπότη, μὴ ζῆς ἐν τῇ πόλει σωφρονεστῶν, μίγας τι, μὴ πίων λαμπρῶς ἤδη ἐγεγόνειν. καί ποτε γυνὴ ξένη, ἐμὲ πρία λιπτικὴ μόνη, τὸν ὄψιν ἱκανὴν, παρελθοῦσα ἔσω ἰδοῦσά με ἀενεσῶντα, ἀς ἔρωτά μου θερμὸν ἐμπέπλεω, τοῦ μὲν, τὸ καλὸς ἰδοῦσα τὸ ὄνος, τοῦ δὲ, ὡς φαιδρόξω τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων, ἀς ἐπιθυμίαν σωνουσίας ποιεῖσθαι. καὶ διαλέγεται πρὸς τὸν ἐπισάτην τὸν ἐμὸν, καὶ μισθὸν ἀρχὸν αὐτῷ ὑπισχνεῖτο, ἐ συγχωρήσειν αὐτῇ, σωὶ ἐμοὶ τὴν νύκτα ἀναπαύσασθαι. ἀκεῖνος οὐδὲν φροντίσας, ἅτε καὶ ἀνύσαι τι ἐκείνη ἐξ ἐμοῦ, ἅτε μὴ μὲ λαμβάνειν τὸν μισθὸν. ἀκαπέδη ἐσπείρατο ἤδη μὲν, ἀλλὰ ἐ συμποσίοις ἀφῆκεν ἡμᾶς ὁ δεσπότης, ἀναστρεφόμην, ἔνθα ἐκαθεύδομεν. καὶ τὴν γυναῖκα ἔρομεν, πάλαι ἀφιγμένην ἐπὶ τὴν ἐμὴν αὐλήν. ἐκεκόμιστο δὲ αὐτῇ πρωκεφάλαια μαλακὰ, καὶ σράματα ἔσω κατέθετο καὶ

& aliorum ciuium epulae & magnum & pinguiorem reddiderant. & mulier quaedam externa mei videndi cupida accedit, vt me aspiciat prandentem. vt aspexit, euestigio in cupidinem mei exarsit, tum asini specie adducta, tum impulsa ludorum venustate. Haec cum liberto vt venam noctem mecum esse sinat, magno precio paciscitur: qui parùm curans mei iacturam, precio accepto, cùm adueseperasceret post cœnam domini iussu abiens, me ad locum vbi dormiebam, perduxit. Ibi mulierem inuenimus lectum ingressam. puluinaria mollia importata erant, vestes quoque, & stragulae, & stratum decens humi positum. Mulieris serui alio in locum abeunt iuxta domum dormitum: illa lumen intulit permagnum, igni simile: exuta veste, nuda propter lu-

χαμαίνιον ἐμοῦ ὑπνοῦντος ὅλῃ. ἔτα οἱ μὲν ἐ γυναικὸς θεράποντες αὐτοῦ πω πλησίον, πᾶν ἐ λαμπὸν ἐκάθευδον. ἡ λύχνος ἔνδον ἦκαι μέγας, ὡς πυρὶ λαμπόμενον. ἔπειτα ἀφροδισιάζει, πρῶτον

ὡς

ὦ πλήκτρῳ γυμνὴ ὅλη. καὶ μύρου ἔκτιν ἀλαβάστρου προχαμάι- νη, τότῳ ἀλείφεται, ἁμὲ ἄ μυείζῃ, ἔνθῳ μάλιστα τὼ ῥῖ- νά μι μύρων ἐνέπλησῳ. ἔκ- τά μι λατιζίλησι, καὶ οἷα πρὸς αὐτῆς ἐρώμενον, καὶ ἄν- θρωπον διηλίγιζω. καί μι ἐκ τῆς φορβάιας ἐπιλαβομένη, ἐπὶ τὸ κάμεύνιον εἶλκι. ἀρ- χὼ ὀλίγ πρῖν πραπαλίζον- τ ἐς τὸ δι ὀμῴ, καὶ οἴ- νῳ ἄ παλαιῷ πολλῷ ἐπὸῦσ βριγμέ καὶ τῷ χρωτὶ τοῦ μύρου οἰσχημέ, μὴ τὼ παι- δίσκιλον ὁρῶν πάντα ἁαλιὼ, κλίνομαι, μὴ σφόδρα ἀπόροιω, ὅπως ἀναβήσομαι τὼ ἄνθρω- πον. καὶ γὲ ἐξότε ἐγεγόνειν ὅ- μ, σωουσίας, ἀπ' ὀδ ζῶς ὄνοις σωιβῆς ἔτυχον ἐφαψά- μῆος, οὐδ γωσκὶ ἐχησάμιλω ὄνῳ. μὴ μὶν μὴ ζῆτό μ' ἐς δίος ἀχὶ μίτριον ἦγι, μὴ ἐχωρέ- ε ἡ γωὴ δ ασπαθείη, ἁρχὼ ὥσπ ἀνδροφόνος, ἁαλιὼ ἄω σωδίκλω. ἐγνόουν ἢ ἐκ ἐς δίον δι δίας ἃ δ γωὴ πολοῖς ζῶς φιλήμασι, μὴ ζέζοις ἐρωϊκοῖς, πρόσκλισμένη, ὡς ἔδ ἐγ ἃ ἁα- τίχοντα ὥσπ ἀνδρὶ παρα-

men ſtetit : deinde ex alabaſtro proferens vnguentum, ſe primùm tum inunxit, nareſq; vnguento replet: poſtmodum exoſculatur, ea loquens, quæ amor in hominem dilectum proferre cogit. Deinde me fune in ſtratum trahit. Ego nequaquam tertio egens hortatore, quò ducor accedens, cùm vino veteri eſſem reſperſus, vnguenti quoque odore incitatus, pulchritudine inſuper puellæ commotus, inclino me, dubius quónam pacto concumberem cum muliere. nam ex quo aſinus fui, expers coitus fui: neque cum aſinis in ea re conſueueram, neq; aſinam cognôram. Itaq; haud paruus mihi timor inceſſit ne ſcinderem dilacerarémq; in coitu mulierē, ac poſtmodum tanquam homicida meritā ſubitem pœnam. ſed hæc incaſſum à me cogitabantur. nam mulier multis amatorijs me oſculis prouocans, vbi me ad opus paratū ſenſit, vt homini ſuperincumbens

κἀμὲ ἐνέκλινε, περιβάλλεται μοι, καὶ ἅπαν ἅπασαν, ὅλον παρεξάλλετο. ἐγὼ μὲν ὁ ἀδελφὸς, ὑποδοίκαν ἔτι, μὴ ὀπίσω ἀπάγομαι τὸν ἐμαυτὸν ἀπρίμαν· ἡ δὲ τι ἐσφίγγετο τῆς ἐμῆς ἀγκύλης, ὥστε μὴ ἐπιχωρεῖν, μὴ αὐτὴ ἀπλῶ τὸ φεύγον. ἐνὰ δὲ ἀκριβῶς ἐπαύθην, ἔτι μοι μὴ πασσάλην πρὸς τὸν τοιχωκὸς ἀδουλίαν τι καὶ τίρψιν, ἀδικῶς λοιπὸν ἀμηρίζων, ἐννοούμενος, ὡς ἄλλην ἄλλως κακίων τῆς Πασιφάης μοιχός. ἡ δὲ γυνὴ, ὅτῳ ἐμοὶ ἄρα ἐς τὰ Ἀφροδίσια ἐζήμιν, καὶ τὰ δὲ τῆς σωτηρίας ἀλογίας ἀκόρεστος, ὥστε ὅλῳ τῷ νυκτὶ ἐν ἐμοὶ ἐλαπάνυσεν. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, ἡ μὴ ἀνασταθεῖσα ἀπῆν, σιωθυμένη πρὸς τὴν ἐπιστάτην τὸν ἐμὸν, δι' ὅσου ἐπὶ ζῆς αὐλοῖς τὴν μισθὸν τὴν αὐλὸν τῆς νυκτὸς. ὁ δὲ ἅμα μὲν πλησιάστης ἐκ τῶν ἐμῶν γυόμενος, μὴ ὡς ἀνοσπάτῳ καινοτέρᾳ ἐν ἐμοὶ ἐπιλαλεξάμενος, συγκαταλείπει με τῇ γυναικὶ. ἡ δὲ ἀσιτηκέστατό μοι ἀνῶτ. ἀλλ' ὅτι ἐκ. θὼν ὁ ἐπίσκοπος, ἀπαγγέλλει τῷ ἀνεψιῷ τὸ ἔργον, ὡς ἐμὲ αὐτὸς ἀπέλεξε. καὶ ἐμοῦ

cumbens me complectitur, ac paulùm cleuans, totum inguen accepit. Ego cùm retrorederem, adhuc reformidans; illa meos amplexa clunes, ad sese trahit, cedentem paulò. Quorsum, inquiens, refugis? atq; acriùs complexu inhæret. Vt verò sensi supplicatilem iam mihi deesse ad explendam fœminæ libidinem ac voluptatem, timore depositio, haudquaquam amplius insequenti cedens, eius obtemperaui libens cupiditati: existimauiq; non esse me Pasiphaës adulitero deteriorem. Hoc pacto vniuersa nox veneri data est, in voluptatem coitus frequenter consumpta. Cùm dies aduenisset, abiens mulier custodem meum conuenit, precibusq; noctem aliam redemit. Ille ditior meo opere factus, quum rem domino significasset, cum fœmina reliquit inclusum: quæ priori exercitio intenta, voluptati operam summo cum desiderio impendit. Libertus interim vesperi,

μὲ ἀδόντ', ἄγει αὐτὸμ ἐσπέρας ἤδη, ἔνθα ἐκαθεύδομεν, ἐν διά τινος ὀπῆς τὴ θύρας δείκνυσί μι, ἔνδον τῇ μάστακι συναναζύμενον. ὁ δὲ κοθεὶς τῇ θέᾳ, καὶ δημοσίᾳ μὲ δέξαι ταῦτα ποιοῦντα ἐπιθυμῶν· ἐν ἐκλύσει πρὸς μηδέν ἔχω ἔτ' ἄπειμι, ἵνα, ἔφη, ἐν τῇ ἄμέρᾳ, τῆς θέας παραλαμβάνωμεν ἔδον εἰς τὸ θέατρον, σοί τινι τ καταδεδικασμένην γυναικῶν, καὶ πολυτον ὀφθαλμοῖς ἐπὶ πολὺ γυναῖκα ἀναβῆ. σύναι καί τινα τῶν γυναικῶν, ἣ τις ἐατρικὴ θυείοις ἀποβανεῖν, ἄγουσιν ἔνδον παρ' ἐμὲ, καὶ προσφύσα τι ἐπίλεγον, καὶ ψαύσαν ἐμοῦ. ἔστα τὸ τελευταῖον, τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐνεστάσης, ἐν ἢ τὰς ἐπιτιμίας ἔχω ὁ ἐμὲς δεσπότης, εἰσαγαγὼν ἔγνωσέν με εἰς τὸ θέατρον, καὶ εἰσῆλθ' ὅτω, ἐπὶνη ἐῶ μεγάλη, ἀφ' ἡλίου δύσεως ἕνδεκα ὥρας ποιούμενον, χρυσῷ ἐσθῆτι νομιζόμενον· ἐπὶ ταύτης με ἀναπαλίνδησι, λαβεῖν μοι τὴν γυναῖκα πρόσκατακλίναν. ἔστα οὕτως ἡμᾶς ἐπιθεῶν ἐπί τινος μηχανήματος, καὶ εἶσω εἰς τὸ θέατρον πρόσκαυλον, κατέθηκαν ἐν ᾧ μέσῳ. καὶ οἱ ἄνθρωποι μέγα ἀνιάσαντες, καὶ λαόν πάσης

vesperi, me insscio, ad interiorem in quo dormiebamus locum perducto patrono, me per rimulam ostendit cum aduleſcentula coëuntem. Eo aſpectu oblectatus, rem prohibet efferri, cupiens me in theatrum duci ludorum tempore, quò id meum ſpectaculum in alia qua ex his quæ ad beſtias damnatæ eſſent fœmina, in conſpectu omnium videretur. Ac ad me introductam mulierem mihi hærere, & demulcere manibus iubent, vt eùm ludorũ inſtaret dies, in theatrum deduceremur, omnibus ſpectaculo futuri. Lectus erat magnus, ex Indica factus teſtitudine, atque ornatus auro. In hoc me collocant, & iuxtà ponunt mulierem: deinde ſupra machinam lectũ poſitum in mediũ theatri ferunt, magna cũ acclamatione populi plauſúq; manus

χαρᾶς

χερὸς ἐξήλατο ἐπ' ἐμοί· καὶ τράπεζα ἡμῖν παρεκείτο, καὶ ποικίλαι ἐσκευασμέναι ἐν αὐτῇ εἴκατο, ἃς προφῶντος ἄνθρωποι ἐν δείπνῳ ἔχουσι. καὶ παῖδες ὡραῖοι παρειστήκεσαν, οἰνοχόοι καλοί, φοίνικες ἡμῖν χρυσίοις ἀγκυλίοις. ὁ μὲν οὖν ἐπιστάτης, ἐπεὶ ὤφθη, ἐκέλευέ με λαβεῖν· ἐγὼ δὲ ἄμα μὲν ἠδέλλιον, ἐκ τοῦ θεάτρου καταπεπτωκὼς, ἅμα δὲ ἐδεδίειν, μή τις ἄρκτος ἢ λέων ἀναπηδήσῃ τοῦ, ἐν τούτῳ δή τινος ἄνθη, φοίνικες, παρεδύοντο, ἐν οἷς ἄλλοις ἄνθεσιν ὁρῶ καὶ ῥόδων χλοερῶν φύλλα, καὶ μηδὲν ἔτι ὀκνῶν, ἀναπηδήσας ἐκ λέχους, ἐκπίπτω. καὶ οἱ μὲν ὤφοντό με ἀνίσασθαι ὀρχησόμενον, ἐγὼ δὲ ἐν ἐξόδοις ἐπιτήχων, καὶ ἀπανθιζόμενος ἀπ' αὐτῶν τὰ ἄνθεα, τὰ ῥόδα, κατεσθίων. τῶν δὲ ἔτι θαυμαζόντων ἐπ' ἐμοὶ, ἀποπίπτω ἐξ ἐμοῦ εἰκόνος τὸ ἀλλότριον σῶμα, καὶ ἀπόπνυτος, καὶ ἀφανὴς ἐγὼ ἐκεῖνος ὁ πάλαι ὄνος, ὁ δὲ Λούκιος αὖθις ἐνόμιζον ἐμαυτὸν γυμνὸς ἑστάναι. τῇ δὲ παραλόξῳ ταύτῃ, καὶ μηδέποτε ἐλπισθείσῃ θέᾳ πάντες ἐκπεπληγμένοι,

manus aduersus me extendêtis. Nobis mensa erat pluribus præparata rebus, quæ in cœna deliciarum causa hominibus apponuntur. Adstabant nobis formosi pueri pincernæ, vinum nobis aureo poculo ministrantes. Ibi custos adstans meus, iubet me prandere. Verecundabar in theatro situs, & simul extimescebam ne quis vrsus aut leo ac me dilaniandum prosiliret. Hic ego inter alios flores recentium rosarum folia conspicatus, statim è lecto prosilio. Arbitrabantur reliqui me veluti saltaturum ad ludum præbenduum surrexisse: at ego inter homines ad flores vsque delatus, rosas selectas pascor. tum singulis rem admirantibus, iumenti specie depono, omniq; prioris asini sublata forma, in Lucium illum priscum ante eos nudus redij. Hoc inspe-rato veluti narrando monstro stupefactus populus

νὸν ἐπιθορύβησαν, καὶ τὸ θέατρον ἐς δύο γνώμας ἐσχίσθη. οἱ μὲν γὰρ, ὥσπερ φάρμακα δεδιότες ἐπισάμβρον, καὶ μανικόν τι πολύμορφον, ἐξιοῦσθαι ἔνδον πυρὶ μὲν ἀφθαναῖον· οἱ δὲ περιμεῖναι καὶ τὸν ἀπ' ἐμοῦ λόγους ἔλεγον δεῖν, καὶ πρότερον διαγνῶναι, εἶθ' ὕτω δίκαιον εἶναι περὶ τούτων. κἀγὼ φημὶ πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς ἐπαρχίας (ἔτυχε δὲ τῇ θεραπαινίδι ταύτῃ παρὼν) ἔλεγον κάτοθεν, ὅτι γυναῖκί μι Θετταλῇ, γυναικὸς Θετταλῆς δούλῃ, χρίσματι μυρεψικῷ ἐπαλάψασα, ὄνον ποιήσει. καὶ ἵππον αὐτὸν, λαβόντα ἔχειν με ἐν φυλακῇ ἔτι· ἂν αὐτὸν πείσωμι, ὡς ὁ πατὴρ δοκῶ, οὕτω γενόμενος. καὶ ὁ ἄρχων, πάνυ γενναίως, ἔφησε, ἐμὸν ὄνομα τὸν σὸν, καὶ γονέων τῶν σῶν, καὶ συγγενῶν, ἅ τινας φὴς ἔχειν ὧν γένους πολίτους, καὶ πόλιν. κἀγὼ πατὴρ μὲν, ἔφην, ἔστι μοι Λεύκιος, ὃν δὲ ἀδελφεὸν ὠνόμασε, Γάϊος· ἄμφω δὲ, τὰ λοιπὰ δύο ὀνόματα κοινὰ ἔχομεν, κἀγὼ μὲν ἱστορῶν καὶ ἄπορα ἀεὶ συγγράφων, ὁ δὲ ποιητὴς ἐλεγεῖον ὅτι, καὶ μάντις ἀγαθός. πατρὶς δὲ ἡμῖν Πάτραι

magno coorto murmure, in diuersas sententias distrahebatur. alij vt magnum, inq; varias formas mutari solitum, statim igni comburendum: alij paulò expectandum, meq; priùs audiendum censebant, ac postea sententiam ferendam. At ego ad præfectum vrbis, qui aderat in theatro, currens, dixi me à serua Thessalæ mulieris, quæ magna erat, vnguento perfusum, in asinum fuisse conuersum, rogo me in custodia detineat, quoad certior fieret me loqui vera. Dic, inquit præses, tuorum parentum & cognatorum, si quos habes, & ciuitatis nomen. Patrem esse mihi Lucium respondi, fratrem Caium, eodem quo ego vocatus cognomine: me historiarum aliarumq; rerum scriptorem, fratrem poëtam atque augurem esse, patriam vrbem Achaiæ Patras.

τῆς Αχαΐας. ὁ δ' Δικαιὸς, ἐπὶ τούτοις ἥκουσι φιλτάτων μοι, ἔφη, πίαρ ἀνδρῶν υἱὸς εἶ, καὶ ξένων, οἰκία τε μοι ἐστὶ δεξαμενὴ ἀνδρῶν, καὶ ἀδροις τιμησάντων. καὶ ἐπίσταμαι ὅτι σὺ μὲν ψεύδῃ, πατὴρ δὲ ἐμὸς ἐκείνων ἦν. καὶ τὸ ἅρμα ἀναπηδήσας, μετεβάλετο, καὶ πολλὰ ἐφίλει με, καί με καὶ οἰκαδ' ἤγαγεν, ὡς ἑαυτόν. ἐν τούτῳ δὲ, καὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς ἀφίκετο, ἀργύριον, καὶ ἄλλα μοι πολλὰ διαμείψαμενος. ἐμοῦ μὲν τότε μοι ὁ ἄρχων δημοσίᾳ, πάντων ἀκουόντων, ἐκάλει. καὶ ἐνθένδε ἐπὶ θάλατταν, ναῦν ἐσκεψάμεθα, καὶ πλοῖον ἀρσενικὸν ἐνεθέμεθα. ἐγὼ δὲ ἀράτιον ἦν ἔγνων, ἐλθὼν παρὰ τὸν γαμπρὸν τὸν ἐραθέσαν μὲ τῷ ὄνῳ, καὶ αὐτῇ φανερὸν ποιῶν, ὅτι ἐν ἀνθρώπῳ ὄρ. ἡ δὲ ἀσμένη τὸ ἀσπάσατο, ὡς μαραθρόφω, οἶμαι, τῷ πράγματι ἐπιτερπομένη καὶ παίζειν αὐτῇ, καὶ καθεύδειν ἐκέτευεν. κἀγὼ ἐπαθόμην, ὅτι μείζονος ἄξιον ἦν νομίζων, ἢ ὄνον ἀγαπηδήσαι, τὸν γρόμφον ἄνθρωπον ὑπερηφανῶν, καὶ τὸν ἐραθέσαν ὑπερορᾶν. καὶ

Patras. Quæ vbi præses audiuit: Hospitis, inquit, filius es, hominis mihi amicissimi, qui me domi solitus est excipere, & donis prosequi. Scio te nil mentiri, tali parente natum: de cq; sella descendens, me amplexus exosculatur, ac deducit domum. Interim meus aduenit frater, argentum afferens, aliáque multa. Cùm præses adstantibus omnibus me misisse fecisset, ad mare descendimus. Præparata iam naui, commeatuq; impositio, optimum factu fuit ratus priusquam abirem, fœminam conuenire quæ me asinum adeò dilexerat. multò enim magis virum me asino pulchriorem fore sibi charum existimaui. Illa admodum læta me vidit, rei miraculo delectata, ac cœnare cubareq; secum hortata est. Existimabam illam quæ asinum dilexisset, multò maiorẽ in homine voluptatem sumpturam. Quum cœnassemus,

ἀλειφῶ σωὶ ἀμπέλῳ, ἢ ἐκ μύρε ἀλείφομαι, καὶ στεφανοῦμαι τῷ φιλτάτῳ, καὶ ἐς ἀνθρώπους με ἀνατώσαντι ῥόδῳ. ἐπεὶ δ' ὧν νὺξ βαθεῖα, ἤδη καὶ καθεύδειν ἦεν. ἐλθὼν δ' ἐπανίσταμαι, ἢ ὥσπερ ἐμίγα τι ποιῶν ἀναθὸν, ἀρδόμενος, καὶ ἴσταμαι γυμνὸς, ὡς δῆθεν ἔτι μᾶλλον ἀρέσων, ἐκ τῆς πρὸ τοῦ ὄνου συνκείσεως. ἡ δέ, ἐς πᾶν ἔδη με πάντα ἀνθρώπινα ἔχοντα, προσβύσασά μοι, ἐρθάρῃ ἀπ' ἐμοῦ, ἔφη, καὶ ἐμῆς οἰκίας, καὶ μακρὰν ποι ἀπιὼν, κοιμήσῃ. ἐμοῦ δ' ἐρομένου, τί γὰρ καὶ ἡμάρτηταί μοι ζωὸν τοιοῦτον; ἐγὼ δέ, ἔφη, μὰ Δία, οὐκ οἶδ', ἀπὸ τοῦ ὄνου τοῦ σοῦ ἐρῶσα τότε ἐκείνου, καὶ οὐκ οἶδ' σοὶ σωνκαθεύδουσα. καὶ ὤμην σὲ καὶ νῦν λάθρᾳ ἐκεῖνόν γε μόνον τὸ μέγα ἔνος σύμβολον ἡμαρτῆσθαι, καὶ σύραν σὺ δέ μοι ἐκάλυπτες, ἐξ ἐκείνου ἔτι καλῶς καὶ χρυσίμου ζῴου, ἐς πίθηκον μεταμορφωθείς. καὶ καλεῖ ἤδη ἀνθρώπους τοὺς οἰκέτας, καὶ κελεύει με, τῶν νώτων μέτριον ὄρον, κομιοῦσιν ἔξω τῆς οἰκίας. καὶ ἐξωθεῖς ἀπὸ τοῦ δωματίου, ἔξω γυμνὸς, καλὸς, ἐστεφανω-

unguento vngor: corona & ex amantissimis rosis, vt quæ mihi formam hominis restituissent, imposita capiti, quum tempus dormiendi iam nocte intempesta adesset, vestes exuo adstans nudus, veluti rem gratam fœminæ facturus, quum prosimo virum haberet. At illa vt me nudum aspexit, & singula hominem esse, in me expuens: Abi hinc in malam rem, ait: abscede ocyus; alibi dormiturus. Cùm peterem quòdnam ob erratum meum id diceret: Quoniam non te, ait, sed asinum dilexi, quo cum non tecum concubui. Equidem arbitrabar te asini solam speciem deposuisse: insigne illud quod dilexeram, seruasse: tu verò omisisti id, quod solum in asino pulchrum videbatur atq; vtile, in simium quendã conuersus. statimq; vocatis domesticis mandat, extra domum foràs me nudum eiici. Ego ante domum nudus,

ἐστεφανωμένῳ καὶ μεμυελισμένῳ, τῷ γυμνῷ γυμνὸν περιπαθῶν, ἀντὶ σωτηρίου θανάτου. ἅμα δὲ ὁ ὄρθρος γυμνὸς ὤν, ἔθορον ἐπὶ ναῦν, καὶ λέγω πρὸς τὸν ἀδελφόν, τῷ ἐμαυτοῦ ἐν γέλωτι συμφορᾷ. ἐπαλλήλως δὲ πολλοὺς, διὰ βραχέων πνεύσαντος ἀνέμου, πλέομεν, ἔνθεν, καὶ ὀλίγας ἡμέρας ἔρχομαι εἰς τὴν ἐμὴν πατρίδα. ἐνταῦθα θεοῖς σωτηρίοις ἔθυον καὶ ἀναθήματα ἔθηκα. μὰ Δί', ὀκ ἐκ κλοὸς πρωκτοῦ, τοῦδε δὴ τοῦ τρόπου, ἀπ' ἐξόνης πειρατείας, ὡς μακρᾷ πάνυ, καὶ ὕστερον δὲ μόλις, εἰκαθ' ἀναστροφάς.

coronatus, vnctus, in nudo solo iacui. Diluculò mare versus respiciens, nudus fratri narraui non absque risu infortunium meum. Vento deinde flante nauem ascendentes, paucis diebus in patriam venimus: vbi Dijs meæ salutis auctoribus sacra persolui, ac in templo dona fusa spendi: non quòd ex canis podice (vt vulgò aiunt) sed ex longa asini peregrinatione, ac vix tandem in patriam redierim, salutem cõsecutus.

GILBERTI COGNATI.
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus Magiæ studiosus, scribit se petijsse Thessaliam, desiderio discendæ magiæ flagrans, ibiq; dum se in auem verti cuperet, in Asinum à Palæstra ancillæ vnguenti & veneficij potentia, humano tamen permanente animo, esse demutatum, multasque ærumnas exantlasse, donec gustatis rosis, in pristinum hominem reformaretur, atque pristino decori & venustati redderetur. Lucianum imitatus est L. Apuleius.

a THESSALIAM.] *Græciæ regionem, cuius montes sunt 24. nobilißimi, flumina quoque insigniora aliquot, & inter celebres vrbes Hypata, Patara, vbi Apollo dabat responsa hyemalibus mensibus, & Lariſſa, à qua Achilles Lariſſæus dictus*

dictus est. b Maga est præcipua.] *Non erant olim Magi plebeiæ sortis homines, sed apud Persas, Aethiopes, Chaldæos ac Indos, ex regia stirpe proceres, qui in secretioribus philosophiæ & artis Mathematicæ arcanis educati, sagacissimi sympathiæ rerum naturalium & diuinarum exploratores ex quarum sympathia & antipathia admiranda & vulgo incredibilia opera producebant.* c Hos in beluas transmutans.] *De hominum & brutorum metamorphosi in alias formas Aristot. de Mirabilibus auditu. Ouid. lib. 14 Metamorph. Plinius lib. 8. cap. 22. & lib. 10. Aristot. lib. 9. cap. 36. & 8. cap. 5. Solinus lib. 9. Augustin. lib. 18. de ciuitate Dei cap. 16. 17. & 18. cuius verba hæc sunt: Nec enim ait, Dæmones aliquid, præcipuè in animam, operari possunt, nisi is permiserit, cuius iudicia occulta sunt multa, iniusta verò nulla. Nec enim Dæmones naturas creant, sed specie tenus, quæ à vero Deo creata sunt, commutant: & præstigiator ille phantasmatibus homines, obseratis sensibus illudit. Has seruilibus hominum metamorphoses Virgil. quibusdam herbis ponticis, & carminibus Circes Homerus acceptas referunt. Virg. Ecl. 8.*

Hic ego sæpe lupum fieri, & se condere syluis
Mœrim, sæpe animas imis exire sepulchris,
Atq; satas aliò vidi traducere messes.

De Diomedis sociorum, & Arcadum in lupos metamorphosi. Varro. d Externus & aduena.] Ξεῖος, ἀλλοταφρόνιος πρᾶγμα, *aut* χρῆμα. πρᾶγμα *dicit vt Latini interdum negocium. Cicero in epistola quadam ad Q. Frat. Callisthenem dicit esse vulgare & notum negocium. Idem alibi: Teucris illa, lentum sanè negocium. Vulgare autem & notum, triuiale, in quo nihil admodum excellat Theocritus:*

——σοφρόνει χρῆμ' ἄνηστον. e Seruis enim & honesta & turpia.] *Quibus in domibus, aut paterfamiliàs, aut materfam. nequiter libidini seque viuat, in eis seruos non esse seruos, neque communi conditione seruitutis vti, sed liberiùs, licentiùs, dissolutiùs viuere, & quotidiana docet experientia, & Cicero in Cœliana defensione grauissimè & sapientissimè dixit. Serui enim, vt hic Lucianus noster, ponit,*

nit, omnium conſcij ſunt, quæ à dominis aut pulchrè aut turpiter fiunt. Quocirca qui ea deſignant flagitia, quæ latere atque occultari expediat, ὑ, tantum abeſt vt metuantur à ſeruis, ipſimet metuunt ſeruos : vtpote quos neceſſariò habeant aſſiduos ſuorum facinorum teſtes. Miſerrima igitur eſt impurè ac turpiter viuentium conditio quibus ad cætera damna illud etiam accedit, vt in quos imperium exercere debuerant, eos reuereri ac metuere adigantur. f Palæſtra pence focum.] *Palæſtra iocosè inditum ancillæ nomen, vt apud Plaut. in Ciſtellaria, cuidam Gymnaſium.* g Adamantinus.] *Solidæ firmæque ſententiæ, inexorabilis, inexpugnabilis. Huic prouerbio incredibilis huius lapidis duricies locum fecit, vt tam de animi fortitudine, quæ virtus ſit, hoc eſt, honeſti iuſtique cauſa ſuſcepta, quam etiam de obturata aliqua mentis deſtinatione, quæ nulla queat ratione loco dimoueri, poſſit intelligi. Hinc idem Lucianus in Pſeudomante mentem adamantinam dixit, & in Tragopodagra Chorus dixit, podagram adamantinum habere ingenium.* h Cognoui me aſinum euaſiſſe.] *Vitia quidem non tam corpus quam animam, verùm hominem immutant. Sunt enim vitiæ animorum veneficia, quibus auari & raptores in harpyias, libidinoſi, in Satyros, obſcœni in porcos, aſinos ſiue iumenta, tyranni in lupos & alias beſtias transfiguruntur. Vide* Platon. *circa finem octaui dialogi de Iuſto. Auguſtin. de ciuit. Dei lib. 18. cap. 17. & 18. Plato dum antiquorum figmenta ſequitur, ne ſacratioris illius doctrinæ, quam apud Ægyptios percepe-rat, arcana propalaret, hæc non incuriosè tractauit, ac de alijs quidem animalibus paſſim multa : de aſino verò hoc præcipuè dixit diſputante apud Phædonem Socrate : Homines qui fadis concupiſcentijs manus dediſſent, ventríque dediti per inertiam atque laſciuiam in gloriam inutilemque egiſſent vitam, neque quicquam penſi pudoriſve habuiſſent, in aſinos poſt obitum deijci.* i Veriti ne fœnum.] *Non ſolùm zelotypia etiam ita equi laborant, ſed etiam inuidia & æmulationes vt Ariſtotelis illud rhet. lib. 2. ſit veriſimum, docens inuidiam oriri erga vicina & cognata. Nullus enim inuidet diuerſi generis τὸ συγγενὲς γὰρ τῷ φθονεῖν ἐπίκαιρον. Etenim inuidere nouit*

ipſa affinitas. Sic equi riuales dentibus & calcibus caſtigant.

k Laurum vocant homines, malum & aſino & equo cibum.] *Aſini & anſeris auerſum adeò eſt à poëticis ſtudijs ingenium, vt Phœbeam arborem laurum, quam ſibi exitialem, ſi eius folia vescantur, intelligunt, pertinaciſſimè fugiant.* *l* Quod olim Candauli.] *Videtur alludere ad hiſtoriam Candaulis, quæ eſt apud Herodotum libro primo.* *m* Partem ſylueſtris aſini ei dono miſit, quum canes.] *Aſini Sylueſtres in delicijs ciborum olim fuêre: qui licet ſint generis valentiſſimi, in quo plurimum eſt alimenti, vt docet Celſus: Galeuus tamen eius carnem mali ſucci, & digeſtu difficilem tradit. Plinius verò lib. 8. ſic ait: Onagri in Phrygia & Lycaonia præcipui. Pullis eorum ſeu præſtantibus ſapore, Africa gloriatur, quos Laliſiones appellant ὄνον ἄγριον, Latini onagrum, aſinum agreſtem, ſylueſtrem & ferum vocant.* *n* Aſino conſpecto.] *Adagium dici ſolitum in eos, qui ſtoliditatem ſuam dum inepiè ſtudent aſſimulare, ridiculè produntur.* *o* E canis podice, vt vulgò aiunt.] id eſt, *culo. Dictum videtur à Luciano, pro eo quod eſt, rebus anxijs atque angustijs: quòd ea pars arctior ſit huic animanti, quamobrem & excernunt difficilius: Laërtius ait, vulgò iactatum fuiſſe in Zenonem, quòd in canis poſtico de republica conſcripſiſſet, vel quòd mimis anxiè, vel quod ineptè.*

ΖΕΥΣ ΤΡΑ- IVPITER TRA-
γῳδός. gœdus.

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

EIuſdem propè argumenti & hic dialogus eſt, niſi quòd hic Epicureum etiam quendam introducit, qui deos omnino negat vllos eſſe, nedum prouidentia ſua mundum gubernare: fortuitúque ac temerè omnia geri contendit. Deindè & ipſa tractatio in plures perſonas ſpargitur, ac tota dramatica eſt. Principiò enim Iupiter fingitur audita diſputatione Timoclis Stoici & Damidis, eius quem modò dixi, Epicurei, grauiter incenſus, ac metu pariter atque dolore commotus eſſe. Cuius rei cauſam dum cæteri ab eo inquirunt, eandemque diſputationem ab iiſdem illis iterum inſtaurari audiunt, tandem conſilijs mutuò inter ſe collatis, generale deorum omnium concilium ſuper eadem re congregandum decernitur. Conuocatis itaque per præconem Mercurium vniuerſis, & iiſdem pro ſua cuique dignitate aſſignatis ſedibus, cùm diu inter ſe de conſeſſu altercati fuiſſent, poſtremò imperato ſilentio, Iupiter cum magna perturbatione totum negocium ac ſummam diſputationis illius exponit, admonens, & ob oculos imminente poſito periculo exhortans, vt in commune omnes cõſulere, & malo huic remedium aliquod quærere velint. Primus igitur accepta dicendi poteſtate Momus, graui obiurgatione deorum ſecuritatem ac negligentiam reprehendit, vt qui & malos euehi ſinant, & contrà bonos ac iuſtos opprimi, neq; reſponſa certa & expedita hominibus dent, neq; etiam poëtarũ ſcripta aboleri faciant, per quæ ſtupra, adulteria, bella ac ſeditiones ipſorum euulgentur: quare quicquid huius accidat, ipſorum culpa atque inertia accidere. Atq; hinc oratione ad ipſum Iouem cõuerſa, etiã exemplis hæc confirmat. Poſt quem cùm alij alia cenſerent, omnium ferè ſententias idem cõfutat: vel quòd per ſe abſurdæ & inutiles eſſent, vel quòd abſur-

da & incommoda ex ijs secutura. Præcipuè verò Apollinis consilium reprehendit: cuius etiam oraculũ super euentu & victoria disputationis huius prolatũ, ob vanitatẽ irridet. Ob quæ Hercules, cùm ipse postremus sententiam dixisset, audiretq; satis prohiberi sese quò minus sacra ac templa sua vi contra impios tueri posset, eò tandem redit, vt dicat se malle apud inferos esse, atq; ibi ab vmbris metui, quàm inter deos contemni, ac pro nihilo haberi. Quæ dum ita geruntur, interea noua occasione fingitur Hermes ille Agoræus, qui Athenis ad porticum Pœcilen consecratus stabat, properè aduenire, ac nunciare disputationẽ Damidis & Timoclis iterum iã inceptam esse, & ad eam magnã hominum multitudinẽ confluere. Relicto igitur concilio, ad auscultandũ omnes cõuertuntur. Porrò tota Timoclis disputatio in hoc versatur, Deos esse, ac prouidentia illorum omnia gubernari; idq; argumentis hisce cõfirmat. Primò ab ordine ac cursu rerum naturaliũ, quę omnes suis ac certis vicibus redeant ac varientur. Deinde authoritatibus & testimonijs poëtarũ, Homeri & Euripidis. Post hæc cõmuni consensu gentiũ, quæ deos venerentur sacrificijs & aris constituris. Inde & ab effectis, quia oracula dent, & fulmina lupiter iaciat. Postea aũt & à minori collatione ac similitudine à nauium gubernatoribus sumpta, quòd vt illi nauigia sua, sic deorũ prouidentia mundũ administret. Vltimò etiã à signo & consequenti, quia aræ deorũ sint, quæ nullo modo futuræ fuerãt, nisi & dij essent. Ad quę singulatim respondens Damis, primũ argumentum de naturali rerum ordine, à diuisione diluit, etsi talia quędã fiant, non tamẽ eum ordinem à Dijs ideo certum constitutum esse, confutatione, vt apparet, non satis efficaci. Authoritates autem poëtarum, ab ipsorum officio, & contrarijs testimonijs eleuat. Consensum præterea gentium, ab eo, quòd quanquam deos colant, non tamen eosdem omnes, & quidam etiam fœda ac turpia pro Dijs habeant, impugnat. Deinde oracula & fulmina ciusmodi esse ait, vt hæc ex naturali causa fiant. Ioue iam olim

olim in Creta sepulto : illa autem ambigua & obscura nihil certi prædicant. Similitudinem verò naucleri dissoluit ex dissimilitudine rerum comparatarum, ostendens diuersa omnia in hoc mundo atque in nauibus esse. Vltimum à signo locum, vt frigidum ac friuolum, eludere tantum satis habet.

ΕΡΜΟΥ, ΑΘΗΝΑΣ, Ζηνὸς, Ηρας, Ποσειδῶνος, Αφροδίτης, Κολοσσὸς, Μώμου, Απόλλωνος, Ηρακλέους, Ερμογόρου, Τιμοκλέους καὶ Δάμιδος.

MERCVRIVS, MINERVA, Iupiter, Iuno, Neptunus, Venus, Colossus, Momus, Apollo, Hercules, Hermagoras, Timocles, Damis.

Ζεῦ τί σιωπᾷς, καὶ κατὰ μόνας σαυτῷ λαλεῖς, ὠχρὸς ὑπεραπατῶν, φιλοσόφου τὸ χρῶμα ἔχων; ἐμοὶ πρόσεσθε, λάβε μου σύμβολον πόνων. μὴ καταφρονήσῃς οἰκέτου φλυαρίας. Αθη. Καὶ πάτερ ἀμέτερε Κρονίδη, ὄπαζε ἱλαρόνοῳ, Γοργῶμαί σε θεὰ γλαυκῶπις, Σειληνία, Εξαύδα, μὴ ἐκῦδε νόῳ, ἵνα ἄδολον ἧς ἐμοὶ, Τίς μῦτις ἀάνεα σε κατὰ φρενὸς, καὶ κατὰ θυμὸν, Η τί βαρὺ σφάχεις, ὦ πάτερ σιγῇ παρειάς. Ζεύς.

[a] *Iupiter, quid animo cogitabũdo tecũm cõmimicens loqueris, pallidus obambulans, ac Philosophi colorem vultu præ te ferens? Quin mecũ ista communicas, & me propter rerum difficultatẽ quã premeris, in consilium adhibes? Haud enim famuli tui nugas habebis contemptui.* MIN.

[b] *Sanè, magne parẽs, hominum rex atq; deorum, Te precor en glaucis quæ oculi Tritonia Pallas,*

Pare age, ne celes, quòd sint hæc cognita nobis:
Quod te consilium dubio sub pectore versat?
Cur gemis? & tacito pallor subsurgit in ore?

IVP.

οὐκ ἔστιν οὐδὲν λεγόμενον οὐδ' ἀπᾶρ ἔχον, οὐδὲ πάθος, οὐδὲ συμφορᾶς πρωτοφανὲς, ἧς οὐκ ἂν ἄφοιτ' ἄχθος ἀθλίων φύσις. Αθη. Αὐτόμορ, οἷοις φροιμίοις ἄρχῃ λόγων. Ζεύς. ὦ πανύστατοι, χθόνιά γῆς πάθήματα, σύν', ὦ Προμηθεῦ, οἷά μ' ἔργασαι κακά; Αθη. τί δ' ἰσί; πῶς χορὸν γὰρ οἰκείων ἰρᾶς. Ζεύς, Ω μιγαδοσμαράγδε πρηστὴς ῥοίζημα, τί μοι φέρεις; Αθη. λοίμισον ὀργάν, ἀμὴ λωφᾷς ὥσπερ οὖσι δυσκάμπτοις, μηδὲ τὸν Εὐριπίδην ὅλον καταπτόησον, ὡς σοι παραμυθήσεται. Ηρα. ἀγνοεῖς ἡμᾶς νομίσας τὴν αἰτίαν τῆς λύπης, ἥτις ἐστὶ θεοῖς; Ζεύς οὐκ οἶδ', ἀπάγει δ' ἐμὲ ἐκπύνου μέγα. Ηρα. οἶδα τὸ λυφάσιμον αὐτὸ, ὃν πάσχεις, ὅτι ἐρωτικόν ἐστιν. ἐμοὶ μὲν κακοῦσθαι, ἀλλ' ἴδοις, ἂν μὴ ποναίης ὑβριζομένη ὑπὸ σοῦ τὰ τοιαῦτα. ἀκὸς γοῦν, ἄτοι

IVP. *Numquam grauis nec vlla sic dici potest, Non passio non vllus vspiam dolor, Sed nec calamitas vlla sic tragica & mala est, Quæ sit dolori conferenda cœlitum.* MI. *O Phœbe, qualibus incipis proœmijs!* IVP. *O pessimũ genus mortalium, Tuq; ô Prometheu, me quibus afflixti malis?* MI. *Quid est? nec enim celabis hæc domesticos.* IV. *O murmur ingens fulminis magnicrepi, Quid vtilitatis addis aut affers mihi?* MI. *Compesce iracundiam, si tragica magniloquentia, quemadmodum illi, tibi pares esse nequeamus. Neque enim totum Euripidem deuorquimus, vt tibi dictis poëticis è fabula petitis subseruiamus.* IVN. *An nobis obscuram esse opinaris tristitiæ tuæ causam, cuiusmodi sit?* IVP. *Nosti nequaquã, etsi grauius quidam boet.* IVN. *Noui ecastor dolorum tuorum summam, quibus diseruciaris: neque tamen vociferor aut coeizo, quippe quæ iam sæpenumerò præter morem eiusmodi per te sim passa contumeliam. Valde igitur credibile*

ἢ τοι Δανάλω τινὰ, ἢ Σεμέλῃ
ἢ Εὐρώπῃ αὖθις ἰυρόντα, σε
ἀνιᾶσθαι ἁπὸ τῦ ἔρωτ☉, ἅτα
βεβλάφθαι ταῦρον ἢ Σάτυ-
ρον, ἢ χρυσὸν γενόμενον ἐνῦ-
σαι δι' ὀρόφυ, ἢς τ' ὀλόπου
τ' ἀγαπωμένης. τὰ σημεῖα γὰρ
ταῦτα, οἱ σφαγμοὶ, καὶ τὰ
ἄπρυα, καὶ τὸ ὠχρὸν εἶναι, ὃν
ἄπαυτ', ἢ ἔρωτός ἐσιν. Ζεύς.
ὦ μακαρία, ἤ τις ἐμ ἔρωτι, καὶ
τᾶς ζηλωτὰς ποιεῖται, οἵα
τὰ ἐμὰ τίτρα πράγματα ἔστι.
Ηρα. ἀπὸ τί ἄμο, ἃ μὴ τῦτο
ἀνιᾷ σε, Δία ὄντα; Ζεύς. ἐν
ἰσχάτοις, ὦ Ηρα, τὰ θεῶν
πράγματα. καὶ τῦδ' ἀὖ, τὸ τὸ
λόγυ, ὑπὲ ξυρᾶ ἑστηκεν, ἄτε καὶ
ἡμᾶς τιμᾶσθαι ἔτι, καὶ τὰ γέ-
ρα ἔχειν τἄρ' ἐπὶ γᾶ, ἄτε καὶ
ἀμελεῖσθαι ποντάπασι, καὶ
τὸ μηδὲν ἔστ' ἀλοπᾶρ. Ηρα.
μῶν Γίγαντάς τινας ἡ γᾶ
ἔφυσεν; ἢ οἱ Τιτᾶνες τὰ ἀνω-
μὰ ἀφῄρξαντο, καὶ τᾶς
φρυρᾶς ἐπικρατήσαντες, αὖ-
θις ἡμῖν ἐναντία φέρονται τὰ

bile est iterum aut Danaës cuiuspiam, aut Semeles, aut Europae inuentae amore te angi: deinde verò assumpta imagine aut tauri aut satyri, aut aurum te factum velle per impluuium in sinum amatae puellae influere. Hoc enim haud dubitanter significant crebri isti tui gemitus, & suspiria, neque non lachrymae. Praeterea pallor quoque non alterius rei quàm amoris argumentum est certissimum. IVP. O beata, quae res nostras in amore & talibus iudicris sitas esse opinaris. IVN. Et quid aliud te nisi hoc soliciat, Iouem exisstentem? IVP. In extremum discrimen res nostrae perductae, ô Iuno, & planè vt est in prouerbio, [c] in acie nouaculae constitutae sunt, vt aut colamur ampliùs, oblatis in terra sacris fruentes, aut neglectui demur, ab omnibus habiti contemptui, ac nullius quidem momenti esse videamur. IVN. Nunquid terra Gigantes produxit iterùm? aut nunquid Titanes disruptis vinculis, deuictaq; custodia rursum aduersus non arma & vim parant?

ὅπλα; Ζεύς. θάρσει, τὰ νίκης ἀσφαλῶς ἔχει θεοῖς. Ηρα. τί οὖν ἄλλο λεπτὸν ἂν γένοιτο; οὐχ ὁρᾷς, ὅτι μὴ τὰ ζιαῦτα παραλυποῖ, ἀφ' ὅτῳ Πᾶλ & Ἀεισόδημ, ἀντὶ Διὸς ἡμῖν ἀναπέφηνας. Ζεύς. Τιμοκλῆς, ὦ Ηρα, ὁ Στωϊκὸς, καὶ Δάμις ὁ Επικούρε, χθές, ὡς οἶδα ὅθ' ὅτῳ σφίσιν ἀρξαμένοις λόγε, περὶ προνοίας τινὸς διελκυσθήτην, παρόντων μάλα συχνῶν καὶ δοκίμων ἀνθρώπων, ὅπερ μάλιστα καὶ ἰωνιάσε μι. καὶ ὁ μὲν Δάμις, ὅτ' ἐν θεοῖς ἔφασκεν, ὅθ' ὅλως τὰ γιγνόμενα ἐπισκοπεῖν ἢ ἀφιστάμενον. ὁ Τιμοκλῆς ὁ βέλτιστε & ἐπῆρε ξωαγωνίζεσθαι ἡμῖν, ἕτα ὄχλε ποκὸ ἐπῆρυσε & , ὅκρ πίρας ἐγένετο τῆς σωτηρίας. διεκύθησαν γάρ, ἀσαῦθις ἐπισκέψασθαι τὰ λοιπὰ σωθέντες. καὶ νῦν μετίωροι πάντων ἀσὶ πᾶς

parant? IVP. Confide: nihil res inferæ cœleſtibus extrà omne ſunt periculum. IVN. Quid ergo aliud rei grauis & acerbæ accidit? Neque enim video, quando talia nihil te conturbant, quam obrem nobis Polus aut Ariſtodemus pro Ioue apparueris. IVP. Timocles ille Stoicus, ô Iuno, & Damis Epicureus heri neſcio quo initio in eam delati diſputationem de prouidentia diſſeruerunt in magna probatorum hominum frequentia, & celebritate populari: id quod omnium maximè me conturbauit animo. At Damis quidem neque Deos eſſe, neq; omnino eorum quæ fierent, curam vllam habere, aut ea ordine gubernare, impudenter affirmare non verebatur: cæterum optimus ille Timocles noſtras partes omni ſtudio tueri conabatur. Deinde multa turba hominum certatim accurrentium confluente, nullum finem ſortita eſt diſputatio. Etenim hoc fœdere initio ab vtriſq; diſceſſum eſt, vt in diem poſterum de integrò reliqua nondum diſcuſſa accuratiùs examinarent atque perpenderent. Et nunc omnes ſuſpenſo ad audiendum

inhiant

ἀκοῦσαι, ὁπότερ' ἂν ἀρατύσηται, καὶ ἀληθέστερα δόξῃ λέγειν, ὁρᾶτε τὸν κίνδυνον, ὡς ἐν σμικρῷ πανταπασι τὰ ἡμέτερα, ἐν οἷς ἀνθ' ἑνὸς κινδυνεύομεν; καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ παρωραθῆναι ἀνάγκη τὰ ἡμέτερα, ὀνόματα μόνον ἐν δόξαντα, ἢ τιμᾶσθαι, ὥσπερ πρὸ τοῦ, ἦν ὁ Τιμοκλῆς ὑπέρσχηλος. Ηρα. δεινότατα ὡς ἀληθῶς, καὶ ὦ μάτην, ὦ Ζεῦ, ἐπιφαγώμεθα αὐτοῖς. Ζεύς. ἀλλ' ὦ Δανάης τινὸς ἢ Αντιόπης ἔναί μοι λόγον ἐν ταραχῇ τοσαύτῃ. τί δ' οὖν, ὦ Ερμῆ καὶ Ηρα καὶ Αθηνᾶ, πράξομεν ἄν; σιωπᾶτε γὰρ καὶ αὐτοὶ τὸ μέρος. Ερ. ἐγὼ μὲν ἐπὶ τὸ δεινόν φημι δεῖν τὸν ἐπίσκοπον ἐπανάγειν, ἐκκλησίαν συνάγοντα. Ηρα. ἐμοὶ ταῦτα συνδοκεῖ, ἄπερ καὶ τότε. Αθ. ἀλλ' ἐμοὶ τἀναντία δοκεῖ, ὦ πάτερ, καὶ

inhiant animo, vter victoriam adepturus sit, ac verior a prolaturus. Videtis periculum, quàm omnibus modis in angustum res nostræ coactæ sunt. In vno viro periclitamur, & ex duobus alterum euenire necesse est: vt aut omnia nostra habeantur contemptui, & solùm mania quædam videantur vocabula: aut vt ea pietate colantur, quæ priùs culta sunt, si Timocles disputando superior euaserit. IVNO. *Periculosissima profectò sunt illa, nec temerè Iuppiter more tragico propter illa efferebare.* IV. *Tu verò Danaës aut Antiopes alicuius potiundæ cogitatione me implicitum esse opinabare, cùm ita exanimatum me esse conspiceres.* Quid igitur, *ô Mercuri & Iuno & Minerua nobis faciendũ est? quin & vos consilij prompti inuenti partem expromitis?* MERC. *Ego quidem coacto prosperè concilio hanc rem communi omnium deliberationi offerendam esse existimo.* IVN. *Et ego huius accedo sententiæ.* MI. *Atqui mihi diuersum videtur, ô pater, ne videli-*

καὶ μὴ συνταράξαι τὸν οὐρανὸν, μηδὲ δεῖλον ἀναφανῆναι βορυβόμενον τῷ πράγματι, πράξαι δ' ἰδίᾳ ταῦτα, ἐξ ὧν μετέσται μὲν ὁ Τιμοκλῆς νίκης, ὁ Δάμις δὲ καταγελασθεὶς, ἀπίδοι ἐκ τῆς συνουσίας. ΕΡ. ἀλλ' ὅτι ἀγνοήσονται ταῦτα, ὦ Ζεῦ, ἐν φανερῷ ἐσομένης τῆς ἔριδος τοῖς φιλοσόφοις· καὶ σὺ δόξεις τυραννικὸς εἶναι, μὴ λοιμώδη τὰ περὶ τῶν ὅπλων μηχανώμενος, καὶ λοιμῶν ἅπασιν. ΖΕΥΣ. ἀκούω ἤδη κήρυκα, καὶ παρίσασαν ἅπαντας. ΕΡ. ὀρθῶς γὲ λέγεις. ἰδοὺ δή, ὡς ἐκκλησίαν συνέλθωσι οἱ θεοὶ· μὲ μίμνετε, ξυνέλθετε πάντες, ἥκετε, περὶ μεγάλων ἐκκλησιάσοντες. ΖΕΥΣ. ἔτω ψιλὰ, ὦ Ἑρμῆ, καὶ ἁπλοϊκὰ καὶ πεζὰ κηρύξας, καὶ ταῦτα, ἐπὶ τοῖς μεγίστοις συγκαλῶν; ΕΡ. ἀπὰ πῶς γὲ, ὦ Ζεῦ ἀξιοῖς;

videlicet excitato tumultu cœlum terrore compleas, nève palàm fiat hanc ob rem te tumultuari aut consternari animo. Cæterùm priuato tecum consilio effectum reddas, vt Timocles disceptando potiatur victoria, Damis verò omnium risui expositus atque subsannatus ex disputatione abeat. MER. Atqui ista non manebunt obscura & tacita, Iupiter, cum philosophis in propatulo futura sit disceptatio. Ac tu quidem tyrannum agere videberis, si de tantis rebus ad omnes communiter pertinentibus, cum reliquis nihil communicaueris. IVP. Quin ergo iam vt ε in concionem veniant proclamas, vt mox præstò sint omnes? MER. Rectè mones. Heus vos superi ocyùs in concilium omnes conuenite: ne cunctemini: confluite omnes: venite maximis de negocijs collaturi consilia. IVP. Adeóne nudis, ó Mercuri, verbis & simplicibus, ad hæc solutis præconem agis, præsertim maximis de rebus deos conuocans? MER. Et quinam alia ratione expetis

ἀξιοῖς. Ζεύς. ὅπως ἀξιῶ; ἀξιῶ σημανῶσαι φημὶ λέγειν τὸ κόρυγμα μέτροις τισὶ καὶ μεγαλοφωνίᾳ ποιητικῇ, ὡς μᾶλλον θωπεύεσθαι. Ερμ. μὰ ἀπ' ἰαμβοποιῶν, ὦ Ζεῦ, καὶ ῥαψῳδῶν τὰ τοιαῦτα ἐγὼ ἥκιστα ποιητικόν ἐστι, ὥστε διαφθερῶ τὸ κήρυγμα. πάρεστι δὲ ἐνδεᾶ ξυνείρων, καὶ γέλωτος ἄξια παρ' αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἀμουσίᾳ τῶν ἐπῶν. ὁρῶ γοῦν καὶ τὸν Ἀπόλλω γελῶντα ἐπ' ἐνίοις τῶν χρησμῶν, καί σοι ἐπικρυπτόμενος τὰ πολλὰ τῆς ἀσφαλείας ὡς μὴ σαφῆ σχολῇ ἄγαν τοὺς ἀκούοντας, ἐξετάζῃ τὰ μέτρα. Ζεύς. ἀκήκοα, ὦ Ερμῆ, τὸν Ομήρου ὑπὸν ἐγκαμίζουσι τὰ πολλὰ τῷ κηρύγματι, ὡς ἐκεῖνος ὑμᾶς σωτικάλῃ μεμνῆσθαι σκόπει. Ερ. ὁ πάνυ μὲν ἔτω σαφῶς καὶ προσχαίρως παραβολὰ Ὁμοῖος. Μὴ τί τις οὖν θέλει θεὸς, μὴ τί τις ἄρσεν, Μήδ'

expetis Iupiter? IVP. Rogas? Aequum esse opinor, vt præconium tuum nonnullis versiculis ac magniloquentia poëtica exornet, vt hac impulsi studiosiùs & frequentiùs confluant. MERC. Sanè: veruntamen hoc poëtarum & rhapsodorum est officium. Porrò ego minimè sum poëticus adeò vt præconium quoque corrupturus sim, si versiculis consarcinatis & malè cohærentibus proclamarem. Ac risui ero omnibus ob versiculorū structuram parùm concinnam. Itaque & Apollinem in dandis oraculis rideri à nonnullis video, dum multa securo animo inuoluit, & data opera obscurat, ne omninò audientes ocio indulgeant, sed expendant versiculos: IVP. Proinde, Mercuri, Homericos versiculos plerosq; admisce præconio, quemadmodum ille nos conuocare consueuit. Credibile aureum est illorum te commeminisse. MER. Profectò non admodum prompte & callidè, tamen periculum faciam.

[h] Ergo Dêum nemo nec mas nec fœmina desit,

Μηδ' αὐτῶν ποταμῶν μηδὲ τοῦ, νόσῳ δ' Ὠκεανοῦ, Μηδὲ τῶν Νυμφάων, ἀλλ' ἐς Διὸς ἔλθειν πάντων Εἰς ἀγορήν, ὅσοι τε λιπαρὰς λαίνου' ἑκατόμβας, Ὅσοι τ' αὖ μίσαυλοι ἢ ὕπαυλοι, ἢ μάλα πάχυν Νάννυμοι, βωμοῖσι παρὰ, λιτόσασθαι θάκοιο, Ζῆνι, οὗτοι, ὦ Ἑρμῆ, ἄεισα λιπαρύκλαυτοι· καὶ σωτῆρες γὰρ ἔδη. ὥστε παραλαμβάνων, λάθρῃ αὐτοὺς, κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον, ὡς ἂν ὕλης ἢ τέχνης ἔχῃ, ἐν πολυτελείᾳ μὲν τοὺς χρυσοῦς, ἔπειτα ἐπὶ τούτοις τοὺς ἀργυροῦς, ἔπειτα ἐξῆς, ὁπόσοι ἐλεφάντινοι, ἔπειτα τοὺς χαλκοῦς, ἢ τοὺς λιθίνους· καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις, οἱ Φειδίου μὲν ἢ Ἀλκαμένους, ἢ Μύρωνος ἢ Εὐφράνορος, ἢ τῶν ὁμοίων τεχνιτῶν, πεττιμᾶσθαι. οἱ συρφετώδεις δ' οὗτοι, καὶ ἄτεχνοι. πόρρω πως σωσθήτω, ἐλαττόνως τοῦ σιωπῆ, ἀναπηγ-

Insuper Oceani sint omnia fluminna præsto,

Omnes summa Iouis Nymphæ quoque tecta frequentent.

Cuncti in concilium gressu properare citato.

Vos quibus oblatis cedunt sua munera sacris.

Prætereà quotquot meadiæ, seu fortè secundæ

Classis erunt, seu quos tenet vltima, seu qui

Obscura penitus diuorũ sorte fruuntur,

Degentes pingues cupidi nidoris ad aras.

IVP. *Euge, ô Mercuri, optimum eqs. præconem ac iam plenis vijs conueniunt. Quapropter assumens illos* [i] *in sedes collocata. pro suaquenque dignitate.* [k] *Prioret quidem sedes occupet aurei, posti hos locentur argentei, deinceps verò subsequantur*

quotquot sunt elephantini: his postremò succedant æneiatq; lapidei. Verùm in his etiam ipsis Phidiæ, aut Alcamenis, aut Myronis, aut Euphranoris, aut talium consimilium artificum gratia prælionorentur. Cæterùm vulgares illi nulla arte nobiles, longè alicubi concluſi in angulum locentur cum silentio,

complen-

ἐκπληρῶντες μόνον τὴν ἐκκλησίαν. Ερμ. ἴσως ταῦτα οὕτω καθεδοῦται, ὡς πρόσταττε. ἀτὰρ ἐκεῖνό γε πρόχειρον ἀδῆναι, ὅτῳ τις αὐτῶν χρυσὸς μὲν, καὶ πολυτάλαντος ἢ τὴν ὄψιν ἐκεῖνο ἐκ ἀκριβὴς ἢ τὴν ἐργασίαν, ἀπὸ λογισμοῦ ἰδιωτικὸς, καὶ ἀσύμμετρος, πρὸς τῶν χαλκῶν τῶν Μύρωνος καὶ Πολυκλείτου, καὶ τῶν Φειδίου καὶ Ἀλκαμένους τῶν λιθίνων, καθεστᾶτο ἢ πρὸς τιμὴν καὶ νόμισμα ἐν τῇ τέχνῃ ζωὴ ἐκείνῳ μὴ ἄτως, ἀτὰρ ὁ χρυσὸς ὅμως πρὸς τιμητέος. Ερμ. μανθάνω, ὅτι πολλῷ μᾶλλον, ἀπὸ μὲν ἀνδριάντων μαθήσεως, ἀπὸ δὲ τιμημάτων. ἥκετε οὖν ἐς τὴν πρόσοδον ὑμᾶς οἱ χρυσοῖ. οἰκήσουσι δ' ὅλῳ, ὦ Ζεῦ, οἱ βαρβαρικοὶ πρόσοδοι μόνοι, ὡς ζῶν γε Ἕλληνας ὁρᾷς, ὁποῖοί ἐσι, καὶ ἐκείνους μὴ τὰ ἀνθρώπου, καὶ κατὰ τέχνην ἐσχηματισμένους. λίθινοι δ' ἢ χαλκοῦ

complentes tantùm concionem. MERC. Fient ista vt imperas, ac sua quisque vt par est sede dignabitur. Atqui hoc neutiquam promptum aut nosse prōcliue est, si quis illorum aureus fuerit, ac multitudine talentorum præponderet, opere verò non ita insignis sit, sed priuato penè ac vulgari, & minimè artificioso, si Myronis æneis ac Polycleti, & Phidiæ & Alcamenis lapideis conferatur, quónam locandus sit, si artem præferēdam esse putas. IVP. Oportebat quidem ad hunc modum fieri, sed tamen aurum anteferendum est. MERC. Intelligo, nempe iubet vt per opulentiores delectu habito, non ex optimatibus electim locentur, atque etiam à precio. Proinde venite, priora sedilia occupaturi vos aurei. Attamen, vt vides Iupiter. soli barbari præsidebunt. Etenim cuiusmodinam Græci sine animaduertis, plenī quidem venustatem ac gratia neq; nō vultu honesto & liberali, & quantum ad artificij præstantiam attinet, probè culti & perpoliti, non tamen nisi lapidei aut

ἢ χαλκοῖ ὅμως ἅπαντες· ἢ οἵ γε πολυτελέσταοι αὐτῶν, ἀλλὰ φαντίνοι, ὀλίγον ὅσον ἐπίχρυσοι, τοῦ ἱπποειδοῦς ἔχοντες, ὡς ἐπιπυκῶσθαι καὶ ἐπηγάσθαι μόνον, τὰ δ' ἔνδον ὑπόξυλοι, καὶ οὗτοι μυῶν ἀγέλας ὅλας ἱμποιτωμένας σκέπουσιν. ἡ Βενδὶς δ' αὖτε, καὶ ὁ Ἄνουβις ἐπανοσί, καὶ παρ' αὐτὸν, ὁ Ἄττις καὶ ὁ Μίθρης, καὶ μᾶλλον ὅλοι ὀλόχρυσοι, καὶ βαρεῖς, καὶ πολυτίμητοι ὡς ἀληθῶς. Ποσειδῶν δὲ καὶ πρὸς ταῦτα, Ποσειδῶν ὅδε. Ἑρμ. ναὶ, ἀλλὰ σὺ μὲν, ὦ Ἐννοσίγαιε, χαλκοῦν ὁ Λύσιππος καὶ πάνυ ἐποίησεν, ὅτε ἐχρύσου τότε Κορινθίων χρυσός. οὕτω δὲ, ὅτοις μυριάσιοις πλουσιώτερός ἐστιν. ἀνέχεσθαι οὖν χρὴ παρισωμένου, καὶ μὴ ἀγανακτεῖν, εἴ τις ῥῖνα τηλικαύτην χρυσῆν ἔχων,

æneï vniuersi: aut qui ex illis maximis sunt, ac sumptuosissimis impensis fabricati, elephantini sunt, modicum ab aspersо auro splendorem retinentes, quippe quo tantùm colorati sunt, paulóque facti nitidiores: cæterùm intus snbligneï quidem illi, totáque muscarum examina internè conuersantia coopérientes. Porrò autem ipsa Bendis, & Anubis ille, & propter hunc Attis, prætereà Mithres, in vniuersum ex solido auro conflati sunt, & graues. & multi reuera precij. NEPT. Et quî hoc tibi iustum videtur, Mercurii, vt Aegyptium illum canino victu deformem, mihi anteferre non verearis, præsertim Neptuno existenti? MERC. Rectè dicis: at te quidem ô Neptune, Lysippus tantum fecit æneum & paupérem, quippe Corinthijs tunc aurum non habentibus: hic autem omnibus metallis longè est opulentior. Videsitaque patienter & placatè hoc tibi sufferendum esse, si huic postponaris; neque indignandum est, si is cui tantus nasus est aureus,

ξρᾶν, πότι μέσιτά σου. Αφρο. ἀκοῶ, ὦ Ερμῆ, ἰαμὶ λαβὼν, ἐν τοῖς πολυδείοις πὰ λάβιξ· χυσοῦ γάρ ἀμι. Ερμ. ἐχ, ὅσα χι, ὦ Αφροδίτη ἰαμὶ ὁρᾶν, ἀπ' ἀ μὲ πάνυ λυμῶ, λίθε τῦ λωπῦ Πεντίλησθεν οἶμαι, λίθο τομηθῆσα, ἔτα δόξαν ἔτω Πραξιτέλε, Αφροδίτη γνο· μένη, Κνιδίοις παρεδόθης. Αφροδ. καὶ μὰν ἀξιόπισόν σι μάρτυρα, τὸν Ομηρον παρέξομαι, ἄνω καὶ κάτω τ ῥαψῶ. δίων, χυσῶ μι τῶ Αφρο· δότω ἐὰν λέγουσα. Ερμ. καὶ γὰρ καὶ τὸν Απόλλω ὁ αὐτὸς πολύ· χρυσον ἔφη ἔναι, καὶ πλούσιον· ἀπ' ἐμὲ νῦν ὄψει ἰαχάνον ἐν τοῖς ἰωνίτοις σου καθήμενον, ἀπεσφαιρωμένον γε ὑπὸ τ πλεῦ, καὶ τὰς λόφους ἐ λίθά· ρας πεποισυνημένον, ὥστ ἀ· γάπα καὶ σύ, μὰ πάνυ ἐν τῷ θε τικῷ ἐκκλησιάσῃ. Κολ. ἐμοὶ δ τίς ἂν ἐέσαι τολμήσειεν, ἀλλ' τὶ ὄντι, καὶ τηλικούτο τὸ

aureus, tibi prælatus fuerit. VEN. Proinde, Mercuri, me quoq; assumptam transfer ad Deos aureos, qui præsident. sum enim aurea. MERC. Mimirè, ô Venus, quantum quidem ego video: sed nisi prorsus hallucinor aut cæcutio, ex lapide candido o ex monte Penteli excisio opinor, cùm ita visum esset P Praxiteli. Cnidijs Veneris facta traditas es. VEN. Atqui grauissimum simul ac fide dignissimum testem Homerum tibi producam, sursum ac deorsum suis in rhapsodijs auream Venerem me esse perhibentem. MERC. Sedenim ille ipse quoque Apollinem prædiuitem & opulentum esse affirmat: nihilo secus tamen iam ipsum q in extremis sedentem conspicies à latronibus contumelioriè affectum, atq; etiam fidibus citharæ compilatum.

Quare & tu contenta esto, æqui bonique consulens si nō prorsus in locum seruilem & sordidum detrusa, concioni interesse cogare. r COL. Quis verò mecum in contentionem descendere audeat, cùm & Solem me esse conspicatis, & tanta mole

τὸ μέγεθος; ἀλλ' οἶδα μὲν ὑπερφυᾶ, μάλ' ὑπερμεγέθη· οἱ Ῥόδιοι καταασκευάσασθαί μὲ ἠξίωσαν, ἀλλ' οὖν ἴσα τελέσματος, ἱππαρίθμια χρυσοῦς θεοὺς ἐποίησαν, ὥστε ἀνάλογον πολυτελείᾳ ἄν μοι δοκῶ, καὶ πρόσεσιν ἀτέχνῃ, καὶ τῆς ἐργασίας τὸ ἀκριβὲς ἐν μεγέθει τοσούτῳ. ΕΡΜΗ. Ὦ Ζεῦ, καὶ ποῖον, δύσκριτον ἔργον ἐμοὶ γοῦν καὶ τοῦτο. ἃ μὲν γὰρ εἰς τιμὴν ὕλην ἀφῖκται, χαλκοῦς εἰμι· ἃ δὲ λογίζομαι ἀφ' ὅσων ταλάντων ἐλήλυθεν, ὑπὲρ τοὺς τετρακοσιομεδίμνους καὶ τέλη ἐπάδα ἂν εἴη. ΖΕΥ. γὰρ τὸ παρᾶνα καὶ τοῦτο, ἐπίζουλα τοῦ μὲν ἄλλου μικρότητα, καὶ ἐνοχλήσουσα τῇ κατίδρᾳ; πολὺ ἀπὸ Ῥοδίων ἄσει, ἃ καὶ ὅτι μάλιστα περιμενῶ ἐκ τῶν χρυσῶν, ὧς ἂν καὶ περιφρόνοις, ἃ μὴ δυνοῖ ἀναστῆναι πάντας, ἀρ' οὐ

spectabilem? Cæterùm si non magno admodum ingenio & artificio Rhodij me sculpere dignati sunt, tamen & alios pari arte ad nostri archetypum sedecim deos aureos formauerunt: quapropter ratione probabili omnium precioſiſſimus meritò æſtimandus eſſem. Artis verò atque operis præſtantia & nobilitas tanta pẽſatur magnitudine. MER. Quid verò facto opus eſt, ô Iupiter? ſiquidem & hoc non mediocrem mihi affert iudicandi difficultatem. Etenim cùm ad materiam oculos direxero, totus quidem æneus eſt: porrò cùm apud animum meum perpendo ex quot talentis conflatus eſt, præter hippada quingentos excuſurus eſt modios. IVP. Quorſum verò attinebat & hunc intereſſe concioni, ſua magnitudine aliorum paruitatem expoſiturum contemptui, neq; nõ ob dignam ſedem nos perturbaturum? Verùm enimuerò, ô Rhodiorum optime, etſi maximè omnibus aureis anteponendus eſſes, quomodo præſidere poſſis, niſi cæteri omnes exurgant

foràs

ἀμόν δ' λαβίζοιο, τλὴ πνύ-
κα ὅλλω ἐατέρᾳ τῶν πυγῶν
ἐπιλαβὼν, ὥς κ' ἄμεινον ποιή-
σῃς ὀρθοσάδιον ἐκκλησίᾳ
ἶων, ἐπικεκυφὼς τῷ σωμα-
δείῳ. Ερμ. ἰδὼ πάλιν ἄπιο,
κύσκυλον, κὴ τοῦτο. χαλκῶ μὴν
γὲ ἀμφοτέρω ἐσὸν, κὴ τίχνης
τῆς αὐτῆς, Λυσίππου ἑκάτε-
ρον τὸ ἔργον. κὴ τὸ μέγε-
θος, ὁμοίμω τὰ ἐς γῆν, ἄλ-
τε δὴ πᾶσδον ὄνθον Διὸς, ὁ
Διόνυσος τροσί, κὴ Ηρα
κλῆς. πότερ' οὖν αὐτῶν
πρεσβυδέτας; φιλονεικοῦσι
γὲ, ὡς ὁρᾷς. Ζεύς. δατείσο-
μαι, ὦ Ερμῆ, πάλαι δέον ἐκ
ἐκκισίαζαν. ὥστε νυνὶ μὲν ἀνα-
μίξ λαβίζοντων, ἵνθα ἄν ἕκα
στος ἐθέλῃ. ἐσαῦθις δ' ἀρδο
θέντα περὶ ζώντων ἐκκλη-
σία, λᾷλὼ ἄσομαι ὅτι, ὅπ τι-
να χὴ ποιήσασθαι τὰν τοξ-
ξιμὶν ἐπ' αὐτοῖς. Ερμ. ἀλλ' Η-
ράκλης, ὡς θορυβῶσι τὰ λοι-
πὰ, κὴ τὰ καθ' ἡμέραν τοῦ-
τα, βοῶντος δαμονάς. ποῦ τὸ
νίκλαρ;

foràs, vt soli tibi ad sedendum locus pateat atq; sufficiat omni spatio vel alteris tantùm natibus occupato. Quocirca rectissimè feceris si stans concioni intentus fueris, inflexo in aconciliũcapite. MER. Ecce rursus altera in discernendo mihi difficultas obijcitur. arei enim estis viriq; , eiusdemq; artificis, nimirũ in Lysippi officina vterq; formas: & quod maximum est, generis nobilitate pares, vtpotè Iouis filius Dionysus ille cũ Hercule. Vter ergo illorum antefe-rendus est alteri? siquidè de loco pugnant inter se, vt vides. IVP. Nimiùm verò cunctamur, Mercuri: iamdudum conçionatum esse oportuit. Quare in præsens quidè nullo habito discrimine sessum erant promiscuè, vbi cuiq; visum fuerit: deinceps verò hisce de rebus cogetur de integrò conciliũ ac deinde certũ habebo qui mihi hac in re ordo constituendus sit. MER. Sed, ô Hercules, quã pro more solito tumultuantur, cum vociferatione quotidianam illam distributionem efflagitantes. Vbi est

νέκταρ, καὶ ἡ ἀμβροσία ἐπὶ τῆς τραπέζης; ποῦ αἱ ἑκατόμβαι καὶ αἱ χοιρεῖαι τὰς θυσίας; Ζεύς. καταστέψατε αὐτὸν, ὦ Ἑρμῆ, ὡς μάθωσιν ὅτι νικᾷ ξυνιέναι· ἀγαγόντες τοὺς ἀνδρας τούτους ἀφ' ἡμῶν. Ἑρμ. ἐκ ἅπαντων, ὦ Ζεῦ, πλὴν Ἑλλήνων σωτῆρος· ἐγὼ δὲ καὶ πολύγλωσσός εἰμι, ὥστε καὶ Σκύθαις καὶ Πέρσαις, καὶ Θρᾳξὶ καὶ Κελτοῖς σαφῶς λαλῆσαι, καὶ ἄμαυρον οὐδὲ οἶμαι, τὰ χαρὲ συμαίνειν, καὶ παρακελεύεσθαι σιωπᾶν. Ζεύς. οὕτω ποίει. Ἑρμ. οὗτος, ἀφωνότεροι γένεσθε ῥητορικοὶ τῶν σοφιστῶν, ὥστε ὥρα ἡμῖν ἀγορεύειν, ὁρᾶς, καὶ λοιπὸν πρὸς σὲ ἀποβλέπουσι, σιωπῶντες δή, τί καὶ ἐρᾷς. Ζεύς. ἀπ' ὀλίγου μοι δοκοῦσι, ὦ Ἑρμῆ, ἐκ ἄν ὀκνήσαιμι πρὸς σὲ ἀπεῖν, εἰδὼς ὄντα. οἶσθα ὅπως θαῤῥαλέως ἀεὶ, καὶ μεγαλήγορος ἐν τοῖς ἐκκλησίαις εἶ. Ἑρ. οἶδα, καὶ διὰ τοῦτο ἀκέων σε ἡμιθεραπεύω, καὶ μάλιστα, ὁπόταν

nectar? vbi reliqua ambrosia? vbi sunt hecatombæ? vbi sacrificia? IVP. Compesce illos, Mercuri, indicto silentio, vt intelligant, cuius gratia accersiti sint, eiusmodi magis posthabitis. MER. Atqui non omnes Græcam linguam capiunt, Iupiter: ego verò varias linguas minimè sonare calleo, vt Scythis & Persis & Thracibus ac Celtis intelligibilia prædicem. Consultius itaque factu opinor, si manu signo dato, silentium imposuero. IVPIT. Quin ergo facis? MERC. Euge, Pythagoricis taciturniores, tibi facti sunt. itaque iam tempus est concionandi. Vides vt omnes oculos in te coniectos habeant, cupidè atque desideranter expectantes quidnam dicturus sis? IVPIT. At quod ego patior, Mercuri, cur tibi exponere verear, filio existenti meo? Haud tibi obscurum esse reor, quàm impendiò audax ego semper & magniloquus in concionibus esse soleã. MER. Satis comperiè noui, ac profectò magno metu consternatus eram concionantem te audiens, maximè verò quan-

do

τὴν ἁπάλυε ἀνασπάσαν ἐκ βάθρων πλὴν γλῶ καὶ θάλασσαν, αὐτοῖς θεοῖς, πλὴν σφαῖν ἐκείνω πλὴν χρυσῆν βαθάς. Ζεύς. ἀπὸ γλῶ, ὦ τέκνον νὴ οἶδα, εἴ τι ἄλλο μιχθεὶς τῶν ἐφεστώτων δεινῶν, εἴτε καὶ ἀπὸ πλήθους τῶν παρόντων (πολυθεωτάτη ἥρ, ὡς ὁρᾷς, ἡ ἐκκλησία) διατέταραγμαι πλὴν γνώμην, καὶ ὑπόπτομός εἰμι, καὶ ἀγλῶφλά μοι πεπιδυμένη ἔοικεν· τὸ δὲ ἀτοπώτατον ἁπάντων, ἐπιλέλησμαι τὸ πρόοιμον ἁπάντων τῶν λόγων, ὃ παρεσκευάμην, ὡς ἂν πρωτοπότατη μοι ἡ ἀρχὴ γένοιτο πρὸς αὐτούς. Ερ. ἀπολώλεκας, ὦ Ζεῦ, πάντα· οἱ δὲ ὑποπτεύουσι πλὴν σιωπὴν, καί τι ὑπόμισγα κακὸν ἀκούσεσθαι προσδοκῶσιν, ἐφ' ὅτῳ σὺ διαμέμηκας. Ζεύς. βούλει γοῦν, ὦ Ερμῆ, τὸ Ομηρικὸν ἐκεῖνο πρόοιμον ἀναῤῥαψῳδήσω πρὸς αὐτούς; Ερμ. τὸ ποῖον; Ζεύς. Κλυτί

quando minabare te terram ex ipsis fundamentis euulsam, & pontum vnà cum diis sursum tracturum aurea illa catena ex alto demissa. IVP. Atqui nunc, ô fili, nescio quomodo, siue præ magnitudine periculorum impendentium, siue præ multitudine ꝑsentium (x conuentus enim, vt vides, est frequentissimus) animus confusa mente mihi penitùs obstupuit, planéq; subrepsit, & lingua constricta esse videtur. Et quod omnium est absurdissimum, orationis quoque multùm diuúque meditatæ proœmium mihi excidit, quod adornaueram, vt exordio erga illos vterer bellissimo atq; luculentissimo. MER. Perdidisti omnia, ô Iupiter: cæterùm illi tuo silentio in suspicionem venient, ac grande aliquod malũ se audituros expectabunt, cuius gratia tu ita lentè & cunctanter ad dicẽdum progrederis. IVP. Vis ergo, Mercuri, Homericum illud proœmium illis occinam? MER. Qualénam? IVP. O fu-

πλυτί μου πάντες θεοί, πάσαί τε θέαιναι, ἔρ. ἄπαγε, ἱκανὰ καὶ πρὸς ἡμᾶς πεπαρόντα σοι τὰ πρῶτα. πλὴν ἐ δοκῶ, τὸ μὲν φορτικὸν τῶν μίτρων ἄφες. σὺ δὲ τῶν Δημοσθένους λημμάτων, τῶν κατὰ Φιλίππου, λῆψαι τινα ἂν ἐθέλοις, οἱαδήποτε, ὀλίγα ἐναλλάττων. οὕτω γοῦν οἱ πολλοὶ τῶν ῥητόρων ποιοῦσιν. Ζεύς. εἰ λέγεις σωτομόν τινα ῥητορείαν, καὶ ῥᾳδίουργίαν ταύτην ἄνωθεν τοῖς ἀπορουμένοις· ἄρξομαι δ' οὖν ποτε. Αντὶ πομπῶν ἄρα, ὦ ἄνδρες θεοί, χρημάτων ἡμᾶς ἐπῳδὰς νομίζω, ἃ φανερὸν γένοιτο ὑμῖν, ἔ, τι ἆρα ποτε ἄρα τοῦτό ἐστιν, ἐφ' ὅτῳ νῦν σωπᾶν με δεῖ. ὅτι τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, πεισόμεθα καὶ πεθύμεθα ἀκροᾶσθαί μου λέγοντος, ὁ μὲν οὖν παρὸν καιρὸς, ὦ θεοί, μονονουχὶ λέγει, φωνὴν ἀφιεὶς, ὅτι τῶν παρόντων ἐρᾳθυμίνως ἀντιλαμβανομένοις ὑμῖν γένοιτο, τί ἆρα τοῦτ' ἐστὶν, οὗ χάριν εἰς τὸν ἐνθάδε ἀγῶνα καθεστήκατε; ταῦτα δὲ ἐπειδὴ οὕτως ἔχει, εἰκὸς ἐστὶ καὶ ἐμὲ λέγοντα προσέχειν τὸν νοῦν καὶ ἀκροᾶσθαι. ἀλλὰ μὴν ὁ παρὼν καιρὸς, ὦ θεοί, μικρὸν ἔμπροσθεν ἐφθέγξατο, καὶ σχεδὸν ἐκέλευε τὸν ἀγῶνα τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀναλαβεῖν. ἐγὼ δὲ ἐπειδὴ τοῦτο ἤκουσα, ἐνόμισα δεῖν ἐκ τῶν ἐναντίων ἄρξασθαι. ἐκεῖνοι γὰρ ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀναλαβόντες, ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν ὑπὲρ τῆς δουλείας ἀναλαβεῖν. ἐγὼ δὲ ἐπειδὴ τοῦτο ἤκουσα, ἐνόμισα δεῖν ἐκ τῶν ἐναντίων ἄρξασθαι. ἐκεῖνοι γὰρ ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀναλαβόντες, ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν ὑπὲρ τῆς δουλείας ἀναλαβεῖν.

peri, dictis animos attendite noſtris. MER. *Apage. iam enim abundè ſatis iſta ſubinitium nobis per conſuetudinem inculcâſti. Vetuntamè, ſi conſultum videtur, verſiculorum odioſam difficultatem miſſam facito: caterùm vnam aliquam ex Demoſthenis orationibus aduerſus Philippum habitis, quaecunq; argumento tuo appoſitiſſima videbitur, deſume, pauca quædam immutans. Facies hoc multorum rhetorum exemplo, quibus idem facere nunc ſolenne eſt.* IVP. *Rectè ſanè dicis, conſarcinatam quandam rhetoricam, neque non promptam & facilem, perplexis & animo hæſitantibus. Proinde facto aliquando principio, exordiar.* Y PRO. *magna pecuniarũ copia, ô viri Dei, vos electuros opinor, ſi paſſim vobis fieret, quid tãdem illud ſit, cuius gratia in hunc cœtũ eſtis accerſiti. Quod cùm ita ſit, conſentaneum eſt vt me dicentem attentis audiatis animis. Porrò, ô Dij, præſens quidem tempus emiſſa voce propemodum loquitur, inſtantibus periculis omni conatu ac ſtudio*

nobis

βαλλῖον ὑμῖν ἐστιν· ὑμᾶς δ' πάνυ ὀλιγόρως ἔχειν δοκοῦσι πρὸς αὐτά. βούλομαι δ' ἤδη, καὶ γὰρ ἐπιλείπει ὁ Δημοσθένης, αὐτὰ ὑμῖν ἁπλῶς καὶ ἀφελῶς ἐφ' οἷς διαταραχθεὶς, σωμήναγον τῷ ἐκκλησίαν. χθὲς γὰρ, ὡς ἴστε, Μνησιθέου τοῦ ναυκλήρου σώσαντος τὰ σωτήρια ἐπὶ τῇ κυῒ, ὀλίγου δεῖν ἀφανουμένη σωρὶ τὸν λαφυρίᾳ, ἐσιώμεθα ἐν Πειραιεῖ, ὅπόσοι ἡμῶν ὁ Μνησίθεος ἐπὶ τῷ θυσίαν ἐκάλεσεν. ἅτα μετὰ τὰς σπονδὰς, ὑμεῖς μὲν ἄπ' ἄλλων ἐπράπεσθε, ὡς ἑκάστῳ ἔδοξεν· ἐγὼ δὲ (ἐδείπνηκα γὰρ πάνυ ἐφιλῶ) ἀνῆλθον ἐς τὸ ἄστυ, ὡς σκεπασόμενος τὸ δειπνὸν ἐν Κεραμεικῷ, ἐννοῶν ἅμα τῶ Μνησιθέῳ τῷ μικροψυχίαν, ὅς ἐκκαίδεκα θεοὺς ἐστιῶν, ἀλεκτρυόνα μόνον καθυσας, χείρον-

nobis occurrendum esse. Nos autem ad haec summa ope prouidenda parùm solicitè affecti videmur: Iam verò quoniam Demosthenis subsidiaria verba me deficiunt, haec ipsa vobis manifestiùs declarare statui, propter quae perturbatus animo, conuocata concione concilium coëgerim. Heri enim, vt nemini vestrum obscurum esse opinor, cùm Mnesitheus nauclerus ob seruatam ex vndis nauem, quae ad Cap harei scopulos fermè illisa perisset, sacra persoluisset, accepti epulis in Piraeo conuiuium agitabamus, quot quot nostrùm à Mnesitheo vocati eramus ad sacrificium. Deinde oblatis libaminibus vos, alius aliò, quò cuiusq; ferebat animus, secessistis: porrò autè ego (nec dum enim profunda erat vesperа) in vrbem regressus sum, vt tempore pomeridiano ocioſus ab animo deambularem in Ceramico: simul mecum sedula agitatione Mnesithei tenue ac frugale, ne dicam sordidum, conuiuium perpendebam, qui cùm sedecim Deos epulis acciperet, solummodò gallum sacrificauit,

senem

γέροντα λακκᾶνον, ἤδη καὶ πορρυῶντα, καὶ λιβανωτοῦ χόνδρους τέτταρας ὑπὲρ μάλα ὀρατιῶντας, ὡς αὐτίκα ἀποσβεσθῆναι ὑπὸ ἀνθράκι, μηδ' ὅσον ἄκρας τῆς ῥινὸς ὀσφραίνεσθαι τοῦ λιπανοῦ παρασχόντος, καὶ ταῦτας, ἑκατόμβας ὅσας ἐπισχόμενος, ὁπότε καὶ ναῦς ἤδη προσφέροιτο τῷ σκοπέλῳ, καὶ ἐντὸς ἦν τῶν ἀρμάτων. ἐπὶ δὲ ταῦτα ἐπενοοῦμεν, ζήνωνα κατὰ τὴν Ποικίλην, ὁρῶ πλῆθος ἀνθρώπων πάμπολυ ἐλωτηκότες· ἐνίοις μὲν ἔνδοθεν, ἐν αὐτῇ τῇ στοᾷ, πολλοὺς δὲ καὶ ἐν τῷ πλαθείῳ, καί τινας βοῶντας, καὶ ἀγανακτοῦντας, ἐπὶ τῶν θάκων καθημένους. ἀκούσας οὖν ὅπερ ἦν, φιλοσόφους ἄνδρας τῶν ἐκείνων τούτων, ἐβουλήθην ἐπισὰς ἀκοῦσαι αὐτῶν ὅ, τι ποτὲ λέγουσι. καὶ ἔτυχον μὲν συφίλιδι τραχήλου πεπιεσμένῳ, σχηματίσας ἑαυτὸν ὡς

senem quidem illum, ac iam muco & pituita laborantem. Thuris prætereà grana quatuor, iam prorsus putrida, adeò vt prunis iniecta statim extinguerentur, vt neque summas nares emergente fumo contingeret, præcipuè verò cùm totas hecatombas ampliè & liberaliter polliceretur, iam naui appropinquante scopulis certo ineluſa periculo. Interea dum hæc mecum voluerem in animo, ad porticum Variam progrediendo delabor: vbi conſiſtens, ex imo prouiſo inuſitatam hominum multitudinem cõſpicio, partim quidem illorum intra porticum, partim verò ipſo ſub Ioue: inſuper nonnullos vociferantes, ac mira peruicacitate diſceptantes, in ſedibus conſidentes. Tandem verò rem ipſam facilè coniectura aſſequutus, nempe Philoſophos eſſe ex contentioſis illis & rixoſis, volui propiùs admoto greſſu, exploratiùs intelligere. quidnam illud eſſet, cuius gratia inter ſeſe tantopere digladiarentur. Ac me illicò nube ex craſſioribus illis circumuoluũ, illorum habi-

tu exor-

ἐς τὸν ἀκάνθων τρόπον, καὶ τὸν πώγωνα ἐπισπασάμενος, οὐ μάλα ὠμῶς φιλοσόφως. καὶ δὴ παραχωρεῖσάμενός τοὺς πολλοὺς εἰσέρχομαι, ἀγνοοῦσί μοι ὅσοι ἄλλοι. ὑπείκων δὲ τὸν Ἐπικούρειον Δάμιν, τὸν ἐπίτριπτον καὶ Τιμοκλέα τὸν Στωϊκὸν, ἀμφὶ βίας ἀριστον, ἐκθύμως πάνυ ἐρίζοντας. ὁ γὰρ Τιμοκλῆς καὶ ὠδύρετο, καὶ τῇ φωνῇ ἄδην ἐχρῆτο ὑπὲρ τῆς βοῆς. ὁ Δάμις δὲ τὸ Σαρδόνιον ἐπιγελῶν, ἔτι μᾶλλον παρώξυνε τὸν Τιμοκλέα. ὧν δὲ ἄρα περὶ ἡμῶν ὁ πᾶς λόγος ἀνδρῶν ὁ μὲν γὰρ καταράτου Δάμις, ἔτι πονηροῦ ἡμᾶς ἔφασκε τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ἐπισκοποῖμεν τὰ γιγνόμενα παρ' αὐτοῖς, ἀδίκως ἄλλο, ἢ μηδὲν ὅλως ἡμᾶς ἐνόντα λέγων· τοῦτο γὰρ αὐτῷ δηλαδὴ ὁ λόγος ἐδόκει. καὶ ἦσαν τινες, οἳ ἐπῄνουν αὐτόν. ὁ δ' ἕτερος, τὰ ἡμέτερα ὁ Τιμοκλῆς ἐφρόνει, καὶ ἀπειλάχει, καὶ

tu exornaui : prolixâq; barbe attracta, per omnia non ineptè philosopho similem turbæ memet immisi. Multis verò qui mihi obsistebant, cubito è via protrusis, ingredior, omnibus ignorantibus quis essem. Caterùm intra turbam iam consistens, offendo Damin illum Epicureum, hominem perditissimum, ac Tmiocleæ Stoicum, virorum longè optimum, pertinacissimè disceptantes. A Itaque Timocles largo sudore perfluens, præ nimio clamore iam penè vocem amiserat : Damis verò B risu Sardonio diffluens, magis ac magis Timocleæ exasperabat. Prorò omnis illorum sermo de nobis habebatur. Etenim execrandus ille Damis, humanarum rerum nihil à nobis prouideri affirmabat, neque eorum quæ in terris fierent, quicquam nobis curæ esse : breuiter, nihil aliud quàm in vniuersum nos non esse. Tanta vi comprobandi eius valuit oratio, eramq; nonnulli qui laudarent illum. Alter verò, nempe Timocles, nostra optimè sentiens propugnabat, indigna-

καὶ ἀγανάκτησα, καὶ πάντα τρόπον σωφρονίζοντο, τῷ ἐπιμέλειαν ἁμᾶς ἐπαινεῖν, καὶ διεξιόντι· ὡς ἐν κόσμῳ τι, καὶ τάξει τῇ προσηκούσῃ ἐξηγούμενος, καὶ διατάττομεν ἕκαστα. καὶ ἔστι μὲν τινας καὶ αὐτὸς τοῖς ἐπαινοῦντας ἁλῶ. ἐκπλήττει γὰρ ἤδη, καὶ πονήρως ἐφάνη, καὶ τὸ σῶμα ἐς τὸν Δάμιν ἀπέβλεπε. σωεῖς. δ' ἐγὼ τὸ κινδυνῶδες πρόσωπον, τῷ νύκτα ἐκλοσα πρὶ χυθῆσαι, διαλῦσαι τὴν συνουσίαν. ἀπῆλθον οὖν, ἐς τὴν ὑστεραίαν σωθήσομαι ἐς τὴν ἐπιξηλῶσόμενα τὸ σκίμμα. ἐμαχόμαρτῶν τοῖς σοφοῖς, ἐπήκουον μοταξὺ ἀπιόντων οἷς παρ' αὐτὸς ἐπαινοῦντων τὰ τὰ Δάμιδ, καὶ ἤδη παρὰ πολὺ ἀρεμένων τὰ ἐκείνε. ἦσαν δ' οἱ μὲ ἀξιοῦντὸ προκατηγορικὸν τῶν ἐναντίων, ἀπὸ μενεμένων, ἔτι δὲ τι

indignabatur & ac omnibus modis hostem pugnis inuadens lacessebat, curam & sedulitatem nostram collaudans, ac planum faciens cùm ex mundo, tum omnium rerum cõuenienti ordine, Deos esse, quodq; per nos ordinatim disponerentur singula. Nec defuerunt quibus & ille fuit admirationi; eius orationem non improbantibus. Verùm iam extremè defessus erat, ac grauiter & laboriosè loquebatur. Vniuersa autem turba in Damin coniectos habebat oculos. Cæterùm cùm ego Deorum existimationem periclitantem animaduerterem, iussi noctem occùs circumfusam cõuentum dissoluere. Abierunt ergo ex composito vt die posterò inchoatam de dijs disputationem ad finem deducerent. Indè ego multis me domum abeuntibus comitem adiungens, intereundum audiebam Damidis verba cerratum in cœlum ferri, atque à pluribus supra modum probari. Præstò tamen aderant etiam qui dicerent, & nihil esse præiudicandum, sed expectandum si quid in crastinum

ὁ Ti-

ὦ Τιμοκλῆς σὺ εἶμι ἐρᾶ. ταῦτ' ἐστὶν, ἐφ' οἷς ὑμᾶς συνκάλεσα· οὐ μικρὰ, ὦ θεοὶ, ἃ λογίσασθε, ὡς ἃ πᾶσα μὴ ὑμῖν τιμὴ, καὶ δόξα καὶ πρόσοδος ἀθ', οἱ ἄνθρωποι ἔσιν. ἐὰν δ' οὗτοι παυσάμενοι, ἃ μηδ' ὅλως θεοὺς εἶναι, ἢ οὐδὲν εἶναι, ἀπρονόητους εἶναι σφῶν αὐτῶν, ἄθυτα καὶ ἀχάρισα, καὶ ἄτιμα ὑμῖν ἔσται τὰ ἐκ γῆς, καὶ μάτην ἐν οὐρανῷ ἱδρυθήσεσθε, λιμῷ ἰχθύοντες, ἑορτῶν καὶ πάνδημων, καὶ πανηγύρεων καὶ ἀγώνων, καὶ θυσιῶν καὶ πανυχίδων καὶ πομπῶν στερόμενοι. ὡς οἶμαι ὑπὲρ τηλικούτων φημὶ δεῖν, ἅπαντας ἐν πενοῦσί τι σωτήριον τοῖς πάροῦσι, καὶ ἀφ' ὅτου ἐρατήσατο μὴν Τιμοκλῆς, καὶ δόξαι ἀληθέστερα λέγειν, ὁ Δάμις ἂν καταγελασθήσεται πρὸς τῶν ἀκούόντων ipse quoque Timocles dicturus esset. Hæc fermè sunt quorum gratia vos conuocari iussi. D Non modica verò sunt hæc, ô Dij, si ratione diligentiùs inita consideraueritis omnem nostrum cultum, omnem gloriam nostram ac prouentum ipsos esse homines. Porrò autem illi si persuasi in eam cogitationem discesserint, aut omnino deos non esse, aut si sint, res tamen humanas nulla illorum administrari prouidentia: E periculum est ne omnia nobis in terris negentur sacrificia, subtrahantur munera, cultus intercipiantur, ac nequicquam sublimes in cœlo collocati cum fame conflictemur, dictis festis & solennitatibus, & certaminibus, & sacris, & ludis nocturnis & pompis orbati. F Super tantis itaque rebus in præsentia quidem æquum esse opinor, vt omnes collatis consiliis accuratè perpendamus, si quam imminentibus periculis salutem inuenire queamus. Tum qua potissimùm ratione adiutus Timocles potiatur victoria, ac veriora dixisse videatur: Damis verò commictus atq; cõfusus, auditoribus risui exponatur.

Cæterùm

ἀκούοντων. ὡς ἔγωγε ἤδη πάνυ τῷ Τιμοκλεῖ πεποιθα, ὡς πρᾶττοντα καθ' ἑαυτὸν, εἰ μὴ καὶ τὰ παρ' ὑμῶν αὐτῷ προσγενήσεται. κήρυττε, ὦ Ἑρμῆ, τὸ κήρυγμα τὸ ἐκ τοῦ νόμου, ὡς ἀνισάμενοι συμβουλεύσουσιν. Ερ. ἄκουε, σίγα, μὴ τάραττε, τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν τηλεπόρων θεῶν, οἷς ἔξεστι; τί τοῦτο, οὐδεὶς ἀνίσταται, ἀλλ' ἡσυχάζετε, πρὸς τὸ μέγεθος τῶν ἀγωνιζομένων ἐκπεπληγμένοι; Μω. ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἅπαντες ὕδωρ μὴ γεῦσαι γένοισθε· ἐγὼ δέ, εἴ τί μοι μετὰ παῤῥησίας εἰπεῖν δοκεῖ, ποιήσω ἄν, ὦ Ζεῦ, ἔχομαι ἐπεῖν. Ζεὺς λέγει, ὦ Μῶμε, πάντων παῤῥῶν· δεῖ γὰρ ἔοικε τὸ συμφέρον τι παῤῥησιασόμενος. Μω. οὐκοῦν ἀκούετε, ὦ θεοὶ πάντες, τά γε ἐμὲ παῤῥήσια φασίν. ἐγὼ γὰρ καὶ πάνυ προσδόκων εἰς τόδε ἀμηχανίας περιστήσεσθαι τὰ ἡμέτερα, καὶ πολὺς διὰτοῦτο ἀναφύε-

Cæterùm ego Timocli non admodum confido, quasi per omnia destitutus auxilio victurus esset, nisi non nihil opis per nos illi allatum fuerit. Pacito, Mercuri, præconium quod lege fieri cautum est, vt surgentes consulant, MER. *Audi, ac silentio linguam cohibe, ne turba. Quem ex Dijs maioribus animus ad cõcionandum impellit, quibus consentaneum est? Quid ergo rei est? Nemo surgit in medium, sed cuncti ora tenetis, fortasse earum rerum magnitudine, quæ expositæ sunt, obstupefacti.* MOM. H. *At vos sic muti tellus fiatis & vnda. Ego verò si mihi cum quadam dicendi libertate copia fandi concessa fuerit, permulta haberem, ô Iupiter, quæ in præsentiarum conferrem in medium.* IVP. *Confidenter dic, ô Mome, atq; interrito animo. Videre enim vtile quiddam ad rem præsentem liberè proloquuturus.* MO. I *Proinde, ô Dei agite cuncti attentissimis estote animis. Ego enim iam olim admodũ expectabam in eam difficultatẽ res nostras delapsuras, ac multos eiusmodi*

Sophi-

ἀναφυσᾶσθαι ἡμῖν σοφιστὰς, παρ' ἡμῶν αὐτῶν τὴν ἀτιμίαν τῆς τόλμης λαμβάνοντας. καὶ τὰ τὴν θέλιν, οὔτε τὸν Ἐπικούρῳ ἄξιον ὀργίσθαι, οὔτε τοῖς ὁμιλητὰς αὐτοῦ, καὶ διαδόχοις τῶν δογμάτων, ἀ τοιαῦτα περὶ ἡμῶν ὑπολήψεσθαι. ἢ τί γὰρ αὐτοὺς ἀξιώσαι τις ἂν φρονεῖν, ὁπόταν ὁρῶσι τοσαύτην ἐν τῷ βίῳ τὴν ταραχὴν, καὶ τοὺς μὴ χρεοὺς αὐτῶν, ἀμελουμένους, ἐν πενίᾳ καὶ νόσοις, καὶ δουλείᾳ καταφθειρομένους, παμπονήρους δ', καὶ μιαροὺς ἀνθρώπους, πλουτιζομένους καὶ ὑπερπλουτοῦντας, καὶ ἐπιτάττοντας τοῖς κρείττοσι, καὶ τοὺς ἐν ροσύνους οὐ κολαζομένους, ἀλλὰ δεσποτεύοντας, ἀνασκολοπιζομένους δ' καὶ τυμπανιζομένους ἐνίοτε, τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας; ἀκότως τοίνυν ταῦτα ὁρῶντες,

Sophistas nobis suppullulaturos iamdudum prospexi animo, à nobis ipsis tam abominandæ atque inauditæ audaciæ causam suscipientes. Et sanè per æquitatem indignum facinus est, eam ob rem irasci Epicuro, aut eius assecla, eiusq; disciplinæ successoribus, si taliade nobis suspicati sunt. Quam enim æquam opinionem de nobis illis habendam esse contendat quispiam, quando tantam omnium rerum perturbationem in vita videant? & Bonos quidem ex illis, vt quisq; agit vitâ maximè inculpatâ, potissimùm negligi, pupertate, morbis, ac iugo seruili indignissimè afflictos opprimi: cæterùm homines facinorosos, nefariis sceleribus contaminatissimos, honore & dignitate priores esse, diuitijs extructissimis affluere, melioribus imperitare? Quinetiam sacrilegos nullis supplicijs mulctari verùm concessa impunitate tutò latére: in crucem verò subigi, ac variis modis pulsari eos qui nihil mali sunt commeriti per iniustitiam delinquentes? Hæc itaq; cùm videant,

τοῦ, οὕτω διανοοῦνται περὶ ἡμῶν, ὡς οὐδὲν ὅλως ὄντων, καὶ μάλιστα, ὅταν ἀκούσωσι τὰ χρησμῶν μεγάντων· Ὡς διαβὰς τὸν Ἅλυν, μεγάλων ἀρχὴν καταλύσει. οὐ μέντοι ἀλλὰ τὴν αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν τῶν πολεμίων. καὶ πάλιν· ὦ θεία Σαλαμὶς, ἀπολεῖς δὴ οὐ τέκνα γυναικῶν. καὶ Πέρσαι γάρ, οἶμαι, καὶ Ἕλληνες γυναικῶν τέκνα ἦσαν. ὅτι μὲν γὰρ πάλιν τῶν ῥαψῳδῶν ἀκούουσιν, ὅτι καὶ ἱρῶσι, καὶ τιμῶσκόμεθα, καὶ δεσπολούμεθα, καὶ δουλούμεθα, καὶ σασιάζομεν, καὶ μυεῖα ὅσα πράγματα ἔχομεν, καὶ ταῦτα, μακάριοι καὶ ἄφθαρτοι ἀξιοῦσιν εἶναι, τί ἄλλο, ἢ δικαίως καταγελῶσι, καὶ οὐδενὶ λόγῳ τίθενται τὰ ἡμέτερα; ἡμᾶς δὲ ἀγανακτοῦμεν, ἐπὶ τινοῦ ἄνθρωποι ὄντες, οὐ πάνυ ἀνόητοι, διαπαίζουσι ταῦτα, καὶ τὴν πρόνοιαν ὑμῶν παρωθοῦν-

iure optimo talem de nobis opinionem obtinent; nihil prorsus nos esse. Maximè verò quando oracula prædicentia audierint, quale est illud: Traiecto Hale maximum subuertes imperium. haudquaquam planè manifestantia, num suum ipsius, an hostium imperium subuersurus sit. Et iterum:

Vxorum Salamis charissima pignora perdes.

Etenim & Persæ, vt opinor, & Græci iuxtà è mulieribus editi sunt. Cæterùm audita etiã rhapsodis illis quòd & amori M operam demus, quòd vulneremur & seruiamus, quòd vinculis constringamur, quòd motis seditionibus diffideamus, atque id genus innumeris alijs rebus satis ridiculè simus impliciti, præsertim cùm beati atque immortales esse contendamus? quid verò aliud perinde quàm riderent facerent, ne flocci quidem nostra n diuinitatem æstimantes? Nos porrò indignè ferimus, si qui sunt homines non prorsus vecordes, & mentis inopes, qui ista disserunt, ac omnem nobis prouidentiam extorquent

è manib

νων, ἧκον ἀγαπᾶμ, εἴ τινων ἡμῖν ἔτι θύουσι, τοιαῦτα ἐξαμαρτάνουσι. καί μοι ἐνταῦθα, ὦ Ζεῦ (μόνοι γὰρ ἐσμὲν, καὶ οὐδεὶς ἄνθρωπος πάρεστιν ἐν τῷ συμπόσῳ ἔξω Ἡρακλέους καὶ Διονύσου, καὶ Γανυμήδους καὶ Ἀσκληπιοῦ, τῶν παρεγγράπτων τούτων) ἀπόκρινά μοι μετ' ἀληθείας, εἴ ποτέ σοι ἐμέλησεν ἐς τοσοῦτον τῶν ἐν τῇ γῇ, ὡς ἐξετάσαι οἵ τινές εἰσιν αὐτῶν οἱ φαῦλοι, καὶ οἵ τινες οἱ χρηστοί εἰσιν, ἀλλ' οὐκ ἂν ἔποις. ἐγὼ μὲν γοῦν Θησεύς, ἐκ Τροιζῆνος ἐς Ἀθήνας ἰὼν, ὁδοῦ παρεργον ἐξήκοψα τοὺς κακούργους, ὅσον ἐπὶ σοί, καὶ τῇ σῇ πρόνοίᾳ, οὐδέν ἂν ἐκώλυε ζῆν ἐνυφῶντας τὰς τῶν ὁδῶν βαδίζοντας σφαγάς, τὸν Σκείρωνα, καὶ τὸν Πιτυοκάμπτην καὶ Κερκύονα καὶ τοὺς ἄλλους. καίτοι μὲ ὁ Εὐρυθεὺς, ἀνὴρ δίκαιος καὶ πρόνοητικὸς, διὰ φιλανθρωπίαν ἀνα-

è manibus: cùm potiùs contentos nos esse oporteat, si nobis etiamdum nonnulli sacra facerent, taliaflagitiosè delinquentibus. N Ac mihi hoc loco, ô Iupiter (soli enim sumus, nec vllus horum in hoc cœtu præstò est, extra vnum Herculem ac Dionysum & Ganymedem & Aesculapium, quì nothi sunt, & Dij assciptiti) cum veritate respondeto quando verò in tantum rei humanæ tibi curæ fuêre, vt habita ratione perpendisses quinam illorũ praui & mali, aut iusti ac boni essent? Haudquaquam verò in hãc curam vnquam te incubuisse dixeris. Itaq; nisi O Theseus ex Trœzene Athenas profectus, iugulassetin itinere malefícos, sanè quantum ad te & prouidentiam tuam attinet, nihil obstaret quò minus viuerent & Sciron & Pityocãptes, & Cercyon, aliíq; innumeri parricidijs & latrocinio viatoribus negocium valde securi facessentes. Ac nisi P Eurystheus homo cùm iustus, tum multùm prouidens, singulari humanitate

ἀναπωβανόμ@ τὰ παρ' ἑκάστοις, ἐξεπεμπε τουτονὶ τὸν οἰκέτην αὐτοῦ, ἐργατικὸν ἄνθρωπον, καὶ πρόθυμον ἐς πόνους, ὦ Ζεῦ, οὐ ὀλίγον ἐφρόντισας ἄρα τῆς Ὑδρας, καὶ τῶν ἐν Στυμφάλῳ ὀρνίθων, καὶ ἵππων τῶν Θρακικῶν, καὶ τῆς Κρητικῆς ταύρου καὶ παροιμίας· ἀλλ' εἰ καὶ τὰληθὲς λέγομεν, καθάπερ ἐσμὲν, τοῦτο μόνον ἐπιτηρουμένους, εἴ τις θύσει, καὶ πυνθάνοιτο περὶ τοὺς βωμούς, τὰ δὲ ἄλλα κατὰ ῥᾳθυμίαν φέροιτο, ὡς ἂν τύχοι ἕκαστον, παρασυρόμενα τοῖς παροῦσι· ἀπότομοι μάσχομαι, καὶ ἔτι πασόμεθα, ἐπαδὰν κατ' ὀλίγον οἱ ἄνθρωποι ἀνακύπτουσιν, ὑποίσουσιν οὐδὲν ὅμοιον & αὐτοῖς ὅμ@, εἰ θύοιεν ἡμῖν, καὶ τὰς σπονδὰς ποιοῖεν, ἢ ἐν βραχεῖ ὄψεσθε καταγελωμένους μὲν τοὺς Ἐπικούρους,

impulsus, singulis apud quos diligenter exploratis, hunc famulum suum emisisset, hominem manu promptum, factisq; strenuum, & ad obeunda pericula ac labores suscipiendos interritum, nunquã tibi, ô Iupiter, Lernæa Hydra in mentem veniisset, nunquã aues Stymphalides curæ fuissent, multò minus equi Threicij. Quando verò Centaurorum contumelioſæ temulentiæ memor fuisses vnquam? Atqui, si verum proferendum est, tantùm compressis manibus in Olympo desidemus, tantùm hoc inconniuenter obseruantes, siquis lietet atque sacrificet, ac circa aras incenso thure vaporet. Porrò autem res cæteræ temerè iuxtà feruntur, vt quisque illas fortuitò attraxerit. Itaque meritis nostris digna ac iusta patimur, atque etiam ampliùs patiemur, vbi homines post pusillum suspicientes animaduerterent nihil se vtilitatis consequi, tametsi nobis sedula pietate sacrificarint, & oblatis libaminibus litauerint. Deinde breui videbis ab ipsis Epicureis nos rideri contemptissimè, haberi pro abiectissi-

κούρους, καὶ Μητροδώρους καὶ Δαμίδας, κρατουμένους δὲ, καὶ ἀσφαλομένους ὑπ' αὐτῶν, τοὺς ἡμετέρους σωτῆρας. ὥστε ἡμέτερον ἂν εἴη, παύειν τὴ ἰᾶσθαι τὰ τοιαῦτα, τῶν καὶ ἐς τόδε αὐτὰ πεφευγότων. Μόνῳ δέ οὐ μέτριος ὁ κίνδυνος, ἐ ἄτιμος ἔσται· οὐδὲ γὰρ πάλαι τῶν τιμουμένων λῶ, ὑμῶν ἔτ' ὀντυχοώτων, καὶ τὰς θυσίας καρπουμένων. Ζεύς. τοῦτον μὲν, ὦ θεοί, λυπεῖν ἀσωμεν, ἀεὶ πραχὺ ὄντα, καὶ ἐπιτιμητικόν. ἔστι μὲν γὰρ, ὡς ὁ θαυμασὸς Δημοσθένης ἔφη· τὸ μὲν ἐγκαλέσαι, καὶ μέμψασθαι καὶ ἐπιτιμῆσαι, ῥᾴδιον, καὶ τοῦ βουλομένου παντός· τὸ δὲ, ὅπως τὰ παρόντα βελτίω γένηται, συμβουλεῦσαι, τοῦτ' ἤμφορον· ὡς ἀληθῶς συμβῆναι ὅπερ οἱ ἄλλοι, οὐ οἶδ' ὅτι ποιήσωσι, καὶ τότε σιωπῶντα. Πο.

iectissimis, Metrodoros verò & Damidas suis disputationibus inualescere, propugnatores autem nostros ab illis iugulari. Q. Quare nostrarum erat partium, his rebus finem imponere, ac periculis emergentibus mederi, illisq; summa ope obniti, quorum opera hæc eò perducta sunt. Equidem quod ad me attinet, non valde periclitabor si despectus ero. Neq; enim olim in eorũ censebar numero, quibus honos habebatur rebus vestris adhuc stantibus & florentibus, vobisq; oblato sacrificio fruentibus. IVP. Enimuerò hunc, ô cœlites, deliramentem & nugantem missum faciamus, semper aliàs quoque asperum obiurgatorem agentem. Est enim, vt præclarè dixit admirandus ille Demosthenes, criminari & insectari, atq; etiam obiurgare, cuiuis volenti promptum ac facile: cæterùm demonstrare qua ratione rebus præsentibus commodissimè succurratur, profectò consultoris officiũ est, non nisi impensè cordati. Quod quidem vos alios sedulò facturos etiam hoc tacente constantissimè persuasum habeo.

Ποσ. ἐγὼ τὰ μὲν ἄλλα ἀποβρύχιός εἰμι, ὡς ἔστι, καὶ ἐν βυθῷ πολιτεύομαι, κατ' ἐμαυτόν. ἐπὶ ὅσον μοι δίωρατὸν, σέβομαι τοὺς πλέοντας, καὶ παραπέμπω τὰ πλοῖα, καὶ τὰς ἀνέμους καταμαλάττω. ὅμως δ' οὖν (μέλει γάρ μοι καὶ τῶν ἐντεῦθεν) φημὶ δεῖν τὸν Δάμιν τοῦτον ἐκ τοσούτων ποιήσασθαι, πρὸς ἐπιτιθὺν ἔριν ἔχειν, ἤτοι κεραυνῷ τινι, ἢ ἄλλῃ μηχανῇ, μὴ καὶ ὑπέρσχῃ λέγων. φῆς γὰρ ὦ Ζεῦ, πιθανόν τινα εἶναι αὐτόν. ἄλλα γὰρ καὶ δείξομεν αὐτοῖς, ὡς μετερχόμενα τοὺς τὰ τοιαῦτα καθ' ἡμῶν διαπίπτοντας.

Ζεύς. παῦσαι, ὦ Πόσειδον, ἢ τέλεον ἐπιλέλησαι; οὐδὲν ἐφ' ἡμῖν τῶν τοιούτων ἐστὶν, ἀλλ' αἱ Μοῖραι ἑκάστῳ ἐπικλῶσι, τὸν μὲν κεραυνῷ, τὸν δὲ ξίφει, τὸν δὲ πυρετῷ ἢ φθίσει ἀποθανεῖν. ἐπεὶ εἴ τι μοι ἐξῆν ἐξουσίας ἦν πράγμα ἔδωκα ἄν, οἶα,

NEPTVNVS. Ego quidem alias, quod vobis obscurũ non est, sub vndis dego, & in profundum marinæ Reip. procurationem obiens, pro viri rili quoad eius fieri potest, nauigantes seruo, puppesq; sursum ac deorsum magna cura deduco, neq; non violentam ventorũ rabiem molli atque demulceo: nihilo secus tamen & eorum, quæ hîc aguntur, rerum curam habet solicitum. Proinde Damin è medio tollendum esse opinor, priusquã ad contentionem descenderit, aut ictu fulminis, aut alia quapiam machina, ne disputando victor euadat. Siquidem perhibes illum Iupiter omnes persuadendi vias ac artes callere. Quo facto illud quoq; testatũ faciemus, nos supplicii de illis sumere qui ista aduersus nos petulanter affirmãt. IVP. Ludis, ô Neptune, aut præfiniti ordinis oblitus es? Nihil enim tale in nostra manu situm est: verum Parcæ sunt quæ cuiq; fatali lege decernũt, hunc quidem fulmine, alterũ ferro, tertiũ febricula, quartum tabe cõsumpti interire. Etenim si meæ facultatis

οἶα, τοὺς ἱεροσύλους φόλω ἀπολέσαι ἀκεραυνώτους ἐξ Ολυμπίας, δυόμου τῶν πλοκάμων ἀφελόντας, ἐξ μιᾶς ἑκάτερον ἴλλοντα; ἢ σὺ αὐτὸς πλεῖόν ἂν ἐφ Γεραιῷ τὸν ἁλιέα, τὸν ἐξ Ωρεοῦ, ὑφαιρούμενόν σου τὼ φίαυαν; ἄπως τι μὴ δόξαμεν ἀναπτᾶν, λελυπημένοι ὦ πάτραμαι, μὴ διδίσφα τοὺς παρὰ τῶ Δάμιδ λόγους, μὴ δι αὐτὸ ἀφανιάζεσθαι τὸν ἄνδρα, οὐ πεμμένα τὸν αὐτὸν ἀντεξεσθῶσα αὐτὸν ὦ Τιμοκλεᾶ. ὥστι τί ἄλλο, ἢ ἐξ ἐρήμης κρατᾶν οὕτω δόξομεν; Πο. μὴ μὰν σώτομόν τινα τοῦτον ὧμιν ἐπιτυχόν πρὸς τὼ νίκλω. Ζεύς. ἄπαγε, θωυμάδον τὸ ἐνθύμημα, ὦ Πόσεδον, καὶ πομιδῆ παχύ, πεφυκότος σην τὸν ἀνταγωνιστὴν, ὡς ἀφθόνη ἀλιπῆτ, ἀμφίευσον ἴτι, μὴ ἀδιάκριτον καταλιπὸν τὸν λόγον. Πο. εὐκοῶ.

tatis fuisset punire maleficos, dimisissem scilicet nuper sacrilegos nullo ictos fulmine ex Olympia, cùm duos torti, capillitij nodos mihi detondissent, sex minas ponderantem? Aut tu ipse dissimulanter neglexisses in Geræsto piscatorem illum ex Oreo, qui furtim tibi tridentem abstulerat? X Accedit his, quod etiam indignâter & iracundè ferre videbimur hoc facto perturbati, & Damidis sermones perhorrescere, ac propterea ea insidiosè moliti, ne nobis expectandum esset dum ille ex aduerso cum Timocle compositus congrederetur. Quod quid aliud q. Y desertam causam vincere videbimur? NEP. Atqui compendiosam ad parādam victoriam ego me viam excogitasse arbitrabar. IVP. Z Apage furiosum & illiberale consilium, ô Neptune, ac propemodum pingue & stolidum, de tollendo ante tempus aduersario, vt nondum conuictus mortem oppetat, relicta in ambiguo disputatione.

οὐκοῦν ἄμεινόν τι ὑμῖν ἐπινοῆσαι ἄμεινον, ἢ ταῦτα οὕτως ὑμῖν ἀπορριφῆναι. ΑΠ. ἐὰν καὶ τοῖς νέοις ἴσως, καὶ ἀγνοοῦσιν ὑμῖν ἐφάνη ἐκ τοῦ νόμου λυμαινόμενον, ἴσως ἂν ἐπὶ πολὺ συμφέρον εἴη τῷ λαῷ σκέψις. Μῶν ἡ μὲν σκέψις, ὦ Ἀπόλλων, οὕτω περὶ μικρῶν, ὥστε μὴ καθ' ἡλικίαν, ἀλλὰ κοινὸν ἅπασι παρασθαι τὸν λόγον· χαίρω γάρ, ἐὰν καὶ περὶ τῶν ἰσχάτων κινδυνευόντων, περὶ τῆς ἐν τοῖς νόμοις ἐξουσίας σμικρολογούμεθα. σὺ δὲ καὶ πάνυ ἄδην ἔννομος εἶ λυμαινόμενος· πρόπαλαι μὲν ἐξ ἐφήβων γεγονὼς, ἐγγεγραμμένος δὲ ἐς τὸ τῶν δώδεκα πηξιαρχικόν, νῦν ὀλίγου δεῖν, τῆς ἐπὶ Κρόνου βουλῆς ὤν. ὥστε μὴ μαρακισόν πως ὑμᾶς, ἀπὸ πίνακι θαρρῶν ἤδη τὰ λοιπὰ

NEP. *Proinde vos aliud quod factu sit præstantius, excogitate, si mea consilia vobis tantopere repudianda videntur.* APOL. *α Si nobis quoque natu iunioribus, & nondum barbatis, per legem conderetur concionandi copia, fortasse vtile quiddam & frugiferum afferremin medium rei super qua deliberatis.* MOM. *Equidem ea nobis est, ô Apollo, de rebus ita arduis proposita deliberatio, vt non ætatis respectu, sed communis vtilitatis seruandæ gratia omnibus quoque sermo sit propositus. Quàm verò lepidum esset atque festiuum, si in extremis periclitantes diserimine, circa legis facultatem atque licentiam ambitiosè disceptaremus. Cæterùm tu iam admodum concionatores legitimus, nempe iam olim exephebis egressus, præterea β in duodecim virorum tabulam relatus. Ac parùm abest, quò minus etiam in Saturni concilio versatus sis. Quare non est quòd iuueniliter te geras erga nos, verùm sumpta audacia confidenter quæcunq; tibi optima factu visa sunt,*

λοκοιῶτά, μὴ αἰδοῦ, ἀ ἀγρύπ ὧν ἀημιγορήσας, καὶ ταῦτα, βαυπώγωνα καὶ ὠγγύπαρ ἄτως ὑὸν ἔχων, ἢ Ασκληπιόν. ἄλως τι καὶ πρ πορ ἂν ἄγ οι, νιῶ μάκι φανῇ τῷ σοφίαν, ἃ μὴ μάτῷ ἐν ὧ Ελικῶνι μάθησαι, ταῖς Μούσαις συμφιλοσοφῶν. Απολ. ἀπ' ὀσι, ὦ Μῶμι, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐριςᾶν· τὸν Δία ἔ, καὶ ἰῶ οὕτ ιπλώσῃ, τάχ' ἄν τι ἐκ ἄμεινον ἔποιμι, ἀπὸ τῆς ἐν ὧ Ελικῶνι μικίτης ἄξιον. Ζεύς. λέγε, ὦ τέκνον· ἐφίημι γάρ. Απολ. ὁ Τιμοκλῆς οὗτ ἔοικε χαλεπὸς ἀνὴρ καὶ φιλόθι, καὶ ζῆς λόγους πάνυ ἀκριβῶς ζῆς Στωϊκούς. ὥστε καὶ σωφρόνως ἐπὶ φιλοσοφίᾳ πρωθοῖς τῶν νέων, καὶ μισθοὺς οὐκ ὀλίγους ἐπὶ ζύτῳ ἐκλέγει, σφόδρα πιθανὸς ὤν, ὁπόταν ἐ λίᾳ ζῆς μαθηταῖς διαλέγοιζο· ἐν πολλῷ ἢ ἀνὴρ ἀτολμότατός

sunt, proloquere: neque propterea pudore afficiare, quòd imberbis existens concioneris, præsertim cùm ita profunda barba tibi sit filius Aesculapius. Quin etiam alioqui non indecorum tibi erit, id ætatis maximè specimen aliquod sapientiæ exhibere, ne frustra videâre in Helicone considisse vnà cum Musis philosophando. APOL. *Atqui nequaquam penes te est, ô Mome, facultas eiusmodi permittendi, sed penes Iouem: qui si fandi potestatem mihi dederit, fortasse quippiam expromam non ineruditum aut inconditum, sed quod ei quæ mihi in Helicone fuit, cõuersationi respõdeat.* IVP. *Dic, inquam, ô fili: iam enim permisi tibi.* APOL. *At Timocles ille vir profectò non malus esse videtur, & pius, & qui disputationes Stoicas ad vnguẽ excusserit, vnde compluribus quoq; conuersatur iuuenibus propter exactã philosophiæ cognitionem, & mercedem nõ mediocrem, hac ratione colligit, persuadendi facultate impendio pollẽs, quoties priuatim*

τός ὅτι, μὴ πλὴ φωνὴν ἰδιώτης, μὴ μιξοβάρβαρος, ὥστε γέλωτα ὀφλισκάνειν ἀεὶ τοῦ. τοιγὰρ τῶν συνουσίας, οὐ συνάγω, ἀπὸ βαθυτέρου, καὶ παραπλόμενος, μὴ μάτην, ὁπόταν ἔτως ἔχων, μὴ καιρὸς ἡμῖν ὑπιδάκνυσθαι βέλη σωτῆνα μὴ γὰρ ἐς ὑπερβολὴν ὀξὺς ὅτι, καὶ λιπόγνώμων, ὡς φασιν, οἱ ἄμεινον τὰ τῶν Στωϊκῶν ἀνδρῶν λέγων ἢ μὴ ἑρμηνεύων, ὑπ' ἀσθενείας διαφθείρει αὐτὰ, καὶ συγχεῖ, ὑπ' ἀπροσαφῶν. ὅ, τι βέλτιστε, ἀπ' ἀνίγμα. εἰρηκοτα προτείνων, καὶ μάλιστ' αὖ νῦν ἀσαφέστερα πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀπεκρινόμενος. οἱ δ' οὐ σωτῆρος, ἀλλ' ἀγνοῶσιν ὀλοῦ. Δεῖ δ', οἶμαι, σαφῶς λέγειν, καὶ

uatim inter discipulos differendo verba facit: cæterùm in hominum frequenti cœtu aut celebritate populari adcēdū infantissimus & timidissimus existit, voce instructus vulgari ac planè barbara, ita vt ineptè & vitiosè dicendo in conuentibus, non rarò auditoribus risum excutere soleat: nihil aptè inductum connectens sed argumentis putidis & barbaris cōminiscet omnia. Maximè verò omnium hoc illi vsu venit quoties eloquentissimus videri gestit. Enimuerò alioqui quod ad ingenij acumen attinet, vir est perspicacissimæ intelligentiæ, & mentis planè diuinæ: quemadmodum testantur illi, quibus res Stoicæ propiùs atque compertiùs notæ sunt. Dicendo verò atque interpretando præ imbecillitate corrumpit pleraque omnia, non valdè planum faciens quid sibi velit, verùm ænigmatis inuolucris non dissimilia proponens obscurat omnia. Ac rursus multò inuolutiora ad quæstiones propositas respondere illi moris est. Porrò auditores parùm intelligentes quid affectata obscuritate sibi velit, ferè subsannant eum. Consentaneum aūt esse opinor, perspicuè & significanter di-

cere:

τὰτα μᾶλιστα ποιεῖσθαι πολλῆς τῆς προνοίας. ὡς σωφρόνως οἱ ἀκούοντες. Μω. Οὕτω μὲν ὀρθῶς ἐλήλυθας, ὦ Ἀπολλον, ἐπαινέσας τοὺς σαφῶς λέγοντας, ἃ καὶ μὰν πάνυ ποιεῖς σὺ τοῦτο ἐν τοῖς χρησμοῖς, λοξὸς ὢν καὶ σαφήνης, ἡνίκα τὸ μυστάχιον ἀσφαλῶς ἀρρήτοις πλοκαῖς τὰ πολλὰ, ὡς τοὺς ἀκούοντας ἄπορα παθεῖν Πυθίᾳ, πρὸς τῶν ἐξηγήσεων αὐτῶν. ἀτὰρ τί τὸ ἐπὶ τούτῳ συμβουλεύσας, τίνα ἔχεις ποιήσασθαι τῆς Τιμοκλείους ἀδυναμίας ἐν τοῖς λόγοις; Απ. σιωπᾶν ὅρον, ὦ Μῶμε, ἢ πως ἄλλως θέλεις αὐτὸν τοῦ παρασχεῖν ἄλλον, τῶν λεγόντων τούτων ἱερεῦσαι κατὰ ξύλα, ἅπερ ἂν ἐκεῖνος ἐνθυμηθεὶς ἐπιβάλῃ. Μω. ἀγνοεῖν ἔοικε τὸ ὡς ἀληθῶς ἔρρηκας, ὅτι πω ἀλαζονεύεται νικόμενον, σωφρόνως ἐν σωφροσύνῃ φιλοσόφων παρασκόπῳ, ἐρμηνεύσον τὰ πρὸς τὰς παρόντας, ἄκρως ἂν ἀκοῦσαι Τιμοκλεῖ, καὶ τὰ μὲν Δάμιν,

cere: cui rei plurima cura impendenda est, vt audientes, ea quæ loquimur, nullo cum fastidio intelligant. MOM. Equidem hoc rectè dixisti, Apollo, collaudatis ijs qui in orationibus perspicuitate vtuntur: quanquam tu hoc ipsum in promendis atq; reddendis oraculis non admodũ vsurpare soleas, ancipitia & ambiguitate intricata multa in medium securè proijciens, adeò vt audientes aliò ad interpretandum oracula opus habeant Pythio. Sed qd est quod adfers consilij? Quo remedio Timoclis in dicendo infantiæ succurrendũ esse existimas? APO. Si quo modo patronum illi, ô Mome, queamus adiungere aliũ, qui facultate dicendi polleat, eáq; pro dignitate eloquatur quæcunq; Timocles, excogitata illi effanda suggesserit. MOM. Non sapis profectò hoc quod dixisti, pilos, sed adhuc pædagogi egeret adminiculo, de patrono in conuẽtu Philosophorũ adiũgendo, ad p̃sentes interpretaturo quæcũq; Timocli dictu necessaria visa

Δάμιε, αὐτοπρόσωπον καὶ δι' αὐτοῦ λέγαν, τὸν δ' ἑτοιμοτάτῃ προσχώμενον, ἰδίᾳ πῶς τὸ ὄς ἐκείνῳ ὑποβάλλαν τὰ δοκοῦντα· τὸν ἑτοιμότερον δ' ῥητορεύειν, ἀλ' αὐτὸν ἴσως συνιέντα ὅ, τι ἀκέσεται. ταῦτα πῶς ἂ γένοιτ' ἄν εἴη ὡς πλέσθαι; ἀπὸ ζυγοῦ μὲν ἅπαντες ἐπιγινόμεθα. σὺ δ', ὦ θαυμάσιε, (φῂς γὰρ καὶ μάντις εἶναι, καὶ μισθὸς ἂν ὀλίγος ἐπὶ τῷ τοιούτῳ ἐξήκοις, ἄχρι ζυγοῦ καὶ πλίνθος χρυσᾶς ποτε ἁλιφῶν) τί οὐκ ἐπιδείξῃ ἡμῖν κατὰ καιρὸν τῶν τύχνων, πόσαπερ ὑπότασσε τῶν σοφιστῶν κρατήσειν λέγων; οἶσθα γάρ που τὸ ἀφανισόμενον, μάντις ὤν. Απολ. πῶς, ὦ Μῶμε, δυνατὸν ποιεῖν ταῦτα, μήτε τρίποδ' ἡμῖν πρόντος, μήτε θυμιάματος, ἢ πυρὸς μαντικῆς, οἷα ἡ Κασταλία ἐστίν; Μῶμ. ὁρᾷς; ἀφανίσθησαι

ria visa fuerint: Damis verò ipse per se loquatur. Porrò alter interpretis vtatur opera, priuatim in aurem illi susurrans quæcunque sibi placuerint: cæterùm interpres rhetoricetur, cùm neque ipse fortasse quicquam ex his intellecturus sit, quæ Timoclem suggerentem audierit. Hæc quomodo iurbæ non videri possint extremè ridicula? Atqui hoc alia via aggrediamur, quando hoc parum successit. Tu verò, ô admirãde (etenim & vatem esse te confirmas, ac mercedem non mediocrem his præstigijs cumulásti, donec aliquando & lateres aureos consecutus es) cur non data iam occasione in tempore aliquod egregium artis tuæ specimen exhibes, & prædicens nobis penes quê ex Sophistis disputaturis futura sit victoria? Siquidem cùm augurij peritia excultus sis, credibile est futurarum rerum euentum te prædiuinare posse. APOL. Qui hoc vllo pacto fieri possit, Mome, neque præsente nobis tripode, neque thymiamatis, nec fronte augurali, cuiusmodi est Castalia? MOM. Vide vt confutatus tergiuer-

ἀγάσκης τὸν ἔλεγχον ἐν ὥ σινῷ ἐχόμῳ &. Ζεύς. ὅμως, ὦ τέκνον ἀπὸ, καὶ μὴ παράσχῃς ὧν συκοφάντῃ ζύτρῳ ἀφορμὰς ἀβασάνιστον καὶ χλανιδίαν τὰ σὰ, ὡς ἐπὶ τρίποδι καὶ ὕδατι καὶ λιβανωτῷ λαμπάδα, ὥς γ' ἐὰν μὴ ἔχοις ταῦτα, σκυτόμῳόν σε τῆς τέχνης. Απολ. ἄμεινον μὲν ὦ, ὦ πάτερ, ἐν Δελφοῖς ἢ Κολοφῶνι τὰ δι' αὐτῶν τἀποιεῖν, ἁπάντων μοι τῶν χρησίμων παρόντων, ὡς ἔθος· ὅμως δ', καὶ ἄτεχνως ἐνδὸς ἐκείνων, καὶ ἄσκευος & παράσομαι πειρᾶσθαι, ὁποτέρως τὸ μέλλον & ἔσται. ἀναδέξασθαι δ', ἃ μὴ ἐμεμάθηκα λέγειν. Μῶμος μόνος & φῆσι δ', ὦ Απολλον, καὶ μὴ σαφηνίζοντα καὶ αὐτὰ, καὶ ἐρημονύμως δυσόμενα· καὶ γὰρ ἐν ἄρνεια μέρια ἢ χελώνη ναῦν ἐν Λυδίᾳ ἕψεσθαι, ἀπὸ οἵαθ' ὅτι ὄντα σκέψις. Ζεύς. τί ποτε ἐρᾷς, ὦ τέκνον; ὡς ταχὺ πᾶν ζῦχρημᾶ, ταῦτα ἤδη φοβεροῦ.

tergiuerseris, dum in angusto constringeris. IVP. Attamen dic, ô fili, neque huic sycophantæ calumniandi occasionem, tuáq; subsannandi concedas, quasi omnis tua vaticinandi peritia in tripode & aqua & thure sita sit: adeò nisi hæc tibi præstò sint, omni arte priuatus sis. APOL. Equidem ista in Delphis aut Colophone meliùs à me fieri poterant, ô pater, oraculis omnifariam, vt assolet, mihi præsentibus. Attamen vel sic his omnibus nudus imparatusq; tentabo prædicere verum futura sit victoria. Suscipietis verò haud dubiè, nisi versiculis inclusum oraculum protulero. MOM. Dic modò: vide vt clara & aperta proferas Apollo, quæ nullo patrono egeant, aut interpretis requirant operam. & Etenim nec quaquam iam ouilla caruncula aut testudo in Lydia coquitur. Verùm quibus de rebus nobis sit proposita deliberatio non te præterit. IVP. Quid, ô nate, dicturus es? Quàm verò quæ oraculi prædictionem antecedunt, & plena terroris sunt?

φά. ἡ χρόα τιτραμμένη, οἱ ὀφθαλμοὶ πτερφρῆς, ὁμὴ ἀνασοβουμένη, κίνημα κορυβαντῶδες, καὶ ὅλως, κατόχιμα πάντα, καὶ φρενικὰ καὶ μυστικά. Απολ. Κίκλυτε μαντιπόλου τόδε θεσπεσίου Ἀπόλλωνος, ἅμ' ἔαρι καὶ λαυρηῆς, τῷ ἀνίρρωστα σαίνουσι ὀξυβόαι, μύθοισι, κορυσσόμενοι πυκινοῖσι. Πολλὰ γὰρ ἔνθα κἠνθα μίθυ, τιτραλλικὶ λαιλαπι Ταρφεῖς ἄελλαι κόρυμβα καταπλήσουσιν ἰχέτησι. Ἀλλ' ὅταν ἀγχιπτόρου γαμψώνυχος ἀκείδα μάρψῃ. Δὴ τότε λοίσθιον ὄμμα βρυχώρους λιλάγξουσι λοφιάδας. Νίκην δ' ἀμοίβιμον, ὁππότ' ἂν ὄρνις θοὰ τέκνα λορύψῃ. Ζώς. τί ἔστ' ἀναλάλαξας, ὦ Μῶμε, καὶ μάτην ἐπιλοΐα τὰ ἱερὰ ποιεῖ. πᾶσα λακόδαιμον, ἀχρυνιάσει τὸν ὦν γίλωτα. Μῶμ. καὶ πῶς δυνατόν, ὦ Ζεῦ, ἐφ' ἅτῳ σαφῆ

sunt? nempe color pallore immutatus, oculi hinc inde mobiles, comarum semet erigentium horror, motus corporis furore incertus, ac omnino omnia numinis præsentiam testantia, plena sunt mysteriorum atque terriculi. APOL.

Percipe Paticani diuûm miracula Phœbi
Lite super dura, quam constituêre Sophistæ
Clamosi, largis armati vocibus omnes.
Multa quidem varij alterno clamore tumultus
Miscentes, sliua complebunt rostra carinæ.
Ast vbi iam curuo comprenderit vngue cicadam
Vultur, postrema cornices voce sonabunt,
Excipiet sperata suos victoria mulos.
Verùm asinus feriet longo sua pignora cornu.

IVP. Cur aût sublato cachinno risisti, ô Mome? Atqui ista minimè risu prosequêda sunt, quæ nostris ceruicibus iam imminent. Desine verò sedato risu, infelicissime, aut immodicis cachinnis præfocaberis. MOM. Et quinam risum queã comprimere,

φῆ καὶ πεδ' ἀλφ ὦ χρυσομῶ; Ζεύς. ἀκούω ἤδη καὶ ἀμῖν ἱερμωνούοις ἄρ' αὐτὸν, ὅ, τι καὶ λέγοι. Μῶμ. πάνυ πρόδηλα, ὥστ' ἄδην ἡμῖν Θεμιστοκλέους δεῖσθαι. φησὶ γὰρ τὸ λόγιον ἄτοσι δαρδάλῳ γόητα μὴ εἶναι τοῦτον, ἡμᾶς δ' ὄνους λανθηλίσι, νὴ Δία, καὶ ἡμιόνους τὰς πισσούσας αὐτῷ, ὅσ' ὅσον ἂν ἀκούσθῃ τὸν νοῦν ἔχοντας. Ηρακ. ἐγὼ δέ, ὦ πάτερ, εἰ καὶ μέτοικός εἰμι, ἀκούσομαί γε μὴν τοῦ κήνου ὅμως τὰ δοκοῦντά μοι εἶπεῖν· ὁπόταν γὰρ ἤδη σωφρονεῖν δόξῃ δαιμόνιον πλωτικαῦτα, ἴσως μὲν ὁ Τιμοκλῆς ὑπερέχει, ἐάσομαι δὲ χωρεῖν τὴν σωφροσύνην ὑπὲρ ἡμῶν. ἢν δέ τι ἐτερόσιον ἀρβαίνῃ, τότε ἤδη τὴν σὴν αὐτοῦ ἐγώ, ἃ δοκεῖ, δεσποίσας, ἐμβαλῶ ὡς Δάμιδι, ὡς μὴ καταράσῃ, ὦ πάτερ, ὑβρίζειν ἐς ἡμᾶς. Μῶ. Ηράκλεις, ἰὼ Ηράκλεις, ἀγροικον τὸ πῦρ ἐκ-

primere, ô Iupiter, tali tam claro & perspicuo audito oraculo? IVP. Quin igitur & nobis interpretaris quidnam sibi velit? MOM. Valde quidem aperta & liquida, ita vt nihil nobis opus sit Themistoclis opera. Sic quidem perspicuè hoc testatur oraculum, hunc videlicet esse prasfligiatorè, nos autem asinos clitellarios, ac per Iouem etiam mulos, quì tam facilè persuasi, illius verbis credamus, neque tantum habeamus mentis aut cerebri, quantum habent locustiæ. HER. Ego verò, pater, tametsi inter superos inquilinus sim & adscititius, tamen quæ nostris rebus in præsens vsui fore visa sunt, non grauabor exponere. Cùm enim iam ad disputandum in vnum coierint, tunc si Timocles superior euaserit, finemus conuentus de nobis habiti disceptationem progredi: sin res secus cesserit, tunc ego ipsam porticum concussam radicitùs super Damin præcipitabo, ne homo execrandus ore blasphemo amplius nos inuadat. MOM. Hercules, heu Hercules, quàm immane & bar-

ἅρπυιας, καὶ δεινῶς βοιώτιον, ξυναπολέσαι ἐπὶ μονυχῷ τοὺς ξύλους, καὶ πρόσειτι τῷ σοφῷ αὐτῷ Μαραθῶνι, καὶ Μιλτιαδῇ καὶ Κιναιγείρῳ. καὶ πῶς ἂν ξύλων συμπτοάν[ν]ων, οἱ ῥήτορες ἔτι ῥητορεύοιεν, τῷ μιγίστῳ ἐς τοὺς λόγους ὠφελήσιμοι ἀφηρημένοι; ἄλλως τε, ἴσως μέν σοι δοκεῖ τὸν λίτι πρᾶξαι δικαίως· ἀφ' οὗ δὲ θεὸς ἐγένησαι, μεμάθηκας, οἶμαι, ὡς οὐ μοῖραι μόναι τὰ δικαιότατα διώκουσι, ἡμεῖς δὲ αὐτῶν ἄμοιροι ἐσμέν. Ηρακ. οὐκοῦν ὁπότε τὸν λέοντα ἢ τὴν Ὕδραν ἐφόνευσον, οὐ μοῖραι δι' ἐμὲ ἐκάνα ἔπραξαν; Ζεύς. καὶ μάλα. Ηρακ. καὶ νῦν δίκης τις ὑβείσῃ ἐς ἐμέ, ἢ ἐπιόντα τὸν νεών, ἢ ἀναρίπτοντα τὸ ἄγαλμα, εἰ μὴ τῶν μοίρων πάλαι διδυγμένον ἦν, οὐκ ἐπιτρέψω αὐτόν; Ζεύς. οὐδαμῶς. Ηρ.

& barbarum eſt quod dixiſti, & vehementer Bœoticum conſilium, eadem opera volens tot vnà cum ſceleſto Damide exitio abſumere: & ad hæc ipſam quoque porticum vnà cum Marathone & Miltiade atque Cynægiro diruere? Et quónam pacto his collapſis rhetores amplius debito fungerentur declamandi officio, maximò ad conſcribendas orationes argumento priuati? Equidem iſta vimenti tibi licuiſſet perpetrare: ex quo verò in Deorum numerum relatus es, factus & ipſe diuinitatis particeps, didiciſti, vt opinor, ſolas Parcas effecta reddere poſſe talia, porrò nos eiuſmodi perficiendæ facultatis expertes eſſe. HER. *Proinde quando leonem aut Hydram claua illiſa letho dedi, Parcæ per me iſta operatæ ſunt?* IVP. *Sanè verò.* HER. *At nunc ſi quis contumelia petulanter me impeteret, aut templum nefario ſacrilegio compilaret, aut ſtatuam meam ſubuerteret, niſi iam olim Parcis viſum foret, non conteram illum ſcilicet?* IVP. *Nequaquam.*

HER.

Ηρ. οὐκοῦν ἄκουσόν, ὦ Ζεῦ, μετὰ παῤῥησίας. ἐγὼ γάρ, ὡς ὁ κωμικὸς ἔφη, ἄγροικός εἰμι, κἀγὼ σκαλοῦν σκάλοῦν λέγω. εἰ δὲ ταῦτα δεῖ τὰ ἡμίφρα, μακρὰν χαίρειν φράζοις τοῖς ἐνταῦθα τιμαῖς, καὶ ἀνίσοις, καὶ ἱερείων αἵματι ἀσπετοις ἐς τὸν Ἅιδου, ὅπου μυγημενὸν, ἔχοιμι τὸ τόξον, ἐὰν τὰ ἄδικα φοβηθέντα τὴν ἐμὴν μισοφονωμένων θηείων Ζεύς. ἐῦγε, οἴκοθεν ὁ μάρτυς, φασίν. ἀπίσω ἐς γοῦν τῶν Δάμιδι, ταῦτα ἀπὸν ἐποδόμων. ἀπὰ τίς ὁ σωρὸς ἦν ποσὶν οὗτος ὅδε, ὁ χαλκοῦς, ὁ ὠμόμορφος, ὁ ἀρχαῖος, ὁ ὠνειόγραφος, ὁ ἀρχαῖος τοῦ ἀνάθεσιν τῆς λόμης; μᾶλλον δ' ὁ σὸς, ὦ Ερμῆ, ἀθλητής ἔδαφος, ὁ ἀγοραῖος, ὁ παρὰ τὸν Ποικίλον ἑστὼς γοῦν ἀναπεπλυσμένος, ὁσημέραι ἀναπλαττόμενος ὑπὸ τῶν ἀνθρωπαζοποιῶν. τί ὦ πᾶ, δρομεῖς; ἥκιστα ἐξεῖ, νὴ τὸν

HER. *Ergo me cum libertate dicentem quæ sentio, audi, ô Iupiter.* IVP. *Ego enim, vt Comicus ait, homo sum agrestis & rusticus, ligonem ligonem vocans. Si ad hunc modum res nostræ se habẽt: honoribus, nidori, ac sacrificiorum sanguini, quibus hic fruimur, longum valere iussis, in Orcum descendam, vbi me nudum arcum habentem, saltem demortuorum vmbræ & idola pertimescent, propter feras terribiles ac monstra à me passim trucidata.* IVPIT. *o Euge testem, quod aiunt, domo adductum. Conseruâsti igitur Damidi ista ad dicendum subiiciens. Sed quis tanto accedit properandi studio? nempe æreus ille est, probè politus, & exactè expressus, subligata in morem priscorum coma. Magis verò tuus est, ô Mercuri frater, forensis ille, cuius circa porticum Variam crebra est conuersatio: proinde pice oppletus est, quippe qui in dies singulos à statuariis refingitur. Quid hoc, nam, cur tanto cursu ad nos contendis? Nunquid nouarũ rerum*

τι ἰκ γῆς νεώτερον ἀναγγέλλεται; Ερ. ὑπέρμικα, ὦ Ζεῦ, καὶ μυείας τῆς σπουδῆς ἀνόμοιον. Ζεύς. λέγε ἤδη, εἴ τι καὶ ἄλλο ἀμᾶς ἐπανισάμψον λέληθεν. Ερ. ἐτυγχανον μὲν ἄρτι χαλκουργῶν, ἐπαοιδόμην δ' σίρυνον τινὰ μετάφρενον, θώρακα δή μοι γενόμενον, ἀμφὶ σώματι πλαθεὶς, παρηόρησε, μιμνήσῃ τῆ τέχνη, σφραγίδα χαλκῆ πᾶσιν ἐντυπώμενον, ὅρνιν δ' ὅλον σὺν ἀγκύλαις δίδυμοις ἐχόντα, καὶ λοφιὰς, συγκολλᾶν ἔμελλον ἐμοὶ θώρακα, Δαίμιν τινὰ, Ζεῦς. παύου, ὦ Ερμαγόρα βέλτιστε, παραφθέγμ' οἶδα γὰρ οὓς τινα λέγεις. ἀπ' ἐκείνου μοι φράσον, ἃ πάλαι συνήρου ἅπαντα αὐτοῖς ἀγεννῶς Ερ. δέδοικα, ἀπ' ἐμοῦ δὲ ἀκροβολισμοῖς ἔτι χρῶν, ἀφεφθέντων ἀπόνοις, πόρρωθεν πόθεν ποιοῦμενοι. Ζεύς. τί οὖν ἔτι χρὴ ποιεῖν λοιπὸν, ὦ θεοὶ ἢ ἀκροβολισμοῖς

quippiam è terris annunciat? HERM. *Ingens quiddam, ô Iupiter, quodq; summam & maximam requirat operam & diligentiam.* IVP. *Quin ergo aclarùm expromis, si cubi aliquid forte mali nobis ignorantibus subortũ sit?* HERM. *Cùm ad porticum iã fabricarer aereus, ac perq; dorsum perq; pectus iungerer, & factus inepte corpori thorax meo appendêret, nec arte dispari foret ex ære totus additus mihi balteus, turbam video tumultuantem accurrere, qua cum duo sophistici certaminis ibant periti, fronte tristi ac pallida pugiles, Damis &.* IVP. *Parce precor, optime Hermagora, verbis intonare tragicis. Noui enim quos dicis. Sed age hoc mihi expedi, num tam dudum conseritis manibus in pugnã descenderunt?* HERM. *Nondum, sed adhuc in initio velitaris pugnæ ac intra teli iactum constituti sunt, funda iaculantes, & alternis emissis conuicijs mutuò se petunt.* IVPIT. *Quid ergo nobis porrò faciendum est, ô superi? an non prolato*

θεὰ ἐπικυψάντας αὐτῶν; ὥσ-
τε ἀφαρπάσωμεν αἱ Ὧραι τὸν
μοχλὸν ἤδη, καὶ ἀπάγουσαι τὰ
νέφη, ἀναπετάννυτωσαν τὰς
πύλας ἐκ οὐρανοῦ. Ἡράκλεις,
ὅσων τὸ πλῆθος ἐπὶ τὴν ἀκ-
ρόασιν ἁπλῶς ἤλασεν. ὁ Κ
Τίμοκλῆς οὗτος ὁ πάνυ μοι
ἀρέσκει, ταραττόμενον καὶ τα-
ραττόμενος, ἁπλᾶ πάντα
οὕτως τύμβρον. ἀλλὰ γὰρ
δεῖν, οὐδὲ ἀντάρασθαι τῷ Δά-
μιδι δεινὸς ἔσεσθαι. ἀπὸ
ὅτου ἡμῖν δεινοτάτου, ὠφέλιμα ἦν ὑπὲρ αὐτοῦ σιγῇ,
ἐφ' ἡμέραν, ἵνα μὴ Δάμις γε-
νώμεθα. Τι. τί φῄς, ὦ ἱερόσ-
υλε Δάμι, θεοὺς μὴ εἶναι, μηδὲ
πρόνοιάν τῶν ἀνθρωπίνων;
Δά. ὄκ. ἀλλὰ σὺ πρότερον ἀπό-
κεινέ μοι, ᾧ τινι λόγῳ ἐπέ-
πεισε εἶναι αὐτούς. Τι. ὄμβροι.
ἀλλὰ σύ, ὦ μιαρὲ ἀπόκεινα.
Δά. ὄμβρον, ἀλλὰ σύ. Ζεύς,
τοῦτο μὲν παραπολὺ ὁ ἡμέ-
τερος ἄμεινον, καὶ ὠφελι-
μώτερον

lato capite auscultandum? p Quocirca Horae hostiam rite iam auferat, iamque pestilentem, ac deductis nubibus Olympi portas referent. O Hercules, quanta multitudo hominum ad audiendum confluxit. Caeterum Timocles ille non admodum mihi placet, ita perturbato animo trepidans, funditus hodie perditurus est omnia. Neque enim dubijs argumentis indicat, nullo modo Damidis impressionem ac impetum se perpessurum. Sed quod nobis factu est facillimum, vota pro illo faciamus nobiscum, ac taciturè, ne Damis inaudiat ista. TIMO. Quid vero ais, Dami sacrilege? nullos esse deos, neque eosdem quicquam in rebus humanis prouidere? DAM. Non: sed tu mihi responde, quo sermone persuasus illos esse credidisti? TIMO. Nequaquam; sed tu mihi, ô scelerate, responde. DA. Non, inquam, sed tu. IVPIT. Hac equidem vociferatione nostra praepollet multò maximè; nam vocaliùs & intensiùs exa-

τίρον πραχώντα. ΤΙΜ. Ἐγώ, ὦ Τιμόκλεις, ὑπάρχω τῶν βλασφημιῶν ἐν ᾗ ζῶντος σι τὸ ἱράτ☉, ὡς ταῦτα ἅπαντα, ἐμχεῶ σι ἀφανῆ, ἐνισωμίσ ἐσθαι. ΤΙ. ἀλλὰ μὰ τὸν Ἀθηνᾶν, ἐκ ἂν ἀφικοιμάμην ἐπὶ πρότερον. ΔΑΜ. ἐκοιῶ, ὦ Τιμόκλεις, ἐρώτα· ἐκρωτηθεὶς γὰρ ζῶντός σι ὁμοιοπαθὴς. ἀλλ' ἄνδρ τῶν βλασφημιῶν, ἀ λοκᾶ. ΤΙ. ἐν λίγαι. ἀπὶ οὖν μοι, οὐ λοκῶσι σι, ὦ κατάρατε, πθ. νοῆν οἱ θεοί. ΔΑΜ. οὐδαμῶς. Τιμόκλ. τί φῄς; ἀπονόητα σωῖ ταῦτα πάντα; ΔΑΜ. ναί. ΤΙ. οὐδ' ὑπό τινι οὖν θεῷ τάπλιται ἢ τῶν ὅλων ἐπιμέλεια; ΔΑΜ. οὔ. ΤΙ. πάντα δὲ ἀκῆ φέρεται ἀλόγῳ τῇ φορᾷ; ΔΑΜ. ναί. ΤΙ. ἆρ' ἄνθρωποι ταῦτα ἀκούσ πθ. ἀνέχωθ, κοὐ κατα λώσιτε ἀλιτήριον; ΔΑ. τί τὸς ἀνθρώπους ἐπ' ἐμὲ προβάλ λεις; sperat omnia. Euge verò, ô Timocles, multa mala in hominem perditum ingere conuicia. In hoc enim omnis tua vis sita est, vt maximè aliàs ipsis piscibus mutiorem te esse declaret, os tibi opprimens. TIM. Atqui per Mineruam, prior tibi numquam respondebo. DA. Proinde, ô Timocles, roga. Siquidem in hoc iam vicisti, postquam iurauerit. Sedenim, si videtur citra blasphemias. TIM. Rectè mones, ô execranda bellua. Nullane videntur tibi superi vti prouidentia? DA. Nullam. TIM. Quid ais? omnia ergo fortuitò continguntne, & citra deorum prouidentiam? DA. Sanè verò. TIM. Neque vllius dei cura quicquam ordinatur aut disponitur? DA. Non. TIM. Cuncta verò temerè feruntur, & casu fortuito? DA. Sané. TIMO. Cæterùm vos ciues ista audientes impunè sufferti huius execrandas in deos blasphemias, nec sceleratum hunc saxis obruitis? DA. Quid verò hominum animos in me

γαι, ὦ Τιμόκλες; ἢ τίς ἂν ἀγανακτᾶς ὑπὲρ τῶν θεῶν, καὶ ταῦτα, ἐκείνων αὐτῶν οὐκ ἀγανακτούντων, οἵ γε ὀλίγον δεῦρο διατεθήκασί με, ψόγοις ἀκούοντος, εἴ γε ἀκούσι. Τι. ἀκούουσι γέ, ὦ Δαμί, ἀκούουσι. ἴσως σὲ μνίασιν ποτὲ χρόνῳ ὕστερον. Δά. καὶ πότε ἂν ἐκεῖνοι σχολὴν ἄγοιεν ἐμοὶ, τοσαῦτα, ὡς φῄς, πράγματα ἔχοντες, καὶ τὰ ἐν τῷ ὑσσῷ ἅπαντα τῷ πλήθει ὄντα, οἷς νουμήνιος; ὥστε οὐδὲ αἰτιῶμαί σε, ὦ ἐπιορκῆς ἀεὶ, καὶ τῶν ἄλλων, ἵνα μὴ βλασφημῶ καὶ αὐτὸς ἀναγκαζόμενος παρὰ τὰ συγκείμενα. καίτοι οὐκ ὄρῶ λῴόν τινα ἂν ἄλλον ἐπίδειξιν ἑαυτῶν ποιούμενος μείζω ἐξενεγκεῖν ἐνθύμιον, ἢ σε καλῶς κακῶς ἀπολέσαντες. ἀλλὰ δῆλοι ἐσόμεθα

ἀγα-

me exasperas, ô Timocles? Aut quémnam te esse dicam, qui deorum gratia magno aduersus me stomacho exacerbatus es, præsertim illis ipsis nequaquam indignè ista rentibus? Iam enim olim fe audientes, nondum vlla re mala aut acerba me affecerunt: nescio tamen si ista audiunt. TIM. *Audiunt ista, ô Dami, audiunt: cæterùm in aliud tempus grauibus supplicijs te excarnificandum reseruant.* DA. *Et quando illi de me cogitando tantum à rebus suis sibi sumerent ocij, tot ac tantis, vt tu mihi perhibes, districti occupationibus, res quæ sunt per mundum innumeras disponentes, adeò vt te quoque nondum ob tua nefanda periuria dignis supplicijs affecerint, neque non ob cætera nefaria flagitia, ne & mihi necesitate coacto ad conuicia & maledicentiam propter probra falsò obiecta confugiendum sit? Et me hercule non video quo certiore argumento suam testatam facere possint prouidentiam superi, quàm si te malum & nefarium malis exemplis cruciatum perderent. Atqui pro certo*

ὡς ἀμεῖνον ὑπὲρ τὸν Ωκεανὸν ἴσως, μετ' ἀμαύρους Αἰθιοπῆας. εἰθὺς γὰρ αὐδῆς συνηχῶς ἔφοα παρ' αὐτὰς, καὶ ἀντιπαγήλοις ἰνίοτι. Τιμ. τί πὸς τοσαῦτ' ἀναισχυντίαν ἄποιμι, ὦ Δάμι; Δά. ἐκεῖνο, ὦ Τιμόκλεις, ὁ καλοκαγαθὰ ὑπέλαβες ἀεὶ πόσαι εἶεν, ὅπως ἐπιδῶσι οἱ θεοὶ. Τι. ἡ τάξις μὲν μάλιστα τῶν γιγνομένων ἔπεισέ γε ἕκαστον ἀεὶ πλὴν αὐτὸν ὁδὸν ἰέναι, καὶ σελήνη κατὰ ταὐτὰ, καὶ ὧραι τρέφωσι, καὶ φυτὰ φύωσι, καὶ ζῶα γένεσιν, καὶ αὐτὰ ταῦτα οὕτως ἀμηχάνως κατεσκευάσθαι, ὡς τρέφεσθαι καὶ λινεῖσθαι καὶ ἐννοεῖν, καὶ βαδίζειν, καὶ τεκταίνεσθαι, καὶ σκυλοτομεῖν, καὶ τἆλλα ταῦτα, πρόνοιαν ἔργα εἶναί μοι δοκεῖ. Δά.

consiat illos peregrè esse profectos, supra Oceanum fortasse ad inculpatos Aethiopas. Solent enim crebrò ad illos ire comessatum, & profectò nonnunquam inuocari. TIMO. Quid ad tam impudentem & blasphemam contumeliam tibi respondeam, ô Dami? DA. Nimirum illud quod iam olim audisse minimè audire desiderabam, nempe qua ratione persuasus deos prouidere existimas. TIMO. Equidem ipso rerum quotidie accidentium ordine primùm ad hoc credendum inductus sum, nempe quòd sol subinde diurni spatij cursu suum iter conficiat: ad eundem quoque modum luna perpetuo tenore eat ac redeat. Tum alterna stellarum vicissitudo, & plantæ è terra fucrescentes, & animantia in dies singulos nascentia. Quodque eadem tanta industria procreata sic alantur, sic moueantur, sic cogitent, sic incedant. Quodque ea sit ratio ædificandi ac incidendi couia. Quæ omnia, aliáque id genus innumera mihi clarissima & certissima videntur esse diuinæ prouidentiæ indicia.

DA.

Δικ. αὐτό μου τὸ ζητούμενον, ὦ Τιμόκλεις, συναρπάζεις· οὔπω γὰρ ἄδηλον, ἢ πρόνοιά τέ των ἕκαστον ἐπιτελῆται. ἀλλ' ὅτι μὲν διαῤῥήδην, ὅτι τὰ γιγνόμενα φαίην ἂν καὶ αὐτὸς, οὐ μέλλω· αὐτίκα φράσεσθαι ἀνάγκη, καί ποτ' ἐγὼ πεμφθείσας αὐτὰ γίγνεσθαι· ἔνι γὰρ καὶ ἄλλως ἀρξάμενα, νῦν ὁμοίως καὶ κατὰ ταὐτὰ συμπίπτεσθαι, σὺ δὲ τάξιν αὐτῶν, ὀνομάζεις τινὰ ἀνάγκην, εἶτα ἀμηχανῶν ἀναπτύσσεις, ἅτις σοι μὴ ἀκολουθοίη, τὰ γιγνόμενα φῂς, οἶμαι ὅτι, κατασεσεμνυμένῳ καὶ ἐπαινοῦντι, οἰομένῳ δὲ ἀνόσιόν τι ταῦτα εἶναι τοῦ καὶ προνοίᾳ ἅμα πάντα αὐτῶν ἕκαστον. ὥστε κατὰ τὸν Ἰωμιστόν· Τοῦτ' ἐμὲ μὲν ἐνεμόχθησεν, ἔπος δέ μοι λέγει. Τι. ἴσως μὲν οὐκ οἶμαι καὶ ἄπαντας ἐπὶ τούτοις ἄδηλον ἀφανίσαι, ὅμως δ' ὅμως ἐρῶ, ἀπόκρινε γάρ μοι, ὁμιλητόν σοι δοκεῖ ἄρα καὶ ποιητὴς γενέ-

DA. *Tu quidem, Timacles, quæstionem discerpis: neque enim clarum aut certum est, num horum quodque disponente prouidentia conficiatur. Cæterùm quòd hæc fiant, nec ipse negauerim: non tamen ideo mox persuasus sum, vt credam ista necessariò ac quodam coactu prouidentiæ fieri. Iam enim aliàs incepta sunt, & nunc pari vicissitudine eademq; via constituuntur: tu verò harum rerum ordinem necessitatem vocas. Deinde videlicet indignaris si quis à sententia tua dissentiit, cùm ea quæ fiant, enumeres, ac laudibus efferas, existimans hisce demonstrasse etiam vnumquodque illorum immutari posse prouidentia. Itaque iuxta Comicum hoc profectò quod adduxisti, friuolum est. proinde aliud adducito.* TIMO. *Equidem ego in eam sententiam, vt putem aliam demonstrationem huic rei comprobandæ, mihi non esse adducendam: attamen ego te interrogabo, cæterùm tu mihi respondeto. Videtur tibi & Homerus fuisse poëtarum præ-*

γνώσθαι; Δά. καὶ μάλα. Τι. οὐκοῦν ἐκείνῳ ἐπείθου, τῷ προνοίαν τῶν θεῶν ἐμφανίζοντι. Δά. ἀλλ', ὦ θαυμάσιε, ποιητῇ μὲν ἀγαθὸν Ομηρον γνώσθαι πάντες ἂν συνομολογήσουσι· μαίνεσθαι δὲ ἀληθῶς περὶ τῶν τοιούτων, ὅστις ἅπαξ, ὅτι ἄπορον ποιητῇ ὑπόκρισις. ὅτι γὰρ ἀληθείας μέλει αὐτοῖς οἶμαι, ἀλλὰ τοῦ μὲν τὰς ἀκοὰς, καὶ δεῖ τοῖς μύθοις ἐπηχεῖσι, καὶ ὅλως, ἅπαντα ὑπὲρ τοῦ τερφεῖν μηχανᾶσθαι, ἀτὰρ οὐδ' ἂν ἀκέσαιμι, οἷς τισι μάλιστα ἐπείθου τῶν Ομήρου, ἆρα οἷς περὶ τοῦ Διὸς λέγει, ὡς ἐπιβάλοιεν συνδῆσαι αὐτὸν οἱ θυγατέρες, καὶ ὁ ἀδελφὸς, καὶ ἡ γυνή; καὶ ἔτι μὰ τὸν Βριάρεων ἢ Θέτις ἐκάλουν, ἐλεήσασά τε γενόμενον, ἐπεὶ δῆτα ἂν ἐκείνῳ

stantissimus? DAM. Et valde quidem. TIMO. Huic ergo ipsi ego fidem habui, deorum prouidentiam haud obscurè asserenti. DAM. Atqui, ô admirande, poëtam me herculè excellentem fuisse Homerum, omnes tibi haud difficulter assentimur: parrò autem, o testem super hisce rebus fide dignum, aut hunc aut alium poëtam vllum esse, id verò nullo modo concedimus. Neque enim veritatis proferendæ curam illis fuisse constanter opinor, sed vt audientium animos verborum lenocinijs atque dulcedine demulcerent. Quapropter & versiculos cantillant, & fabularum inuolucris perstrepunt, ac breuiter, super fumo machinantur omnia. Perlibenter verò ex te audirem, quibúsnam Homeri dictis maximè in hanc opinionem essesadductus. A Nunquid ijs, quæ de Ioue memoriæ prodidit, quomodo illum insidiosè petitum vinculis constringi voluerint, & filia, & frater, & vxor eius? Et nisi Thetis indignum facinus miserata, & Briareum Ioui in auxilium aduocasset, optimus

ille

μῖν ὁ βίατις & Ζεὺς, σιωπᾷ παθάς. ἀνθ' ὧν καὶ ἀχμυνὸν μονόωρ τῇ Θέτιδι τῶν ἀνηγυσίαν, ἐξαπαλᾷ τ' Ἀγαμέμνονα, ὄναρόν τινα ψευδῆ ἐπιπέμψας, ὡς ποτοὶ τ' Ἀχαιῶν ἀρβάνοιεν. ὀρᾷς; ἀδιώατον ἦ λῷ αὐτῷ, κραυνὸν ἐμβαλόντα, καταφλέξαι τὸν Ἀγαμέμνονα αὐτὸν, ἄνευ τῆ ἀπατεῶνα. ἔνια δοκᾷν. ἦ ἐκᾶνος σι μάλιστ' ἐς τὸν πίστιν ἐπισπάσ&ῶ ἀπόνυσα, ὡς Διομήδης μὴ ἵπωσι τὸν Ἀφροδίτην, ἔτα τὸν Ἄρεα αὐτὸν, Ἀθηνᾶς πρακτικώσα. μετὰ μικρὸν δ', αὐτοὶ συμπαίσονται οἱ θεοὶ, ἐν μονομάχων ἀναμίξ ἄῤῥηκτις τι καὶ θήλεια. καὶ Ἀθηνᾶ μὲν Ἄρεα καταγωνίζεται, ἅτι καὶ πεπονηκότα, οἶμαι, ἐκ τοῦ πάνυ μετ&, παρὰ τὸ Διομήδους ἀλκήν. λυτοὶ δ' ἀντίοι σαν& ἑκατέρω Ἐρμῆς. ἦ τὰ περὶ τῆς Ἀρτέμιδος ἐς πιθανὰ ἴδοξεν, ὡς ἐκείνη

ille Iupiter nobis constrictus atq; disceptus fuisset. Pro quibus memor dati à Thetide beneficij, ludit Agamemnonem somnio quodam fallaci immisso, in hoc, vt multi ex Achiuis hostili manu perempti occumberent. Vide verò quàm non facile & promptum Ioui fuerit, fulminis extorti incendio inflammare Agamemnonem, nisi miseris modis illum decepissent. Aut illa fortasse omnium maximè tibi audienti fidem fecerunt, quemadmodū Diomedes Veneris manum vulnere violauerit, atque etiam Martem ipsum Mineruae impulsu. Aliquanto verò post ipsi cœlites furore collapsi, singulari inter sese certamine mixtim masculi & fœminæ præliati sunt. Ac Minerua quidem Martem superatum prosternit, quippe quem tardatum ac fessum, vulnere opinor, quod paulò antè à Diomede acceperat, adorta sit.

Contra Latonam steterat Cyllenia prolet.

Aut fortè ea quæ super Diana nugatus est, probabiliter tibi

μη μεμψιμοιρῆσαι, ἠγανάκτησεν, οὐ μετρίως ἐφ' ἑαυτῷ τῷ Οἰνέως, καὶ δὴ τέτοτε, φασί τινα ὑπερφυᾶ, καὶ ἀνυπόστατον τὸν ἀλκὴν, ἐπαφῆκεν ἐπὶ τὴν χώραν αὐτῶν· ἆρα ἔμοιγε τὰ τοιαῦτα λέγων σε Ὁμηρος πείθει; Ζεὺς βάσαι, ἱππόταν, ὦ θεοί, ἀνιδόμενος τὰ πολεῖς, ἐπαινέσεται τὸν Δάμιππον· ὁ δὲ ἀμήτωρ ἀχρεμιζόμενος ἔοικε. Λίθι γοῦν, καὶ ἀποτρίμαι, καὶ λῦπός ὅσην ἀφρόψων τὴν ἀσπίδα, καὶ ἤδη πεφοβλίπα οἱ παριόντες ἀφθάσιτα. Τι. οὐδ' Εὐριπίδης ἄρα σοι δοκεῖ λέγειν τι ὑγιὲς, ὁπόταν αὐτὸς ἀναβιβασάμενος τὸν θεὸν ἐπὶ τὴν σκηνὴν, μηχανὴν σβέννυτας μὲν τοὺς χορεύτας τῶν ἁρμάτων, τὸν ποδηνεκῆ δὲ, καὶ τὴν ἀσέβειαν κατά σε ἐπιτρίβοντας; Δά. ἀλλ', ὦ γενναιότατε φιλοσόφων Τιμόκλεες, ἃ ταῦτα ποιεῖ τοῦ ἀγαθοὺς οἱ παλαιοὶ πεπαίκασι οἱ

dicta visa sunt, quemadmodum ipsa nimium querula indignanter & malignè tulerit, quòd sola ad epulas cõuiuales ab Oeneo vocata non fuerat: ac propterea amplum inusitatæ magnitudinis ac roboris inaudiri in regionem illius immisit. Numquid ergo talia legentem te persuasit Homerus? IVP. Papæ: quanta turbæ acclamatio, ô superi, confecuta est Damin collaudantis nostri verò hæsitanti & perplexo similis esse videtur. Proinde animo meticuloso turbatus subrepidat, ac planè clypeum se abiecturum, haud obscurè præsefert. Et iam quidem circumfert oculos, vbinam è turba elapsus aufugiat. TIMO. Proindeneque Euripides quicquam sani tibi dicere videtur, quoties in cœnam introductis dijs perspicuè indicat illorũ auxilio bonos ex heroibus seruari improbos autem propter impietatem crudeliter perdi? DAM. Atqui Timocles philosophorũ generosissime! si hæc facientes poëtæ Tragici te persuasesunt,

φί σι, ἀνάγκη δυοῖν θάτερον, ἢ τοὺς Πῶλον καὶ Δεισόδημον, καὶ Σάτυρον, ἡγεῖσθαί σε θεοὺς ἄναντ' ἔτι, ἢ τὰ πρόσωπα τῶν θεῶν αὐτὰ, καὶ τὰς ἐμβάδας, καὶ τὰς ποδήρεις, χειρῖδας καὶ χλαμύδας, καὶ πέδιλας, καὶ πέδας ἕως ἀγκύλας καὶ σωμάτια, καὶ τἄλλ', οἷς ἐπένοει συμπωλοῦσι πολὺ πραγματείαν· ὅπερ καὶ γελοιότατόν οἶμαι, ἐπεὶ καθ' ἑαυτὸν ὁπόταν ὁ Εὐριπίδης, μηδὲν ἐπαγάγῃς τῶν χρείας, τῶν φαμάτων τὰ δοκοῦντα οἱ λίγειν, ἀνίησιν αὐτῶ ποτε παῤῥησιαζόμενον. Ὁρᾷς τὸν ὑψηλόν, τόν τ' ἄπειρον αἰθέρα, Καὶ γῆν πέριξ ἔχοντ' ὑγρᾶς ἐν ἀγκάλαις, Τοῦτον νόμιζε Ζῆνα, τόνδ' ἐγὼ θρόνον. Καὶ πάλιν Ζεύς, ὅστις ἔστιν ὁ Ζεύς, οὐκ οἶδα, πλὴν λόγῳ γοῦν, καὶ τὰ ζωάρια. Τί. ἐκεῖν' ἄπαντες ἄνθρωποι, καὶ τὰ ἔθνη ἐξηπάτηται, θεοὺς νομίζοντες. Δά. εὖγε, ὦ Τιμόκλεις, ὅτι μνημονεύεις

runt, necessium est alterum ex his duobus consequi, vt aut Polum, & Aristodemum, & Satyrum deos esse existimes, aut deorum personas esse hæc ipsa, nempe calceos ac tunicas, ac pedes vsque porrectas, & chlamydes, & chirothecas, & ventriculos, & corpuscula Heliáque id genus innumera, quibus illi tragœdiam exornare solent: quod ego absurdissimum esse arbitror. alioqui per se quoties nulla necessitate vrgente suam in fabulis opinionem explicat. Audiuistine vnquam & hæc prolata ab illo liberè? Θ Vides superum simul & immensum æthera. Terram humidis circa tenentem in brachijs? Illum Iouem arbitrare, necnõ hanc deam. Et rursus: Quicunque Iupiter deus sit, nescio, nisi quòd Iouem sermone vulgi audiuerim. TIM. Proinde omnes homines & gentes Iupiter decipiuntur deos esse existimantes, eorumq; dies festos magna religione celebrantes. DA. Euge, ô Timocles, quoniam in memoriam

ἐστ τῶν λάλα ἔθνη νομιζομένων, ἀφ' ὧν μάλιστα σωίδοις τις ἄν, ὡς γ' οὐδὲν βέβαιον περὶ τῶν λόγων πᾶς ἴχει. πολλὴ γὰρ ἡ ταραχὴ, καὶ ἄλλοι ἄλλα νομίζουσι· Σκύθαι μὲν Ἀκινάκῃ θύουσιν, καὶ Θρᾷξι Ζαμόλξιδι, θρᾴκιτης ἄνθρωπος, ἱκ Σάμου ὡς αὐτὸς ἔφη· Φρύγες δὲ Μηνί, καὶ Αἰθίοπες Ἡλίῳ, καὶ Κυνοκέφαλοι Φάληρι, καὶ Ἀσσύριοι Πυρᾷ, καὶ Πέρσαι πυρί, καὶ Αἰγύπτιοι ὕδατι. καὶ ὅτι μὲν ἅπασι κοινὸν ὅσοι Αἰγύπτιοι τὸ ὕδωρ· ἴδιά δὲ, Μεμφίταις μὲν ὁ βοῦς θεὸς, Πηλουσιώταις δὲ Ἑρμῆς, καὶ ἄλλοις ἴβις ἢ ἑρωδιὸς ἅγιος, καὶ ἄλλοις κυνοκέφαλος, ἢ αἴλουρος, ἢ πίθηκος· καὶ ἔτι κατὰ νόμους, τοῖς μὲν ὁ δεξιὸς ὦμος θεός, τοῖς δὲ κατ' ἀντιπέρας οἰκοῦσιν, ἄρσος καὶ ἄλλοις κυνοκέφαλος ἡμίζωον, καὶ ἄλλοις κοπρίου λάμβδα, ἢ πῶλος βλιτον. ταῦτα πῶς οὐ γέλως ἄξια,

riam mihi revocásti getium opinionem quam de diis obtinent. Ab illa verò maximè licet intelligere, quàm nihil firmum & stabile in se habeat quæ de diis fertur oratio. Multa enim est & conturbata opinionum confusio, ac planè alij alia opinantur. Siquidem Scythæ Acinaci sacrificant, Thraces Zamolxidi homini fugitivo, què ex Samo ad eos ferebatur esse constat: Phryges autem Lunæ, Aethiopes diei, Cyllenij Phaleti, columbæ Assyrij, Persæ igni, Aegyptij aquæ ac omnibus quidem Aegyptijs aqua pro deo communiter colitur. Cæterùm priuatim Memphitis quidem bos deus est, Pelusiotis verò cepe. Iam alijs ciconia aut crocodilus, alijs cynocephalus, aut feles, aut simia. Præterea vicatim his quidem dexter humerus deus est, cæteris verò regionè habitantibus sinister. Item alijs dimidia pars capitis, alijs poculum Samium, aut catinus. Nonne hæc tibi videntur risu prosequenda esse,

ἄνωμι, ὦ ἑταῖρε Τιμόκλεις; ΜΩ. ἐκ ἔλεγον, ὦ θεοί, ταῦτα πάντα ἥξειν εἰς τὸμφανὲς, καὶ ἀκεβῶς ἐξεταζόμενα; ΖΩΣ. ἔλεγες, ὦ Μῶμε, καὶ ἐπετίμας ὀρθῶς. νῦ ἔχω, παράδομαί σοι πανορθώσασθαι αὐτὰ, ἵν' ἦν ἐμοὶ λύσιμον ἀμφοῖν. Τι. ἀπ' ὦ θεοῖς ἐχθρὲ σὺ, ζῶς χρησμὸς, καὶ πεπλανημένας τῶν ἐνομένων ἐστὶν ἔργον ἄρ' ἄποις, ἢ θεῶν καὶ ἡ πρόνοια ἐκείνων; ΔΑ. σιώπησον, ὦ ἄνερ, περὶ τῶν χρυσῶν, ἐπεὶ ἐρίζομάσιν, τῶν δ' αὐτῶν μάλιστα μνημῆναι ἀξιοῖς· ἀλλ' ἐκείνου, ὃν ἄν Λυδὸς ὁ Πύθιος ἔχειστε; ὃς ἀκεβῶς ἀμφίκλης ἵν', καὶ διαπρέσωσι, οἷοί εἰσι τῶν Ἑρμῶν ἕνεκα, διὰ τοῦ, νὴ ἀμφοτέρωθεν ὁμοίως, καὶ πῶς ἑκάτερον ἄν αὐτῶν μέρος ἐπισφαλέσε, ἢ τί μᾶλλον, ὁ Κροῖσος διαβὰς ἢ Ἅλυν, πλὴν αὐτὸ ἀρχὴν ἢ πλὴν μέρος διαλύσει; καί τοι ἐκ ὀλίγων ταλάντων ὁ Σαρδιανὸς ἐκεῖνος ὅλον, τὸ ἀμε-

esse ô bone Tmnocles? MO. Nónne prædicebam, ô dij, ista omnia ventura in propatulum, ac fore vt exactè indignarentur? IVP. Dixisti, ô Mome, & nos rectè obiurgâsti. Ego verò his omnibus diligenter emendatis, mederi conabor præsenti cuitato periculo. TIMO. Atqui tu, ô deorum hostiis acerrime, oracula & rerum futurarum prædictiones, cuius opus esse dicis? nónne deorum, eorundemq; prouidentiæ? DA. Tace verò de oraculis, virorum optime, alioqui ex te quæram, cuius rei gratia illorum patissimùm mentionem feceris. Nunquid illius gratia, quòd Pythius Lydo respondit? Quàm verò callidè sermone vsus est ancipiti: cuiusmodi sunt quædam Mercuriales imagunculæ duplices, & vtrinq; simules, ad quamcunq; illarum partem te verteris. An potiùs Crœsus traiecto Hale, suũ ipsius, an Cyri imperium subuertisse est? Attamen non paucis talentis Sardianũ illud exitiũ

vocem

ἀμφιδέξιον τῆς ἵππου ἐπιστάτου. ΜΩ. Αὐτά σε, ὦ θεοί, ἀνὴρ δυσχεραίνειν λέγων, ἃ ἐγὼ ἐνδιαίτημα μάλιστα πᾶσι νῦν ὁ λαμπρὸς ἡμῖν λιτροφόρος; ἀρ' οὐκ ἔστιν αὐτῷ καταλῦσαι πρὸς ταῦτα Ζεύς, σὺν ἡμῖν ἐπισφάττειν, ὦ Μῶμε, ἐκ τῶν παρῶν νῦν ἐπιτιμῶντα. ΤΙ. Ὅρα οἷα ποιεῖς, ὦ ἀλιτήριε Δαῖμον, μονονοὺ καὶ τὰ ἴδια αὐτὰ τῶν θεῶν ἀναπίπτεις τῷ λόγῳ, καὶ βωμοὺς αὐτῶν. Δα. Ὁ πανοῦργος ἔγωγε Ζεὺς βωμούς, ὦ Τιμόκλεις. τί γὰρ καὶ δεινὸν ἀπ' αὐτῶν ἐγίγνετο, ἃ θυμιαμάτων καὶ ὠμοβλίτων μνείαν ἔσχε· τοὺς δὲ ἐν Ταύροις ὑπ' Ἀρτέμιδος ἱλάσκεσθαι ἄν ἐπῄδουν ἐν βάθρων εἰσὶ λιφαιλῆ ἀναπεπομένους, ἐφ' ὧν διάττα ἡ παρθένος ὑπερχαιρόντως ἔχαιρε. Ζεύς. τοῦτο δέος ἡμῖν τὸ ἄμαχον κακὸν ἐπηχᾷ, ὡς δαιμόνων ὀλιγωρὸς ἀνὴρ φαίνεται, ἀπ' ἐξ ἁμαξιτοῦ παρ-

vocè hanc ambiguam mercatum est. ΜΩ. Hæc ipsa, ô superi, vir iste commemorat, quæ omnium maximè pertimui. Vbi nunc noster est festiuus ille Citharœdus? Quin profectus tuam existimationem ipse tueris, obiecta refellendo? ΙΥΡ. Tu quidem nos maclas, ô Mome, nequaquam in tempore nunc obiurgationibus increpans. ΤΙΜΟ. Vide qualia facias, ô scelerate Dæmon, qui propemodum ipsa quoque deorum simulacra vnà cum aris non vereberis subuertere. ΔΑ. Haud omnes aras subuerti cupio, ô bone Timocles. Quid enim mali adferunt, si thymiamatum odore & fragrantia plenæ sint? Cæterum. Ο Dianæ aras quæ in Tauris substructæ feruntur, non illiberenter funditùs euersas viderem, super quas ipsa virgo conuiuium magna alacritate agitare solet. ΙΥΡΙΤ. Vnde verò nobis hoc insuperabile malum obijcitur? Quàm nulli deorum parcit hic vir, nullius numen reuerítus, sed tanquam ex plaustro magna libertate omnes carpit ac la-

cerat,

παρρησιάζεται, καὶ μάρτυρα ἐξάγεις, ὅτι ἀστραπὴν οὐκ ἔχω. Μῶν καὶ μέλλει ὀλίγου ἄρ', ὦ Ζεῦ τὰς ἀναστάσιμους ὠιδὰς ἐν ἡμῖν. Καὶ πού τοι λέγεται ὁ ἄνθρωπος, ἄψυχα καὶ τῶν λιθυρραφούντινές. Τί. δὲ βροντᾷ τοῦτο αὐτὸ τὸ Διὸς ἀκούεις, ὦ βέβηλε Δαῶν; Δω. καὶ πῶς ἂ μὴ μέλλω βροντᾶν ἀκούειν, ὦ Τιμόκλεις; ἢ δ' ὁ Ζεὺς ὁ βροντῶν ὅτι, οὐκ ἂν ἄμεινον ἦν ἀκούειν, ἐκεῖθεν ποθὲν πρὸ τῶν θεῶν ἀφιγμένον. ἐπεὶ οὐκ ἐν Κρήτης ἥκοντος, ἅπερ ἡμῖν διηγοῦνται, τάφον τινὰ ἐκεῖ δείκνυσθαι, καὶ σήμαντρα ἱστάναι, ἐνταῦθα ὡς οὐκέτι βροντήσοντα ἂν ὁ Ζεύς, τεθνεὼς πάλαι. Μῶν τοῦτ' ἐγὼ ἀεὶ ποιῶν δεδιπλασιάκειν τὸν ἄνθρωπον. τί δ' ἂν, ὦ Ζεῦ, ἀχθέσθαι σε ἡμῖν, καὶ συγκρούειν τὰς ὀδόντας ἀλλήλοις ἐκ τοῦ πόμυ; θαρρεῖν χρὴ, καὶ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων

cerat, nulloque discrimine in vniuersos debachantur, iuxtà fontes atque innocentes? MO. Atqui perpaucos inter nos reperies, ô Iupiter, à culpa immunes. Statim verò progressus homo vnum ex optimatibus inuasurus est. TIMO. Pne, que Iouem ipsum audis, ô deorum impugnator, ciere tonitrua? DA. Et Σquònam pacto, ô Timocles, non audirem tonitrua? Caterùm num cùm tonitrua sit Iupiter, ipse melius callet qui in deorum immortalium concilio quondam conuersans, inde huc delatus est. Quanquam illi qui huc ex Creta frequenter commeãt, longè alia nobis atque tu cõmemorare solent, sepulchrũ quoddam illic ostendi, ituráq; positam columnam indicantem non amplius Iouem tonare, sed iam olim fato functũ esse. MO. Enimverò hoc iam multò antè non ignorabam hominem dicturũ. Quid ergo, Iupiter, ita albescès expalluisti, ac dentes præ tremore concutis? Bonum habere animum conuenit, ac tales homunc

ἀνθρωπίσκων καταφρονᾶν. Ζεύς. τί λέγεις, ὦ Μῶμε, καταφρονᾶν; οὐχ ὁρᾷς ὅσοι ἀκούσονται, καὶ ὡς συμπεπαρμένοι ἀσίν ὅδε καθ' ἡμῶν καὶ ἀπάγειν αὐτὰς, ἀναλαβόμενοι τῶν ὤτων, ὦ Δάμις; Μῶμος δὲ σύ, ὁπόταν, ὦ Ζεῦ, θεὰς λύσῃς, σαρκὶ χρυσείᾳ καθάς, ἅπαντας αὐτὰς Αὐτῇ λιγυαίᾳ ἱρύσας, αὐτῇ τε θαλάσσῃ. Τι. ἐπί μοι, ὦ κατάρατε, πίπτωκας ἤδη ποτέ; Δαί. καὶ πολλάκις, ὦ Τιμόκλεις. Τι. ἀλλ' ἔφερεν ὑμᾶς τὸ πνεῦμα, ἐμπίπτων τῷ ὀθόνῃ, καὶ ἐμπίπλας τὰ ἀκάτια, ἢ οἱ ἱερεῖς οὗτοι; ἐκυβέρνα δέ τις ἐφετὸς, καὶ ἔσωζε τὸν ναῦν; Δαί. καὶ μάλα. Τι. ἔτα ἡ ναῦς μὲν οὐκ ἂν ἔπλευσε· νῦν δὲ κυβερνωμένη, τὸ δὲ ὅλον οὐδὲ, ἀκυβέρνητον εἶα, καὶ ἀνηγκιμόνωτον φέρεσθαι; Δαί. οὐκ σωστὸς ναῦτα, ὁ Τιμόκλεις, καὶ ἰσχυ-

homuncioues magna mente contemnere. IVPIT. Quid ait, ô Mome, contemnere? Nonne vides, quanta hominum frequentia, ista dissentem audiat, tum quemadmodum iam persuasa ista de nobis constanter credat, iamq; illos sententiæ suæ dissidentes Tabducat Damis ab aure reuinctos? MO. At, tu Iupiter, quando tibitum est, aurea ex alto demissa catena, omnes illos vnà cum terra & Oceano haud difficulter sursum trahere poteris. TIMO. Y Dic mihi, hominum sceleratissime, nunquámne nauigâsti? DA. Ac sæpenumerò, ô Timocles. TIMO. Proinde nónne ferebat id temporis vos ventus illapsus in carbasum, ac puppim propulit, aut remiganter: cæterùm vnus supernè assistés gubernaculo, nauim regendo seruauit? DA. Maximè. TIM. Deinde nauis nullo modo, nisi gubernaretur, posset progredi: tu verò vniuersum hoc omne citra gubernatoris & ducis operam temerè sursum ac deorsum ferri

ἰσχυρῶς ὦ παραδείγματι ἀπ', ὦ θειοφιλέστατε Τιμόκλεις, τὸν μὲν κυβερνήτην ἰδεῖν ἔμοιγε ἔδοξας ἀεί, ἀεὶ τὰ συμφέροντα εἰδότα, καὶ πρὸ καιροῦ παρασκευαζόμενον καὶ προσάπτοντα τοῖς νεώσοικοις, ἀνυσιτελῆ δὲ, οὐδ' ἄλογον οἶμαί τι ἔχειν ἡ ναῦς, ὃ μὴ χρήσιμον ἐν αὐτῇ. ὁ δὲ σὸς οὗτος κυβερνήτης, ὃν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ νηὶ ἐφεστάναι ἀξιοῖς, καὶ οἱ συνναῦται αὐτῷ, ἐοίκασιν ἀνόητος, ἐπεὶ κατὰ πᾶν ἀξίαν διατάπτουσιν· ἀπ' ὀλίγου μὲν πρόζουν, εἰ τύχοι, ἂς πᾶν πρύμνιον ἀφεῖται, οἱ πόδες δὲ εἰς πᾶν πρῷραν ἀμφότεροι. καὶ χρύσεα μὲν ἄγκυραι ἐνίοτε, ὁ χλωίσκος δὲ μολιβδόεις. καὶ τὰ μὲν ὕφαλα κατάγραφα, τὰ δὲ ἔξαλα ἁπλᾶς, ἄμορφα. καὶ αὖ. τῶν δὲ τῶν ναυτῶν ἴλλοις ἄρ' ἐμὲν ἀρχὸν καὶ ἄτιχνον, καὶ ἄζηλ-

ferri existimas? DA. Euge significanter ista Timoeles, atque firmiter exemplo corroboras. Sedenim, ô deorum amantissime, gubernatorem illum quidem vidisti nunquam non ea quæ ex vsu sunt nauigantium, considerantem animo, ac ante tempus necessaria adornantem, neque non nautis quæ factu sunt conducibilia, imperantem. tota verò nauis nihil habet inutile, aut temerè importatum, quod illorum alicui necessitati non sit additum. Cæterùm tuus ille gubernator, cui tu magnæ illius nauis regendæ curam attribuis, & eius conautæ nihil cum ratione, nihil ex dignitate ordinant aut instituunt: sed si fuerit rudens ad puppim vsq; protenditur, vtrique verò pedes ad proram. Ipsæ autē anchoræ nonnunquam sunt aureæ, cætera pars plumbea. Quinetiam inferiora nauis colore variegata sunt, porrò superiora inuenusta atque informia. Præterea ipsis ex nautis cernere est hunc quidem inertem, & ab omni arte nautica alienum,

ἄζηλον πρὸς τὰ ἔργα, διὰ μισθαρίου ἢ τριωβολίτου, τὸν ἧττον κατακολουθοῦντα τι ἄοκνον, καὶ ἐπὶ τὴν κυβέρνησιν ἀναπηδῆσαι ῥᾳδίον, καὶ ἀδόκητα τῶν χρησίμων ἔκπαγλα, μόνον τοῦζον ἀντλεῖν προσταττόμενον. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ἐν τοῖς ἐπιβάταις, μασιγίαν μὲν τινα ἐν πρυμνησίᾳ παρὰ τὸν κυβερνήτην καθήμενον, καὶ θαρραλεώτερον, καὶ ἄκνον λίαν ἄλλον, ἢ παραλίαν ἢ ἱερόξυλον ὑπερτιμώμενον, καὶ τὰ ἄκρα τῆς νεὼς κατανεύοντα, καθίζοντας δὲ πόρρω, ἐν μυχῷ δὲ σκάφους σφοχωρουμένους, καὶ ὑπὸ τῶν πρὸς ἀλήθειαν χαρόνων ματαιόφρονας. ἐννόησον γοῦν, ὅπως Σωκράτης μὲν καὶ Αἰσχίνης ἔπλωσαν, καὶ Φωκίων, οὐδὲ τὰ ἄλφιτα ἀφορμὴ ἔχοντες, οὐδὲ

& ad labores obeundos mediculosum, dimidia aut tertia parte drachmæ dignum. At verò eum qui ad vrinandum sit impiger, & ad excurrendum ad antennas vsque appositus, quiq; ad gubernandum vtilia omnia ad vnguem calleat, hunc exhauriendæ tantùm sentinæ destinatum esse videmus. Eadem quoque rerum facies circa eos est, qui à remigando immunes sunt, vbi verbero quispiam cæteris honore & præsidentia prælatus iuxta gubernatorem sedere atque coli conspicitur. Mox alius quispiam cinædus spurcissimus, aut impiatus parricidio, aut cõlaminatus sacrilegijs, præ alijs habitis honoribus veneratur, & nauis summa apprehendit fastigia. Porrò autem non pauci spectatæ cùm gratiæ tum probitatis viri in secessu carinæ in angustum locum coacti ab improbioribus, & quantum ad veritatem & rectam viuendi rationem attinet, deterioribus, indignis modis calcantur pedibus. X Considera verò apud animum tuum, quemadmodum Socrates & Aristides & Phocion nauigârint, qui ne victu quidem necessario pro sufficienti copia instructi fue-

οὐδὲ ἐκτεῖναι τὰς πόδας δυνήσονται, ἐπὶ γυμνῶν τῶν σανίδων, παρὰ τὸν ἔντονον. ἐν ὅσοις δὲ ἀγαθοῖς Καλλίας καὶ Μηδίας καὶ Σαρδανάπαλος ἐτρυφῶντο, καὶ τῶν ὑπὲρ αὐτοὺς κατεπόντιζον. τοιαῦτα ἐν τῇ νηῒ συγγίνεται, ὦ σοφώτατε Τιμόκλεις, διὰ τὸ ἀναναγίων μυρία. ἀλλ' εἴ τις κυβερνήτης ἐφεστὼς ἑώρα, καὶ διετάττετο ἕκαστα, πρῶτον μὲν οὐκ ἂν ἔτι γνόιμεν, οἵ τινές εἰσι ἐσθλοὶ, καὶ οἵ τινες οἱ φαῦλοι τῶν ἐμπλεόντων. ἔπειτα ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἀξίαν τὰ πρόσφορα ἀναγόμενος ἂν, χώραν τινὰ τῶν ἀμείνω τοῖς ἀμείνοσι παρ' αὐτὸν ἄνω, τὴν κάτω δὲ τοῖς χείροσι· καὶ συσσίτους ἕξειν, οὓς ἀμείνους καὶ συμβάλλεσθαι ποιήσομαι ἄν. τὴν τ' ναυτῶν ὁ μὲν πρόθυμος, ἅτε πρὸς ἐμπειρίαν ἀπιδιδάκτου ἄν,

Eli fuerint, neque pedes in nudas tabulas per sentinam potuerunt extendere. Contrà quanta in omnium rerum vbertate & affluentia Callias atque Midias & Sardanapalus molliter & luxuriosè vixerint super omnes homines aduersus illos expuentes. Eiusmodi verò in tua naui contingunt, ô sapientissime Timocles, propter quod etiam infinita fiunt naufragia. Atenim si gubernator quispiam assistens videret, ac ordine singula facienda imperaret, primùm quidem nequaquam ignoraret, qui boni, qui item mali essent ex nauigantium numero. Deindè cuique pro sua dignitate conuenientem prouinciam obeundam traderet, & locum melioribus in superiore parte nauis apud se obtinendum deligeret, infrà verò deteriorem peioribus. Præterea præstantiores quoque in consilium socios sibi adiungeret: tum ex nautis, quo quisque foret cùm manu tum mente promptior, illi quidem proræ regendæ curam dele-

ἄρ', ὦ Ζεῦ ἄρχων, ἅπαντες τὸν τῶν ἄπων· ὁ δὲ ὀκνηρὸς, καὶ ῥᾴθυμος ἐναντία ἄρα τῷ καινοδόξῳ πρυτάνεις τῆς ἁμάρτας, τὴν ἀσφάλειαν. ὥστε οἶ, ὦ θαυμάσιε, τὸ τῆς νεὼς τοῦτο παράδειγμα ἴσως ἐπιτηδείως ἔχειν, καλοῦ τοῦ κυβερνήτου τυγχάνοις. Μω. ταυτὶ μὲν ἤδη κατὰ ῥοῦν πλέοντα τῷ Δαμοκλεῖ, καὶ πλησίον ἐπὶ τὴν νίκην φέρεται. Ζεύς. ὀρθῶς, ὦ Μῶμε, ἀκούεις. ὁ δ' ἀνὴρ ἰσχυρὸν ὁ Τιμοκλῆς ἐπινοεῖ, ἅμα τὰ κοινὰ ταῦτα, καὶ καθ' ἡμέραν, ἅμα ἐπ' ἄλλοις ἀνηρτημένα πάντα ἐπανορθοῦν. Τι. οὐκοῦν ἐπὶ τῆς νεὼς τὸ παράδειγμα ἀνάγνωθι ἰσχυρὸν ἴδοξεν εἶναι· ἄκυρον δὲ τῷ ἰβάν, φασιν, ἄγκυραν καὶ τῷ ἀδρομιᾷ μηχανῇ ἀπορρήξεις. Ζεύς. τί ποτε ἄρα καὶ ἱερὸν; Τι. ἴδιος γε, ἃ ἀκούεθα ταῦτα συμπερίλαμβάνομαι, καὶ

garet, & huic laterum tuendorum officium daret: portò autem alteri in omnes imperium credidisset. Cæterùm ignaui segnities per diem quinquies cæsi in vinculis emendarentur fustibus. Quare, ô admirande, periculum est ne exemplum quod de naui adduxisti, subuersum sit, quippe quòd gubernatorem malum & imperitum nactum sit. MO. [aa] *Hæc quidem ex voto ac iuxta fluxum succedunt Damidi, & iam plenis velis fertur ad victoriam.* IVPIT. *Rectè putas, ô Mome. Etenim nihil firmi Timocles excogitat, sed communia illa, & protrita, & quotidiana, quæ nullo negocio refelluntur, alia aliis agglomerando ingerit.* TIMO. *Proinde quando exemplum de naui productum, parùm firmum & vehemens tibi visum est:* [bb] *audi iam nunc sacram (quod aiunt) anchoram, & quam nulla machina perruptum est.* IVPIT. *Quidnam dicturus es?* TIMO. [cc] *Haud dubiè enim cognosces num ista syllogismis probabilibus*

κὴ ἄπῃ αὐτὰ διώκατόν ϐοι πι εμπίψαι. ἐγὼ δ' ἀσὶ ϐωμοὶ, ἀσὶ κὴ θεοί· ἀπὸ μὲν ἀϐὶ ϐωμοὶ, ἀσὶν ἄρα κὴ θεοί. τί πῶς ταῦτα φῄς; Δαῖ. ἦν πρότερον γελάσω ἐς λόρον, ἀφκείνημαί ϐοι. Τι. ἀπ' ἴσιναις δὴ παύσεσθ' γελῶν· ἀπὸ δ' ὅμως, ὅπῃ ϐοι γελάσιμον ἔδοξε τὸ ἐρημένον ἄνωα Δά. ὅτι οὐκ ἀσθάνῃ, ἀλλ' λιπτῆς λιρόκης ἐξαψαμένῳ σε τὴν ἄγκυραν, κὴ ταῦτα, ἐξὸν οὖ. ϐρ. Τὸ δ' εἶν θεὸς, ὡς ϐωμὸς ἔνωα σιωδήσας, ἰσχυρὸν δίπ ποιήσθαι ἀπ' αὐτῶν ὅρμον· ὥστ' ἐπὶ μηδὲν ἄλλο τότε φῄς ἔχειν ἀπᾶρ' ἱρότερον, ἀπίσ. μὴν ἔδη. Τι. ὁμολογεῖς τοίνυν ἡττᾶσθαι πεπαιόν; Δαῖ. ναί, ὦ Τιμόκλεις· σὺ γὰρ, ὥσπερ οἱ ἀπό τινων ϐιαζόμενοι ἐπὶ τὸς ϐωμοὺς ἡμῖν καταφεύγας, ὅτι νὴ τὴν ἄγκυραν τὴν

babilibus collegero, & num aliqua ratione ea confutare queat. Etenim si sunt aræ, sunt etiam dij: atqui sunt aræ, sunt ergo etiam dij. Quid habes quod ad ista vel musitetes? DA. *Vbi priùs ad satietatem risero, respondebo tibi.* TIMOCL. *At videris nunquam ridendi finem facturus: attamen effare obsecro, quam ob rem ista tibi dicta tam ridicula visa sunt?* DA. *Propterea quòd non senseris à tenui chordula anchoram tibi esse alligatam, præsertim sacram existentem. Siquidem ex hoc quod coniunctim inferre postulas, propterea deos esse, quia aræ sunt, firmam existimas impressionem te fecisse. Quacirca quando aliud te negas habere firmius, abeamus in præsentia.* TIMOCL. *Fateris ergo priùs ex arena discedens, te victum esse?* DA. *Ita profectò, ô Timocles: tu enim quemadmodum ij qui ad supplicium repetuntur ab aliquo, ad aras nobis confugisti. Itaque per sacram illam anchoram ego*

ηλὼ ἱεράν, ἵνα μὴ σπένδωμεν ἔτι πρός σε, ἐπ' αὐτῶν τῶν βωμῶν, ὡς μηκέτι περὶ τούτων ἐρίζωμεν. ΤΙ. ἀρα νοῦν ταῦτα πρὸς ἐμὲ τυμβορύχε καὶ μιαρὲ καὶ καταπύστε, καὶ μασιγίας καὶ μάθαρμα. ἀγὲ ἴσμεν, οὗ τινος μὲν πατρὸς ἦ, πῶς δ' ἡ μήτηρ σου πορνεύσατο; ὃς καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀπέκτεινας, καὶ μοιχεύεις, καὶ τὰ μαράκια διαφθείρεις νεώτατα, καὶ ἀνοσιωτάτη, μὰ φεύγει δ' οὖν ἕως καὶ παρ' ἐμοῦ πληγὰς λαβὼν ἀπέλθῃς. ἤδη γάρ σε τύπτω ὦ ὀσφυῶν ἀφανεστάτου, παμμίαρον ὄντα. Ζεύς. ὁ μὲν γελῶν, ὦ θεοί, ἄπεισιν, ὁ δ' ἀπολεῖται μοι διορύμπ, ὃ φέρων καταπυγῶντα τὸν Δάμιν, καὶ ἴσως κατάξει αὐτὸν ἐς τὸν Ἀχέροντα. ἡμᾶς δ' τί ποιεῖμεν

iam oblatus sacris aduersus te libare constitui, ac super ipsas quidem aras, ne posthac de his amplius contendamus. TIMO. Iste quidem cauillaris illudendi mihi gratia, mortuorum deprædator sceleste, execrande, mastigia, propudium. Neque enim nobis comperium est quo patre natus sis: quomodo autem mater tua lasciua meretrix, pudicitiam in quæstu habuerit, scimus: tum quemadmodum fratris cæde ac sanguine manus tuas impiaueris: qui mulieres ingenuas mœchus infamis constuprare, ipsos verò iuuenes corrumpere soles, homo gulæ ac ventri deditissime, atque impudentissime. Ne igitur fuga te priùs subducas quàm à me acceptis plagis contusus abieris. Iam enim hac testa tibi vulnus inciam, omnibus modis scelerato ac nefario existenti. IVPITER. Alter quidem, ô dij, risu ac cachinnis diffluens discedit, alter verò à tergo sequitur, affatim ingerendo conuicia, cauilli insultantem Damin non perferens. Planè & caput illius testa obuerberaturus esse videtur. Cæterùm vos quid

super

ποιῆμεν ἐπὶ τάδε; ΕΡ. ὀρθῶς ἐκεῖνό μοι ὁ Ἑρμοκλῆς εἰρηκέναι δοκεῖ· Οὐδὲν πέρα δεινὸν, ἂν μὴ θεοποιῇ. τί γὰρ καὶ τηλικοῦτον κακὸν, εἰ ὀλίγοι ἄνθρωποι πεισθεῖεν ταῦτα, ἀπιστοῖεν; πολλοὶ γάρ εἰσιν οἱ τἀναντία γινώσκοντες, πλείους Ἑλλήνων, ὁ πολὺς λεώς, καὶ ὁ σύμφραξ, βάρβαροί τε πάντες. ΖΕΥΣ. ἀλλ', ὦ Ἑρμῆ, τὸ τοῦ Δαρείου πάνυ καλῶς ἔχον ἐστίν, ὃ ἔπαθεν ἐπὶ τοῦ Ζωπύρου, ὥστε καὶ αὐτὸς ἐβουλόμην ἂν ἔνα τοιοῦτον ἔχειν, οἷον τὸν Δάμιν, συμμαχον, ἢ μυρίας μοι Βαβυλῶνας πάρεχειν.

super his rebus faciendum consulitis? MER. *Præclarè mihi illud Comicus dixisse videtur:* ff *Graue passures, nihil boni si consulas. Quàm enim hæc nostris rationibus admodum nocere potest, si pauci homines persuasi eam de nobis opinionem obtinentes abierint? Sunt enim permulti diuersum sentientes, plures profectò quàm Græci, nimirum promiscua illa vulgi multitudo, insuper omnes illæ gentes barbaræ.* IVPIT. *Atqui ô Mercuri, Darij illud quod 88 de Zopyro dixisse memoriæ proditum est, nimium pulchrè se habet. Quare ego quoque vnum talem præoptarim à me stare auxiliarem socium potius, quàm infinitas Babylonas mihi superesse.*

ARGVMENTVM.

Hìc loci Lucianus concilium deorum arduis de rebus (de religione enim controuertitur, & ἀθλοποιΐα, quod hominibus vndique in conuentibus noſtra tempeſtate fit) ſuo quodam naſo depingit. Sed quàm hic dialogus cum noſtri temporis & moribus, & hominibus non omnino diſſimili argumento conueniat, ego equidem meam in præſentia non interpoſuerim ſententiam, ſed omnium adeò iudicij acrimoniæ in medio relinquam: id tantùm addere libet, omnibus penè retroactis ſeculis idololatriam fuiſſe fugillatam.

a O IVPITER.] *Exordium ab attentione & rei magnitudine, quam ipſis etiam verbis exprimit.* b Sanè, magne parens.] *Iouis periphraſis, qui eſt, ait Iuno, 1. Aen.*

—diuûm pater atque hominum rex.

Et vt eodem lib. ait Venus:

—rex hominumq; Deûmq;
Alternis regit imperijs & fulmine terret.

c In acie nouaculæ.] ἐπὶ ζυρῆ ἀκμῆς, *proverbiali figura dicitur, cùm res eſt in ſummo diſcrimine, & præſentiſſimum imminet periculum.* d Polus aut Ariſtodemus.] *Hiſtrionum ſunt nomina, vt infrà.* e De prouidentia.] *Res & cardo totius negotij.* f Quid igitur.] *Deliberatio de concilio cogendo.* g In concionem veniant.] *Gellius lib. 18. cap. 7. docet concionem tria ſignificare, videlicet locum ſuggeſtumq; vnde verba fierent: item ſignificare cœtum populi aſſiſtentis: item orationem ipſam, quæ ad populum diceretur. Sic M. Tul. in Oratione quæ inſcripta eſt contra concionem Q. Metelli docet: Aſcendi, inquit, in concionem, concurſus q́ue populi factus eſt. Hic concio pro verbis & oratione accipitur, quam habuit Metellus.* h Ergo Deûm.] *Concio indicitur carmine.* i In ſedes colloca.] *Ordines ſeu claſſes deorum, & conſeſſus eorundem* k Priores.] *Magni dij ebore, auro & argento ſculpebantur: at plebeij & minutuli, qualibet materia fingebantur, ligno*

ligno nonnunquam, & luso. *l* Atqui hoc neutiquam.] *Facetа fictio, qua tamen hominum quoq; mores perstringit, apud quos vbique illud: τὸν ἀρχιτέκτονα τῶν σοφῶν νικᾶν χλιαίνει.* *m* Attamen vt vides.] *Contentio de concessu Græcorum.* *n* Et qui hoc.] *Ita & nostri prælati rixantur.* *o* Ex monte Pentheli.] *Penthele pagus Atticus fuit, ad tribum Antiochidem pertinens, vt Stephanus & Pentheli cus mons ibidem, vbi Latomiæ fuêre, vt Pausanias in Atticis.* *p* Praxiteli.] *Vide Plinium lib. 3. cap. 6.* *q* In extremis sedentem.] *Inter Zeugitas Græcè, quæ tertia classis Athenien sium erat. Solon autem Athenas in quatuor classes distribuit, vt inquit Plutarchus in Solone, in Pentacosiomedios, Hippida, Zeugitas & Thetas. Testatur etiam Aristoteles lib. 2. Politicorum. Ad illas alluſit Lucianus.* *r* Colossus.] *Rhodium intellige, de quo Plin. lib. 34 cap 7. Is septuaginta cubitis altus erat, hoc est, iuxta Fest. Pompeium, pedes centum & quinq;; cuius pollicem vix pauci potuerunt amplecti.* *s* Atqui.] *Mercurius multilinguē se negat. quum sit callentissimus omnium linguarum, & deorum interpres.* *t* At quod.] *Amplificatio negotij ex confternatione animi.* *u* Satis compertè noui.] *Eadem dicuntur à Cynisco in Ioue confutato ex Homeri Iliad. lib. 8. & in dialogo Martis & Mercurij.* *x* Conuentus enim.] *Conuentus intelligitur multitudo ex compluribus generibus hominū contracta in vnum locum, aut iudicij, aut supplicationis, aut gratulationis gratia.* *y* Pro magna.] *Oratio Iouis ad deos omnes, qua causam consilij conuocati exponit. Exordium ab attentione ex prima Olynthiacæ Demosthenis sumptum.* *z* Heri enim.] *Narratio.* *A* Itaq; Timocles.] *Semina argumentorum disputationis sophistarum.* *B* Risu Sardonio.] *Ridere risum Sardonium dicuntur, qui risum vident τὸν ἐπὶ κόλοις ὑγιῆ:* id est, *omnino insanum. Sed iuxta Luciani sententiam Sardonius σπαστὸς:* id est, *amplum significat, vbi quis ore vehementer diducto rides. Eundem γλαῦκα συγκρύσιον quidam appellant.* i. *risum concutientem, cui quidam interpretamento suffragatur ipsius etymologia vocabuli ἀπὸ τοῦ σαρδόνιον τὸν ὀδόντας, quòd dentes aperiat, atque renudet, cuiusmodi risus esse loquitur eorum, qui nō ex animo vident. Idē in Asino. σαρδόνιον γελῶντες ἔλεγον:*

id est, *Sardonicè ridentes aiebant.* C Non præiudicandũ.] *Qui indigniũ iudicarent causam indictam damnatiũ iri.* D Nõ modica.] *Amplificatio à periculo.* E Periculum.] *Ab incommodis.* F Supertantis.] *Sententia, siue petitio per epilogum, consultandum esse.* G Audi.] *Præco sententias euocat, & alludit ad morem Athenienſium.* H At vos.] *Refert hunc versum Hom. Iliad. 7.* I Proinde.] *Oratio Momi mordax, qua deorum obiurgat securitatem, eamq; causam esse dicit totius huius mali & contemptus.* K Bonos.] *Et hæc hodie multos offendunt. Socordia in puniendo malos, & prouehendo bonos.* L Oracula.] *Obscuritas oraculorum.* M Operam demus.] *Stupra, adulteria & bella. Iupiter quàm insignis stupris & adulterijs fuerit, non ipse tantùm, sed & reliqua deorum caterua, poëtarum carmina personant, & numerosa ex varijs mulieribus susceptа soboles docet.* N Acmihi, ô Iupiter.] *Asseueratio per apostrophen, qua Iouem exemplis quoq; suprà dictis conuincit.* O Theseus.] *Vide Boccatium lib.* 10. P Eurystheus.] *Argiuorum rex, Herculem varijs laboribus & certaminibus exercuit, & ipsius liberos, ipso mortuo, persecutus est.* *Nota est fabula ex Homero & Ouidio. Item Theocritus in Eidyl.* 32. *Vbi Hercules quomodo à se leo Hemæus interfectus sit, commemorat. Etiam apud Pindarum in Isthmijs Ode sexta, hoc primum certaminum sibi fuisse dicit,* Q Quare.] *Sententia Momi vafra.* R Ego quidem.] *Neptuni consilium vehemens, & planè Papisticum. Exordium à sua persona.* S Proinde.] *Sententia cum ratione à fine & effectu.* T Præfiniti ordinis.] *Confutatio Iouis à lege fatorum in quorum potestate vita ius est.* V Verùm Parcæ sunt.] *Parcas fata esse omnes testantur, quæ sit per contrarium dicuntur, quòd nemini parcant, vel quòd parcè & penè auarè vitam tribuant.* X Accedit his.] *Alia ex consequentibus.* Y Desertam causam.] i. *indefensam. Deserta enim causa vincere, est vincere nemine repugnante: translatum à iudicijs, vbi nonnunquam altera pars cedens tradit causam aduersario.* Z Apage furiosum.] *Græcè:* Ἄπαγε θυμῶδες τὸ ἐνθύμημα, ὦ ποσειδὰν ἐ κομιδῆ παχὺ: id est, *Thunnicum enthymema Neptune, & supra modum pingue.* Ἰυγιζειν *Græcè transfe-*

transferunt pro ſtimulare pungereq́, vel quòd hic piſcis aduratq́, pugnatq́, contactu. De Thynno piſce Plinius lib. 9 cap. 15. & Athenæus lib. Dipnoſophiſtarum 7. Lucianus rurſum in hac dialogo ad idem verbum alludens, ἂν ἐμοὶ ὦτες ὑμῖν ἀκριβῶς: id eſt, ſi mea vobis ita expuncta ſunt. α Si nobis.] Apollinis conſilium. paraſceue ab ætate. β In duodecim virorum.] Vocat Apollinem ἐπιγραμματοφόρον: id eſt, ſcriptum in duodecim lexiarchico: id eſt, albo. Erat autem eo nomine libellus, in quo adultorum iam nomina perſcribebantur. Quibus denique paterna dirigere ac gubernare permitteretur ἀφ' ὧν τὸν λαχὼν ἄρχειν, quia hæreditatis iam & bonorum ſunt compotes, quæ λῆξεις nuncupatur. γ Imberbis.] Apollo imberbis barbatum habet filium Aeſculapium. Iuuenis ab Aeſchylo in Eumenide dicitur νέος. δ Timocles.] Deſcriptio Timoclis, eademq́; ratio ſententiæ. ε Quanquam.] Reprehenſio ex repugnantibus. ζ Non ſapit.] Confutat ſententiam Momus ab abſurdo. η Prædicens.] Alia occaſio ex perſonæ officio, qua Apollinem de victoria vaticinari iubet. θ Etenim.] Alludit ad hiſtoriam (ceſi quæ eſt lib. 1. Herod. ι Percipe.] Oraculum Apol. ſuper victoria carmine deſcriptum. κ Ego verò.] Herculis fortiſſimum conſilium. λ Hercules.] Confutatio à conſequentibus periculis & incommodis. μ Ad hęc ipſam quoq; porticum.] In ea porticu illorum effigies & tota Marathonia pugna depicta erat, vt Pauſ. teſtatur. ν Ac nunc.] Fati vis occaſio mutandæ ſententiæ. ξ Ego enim.] Paralceus à perſona ex Ariſtoph. ο Euge teſtem.] Hermes ἀγοραῖος. i. forenſis ideo dictus eſt, quòd in medio foro ſimulachrum eius locari ſoleret: eſt enim mentium & vendentium deus, & res venales vt plurimùm in foro exponi conſueuerunt. Eius templum fuit apud ποικίλην porticum. i. variam, & annotauit Pauſ. π Ingens quiddam.] Noua occaſio, qua relicto conſilio, ipſos ſophiſtas iã contendentes auſcultatũ eunt. ρ Quocirca horæ.] Homerus ἑαλὶ horas oſtiarias fecit, Iliad. θ. de his Lucian. in orat. de Sacrif. σ Quid verò ais.] Diſputatio Damidis & Timoclis Sophiſtica, de deorũ prouidentia & adminiſtratione. Negat deos Damis. fuerũt & alij, q nullos crederẽt eſſe deos, ceci illi & excordes, omniaq́; agi fato, animasq́; cum corporibus interire

interire vnâ. Inter hos Diagoras Melius, Theodorus Cyrenæus, aliíq; plures, qui ἄθεοι dicti ſunt. τ Nulláne.] *Thema diſputationis ſeu propoſitio.* υ Adinculpatos Aethiopas.] *Alludit ad Hom. locum* λ. α. *Sic Prometheus in Caucaſo: Non grauamini vel vltra oceanum proficiſci, poſt inculpatos Aethiopas,* &c. φ Ipſo rerum.] *Rerum & naturæ ordo deorum prouidentiam arguit.* χ Tu quidem.] *Confirmatio Damidis à diuiſione. Hîc interpres malè vertit, τὸ ζητούμενον συναρπάζας quæſtionem diſcerpis. Dicitur enim τὸ ζητούμενον συναρπάζειν, qui arripit & quaſi per vim aufert alicui, quod concedere non vult, & eo tanquam confeſſo vtitur, de quo alioqui quæſtio eſt.* ψ Homerus.] *Aliud argumentum ab authoritate Homeri.* ω Teſtem ſuper hiſce rebus.] *Confutatio ab officio poëtarum.* A Nunquid ijs.] *Labefactat Homeri fidem & authoritatẽ propriis illius exemplis, Iliad. 1. & 2.* B Briareum.] *Briareus fuit Titanis & Terræ filius, fraterq; Cotti & Gygis, centimanus, de quo poëtæ hanc referunt fabulam. Commeti dij aduerſus Iouem, Iuno puta & Neptunus vnà cum Pallade in domo Nerei patris Thetidis deliberauerunt catenam facere, & dormienti Ioui iniicere. quod Thetis cœlum aſcendens Ioui retulit & ſecum Briareum Ioui auxiliatum adduxit, quem cùm vidiſſent coniurati, confeſtim à cœptis deſtitêre. Vnde latiùs in dial. Mart. & Merc.* Γ Diomedes Veneris manum.] *Diomedes in bello Troiano Venerẽ fertur vulneraſſe.* Δ Aut planè clypeum ſe abiecturum.] *Clypeum abijcere dixit, pro eo quòd eſt cauſæ diffidere, & contentionem relinquere. Tranſlatum à militia. Deſperat enim quiſquis arma in bello abijcit, & aut fugam ſpectat, aut mortẽ expectat. Græci ſimplici vocabulo ῥιψάσπιδας vocant timidos, & in bello fugitiuos, nimirũ à clypei iactu. Id cognominis Demoſthenes in prælio quodã emeruit: tam ignauus in bello, quàm in concionibus inuictus, de quo nobis facta eſt mentio poſtea in Paraſito. Cleonymus apud Ariſtophanẽ in Fucis: ἀσπὶς πολλὰς appellatur. Plato libro de Legibus duodecimo, declarat ῥιψάσπιδα nomen multo probroſiſſimũ eſſe. Deſertoris pœna eſt apud eundem Lucianum in Nauigio ſeu votis, vbi plura annotauimus.* E Euripides.] *Aliud ab authoritate Euripidis.* Z Atqui Timocles.] *Confutatio ex*

conſequen-

consequentibus. H Aliaq; id genus.] *Opponit alios eiusdem locos, quibus deos confutat.* Θ Vides supernum.] *Carmina Euripidis, Iouem nihil esse.* I Omnes homines.] *Tertium argumentum à consensu gentium.* K Nihil firmum.] *Confutat à diuersitate opinionum, qua ostendit nihil certi id esse de quo opinantur.* Λ Peluſiotis cepe.] *Inter herbarum, bulborum, caudicum, ſurculorumq; genera memoriâ ſibi primâ cepe apud Aegyptios vendicauit, quin etiam inter horteníia eorum numina principatum obtinuit. Peluſii autẽ ſunt Aegypti populi.* M Atqui tu.] *Quartum argumentum ab effectu.* N Nunquid illius.] *Confutatio à qualitate & natura eorundem.* Ξ Haud omnes aras.] *A crudelitate ſacrificiorum.* O Dianæ aras quæ in Tauris.] *Sacra quibus humano ſanguine litatur, Damis vt immania execrátur. Extat inter Euripidis fabulas Iphigenia in Aulide, vbi Iphigenia Agamemnonis filia Dianæ ſacrificatur. Deinde alia Iphigenia in Tauris, vbi Oreſtes mactandus, deæ iuſſu à Thoante abſoluitur, qui huius ſacrificij author fuit. vnde Diana Thoantea Silio:*

Sacra Thoanteæ ritusq; imitata Dianæ. *Et Tauropoliſiana ſacrificia Pompon. Mela lib. 2. cap. de Scythia Europea. Tauri Iphigeniæ & Oreſtis aduentu maximè memorati, immanes ſunt moribus, immanemq; famam habent. Solent victimis aduenas cedere.* Π Tanquam ex plauſtro.] *De his qui palam ac liberè conuiuiantur, dicitur hoc adagium. De quo Eraſ. noſter in Adag. chiliadibus. vbi de veteris comœdiæ licentia.* P Neq; Iouem ipſum.] *Aliud argumentum ab effectu.* Σ Quónam pacto.] *Confutatio à cauſa, & Iouis ſepulchro ac morte.* T Abducat ab aure reuinctos.] *Notum eſt de Herculis Ogmij catena auribus hominum inſerta, qua eos circumducebat: ex Luciani opuſculo, ad quam hîc videtur alludere Iupiter. Herculis autem Gallici & Mercurij catena prouerbiali ſpecie vſurpatur ab autoribus, pro inuictæ eloquentiæ homine, quoquò velit linguæ lenocinio auditores rapere & transducere poſſit. Herculem verò eundem cum Mercurio exiſtimant Druidarum religio, & Aegyptiorum ſchola.* Υ Dic mihi.] *Aliud argumentum à ſimili.* Φ Euge ſignificanter.] *Confutat ſimilitudinem ex repugnantia per inuerſionem.* X Conſidera

ſidera verò.] *Subiecit exemplum doctorum.* ✝ Sardanapalus.] *Sardanapalus rex Ninivitarum Aſſyriæ regionis, deliciis vſque adeò effœminatus fuit, vt inter Eunuchos & puellas ipſe puellari cultu deſidere ſit ſolitus. Dignum tali vita fuit epitaphium, quod incidi iuſſit buſto, vt refert Cicero:*

Hæc habeo quæ edi, quæq; exaturata libido
Hauſit: ac illa iacent multa & præclara relicta.

Ω Huius latorum tuendorum.] *Τὰ ἴχνη, latera nonnunquam etiam πλάγια, alias πλευραὶ Græcis dicta. Sunt autem latera nauis, quæ ſunt inter proram & puppim, ſed id ex longitudine, non latitudine conſiderare debemus. Cic. de Orat. In nauigio, latera, carinæ, prora, puppis, a a* Hæc quidem ex voto.] id eſt ſecundo æſtu. *Momus deos incuſat, quòd negligant res mortalium, ſinentes eos veluti prono flumine quolibet ferri. Metaphora ſumpta à nautis, quibus facilior curſus, cùm flumen, aut etiam maris æſtus ſecundus eſt. b b* Audi iam ſacram anchoram.] id eſt, *argumentum inſolubile, & quam nulla machina perrupturus es, quamque nulla vi quea abrumpere. Metaphora eſt translata à nautis, qui maximam & validiſſimam anchoram ſacram vocant, eamque tum demum mittunt, cùm extremo laborant diſcrimine. Ea vtimur, quoties ad extrema præſidia confugitur. Idem rurſum vtitur in Fugitiuis, & iam vſus eſt in Apologia. c c* Hauddubiè.] *Argumentum à ſignis, per hypotheticum ſyllogiſmum. Perſtringit autem obiter Stoicum diſputandi genus. d d* Ita profectò.] *Illuſio à voce. e e* Iſta quidem.] *Epilogus Timoclis per conuicia. Rurſum autem ingenia iſtorum hominum notat, qui cùm per veritatem quod volunt efficere nequeant, tandem ad vim & contumelias confugiunt. f f* Graue paſſus eſt nihil.] *Menandri verſiculus eſt ſatis notus, ad quem alluſerunt Iuſtinian. in Inſtitutionibus iuris de Actione iniuriarum loquens lib. 4. Hæc actio diſſimulatione aboletur. Budæus Salmonio Macrino: Patiere igitur eam ſiue iniuriam, ſiue aliud quicquid eſt, mutua inter nos diſſimulatione aboleri. Hermannus Buſchius Paſiphilus:*

— ronchos, nec non ludibria turbæ
Naſutæ, & quicquid fingere liuor amat.

Diſſi-

Dissimula. —. gg De Zopyro.] *Zopyrus Darij regis amicus erat, qui sibi nares & aures conscidit, & omne corpus flagris cruentauit, vt his argumentis Babylonij fidem faceret, se Dario malè velle, à quo tam immaniter esset acceptus. Itaque Babyloniorum ciuitatem ingressus, eam Dario prodidit. Vnde Darium dixisse ferunt, se vnum Zopyrum integrum malle, quàm centum Babylonas capere. Et oblato malo granato, tantum optauit sibi Zopyrorum, quantum ibi granorum inesset: vt narrat Herodotus lib. 3. & Plutarchus in Apophthegmatis.*

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΣΙΤΟΥ, ἢ τοῦ ὅτι τέχνη ἡ Παρασιτική.

DE PARASITO, siue quòd ars sit Parasitica.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

DIdascalici generis Dialogus, in quo contendit ac docet, Parasiticam artem esse, eamque omnium aliarum præstantissimam. Dispositio & series orationis plana est. Nam artem esse, principiò ex diffinitione artis ostendit, singulis eius partibus cum Parasitica comparatis, videlicet quoniam & sua accepta principia habeat, exercitationeque & vsu constet, & ob finem vitæ vtilem, nempe voluptatem, exerceatur. Quòd autem voluptas vtilis vitæ finis sit, authoritate ac testimonio Homeri defendit. Et quòd his finis parasiticæ magis proprius quàm Epicureorum philosophiæ sit, comparatione studiorum, ac vitæ vtrorumque probat. Deinde verò hanc omnium aliarum artium præstantissimam esse, primùm in genere docet, collatis omnibus accidentibus, effectibus & causis aliarum artium, cum ijs quæ

quæ huic arti accidunt. Postea seorsim etiam philosophiæ & rhetoricæ, & vtpotè artium cæterarum summis, ac maximè laudatis anteponit: Primùm, quia illæ incertæ, alijs aliter de illis sentientibus atque tradentibus, parasitica autem vbique eadem ac certa sit. Deinde quia nusquam reperiantur parasiti affectasse philosophiam aut rhetoricam: contrà autem parasiticam, rhetores ac philosophi plurimi. Postremò ab vsu eorum qui artes has sectantur & profitentur, duplici: videlicet, altero in bellis, altero in pace. Vbi ad vtrunque tempus philosophos & rhetores inutiles & ineptos esse, multis exemplis & rationibus docet: contrà autem, parasitos idoneos ac paratos maximè, idque ex Homero, & item ex historijs probat, addita etiam hypotyposi, qua parasitum ad prælium parantem & expedientem sese describit. Præterea & priuatam atque domesticam vtrorumque vitam inter se comparat, multò meliores atque etiam beatiores esse parasitos ostendens, quàm vel rhetoras vel philosophos. Sub finem ipsam artem ex locis finalibus commendat quoque, & ipsius nominis honestatem etymologia & analogia defendit.

ΤΥΧΙΑΔΟΥ ΚΑΙ Παρασίτου.

Ἰ ποτε ἄρα, ὦ Σίμων, οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι, καὶ ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι, τέχνην ἕκαστός τινα ἐπίσταται, ἣ ἐς ἐοικὸς καὶ ἄλλῳ χρήσιμοι εἶ

TYCHIADES, Parasitus.

Vid tandem in causa est, Simo, quòd cùm alij homines, [a] siue serui sint siue ingenui, quisque artem quandam calleat, qua cùm sibi ipsi, [b] tum alijs sint vtiles: tu verò

σὺ ἦ, ὡς ἔοικεν, ἔρχομαι δὴ ἐγὼ ἐρήσομαι, ἐπὶ τίνι σὺ ἀπορεῖς; Πα. πῶς ἔτ' ἐρωτᾷς, ὦ Τυχιάδη, ἀλλ' οἶδα· ὥστε μὴ ἀποκρίνου ἐρωτῶν. Τυ. ἔστιν ὦ τινα τυγχάνεις ἐπεσάμην τέχνην, οἷον μουσικήν; Πα. μὰ Δία. Τυ. τί ἦ, γεωμετρικήν. Πα. οὐδ' ἐπὶ τούτῳ. Τυ. ἀλλὰ ῥητορικήν; Πα. ἥδιστα. Τυ. τί δ' ἐπὶ φιλοσοφίας ἦλθες, ὅσον καὶ ἐμοὶ σχολῆς; Πα. ἐγὼ μὲν, ἃ οἶδα τι ἐμαυτῷ, οὐ πάνυ· τοῦτο μέντοι ἀβάπτιστον ἀγνοοῦντι, ὑπεραισχρόν. φημὶ γὰρ ἐμὲ κακὸν εἶναι, καὶ χαίρω, καὶ οὐ δοκῶ. Τυ. ναὶ, ἀλλὰ ταύτας μὲν ἴσως τὰς τέχνας οὐκ ἐξήμαθες οὐδὲ μέτρια θ' αὐτῶν, καὶ ἀσχολίαν· τῶν δὲ δημοτικῶν τίνα, τεκτονικὴν ἢ σκυτοτομικήν; καὶ γὰρ ἐν τούτοις οὕτως ἔχοι σοι, ὡς μὴ κατ' οὐδεμίαν τέχνην. ἄν ἀληθῶς τέχνης.

tu verò quantum ego perspicio, nulli rei aut negocio intentus es, vnde aut tu aliquē fructū caperes, aut alteri benignè impertiēdo, adiumēto esse posses? PAR. Quid hæc tua sibi vult interrogatio, & Tychiade? nondum enim capio, prōde planius ac manifestius me interrogato. TYC. Est ne aliqua ars, cuius [illegible] & peritus es, [c] vide delicet Musicæ? PAR. Non per Ioue. TYC. Quid autē, [d] Medicinæ? PAR. Ne illius quidē. TYC. Atqui [e] Geometriæ? PAR. Nequaquam. TYC. Quid autē, Rhetoricæ? [f] Nā à philosophiæ studio vsq; adeò abhorres, quantū ipsius nomē cōtagium à philosophia alienum est. PAR. Atq; etiā, si fieri potest, adde quiddā amplius. Prōde ne animum inducas hoc te mihi ignorantia exprobrare: fateor enim me ignauum esse, atque etiam tua opinione longè peiorem. TYC. Sanè, sed hasce fortassē artes propter illarum magnitudinem atque difficultatem non perdidicisti; at ex popularibus illis quæ tandē tenes? num & architectonicā, aut fictoriā? Neq; enim ea est rerū tuarū conditio, vt nō talis alicuius artis egeas adminiculo.

Πα. ὀρθῶς λέγεις, ὦ Τυχιάδη. οὐδὲ γὰρ τούτων ἀθλιώτερον πεπήμων ἀμί. Τυ. τίνος ἦν ἐτέρας; Πα. τίνος; ὡς ἐγὼ οἶμαι γενναίας, ἣν ἀμάθοις, καὶ οὐ ἐπαινέσαιμι οἶμαι. ἔρχομαι μὲν ἦν ἰατρεύσων φημὶ ἄδην, ἀ καὶ σοὶ λόγῳ ὀκ ἔχω ἀπεῖπον. Τυ. τίνα ταῦτα; Πα. οὔπω μοι δοκῶ τὸς περὶ τούτων ἐκμεμελετηκέναι λόγους. ὥστε ὅτι τέχνῃ μέν τινα ἐπίσταμαι, ὑπάρχα ἤδη σοι γιγνώσκειν. καὶ μὰ δία τοῦτο χαλεπῶς μοι ἔχειν. ἰὼν τινα δι' αὐθις ἀπόσον. Τυ. ἀπ' ὀκ ἀνίξομαι. Πα. τό γε τέχνης παράλογον ἴσως φανεῖταί σοι ἀπόσαντι. Τυ. καὶ μὰ δία τοῦτο σπουδάζω μαθεῖν. Πα. ἀσαῦθις, ὦ Τυχιάδη. Τυ μηδαμῶς, ἀπ' ἤδη λέγε, ἐὰ μήπερ ἄρα ἀσχολῇ Πα. ἀ παρασιτική Τυ. κατα ἐὰ μὴ μωροῖς τὸ τις ὦ Σίμων, τέχνην ταῦτα φαίη ἄν;

PAR. *Rectè dicis, ô Tychiade. neq; enim villam illarum calleo.* TYC. *Quam igitur aliam?* PAR. *Quam? Profectò, vt mea est opinio, generosam, quã & te, si pernoueris, laudaturum planè existimo. Eandem verò operare, atq; reipsa, perpulchrè obire posse me dico, tametsi illam oratione explicare mihi non perinde promptum sit.* TYC. *Quam tandem dicis?* PAR. *Nondum mihi videor super illa oratione satis studiosè exercuisse. Quòd autem vnius alicuius artis non rudis sim, hoc planè iam nosse potes. Quare nihil est quòd hoc nomine mihi sies infensior. Quamcunque artem teneam, alio tempore audies.* TYC. *Verùm ego omnis moræ impatiens sum.* PAR. *Fortasse si audires,* [h] *inopinata tibi ars mea videretur.* TYC. *Atqui propter hoc ipsum tanto impensius scire laboro.* PAR. *Alio tempore tibi exponetur, ô Tychiade.* TYC. *Nequaquam, sed iam quamcunq; tandè pernosti expomito, nisi adèo te pudeat.* PAR. *Parasiticam.* TYC. *Et quis ita vesani atq; dementis est animi, ô Simo, qui hanc artem esse prædicet?*

PAR.

Πα. Ἐγὼ γε. ἐὰν δὲ σοὶ μαίνεσθαι δοκῶ τε μηδεμίαν ἄλλην ἐπίσασθαι τέχνην, αὐτὸν, αὐτίαν ἔναι μοι τὸν μανίαν δόκα, καὶ μετῶν ἐγκλημάτων ἤδη ἀφίσαι φασὶ γὰρ τὸν δαίμονα ταύτην, τὰ μὲν ἄλλα χαλεπὸν ἐν τοῖς ἔχοσι, παροξύνεσθαι δὲ τῶν ἁμαρτημάτων αὐτὸς, ὥσπερ διδάσκαλον, ἢ παιδαγωγὸν τούτων ἀναδεχομένου ἀεὶ αὐτὸν τὰς αἰτίας. Τυ. ἀκῶν, ὦ Σίμων, ἡ παρασιτικὴ τέχνη ἐστί; Πα. τέχνη γὰρ, ἀρχὼ ταύτης δημιουργός. Τυ. ἦ σὺ ἄρα παράσιτος; Πα. πάνυ ὀνείδισας, ὦ Τυχιάδη. Τυ. ἀπ' ἐρυθριᾶς, παράσιτον σαυτὸν καλῶν; Πα. δῆλα μὲν ἂν αἰσχυνοίμην γὰρ ἄν, εἰ μὴ λέγοιμι. Τυ. καὶ νὴ Δία, ὁπόταν σὲ βαλώμεθα γνωρίσαι, τῶν ἐπισταμένων τοῦτ', ὅτι χρῆσθαι μαθὼν, ὁ παράσιτος, δῆλος ὅτι φιλόσοφος. Πα. πολὺ μᾶλλον τοῦτο λιγοντός ἐστι, ἢ φαδίαν

PAR. *Ego. Si verò ob hoc ipsum quòd aliam artem non teneam, tibi insanire videor, huius ipsius causam mihi putato fuisse insaniam, méque iam durius increpandi finem facito.* [i] *Aiunt enim hanc deam cùm aliàs difficilem esse habentibus, tum quòd delinquentes erratorum excusare soleat, quasi horum omnium magistram atq; auctoré culpam vniuersam in se trãsferetem* TYC. *Ergo, Simo, Parasitica ars est?* PAR. *Sanè ars: atq; ego illius author & inuentor sum.* TYC. *Proinde tu parasitus es.* PARAS. *Tu quidem, Tychiade, probro me afficis.* TYC. *Atqui non erubescis te ipse Parasitum compellando?* PAR. *Sanè verò: puderet enim me nisi dicerem.* TYCH. *Atque per Iouem, si tibi notores esse velimus, ergo alios te ignorantes, quod tibi nomen esse testabimur? num Parasitum te esse affirmabimus?* PAR. *Hoc nomine compellantes longè magis oblectabitis, quàm si* [k] *Phi-*

διαν ἀγαλματοποιόν· χάρω γὰρ τῇ τέχνῃ· ἀλλ' τι ἧττον, ἢ Φειδίας ἐκεῖνο τὸ Διΐ. Tv. καὶ μὲν ἱκανό μοι σκοπεῖν τι ποιῆσαι γέλως πάμπολυς. Πα. τὸ ποῖον; Tv. ἃ τοῖς ἐπισολοῖς ἄνωθεν, ὥσπερ ἔθος, ἐπιγράφουσιν Σίμωνι παρασίτῳ. Πα. καὶ μὲν ἄρ' ἐμοὶ μᾶλλον χαείσιον, ἢ Διόνυσι ἐπιγράφων φιλοσόφῳ. Tv. ἀλλὰ σὺ μὲν ὅπως χάρεις καλεῖν, ἀλλ' ἢ μικρόν μοι μέλει. σκοπεῖν δὲ δεῖ τοῦτο ἄλλο ἀξιόπιστον. Πα. τίνα μέν; Tv. ἃ μὴ ταὐτὸν τοῖς ἄλλοις τέχνοις ἐγκαταλήξομεν, ὥστε ἐπαδὰν πυθάνηταί τις, ὁποῖά τις αὕτη τέχνη ἐστί, λέγειν, οἷον γραμματικὴ, ἰατρικὴ, παρασιτική. Πα. ἐγὼ μέν, ὦ Τυχιάδη, πολὺ μᾶλλον ταὐτὸν, ἢ τινὰ ἑτέραν τέχνην φαίην ἄν. ἃ δέ σοι φίλον ἀκοῦσαι μὴ ὅπως οἴομαι, λέγοις μὲν ἄν, καὶ πάνυ ἂν παντάπασιν ὤν, ὡς ἔφθην ἀπὼν, ἐπὶ τούτῳ παρόλως ἀσμένως ἀθέν.

diam[k] statuarium me esse dixeritis. Quippe mea arte non minùs gaudio, quàm ipse Phidias Ioue à se fabricato: cuius est. TYC. Atqui hoc mihi antehac considerāti, res pridicula spectata est. PAR. Quæ nam? TYC. Si externa scribentes ad te in epistolis, hūc tibi adijciamus titulum: Simoni parasito. PAR. Nisi impēsiùs mihi gratificaberis, quā si hoc titulō nobis scripseris, [m] Dioni philosopho. TYC. Quantūuis quidē hac cōpellatione gaudere soleas, mihi parū curæ est. Sed aliud quiddā absurdi considerādum venit. PAR. Quodnam? TYC. Num & hæc in aliarū artium numerō nobis recensenda sit, vt interrogante quopiā cuiusmodi ars sit, respōdeamus, veluti de grammatica aut rhetorica interrogati solemus, parasitica? PAR. Ego verò Tychiade, longè iustius hāc quā profiteor, quā vllā aliā artem dicendam esse contendo. Quòd si tibi iucundū esse auditu, vt opinor fore, sententiā meā explicare non grauabor, quanquam ad hoc non admodum, vt antè dixi, præparatus aut instructus sim.

TYC.

Τυ. ἀ καὶ σμικρὰ ἦ, τοῖ ἀληθέσι διοίσει. Πα. ἴθι δὴ, πρῶτον περὶ τῆς τέχνης, εἴ σοι δοκᾶ, ἥτις ποτ' ἔσα τυγχάνει, τῷ γένει σκοπῶμεν. ἐτοῖ γὰρ ἀπακολουθήσομεν ἂν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπὶ τέχναις, ἅπερ ἄρα ὀρθῶς μετέχοιμεν αὐτῆς. Τυ. τί ποτ' ἔστ' ἄρα τέχνη ὡς ἐπίσασαι; Πα. πάνυ μὲν οὖν. Τυ. μὴ ζῶντα ἄκνει λέγειν αὐτήν, ἅπερ οἶσθα. Πα. τέχνη δέστιν, ὡς ἐγὼ διαμνημονεύω ἀφ' ἑτέρου τινὸς ἀκούσας, σύστημα ἐγκαταλήψεων ἐγγυμνασμένων, πρός τι τέλος εὔχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ. Τυ. ὀρθῶς ἐκεῖνός γε ἀνόντος, οὕτως ἀπεμνημόνευσας. Πα. ἆ δὲ μὴ τέχοι τούτων ἁπάντων παράσιτικὴ, τί ἂν ἄλλο, ἢ καὶ αὐτὴ τέχνη ἄν; Τυ. τέχνη γὰρ ἅπερ ὅτως ἔχοι. Πα. φέρε δή, καθ' ἕκαστον ἐπὶ τοῖς τῆς τέχνης εἴδεσιν ἁρμόζοντα τῇ παρασιτικῇ, εἰ σωθήσεται, σκοπῶμεν, καὶ ὁ περὶ αὐτῆς λόγος ἁπλᾶ

TYC. *Tametsi sint exigua, veritate tamen præcellent.* PAR. *Age, sub initium artem ipsam, quo finitionis genere describatur, ad calculos expendendam reuocemus.* [n] *Ad hunc enim modum speciatim, & alijs artibus pensitandis, assequemur, num & hanc rectè teneamus.* TYC. *Quid ergo ars est, vt compertum habeas?* PAR. *Ars est, vt ego memoria teneo, quodam sapiente viro audito, præceptionum exercitarum comprehensio, ad vnum exiuum vitæ vtilem pertinentium.* TYC. *Rectè sanè illius auditi verba commemimisti.* PAR. *Iam si horum omnium particeps est Parasitica, consentaneum est & hanc nihil aliud quàm artem habendam esse.* TYC. *Ita profectò ars habenda est, si quidem hæc ita se habuerint.* PARAS. *Age iam singillatim ad omnes artis species parasiticam accommodantes, num oratio illi consonet, considerabimus:*

ἀλλὰ μὴ, καθάπερ αἱ νυκτερίδες πρὸς τὸν ἥλιον, τὰς ὄψεις διακρουόμενοι, μὴ σαφῶς ἀφορᾶν ἐθέλωμεν. διὰ τοίνυν ταῦτα καὶ ταύτην, ὥσπερ καὶ πᾶσαν τέχνην, σύστημα ἐγκαταλήψεων πρῶτον μὲν τὸ δοκιμάζειν καὶ διακρίνειν, ὅστις ἄρα ἐπιτήδειος καὶ γόνιμος τρέφειν αὐτὸν, καὶ οὕτω παρασίτῳ ἀρξάμενον, ἵνα ἄμα συνεγχυνοίτο. ἢ τί μὴν ἀργυρογνώμονα τέχνην τινὰ φύσομεν ἔχειν. ἄπερ ἐπίσασθαι διαγινώσκειν τά τε νόθευτα τῶν νομισμάτων, καὶ τὰ μὲν ἧττον δ' ἄνευ τέχνης διακρίνειν τοὺς τε λιθοβόλους τ' ἀνθρώπων, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς, καὶ ταῦτα, ὥσπερ τῶν νομισμάτων, καὶ τῶν ἀνθρώπων φανερῶν ὄντων; αὐτὰ μὲν ἔοικε ταῦτα καὶ ὁ Σοφὸς Εὐριπίδης διαμέμφεσθαι λέγων, Ἀνθρῶν δ' ὅτῳ χρὴ τὸν κακὸν διειδέναι, Οὐδεὶς χαρακτὴρ ἐμπέφυκ' σώματι. ὃ δὴ καὶ μείζων ἡ τῆς παρασίτου τέχνη σίφνιον ἔοικε καὶ τὰ ἕτερα ἄδηλα καὶ ἀφανῆ μᾶλλον

sed non quemadmodum nobile vitiosæ dum pulsantur, ne malignè resonet. Oportet itaq; & hanc quemadmodum omnes artes præceptionum inuentionem in se complecti. Principiò enim præuidere atq; discernere quis aptus & accommodatus sit eum alere: atq; ita facto parasitandi exordio, haudquaquam pœniteat. Aut dicemus argentarios seu numularios artem quandam habere, qua norint adulterina nomismata à probis sagaciter deprehendere: hunc aũt citra artis adminiculũ discernere posse adulterinos homines & probos, præsertim cùm velut nomismata, hominum mores eiusmodi sint, non statim pateant. Eadem hæc & sapiens reprehendit Euripides, dicens:

At quo malus noscendus est mortalibus,
Innatus est nulli character corpori.

Ex quo & multò præclarior Parasiti ars esse ostenditur, qui res ita obscuras, & abditas ma-

gis

ἀφ' τῆς μαντικῆς γνωείσατι, καὶ οἶδε. τὸ δὲ γε ἐπίσασθαι λόγους λέγειν ἐπιτηδείους καὶ πράγματα πράττειν, δι' ὧν οἰκειώσεται τὸν ἐνδεχόμενον ἑαυτῷ τῷ χρήσοντι ἀφελείᾳ, ἆρ' ὑ συνίσως καὶ καταλήψεως ἱερὸν μεγίσης εἶναί σοι δοκεῖ. Tyc. καὶ μάλα. Par. τὸ δὲ γε ἐν τοῖς ἐπάσασιν αὐτοῖς, ὅπως παντὸς ἀπέλθη πλέον ἔχων, καὶ παρασκευὴν ἀοκιμῶν τὸν μὲν τῶν αὐτῶν αὐτῷ ἐκπεμψόμενον τέχνῳ, ἄνευ λιπὲς λόγου καὶ σοφίας πάντως οἴει; Tyc. ἀλλὰ μᾶν. Par. τί δέ, τὸ ἐπίσασθαι τὰς ἀρετὰς καὶ κακίας τῶν ὄψων, καὶ τῶν σιτίων πολυπραγμοσύνῃ, ἀτέχνου τινὸς εἶναί σοι δοκεῖ; καὶ ταῦτα, τὸν γνησιότατον Πλάτωνα ὅτῳ λέγοντα, Τοῦ μέλλοντος εἰσιέναι, μὴ μαγειικοῦ ὄντος, σκώληκος ἐνεργοῦ καὶ λείας. ὅτι γε μὴν ἐκ καταλήψεως μόνον, ἀλλὰ

gis quàm vaticinandi peritia perspicit & cognoscit. Nosse verò sermones proferre accommodos, eaque facere per quæ in familiaritatem adiungitur, quibus semet quàm benevolentissimum suo alumno esse ostensurus sit, nunquid non singularis intelligentiæ, atq; inuentionis vehementissimæ tibi documentũ esse videtur? Tyc. Admodũ. Par. Porrò autẽ in ipsis cõiuijs vt abeat per omnia plus habẽs, eosq; exuperans qui eam artem sua negligentia sibi non parauerunt, an hoc citra rationem & singularem sapientiam Parasitum facere posse arbitraris? Tyc. Nequaquã. Par. Quid autem? nosse obsoniorum ciborumq; virtutes & vitia, num tu rudis & indocti cuiuspiam curiositatem esse existimas? præsertim Platone generosissimo ita dicente: [8] Qui conuiuas epulis acceptaturus est, nec rei coquinariæ scientiam habuerit, eius in adornando conuiuio pertenue est iudicium. Quod autem Parasitica non cognitionem solam,

ἀπὸ συγγυμνασμάτων δεῖν ἡ παρασιτικὴ, μάθοις ἂν ἐνθένδε ῥᾳδίως. ἀλλ' ἢ γὰρ τέχνῶν καταλήψας, ἢ ἡμέρας καὶ νύκτας, ἢ μῆνας ἢ ἐνιαυτὸς πολλάκις ἀσυγγύμναστοι μένουσι, καὶ ὅμως ἐν ἀπόπληκτοι παρὰ τοῖς ἀκίνητοις μένουσι· οὐ δὲ τὸ παρασίτου καταλήψας, ἀπὸ μιᾶς ἡμέρας εἰς τὸ γυμνασίῳ ἀπόπλουσιν ἐμόνον, οἶμαι, πλὴν τέχνῶν, ἀπὸ καὶ αὐτὸν τὸν τεχνίτην τὸ γε μὴν πᾶς τίτθ' ὑχησον τῷ βίῳ, μὴ μανίας εἶη ζητεῖν; ἐγὼ γὰρ τὸ φαγεῖν ἢ πιεῖν οἶδ' ὀλίγου δεῖν τοῦτο ἐν τῷ βίῳ ὄν, οἶδ' ἅμα γε ἄνω τοῦτο ἐστί. Tv. πάνυ μὲν ὄν. Πα. καὶ μὴν οἶδ' τοιοῦτόν τι δεῖν ἡ παρασιτικὴ, οἷον τὸ λάθ', καὶ ἡ ἰσχνὸς, ὥστε τέχνην μὲν μὴ λοκεῖν αὐτὴν, λιώσαμεν δέ τινα τοιαύτην. Tv. ἀληθῆ λέγεις. Πα. ἀπὸ μέντοι οὐδὲ ἀτεχνία ἐστίν· ἡ γὰρ ἀτεχνία οὐδέποτε οὐδὲν λατορθοῖ τῷ λιπτημένῳ. φέρε

sed exercitationem quæ que sibi vendicet, inde perdiscet facilimè, quoniam aliarum artium cognitiones, & dies & noctes, & menses & annos sæpenumerò inexercitatæ permanent, non tamen artes ipsæ apud possidentes depereunt. At verò Parasiti cognitiones nisi quotidie in vsu sint atq; exercitio, perdunt non artem solam, vt opinor, sed ipsum quoq; artificem. Parasiticæ verò vtilitatem ad vnum aliquem vitæ exitum tendentem, vereor ne insaniæ sit perquirere. Ego verò quàm edere & bibere, in vita mortalium nihil inueniò vtilius aut præstantius, & ciꝛca quod vita non potest subsistere. TYCH. Maximè PARAS. Atqui ne eiusmodi quidem res est parasitica, cuiusmodi pulchritudo est, aut fortitudo, vt ars nulla esse videatur, sed quædam vis atq; potètia. TYC. Vera dicis. PARAS. Verùm neque arte caret. t Quod enim arte caret, nullo modo posſidenti est conducibile. Age enim

φῶν, ἢ ἐπιτρέψας σὺ σαυτὸν
ταῦτ' ἐν θαλάττῃ, καὶ χειμῶνι,
μὴ ἐπισάμῳ & ἐυβιρνήτῃ, σω
θήσῃ ἄν; Τυ. οὐχ ὅτῳ. Πα. τί
δέ ποτε, ἢ τῷ μὴ ἔχειν τέ-
χνην, δι' ἣς δυνήσεται σώζειν
ἑαυτόν; Τυ. καὶ μάλα. Πα. ὄν-
τῶν δὲ καὶ παράσιτ& τοῦ δ' πα-
ρασιτικῆς, ἆρα ἐν ᾧ ἀτυχία,
ἐκ ἂν ἐσώζετο; Τυ. ναί. Πα.
ἐκοῦν τέχνῃ σώζεται, ἀτυχίᾳ
δὲ οὔ; Τυ. πάνυ μὲν οὖν. Πα. τέ-
χνη ἄρα ἔστιν, ἡ παρασιτι-
κή. Τυ. τέχνη, ὡς ἔοικε. Πα.
καὶ μὴν ἐυβιρνήτας μὲν ἀγα-
θοὺς, καὶ λιμένος τεχνίτας, ἐκ-
πεσόντας τῶν πλοίων οἶδα
ἐγὼ πολλάκις, καὶ τοὺς μὲν ξυν-
τριβέντας, τοὺς δὲ καὶ πάμ-
παν διαφθαρέντας παρασί-
του δὲ ναυάγιον οὐδὲ εἷς ἔχοι
ποιῆσθαι ἐπέμφ. ἐκοῦν ἐμοὶ
τὸ ἀτυχία ἔστιν ἡ παρασιτι-
κὴ, μᾶλλον δὲ, σύσημα
δέ τι, καὶ ἐκ ἐναταλήψιμον γε
γυμνασμένων, τέχνη δ' ἡμοῦν
δι' ὁμολογεῖται ἡμῖν σύμπ-
φορον. Τυ. ὅδ' ἐκ τούτου ἐκάζω·

enim si tibi ipse nauim in
mari commisisset fluctibus
atque procellis ingruentibus, gubernandi imperito, num euasurus es incolumnis? TYC. Minimè gentium. PAR. Quid tandem obstat? an quòd arte careas, cuius ope te ipse seruare potuisses? TYC. Sanè verò. PAR. Proinde arte seruamur, imperitia verò non item. TYC. Admodum. PAR. Ergo Parasiticâ artem esse constat. TYC. Artem profectò, quantum apparet. PAR. Atque gubernatores quidem præclaros, & aurigas eximios de curru non rarò delapsos esse comperi, ac nonnullos illorum luxatos atque delumbatos, porrò nonnullos prorsus extinctos: cæterùm Parasiti naufragium nullus est qui possit producere. Proindeſi neque abarte remota est Parasitica, neque facultas est aliqua, comprehensio autem præceptionum exercitarum: eandem artem esse hodie nobis fatendum est. TYC. Quantum quidē ex hoc coniecturam facio.

ἀπ' ἐκεῖνο, ὅπερ ἡ ὄρον ἡμῖν τινα γενναῖον ἀφελῶς τῆς παρασιτικῆς. Πα. ὀρθῶς σύνιλογῶν· δοκεῖ δέ μοι ἔτως ἂν μάλιστα διωρίσθαι, παρασιτικὴ δεῖ τέχνη ποτίων καὶ βρωτίων, καὶ τῶν ἀπὸ ταύτα πικτίων. τέλος δ' αὐτῆς τὸ ἡδύ. Τυ. πείρωνί μοι δοκᾶς ἐοικέναι τῷ σιωπῶ τέχνῳ. ἀλλ' ἐκεῖνο σκόπει, μὴ πρὸς ἐνίους τῶν φιλοσόφων μάχη σοι περὶ τὰ τέλους ᾖ. Πα. καὶ μὲν ἀπόχρη γε, εἴπερ ἔστι τὸ αὐτὸ τέλος ἀνδραμονίας καὶ παρασιτικῆς. φανέται δ' ἔτως· ὁ μὲν Ὁμηρος, τὸν τῶ παρασίτου βίον θαυμάζων, ὡς ἄρα μακάριος, καὶ ζηλωτὸς εἴη μόνος· Οὐ γὰρ ἐγωγέ τι, φησὶ, τέλος χερείτερον ἔμμεναι, Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα, Παρὰ δ' αἰθομένοισι πάρεστε μίτου ἐ κρητῆρος ἀφύσσων Οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ ἀπαείρῃ. Sed in hoc tibi vigilandum esse intelligis, vt [u] finē aliquē generosum Parasiticæ nobis attribuas. PAR. Rectè sanè dicis. videtur autē hac finitione potissimùm explicari posse: Parasitica ars est eiborū atq; potuum, & sermonum qui horū conquirendorum gratia dicendi sunt, cuius finis est voluptas. TYC. Videre mihi tuā artem præclarè definîsse. Illud tamen etiam atque etiam cōsidera, ne aduersus philosophos aliquos [x] de fine tibi oriatur pugna atque contentio. PAR. [y] Atqui abundè fusè ficit hunc esse finem & felicitatis, & Parasiticæ: neque aliter apparet. Siquidem Homerus ille sapiens Parasiti vitam admirans tanquam solam beatam atq; felicem, ita inquit:

Haud ego finem vllum
meliorē vlrà arbitror esse,
Quàm si mente omnis populus lætetur ouanti:
Iuxtà autem mensæ sint panē cibiq; repletæ,
Atq; pocillator dulce è cratere falernum
Fundens, distribuat per pocula parua bibendum.

Iam

καὶ ὡς δ' ἱκανῶς ταῦτα θαυμάσαντα μᾶλλον, μᾶλλον τῶν αὐτῷ γνώμων ποιᾶ φανερωτέραν, εἶπε λέγων, Τοῦτό τί μοι δόκιμον ἐνθυμηθῆναι ἔδοξεν. οὐ γὰρ ῥᾴδιον, εἰς ὧν φησίν, ἢ τὸ μακαριστὸν εὐδαίμονα νομίσαι. καὶ μὲν δὴ τῷ τυχόντι ἀνδρὶ πιστεῦσαι τάδε τὰ λόγια, ἀπὸ τοῦ σοφωτάτου τῶν ὅλων. καὶ δι' ἄπορ ἐβάλλετο Ὀδυσσεὺς τὸ κατὰ τὸν Στωϊκὸν ἐπαινέσαι τινός, ἐθαύμαζε ταυτὶ λέγων, ὅτι τὸν Φιλοκτήτην ἀνάγαγεν ἐκ τῆς Λήμνου, ὅτι τὰ Ἴλιον ἐξεπόρθησεν, ὅτι τοὺς Ἕλληνας φόνου λαβέσθαι, ὅτι εἰς Τροίαν εἰσῆλθεν, ἑαυτὸν μαστιγώσας, καὶ καπὰ, καὶ Στωϊκὰ ῥάκη ἐνδύς, ἀλλὰ τάττε ἐκ ἔπι τοῦτο γελοῖον καὶ χαλεπώτερον. ἀπὸ μὲν καὶ ἐν τοῖς τῶν Ἐπικουρείων βίοις γενόμενος αὖθις, παρὰ τῇ Καλυψοῖ, ὅτι αὐτοῖς ἐπῆρχεν ἐν ἀργίᾳ τι βιοῦσθαι, καὶ τρυφᾶν, καὶ βιᾶν τὸν Ατ-

Iam quasi parùm cumulatè hæc admiraretur, sententiam suam longè pleniorem apertioremq; hisce verbis facit, perfestiùs subjiciens:

Hic finis nobis pulcherrimus esse videtur.

Haud aliud ex jis, beatum ac felix, quàm parasitari existimans. Z *Sedenim hæc verba non cuilibet è vulgo attribuit, verùm omnium sapientissimo. Et sanè si Ulyssi fuisset in animo Stoicos secuto laudare finem virtutem, potuisset illud dicere quando* A *Philoctetem ex Lemno adduxit, quando Troiam subuertit, quando* B *Græcos fugam adornantes compescuit atque detinuit, quando Troiam ingressus est, se ipse* C *indecoris vulneribus flagellatum efficiens, ac sordido & planè Stoico indumento amictus. At tunc humanus pulcherrimi finis nusquam commeminit. Cæterùm ne tunc quidem cùm in Epicureorum vita constitutus apud venustissimam Calypso versaretur, illique liceret in otio voluptuosè & molliter viuere, ac in omnibus deliciis Atlantidis*

λαντ& θοιατίρα, κὴ λινᾶρ πάσας τὰς λάας λινύσας, ὃ δὴ ποτὲ ἔπι τοῦτο τὸ τίλ& καλλίστρον, ἀπὸ τὸν τῶν παρασίτων βίον. ἐκαλοῦντο δὲ φωτυμόντοι, οἱ παράσιτοι τότε. πῶς ὄν λέγω; πάλιν γὰρ ἄξιον ἀναμνησθῆναι τῶν ἐπῶν. ἐδή γὰρ οἶόν τι ἀπέβαν αὐτῶ, μὴ ποπάκις λεγομένων, Δαιτυμόνες κατήμθοι ἐξείης. κὴ, Παραπλήσιοι φάσιν εἶσι κὴ ἐριῶν. ὅ γε μὲν Ἐπίκυρ& σφόδρα ἀναισχύντως ὑφιλόμθ& τὸ τ παρασιτικῆς τίλ&, τῆς ἐκ αὐτὸν εὐθυμονίας τέλος αὐτὸ ποιεῖ. κὴ ὅτι κλοπὴ τὸ πρᾶγμά ὅτι, κὴ ὐδὲν Ἐπικύρω. μέλει τὸ ἐκεῖν, ἀπὸ ὧν παρασίτω, ὅτι τὰ μάθοις ἄν. ἴσως ἡδὺ μὲν τὸ κόν, πρῶτον μὲν, τὸ τῆς σαρκὸς ἀόκλητον, ἔπειτα τὸ μὴ θορύβ& κὴ ταραχῆς πλὴν ψυχλὶν ἐμπιπλᾶσθαι. τότων τοίνυν ὁ μὲν παράσιτ& ἐπιτίρα τυγχάνει, ὁ δὲ Ἐπικύρ&

lantidis lectum confendere, neq; non rebus quas animi libido ferebat, indulgere: illius pulcherrimi finis memor eſt, ſed cùm apud Phæacas paraſitum ageret. Vocabantur autem nunc temporis paraſiti Dætymones. Quomodo enim dicit? Dignum enim eſt vt iterum atque iterum ſuauiſſimorum verſiculorum recordaremur. neque enim ad ſatietatem audiri poſſunt, niſi ſæpiùs repetantur:

Dætymones ſedeant ex ordine.

Et:

Iuxta menſæ adſint epulis & carne repletæ.

D Porrò Epicurus nimiùm impudenter hunc finem detractum paraſitiæ, ad felicitatem ſuam detorſit. Quòd autem hæc res non abſit à furto, quódque Epicuro voluptas nihil curæ ſit, ſed paraſito, ita potes colligere. Ego voluptatem exiſtimo primùm tranquillum ſtatũ corporis: deinde neq; mentem vlla perturbatione aut moleſta cura, onerari. Horum vtrunque paraſitus aſſequitur, Epicurus

κῆρας ἐᾷ θατέρῳ. ὁ γὰρ ἑτέρου περὶ σχήματος γῆς, καὶ λόγους ἀπορίας καὶ μυρίους ἄλλους, καὶ διαστήματα, καὶ πρὸς τῶν στοιχείων, καὶ περὶ τῶν θείων ἅττα ἐστὶν, ἅττα οὐκ ἐστὶ, καὶ περὶ αὐτῶν τίνους ἀεὶ ποιουμένου, καὶ διαφερόμενος πρός τινας, οὐ μόνον ἐν ἀνθρωπίναις, ἀλλὰ καὶ ἐν θείαις μετὰ ὀχλήσεως. ὁ δὲ παράσιτος, πάντα ἀλλως ἔχειν οἰόμενος, καὶ πιπτούσης μὲ ἄμοιρος τούτων ἔχειν ἀμέριμνον, ἢ ἔχει, μετὰ ποικίλης ἀδείας καὶ γαλήνης ἀλύπου αὐτῷ τοιούτῳ παρῳχλοῦντος, ἰῶται, καὶ ἀποκάτω ὕπνος, ἀφικνεῖται τὸς πόδας καὶ τὰς χεῖρας, ὥσπερ Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τῆς σχεδίας ἀπλοίῳ οἴκαδε, καὶ μὲν ἐκεῖ κατὰ ταῦτα μόνον ἐᾷ πεσόντα τὸ ἀδὺ τῷ Ἐπικούρῳ, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα. ὁ γὰρ Ἐπίκουρος οὗτος, ὅστις ποτὲ ἦν ὁ σοφὸς, ἤτοι φαγεῖν

curus autem ne alterutrius quidem sit particeps. Etenim cùm curiosè satis de habitu terræ, de infinitis mundis, de magnitudine Solis, atq; distantijs, de primis elementis atq; etiam de dijs, siue sint siue non sint, deque ipso fine perusiigans, nunquam non digladiari soleat semper cũ aliquibus contentiosè dissidens: non humanis solùm sed & mundanis vexationibus atteritur atque consumitur. At parasitus horum omnium securus, omnia bene se habere existimans, credensq; hæc meliori loco esse non posse quàm sint, cum multa securitate & animi tranquillitate, nullo istiusmodi nugarum scrupulo illi facessente negocium, edit suauissimè, ac dormit supinus, & porrectis & manibus & pedibus quemadmodum Vlysses rate ad patriam nauigans. Atqui non propter illa tantùm nulla in re Epicurus voluptatis potitor, sed etiam propter hæc. Quippe Epicurus ille quicunque tandem fuerit ille sapiens, aut habet quod

ἐᾶν ἔχειν, ἢ οὔ. ἐὰν μὲν οὖν ἔχῃ, οὐχ οὕτως ἀθλίως ζήσεται, ἀλλ' ἐπὶ βίου. ἐὰν δὲ ἔχῃ, ἀπὸ παρ' ἑαυτοῦ, ἀπὸ παρὰ ἄλλου. ἐὰν μὲν οὖν παρ' ἄλλου τὸ φαγεῖν ἔχῃ, παράσιτός ἐστι, καὶ οὐχ ὡς λίαν· ἐὰν δὲ παρ' ἑαυτοῦ, οὐκ ἀθλίως ζήσεται. TYC. πῶς οὐκ ἀθλίως; PAR. ἐὰν γὰρ ἔχοι τὸ φαγεῖν παρ' ἑαυτοῦ, πολλὰ τοί, ὦ Τυχιάδη, ὥστοιοῦτο βίῳ παραπολουθεῖν ἀνάγκη, καὶ ἅττα θρέμματα πόσα λέγω τὸν μέλλοντα βιώσεσθαι καλῶς ἡδονῶν, τὰς ἐγγινομένας ὀρέξεις ἁπάσας ἀναπληρῶσαι, ἢ τί φής; TYC. ἐμοὶ δοκεῖ. PAR. ὀκνεῖν ὦν μὴ συχνὰ κεκτημένῳ ἅπασι τούτοις παρίσχειν, τῷ ὀλίγα κεκτῆσθαι, ἐπίτηδες ὥστε πᾶσιν ὀλίγοις ἀρκεῖν, ἂν σοφὸς γένοιτο, ἐπὶ ἐφικνοῖτο τέλους, λέγω δὲ τοῦ ἀβλαβοῦς. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τὸ πλέσιον, ὁ παρὰ τὴν οὐσίαν ἀφθόνως τοῖς ἐπιθυμίαις

quod edat, aut non. Sinon, ille quidem voluptuosè viuet minimè: imò ne viuet quidē. Sin aūt habuerit, habebit aut à seipso, aut ab alio. Itaq; si ab alio quod edat habuerit, parasitus est & ille, & non ita quem je superbè venditat. Sin à seipso, voluptuosè non viuet. TYC. *Quomodo verò non voluptuosè?* PAR. *Si enim suppetiuerit illi apud seipsum victus copia multa, ô Tychiade, eiusmodi vitam consequi necesse est. Vide verò qualia: oportet enim eum qui voluptate dulcè molliter & delicatè victurus est omnibus incidentibus cupiditatibus abundè indulgere. Aut quid tu ais?* TYC. *Et mihi idem videtur.* PAR. *Proinde ei qui rei familiari ampliter instructus est, fortasse vnde libidinem suam expleat, non ægrè suppetet: atqui æstiuè atque tenuiter munitus erit opibus, illi harum rerum potiundi nulla supererit copia. Itaque si pauper fuerit Epicurus, sapiens esse non potest, neque vnquam voluptatis finem sibi propositum consequetur. Sed ne dines quidem copiosæ pecuniæ dominus, cui per facultates suas cupiditatibus*

ἡδίως χορηγῶν, ἀνωίστατα τὴν ἐφικνεῖσθαι τί δή ποτε; ὅτι πᾶσα ἀνάγκη, ἢ ἀναίσχυντα τὰ ἑαυτῆ προσῆκα περιπίπτειν ἀηδίαις. τῆδε μὲν, ὦ μωγέρω καπῶς σκανάσαντι τὸ ὄψον μαχόμενον, ἢ ἃ μὲν μάχοιτο, φαῦλα παρὰ τοῦτο ἐσόμενα τὰ ὄψα, καὶ τῇ κόλικι ὑστερῶν· τοῦτο δὲ, ὦ οἰκονομοῦντι τὰ καλὰ τῷ νικᾶν, ἢ μὴ καλῶς οἰκονομοῦν, μαχόμενον. ἢ οὐχ οὕτω; Tv. νὴ Δία καμοὶ δοκεῖ Πα. ὦ μὴ Ἐπικούρω πάντα ξυμβαίνειν ἀκὸς, ὥστε ἀδιάφορον τοῦ ζῆν τὸ τίνος· ὦ δὲ παρασίτῳ ἔτι μάγειρός ἐστιν, ὃν καλλιπλοῦν, οὔτε ἀγρὸς, οὔτε οἰκονόμος, οὔτε ἀργύριον· ὑπὲρ ὧν ἀφειδῶς μὲν ἀχθεσθαι, καὶ πάντα ἔχειν, ὅσα καὶ φάγοι, καὶ πίοι μόνον· οὔτε ὑπὸ μεθύοντος, ὧν ἐκείνους ἀνάγκη, ἐνοχλούμενον. tatibus prolixè suppeditare atque inferuire promptum est, præfixum voluptatis finem nanciscetur. Quid ita tandem? Propterea quòd necesse sit eum qui sumptum de suo fecerit, in multas atque adeò odiosas illabi molestias. Iam enim illi cum coco rixandum erit, quòd parum opiparè atque apparatè edulia adornauerit. Aut si citra rixam coci negligentiam dissimulanter habuerit, tum ferculis incondítis, & minimè delicatis vescitur, ac per hoc speratа voluptate priuatur. Aut iam illi cum domus præfecto rem familiarem indiligenter accurante diligandum est. An verò hæc ita se non habent? Tyc. per Iouem idem quoque mihi videtur. Paras. Hæc ergo omnia vt Epicuro accidant necesse est. itaque nunquam voluptatis fine miser ille potietur. At verò parasito neque cocus est vllus, cui propter incuriam iraſceretur, neque ager, neque villicus, neque argentum, quorum nomine famuli excusationem perferens doleret: & tamen omnia habet, vt edat & bibat, soli illi nulla re existente qua vt Epicurus perturbaretur.

Iam

ἀπ' ὀτι μὴ τίχνη ὄν ὁ παρασιτικὴ, μᾶλλον τέτων, καὶ τῶν ἄλλων ἱκανῶς δεδήλωται· λοιπὸν ὅτι καὶ ἀείσηι. λαμπρόν, καὶ τῶτο οὐκ ἄπαλως, ἀλλὰ πρῶτον μὲν, ὅτι κοινὴ πασῶν διαφέρει τῶν τίχνων, ἔπα, ὅτι καὶ ἰδίᾳ ἑκάσης κοινὴ μὲν ἅπασῶν ἄνω διαφέρει· πάσης γὰρ τίχνης ἀνάγκη, πόδας μάθησιν, πόνον, φόβον, πληγὰς, ἄπερ ἐν ἔστιν ὅσων ἐκ ἂν ἀπαξιώσαις τῶν δι' ἐμὲ τίχνων, ὡς ἔοικε, μόνων ἕξεσι μαθεῖν ἄνευ πόνε. τίς γὰρ ἀεὶ πώποτε ἀπῆλθε διδασκαλεῖον, ὥσπερ τινὰς ἐκ Ἅιδε διδασκαλείων ὀρῶμεν; τίς δ' ἐπὶ δεῖπνον ἀπιὼν, ὥφθη ἄνθρωπος, ὥσπερ οἱ ἐς διδασκαλεῖα φοιτῶντες; καὶ μᾶλλον ἡ ἧκιστα παράσιτος, ἐπὶ δεῖπνον ὡρμηκὼς ἐπὶ δεῖπνον ἔρχεται, μάλιστα ἐπιθυμῶν τῆς τίχνης. οἱ δὲ τὰς ἄλλας τίχνας μανθάνοντες, μισοῦσιν αὐτὰς, ὥστε

Iam quòd ars sit parasitica, & ex his iam dictis, atq; aliis satis superq; ostensum est: Reliquū est, vt planū faciā quàm sit etiā omnium optima: & hoc quidē non simpliciter, sed primùm declarabo quàm communiter omnes alias artes & sua anteire soleat præstantia: deinde quàm etiā priuatim præcellat cæteras. Communiter ad hunc modum præstat aliis. Etenim vniuscuiusque artis studium, discendi adducere laborem, timorem ac verbera necesse est, quæ qui non deprecetur, nullus vnquam inuentus est. Hanc verò artem cuius ergo professor sum solam, vt videtur, licet sine labore perdiscere. Quis enim vnquam à conuiuio flēs digressus est, veluti quosdam videmus pueruli à præceptoribus discedere? Quis proficiscens ad conuiuium, vnquam tristis atque seuerus conspectus est, quemadmodum illi qui ludos literarios frequentare solent? Atqui parasitus sua sponte, atque adeò volens ad cœnam vadit, artis consequendæ omnium cupidissimus. Cæteri verò qui aliis artibus perdiscendis nauant operam, easdem prosequuntur

ἔνιοι δὲ αὐτὰς ἀφανίζουσι. τί δέ, οὐ μικρὰν ἐννοεῖσθαί σε δεῖ, ὅτι καὶ τοὺς ἐν ἐκείναις ταῖς τέχναις πεπονηκότας, οἱ πατέρες καὶ μητέρες τούτοις τιμῶσι μάλιστα, οἷς μισθὸν ἡμέραν καὶ τὸν παράσιτον, μάλιστα νὴ Δία ἐγγράψαντὸ πᾶσι λέγουσι, πότε αὔριον φαγεῖν· οὐκ ἐγράψω ὀρθῶς, μὰ Δία, ἔτι τὸ πρᾶγμα καὶ ἔντιμον, καὶ ἐντιμοτέρα μέχρι φαίνεται. καὶ μὴν ἃ ἅπαντα τέχναι τὸ ὕστερον ζητοῦσιν ἔχουσι, μετὰ τὸ μαθεῖν καὶ τοὺς καρποὺς εὐθέως ἀπολαμβάνουσι· ποικοὶ γάρ, καὶ ὀρθοὶ καὶ οἰμωγὴ εἰς αὐτό. ἡ δὲ παρασιτικὴ, μόνη τῶν ἁπάντων, ἀνθ' ὧν ἀφελοῦσα τῆς τέχνης ἐν αὐτῷ τῷ μανθάνειν, καὶ ἅμα τε ἄρχεται, καὶ ἐν τέλει ἐστίν. ἃ μὲν γοῦν τῶν ἄλλων τεχνῶν, ἔστιν ὅτε, ἀλλὰ πᾶσαι, ἐπὶ μόνῳ τῷ προφῷ

quuntur odio, ita vt nonnulli aufugientes, artes suas summa detestatione repudient. Et cur non hoc quoq; considerandum tibi venit, quòd eos qui in alijs artibus fecissent aliquod operæpretium, parentes his potissimùm honorare solent, quibus parasitum quotidie cohonestant? Elegantes, ita me Dij ament, inquiunt, puer pinxit literas, date illi quod edat. Malignas literarum notas descripsit, nihil date illi. Adeò res & honore pensanda, & supplicio pumenda esse videtur. Quin etiam cum cæteris artibus ita comparatum est, vt primum hoc posterius habeant, postquam iam K multo sudore paratæ sunt, dulcem & expetitum voluptatis fructum submministrant suis cultoribus. ad quam rem multa est via, nec mirùs aspera. Cæterũ sola ex omnibus parasitica statim initiò inter discendum arte sua fruitur, ac simul atque incepta fuerit, quantocyùs est in quæstu. Præterea reliquæ artes non saltem aliquæ, sed omnes simul, tantùm victus conquirendi gratia inuentæ

φιλὺ γιγόνασιν· ὁ δὲ παράσιτος, ὡδὶς ἔχει πρὸς φιλὺ ἅμα τῷ ἄρξασθαι τῆς τέχνης. ἢ οὐκ ἐννοεῖς, ὅτι ὁ μὲν γεωργὸς γεωργεῖ, ἵ τοῦ γεωργεῖν ἕνεκα; καὶ ὁ τέκτων τεκταίνεται, ἵ τοῦ τεκταίνεσθαι ἕνεκα; ὁ δὲ παράσιτος οὐχ ἕτερον μέν τοι ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἔργον ὅπερ αὐτοῦ, καὶ οὗ ἕνεκα γίγνεται, καὶ μάλιστα. σκοπεῖ δὲ ὅτιν ὅστις ἐπίσταται, ὅτι οἱ μὲν τὰς λοιπὰς τέχνας ἐργαζόμενοι, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ταλαιπωροῦσι, μίαν δ', ἢ δύο μόνας τοῦ μηνὸς ἡμέρας ἱερὰς ἄγουσι καὶ ἀπόλαυσιν τὰς μὲν, δι' ἔτους, τὰς δ' ἐμμήνους ἑορτὰς ἅπαντες, καὶ ἀφροντιστοῦσι λέγοντα τότε· ὁ δὲ παράσιτος τοῦ μιᾶς τὰς τριάκοντ' ἡμέρας ἱερὰς ἄγει. πᾶσαι γὰρ λογίζουσιν αὐτῷ δεῖν τῶν θεῶν ἕτι οἱ μὲν βαλόμενοι τὰς ἅπαντας τέχνας καταρῶνται, ὀλιγοσιτίαις καὶ

sunt; at parasito actutùm parata est alimentorum felix copia, simulatque artem exorsus fuerit. An verò non animaduertis agricolam agros colere non colendi gratia, & fabrum fabricare non fabricandi gratia? At parasitus nihil sectatur aliud, sed hoc ipsum quod illius negotium est. & cuius gratia ei negotio intentus est. At hæc cui obscura sint, neminem esse arbitror, quòd ij qui reliquarum artium exercendo tractant commercia, per omne tempus afflicti laboribus viuunt ærumnosè atque infeliciter, ac vix vnum atque alterum diem festum per mensem agunt, propterea quòd ciuitates aliis quidem per annum, aliis per mensem indicta solennitate dies festos agere soleant, & tunc animo remissiore lætari dicuntur: at parasitus ferè singulos semper triginta dies agit in ocio. Omnes enim dies illi videntur sacri deorum numinibus. Prætereà quibus consilium aut animus est, reliquis vti artibus cum aliqua laude & existimatione,

illi

ἢ ὀλιγοποσίαις χρῆσθαι, καὶ βάπτεσθαι τοῖς νοσοῦσιν πολυπο-σίαις δὲ καὶ πολυσιτίαις ἐκτε-θραμμένον μανθά-νειν. καὶ ἃ μὲν ἄπαντες τέχναι, χωρὶς ὀργάνων εὐδαιμῶς ὧν ἐκπεμφύσῃ ὑπερτέρᾳ δωσάν-των· οὔτε γὰρ αὐλεῖν ἔνι χω-ρὶς αὐλοῦ, οὔτε ψάλλειν ἄνευ λύρας, οὔτε ἱππάσασθαι χω-ρὶς ἵππου. αὐτὴ δ' ἅτ' ἐστὶν ἀγαθὴ, καὶ οὐ βαρεῖα ὦν τέχνη, ἂν καὶ ὑπάρχειν μη-δὲν ἔχοντι ὅπλον, χρῆσθαι αὐ-τῇ. καὶ ὡς ἔοικε, τὰς ἄπαν-τας τέχνας μανθάνομεν, μισθὸν διδόντες, τοῦτο δὲ, λαμ-βάνοντες. ἔστι τῶν μὲν ἄπαν-των τέχνων ἐσθ' οἱ διδάσκαλοι τι-νες· τῆς δὲ παρασιτικῆς ἐδ' ἂν ὅστις εἴη ποιητικὴ, κατὰ Σω-κράτη, καὶ αὕτη τινὶ μοίρᾳ παραγίγνεται. ἐκεῖνο δὲ σκό-πει, ὅτι τὰς μὲν ἄλλας τέ-χνας

illi tenui frugali & victu & potu vtantur necesse est, tanquam qui morbis decumbunt impliciti. Nam qui victu paulò copiosiore, potu-que largiore semet inuitat & oblectat, ille studio mi-nimè est accommodus. Accedit his, quòd reliquæ artes sine instrumentis, magistro suo nihil fructus afferre possunt. Neque enim citra tibiam tibia canere, neque citra lyram psallere, nec que absque equo equitare quisquam potest. Porrò hæc vsque adeò bona est, ac dò que non onerosa artificii, vt omnibus etiam instrumentis carenti, tamen victum largè suppeditet, eáque commodissimè vti possit. Et sicut videmus, aliæ artes perdiscentes, magistris mercedem persoluimus: hanc autem discentes, præmium accipimus. Præterea aliarum artium omnium sunt doctores quidam & professores: cæterùm qui parasiticam tradat aut doceat, nullus est: sed quemadmodum Ἡ ποίησις iuxta Socratem, & ipsa quidem fato quodam accedit. Quinetiam illud apud animum tuum expendito, quòd alias artes

χνας ὁδοιπορῶν ἢ πλέοντας ὁ λιμὸς ἀπαράλυτος, ταύτην δὲ οὐ χρὴ ἐν ὁδῷ, οὐδὲ πλέοντι. Τυχ. πάνυ μὲν οὖν. Παρ. καὶ μήν τοι, ὦ Τυχιάδη, αἱ μὲν ἄλλαι τέχναι λοιποῦσί μοι τοῦτο ἐπιθυμεῖν, αὐτῆς δὲ ὠφελείας ἐτέρας. Τυχ. τί δή, ἐχ οἱ τὰ ἀλότρια λαμβάνοντες ἀδικεῖν δοκοῦσι; Παρ. πῶς γὰρ οὔ; Τυχ. πῶς οὖν ὁ Παράσιτος τὰ ἀλότρια λαμβάνων, οὐκ ἀδικεῖ μόνος; Παρ. οὐκ ἔχω λέγειν, καὶ μὴν τῶν ἄλλων τεχνῶν οὐ μόνον, φασὶ καὶ τινὲς καὶ ἀντιλέγουσι, τῆς δὲ παρασιτικῆς οὐδὲ ἀρχὴ πάνυ γνωσθῆναι τις. τὸ γὰρ θρυλλούμενον τοῦτο τῆς φιλίας ὄνομα, οὐκ ἄλλό τι ἐστὶν, ἢ ἀρχὴ παρασιτικῆς. Τυχ. πῶς λέγεις; Παρ. ὅτι οὐδεὶς ἐχθρὸν, ἢ ἀγνῶτα ἄνθρωπον, ἀπ' οὐδεμιᾶς μετρίως, ἐπὶ δεῖπνον καλεῖ, ἀλλὰ φίλον πρότερον, οἶμαι. τοῦτο γοῦν εἶναι πρότερον, οἶμαι. τοῦτο γοῦν εἶναι

aut iter facientes, aut nauigantes exercere nequeamus, hac verò vti licet & in itinere, & inter nauigandum. TYCH. Admodum profectò. PAR. Atqui, ô Tychiade, reliquæ artes omnes huius opem mihi desiderare videntur, hæc verò nullius alterius egens est adminiculo. TYCH. Quid autem? nónne qui alienas res accipiunt, tibi iniustè agere videntur? PAR. Et quî non? TYCH. Quomodo ergo parasitus aliena accipiens, solus extra iniusti noxiam habendus est? PAR. Huius quæstionis causam tibi non possum reddere: verùm aliarum artium principia plerunque sunt vilia atque simplicia, parasiticæ autem principium admodum generosum & illustre est. Etenim omnibus modis iactatum ac tritum illud amicitiæ nomen, non inueneris aliud quàm parasiticæ esse auspicium. TYCH. Quomodo dicis? PAR. Quoniam nemo inimicum aut ignotũ hominem, sed ne mediocriter quidem familiarem ad cœnam vocat: sed necessarium est, vt antè cum illo amicitiam

γνώσῃ φίλον ἵνα λοιναν ήσῃ, σπουδῶν πρὸ τραπέζης, καὶ τῶν τῆς τέχνης ταύτης μυστηρίων. ἐγὼ γοῦν πολλάκις ἤκουσα τινῶν λεγόντων, ὡς ἄρα τὸν φίλον, ὅστις ἐβέβρωκεν, οὐδ' ἔπινεν μεθ' ἡμῶν, ὡς δικαίως τὸν συμπίνοντα καὶ συνεσθίοντα, μόνον πιστὸν ἡγεμόνων φίλον. ὅτι γε μὴν ἡ βασιλικωτάτη τῶν τεχνῶν δεῖται αὐτῆς, μηδενὶ δοκεῖ ἄρα πω ἐν ζοῦσιν ἔχ ἥκιστα. τὰς μὲν γὰρ λοιπὰς τέχνας οὐ μόνον λιχνοπαθοῦντες, καὶ ἐκθρωῶντες, ἀλλὰ νὴ Δία λαβόμενοι, καὶ ἐσῶντες ἐργάζονται, ὥσπερ ἀμέλει δῆλοι τῶν τεχνῶν. ὁ δὲ παράσιτος μισθαρχεῖσθαι τὴν αὐλητέχνην, ὡς βασιλεὺς καταπέμψας. ἵνα μὲν γὰρ τί δεῖ λέγειν περὶ τῆς ἀθαυμονίας αὐτῆς, ὅτι δὲ μόνος κατὰ τὸ σοφὸν Ὅμηρον, ἔστι φυτοῦ χερσὶ φῦλον, ἔστι ἀρότοι, ἀλλὰ τὰ ἄσπαρτα, καὶ τὰ ἀνήροτα πάντα νέμεται.

gitiam contraxerit, quàm eum libationis & mensæ participem fecerit, atque ad huius artis mysteria admiserit. Audiui ego sæpenumerò dicentes quospiam: Cuiusmodi ille amicus est, qui neque edit neque bibit vnquam nobiscum? quasi cum quì vnà cibum capiat atque combibat, solum fidum amicum esse existiment. Quòd autem ars sit omnium præstantissima, inde facillimè poteris cognoscere. Etenim artes reliquas non tantùm grauiter laborantes, & sudore perfluentes, sed per Iouem sedentes aut stantes exercent, quasi artibus seruiliter mancipati sint: at parasitus veluti addicto mancipio sua arte vtitur, velutirex accumbens, ocioque ab animo. Illa autem quorsum recensere attinet, certissima felicitatis parasiticæ documenta, quòd solus iuxta sapientem Homerum, neque vllam M plantam inserit manibus, neque terram versat aratro, sed citra arationem, citráq; sementem omnia parasitando consequitur?

καὶ μιλὺ ῥήτορά τι καὶ γεωμέτρην, καὶ χαλκέα ἢ ἄλλο ὁντινοῦν τοιοῦτον ἐμαυτῷ συζεῦξαι τὸν τέχνην ἐργάσασθαι, ἐάν τε πονηρὸς, ἐάν τε καὶ μηδὲν ἧττον παρασιτῆσαι δυνήσεται· ἢ μηδὲ μισθὸν ἀποδώσειν, ἢ μηδὲ ὀφείλειν, ἢ πονηρός. Τυχ. παπαί, οἷον χρῆμα ἀναφαίνῃ τὸν παρασιτικόν· ὥστε καὶ αὐτὸς ἤδη βούλεσθαι δοκῶ μοι παράσιτος ἄνωθεν γενέσθαι. Παρ. ὡς μὲν τοίνυν ἁπάντων ἀμφίρροπα, δεδήλωκά μοι δοκῶ φέρε δὴ, ὡς καὶ κατ' ἰδίαν ἑκάστης ἀμφίρροπα σκοπῶμεν. τὸ μὲν δὴ τοῖς βαναύσοις τέχνας παραβάλλειν αὐτὸν ἀνόητόν ἐστι, καὶ μάλιστα πᾶσι καταφανὲς τὸ ἀξίωμα τῆς τέχνης. ὅτι γὲ μὴν τῶν μεγίστων καὶ κάλλιστων τεχνῶν ἀμφίρροπα, δοκεῖ μοι. ὁμολογίσεται δέ που πάντων, τὸν τε ῥητορικὸν καὶ τὸν φιλοσοφίαν, ἃς ἁπάσας γενναιότητα, καὶ ἐπι-

Præterea thori aut mathematico, aut fabro ærario nihil obstare video quò minùs artem suâ exerceat, etiâ si improbus fuerit aut morio: porrò autem parasitum agere nemo potest, qui aut stultus fuerit, aut improbis moribus. TYCH. *Papæ: cuiusmodi rem ostendisti esse parasiticam? Itaque & me iam ea inuasit libido, vt parasitus esse cupiam pro eo qui nunc in præsentiarum.* PAR. *Itaq; quemadmodum omnibus aliis artibus potior sit parasitica cõmuniter, abundè mihi demonstratum esse opinor: O age nunc deinceps quomodo priuatim quoq; excellat singulas, considerabimus, Vt autem hanc cum mechanicis aut manuarijs arbitibus conferam, ineptum mihi esse videtur, aut potiùs eius qui huiusce artis dignitatem indignis modis subuerteret. Sed illud potiùs, quomodo maximas atque pulcherrimas sua præstantia exuperet, demonstrandum est. Est autem inconfesso apud omnes, rhetoricam atque philosophiam cæteris longè celebriores haberi, quas plerique*

ἰσισήμας ἀπροφαίνουσαί τι-νὰς ἐπαθλον γοιῶν καὶ τούτων ἀπροάξαμι τὴν παρασιτικὴν πολὺ λιαζοῦσαν, σχολῇ μηδενότι τῶν ἄλλων τυχοῦσαν λόξα πορφυρᾶτη, καθάπερ ἡ Ναυσικάα τῶν θεραπαινίδων. Κοινῇ μὲν οὖν ἀμφοῖν ἀπροφέρειν, καὶ τῆς ῥητορικῆς καὶ τῆς φιλοσοφίας, πρῶτον κατὰ τὴν ὑπόστασιν· ἡ μὲν γὰρ ὑφίστηκεν, ἡ δὲ οὔ. ὅτι γὰρ καὶ τὴν ῥητορικὴν, ἔν τι καὶ τὸ αὐτὸ νομίζομεν, ἀλλ' οἱ μὲν τέχνην, οἱ δὲ τἐναντίον, ἀτεχνίαν, ἄλλοι δὲ κακοτεχνίαν ἄλλοι δὲ ἄλλό τι, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν φιλοσοφίαν, κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ ὡσαύτως ἔχουσιν. ἑτέρως μὲν γὰρ Ἐπικούρῳ δοκεῖ τὰ πράγματα ἔχειν, ἑτέρως δὲ τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἑτέρως δὲ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας, ἑτέρως δὲ τοῖς ἀπὸ τοῦ Περιπάτου, καὶ ἁπλῶς, ἀλλ' ἄλλοι ἄλλοι

plerique propter generositatem atque cognitionem omnibus anteponunt. Proinde posteaquam ostendero & his longè potiorem esse parasiticam, satis constabit eandem quoque cæteris artibus vniuersis longè lateq; præstare, veluti Nausicaa corporis venustate atque proceritate omnes præcellebat famulas. Equidem communiter vtraque excellenter anteit, & rhetoricam, & philosophiam: P primùm quantum attinet ad artis substantiam. Illa enim subsistit, hæc verò minimé. Neque enim de rhetorica eadem omnium est sententia, neque eandem idem omnes esse sentimus, sed nonnullis ars esse videtur, nonnullis ab arte seiuncta. Q Plerique etiam praestantiam quandam artis seu impostura esse existimant, alij, aliud. Haud alia est hominum R de philosophia disputantium opinio. Aliter enim Epicuro res philosophicæ habere videntur, aliter Stoicis, aliter Academicis, secus quoque Peripateticis. Et quid multis opus est? Omninò alius aliam

ἀξιοῖ τὴν φιλοσοφίαν ἕνα-
κοὴ μίαν γενναῖν, ὅτι οἱ αὐ-
τοὶ γνώμης ἁπάντων εἰσίν, ὅτι
αὐτῶν ἡ τέχνη μία φαίνεται.
ἐξ ὧν δηλονότι τεκμαίρεσθαι
ἐστὶ πάντα ἀρχὴν γάρ φη-
σι μίαν τέχνην, ἧς οὐκ
ἔστιν ἀπόστασις. ἐπὶ τί δὴ πο-
τε ἀριθμητικὴ μὲν μία ἐστὶν,
κοὴ ἡ αὐτὴ, κοὴ δὶς δύο, πα-
ρά γε ἡμῖν, κοὴ παρὰ Πέρ-
σαις τέσσαρά ἐστι, κοὴ συμ-
φωνεῖ ταῦτα κοὴ παρὰ Ἕλ-
λησι κοὴ Βαρβάροις; φιλοσο-
φίας δὲ πολλὰς κοὴ διαφόρους
ὁρῶμεν, κοὴ ὅτι τὰς ἀρχὰς, ἢ
τε τὰ τέλη συμφωνα πᾶσιν;
Τυχ. ἀληθῆ λέγεις, μίαν μὲν
γὰρ τὴν φιλοσοφίαν ἔνιοι
λέγουσιν, αὐτοὶ δὲ αὐτὰς ποιοῦ-
σι πολλάς. Παρ. κοὴ μὴν τὰς
μὲν ἄλλας τέχνας, εἰ καί τι
καλὰ ταύτας ἀσύμφωνον ἔν
τῷ παρέλθοι τις, συγγνώμης
ἀξιώσας, ἐπὶ μέσαις δοκοῦ-
σι, κοὴ οὐ καταλύσας αὐτῶν

οὐκ

rem philosophiam esse con-
tendit, & comminiscitur:
& ad hunc vsque diem ne-
que illi suam obtinent sen-
tentiam, neque ars illorum
vna esse videtur. Ex quibus
omnibus hanc mihi conie-
cturam facere licet, quòd
statim sub initium illam ar-
tem esse negem, cuius nulla
est substantia: quoniam cur
tandem arithmeticam vnam
esse videmus, quàm quòd bis
duo & apud nos & apud
Persas sint quatuor, nec dis-
crepant hæc neque apud
Græcos, neque apud Bar-
baros? At philosophias va-
rias atque multiplices esse
videmus, præterea neque fi-
nes, neque principia illa-
rum concordare. TYCH.
Vera dicis. Etenim vnam
philosophiam esse asseue-
ranter affirmant, ipsi verò
multarum sunt authores.
PARAS. Atqui in reliquis
artibus, quanquam nonnihil
discreparet, quispiam verò progressus illud ignoscendum esse
contenderet, propterea quòd alioqui perfectæ essent, earúm-
que cognitiones non forent ambiguæ aut mutabiles: certè ille
repudian-

οὐκ ἀδίκ ἀμυτάπαστοι, πᾶσ ἀνατ' ἂν ἄγ. φιλοσοφίαν δέ τις ὡς ἀναγκαίαν, ἀπάσχοιτο μὲ μίαν ἔναι, καὶ μηδὲ σύμφωνον αὐτὴν ἑαυτῇ μᾶλλον τῶν ἐναντίων. μία μὲν οὐκ ἔστι φιλοσοφία, ἐπεὶ δὲ ὁρῶ καὶ ἄπειρον οὖσαν ποσαχῶς δὲ οὐ δυνάμενα ἔναι, ἐπεὶ καὶ ἡ φιλοσοφία μία. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῆς ἐν ποσὶ πάσιν τῆς ῥητορικῆς ταῦτα φαίη τις ἄν· τὸ γὰρ περὶ ἑνὸς προκειμένου ταυτὰ μὴ λέγειν ἅπαντας, ἅμα μάχλιν ἔναι φορᾶς ἀντιδόξου, ἀπόδειξις μιᾶς τοῦ μηδὲν ἀρχὴν ἔναι τοῦτο, οὗ μία κατάληψις οὐκ ἔστι. τὸ γὰρ ζητεῖν, τὸ τί μᾶλλον αὐτῶν ἐστι, καὶ τὸ μηδέποτε ὁμολογεῖν μίαν ἔναι, τοῦτο αὐτὴν ἀναιρεῖ τοῦ ζητουμένου τὴν οὐσίαν. ἡ μὲν τοι παρασιτικὴ οὐχ ὅτως ἔχει, ἀλλ' οὐδ' ἐν Ἕλλησι καὶ ἐν βαρβάροις μία ἐστὶ

repudiandus non esset. At philosophiam quis tanquam necessariam sustineret vnam & simplicem non existentem, ac ferè vbique ipsam secum discrepantem, longè magis quàm instrumenta quæ sunt diuersissima? Siquidem non est vna philosophandi scientia aut ratio, postquam innumeras esse conspicio. Multæ autem esse non possunt, quandoquidem philosophia vna est. Non disparia de rhetoricæ quoque substantia quispiam dicere posit. Nam de vna re proposita omnes non idem sentire & dicere, sed super præceptionibus diuersis pugnare, sententijs, documentum est certissimum, ne principium quidem illius artis esse probabile, cuius non est vna cognitio. Etenim quærere quid potissimùm ex illis æstimanda sit rhetorica, ac nondum fateri vnam esse, omnem eius quæ quæritur, tollit essentiam. 5 Porrò autem ipsa parasitica non perinde se habet, sed & inter Græcos, & inter Barbaros sui numquam

ἐσὶ, καὶ καλὰ ταῦτα καὶ ὠφελιμώτατα. καὶ οὐκ ἂν ἄλλοτε τις ἄλλως μὲν τοὺς δι, ἑτέρως δὲ τοὺς δι παρασιτᾶν. οὐδὲ ἐοίκασιν, ὡς ἔοικεν, ἐν παρασίτοις τισὶν, οἷον Στωϊκοὶ ἢ Ἐπικούρειοι, δόγματα ἔχοντες διάφορα, ἀλλὰ πᾶσι περὶ ἅπαντας ὁμολογία τις ἐσὶ, καὶ συμφωνία τῶν ἔργων, καὶ τοῦ τέλους. ὥστε ἔμοιγε δοκεῖ καὶ παρασιτικὴ κινδυνωδὲς καλόν τι τοῦτο, καὶ σοφία ἄλλη. Τυ. νῦν μοι δοκᾶς ἱκανῶς ταῦτα ἀρμόσειν. ὡς δὲ καὶ τἆλλα χαίρων ἐσὶν ἡ φιλοσοφία τῆς σῆς τέχνης, πῶς ἀφελανύεις; Πα. οὐκοῦν ἀνάγκη πρῶτον ἀπᾶν, ὅτι φιλοσοφίας μὲν οὐδὲ πάντι ἁράσιν παράσιτοι, παρασιτικῆς δὲ πάμπολλοι ἐπιθυμήσαντες μνημονεύουσι φιλόσοφοι, καὶ μίαν γε νυνὶ ἐρῶσι. Τυ. καὶ τίνας ἂν ἔχοιο ἀπᾶν φιλοσόφους, παρασιτᾶν σπουδάσαν-

dissimilis est, sed una atque eadem parasitandi ratio vbique. Neque quispiam dixerit aliter hos, aliter illos exercere parasiticam. Neque sunt inter parasitos, vt vides, discrepantium sectarum auctores, cuiusmodi sunt aut Stoici, aut Epicurei, dogmata habentes pugnantia: sed vna omnib. apud omnes est professio, operumq; & finis concordia. Itaque vt mihi videtur, periculum est ne ex his omnibus à me adductis, parasitica quoque sit singularis & præcipua quædam sapientia, TVC. Vidêre mihi ista sufficienter disseruisse. T Quòd autem & in alijs philosophia tua professione parasitica deterior existimanda sit, quomodo planum facies? PAR. Ergo illud mihi sub initium dicta per necessariũ est, nullũ parasitum vnquam philosophiam amasse: at parasiticæ desiderio permultos arsisse philosophos, testantur historiæ: quo desiderio etiam nunc tenentur. TYC. Et quósnam memorare potes philosophos, qui parasiticæ operam dede-

ἀδόκησας; Πα. οὔς τινας μέν τοι, ὦ Τυχιάδη, καὶ αὐ γιγνώσκων, ἐκείνη ἀγνοᾶν ἐμοὶ, ὡς κατά τιν' αὐτοῖς αἰσχύνης ἐνθένδε γιγνομένης, οὐχὶ τιμᾶς. Τυ. οὐ μὰ τὸν Δί', ὦ Σίμων· ἅπαξ καὶ σφόδρα ἀκρῶ, οὓς τινας καὶ ἡδέως ἀκοῦσαι. Πα. ὦ γενναῖε, σύ μοι δοκεῖς ἀνήκοος ἔσεσθαι καὶ τῶν ἀναγραψάντων τοὺς ἐκείνων βίους, ἐπεὶ πάντως ἄν καὶ ἐπιγνῶναι, οὓς τινας λέγω, δμώσαο. Τυ. καὶ μέν τοι νὴ τὸν Ἡρακλέα σοβοῦμαι ἀκοῦσαι, τίνων ἀσίν. Πα. ἐγὼ σοι δείξω, κἀκαλέσω ὧν ἐγὼ δοκῶ τοὺς ἀρίστους, καὶ ἧς ἥκιστα οἴεται. Αἰσχίνης μέν τοι ὁ Σωκρατικὸς οὗτος· ὁ τοὺς μακροὺς καὶ ἀστείους διαλόγους γράψας, καὶ πολλοὺς ἀπέδειξε; PARAS. Eos quidem, ô Tychiade, quos neque tu ignoras, sed data opera me quoque ignorare ciuiliter simulas, veritus ne ea ex re dedecus illis potiùs quàm honorem conciliem. TYCH. Non per iocum hoc mihi in mentem venerat, ô Simo: attamen vehementer animi pendeo quòsnam ei rei vnquam seruientes posîs producere. PARAS. O generose, equidem tu mihi rudis & imperitus esse videre eorum quæ philosophorum vitas memoriæ proditas ad posteros transmiserunt: omnino enim eosdem quos dico legere potuisses. TYCH. Atqui per Herculem iam mirabiliter audire gestio qui tandem illi sint. PARAS. Ego tibi eosdem demonstrabo, & nominatim perstringam, & quidem minimè malos aut infimæ conditionis philosophos, sed vt ego opinor, ferè ex omnibus præstantissimos, & de quibus hoc vel suspicari indignum facinus esse putâsses. Enimuerò Aeschines ille Socraticus, longis illis & lepidis dialogis summo sermonis nitore atque mundicia conscriptis, semel venit in

ἐς Σικελίαν, κομίζων αὐτὸς, ὅπως ἃ διώκαζο δι' αὐτ γνοαθείων Διονυσίῳ ὦ τυράννῳ· καὶ τὸν Μιλτιάδην ἀναγνοὺς, καὶ δόξας ἀδοκιμώτερον ποιῆσαι ἑαυτὸν ἐπάθησο ἐν Σικελίᾳ, παρασιτῶν Διονυσίῳ, καὶ τῶν Σωκράτους διατριβῶν ἐρρῶσθαι φράσας. τί δ', καὶ Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος οὐχὶ τῶν λοιπῶν φανήσοσει φιλοσόφων; Τυ. καὶ πάνυ. Πα. καὶ οὗτος μέν τοι, καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ χρόνου, διέτριβεν ἐν Συρακούσαις παρασίτων Διονυσίου· πάντων γοῦν ἀμέλει τῶν παρασίτων αὐτὸς ἀδοκίμως παρ' αὐτῷ. καὶ γὰρ ἦν πλέον τι τῶν ἄλλων πρὸς τὴν τέχνην ἀφυής· ὥστε τοὺς ὀψοποιοὺς ὀλίγου ἔπιπτε παρὰ τοῦτον ὁ Διονύσιος, ὡς παρ' αὐτῷ μαθησομένους. οὗτος μὲν οὖν ἐκεῖνος καὶ κοσμῆσαι πρὸς τὴν τέχνην ἀξίως. ὁ δὲ Πλάτων γενναιότατος, καὶ αὐτὸς

nit in Siciliam, eosdem vna secum ferens, vt si quo modo fieri posset, eorum opera Dionysio tyrano innotesceret. Tandem verò lecto Miltiade, visus sibi non mediocrem adiunxisse & laudem & opinionem, reliquum tempus permansit in Sicilia parasitans Dionysio, Socraticis disceptationibus longum ualere iussis. Quid autem? nonne & X Aristippus ille Cyrenæus vnus ex præstantibus & eximijs philosophis tibi esse videtur? Tyc. Maximè. Par. Et ille per id ætatis Syracusijs versatus est parasitando apud Dionysium. Itaque ex omni parasitorum numero ille in maximo precio habitus fuit apud illum. Erat enim præter cæteros ad hanc artem singulari præditus industria: quare & coquos quotidie ad illum missitare solitus est Dionysius, quò apparatiùs tanto magistro artem perdiscerent culinariam. Ille sanè videtur etiam artem pro dignitate excoluisse. Quinetiam Plato vester generosissimus, & ipse non aliam

ἦλθε μὲν ἔκτην ἐς Σικελίαν ἐπὶ τοῦτο, καὶ ὀλίγας παρασιτήσας ἡμέρας ὑπ' Τυράννου, τῆς παρασιτικῆς ὑπὸ ἀφυΐας ἐξέπεσεν. καὶ πάλιν Ἀθήναζε ἀφικόμενος, καὶ φιλοτιμούμενος, καὶ παρασκευάσας ἑαυτὸν, αὖθις Διονυσίῳ τῷ νέῳ ἐπέπλευσε τῇ Σικελίᾳ, καὶ λαμπύσας πάλιν ὀλίγας ἡμέρας, ὑπὸ ἀμαθίας ἐξέπεσεν. καὶ αὕτη ἡ συμφορὰ Πλάτωνι περὶ Σικελίαν, ὁμοία λοιπὸν γέγονεν τῇ Νικίου. Τυ. καὶ τίς, ὦ Σίμων, περὶ τούτου λέγει; Πα. πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι, Ἀριστόξενος ὁ μουσικὸς, πολιτικοῦ λόγου ἄξιος, καὶ αὐτὸς ἦν παράσιτος Νηλέως ἰδών. Εὐριπίδης μὲν γὰρ ὅτι Ἀρχελάῳ μέχρι τοῦ θανάτου παρεσίτει, καὶ Ἀνάξαρχος Ἀλεξάνδρῳ, πάντως ἐπίστασαι. καὶ Ἀριστοτέλης δὲ τῆς παρασιτικῆς ἥψατο μόνον, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν. φιλοσόφους μὲν

liam ob causam in Siciliam profectus est: ac sanè paucos aliquot dies parasitatus, statim ab inepta parasitatione propter artis imperitiam elapsus est. Rursus autem Athenas regressus, cū variis semet studijs exercuisset & adornasset, deinceps secunda vice in Siciliam nauigando contendit, vbi iterum pauculos aliquot dies cœnatus, ob parasitandi imperitiam Dionysio excidit. Et hæc quæ Platoni in Sicilia parùm scitè parasitanti accidit, aduersitas, persimilis mihi esse videtur Y Niciæ. TYC. Et quis ea, Simo, de Platone tibi dixit? PAR. Equidem & alij complures: porrò autem Z Aristoxenus Musicus vir clarus atque memorabilis, & ipse a Nelei parasitus fuit. Quòd verò β Euripides apud Archelaum parasitum egerit vsque ad extremum vitæ diem, γ Anaxarchus autem apud Alexandrum, planè tibi compertum est. Neque Aristoteles parasiticam intactam reliquit, sed eandem vt reliquas artes omnes exorsus est. Philosophos quemad-

μὴ οὖν, ὥσπερ λέγω, παρασιτίᾳ σπουδάσαντας, ἐδαξᾶ. παράσιτον δὲ οὐδεὶς ἔχει φράσαι, φιλοσοφίαν ἐθελήσαντα. καὶ μὲν δὴ ἔσιν ἃ ἐνθυμοῦμαι, τὸ μὲν πεινῆν, μὰ Δι' ἀψῆν, μηδ' ῥιγοῦν, ταῦτα οὐδενὶ ἔστιν ὅπως παράσιτος, ἢ παρασίτῳ, ὃς φιλοσόφοις ἢ ἄν τις πολλοῖς καὶ ῥιγοῦσι καὶ πεινῶσι παρέχῃ, παράσιτον δὲ ἢ ἐκ παρασίτου, ἀπὸ δυσχεροῦς τινος καὶ πλουσίου ἀνθρώπου ἢ φιλοσόφῳ ὁμοίου. Τυχ. ἱκανῶς ταῦτά γε. ὅτι δὲ καὶ καλὰ πολλὰ διαφέρει φιλοσοφίας καὶ ῥητορικῆς ἡ παρασιτική, πῶς ἐπιδεικνύεις; Πα. ἆρα, ὦ βέλτιστε, καὶ τῶν ἀνθρώπων βίος, ὁ μὲν τις πολύπους, οἶμαι, ὁ δ' αὖ πολίμου. ἐν δὲ τούτοις πᾶσα ἀνάγκη, φανερὰς γίνεσθαι τὰς τέχνας· καὶ τοὺς ἔχοντας ταύτας, ὁποῖοί τινές εἰσι πρότερον δεῖ, ἐπιδεῖξαι

quemadmodum parasiticæ operam dederint, ostendi: parasitum verò nemo vnquam potest producere qui philosophandi capitis sit desiderio. Et sanè si felicitas putanda est, neque fame discruciari, neque siti vrgeri, neque algore torqueri: hæc nemini alteri quàm parasito suppetunt. Itaque philosophorum non parùm multos quispiam inuenerit & alogentes grauiter & esurientes, parasitum verò nequaquam. At alioqui parasitus habendus non esset, sed infelix quispiam, aut mendicus circumforaneus, aut etiam philosopho similis. TYC. *Hæc equidem tibi satis superque disputata sunt. At Philosophia atque Rhetorica etiam reliquis potiorem esse parasiticam, quomodo comprobabis?* PAR. *Sunt in vita humana tempora, ô optime, alia quidem pacis, vt opinor, alia verò belli. Iam in his omnibus modis necessariũ est, artes cuiusmodi sint manifestas fieri: sed & illi necessum est, vt se aperiant qui artibus sunt imbuti. Primùm autem si ita tibi videtur, tempus*

belli

μιθα τὸν τοῦ πολίμου πως ρὸν, καὶ τίνοθ ἂν ἔτι μάλιστα χρησιμάταζοι, ἰδίᾳ τε ἕκας & αὐτῶ, καὶ κοινῇ τῇ πόλα. Τυ. ὃς οὐ μίτριον ἀγῶνα καταγ χίσας τῶν ἀνθρῶν. καὶ ἔ. γωγε πάλαι γιλῶ καθ' ἑαυ. τὸν ἐννοῶν, ποῖ & ἂν ἔη συμβαλόμ & παρασίτο φιλόσοφ &. Πα. ἵνα τοί. γιλω μὴ πάνυ θαυμάζῃς, μη. δὲ τὸ πρᾶγμά σοι δοκῇ χλαύης ἄξιον, φέρε, πεπυπωσώμιθα παρ' ἡμῖν αὐτοῖς. ἐγγίνθαι μὲν, αὐφνίδιον ἂς τὴν χώραν ἐμβεβληκύαι πολεμίους· ἕ. τοι δὲ ἀνάγκλω ἐπεξιέναι, καὶ μὴ πειρορᾶν, ἔξω ἀγιουμέ. γιλω τῶν γιλῶ. τὸν στρατηγὸν & παραγίνεσθαι ἅπαντας ἐς τὴν καλόλογον τοὺς ἐν ἡλικίᾳ, καὶ δὴ χωρεῖν τοὺς ἄπους, ἐν δὲ δὴ τοῖς φιλοσόφους τι. νὰς, καὶ ῥήτορας, ἢ παρασί. τους. πρῶτον γὰρ ἐγὼ ἀφδύ. σωμαι

belli subducta ratione excu tiamus, & quinam ingruente bello ommium maximè tum sibijpsis priuatim, tum Reipublicæ sint vtiles. TYCH. Quàm non me diocre virorum certamen annunciat! Et ego iam dudum apud me ipse video, cogitabundo animo mecum considerans, cuiusmodi futurus sit philosophus cum parasito comparatus. PAR. Ne verò nimia capiaris admiratione, neue hanc rem cauillo aut subsannatione dignam existimes: age hoc totum expressis typis oculis nostris subijciemus. Annunciatum est, ex improuiso hostes in regionem irruptionem fecisse: perneceſsarium autem est collecta manu illis exire obuiam: neque enim per socordiam cõmittendum est, vt impunè abactis pecoribus agros nostros deuastent atq; depopulentur. At dux belli denunciat, vt ad delectum faciendũ iuuenes confluant, alij verò discedant. Sint autem inter hos nonnulli, & philosophi, & rhetores & parasiti. Itaque initiò abiectis vestimentis, exui-

mus

ἑωμὲν αὐτὸς, ἀνάγκη γὰρ τὸς μέλλοντας ὁπλίζεσθαι, γυμνᾶσθαι πρότερον. θεῶ δὲ τοὺς ἄνδρας, ὦ γυναῖκες, καθ' ἕκαστον, καὶ δοκιμάζειν τὰ σώματα. τὸς μὲν τοίνυν αὐτῶν, ὑπὸ ἐνδείας, ἴσως ἂν λεπτοὺς καὶ ὠχρὸς ἀφορικότας, ὥσπερ ἤδη τραυματίας παραμένοντας. ἀχνὸν μὲν γὰρ, καὶ μάλλον παθιώσαν, καὶ ὠθισμὸν, καὶ κόνιν, καὶ τραύματα, μὴ γίνεσθαι ἐλπίζειν, ἀλλὰ σφᾶς ἀνθρώπους, ὥσπερ ἱκανοὺς, τινὲς ἀγωνίσεις ἀναλήψεως. ἆρα δὲ πάλιν μιτάβας τὸν παράσιτον, ὁποῖός τις φαίνεται. ἆρ' οὐχ ὁ μὲν τὸ σῶμα πρῶτον πολὺς, καὶ τὸ χρῶμα ἁβὺς, οὐ μίλας δὲ, ἀλλὰ λευκός· τὸ δὲ γαστρὶ, τὸ δὲ ἄλλῳ προσοικεῖν· ἔπειτα θυμοειδὴς, λαὸν βλέπων, ὁποῖον ὑμᾶς, μέγα καὶ ὑφαιμον· ὃ δὲ καλὸν, ἀνδροπρεπὲς καὶ θέλγον ὀφθαλμὸν ἐς πόλεμον

mus nos. Quippe qui armis induendi sunt, ante se denudent necesse est. Proinde intentis oculis specta, ô generose, vnumquenque ex ordine, habitoq; delectu probato corpora. Itaq; illos propter victus indigentiã haud dubiè visurus es tenues atque pallidos, & planè corpore horrido, quasi iam confecti sint vulneribus. Quî ergo non summè foret ridiculum, affirmare eiusmodi viros perferre posse certamen, aut pugnam stataria, aut impressionem, aut pulverem atque vulnera, qui curatione aliqua refocillandi sunt? At iam contrà ab illis regressus, parasitum quo corpore appareat, contemplare. ¶ Nunquid non ille membris præditus est planè gladiatorijs, & colore viuo atque iucundo, neque nigro, neque rursus peralbo? Hoc enim muliebre esset, illud seruile. Deinde animosus quoque, terribile quiddam obtuens, vultu minaci & rubicundo, quod parasitorum est proprium. Neque enim consultum facturus videtur, hominem meticulosum, aut fœmineis oculis præditum

πόλεμον φέρειν. ἆρ οὐχ ὁ τοιοῦτος καλὸς μὲν γένοιτ' ἂν, καὶ ζῶν ὁπλίτης καλὸς κἀγαθὸς καὶ ἀποθάνοι καλῶς; ἀπὸ τί δὴ τοῦτα ἀκάλεπτα, ἔχοντας αὐτῶν παραδείγματα; ἁπλῶς δὲ ἅπαν, ἐν πολέμῳ τῶν πώποτε ῥητόρων ἢ φιλοσόφων οἱ μὲν οὐδὲ ὅλως ὑπέμειναν ἔξω τοῦ τάφρου προελθεῖν, ἐκ δέ τις καὶ ἀναγκασθεὶς παρῃδέξατο, φημὶ τοῦτο λέγειν τὴν τάξιν, ὑποσχέσθαι. Tv. ὡς θαυμάσια ποιοῦντα, καὶ οὐκ ἂν ὑπισχνεῖ μίσθιον. Πα. λέγω κἀγὼ, τῶν μὲν τοίνυν ῥητόρων Ισοκράτης οὐχ ὅπως ἐς πόλεμον ἐξῆλθέ ποτε, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ δικαστήριον ἀνέβη, δεῖ λαλίαν, οἶμαι, ὅτι οὐδὲ τὴν φωνὴν δεῖ τοῦτο ἔχει. τί ἔτι, οὐχὶ Δημάδης μὲν καὶ Αἰσχίνης καὶ Φιλοκράτης, ταὐτὸν δέον, ὑθὺς τῇ καταγνώσει τῇ Φιλίππου ποτὲ πολέμου,

præditum in aciem producere. Nunquid non igitur istiusmodi sit elegans & viuens armatus, elegans etiam si honestè in prælio ceciderit? Sed quorsum istis collationibus vtimur, cùm illorum exempla nobis in promptu parata sint? Vt enim simpliciter quæ sentio eloquar, & priorum rhetorum atque philosophorum partim extra murum in bellum progredi nunquam ausi sunt. Quòd si quis etiam necessariò coactus militatum egressus est illum ego deserta acie turpiter aufugisse dico. TYCH. *Quàm admiranda omnia, & quàm nihil exiguum aut mediocrè pollicearis?* PARA. *Nihilo secus tamen orationem semel exorsus expediam. Equidem ex rhetorum numero Isocrates ne semel quidem in bellũ egressus est, at ne in foro quidem iudiciali vnquã orationẽ habiturus ascendit, propter animi pusillanimitatem. Opinor verò & ob hoc ipsum illi vocẽ defuisse. Prætereà nónne & Demades & Aeschines & Philocrates timore statim consternati, bellũ Philippo*

λίμυ, τὴν πόλιν προὔδοσαν, καὶ ὑφᾶς αὐτοὺς τῷ Φιλίππῳ, καὶ διετίλεσαν Ἀθηναίοις ἀεὶ τὰ ἐκείνου πολιτευόμενοι; ὡς ἄγε τις καὶ ἄλλος Ἀθηναίων κατ' αὐτὰ ἐπολέμει, κἀκεῖνος ἦν αὐτοῖς ὧδε, ὁ Ὑπερίδης καὶ ὁ Δημοσθένης καὶ Λυκοῦργος, οἵ γε λοιποῖς τοῦ ἀνδριώτεροι, ἐπὰν τοῖς ἐκκλησίαις ἀεὶ θορυβοῦντος, καὶ λοιδορούμενοι τῷ Φιλίππῳ, τί ποτε ἀπεργάσοντο γενόμενοι ἐν τῷ πρὸς αὐτὸν πολέμῳ; καὶ Ὑπερίδης μὲν καὶ Λυκοῦργος οὐδ' ἐξῆλθον, ἀπ' οὐδ' ὅλως ἐτόλμησαν μικρὸν ἔξω παρακύψαι τῶν τειχῶν, ἀπ' ἐντὸς κἀθίσαντο, παρ' αὐτοῖς ἤδη πολιορκούμενοι γνωμίδια καὶ προσόνωμάτια συντιθέντες· ὁ δὲ Δημοσθένης οὐκ, ὁ τανῦν λέγων ἐν τοῖς ἐκκλησίαις σωτηρίως, Φίλιππ

lippo indicente, vrbem atque seipsos hosti prodiderunt, neque non pertinaciter perseuerárunt Athenis illius res atque negocia semper administrantes? adeò vt si quis etiam alius Athenienſium eandem sequeretur bellandi rationem, protinus in illorum amicitiam adsciscebatur. At verò Hyperides, & Demosthenes, & Lycurgus, qui paulò videbantur cæteris animosiores, tametsi in conciombus subinde tumultuarentur, ac Philippum contumelioſis dictis proſcinderent, quódnam memorabile facinus in eo bello quod aduersus illum gesſêre Athenienſes, ediderunt? Equidem Hyperides & Lycurgus nunquã egreſſi sunt, sed neq; vel modicum exerto è portis capite ausi sunt proſpicere, verùm intra murum clausi sedebant, iam apud seipsi obsidionem perferrentes, sententiolas atque senatuſconsulta componentes. Sedenim anteſignanus illorum atque coryphæus, nempe Demosthenes, cui iſta pro concionibus ciuium auribus subinde occinere moris erat, μ. Philippus

Λιππος γὰρ ὁ Μακεδόνων ὄλεθρος, ὅθεν οὐδὲ ἀνδράποδον πρίαιτό τις ποτε, τολμήσας πωλῆσαι ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, πρὶν ἢ ξυμμείξαι τὰ σφέτερα ὅπλα, καὶ ξυμβαλεῖν εἰς χεῖρας, ῥίψας τὸν ἀσπίδα, ἔφυγεν. ἢ οὐδέπω ταῦτα πρὸς τῶν Ἀθηναίους ἀδηνὲς, πάνυ γνώριμα ὄντα, οὐχ ὅπως Ἀθηναίοις, ἀλλὰ Θρᾳξὶ καὶ Σκύθαις, ὅθεν ἐκεῖνο τὸ κάθαρμα ἦλθε; Τυ. ἐπίσταμαι ταῦτα, ἀλλ' οὗτοι μὲν ῥήτορες, καὶ λόγους λέγειν ἠσκηκότες, ἃ ῥητὰ καὶ οὐ τί δ' ἐπὶ τῶν φιλοσόφων λέγεις. οὐ γὰρ δὴ τούτους, ὥσπερ ἐκείνους, ἔχεις ἀτιᾶσθαι. Πα. οὗτοι πάλιν, ὦ Τυχιάδη, οἱ περὶ τῆς ἀνδρίας δημηγορῶν διατρίβουσι; καὶ καταψεύδονται τὸ ἀρετῆς ὄνομα, πολλῷ μᾶλλον τῶν ῥητόρων φανοῦνται δειλότεροι καὶ μαλακώτεροι. ἀκόπα δὴ οὕτω πρῶτον

lippus Macedonum exitium, à quo ne mancipium quidem aliquis emere sustineret: ausus venire in Bœotiam, priùs quàm vires exercitus commixtus ad manus deueniret, & abiecto enim clypeo aufugit, magna rei ignominia atque dedecore. An & hæc antea neminem commorantem audisti, quæ nedum Athenienſibus pro certo comperta sunt, sed & Scythis & Thracibus, vnde illud pium oraculum profectum fuerat? TYCH. Ista equidem mihi comperiè nota sunt. At illi quidè fuerunt rhetores, quibus studio fuit concionari, & causas perorare, non virtutem armis exercere. Quid autem de philosophis habes quod dicas? Neq; enim hoc quemadmodum illos accusare potes ignauiæ. PAR. Illi equidem Tychiade, qui quotidianis dissertationibus multa de fortitudine disputare consueuerunt, virtutis nomen nunquam non in ore habentes, multò quàm rhetores apparent fugaciores, ignauiores, atq; etiam effœminatiores. Ad hunc verò modum rem considera. Principiò quidem nemo est

τον μὴ ἐκ ἴσῃ ὅσις ἀπέβη ἐκ-
χοι φιλόσοφον ἐκ πολέμῳ τι-
νὰ συγκόταιτοι γὲ ὅλ ὅλως
ἐστράτευσαν, ἢ ἅπαξ ἐστρά-
σαντο, πάντ ἂν ἔφυγον. Αντι-
σθένης μὲν οὖν, καὶ Διογένης
καὶ Κράτης, καὶ Ζήνων καὶ
Πλάτων, καὶ Αἰσχίνης, καὶ
Αριστοτέλης, καὶ πᾶς οὗτος ὁ
ὅμιλος, οὔτι ἄδον παράτα-
ξιν. μόνος δὲ τολμήσας ἐξε-
θέαν ἀς τὸν ἐν τῇ πόλει μά-
χλον, ὁ σοφὸς αὐτῶν Σωκρά-
της, φώνων ἐκάθη, ἀπὸ τῆς
Πάρνηθος, ἀς τὸν Ταύρειον
παλαίστραν κατίφυκε· πολὺ
γὰρ αὐτῶ ἀσφάτερον ἐδόκει,
μετὰ τῶν μαραγμίων κα-
θεζόμενον ἀραίσαν, καὶ σοφισ-
μάτια πεδάσαν οἷς ἐν τυ-
χανουσιν, ἢ ἀνδρὶ Σπαρτιάτῃ
μάχεσθαι. Τυ. ὦ γενναῖε,
ταῦτα μὲν ἤδη καὶ παρ' ἄλ-
λων ἐπυθόμην, ὃ μὰ Δία σκέ-
ψαν αὐτοὺς καὶ ὀνειδίσαν βε-
λομένων. ὥστε εἴ τι μοι δο-
κᾶς, χαιρόμὴ τῇ σαυτοῦ
τίχνῃ

vſquam qui pro certo affir-
mare poſsit, vllum philoſo-
phum in bello opperiſſe: aut
potiùs in vniuerſum nun-
quam meruêre ſtipendia, aut
ſi meruerunt, omnes audita
tuba aufugerunt. Equidem
Antiſthenes: & Diogenes, &
Crates, & Zeno, & Plato,
& Aeſchines, & Ariſtote-
les, & illa vniuerſa philoſo-
phorum turba, nunquam
vidêrunt aciem. § Solus au-
tem ſapiens ex illorum nu-
mero Socrates ſumpta fidu-
cia in bellum quod ciuitati
fuit aduerſus Lacedæmo-
nios, exire auſus, fuga inde
ſaluti conſulens, ex Parne-
the in Taurei palæſtram di-
uertit. Exiſtimabat enim
ſibi longè fore tutiùs atque
ciuiliùs ſedenti cum pueruli
ſtudioſè exornari ac vnà ſer-
monem ſociantes ſophiſticis
captiunculis illaqueare, quã
cum viro Spartano manus
conſerere. TYCH. *Ego ve-*
rò iſta iam olim, ô generoſe, memorata accepi ab alijs, qui-
bus per Inuidiam nequaquam voluntas erat hæc illis illudendi
gratia exprobrare, ſicut tibi. Itaque parum gratiæ arti tuæ

conci-

τίχνη καταψώλιοθαι τῶν ἀνδρῶν. ἀπ' ἀ λοιπᾶ, ἥδιστ' ἄν φίρι, καὶ σὺ τὸν παράσιτον, ὁποῖός τίς ἐσιν ἐμ ποιήσαιμι, καὶ λέγε, καὶ ἔστιν ὅλως λέγεται παράσιτός τις γενέσθαι τῶν παλαιῶν. Παρα. καὶ μάλ', ὦ φιλότης, οὐδὲν ἀνήκοός Ὁμήρου, οὐδ' ἄν πάμπαν ἰδιώτης τύχῃ, ὅστις οὐκ ἐπίσταται παρ' αὐτῷ τοὺς ἀρίσους τῶν ἡρώων παρασίτους ὄντας. ὅτι γὰρ Νέσωρ ἐκεῖνος, οὗ ἀπὸ τῆς γλώττης, ὥσπερ μέλι ὁ λόγος ἀπερρύη, αὐτοῦ τοῦ βασιλέως παράσιτος λῷ. καὶ οὔτι τὸν Ἀχιλέα, ὥσπερ ἐδόκει τι, καὶ λῷ τὸ σῶμα γενναιότατος, καὶ δικαιότατος οὔτε ἦ, Διομήδη, ὅτι τὸν Αἴαντα ὁ Ἀγαμέμνων ὅτως ἐπαινεῖ τι, καὶ θαυμάζει, ὥσπερ τὸν Νέσορα. οὐδὲ γὰρ δίκαιον Αἴαντας ὠνεῖται γενέσθαι ἀξίως τῷ, οὔτε Δίκα Ἀχιλέως. πάλαι δ' ἄν ἐκαλωκέναι τὴν Τροίαν, ἃ τοιούτους, ὁποῖος λῷ conciliare videre, tantos viros falsis contumelijs afficiendo. o At si videtur, ac mihi cuiusmodi vir parasitus in bello sit expedi, & numquid omnino ex veteribus illis quispiam parasitus fuisse credendus est. PAR. Atqui, ô amice, neminem usqueadeò Homericæ poëseos rudem atque imperitum esse existimo, neque si prorsus à literis alienus aut idiota fuerit, qui nesciat apud illum ex heroicis omnibus præstantissimos parasitos esse. Siquidem π Nestor ille, à cuius lingua perinde ut mel fluebat oratio, regis parasitus fuit. Sed neque Achillem, quemadmodum & videbatur: eratque corporis forma atque viribus excellentissimus: neq; Diomedem, neque Aiacem Agamemnon tantis laudibus extulit & admiratus est, quanto laudis testimonio ornauit Nestorem. Neq; enim decem Aiacet sibi dari exoptat, neq; decem Achilles. Quippe iam olim Troiam funditùs excisam cepissent, si eiusmodi

ὧν οὗτος ὁ παράσιτος, καὶ πρὸ γήρως ὢν σφαλιώτας ἔχει λίπα. καὶ τὸν Ἰδομενέα, τὸν τοῦ Διὸς ἔγγονον, παράσιτον Ἀγαμέμνονος ὁμοίως λέγει. Τυχ. ταῦτα μὲν καὶ αὐτὸς ἐπίσταμαι· οὔπω δὲ μοὶ γιγνώσκειν πῶς δὴ τὼ ἄνδρε τὼ Ἀγαμέμνονι παράδιτοι ἦσαν. Παρα. ἀναμνήσωμί σε, ὦ γενναῖε, τῶν ἐπῶν ἐκείνων, ὧν πρὸς αὐτὸς ὁ Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδομενέα λέγει. Τυχ. ποίων; Πα. Σὺ μὲν πλέον ἀεὶ δαιτὸς ἀεὶ Ἐσθλὸς, ὥσπερ ἐμοὶ πίειαρ, ὅτι θυμὸς ἀνώγοι. ἐνταῦθα γὰρ τὸ ἀεὶ πλέον δαιτὸς ἄρτιον, οὐχ ὅτι τὸ ποτήριον ἀεὶ παντὸς πλήρως ἐστὶ καὶ τῷ Ἰδομενεῖ, καὶ μαχομένῳ καὶ λαβάδουσι, ἀλλ' ὅτι αὐτῷ δίδοτο τὸ βίου μόνῳ σωθὲν πενίᾳ παρὰ τῷ βασιλεῖ, ἀλλ' οὐχ ὥσπερ τοῖς λοιποῖς στρατιώταις, πρὸς ἡμέρας τινὰς πρὸς καλουμένοις. τὸν μὲν γὰρ Αἰακὸν

decẽ alios militet, cuiusmodi parasitus ille fuerat, quãquam iam confectus senio, habuisset. Quin etiam Idomenea Iouis filium eadem ratione Agamemnonis parasitum fuisse confirmat. TYC. Hæc equidem & ipse non ignoro. Nondum tamen mihi intelligere videor, quomodo illi duo heroes Agamemnonis parasiti fuerint. PAR. Perlege, ô generose, versiculos illos quibus ipse Agamemnon Idomenea alloquitur. TYC. Quosnam dicis? PARA. *Semper tibi plenior vnę*

Stare solet cyathus, melus & mihi, quando bibendi.

Est mens vt potes.

Inde quod dixit, semper plenior adstare cyathus, non ita accipiendum est, quasi semper poculum vino plenum Idomeneo & pugnanti & dormienti sit propositum, sed quod illi per omnem vitam soli cum rege cœnandi facultas concessa fuerit, sed non perinde vt alijs militibus certis quibusdam diebus ad mensam vocatis. Etenim

Aiacem

Αἴαντα, ἐπὶ καλῶς ἑνὸνος μάχεσθαι τῶ Ἕκτορι, ὡς Ἀχαιὸς μόνος ἀξιόμαχος ἦν, καὶ ἄγαμεμνονα θεῖον ἄγαμαι φησὶ, κατὰ τιμὴν ἀξιωθέντα ὑφ' τοῦ παρὰ τῶ βασιλεῖ δεῖπνου. ὁ δ' Ἰδομενεὺς καὶ ὁ Νέστωρ ὀλίγοις συμπόταις συνδεῖπνον τῶ βασιλεῖ, ὡς αὐτός φησι. Νέστωρ δ' παράσιτός μοι δοκεῖ τῶν βασιλέων μάλιστα τεχνίτης, καὶ ἀγαθὸς γνώμων· ἐν γὰρ ἐπὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος & ἀρξάσθω τῆς τέχνης, ἀλλὰ ἄνωθεν ἐπὶ Καινέως καὶ Ἐξαδίου. δοκεῖ δ' οὐδ' ἀναπαύσασθαι παράσιτῶν, ἀμὴ καὶ Ἀγαμέμνων ἀπέθανε. Τυ. οὐτοσὶ μὲν γοῦν & ὁ παράσιτος· ἃ δ' καὶ ἄλλους τινὰς οἶδα, παρὸν λέγω· Παρα. τί οὖν, ὦ Τυχιάδη, οὐχὶ καὶ Πάτροκλα & τὸ Ἀχιλέως παράσιτος ἦν, καὶ ταῦτα, ὃς τοσοῦτον ἔπιπτεν ἑλλόγιμος φαυλότητος &,

Aiacem quòd singulari certamine congressus cum Hectore optimè se gesserat, proceres ad Agamemnonem diuinum canatum abduxisse commemorat, tanquam propter virtutem in pugna editam honoratum, admodum fera cœna apud regem apparata. At verò & Idomeneus atq; Nestor ferè quotidie cum rege cœnitabant, vt idem auctior teſtatur. Porrò Nestor regum parasitus mihi fuisse videtur multa arte industrius. Neque apud Agamemnonem primùm hanc parasitandi artem exorsus est, sed multis retrò temporibus apud Caneam atque Exadium. Vitus verò est neque parasitandi finem antè fecisse, quàm Agamemnon diem suum obijt. TYCHIADES. *Equidem ille præclarus & insignis fuit parasitus. At si quos alios in genus heroas parasitos fuisse nosti, hoc mihi nominatim explicare ne pigeat.* PARAS. *Quid igitur, ô Tychiade, nónne & Patroclus Achillis parasitus tibi fuisse videtur, præsertim cùm nullo aliorum Græcorum fuerit*

ρ&, οὔτι τὴν ψυχὴν, οὔτι τὸ σῶμα, νηνίας ὤν; ἐγὼ γὰρ ἐδ' αὐτοῦ μοι δοκῶ τοῦ Ἀχιλλέως, τεκμαίρεσθαι τοῖς ἔργοις, αὐτὸς μέρος εἶναι. τόν τε γὰρ Ἕκτορα ῥύξαντα τὰς νῆας, καὶ παρὰ τὰς ναυσὶν ἔσω μαχόμενον, οὔτε ἐξίωσε, καὶ τὴν Πρωτεσιλάου νεῶν ἤδη καταφλεγομένην ἔσβεσε. καί τοι ἐπιόντων αὐτῆς οὐχ οἱ φαυλότατοι, ἀλλ' οἱ τοῦ Τελαμῶνος, Αἴας τε καὶ Τεῦκρος, ὁ μὲν ὁπλίτης ἀγαθὸς, ὁ δὲ τοξότης. καὶ πολλοὺς μὲν ἀπέκτειναν τῶν βαρβάρων, ἐν δὲ δὴ τούτοις καὶ Σαρπηδόνα, τὸν τοῦ Διὸς ὑὸν ὁ παράσιτος τοῦ Ἀχιλλέως. καὶ ἀπέθανε δὲ οὐχὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως, ἀλλ' αὐτὸν μὲν Ἕκτορα Ἀχιλλεὺς ἀπέκτεινεν, εἷς ἕνα, καὶ αὐτὸν Ἀχιλλέα Πάρις, τὸν δὲ παράσιτον δύο καὶ δύο ἄνθρωποι. καὶ τελευτῶν δὲ, φωνὴν ἀφῆκεν, οὐχ οἵας ὁ γενναιότατος Ἕκτωρ, προσπίπτων τὸν Ἀχιλέα, καὶ ἱκετεύων, ὅπως ὁ νικηθεὶς

deterior aut ignauior, neque animi nepue corporis dotibus, tametsi iuuenis exiſtens? Mihi equidem nulla in re ipſo Achille videtur fuiſſe inferior, ex eius operibus coniecturam facienti. Etenim Hectorem perruptis portarum obicibus, ac intra munitionem iuxta naues pugnantem, fortiſsimè repulit, & Proteſilai nauim iam incenſam & ardentem extinxit, quanquam in ea eſſent non ignauiſsimi: verùm Telamone nati & Aiax & Teucer, alter haſtæ ſtrenuus, alter arcu valens. Multos præterea ex Barbaris neci dedit: inter quos & Sarpedonem Iouis filium Achillis parasitus peremit. Proſtratus verò occubuit nequaquã ab alio, ſed ipſum quidem Hectorem vita ſpoliauit Achilles, & at Achillē Paris, vnus vnum. Porrò autem parasitum, & Apollo & duo viri occiderunt. Ac

dam moriens eas voce edidit, non quales generoſiſsimus Hector ille, Achillem ſupplicitèr precatus vt & cadauer eius

ſuis

ἐπιμὲς αὐτοῦ τοῖς οἰκείοις ἀποδοθῆ, ἄπ' οἵας ἀκὸς ἀφῆσαι παράσιτον; τίνας δὲ ταύτας; Τοιοῦτοι δ' ἔπειρ μοι ἐπέσοιμ' ἀντιβόλησαν, Πάντας κ' αὐτόθι ὄλονθ', ἐμῷ ἐπὶ δουρὶ δαμέντας. Τυχ. ταῦτα μὲν ἱκανά. ὅτι δὲ μὲ φίλον, ἀπὸ παράσιτον ὧν ὁ Πάτροκλον τοῦ Ἀχιλλέως, παρῶ λέγεν. Παρ. αὐτὸν, ὦ Τυχιάδη, τὸ Πάτροκλον, ὅτι παράσιτον ὧν λέγοντά σοι παρίξομαι. Τυχ. θαυμαστὰ λέγεις. Παρ. ἄκουε τοίνυν αὐτῶν τῶν ἐπῶν. Μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάρνοιθε τιθήμενα δῶ' Ἀχιλῆϊ, Ἀλλ' ὁμοῦ ὡς ἐνράφημεν, ἐν ἀμφιρύτοισι δόμοισι. καὶ πάλιν· ἀρβὰς, καὶ νῦν μιν ἐξάμενός φησιν, ὁ Πηλεΐδης Βατρεχίδεω ἐπιδευκέος, καὶ φίλον θεράποντ' ὀνόμην· τὰ δὲ μὴν παράσιτον ἔχγε. ἀμφὶ δέ σφιν ἐγὼ φίλον ἐδέκνυν τὸν Πάτροκλον λέγειν, ἐπεὶ ἅμ' αὐτῷ ὠνόμαξε

suis sepeliendum redderet: sed quales par est parasitum expirantem emittere. cuiusmodi tandem?

ω Si mihi viginti duro in certamine tales
Antè occurrissent, cunctos ego cuspide cæsos
Strauissem letho——.

TYCH. *At de his quidem abunde satis multa verba feceristi. Cæterùm Patroclum nō amicum, sed Achillis parasitum fuisse, quo pacto tandem statum facies?* PAR. *Ipsum, ô Tychiade, Patroclū quòd parasitus fuerit, dicentem tibi exhibebo.* TYCH. *Admirāda dicis* PAR. *Audi igitur hosce versiculos:*

Ne mea Pelidæ condi patiāre seorsim
Ossa, sed amborum sint vno tecta sepulchro,
Sicut & antè domi nutriti viximus vnā.

Et rursus eodem in loco:

Nam me susceptum Peleus studiosus alebat,
Nomine meq; tuum noto Theraponta vocauit.

hoc est, parasitum esse voluit. Etenim si Patroclum Achillis amicum dicere voluisset, haud illum theraponta nomi-

μαξ· θεράποντα. ἐκεῖθεν δὲ καὶ τὸν Πάτροκλον. τίνας δὲ οἴεσθε λέγειν θεράποντας, ἃ μήτε ζῶντες ἄλλως, ζῶντες παρασίτους ἀληθέστατα, ἢ καὶ τὸν Μηριόνην, ζῶντα Ἰδομενέως καὶ αὐτὸν θεράποντα ὀνομάζει, ἴσως, οἶμαι, ἵνα ἀσεμνύνῃ τότε τῶν παρασίτων. σκόπει δέ, ὅτι καὶ ἐγὼ θεῖον τὸν μὲν Ἰδομενέα, Διὸς ὄντα υἱὸν, ἐπ' ἀξιοῖ λέγειν ἀταλάντου Ἄρεως, Μηριόνην δὲ τὸν παράσιτον αὐτοῦ. τί δ' ἂν καὶ Ἀνεξογένους, δημοτικὸς ἦν, καὶ πένης, ὥσπερ Θεμιστυλίδης φησὶ, παράσιτος καὶ ἐρώμενος Ἁρμοδίου; τί δέ, ἐχὶ καὶ ἐραστὴς ἐπιεικὴς γάρ οἱ παρῆν οἶκοι, καὶ ἐραστὰ τῶν τρόφιμων ἐσίν. οὕτω δεινὸν πάλιν ὁ παράσιτος τὸν Ἀθηναίων πόλιν τυραννουμένην, ἐς ἐλευθερίαν ἀφεῖλε, καὶ νῦν ἕστηκε χαλκῆν ἐν τῇ ἀγορᾷ, μετὰ τῶν παιδικῶν. οὗτοι μὲν δὴ τοιοῦδε ὄντες, μάλα ἀγαθοὶ παράσιτοι ἦσαν. σὺ δὲ δὴ ποῖόν τινα ἀπάζει ἐν

naſſet. Erat enim Patronum liberalior, quàm vt Achillis ſeruus dici ſuſtinuiſſet. Quos igitur dicit eſſe therapontas, qui neq; ſerui ſunt, neq; amici, nempe paraſitos: quo nomine & Merionē Idomenei therapontā compellat. Atque ita nunc paraſitos dictos eſſe, planè coniecturâ auguror. Quinetiam hoc cōſidera, quamobrem Idomenea Iouis filium non dignatus ſit Martis æqualem dicere, verùm Merionem eius paraſitum. Nónne verò & Ariſtides vir popularis exiſtens & pauper, vt inquit Thucydides, & paraſitus fuit Armodij? nónne & amator? Sunt enim paraſitis ſuorum alumnorū paramantes. Huius itaq; paraſiti opera, Athenienſium Reipubl. tyrannide oppreſſæ libertas iterum recuperata eſt. Et nunc in foro ſtat ereus inter reliqua ciuitatis monimēta ſpectabilis. Illi equidē cùm tanta virtute claruerint, tamen paraſitos agebant. Tu verò quēnam animatum

anime

ἐμπολέμῳ τὸν παράσιτον; οὐχὶ πρῶτον μὲν ὁ τοιοῦτος ἀσιτωτοιησάμενος ἴσησιν, εἶτα τὴν παράταξιν, καθάπερ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀξιοῖ; ἅμα γὰρ, ἀπ' ὄρθρου πολέμου μελλοντος ἔσεσθαι φησὶν ἐστιάσεσθαι, καὶ οὐδεὶς ἅμα ἕω μάχεσθαι θέλει. καὶ ὁπόταν μὲν σπατιῶσι κρέα τοῦ ἐπιόντος, ὁ μὲν τις ἀκεβὴς ἁρμόζεται τὸ κράνος, ὁ δὲ θωράκιον ἐνδύεται, ὁ δὲ αὐτὸ τὸ δεινὸν ὑποπτώσων ἢ πολέμου, πρίεται αὐτὸς δὲ ἰδιώτης τότε μάλα φαιδρῷ τῷ προσώπῳ καὶ μίτρα τὴν ἔξοδον, οὐδεὶς ἐν πρώτοις διαγωνίζεται. ὁ δὲ πρίφων αὐτὸν, ὅπισθεν ἐπιστάμενος τῷ παρασίτῳ, ὑφηνίοις αὐτὸν, ὥσπερ ὁ Αἴας τὸν Τεῦκρον, ὑπὸ τῷ σάκει καλύπτει. καὶ τῶν βελῶν ἀποπιμπόντων, χυμένους ἑαυτὸν, ζῶντος σκέπει· βέλτιον γὰρ ἡγεῖται μᾶλλον σῶσαι, ἢ ἑαυτὸ ἀριθμὸν μὴ πίσοι παρασίτῳ ἐν πολέμῳ, ἐν ᾧ ἐστὶ φῶτῳ δόρυ ἔτι λοχαγὸς, ὅτι σπάνις,

animo parasitum in bello esse putas? Hónne sub initium talis curato probè corpore sumpto ientaculo prodit in aciem, quemadmodum & Ulysses fas esse contendit? Quippe cui statim sub auroræ exortum pugnandum erit, ille priùs cibum sumat necesse est. Et quo tempore alij milites, præmetu, hic quidem galeam diligenter adornat, ille thoracem curiosè induit, alius aliud quiddam malum belli suspicans trepidat: parasitus vultu prorsus hilaro & exporrecto indulget epulis: ac mox postquam in aciem progressus est, inter primos fortissimè dimicat: cæterùm qui alit parasitum, tum in ordine subsequatur, quem ille Tronsecus atque Aiax Teucrum, clypeo defendit. Cupit enim impensiùs suum seruare alumnum parasitus quàm seipsum tueri incolumem. Quòd si etiam in bello cæsus parasitus occubuerit, neque imperatorem, neque militum

στρατιώτης αἰσχύνοιτο, μιγάντο τι ὄντι νεκρῷ, καὶ ὥσπερ ἐν συμποσίῳ καλῷ καταμεμιγμένῳ· ὡς ἄξιόν γε, φιλοσόφου νεκρὸν ἰδεῖν, τοῦτο παρακείμενον ξηρὸν, ὑπωχρον, μακρὸν πώγωνίον ἔχοντα, πετρινικότα τῆς μάχης, ἀσχῆ ἄνθρωπον. τίς ἂν καταφρονήσαι ταύτης; πόλεως, τὸν ἀπασπισὰς αὖ ἔτω κακοδαίμονας ὁρῶν; τίς δ' ἂν ἀκούσας, χλωροὺς καὶ λοιμώττας ὁρῶν ἀνθρωπίσκους καμψόνους, τὴν πόλιν ἀφροῦσαν συμμάχων, τοὺς ἐν τῇ ὄρκῃ λακήσαντας ὑπολυσαμένους τὸ πολίμιον; τοιοῦτοι μὲν ἐν πολέμῳ, κεῖς ῥήτορας καὶ φιλοσόφους ἀσιν οἱ παράσιτοι. ἐν ἀρχῇ δ' τοσούτων μοι δοκεῖ καὶ διαφέρειν παρασιτικὴ φιλοσοφίας, ὅσον αὐτὴ ἡ ἀρχὴ πολέμου καὶ πρῶτον, ἢ δοκεῖ σκοπεῖν τὰ τῆς εἰρήνης χρεία. ΤΥΧ. οὔπω ξυνίημι

militum quenquam pudore afficit, tantùm existens cadauer, quali corporis dignitate quondam in symposiis accumbere solitus est, adeò vt indignum sit facinus, philosophi cadauer huic appositum conspici, aridum & sordidum, prolixo barbicie informe, hominem prorsus miserandum, & qui ante initum prælium mortuus sit, imbellis atque inualidus. Quis verò eam ciuitatem non extremè cõtemneret, cuius tam miserandos atque infelices cerneret satellites? Quis non eam vrbem cùm robustis, tum animosis auxiliatoribus egere existimet, qui adeò pallidos & comatos hos munciones inter militum cadauera dispersos intuitus fuerit, eósque qui in excubijs stationes agitant, mulius in bello esse precij? Tales equidem sunt in rebus bellicis parasiti, cum philosophis atque rhetoribus comparati. Cæterùm in pace tantum præcellit philosophiam, parasitica, quantum ipsa pax bello præstat. Ac primùm, si videtur, pacis loca atq; studia contemplemur. TYCH. Nondum teneo

ξυνίημι ὅ, τι λοῦτό ποτε βούλεται, σκοπῶμεν δ' ὅμως. Παρά. ἐκοῦσα ἀγορὰν μὲν δια πασήσεται, καὶ παλαίστρας καὶ γυμνάσια, καὶ ἰλιμηγέσια, καὶ συμπόσια ἔγωγε φαίην ἂν πόλεως χωρία; Τυχ. πάνυ μὲν οὖν. Παρά. ὁ δ' ἐν τοῖς δικασταῖς δὲ ἐς ἀγορὰν μὲν καὶ δίκασήσεται οὐ πάρεσιν, ὅτι, οἶμαι, τοῖς συκοφάνταις πάντα τὰ χωρία ταῦτα μᾶλλον πρόσηκε, καὶ ὅτι ἴδιόν μίτριόν ἐστι τῶν ἐν τούτοις γιγνομένων τὰς παλαίστρας, καὶ τὰ γυμνάσια καὶ τὰ συμπόσια δίκαια, καὶ ἱκανῶς μόνον οὗτος ἐπὰ τίς ἐν παλαίστρᾳ φιλόσοφος ἢ ῥήτωρ ἀρδύς, ἄξιος συγκεκυβεῖσθαι παρασίτου ὧ σώματι ἢ τίς ἐν γυμνασίοις ζώντων ὀφθεὶς, οὐκ ἂν αἰσχύνη ζῶν χωρίον μᾶλλον ἄν; καὶ μὴν ἐν ἐρημίᾳ τέτων οὐδὲς ἂν ἐκπλαγείη θηρίον ὁμόσε ἰὸν, ὁ δὲ

teneo quid hæc tua sibi velit oratio. consideremus tamen. PARAS. Igitur forum & iudicia, in palæstras, & gymnasia, tum venationes & sympoſia ego ciuitatis loca eſſe dixerim. TYCHI. Et rectè ſanè. PAR. Quòd autem A. paraſitus in forum cauſas acturus non prodit, quódque in iudicijs nulli clientulorum vocatus patronus præſtò eſt: hanc ego ſubeſſe cauſam opinor, quòd iſta loca magis ſycophantis & rabulis illis forenſibus pateant, atque conuenianti, quódque nihil moderati in illis fieri ſoleat: palæſtras verò atque gymnaſia vnà cum ſympoſiis paraſitus frequentat ſtudulò, quibus ſolus ille ornamento eſt, atque decori. quoniam quisnam philoſophorum aut rhetorū exutus veſtimentis in palæſtra dignè componendus eſſet cum paraſiti corpore? Aut quis illorum conſpectus in gymnaſio, non potiùs probro atque dedecore locum afficeret? Atqui ne in deſerto quidem illorū quiſpiam irruentis alicuius beluæ impetum

ὁ παράσιτος αὐτὰ τὰ ἐπιόντα μιμέ, καὶ δ' ἐκλαμβάνεσθαι, μιμητικὸς αὐτῶν ἐν τοῖς πάνυ λάττοσι καταφρονεῖν, καὶ ὅτ' ἔπαφῶ, ὅτι σῦς αὐτὸν ἐκπλήξαι φιρεικὸς, ἀπὸ μιᾶς ἐπ' αὐτὸν ὁ σῦς τὸν ὀδόντα θήγει, καὶ ὁ παράσιτος ἐπὶ τὸν σῦν ἀντιθήγει. τοὺς μὲν γὰρ λοιποὺς λύκοι μᾶλλον τῶν κυνῶν. ἐν δὲ συμποσίῳ τίς ἂν καὶ ἀμηχανήσαι παράσιτον, ἢ τοι παίζοντι ἢ ἐσθίοντι; τίς δ' ἂν μᾶλλον ὑφράνας τοὺς συμπότας, σάτυρόν ποτε αὐτὸν ἔφη καὶ σκώπτων, ἢ ἄνθρωπον μὴ γελῶν, ἐν τοῖς βωμίοις λεμβῶν, ἢ γελῶν ὁρῶν, ὥσπερ ἐπὶ ψυχῇ, ὀχὶ συμπόσιον ἤκων; καὶ ἔμοιγε δοκεῖ, ἐν συμποσίῳ φιλόσοφον τοιοῦτόν ἐστι, οἷον ἐν βαλανείῳ λύκον. φέρε δὴ ταῦτα ἀφρύτου, ἐπ' αὐτὸν ἴδῃ βαδίζοντα τὸν βίον τοῦ παρασίτου σκοποῦντος ἅμα καὶ παραθάπτοντος ἱκανόν.

πρῶτον

impetum sustineret: ad pardi situs eorundem vim atq; ferociam fidenter expectat, ac sine negotio compescit; quippe qui easdem in conuiuijs contemnere didicerit. Sed neque ceruus, neque sus setis inhorrescens parasitum conterret, sed sue aduersus illum dentes acuente, parasitus aduersus suem contrà acuit terribilis. Cæterùm lepusculos magis infectatur, quàm villus canis venaticus. Porrò autem in cõuiuio quis cum parasito certamen susciperet, aut iocos cienti, aut comedenti? Et quis magis conuiuarum tristitiam discutit? an ille cantillans ridicula, & ludens dicteriis: an homo potiùs nihil ridens, in sordida tritáque lacerna accumbens, tetram tristitiæ imuens, quasi ad luctum, non ad sympositi vocatus venisset? Ac mihi profectò tale quiddam in sympositio videtur esse philosophus, quod canis in balneo. Sed age istis posthabitis, ad ipsam parasiti vitam nos conferamus, excutientes atq; comparantes illum

Primùm

πρῶτον οὖν ἴδοι τις ἂν τὸν μὴ παράσιτον, ἀπὸ δόξης καταφρονητικὸν, καὶ ἥδιον μισθὸν αὐτῷ, ἢ οἱ ἄνθρωποι πίστιν περιβάλλονται καὶ τὴν φιλοσόφους ὑμῶν τις ἂν, ὁ τις ἂν, ἀπὸ πάντας, ἀλλὰ τύφου καὶ δόξης πλήρεις, καὶ ὁ δόξης μόνον ἀπὸ τοῦ τοιούτου ἄσχολον ὄντα, ἀλλ' ἀργυρίου. καὶ ὁ μὲν παράσιτος ὅτου ἴσχυ πρὸς ἀνθρώπου, ὡς ἐπ' ἄν τις ἀπὸ πρὸς τὰ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ψυχρότερος ἀπαθῶς ἴσχει, καὶ ἥδιον αὐτῷ λοιπὸν διαφέρειν τὸ χρυσίον τοῦ πυρός. οὐ γὰρ μᾶλλον ἐκείνου, καὶ ὁ λαυσταδρόμος ὅτι καὶ οἱ φιλοσοφοῦντες φάσκοντες, πρὸς αὐτὰ ὅτῳ διαπέπτωκα ἀκολασμόνως, ὥστε τῶν μάλιστα νῦν ἀδοκιμουμένων φιλοσόφων (περὶ ἧς γὰρ ῥητόρων, τί δεῖ λέγειν;) ὁ μὲν διαλέξων δίκαιον, ἀθρόοις ἐπ' αὐτῷ ἰάλλα, ἄλλ' ἢ μισθὸν σοφιεῖται, ἀπὸ πράττει τοὺς μανθάνοντας. ὁ δὲ

Primùm igitur quis est qui non videt parasitum vnquam non contemptorem esse gloriæ, quippe cui nihil curæ est quam de se hominei opinionem obtineant? At verò ipsos rhetores atque philosophos non saltem illorum aliquos, sed in vniuersum omnes, fastu atque gloriâ transfuersos agi quispiam inuenerit, ac non tantùm gloriæ debitos; sed quòd adhuc turpius est, argenti sitientissimos. Sedenim parasitus hoc erga pecuniam affectus est animo, quo non aliquis negligentiuore erga lapillos passim proiectos in littore animatus est. Ac nihil illi inter aurum & ignem videtur esse discriminis. Rhetores autem, & quod absurdius est, etiam illi qui philosophiæ professione se venditant, tam auidè argento inhiant, quasi hac ratione maximam sibi nunc conciliarent & opinionem, & authoritatem philosophi. De rhetoribus quid multa attinet dicere? cùm ille corruptus largitionibus causam orare soleat, alius dicendi artem profitens à discentibus mercedem exigit.

Tertiùm

ὁ Κωφὰ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τῆς σωθῆναι ὁμοίως μισθὸν αἰτεῖ, καὶ οὐκ αἰσχύνεται. ἔτι πρόσθύτης ἀνὴρ σὺν τούτῳ ἀφελημένῃ, καὶ μισθοφορᾷ, καθάπερ ἰνδὸς ἢ Σκύθης ἀχμάλωτος· καὶ οὐδὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα αἰσχύνεται, ὅτι μισθὸς ὁ λαμβάνει. ὕβρεως δ' ἂν οὐ μόνον ταῦτα ὑπὲρ τούτου, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πάθοι, οἷον λύπας καὶ ὀργὰς καὶ φθόνους, καὶ πανδείας ἐπιθυμίας. ὃ γὰρ μὴ πάσχειν ἔξω τούτων δεῖν ἁπάντων· ὅτι γὰρ ὀργίζεται δι' ἀντιπαλαίαν, καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ ὅτῳ ὀργισθῇ. καὶ ἐὰν ἀναπήσας λίπος, ἢ ὀργὴ αὐτοῦ χαλεπὸν μέν, οὐδὲ σκυθρωπὸν οὐδὲν ἀπεργάζεται, μᾶλλον δὲ γέλωτα, καὶ ἀνεφρόνησε τοὺς ξυνόντας. λυπεῖταί γε μὴν οὐκ ἐπὶ πάντων, τούτου τῆς

Tertius à rege similiter præmium flagitat, non ob aliud, nisi quòd cum illo conuersationem societ: nec pudore suffunditur. Est præterea alius, qui iam ætate confectus, non ob aliud peregrè proficiscitur, quàm vt lucrũ faciat, aut stipendio mereat, non aliter atque Indus quispiam, aut Scytha captiuus. Neque eundem pudet nominis, quòd merces sit illud quod accipit. O Non solùm verò his vitijs eos inuenies obnoxios, sed sunt adhuc alij degeneris animi affectus, quibus sunt plenissimi, nempe molestæ perturbationes, iracundia, inuidentia, ac omnis generis concupiscentiæ. Parasitus autem his omnibus vacans affectibus, neque irascitur, propter animi tolerantiam, tum etiam quòd illi nemo sit cui irascereture. Atque etiam si quando victus mentis impotentia indignatur, nihil tamen mali aut iniuriæ, iracundiæ impulsu designat perperam: quin potiùs risum omnibus eius excandescentia excutit, ac oblectamento est conuersantibus. Minimè verò omnium perturbatur, tristitia aut vlla mentis molestia discrucaitur. Etenim tam præsens illi

parasiti.

τῆς τύχης παρασκευαζόμενος αὐτῷ, καὶ χαριζόμενός, μὴ ἔχειν ὑπὲρ ὅτου λυπηθείη. ὅτι γὰρ χώραν ἀφ' ὧν ἀνῶν, ὅτι οἰκίτης, οὔτε γυνὴ, ὅτι παῖς ἀλλ', ὧν διαφθαρομένων, πάντως ἀνάγκη δὴ λυπᾶσθαι τὸν ἔχοντα αὐτὰ, ἐπὶ τούτοις ἀποθνήσκοντα, ἐπιθυμᾷ ὅτι δόξης, οὔτε χρημάτων, ἀλλ' ἐκ δὴ ὡραίου τινός. Τυ. ἀπ' ὦ Σίμων, ἀκούσῃ γε ἐνδεᾶ προφῆς λυπεῖσθαι αὐτόν. Πα. ἀγνοεῖς, ὦ Τυχιάδη, ὅτι ἐξ ἀρχῆς δεῖ παράσιτός ὄντ', οὗτος, ὅστις ἀρρᾳ προφῆς· οὐδὲ γὰρ ἀνδρεῖον, ἀρεία ἀνδρίας ἐστὶν ἀνδρεῖον· δεῖ φρόνιμος, ἀρεία ῥωμῶν ὄν φρόνιμον· ἄπαγε γε ὅτι παράσιτον ἄν ἄνθρωπον πρόπαντα δεῖ ἐν μὴν πρὸ πᾶσιτε χρεῖαν ὄντα, ἐχὶ μὴ ὄντα. εἰ δὲ μὴ ὁ ἀνδρεῖον ἄπαος, ἢ παρουσίας ἀνδρειότητος, καὶ ὁ φρόνιμος, παρουσίας φρονήσεως, καὶ ὁ παρασιτικὸς ἀφθονίας ἐπιθυμητικός, ἀλλ' ὁ ἀπορίας ἐπιθυμητικός, ἀλλ' ὁ ἀπορίας ἐπιθυμητικός, ἀλλ' ὁ ἀπορίας ἐπιθυμητικός.

paraſitica ſuppeditat adverſus omnes moleſtias remedium, vt nulla etiam cauſa exiſtat quamobrem officiatur triſtitiæ. Neque enim illi ſunt opes, neque domus, neque famulus vllus, non vxor, non liberi, quibus pereuntibus habentem diſcruciari animo omnino neceſſe eſt, ſi horum iacturam fecerit. Atqui neq; gloriæ vllius eſt appetens, neq; opulentiæ: ſed nec formoſum quenquam deſiderat. TYC. *Verumtamen, ô Simo, planè conſentaneum eſt, illum ob victus indigentiam pertubari animo.* PAR. Π *Ignoras, ô Tychiade, ſtatim initiò hûc non eſſe paraſitum, quicunque laborat victus inopia.* P *Neq; enim fortis, inopia fortitudinis fortis perhibendus eſt: neque ſapiens, ſapientiæ penuria ſapiens putandus: alioqui parſitus eſſe non poſſit. Nos enim de eo qui re ipſa paraſitum agit, loquimur, non de eo qui ſolum paraſiti nomen falsò obtinet. Iam ſi fortis non alia ratione, quàm præſente fortitudine fortis, & ſapiens præſente ſapientia ſapiens habendus eſt ſequitur, neq;*

ὁ παράσιτος ἢ μή, παρουσία τῆς παρασίτου παράσιτος ἔσται. ὡς εἴ γε τῆδε μὴ ὑπάρχει αὐτῷ, περὶ ἄλλου τινὸς, μὴ οὐχὶ παράδοξος ἡμῖν φανήσεται. TY. οὐκοῦν ἀδιάπτωτος ἀφροδίσια παράσιτος προφῆς. PA. ἔοικεν, ὥστ' ἐπὶ τούτῳ, ὅτ' ἐκεῖνο ἄλλο ἐπιθυμήσῃ, οὕτω λυπηθήσῃ ἄρα. καὶ μὲν καὶ πάντων ὁμῶς φιλόσοφοι καὶ ῥήτορες φοβοῦνται μάλιστα, τὰς γοῦν πλείστους αὐτῶν ὁρῶντες τις ἂν μετὰ ξύλου περιόντας, ὅταν ἄρα λάθου, ἢ μὴ ἐφοβοῦντο, ὡπλισμένους καὶ τὰς θύρας ἀμάλα ἐρρωμένως ἀφειμένας ὄντας, μή τις ἄρα νύκτωρ ἐπιβουλεύσειεν αὐτοῖς, λανθάνοντας· ὁ δὲ πλὴν θύραν τὸ δομάτιον περίθησιν, ἁπλῇ γε τῇδε, ὡς μὴ ᾖττον ἀνέμου ἀνοιχθήσεσθαι. γνωμεύει δ' ὅπως νύκτωρ, δέδοικέ τι μᾶλλον θορυβῆται, ἢ μὴ γνωμεύει. καὶ δι' ἐρημίας δὲ ἀπιὼν, ἄνευ ξίφους ὁδεύει· φοβῆται

parasitum, nisi parasitandi facultas suppetat, parasitum esse posse. Quare nisi hoc illi suppeditatum fuerit ab alio, nequaquam parasitus existimandus est. TYC. Proinde parasitus nunquam alimenti laborabit inopia. PAR. Ita quidem apparet. Itaque neque huius neque alterius cuiuspiam rei gratia discruciatur animo. Verùm omnes ad vnum philosophi pariter atque rhetores, maximo semper in metu sunt. Illorum igitur plurimos plerunque ligno armatos in publicum prodire videmus: quod proculdubiò non facerent, nisi armatos metuerent. Quid quòd etiam ianuas probè oppessulatas concludunt, metuentes nequis noctu domum ingressus, illis perniciem machinetur? At parasitus ædiculæ suæ ianuâ quidem claudit, sed planè incuriosè & temerè, ne videlicet venti violentia irruens aperiat. Cæterùm nòctu orto tumultu, non magis animo timore concutitur, quam si nullus extitisset. Præterea per sola loca iter faciens, nullo accinctus gladio ambulat.

nihil

βοβᾶται γὰρ ἐκεῖ ὀλαμὸν φιλοσόφους ἢ ποιητὰς ἄλλον τινὰ, ὀλίγου ὄντος καὶ λανθάνοντος ἔχθρα ἐνδυναστευόμενος· ξύλα μὴ γὰρ ἔχωσι, μηδὲ βαλανεῖον ἀπίωσι, μηδὲ ἐπ' ἄκεσον παρασίτου μὴ τοὺς ὀλοὺς ἔχοι ἰατῆρος· ῥῶσαι μοιχείαν ἢ βίαν ἢ ἁρπαγὴν, ἢ ἄλλό τι ἀδίκημα ἁπλῶς ἐπεὶ ὅ γε τοιοῦτος, ἂν ἄρ' ᾖ παράσιτος, ἀπ' ἰαυτοῦ ἐκπέπτωκε ἀδικῶν· ὡς ἂ μοιχῶν ὡς τύχοι, ἅμα τῷ ἀδικήματι, καὶ τοὔνομα μεταλαμβάνει τῷ ἀδικήματος. ὥσπερ δὲ ὁ πονηρὸς, οὐ τὸ ἀγαθὸς, ἀλλὰ φαῦλος ἅπαν λαμβάνει, οὕτως οἶμαι, ὁ παράσιτος, ἐάν τι ἀδικῇ· αὐτὸ μὲν τοῦτο, ὅπερ ἐστὶν, ἀπόλωλε, ἀναλαμβάνει δὲ, ὃ ἀδικεῖ. ἀδικήματα δὲ τοιαῦτα ῥητόρων καὶ φιλοσόφων ἄρθρα ἐστὶν ἃ μόνον ἴσμεν αὐτοῖς

nihil enim prorsus pſpiam genium metuit. At ego ſæpenumerò vidi philoſophos nullius periculi ne ſuſpicionem quidem exiſtente arcui apparentes. Semper enim Σ baculis armati incedunt, atque etiam ſi quando in blaneas lotum abeunt, aut vocati ad prandium. T Nullus verò eſt, qui paraſitum aut adulterij, aut vioſ lentiæ, aut rapinæ, aut alterius cuiuſpiam delicti imſimulare poſſit: quoniam qui talibus vitijs eſſet contaminatus, iam non amplius paraſitus foret perhibendus, ſed ſe ipſe grauſſimæ iniuriæ exponeret. Itaque adulterium flagitioſè committens, vnà cum perpetrato delicto etiam flagitij nomen incurrit. Quemadmodum autem qui improbus fuerit, non bonus ſed malus habendus eſt: ſic quoque paraſitus ſi quid turpiter in ſe admiſerit, illud ipſum quod fuerat abiecit, aſſumit autem id quod deliquit per flagitium. Cæterùm eius generis praua facinora permulta extant à philoſophis & rhetoribus turpiſſimè perpetrata, quæ non nobis tantùm comperta ſunt, vtpote quæ noſtro tempo-

αὐτοῖς γεγονότα καθ' ἡμᾶς, ἐκτὰ μὲν τοῖς βιβλίοις ἀφανῆ μνημεῖα ἀναμένομεν ἔχομεν δὲ ἀπολογίαν μὲν γὰρ Σωκράτους δύο, καὶ Αἰσχίνου καὶ Ὑπερίδου καὶ Δημοσθένους, καὶ τῶν πλείστων σχεδόν τι ῥητόρων καὶ σοφῶν· παρασίτου δ' οὐκ ἔστιν ἀπολογία. εἰ δ' ἔχει τις ἀπῶν δίκαιον πρὸς παράσιτόν τινι γεγραμμένον. Τυ. ἀλλὰ νὴ Δία, ὁ μὲν βίος τῶ παρασίτου μακάριος ὅτι τῶν ῥητόρων καὶ τῶν φιλοσόφων. ὁ δὲ θάνατος φαυλότερος. Πα πάνυ μὲν οὖν τἀναντίον, παραπολὺ ἀθλιώτερος, φιλοσόφους μὲν γὰρ ἴσμεν ἅπαντας, ἢ τοὺς πλείστους, κακοὺς κακῶς ἀποθανόντας· τοὺς μὲν ἐκ καταδίκης ἁλόντας ἐπὶ ταῖς μιαρίσεσιν ἀπολωλότας, φαρμάκῳ, τοὺς δὲ καθαπηχθέντας τὸ σῶμα ἅπαν, τοὺς δὲ ἐκ δυσουρίας φθινύσαν.

re saltem designata forent, sed libris editis relicta monumenta habemus eorum facinorum, quorum illi authores extiterunt. Extat apologia Socratis, extat Aeschinis, atque Hyperidæ, neque non Demosthenis. Ac fermè plurimorum rhetorum atque philosophorum defensiones etiam hodie leguntur. At nulla extat parasiti apologia, nec vllus est qui pro vero affirmare possit, parasito iniuriarum scriptam esse dicam. TCY. Y At per Iouem parasitus meliori quàm rhetores atque philosophi viuendi conditione fruitur, fato tamen deteriore absumitur. PAR. Equidem longè diuersum est quod dicis. nam & fato multò feliciore functus è viuis migrat parasitus. Quippe comperiè exploratum habemus, philosophos ferè omnes, aut illorum maximam partem, malo extinctos esse exitio, nonnullos condemnatione iudicij in maximis flagitijs manifestò deprehensos, Φ sumpto veneno: alios toto corpore exustos, plerosque vrinandi difficultate absumptos,

alios

νήσαντας, τοὺς δὲ φυγόντας. παρασίτῳ θάναλον οὐδεὶς ἔχα τοιοῦτον ἀπεῖπε, ἀλλὰ τὸν εὐδαιμονίστατον, φαγόντ' καὶ πιόντ'. εἰ δέ τις καὶ λοιμῷ βιαίῳ τετελευτηκέναι θανεῖται, ἀπειλῆς ἀπέθανε. Ty. ταῦτα μὲν ἱκανῶς ἀπεμίμησαι ὑπὲρ τὰ πρὸς τὸς φιλοσόφους, ὑπὲρ τῦ παρασίτου. λοιπὸν δή, εἰ καλὸν ἢ αἰσχρὸν ἐστὶ τὸ ἰατρικὸν τοῦτο τῷ πρίφοντι, παρῶ λέγειν. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκοῦσιν, ὥσπερ οἱ ἀργυροῦν καὶ χαριζόμενοι, πρίφειν αὐτὸς οἱ πλουσίοι, καὶ ἄνευ τοῦτο ἀσχαλῶ τροφομῴφ. Pa. ὡς πλείονά γε σοὶ, ὦ Τυχιάδη, ταῦτα ἐμὲ δοκοῦσαι γιγνώσκειν, ὅτι πλουσίῳ ἀνὴρ, ὃ καὶ τὸ Γύγου χρυσίον ἔχει, μόνον ἐσθίων, πτωχὸς ἐστὶ, καὶ πολὺν ἄνευ παρασίτου, πλωχὸς δοκεῖ χωρὶς ὅπλων, ἀτιμότερον καὶ ἰδιώτης ἄνευ πορφύρας, καὶ ἵππον

alios ex fuga retractos atque occisos. At quis tandem tali quopiam exitio parasitum sublatum esse referre potest? sed mors felicissima ferè illi contingit edenti atque bibenti. Quòd si quis etiam violenta morte defungi videtur, mortuus auolasse creditur. Tyc. Haec equidem satis superque tibi pro parasito contra philosophos decertata sunt. Superest vt & illud explices, num honesta & vtilis sit haec alendi possessio. Siquidem opulentiores mihi videntur parasitos alere, tanquam officiosi, & beneuolè gratificantes illorum tenuitati: quod ego ei qui alitur, dedecus esse existimo. Para. Quàm simpliciter fatuum te esse constat, ô Tychiade, si hoc nequeas intelligere, hominem diuitem etiam si Gygis opulentiam possideret, solùm edentem esse pauperem? Atq; ille progrediens in publicum non comitante parasito, mendicus est. Et quemadmodum miles sine armis habetur despectior,

ἵππος ἄνευ φαλάρων, οὕτω καὶ πλούσιος ἄνευ παρασίτου, ταπεινός τις, καὶ ἀτιμότερος φαίνεται· καὶ μᾶλλον ὁ μὴ πλούσιος κοσμεῖται ὑπ' αὐτοῦ, τὸν δὲ παράσιτον πλούσιος οὐδέποτε κοσμεῖ, ἄμωσι τὶ καὶ ὄνειδος· ἀλλ' ὅτι ἐστὶν ὡς σὺ φῂς, τὸ παρασιτεῖν, ἐκείνῳ λυπηρότι, ὡς μεράκιόν τι χέρνα. ὅπως γὰρ μὴ ὦ πλουσίῳ τοῦτο λυσιτελὲς ἐστι, τὸ τρέφειν τὸν παράσιτον, ὃ γε μετὰ τὸ κοσμεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἀσφαλῆ ποιεῖ καὶ ἐν τούτοις λαμπρὸν ἀπέρχεσθαι. οὔτε γὰρ μάχης ῥᾳδίως ἄν τις ἐπιχειρήσοι τῷ πλησίον, ἔνα ὁρᾷ παρόντα. ἐπεὶ δὲ ἄν ἀφθάνοι φαρμάκῳ ὁλέσας, ἔχων παράσιτον; τίς γὰρ ἂν ὀλμήσαιν ἐπιβουλεῦσαι τινί. τότε πρωΐ ἐστὶν ὅτε καὶ πίνουσι; ὥστε ὁ πλούσιος οὐχὶ κοσμεῖται μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς παρασίτου σώζεται. οὕτω μὲν ὁ παράσιτος φίλος σοφός·

equus sine phaleris leuior: sic etiam diues egregiè & amplitèr nummatus, longè apparet sine parasiti satellitio humilior atque contemptior. Atqui parasitus quoque non parùm ornamento est diuiti, dues parasito non item. Alioqui nec probrum est, vt tu ais, huic parasitari, vt præstantiori deteriorem Quod autem opulento vtile sit parasitum alere, præterquàm quòd ornamentum non vulgare illi adiungit, etiam securitatem multam parasiti præsentia & comitatus diuiti suppeditat. Neque enim quispiam temerè pugna adoriretur diuitem, qui hunc illius lateri assistentem conspexerit. Sed neque metuendum est eum veneno periturum, qui parasitum conuiuam habuerit. Quis enim auderet insidias struere quempiam hoc præmandente atque prohibente? Itaque diues non tantùm à parasito ornatur, sed eius quoque opera à maximis periculis tutus conseruatur. Ita enim parasitus propter charitatis

τρυφίαν, πάντα λινδάνων ὑπομένει, καὶ ὑπὲρ ἅπαντα παραχωρήσει τῷ πλουσίῳ φαγεῖν μόνον, ἀπὸ καὶ ἀρθονεῖν ἀπαίτει συμφαγόν. Tyc. πάντα μοι δοκεῖς, ὦ Σίμων διεξιέναι, ὑπερήφανος ὢν τῇ σιωπῇ τίχνης, ἐχ ὥσπερ νῦν τὸς ἴφασκον, ἀμελέτητος ὤν, ἀλλ' ὥσπερ ἄν τις ἐπὶ τὴν μετ' ἐμοῦ γυμνασμῷ καὶ λοιπὸν, ἃ μὴ ἄσχιον αὐτὸ τὸ ὄνομά ἐστι τῆς παρασιτικῆς, ἐθέλω μαθεῖν. Pa. ὅρα δὴ τὸν ἀνόκεισιν, ἐάν σοι ἱκανῶς λέγεσθαι δοκῶ, καὶ παρῶ πάλιν αὐτὸς ἀνακείσασθαι πρὸς τὸ ἐρωτώμενον, ἢ ἆρα οἶσθα. φέρε δή, τὸν σῖτον οἱ παλαιοὶ τί καλεῖσι; Tyc. προφλύω. Pa. τί δὲ, τὸ σιτᾶσθαι ἆρ' οὐ τὸ ἐσθίειν. Tyc. ναί Pa. ἆρα καθωμολόγηται τὸ παρασιτεῖν, ὅτι ἐκ ἄλλο ἐστὶ. Tyc. τοῦτο γὰρ, ὦ Σίμων, ἐστὶν, ὃ ἀσχῆμον φαίνῃ. Pa. φέρε δὴ πάλιν ἀπόκριναί μοι πρὸς τὸν

tatis affectum qua diuitem ex animo complectitur. omnibus semet obiectat periculis. Neque tantùm concedit solùm cibum sumere sed vnà quoque edens exoptat oppetere. Tyc. Omnia mihi, ô Simo, satis diserte disseruisse videris, nec quicquam quod ad artem tuam commendandam pertinet prætermisisti: neque vt tu dixisti, ad hanc rem inexercitatus accessisti, sed planè omnium instructissimus atque exercitatissimus. Ω Quod reliquum est, scire gestio an parasiti compellatio non turpis & dedecorosa habèda sit. Pa. Vide quod responsum à me exigas, si sufficienter super his verba tibi fecisse videor. Respondè verò mihi vicissim ad quæstionem, si rectè factum existimas. Age σῖτον prisci illi quo vocarunt nomine? Tyc. Alimenti vocabulo. Par. Quid autem σιτᾶσθαι, nonne alere? Ty. Sanè verò. Par. Est ergo in confesso, neque aliud esse parasitari. Tyc. At illud ipsum, Simo est, quod turpe esse apparet. Para. Age iterum mihi responde quid tibi

τυρόν σοι δοκεῖ διαφέρειν, καὶ πεπειραμένοιν ἀμφοῖν, πότερον ἂν αὐτὸς ἕλοιο, ἀράττειν τὸ πλεῖν, ἢ τὸ παραπλεῖν; Tv. τὸ παραπλεῖν ἔγωγε. Πα. τί δέ, τὸ τρέχειν, ἢ τὸ παραθρέχειν; Tv. τὸ παραθρέχειν. Πα. τί δέ, τὸ ἱππεύειν, ἢ τὸ παριππεύειν; Tv. τὸ παριππεύειν. Πα. τί δέ, τὸ ἀκοντίζειν, ἢ τὸ παρακοντίζειν; Tv. τὸ παρακοντίζειν. Πα. οὐκοῦν ὁμοίως ἔθ' ἕλοιο καὶ τὸ ἐπθύειν μᾶλλον τὸ παρασιτεῖν. Tv. ὁμολογῶ ἀνάγκη. Ἀλλὰ σοί λοιπόν, ὥσπερ οἱ παῖδες, ἀφίξομαι καὶ ἑῶ σ', καὶ μετ' ἄεσσον, μαθησόμενος τλὺ τέχνιν. σὺ δέ μ' αὖτλὺ δίκαιος Διδάσκειν ἀφθόνως, ἐπεὶ καὶ πρῶτος μαθητής σοι γίγνομαι. φασὶ γὰρ καὶ τὰς μητέρας μᾶλλον τὰ πρῶτα φιλεῖν τῶν τέκνων.

discriminis esse videtur, aut vtrisque propositis vtrum electurus esses, num nauigare, an adnauigare? TYC. Ego quidem eligerem adnauigare. PAR. Quid autem, currere, an adcurrere? TYC. Adcurrere. PAR. Quid autem equitare, an adequitare? TYC. Adequitare. PAR. Quid autem, iaculari, an adiaculari? TYC. Adiaculari. PAR. Proinde non alia quoque ratione pro edere parasitari sat scio quoque eligeres. TYC. aa Velim nolim sententiæ tuæ refragari non possum. Ac te quidem in posterum, veluti puerum, & sub auroram & prandio accedam, arti tuæ perdiscendæ operam daturus. Tu verò eandem docebis citra inuidiam, ingenuè, quoniam primus tibi ero discipulus. Perhibent autem & matres primam prolem adamare impensiùs.

GILBER-

GILBERTI COGNATI.

ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hîc in argumento ἀλέξεως ἢ ἀπόπειρα, exercendi ingenij gratia luſit. quod veteres ſophiſtas facere ſolitos eſſe ſcribit Gellius, vt oſtenderet nihil eſſe tam incredibile, quod non dicendo fiat probabile, & nihil eſſe tam horridum, tam incultum, quod non ſplendeſcat oratione, & tanquam excolatur, teſte Cicerone. Perſuadet autem & aſtruit, paraſiticam eſſe artem non inhoneſtam & incommodam, ſi quis ea rectè vti nouerit. Cuius vſum ſi quis requirit, à Terentiano Gnathone & aulicis diſcat, vt quicquid dixerint homines, laudet: & ſi quid negârint, neget, & illis vltrò arrideat. Denique ipſe ſibi impetet omnia aſſentari, quando hic quæſtus nunc eſt longè vberrimus: donec etiam multo vſu abſtruſiora huius artis myſteria cognoſcat. Nemo iam veritatis eſt patiens ampliùs, quia acerba auditu eſt. Deponat itaque omnem illam priorem cui aſſueuerat, libertatem, ac præter genium ſuum omnibus. Euge illud dulciſonum occinat, & illud: Dixti pulchrè. prætereà: Facetè, lepidè, lautè, nunquam vidi melius. Breuiter vt homo erit, ita morē gerat, ita ſe ad eius mores attemperabit. Paraſiti porrò nomen apud veteres honorificum erat, ac minimè ignominioſum. Id quod ex Plutarcho licet intelligere. Sic enim ille ſcribit in Solone: ἴδιον ἦ τῷ σολωνι, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἐνδημούσης τάξεως, ὅπερ αὐτὸς παρασιτεῖν κέκληκε: id eſt, Eſt autem & hoc è Solonis inſtitutis in publico, plebi conuiuium exhibere, quod is appellat παρασιτεῖν, quaſi dicas, ad cibum ſumendum accumbere. Athenæus item libr. 6. Dipnoſophiſtōn, authoritate Polemonis Samij, Heraclidis, Mopſeatis ac aliorum complurium, oſtendit paraſiti nomen non aſpernandum, nec inglorium apud veteres extitiſſe, quod & ex varijs & antiquis inſcriptionibus probat, quarum & hæc vna fuerit, ἄρχοντες καὶ

παρασίτου μάθοιεν. Cætera ſtudioſus apud Athenæum inueniet. Huc pertinet quod Thomas magiſter ſcribit in Atticiſmis: παρασίτους τὺς δημοσίᾳ σιτουμένους ἐν τῷ πρυτανείῳ ἀπλῶς, ἢ μόνον τὺς ἐν ταῖς θοὺς πλουσίων τραπέζαις παραθεσφορήσας κόλακας: id eſt, paraſitos non tantùm appellabant Attici adulatores illos qui apud diuitum menſas nutriuntur, ſed & eos, qui ob rem egregiè geſtam publico ſumptu in Prytaneo alebantur. Cuius & interpres Ariſtophanis in Equitibus meminit, οὐδὲ μαγειρικὸν ἐπίσταμαι: id eſt, ne muſicam quidem ſcio. Apud eundem in Auibus Sycophanta ſimiliter excuſat ſuam profeſſionem: οὐ γὰρ πάνυ, σκάπτειν γε ἐπίσταμαι: id eſt, quid quæſo facerem, quando fodere neſcio. Idem in Veſpis: Σύγγνωθι, κιθαρίζειν γὰρ οὐκ ἐπίσταται: id eſt, ignoſce, neque enim canere edoctus eſt. quaſi dicat, reliquarum imperitus artium, furto tantùm rem parat. Diogenes cùm videret mures ad menſam ſuam accurrentes, exclamabat: Ecce & Diogenes ſuos habet paraſitos. Paraſitandi autem ars ita deſcribitur ab Horatio ep ſt. lib. 1. ad Lollium 2:

Alter in obſequium plus æquo pronus, & imi
Deriſor lecti, ſic nutum diuitis horret:
Sic iterat voces, & verba cadentia tollit,
Vt puerum credas ſæuo dictata magiſtro
Reddere, vel partes mimum tractare ſecundas.

Non enim à munica arte multùm diſtat. Legitur Epigramma Ioan. Alexandri Braſſicani noſtri, quod cùm huius dialogi argumentum ferè habeat, hîc dignum duxi vt aſcribatur:

Quæ Plauti ſcortum, nitidi quæ Gnatho Terentî,
Per cuneos multo ſæpe lepore mouent.
Omnia nempe aſſentari quæſtum eſſe probatum:
Tum digiti ad crepitum cuncta mugare leuem.
Eſſe itidem iucundum alienam inuiſere menſam:
Vſqueadeò multis vna aliena placent.
Luciani illa hilaris Simon dum ſingula confert,
Longè equidem melius, ſuſius atque docet:

Immò

Immò etiam expressum videas de musca elephantum,
Adde & Socraticis cuncta probata modis.
Vsqueadeò nihil esse potest tam vile iacensq;
Quod non ingenij tollere dona queant.
Ingenium credas imponere posse Colosso,
Pigmæum adiuncti viribus eloquij.
Cætera Lucianus per se tibi dicet abundè,
Dum varijs miscet seria vbique iocis.

Graphicè hic mores assentatorum describit & quanta pernicies adolescentibus ex eorum consuetudine impendeat exponit. Huc pertinet Terentianus gnato, eiusdemq; Phormio, & quę sunt in assentatores ex professo & eleganti carmine ab Ioan. Rauisio Textore scripta: & apud Plutarchū de Educandis liberis. Verbum tamen hoc apud vetustissimos honestum fuit, parasitiq; vocabantur comites sodalesq; pontificum & magistratuum, vt docet Athenęus lib. 6. Solon sic eos appellauit, qui in Prytaneo publico victu epulabātur, authore Plutarcho.

a SIVE serui, siue ingenui.] *Summa psonarū diuisio hæc est. Serui aut nascuntur, aut fiunt. Nascuntur, qui ex ancillis nostris nobis gignuntur. Fiunt aut iuregentiū:* id est, *ex captiuitate, aut iure ciuili, vt luti quum homo liber maior viginti annis, ad participandum precio se venundari passus est. Ingenui sunt, qui simul ac nati sunt, liberi sunt, nondū seruitutis iugum experti, vt Libertini.* *b* Tum alijs sunt vtiles.] *Plato in Epist. ad Archyt. Tarent.* ἀλλα κοινὸν δεῖ σε νομίζειν ὁλη ἑκαστ' ἡμῶν εἶναι σῶν μόνον γέγονε, ἀλλὰ τ' ἡμίσεως ἡμᾶς τὸ μὲν τι ἡ πατρὶς μεδέζειν, τὸ δὲ τι οἱ γεννήσαντες, τὸ δὲ τι καὶ οἱ λοιποὶ φίλοι. i. *verū, & hoc te considerare conuenit, neminē omnino nostrūm sibi solū natum esse, sed ortus nostri partē sibi patriā vendicare, partem parentes, partem etiam amicos. Quam sententiam & Cicero in Officijs sua vetulit.* *c* Videlicet musicæ.] *Antiquitus nihil eruditiū habebatur sine musica. Vnde apud Comicos, qui literas se didicisse negant, aiunt se non didicisse musicā. Musica & Arithmetica primùm instituebantur iuuenes Athenis, teste eodē Luciano in Gymnasijs.* *d* Medicinæ.] *De huius artis excellentia, vide Abdicatū Luciani, paulò ante finem, & Erasmi nostri Encomiū medicæ*

medicæ artis. Homerus Iliad. Λ. cùm medici dignitatem explicare vult, ait:

Ἰητὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. id est,

Vnus homo medicus multis æquandus honore.

e Geometriæ.] *Hanc Lucianus in Hermotimo vocat admirandam. f* Nam à philosophiæ studio.] *Philosophiæ hypotyposes graphicæ habetur in Piscatore: laus, in Nigrino.*

g Architectonicam.] *Architecturam disciplinam tanquã libero homine dignissimam, Vitruvius lib. 1. capite 1. multis laudibus exclsit. Architecturam porrò pulchræ domus, habemus in Encomio domus. h* Inopinata.] Id est, *admirabilis. Cicero libro 3. Academicarum quæstionum 4. paradoxa interpretatur admirabilia, Quintilianus lib. 9. Inopinata. Extat hoc nomine libellus Ciceronis inscriptus. Hæc autem quia discrepant ab opinione populari, admirabilia videntur. Vide Aul. Gellium libro 17. capite 12. i* Insaniam deam.] *Pulcherrimum ac verè Lucianicum commentum. Nam quemadmodum Homerici quidam heroës omnem noxam ac perniciem in Athen reiiciunt. Ita insanus si quid parum rectè fecerit, statim habet cui peccatum imputet, nempe insaniæ, quæ mystas suas nonnunquam à gravibus supplicijs liberat. Ouidius Tesiphoni furiæ comites adiungit, Insaniam, Terrorem, & Pauorem.* k Phidiam statuarium.] *Phidias Atheniensis fuit statuarius insignis: floruit autem Olympiade 83. Plin. lib. 14. Naturalis historiæ. l* Phidias loue à se fabricato.] *Pomponius Mela libro 2. In Achaia, inquit, quondam Pisa Oenomai, Elis & numen delubrumque Olympij Iouis, certamine Gymnico & singulari sanctitate, ipso tamen simulachro quod Phidiæ opus est, maximè nobile. Plinius de Ioue Olympio: Quem nemo, inquit, æmulatur: propter scilicet excellentiam. Et alibi, hoc est, lib. 36: Phidiam, inquit, clarissimum esse per omnes gentes, quæ Iouis Olympij famam intelligunt, nemo dubitat. Sedenim de Ioue Olympio omnia plena: nam non modò poëtæ, sed & cæteri scriptores, vt Vitruuius, vt Strabo lib. 8. vt Valerius Maximus lib. 3. capite De fiducia sui: & Macrobius lib. 5. Saturnalium. Phidias cùm simulachrum Iouis Olympij præstantissimè absolvisset, interrogatus ex quo exemplari*

exemplari vultum Iouis tam insigniter expressisset: respondit, se Homericis versiculis tantùm magistro vsum fuisse. Extant autem ij Iliad. α:

ἢ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.

De Phidia alia quædam annotauimus in Imaginibus. m Dioni philosopho.] *Dion Alexandrinus natione, præcipuam in philosophia laudem est consecutus. De cuius præstantia lege Suidam, Philostratum in Sophistis, & Synesium in libello de laude Caluitij. Huius quoque mentionem fecit Lucianus in Peregrino.* n Ad hunc enim modum speciatim.] *Hoc Plato docet in Cratylo, & posteum Cicero noster lib. 1. Officiorum.* o Ars est.] *Confirmatio à finitione artis, quæ est apud Aristotelem libro 6. Moralium. Hanc Diomedes libro 2. Ciceroni adscribit. Hac proposita parasitus argutissimè inde colligit, Parasiticen esse artem. Deinde probat minorem, secundum partes finitionis. Artes enim vtilitatis communis causa discendæ, vt & proximo, & nobis ipsis adsimus. Deo verò ante omnia. Sed hæc Scriptura multò docet rectiùs, quæ sola de veris virtutibus loquitur, ac virtutum fontem demonstrat.* p Oliæ vitiosæ.] *Vt area vasa tinnitu dignoscuntur, ita homines ex sermone. Itaque Diogenes aiebat sibi videri mirum, quòd cùm ollam aut operculum non emerent homines nisi pulsu ac tinnitu exploratum, in emendo homine solo aspectu essent contenti: significans hominem nulla re melius cognosci quàm ex oratione. Vt igitur qui vas fictile teruncio parant emere, digito pulsant, atque ex tinnitu reddito dignoscunt, sitne integrum, probæ argillæ, ac bene coctum: ita priusquam minus emant hominem, oportebat ad dicendum prouocare, atque ex oratione deprehendere qualis sit. Huc alluſit Persius Satyra tertia:*

— sonat vitium percussa maligné.
Respondet viridi non cocta fidelia limo.

Et rursus in 5:

— pulsu dignoscere cantus
Quid solidum crepet, & pictæ tectoria linguæ.

q Argentarios, seu nummularios.] *Ἀργυροκόπος & argentarius, vulgò mensor & mensarius, à Græcis κολλυβιστὴς, & nummu-*

nummularius, & trapezita ferè idem significant, nisi quòd argentarius maior negociator dicitur in Pandectis, de edendo; qui multorum pecunias acceptas custodit, quum opus fuerit redditurus, & cuius officium publicum est. Plaut. in Curc. nummularium & trapezitam pro eodem accipit. Argentarius porrò non tam is qui pecunias publicas exigit, est, quàm argenti opifex. Vide Alciat. lib. 1. cap. 24. Parerg. r Adulterinos homines.] *Quod simplex non est, neq; sincerum, id vulgato verbo Græci κίβδηλον vocant, hinc ducto vocabulo, quod aliud præ se ferant, aliud tegant; παρὰ τὸ κάτω θέσθαι τὸ κίβδηλον, vel quòd Athenienses ob summum in Chios odium, si cui malè vellent; huius nomen nomismati solant insculpere, addita litera, ὑς; in terram abiectis dira imprecari παρὰ τὰ τὰς χοὺς βάλλοντες. Sed propriè numinum subæratum κίβδηλον appellant. Et κιβδηλίαν insinceritatem seu corruptelam, velut Aristophanes ἀφεῖλε τῆς βίου κιβδηλίαν: id est, corruptionem vitæ ademit plurimam. Et κιβδηλεύειν corrumpere fuco, & qui pallent κιβδηλιῶντας appellant, quòd aliquid morbi vitiique subesse videatur.* s Qui conuiuas.] *Hæc Plat. sententia extat in dial. qui inscribitur Gorgias, siue de Rhetor.* s Quod arte caret.] *Socrates in Gorg. Plat. μὴ δ' ἔχῃ τὸ αἴτιον, ἐγὼ δὲ τέχνην οὐ καλῶ.* u Finem.] *Ἔρον finem interpretatur, pro quo definitionem malim.* x De fine.] *Huc pertinent ea quæ Cic. scribit in ib. de Finibus bonorum & malorum.* y Atqui abunde.] *Comprobatio finis ab authoritate Homeri quæ est Odyss. 1. in principio.* z Sedenim.] *Amplificatio testimonij à circumstantijs. A* Philoctetem.] *Est apud Philostratum in Heroicis & Homer. in catalogo Nauium meminit. B* Græcos compescuit.] *Homerus Iliad. a:*

τὸν δ' ἀχαιοῖς ἱπποσυνάων ἐχεπύσασκε συνωμοτὰς, &c.

C Indecoris vulneribus.] *Hoc ipsum Philostratius in Heroicis commemorat. Et apud Ouid. lib. 3. Metamorph. Aiax in Vlyssem inuehitur. D* Porrò Epicurus.] *Confutatio Epicureorum finis ac voluptatis à studio & cura illorum & finitione voluptatis.* E Porrectis & manibus.] *Homerus Odyss. 1:*

αὐτὸς δὲ πλείης ἀλὶ πήματα χερσὶν ἔπεσσε.

F Reliquum

¶ Reliquum est.] *Transitio per divisionem.* G Sua anteire præstantia.] *Conatur ostendere, parasiticam omnibus artibus præstare, idq; variè ab accidentibus, effectu & fine confirmat, & primùm in genere.* H Etenim vniuscuiusq; artis studium.] *Aphthon. in Chria: Hocr. doctrinæ radices amaras esse dicebat, fructus verò dulces. Amator, inquit, eruditionis à laboribus auspicatur, sed laboribus desinentibus inutilitatem, quod quam philosophicè dictum ab eo sit, hinc licet perspicere. Qui enim bonarum artium amore capiuntur, ij sanè cum professoribus ac studiorum ducibus conuersantur, ad quos accedere formidolosum est. Et pueri quidem nunquam mensæ vacant. Succedunt præceptoribus pædagogi formidabiliores, qui etiam priusquam verberent timentur. Hieronymus in primum Hieremiæ caput: Et quomodo nux siue amygdalum amarissimum habet corticem, & testa durissima cingitur, vt detractis asperioribus & durioribus, fructus dulcissimus reperiatur: sic omnis correptio, & labor continentiæ, amara quidem videtur ad præsens, sed fructus parit dulcissimos. Vnde & vetus illa sententia est, Literarum radices amaræ, fructus dulces. Chrysostomus in Epistolam ad Hebræos, Homilia trigesima: Etsi virtus amara sit, tamen fructus profert dulciorem, vt in arboribus cortex penè semper amarus & asper est, fructus autem ipsi suauitate iucundi sunt. Hieronymus aduersus Rufinum: Literæ marsupium non sequuntur, sudoris comites sunt & laboris, sociæ ieiuniorum, non saturitatis, continentiæ, non luxuriæ.* I His potissimùm honorare.] *In eandem sententiam Horat. dixit:*

— olim dant crustula blandi
Doctores; elementa velint vt discere primâ.

K Multò sudore paratę dulcem fructũ subministrant.] *Similem sententiam protulit Hesiodus 1. Georgicõn: Asperam esse ad virtutem viam dicens, acumen verò molle. Nam idem quòd Isocrates docuit. Hesiodus enim viam, Isocrates autẽ radicem appellauit, diuersis verbis eandẽm vterq; sententiam demonstrantes. Vide adagium: Difficilia quæ pulchra. Cic. Virtutem sudori dij immortales anteposuerunt, longa autem est & ardua via ipsa, & aspera primùm, vbi in cacumen ventum est, sa-*

est, facilis est, quæ dura existerat. Basilius de exhortatione ad Baptismum : Quis dormiens trophæum fixit ? quis in deliciis ac ubijs corona fortibus viris debita ornabitur ? Nullus minimè currens brauium assequetur. Labores gloriam pariunt, & angustia perciulaque coronas promerentur. L Poëtis.] *Plato in dialogo cui titulus Ion, siue de furore poëtico, Lucianus in Encomio Demosthenis in prin. ipso. Atque huc facit illud Ouidij :*

Est deus in nobis, agitante calescimus illo.

Poëtæ natura tantum valent, arte si qui se poëtarum nomen tueri posse confidunt, eos idem Plato grauissimus author pronuncias, nihil vnquam egregium ac memorabile effecturos. Itaque Pindarus eo se gloriatur aduersarijs suis, Bacchilide nimirum & Simonide, esse superiorem, quod ipse natura poëta sit, illi autem audicerint à magistris : in quo tantum esse vult, vt eo potissimùm nomine se aquilæ, illos coruorum similes esse dicat. M Plantam inserit manibus.] *Est locus Homeri Odyss. 9 de Cyclopum & Insularum fortunatarum terra :*

Οὔτε φυτεύουσι χερσὶν φυτὸν οὔτ' ἀρόωσιν,
Ἀλλὰ πάντ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται : *id est,*
— nec manibus terræ plantaria fingunt,
Vomere nec segetem proscindunt : quin ea cuncta
Nullo semente, & nullo nascuntur aratu.

De ijsdem insulis Horatius in Odis :

Reddit vbi Cererem tellus inarata quotannis,
Et imputata floret vsq; vinea.

Hinc sumptum est & natum, vt quæ citra nostram operam casu nobis eueniunt, ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα contingere dicantur. Hoc adagio Lucian. vsus est in Phalar. 2. & in Rhetorum didascalo. N Itaque.] *Epilogus. O* Age nunc deinceps.] *Transitio. Hactenus in genere cum omnibus artibus comparauit parasiticam : iam & speciatim philosophiæ ac rhetoricæ præfert. P* Primùm quantum.] *Argumentum à certitudine & constantia artis, collatione cum vtraq; facta. Q* Plerique.] *Quintilianus libro 2. capite 17. & Plato in Gorgia. R* De philosophia opinio.] *Hoc elegantissimè docet Max. Tyrius Platonicus serm. 19. Nimirum quosdam philosophiam artium*

artium omnium constantissimam in multos populos distraxisse, &c.] S Porrò autem.] *Collatio parasiticæ.* T Quod autem.] *Aliud à signo & studio jactantium.* V Ego tibi.] *Exemplo philosophorum, qui parasiticam sectati sunt quorum omnium mentionem facit, quos Lucianus hic commemorat. Suidas in dictione αἰχίνης. Idem Laërtius, qui inter dialogos Aeschinis scribit, Miltiadis titulo quendam inscriptum fuisse.* X Aristippus.] *Genere Cyrenaicus, maximè voluptarius fuit, canis regius à Diogene nominatus, quòd assentaretur Dionysio, ad hunc Stratonem, vel vt alij, Platonem dixisse tradant: Tibi soli & chlamydem & vestem rejiculam ferre datum est. Erat enim ei ingenium facile, vt se accommodaret loco, tempori, personæ, & omnem euentum sine tristitia ferebat. Vitam eius Diogenes Laërtius describit libro 2. Chlamys autem grammaticis vestem purpuream significat. Item Valerius Maximus libro 4. capite 3. Et Horatius lib. 1. Epist. ad Sœnam:*

Si pranderet olus patienter regibus vti
Nollet Aristippus si sciret regibus, vti,
Fastidiret olus—. *Inter hunc & Diogenem Cynicum nonnulla fuit æmulatio ob diuersum vitæ institutum. Diogenes Aristippum appellabat canem regium, quod Dionysium Siciliæ tyrannum coleret. In quem vicissim Aristippus: Si Diogenes sciret vti regibus, non vesceretur crudis oleribus. Contrà Diogenes: Si Aristippus didicisset esse contentus crudis oleribus, non esse canis regius.* Y Niciæ.] *Siquidem à Syracusanis in carcerem coniectus sibi mortem conscivit, vt Plutarchus & Iustinus copiosè scribunt. Lucianus ad Siciliam allusit, in qua Plato parasiticam infeliciter exercuit: Nicias autem aduersa cum fortuna pugnauit.* Z Aristoxenus Musicus.] *Musicus dictus fuit à patre, Musicæ præceptore magistro authore Suida. Stephanus de Vrbibus in dictione Tarentum, scribit hunc fuisse patria Tarentinum, quem & inter celebres Pythagoricas commemorat. Hunc etiam Cicero & Gellius sæpe citant.* a Nelei parasitus.] *Hunc Athenæus lib. 4. dipnosophistûn: inter eos reges commemorat, qui bonorum voluminum immensam copiam, ac inæstimabiles thesauros cons-*

gesserint. β Euripides apud Archelaum.] *Hoc abundè docet Suidas & Gellius libro* 15. *Is cùm in conuiuio formosum Agathonem amplecteretur deosculareturque, cui iam barba prouenire cœperat: Archelaus amicis dixit: Ne miremini, nã pulchrorum etiam autumnus pulcher est. Ciuiliter excusauit amicum apud amicos. Pausanias in Græcia Attica (qui primus illi liber est) eum recenset inter eminentissimos quosq; viros, qui cum regibus familiariter vixerunt. Siquidem apud Polycratem Siciliæ tyrannorum vixit Anacreon, cum Hierone Aeschylus & Simonides, cum Dionysio qui posterior tyrannus fuit in Sicilia, Philoxenus, cum Antigono Macedonum rege, Antagoras Rhodius & Aratus Solensis,* &c. γ Anaxarchus apud Alexandrum.] *Huius extat hæc improba ad Alexandrum vox, qui, vt Arrian prodit, consolantibus Alexandrum, vino & iræ, consultoribus pessimis succumbentem, atque se ob Cliti necem discruciantem: Antu Alexander sapientes, inquit veteres ignoras, ideo assidentem Ioui iustitiam fecisse, vt quicquid à Ioue decretum sanctumque foret, id iure factum videretur? Ita magni actæ & gestæ regis primùm quidem ab ipso rege, deinde ab aliis iusta censenda sunt. Sed mea vtique sententia, si approbentur istæ, vt ab sapiente ac verè prorsum enunciatæ, bone deus, quantum inde erumpet malorum? Qui calamitatum laxabitur finis? Documento sit ipse Alexander, quem ita Anaxarchi præcepto imbutum proditur memoriæ, ad id vaſaniæ productum vt iam diuinos sibi deposceret honores. Quid ita adulanter insinuas, Anaxarche, assidere Ioui iustitiam. Imò verò si coniectatio non me fallit, non assidet iustitia Ioui: sed ipsa iustitia est, ac fas ipsum, & legum vetustissimus omnium, ac perfectissimus. Ita certè veteres prædicant, edocentq; absque iustitia nec ipsum quidem Iouem rectè posse imperare. Ea verò iuxta Hesiodum incorrupta virgo est, pudoris ac castitatis, vtiliumque contubernalis. Proinde reges item αἰδίους, id est, castos venerabilesque nuncupare poëta solent. Hinc ergo colligendum, regiam facultatem esse sublimem, præcelsam, multis virtutibus circumseptam conflipatamque, curis innumeris anxiam, & omnino vitam censeri laboriosissimam, si incumbentem oneris magnitudinem rectè metiaris, gerasque*

pro

pro ratione & dignitate. Proinde Selaucum regem dicere solitum scimus. Si multi scirent quantum sit negocij, tantummodo tot epistolas scribere ac legere : nec humi proiectum diadema tolleremus. Quin & Philippus in regione speciosa castra metaturus, cùm moneretur illic non esse pabulum pro iumentis : O Hercules, inquit, qualis est nostra vita, si etiam ad asinorum commoditatem viuere cogimur ? Certè Anax veteribus rex dicebatur, quod Plutarchus tradit & repetit Eustathius, quia anacos dicitur medela, quòd illis subditorum cura incumbat. Anaxarchi meminit etiam Laërtius & Theodoritus Cyrensix Therapentices libro octauo. ὁ δὲ Sunt in vita.] *Ab vsu eorum qui ipsas profitentur, ἀπ' ἔτους per diuisionem temporum belli ac pacis.* ε Annunciatum est.] *De tempore belli : & qualis circa hoc philosophi ac rhetores.* ζ At dux belli : denunciat vt ad delectum faciendum iuuenes.] *Qui de militari disciplina libros posteris reliquêre, eos haud ferè quenquam minorem septem aut decem annis, aut sex & quadraginta maiorem, militiæ & tyrocinio adscribi voluisse constat. Idque à Seruio Tullio vetere censore cautum fuisse primùm, quod æuo subsequente à Caio Gracchio lege sacrata sanctum fuit. Causa autem hæc est, quòd citra eam ætatem aut supra, velut immaturos aut pœduros, & effœtos militiæ rudimentis minimè idoneos putarunt. Ideo vetus constitutum erat, iuuenes nisi post pubertatem, & primo flore ætatis dum per ætatem laborem militarem ferre possent, florentes viribus, & ex vrbana, sæpiùs agresti iuuentute rusticis operibus duratos, militari sacramento & muneri adigere, singulosque militiæ per numerum in iuniorum tabulis adscribere, qui catalogi dicti : illosque ex corporis habitudine si apti militiæ, si lato pectore, si ceruice erecta, si fortis & strenuus : quæ species, qualisq; vigor, & quod robur virium foret internoscere, vt illorum forti fidelique opera respubl. vti possit. Nam nimis pinguem, deformem aut mancum, debilem aut vecordem, tanquam minùs vtiles militiæ non adscribebant. Quippe Caso censorius pinguem militem velut reipub. incommodum iure incisis : cuius inter guttur & inguen cuncta sub ventris dominio forent. In qua semel adscriptus nisi propter demerita exauctoratus fo-*

ret, ipso nolente deleri nequibat. In quo id sedulò cauebatur, vt primum militiæ vinculum pustarent, sacramenti religionem: secundum, singulorum amorem velut inexplicabilem nexum, cùm his qui vna mærerent: tertium, deferendi nefas. Eis τὸν κατάλογον.] Suidas: κατάλογος ἡ ἀναγραφὴ τῶν ὀφλόντων στρατείας, καὶ ἡ ἐξαρίθμησις ὁ πίναξ ἐφ' ᾧ εἰσγράφοντο τῶν ἐπιστρατευομένων τὰ ὀνόματα: id est, *Catalogus est descriptio illorum, qui in militiam delecti sunt, siue connumeratio aut album, in quo describuntur militum nomina.* ν Nunquid non.] *Collatio Parasitorum.* θ Priorum philosophorum atque rhetorum.] *Democharis dixit quemadmodum nemo possit è thymbra, siue satureia facere bonam lanceam, ita nec è Socrate probum militem. Sentiens militibus conuenire ferociam quum Socrates esset omnium iniuriarum tolerantissimus. Quidam hoc tribuunt Cratæti. Vide Athen. lib. 5. Dipnosoph.* ι Equidem ex rhetorum numero Isocrates.] *Notum est, Isocrati defuisse τὴν μέλαν καὶ φωνῆς μέγεθος, καὶ τὸ ἀνειλικρινὲς τῆς ῥήτορος* (vt inquit Dionysius) *à gerenda igitur republ. abstinere coactus est. Hinc dixit, se mille drachmis docere: sed à quo ipse doceretur audaciam & vocis magnitudinem illi se decies mille drachmas numeraturum. Is forenses causas fugisse testatur in oratione de permutatione facultatum, cùm inquit: Me verò nemo vnquam vidit, nec in conciliabulis, nec in iudicijs, nec in prætorijs, nec apud arbitros: sed ita hæc omnia fugio, vt nullius ciuis alius. Cicero in Bruto, siue de Claris oratoribus, dicit eum forensi luce caruisse. Sed eam gloriam inter parietes aluisse. Suidas καὶ διὰ μὲν τὴν φωνῆς τοῦ σπανίαν ἀλκὴν ἐκ ἔφην:* id est, *propter vocis defectum causas non egit. Γέγραφε δὲ λόγους ἐπιδεικτικοὺς ἀνθρώπων δ' ὧν Ἰσοκράτης πάντων:* id est, *Isocrates omnium hominum timidiss. Percontanti qui fieri posset, vt quum ipse non esset ad dicendum accommodus, alios redderet idoneos? Quoniam cotes, inquit, ipsæ quidem secare non possunt, ferrum tamen reddunt acutum. Hoc videtur imitatus Horatius:*

—fungar vice cotis, acutum
Reddere quæ ferrum valet, exors ipsa secandi.

κ Demades, Aeschines, Philocrates, Hyperides, Demosthenes, Lycurgus, Isocrates.] *Hos omnes antiquos rhetores*

rhetores simul Athenis ætas vna tulit, quorum vitas posteris reliquit Plutarchus, de quorum dicendi charactere abunde Hermogenes περὶ τῶν πολιτικῶν λόγων. Cicero de claris oratoribus. Quintilianus libro 1. Plutarchus quoq; in Phocione hæc longè susiùs describit. λ Antesignanus illorum atque coryphæus.] *Nempe Demosthenes: quod & Plutarchus scribit in Demosthene. Demosthenis claritatem atque virtutem memoriæ animisque hominum commendauit etiam Lucianus in Encomio Demosth.* μ Philippus Macedonum exitium.] *Verba sunt ex Philippicis Demosthenis, qui ad dicendum, quàm pugnandum instructior fuit.* ν Abiecto clypeo aufugit.] *Demosthenes clypeo suo literis aureis inscripserat, ἀγάθῃ τύχῃ: id est, bona fortuna. Attamen cùm ad pugnam ventum esset, illicò proiecto clypeo aufugit. Id quum illi probro daretur, quòd ῥιψάσπις esset, elusit eum vulgato versiculo:*

Ἀνὴρ δὲ φεύγων καὶ πάλιν μαχήσεται: *id est,*

Vir qui fugit, rursus redintegrabit prælium.

Indicans vtilius esse patriæ, fugere quàm prælio mori: mortuus enim non pugnat, atqui fuga quæsiuit salutem, potest in multis prælijs patriæ vsui esse. Græcis autem prouerbiali conuicio dicuntur ῥιψάσπιδες, ignaui ac timidi, quiq; in acie loco deserunt, ac clypeum obijciunt. Vsqueadeò verò probrosum habebatur antiquitùs clypeum abijcere, vt Lacedæmonij Archilochum è finibus suis iusserint excedere, quòd scripsisset, satius esse clypeum abijcere, quàm interire, teste Plutarcho in Apophthegmatis Laconicis. Id Archilochi distichon refertur ab Aristophane in fabula, cui titulus, ἐκκλησιάζουσαι, est; huius modi:

Ἀσπίδι μὲν σκίων τις ἀγάλλεται, ἣν παρὰ θάμνῳ.

Ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων: *id est.*

Scuto aliquis gaudet Saiorũ ego quòd bene pul-
Deserui nolens inter opaca rubi (chrum

Interpres admonet, Saios esse Thraciæ populos, aduersus quos bellans Archilochus fugerit, abiecto clypeo. Cuius exemplum postea secutus est Demosthenes, cui Æschines in apologia obijcit, ὡς ὑπογράφῃ λιποταξίου: id est, quòd illi dies esset dictus ob desertum ordinem. At ille eum qui diem ipsi dixerat, ad extremum adegit diem, occiso eo Aristarchi præsidio, quemadmodũ

ibidem criminatur Aeschines ξ Solus autem sapiens.] *Athenæus libro 5. diprosophistæ, Socratis innumeram ψυδοδοξαλέιας describit.* ο At si videtur.] *Contraria exempla parasitorum* π Nestor ille.] *Huic Homerus, vt tria sedula, ita plusquàm mellitam quandam facundiam effingit. Sic enim ait in Iliad. α:*

—Τοῖσι δὲ Νέστωρ
Ἡδυεπὴς αὐόρθρου λιγὺς πυλίων ἀγορητὴς
Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
Post hos assurgit Pylius dux ille disertus
Nestor, cuius ab ore fluit vox melle liquenti
Dulcior—.

Quem locum imitatus Theocritus, authore Plutarcho, scripsit in Bucolicis:

Οὕνεκα οἱ γλυκὺ μῦθος ἀπὸ στόματος ῥέε μᾶλλον ἢ κἠρύθεσσι, *id est,*
Propterea quòd in os ille prædulce Camœna
Infudit nectar—.

ρ Iam confectus.] *Illi tres ætates attribuis Homerus Iliad. α. & in Odyss. ξ:*

Τρεῖς γὰρ δὴ μιν φασὶν ἀνὰ ξείας γένος ἀνθρώπων, *id est,*
Illum iam exegisse hominum tria secula fama est.

Et Iuuenalis:

—atq; suos iam dextra computat annos.

Tertiam ætatem indicans. Vide nostram annotationem de Nestore in Macrobijs. σ Idomeneus atq; Nestor.] *Il. β:*

Νέστορα μὲν πρῶτα προσηύδα ποιμένα λαῶν, &c.

τ Apud Cæneā atq; Exadium.] *Nestor Iliad. lib. α. dicit se cum præstantissimis viris vixisse, nempe Perithoo, Driante, Cæneo & Exadio. Sic autē, inquit,* Καινέατ' Ἐξαδίόν τε, &c.

υ Etenim Hectorem.] *Hæc omnia Homerus describit luculenter Iliad. lib. π.*

φ At Achillē Paris.] *Id quod Quint. Calaber lib. γ Paralipomenon. i. deperditorum ab Homero, & Ouid. lib. 12. Metam. elegantissimè describunt.*

χ Duo viri.] id est, *Hector & Euphorbus.*

ψ Cadauer eius.] *Iliad. χ. sic:*

Σεῦμαι δὲ οἴκαδε᾽ ἐμὸν δόμον ἠδὲ γυναῖκα πάλιν, &c.

ω Si mihi viginti.] *Iliad. ψ. cum sequentibus versibus.* A Ipsum, ô Tychiade.] *Comprobatio ab etymologia appellationis*

nis B Merionem.] *De Merione quis & qualis fuerit, vide Hom. Iliad. ψ.* Γ Marti æqualem.] *Iliad. γ & in catalogo nauium.* Δ Thucydides.] *Locus in sexto est, vbi ἀριστογείτων εἰσὶ τῶν ἀστῶν μέσος πολίτης pro, δημοδίλιχος, πολίτης ponitur pro κίναιδος, μέσος. Cæterùm latentur parasitis per Aristogonitæ innuit, θέαμα enim prædium, & γείτων vicinus prandio: quemadmodum παράσιτος, à παρὰ & σίτος.* E Armodij.] *Armodij copiosè meminit Thucyd. lib. 6. belli Pelop.* Z Et nunc in foro stat.] *Antipho Rhamnusius, quum apud Dionysium quæreretur, quod æris genus esset omnium optimum? Ex quo, inquit, Athenienses statuas fecerunt Harmodio & Aristogitoni, nimium liberè significans tyrannos è medio tollendos. Nam ob electos tyrannos Athenienses illis statuas erexerunt, Author est Phi ostratus in Sophistis. Hoc ni me fallit memoria, Diogeni Cynico aescribit.* H Nónne sub initium.] *Efficitio parasiti ad prælium euntis.* Θ Vlysses fas esse contendit.] *Vlysses Iliad. lib. τ multis verbis ostendit, militem ieiunũ nequaquam in aciẽ esse adducendũ. Ad hæc Theocrit. in Syrac. παῦε ἄμβος ἐπίσωρος: id est, Impera satur. Cicero scribit populo saturo nihil esse lætius aut alacrius. Ad diuersum sentit Lucanus, dũ inquit:*

——nescit plebs ieiuna timere.

I Non secus atq; Aiax.] *Homerus Iliad. θ:*

Τεῦκρε φίλ' ἔντατο ἦλθε πολὺ φέρτατε τόξα ταμῇσιν
Στῆθι θοὴν ἄρ' ἐπ' ἀνδρὶ σὺν ἰοχέαιρι βάλ' ἀνδρῶν.

K Cæterùm in pace.] *Transitio ad tempus pacis, & quis in eo vsus rhetorum, Philosophorum & parasitorum.* Λ Parasitus non in forum prodit.] *Anacharsis Scytha aiebat forum esse locum mutuis hominum frandibus ac rapinis destinatum. Notans mores vendentium, per fas nefasque lucra venantium. Plutarchus in libello de Fauore, esse forum dicit ἀσεβῶν χῶρον: id est, impiorum regionem. Ex quo arbitror Marc. Catonem censuisse, forum muricibus sternendum. Sed & moderatius Columella: Ne caninum quidem, inquit, sicut dixêre veteres, studium præstantius, locupletissimum quemque allatrandi, & contra innocentes, ac pro nocentibus neglectum, à maioribus, à nobis etiam concessum intra mœnia & in ipso foro latrocinium. Quod nisi cupedijs suffarcinatus, & ferentarijs*

onuſtus libellis pergas, quibus dorophagos expleas, ſordidos, quæ ac nummarios, luditurq; opera, &c. *Qui plura de ſori vituperatione volet, legat Cælij cap. 9. libri lectionum antiquarum vicesimi octaui.* M Quod canis in balneo.] *Vtitur eo adagio Lucianus in Sermone aduerſus indoctum, libris tumentem, vt enim in balneo nullus eſt omnino canum vſus, ſic philoſophus in conuiuio prorſus eſt inutilis.* N Sed age.] *Vita priuata & domeſtica.* Ξ Primùm igitur.] *Ambitio, auaritia.* O Non ſolùm.] *Affectus & perturbationes animi.* Π Ignoras.] *Obiectio.* P Neque enim.] *Excuſio à coniunctis.* Σ Baculis armati incedunt.] *Pallium, pera, baculus Cynicorum inſignia ſunt. Herculi enim ſe ſimiles dicebant, quòd baculum ferrent, vt ille clauam, verùm etiam quia eum in totum ſe imitari profitebantur.* T Nullus vero.] *Adulteria, rapinæ*, &c. *publica crimina.* Υ At per Iouem parasitus.] *Exitus vitæ & mors, quam conferi cum exitu rhetorum & philoſophorum, mali in hac vita floreant magis quàm boni, ſed exitus acta probat.* Φ Sumpto veneno.] *Athenienſes Socratem Apol. oraculo omnium moralium ſapientiſſ. iudicatum veneno necârunt. ab ijs eodem ſupplicio Phocion eſt interemptus, qui boni appellationem meruit, Aeſchines τὸν ἄμωμον Socratem ab Athenienſibus veneno ſublatum refert. quòd Critiam vnum è 30. tyrannis, popularis ſtatus euerſoribus erudiſſet. De eius accuſatoribus & morte, plura annotauimus in Bis accuſato. Erga Themiſtoclem quoque Ariſten, Alcybiaden, Tyrtæum, Homerum, & alios permultos viros illuſtres, Athenienſes fuêre ingratiſſimi & crudeliſſimi, vt author eſt Laërtius.* Χ Hæc equidem.] *Commendatio paraſitices ex locis finalibus.* Ψ Gygis opulentiam.] *Ex Suida, Herodoti Clio, Cicerone Offic. 2, Iuſtini primo, notiſſimus eſt Gyges, quem locupletiſſimum fuiſſe ex Strabonis quoque &* [illegible] *ſcimus* Ω Quod reliquum eſt.] *Quòd etiam nomen paraſiti honeſtum, ab etymologia & analogia. Si autem Græcam interpretationem admittamus, ij ſunt, qui παρὰ τὰ* : id eſt, *iuxta, ὄψα* : id eſt, *cibaria verſantur, quique pabuli cauſa potentiori alicui aſſentantur, & riſum mouent, applaudunt, arridēt, adulentur, omnemque indignitatem perferunt, ſed videndo*

videndos præbent, vt alienum cibum sectari, & apud illos conuiuari liceat. aa Velim nolim.] *conclusio. volentem nolentem oportet te sequi, contraq; sententiam animi mei.*

ΦΙΛΟΨΕΥΔΗΣ, ἢ ἀπιστῶν. *PHILOPSEVDES, siue Incredulus.*

Thoma Moro interprete.

ARGVMENTVM.

Disputatio est de vi magica, de incantamentis, de spectris & mortuorum animis, an eæ videlicet super terram ambulent, seseque quibus libitum fuerit ostendant: cuiusmodi & hodie quædam superstitione atq; illusionibus dæmonum vexati plerique credunt. Quanquam autem alia quadam ratione adductus Lucianus (eum enim intelligo sub Tychiadis persona sententiam suam hic exponere) omnia ista pro nugis & impostoris ducat, nempe Democriti authoritatem (*vt ipse* innuit) secutus, qui animas à corporibus segregatas nihil esse censuerit, illa tamen interim contendit, quæ & nostræ ætatis ac religionis homines saniores paulò, ac prauis superstitionibus minùs dediti plerique sentiunt: videlicet spectra atque phantasmata huiusmodi omnino nulla esse, aut si quæ etiam sint, dæmonum illusiones quasdam esse, quæ veritate ac rectis opinionibus munitis haudquaquam nocere possint. Deinde autem & magicas vires, & incantationes, non aliud quàm meras præstigias esse, quibus imperitorum oculi ac mentes circumueniantur. Fingitur autem res apud Eucratem philosophum agi, quò videlicet iterum philosophorum vanitatem persequatur, vt qui veritatem ac sapientiam apud alios profitentes, ipsi interim apud sese nugis & incredibilibus huiusmodi rebus animo adhæreant, nullis certis rationibus innitentes,

ſed febricitantium apparitionibus ac ſomnijs, & meris anicularum fabulis fidem dantes. Tota enim confirmatio philoſophorum exemplis & apparitionibus cõſtat, quæ Tychiades partim ridendo, partim ab inconſequentibus & cauſarum defectu diluit. Exordium ab admiratione ſumitur, qua ille affectum mentiendi in plerisque præſertim philoſophis & ſapientiæ profeſſoribus nulla probabili cauſa impellente, miratur. Titulus ab vtraque parte impoſitus eſt, hinc ab eo qui rebus huiuſmodi fidem negat: illinc, ab ijs qui mendacia talia aſtruunt, & ex ijs quaſi quandam voluptatem captant.

ΤΥΧΙΑΔΟΥ ΚΑΙ Φιλοκλέους.

ΕΧαιρε μοι, ὦ Φιλόκλεις ἀκῶν, τί ποτε ἄρα τοῦτό ἐστιν, ὃ τοὺς πολλοὺς ἐς ἐπιθυμίαν τοῦ ψεύδεσθαι παρώξυται, ὡς αὐτούς τι χαίρειν μηδὲν ἀληθὲς λέγοντας, καὶ τοῖς τὰ τοιαῦτα ἀκροωμένοις μᾶλλον προσέχειν τὸν νοῦν; Φιλ. πολλά, ὦ Τυχιάδη, ἐστί, ἃ τοὺς ἀνθρώπους ἐνίους ἀναγκάζει τὰ ψεύδη λέγειν, ἐς τὸ χρήσιμον ἐμβλέποντας. Τυ. οὐδὲν πρὸς ἐπὶ ταῦτα φαίην,

TYCHIADES AC Philocles.

ROtes mihi, Philocles, dicere, quidnam id tãdem ſit quod multos in mentiendi cupiditatem adducit, vt pariter gaudeant quum & ipſi nihil ſani loquuntur, & his qui talia narrant, maximè animum intendant? PHIL. Multa, Tychiade, ſunt, quæ nonnullos mortales mentiri compellunt, quia [a] in rem vident conducere. TYCH. [b] Nihil ad rem hæc, vt aiunt: neque

φῦλα περὶ τούτων παρόμοιον, ὅτι πόθοι τῆς χάριτος ἕνεκα ψεύδονται. συγγνώμης. διαφορωῦ οὖν μᾶλλον, καὶ ἐπαίνου τινὸς αὐτῶν ἄξιοι, ὁπόθοι ἢ πολεμίους ἐξηπάτησαν, ἢ καὶ σωτηρίας τῷ θεοῦτῳ φαρμάκῳ ἐχρήσαντο ἐν τοῖς δεινοῖς, οἷα πολλὰ καὶ Ὀδυσσεὺς ἐποίησε, τλήσας καὶ τοῦ ψυχεῖν ἀρνησάμενος, καὶ τὸν νόστον τῶν ἑταίρων. ἀλλὰ περὶ ἐκείνων, ὦ ἄριστε, φημὶ, οἳ αὐτὸ ἄνευ τῆς χάριτος τὸ ψεύδεσθαι περὶ πολλοῦ τῆς ἀληθείας τίθενται ἡδόμενοι τῷ πράγματι, καὶ διατείνονται ἐπ' ἀδικίᾳ πάσῃ φαίνεσθαι ἀναγκαίᾳ. τούτους οὖν τοίνυν ἀθύμως, τίνος ἀγαθοῦ τοῦτο ποιοῦσιν. Φιλοκλῆς. ἢ που κατανενόηκας ἤδη τινὰς τοιούτους, οἷς ἔμφυτος ἔρως οὗτός ἐστι περὶ τὸ ψεύδεσθαι; Τυχιάδης. καὶ μάλα πολλοί εἰσιν οἱ τοιοῦτοι. Φιλοκλῆς. τί δ' ἐν ἅπασι, καὶ ἄνοιαν καὶ κακίαν ἐν αὐτοῖς φάναι τῶν μὴ ἀληθῆ λέγειν; ἆρα τὸ ἐναντίον τοῦ βασανίσαι πάντα.

neque enim de his rogabam, [c] cui qui quum vsus postulat, mentiuntur. Venia nimirum hi, imò laude plerique eorum digni sunt, quicunque vel hostes fefellerunt, vel ad salutem tali quopiam pharmaco vsi sunt in necessitatibus, cuiusmodi [d] multa Vlysses etiam fecit, vt & vitam suam, & sociorum reditum redimeret. Sed de illis, vir optime, dico, qui nulla necessitate mendacium ipsum veritati longè anteponunt, ipsa re videlicet delectati, atque in ea sine vlla idonea occasione versari. Isti ergo scire cupio cuius commodi gratia, istud agunt. PHILOS. An alicubi tales aliquos iam deprehendisti, quibus haec insita sit mentiendi libido? TYC. Et quidem admodum multisfiunt huiusmodi. PHILOS. Quid aiunt ergo in causa fit quòd mentiuntur, nisi dementia? si quidem rem pessimam optimae loco praeptant,

ρέντα. Τυχ. οὐδὲν τοῦτο, ἐπεὶ πολλοὺς ἄν γε ἐγὼ δι' ἐλέγχου ποιήσαιμι, αὐτοὺς τάδε, καὶ τῶν γνώμων θαυμαστούς, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐαλωκότας τοῦτο τῷ κακῷ, καὶ φιλοψευδεῖς ὄντας, ὡς ἀνιᾶσθαί μοι, ἃ τοιοῦτοι ἄνδρες ἄσιτοι τὰ πολλὰ, ὅμως χαίρουσιν αὐτοῖς τι, καὶ τὸ ἐντυγχάνοντας ἐξαπατᾶν ἔοικε. ἀκάνους μὲν γὰρ τοὺς παλαιοὺς τε ἐμοῦ σι καὶ ἐλέγχειν τὸν Ηρόδοτον, καὶ Κτησίαν τὸν Κνίδιον, καὶ πρὸ τούτων τοὺς ποιητὰς, καὶ τὸν Ομηρον αὐτὸν, ἀοιδίμους ἄνδρας, ἐγγράφως ὦ φίλαι ψεύσμασι λογοποιήσους, ὡς μὴ μόνον ἐξαπατᾶν τοὺς τότε ἀκούοντας αὐτῶν ἀπὸ καὶ μέχρι ἡμῶν διικνεῖσθαι τὸ ψεῦδος, ἐκ δεδεγμένους ἐν ἀπίστοις ἔτι, καὶ μύθοις φιλομύθου. ἐμοὶ γὰρ πολλάκις αἰδεῖσθαι ἔπειρ αὐτῶν ἔπεσιν, ὁπόταν οὐρανοῦ τομὰν, καὶ Προμηθέως δεσμὰ διηγῶνται, καὶ Γιγάντων ἐπανάστασιν, καὶ τὴν ἐν Αδου κόλασιν προφέρειν.

ptant. TYC. Hoc nihil est: nam ego tibi multos ostenderim ac cætera prudentes, ac sapientia mirabili: nescio tamen quo pacto captos hoc malo, mendaciique studiosos, adeò vt ego certè molestè feram, quòd viri tales, omnibus cæteris in rebus optimi, gaudent tamen se, et eos in quos inciderint, fallere. [c] Nam veteres illi, id quod tibi notius est quàm mihi, [f] Herodotus, Ctesiásque Cnidius, atque his superiores, denique Homerus ipse, viri celebres, mendaciis etiam scriptis vtebantur, vt non solùm eos fallerent à quibus tunc audiebantur, verùm vsque ad nos etiam mendacium per manus traditum perueniret, in pulcherrimis versibus metrisque seruatum. Me ergo sæpe illorum versuum nomine subit pudor, si quando cœli sectionem, ac Prometheï vincula recensent, Gigantumque rebellionem, atque omnem illam de Inferis tra-

gœdiam

γοδίαν, καὶ ὡς δι' ἔρωτα, ὁ Ζεὺς ταῦρος ἢ κύκνος ἐγένετο, καὶ ὡς ἡ γυναικός τις εἰς ὄρνεον ἢ εἰς ἄρκτον μετέπεσεν· ἔτι δὲ Πηγάσους, καὶ Χιμαίρας, καὶ Γοργόνας, καὶ Κύκλωπας, καὶ ὅσα τοιαῦτα, καὶ νὴ ἀπόκοτα, καὶ τερατώδη μυθεύματα, καὶ λῆρον ψυχαῖς ἀνθρώπων ἀμήχανον, ἔτι τοίνυν Μορμὼ, καὶ τὴν Λάμιαν διαδιόντας, καὶ τοιαῦτα μὴ τῶν ποιητῶν ἴσως μύθια· τὸ δὲ καὶ νῦν πάντας ἤδη καὶ ἔθνη ποικίλα λοιπὸν καὶ δημοσίᾳ ψεύδεσθαι, πῶς ἐγνοῶμεν; ἐν Κρήτῃ μὲν, τὸν Διὸς τάφον δεικνύουσιν, οὐκ αἰσχυνόμενοι· Ἀθηναῖοι δὲ τὸν Ἐρεχθόνιον ἐκ τῆς γῆς ἀναθαλῆναί φασι, καὶ τοὺς πρώτους ἀνθρώπους ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναφῦναι, καθάπερ τὰ λάχανα, πολὺ συμβατικώτερον οὖν τῶν Θηβαίων, οἱ ἐξ ὄφεως ὀλόντων, Σπαρτούς τινας ἀναβλαστήσαι διηγοῦνται. ὃς δ' ἂν ὧν ταῦτα καταγέλαστα ᾖ, μὴ ἰδίᾳ ἀληθῆ ἔναι, ἀλλ' ἐμφρόνως ἂν ἐξετάσαι ἰσως

gædiam: & quo pacto ob amorem Iupiter in taurum & cygnum versus sit: & quemadmodum ex mulier in auiculam quispiam vrsámve mutatus sit: Pegasos præterea, Chimæras & Gorgonas, ac Cyclopas, atque id genus omnia, admodum absurdas monstrosásque fabulas, & quæ mentes afficere puerorum queant, qui larvam adhuc lamiámque metuunt: quanquam poëticæ sint formasse tolerabilia: at vrbes iam gentésque totas vna voce ac publicitùs mentiri, an non hoc ridiculum? velut ti cùm Cretenses sepulcrum Iouis ostendere non pudet: & Athenienses Erichthonium editum è terra ferunt, primósque illos homines in Attica olerum more ex terra emersisse. Hi tamen multò verecundiores quàm Thebani, qui ex serpentis dentibus satiuos quosdã progerminasse nar-

rant. quòd si quis hæc, quum sint ridicula, vera esse non

ἴσως ταῦτα, Κορυβάντιόν τινος, ἢ Μαργίτου νομίζοι τις πάθημα, ἢ Τριπτόλεμον ἐλάσαι ἀπὸ τῆς ἀέρος, ἐπὶ δρακόντων ἀναπτέρωμα, ἢ Πάνα τινὰ ἥκειν ἐξ Ἀρκαδίας, σύμμαχον ἐς Μαραθῶνα, ἢ Ὠρείθυιαν ὑπὸ Ζεφύρου Βορέου ἁρπαγῆναι, ἀσεβὲς οὕτως γε καὶ ἀνόητον ἂν δόξειεν ἔλοιτο, οὕτω πεπλασμένοις καὶ ἀληθέσι πράγμασιν ἀπιστῶν. ἐς τοσοῦτον ἐκφρενῆσαι τὸ ψεῦδος. Φιλ. ἀλλ' οἱ μὲν ποιηταὶ, ὦ Τυχιάδη, καὶ ἃ πόλαι ἀνεγνωκὼς μηδὲν τυγχάνοιεν ἄν, οἱ μὲν τὸ ἐκ τοῦ μύθου τερπνὸν ἐπαγωγόταλον ὁρῶντες καταμιγνῦσι τῇ γραφῇ, οὗπερ μάλιστα δέονται πρὸς τοὺς ἀκροατάς· Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Θηβαῖοι, καὶ εἴ τινων ἄλλων, συμφοιτήσαντα ἀκροάσονται τὰς πατρίδας ἐκ τῶν τοιούτων. εἰ γοῦν τις ἀφέλοι τὰ μυθώδη τούτων ἐκ τῆς Ἑλλάδος, οὐδὲν ἂν ἰσχνότερον μεθῇ τοὺς πανηγυρικοὺς αὐτῶν λόγους

credat, sed ea prudenter examinans, Corœbi cuiusdam, aut Margitæ existimet esse, si quis aut Triptolemum credat in alatis draconibus per aërem vectum esse, aut [h] Panα quendam ex Arcadia in Marathonem venisse auxilio, vel [i] Orithyiam à Borea raptam esse, impius nimirum hic atque insanus videatur eis: quippe qui tam manifesta, veráque non credat. vsque adeò obtinet mendacium. PHILOS. At poëtis Tychiade, vrbibúsque fuerit fortasiis ignoscendum: nam illi delectationem illam quæ ex fabula proficiscitur, vt quæ maxima sit illecebra, poëmatibus suis immiscent, qua potissimùm erga auditores opus habent. Athenienses verò, Thebanique, & si qui sunt alij, patriæ-suæ plurimaestatis ex huiusmodi figmentis conciliant. Quòd si quis fabulas auferat è Græcia, nihil obstiterit quò minus earum narratores fame-

imus

ὄφθβλῶσι, μηδὲ ἀμισθὶ τῶν ξύνων τὰ λοιδόρια ἀκέσαν ἐθελησάντων. οἱ δὲ μηδαμόθεν ἕνεκα τοιαύτης ἀτίας, ὅμως χαίροντες τῷ ψεύσματι, παχυλοίοις ἀκότως δοκοῦσιν ἅλ. TV. οὖ λέγεις· ἐγὼ γὰρ παρὰ Εὐκράτους ἥκω τοῦ πάνυ, πολλὰ τὰ ἄπιστα καὶ μυθώδη ἀκούσας· μᾶλλον δὲ μεταξὺ λεγομένων ἀπιὼν, ὡχόμην μὲν, ἀφέμενος τοῦ πράγματος· πλὴν ὑπεκκλὺς, ἀκούσας ὅσα οὐ Ερινυσὼν ἐξελαύνει, πολλὰ τεράστια καὶ ἀπόκοτα διηξίουν. Φι. λαίλοιψ, ὦ Τυχιάδη, ἀξιόπιστος ὁ Εὐκράτης ἐστί. καὶ εἰ δὲ μὴ πιστεύσομεν, ὡς ἐκεῖνος, οὕτω βαθὺν πώγωνα λαβεμνός, ἐς ξηκοντότης ἀνὴρ, ἔτι τε φιλοσοφίᾳ ξυνὼν τὰ πολλὰ, ὑπὲρ μέντοι ἄν τινος ψεύσασθαι παρὼν, ἐχ ὅπως αὐτός τι ὀλμήσει τοιοῦτον. TV. ἐγὼ οἶδα ὃ ἐτάρη, οἷα μὴ ἔπος, ὅπως ἂν αὐτὰ ἐπισεύσῃ, ὡς κ ἐπέμνυτο τοῖς πολλοῖς

intereant, quando iam nemo futurus sit hospitium, qui verum vel gratis audire velit. At si qui nulla tali causa, gaudent tamen mendacio, hi omnino ridiculi meritò videātur. TYC. Rectè dicis, nam ego protinùs ab Eucrate illo celebri veni, vbi multa incredibilia ac faculosa quum audissem, imò verò medio in sermone discessi, non ferens narrationem tam supra fidem, sed me velut furiæ quædam abegerunt, dum monstrosa multa atque ab surda referent. PHILO. Atqui, Tychiade, vir grauis Eucrates, est & nemo certè crediderit illum tam promissa barba, virum sexagenarium, & qui præterea sit plurimùm in philosophia versatus, sustinuisse vt alium quenquam audire se præsente mentientem, nedum vt ipse tale quicquam audeat. TYC. At nescis, amice, qualia referebat: tum ea quàm constanter asserebat: præterea quàm sanctè in plerisq; iurabat,

πλείστοις, παρασήσαμμον τὰ παιδία· ὥστ' μι καὶ ἀπο-
βλέποντα εἰς αὐτὸν, ποικίλα ἐννοῆσαι, ἄρτι μὲν, ὡς μεμάνοι,
κ' ἔξω ἄν τ' ἰατικνικότ', ἄρ-
τι δ', ὡς γόης ὤν, ἄρα δοσόν
χρόνον ἐληλάθα μι, ὑπὸ τῶ
λεοντῆ γνησίου τινα πίθηκον
πεπεισμένον· οὕτως ἄτοπα
διηγεῖτο. Φι. τίνα ταῦτα,
πρὸς τῆς Ἐλίας, ὦ Τυχιάδη
λέγ; ἐθέλω γὰρ ἀκοῦσαι, ἵν' τι
καὶ τὸν ἀλαζονέαν ὑπὸ γηλικὸ
τῷ ὄντι πώγωνι ἔσκιωγε. Τυ.
ἔσθα μὲν καὶ ἄλλοτι, ὦ Φιλό-
κλεις, φοιτᾶν πρὸς αὐτὸν, ἔ
ποτι πόλλὰ τὸν σχολὴν ἄ-
γοιμι. τήμερον δ' Λεοντίχῳ
συγγενέσθαι δεόμενον (ἐτύγ-
χον δ' μοι, ὡς οἶσθα) ἀκέσ-
ματρὸς τὸ παιδὸς, ὡς παρ' Εὐ-
κρατίδα ἐωθὼς ἀπέλθοι, νοσ
οῦντα ἐπισκεψόμενον, ἀμ-
φοῖν ἕνεκα, ὡς καὶ τῷ Λε-
οντίχῳ συγγενοίμην, ἀφ-
ικόμην ἔδειμι (ἠγνόουν γὰρ, ὡς νοσοίη) παραγίγνο-
μαι πρὸς αὐτὸν. ἐνεῖσκω δ' αὐτόν

iurabat, admotis etiam fa-
bulis, adeò vt ego quum eum
respicerem, varia mecum
cogitarem, interdum qui-
dem illum insanire, neque
animo constare: interdum
verò ita cogitabam fugisse
me quòd impostor esset, ac
tantum temporis [k] iub leo-
nis pelle ridiculam quan-
dam simiam circumtuliisset:
adeò absurda narrabat.
PHI. Quænam illa per La-
res sunt, Tychiade? nam cu-
pio cognoscere quámnam
præstigiaturam sub tam lon-
ga barba occuluerit. TYC.
Solebam quidem etiam a-
liàs Philocles aliquoties
eum interuisere, siquando
videlicet multo ocio abun-
darem. Hodie verò quum
opus esset mihi conuento Le-
ontycho (est autem, vt scis,
amicus mihi) edoctus à pue-
ro eum se ad Eucratem ma-
ne contulisse, vt eum morbi
inspiciendi causa viseret:
amborum nomine, nempe
vt & Leontichum conuenirem, & Eucratem viderem
(ignoraueram autem quòd ægrotaret) ad eum peruenio. At

Leonti-

ὥστόθι τὸν μὲν Λεόντιχον ἐκ ἔτι, ἐβάκη γὰρ, ὡς ἔφασκον· ὀλίγον πεξιλιλυθὼς, ἄλλας δὲ συχνὰς, ἐν οἷς Κλεό δημός τε ὦ, ὁ ἐκ τοῦ περιπάτου, καὶ Δανόμαχος ὁ Στωϊκὸς, καὶ Ἰάων. οἶσθα τὸν ἐπὶ ζοῖς Πλάτωνος λόγοις θαυμάζοντα ἀξιοῦντα, ὡς μόνον ἀκριβῶς καταγνωσόμενον τῷ ἀνδρὶ, καὶ ζοῖς ἄλλοις ἐπιφηνίσασθαι δυνάμενον. ὁρᾷς οἵους ἄνδρας δι φημὶ, πανσόφους καὶ πανάριστους, ὅτι μὴ τὸ ἀκριβέστατον αὐτὸ, εἰ ἐκβύσης πεφάρισται, ἀδρισμὸς ἅπαντας, καὶ μονονυχὶ φοβεῖσθαι πρόσωπον. ἔτι μὴ ὁ ἰατρὸς Ἀντίγονος παρεῖναι κατὰ χάριν, οἶμαι, τῆς νόσου ἐπικληθείς. καὶ ῥᾷον ἐδόκει ἤδη ἔχειν ὁ Εὐκράτης. μὴ τὸ νόσημα τῶν σωτήρων δέος· τὸ ῥεῦμα γὰρ ἐς τὰς πόδας αὖθις ἀνέσω κατιλιλύθει. καθίζεσθαι δέ μι παρ' αὐτὸν, ἐπὶ τῆ κλίνῃ ὁ Εὐκράτης ἐπέλασεν, ἄρτια ἐγκλίνας τῇ φορᾷ ἐς τὸ ἀσθενικόν, ὁπό-

Leontichum ibi iam non inuenio (nam paulò antè, vt dicebant, exierat) alios verò confertos reperio, in quibus erat & Cleodemus Peripateticus, & Dinomachus Stoicus, & Ion, nostri virum? Illum dico qui ex Platonica doctrina magnam sui admirationem expectat, vt qui solus ventem viri deprehenderit, quique eius oracula alijs quoque posiit enarrare. Videt quos tibi viros nomino, nimirum omni sapientia atque omni virtute præditos, vtpote ipsum ex quaque secta caput, reuerendos hercle omnes, atque aspectu propemodum terribiles. Aderat præterea medicus Antigonus, vt vsui in morbo esset aduocatus opinor. Et melius iam habere se videbatur Eucrates: ac morbus quidam ex familiaribus erat. humor enim rursus in pedes ei descenderat. Sedere me ergo Eucrates languidulè remissa paululùm

in lecto iuxta se iussit voce,

ὅπως ἔλθοι μοι, καὶ ὁ βοῶν ὁ ἀὐτὸς, μὴ δηχθησόμενός τι, μιτα-
ξὺ ἀκούων, ἐπήκουον. λέγω μά-
λα τινὰ φυλαττόμενός, μὴ ψαύ-
σαιμι τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, ἀρλο-
γησάμενός τὰ σωθέντα ταῦτα,
ὡς ἀγνοήσαιμι νοσοῦντα. καὶ ὡς
ἐπὶ μαθὼν, δρομαῖος ἐλθοι-
μι, ἐκαθιζόμην πλησίον. οἱ μὲν
δὴ ἐτυγχανον ἤδη ἐπὶ τοῦ νο-
σήματος τὰ μὲν ἤδη παρη-
κότα, τὰ δὲ καὶ τότε διεξίοι-
σαν, ἔτι δὲ καὶ θεραπείας τι-
νὰς ἔκας ἐπεβάλλοντο. ὁ
γὰρ Κλεόδημος, ἐγὼ οἶμαι, φη-
σὶ, τῇ ἀριστερᾷ τις ἀνιλόμην
χαμόθεν τὸν ὀλόντα τῆς μυ-
γάλης, οὕτω φονωθέσης,
ὡς πεσεῖν, ἵνα δὴ σφ ὡς λίαν
μαλίοντος, ἄρτι ἀφαρχθέ-
τος, ἔπειτα περιθεῖναι περὶ τὰ
σκέλη, αὐτίκα ταῦτα τὸ
ἄλγημα. ἐκ ὡς λίοντος, ἔφη
ὁ Δεινόμαχος, ἐγὼ ἤκουσα, ἐπὶ
ἀρᾷ δὲ θηλείας, ἔτι παρθένου
καὶ ἀδάτου. καὶ τὸ πρᾶγμα οὕτω
πιθανώτερον· ὡς γὰρ ἐλαφ-
ρὸν, καὶ ἱέρεται μᾶλλον ἐν
τῷ

quum me conspiceret: quan-
quam interim dum ingrede-
rer, vociferantem eum ac
vocem intendentem audie-
ram: tamen ego admodum
curiosè cauens ne pedes eius
tangerem, vbi me vulga-
ribus istis verbis purgaue-
ram quòd eum ægrotare
nesciuerim: quod vbi rescis-
sem, curriculo venerim: ad-
sedi propè. Et illis quidem
sermo iam de morbo erat,
& quædam iam antè dixe-
rant, quædam verò etiam
tunc narrabant: præterea
medicamenta quædam quis-
que proferebat. Cleode-
mus igitur: Si quis ergo (in-
quit) sinistra manu tollens
humo [m] mustelæ dentem,
sic interfectæ, vt antè dixi,
in leonis pellem alligauerit,
super excoriati, ac deinde
circum crura posuerit, il-
licò sedatur dolor. Non in
leonis pellem, inquit Dino-
machus, vt ego audiui, sed
in ceruæ potiùs fœmellæ,
virginis adhuc, & nondum initæ. & res quidem magis
est hoc pacto credibilis: velox enim cerua est, maximéque
valet

ῶν ποδῶν. ἡ δὲ λέων ἄλκι-
μος μὲν, ἡ τὸ λίπος αὐτῷ, καὶ
ἡ χεὶρ ἡ λιξὶ, καὶ αἱ τρίχες ἐκ
τοῦ πώγωνος ἀνορθαὶ, μεγάλα
ἀλώσανθ', ἅττις ἐπίσαιτο ὡς
δεῖ χρῆσθαι μετὰ δίκης οἰκείας
ἑκάστῳ. ποδῶν δ' ἀμε-
λοῦσι οὐκέτι. καὶ
αὐτὸς, ἔφη, ὁ Κλεόδημος,
ὅτε πάλαι ἐγίγνωσκον, ἐλαφ-
ρὸς χρῶμαι τὸ δέρμα ἐὸν, διό-
τι ὠκὺ ἔλαφος· ἵνα καὶ
τίνος ἀνὴρ σοφὸς τὰ τοιαῦτα
μετιὼν διδάξειε, ἀπὼν ὠκυτέ-
ρους εἶναι τῶν ἐλάφων τοὺς λέον-
τας· ἀμείλη, ἔφη, καὶ ἀρρώστων
αὖ[τ]ὰς διώκοντας. ἐπύνθανον οἱ
παρόντες, ὡς ἐν ἅπασι καὶ τοῦ
Λίβυος· ἐγὼ δ', οἴεσθε γάρ, ἔ-
φην, ἐπαφᾶσί τισι τὰ τοιαῦ-
τα πάσχεσθαι, ἢ τοῖς ἔξωθεν
παραρ[ρ]ήμασι, τῷ μανὸν ἔνδον
δ[ι]α τρίβοντ[ε]ς; ἐγέλασαν ἐπὶ τῷ
λόγῳ μου, καὶ δῆλοι ἦσαν κα[τ]α-
γινώσκοντες μου τὸν λιθὸν τῶν ἀ-
νοίαν, ἐμὲ μὲν ἐπισαίνειν τὰ
πεδηλάτα, καὶ περὶ ὧν
ἂν οὐδὲς φρονῶν ἀντάποι
μὴ

valet pedibus: & leo quidem fortis est, pinguedóque eius, ac manus dextra, pilique qui recti è barba prominent, magnam vim obtinent, si quis vti nouerit cum proprio cuique carmine: at pedum curam minimè pollicentur. Et ipse quoque, inquit Cleodemus, olim sic putabam ceruina pelle vtendum, propterea quòd ceruus velox esset. at nuper vir quidam Libycus, peritius profectò in rebus huiusmodi, contrà me docuit, ceruis ostendens velociores esse leones: quippe qui eas, inquit, etiam persequendo capiunt. Laudabant qui aderant, tanquam rectè dixisset Libycus ille. Tum ego: Putatis, inquam, incantamentis quibusdam fedari talia? aut forte admotis appendiculis, quum intus malum grassetur? Riserunt hunc sermonem meum: & palàm in me magnam damnabant amentiam, qui apertissima rem ignorarem, & quibus nemo qui sapiat, contradicat

μὲν ἐχὶ οὕτως ἔχειν. ὁ μεν τοι ἰατρὸς Ἀντίγονος ἐδόκει μοι ἀθλίως τῇ ἰατρικῇ μεν χρῆσθαι· πάλαι γὰρ ἀμελεῖτο, οἶμαι, βοηθεῖν ἀξίων ὡς Εὐκράτει μὲν τὰ τῆς τέχνης, οἶνον τε πρασσίλεων ἀπέχεσθαι, καὶ λαχάνοις σιτεῖσθαι, καὶ ὅλως ὑφαρπάζειν τόνον. ὁ γοῦν Κλεόδημος ὑπομειδιῶν ἅμα, τί λέγεις, ἔφη, ὦ Τυχιάδη, ἄπιστον ἔνοί σοι δοκεῖ, τὸ ἐκ τῶν τοιούτων γίγνεσθαι τινὰς ὠφελείας ἐς τὰ νοσήματα; ἴσως, ἐγὼ δ' ἐγὼ, ἃ μὴ πάνυ πόρρω εἶναι λογίζομαι δοκεῖ μοι, ὡς πισύσαι τὰ ἔξω, καὶ μᾶλλον ἐνοχλοῦντα τοῖς ἔνδοθεν ἐπιχειροῦσι τὰ νοσήματα, μετὰ ῥημάτων, ὡς φατέ, καὶ γοητείας τινὸς ἐνεργεῖν, καὶ τοῦτο ἴασιν ἐπιπέμπειν προσαρτήσαι· τὸ δ' ἐκ τοῦ Νεμέου λέοντος τὸ δέρμα ἐνδύσῃ τις ἐκ καὶ δέκα ὅλας μυγάλας. ἐγὼ γοῦν αὐτὸν τὸν λέοντα ἔδον πολλάκις χωλεύοντα ὑπ' ἀλγηδόνος

quin sic se habeant. At meò dicus certè Antigonus delectari mihi visus est hac rogatione mea. Iamdudum autem neglectui habitus fuerat, opinor, quum opem Eucrati ferre ex arte vellet, denuncians videlicet vino vt abstineret, atque oleribus vesceretur, & vigorem animo omnino minueret. Cleodemus ergo subridens interim: Quid ais, inquit, Tychiade? incredibile tibi videtur esse vt ex rebus huiusmodi parentur quædam aduersus morbos remedia? Mihi certè videtur, inquam ego: nisi naribus adeò mucosis sim, vt credam ea quæ foris applicantur, nihilque cum his quæ morbos excitant, intus communicant: per verbula tamen, vt dicitis, ac præstigiatura operari: & quum appenduntur, sanitates immittere. id profectò nunquam fieri posse, nec si quis vel in Nemæi leonis pellem sedecim mustelas integras insuerit. Ego profectò leonem ipsum è doloribus sæpe claudicantem

γηδόνων, ἐν ὁλοκλήρῳ τῷ αὐτοῦ δέρματι· πάνυ γὰρ, ἰδιώτης, ἔφη ὁ Δινόμαχος, ἔοικας, οὐδέποτε τὰ τοιαῦτα ἐν ἐμέλησέ σοι ἐπιμαθεῖν, ὅντινα τρόπον ὠφελοῦσι τοὺς νοσήμασι πεσοῦσι μικρά. καίτοι ἀλλοκότους ὀφθήσεσθαι τοὺς παρακαθεζομένους ταῦτα, ἐπὶ τὰς ψιλοῦ πυρετοῦ τὰς ἀπομπὰς, καὶ τὰς ἐρυσιπελατώδεις τὰς καταθέλξεις, καὶ βδελύνων ἴασις, καὶ τἄλλα, ὁπόσα καὶ αἱ γραῦς ἤδη ποιοῦσιν. οὐδὲν θαυμαστὸν ἄρα γίγνεσθαι ταῦτα, τί δὴ ποτε οὐχὶ ταῦτα οὕτως γίγνεσθαι ὑπὸ τῶν ὁμοίων; ἀπείρανται, ὦ ἐταῖρε, καὶ ἐμοὶ δοκοῦσι, ξυμπεφανῆναι, Δινόμαχε, καὶ ἐμοὶ, φασὶν, ἐκκρέας τὸν ἕλκος οὐδὲ γὰρ, ἀφῆς, ταῦτα ἄλλα μιᾷ τοιούτοις λιμαίνεσθαι γιγνόμενα. ἦν γὰρ μὴ πείσῃς, πρότερον ἐπάγων τὸν λόγον, ἀλλότι φύσιν ἴσχει γίγνεσθαι, ἢ τι πυρετὸν καὶ ἢ οἰδήματος τοῦ ἀνδρὸς ἢ ὄνομα θεσπέσιον, ἢ ῥῆσιν βαρβαρικήν· καὶ ἀφ' ἧς ἐκ βοῦς ὁ ἀνθρωπος φανοῦται, ἔτι τοῖς γραυσὶ μόνοις λεγό-

dicantem vidi in vniuersa sui ipsius pelle. Nimirùm idiota es, inquit Dinomachus, neque vnquam tibi curae fuit, vt discernes quòd nam modo res istiusmodi aduersus morbos quum adhibentur, conferunt: ac mihi videris ne notissima quidem ista recepturus, febrium videlicet istarum profligationes, quae certo quodam ambitu recurrunt, tum serpentum demulsiones, ac bus bonum fanationes, & cetera quaecunque anus etiam iam faciunt. quòd si illa fiunt omnia, quur tandem non putabis haec etiam similibus rebus fieri? Infinita congeris, inquam, Dinomache, & claudumque, vt aiunt, clauo extrudis. Neque enim constat ea quae commemoras, eiusmodi vi fieri. Quamobrem nisi reddita ratione perfuaseris primùm naturaliter fieri posse, vt febris tumorque vereatur, aut nomen aliquod diuinum, aut dictionem aliquam barbaricam, ob idque ex inguine fugiat: anilis adhuc fabulae sunt

λεγόμενά ὅτι. σὺ μοι λοιπὸν, ἢ δὲ ὃς ὁ Δινόμαχος, τὰ τοιαῦτα λέγων, δοκᾷς θεὸς εἶναι πιστεύειν ἔχειν μὴ οἷα τὰς ἰάσεις οἷόν τε εἶναι παρὰ ἱερῶν ὀνομάτων γίγνεσθαι. ἐγὼ δὲ οὐ φημὶ, μὰ λέγειν, ὦ ἄριστε κολακεύειν γὰρ οὐδὲν, οὐ θεῶν ὄντων, ὅμως τὰ τοιαῦτα ψεύδεσθαι ἔνεκα. ἐγὼ δὲ οὐ θεὸς οἶδα, οὐ ἰάσεις αὐτῶν ὁρῶ, καὶ ἃ ἐν ποιοῦσι τοὺς κάμνοντας, παρὰ φαρμάκων καὶ ἰατρικῆς ἀνιάντων. ὁ γὰρ Ἀσκληπιὸς αὐτὸς, οὐ οἱ παῖδες αὐτοῦ, ὅτι φάρμακα πάσοντες ἐνίοτε τοὺς νοσοῦντας, ἐκίνουν καὶ μυλάκας προσάπτοντες. ἀλλὰ τοῦτον, ἔφη ὁ Ἰων. ἐγὼ δὲ ὑμῖν θαυμάσιόν τι διηγήσομαι· ἐν ᾧ ἐγὼ μειράκιον ἔτι, ἀμφὶ τὰ τέτταρα καὶ δέκα ἔτη σχεδὸν, ἦκε δή τις ἀγγέλων ὡς πατρὶ, Μίδαν τὸν ἀμπελουργὸν, ἐρρωμένον τε τὰ ἄλλα οἰκέτην καὶ ἐργατικὸν, ἀμφὶ πλήθει ὁρᾶν ἀγοράν, ὑπὸ ἐχίδνης δηχθέντα, ἤδη σεσηπότα

quæcunque retulisti. Tu autem hi videris, inquit Dinomachus, quū ista dicas, ne deos quidem esse credere. Siquidem putas fieri non posse, vt per sacra nomina remedia morbis afferantur. Hoc, inquam ego, vir optime, ne dixeris. nihil enim prohibet quò minùs, etiam si maximè dij sint, ista tamen sint vana. Ego verò & deos colo, & medelas eorum video, & leuamenta quæ laborantibus conferunt, pharmacis videlicet atque arte medica restituentes. Itaque P. Aesculapius ipse eiúsque posteri salutaria pharmaca admouentes medebantur ægrotis, non leones aut mustelas circumligantes. Mitte hunc, inquit Ion. At ego vobis mirabile quiddam narrabo: Eram adhuc adolescentulus, annos natus fermè 14. quum quidam ad patrem meum venit nuncians ei, Midam vitis cultorem seruum, etiam alijs in rebus robustum atque industrium, circa pleraque iam forum à vipera morsum iacére iam putre-

facto

πρὸς τὸ σκέλος. ἀναδήσαντι γὰρ αὐτῷ τὰ λιπάσματα, καὶ τοῖς χάραξι περιτείνοντι, πόσιρα πυθόμενον τὸ θηρίον ἁπαξάπασι κατὰ τὴν μίαν ἁλόντα λαβέσθαι τοῦ ποδὸς δακτύλου. καὶ τὸ μὲν φθάσαι, καὶ καταδῦναι αὖθις εἰς τὸν φωλεόν· τὸν δὲ ἐμπόδισαι, ἀπολυμήνασθαι τὰ ἕλκη. ταῦτά τι οὖν ἀπαγγέλλοιτο, καὶ τὸν Μίδαν ἤδη ὁρῶμεν αὐτὸν ἐπὶ σκίμποδος ἐν τῶν ὁμοδούλων πεσκομιζόμενον, ὅλον ὠδηκότα, πεπλησμένον, μυδῶντα τὸν ἐπιφάνειαν, ὀλίγου ἔτι ἐμπνέοντα. λιπαρημένῳ δὴ τῷ πατρὶ τῶν φίλων τις παρῆν, θάρρει, ἔφη· ἐγὼ γάρ σοι ἄνδρα Βαβυλώνιον τῶν Χαλδαίων, ὡς φασιν, αὐτίκα μέτειμι, ὃς ἰάσεταί σου τὸν ἄνθρωπον. καὶ ἵνα μὴ σφαρίσω λέγων, ἦκεν ὁ Βαβυλώνιος, καὶ ἀνίσησι τὸν Μίδαν, ἐπῳδή τινι ἐξαπατήσας τὸν ἰὸν ἐκ τοῦ σώματος, ἔτι καὶ περιαρτήσας τῷ ποδὶ παθυκήμας παρθένου λίθον ἀπὸ

facto crure. Etenim dum ligaret palmites, ac vallis circumplicaret, adrepentem bestiolam maximum ei pedis momordisse digitum. Tum illam quidem illicò aufugisse, & sese rursus in latebram condidisse. Illum verò eiulare perditum è doloribus. Haec ergo quum nunciarentur, iam Midam ipsum videbamus lectica domum à conseruis apportari, inflatum totum, liuidum, ac superficie tabe factum, vix iam spirantem. Pater ergo quum id molestè ferret, amicorum quispiam, qui tum fortè aderat: Bono animo es, inquit. Ego enim virum quendam Babylonium ex Chaldæis quos vocant, protinus huc adducam, qui sanabit hominem & ne diem narrando conteram, venit Babylonius, ac Midam restituit, effugato ex corpore veneno quadam incantatione, & ad pedem eius appenso virginis defunctæ lapillo, quem è calumna exciderat. Atque istud quidem hactenus forsan mediocre

πὸ τῆς σέλης ἐκποψας· καὶ τοῦδε μὴ ἴσως μέτριον· καί τοι ὁ Μίδας αὐτὸς ἀφάμενος τὸν σκίμποδα, ἐφ' οὗ ἐκαθέμισυ, ἄχετο ἐς τὸν ἀγρὸν ἀπιὼν, ὥσθ' ὁρᾶν ἐκεῖνον ἰδιώτην· καὶ ὁ σελίτης ἐκεῖνος λίθος. ὁ δὲ καὶ ἄλλα ἐποίησε θαυμάσια ὡς ἀληθῶς. ἐς γὰρ τὸν ἀγρὸν ἐλθὼν ἕωθεν, ἐπαοιδήν τινα, ἐκ βίβλου παλαιᾶς, ὀνόματα ἐπιφέρων, καὶ φλογὶ λαμπρᾷ κατασείων τὸν τόπον, περιελθὼν ἐς τρὶς ἐξέπεμψε πάντα ὅσα ἐνῆν ἑρπετὰ ἐντὸς τῶν ὅρων. ἦκον οὖν ὥσπερ ἐπὶ κόμπον πάντες πολλοὶ ἐπαοιδῶν, ὄφεις πολλοὶ, καὶ ἀσπίδων καὶ ἐχιδναι, καὶ θυραῦσαι καὶ ἀκοντίαι, φρυῶνές τε καὶ φύσηλοι· ἐλείπετο δὲ ἐς ἔτος παλαιὸς, κατὰ γῆρας, οἶμαι ἐξερπύσας μὴ δυνάσθαι θᾶσσον, παρακούσας τοῦ κελεύσματος. ὁ δὲ μάγος ἐπεὶ ἔφη παρεῖναι ἅπαντας, ἀφ' ἑνὸς τινὸς τῶν ὄφεων τὸν νεότατον χαριτόνυφος, πρισβυτάτῳ ἔπεμπε

fuerit. Tum Midas iam ipse sublato in quo allatus erat scabello, discessit in agrum. tantum potuit incantatio, & columnaris ille lapis. At idem iste Babylonius alia praterea diuina planè fecit. Nempe in agrum profectus manè, quum pronunciasset sacra quædam ex vetusto codice septem nomina, sulphure ac face lustrato loco, in orbem ter obambulans, serpentes omneis multos exciuit quicumque intra eam regionem erant. Veniebant ergo tanquam ad incantationem tracti serpentes multi, atque aspides, & viperæ, & cerastæ, & iaculi, phryniq, ac physali: relinquebatur autem vnus draco annosus, prorepere, vt opinor, ob senectam non valens, qui non fuerat audiens dicto. At magus, Non adsunt omnes, inquit. Tum vnum quendam ex serpentibus, eum videlicet qui manu minimus erat, selectum legatum

ξυμψηφ ιζεῖ τὸν δράκοντα, καὶ μετὰ μικρὸν ἥκει καὶ αὐτός. ἐπεὶ δὲ συνηλίσθησαν, ἐνιφύσησεν αὐτοῖς ὁ Βαβυλώνιος, τὰ μὲν αὐτίκα μάλα διετράπησαν ἄφνω ὡς φυσήματι, ἡμᾶς δὲ ἐθαυμάζομεν. ἀτὰρ μοι, ἦν δ' ἐγώ, ὁ ὄφις, ὁ πρεσβευτής, ὁ νέος, ἆρα καὶ ἐχρᾶτο τῷ δράκοντι ἤδη, ὡς φῂς, γεγηρακότα, ἢ σκήπτου ἔτι ἔχων ἐκεῖνον, ἐπερείδεται σὺ μὲν παίζεις, ἔφη ὁ Κλεόδημος. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπιστότερος ὢν σοῦ πάλαι τὰ τοιαῦτα (ὥμολογεῖτο δὲ ὑφ' ἡμῶν λόγῳ ἄλλως τὸν γίγνεσθαι ἄν αὐτὰ πιστεύσαι) ὅμως ὅτι τὸ πρῶτον ἔδοξον πιστόμενον τὸ ξένον τὸν βάρβαρον (ἐξ Ὑπερβορέων γὰρ ἦν, ὡς ἐφασκεν) ἐπίστευσα, καὶ ἐνικήθην, ἐπεὶ πολὺ ἀντισχών. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν, αὐτὸν ὁρῶντα ἐξ τὸν ἀέρα φερόμενον, ἡμέρας οὔσης, καὶ ἐφ' ὕδατος βαδίζοντα, καὶ ἐξ πυρὸς διϊόντα, καὶ σχολῇ

tum mittebat ad draconem: ac paulò pòst venit etiam ille. At postquam iam collecti constitissent, Babylonius in eos insibilauit. Atque illi repentè admodum omnes ab eius flatu incensi sunt, nobis interim admirantibus. Tum ego: Dic mihi, inquam, Ion: serpens ille legatus, iuuenem illum dico: vtrum manu deduxit draconem, qui iam, vt ais, senuerat, an ille baculum gestans innitebatur? Ludis tu quidem, inquit Cleodemus: at ego, qui & ipse quoque olim minus talia credebam, quàm nunc tu (putabam enim nulla ratione fieri posse vt ea crederem (tamen quum volantem primùm conspicerem peregrinum illum barbarum (erat autem, vt ferebant, ex Hyperboreis) credidi, ac victus sum, quum tamen multum diuque repugnassem. nam quid facerem quum eum cernerem in aëre volantem, atque id interdiu, ac super aquam ingredientem, atque per medium ignem incedentem, id-

σχολῇ νὴ Βάκλω; σὺ ταῦτα, ἦν δ' ἐγὼ, ἔβλεπες τὸν Ὑπερβόρεον ἄνδρα πετόμενον, ἢ ἐπὶ τῷ ὕδατι βιβῶντα; νὴ μάλα, ἔφη ὁ δ' ὃς, ὑποδεδεμένον γε καρβατίνας, οἷαι μάλιστα ἐπαείδονται. τὰ μὲν δὴ σμικρὰ ταῦτα τί χρὴ καὶ λέγειν, ὅσα ἐπιτήδευσεν, ἐφάνευσε ἔρωτας ἐπιτήμιους, καὶ δαίμονας ἀνάγων, καὶ νεκρὸς ἰδίους ἀνακαλῶν, καὶ τὴν Ἑκάτην αὐτὴν ἐναργῆ παρεισάς, καὶ τὸν σεληναῖον λάσταυρον; ἐγὼ γὰρ διηγήσομαι ὑμῖν, ἃ ἔδοξε γνώμῃ τῇ ἐμαυτοῦ ἐν Γλαυκίᾳ τῷ Ἀλεξικλέους. ἄρτι γὰρ ὁ Γλαυκίας, τοῦ πατρὸς ἀπεβανόντος, παραλαβὼν τὴν οὐσίαν, ἠράσθη Χρυσίδος τῆς Δημαινέτου θυγατρός· ἐμοὶ δὲ Διδασκάλῳ ἐχρῆτο πρὸς τοὺς λόγους· καὶ ἦν μὲν ὁ ἔρως ἐκεῖνος ἀπρόσκοπος αὐτῷ, ἅπαντα δὲ ἤδη τὰ τοῦ πνευμάτου ὑπίστω ζ· ὃς καὶ ὀκτωκαιδεκαέτης ὢν ἀνέπνει, καὶ τὴν φυσικὴν ἀκρόα-

què lentè ac ſenſim? Tũne, inquam ego, iſta videbas, virum Hiperboreum vo lantem, aut ſuper aquas ama bulantem? Et maximè, in quit ille, carbatinas in dutum, quo calceamenti ge nere illi potiſſimùm vtun tur. Nam minutula iſta quid attinet referre, quæcunque fecit, quo pacto amores im miſerit, ac dæmones exege rit, mortuóſque marcidos in vitam reuocauerit, atque Hecaten ipſam palàm con ſpectibus exhibuerit, & lu námque è cœlo detraxerit? Quin ego vobis referam quæ ab eo fieri conſpexi in Glaucia Alexidis filio, Glaucias hic quum patris nuper defuncti ſubſtan tiam ſuſcepiſſet, Chryſis dem amabat Demæneti fi liam: ac mè quidem præ ceptore in diſciplina vteba tur: ac niſi amor ille à ſtu dio deduxiſſet eum, vniuerſam Peripateticorum do ctrinam perdidiciſſet, vt qui octo & decem quum eſſet annorum, iam abſoluerat Analytica: tum phyſicam auſcul-

ἀκροάσασθαι μέχρι τοῦ δεῦρο ἀεὶ τὸν
ἐμὸν. ἀμηχανῶν δὲ ὅμως ὁ ἔρως, μέλον-
τά μοι τὸ πᾶν. ἐγὼ δὲ, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, ἀπ-
ήλασκον ὄντα, τὸν Ὑπερβόρεον ἐκεῖνον μάγον ἄγω
πρὸς αὐτὸν, ἵνα μυᾶς τισι θρέ-
ψῃ μὲν τὸ παραυτίκα (ἔδει γὰρ
προθυσίσαι τί πρὸς τὰς θυσί-
ας) ἐκκαίδεκα δὲ, ἐὰν τύχοι τῆς
χρυσίδος. ὁ δὲ αὐξομένῳ τε-
ρέτης τὴν σελήνην (τότε γὰρ
ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ ζιζύφια
τελετουργῆται) βόθρον τινὰ ὀρύ-
ξαντι ἐν αὐλείῳ τινὶ τῆς οἰ-
κίας περὶ μέσας νύκτας ἀνε-
κάλεσεν ἡμῖν, πρῶτον μὲν τὸν
Ἀναξικλέα τὸν πατέρα τοῦ
Γλαυκίου, πρὸ ἑπτὰ μηνῶν τε-
θνηῶτα. ἀναπεπταμένου γὰρ ἤδη
ἐπὶ τὸ ἕρωτι, καὶ ὠργίζετο,
τὰ τελευταῖα δὲ ὅμως ἐφίκτο
αὐτῷ ἐρᾶν. μετὰ δὲ, τὸν Ε-
κάτην τε ἀνήγαγεν, ἐπαγο-
μένου τὸν Κέρβερον, καὶ τὴν
σελήνην διατέμνασαν πολυ-
μορφόν τι θέαμα, καὶ ἄπορον ἀν-

auſcultationem in finem vſque percurrerat. Amore tamen victus, mihi rem omnem ſignificat. Ego verò, quemadmodum par erat, quippe qui præceptor eram, Hyperboreum illum magum ad eum duco, conductum quatuor illicò minis in manum datis (oportebat enim præparari quidam ad ſacrificia) tum ſedecim præterea, ſi Chryſide potiretur. Ille verò creſcentem obſeruans lunam (nam tunc vt plurimùm huiuſmodi ſacra peragunt) foſſam cùm effodiſſet in aperto quodam loco domus, ſub dio circa mediam noctem euocauit nobis primùm quidem Anaxiclem Glauciæ patrem, ante ſeptem menſes vita defunctum. Succenſebat autem ob amorem ſenex, atque indignabatur: tandem tamen ei permiſit vt amaret. Poſtea verò Hecaten quoque eduxit, afferentem vnà Cerberum: tum lunam detraxit, multiforme quoddam ſpectaculum, & quod aliàs aliud

ἀποῖόν τι φανταζόμενον. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, γυναικεῖα ἂν μορφὴν ἐπιδείκνυτο, ἔπειτα βοῦς ἐγένετο πάγκαλος, ἔπειτα σκύλαξ ἐφαίνετο. τέλος δ' οὖν ὁ Ὑπερβόρειος ἐκ πηλοῦ ἐρωτιόμενός τι ἀναπλάττει, ἄπιθι, ἔφη, καὶ ἄγε Χρυσίδα. καὶ ὁ μὲν πηλὸς ἐξέπλαττε. καὶ μετὰ μικρὸν δὴ ἐπίεσε κόπτουσα τὴν θύραν ἐκείνη. καὶ ἀσπασθοῦσα περιβάλλεται τὸν Γλαυκίαν, ὡς ἂν ἐμμανέστατα ἐρῶσα, καὶ σωλῶν, ἄχει δὴ ἀπεκπεπνευκυῖαν μόνου σφόδρα. ἐπεὶ δὲ ἅπτεται λοιπὸν ἐς τὸν φοράδην, καὶ ἡ Ἑκάτη ἤδη κατὰ τῆς γῆς, καὶ τὰ ἄλλα φάσματα ἠφανίσθη, καὶ τὴν Χρυσίδα ἐξεπέμψαμεν περὶ αὐτὸ τοῦ σχεδὸν τὸ μεσονύκτιον. ἐκ ταύτης ἤδη, ὦ Τυχιάδη, οὐκ ἂν ἔτι ἐπίστασαι, εἶναι τοιαῦτα ἐν τοῖς ἐπῳδαῖς χρήσιμα τὸν λίγειαν, ἢν δ' ἐγώ· ἐπίσταμαι γὰρ ἄν, εἴγε εἶδον αὐτά. νῦν δὲ συγγνώμη, οἶμαι, ἐμοὶ

aliud apparebat. Primùm quidem muliebrem formam referebat: deindè in vaccam formosam vertebatur: postremò verò catula videbatur. Hyperboreus ille tandem quum finxisset quendam è luto Cupidinem: Abi, inquit, atque huc perducas Chrysidem, Ac lutum quidem protinus euolabat: paulò pòst autem adfuit illa, pulsans ostium. Tum ingressa Glauciam complectitur, eum quàm insanissimè deperiens: & cum eo versata est quoad galos canentes audiuimus. Tum verò luna subuolabat in cœlum, atque Hecate subijt terram, cæteráque spectra disparuerunt: & Chrysidem tandem emisimus circa ipsum fermè diluculum. Hæc Tychiade si conspexisses, haudquaquam ampliùs dubitasses esse multa in carminibus istis commoda. Bene dicis, inquam ego. credidissem equidem, si vidissem ea: nunc verò ignoscendum mihi puto, si qua-

μὴ τὰ ὅμοια ὑμῖν ὀξυδερκῆν ἔχω. πλὴν ἀπ' οἶδα γε τὴν Χρυσίδα, λίην ἁπλῆν γυναῖκα, καὶ πρόχαρον, ἀλλ' ὁρῶ δή, τίνι ποτ' ἔνεκα ἐδεήθη τε ἐπ' αὐτὴν τοῦ παλαιοῦ πρεσβευτοῦ, καὶ μάλα τοῦ ἐξ Ὑπερβορέων, καὶ σιδήρου αὖ, λίαν ἄκοσμα φαρμακῶν ἀγαγεῖν ἐς Ὑπερβορέους δυνατὸν λέγων. πάνυ γὰρ ἐνδέδωσι πρὸς ταύτην τὴν ἐπῳδὴν ἡ γυνὴ, καὶ τὸ ἐναντίον τοῖς φάσμασι πέπονθεν. ἐκείνα μὲν γὰρ, ἂν ψόφον ἀκούσῃ χαλκοῦ ἢ σιδήρου, φεύγει· καὶ ταῦτα γὰρ ὑμᾶς φάσκει, αὐτὴ δέ, ἂν ἀργυρίου που ψοφῇ, ἕρπειν πρὸς ἔχον· ἄκουσε τι καὶ θαυμάσῃς· ἐγὼ γοῦν ἤδη ποτὲ ἀκούσασα, ὃ δὴ τηλικοῦτον μόνον, πάνυ σμικρολόγον ὂν, Γλαυκίαν ἐπήρατον ἐργάσηται. γελοῖα ποιᾷς, ἔφη ὁ Ἴων, ἀπιστῶν ἅπασιν· ἐγὼ γοῦν ἥδιστ' ἂν ἑτοίμως

si qualia vos videtis, acutè perspicere non possum: veruntamen Chrysidem illam quam dicis, noui, mulierem planè meretricem, ac facilem: nec video sanè cuius gratia ad illam egeritis luteo illo legato, magõque ex Hyperboreis vsque, atque ipsa insuper luna, quippe quam viginti drachmis ducere in Hyperboreos vsque potuisses. mirificè enim sese offert ad hanc incantationem mulier, & contrarium quiddam spectaris istis habet. Nam ea quidem æris ferrive sonum si audierint, fugiunt (nam id vos prædicatis) illa verò si argentum vspiam sonuerit, accurrit ad tinnitum. Præterea ipsum etiam magum admiror, quòd cùm ditissimas mulieres in amorem sui posit elicere, atque ab eis solida talenta suscipere, is tamen ob quatuor minas, admodum tantilli lucelli auidus, Glauciam amoris compotem fecerit. Ridiculè facis, inquit Ion, nihil qui credis. Ego te libenter ergo

ἑτοίμως σι, τί περὶ τούτων φὴς. ὅσοι τοὺς δαιμονῶντας ἀπαλλάττουσι τῶν δεινῶν, ἕτω φῶς ἐξελαύνοντες τὰ φάσματα. καὶ ταῦτα οὐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν, ἀλλὰ πάντες ἴσασι τὸν Σύρον, τὸν ἐκ Παλαιστίνης, τὸν ἐπὶ τούτων σοφιστὴν, ὅσους πάρεστιν ἀπαλλάττοντα καὶ ἀπιόντας πρὸς τὴν σελήνην, καὶ τὸ ὀφθαλμὸ διαστρέφοντας, καὶ ἀφροῦ πιμπλαμένους τὸ στόμα, ὅμως ἀνίστησι, καὶ ἀφίησι πάλιν ἀρτίους ἐπὶ μισθῷ μεγάλῳ ἀπαλλάξας τῶν δεινῶν. ἐπεὶ δὲ ἐπὶ σῇ καμόντοις, καὶ ἔρηται, ὅθεν ἐσῆλθασιν ἐς τὸ σῶμα· ὁ μὲν νοσῶν οὐτὸς σιωπᾷ, ὁ δαίμων δ' ἀπεκρίνατο Ἑλληνίζων ἢ βαρβαρίζων, ἢ ὅθεν ἂν αὐτὸς ᾖ, ὅπως τε, καὶ ὅθεν ἐπῆλθεν ἐς τὸν ἄνθρωπον. ὁ δ' ὄρκους ἐπάγων, ἃ δὲ μὴ πιθάνη, καὶ ἀπειλῶν ἐξελαύνειν τὸν δαίμονα. ἔγω γ' ὃν καὶ ἄλλον ἐξιόντα μέλανα, καὶ καπνώδη τῷ χροιᾷ. οὐ μέγα, ergo rogauerim quid de his respondeas, qui dæmoniacos liberant erroribus, adeò manifestè spectra illa carminibus eijcientes. Atque hæc me dicere non opus est, verùm omnes nouerunt, Syrus ille ex Palæstina, qui harum rerum artifex est, quàm multos mortales suscipiat qui ad lunam conuidant, oculósque distorqueant, spumáque os oppleant: quos tamen erigit, ac sanos remittit, magna acceptamercede diris eos malis liberans. Etenim quum iacentibus instet, rogauerítque vnde sint in corpus ingressi, ægrotus quidem ipse tacet: at dæmon verò respondet, aut lingua Græca loquens, aut barbarica, aut vndecunque fuerit ipse: & quomodo & vnde intrauit in hominem. Ille verò adiurans eum, ac ni paruerit, minitans etiam, expellit abigitq; dæmonem. Quin ego quoque dæmonem quendam exeuntem vidi, nigrum certè, & colore fumidum. Non magnum erat, inquam

ὦ δ' ἐγώ, τἀλλα δοκῶ μέν σε ὁρᾶν, ὦ Ἴων. ὧδε καὶ αἱ ἰδέαι αὐτὰ φαίνονται, ἃς ὁ πατὴρ ὑμῶν Πλάτων διέκυνσεν. ἀμαυρόν τι θέαμα, ὡς πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀμβλυώττοντας. μόνος γὲ Ἴων (ἔφη ὁ Εὐκράτης) τὰ δοκοῦντα ἄλλῳ, ἐχὶ ἢ καὶ ἄλλοι πολλοὶ δαίμοσιν ἐσυνετύχησαν, οἱ μὲν νύκτωρ, οἱ δὲ μεθ' ἡμέραν. ἐγὼ δὲ ἐκ ἅπαξ, ἀλλὰ μυριάκις κἄγὼ τἀλλοῖα τοιαῦτα τεθέαμαι· καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἐταραττόμην πρὸς αὐτά, νῦν δ', ἀπὸ τοῦ ἔθους, οὐδέν τι παράλογον ὁρᾶν μοι δοκῶ, καὶ νῦν μάλιστα, ἐξ οὗ μοι τὸν δακτύλιον ὁ Ἀραψ ἔδωκε, σιδήρου τοῦ ἐκ τῶν σαυρῶν πεποιημένον, καὶ τλῶ ἔφη δ' ἐγὼ ἰδίᾳ ξυ τλῶ πολυώνυμον, ἐκτὸς ἐὰν μὴ ἀμοὶ ἀπιστήσας, ὦ Τυχιάδη, καὶ πῶς ἄν ἐγὼ δ' ἐγὼ, ἀπιστήσαιμι Εὐκράτει τῷ Δείωνος, σοφῷ ἀνδρὶ μάλιστα, καὶ πολυθρυλήτου τὰ δοκοῦντα οἱ λέγοντι, οἶκοι, παρ' αὐτῷ, μετ' ἐξουσίας; τὸ γὰρ περὶ

inquam ego, talia te Ion cernere. cui ipsæ etiam apparent ideæ, quas vestræ familiæ parens ostendit Plato: rem videlicet spectatu tenuem, atque euanidam, quantum ad nos hominum luscitosos. Itáne solus Ion, inquit Eucrates, istiusmodi vidit; ac non alij etiam multi inciderunt in dæmones, alij noctu, alij etiam interdiu? Ego profectò non semel, sed millies iam talia conspexi: ac primùm quidem turbabar ad ea: iam verò ob consuetudinem nihil nouum aut prodigiosum mihi videre videor, maximéque nunc, ex quo annulum mihi Arabs dedit ex ferro de cruce quapiam sumpto factum carmenq; docuit nonnihilis multis plenum: nisi fortè ne mihi quidem fidem sis habiturus, Tychiade. At quî fieri posit, inquam, vt Eucrati non credam, Dinomachi filio, viro in primis sapienti, ac liberè, quæ sibi videntur, domi in priuato suo cum authoritate narranti. Illud ergo de

statua,

περὶ τοῦ ἀνδριάντος, ἢ δ' ὃς ὁ Εὐκράτης, ἅπασι τοῖς ἐνὶ τῆς οἰκίας, ὅσοι νύκτωρ φανερόν ἐστιν καὶ παισὶ καὶ νεανίαις καὶ γέρουσι· τοῦτο οὐ παρ' ἐμοῦ μόνον ἀκούσας ἄρ', ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν ἀμυτήρων ἅπαντων. ποίᾳ, λέγω δ' ἐγώ, ἀνδριάντος; οὐχ ἑώρακας, ἔφη, ἐσιὼν ἐν τῇ αὐλῇ ἑστηκότα, καλὸν ἄνδρα καὶ ἡλικιώτην, Δημητρείου ἔργον τοῦ ἀνθρωποποιοῦ; μῶν τὸν δισκεύοντα, λέγω δ' ἐγώ, φῄς, τὸν ἐπικεκυφότα μᾶλλον τὸ σῶμα τῆς ἀφέσεως, ἀπεσταλμένον ἐς τὸν δισκοφόρον, ἤρεμα ἐκκλίνοντα τὸν ἕτερον, ἐοικότα ἐξαναστησομένῳ μετὰ τὴν βολήν; ἐκεῖνον, ἦ δ' ὅς, ἐφ' ᾧ τῶν Μύρωνος ἔργων ἐν καὶ τοῦτό ἐστιν, ὁ δισκοβόλος, ὃν λέγεις ἐκ τοῦ παρ' αὐτόν φημι, τὸν ἀκολουθοῦντα τῷ ἀνδριάντι τῷ λιθίνῳ τῇ ταινίᾳ τὴν κόμην· πολυτελείου γὰρ τοῦτο ἔργου. ἀλλὰ τὰς μὲν ἐνὶ τὰ δεξιὰ ἐσιόντων ἄφες, ἐν οἷς καὶ τὰ Κριτίου τοῦ

statua, inquit Eucrates, quæ omnibus qui in domo sunt, singulis noctibus apparet tum pueris, tum adolescentibus, tum senibus, hoc, inquam, non à me duntaxat audieris, verumetiam à nostris omnibus. De qua statua, inquam ego? Non vidisti (inquit) quum ingrederis, statuam quandam in atrio collocatam, sanè quàm pulchram, opus Demetrij, qui statuas humana specie fingere consuevit? Nonne illam dicis, inquam, quæ discum iacit, quæ inclinata est ad emissuri gestum, reflexa in eam quæ discum fert, altero pede modicè inflexo, quæque se erectura videtur ad cum iactu? Non, inquit: nam unum est ex Myronis operibus ille disci iactator quem dicis. Sed nec eam quæ est ei proxima: eam loquor, cui tænijs caput vinctum est, formosam illam: nam id Polycleti opus est. verùm eas quæ à dextra sunt egredientibus, omitte, inter quas & tyranniçidæ illi stant, Critiæ Nesiotæ

τῶ Νησιώτου πλάσματα ἴσ-
σηγε, οἱ τυφανοκτόνοι. σὺ
δ', ἄ τινα παρὰ τὸ ὕδωρ
τὸ ἐπιῤῥέον ἄλσει πρά-
σωρα. φαλαντίαν, ἡμίγυμ-
νον πῶ ἀαβολιὸ, λιτμω
μένον τῶ πώγωνΘ τὰς πρί-
χας ἰνίας, ἐπίσημον τὰς
φλέβας, αὐτοανθρώπω ὅ-
μοιον; ἐπαινον λέγω, Πέλι
χΘ, ὁ ΚοείνθιΘ στρατη-
γὸς ἂν δοκῶ. νὴ Δι' ὦ δ'
ἐγὼ, ἕλόν τινα ἐπὶ τὰ δε-
ξιὰ τῶ Κρόνου, ταινίας, καὶ σε-
φάνους ξηροὺς ἔχοντα, λε-
υχρυσωμένον στάλοις τὸ κε-
φ. ἐγὼ δ', ὁ Εὐκράτης ἔφη,
ἐπανα ἐχρύσωσα; ὁπότε μ' ἰά-
σατο ὁ πρίτης, ὑπὸ τῶ κε-
φαλῆς ἀφαιρούμενον. ὦ γε
καὶ ἐπρὸς, ὦ δ' ἐγὼ, ὁ βέλ-
τιστΘ οὗτΘ Πέλιχ Θ; ἴσι-
σως μὴ σκόπελε, ἦ δ' ὃς ὁ Εὐ-
κράτης, ἢ σὺ ὀκ ἀς μακρὰν
μέτεισιν ὁ ἀνὴρ οἶδα ἐγὼ,
ὅσον ἀωίται οὗτΘ, ὁ τὰ
σῶ γηλόφωΘ ἀνδριὰς, ἢ ἐν
νομίζεις τοῦ αὐτοῦ ἂν, καὶ
ἐπιπέμπειν κακάλλε, οἷς ἂν
ὀφλοι, ἢ γε καὶ ἀφαίμπειν
ἀκατὸν αὐτῶ, ἴλεως, ὦ δ' ἐγὼ ἴσω ὁ ἀνδριὰς, καὶ ἅπΘ,

Neſtoiæ plaſmata. tu verò an non ad aquam illam quæ influit, quampiam vidiſti ventre prominulo, caluam, ſeminudatam, vulſis quibuſdam barbæ pilis, inſignibus venis vero homini ſimillimam? Pelichus dux Corinthius eſſe videtur. Perlouem, inquam, vidi quandam à dextra Saturni, quæ tænias coronásque aridas habebat, pectoreque folia quædam inaurata. Ego, inquit Eucrates, ea inauraui, quum me ſanaſſet triduo, febre pereuntem. Erátne igitur etiam medicus, inquam ego, optimus iſte Pelichus? Eſt. neque ride, inquit Eucrates, alioqui homo te haud multò pòſt inuadet. Noui ego certè quantum valeat hæc quam tu rides ſtatua. An' nō eiuſdem putas eſſe immittere febres in quos voluerit, quandoquidem potis eſt eiicere? Propitia, inquã, plaeatáq; ſit hæc ſtatua mihi,

ἔτως ἀνθρῶ ὦμ. τί δ' ὄμ κὴ ἄλο ποιοῦντα ὁρᾶτε αὐτὸν ἅπαντες οἱ ἐμ τῇ οἰκίᾳ; ἐπειδὴ τάχιστα, ἔφη, νὺξ γέγονεν, οἱ μὲ καταβὰς ἀπὸ τῆς βάσεως, ἐφ' ἣ ἕστηκε, περίεισιν ἐμ κύκλῳ τὴν οἰκίαν, κὴ πάντες ἐντυγχάνουσιν αὐτῷ, ἐνίοτε κὴ ᾄδοντι, κὴ οὐκ ἔστιν ὅμ τινα ἀδίκησεν· ἐκπέπεισθαι γὰρ χὴ μόνον. ὁ δὲ παρέρχεται, μηδὲμ ἐνοχλήσας τοὺς ἰδόντας. κὴ μὲν κὴ λούεται τὰ πολλὰ, κὴ πάλιν δὲ ὅλης νυκτὸς, ὥστε ἀκούειν τοῦ ὅδατος ψοφοῦντος. ὅρα δίνιον, ἦν δ' ἐγὼ, μὴ οὐχὶ Πήλιχος, ὁ ἀνθρώπος, ἀπὸ Τάλω ὁ Κρὴς, ὁ τῆ Μίνωος ἦ· κὴ γὰρ ἐκεῖνος χαλκοῦς τις ἦν Κρήτης περίπολος. ἃ δὴ μὲ χαλκῆ, ὦ Εὔκρατες, ἀπὸ ξύλου ἐποίησε, δῆμ αὐτὸμ ἐκόλυσεν οὐ Δημητρίου ἔργον εἶν, ἀπὸ τ Δαιδάλου τεχνημάτων. φαπὶ τοίνυ γάρ, ὡς φὴς, ἀπὸ τ βάσεως ἡ οὗτος. ὅρα, ἔφη, ὦ Τυχιάδη, μή σε μεταμελήσῃ τῆ σκάμ.

quæ tantum valeat. Quidnam ergo aliud facientem eam viderunt omnes qui in domo sunt? Quum primùm nox est, inquit, hæc è basi descendens in qua steterat, in orbem totam domum circumit: & omnes occurrunt ei interdum etiam canenti: nec quisquam est quem unquam læserit. diuertere enim tantum oportet. Illa verò præterit nihil intuentes infestans, quin & lauat sæpe, & tota nocte ludit, vt ex ipso aquæ strepitu licet audire. Vide ergo, inquam ego, ne fortè non Pelichus hæc statua sit, sed Talus potiùs Cretensis, qui apud Minoëm fuisse dicitur. nam & ille æreus quidam Cretæ custos erat quòd si non ex ære, sed ex ligno facta esset, nihil eam prohiberet quin non opus Demetrij, sed vna potiùs ex Dædali machinis esse videatur. è basi namque, vt ais, etiam ista fugit. Vide, inquit, ô Tychiade, ne te posthac scom-

ἁλάμματ' ὄνειρον. οἶδα γὰρ οἷα ἔπαθεν ὁ τὰς ὀβολὸς ἁρπολόμῳ, οὐκ κατὰ τὴν ἐμὴν ἐπιμέλειαν ἱκάσην τίθημι αὐτῷ. πάνδεινα ἐκείνῳ, ὡς ἔοικεν, ἱερόσυλόν γε ὄντα. πῶς ἂν οὖν ἡμῖν ἐπράττετο, ὦ Εὔκρατες; ἐθέλω γὰρ ἀκοῦσαι, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἐκεῖνος Τυχιάδης ἀπίστης ἦν. πολλοί, φησὶν ἐκεῖνος, ἐπὶ τὸν πόδα αὐτῷ τοὺς ὀβολοὺς ἔκειντο, καὶ ἄλλα νομίσματα ἔνια ἀργυρᾶ πρὸς ἡμιώβολα, καὶ ἡμιτάλαντα ἐξ ἀργύρου, ἀνακεκολλημένα τινὸς, ἢ μισθὸς ἐπὶ τῇ ἰάσει, ὁπόσοι δὲ αὐτὸν ἐπαύσαντο μυρτῷ ἐχόμενοι. ὧν δὴ ἡμῖν Λίβυς τις οἰκέτης κατάρατος, ἐπιμελούμενος, οὕτως ἐπιχειρήσει νυκτὸς ὑφελέσθαι πάντα ἁπλῶς, καὶ ὠφέλητο, κατανοήσαντες ἤδη τηρήσας τὸν ἀνάκλισιν, ἐπεὶ ἐπανῆλθον τάχιστα, ἔγνω περισυλημένος ὁ Πέλιχος, ὅρα ὅπως ἡμῶν, καὶ κατηφήσας ὁ Λίβυς. δὲ ὅλης

scommatis huius pœniteat. Noui quidem ego quid illi euenerit qui obolos surripuit, quos ei nouilunio quoque suspendimus. Prorsus atrocia, inquit Ion, oportebat accidere: quippe qui sacrilegus erat. quomodo ergo illum vltus est, ô Eucrates? Nam audite cupio, etiamsi quam maximè Tychiades iste diffisurus est. multi, inquit ille, ad pedem eius oboli iacebant, aliáque item numismata quædam argentea ad crus eius affixa cera, ac lamina quoque argenteæ, vota cuiusque, aut merces ob sanationem eius qui ab eo liberatus esset quum febre detineretur. At erat nobis seruus quidam Libyeus sceleratus, equorum curator. Hic noctu aggressus est ea auferre omnia, absolutéque, digressam iam quum obseruasset statuam. At quum primùm reuersus intellexit sacrilegio se compilatum Pelichus, vide quo pacto sese vltus est, atque furti prodidit Libycum. Tan-

ὅλης γὰρ τῆς νυκτὸς πλανᾶτο ἐν κύκλῳ τοῦ ἀγοραίου ἀθλιος ἐξελθεῖν οὐ δυνάμενος, ὥσπερ ἐς Λαβύρινθον ἐμπεσών, ἄχρι οὗ κατειλήφθη, ἔχων τὰ φάρια, γνωσθεὶς τῆς ἁμάρτου· καὶ τότε μὲν πληγὰς οὐκ ὀλίγας ἔλαβεν ἀλούς, οὐ πολλῷ δὲ ὑπερέσουσι χρόνῳ, κακὸς κακῶς ἀπόλοιτο, μαστιγούμενος, ὡς ἔλεγε, κατὰ τοῦ νύκτα ἑκάστην, ὥστε καὶ μάλιστα ἐς τοῦ ὑπόδαρα φαίνεσθαι ὠτειλὰς ἐπὶ τοῦ σώματος. πρὸς ταῦτα, ὦ Τυχιάδη, καὶ τὸν Πελίχου σκώπτει, ἐμὲ ὥσπερ τὸν Μίνω κηρίνην ἤδη δόκει, παραπάσσειν ἄλη δόκει. ἀλλ', ὦ Εὐκρατες, ἕως ἂν ἐγὼ, ἕως ἂν ὁ χαλκὸς μὴ χαλκὸς, τὸ δ' ἔργον Δημήτριος ὁ Ἀλωπεκῆθεν ἀργαστηρίου ἦν, ὁ θυποιός τις, ἀλλ' ἀνθρωποποιὸς ὤν, οὗ ποτὲ φοβήσομαι τὸν ἀνδριάντα Πελίχου ὃν ἐδὲ ζῶντα πάνυ ἐδεδίειν, ἀπαλοιῶτα μοι. καὶ τοῦτο Αντίγονος ὁ ἰατρὸς ἔφη ἐμοί, ὦ Εὐκρατες, Ἱπποκράτης δὲ χαλκῆς, ὅσον

ta nocte artium obambulabat in orbem miser, exire non valens, tanquam in Labyrinthum incidisset quoad orta die iam deprehensus est ea tenens quæ furto abstulerat: actum quidem comprehensus, plagas non paucas recepit, nec temporis multum superstes malus malè perijt, vapulans, vt dicebat, singulis noctibus: adeò vt vibices postridie apparerent in corpore. Iunc, et post ista quoque Tychiades Pelichum ride, ac me tanquam coætaneum Minoi iam delirare puta. At, ô, Eucrates, inquam ego, quamdiu æs erit æs, operisque plastes Demetrius Alopecensis fuerit, qui non deos, sed homines fingere consuevit, Pelichi nunquam statuam verebor: quippe qui nec ipsum etiam viuentem, si mihi minaretur, admodũ timuissem. Ad hæc medicus Antigonus: Et mihi, ô Eucrates, inquit, Hippocr. æreus est magnitudine

fermè

πηχυσῶ τὸ μίχιθον, ὃς μόνον ἐπεδὰν ἡ θεραπὶς ἐκσβῇ πρίσει τὴν οἰκίαν ὅλην ἐν κύκλῳ, ψοφῶν, καὶ τὰς πυξίδας ἀναπίπων, καὶ τὰ φάρμακα συγχέων, καὶ τὴν θύραν πρυπίπων καὶ μάλιστα ἐπεδὰν τὴν θυσίαν ὑπβάλλωμεθα ἐκεῖ κατὰ τὸ ἔτος ἕκαστον αὐτῷ θύομεν. ἀξιοῖ γὰρ, ὦ Ἐγὼ, καὶ Ἱπποκράτης ἤδη ὁ ἰατρὸς θύεσθαι αὐτός, καὶ ἀναπαῆναι, ἢν μὴ κατὰ καιρὸν ἀφ' ἱερῶν τελέων ἱσιας θῇ ὁμοίδα ἀγκπᾶν, εἴ τις ἀναίσιος αὐτῷ, ἢ μιλίκρατον ἐπισπάσαι τὴν ῥιφανίδα· ἄκυρ τοίνυν, ἔφη ὁ Εὐκράτης, τοῦτο μὴ καὶ ἐπὶ μαρτύρων, ὁ πᾶς ἐτῶν πρότι ἔδον. ἐτύχανε μὲν ἀμφὶ πυγκτὸν τὸ ἔθος ὄν· ἐγὼ δ' ἀμφὶ τὸν ἀρχὸν μισέσης δ' ἡμέρας, πυγμῶντας ἀμφὶς τὸς ἱρατάς, κατ' ἐμαυτὸν ἐς τὴν ὥραν ἀπῆλθον, μετὰ ξὺ φροντίζων τι, καὶ ἀνασκοπέμμ. ἐπεὶ δ' ἐν ᾧ σαυτηριῷ ἐῶ, τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ

fermè cubitali: qui tunc duntaxat quum lucerna extincta sit, totam in orbem domum ambit, perstrepens, ac pyxides euertens, pharmacáque commiscens, atque ostia circumuertens: maximèque siquando sacrificia prætermittimus, quibus in singulos annos ei sacrificamus. Postulat ergo, inquam ego, etiam Hippocrates medicus iam vt sibi sacrificetur: indignumque nisi in tempore iustorum sacrificiorum epulis accipiatur: quem nisi mirum decebat boni consulere si quis ei libauerit, aut mulsum insperserit, aut caput coronauerit. Audi ergo, inquit Euxrates, istud certè etiam testibus probauero, quod ante annos quinque vidi. Erat fere vindemiæ tempus. Ego verò in agrum circa meridiem vindemiatum dimissis operarijs, in syluam solus abibam, cogitans interim quiddam atque considerans. At postquam in saltum perueni, canum primò latra-

γμὸς ἐγγύθεν ἰωῶν. ἐγὼ δὲ καλὸν Μνάσωνα τὸν ὑὸν, ὥσπερ εἰώθειν, παῖδα καὶ ἰωνηγετῆρα, ἀς τὰ πάσιον μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν παρηβόντα. τὸ δ' ἐν ἔχον ὅτως. ἀπὸ μικρὸν ὀλίγον σεσωκὼς τὸν ἐγγομένην, καὶ βοῦς, οἷον ἐκ βρουτῆς, γυναῖκα ὁρῶ προσιοῦσαν, φοβερὰν, ἡμιπαλταίαν σχεδὸν τὰ ὕψη, ἔχει δὲ καὶ δᾷδα ἐν τῇ ἀριστερᾷ καὶ ξίφος ἐν τῇ λαιᾷ, ὅσον ἀκοσάπηχυν. καὶ τὰ μὲν ἔνερθεν ὄφεσιν ἐοικότα ἦν, τὰ δὲ ἄνω γοργόνι ἐμφερῆ, τὸ βλέμμα φοβερὸν καὶ τὸ φρικῶδες τῆς προσόψεως. καὶ ἀντὶ τῆς κόμης, τοὺς δράκοντας βοστρυχηδὸν περιέκειτο, ἐλισσόμενος περὶ τὸν αὐχένα, καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων ἐνίους ἐσπαραγμένους. ὁρᾶτε, ἔφη, ὅπως ἔφειξα, φίλοι. μεταξὺ λιγυρόν τι καὶ ἅμα λέγων, ἐλέκνυεν ὁ Εὐκράτης τὰς ἐπὶ τοῦ νώτου πλοκάς, πᾶσιν ὀρθὰς ἐκ τοῦ φόβου. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Ἰωνα καὶ τὸν Δεινόμαχον καὶ Κλεόδημον, ἐκλυόμενοι ἀπὸ τοῦ γέλωτος,

tus insonuit. Ego verò Mnasona filium meum cum æqualibus venientem, ludere venarique (quemadmodum solebat) conijciebam. At res haudquaquam sic se habebat: verùm paulò pòst facto terræmotu, sonoque velut è tonitru, mulierem aduenientem video terribilem, proceritate fermè semistadiali. Habebat autem in sinistra facem, in dextra verò gladium viginti circiter cubitorum. Et infernè quidem pedibus erat serpentinis, supernè verò Gorgonem referens, vultu videlicet, atque aspectus horrore: præcoma quidem draconibus tanquam cæsarie circumcincta, alijs collum amplectentibus, alijs etiam per humeros sparsis. Videte, inquit, amici, quo pacto etiam inter narrandum exhorrui, & simul hæc dicens Eucrates, ostendit omnibus brachij sui setas erectas metu. Ion ergo ac Dinomachus & Cleodemus vehemen-

ter

ἀτρὸς, προσῆχον αὐτῷ γίγαντα ἄνδρα, ἐκπόμποι δ' εἶναι, πρῖμα προσκυνοῦντα ἕτως ἀπίθανον Κολοσσὸν, ἡμίσεια λιάδα γυναῖκα, Γιγάντειόν τι μορμολύκειον. ἐγὼ δ' ἐνενόουν μετ' ἀξύ, οἷοι δ' εἰσὶν αὐτοὶ, νέοις τὶ ὁμιλοῦσιν ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ τὸ πρῶτον θαυμάζονται, μόνῃ τῇ πολιᾷ, καὶ ὡς πώγωνι δηφέρουσιν τῶν βρεφῶν· τὰ δ' ἄλλα καὶ αὐτῶν ἐκείνων ἀναγώγοτεροι πρὸς τὸ ψεῦδος. ὁ γὰρ Δινόμαχος, ἐπί μοι, ἔφη, ὦ Εὔκρατες, οἱ λιμῶδες δὲ τῆς θεᾶς μυλίκοι τὸ μέγεθος ὅσον; ἐκφάντωρ, ἦ δ' ὅς, ὑψηλότεροι τῶν ἐνδικῶν, καὶ μίλανες καὶ αὐχοῖ, καὶ λάσιοι, σιννάρᾳ καὶ ἀχμάσῃ τῇ τάχνῃ. ἐγὼ μὲν ἔμ' ἰδὼν ἔσιμ, ἀναρρίψας ἅμα τὴν σφραγίδα, ὦ μοι ὁ Ἀραψ ἐλάκησε, ἐς τὸ ἄσω τοῦ λακτύλου. ὁ Ἑκάτη δὲ, κατάξασα ὧν ἡμιονείῳ ποδὶ τοὔδαφος, ἐποίησε χάσμα παμμίγεθες, ἐλίκτηρες, πεσόντες αὐτῷ γίγαντα ἄνδρα, ἐκπόμποι δ' εἶναι, πρῖμα προσκυνοῦντα ἕτως ἀπίθανον Κολοσσὸν, ἡμίσεια λιάδα γυναῖκα, Γιγάντειόν τι μορμολύκειον. ἐγὼ δ' ἐνενόουν μετ' ἀξύ, οἷοι δ' εἰσὶν αὐτοὶ, νέοις τὶ ὁμιλοῦσιν ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ τὸ πρῶτον θαυμάζονται, μόνῃ τῇ πολιᾷ, καὶ ὡς πώγωνι δηφέρουσιν τῶν βρεφῶν· τὰ δ' ἄλλα καὶ αὐτῶν ἐκείνων ἀναγώγοτεροι πρὸς τὸ ψεῦδος. ὁ γὰρ Δινόμαχος, ἐπί μοι, ἔφη, ὦ Εὔκρατες, οἱ λιμῶδες δὲ τῆς θεᾶς μυλίκοι τὸ μέγεθος ὅσον; ἐκφάντωρ, ἦ δ' ὅς, ὑψηλότεροι τῶν ἐνδικῶν, καὶ μίλανες καὶ αὐχοῖ, καὶ λάσιοι, σιννάρᾳ καὶ ἀχμάσῃ τῇ τάχνῃ. ἐγὼ μὲν ἔμ' ἰδὼν ἔσιμ, ἀναρρίψας ἅμα τὴν σφραγίδα, ὦ μοι ὁ Ἀραψ ἐλάκησε, ἐς τὸ ἄσω τοῦ λακτύλου. ὁ Ἑκάτη δὲ, κατάξασα ὧν ἡμιονείῳ ποδὶ τοὔδαφος, ἐποίησε χάσμα παμμίγεθες, ἐλίκτηρες,

ter inhiantes auſcultabant eum. viri ſenes, tanquam naribus traherentur, adorantes apud ſeſe tam incredibilem Coloſſum, mulierem ſemiſtadialem, Gigānteum quoddam Mormolyceium. Ego verò conſiderabam interim cuiuſmodi erant hi qui cum iuuenibus ſapientiæ nomine verſentur, vulgóq; in admiratione habeantur: quum ſola nimirum canitie barbáq; ab ipſis differant infantibus, cæterùm etiam illis ipſis facilius ductiles ad credenda mendacia. Dinomachus ergo, die mihi, inquit, Eucrates, illi canes deæ, quanta magnitudine erant? Elephantis, inquit ille, proceriores Indicis, nigri & ipſi, birſuti, & ſordido ſqualidóq; villo. Ego igitur quum viderem, reſtiti, inuerſo protinus in interiorem digiti partem, quod Arabs mihi dederat, ſigillo. Hecate ergo percuſſo draconicis illis pedibus ſolo, hiatum effecit maximum, & qui immani magnitudine penitùs æqua-

κυν Ταρτάρου τὸ λίχνιθος, ἔπα ὤχετο μετ' ὀλίγον ἀπο. μοχθήσας τὸ αὐτό. ἐγὼ δὲ θαρσή. σας ἐπέκυψα λαβόμενος δένδρου τινὸς, ὑψηλοῦ καὶ σκιώδους, ὡς μὴ σκοτοδινιάσας ἐμπέσοιμι εἰς φάλαγγα, ἔπα εἶδον τὰ ἐν Ἅιδου ἅπαντα τόν τε Πυριφλεγέθοντα, τὸν λίμνην, τὸν Κέρβερον, τοὺς νεκρούς, ὥστε γνωρίσαι ἔνιους αὐτῶν. τὸν μὲν πατέρα ἔδον ἀ. κριβῶς, αὐτὰ ἐκεῖνα ἔτι ἀμπε. χόμενον, ἐν οἷς αὐτὸν ἐταφιάσα. μεν. τί δὲ ἔπραττον, ὁ Ἰων ἔφη, ὦ Εὐκρατές, αἱ ψυχαί; τί ἄλλο, ἦδ' ὅς, ἢ διατριβὰς καὶ φράτρας, μετὰ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν διατρίβουσιν ἐπὶ τοῖς ἀσφοδέλοις διακείμενοι; ἀντιλέγετόσαν δέ τι, ἦδ' ὅς ὁ Ἰων, οἱ ἀμφὶ τὸν Ἐπί. κουρον τῷ ἱερῷ Πλάτωνι, καὶ τῷ περὶ τῶν ψυχῶν λό. γῳ. σὺ δὲ μὴ καὶ τὸν Σω. κράτη αὐτὸν, καὶ τὸν Πλάτω. να ἄλλον ἐν τοῖς νεκροῖς; Σω. κράτη ἔγωγε, ἦδ' ὅς, ἀλλ' οὐ πάνυ σαφῶς, ἀλλὰ σκιάν, ret Tartarum. deinde paullò pòst abijt in eum defi. liens. Ego verò præsente animo porrecta ceruice inclinatus, inspexi apprehensa arbore quapiam quæ vicina stabat, ne obortis mihi tenebris ac vertigine, in caput præceps inciderem: deinde conspexi ea quæ in inferno sunt omnia, Pyriphlegethontem lacum, Cerberum, manes: adeò vt quosdam etiam eorum agnoscerem. Patrem ergo meum manifestè cernebam adhuc his ipsis amictum quibus eum sepeliuimus. Quid agebant (inquit Ion) ô Eucrates animæ? Quid aliud, inquit ille, quàm per tribus familiásque cum amicis cognatisque versantur, in Asphodelo collati? Contradicant ergo etiam nunc (inquit Ion) Epicurei sacro Platoni, eiusque de anima rationibus. At tu nonne Socratem etiam ipsum Platonémque videbas inter manes? Socratem (inquit) vidi neque illum tamen euidenter, nisi quod inde conieci,

ὅτι φαναπρὸς καὶ πεζάσωρ λῶ. Πλάτωνα δ' ἐκ ἐγνώεισα· χὴ γὰρ, οἶμαι, πῶς φίλες ἄνδρας τἀληθῆ λέγειν. ἅμα γὰρ ἔγωγε ἅπαντα ἀκριβῶς ἑώρακα, καὶ τὸ χάσμα σωέμυν, καί τινος τῶν οἰκετῶν ἀναζητούντος μι, καὶ Πυῤῥίας οὕτω ἐν αὐλῖς, ἐπίεσαρ, οὔπω τὸ πιον μεμυκότω τὸ χάσμαι τω. ἀπὶ Πυῤῥίᾳ, ἀ ἀληθῆ λέγω. νὴ Δί', ἔφη ὁ Πυῤῥίας, καὶ ἤκουσα δι' τὸ χάσματω, καὶ ὥῦρ τι ἐπολάμπειν ἀὐ τ' λαφὸς μοι ἐδόκει. ἐγὼ ἐγέλασα, ἐπιμιμησάμενο τω τ' μάρτυρω τὸν ὑλακτὸν καὶ τὸ πῦρ. ὁ Κλεόδημω ὁ ἐ λεανὰ, ἔπω, ἀλ' ἄπιστα ἀόρατα ταῦτα ἔλεγε ἐπεὶ καὶ αὐτὸς οὐ πῶ πω νοῦ νοήσας, τοιῶρ δί τι ἐθαυμάμην· ἐπισκόπει δί μι, καὶ ἐβράσπω Αντίγονω οὕτω. ἑβδόμι γὰρ λῶ ἡμέρα, ὁ δ' πυρετὸς, οἷω λαύσων σφοδρότερω. ἅπαντω δί μι ἀπολιπόντω ἐπ' ἐρημίας, ἐπικλασάμβοι τὰς θύρας, ἔξω πρίαμβον·

ieci, quoniam caluus ac ventricosus erat. Platonem uenò non cognoui: nam apud amicos nimirum uera fateri oportet. Simul ergo atque ego omnia conspexi, & hiatus coïit, & ex famulis meis quidam quærentes me, atque in his Pyrrhias hic, superuenêre hiatu nondum pleně obducto. die Pyrrhia, an non uera narro? Per Iouem (inquit Pyrrhias) & latratum audiui per hiatum: & ignis quidem à face mihi suffulgere videbatur. Tum risi ego profectò, teste latratum ignemq; in cumulum addente. Tum Cleodemus: Haudquaquam noua ista, inquit, neque aliis inuisa vidisti. Nam & ipse haud ita pridem quum ægrotarem, tale quid dam conspexi. Prospiciebat mihi curabatque Antigonus hic, ac septima dies erat, febrisq; ô qualis? incendio certè vehementior. Omnes ergo me relinquentes solum, clausis foris manebant

μὴν ὅτῳ γὰρ ἐπέλωσας, ὦ Ἀντίγονε, ἅ μοι λωγθάνω ἃ ὕπνον πίπτῳ. τότε δὴ ἐφίσταταί μοι νεανίας ἐγρηγορὼς φόρτι, πάγκαλος, λευκὸν ἱμάτιον περιβεβλημένος. ἅτα δὲ πασήσας, ἄγει διά τινος χάσματος ἐς Ἅιδου, ὡς αὐτίκα ἐγνώρισα Τάνταλον ἰδὼν καὶ Τίτυόν, καὶ Σίσυφον, καὶ τὰ μὲν ἄλλα τί ἂν ὑμῖν λέγοιμι; ἐπεὶ δὲ ἱκατὸ τὸ δικαστήριον ἐγγύς μου (παρῆν δὲ καὶ ὁ Αἰακὸς καὶ ὁ Χάρων, καὶ αἱ Μοῖραι καὶ αἱ Ἐριννύες) ὁμός τις, ὥσπερ βασιλεὺς ὁ Πλοῦτων μοι δοκεῖ καθῆσθαι, ἐπιλεγόμενος τῶν τεθνηξομένων τὰ ὀνόματα, ὅς ἤδη ὑπεδήμησε τῆς ξωῆς συνέβαινεν αὐτῷ. ὁ δὲ νεανίσκος ἐμὲ φέρων, παρίστησιν αὐτῷ. ὁ δὲ Πλοῦτων ἰδὼν πάνυ τότε, καὶ πρὸς τὸν ἄγοντά μὲ, ἔπω πεπλήρωται, φησί, τὸ νῆμα αὐτῷ, ὥστε ἀπίτω. σὺ δὲ Δημύλον ἄγε, τὸν ἤδη βιοῦ. ἐμὲ γὰρ ἄσμενος ἀναβαλοῦν, αὐτὸς μὲν ἤδη

necauit sic enim iusserat, Antigone, si quo pacto possem obdormiscere. Tunc igitur astitit mihi iuuenis quidam vigilanti, pulcher admodum, veste circumamictus candida. Ac me quum excitasset, per hiatum quendam duxit ad inferos, sicuti illicò cognoui, Tantalum quum viderem ac Tityum Sisyphumq. At cætera vobis quid commemorem? Postquam verò ad tribunal perueni (aderat autem & Aeacus, & Charon, Parcæq; atque Erinnyes) quidã velut rex (Pluto certè mihi videbatur) assedit singulorum nomina pecensens, qui morituri erant, quos diem iam vitæ præscriptum præteriisse contigerat. Iuuenis ergo me adducens illi exhibuit. At Pluto tunc incanduit, & adeum qui me ducebat: Nondum illi completum est stamen, inquit. abeat ergo. Tu verò fabrum Demylum adhuc: iam siquidem plus centum viuit. Tum ego lætus recurrens, ipse quidem

iam

ἀνύρετ& ἰῶ, ἀχύγαλον δ' ἅπασιν, ὡς τεθνήξεται Δημύλος. ἐμοὶ δὲ ἔλεγε μὴ ἀμῖν ὤκᾳ, νοσῶν τι καὶ αὐτὸς, ὡς ἀπηλγήκοι, μὴ μικρὰ μικρὸν ἀκέσμασιν οἰμωγῆς ὀδυρομένων ἐπ' αὐτῷ. Τί θαυμαστὸν, ἔφην ὁ Ἀντίγονε; ἐγὼ γὰρ οἶδα τινὰ μετὰ δεκαπλῆ ἡμέραν, ἐξεκάρη, ἀνεστάλη. θεραπεύσας καὶ πρὸ τοῦ θανάτου, καὶ ἐπὶ δείπνῳ, τὸν ἄνθρωπον. καὶ πῶς, ἦ δ' ὅς, ἐγὼ, ἐμέσκον γε ἡμέρας οὔτε ἐμύδησε τὸ σῶμα, οὔτε ἄλλως ἐπὶ λιμῷ διεφθάρη; ἀμή τινά γε Ἐπιμηνίδην σύ γε ἐθεράπευσας. ἅμα ταῦτα λεγόντων ἡμῶν ἐπεσῆλθον οἱ τοῦ Εὐκράτους υἱοὶ ἐκ τῆς παλαίστρας. ὁ μὲν ἕτερος ἐξερύθρων, ὁ δὲ ἕτερος ἀμφὶ τὰ πυγμικὰ ἄκρα ἦν· καὶ ἀσπασάμενοι ἡμᾶς, ἐκαθίζοντο ἐπὶ τῆς κλίνης, παρὰ τὸν πατρὶ, ἐμοὶ δὲ ἀσχημόνως. θρόνου& καὶ ὁ Εὐκράτης, ὥσπερ ἀναμνησθεὶς πρὸς τὸν ὄψιν ἦλθεν, οὕτως

iam febre liber eram: denunciabam verò omnibus quòd Demylus esset moriturus. Manebat autem nobis in vicinia ægrotans etiam ipse nonnihil, vt renunciatum est. Ac paulò pòst audimus eiulatum eorum qui lugebant eum. Quid miri est, inquit, Antigonus? Ego etenim quendam noui post vigesimum diem quàm sepultus est, resurrexisse. Nam hominem & antequam morereturr, & postquam resurrexit, ipse curaui. Et quo pacto (inquam ego) in diebus viginti neque tabuit corpus, neque præterea fame corruptum est, nisi fortasiis Epimenidem quempiam tu curâsti? Hæc quum diceremus, protinùs ingrediabantur Euerates filij, è palæstra redeuntes. Alter quidem iam ex ephebis excesserat, alter verò annos natus erat circiter quindecim. Tum salutatis nobis iuxta patrem adsidebant in lecto, ac mihi quidem sella illata est. Tum Euerates tanquam è conspectu filiorum admonitus: Sic his fruì mihi contin-

ἅψαιμι, ἔφη, τούτων ἐπιβαλὼν αὐζῖν τὴν χεῖρα, ὡς ἀληθῆ, ὦ Τυχιάδη, πρὸς σὲ ἐρῶ τὴν μακαρίτιν μου γυναῖκα τὴν τούτων μητέρα, πάντες ἴσασιν, ὅπως ἠγάπησα ἐλήλυθα γάρ, οἷς περὶ αὐτὴν ἔπραξα, εἰ ἴσασιν μόνον, ἀπ' ἐκείνης ἀπίθανα, τόν τε κόσμον ἅπαντα συγκατακαύσας, ἢ τὴν ἐσθῆτα ἣ ἔσασα ἔκαρφεν ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν τελευτὴν ἡμέρᾳ, ἐγὼ μὴ ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς κλίνης, ὥσπερ νῦν, ἐκείνην παραμυθούμενος τὸ γενόμενον. ἀνεγίνωσκον γὰρ τὸ περὶ ψυχῆς τὸ Πλάτωνος βιβλίον ἐφ' ἡσυχίας· ἐπεισέρχεται δὲ μετ' ὀλίγον ἡ Δημαινέτη αὐτὴ ἐκείνη, καὶ καθίζεται πλησίον, ὥσπερ νῦν Εὐκρατίδης ἐστί, δείξας τὸν υἱὸν τηνικάδε ἔτι παῖδα ὄντα· ὁ δὲ αὐτίκα ἔρριξε κλαυθμυρίσματα παιδικῶς, καὶ πάλαι ἤδη ὠχρὸς ἦν πρὸς τὴν διηγησιν. ἐγὼ δέ, Καὶ ὅς ὁ Εὐκράτης, ὡς ἄλλων, ἐπλα-

contingat, inquit, simulque manum eis iniecit, vt apud te Tychiades vera narrabo. Felicis memoriæ vxorem meam horum matrem nouerunt omnes quo pacto dilexerim. Nam declarauí his rebus quas in eam feci, non modò dum viueret, verùm etiam postquam vita functa est, quippe qui mundum eius vniuersum, vestem quoque dum viueret oblectabatur, in rogum illius miecerim. Septima verò post mortem die, ego quidem hic in eundem lectum incumbebam. quemadmodum nunc, lectum eum mihi committiens, quem de illa conceperam. Legebam enim tacitus Platonis illum de anima libellum. Ingreditur interim Demænete ea ipsa, atque adsidet iuxtà, quemadmodum nunc Eucratides hic, minorem designans filium. Hic verò illicò tremuit admodum pueriliter, ac dudum ad narrationem pallebat. Ego verò (inquit Eucrates) vt conspexi ample-

πλακῆς, αὐτῇ ἐφάπτουσα ἀναπνύσας. ἡ δ' οὐκ ἄα βοᾷν, ἀλλ' ἠτιᾶτό μι, ὅτι τὰ ἄπυρα ποιοῦντα χαυσάμην· αὐτῇ, θάτερον οἷν σανδάλοιν, χρυσοῖν ὄντοιν, οὐ καιετακώσαμι· ἔνθα δ' αὐτὸ φᾶσκε, παραπεσὸν ὑπὸ τῇ λιβωτῷ, καὶ διὰ τοῦτο ἡμῖν οὐχ εὑρόντες. θάτερον μόνον ἐκαύσαμεν. ἔτι δ' ἡμῶν διαλεγομένων κατάρατόν τι ἐλωίδιον, ὑπὸ τῇ κλίνῃ ὄν, μελιτᾶτον ὑλάκτησε· ἡ δ' ἀφανίσθη πρὸς τὸν ὑλακτοῦ. τὸ μὲν τοι σανδάλιον εὑρέθη ὑπὸ τῇ λιβωτῷ, καὶ κατεκαύθη ὕστερον. ἔτι ἀπιστᾶν, τούτοις, ὦ Τυχιάδη, ἄξιον ἐναργέσιν οὖσι, καὶ κατὰ τὸν ἡμέραν ἑκάστην φανοῖς μύσοις; μὰ Δί', ὦ δ' ἐγώ, ἐπεὶ σανδάλῳ γε χρυσῷ ἐς τὰς ψυχάς, ὥσπερ τὰ παιδία, πάσθαι ἄξιοι ἂν ἔχυ οἱ ἀπιστοῦντες, καὶ οὕτως ἀναισχυντοῦντες πρὸς τὸν ἀληθεσιν. ἐπὶ τούτοις ὁ Πυθαγορικὸς Ἀρίγνωτος ἐσῆλθεν, ὁ κομή-

amplexus eam singulatim lachrymabam. Illa verò me vociferari non patiebatur, verùm incusabat me, quòd quum ei fuissem in reliquis gratificatus omnibus, è sandaliis aureis alterum non cremaueram. superesse autem id dicebat, quod sub arca ceciderat: atque ob id nos quum non inueniremus, alterum tantùm cremaueramus. Nobis autem adhuc differentibus, sceleflissimus quidam caniculus, qui mihi in deliciis erat, in lecto cubans allatrabat: ea verò ad latratum euanuit. At sandalium sub arca repertum est, posteaq; à nobis incensum. An hæc etiam, Tychiades, necessabis credere, quum tam sint euidentia, quotidieq; obseruentur? Per Iouem, inquam ego, digni fuerint quibus aureo sandalio nates puerorum more feriantur: si qui ista non credant, atque vsqueadeò impudenter vero resistant. Interea Pythagoricus intrabat Arignotus cognatus

ὁ λοιμύτης, ὁ σμικὸς ἀνὴρ τῆ πρόσπτε. οἶσθα τὸν ἀοίδιμον ἐπὶ τῇ σοφίᾳ, τὸν ἱερὸν ἐπονομαζόμενον, λάγαθὸν ὦ, ὡς ἔδοξε αὐτῷ, ἀνδρὸς νήπυσε, τὸν ἐκεῖνο ἤκειν μοι νομίσας, μικρὸν τινα κατὰ τὸ ψυσμάτων. ἐπισυμοιᾶ γὲ αὐτὸς ἔλεγον, ὁ σοφὸς ἀνὴρ, ὅτω τριάπια διεξιόντας· καὶ τὸ τῦ λόγυ, θεὸν ἀνὰ μηχανῆς ἐπεσκηθέναί μοι δοκῶ ὑπὸ τῆς τύχης. ὁ δ', ἐπὰ ἐκ θέζετο, ἤκκεάνυτο αὐτῷ τῦ Κλεοδήμυ, πρῶτα μὲν περὶ τὸ νόσυ ἤρετο, καὶ ὡς ῥᾷον ἔδη ἔχαιρ ἤκυσε παρὰ τῦ Εὐκράτες, τί δ', ἔφη, πὸς ἀμείνες φιλοσοφᾶτε; μεταξὺ γὲ ἀσιὼν ἐπήκυσα, καί μοι δοκᾶτε ἀς ἀλαλὸν διατεθύσεσθαι δι' ἀλλήλυ πρίβλυ. τί δ' ἄλλο, ἔφη ὁ Εὐκράτης, ἢ τυτονὶ τὸν ἀδαμάντινον πείθομεν, λέξας ἐμὲ, ἐνδέσθαι δαίμονάς τινας ἐν; καὶ φαντάσματα, καὶ νεκρῶν ψυχὰς περιπολᾶν

matus ille, ab aspectu venerabilis. Nôsti illum doctrinæ nomine celebrem, qui cognominatur sacer. Atque ego equidem vt eum conspexi, respiraui: hoc ipsum quod prouerbio dici solet, aduenisse mihi ratus, nempe securim quampiam aduersus mendacia. Occludet, inquam, eis ora vir sapiens, adeò monstrosa narrantibus. atque prorsus, iuxta vulgatum illud adagium repentè Deum immissum esse mihi hunc à fortuna putabam. Hic verò postquam adsedit, assurgente ei ac cedente Cleodemo, primùm de morbo percontatus est, seque audisse dicebat Eucratem iam se meliùs habere. At quidnam, inquit, inter vos philosophamini? Nam interim dum ingrediebar, subausculiaui, ac mihi certè videmini in re quapiam pulchra conuersari. Quid aliud, inquit Eucrates, quàm vt huic adamantino persuadeamus, me demonstrans, vt dæmones credat aliquos esse, phantasmatáque, ac mortuorum animæ

ωολλὴν ὑπὲρ γῆς, καὶ φαίνωμαι
οἷς ἐλέλυσιν; ἐγὼ μὲν ὃν ἀρυ-
θέασα, καὶ κάτω ἔνευσα, ὡς
ἀνιδὼν τὸν Ἀείγνωτον. ὁ δέ,
ὅρα, ἔφη, ὦ Εὐκράτες, μὴ ἔθ'
φησὶ Τυχιάδης, τὰς τῶν βιαίως
ἀποθανόντων μόνας ψυχὰς
πλανᾶσθαι οἷον εἴ τις ἀπάγξα-
το, ἢ ἀποτμηθείη τὸν λαιμὸν,
ἢ ἀνασκολοπισθείη, ἢ ἄλλῳ τι
τρόπῳ τοιούτῳ ἀπαλλάττοι ἐκ τοῦ
βίου, τὰς δὲ τῶν κατὰ μοῖ-
ραν ἀποθανόντων οὐκέτι. τοῦ
δὲ τοῦτο λέγει, ὁ πολὺν ἀπὸ-
βλητα φύσει μάΔι', ἦ δ' ὃς ὁ
Δινόμαχος, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως
εἶναι τὰ τοιαῦτα, οὐδὲ σφί-
σιν τὰ ὁρᾶσθαι οἴεται. πῶς λέ-
γεις, ἦ δ' ὃς ὁ Ἀείγνωτος, δεισ-
μὸν ἀπιδὼν ἐς ἐμὲ, οὐκ ἔστι
τούτων γίγνεσθαι δοκεῖ, καὶ
τοῦτα, πολλῶν ὡς ἅπαν-
ὁρώντων; ἀρλιλόγησθαι, τοῦ
δ' ἐγὼ, ὑπεριδὼν ἐμὲ, ἃ μὴ πιστεύω,
διότι μηδὲ ὁρῶ μόνος τῶν
ἄλλων, ἃ δὲ ἑώρων, καὶ ἀπί-
στουν ἂν ἁγαθὲ, ὥσπερ ὑ-
μεῖς. ἀλλὰ, ἦ δ' ὃς, τοῦτο μοι
ις

mas super terram obambulare, & sese, quibus libitum fuerit, ostendere? Ego igitur erubui, vultumq; deiecti reuerito Arignotum. At ille: Vide (inquit) Eucrates, num hoc dicat Tychiades, eorum tantùm qui violenter interierint, animas errare, veluti si quis suffocatus, aut capite truncatus, crucive fuffixus fuerit, aut alio quopiam istiusmodi modo è vita discesserit: eas verò quæ fatali morte naturaliq; discesserint, haudquaquam ampliùs oberrare. Nam si hoc dicat, non vsqueadeò absurda dixerit. Per Iouem, inquit Dinomachus, ne esse quidem istiusmodi, nec præsentia cerni putat. Quid ais, inquit Arignotus, in me torue aspiciens, nihil horum tibi videtur fieri? præsertim quum omnes (vt ita dicam) videant? Ignoscas, inquam ego, mihi, si non credo. nam solus omnium non video quòd si vidissem, profectò & credidissem, quemadmodum & vos. Atqui, inquit ille, si quando

ἐς Κόρινθον ἔλθῃς ἐπὶ ἔνθα
δεῖν᾽ ἡ Εὐβατίδου οἰκία· καὶ ἐ-
πειδὰν σοι δειχθῇ παρὰ τὸ
Κράνιον, παριὼν ἐς ταύ-
τῃ, λέγε πρὸς τὸν θυρωρὸν
Τίβιον ὡς ἐθέλοις ἰδεῖν, ὅθεν
τὸν δαίμονα ὁ Πυθαγορικὸς
Ἀρίγνωτος ἀνοίξας ἀπήλα-
σε, καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν οἰκεῖον
ποιήσει. τί δὴ τοῦτο
λέγω, ὦ Ἀρίγνωτε; ἤρετο ὁ Εὐ-
κράτης. ἀοίκητος ἔοικε, ἦ δ᾽ ὅς
ἐκ παλαιοῦ ὑπὸ δεισάτων, ἃ δή
τις οἰκήσας, ἀνθρώπους ἐκπλαγὰς
ἔφυγεν, ἐκδιωχθεὶς ὑπό τινος
φοβεροῦ καὶ ταραχώδους φάσ-
ματος. σωρὸς ἦν βιβλίων ἔνδον, καὶ
ἀσκὴς δαπέρρει, καὶ ὅλως, ἐδόκει
ἔοικε ὁ θαρρήσων παριέναι
ἐς αὐτόν. ἐγὼ δὲ ἐπεὶ ταῦτα
ἤκουσα, τὰς βίβλους λαβὼν (ἔσι
δέ μοι Αἰγύπτια μάλα πολλὰ περὶ τοιούτων) ἦλθον ἐς τὸν
οἰκίαν περὶ πρῶτον ὕπνον,
ἀπροσδόκητος τοῖς ξένοις, καὶ μο-
νονοὺχὶ ἐπιλαμβανομένοις, ἐ-
πεὶ ἐμαθον οἱ βαδίζοιμι, ὡς
πρῶτον ἡμέρας, ὡς ὤετο. ἐγὼ δὲ

siquando Corinthum veneris, roga vbi sit Eubatidæ domus. Atque vbi tibi fuerit indicata, nempe circa Craneum, in eam ingressus, dic ianitori Tibio, velle te videre vnde dæmonem Pythagoricus Arignotus quum adduxisset, abegerit, ac demceps hac habitabilem domum reddiderit. Quidnam hoc erat, Arignote? rogabat Eucratet. Inhabitalis erat, inquit ille, diu propter terriculamenta. quòd si quis inhabitâsset, expauefactus illicò fugiebat, exactus à quodam horrendo ac terribili lispectro. Decederat ergo iam, tectumq; rumpebatur, neque quisquan erat omnino qui in eam ingredi fuerit ausus. Ego verò vbi hæc audiui, libellos sumens (sunt autem Aegyptij mihi de talibus rebus admodum multi) veni in domum circa primam vigiliam, dehortante hospite, ac fermè detinente, postquam didicerat quò iturus essem in certum, vt putabat, exitium. At ego

sumpta

λύχνον λαβὼν, μόνος εἰσέρχομαι, καὶ ἐν τῷ μυχίῳ οἰκήματι καταθεὶς τὸ φῶς, ἀνεγίγνωσκον ἡσυχῇ, καμοὶ καθεζόμενος, ἐφίσταται δή ὁ δαίμων ἐπί τινα τῶν πολλῶν ἥκειν νομίζων, καὶ δεδιὼς, ὡς μὲν ἐπίστευον, ὥσπερ τοὺς ἄλλους, αὐχμηρὸς καὶ δυσειδὴς, καὶ μελάντερος τοῦ ζόφου. καὶ ὁμῶς ἐπεισὰς, ἐπειράτό μου πανταχόθεν προσβάλλων, εἴ πόθεν κρατήσειε, καὶ ἄρτι μὲν λέων, ἄρτι δὲ ταῦρος γινόμενος, ἄλλοτε. ἐγὼ δὲ προσχρεισάμενος τῷ φαιμακώδει σάλπιγγι τῇ ῥήσει, Αἰγυπτίᾳ ἅμα καὶ φωνῇ, συμπλασάμενος καὶ αὐτὸν εἴς τινα γοητείαν σκοτεινὴν οἰκήματος, ἐδόκουν δὲ αὐτὸν, οἱ καθ' ἡμᾶς, τὸ λοιπὸν ἀνεπαυόμην. ἐπειδὴ δὲ πάντων ἀπεγνωκότων, καὶ νεκρὸν ἤδη ἐμὲ εἶναι νομίζων, καθάπερ εἴθιστο ἄλλους, πολλῶν ἀποδυομένων καὶ ἀπιόντων ἅπασι, πρόσεμι τῷ Εὐβατίδῃ, ἀναγγελοῦντι αὐτῷ, ὅτι καθαρὰν αὐτῷ, καὶ

sumpta lucerna, solus ingredior, atque in vastissimo atrio collocato lumine, humi sedens tacitè legebam. Adest verò dæmon ille, cum quopiam è vulgo se congressurum ratus, ac me quoque, quemadmodum alios perterriturum, squallidus, hirsutus, ac tenebris nigrior. Atque hic quum adstaret, undique me adsultim petens, tentauit si quâ posset expugnare, ac modò in canem, modò in taurum, modò in leonem vertebatur. At ego correpto in manum quammaximè horrendo carmine, simulq; vocem imitatus Aegyptiam, & incantans eum, in domicilij tenebrosi angulum quendam compuli. Ac quum animaduertissem vbi se in terram condidit, tum desiti. Manè autem desperantibus vniuersis, ac me quemadmodum alios mortuum sese reperturos putantibus, præter omnium spem progredienti, Eubatidem adeò, feliciter illi annuncians quòd puram sibi

καὶ ἀδάμαντος ἤδη ἔξω τοῦ οἰκίαν οἰκεῖν. καὶ παραλαβὼν αὐτόν τινα, καὶ τῶν ἄλλων πολλοὺς (ἐπόνει γὰρ δὴ πᾶς ραδιέξοδος ἔνυκα) ἐπὶ λαγὼν ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ μάστακα δυσκόλου τινὸς λάμνακα ἑωρᾶκει, σκάλεσιν λαβόντας δικίμους καὶ σκαφεῖς. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησαν, ὑορύσσουσιν ὡς ἐπ' ὀρυχὰν λαλορωρυγμένον τινὸς νεκροῦ, ἴσως, μόνα τὰ ὀστᾶ μάλα σχῆμα συγκαμπῆ. ἐκεῖνον μὲν οὖν ἐθάψαμεν ἀνορύξαντες καὶ οἰκίαν ἐκ τοῦ ἀνέκυκλον ἐκάθαρε ἐνοχλουμένην ὑπὸ τῶν φασμάτων. ὡς δὲ ταῦτα ἔπαυσε ὁ Ἀρίγνωτος, ἀνὴρ λαμπρὸς τὴν σοφίαν, καὶ ἅπασιν αἰδέσιμος, αἰδὼς ἦν τις τῶν παρόντων, ὃς οὐκ ἐμάνθανεν ἀνοίαν πολλὴν τὴν ἄνοιαν, ἐν τοιούτοις ἀπιστοῦντα, καὶ ταῦτα Ἀρίγνωτα λέγοντα· ἐγὼ δ' ὅμως αὐτὸν εἰδὼς ὅτι τὴν μὲν ἀλήθειαν ἔλεγεν, ὅτι τὴν δόξαν τὴν περὶ αὐτῶν, τί τοῦτ' ἔφην, ὦ Ἀρίγνωτε, καὶ σὺ τοιοῦτος ἦσθα οἷος μόνη ἐλπὶς τῆς ἀληθείας, λαμπνοῦ

ac spectris liberam domum iam liceret incolere. Atque illum assumens, aliosque multos (sequebantur autem huius inopinatae rei gratia) quum ad locum duxissem, vbi condentem se dæmona conspexeram, iussi vt sumptis ligonibus matutinis fossoderent: Atque vbi id fecerant, inuentum est ferè ad passum defossum cadauer quoddam marcidum, ossibus tantùm humana specie cohærentibus. Illud igitur effossum sepeliuimus, domus verò posteà turbari prodigijs desiit. Hæc vbi narrauit Arignotus, vir prodigiosa sapientia, ac reuerendus omnibus, nemo erat ex his qui aderant, qui non multam mihi insaniam imputaret, qui talia non credam, narrante præsertim Arignoto. Ego tamen nihil veritus, neque eomam, neque illam quam de eo habebant opinionem: Quid hoc, inquam, Arignote? Etiam tu talis eras, in quo mihi sola spes fuit, fumo plenus

πνεῦ μισὸς καὶ ἐνδαιμάτων; τὸ γοιῶ ζεῦ λόγε ἐκεῖνο, ἄνα θρακεῦ ἡμῖν ὁ θησαυρὸς, ὡς φασι. σὺ δ', ἢ δ' ὃς ὁ Ἀρίγνωτος, ἢ μήτε ἐμοὶ πιστεύσας λέγοντι, μήτε Δεινομάχῳ, ἢ Κλεοδήμῳ τούτῳ, μήτε αὐτῷ Εὐκράτει, φέρε, ἀπό τίνα περὶ τῶν τοιούτων ἀξιοπιστότερον ἡμῖν, τἀναντία ἡμῖν λέγοντα; νὴ Δί', ὦ δ' ἐγώ, μάλα θαυμασὸν ἄνδρα, τὸν Ἀβδηρόθεν ἐκεῖνον Δημόκριτον, ὃς ἔτως ἄρα ἐπέπεισο μηδὲν εἶναι συνεχὲς οὕτω ζιστὸν, ὥς γε ἐπειδὴ ἐκθέρξας ἑαυτὸν ἐς μνῆμα, ἔξω πυλῶν, ἐνταῦθα διατίλα γράφων καὶ σωλάπτων, καὶ γύμνων, καὶ μεθ' ἡμέραν, καί τινας τῶν γειτόνων, ἐπισχεῖν βουλόμενοι αὐτὸν καὶ ἀμαθῶσαι σπεύδοντες γνῶναι, ἰδεῖν μιλάνε καὶ πεφασμένοις ἐς τὰ πρόσωπα μιμήμασιν ἐπιστάντες αὐτὸν ἐπεχόρουν ἐν νυκτὶ τῇ βαθείᾳ ἀναπηδῶντες, ὁ δὲ οὔτε ἔλασι τῶν περιόντων

plenus ac simulachris? Illud ergo nobis inte, quod dici solet, euēmt, vt thesaurum quum speraueri mus, carbones offenderimus. At tu, inquit Arignotus, si neque mihi credis narranti, neque Dinomacho, aut huic Cleodemo, neque ipsi Eucrati, dic age, quēmnam digniorem, cui his de rebus fides habeatur, existimas, qui nobis dicat contraria? Per Iouem, inquam ego virum apprimè mirabilem, Abdera oriundum illum Democritum, cui tam firmiter erat persuasum eiusmodi nihil esse in rerum natura posse, vt quum se in monimento extra portas clausisset, ibique degeret dies noctesque scribens atque componens, iuueneíq; eum quidam illudere cupientes, ac perterrefacere, nigra veste in modum cadaueris ornati, ac personis in capita affictis circumsistentes illum circumsilirent, crebrò subsilientes: hic neque eorum commen-

σιν αὐτῶν, οὔτι ὅλως ἐνέβλεψε πρὸς αὐτούς, ἀλλὰ μεταξὺ γράφων, παύσασθαι, ἔφη, παίζοντας. ἔτι βεβαίως ἐπίστευε μηδὲν εἶναι τὰς ψυχὰς ἔτι, ἔξω γενομένας τῶν σωμάτων. τοῦτο φησὶν, ἢ δ' ὃς ὁ Εὐκράτης, ἀνόητόν τινα ἄνδρα καὶ τὸν Δημόκριτον γοῦν οἶμαι, εἴγε ἔτος ἐγένετο σκέψις. ἐγὼ δ' ὑμῖν καὶ ἄλλο διηγήσομαι, αὐτὸς παθὼν, ὑμῶν ἄλλου· ἴσως γὰρ καὶ σὺ, ὦ Τυχιάδη, ἀκούων προσβιασθήσῃ πρὸς τὴν ἀλήθειαν ὀλίγου διηγήματος. ὅτε γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ διήγον, ἔτι νέος ὢν, ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἐπὶ παιδείας πρᾶγμα ἀφικτός, ἐπεθύμησα ἐς Κόπτου ἀναπλεῦσαι, ἰκανῶς ἐπὶ τὸν Μέμνονα ἐλθὼν, ἀκοῦσαι τὸ θαυμαστὸν ἐκεῖνο ἠχοῦντα πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον. ἐκεῖνον μὲν οὖν ἤκουσα, οὐ κατὰ τὸ κοινὸν ὃν τοῖς πολλοῖς ἄσημόν τινα φωνὴν, ἀλλά μοι καὶ ἔχρησεν ὁ Μέμνων αὐτὸς,

ta pertimuerit, neque eos omninò respexerit, sed inter scribendum, desistite, inquit, ineptire. Adeò firmiter credidit animas nihil esse postquam è corporibus exierint. Hóccine ais, inquit Eucrates, dementem quempiam virum esse Democritum, si quidem sic existimauit? Ego verò vobis etiam aliud referam; quod mihi ipsi contigit, non quod ab alio accepe rim. fortasis etiam, tu Tychiades, cùm audieris, compelléris accedere, ipsa narrationis veritate coactus. Quum in Aegypto versarer adhuc adolescens, à patre videlicet doctrinæ gratia transmissus; cupiebam nauigio profectus in Coptum, illinc× adiens Memnonem, miraculum illud audire, eum videlicet sonum reddentem ad orientem Solem. Illum igitur audiui non hoc vulgari modo quo audiunt alij sonum quempiam inanem, sed mihi oracula etiam edidit Memnon

ipse

αὐτὸς, ἀνοίξας τὸ στόμα ἐπτάκις ἐπλὰ, καὶ ἄν τι μὴ πιστεύσω λέγω, αὐτὰ ἄρ' ὑμῖν ἔσται τὰ ἔπη. Ἐμοὶ δὲ λοιπὸν ἀποπλέοντι, ἔτυχεν ἡμῖν συμπλέων Μεμφίτης ἀνὴρ, τῶν ἱερῶν γραμματέων, θαυμάσιος τὴν σοφίαν, καὶ τὴν ἀκριβῆ παιδείαν πᾶσαν αὐτὸς τὴν Αἰγυπτίων ἐπιστάμενος. Καὶ τεῖα καὶ πεντήκοντα ἔτη ἐν τοῖς ἀδύτοις ὑπογεγράφθαι, μαγικὴν ἀκριβῆ παιδευόμενον ὑπὸ τῆς Ἴσιδος. Παγκράτην, ἔφη, λέγει, ὁ Ἀρίγνωτος, ἐμὸν διδάσκαλον, ἱερὸν ἄνδρα ἐξυρημένον ἐν ὀθονίοις, νοήμονα, λελουμένον, ἐπιμήκη, σιμὸν, πρόχειλον, ὑπολίθινα τὰ σκέλη. αὐτὸν, ἃ δ' ὃς, ἐκεῖνον τὸν Παγκράτην. καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἀγνόουν ὅστις ἐστὶν, ἐπεὶ δὲ ἐνέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἅμα τι ποιοῦντα καὶ πράττοντα ἐργαζόμενον, καὶ δὴ καὶ ἐπὶ μεγαλοπρεπῶν ὀχούμενον, καὶ σαινόμενα τοῖς ἐκείνοις, τὰ δὲ ἐποπτεύοντα καὶ σαίνοντα τοῖς ἱεροῖς, ἔγνων

ipse aperto ore septem versibus: quod nisi esset superuacaneum, ipsos nobis versus recensérem. Inter nauigandum verò incidit in nos vnà nauigans vir Memphiticus quidam ex sacris illis scribis, mirabili sapientia, & qui veterem Aegyptiorum doctrinam callebat. Dicebatur autem tres ac viginti annos in adytis subterraneis mansisse, magiam integrè doctus ab Iside. Pancratem dixerit (inquit Arignotus) præceptorem meum, virum sacerum, rasum, lineis indutum, doctum, pureq; lingua Græca loquentem, procerum, simum, labijs promissis, cruribusq; gracilibus. Illum ipsum, inquit ille, Pancratem. Ac primùm quidem quis esset ignorabā: at postquam vidi eum, siquando in portū appulissemus, cùm alia multa miracula facientem, tum crocodilis insidentem agitasse, & cum feris versantem: illas verò reuerētes eum, caudisq; adulantes, agnouī

γνων ἱερόν τινα ἄνθρωπον ὄντα. καὶ λαβὰ μικρὸν φιλοφρονήμην, ἐλαθον ἑταῖρον αὐτῷ, καὶ συνήθης γενόμην, ὥστε πάντων ἐκοινώνει μοι τῶν ἀπορρήτων. καὶ τέλος, πείθει με ζοὺς μὲν οἰκέτας ἅπαντας ἐν τῇ Μέμφιδι καταλιπεῖν, αὐτὸν δὲ μόνον ἀκολουθεῖν μετ' αὐτοῦ. μηδὲ ἀπρέπειαν ἡμᾶς τῶν ἐξεκονησομένων· καὶ τὸ μετὰ τοῦτο ὅτω διήγομεν. ἐπειδὴ δ' ἐληθομεν ἐς τι λαβεῖν ἐργαστήριον, λαβὼν ἄρ' ὁ ἀνὴρ τὸν μοχλὸν ἐκ θύρας, ἢ τὸ λόρυμα θρομῆ καὶ τὸ ὕπερον, περιβαλὼν ἱματίοις, ἐπεπόμ τινα ἐποιδὴν, ἐποίει βαδίζειν, ζοῖς ἅπασιν ἅπασιν ἄνθρωπον ἄνια λοκοῦντα. τὸ δ' ἀπιθὸν, ὕδωρ τι ἀπλύτλα, καὶ ὠψώνει, καὶ ἐσκεύαζε, καὶ ἐς πάντα διξίως ὑπηρέτει, καὶ διηκονᾶτο ἡμῖν, ἕως δὲ ἐπεδὴ ἄλις ἔχοι τῆς ἀκονίας, αὖθις λόρυθρον τὸ λόρυθρον, ἢ ὕπερον τὸ ὕπερον, ἄλλο ἐποιδὴν ἐπεπόμ, ἐποίει ἄρ. τοῦτο ἐγὼ πάνυ ἐπε-

agnoui sacrum quempiam virum esse: paulatimq; comitate mea me in eius amicitiam ac familiaritatem insinuaui, adeò vt omnia arcana mihi communicaret. Ac tandem mihi persuadet, vt famulis omnibus in Memphide relictis, se solus sequerer. neque enim defuturos nobis ministros atque ex eo tempore sic vitam duximus. Quum in diuersorium quodpiam veniremus, homo accepto pistillo, scobináve, aut pessulo, vestibus implicans, quum in id carmen quoddam dixisset, effecit vt ambularet, vtq; cuiusque omnibus homo videretur. Illud ergo abiens, & aquam hauriebat, & canam parabat, instruebátque, atque in omnibus commodè subseruiebat ministrabatq; nobis. Deinde postquam iam satis huius ministerij fuit, scobinam rursus scobinam, ac pessulum pessulum, aliud recitans carmen, reddebat. Hoc ego vehementer conatus

ἐπεφακὼς, οὐκ ἄχρι ὅπως ἐκμάθοιμι παρ' αὐτοῦ· ἐβάσκαινε γὰρ αὐτοῦ, καί τοι πρὸς τὰ ἄλλα πρόχειρός τ' ὢν μοι πάντα· ποτὲ μέντοι ἡμέρᾳ λαβὼν, ἐπήνεσα τῆς ἐπῳδῆς, ὡς δὴ σμικρὸν ἐν σκοτεινῷ ἐνοσάς. καὶ ὁ μὲν ὤχετο εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐντελάμβανε δὲ τοῦ παιδίου, ἃ ἔδει ποιεῖν· ἐγὼ δὲ εἰς τὴν ὑστεραίαν, ἐκεῖνό τι ἐπὶ τὰ τῆς ἀγορᾶς πραγματευόμενος, λαβὼν τὸ ὕπερον, σχηματίσας ὁμοίως ἐπαπὸν τὰς συλλαβὰς, ἐκέλευον ὑδροφορεῖν. ἐπεὶ δὲ ἐμπλησάμην ἡ ἀμφορέα, ἐκέλευσον ἐπαυλῶ, ἅρμα μηκέτι ὑδροφόρει, ἀπ' ἴσθι αὖθις ὕπερον τὸ δὲ ἐκεῖνό μοι φέρεσθαι ἄθλιον, ἀπ' ὑδροφόρει ἀεὶ, ἄχει δὲ ἐνέπλησον ἡμῖν ὕδατος τὴν οἰκίαν ἐκάστοτε. ἐγὼ δὲ ἀμηχανῶν τῷ πράγματι (ἐδεδίειν γὰρ, μὴ ὁ Παγκράτης ἐφαν ελθὼν ἀναπλήσῃ, ὅπερ καὶ ἐγένετο) ἀξίνην λαβὼν, διαπέπτωκε τὸ ὕπερον ἄνω δύο μέρη· τὰ δὲ ἐκάτερον τὸ μέρος,

conatus nō reperiebam, quo pacto ab illo expiscarer. Nā id mihi inuidebat, quamquam in alijs esset facillimus. At quadam die in angulo quodam tenebricoso clàm illo delitescens, subauscultaui propiùs incantationem illam. Erat autem trisyllaba. Tum ille quum pistillo mandàsset quæ curanda erant, abijt in forum. At ego postridie illo apud forum occupato, acceptum pistillum quum ornàssem, syllabas illas simili modo pronuncians, aquam iussi vt hauriret. Tum impletam amphoram quum tulisset: Desiste, inquam, neque aquam amplius haurito, sed rursus esto pistillum. At illud mihi haud amplius iam obtemperare volebat, sed aquam hauriebat continuè, quoad hauriendo totam domum nobis impleret. At ego quum resistere huic rei non valerem, timebam autem ne Pancrates reuersus (id quod etiam euenit) irasceretur, correpta securi pistillum in duas

μέρ Θ', ἀμφορέα λαβόντα, ὑ-
δροφόρα, καὶ ἀνὸ ἑνὸς λύ-
μοι ἐγίνοντο οἱ διάκονοι ἐν
τέτῳ, καὶ ὁ Παγκράτης ἐφί-
στατο, καὶ σωσὶς τὸ γνώμφορον,
ἐπᾶνα μὴ αὖθις ἐποίησε ξύ-
λα, ὥσπερ ἐκ πὸ τῆς ἐπωδῆς·
αὐτὸς ἦ ἀφανίσε μι, λαβὼν,
ἐκ οἶδ' ὅποι ἀφανὲς ὤχετο,
ἀπιὼν νυκτωρ, ἔφη ὁ Δάνυ-
μαχ Θ', οἶδα καὶ ἐκῆνο ἄν-
θρωπον ποιᾶν ἐκ ζῦ πέρυσι;
νὴ Δί', ἦ δ' ὃς ἐξ ἡμισείας γε·
ἔκτι γὰρ ἐς τὸ ἀρχαῖον οἷον
τε μοι ἄγειν αὐτὸν, ἐκ ἄπαξ
γάρ τοι ὑδροφόρ Θ', ἀπὸ
δὲ ἐκείνε ἐπιλαθέσθαι πέ-
σκιαν ἐπαντλεμένε, ἐ πώπο-
τε, ἐκ ἂν ἐγὼ, τὰ τοιαῦτα τε-
ρατολογοῦντος, ἱερεῖ Θ' ἀν-
δρὸς, ἀ μὲ ἀπὸ καὶ τὸν τ μι-
κρανίον τέτον ἕνεκα, ἐς ἄλ-
λον καιρὸν ὑπερβάλλεσθε τὰς
πραδόξες ταύτας, μὴ φοβᾶς
ἀπεργάσησε, μή πως κἀθόσοι
ὑμῖν ἐμπνεύσητον δεισιδαι-
μονίαν, μὴ ἀποκόπτων μυθολο-
γημάτων. φαύλοις δὲ καὶ αὐτῶν
μὴδὲ τοιαῦτα ἰδίσαν ἀκόσαν-
τα δεῖ.

partes disseco. At vtraque pars amphoram sumens hauriebat aquam, iámque vnius loco duo mihi ministri esse cœperunt. Interea Pancrates superuenit, acre intellectá, illas quidem in ligna rursus, quemadmodum ante carmen erant, mutauit. At ipse me clanculùm relicto, nescio quò clanculùm se subducens abijt. At positis istud etiam nunc, inquit Dinomachus, hominem ex pistillo facere? Per Iouem, inquit ille, dimidia ex parte scio: nam in priorem formã nunquam à me restitui potest, postquam semel aquarius esse cœperit, sed deserenda nobis domus esset aquæ iam impleta. Non desistitis, inquam ego, huiusmodi monstrosa narrare viri senes? Aut alioqui horum saltem adolescentium gratia incredibiles istas ac terribiles fabulas aliud in tempus omittite, ne clanculũ terroribus ac prodigiosis fabulamẽtis implea-

tur. Parcere ergo eis oportet, ne talia consuescant audire, quæ

ἀπὸ παντὸς τοῦ βίου ἐνοχλήσει σωόντα, καὶ ψοφοδεᾶς ποιήσει, ποικίλης τῆς δεισιδαιμονίας ἐμπιπλάντα. οὐκ ἀπίμνησας, ἀλλ' ὀρθῶς ὁ Εὐκράτης, ἀπὼν τῶν δεισιδαιμονίαν. τί γάρ σοι, ὦ Τυχιάδη, περὶ τῶν τοιούτων δοκεῖ; λέγω δὴ χρησμῶν καὶ θεοφάτων, καὶ ὅσα θεοφορούμενοί τινες ἀναβοῶσιν, ἢ ἐξ ἀδύτων ἀκούσται, ἢ παρ[illegible] ἐμμανῆ φθεγγόμενοι, προθεσπίζα τὰ μέλλοντα; ἢ δηλαδὴ καὶ τοῖς τοιούτοις ἀπιστήσεις; ἐγὼ δέ, ὅτι μὴ καὶ δακτύλιόν τινα ἱερὸν ἔχω, Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου ἀκόνα ἐκτυπούσης τῆς σφραγῖδος, καὶ οὗτος ὁ Ἀπόλλων φθεγγόμενός μοί ἐστι, ἵνα μὴ λέγω, μή σοι ἄπιστα δόξω περὶ ἐμαυτῆς μεγαλαυχᾶσθαι, ἃ ἤκουσα Ἀμφιλόχου τοῦ Ἄκρωτος, ἐν Μαλλῷ, τοῦ Ἥρωος ὑπερδεξιλεχθέντος μοι, καὶ συμβουλεύσαντος ὑπὲρ τῶν ἐμαυτοῦ, καὶ ἃ ἔδοξε αὐτὸς, ἐθέλω ὑμῖν ἀπᾶραι, ἔπειτα ἑξῆς, ἃ ἐν Περγάμῳ ἔδοξε καὶ ἤκουσα ἐν Πατάροις. ὁπόταν

quæ eos per totam vitam comitata perturbabunt, atq; ad omnem strepitum meticulosos reddent, posteaquam eos Y omingena superstitione impleuerint. Rectè admonuisti me, inquit Eucrates, quum superstitionem dixisti. Nam quid tibi, Tychiade, de rebus huiusmodi videtur, de oraculis loquor ac vaticinijs, & quæcunque quidam numine afflati proclamant, quæve ex adytis audiuntur? aut quæ virgo numeris eloquens futura prædicit? an videlicet nec talia credis? At ego quòd annulum quendam sacrum habeo. Pythij Apollinis imaginem exprimente sigillo, quodq; hic Apollo mecum loquitur, non dico, ne tibi videar ad gloriã meam res incredibiles narrare. Cæterùm quæ apud Amphilochum audiui in Mallo, heroë mecum diu disserente, deumq; meis de rebus consulente, tum quæ ipse vidi, volo vobis narrare: deinde ex ordine & quæ vidi in Pergamo, & quæ audiui in Pataris.

ἐπότε γὰρ ἐξ Αἰγύπτου ἐπα-
νήκοιμι οἴκαδε, ἀκούσομαι τὸ ἐμ-
Μαλλῷ τοῦτο μαντεῖον ἐπι-
φανέστατόν τε καὶ ἐναληθέστατον
ἅμα, καὶ χρῆν ἐναργῶς, πρὸς
ἕπερ ἀκριβούμενον, οἷς ἂν
ἐγγράψας τις ἐς τὸ γραμμα-
τεῖον, παραθῇ τῷ προφήτῃ,
καλῶς ἂν ἔχειν ἠγοράμην, ἐμ
παράπλῳ παραθεῖναι τῷ χρη-
στηρίῳ, καί τι περὶ μισθόντων
συμβουλεύσασθαι τῷ θεῷ.
ταῦτα ἔτι τοῦ Εὐκράτους λέ-
γοντος, ἰδὼν οἱ τὸ πρᾶγμα
προχωρέσαν ἔμπαλιν, καὶ ὡς
οὐ περὶ μικρᾶς ἐνάρχεσθαι τῆς
περὶ τὰ χρηστήρια παραφλίας,
οὐ δοκεῖν εὐθὺς ἄρα μά-
νου ἀντιλέγειν ἅπασιν, κα-
ταλιπὼν κύτον, ἔτι διαπλέ-
οντα ἐξ Αἰγύπτου ἐς τὸν Μαλ-
λόν (καὶ γὰρ συνίλων ὅτι μοι
ἔχθοντα παρόντι, καθά-
περ ἀνθισοφιστῇ τῶν ψευσμάτ-
των) ἀπ' ἐμοῦ ἔπαμαι, ἔφην,
Λιόνλιχον ἐπιμυτήσων· δίο-
μαι γὰρ αὐτῷ τι συγγενέσαι.
ὑμεῖς δ', ἐπὰ οὐχ ἱκανὰ ἡ-
γεῖσθε τὰ ἀνθρώπινα εἶναι,

Itaque quum ex Aegypto redirem domum, audirem-que illud in Mallo vaticinium apertissimum simul ac verissimum esse, tamen sic oracula dare, vt ad rem respondeat his quæcunq; prophetæ quispiam in schedulam inscripta tradiderit, rescire me facturum putaui, si dum prætervigarem, experirer oraculum, deumq; de futuris quippiam consuleremus. Hæc adhuc Eucrate dicente, quum viderem quàm longè res esset processura, quodq; non breuem incepisset de oraculo tragœdiam, ratus non expedire vti soluz contradicerem omnibus, relinquens eum Aegypto adhuc in Mallum nauigantem (nam & intelligebam molestam illis esse præsentiam meam, vtpote qui dissentirem, refelleremq; eorum mendacia) Atqui ego abeo, inquam, quæsiturus Leonichum. nam opus habeo cum eo congredi. At vos quando quidem parùm sufficere vobis res humanas putatis,

ipsos

καὶ αὐτοὺς ἤδη τοὺς θεοὺς καλάτε σωκοπιλυφομένους ὑμῖν τῶν μυθολογουμένων. καὶ ἅμα λέγων ἐξέμαν. οἱ δὲ ἄσμενοι, ἐλευθερίας λαβόμενοι, ἐσίων, ὡς τὸ ἐκὸς, αὐτοὺς, καὶ ἐνεφορεῦτο τῶν ψωμάτων. τοιαῦτα σοι, ὦ Φιλόκλεις, παρὰ Εὐκράτει ἀκούσας, ἥκω, νὴ τὸν Δία, ὥσπερ οἱ τοῦ γλεύκους πιόντες, ἐμπεφυσημένος τὴν γαστέρα, ἐμέτου δεόμενος. ἥδιον δ' ἂν ποθεν ἐπὶ ποσῷ ἐφιάλην μὲν ληθιδανόν τι φάρμακον, ὃ μὴ ἔκοσα, ὡς μή τι λακὸν ἐργάσεταί μου τὴ μνήμη αὐτῶν ἐνεμουρεῦσα. τέρατα γοῦν, καὶ δαίμονας, καὶ Ἑκάτας ὁρᾶν μοι δοκῶ.

Φι. καὶ αὐτὸς, ὦ Τυχιάδη, τοιοῦτόν τι ἀπήλαυσα τῆς διηγήσεως· φασί γέ τοι μὴ μόνον λυττᾶν, καὶ τὸ ὕδωρ φοβεῖσθαι, ὁπόσους ἂν οἱ λυττῶντες κυνὸς δάκωσιν, ἀλλὰ κἂν τινα ὁ δηχθεὶς ἄνθρωπος δάκῃ, ἴσα τῷ κυνὶ δήγματα, καὶ τὰ αὐτὰ πάσχειν καὶ φοβεῖσθαι.

ipsos etiã deos deniq; in fabularũ vobis partem vocate. Atque hæc simulac dixi, discessi. Illi verò alacres iam libertatẽ nacti, vt est verisimile, mutuò sese epulis accipiebant, ac mendacijs ingurgitabãt. Talib9, ô Philocles, apud Eucratẽ auditis, venio per Iouẽ inflato ventre, non aliter quàm hi qui musto poti sunt, opus habens vomitu. Tũ libenter alicunde magno emerim pharmacum aliquod quod mihi obliuionem induceret eorũ quæ audiui, ne me nonnihil earum rerum lædat inhærens memoria. nempe monstra, dæmones, atq; Hecatas mihi videre videor.

PHIL. Quin mihi quoq;, ô Tychiade, tale quiddam hic sermo tuus attulit. aiunt etenim nõ solũm in rabiem verti, atq; aquam formidare, quoscunque rabidi canes mordeant, verumetiam si quẽ mordicùs homo morsus momorderit, illum morsum quoque non minùs canino malitiorum, atque eum qui a eodem modo formidaturum.

Quin

καὶ σὺ τοίνυν ἔοικας αὐτὸς, ὦ Εὐκράτους ἀληθὲς ἀπὸ πολλῶν ψευσμάτων, μεταδιδοὺς κἄνοι καὶ τοῦ λήρου τούτου, οὕτω δαιμόνων μοι τὴν ψυχὴν ἐνέπλησας. Τυ. ἀλλὰ θαρρῶμεν, ὦ φίλτατε, μέγα τοιοῦτον ἀνεξίφαρμακον ἔχοντες τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὸν ἐπὶ πᾶσι τούτοις ὀρθὸν, ὃ χωμένους ἡμᾶς, οὐδὲν ἂν μὴ τὰ φάξῃ τῶν ἰσχυρῶν καὶ ματαίων τούτων ψευσμάτων.

Quin tu ergo videris quum sis ipse apud Eucratem à multis mendaciis morsus, mihi quoque morsum illum communicasse, adeò mihi mentem dæmonibus impleuisti. TYC. *At bono animo simus, amice, quum magnũ aduersus huiusmodi res remedium habemus, veritatem, rectamq́ omnibus in rebus rationem: quo si vtamur, nullis huiusmodi vanis stultisq́ mendaciis turbabimur.*

GILBERTI COGNATI. ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

PHilopseudes non sine Socratica ironia totus versatur (id quod titulus ipse declarat) in ridenda coarguendaque mentiendi libidine: dialogus nescio certè lepidiórne an vtilior, in quo non valde me mouet, quod eius animi fuisse videtur, vt non satis immortalitati suæ confideret, atque in eo fuisse errore, quo Democritus, Lucretius, Plinius, plurimiq́ itidem alij. Quid enim mea refert quid sentiat his de rebus Ethnicus, quæ in præcipuis habentur fidei Christianæ mysterijs? Hinc certè fructum nobis afferet iste dialogus, vt neque magicis habeamus præstigijs fidem, & superstitione careamus, quæ passim sub specie religionis obrepit: tum vitam vt agamus minùs anxiam, minùs videlicet expaueſcentes tristia quæpiam ac superstitiosa men-

ſa mendacia: quæ plerunque tanta cum fide atque authoritate narrantur, vt Auguſtino viro grauiſſimo, hoſtique mendaciorum acerrimo, neſcio quisnam veterator perſuaſerit, vt fabulam illam de duobus Spurinis, altero in vitam redeunte, altero decedente, tanquam rem ſuo ipſius tempore geſtam pro vera narraret, quam Lucianus in hoc dialogo, mutatis tantùm nominibus, tot annis antequam Auguſtinus naſceretur irriſit. Quò minus miteris, ſi pinguioris vulgi mentes ſuis figmentis afficiant ij, qui ſe tum demum rem magnam confeciſſe putant, Chriſtumque ſibi deuinxiſſe perpetuò, ſi commenti fuerint, aut de ſancto aliquo viro fabulam, aut de inferis tragœdiam, ad quam vetula quæpiam aut delira lachrymetur, aut pauida inhorreſcat. Itaque nullam ferè martyris, nullam virginis vitam prætermiſerunt, in quam non aliquid huiuſmodi mendaciorum inſeruerint, piè ſcilicet. alioquin enim periculum erat ne veritas non poſſet ſibi ipſa ſufficere, niſi fulciretur mendacijs. Nec veriti ſunt eam religionem contaminare figmentis, quam ipſa veritas inſtituit, & in nuda voluit veritate conſiſtere: nec viderunt vſquequaquè nihil iſtiuſmodi fabulas conducere, vt nihil pernicioſius officiat. nempè vbi admixtum ſubolet mendacium, veritas ilicò minuitur ac labefactatur authoritas. Vnde ſæpe mihi ſuſpicio oboritur, magnam huiuſmodi fabularum partem, à vafris ac peſſimis nebulonibus confictam, quibus ſtudium fuit, partim ex incauta, ſimplicium potiùs, quàm prudentium credulitate, voluptatem capere, partim fabularum fictarum commercio, fidem veris Chriſtianorum hiſtorijs adimere: quippe qui frequenter quædam, his quæ in ſacra Scriptura continentur, tam vicina confingunt, vt facilè ſe declarent, adludendo luſiſſe. Quamobrem quas ſcriptura nobis hiſtorias diuinitùs inſpirata commendat, eis indubitata fides habenda eſt: cæteras verò ad Chriſti doctrinam tanquam ad Critolai regulam applicantes, cautè & cum iudicio aut recipiamus,

mus, aut respuamus, si carere volumus, & inani fiducia & superstitiosa formidine. Nolo hîc damnatæ magiæ, cuius inuentorem Mercurium ferunt, vanitatem, seu potiùs impietatem pluribus coarguere: ne rem per se satis detestandam, in dubium vocare videar: néve vno excíso capite, innumerabilia (quòd de Lernæa pestè legitur) mihi denuò obtruncanda exoriantur. Sunt enim istius imposturæ mille species, milleque ludificandi modi: quos omnes Lucianus lepidè ridet.

a IN REM vident conducere.] *Diues ille apud Satyricũ Iuuenalem dicit:* quid enim saluis infamia nummis? *Et Dorionem Terentianum non pudet vanitatis, dum ob rem. Oreſtes in Electra Sophoclis:* Δοκῶ μὲν οὐδὲν ῥῆμα πρὸς κέρδος κακὸν: id est, *nullum reor verbum quod est lucro, malum. Conuenerant enim vt fingerent ipsum esse mortuum. Sentis igitur famam mortis viuo nihil nocituram, sed ad id quod constituerant fore accommodam. Venerant enim vlturi Agamemnonis mortem, idq; perfecerunt.* b Nihil ad rem.] ὡς ἔπος, id est, *ad versum. De sensu & vsu huius prouerbij, tum origine vide Erasmum nostrum & Alciatum lib. disputat. suarũ 2. Hom. Odyss. v. & pluribus alijs locis.* c Qui quum vsus postulat mentiuntur.] *An alicubi licitum sit mendacium, & quatenus mentiri licet, præcipuè Christiano, Erasmus noster non solùm in lingua sua, sed etiã plurib. alijs locis tractat. Cerè Plato, & Stoics mendacium officiosum sapienti permittunt. Annón rectè puerilem indolem falsis laudibus, nonnunquam ad virtutis studium inflammamus? Nónne & optimus medicus quisq; in ægrotis affirmat sibi placere colorem, atque oris habitum, non quòd tales sint, sed vt tales efficiat? Verũ nullum mendacij genus exitialius, quàm ex scriptura diuinitùs inspirata, quæ fons est & regula veritatis æternæ. Ex hac Agyrtæ, arioli, anus, Indæi & vates responsa dant, morbos curare se iactant. Quoq; fallant pernicioſius, ex astris & ex inspectis manib. alijs pollicentur victorias, alijs felix coniugium, ac salubrem vitam, alijs summos honores, alijs Cræsi vel Midæ opes. Nimirũ hi sunt, de quib. scribit Hieremias: Docuerunt, inquit, linguam suam loqui mendacium, & vt iniquè facerẽt, laborauerũt. Ars igitur illis mentiri, & scelerata*m

sceleratam artem sceleratior adiuuat & confirmat exercitatio. Quemadmodum enim frequenter prudentia est, silere aut dissimulare quod verum est, ita deces, vt qui semel veritatis spiritũ hauserunt, eiq; dedêre nomen qui veritas est, ab omni mendaciorum genere cauerent: Quisquis mẽtitur screns periurio proximus est. d Multa Vlysses etiam fecit.] *Callidi aũt impostores, mendaciorumq; conficlores, solent semper aliqua præiacere, quæ vera, clara & aperta videantur, quibus in spectandis dum oculi sunt intentiores, astutè mox mendacij nubem offundunt. Sic Sinon Virgilianus, sic Vlysses, qui Homerus vbiq; versutum, callidum, astutũ & vafrũ facit, ac dissimulantem, simulantemq; & vnde & apud eundem Homerũ statim initio Odysseæ, πολύτροπον cognomentum. Is ad Sirenum insulam delatus, ne earũ cantus audirent, socijs aures cera obturauit, se autem ad malum alligari fecit, eaq; ratione illarum insidias inites euasit.* e Nam veteres illi.] *Veteres Græcos, præcipuè quæ Herodotũ, Ctesiam, quæ Cnidium, atq; his superiores, & Homerum deniq; etiam scriptis mendacia conseruasse testatur, non modò vt ad eos, quibus ipsi recitabant, sed ad posteros quoq;, quasi per manus tradita, pulcherrimis verbis, metrisq; seruata peruenirent. Idẽ cùm in cãpis Elysijs diuersa nocentium genera grauissimis pœnis affici se vidisse referat, acerrimè eos qui in vita mentiti essent, apud illos puniri ait, quorum Herodotũ Ctesiamq; princ.pes ponit facetissimè, aquo se id animo spectasse subiungens, quippe qui nullius sibi mendacij esset conscius. De ijs scriptoribus Luciani iudicium non est improbandum: cùm & alij Græci complures in eadem fuerint sententia, Straboque ac Diodorus Siculus non semel eos nugatos asserant, quorum authoritati innixus Iuuenalis ita de Græcis historicis scribit decima Satyra:*

— creditur olim
Velificatus Athos, & quicquid Græcia mendax
Audet in historia, *&c.*

Demetrius Phalereus in libell. de Elocutione, Ctesiam, quem carpit Lucianus, meritò poëtam dicendum dixit. f Herodotus.] *Herodotum veritus mendaciorum, quàm historiæ parentem nuncupaueris. Mira enim ab eo de Xerxis expeditione & transitu, mendacijs quoque admixtis prædicata sunt.*

Idem

Idem lib. 2. verarum hist. Inter mendaces Ctesiam, Gnidium & Herodotum ponit. g Athenienses.] *Isocrates & Pausanias Erichthonium Vulcano & Terra generatum opinantur.* h Pana quendam.] *Pan, cùm Athenienses, duce Militiade, cum Persis essent dimicaturi in campo Marathonio, eo in loco Græcis auxilium tulit, atque repressit Persarum ferociam. Meminit Theocritus in Syringe, & plura annotauimus in dialogo Panos & Mercurij.* i Orithyam.] *Orithyam Erechthei Athenarum regis filiam, rapuit Boreas: raptam tulit in Thraciam, & ex ea Zeten & Calain suscepit. Homeri scholiastes ad calcem Odyss. ξ. & Apollonius primo Argonaut.* k Sub leonina pelle, simiam fouet.] *De leui & mendace sene, præse authoritatem ferente.* l Cleodemus Peripateticus.] *Hic se quum iam pridem graui morbo decumberet, per hiatum quendam ad inferos ductum memorat, atque ad tribunal adductum. Ibi quendam vetui regem, qui Pluto ipsi visus sit, eorum nomina qui morituri erant percensentem, vehementer ira exarsisse in eum qui se adduxisset. Iussum igitur & se statim abire. Et Fabrum Demylum adduci. Itaque se quidem febri postea liberatū, Demylum autem vita excessisse. Ex hac planè Luciani fabella, illa apud Augustinum in Decretis pontificum de duobus Spurinis, & illa de Stephanis est nata, atque conficta. Vide Dialogum Gregorij primi.* m Mustelæ dentem.] *Magorum superstitio considerata leonis alacritate pernicissimoq; cursu, mustelæ dentem leonino corio adalligatum, ad pedum tumorem atque adeò imbecillitatem adhibere commenta est. Id quod hic Tychiades ridet, orta inter Cleodemum & Dinomachum medicos contentione, vno eorum leoninum, altero cerninum corium præferente, vt per incantamenta Eucrati laboranti amuletum aliquod apponerent. Controuersia verò omnis inter eos est, dum ille fomentum aliquod miserabiliter implorat, vtrum certus an leo magis pedibus valeat, atque eorum vter alacriori feratur cursu. Meritò igitur Virgilianus Aeneas, tergà Getuli immane leonis dat Salio, velocitatis præmium, qui primam in stadio coronam meruerat, nisi dolo Nisi fuisset interturbatus.* n Incantamentis & appendiculis.] *Vt olim & hodie Physicis ligaturis & φυλακτοῖς καὶ ἐπῳδαῖς & incantationibus, ad perniciem*

vitæ

vitæ & salutis hominum medicina conspurcatur à perditis quibusdam ardelionibus, qui mentiri non erubescunt. & ob pecuniæ aucupium animas dæmonibus prostituunt, & deuouent. Est autem ἐπῳδὴ incantatio, quæ soli ὠδαῖς id est, carminibus, ac verbis, vt plurimùm barbaris, dæmonibus consecratis, cõstabat ἐδόκουν γὰρ οἱ ἀρχαῖοι, inquit Pindari interpres in Nemæis & Pythijs, τοῖς ἐπῳδαῖς ἰᾶσθαι τὰ ἀγρίως ἔχοντα πάθη. Arbitrati sunt veteres, carminibus curam morborum inuentre. His freti Autolyci liberi Hæmorrhagiam vulneris Vlyssi, quod ei aper in Parnaso infra genu inflixerat, derepentè sistebant, vt Homerus in Odyssea τ. perbellè cecinit. Quod & Plinius inter magica medicamenta his repetit: Dixit Homerus, inquit, profluuium sanguinis, vulnerato femine, Vlyssem inhibuisse carmine. Theophrastus ita etiam Ischiadicos sanari, & Cato prodidit luxatis membris. carmen auxiliari M. Varro etiam podagris. Periapta autem quæ, & quantum illis confidendum audiamus. Galenus lib. 6. & 10. de simpl. medic. experientia horum edoctus: Periapsis inquit, sic confidere oportet, vt substantia illorum, & non incantationis magorum verba, iuuet. Cui Theophrastus lib de plant. historia 9. ita subscribit: Potius inquit, absurda illa putentur, quæ alligata, & veneficiorum aduersantia vocantur, & tum corporibus, tum domibus vnicè opitulari creduntur, quæ commenta hominum esse planè videntur, qui suas artes magnificare celebrareq; cuperent: vnde non temerè Antonius Caracalla imperator, teste Aelio Spartiano, eos condemnare statuit, qui contra tertianas & quartanas febres periapta gestarent. Quare meritò aniles illos vetusculos, ex sacræ Scripturæ verbis, aut barbaris dæmonum nominibus concinnatos, vnde cum D. Augustino despuimus, qui in Ioan. Euang. sectione 7. ait: Illi qui homines seducunt per ligaturas, per precationes, & per machinamenta inimici, suis precationibus Christi nomen miscent, vt lateat ipsa seductio. Et quamuis Costa ben Luca apud Hebræos, quorum Cabala his ligaturis scatet, de his librum conscripsit, ac Alexander Trallianus, iater à Mesue dictus: & Gordonius quidam ac alij medici, non parvam illis fidem adhiben.: ego tamen eas, præcipuè quæ verbis cõstant, non assis facio. Smulvanitate. præter annulos & sigilla, eos quoque nectere videmus chara-

Eteres, crucis †, *Antiochi Δ. Machabæi tetragrămatis, Constantini crucis. Rectè igitur Rabi Moyses ille Aegyptius lib.* 1. *perplexorum, cap.* 72. *mendaces & stultos esse illos pronunciat, qui soli figuræ, soli cripturæ, solis lineamentis, solis denique vocibus, aëre fracto natis, tantam miraculorum vim & potestatem tribuant.* o Clauũ, quod aiunt, clauo extrudis.] *Idem in Apologia, pro eo quod inter salutandum verbo lapsus fuerat: vereor ne si ad intentatum crimen etiam adulationis accusationem adiunxero, clauum (quod aiunt) clauo pellere videar, maiore minorem. Vide Erasmum nostrum in Chiliadibus.*

p Aesculapius.] *Socrates moriens Phædonem admonuit, vt voto se liberans Aesculapio gallum persolueret, perinde quasi sumpto pharmaco, iam sanitatis beneficium sentiret cùm exiret è corpore, vnde omnes animi morbi scatent ac pullulant. Putabatur enim hic deus salutem hominibus conferre.* q Circa plenum forum.] *Quòd maxima olim populi, circa horam (vt antiqui illi numerabant) sextam:* id est, *meridiem, in foro esset frequentia, hoc à Græcis hominibus tempus ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγορὴν vocabatur.* r Lunam è cœlo detrax.] *Incantatrices Lunæ cursum etiam remorari credebantur, vt Virgilius:*

Carmina vel cœlo possunt deducere Lunam.

s Hippocrates æreus.] *Hippocrates maximus Medicinæ parens non solùm innumerabiles inopes ægritudinibus oppressos homines iuuare quotidie nitebatur, in quorum numero sunt, qui in epidemiorum libris nominantur, sed etiam totam Græciam à pestilenti lue, ex Aethiopia vi vētorum allata, Thucydidis tempore, magna cum gloria liberauit, quamobrem etiam aureis statuis ariséq; tanquam deus à seruatis illis populis donatus est. Galenus in lib. de Theriaca ad Pisonem. Aelianus lib.* 4. *cap.* 20. *Eusebius libro decimo, capite secundo.* t Mulierem aduenientem video terribilem.] *Hecates descriptio, de quâ in Mortuorum dialogis, & in Necyomantia, in Græco* πεσσίνεντα *pro* πεσσιθέντα u Et incantans eum.] *Demonem.* x Adiens Memnonem.] *Neque dubium est, quin è toto ferè terrarum orbe omnes ad hunc Memnonem videndum audiendumq; concurrerint huiusmodi rerum studiosi. Namque*

vt

vt Aelius Spartianus testatur, Seuerus Imperator è Parthica expeditione reuertens, quum Syriam & Aegyptum, aliasque quasdam regiones lustrâsset, gratam sibi eiusmodi peregrinationem propter religionem Dei Serapidis, animaliumq; ac locorum (vt eius verbis vtar) nouitatem fuisse semper postea ostendit: quando & Memphin, & Memnonem, & Pyramides, & Labyrinthum inspexit. De Memnone etiam aliquid in Toxaride annotauimus. γ Omni gena superstitione impleuerint.] *Operæpretium est considerare quàm illuseris hisce oraculis humano generi diabolus aditus nonnunquam naturæ secretis. Mirantur autem Cicero & Plutarchus suo tempore obticuisse oracula, nimirum quia veritatis præses, mendacij patrem oppugnaturus iamiam immineret leo de tribu Iuda Christus saluator noster. Lucianus rursum in Deorum concilio huiusmodi deorum Gentilium vanitatem atque superstitionem deridet. Itidem in Ioue confutato: vbi quædam annotauimus aduersus oracula & prædictiones.*

ζ Non solùm in rabiem verti.] *De rabie canis Dioscorides libro sexto, capite trigesimo sexto. Galenus de Chirurg. ad Piso. & libro secundo prædictionum Hippocrat. & in tertium Hippocr. Epid. librum. Virus autem ex canis rabiosi morsu conceptum, ac per corporis molem diffusum, per aliquot menses, aut annos quoque velut quædam pharmaca δυνάμεως, diu delitescit, donec visterum & cordis naturam sensim infecerit, tum subitò rabies illa canina in hydrophobis emergit, Galen. libro tertio de Morbis vulgaribus, commentario 3. Solet autem ex eo vulnere, vbi parum occursum est, aquæ timor nasci, ὑδροφοβίαν Græci appellant. Miserrimum genus morbi, in quo simul æger & siti & aquæ metu cruciatur. Quo oppressis in angusto spes est, inquit Cornelius Celsus libro quinto de Medicina, capite decimoseptimo, Dioscorides libro quinto, capite secundo. Ab eodem Dioscoride libro septimo, capite secundo, Affectio illa quæ morsu canis rabidi infligitur, dicitur ὑδροφοβικὸν πάθος ab aquæ metu ὑδροφοβικοί, qui morsi sunt à cane rabido, dicuntur propterea quòd aquam horreant, παρὰ τὸ φοβεῖσθαι τὸ ὕδωρ. Hoc morbi genus intelligit Ouidius de Remed. amoris, quum ait:*

Tollere nodosam nescit medicina podagram,
Nec formidatis auxiliatur aquis. *Quæ autem homini accidit ex huiusmodi contage lues, mania est, vt eruditissimi hac ætate viri disputant: nam & Festo rabies propriè morbus caninus est. Vniuscuiusque autem canis morsus tam perniciosus est, vt ferant eum qui semel fuerit à cane læsus, pestilenti contagione gallinarum incubitus, pecorum fœtus, & abortus interuentu suo vitiare, eiusque introitu alterius vulnera aggrauari.*

ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ, Η ΔΙΟΝΥΣΟΣ. *ALLOCVTIO, SEV Bacchus.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

PRæfatio quædam est, quales & nostri homines in enarrandis authoribus, aut alijs rebus tractandis, ipsis operibus præmittere solent. Et extant sanè etiam Cic. quædam ad idem exemplum compositæ. Monet autem Lucianus auditores suos, ne solùm compositionis nouitatem in scriptis suis spectent, néve ideo pro paruis aut contemnendis illa habeant, quia comica ac satyrica quædam sub dialogi grauitate tractet: sed magis ipsam rem spectent: ne idem illis, quod Indis olim, accidat, dum Bacchi exercitum vt muliebrem, & à re militari alienum contemnunt. Deinde autem & veniam precatur ætati, si paulò verbosior & loquacior nonnullis fortè videatur, factum suum etiam hîc collatione quadam Indorum cohonestans. Omnino autem multum gratiæ habent huiusmodi præfationes, siue cui allocutiones eas vocare magis libet, vbi collationibus atque similibus suis ipsa hypothesis aptè respondet.

Ora

Τὸν δὲ Διόνυσον ἐπ' Ἰνδοὺς στρατιὰν ἄγειν (κωλύει γὰρ οὐδέν, οἶμαι, καὶ μῦθον ὑμῖν διηγήσασθαι Βακχικὸν) φασίν οὕτω καταφρονῆσαι αὐτοῦ τὰ πρῶτα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ, ὥστε καταγελᾶν ἐπιόντος, πάσχον δ' ἐναντία τῷ τόλμαν, ὡς αὐτίκα μάλα συμπατηθησομένου ὑπὸ τῶν ἐναντίων, ἃ δυτιτάξαντο. ἦν γοῦν γὰρ, οἶμαι, τῶν σκευοφόρων ἀμήχανα ὑπὸ τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ ἀγνιζόντων. ὡς ἀμφὶ φάλαγξ αὐτῶν, καὶ οἱ λόχοι, γυναικῶν ἅμα ἐκφόρων μεμιγμένων, κισσοῖς ἐστεμμένων, καὶ βοΐδας ἐνεμμένων λόγατά τινα μικρὰ ἔχουσαν, ἀσίδηρα, καὶ ποικίλα, καὶ ταῦτα, καὶ τινα πηλάκεια κοῖλα, βομβοῦντα, ἅττις μόνον προσάψαιτο (δεσπόσει γὰρ ἄκαιρον καὶ τὰ τύμπανα) ὀλίγοις δὲ τισι δηρόμοις ἐναντίοις

Vo tempore Bacchus aduersus Indos ductare exercitum instituit (nihil enim prohibet, vt mea fert opinio, fabulam vobis Bacchicam percensere) ferunt vsque adeò eum initiò ad Indiæ incolis fuisse contemptui habitum, vt accedentem etiam subsannarent. Magis autè temeratiam illius audaciam miseratione prosequendam esse opinabantur, tanquam actutum ab elephantis proculcandum, si acie instructa illis occurrisset. Siquidem inaudierant, vt ego existimo, ab exploratoribus, absurda & monstrosa de illius exercitu renunciantibus, quemadmodum eius phalanx & cohortes ex mulieribus insanis & furentibus collectæ forent, thyrso redimitis, pelles ceruinas indutis, & hastas quasdam paruas gerentibus nulla acie ferri acumminatos, & illis ex thyrso confectas: tum scuta quædam leuia, & resonantia si quis saltem vel leuiter attigisset. Quippe clypeis similabant & tympana esse prætereà in exercitu iuue-

πίσκους ἐνῆναι, χυμνοὺς, κόρδακα ὀρχουμένους, οὐρὰς ἐχοντας καὶ κέρατα, οἷα τοῖς ἄρτι γεγονόσιν ἐρίφοις φύεται. καὶ τὸν μὲν ἅρματος ὀχεῖσθαι, παρδάλεσιν ὑπεζευγμένοις, ἀγένειον ἀκριβῶς, οὐδ' ἐπ' ὀλίγον γενόντα τὴν παρειὰν, κρατὶ φορον, βοτρύοις ἐστεφανωμένον, μίτρᾳ τὴν κόμην ἀναδεδεμένον ἐν πορφυρίδι, καὶ χρυσοῦν ἐμβάδα. τὰ στρατιᾶς δὲ δύο, ἵνα μέν τινα βραχὺ προβῶσιν, ὑπομαχεῖν, ἐγέφυρον, εὐόσιμον, ὦτα μεγάλα ὄρθια ἔχοντα, ὑπόγρυπον νάρθηκι ἐοικότα, ἐπὶ ὃν τὰ πεπτωκότα ἐν πρόκοπτον, καὶ τοῦτον πάνυ πιθανόν τινα σωτηρματάρχην ἀποδεῖξαι. ἵππον δὲ, τριέτιον ἄνθρωπον, φάλαρα τὰ νήθην ἐοικότα, κομήτην τὰ σκέλη, κέρατα

nes quospiam agrestes & nudos, qui saltarent cordaca, caudas habentes & cornua, qualia ferè hœdis recenter natis solent succrescere. Ipsum autem ducem illorum in curru vehi iunctis pardalibus, imberbem admodum, ac ne tantillum quidem per genas herbescente barbitio pubescentem, cornigerum, racemis coronatum, mitra purpurea comam inuolutum, ac aureos cothurnos indutum. Cæterùm secundas ductandi exercitus partes obire duos alios, [a] vnum quidem breuis staturæ senunculum, corpore perobeso & ventricoso, sinibus naribus deformem auribus magnis & arrectis, tremulum, scipioni innitentem, pandum asellum vt plurimùm equitantem, amictum crocoto, & hunc vehementer fidum illius in ordinanda acie socium. Alterum verò [b] hominem monstrosum, inferioribus corporis partibus hircum referentem, crura crinitum, & cornigerum,

ματα ἔχοντα, βαθυπώγωνα, ὀργίλον καὶ θυμικὸν, θατέρᾳ μὲν σύριγγα φέροντα. τῇ ἀριστερᾷ δὲ ῥάβδον λαμπύλλῳ ἐπηρμένον καὶ περισειστῶντα ὅλον τὸ στρατόπεδον καὶ τὰ γύναια δὲ φυβεῖσθαι αὐτὸν, καὶ σάλπιγξ ὑπομαίνας τὰς κόμας, ὁπότε πεφοίτοι, καὶ βοᾷ μὲν εὐοῖ, τοῦτο δ' ἀκάλλαν καλεῖσθαι αὐτῶν τὸν δεσπότην. τὰ δ' οὐ ποίμνας διασπᾶσθαι ἤδη ὑπὸ τῶν γυναικῶν, καὶ διασπᾶσθαι ἔτι ζῶντα τὰ πρίμματα, ὠμοφάγος γάρ τινας αὐτὰς εἶναι. ταῦτα οἱ Ἰνδοὶ καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἀκούοντες ἐγέλων, ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ οὐδὲ ἀντεπιέναι γὰρ ἢ παρατάττεσθαι ἠξίουν, ἀλλ' ἤπερ ἄρα τὰς γυναῖκας ἐπαφάσαι αὐτοῖς ἐδόκει εἰκότως γέλοιον, σοφοὶ δὲ καὶ νικᾶν ἀσχολὸν ἐδόκει, καὶ φονεύειν γυναῖκα μεμηνότα, καὶ

nigerum, profunda insuper barba insignem: iracundum, & animo ad furorem propenso præditum, altera manu ferentem fistulam, dextra verò incuruum baculum, semet attollentem, ac tota castra circumsaltantem, quem mulierculæ exterrere solent, comasque vento diffusas concutere quoties accesserit, neque non vociferari Euohe: quo nomine, vt mihi coniecturam facienti visum est, dominum suum compellant. Itaque greges à mulieribus iam discerptos esse, & oues adhuc viuentes dilaniatas: quippe illas crudiuoras esse planè videbant. Hæc cùm Indi & rex illorum speculatoribus annuncientibus cognouissent, sublatis, vt par erat, cachinnis videbant: iamque nequaquam contra exercitum educere, aut instructis ordinibus obuiam procedere illis deliberatum erat, sed reputabant si comminùs mulierculæ in eos impressionem ac impetum essent facturæ, illis & vincere turpe esse, & mulieres insanientes necì dare

καὶ θηλύμιτρον ἄρχοντα, καὶ μιθύνον σμικρὸν γηρόντιον, καὶ ἡμιστρατιώτην ἄλλον, καὶ γυμνήτας ὀρχηστὰς, πάντας γελοίους. ἀπὸ δ' ἠγήσατο πυρπολῶν ὁ θεὸς ἤδη τὴν χώραν καὶ πόλεις ἀνταύθοις καταφλέγων, καὶ ἀνάπλεων τὰς ὕλας, καὶ ἐμβραχὺ πᾶσαν τὴν Ἰνδικὴν πυρὸς ἐμπιπλάς· ὅπλον γάρ τοι Διονυσιακὸν τὸ πῦρ, παρῶον αὐτῷ λάχ τοῦ κεραυνοῦ· ἐν ταῦτα ἤδη σπουδῇ ἀνελάμβανον τὰ ὅπλα, καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἐπασάξαντας καὶ ἐγχαλινώσαντες, καὶ τοὺς πύργους ἀναβάντες, ἐπ' αὐτοὺς ἀντεπῆξαν, καταφρονοῦντες ἤδη καὶ τότε, ὀργιζόμενοι δ' ὅμως, καὶ συμβλῆσι σπουδοντες αὐτῷ σρατοπέδῳ τὸν ἀκμήνον ἐκεῖνον σρατηλάτην. ἐπὶ δ' πλησίον ἐγένοντο, ἡ ἄδηλον ἀπῆν, οἱ μὲν Ἰνδοὶ, πεταξάντων τὸς ἐλέφαντας, ἐπῆγον τὸν φάλαγγα, ὁ Διόνυσος

vnà cum duce effeminato, ac sene modico & vinoso adiuncto etiam alio semiuiro milite, nudisq; saltatoribus per omnia ridiculis, facinus esse parum memorabile. Postea verò quàm Bacchus regionem incendijs deuastare, & viris deuictis ciuitates igne absumere, ac syluas incendere annunciatus est, iamq; in breui temporis spacio tota Indorum regio flammis conflagraret (etenim ignis Baccho iam vsque à fulmine paterna sunt arma) ibi iam citra moram armis induti, coactis elephantibus & infrenatis & turribus desuper positis aduersus illos mouerunt aciem, etiamdum hostilem exercitum extremè contemnentes, & iracundo animo feroc[illegible] tes, neque non elephantis comminuere atque proterere properantes ipsis cum castris imberbem illum imperatorem. Postquam verò propinquiores facti sunt & vtraque acies vtrique esset spectaculo: Indi locatis ante exercitum elephantis phalangem adegerunt. Cæterùm Bacchus

ὁ Διόνυσος ἦν, τὸ μέσον μὲν αὐτὸς ἔσχε, δεξιὸν δὲ κέρας ἦν αὐτῷ δεξιὸν ἡγεῖτο Σιληνὸς, ἦν δὲ εὐώνυμος ὁ Πὰν ἡγεμὼν. λοχαγοὶ δὲ καὶ ταξιάρχοι, Σατυροι ἐπαθροίσθησαν. καὶ τὸ μὲν σύνθημα ὧν ἅπασι τὸ εὐοῖ, θοὺς δὲ τὰ τύμπανα ἐπάταγεῖτο, καὶ τὰ κύμβαλα τὸ στρατιωτικὸν ἰσάμαινε, καὶ τῶν Σατύρων τις λαβὼν τὸ κέρας, ἐπήνησε τὸ ὄχθιον. καὶ ὁ δὲ Σιληνὸς ὄνος, ἐνυάλιόν τι ὀχήσας. καὶ αἱ Μαινάδες συνωλολυγμὸν ἐνεπάθησαν αὐτοῖς, θράκοντας ὑποσομφᾶν, ἐκ τῶν θύρσων ἄκρων ἀφεγκυμονῆσαι τὸν σίδηρον. οἱ ἐλέφαντοι δὲ καὶ ἐκλιφαυνῶν αὐτῶν, αὐτίκα ἐκκλινανδὸν, οὐδενὶ κόσμῳ ἔφευγον, ἔδ' ἐντὸς βίλους γήνωσα ὑπομένοντες· καὶ τίλος, κατὰ κράτος ἐκλάκισαν καὶ ἀχμάλωτοι ἐπέγνοδο ὑπὸ τῶν τινος ἐκ. ταγικωμένων ἔργῳ μαθόντες, ὡς ἐκ ἐκλῶν ἀφ' τῆς πρόθυμης ἀκοῆς καταφρονεῖν ξίνων

Bacchus ipſe in medio ſtrenui imperatoris fungebatur officio, cuius dextrum cornu Silenus, ſiniſtrum Pan regebat. Porrò autē Satyri manipulares conſtituti ordinibus inſtruendis erant intenti. Signum omnibus eras Euohe. Statim verò percuſſa tympana inſtrepuerunt, ipſáq; cymbala claſſicū cecinerunt. Ac è Satyris quiſpiam correpto cornu carmē quod Orthium dicitur, occinebat. Tum Sileni aſellus hianti atq; diducto rictu maritum quiddam atq; terribile derudÿit. Ipſæ verò Mænades cum vlulatu facto in eos impetu incurſārūt, ſuccinctæ draconibus, atque ex ſummis thyrſis ferrū denudantes. Indi autē & elephantes illorum illicò declinantes, nullo ſeruato ordine in fugā ſe dederunt, neq; intra teli iactū conſiſtere ſuſtinuerunt. Ad poſtremum aūt omnes vi capti atq; ſubacti ſunt. & captiui abducti ab ijs, quos paulò antè contemptim ſubſannauerant, re ipſa experti quā non oportuerit prima ſtatim fama adductos pere-

γων σρατοπέδων. ἀπὰ τί
πὲς τὸν Διόνυσον οὕτω ὁ
Διόννυσ; ἔποι τις ἄν. ὅτι
μοι δοκῶσι (καὶ πὲς τὸν Χα-
είτων, μή μι λοιμβαντιάν ὑ
τινίων μεθύειν ὑπολάβητε, ἐ
γὰμὰ ἐκάζω τοῖς θεοῖς) ὅ-
μοιόν τι πάσχειν οἱ νεωτοὶ
πὲς τοὺς παιδὰς τῶν λόγων
τοῖς ἰνδοῖς ἐκείνοις, οἷον καὶ
πὲς τοὺς ἡμᾶς οἰόμενοι γὰρ Σα-
τυρικὰ, καὶ γελοῖά τινα,
καὶ κομιδῇ κωμικὰ παρ' ἡμῖν
ἀκούεσθαι, διακωῦτα, πάντες σ-
πασιν ἐκ οἶδ' ὅτι δόξαν οὐκ
τοῖς ὑπὲρ ἐμοῦ. οἱ μὲν ἐκ τῶν
ἀρχῶν ἀφικνοῦνται, ὡς ἐκεῖ
θεν παρέχειν τὰ ὦτα λάσ
κοις σκωπτικοῖς, καὶ σκιρτή
μασι Σατυρικοῖς, καταβάν-
τας ἀπὸ τῶν ἐλεφάντων. οἱ δ', ὡς
ἐπὶ δεῖπνόν τινα κληθῆναι, ἀντὶ δὲ
δίφρου ἐλεφάντων, ὀδόντ' ἔ-
χοντες ἐπανιόντα τολμῶσι, τῷ πα-
ραδόξῳ τῆς πράγματος τεθορυ-
βημένοι. ἀπὰ θαρρῶν ἐπαγ-
γέλλομαι αὐτοῖς, ὅτι ἐὰν μὴ γένω,
ὡς πρότερον ποτὲ, πλὴν γελοίων
ἐθελήσωσιν ἐπιδεῖν πολλάκις

grinum exercitum contemnere. Sed quid ad Bacchum ille Bacchus, dixerit aliquis? Quia permulti mihi videntur (ac per Gratias vos oro, ne me insanire aut prorsus temulentum esse suspicemini, si mea cum Dijs immortalibus contulero) idem erga orationum nouitates cum Indis perpeti, quemadmodum & erga meas. Existimantes enim Satyrica & ridicula quædam, nimiumq; comica apud nos audiri, talibus fidem habuêre, atque haud scio quam illi de me opinionem induerunt. Alij ne exordium quidem assequuntur, quasi nihil necesse sit præbere vinosis & lasciuis mulierculis, & saltationibus Satyricis ab elephantis descendentes. Alij verò, tanquam alicuius rei gratia venissent, thyrsi loco inuento ferro, neque sic laudare audent, inaudita rei nouitate perterriti. At ego fidenti animo illis annuncio, quòd si in præsentia quoque, vt anteà facere consueuerunt, festiuitatem spectare sæpè voluerint,

μὴ ἀναμνησθῶσιν οἱ παλαιοὶ συμπόται λόμων λοιπὸν τῶν τότε λαιρῶν, καὶ μὴ λαταφρονήσωσι τῶν Σατύρων καὶ Σειληνῶν, πιῶσι δ' ἐς λόρον τοῦ κρατῆρος τούτου, ἐμβαχχώσαν καὶ αὐτοὺς, καὶ πολλάκις μεθ' ὑμῶν ἱρᾶν τὰ νῦν οἷ. οὗτοι μὲν οὖν (ἐλεύθερον γὰρ ἀκοὴ) ποιησάτωσαν ὅ, τι καὶ φίλον. ἐγὼ δ', ἐπειδήπερ ἔτι ἐν Ἰνδοῖς ἐσμὲν, ἐθέλω καὶ ἄπο ὑμῶν διηγήσασθαί τι τῶν ἐκεῖθεν, ἐξ ἀπόσου μὲν οὐδ' αὐτὸ, οὐδ' ὧν ποιοῦμαι ἀπόκριον, ἐν Ἰνδοῖς τοῖς Μαχλαίοις, οἳ τὰ λαιὰ τῆ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, ἐὰν λατὰ ῥοῦν αὐτοῦ βλέπας, ἐπινεμόμενοι, μέχρι πρὸς τὸν Ὠκεανὸν λαθήκασι· παρὰ τούτοις ἄλσος ἐστὶν ἐν πυριφράκτῳ. ὑπάνυ μεγάλῳ χωρίῳ, σεσυριγμένῳ δ', διπλοῦς γὰρ πολὺς καὶ ἄμπελοι, σύσκιαν αὐτὰ ἀκριβῶς ποιοῦσιν, ἐνταῦθα πηγαὶ ἀσὶ πᾶσι,

ac veteres compotores recordati fuerint conuiuiorũ Bacchanalium tunc temporis celebratorum, neque Satyros aut Silenos contemplerint, sed aquo largiùs ad satietatem vsque ex crater re illo hauserint: & illos Bacchico numine afflatos indecorè insanituros, neque non perſæpè nobiſcum Euuohe dicturos. Itaque illi (liberum enim eſt audire) quicquid animo ſuo gratum fuerit, faciant. at ego poſtea quam adhuc in India peregrè verſantur, ſtatui & aliud quiddam earum rerum quæ illic aguntur, quod non valdè à Baccho abhorrebit, neque à præſenti inſtituto alienum erit percenſere. Inter Indos, quos Machlæos vocant, qui læuum Indi fluminis littus, ſi ad fluxum illius reſpexeris, incolunt atque depaſcunt vſque ad Oceanum porrecti. apud hos lucus eſt in loco ſepibus obturato & anguſto, circumtecto tamen quippe thyrſorũ & vitium vbertas ibi prouenientium, locum opacitate ſua pulchertimè inumbrat. Eo ipſo in luco

tres

πᾶς, καὶ λοιπὸν καὶ διὰ τρισ-
σῶν ὑδάτων, ἓν μὲν Σατύρου, ἓν
δὲ Πανὸς, ἓν δὲ Σιληνοῦ. καὶ ἐ-
πέρχονται ἐς αὐτὸ οἱ ἰνδοὶ ἅ-
παξ τοῦ ἔτους, ἑορτάζοντες τῷ
θεῷ, καὶ πίνουσι τῶν πηγῶν
ὄχ ἁπασῶν ἅπαντες, ἀλλὰ
καθ' ἡλικίαν· τὰ μὲν μειρα-
κια τῆς τῶν Σατύρων, οἱ ἄν-
δρες δὲ τῆς Πανικῆς, τῆς δὲ τοῦ
Σιληνοῦ οἱ κατ' ἐμέ. ἀφ' οὗ
πάσχουσιν οἱ παῖδες ἐπα-
δὰν πίωσιν, ἃ οἷα οἱ ἄνδρες
τολμῶσι, κατεχόμενοι τῷ Πα-
νί, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. ἅ
δὲ οἱ γέροντες ποιοῦσιν, ὅταν
μεθυσθῶσι τοῦ ὕδατος, ἐκ ἀν-
δρείου ἀπᾶν, ἐπαδὰν πίῃ
ὁ γέρων, καὶ κατάσχῃ αὐ-
τὸν ὁ Σιληνὸς, αὐτίκα ἐπι-
κωλὺ ἄφωνός ὅτι, καὶ βαρυβα-
θοῦντι καὶ βιβαπτισμένῳ ἔοι-
κεν. ἔπα ἄφνω φωνή τε λαμ-
πρὰ καὶ φθεγμα βαθρὸν καὶ πνεῦ-
μα λιγυρὸν ἐγγίνεται αὐτῷ καὶ
παλίμβολος ἐξ ἀφωνοτάτου ἐπί-
ηδη

tres fontes aquæ sunt elegantissimæ & limpidissimæ: quorum vnus Satyris, secundus Pani, tertius Sileno sacer est. Ingrediuntur verò in lucum Indi quotannis semel, diei solennitate deum celebrantes, bibúntque de fontibus, non tamen indiscriminatim omnes de omnibus, sed iuxta ætatem. Nam iuuenes ex eo qui Satyris sacer est, viri ex Panico, porrò ex Sileni fonte ij, qui in mea ætate constituti sunt. Itaque quæ pueris de fonte bibentibus accidũt, aut qualia designent viri iam numine Panos afflati, perlongum esset enumerare. Cæterùm qualia senes faciunt, vbi iam aqua potà inebriati fuerint, non alienum esse opinor narrare. Senex simul atque hausſtam de fonte aquam biberit, ac eundem Silenus ipse inuaserit, illicò ad prodigium vsque obmutescit hominem, cui graue sit caput, aut ebrium, per omnia referens. Post id ex improuiso voce clara, & loquela graui, tum spiritu dulci rumpit silentium, ac subitò è mutissimo fit loquacissimus.

Sed

ἀλλ' ἄν ἐπισυμίσας, καὶ φάσας αὐτὸν μὴ ἐχὶ σωιχῆ λαλᾶν, καὶ ῥήσας μακρὰς σωὶ ῥαν. σωιτὰ μεγ' ἔι πάντα, καὶ εὐόσμια, καὶ ἰατὰ τὸν Ὅμηρον ἐκάνον ῥήτορα, νιφάδεσσι γὰρ ἐοικότα χαμαὶ ἔασι λιξίρχονται. ἀλ' ἀκριβέως ἔι ἐύκνοις ἰατὰ τὼ ἐλικίαν ἀπάσσα αὐξοὺς, ἀλλὰ τινὶ γῶ. δὶς τι συνεὸν καὶ ἐπίπροχον σωνάπλουσιν, ἄχρι βαθέας ἐσ σπέρας ζοντιῦθεν, ἤδη ἀφι θέσης αὐξῆς τῆς μέθης, σιο πῶσι, καὶ ἀῶς τὸ ἀρχαῖον ἀπαφίχεσι. τὸ μεγ τοι παραπλόκταζον ὀδίπω ἔπον. ἰῶ γὰρ ἀτιμῶ ὁ γέρων μιταξὺ καταλίπῃ ὃν λιξέα τὸν λόγον, ἀωὶ τ' ἠλίου ἰωλυθέις ἐπὶ σέρας αὐτὸν ἐπιξιλθᾶν, ἐς νέωτα πιὸν, αὖθις ἐκᾶνα σωπάπλα, ἃ πέρυσι λέγοντα ἢ μέθη αὐτὸν ἰατέλιπε. ταῦτά μοι ἰατὰ τὸν Μῶμον ἐς ἐμαυτὸν ἀπεσκώφθω, καὶ μὰ τὸν

Sed nec obturato ore illum compescueris quò minùs continuis verbis diffluat, longaíq; orationes contexat. Et profectò quæcunq; dixerit, prudenter & ornatè dicta sunt, ac iuxta Homericum illum rhetorem hybernis niuibus consimilia differit. Neq; verò sufficienter eos cygnis secundùm ætatem conferre possis, sed vocum densitate cicadas imitantur ac referunt ac rotundum quiddam componunt in profundum vsque vesperam. Inde iam dissecuſſa ab illis ebrietate consticescũt, & ad antiquũ morẽ redeunt. Cæterùm quòd inter hæc maximè omniũ admirãdum est, nondum exposui. Quòd si senex imperfectam, quam inchoauit orationem reliquerit, neque Solis occasu interueniente, & temporis angustia exclusus, eandem ad finem deduxerit, degustata iterum in annum subsequentem aqua, deinceps cæ: tera percurrens orationi inchoatæ adiungit, quæ superiori anno dicentem non in tempore, destituerat ebrietas. Istis ego me ipse scommatibus Momi instar ludere volui. Et

pre

τὸν Δία, ἢν ἄρ' ἔτι ἐπαγάγωμαι τὸ ἐπιμύθιον· ὁρᾶτε γὰρ ἤδη καὶ αὐτόθι τῷ μύθῳ ἔοικα. ὥστε ἴσως μή τι παραπαίωμεν, ἃ μέθης ἀκρίτως δόξαντα λόγιμα, ὁ Σειληνὸς ἄρα ἡμῖν ἵλεως.

per Iouem, nequaquam amplius affabulationem adducam. Iam enim hauddubiè videtis me fabulae esse persimilem. Quare, si quibus in rebus delinquêtes hallucinati sumus, in causa fuit ebrietas. Sin prudenter & cordatè dicta sunt quae produximus, constat Silenum nobis fuisse placatum, & propitium.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

SCribit Bacchum, bello aduersus Indos suscepto, exercitu iam in Indiam adducto, ab illis initiò contemptum ac derisum esse, quia totus ille exercitus partim ex mulieribus bachantibus, partim ex iuuenibus rusticis nudis, cordaque saltantibus, hedera coronatis; furiosis atque insanis constare videretur, sed ad extremum illos vim & potentiam Bacchi suo magno malo sensisse.

a VNVM quidem.] *Sileni descriptio, de quo Diodorus Siculus in quinto tradens, Bacchi studiorum formatorem fuisse asserit. Erasmus etiam in Alcibiadis Sileno.* b Hominem monstrosum.] *Pan Bacchi socius, & particeps rerum gestarum, in expeditione Indica dicitur fuisse miles & dux belli: fuit studio & amore rerum militarium incensus. de quo suprà in Panos & Mercurij dialogo habuimus, & in Pseudomante: tum in Deorum concilio, vbi de vtroque, nempe Sileno & Pane nos attigisse recordamur.* c Menades.] *Mulieres bacchantes: à Graeco verbo μαίνομαι: id est, insanio. Hae passim capillis instar furentium celebrabant Bacchanalia.* d Neque intrà

tell

teli iactum.] *Quem obnoxium periculo videri volumus, hunc ἐκτὸς τοῦ βέλους dicimus. in Virgil. 11. Aeneid.*

Iamque intra iactum teli progressus vterque.

Contrà ij dicuntur ἔξω βελῶν esse, qui longiùs absunt, quàm vt iaculo contingi possint, & qui in tuto, citraque periculum sunt. Quod annotauimus, in Votis, in Nigrino, & in Dialogis Cyclopis & Neptuni, Veneris & Cupidinis.

ΨΕΥΔΟΛΟΓΙΣΤΗΣ, ἢ περὶ τῆς Ἀποφράδος.

PSEVDOLOGISTA, siue de Apophrade, hoc est, die atro.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

INuectiua est in eum à quo derisus fuerat, quòd Apophradis verbo vsus esset, ipsumque diei atro comparâsset. Continetur autem tota oratio duabus partibus, quarum priore ostendit, nomen Apophradis Græcum, & vsitatum Græcis esse, & se rectè eo vsum quoque esse: idque exemplis aliorum, qui similibus nominibus etiam alios nefarios ac detestabiles probrosè appellârunt. In altera autem vitam & mores, & item sermonem ac dicendi genus illius insectatur, ostendens illum meritò ac dignè ista voce cognominari, vtpotè atrum ac detestabilem, & ab alijs quoque similibus anteà appellationibus eodem modo passim notatum: afficta etiam prosopopœia linguæ expostulantis cum illo super abusu & fœdo ministerio cui adhibeatur. Exordium longius paulò est ad attentionem ac docilitatem pertinens, captata interim & beneuolentia instituto suo, ab exemplo Archilochi, qui se eodem modo vltus fuerit post exordium prosopopœia Elenchi ex Menandri prologis inducitur, qui argumentum rei & occasionem scripti huius exponit. Titulus alter à materia, de qua

qua tractatur, alter ab ipsius qui accusatur effectu, siue opere sumptus est, quò falsò de voce Apophradis iudicârat, eamque quasi peregrinam ac barbatam detulerat. Est enim λογιστὴς examinator, ἐξεταστὴς & κριτὴς seu δικαστὴς, vt Hesychius indicat.

SCHOLIA.

Βρομιολόγος à βρομῶδες fortasse, quod rudere significat, & λεγόν. τὸ πομφόδιλος μῶδιλος, voce etiam Aristophanes vtitur pro futili & nequam: vnde hic τὸ πομφόδιλος fiunt. ῥητορεύειν pro perorare videtur ab affectatoribus poni. αὐτοφωτεῖν, fortasse pro αὐτοφοεῖν. Vnde αὐτοφοεία festiuum Proserpinae. σφενδυλίζειν, obscurum ànò σφενδύνης, cùm oculorum partem, quæ pupillam cingit, significat, accipiendum pro immicare, vt faciunt puellæ petu oculis: an ab eadem voce cum fibulam & ornamentum muliebre significat. χειροδακτεῖν est manibus contrectare papillas mulierum. id quod βλαμμάζειν quoque per se significat. Logius Mercurius cognomine dicitur, quasi eloquentiæ præses. De Ialemo Erasmus in Prouerbiis. De Philænide suprà in Amoribus quoque mentio facta est. λεσβιάζειν & φοινικίζειν, obscœnarum rerum verba sunt, à moribus Lesbiarum & Phœnicij sumpta. Trocaranum, arx siue castellum fuit Argiuorum, vt Suidas, Pollux, Phliasium ἡμιτρεον τῶν ἑταίρων, Alterij amicorum: sed ἡμίτρεον neutrum est, cùm ἑταῖος masculino genere ponatur, ἅπερ & nominatiuo casu dicitur pro ὁ ἑπερ, non pro τὸ ἕτερον. τελῶν μηνῶν, Trium mensium tempestas, volo, effundo. In quibus dum affectat Atticus videri, & numeros confundit, & verbis obsoletis vtitur. Bis Coracis. Alludit ad significationem κόραξος, id est, corui. Fuêre autem Tisias & Corax primi inuentores artis Rhetoricæ, vt & Cicero meminit. Euripides dicere solitus.

Versiculi Euripidis sunt in Bacchis, ἀχαλίνων
σωμάτων αὐδᾶντ' ἀφροσυνάς
τὸ τλᾶν δ' ὑγιεινόν,
&c.

Λλ' ὅτι μὴ ἠγνόεις τοῦνομα τῷ ἀφραδά, καὶ τί που λέγω. πῶς γὰρ ἂν ἠτιῶ βάρβαρον εἶναί μι τῷ φωνῇ, ἐπ' αὐτῷ σοῦ εἰπόντα τοῦτο, ὡς ἀποφράδι ὅμοιος ἄῃς. τὸ γὰρ τοῦτο σοῦ τὰ Διὰ μίμνημα, ἀκάθεστ τῇ ξυναύτῃ ἡμέρᾳ. ἃ μὴ καὶ πάντα πάσιν ἀνήκοα ἦσθα τοῦνομάτος. ἐγὼ δὲ τῷ μὴ ἀφραδά, ὃ τί κ᾽ βούλῃ εἶναι, φιλάξω σὲ μικρὸν ὕστερον. τὸ δὲ Ἀρχιλόχου ἐκεῖνο ἤδη σοι λέγω, ὅτι τάχιστά γε πρὸς σωφάλειαν ἄσαι τινὰ ποιητῶν ἰάμβων ἀκούσεις Ἀρχίλοχον, Πάριον τὸ γένος, ἄνδρα λοιμὸν ἐνθρῶσκον, κὴ παρ' ὁδὸν ἰόντα, μοῦνον ὀνοσώτατον ὀνειδίζειν, ἃ καὶ ὅτι μάλιστα λυπήσαι τὸν μισοπονηρίας ἐζηλωκότα τὴν σχολὴν τὴν ἰάμβων αὐτοῦ. ἐκεῖνον πρός τινα τῶν διάτων ἀκούσας κακῶς, τί τοιοῦτο πρός τινα τῶν ἀνθρώπων ἀληθῶς ἂν, πρὸς θεῶν, ἀκάσῳ ἑαυτὸν ὡς τάχιστα

T quòd ignorabas nomen [a] Apophradis (hoc est, diei atri) cuiuis facilè patet. Quomodo enimi accusares me ceu barbarum lingua ob hoc quòd de te dixi, Apophradi similem esse te (nam mores tuos memini me cum tali die conferre) nisi prorsus ne audisses quidem nomen hoc? Ego verò ipsam quidem Apophradem, quid sibi velit, quidve significet, paulò pòst docebo te. In præsentia autem Archilochi illud tibi dico, quòd videlicet cicadam [b] ala comprehenderis. si modò de poëta quodam iambico Archilocho audîsti aliquando, qui genere quidem Parius fuerit, cæterùm homo supra modum liber & dicax, neque conuiciari vnquam veritus, etiam si quammaximè molestius futurus esset ijs qui in Iamborũ ipsius ocium incurrerent. Ille igitur cùm malè à quopiã istorũ audijsset, cicadam ait comprehendisse hominem alis: comparans seipsum

τίθησι ὁ Ἀρχίλοχος, φύσει μὲν λάλῳ ὄντι, καὶ ἄνευ τινὸς ἀνάγκης, ὁπόταν δὲ καὶ ἡ πίτυλος λιγυρὸν ἀναύσῃ βοῶντι. καὶ σὺ δή, ἔφη, ὦ ἰαμβοποιὲ ἄνθρωπε, τί βούλει, ποιητὴν λάλον παροξύνας ἐπὶ σαυτὸν, αἰτίας ζητοῦντα καὶ πρόφασιν τοῖς ἰάμβοις; ταῦτά σοι καὶ αὐτὸς ἀπειλῶ, ὑμᾶς τὸν Δία τὸν Ἀρχιλόχῳ ἐκάλεσεν ἐμαυτὸν πόθεν; πλὴν οὔ γε καὶ δίκαιον, σοὶ δὲ μὰ τὴν Ἰουνείαν σωφρόνως, ἰάμβων ἄξια βιβλιαρίδια, πρὸς ἃ μοι δοκεῖ δεῖν ἄρα ὁ Ἀρχίλοχος αὐτὸς ἀντιπαρακαλεῖσθαι τὸν Σιμωνίδην καὶ τὸν Ἱππώνακτα συμποιεῖν μετ' αὐτοῦ. ἴσως δέ τι καὶ τῶν τοσούτων σοι ἰαμβῶν οὕτω σύ γε σαῦθις ἀπέφηνας ἐν πᾶσι βδελυρός, τὸν Ὀροδοκίδην καὶ τὸν Λυκάμβην καὶ τὸν Βύπαλον, τοὺς ἐκείνου ἰάμβους. καὶ ἴσως θεῶμεν τίς ἐπὶ χάλως ἀγαγὼν ὅτι τότε

cicadæ Archilochus, insecto videlicet naturâ quidem strepero, & nulla cogente necessitate, vocali: quoties autem etiam ala comprehenditur, altius quiddam stridenti. Tu quoque igitur, inquit, homo infelix, quid tibi vis, qui poëtam loquacem contra te ipsum irritas alioqui causas & materiam iambis suis quærentem? Atque hæc tibi quoque nunc interminor, haud equidem per Iouem me ipsum cum Archilocho conferens, vnde enim hoc possem, vt qui longè adeò inferior illo sim? sed quòd tibi conscius sim, innumera quædam iambis digna abs te in vita perpetrata esse, ad quæ mihi videtur ne Archilochus ipse quidem sufficere, assumpto etiam Simonide & Hipponacte, vt vel vnum aliquod eorum quæ in te sunt malorum describant. Adeò ceu pueros quosdam tecum collatos, malicia superâsti, & Orodœciden, & Lycamben, & Bubalum, quibus iambos ille suos consumit. Atque adeò videtur deus quispiam

risum

ὅτι τὸν γέλωτα ἐπὶ τῇ ἀπροσδιοήτῳ ἐξηχθέσῃ, ὡς αὐτὸς μὴ ξυνθῶν καταφανὴς σφ γένοιτο, μομιδῆ ἀπαίδευτος ὤν, καὶ τὰ ἀοινὰ ταῦτα, καὶ τὰ ἐν πασιν ἀγνοῶν, ἀρχὴν ἂν ξυνοήσων παράσχοις τ καταδεδόηκὼν ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ, καὶ οἴκοθεν σε ἀκριβῶς ἀδότι, καὶ μηδὲν ἐπισκήψω τὸ μὴ ἐπὶ πάντα ἐξαπᾶν. μᾶλλον δὲ ἀνορύξαι, ἃ πράττεις νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἔτι καὶ νῦν, ἐπὶ τοῖς τοῖς πρὶν ἐκείνοις. καίτοι μάτιον ἴσως, καὶ πρὶν γὸν, ἐν παιδείας νόμῳ παῤῥησιάζεσθαι πρὸς σέ· ὅτι γὲ ἂν αὐτός ποτε βελτίων γένοιτο πρὸς τὸν ἐπιτιμήσοντα, ὁ μᾶλλον, ἢ νῦν θαῤῥῶν καὶ μυριοπλασίονα ἔχων, μηκέτι τοιαῦτα λυμαινόμενον, ἅπαξ αὐτοῖς συνήθης γενόμενον. ὅτ' ἔνεστί τινα νομίζω τὸν ἀγνοοῦντα ἔτι τὰ ὑπὸ σοῦ τολμώμενα, καὶ ἃ χρὴ ἄνθρωπον

risum istum tunc labijs tuis immisisse, quando Apophradis huius mentio facta est: quòd videlicet ipse quidem Scythis manifestior fieres, quòd indoctus summopere esses, & communia hæc & ante pedes posita ignorares, principium autem commodum atque aptum orationis contra te instituendæ suppeditaret homini libero, & iam olim familiariter te, idq; exactè noscenti, nihilque verituro quò minus omnia foràs eloquatur: imò verò præconum more proclamat, quæcunque agis noctu & interdiu, etiam adhuc nunc post multa illa superiora ac vetera. At qui frustra fortasis & supervacuum fuerit, certò atque eruditi modo, ad te dicendi libertate vti. Neque enim ipse vnquam melior futurus facilè es ex eâ obiurgatione, non magis quàm scarabæus si monitus sit, vt ne amplius in stercora huiusmodi volutet, cùm ille semel istis assueuerit. Neque etiam quenquam esse arbitror, qui adhuc ignoret ea quæ tu ausus aliquando fueris, quæq;

ἄνθρωπ' ἐς ἑαυτὸν πρᾶγο. μᾶς, ἐχ ἅτως ἀσφαλὲς, ἐδ' ἀσ φανὲς βδελυρὸς ἅ τις ἐδ' ἁπλῶ τοῦ ἀφθόνου πλὴν λέ ευθ]ιδ, ὡς φανερὸς γένοιο, καν. θάνει ὤν, ἀ μή τις ἄρα ἐξ Υ περβορέων ἄρτι ἐς ἡμᾶς ἥκοι, ἢ ἐς τοῦτον Κυμαῖ' ἅν, ὡς μὴ ἐδὲν ἦν, ὠθὺς ἀδηφάγον ὄνομ ἁπάντων ὑβριστότατόν σε ὄν. τα, μὴ πρισμένας ὀχλουμένου, πόθεν τι ἀκούομεν. οὕτω πολλοὶ κἀ πόθεν ἐμοῦ, κἀ παρ' ἄλ. λοις, κἀ πολλάκις λελήρυνται πὰ σὰ, κἀ δόξαν οὐ μικρὰν ἔσ χες ἐπ' αὐτοῖς ὑπὲρ τὸν Λεμ. φρεαδέλλιν, ὑπὲρ δ' Συβαρίτην Μίσθωνα, ὑπὲρ τὸν Χῖον ἐκεῖ. νον Βάσσαν, τὸν ἐπὶ τοῖς ὁμοί. οις σοφόν· ῥητέον δ' ὅμως, ἀ κἀ ἄλλα δόξω λέγειν, ὡς μὴ αὐτίαν ἔχοιμι μόνον αὐτὰ ἀ. γνοεῖν· μᾶλλον δ' παρακλητέος ἡμῖν τῶν Μενάνδρου πολύ ων ἐς, ὁ ἔλεγχ', φίλ' ἀλη. θές

homo ætate iam cõfectus in te ipsum iniquè delinquis. Non ita tutus, neque obscurè adeò malus es, neque etiam opus quopiam est quī tibi pellem leoninam detrahat, vt manifestus fiat, Canthelius siue Asinus tantus existens: nisi verò quis ex[d] Hyperboreis paulò antè ad nos huc profectus sit, aut in tantum [e] Cumanus existat, vt non statim conspectum te, asinum omnium contumelioſissimum agnoscat, non expectato dum rudentem etiam audiat. Ita iam olim & à me, & apud omnes, & sæpe, res tuæ proclamatæ sunt, & famam inde haudquaquam exiguam nactus es, supra Ariphraden adeò, & supra Sybaritam Misihonem, & supra Chium illum Bassan, qui ijsdem in rebus doctus atque excellens fuit. Sed dicendum tamen est, etiam si frigida atque emarcida iam dicere videbor, ne in eam culpam incidam, quasi solus ille ignorem. Imò verò aduocandus nobis Menandri prologorum vnus aliquis, Elenchus videlicet ille, amicus veritatis,

θάς καὶ παῤῥησίας θεὸς, οὐχ ἥκιστα ὁ ἀσημότατος τῶν ἐπὶ τῇ σκηνῇ ἀναβαινόντων, μόνοις ὑμῖν ἐχθρὸς, τοῖς δικαίοις τὴν γλῶτταν αὐτοῦ, καὶ τὰ ὄντα καὶ ἀληθῆ, καὶ σαφῶς διηγησόμενος, ὑπὲρ ὑμῶν σώσειν μὲν χάριν οἶδα τοῦτο γὰρ ποιεῖν ἔμελλε, εἰ βουλήσεσθε ὑμῖν πεισθῆναι· οὕτω δικαιότερον τοῖς θεαταῖς συμπάντα τὸν ἅμαξαν τὸν λόγον. ἄγε δὴ καὶ σύ, ὦ πρόλογε καὶ δαιμόνων ἄριστε ἑλληνικέ, ὅρα ὅπως σαφῶς προδιδάξεις τοὺς ἀκούοντας, ὡς οὐ μάτην, οὐδὲ ψευσαπατηθησόμενος, οὐδ' ἀνιαθεὶς τοῖς ἐμοὶ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἐπὶ τόνδε τὸν λόγον ἀπλωτέον. ἀλλὰ καὶ ἴδιόν τι ἀμυνόμενοι, καὶ τὰ κοινὰ μισοῦντες τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῇ βλακείᾳ ταύτῃ μόνα ἥκομεν, καὶ σαφῶς προδιηγησάμενοι, ἵλεως ἄπιθι ἐκ προθύρων, τὰ ἄλλα ἡμῖν καταλιπών· μισησόμεθα γάρ σε, καὶ διελόντες

tatis, & libertatis deus, haudquaquam obscurissimus ille quidem eorum qui in scenam ascendunt, solis vobis inimicus qui linguam ipsius formidatis, & scientem omnia, & planè enarrantem, quorumcunque vobis conscius est. Plausibile igitur hoc fuerit, si ille voluerit, ante nos ingressus, exponere auditoribus vniuersam fabulæ rationem. Proinde age, ô Prologorum atque deorum optime Elenche, vide vt planè doceas atque informes auditores, quòd videlicet non frustra neque odij conciliandi gratia, neque etiam illotis, quod aiunt, pedibus ad orationem hanc peragendam accessimus: sed cùm vt priuatum quiddam vlciscereмur, tum quia illud quod commune est, hominem ob maliciam ac vanitatem odio prosequemur. Atque hæc sola præfatus, ac planè elocutus, propitius abi iterum è medio, cætera verò nobis relinque, imitabimur enim te, & coarguemus

ξομεν τὰ ποπὰ, ὡς παῤῥησίας τινὸς ἀληθείας ἕνεκα, μηδεμιᾶς αἰτιάσωταί σε, μήτε ἐμοὶ πᾶς αὐτὸς ἐπαινέσῃς, ὦ φίλατε ἔλεγχε, μήτε ἃ ἐκείνοις ποούντα προσέχῃς αὖτως· ἃ γὰρ ἄξιον, θεῷ ὄντι, ἐπὶ σόμα δὶ ἐλθεῖν τὸς πρὸ σοῦ τοιαῦτα λύσωμεν λόγους. ὁ γὰρ Σοφιστὴς οὗτος ἔναντίος ἐρῶ, ὁ πρόλογος ἤδη φησὶ ταῦτα, ἐς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἤκειν, λόγον τινὰ πρὸ ποσοῦ συγγεγραμμένον ἐπιδεξόμενος τοῖς παννυχιεῦσιν. ἐπεὶ δὲ ἐπιθυσίοις ὡς συγγράμματι ὁ Πυθαγόρας ἐνανύσμενος ὑπὸ τινῶν Ἀθηναίων, οἶμαι μετέχειν τῆς ἐν Ἐλευσῖνι τελετῆς, ὡς βάρβαρος, ὅτι ἔλεγεν αὐτὸς ὁ Πυθαγόρας πρὸ τότε ποτὲ καὶ Εὐφορβος γεγονέναι. ἐτύγχανε δὲ ὁ λόγος αὐτὸς κατὰ τὴν Αἰσώπου λοιδορίαν, συμφορητὸς ἐκ ποικίλων ἀλλοτρίων πτερῶν· βουλόμενος δὲ μὴ ἔοικα λέξαι λέγειν, ἀλλ' ἀνασχηδιάζειν τὰ

mus pleraque, vt & veritatis & libertatis gratia nemo te accusaturus sit. Neque verò me, ô optime, apud ipsos commendaueris, neque rursum quæ illi adsunt, præffuderis temerè. Non enim dignum est, Deus cùm sis, in os tibi venire verba de rebus execrabilibus adeò ac detestandis facienda. Nam Sophista atque impostar iste dicendo (hæc iam prologus inquit) Olympiam aliquando venit, orationem multò iam antea conscriptam recitaturus ijs qui ad solennem ludorum celebritatem conuenerant. Erat autem argumentum eius scripti. Pythagoras prohibitus aliquando ab Athenienſibus communicare, vt opinor, cum ijs qui Eleusinia sacra peragebant, tanquam barbarus, eò quòd ipse Pythagoras diceret, ante ea tempora etiam Euphorbum

ſese fuisse. Cæterùm erat oratio ea ipſius [f] iuxta Aeſopi graculum collectitia, ex varijs alienis pennis conſarcinata, itaq; cùm vellet haudquaquã friuola ac vana dicere videri,

ex no-

τὰ ἐκ τοῦ βιβλίου, λάτα τῶν συνήθων τινός (ὧν δὴ ἐκ Πατρῶν ἐκεῖνον, ἀμφὶ δίκας ἔμπορ τὰ πολλὰ) ἐπαδλὰν ἀπάτας τινὰς ἐπιθέτους τοῖς λόγοις, τὸν Πυθαγόραν αὐτῷ παρελιθεῖν. καὶ οὕτως ἀνὴρ ἐποίησε, καὶ συνέπεισε τὸ θέατρον ἀκοῦσαι τῶν περὶ τοῦ Πυθαγόρου ἐκεῖνον λόγον. ὧν δὴ τὸ ἐπὶ τοῦτο ὁ μὲν πάνυ ἀνέπεισεν ἐν τῇ ἀκροάσει, συνέρωμι, οἷον ἐκὸς, ἐκ πολλοῦ ἐσκεμμένα καὶ μεμελετημένα; ἃ καὶ ὅτι μάλιστα ἦν ἀναισχυντία οὖσα, ἐπήμων, καὶ χεῖρα ἔρριπτε καὶ συνηγωνίζετο αὐτῷ· γέλως δὲ πολὺς παρὰ τῶν ἀκουόντων. καὶ οἱ μὲν ἐς τὸν Πατρέα ἐκεῖνον μεταξὺ ἀπεβλέποντο, ὑπεδήλουν, ὡς οὐ λήθοι συμπράξας αὐτῷ τὴν ῥᾳδιουργίαν, οἱ δὲ καὶ αὐτὰ γνωρίζουτο

ex notis ac familiaribus quendam rogat (erat autem homo ille Patrensis genere, circa lites & actiones forenses plerunque versatus) vt postquam dicendi argumentum aliquod postulasset, Pythagoram ipsi statim subijceret. Ac itatum fecit homo ille, & persuasit theatro, vt orationem illam de Pythagora audirent. Erat igitur, id quod consequens tum fuit, iste quidem ad agendum & exprimendum gestu sermonem, valde ineptus, & à ratione alienus, connectens & agglomerans, ut par est, ea quæ longè antè meditata atque exercitata habuerat, tameisi impudentia, quæ quàm maxima erat, auxiliabatur quoque, ac manum porrigebat, & cum eo vnà certamem obibat. Risus autem ab auditoribus vndique multus. Ac alij quidem ad Patrensem illum interea aspicientes, significationem dabant quòd haudquaquam clam ipsis esset quòd illius ope fallacia & techna hæc composita esset: alij autem etiam

ἕκαστα τὰ λεγόμενα, παρ' ὅλην τὴν ἀπρόσιτον διατέλεσαν, ἐν τοῦτο μόνον ἔργον ἔχοντες, ἀπάλαιν παρόμοιοι, ὅπως μνήμης ἔχωσι πρὸς τὸ διαγινώσκειν, ὅτου ἕκαστον ὧν τῶν ὀνείρων τῶν ἀμέμπτων ἀνδρῶν ἐπὶ τοῖς καλουμένοις μελέταις σοφιστῶν. ἐν δὲ τούτοις ἅπασι, καὶ ὁ τὸν λόγον τόνδε συγγράψας ὢν ἐν τοῖς γελῶσι καὶ αὐτός. τί δ' οὐχ ἅμα γελᾷν ἐφ' οὕτω φανερᾷ καὶ ἀπιθάνῳ καὶ ἀναισχύντῳ τολμήματι; καίτοι (ἴσως δ' ἀκριβὲς γέλωτος) ὁ μὲν τῶν φωνῶν ἐνήψας ὡς μίαν, ὡς ἔφατο, θρηνῴδον τινα ἐπῳδὴν τῷ Πυθαγόρᾳ. ὁ δέ, ζῦτος δὴ τὸ τοῦ λόγου, ὄνον λυραείσαν παράμουσον ὁρῶν, ἀναγκάζεσθαι μαλακὰ ᾄδειν, ὁ ποιητὴς οὗτος ὁ ἐμός. ὁ δ' ἔτι ἐπισφαφᾶς, τόδε ἐξεπολίμωσεν, τότε αὐτὸς ἑαυτὸν ἐνεχόρευσεν. ἐνθένδε δὴ μάλιστα τοὺς ἀρχὴν μάθοιμεν

ipsa ea quæ recitabantur, agnoscentes, per totum illud auscultandi tempus unum hoc opus agebant, vt se mutuò exploraret quo modo quisque memoria teneret & dignosceret, vnde quicque ex ijs Sophistis qui paulò ante nos celebres fuêre, in declamationibus siue meletis quas vocant, desumptum esset. Porrò inter hæc omnia etiam is qui orationem hanc scripsit, inter ridentes & ipse erat. Cur autem non rideret ob manifestum adeò & ineptum atque impudens facinus? Ac fortè (est enim risus intemperantior paulò) cùm ille voce ad canticum deflexa, lamentationem quandam, vt ipsi videbatur, Pythagoræ, decantaret: hic meus poëta, illud quod vulgò dici solet, Asinum ad lyram, videns, in cachinnum admodum suauem solutus est: quod alter conuersus aspexit. Et hoc est quòd illos paulò antè inter se inimicos reddidit. Atque hinc erat quidem ἀπὸ annì principium, imò

μάλιστα δὲ ἀπὸ μεγάλης νουμηνίας τρίτην· ἣν ἔτι οἱ Ῥωμαῖοι κατά τι ἀρχαῖον ἔθος τινὰ αὐτοῖς ἅπαντα ἄγειν ἑορτάς τινας, καὶ θύουσι, Νουμᾶ τῷ βασιλεῖ καταδείξαντι ταῖς ἱερουργίας αὐτοῖς, καὶ πεῖσόν σασι τοὺς θεοὺς ἐν ταύτῃ μάλιστα τῇ ἡμέρᾳ χρηματίζειν τοῖς εὐχομένοις. ἐν δὲ ταύτῃ τοίνυν ἑορτῇ, καὶ ἱερομηνίᾳ, ὁ τότε γελάσας ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐκεῖνος, ὑπὸ τῷ πατρὸς βουλομένου. Πυθαγόρᾳ δὲ τῷ ἐπιόντα τὸν κατάπλουν τὸν ἀλαζόνα, τὸν τῶν ἀλλοτρίων λόγων ὑποκριτὴν (ἐτύγχανε δὲ καὶ τὸν τρόπον ἀκριβῶς εἰδὼς αὐτοῦ, καὶ τἄλλα ἀσελγαίνων, καὶ μιαρίαν τοῦ βίου, καὶ ἃ ποιεῖν ἐπήετο, καὶ ἃ ποιῶν κατεγέλασε) ὅρα ἡμῖν, ἔφη πρός τινα τῶν ἑταίρων, ὑφίστασθαι τὸ δυσάντητον τοῦτο θέαμα, ὃς φανεὶς ἡμῖν τἄλλα ἀδίκως ἡμέραν, ἀπόφραδά ἡμῖν ποιήσῃ. τῇ δ' ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ μεγάλης νουμηνίας τρίτη· ἣν ἔτι οἱ Ῥωμαῖοι κατά τι ἀρχαῖον ἔθος τινὰ αὐτοῖς ἅπαντα ἄγειν ἑορτάς τινας, καὶ θύουσι, Νουμᾶ τῷ βασιλεῖ καταδείξαντι ταῖς ἱερουργίας αὐτοῖς, καὶ πεῖσόν σασι τοὺς θεοὺς ἐν ταύτῃ μάλιστα τῇ ἡμέρᾳ χρηματίζειν τοῖς εὐχομένοις. ἐν δὲ ταύτῃ τοίνυν ἑορτῇ, καὶ ἱερομηνίᾳ, ὁ τότε γελάσας ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐκεῖνος, ὑπὸ τῷ πατρὸς βουλομένου. Πυθαγόρᾳ δὲ τῷ ἐπιόντα τὸν κατάπλουν τὸν ἀλαζόνα, τὸν τῶν ἀλλοτρίων λόγων ὑποκριτὴν (ἐτύγχανε δὲ καὶ τὸν τρόπον ἀκριβῶς εἰδὼς αὐτοῦ, καὶ τἄλλα ἀσελγαίνων, καὶ μιαρίαν τοῦ βίου, καὶ ἃ ποιεῖν ἐπήετο, καὶ ἃ ποιῶν κατεγέλασε) ὅρα ἡμῖν, ἔφη πρός τινα τῶν ἑταίρων, ὑφίστασθαι τὸ δυσάντητον τοῦτο θέαμα, ὃς φανεὶς ἡμῖν τἄλλα ἀδίκως ἡμέραν, ἀπόφραδά ἡμῖν ποιήσῃ. τῇ δ' ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ

imò verò tertia dies à nouilunio magno, quando Romani iuxta veterum consuetudinem & ipsi preces quasdam pro toto anno faciunt, & sacrificia peragunt pro eo ac ipsis rex Numa sacrificandi ritus hos constituit, persuasiq; sunt quòd eo potissimùm die votis ac precibus Dij vacent, atque animum aduertant. In hoc igitur festo, & calendis solennibus ridens Olympiæ tum ille, sub Pythagora isto supposititio conspicatus accedentem execrabilem & arrogantem istum alienarum orationum histrionem (norat autem & mores eius exactè, & reliquam nequitiam, atque impuritatem vitæ, & quæ facere diceretur, & quæ faciens deprehensus fuerat) tempus ad quendam amicorum inquit, vobis est discedere, atque hoc inauspicatum spectaculum relinquere. Nam homo iste obuiam nobis factus, videtur suauissimum hunc diem in apophradem nobis conuertere.

τοῦτ' ἀκοῦσας ὁ σοφιστὴς πλὴν ἀφρᾴδα, ὡς τί ξένον καὶ ἀπόπτριον τῶν Βλίωνος ὄνομα, ἐπέλαβε αὐθὶς, καὶ τὸν ἄνδρα τὸ πάλαι ἐκάνη γέλωτα ὠμώλησε, ὡς γὰρ ἦτο, καὶ πρὸς ἅπαντας ἔλεγεν, ἀφρᾴς. τί δ' τοῦτό ἐστι, καρπός τις ἢ βοτάνη τις, ἢ σκεῦος; ἆρα τῶν ἐσθιομένων ἢ πινομένων τί ἐστιν ἀφρᾴς; ἐγὼ μὲν ὅτι ἤκουσα πώποτε, οὔτ' ἂν συνίλθοι ποτὲ, τι καὶ λέγοι τοῦθ' ὁ μὴ ἦτο κατὰ τοῦτο διεξιέναι, καὶ πολλάκις ἐπῆν τῇ ἀφρᾴδι τὸν γέλωτα, ἐπειπόθει δ' κατ' αὐτὸ τὸ ὕστατον τεκμήριον ἀποδιδράσκειν ἐφέρων ἐπὶ τέτῳ. τόν δὲ λόγον συνέγραψεν, ἐμὲ πεισόμενος ψας ὑμῖν, ὡς ἄξιος ἡ ἀοιδίμου Σοφιλλῆ, τὰ κοινὰ τῶν Βλίωνος ἀγνοοῦντα, ᾧ ὑπόκωφ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν ἐργασηρίων καὶ τῶν καπηλείων ἐλάγχανον. ταῦτα

Quo audito sophista ille mox verbum Apophradis, veluti peregrinum atque alienum à Græca lingua videre cœpit, & hominem pro superiore illo risu vicissim vltus est, vt quidem ipse putabat, & ad omnes dicebat: Hui Apophras? quid hoc autem est? fructus, an herba aliqua, an instrumentum? num igitur comeditur, an bibitur? quid tandem est Apophras? Nam ego quidem neque audiui vnquam, neque intelligo facilè quid nam etiam sit quod ille dicit. Atque hæc tamen ille quidem putabat se contra hunc valde acerbè dixisse, ac multo adeò risu Apophradem ipsam arripiebat: cæterum non animaduertebat quòd interim extremum contra seipsum insitiæ testimonium proferebat. Hui igitur gratia orationem hanc scripsit is qui me huc ad vos præmisit, vt videlicet ostenderet, celebrem istum sophistam, communia illa Græcorum, & quæ illi etiam qui in officinis atq; tabernis sedent, scire solent adhuc ignorare. Hactenus

τα μὴν ὁ ἔλεγχος. ἐγὼ δὲ (ἤδη γὰρ αὐτὸς παρείληφα τὴν ὁράμα) καὶ τὰ λοιπὰ δίκαιον ἄν εἶναι τὰ ἐκ τοῦ Δελφικοῦ τρίποδος ἤδη λέγειν, οἷα μήν σε τὰ ἐν τῇ πατρίδι, οἷα δὲ τὰ ἐν τῇ Παλαισίνῃ, οἷα δὲ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ, οἷα δὲ τὰ ἐν Φοινίκῃ τῇ Συρίᾳ, ἔτα ἐξῆς, τὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἰταλίᾳ, καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὰ ἐν Ἐφέσῳ νυνῖ, ἄπερ ἀφαλαιοδίκητα τῆς ἀφροσίας τῆς σῆς, καὶ λοιφὴ καὶ κωφωνὶς ἐπ' ἐσχάτῃ. ἐπεὶ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἰλιεὺς ὢν πραγμάτων ἐμιθώσω, καιρὸν ἤδη σοι ἀπέσειν τὰ σαυτῆ κακὰ μᾶλλον δὲ καὶ ταῦτα μὴ μηδέπω, πρὶν δὲ ἐπ' ἀφροδίσιον. ἐπὶ γάρ μοι πῶς πανδήμου, καὶ ἡνίκα ἐλεεῖς καὶ λυβίης, πῆ σοι μεμάλλον, καὶ γέλωτος ἄξιον τὸ νομα ἔναι ἐδόξην, ἀ ἀφροδίτη καὶ Δί', ἃ γὰρ ἐν Ἑλλάδι ἐπασκωμάζομεν ἀνδράποδα ἐκ Κιλίκων ἢ Θρᾳκῶν ἢ Σκυθῶν ἐπιμιξίας· οὐ

ctenus Elenchus ille. Ego verò (iam enim ipse ad reliqua fabulæ peragenda accedo) meritò debebam veluti ex Delphico tripode tandem illa addere, qualia videlicet facta tua in patria fuerint, qualia in Palæstina, qualia in Aegypto, qualia in Phœnicia ac Syria, atque eximde deincepta in Græcia & Italia: & postremò quæ nunc Ephesi facis, quæ quidem vecordia istius tuæ quasi quoddam summarium sunt & caput, & coronis morum. Postquam enim [h] iuxta prouerbium, Ilienſis cùm ſis, tragœdos conduxiſti, tempus iam eſt vt propria tua mala audias. Imò verò nondum etiam, ſed ſe Apophrade priùs. Nam dic mihi [i] per Pandemum, & Genetyllidem, & magnam matrem, quo tandem modo reprehendendum ac riſu dignum videtur nomen Apophradis? Non enim mehercle Græcorum proprium erat, ſed alicunde ex Gallorum, aut Thracum, aut Scytharũ commixtione velut comeſſabundum introductum: tu ve-

σὺ δ' (ἅπαντα γὰρ οἶσθα τὰ τῶν Ἀθηναίων) ἐξεκλησίας μὲν οὐδὲν, καὶ ἐξεκύρηξας τὸν Ἑλληνικὸν καὶ γελοῖος ἐπὶ τούτῳ, ὅτι βαρβαρίζω, καὶ ξενίζω, καὶ ὑπερβαίνω τοὺς ὅρους τοὺς Ἀττικούς. καὶ μᾶλλόν τι ἄνω ἔτως Ἀθηναίοις ἐπιχώριον, ὡς τοτὶ τὔνομα φωνῶ ἅμ', οἵ γε σὺ μάτην τὰ ζιαῦτα ἐλέγθου; ὥστε θᾶττον ἂν Ἐρεχθέα καὶ τὸν Κέκροπα, ξένους ἀφῳκίσας, καὶ ἐπήλυδας ἅπαντα τῶν Ἀθηνῶν εἶναι τῶν Ἀθηναίων εἰ τὸν ἀφροδάλα λάξεις, ὃν οἰκεῖον καὶ αὐτόχθονα τῆς Ἀττικῆς. πολλὰ γὰρ ὅσα, ἃ καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ τοιαῦτα τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομάζουσιν, ἀφροδάλα δὲ μόνοι ἐκεῖνοι τὸν μιαρὸν καὶ ἀπαίσιον καὶ ἄφατον, καὶ οἷ ὁμοίαν ἡμέραν. ἴδου καὶ μεμάθηκας ἤδη οὐδὲ πάρεργον τί βούλεται αὐτοῖς ἡ ἀφροδὰς ἡμέρα, ὅταν μήτ' ἀρχαὶ χρηματίζωσι, μήτ' ἐκκλήσιμοι ὦσι δίκαι ἄλλαι ἅσι,

tu verò (cuncta enim Athenienſium cognita habes) excluſiſti illud continuò & velut per præconem è ciuitate Græcorum eieciſti: & ex eo riſus iſte videlicet, quòd barbarè ac peregrino modo loquor, & tranſgredior terminos Aticos. At verò quid aliud Athenienſibus ita familiare ac patrium, vti hoc nomen? dixerint illi qui huiuſmodi meliùs, quàm tu, ſciunt. Quapropter citiùs Erechtheum aut Cecropem peregrinos & aduenas apud Athenienſes eſſe probaueris, quàm Apophradis nomen oſtenderis non proprium, aut non inibi natum, & genuinum Aticæ eſſe. Num multa quidem ſunt quæ & ipſi eodem modo cum cæteris hominibus omnibus appellant: Apophradem autem ſoli illi

atram, & abominabilem, & inauſpicatam, & neſaſtam, tibiq; ſimilem diem vocant. Ecce didiciſti iam obiter quoq; ſignificationem Apophradis, & quis dies ater vocetur: quando videlicet neque magiſtratus de rebus conſultant publicè

neq;

θι, μήτε τὰ ἱερὰ ἱερουργῆσθαι, μήθ' ὅλως τι τῶν αὐσίμων τελεῖται, αὔτη ἀφράς ἡμέρα. νομίζουσι δὲ τοῦτο ἄλλοις ἐπ' ἄλλαις αἰτίαις. ἢ γὰρ ἄν ἡττηθέντες μάχαις μεγάλαις, ἔσφαττον ταφὰς ἐπ' ἐναις τὰς ἡμέρας, ἐν αἷς τὰ τοιαῦτα ἐπετέλουν ἀπροπόλους καὶ ἀκύρους τῶν ἐννόμων προέχειν ἔναια, ἢ καὶ νὴ Δία. διὰ δὲ ἄκαιρον ἴσως. καὶ ἔξωρόν γέ πού φη, γέροντα ἄνδρα μετὰ παιδιὰν, καὶ ἀναδιδάσκειν τὰ δίκαια, μηδὲ τὰ πρὸ τέτων ἀδόκητα. καὶνυν γοῦν τοῦτ' ὅτι τὸ λοιπὸν, ἄλλ' ἐπιμάθης αὐτὸ, πάρ' ἡμῖν ἀφ' ὡς ἴσῃ. πόθεν γὰρ, ὦ οὗτος; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα κἂν ἀγνοεῖσαι, συγγνώμη, ὑπὸ τῆς πολλοῦ πολτου, καὶ ἄδηλα δὲ τοῖς ἰδιώταις· τὴν ἀφράδα δὲ βελτίδας ἄν, ἄλλως ἔποις. ἐν γὰρ τοῦτο καὶ μόνον, ἀσυν-

neq; lites in foro disceptantur, neque sacrificia peragantur, neque quicquam eorum quæ more & auspicato solent, tractatur: is dies Apophras siue ater dicitur. Atque huiusmodi dies apud alios alijs de causis indicti sunt. Aut enim pugna aliqua magna ac graui superati sunt, ac dies exinde tales quibus cladem eam acceperẽt, pro nefastis & inauspicatis ad res legitimas gerendas habendos censuerunt: aut mehercle etiam. k Atqui ineptum fortasis & intempestiuum vtique iam fuerit dedoceri, ac denuò discere talia virum senem adeò, ne illa quidem quæ his priora sunt, scientem. Proinde hoc omnino reliquum est, & si didiceris ipsum, omnia exinde nobis scies. Vnde enim heus tu? Nam cætera quidem etiamsi ignorare ignoscendum sit, ea videlicet quæ extra communem viam posita, & obscura hominibus priuatis atque indoctis sunt: diem tamen atrum, etiamsi volueris, nominare aliter quàm Apophrada non poteris. Nam hoc vnum ac solum nomen omnium

ἓν τῶν ὀνομάτων, φησί τις, ἀλλὰ μὴ πάντων ὀνομάτων τὰ μὲν πατρία, τὰ δ' οὔ, ὅσα αὐτῶν μὴ σωύθη τοῖς πολλοῖς ὡς μὴ παραπλησίως τὰς ἀκοὰς καὶ τηρήσοιμεν τῶν σωόντων τὰ ὦτα. ἐγὼ δέ, ὦ βέλτιστε, πῶς μὴ σὺ ἴσως ταῦτα περὶ σοῦ ἀκούω, ἁμαρτόντι γε, ἐγεῖν ἐγὼ δὲ κατὰ τὰ Παφλαγόνων ἢ Καππαδόκων ἢ Βακτρίων πάτρια διαλεγοίμην σοί, ἴσως ἐκμάθοις τὰ νενόμενα, καὶ δι' ἀκοῆς ἡδέα, τοῖς δ' ἄλλοις ἔκπυστα, οἷμαι, καὶ Ἑλλάδα γλῶτταν σωθῆναι χρή. ἔτα καὶ τῶν Ἀττικῶν κατὰ χρόνους τινὰς πολλὰ ἐνηψάντων τῆς φωνῆς, τοῦ ἐν τοῖς μάλιστα ζύνομα διατελοῦντος οὔτως ἀεί, καὶ πᾶς ἅπαντων αὐτῶν νενόμενον. ἔπειτ' ἄν καὶ τοὺς πρὸ ἡμῶν ἐκκεκλημένους ὠνόματι, ἃ μὴ καὶ τοῦτ' εἰ διαταράξαι ἔμελλον, ξύνα

mnium positum esse dixerit quispiam. At verò veterum verborum alia quidem vsurpanda sunt, alia autem non item, quæcunque eorum videlicet non ita multis consueta atque vsitata sunt, vt ne perturbemus auditum, & vulneremus intelligentium aures. Ego verò, vir optime, si ad te quidem verba fecissem, de te ita dicens, peccassem fortasis. Decebat enim, decebat, inquam, aut Paphlagonum, aut Cappadocum, aut Bactrianorum verbis consuetis ac patris tecum loqui, si intelligere deberes quæ dicerentur, & audiendo voluptatem aliquam capere. Cæteris autem Græcis, opinor, secundum Græcam linguam conuersari decet. Deinde etiam Atticis per successionem temporum multa variantibus

in lingua sua, hoc nomen inter præcipua mansit, hoc modo semper & ab omnibus ipsis dictum. Ac sanè commemorarem etiam eos qui ante nostram ætatem eodem nomine vsi sunt: nisi & isto modò perturbaturus te essem, peregri-

ξένα σοι τὴ ἄγνωστα ποιῆτ καὶ ῥητόρων τὴ συγγραφέων ὀνόματα διηξιάμ. μᾶλλον ἢ ἐλ ἐγὼ σοι τὰς ἀνόντας ἐρῶ, πότερον ἢ ἴσασιν· ἀπὸ σοῦ μοι ἵνα τῶν παλαι διάξας οὐ διηχημένον ὦ ὀνόματι, χρυσοῦς φασίν. ἐν Ολυμπίᾳ στάθητι. διά τι ὅτις γέρων ὤν, καὶ ἀφειδὴς τὰ τοιαῦτα ἀγνοεῖ, δοκεῖ μοι, ὅτι καὶ Αθῆναι πόλις ἐστὶν ἐν τῇ Αττικῇ, καὶ Κόρινθος ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ, καὶ Σπάρτη ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, μὲ ἀγνοῶν. λοιπὸν ἴσως, ἐκεῖνό σοι λέγειν, ὡς τὸ μὲν ὄνομα οἶδεν, πλὴν ἢ χρῆσιν αὐτοῦ ἄκαιρον ἐτιάσω. φέρε δὴ, καὶ ὑπὲρ τούτε πεῖς σὺ ἀγνοούμενα τὰ ἀκότα· σὺ δ πρόσεχε τὸν νοῦν, ἃ μὲ πάνυ ὀλίγον σοι μέλει τοῦ μηδὲν ἀδικῆσαι. ἃ οἱ παλαι πρὸς διαῤῥητα πε ἀμῶν ἀνέῤῥιψαν ἐς ζοὺς ἑαυτοῖς ἕκαστοι τὰς τότε· ἴσως δὲ τὴ τότε, ὡς τὸ ἀκὸς, βόλινδροί τινες ἐς τὰ ἤθη, καὶ μιαροί,

peregrina & ignota tibi poëtarum, oratorum & historicorum verba recenseam do. Imò verò ne ergo quidem tibi eos dicam, qui illud vsurpârunt, omnes enim norunt: sed tu contrà si mihi vnum aliquem ex veteribus ostenderis, qui nomine hoc vsus non fuerit, aureus, vt aiunt, in Olympia statuetur. Atqui si quis senex adeò & ætate confectus, huiusmodi ignorat, videtur idem mihi quòd Athenæ ciuitas est Atticæ, & Corinthus in Isthmo, & Sparta in Peloponneso, ignorare. Superest igitur fortassis illud tibi vt dicas, ipsum quidem nomen apophradis nosse te, cæterùm vsum eius vt intempestiuum accusasse. Age itaque & de hoc respondebo tibi consentanea: tu verò animum aduerte, nisi omnino parùm facis si nihil scire videaris. Nam & veteres huiusce modi multa ante nos in eos qui tibi similes erant tum, iactârunt. Erant enim tunc quoque (vt est verisimile) moribus abominabiles quidam, & impuri,

ροὶ, καὶ λακοῦσας τὸν τρόπον, καὶ ὁ μὲν Κόθορνόν τινα ἔλεγεν, ἀκριβῶς αὐτοῦ τὸν βίον, ἀμφίσολον ὄντα τοῖς τοιούτοις ἐξεταζόμασιν· ὁ δὲ Λυπαίνων, ὅτι τὰς ἐκκλησίας, θορυβώδης ἦν τότε ἄρα, ἐπιτάραττε· ὁ δὲ Εβδόμιλος, ὅτι ὥσπερ οἱ παῖδες ἐν ταῖς ἑβδόμαις, ἀχθεῖ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἔπαιζε, καὶ διετίθετο, καὶ παιδιὰν ἐποιεῖτο τὸ τῶν ἑβδομάδων τὸ λῆμμα. μὰ Δία οὖν ἀμοὶ, πρὸς Ἀδώνιδα, ἀκάσας πανωνηρὸν ἄνθρωπον, ἀπαίδευτον λακίᾳ σωτρόφον, ἀμέτρως λυσφόρον καὶ ἀπαισίου· ὑμᾶς καὶ τοὺς χωλοὺς ὡς ἥδιστα ἐκτρεπόμενα, καὶ μαλιστα, εἴ τις ἑωθεν ἴδοιμεν αὐτούς. ἐὰν δέ τις βάκηλον ἢ ἀνδραχθον ἴδοι, ἢ πίθηκον, ὠνὸς ἐξιὼν ἢ οἰκίας, ἐπὶ πόδα ἀπαρίφα, καὶ ἐπανέρχεται, οὐκ ἀγαθὰς μαντευόμενος τὰς ἡμέρους ἐκείνας πρᾶξαι τι καὶ πρᾶξαι αὐτῷ. ἐὰν δὲ εὐνοῦχον

puri, & perditi ingenij. Atque alius quidem [l] Cothurnum quendam appellabat, vitam illius comparatione hac perstringens, vt inconstantem & ambiguam, perinde vt calciamenti genus hoc est. alius autem [m] Lypaën, quòd concionem turbare solebat, orator tumultuosus existens. rursum alius Hebdomam, quòd perinde vt pueri septimanis diebus solent, ea etiam ille in concionibus luderet & rideret, & serium studiúmque plebis pro ludo ac iocio haberet. Ne dederis itaque & mihi, per Adonidem, comparare hominem perditum & omni maliciæ innutritum, diei atro & inauspicato. [n] Nam nos & claudos ad dexteram declinamus, ac maximè si manè videamus ipsos. Et si quis spadonem aut eunuchum aspexerit, aut simiam quoque egressus domo statim, conuertit pedem, & regreditur: ominans sibi haud quaquam prosperat diei illius res atque actiones fore, præ malo hoc primo & inauspicato omine. A principio autem

τῇ πρώτῃ καὶ ἀνοφύμῳ κλιν-
δυνίσματι, ἐν ἀρχῇ δὲ, καὶ ἐν
θύραις καὶ ἐπὶ τῇ πρώτῃ ἐξό-
δῳ, καὶ ἑωθεν τὸ ἅπαντ' ἔτος εἴ τις ἴδοι λυμαινόμενον καὶ
ἀπόῤῥητα ποιοῦντα καὶ ἔχοντα, ἐπίσημον ἐπὶ τούτῳ καὶ
ἀπόῤῥητον, καὶ μονονουχὶ τὸ ὄνομα τῶν ἔργων αὐτῶν ὄνομαζόμενον ἀπατεῶνα, γόητα, ἐπίορκον, ὄλεθρον, λυμεῶνα,
βάραθρον, μὰ φύγῃ. μηδ' ἐν πάσῃ τοίνυν ἀφροδίτι ἡμέρᾳ; ἀλλ' ἐχὶ σὺ τοιοῦτος; οὐκ ἂν ἐξέλθοις γνώσιο, ἃ ἐγὼ νῦν ἂν φρίαν οἶδα νῦν σοὶ, ὅς γε καὶ μίαν φρονεῖν ἐπὶ τούτῳ μοι δοκεῖς, ὅτι μὴ ἀπόλυτά σοι ἃ λόξα τῶν ἔργων. ἀλλὰ πᾶσι δῆλος ἔσῃ καὶ περιβόητος. ἀλλὰ καὶ ὁμόσε χωρήσας, καὶ ἀρνηθήσομαι μὲν τοιοῦτος εἶναι, τίσι πιστὰ ἐρεῖς τοῖς πολίταις τοῖς σοῖς; (ἐκεῖθεν γὰρ ἄρχεσθαι δίκαιον) ἀλλ' ἴσασιν ἐκεῖνοι τὰς πρώτας σου τροφὰς, καὶ ὡς παραδοὺς σαυτὸν ὅλον ὅλεθρον ἐκείνῳ στρατιώτῃ, συμπεσὼν θεᾶσθαι. autem, & in foribus, & in primo egreſſu, & mane primo totius anni, ſi quis videat cinædem, & nefaria perpetrantem pariter & patientem, notum ob hæc & eneruatum, & tantum non ipſo nomine quæ agit, præ ſe ferentem, deceptorem, præſtigiatorem, periurum, peſtem, cataſtam, baratrhum: non effugiat, neque talem diei atro compareret? An verò tu talis non es? Haudquaquam negabis, ſi modò noui fortitudinem tuam iſtam, qui vertè & animum attollere ob hæc mihi videris, videlicet quòd tibi gloria iſta rerum tuarum non prorſum perit. Sed omnibus notus es, & paſſim celebris. Quòd ſi autem etiam contrà ieris, & inficiaberis talem eſſe, cui quæſo credibilia iſta dices? An ciuibus tuis? nam hinc ordiri æquum eſt. at noerunt illi prima tua incunabula, & quo pacto tradiderit teipſum perdito illi militi, & cum eo vnà turpiſſimè ac flagitioſiſſimè oberraue-

σε πάντα ὑπηρετῆσαι, ἄχρι ἂν λάβῃς, τὸ τῆς λόγου τοῦτο, ῥῶπα καὶ πολυσχιδῆς ἐργασάμενον, ἐξιῶσι, καὶ κατέπανα μιμνήσκεσθαι, ὡς τὸ ἀπὸς, ἃ πρὸς τὸ θέατρον ἐνταινιώσου, οἷς ὀρχήσασθαι ὑποπεπόμενον, καὶ σιωπαγματάρχης ἀξιῶν εἶναι ἐδόκεις μοιῶν πρὸ σοῦ ἄν τις εἰσῆλθεν εἰς τὸ θέατρον, οὐδ' ἂν ἐμιμνήσκετο ὄ, τι τοῦνομα τῷ δράματι, ἀλλὰ σὺ καταμόνας πάνυ, κρυσᾶς ἐμβάδας ἔχων, καὶ ἐσθῆτα τυραννικὴν, προεισιόντων, ὑμνήσαν σὰ τοῦ θεάτρου, σφαλνόυς ἀπολαμβάνων, καὶ μόνος ἄνθρωπος ἤδη τιμώμενον πρὸς αὐτῶν. ἀλλὰ νῦν ῥήτωρ, καὶ σοφιστὴς, καὶ δὴ τοῦτο, ἵνα πάθοιτό ποτε τὰ τοιαῦτα ὑπὲρ σοῦ ἐκεῖνοι, τῆδε λέγ τὸ ἐκ τῆς τραγῳδίας, Δύο μὲν ἡλίους δρᾶν δοκοῦσι, δύο πόλεις δὲ Θήβας. καὶ πρόχειρον ἅπασιν ἐσθῆς τὸ, Ἐκεῖνος, ὁ τότε, καὶ μετ' ἐκεῖνα. οἷα δὴ τοι καὶ

rit, omnia obsequens ac patiens, donec te, ὁ iuxta proverbium, pannum lacerum detritum & confectum extrusit. Etiam illa meminerunt, vt est consentaneum, quæ in theatro adolescens egisti, quando saltatoribus ac mimis subseruiebas, & in ducendis ordinibus seu choris quasi quidam dux esse cupiebas. Quippe nemo ante te theatrum ingrediebatur, nemo ne nomen quidem fabulæ quod esset, renunciabat, sed ex ornatè admodũ, subligatis aureis crepidis, & indutus veste tyrannica, ante cæteros immittebaris, qui benevolentiam à theatro postularet, coronas ferens, & cum plausu rediens, honore tandem ab ipsis affectus. At nunc oratores, & sophista: & ob hoc si audiant aliquando talia de te illi, istud ex Tragœdia videlicet, Et solem geminum, & duplices se ostendere Thebas putabam: & in promptu atque in ore tum omnibus statim notum illud erit: Hiccine ille, qui tum? & quæ post illa sequuntur. Proinde & ipse

ἢ αὐτὸς ὢν ποιῶν, οὐκ ἐπιβαί-
νοις τὸ παράπαν, οὐδ' ἐπιχω-
ράσας αὐτοῖς, ἀλλὰ φεύγοις
ἐκεῖν' παρίδα· οὔτε χεῖμα κα-
κὸν, ὅτι ὑγρὸν ἀργαλέον, ἀλλὰ
λαμπρὸν καὶ μυρίσιον τὴν Φοι-
νίκην ἁπασῶν. τὸ δὲ κάλλιστον
καὶ σοῖς ἀλλοσὶ καὶ μυμνημονίοις
τε πάλαι ἐκείνων σαυτῶν, βρό-
χῳ σ' ὡς ἀληθῶς ἔλα σοι. Καὶ σοὶ
νῦν ταῦτα λεκτὰ, εἶτα γὰρ ἂν οὐ-
δὲ ἀνθείης σύ; τί δ' ἂν αὐχοῦν
ἔχοιμεν τὰ ὑπάτων; πλὴν θάνα-
τος μὲν ἢ πτῶμα ἔναι σοι μεί-
ζονα πάρ' αὐτοῖς, τὸ δ' ἥσσων
ἐκεῖνο πυρίνου, ὡς τὸν Κίνναν
λίνεα πεῖσαι τοῦτο. τὸν δὲ Διὸς αὐλὴν
ἔναι πᾶς σοῦτο. τὸν μὲν δὴ πο-
λίταις ὁδαμῆ ὁδαμῶς μιγαπά-
ναις ἂν, μὴ οὐχὶ τὰ πάντων
βδελυρώτατόν σε ἡγεῖσθαι, ὅτι δ'
οἰκοῦν ἀπάσῃ τῇ πόλει.
τάχα δ' ἂν τις ἄλλος τὸν ἐν
Συρίᾳ πεπαιδευμένοις ὁμοίως
ᾖσε, ἐὰν μὴ τι σὺ μηδὲν πονηρὸν,
μὴ δ' ἐπαίτιον βεβιῶσθαί σοι.

Ηρά-

& ipse rectè facis, qui omnino non ascendis ad illos neque in pattiam crebrò venisti, sed fugis illam vltrò: quanquam neque hyeme malam, neque æstate molestam nimis, sed pulcherrimam & maximam omnium in Phœnicia ciuitatum. Nam coarguī, & cum ijs qui vetera illa sciunt ac meminerunt, conuersari, laqueus teucra tibi est. Sed quid ista frustra nugor? Quem enim tu vnquam veritus fueris? aut quid turpe putaueris eorum etiam quæ extrema sunt? Audio autem & possessiones esse tibi apud illos magnas: nimirum miseram illam turriculam, cum qua Sinopensis illius dolium collatum, Iouis atriũ videri queat. Proinde ciuibus quidem tuis haudquaquam vllo modo persuaseris, vt non omnium detestabilissimum te credant, & rommune adeò totius ciuitatis dedecus. Fortasis autem & cæteri habitantes in Syria, eadem de te cum illis testabuntur, si te dicas nihil mali aut reprehensione dignum fecisse.

Ηρακλας, ἡ μὴν Αντιόχεια καὶ ζῶν ἔργον αὐτὸ ἄδην, ὅτε τὸν Θαρσόθεν ἥκοντα ἱκανὸν νεανίσκον ἀπαγαγὼν, ἀπὸ καὶ ἀναδήραν αὐτὰ ἀσχῆμον ἴσως ἐμοὶ πλὴν ἀπὸ ἴασασί γε, καὶ μήμνηται οἱ τότε ὑμῖν ἐπισάντων, καὶ σὲ μὲν ἐν γόνυ συγκαθήμενον ἰδόντων, ἱκανὸν ἦ οἶδα ὅ, τι καὶ ποιοῦντα, ἃ μὲν παντάπασιν ἐπιλήσμων τις ἦ. ἀπ' οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἴσως ἀγνοοῦσί σε, οἱ μετὰ τῶν ἐν Συρίᾳ θαυμασθέντων ἄθλων ἐκείνους ἀποδιδράσκοντα, ἐφ' οἷς ἔπορ, ἀπὸ τῶν ἁμαξοκαπήλων διωκόμενον, παρ' ὧν ἐωθεῖτας πολυτελῆς περιεβάλου, ἐφόδια ἔχων. ἀπ' ὧν ἐκόπτω ἐγὼ καὶ Αλεξάνδρεια σωίσιδον, οὐκ μὰ Δί' ἐκλῶ ἀνοήτερον ἢ Αντιοχέας ὑπολάθοι αὐτῶν· ἀπ' ἴσως ἀκολασίᾳ γυμνοτέρα, καὶ ἡ ἀσχημοσύνη σοὶ ἐκεῖ ἐπιμανεστέρα, καὶ τόνομα ἐπὶ τούτοις μεῖζον, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἀκάλυπτον

Nam mehercle Antiochia quidem etiam ipſum iſtud opus vidit, quando adoleſcentem illum Tharſo venientem abduxiſſe. Sed & detegere ipſa inhoneſtum fortaſſis mihi fuerit. Veruntamen norunt & meminerunt illi qui tum adſtabant vobis, atque aſpiciebant te quidem in genu inclinatum, illum autem noſti quid facientem quoque, niſi omnino perpetua rerum obliuione labores. At in Aegypto illi fortaſſis non norunt te, qui te poſt præclara iſta in Syria certamina, fugientem inde ob ea quæ modò dixi, ſuſceperunt, cùm te veſtiarij inſequerentur, à quibus veſtibus precioſis comparatis, viaticum tum habebas. Sed non minùs Alexandriæ quoque conſcia tibi eſt. Et per Iouem haudquaquam poſteriorem eam Antiochia cenſeri decebat, niſi quòd proteruitas iſta tua manifeſtior, & turpitudo flagitiorum inſanior illic fuit, & nomen ob hæc maius, & ſuper omnia ca-

pus

ἀνῳ̃γ ἀ λιφαλέ. εἰς μό-
νῳ γ ἂν ἐπίσωσέ σοι, ἐξ οὗ ἐ-
γὼ γιγνομένῳ μηδὲν τοιοῦ-
τον ἐργαζόσθαι, καὶ βοη-
θὸς ἂν λατίση ὃ τηλαυτᾶ γ
μισθοδότης κυὶ ἐν τοῖς ἀν-
είσοις Ρωμαίων ζῶν ομα φέ-
ρων τὸ λάσας ἀφοσιωπῆσαί
μοι, καὶ ταῦτα, πᾶς πολυ-
τας εἰδότας ὃν λέγω. ἐκεῖ-
νῳ γ τοίνυν, τὰ μὲν ἀλλα,
ὁπόσ ἔτλη ἐν τῇ συνουσίᾳ
τολμηθέντα ὑπὸ σου, τί χρὴ
λέγειν; ἀπ' ἰώπα σε λατέ-
λαβε τὰ μαραχίου, τοῦ οἰνο-
χόου, τοῦ οἰνοπίωνγ ἐν γό-
νασι κάμψον, τί οἶα, ἐπι-
σκοψῶ ἄν σοι πὰ ἔχειν τοιοῦ-
τον, αὐτὸ τὸ ἔργον ὁρῶν; οὐκ,
ἂν γε μὴ παντελῶς τυφλὸς
ἰῶ, ἀπ' ἐλάλησε πλὴν γνώ-
μῃ, αὐτίκα ἐξελάσ τῆς οἰ-
κίας, καὶ καθαρσίου γε, ὡς
φασι, πειρήσομαι ἐπὶ τῇ σῇ
ἐξόδῳ. Ἀχαΐα μὲν γὰ καὶ Ι-
ταλία πᾶσ ἐμπέπλησαι τῶν
σῶν ἔργων, καὶ τῆς ἐπ'
αὐτοῖς λόγης, ὄνασό γε
τῆς

put adapertum. Vnus tantùm fuit qui crederet tibi inficias eunti, quòd nihil tale commisisses: ac postremus auxiliator tibi fuit, is qui stipendium dabat, vir inter præcipuos Romanorũ. Nomen autem ipsum permittes mihi vt taceam, & hoc apud omnes eos qui sciunt quem dicam. Ille igitur cætera quidem quæcunque fuistinuit in conuersatione illa à te perpetrata, quid attinet dicere? At verò quando te deprehendit in genibus adolescentuli pocillatoris Oenopionis iacentem, quid putas? crediditne tibi talem te non esse, cùm ipsum opus aspicere? Haudquaquam opinor, nisi prorsus cæcus fuit: verùm apertam voluntatis atque animi significationem dedit, cùm te statim ex adibus eiecerit, & eas expiamentis quibusdam lustrauerit post exitum inde tuum. Nam Achaia quidem & Italia tota referta est operibus tuis, & fama ea quæ ob illa consecuta est. & sanè gratulor tibi ob tam

τῆς ἀνελέας. ὥσε πρὸς τοὺς θαυμάζοντας ἴσως τὰ νῦν Ἐφέσου νῦν πραττόμενα καὶ σὲ, ἐκεῖνο λέγω, ὥπερ ἀληθέστατον, πῶς ἂν μὴ θαύμαζον, εἰ τὰ πρῶτά σου μὴ ἤδεσαν. καί τι καινὸν ἐνθαῦθα μὴ τὸ πρὸς τὰς γυναῖκας προσμαθόν. οὐ περὶ πόλλα οὖν, ὡς ἔοικε, μοι, ἐπιφράδια ὀνομάζεσθαι; ἀλλὰ τί πρὸς Διὸς, καὶ φιλήσασα τὸ σόματι προσίτι ἀξιώσασα ἡμᾶς ἐπ' ἐκείνοις τοῖς ἔργοις; τοῦτο γοῦν τὸ ὀβελισάτατον ποιεῖς, καὶ μαλιστα, πρὸς οὓς ἥκιστα ἐχρῆν, καὶ τοὺς ὁμιλητὰς, οἷς ἐκανὰ ἦν τὰ μὲν ἀπὸ σοῦ κάκ' ἀκούειν, τὸ βάρβαρον τῶν ὀνομάτων, τὸ τραχὺ τῆς φωνῆς, τὸ ἄκαιρον, τὸ ἄτακτον, τὸ πολυτρόπως ἄμουσον, καὶ τὰ ἰδιώτατα· φιλῆσαι δὲ σοι ἐπὶ τούτοις μὴ γένοιτο, ὦ ἄνθρωπε ξίκακε. ἀσπίδα μᾶλλον ἢ ἔχιδναν φιλῆσαι, ἄμεινον δ' ἴσως, καὶ τὸ λυσιτελοῦν καὶ ἄλγημα

praeclaram laudem. Quare ad eos qui mirantur ea quae nunc Ephesi abs te geruntur, illud equidem dico quod verissimum est, quòd mirum foret si non mirarentur, si prima illa tua opera nossent. Atqui nouum hîc istud videlicet cum mulieribus quoque addidicisti. An non congruum igitur, dic mihi, fuerit, hominem talem, Apophradem apellari? Sed quid, per Iouem? num etiam oscularis ore insuper voluisti nos ob tali facta? Istud igitur contumeliosissimè facis, & maximè erga eos quos minimè decebat, sectatores tuos, quibus satis fuerat illa solum mala ab ore tuo percipere, verborum videlicet barbariem, & vocis asperitatem, & indiscretam atque inordinatam enunciationem, & à Musis omnino alienam, & id genus alia: osculari autem etiam te supra haec, absit, ô malorum auersor Hercules. Nam scutum potiùs aut viperam osculari satiùs fuerit, quòd in morsu ibi omne periculum & omnis

ἄλγημα, καὶ ὁ ἰατρὸς ἀσκλη-
θὲς ἐπήμωνφ, ἀφ' ἑτέρᾳ σοφι-
κώμαλος, καὶ τοῦ ἰοῦ ἐκείνου, τίς ἂν
ἦν ἱεροῖς ἢ βωμοῖς προσίλθοι;
τίς δ' ἂν θεὸς ἐπακούσφ ἔτι
φχομένῳ; πόσων πδιρρανῆ-
ναι, πόσων ποταμῶν δεῖ;
τοιῶτος αὐτὸς ὤν, καθηγήτας
τ' ἄκων π' ὀνόμασι καὶ ῥήμα-
σιν ἔργα τοιαῦτα καὶ τηλικαῦ-
τα ἐργαζόμενος. καί τοι ἐγὼ
μὲν ἀπροφάλαμὲ αὐδᾶς, ἰσχυ-
κόμιλω ἂν μᾶλλον, εἰ μὴ ὅπως ἐ-
πὶ τοσοῦτον ἀρνηθάλω ἄν. σὺ δ' αὐδᾶς
ἐτιάζεσθαι ὑμῶν, βρωμολόγους
λέγοντα, καὶ τροπομαθλήτας,
καὶ ῥησιμιτρᾶν, καὶ Ἀθλιωῖ,
τὸ Ἀθωῦᾶν ἐπιθυμῶ, καὶ ἀνθο-
κρατῆν καὶ σφωδινίξαν, καὶ
χεροβλημάδη λακὸν λακῶν
σε ὁ λόγος. Ἑρμῆς ἐπιδείξει
φ αὐτοῖς λόγοις. ποῦ γὰρ ταῦ-
τα τῶν βιβλίων εὑρήσεις;
ἐν γωνίᾳ πῦ τάχα τῶν λαλέ-
μων τινὸς ποιητῶν λαζόρων
χμχόα. ἀρῶτος καὶ ἀραχνίων
μεστὰ, ἤπου. ἐκ τῶ Φιλαινίδος
δίλτων,

omnis dolor, & medicus ac-
cersitus facilè illum depu-
lerit: à tuo autem osculo,
& veneno isto, quis quæso
vel ad sacra vel ad aras ac-
cederet? Quis autem deus
exaudiret etiam precantem?
quàm multis lustrationibus,
multisq; flumnibus opus fa-
ret? At talis ipse cùm sis,
deridesalios ob nomina ac
verba, cùm tu interim fa-
cinora talia ac tanta perpe-
trare soleas. Atqui ego quis-
dem si Apophradis vocabu-
lum ignorarem, erubesce-
rem potiùs: nedum si dixis-
sem, inficias irem. Te verò
nemo nostrûm accusauit ad-
huc, quòd βρωμολόγους dixe-
ris, & τροπομάθλητας, &
ῥησιμιτρᾶν, & ἀθλιωῖ, pro
Athenas desidero, & ἀνθο-
κρατῆν, & σφωδινίξαν, &
χεροβλημάδη. Malũ te malè
perdat. Mercurius Logius,
quàm cum ipsis verbis. Vbi
enim huiusmodi scripta re-
perit? In angulo fortassis a-
licubi alicuius? ex poëtis istis Ialemo frigidioribus defos-
sa, situ & araneis oppleta: aut alicubi ex libris Philænidos,

λίτων, ἃς δὴ χαρὸς ἔχεις, σοῦ μὲν δι, καὶ σοῦ σοῦ σώματος ἄξια. ἐπεὶ δὲ σοῦ σώματος ἐμνήσθην, τί φαίης ἄν, εἴ σε ἡ γλῶττα εἰς δικαστήριον παλαιόμενον (θῶμεν γὰρ οὕτως) ἀδικήματος, ἢ τὸ μητριάζειν, ὕστερον διάκοις λέγουσα· ἐγὼ σε, ὦ ἀχάριστε, πτωχὸν καὶ ἄπορον παραλαβοῦσα, καὶ βίου δεόμενον, τὰ μὲν πρῶτα ἐν ταῖς θεάτροις ἀθλοκιμᾶν ἐποίησα, νῦν μὲν Νίνον, νῦν δὲ Μητίοχον, ἔπειτα μετὰ μικρὸν Ἀχιλέα τιθᾶσα· μετὰ ταῦτα δὲ, παῖδας συναβείαν διδάσκοντα μακρῷ χρόνῳ εἶδον σχολ. ἤδη δὲ καὶ τὰς ἀποπείρας τούτους λόγους ὑποκινούμενον, σοφιστὴν εἶναι δοκεῖν ἐποίησα, καὶ τῶν μηδὲν προσηκόντων δόξαν περιέθηκα. τί οὖν νῦν τηλικοῦτον ἔχων ἐγκαλεῖν διατέθεικας, καὶ ἐπιτάττεις ἐπιτηδεύματα αἴσχιστα, καὶ ὑπουργίας ἰατὰς πλέονος; οὐχ ἱκανά μοι τὰ ἐπὶ

quos in manibus crebrò habes: veruntamen te atque ore tuo digna. Quia autem oris mentionem feci, quid diceres quæso si te in ius vocaret lingua? Fingamus enim hoc pacto, vt te iniuriæ, aut quod molestius paulò foret, contumeliæ accusaret, ita dicens: [t] Ego te, ingratissime, pauperem atque inopem susceptum, & victu quoque carentem, principio quidem in theatris celebrem feci, nunc quidem Ninum, nunc autem Metiochum, deinde paulò pòst Achillem quoque exhibens. Post hæc autem docentem pueros syllabas nectere, longo tempore alui. Iam autem & alienas istas orationes velut in scena exhibentem, sophistam videri feci, eamque gloriam tibi, quàm minimè conueniebat, adaptaui. Quid igitur tantum habes quod imputare mihi possis, ob quod adeò contumeliosè me tractas, & iniungis mihi mandata quædam turpissima, & ministeria execratione digna? Non satis mihi sunt

ἐπὶ τῆς ἡμέρας ἔργα, ψεύδεσθαι καὶ ἐπιορκεῖν, καὶ τὰς τοιαύτας ὕβρεις μὴ λήρους ἡγεῖσθαι, μᾶλλον δὲ τὸν βόρβορον τῶν λόγων ἐκείνων ἐμεῖν; ἀλλ' οὐδὲ νυκτὸς τοῦ κακοδαίμονος σχολὴν ἄγειν ἐᾷς, ἀπὸ μόνης σοι πάντα ποιῶ, καὶ μαίνομαι, καὶ ἀντὶ γλώσσης, ὦ καὶ χαρὰ κεῖσθαι λέγουσας, καὶ ὥσπερ ἀποτρίαν ὑβρίσας, καὶ ἐπικλύσας τοῖς κακοῖς. καλεῖν μαι ἔργον ὃν μόνον, τὰ δὲ ζηλωτὰ ποιεῖν καὶ πάσχειν, ἄλλοις μέρεσι πεπόνταται· ὡς ἄφελε λάμί τις, ὥσπερ τοῦ Φιλομήλας, τὴν τιμήν. μακαριώτερα γοῦν μοι τὰ γλῶτται τῶν τὰ τέκνα καταφαγόντων. πῶς θεῶν, ἦν λέγω ταῦτα ἡ γλῶττα, ἰδίαν αὐτῇ φωνὴν λαβοῦσα, καὶ τί πάσχουσα σωφρονοῦσα ἐπικαλοῦμένη τί ἂν ἀρκέσειαν αὐτῇ; ἱκέτευε ἀλγυνούσῃ, ἃ καὶ πρὸς τὸν Γλαῦκον ἐναγχος ἔρρητό σοι, ὑπὲρ πραγμένου ἄδην τῷ ἔργῳ

sunt ea quæ per diem fiunt opera nefaria, mentiri puta, & peierare, & tot nugas atque ineptias exhaurire: imò verò cœnum verborum istorum emouere: sed neque noctu me miseram ocium ducere sinis, sed sola ego omnia tibi facio, & proculcor, & contaminor: ac lingua perinde vt manu vti decreuisti, & quemadmodum alienam cōtumelia afficis me, tantisque malis obruis. Loqui, meum opus solum est: talia autem facere ac pati, quæ tu cogis, aliis partibus iunctum est. Quare vtinam & me aliquis, ceu philomelæ illam exercuisset. Nam mihi beatiores illorum linguæ videntur, qui liberos suos deuorārunt. Huiusmodi, per Deos, igitur si lingua diceres, propria aliqua assumpta sibi voce, ac barba tua velut patrona aduocata, quid quæso responderes ipsi? Illa scilicet quæ & ad Glaucum nuper abs te dicta sunt, cùm ille te ob opus iam

ἤρχῳ ἀτιθάσσον, ὡς ἐπὶ τέ-
τῳ ἔνδοξος ἐν βραχεῖ, καὶ
γνώριμος ἅπασι γενόμενος.
πόθεν ἂν οὕτω πειθόμενος ἦς
σὺ τοῖς λόγοις ῥώμην; ἀπα-
ραπτὸν δέ, ὁποῖόν ἐστιν ἀνα-
νδρον καὶ ὀνομαστόν, ἔνια,
ἃ τὰ καταπεθόμενον αὐτὰ τὰς
πομφὰς ἐν πεσσηκοίας, ἐ-
πόρας κατὰ ἔθνη πεσόντα-
φας. ὃ καὶ θαυμάζω, ὅτι τῷ
μὲν ἀφροφάδα ἐδυσχέραναν
ἀκούσας, ἐπ' ἐκάνοις δὲ τοῖς
ὀνόμασιν οὐκ ἠγανάκτας.
ἐν Συρίᾳ μὲν ροδοδαφνη
κληθείς, ἐφ' ᾧ δέ, νὴ τὴν
Ἀθηνᾶν, αἰσχύνομαι λέ-
γεσθαι, ὥστε τό γε, ἐπ' ἐμοί,
ἀφρὸς ἔτι ἴσως. ἐν Παλαι-
στίνῃ δὲ φραγμὸς ἐκ τῶν ἀ-
κάνθας τῷ πώγωνι οἶμαι, ὅ-
τι ἔνεστι μιταξύ, ἔτι γὲ ἔτι
ξυρῶν αὐτόν. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ
φωναγχη πρόσηλον τῷδε. μι-
κρῷ γοῦν φασιν ἀσπιγλώσσῳ
τινὶ καὶ ναύτῃ τινὶ τῶν πρεσβυτέρων
ἐντυ-

actum accusaret, quòd ob hoc celebris breui tempore & notus omnibus factus esses. Vnde ergo ita celebris? ob orationémne redditus? At sufficit quomodocumque clarum ac celebrem esse, deinde connumerare ipsi multas istas appellationes, quas passim apud varias gentes adeptus es. Quò magis etiam miror quòd cùm Apophradem audieris, ægrè tantopere tuleris, ob illa autem nomina nihil indigneris. Nam in Syria quidem Rhododaphne vocatus es: quamobrem autem, ita me Minerua amet, erubesco dicere. quare quantum quidem in me est, obscurum etiam maneat. In Palæstina autem, sepis nomine, ob barbæ opinor spinositatem, quoniam inter opus pungere solebat. adhuc enim tondebas ipsam. In Aegypto vero angina dictus es: quod per se manifestum est. Nam aiunt te propemodum suffocatum esse, cùm in nautam quèdam crassiorem ex iis qui in onerariis atque maioribus nauibus sunt, incidis-

ἐπιτυχόντα, ὃς ἐμπιὼν, ἀπέφραξέ σοι τὸ στόμα. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ βέλτιστοι, ἀνεγκλήτῳ ὄλως ἀνδρί, ἀπὸ γραμμάτων ἐνὸς πάθους τιμὴν οὐδεμίαν σοι, Ἀτίμαρχον ἀνόμασαν· ἐδόκει γὰρ καινόν τι περιτίθεσθαι πρόσθεσιν σοὶ. ἐν Ἰταλίᾳ δέ, βασιλεῦ, ἁρμόδιον ἦν τοῦτο ἐπιτήδευμα, ὃ Κύκλωψ, ἐπεδείκνυσο πρὸς τὴν τῶν ἀρχαίων σεμνολογίαν, καὶ αὐτὰ τὰ τοῦ Ὁμήρου ῥαψῳδήματα, ἢ σὺν πολλῇ ἀσχημοσύνῃ ἐπιθύμησας. καὶ σοῦ μὲν ἕνεκα μεθύων ἤδη, λιτοσυβίου ἔχων ἐν τῇ χειρὶ, βινητιῶν Πολύφημος. νεανίας δ' ἐπωμίδος, ὀρθὸν ἔχων τὸ μοχλόν, ᾧ μάλα ἀπρεπῶς ἐπὶ σὶ Ὀδυσσεὺς τις ἐπῆν, ὡς ἐκκόψων τὸν ὀφθαλμόν.

Καίπερ δὴ ἄμφω παρὰ σοὶ ἐπράττετ' ἔγχος,

Αἰχμὴ δ' ἐξαῦθι παρὰ νείατον ἄνθος ἰοῦσα.

Καὶ γὰρ ἐδόκει ἄζωστον, ὑπὲρ σὰ λίχνον.

incidisses: qui tibi postquam imposuisset, etiam ipsum os obturauit. Nam Atheniensis quidem, optimi illi, obscurius nomen nullum dedêre tibi, sed liueræ vnius appositione te honorantes, Atimarchum apellârunt. decebat enim & illud affectatum ac nouum habere te. In Italia autem, papæ, heroicum illud, Cyclops vocatus es, quòd aliquando etiam ad veterem ornatum ac modum illum, iuxta ipsa Homeri poëmata, versibus peragere tu quoque turpitudinem illam affectasses. Ac ipse quidem iacuisti ebrius iam, mulctrale habens in manu, Polyphemus videlicet coire gestiens: Adolescens autem mercede conductus, vectum habens vectem, probè admodum acutum, quasi Vlysses quidam te inuadebat, excussurus videlicet oculum:

Quem tamen haud tetigit, iuxtáq; elabitur hasta,
Et ferit extremum vibrata cuspide mentum.

Neque enim absurdum aut ineptum puto fuerit, cùm de tea verba

λέγοντα ψυχρολογῶμεν. σὺ δὲ ὁ Κύκλωψ, ἀναπεπταμένος τὸ στόμα, καὶ ὡς ἔνι, πλατύτατον διεχάνως, λύεις τυφλόμενος ὑπ' αὐτοῦ τοῦ γνάθου. μᾶλλον δέ, ὥσπερ ἡ Χάρυβδις αὐτοῖς ναύταις, καὶ πηδαλίοις καὶ ἱστίοις, ὅλον ξυτῶν καταπίεσθαι τὸν Οὖτιν. καὶ τοιαῦτα ἐφορῶν καὶ ἄλλοι παρόντων ἄττα δι ἐς τοῦτο ὑστεραίαν μία λῶ ἀφροδισία, ἢ μίθυ, καὶ ἐς τὸν ἄσπαλον ἐνίσχυες. διὰ δὲ καὶ τοιούτοις ὀνόμασι πλουτῶν, αἰσχύνῃ τοῦτο ἀπροσωπολήπτως ἐς θεῶν ἐπ' ἐμοί, τί ποιήσας, ἵκετεύων ἀμείλιχα λέγουσιν οἱ νόμοι, λαβυρίσθης σι, καὶ Φοινικίδης; ἆρα καὶ ταῦτα, ὥσπερ τοῦτο ἀπροσωπολήπτως ἀγνοεῖς καὶ οἷα τάχα που ἐναντιοῦσθαι πρὸς αὐτῶν; ἢ ταῦτα μὲν δὴ τὸ σαυτοῦ ὀλίγα, τοῦτο ἀπροσωπολήπτως δέ, ὦ ἀγνῶτα, μόνον ἀτιμάσας, καὶ ἐξηλέγξας τὸ καταλόγου σου ὄνομα τοῦτο, δι' ἃ ἐμπαίζεσθαι ἡμῖν τινας τὰς λίνας, ἀπὸ μίχθη

verba faciamus, frigidiora quoque paulò hæc dicere. Tu verò Cyclops ille, diducto ore, & quàm latissimè licebat, hians, sustinebas ab illo cum occæcari tibi maxillam. Imò verò quemadmodum Charybdis quæreres vnà cum ipsis nautis & clauis & velis totum illum absorbere. [x] Vtin, siue Neminem. Atque hæc tum aspiciebant etiam cæteri qui aderant. Deinde postero die vna ea tibi defensio erat, ebrietas, & ad merum confugiebas. His igitur ac talibus nominibus opulentus cũ sis, pudore afficeris erga Apophradem. Per deos itaque dic mihi, quo pacto afficeris cum illa quoque dicunt plerique [y] λιβυρίσθης & [z] φοινικίσθης? num igitur, & hæc perinde tu Apophradem ignoras, & existimas fortassis etiam laudari te ab ipsis? An hæc quidem vt consueta familiaria nostri: Apophradem autem vt solam ignotã improbas, & à catalogo verborũ tuorum excludis? Proinde nõ indignas pœnas nobis exoluis, sed etiam

μὴ χρὴ τῆς γυναικωνίτιδος πιεσθέντ' ἔ. πρόλω γὰρ, ἐπαδή τινα γάμον ἐν Κυζίκῳ μνᾶσθαι τὸλμηρὸς, οὗ μάλα ἐκπεπυσμένη πάντα ἡ βιαπίστως ἱκανὴ γυνὴ, οὐκ ἂν πεσεῖμλω, ἔφη, ἀνδρὰ, μὴ αὐτὸν ἀνδρὸς ἀνόμφορον. ἔστα ἐν τοιοῦτος τοῖς ὄντι τοῖ ὀνομάτων μίλα, μὴ γιλᾷς, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστα λύεις; ἀκότως· ὁ γὰρ ἂν ἄλλον τὸν ὅμοιά τοι λέγαν ἀνυαίμεθα. πόθεν; τὶς οὕτως ἐν λόγοις μεγαλόζυλμος, ὡς ἐπὶ μὲν τὰς πᾶς μοιχὸς, ἀντὶ ξίφους πρίανναν ἀτᾶν. τὸν δὲ Θεόπομπον, ἐπὶ τῷ Τρικαράνῳ δεῖνοντα φάναι, τριγλῆχειν λόγῳ ἕκαθεμηκύσαι ἀδίκους τὰς πρὸς οὺς πόλεις· καὶ πάλιν, ἐκρίσαι τὸν ἀπὸ τοῦ Σπάδα, μὴ ἐν Κερβέρῳ ἐν τοῖς λόγοις. πρόλω γὰρ καὶ λύχνον ἅψας, ἐξέτασ ἀδελφόν τινα, οἶμαι, ἀπολωλότα· καὶ ἀκούειν, ὧν δεῖ μνησθῆναι ἄξιον, ἢ μόνου ἱκανὸς, ὅσα οἱ ἀπὸ-

etiam muliebri consortio, & ad Gynaecea vsque notus es. Nuperrimè igitur cùm nuptias quasdã Cyzici amsbire ausus esses, probè admodum explorata omnia habens optima illa mulier respondit: Haudquaquam, inquiens, virum eum accepero, qui ipse quoq; viro indiget. Et tamen in talibus rebus cõstituto tibi, adhuc verborũ cura est, & rides conspuisque cæteros. Meritò sanè. Neque omnes similia tibi dicere possumus. Vnde enim, aut quis adeò in verbis audax foret, vt contra tres adulteros pro gladio tridentem postulet? De Theopompo autem ob Tricaranum in iudicio agente, dicat tricuspide oratione ipsum confeciſſe ciuitates præstantiores. Et rursum tridente interfeciſſe ipsum Græciam. & esse Cerberum in oratione. Nam paulò antè & lucerna accensa quærebas fratrẽ quendam, ni fallor, mortuum, & alia infinita, quorum ne mentionem quidem facere dignum est, excepto solo illo, quod qui audie-

ἀκούσαντες ἀπεμνημόνευσαν. πλούσιός τις, οἶμαι, καὶ πένης τούτου ἦσαν ἐχθροὶ, ὅτε μεταξὺ περὶ τῶν πλουσίων λόγων, ἔφυς, θάτερον τῶν πενήτων. γελασάντων δ', ὡς τὸ εἰκὸς, τῶν παρόντων, ἐπανορθούμενος δὲ σὺ καὶ ἀνατιθεὶς τὸ διημαρτημένον, οὐμφοῖν, ἔφης, ἀλλὰ θάτερον αὐτῶν ἀπέθανεν. τὰ μὲν ἀρχαῖα, τὸ περὶ τῶν μισθῶν, καὶ τὸ ἀνίατον, καὶ τὸ πίτταμα, καὶ τὸ ἐκχυθέν, καὶ ὅσα ἄλλα τοῖς τοιούτοις ἐπανθεῖ. ἃ μὲν γὰρ διὰ τὴν πενίαν ἐλαυνόμενος ποιεῖς, Ἀδράστεια φίλη, οὐκ ἂν τινα ἐναδίσαιμι. συγγνωστὰ γοῦν, εἴ τις λιμῷ πιεζόμενος, κατακαταβάκας παρ' ἀνδρὸς πολίτου λαβὼν, ἔπειτα ἐπιόρκιον ὀμόσῃ, ἵνα μὴ παραπλεύσας ἐᾷ τις ἀναπαχύτους ἀπῇ, μᾶλλον δὲ πεσοῦσα, καὶ κωπόδυτα, καὶ τιλωνᾶ, οὐ δὴ λέγω τοιοῦτα· φθόνος γὰρ ἐλεῖς, ἐξ ἅπαντος ἀμύσασθαι τὴν ἀπορίαν. ἐκεῖνο δὲ ἔτι φορητὸν,

audierunt, memoriæ tradidêre. Diues quidam opinor & duo pauperes erant inter se inimici: postea de diuite loquens, occidit, inquis, θάτερον τῶν πενήτων. Ridentibus autem, vt par erat, ijs qui tum aderant, corrigens videlicet tu, & id quod erratum erat restituens: Haud quaquam, subijcis, sed ἄτερον αὐτῶν occidit. Omitto antiqua illa puta τὰ περὶ τῶν μισθῶν, & ἀνηνυμία, & τὸ πίτταμα, & τὸ ἐκχυθέν, & quæ alia præclarè in orationibus tuis effulgent. Nam quæ paupertatis causa facis, ô chara Adraſtia, nemini exprobraueris. Ignoscendum enim, si quis fame coactus, deposito à ciue accepto, deierârit se illud haudquaquam accepisse: aut si quis impudenter postulat, imò verò mendicet & furatur, & publicanorum more rapit: haud equidem ista dico. Neque enim inuidia vlla est quoque modo depellere inopiam. Sed illud intolerabile tandem, pau-

per

πᾶν, ψήφισά σι ὄνλα, εἰς μόνας τὰς διαύτας ἀδονὰς ἐκχέαν τὰ ἐκ τ' ἀναισχυντίας ἀφιγμένα. πλὴν εἴ γί τι μὴ ἐπαινέσαι μοι δόξεις πάνυ ἀσφῶς ἐκὼ εἶναι μεμαγμένον, ὁπότ' ἐκ Τιβίου πλὴν τέτλυπα οἶδα, ὡς τὸ διοπόρασ & ἔργον αὐτὸς ἐ ἀοίησας, ἐξαπατήσας τὸ ἀνόητ ἐκάνα πρὸ ἓξ τάλαντα πεντήκοντα. ὁ δὲ δὴ τ Τιβίαν, ἀνὰ τί τ βιβλίε, ψηφίσαντα ἡ ἑκατοσίας ἐξέτισεν, καταδαπανήσας. πολλὰ ἔτι ἔχων ἀπᾶν, τὰ μὲν ἄπορα, ἐκὼν ἀφίημί σοι, ἐκᾶνο δ μόνον προσέτι σοι ἐρῶ τ ἢ ταῦτα, ὅπως σοι φίλον, κὴ μὰ παύσασθαι τὰ διαῦτα ἐξαυτ παροινῶν, ἐκᾶνο δ μηκέτι. ἄπαγε δ' ἔγ ὅσον, ἐπὶ πλὴν αὖθ πλὴν Εἰσίαν τὸν ταῦτα δράσαντα καλᾶν, κὴ φιλοτησίας προπίνειν, κὴ ὄψων τ αὖτ ἅπτεσθαι. ἀπὸ μὰ δ' ἐκᾶνο ἴσθ, τὸ ἐπὶ τοῖς λόγοις φημίσμα, κὴ ταῦτα, πρὸς τὸν ἀ πρόπολον τὸν ἀφροδίσια τοῖς ἐργασμένους τὸ σῶμα. βάπτεσθαι τῷ ἅπαξ

per cùm sis, in solas huiusmodi voluptates omnia ea profundere, quæ per impudentiam istam acquiris. Nisi si quid vtique etiam laudare mihi conceſſeris ad modum vrbanè abs te factum, quando cùm Tisiæ artem noris, bis Coracis opus ipse peregisti, subreptis stulti illius senis triginta aureis. Ille autem propter Tisiam pro libro septingentas & quinquaginta drachmas exoluit, deceptus videlicet. Multa adhuc alia posſem dicere, sed tamen cætera quidem volens remitto tibi: illud autem solum adhuc verbis addam. Age ista quidem fac vt tibi lubet, néve desieris huiusmodi in te ipse debacchari: ab illo autem caue. Non enim pium aut fas est, eandem Vestiam, eos qui talia committunt, inuocare, & amicitiam præbibere, eadémque obsonia attingere. Sed neque illud, ob verba videlicet oscula: idque cum ijs qui tibi non multò ante apophradem ipsum os effecêre. Ac posſiquam semel

ἅπαξ φλυκῶς παραινέσεως ἠρξάμεθα, ἐκκάεται, ἀλοιφῇ, ἄφες, τὸ μύρον χείσθω τὰς φωλεὰς, καὶ τὸ πιπίσθαι μόνα ἐκκάει. ἀ μὲν γὰρ νόσῳ τις ἐπάγει, ἅπαν τὸ σῶμα θεραπευτέον. ἀ δὲ μηδὲν νοσῶν σὲ διδάσκειν, τί σοι βέλτιον ἦν θρὰξ καὶ κάτω καὶ ὁλοσχερὰ ἐργάζεσθαι. ἀ μηδὲ ὁρᾶσθαι θέμις ἐκείνου σοι μόνον σωθὲν, ἀποκεῖσθαι καὶ τὸ μηκέτι μιαίνεσθαι ὡς πρόκαλυμμα ἔχον τῆς βδελυρείας. φεῦγε δὲ αὐτῶν πρὸς Διὸς ἐκεῖνο τοῦτο, καὶ μαθεῖν τοῦ μάγων ἀδοῦ, μηδὲ μισοπονηρεῖν, ἀ δὲ μὴ, ἴσθι νυκτί γε, καὶ σαυτῷ σκότος· τὸ δὲ μεθ' ἡμέραν ἄπαγε, δεινὸν ἄγριον, καὶ θηριῶδες. ὁρᾷς ὡς ἄμεινον τῷ Διὶ, ἀκίνητον τὸν Καμαρίναν ἐᾶν, μηδὲ καταγινᾶν τῇ ἀποφράδι, ἣ σοι ἀποφράδα τὸν βίον ὅλον ἐργάσατο; ἢ ἔτι πρὸς

semel admonitionem amicam exorsi sumus, etiam illa, si videtur, abs te amoueo. vnguento pura canos istos inungere, & pice sola illa quæ scis velli. Nam si morbus quidem aliquis vrgeret, totum corpus curandum foret: nunc autem cùm nihil ægrotas tu huiusmodi, quid attinet pura ac leuia & glabra illa tibi reddi, quæ ne aspici quidem fas erat? Illud tibi vnum relictum est, qui doctrinam ac sapientiam præ te feras, cani videlicet, & non ampliùs nigricare. Id tanquam operculum quoddam maliciæ ac detestabilitatis istius sit. Proinde parce ipsius per Iouem, cùm in hoc tum maximè in barba ipsa, neque polluas hanc ampliùs, neque contumelia afficias: aut si prorsus hoc nequeas, noctu saltem & in tenebris: interdiu autem apage. est enim omnino ferum, ac bestiale. Vidésne quantò satius fuerat tibi A Camarinam immotam relinquere, neq; Apophradem deridere, quæ tibi Apophradem & atram totam vitam reddiderit? An etiam amplius aliquid desideras? Nam quod ad me attinet,

timet, nunquam quicquam deficiam. Nondũ igitur scis quòd totum attraxisti tibi plaustrum, cũ conueniret, ô pæpalema (id est, omnifariã scelerate) atq; cinæde, vereri te si quis homo hirsutus, & iuxta antiquũ illud, Melampygus, acerbè solũ intueretur te. Portasiis iam hæc quoque ridebis, pæpalema quod dixi, et cinædũ, perinde vt ænigmata quædam & grẽphos audiens. Ignota enim tibi sunt tuorum operum nomina. Quare licet tibi iam etiam hæc cauillari, nisi tibi tripla atq; etiam quadrupla Apophras iam parta est. Accuses autem teipsum ob hæc omnia, licet. Nam vt præclarus ille Euripides dicere solitus fuit: Oris indomiti & stultitiæ & iniquitatis finis, infelicitas esse consueuit.

Ἀᾷ τιν', ὡς τό γε λοιπὸν ἄπορ' ἐπιψεῖ. ὁ δ' ἔτι γοῦν οἶσθα, ὡς ὅλον τὸν ἁρπαγόν; Λίχορ, ὦ πεπάλαγμα καὶ λίνα Δ', ἀπόλωβητε, ἥ τις ἀνὴρ Ἀασὸς, καὶ τῶδε δὴ τὸ ἀρχαῖον μιλαμπυγ', ἁμὺ μόνον ἂς σὲ ἀμβλέψῃ. ἴσως ἤδη καὶ ταῦτα γελάσει, τὸ παπάλαγμα καὶ τὸ λίνα Δ', ὥσπερ τινὰ αἰνίγματα, καὶ γείτονες ἀκούσας· ἄγνοια γάρ σοι τῶν ἔργων τὰ ὀνόματα. ὥστε ὥρα ἤδη καὶ ταῦτα συνοφαντεῖν, ἃ μὴ τριπλᾶ καὶ τετραπλᾶ σοι ἡ ἀφροδὰς ἐπιτίτηγε. αὐτῷ δ' οἱ σαυτὸν ἐπὶ πᾶσιν· ὡς ἥδ' ὁ καλὸς Εὐριπίδης λίγαρ ἔωθεν, Ἀχαλίνων στομάτων, καὶ ἀφροσυνης καὶ ἀνομίας τὸ τέλ', Δυσχία γίγνεται.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a APOPHRADIS nomẽ.] *Apophradis vocabulũ in vsu esse. Heniochus enim Comicus fabulam conscripsit, cui titulus est* Ἀποφρᾶς, id est, *dies inauspicatus.* Ἀποφράδες ἡμέραι, id est, *nefasti dies. Olim vocabantur inauspicati, & quibus publicè non licebat agere: vnde receptũ, vt homines execrandos & abominandæ maliciæ* ἀποφράδας *appellarent, teste versiculo.*

ἄνθρωπον ἀποφράδα, καὶ βλέπων ἀπιδίαν:

Homo nefastus, & ore perfidum tuens. *Vocat hominem* ἀποφράδα. *Cic. in Vatin. Omnes, cùm te viderint, tanquàm auspicium malum detestantur,* id est, ὡς ἀποφράδα. *Eadem est autem Græcæ vocis etymologia, quæ Latinæ,* παρὰ τὸ φράζω: *quòd hanc dictionem* ἀποφράς *perindè ac barbaram vsurpasse Lucianus notatus est à quodam, quam vel hoc vno argumento ἀλλαχοῦθεν probare possemus, quòd eam Plato νόμων ζ. in ore habuerit. Item Plutarchus & Dionysius Halicarnas. Antiqui autem primum mensem & dies impares, dijs cœlestibus consecrabant, Alterum verò mensem & dies pares dijs inferis, in quibus lustrabant fontes, & mortuis parentabant, quos dies inauspicatos, Græci* ἀποφράδας, *Romani verò nefastos appellabant, quales erant dies mensium postridie Calendas, Nonas & Idus, in quibus Do, dico, & addico, hæc tria verba dicere, Prætori religio & nefas erat. At alios tres mensium dies primarios, Calendarum, Nonarum, & Iduum dij superis consecrabant, quos fastos quoque appellabant, in quibus sacris operari, & ius dicere fas erat. Hos Numa Pompilius ex Hetruscorum magia Romanos pontifices concipere & statuere docuit, Quos ne sacra vilescerent, populo non diuulgabant, sed horum observationem pontifex minor, sacrificiorum regulus plebi in capitolium calate: id est, conuocate iuxta Calabram Romuli casam indicebat. b* Ala comprehendisse.] *Archilochus poëta Iambographus, & ad maledicendum egregiè instructus, ad hunc modum respondisse fertur cuidam, à quo fuerat conuicio prouocatus:* τὸ τέττιγα πτερὸν συνείλφως: id est, *cicadam ala corripuisti & me minimè ex vsu tuo prouocâsti. Est autem huius insecti mira quædam & prodigiosa loquacitas, maximè efferuescente sole. Ergo quemadmodum si cicadam naturâ garrulam ala prehendas, clamitis obstrepit, ita si poëtico homini præbeas simultatis occasionem, non modò non tacebit, sed clariùs obstrepet, & omnem bilem chartis illinet atris. Proinde Platonem aiunt admonuisse, ne quis hominem poëtam sibi faceret inimicum. Et Horatius:*

— genus irritabile vatum,

dixit. Strab. lib. 10. dicit ex Paro natum esse Archilochum. Est autem

autem Paros Cycladum vna in mari Aegæo. c Ante pedes.] Paßim obuia. Nam ante pedes esse dicitur, quod obuium, quodque præsens adest, vel imminet. Terent. Ifthuc est sapere, non quod ante pedes modò est, videre: sed etiam illa quæ futura sunt prospicere. d Hyperboreis.] Ὑπερβόρεοι & populi Septentrionales, ita dicti quòd supra Boreæ flatum siti esse crederentur. De his vide apud Plinium lib. 4 cap. 12. Pomp. Melam, Diodorum & Festum. e Cumanus existat.] Cumanæ sunt in Aeolide supra Lesbum, notati stoliditatis, vt indicat Stephanus.

f Iuxta Aesopi.] Aesopi graculus dicitur, qui aliena sibi vsurpat, aliorumq; bonis sese vendicat. Extat Aesopi Apologus inter alios. g Anni principio.] In anni exordio, in principio Ianuarij soliti sunt Romani bene auspicari. Meminit & Plinius in Panegyrico. itemq; historiographi. h Iuxta prouerbium, Ilienſis cùm sis.] Erasmus hoc loco admonet dici, vbi quis vltrò prouocat quempiam, vnde sua audiat probra, veluti si Troianus accersens histrionē, qui ipsis calamitates, quas semel pertulere, denuò viuas renouet. Idē Lucianus in Piscatore seu reuiuiscentibus. Idē nobis accidit, quod Ilienſibus, vt qui istū cum tragœdum quempiam aduersus nos excitauimus, qui Phrygum cantet calamitates. i Per Pandemū.] Veneris cognomina sunt apud Suidam. k Atqui ineptum.] Præcisio. l Cothurnum quendā appellabat.] Cothurnus virig; pedi apius est, ob id ad hominē transfertur, qui se ancipitem in duas factiones præbet, quo nomine Theramenes Atheniensis notatus fuit, de quo Xenoph. lib. 2. & Lucianus in Amoribus, Erasmus noster in Adagio: Cothurno versatilior. m Lypaēn.] Ἀ λύπει videlicet deducta voce, quod molestare & vexare significat. n Nam nos & claudos.] Cùm vario superstitionū genere priscorū hominū animi à pueris statim imbuerentur, tum ea mira in modū illos stultitia occupabat, vt si deformi cuipiam viro Aethiopi, Eunuchо, manè domo exeuntes primùm occurreret, inauspicatū omen putarent. Idem alibi: ἀυσιανικόν τι καὶ ἀποφράδα ἡμέραν, ἐάν τις εὐθὺς ἐξιὼν ἐς τὸ οἰκίας: Eunuchum fortè fortuna viderit, existimat. Appianus Alexandrinus ἐμφυλίων δ. Plutarchus in Bruto: Imperator quoq; Adrianus ex Mauri occursu maximam sibi calamitatem impendere præsagiuit. Eadem quoq; infe-

cti vanitate, ſepulcra declinabant. Ammianus lib. 31. *Aedificijs nullis vnquam tecti, ſed hæc velut ab vſu communi diſcreta, ſepulchra declinant.* Hodie ſunt, *qui ſic monachos auerſantur, vt eorum aſpectum non ferant, eos crebrò* κυνὸν εἰσιόντα *vocitantes.* o Iuxta prouerbium, pannum lacerum.] *Hominem iam fatiditum & reiectum,* ῥάκος καὶ πολιχνὸς *appellãs Græci: id eſt, pannum vndique lacerum. Sumpta metaphora à veſte longo vſu detrita, atque ob id reiecta, cùm noua fuerit in precio.* p Quæ in theatro adoleſcens egiſti.] *Adeò hiſtriones illiberales habiti ſunt; vt qui in agendo eorum geſtus imitarentur, probroſis appellationibus iactati ſint, quod Gell. lib.* 1. *cap.* 5. *demonſtrat. Accedat, quod edicto prætoris, qui pronunciandi cauſa in ſcenam prodijſſet, infamia notabatur, vt Iul. retulit, de his qui notantur infamia l.* 1. *Vlp. autem l. ſequenti, ex Pegaſi & Neruæ filij reſponſis, ſic interpretatus Prætoris edictum videtur, vt ij duntaxat infames efficiantur, qui præmio conducti, in ſcenam prodierint. At ſi reliqui præter mercede cõducto non ſint infames, non tamen inter honeſtas ingenuasque perſonas referuntur. Recentioribus quoque temporibus Theod. ſanct. imp. l* 4 *C. de ſpectacul. ſcenicis, & lenonibus lib.* 11. *Hiſtriones viles & inhoneſtos vocauit. De hiſtrionibus nonnulla Bud. in annot. in Pand. ad l. athletas ff. de his qui notan. inf. Aemil. Prob. in præfatione ſuorum Imperat. In ſcenã verò prodire, & populo eſſe ſpectaculo, nemini in eiſdem gentibus fuit turpitudini. Quæ omnia apud nos partim infamia, partim humilia, atq; ab honeſtate remota ponuntur. Apud Græcos quoque hiſtriones propter improbitates fœditatesq;, quas repræſentabant, viles parumq; honeſti habiti ſunt.* q Mercurius Logius.] *Mercurij cognomenta multa ſunt apud Lucianum, Ariſtophanem & alios. Sed Logius à diſciplinis, & facultate dicendi eſt appellatus hìc & apud Philoſtratum & Syneſium. Logos enim & ſermonem & rationem & ſtudia ſignificat, & multa alia. In apologia pro Mercede conductis dicitur eloquentiæ præſes, qui à viris doctis colebatur.* r Ex poëtis lalemo frigidioribus.] *Eraſmus in adagio, Ialemo frigidior.* Ἰαλέμου *lugubri cantione. Eurip. in Rheſo. Idem in Troade:* Ἰάλεμον *hymnus lugubris.* s Situ & araneis oppleta.] *Situ & araneis*

araneis oppleta loca dicuntur inania, siue res nullius precij, aut momenti. Sic Catullus de se ipse iocatus ait, ad Fabium:

Nam tui Catulli
Plenus sacculus est arancarum. *Afranius apud Festum: Tamne arcula tua plena est aranearum? Plautus in Aulularia:* An'ne quis ædes auferat?
Nam hic apud nos nihil est aliud quæsti furibus,
Ita inanijs sunt oppletæ atq; araneis. *In Ecclesiastica historia legitur, quod eo tempore quo Gregorius patriarcha Constantinopolitanus & Macarius cum alijs, qui vnam in Christo naturam & voluntatem asserebant, centum & quinquaginta præsulum sententia damnati sunt, plurimæ araneorũ telæ, maxima omnium admiratione, in medium populum cecidere. Ex quo significatum est eas hæreticorum sordes aranearũ instar inanes fuisse, eoque conuentu solemni iudicio discussas esse.* s Ego te, ingratissime.] *Prosopopœia linguæ expostulantis cum abutente.* u Atimarchum appellarunt.] *fortassis enim nomen illius Timarchus fuerat.* x Vtin, siue neminem.] *Cùm Polyphemus ab Vlysse lumine priuatus eum percunctaretur, quod ei nomen esset, οὔτις (inquit, ἐμοὶ γ' ὄνομ' οὖτις, vt tradit Odyss. 9. Hom.* y λεσβιάζειν.] ὦ λεσβιάζειν. *Hoc Latini capitibus illudere, aut ecntrà ore morigerari appellant. Sunt qui pro polluere aut conspurcare accipiunt. Sumptum à moribus Lesbiorum, Erasmus in Chiliad.* z φοινικίζειν.] *Dicebantur vulgò puerorum obscanis amoribus dediti. Ortum est autem adagium à spurcissima Phœnicum libidine, quam Græci meritò ἀφροδισιάζειν nominant, in primis Plutarchus in vita Cæsaris.* A Camarinam immotam, &c.] Id est, *malum tibi non accersere, vel cœnum admodum contingere fœtidum. Natum est adagium à palude iuxta oppidum eiusdem nominis in Sicilia. Hæc quum olim pestem genuisset, vetuit eam Deus moueri penitùs, oraculo consulto. Illi non obtemperantes diuino responso, eam repurgarunt. Cessauit quidem pestis, sed per eam ingressis hostibus pœnas neglecti oraculi dederunt. Vide Erasmum in hoc adagio.*

ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΠΡΟΣ Ησίοδον, Λυκίνου καὶ Ησιόδου.

DISSERTATIO cũ Hesiodo, Luciani & Hesiodi.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

CAuillatio quædam poëtarum est, qua Hesiodum vanitatis atq; mendacij coarguit, quòd cùm iactauerit se à Musis accepisse munus hoc, vt carmine celebraret & præterita, & quæ futura essent, nihil de futuris, quod quidem extet, vaticinatus fuerit: siue hoc inuidia quadã fecerit, cõmunicare nolens alijs quæ ipse accepisset: siue vanitate aliqua, qua cùm nihil tale à Musis, didicisset, ad vulgus tamẽ huiusce modi de se iactârit. Ad hanc accusationẽ fingitur postea Hesiodus respondere, ac primũ translatione tueri sese, qua cõmuniter poëtæ omnes vti solẽt, causam eius rei in Musas reijciendo, si quid nouũ, aut incredibile, aut cuius euentus cõsecutus nõ sit, carminibus suis fortè insertũ habeant. Nam id instinctu illo atq; poëtico furore fieri, & multa sæpe, metrorũ quoque gratia, dum in cursu opus est, eodẽ spiritu illo assumi, quorum ratio interdũ reddi satis non possit. Deindẽ aũt & absolutè se defendere, recitando ex carminibus suis quędã, vbi futurorũ rationem & prædictionem nõ nihil attigerit. Quę tamen iterũ refutans Lucianus, posteriora quidẽ ostendit non satisfacere definitioni & officio vaticinãdi, cùm quiuis agricola eiusmodi quoque possit, qualia ille prædixerit: priora aũt quæ de poëtico furore, & de Musarum instinctu respondit, aliquo modo recipit. Porrò fabula vnde occasio cauillationis huius nata est, in principio Theogoniæ habetur. Ibi enim de seipso ait Hesiodus, pascenti sub Helicone oues, astitisse Musas, & dato sceptro ex Lauro, inspirasse canendi vim, ἵνα inquit, κλέοιμι πάντ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα: *hoc est*, vt carmine celebraret futura pariter & anteacta.

Ἀλλὰ ποιητὴν μὲν ἄριστον εἶναί σε, Ἡσίοδε, καὶ τοῦτο παρὰ Μουσῶν λαβὼν μετὰ τὴν δάφνην, αὐτός τε δοκιμάσαι, ἐν οἷς ποιεῖς (ἔνθεα γὰρ καὶ σύμφυτα πάντα) καὶ ὑμᾶς πιστοῦσθαι ὅτως ἔχειν. ἐκεῖνο δὲ ἀρρώστως ἄξιον, τί δή ποτε πεπόνθαμεν ἡμεῖς σαφῶς, ὡς δηλοῦντος λόγου τὸν θεσπέσιον ἐκεῖνον ᾠδὸν παρὰ τῶν θεῶν, ὅπως ἀκούοις, καὶ ὑμνοίοις τὰ παρεληλυθότα, καὶ θεσπίζοις τὰ ἰόμενα· θάτερον μὲν καὶ πάνυ ἐντελῶς ἐξεπίστω, θεῶν τε γενέσεις διηγούμενος, ἄνθρωπόν τε καὶ τῶν πρότερον ἐκείνων χάους, καὶ γῆς, καὶ ἔρωτος, ἔτι δὲ γωναικῶν ἀρετὰς καὶ παρανίσας γυναῖκας, καὶ ὅσα περὶ πλειάδων, καὶ ὅσα περὶ ἀστέρων ἀρότου καὶ ἀμήτου καὶ πλοῦ, καὶ ὅλως, τῶν ἄκρων ἀνέμων θάτερον δέ, καὶ ὠφελιμώτερον ἴσως βίῳ

ATque poëtam præstantissimum esse te, Hesiode, & hoc ipsum à Musis vnà cum lauro te accepisse, cùm se palàm in ijs quæ à te edita sunt indicas (sunt enim diuina, & admirationis plena omnia) tum nos rem ita se habere constanter credimus. Illud tamen non iniuriâ nos incertet pendentes animi, quâ nam re de teipso prædicta, quasi propter hoc diuinum illum cantum à deabus acceperis, vt celebrares ac laudibus illustrares præterita, & futura prædiceres. Quippe alterum excellenter admodum extulisti, Deorum genealogiam percensendo, ad vsque primos illos, nempe chaos, & terram, & cœlum, & amorem. Præterea autem heroidum matronarumq; virtutes, tum rei rusticæ instituta, ad hæc quæcunque ad ortum & occasum vergiliarum, & arationis ac messis & nauigandi tempora attinent, breuiter omnia alia pulcherrimè executus es. Alterius autem, quod

βίῳ παραπολὺ, καὶ θεῶν δω-
ρεᾶς μᾶλλον ἐοικός. λέγω
δὲ τὴν τῶν μελλόντων πρό-
γνωσιν, ὃ δὴ τὴν ἀρχὴν ἐξε-
πέφυγας, ἀπὸ τοῦ μέρους τού-
του πᾶν λίθῳ παραπλήσιος
πας, ὀλίγου τῆς ποιήσεως ἥ
τὸν Κάλχαντα, ἢ τὸν Τήλε-
φον, ἢ τὸν Πολύιδον, ἢ καὶ
Φινέα μιμησάμενος, οἳ μὲν
δὴ παρὰ Μουσῶν τοῦτο τύχον-
τες, ὅμως πειθήσομαι, καὶ
ἔτι ἄκουσι χάριν ἴσις δοκεῖ-
νοις. ὅτι ἀνάγκη σοι, τῶν
τούτων αὐτῶν μιᾷ γε πάντως
ἐνέχεσθαι ἢ ψεύσασθαι, ἃ καὶ
πικρὸν ἀπεῖπε, ἐκ ὧν ὑποσχο-
μένων σοι τῶν Μουσῶν καὶ τὰ
μέλοντα πολλὰ μαν-
θάνειν· ἢ ἃ μὲν ἔλεγεν, ὅσ-
περ ὑπίσχοντο, σὺ δὲ ὑπὸ
φθόνου ἀπεκρύψατο, καὶ ὑπὸ
λόγου φυλάττεις τὴν μα-
νίαν, ἣ μεταλιδοὺς αὐτῆς τοῖς
δεομένοις· ἢ γέγραπται μέν
σοι καὶ τὰ τοιαῦτα πολλά,
ἀλλ'

& multo interuallo homi-
num vitæ erat accommoda-
tius & vtilius, Deorumq́
munificentiæ conuenientius,
dico autem futurorum præ-
dictionem, ne principium
quidem attigisti, verùm
eam partem prorsus obli-
uioni traditam silentio in-
uoluisti, nullo modo tua
poësi aut Calchanta, aut
Telephum, aut Polyidum,
[a] aut Phineæ imitatus: qui
etsi vaticinandi peritiam à
Musis non sunt consecuti,
multa tamen prædixerunt,
nec eosdem piguit respon-
dere egentibus. Itaque ha-
rum trium causarum vna
te fuisse præditum & im-
plicitum valde verisimile
est. Aut enim mentitus es,
quanquam dictu acerbum
hoc sit, Musas tibi fuisse
pollicitas, fore vt futura
queas prædicere. Aut illæ,
quemadmodum pollicebā-
tur, futurorum scientiam tibi præstiterunt, tu verò inuidiæ
morbo adductus, acceptum munus à virginibus celas, &
in sinu seruas conditum, neque illius egentes participes
reddere voluisti. Aut ea dere multa tibi conscripta sunt,

sed

ἀλλὰ τὰ αὐτὰ ταῦτα βίῳ παραλείποντας, ἃ οἶδα ἂς ὄψιμα ῥόμβῳ τινὰ ἄκαιρον ταμιευόμενος πλὴν χρῆσιν αὐτῶν. ἐκεῖνο μὲν οὐδ' ἂν τολμήσαιμ' ἄν ἀπεῖπεῖν, ὡς τὰ Μοῦσαι δύο σοι παρίστασαν ὑποσχόμεναι, τὸ μὲν ἕτερον ἐξ ἡμισείας ἀνύσαντο πλὴν ὑποσχεῖν· τὸ δὲ ἕτερον τῶν μισθῶν ἀποστερεῖν· οὐ γὰρ πλὴν ἔτι τῶν μισθῶν γυμνάσιν, καὶ ταῦτα, πρότερον αὐτὰ ὑπὲρ ὧν ἔτι ὑποσχημένα. ταῦτα οὐ παρὰ τίνος ἄκουε, Ἡσίοδε, ἃ παρ' αὐτῆς σοῦ μάθοι τις ἂν, πρίν πορ ἐκεῖνα ἀπολαῦσαι, ὅσα περ οἱ θεοὶ δοτῆρες ἐάων ἐστίν, ἕτερα καὶ ἡμῖν τοῖς φίλοις, καὶ μαθηταῖς αὐτῶν. μετὰ πάσης ἀληθείας ἐξηγεῖσθαι περὶ ὧν οἶσθα, καὶ λύειν ἡμῖν τὰς ἀπορίας. Ησι. ἐγὼ μέν μοι, ὦ βέλτιστε, ῥᾴδιον ἀποκρίνασθαί σοι πρὸς ἅπαντα, ὅτι μέλλει τὰ ἐρραψῳδημένα ὑπ' ἐμοῦ ἴδιον ἐμὸν, ἀλλὰ Μουσῶν καὶ

sed quæ nondum in lucem edidisti, haud scio in quòdnam tempus aliud horum vsum promendum reseruant. Illud autem nullo modo ausim dicere, quòd cùm Musæ duas res se tibi præstituras promiserint, alterum reddiderint, dimidium autem promissionis negando retractârint. Dico autem rerum futurarum cognitionem, maximè verò ista priores in promittendo partes obtinente. Itaque hæc ipsa alicui ab alio potiùs quàm à te perdiscenda sunt, Hesiode. Valde enim consentaneum est, quèadmodum Dei bonorũ largitores sunt, sic & nobis amicis atque discipulis vestris quamuerissimè ijs de rebus certitudinem exponere quæ vobis notæ sunt, ac omni nos nos animi hæsitatione liberare. HESIODVS. *Poteram equidem, ô bone, facile ac promptum responsum respondere super omnibus quæ me interrogâsti, nimirum nihil eorum quæ mihi carminibus decantata sunt, meum esse, sed Musarum.*

καὶ ἐχθὲς σε παρ' ἐκείνων τοὺς λογισμοὺς τῶν τε ἀρημμένων καὶ τῶν παραλελειμμένων ἀπαιτῶ. ἐγὼ δὲ ὑπὲρ μὲν ὧν ἰδίᾳ ἐπεσάμην· λέγω δὲ τοῦ νέμειν καὶ ποιμαίνειν, καὶ ἐξελαύνειν, καὶ βλάπτειν, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσα ποιμένων ἔργα καὶ μαθήματα, δίκαιον ἂν εἶναι ἀποδοκιμάσθαι· ἃ θεὰ δὲ τὰς αὐτῶν ἀμελείας, οἷς τι ἂν ἐθέλωσι, καὶ ἐφ' ὅσον ἂν οἴονται καλῶς ἔχειν, μεταδιδόασιν. ὅμως δὲ ἐκ ἀπορέσω πῶς σὺ καὶ ποιητικῆς ἀσχολοίας· ἢ γὰρ, οἶμαι, καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς, ἐς τὸ λιπόταλον ἀκριβολογουμένους, ἀπαιτεῖν δίκαιον κατὰ πᾶν συμβαλὼν ἑκάστῳ ἐντελῆ πάντως τὰ ἀρημένα, διᾷ ἄ τι ἐν ᾠδῇ τῇ ποιήσει ῥᾳθύμως παραῤῥυὲν λάθῃ, πικρῶς τῶν ἐξετάσεται. ἀπ' ἀλλήλων ὅτι ποιμὰ ὑμᾶς, καὶ τῶν μέτρων ἕνεκα καὶ τῆς ἁρμονίας, ἐπιμύθιόν μοι, τὰ δὲ καὶ τὸ ἐπ' αὐτὸ ποιμάκιον, μὴ

Et æquum fuerat, vt ab illis dictorum neq; non omissorum rationem postulasses. Ego verò super iis quæ mihi priuatim explorata sunt & comperta, dico autem pecora pascendi & regendi, & à stabulis agendi, & mulgendi rationem, tum etiam si qua sunt alia pastorum opera & officia, me rectissimè tueri posse: ceterùm ipsæ deæ sua munera quibuscunque voluerint, & quantum ea rectè tribui posse existimauerint, præstare consueuerunt. Neque enim opinor oportere à poëtis ad viuum vsque leuia quæque perscrutanter postulare, vt syllabatim omnia exactissimè & dicta & scripta sint. Et si in cursu poëseos aliquid per imprudentiam influens, poëtæ memoriam fefellerit, illud perpendere acerbum est. Sed non ignorandum est, nos poëtas metrorum & concinnitatis gratia nonnihil superuacuum interserere. Quædam verò ipsius carmi-

πάντα ὄντα, ἐκ οἶδ' ὅπως πως ῥᾳδίξατο· σὺ δὲ μέγιστον, ἂν ἔχωμεν, ἀγαθὸν ἀφαιρεῖ ἡμᾶς, λέγω δὲ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τὴν ἐν ᾧ ποιεῖν ἐξουσίαν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐχ ὁρᾷς, ὅσα τῆς ποιήσεως καλὰ σκευάσματα δόμους δὲ, καὶ ἀναθέσεις τιμὰς ἐκλύσεις, καὶ ἁβὰς τῇ συκοφαντίᾳ ἑτοίμας. ἀπ' ἐμοῦ δὲ ταῦτα σὺ, εἰδὲ καὶ ἐμοὶ μόνῳ, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ ἄλλοι τὰ τῆς ὁμοτέχνου τέχνης Ομήρου διατακνίζουσι, καὶ πᾶν ὅτῳ ὁμιλεῖν καὶ μάλιστα μικρὰ ἄττα διεξίοντες. εἰ δὲ καὶ χὴ ἐμόσε χωρήσαντα τῇ ἀντίᾳ πολὺ ὀρθοτάτην ἀρχὴν ἀρχὴν ἐσαθαι, ἀνάγνωθι, ἵνα εἰδῇς, τὰ ἔργα μὲν καὶ τὰς ἡμέρας. ἔστι δὲ, ὅσα ἐν ᾧ ποιήματι τέτῳ μαντικῶς ἅμα καὶ πολιτικῶς πεπραγμένα μοι, τὰς ἀρχὰς πολλαπλασίονα ? γε ὀρθῶς καὶ διὰ βραχέων πανδήμου μεγέθους, καὶ τῶν

nis tenor ſæpenumerò plana & polita exiſtentia, haud ſcio quo modo recipiat. At enim tu maximo quo præditi ſumus bono, nos vio-lenter diſpoliat, nempe libertate, ac ea qua in fingendo vtimur facultate. Alios equidem ornatus poëſeos, quibus paſſim culta & compta eſt, non perſpicis: palos autem & ſpinas quaſpiam excerpit, ac anſas intentandæ ſycophantiæ ſtudioſè rimaris. Atqui hoc tibi non ſoli ſtudio eſt, neque me ſolùm inſectaris, ſed & alij non pauci eadem in Homero collega meo flagellant & calumniantur, impenitè tenuia & extremè modica quæpiam calumniantes. Porrò autem ſi cauſa cedentem me oporteat rectiſſimam in medium aſſerre defenſionem: age, ô amice, perlege Operum & Dierũ opus à me conſcriptum. Planè enim compe-ries quantum in eo ipſo poëmate è vatidico & prophetico ſpiritu prædicta ſint, ſucceſſus manifeſtantis laborum rectè ac tempe-

τῶν παραλειπομένων τὰς ἡμέρας. καὶ τὸ, Οἴσεις δ' ἐν φορμῷ, παῦροι δέ σε θήσουσι. καὶ πάλιν, ὅσα ἀγαθὰ πᾶσι εἶσι τοῖς ὀρθῶς γεωργοῦσι, μυσιμωζήσῃ ἐν ὥρῃ βίῳ μαντικῇ νομίζοιτο. Λυ. τοῦτο μὲν δή, ὦ θαυμασιώτατε Ἡσίοδε, καὶ πάνυ ποιμενικόν ἅπτεταί σοι, καὶ ἐκπεπληῶσθαι ἔοικας τῇ τῶν Μουσῶν ἐπιπνοίᾳ, αὐτὸς δὲ ἐξηλογεῖσθαι ὑπὲρ τῶν ἐπῶν ἀναγκάζῃ. ἡμεῖς δὲ τοιοῦτόν τι καὶ μαντικὸν παρὰ σοῦ καὶ τῶν Μουσῶν προσδεχόμενοι, εἰ καὶ τάχιστα διαῦτα, πολὺ μαντικώτεροι ὑμῶν οἱ γεωργοί, καὶ ἄνευ μαντεύσεως ἄν ὑμῖν περὶ αὐτῶν, ὅτι ὕσαντος μὲν τοῦ θεοῦ, ἀθαλῆ ἔσται τὰ δράγματα, ἢν δὲ αὐχμὸς ἐπιπέσῃ, καὶ ἀλίσκοιτο τὰ ὄρυγμα. ἀλλ' εἰα μηχανὴ μὲν οὐχὶ νικᾶν ἐπαρκέσει θεοῦ δὲ λίψει αὐτῶν. καὶ ὅτι ὑμισοῦντος θέρους, χρὴ ἀρᾶν

tempestiuè factorum ac omissorum dispèdia. Et illud:

Demessas in corbe feres intra horrea fruges,

Et te spectabunt mirantes tritica pauci.

Ac rursus, quanta bona consequantur rus & agros rectè & in tempore colentes. Et hoc sanè vtilissimum in vita vaticinium esse existimatur. LVC. *Bnimuerò hoc, ô admirande Hesiode, nimiùm pastoraliter à te dictum est, & verè Musarum inspirationem mihi referre videris, quando ipse versiculos tuos aliter tueri nequeas. Nos autem eiusmodi vaticinationem neque à te, neque à Musis expectabamus, quoniam talia longè certiùs nostri nouerunt agricolæ, ac nobis de illis quamoptimè vaticinarentur, fore vt si Iupiter largis imbribus terrā irrigārit, manipuli*

oberes proueniant: si Solis ardores fata exusserint, & arua fuerint, nihil obstare quò minus & fames illorū sitibundā ficcitatē subsequutura sit. Tum quòd æstate media terra aratro

subi-

ἀρᾶν, ἢ ἐκ ἄν τι ὄφελος γένοιτο, ἀπὸ ἰκμυθεύτων τ σπερμάτων. οὐδ' ἀμᾶν λεπτὸν ἔτι τ πάχω, ἢ λεπτὸν ἐρετίσιοθαι τὸν καρπόν. οὐ μὲν οὐδ' ἐκᾶνο μαντεύας θᾶτα, ὡς ἦν μὴ καταλύψῃς τὰ σπέρματα κὴ θρέαπαν μακίστλω ἔχων ἐπιφοροίη γῆς αὐτοῖς, καταπέσονται τὰ ὄρνια, κὴ πᾶκαταλᾶται τὴν ἄπασαν τὸς θέρος ἐλπίδα. τὰ γὰρ τοιαῦτα παραφύσεως μὴ κὴ ἐνοθήκας λέγων ἐκ ἄν τις ἁμαρτάνοι· μαντικῆς δ' πάμπολυ ἀφεῖθαι μοι δοκᾶ, ἢς τὸ ἔργον, τὰ ἄδηλα, κὴ ὀδαμῆ ὀδαμῶς κὴ φανερὰ ποιήσασθαι, ὥσπερ τὸ ὦν Μίνοι πᾶπεῖν, ὅτι ἐν ὦν τῇ μίλτῳ & πίθῳ ὁ παῖς ὄφις ἀπεπνίγη & κὴ τὸ τοῖς Ἀχαιοῖς προμηνύσαι & Ἀπόλλων & ὀργῆς τὴν αἰτίαν, κὴ ὦν λιπάτῳ ἔτι ἁλῶσιθαι τὸ Ἴλιον· ταῦτα γὰρ ἃ μαντικά. ἀπὰ κὴ τὰ τοιαῦτα ἔτις ἀπῇ ἀνατιθείη, οὐκ ἄν φθάνοι

subigenda non sit, propterea quòd nulla utilitas arandi laboris exceptura sit, effusis temerè seminibus. Neque spicas adhuc virides esse demetendas, quippe fructum inanem inuenturos esse rusticos. Sed neque illud valde eget vaticinio, quòd nisi semina inuolueris, & minister rastrum habens, terra abducat illa, auiculas aduolaturas, ac omnem futuræ messis spem intercepturas. Etenim talia si quis agricolarum adhortationes & documenta dixerit, haudquaquam à verò aberrabit: cæterùm à vaticinio mihi longè latéq; esse videntur, cuius opus est, obscura ac nullo modo vspiam apparétia præcognoscere: exempli gratia quòd Minoi prædictum est, in vase mellis pleno eius filium suffocatum iri. Tum Achiuorum quoque proceribus, Apollinis iram eundiæ causam præsignificasse, & anno decimo fore vt Ilium captum à Danais excinderetur. Hæc æquidem vaticinij officia sunt peculiaria. At si quis & ea quæ tu iactas,

illi

ἐμὲ μάντιν λέγων. πειρῶ γὰρ κἀγὼ πείθεσθαι, καὶ ἄνευ Καστα-
λίας καὶ Δάφνης, καὶ τρίποδος Δελφικῆς, ὅτι ἂν γυμνὸς τὸν
χρόνον χειμῶνος τις νοσῶν πόσῃ, καλαῦν ἐπὶ δυσὶ, καὶ
ἐπὶ ὁ μικρὸς ἐπιπροσθεν τοῦ ἱδρῶτος, καὶ τὸ ἔτι γενόμενον
μανικώτερον, ὅτι καὶ θέρμης μετὰ ταῦτα, ὡς τὸ εἰκός, ἐπι-
γενήσεται. καὶ ἅμα πολλὰ ἰδιῶται, ἃ γελοῖον ἂν εἴη μεμνῆ-
σθαι. ὥστε τὰς μὲ τοιαύτας ἀπολογίας καὶ μαντείας ἄφες,
ἐκεῖνο δέ, ὃ ἄρτι σε ἐν ἀρχῇ, ἕως παρα δέχεσθαι ἄξιον, ὡς ἔστ
ἂν κἀδὲ τελευτήσω, ἅπαν τις ὑμνοίη Δαμόνι· ἐπὶ
ποίει σοι τὰ μέτρα, ὃ πάνυ ἐκ
ἐκείνη βέβαιος ἔσα. ἐγὼ δὲ ἂν
μὴ ἐπιτίλε τῶν ὑποσχημένων,
τοῦτ' ἀπλῶς ἀνεπιλίπανεν.

illi adscribere voluerit, & ille me quoq; vatem rectissimè dicere poterit: prædicam enim & vaticinabor vel sinè aqua Castalia, & lauro, & tripode Delphico, quòd si quis hyberno gelu sæuiente, & ad hæc Ioue pluente & grandinãte nudus obambulauerit, hanc algor nõ modicus inuasurus est: et quod adhuc priorem vaticinij certitudinem longè exuperat, calores quoq; hyberna frigorã subsecuturos: alia q̃ id genus permulta, quorum meminisse valde ridiculum est. Quare eiusmodi & apologias & vaticinia missa facito: illud autem quod initiò dixisti, fortasse indignũ nõ est suscipere: nempe quòd nihil eorum quæ abste dicta sunt, noueris, sed afflatus quispiam diuinus suggesit tibi versiculos, neq; ille admodũ firmus existens. Siquidem quædam promissorum non plenè perfecta reddidit, quædam verò inabsoluta prorsus reliquit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

Hic Hesiodum de se multa narrantem inducit, eumq; opus suum, Operum & dierum. vt verè rusticum non vatem cecinisse festiuo suo more illudit. Quanquã enim profitea-

profiteatur εἰσηγήσασθαι δὲ μοι ἄν' ἄλλο θεῖλο ἵνα κλάσω, πάτ' ἐκτέρμα σεῦτ' ἰόντα: nihil tamen fatidicum, sed præcepta duntaxat de moribus & agricultura leuia & peruulgata tradit.

a AVT Phinea imitatus.] *Hinc Valerius Flaccus lib. 4.*

Littora fatidici pœnis horrentia Phinei. *De Phineo quoq; infrà nonnulla dicta sunt in dialogo Menippi & Tyrefiæ, nonnulla etiam suprà in Timone.*

ΤΡΑΓΟΠΟ. ΤΡΑΓΟΠΟ-
δαγρα. dagra.

Ioanne Sinapio interprete.

ARGVMENTVM.

ARgumentum fabulæ tale est. Paragunt encomium & laudes Podagræ, sacerdotes, potestatē deę carminibus celebrantes. Ad quorū inuocationē cùm ipla quoq; dea adesset, suumq; numen vt insuperabile & inuictū prædicaret: nunciatur interea medicos quosdam Sydos deam contemnentes, ac vires ipsius eleuantes, medicinam, à patre videlicet acceptam; contra illam vulgò polliceri. Indignata itaq; dea, arrogantiamq; ac temeritatem hominum non ferens, immissis tortoribus suis, miserè illos excruciare atque vexare cœpit. Qui cùm medicina sua frustra adhibita doloris vehementiam atq; acerbitatem ferre non possent, supplicantes deæ, victos sese, artemque suam nullam esse confitentur. Exorata igitur dea tortores suos reuocat, ac victrix palmam refert. Proloquitur podagricus quidam, malum & cruciatum immedicabilem detestans. Fabula verò in vniuersum idem illud innuit, quod Ouidius cùm inquit:

Tollere nodosam nescit medicina podagram.

tum quòd & vanitatem Iudæorum ac Syrorum nonnihil taxare videtur, vt qui contra omnes morbos quantumuis incurabiles, medicinam pollicerentur: quale & hodie quidam ex eadem gente vulgò faciunt.

ΠΟΔΑΓΡΟΥ,

ΠΟΔΑΓΡΟΥ, ΧΟΡΟΥ, Ποδάγρας, Αγγέλων, Ιατρῶν καὶ Βασάνου.

PERSONAE. Podagricus, Chorus, Podagra, Nuncius, Medici, Tortores.

LOQVITVR PODAGRICVS.

Trimetri Iambici.

Στυγνὸν ὄνομ' ἀθεοῖς συγκύμορον, Ποδάγρα, πολυτάκτῃ, Κωκυτοῦ τέκνον.

Triste nomen, ô dijs odibile, [a] Podagra, [b] lachrymosa, [c] Cocyto sata,

ὃν Ταρτάρου λώβωσιν ἐν βαθυσκίοις,

In [d] Tartari specubus ὀπαδοῖς edita,

Μίγαν δ' Ἐριννὺς γαστρὸς ἐξέθρεψε γάλαξι,

[e] Erinnys vtero quam [f] Megæra suo tulit,

μαζοῖσί τ' ἐξέθρεψε, καὶ πικρῷ βρέφος

Et vberibus aluit, cuiquẽ paruulæ

ἐς χεῖλος ἐπάλαξεν Ἀληκτὼ γάλα.

Amarulentæ, in os lac [g] Alecto dedit.

τίς τλὰς ἀνοσιώτατόν σε δαίμονα

Ergo [h] quis abominabilem te dæmonum

ἐς φῶς ἀνῆκεν; ἦλθεν ἀνθρώποις βλαβήν.

Produxit in lucem exitio mortalibus?

εἰ γὰρ τὰ νῦν σοι ἁμπλακήμασιν τοῖς

Quòd si luunt errata [i] manes mortui,

βροτῶν ὀπηδεῖ, τῶν ὑφ' ἁσσαρίῳ φάει,

Si luce commissi rationem nox petit,

ὁ Τάνταλον ποτοῖσι, καὶ Ἰξίονα

Nec Tantalus siti, nec Ixion, rota

τροχῷ πρόσηται, καὶ Σίσυφον πέτρῳ

Volubilis, nec Sisyphus onere lapidis

Crucian.

ἦδη λοιπάδην ἐν δόμοισι Πλη-
τίας,
ἁπλῶς δ' πάντας τοὺς λαικῶς
ἀνδραποδοτας
τοῖς οἷς πεφύκειν ἐρρύσθαι
δίκαιοι πόνοις,
ὅς μὲ τὸ λυπρὸν, καὶ ταλαί-
πωρον δίκαιος,
χειρῶν ἀπ' ἄκρων, ἐς ἄκρας
ποδῶν βάσεις,
ἰχῶσι φαύλῃ, καὶ πικρᾷ χυμῷ
χολῆς,
πνεύμασι βιαίῳ τῷδε σφαφί-
γοντι πόρους
ἔσηκε, καὶ μυμυκὸς ἐπιτάνει
πόνους.
σπλάγχνων δ' ἐπ' αὐτῶν, δια-
πύρου τρίχα λαικὸν,
δίναισι φλογμῶν σάρκα πυρ
πολεμήσον,
ἐκοῖα δρυπτὰς μισεῖ Αἰτναῖα
πυρὸς,
ἢ Σικελὸς αὐλὼν ἀλιπόρους σφ-
ᾳγάς,
ὅπη δυσχείμασι λυματούν-
μεν,
πάραξι πετρῶν σκολιὸς ἐκ
πάται κλυδών.
ὃ δυσκαμάτοις πᾶσιν ἀνθρώ-
ποις τέλ

Cruciandus in[k] Stygij fuit
Ditis domo:
Tuis sed omnes omnium sce-
lerum reos
Aptare decuit membrifra-
gis cruciatibus.
Vt corpus affectum & fati-
gatum meum
[l] Manibus ab extremis ad in-
fimas pedum
Plantas, sanie tetra, fluentê-
que [m] fellea
Per membra bile, & impe-
tuoso flamine,
Suis vbique stringitur mea-
tibus
Porisq; clausum me premit
doloribus.
Per ipsa currit ignea pestis
viscera,
Carnemq; vorticibus popu-
latur ignium,
[n] Aetnæ velut crater facibus
exæstuans:
Aut Sicula vallis æquorea-
rum rupium,
Aestibus ineuolubilibus, vbi
fluctuans
Sinuosa ruinas vnda scopu-
lorum ferit.

O omnium mortalium opinionibus

ὃς ἂς μάτην σε πάντας ἀμ-	*Incogitabile malum, vt om-*
φιθάλπομεν,	*nes perditè,*
ἐλπίδι ματαίᾳ μωρὰ βροτὸς	*O Quicunque vana spe stolidi, te leniter*
κήδῃσι.	*Mulcere medicariq; cupimus, fallimur.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HVius podagrici encomij versus sunt Demetri & Trimetri iambici. Partim acatalectici Archilochij: *id est*, puri & perfecti, tamen legitimè quoq; mixti, vltimum pedem à quo nominantur integrum habentes. Partim catalectici: *id est*, semimutuli, ideò & vna syllaba in fine deest. Sunt etiam Dimetri Anapestici & hexametri μέιροι: *id est*, excludati, aut cauda minuti Saturnij. Inter actus Chori inseruiuntur pro tibicine & concentu. Chorus enim totus est cum cantu & motu & gestu & saltationibus ad tibias: & propriè est multitudo canentium, aut saltantium. Podagræ encomium parentes & patria etymologia: principium & quod illi tempus dicatum. Eius vim nullum pharmacum compescit. Quæ tormenta afferat, quibus se facilem præbeat, & quibus non. Sacra quæ. Quid podagricos consoletur.

a PODAGRA.] *Morbus est qui initium à pedibus sumit, vnde etiam nomen accepit.* ποδάγρα *autè laqueum significat, quasi* ποδὸς ἄγρα: i. *pedis captura.* *b* Lachrymosa.] *Metonymia, efficiens pro effecto, vt in multis alijs sequentibus. Arthritidis autem & podagra, præcipuè mortalibus pestes, animis pariter & corporibus duræ infestáque ab inferis proficisci creduntur, quamq; omnia à Deo dispensari certum est.* ç Cocyto fata.] *Cocytus inferorum fluuius, à Styge profluens, & nomen habet* ἀπὸ τοῦ κωκύειν, *quod est gemere ac lamentari. Virgil. 6. Aeneid.* Cocyti stagna alta vides, Stygiamq; paludem. *Podager Podagram Cocyti filiam nominat, articulares morbi dolores*

dolores implorum cruciatibus non leuiores esse subindicans. Aetius Serm. 12. ex cruditatibus ebrietate immoderato ac intempe stiuo rei Veneree vsu, podagram nasci scribit. Extant incerti auctoris epigrammata in hac lib. 2 Epigr. Græcorũ, in quibus inuenies Podagræ naturam scitissimè descriptam, nempe q. vnguentis, q. vino, quod coronis gaudeat, quarum rerum omniũ inopia laborant pauperes. Qua de causa τὴ πενίης χόλεσον ἐδὲν auersatur, hinc μισόπλουτον appellat: i. odio habentem pauperes, & tantùm in locupletum ædes diuertit. Podagram hodie diuitum morbum vulgus quoque nostrum appellat, qua tamen eorum diuitiæ domantur, cùm quibus abundant, frui nequeunt. Sed hoc loco libet ascribere Podagræ & Aranea apologum, à Cælio Secundo Curione nostro in suo Araneo confictum. Araneæ olim peregrè proficiscenti se Podagra comes adiunxit, tametsi passibus ambigua admodum ægrè illam sequeretur, tamq; diei vnius itinere confecto, constitutum inter eos est, vt diuersum hospitem vtraque expeteret ac Aranea oppidum ingressa, veteris adhuc memor hospitij, in opulenti cuiusdam spatiosas ædes diuertit, vbi statim sua incipit tapeta, aulæaq; præpandere. adfuêre protinùs furiæ quædã conuersentes, & quicquid erudita operatione texebat dissipantes, adeò, vt vix oculata trygodæmonum scopas posset euadere: misera planè, quæ in tanta rerũ omniũ affluẽtia sola egebat, atq; in tam amplis atrijs nè angulũ quidem tutũ inuenichat. Podagra verò pedibus capta, cùm vltra progredi nequiret, in primas se eius oppidi casas dedit: vbi nil non miseriarum experiri, apponi cœnaturienti panis ater cum holusculo vix sale condito: in potum vappa propinari, nisi è proximo riuo petere mallet, vnde sitim refrigueret. Sic igitur accepta, lectum sibi poscit exhiberi. Torus ille pro plumea cilicina stramine plenus ostenditur. In eo suspirans & gemebũda, se vicunq; componit. Sed ô q̃ malè membris mollibus & delicatis, cùm tam horridis stragulis, tã duris & barbaris villis conuenit. Orto igitur augusto illo sidere, quod omnia patefacit, Aranea pariter & podagra rursum conuenerunt: & prior Aranea magnoperè se diuitis illius barbarie conquesta est. Podagra contrà se hospitis sui egestate, duroq; victu multa commemorat, Irum eum appellitans. Aranea commemorat

liuidæ vibices, quas senticosa fulcra tenellæ cuticulæ impressè-
rant. Qua de re posteaquam maturè deliberatum inter ipsas
fuit, in hanc pedibus sententiam iuerunt, vt Aranea deinceps
pauperum tabernas & tuguria, podagra verò diuitum aulas,
regumque tures incoleret. Itaque Podagra instituti nequa-
quam immemor pedetentim numosi cuiuspiam domum ingres-
sa, ad obesuli pedes procubuit. quam vbi conspexit hospes hu-
manissimus, Dij boni, qua lenitate, quibus nominibus excepit?
Substernuntur olorinæ culcitræ, puluini toralibusque Mile-
sijs cubilium fulcra replentur, feruet culina, omnes sunt in offi-
cio ministri, qui dapibus mensas onerent (vt Poëtæ verbis vo-
tar) & pocula ponant. Huc capi pingues atque altiles phasia-
ni, pauones, coturnices, turtures, ficedulæ, & aues illæ, quæ bi-
nis superbiunt cordibus, conuolant: rhombas, scaros, silurosque praterea. Lucrina item conchylia, Abidena, ostrea, & quicquid mare, tantum & delicatum mittit. Huc vina candi-
da, nigra, purpurea, rubella dulcia, tenera, austera, Cecuba Fa-
lerna, Chia, Cretica plenis crateris infunduntur. Taceo mensas
secundas à Tarentinis allatas. In summa nihil deliciarum, ni-
hil cupediarum ac voluptatum non exhauritur, vt tam potens
dea (est enim Podagra Bacchi Veneris que filia) cum sororibus
suis Chiragra atque Gonagra, molliter quiescat. At Ara-
nea pauperis domum læta petit, telas orditur, textrinæ manibus & pedibus incumbit, venatur nullas insidias, nullius iam formidat insultus, (vt dicam breuiter) vacua in aula domina-
tur. ac ne erga hospitem suum ingrata videatur, eum à Poda-
græ insidijs (est enim bellua illa admodum insidiosa, vt quæ no-
men non raro mentiatur, humique serpat) securum sutumque
reddit. Si quando tamen Aranea aliud agente, seu calida, seu
frigida in ædes irrepserit, haud diu potest cum Aranea con-
sistere. Non igitur miremur diuites ocioſi, si varijs, & hoc vno
præcipuè morbo affecti sæpè decumbunt: cùm nec Medicum,
nec vera medicamenta admittere velint, laborem, industriam,
frugalitatem. Hanc fabulam elegantissimè descripsit Nicolaus
Gerbelius. Fastidit autem podagra pauperum frugalitatem, ac
sensum victum, contenta dominis ipsis dominari, & in tyran-
nos exercere tyrannidem. d Tartari.] *Tartarus, siue Tar-*

tara,

ἄτα locus profundiſſimus inferorum, in quo fontes plectuntur, ἀ παρὰ τὸ, conturbo, quòd illic plena ſint perturbationis, vel ἀπὸ τῦ ταρταρίζειν: id eſt, à tremore frigoris Sole enim caret.

e Erinnys.] *Vna furiarum Infernalium, ἀπὸ τῦ ἔρρειν τὸν νοῦν: id eſt, à corrumpenda mente.* *f* Megæra.] *Vna quoque furiarum noctis, ἀπὸ τῦ μισεῖν: id eſt, odiſſe, ſeu inuidere.* *g* Alecto.] *Infernalis furia, & Megæræ ſoror, mentes ſibi malè conſcias iugiter infeſtat, nullamq; ijs requiem permittit.* *h* Quis dæmonum.] *Infernorum & ſubterraneorum. Caliginoſa enim tenent loca, quæ eis quaſi carcer eſt vſque ad tempus iudicij. Dicuntur autem παρὰ τὸ ἀμαυρὸν: i. exterreo & pauefacio. Malos enim omnes ſtatuunt Chriſtiani.* *i* Manes mortui.] *Homerus Odyſſ. λ. ſub perſona Vlyſſis ea, quæ apud inferos viderat Alcinoo narrantis & hunc ſequuti Virgil. in 6. Aen. Ouid in 4. Met. Silius in 13. & noſter Lucianus ipſos inferos deſcribunt, & pœnas diuerſas referunt quas manes corporibus ſolutæ perſoluunt. Siti & fame ſupplicio plecti Tantalum faciunt:*

Saxum ingens voluunt alij, radijsq; rotarum
Diſtricti pendent, *inquit Virgilius. Siſyphus ſaxum ſurſum ac deorſum volvit: Ixion rota alligatus ſceleris ſui pœnas dat.* *k* Stygij Ditis.] *Quẽ nos Latinè Ditem vocamus, Græci Plutonem, qui Stygius dicitur, à Stygio infernali palude Virgil. 6. Aeneid.*

Tu Stygio regi nocturnus inchoat aras.

l Manibus ab extremis.] *Corpus totum ſignificat Homerus Il. ψ: ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς. i. à capite uſq; ad calcem. Item Theocrit. in Bucol. ἀμ' ἀπὸ τᾶς κεφαλᾶς ποτὶ δὲ τὸ πόδας σὺν χρὸς ἄδυ.* Me à capite vſq; pedes luſtrauit lumine totum. *Arthritis autem & podagra fiunt in articulis manuum primò vnde nomen chiragra, tum etiam pedum, hinc podagra, denique in omnibus oſſibus, quæ inter ſe iuncta ſunt, vt alterum ſine altero moueri poſſit. In gutture, in mandibulis, in dentibus, in dorſi ſpina, & circa pectus.* *m* Fellea bile.] *Omnes ferè ſunt calidè, quia ſunt inflammationes, & bile mouentur. Quæ verò ab humore crudo, ſunt frigidæ.* *n* Aetnæ velut crater.] *Aetna Siciliæ mons crebris incendijs clarus eoque nomine à*

Poëtis celebratus. Sed sæpè grauis ac pernicioſus accolis. Incendij autem eius cauſas Iuſtinus lib. 4. explicat: foramen vero illud, per quod globi igniei & flammæ euomuntur, Crater dicitur. o Quicunque vana ſpe.] *Pòſt, ſe inſuperabilem dicit, quam nec vincere ipſe ſummus omnium Pæon deorum medicus arte ſua poteſt, Apollinis ve filius Aeſculapius. His in locis ſignificat podagram nulla ope ſanari poſſe. Quod tamen falſum eſt, ſi Celſo in lib. 4. credimus ac Plinio, qui eum morbum ſcribit peregrinum fuiſſe. Podagræ autem cauſam legito apud Macrobium lib. 7. Saturnal.*

CHORVS.

Dimetri catalectici omnes.

Χο. ἀνὰ Δίνδυμον Κυβάλης,	A *Iuga Dindymi Cybeles*
Φρύγες ἴυθμον ὀλολυγᾶν	*Phryges vlulante voce,*
ἁπαλῷ τιλάσιν Ἄτθι,	B *Tenere frequentare Attis*
καὶ πὲς μίτραν ἀραύλαν,	*Solent,* C *modiſq;* D *ſiſtri*
Φρυγίᾳ λατ' ὄρια Τμώλε,	*Phrygij, ſuper iuga* E *Tmoli*
κῶμον βοᾶσι Λυδοί.	F *Comon celebrare* G *Lydi.*
Παραπλήγδην δ' ἀμφὶ ῥόμβροις	*Et perciti furore*
ἰλιαδὶσι, Κρητὶ ῥυθμῷ	*Reſonant ſuis in armis*
νόμον ὐπὲρ Κορύβαντες.	H *Euãtis Iorgiæ Krbantibus*
ἰλάξα δὲ βέβυσσα σάλπιγξ,	*Cretenſibus Corybantes*
Ἄρεϊ κρέκουσα θέρμῳ	*Clangit quoque tuba* I *duro*
πολεμηΐαν Ἄτιν.	*Marti, modulanti tumultus*
ἡμᾶς δὲ τὸ Ποδάγρα,	*Depreſſa bellicoſos.*
πρώταις ἔρα ἐν ὥραις,	*Sed nos tui podagra*
μύσα τιλάμᾳ οἴκλας,	M *Myſtæ.* N *tibi ſacramus*
ὅτε πᾶς χλοηφόροις	*Incunte vere luctus:*
ποίαις τέθηλε λαμών,	O *Vbi gramminifera paſſim*
ζεφύρᾳ δὲ λιγύφθογγα πνοαῖς	*Herbis virere prata,*
ἁπαλοῖς κόμᾳ πετάλοις,	*Et in arboribus tenellæ*
	P *Zephyro reflante frondes*

Inceperint vigere Q *Mali*

ἀ δ' ἀήδων ἁπ' οἴκων	Q Malè nuptæ cũ per ædes
μυρόπνων βροτῶν χελιδὼν,	Hominum ſtrepens hirundo.
καὶ νύκτερ' ἁπ' ὕλαν,	R Nocturna perq; lucos
τὸν ἴτυν σύνα λαμπύοις	Ityn gemit, querelis
Ἀτθὶς γόοις ἀηδών.	Vbi triſtibus philomela.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

A IVGA Dindymi Cybeles.] *Lucianus noſter de dea Syria varias recenſens opiniones: Alius, inquit, ſermo fertur, quę ego à viro ſapiente audivi, quod Rhea ipſa ſit, & templũ Attidis opus. Attis quidem Lydus fuit, primus qui ſacrorũ ritus, quibus Rhea coleretur, prodidit, & quib. Phryges, Lydi, Samothraces in ſacris uterentur, ea ab Attide accepiſſe. Nam ubi Rhea ipſum caſtrauit, virilem vitam agere deſiit, & muliebrẽ formam aſſumpſit & veſtes. Hactenus Lucianus. Ipſa verò Rhea dicta eſt Cybele, Dea Phrygia, Dindymene & Berecynthia, à Dindymis & Berecynthio Phrygiæ montibus in quibus colebatur. Vide Catull. de Berecynthia & Attide, cuius fabulam narrat Ouid. 4. Faſt. De eo quoq; Diodorus & Eusebius Luciani dialogũ Veneris & Cupidinis. Cybeles porrò miniſtri ac ſacerdotes Attos primò ab Atto Phrygio vocatos fuiſſe notiſſimum eſt, tũ Gallos à Phrygiæ flumine, autore Feſto, quia qui eo bibiſſent, in eo furere incipiebant, adeò vt ſe virilitatis parte priuarent, vnde & ſemiuiri dicti, quia caſtrati & execti. Poſtremò Corybantes dicti ſunt, quia per furorẽ capitis motues comam votantes, tympanorum pulſu, cymbalorum ſonitu, cornuum & tibiarũ cantu, ululatu futura pronunciabant & Rheæ ſacrificabant, alios item in ſimilem agentes rabiem. A quibus manauit κορυβαντιᾶν. i. Corybantum more inſanire ac furere, diuino quodã ſpiritu afflari. Horũ verò ſacerdotum antiſtites Archigalli nominabãtur. Hic quidẽ inſanis ac furentib. miniſtris & ſacerdotib. ſtipes & æra petere moris fuit, vnde turpiter viuerent, vt manifeſtè mõſtrat Lucret. Implebant eñ ſuperſtitione animos, & exhauriebãt domos. Itidẽ faciunt hodie Franciſcani & veliqui mẽdici monachi. Vide Cic. in lib. de Legib.* B Tenero Atti.] *Puero formoſiſſimo, quẽ Cybele caſto amore adamauit, eumq; ſacris ſuis pfecit.*

C Modis.] *Modus mensura illa, quam cantores inter canendum obseruare solent.* D Sistri Phrygii.] *Sistrum crepitaculum, quod concussum, argutum sonorumque edat tinnitum, dictu est.* E Tmoli.] *Montis Lydiæ.* F Gomum.] *Quidam ex scriptoribus cum Dionysio coniungunt. Hyalicus autem Dionysius vocatus Deus comus: i. consessorii & comessationum nocturnarum, q. saltationum, vt notat Hesychius. In cuius militia autorabantur iuuenes, qui coronati noctu cum facibus musicisque instrumentis ad amicarum fores saltandi canendique gratia concurrebant, procaciterq. lasciuiebant, vt fores nonnunquam effringerent, quod optimè describit Philostratus ἐν δὲ εἰκόνων imagine tertia. Crepalocomus, vinolentorum hymnus, apud Aristophanem in Ranis.* G Lydi.] *Lydiæ regionis Asiæ minoris incolæ.* H Euantis] *Bacchi. Εὐὰν enim vsum est ex Bacchi cognominibus. Ab Euantiũ mulierum vlulatione & clamore impositum. Virgil. 6. Aeneid. de Helene:*

Illa chorum simulans Euanteis Orgia circum
Ducebat Phrygias—.

Vbi certè Ephanteis Phrygias matres Bachi furore agitatas vocat. I Orgia.] *Liberi patris & Bacchi sacra fuerunt, quæ præcipuè à mulieribus furore correptis celebrabantur, & quoniam tertio quoque anno fiebant, Trieteria dicta sunt. i. triennalia.* K Rhythmis.] *Quid sit rhythmus & eius diuisio, tum quid differat à metro, & quomodo Latini exponãt vide Iulij Cæs. Scaligeri poëtices lib. 2. qui est Hyle, cap. 2.* L Duro Marti.] *Diophanius Lacedæmonius, qui de sacris deorum scribit, ait apud Athenas Marti solere sacrificari sacrum, quod ἐνυοφόνημα appellabatur Si quis enim centum hostes, interfecisset, Marti de homine sacrificabat apud insulam Lemnum, quod sacrificatum est à duobus Cretensibus, & vno Loco, sicut Sosistrates scribit. Sed postquam hoc Atheniensibus displicuit, cæperunt offerre castratum porcum, quem mephrendem vocabant quasi sine renibus. Habuit autem Mars sacerdotes & flamines, qui ab eo Martiales dicebantur.* M Mystæ.] *Initiati suis sacris, ac tui cultores, tuorumque mysteriorũ periti.* N Tibi sacramus luctus.] Ἀγέλαστος: *id est, articulorum dolores, & podagricos morbos, quos vere aut aestumnq*

dine magna ex parte moueri & excitari docent Hippocrates sectionis 3. aphorism. 20. in vernalium enumeratione: Item sectionis 6. Aphor. 53. & Celsus lib. 4. cap. 24. Quod autem magna ex parte dixit Hipp. non temerè est factum. Interdum enim hyeme & aestate morbi podagrici fiunt, sed hoc varius est. Cur verò in vere & autumno podagrici morbi excitentur, vide commentaria in ipsum Hippocr. præcipuè Galeni. Idem Hippocr. sect. 3. aphor. 22 Dum de autumno loquitur, connumerat coxendicum dolores, qui & ipsi sunt è podagræ genere, vt ipsa podagra continetur inter articulorum morbos. vt 10. de compos. medicam. secundum locos, à Galeno scriptum est, affectis locis duntaxat differentes, & non toto genere. Namque ἰσχίας, seu coxendicum dolor παθύτερα τῆς ἀρθρίτιδος nihil aliud sunt quàm articulorum dolores à fluxione quapiam orti, vt Aetio visum est capite sexto, libro duodecimo. Cæterùm isti affectus ab obiæsa parte denominati sunt, vt liquet ex Galen. 2. meth. med. Nam si ad inferiores partes facta fuerit fluxio, & pedum articulos repleuerit, podagra vitium nuncupabitur. Si verò in multis corporis articulis insistitur, aut per omnes æqualiter articulos fluxio dispergatur, ἀρθρίτιδα Græci, nos articularem morbum appellare consueuimus, ex eiusdem Aetij testimonio. Qui autem ἰσχίον nuncupatum articulum cruciare solet, à Græcis ἰσχιὰς, velut & qui eo affectu laborant ἰσχιαδικοὶ nuncupantur. O Vbi grammifera.] graminea. Veris descriptio. P Zephyro reflante.] Fauonio occidentali vento. Horatius libro primo epist. ad Mecœnatem. 2;

Cum Zephyris, si concedes, & hirundine prima.

Q Malè nupta hirundo.] Progne. Quod autem nonnulli tradiderunt Philomenam in lusciniam abijsse, Ioannes Grammaticus in Hesiodi commentarijs, non Philomelæ id obtigisse dicit: τὴν Φιλόμηλαν ἀνδρὸς μεγαλύτερα τὸν ἴτυν ὀδύρεσθαι. & Procne in luscinium commutata Ityn deplorat. Idem apud. Ouid. habemus:

Sola virum non vlta prius mœstissima mater,
Concinit Ismarium Daulias ales Ityn.

Ita & Horatius Flacc. de Procne loquens, quamuis non expresso nomine, Luscinia tamen similem dicit:

Nidum ponit, Ityn flebiliter gemens,
Infelix auis & Cecropiæ domus,
Aeternum opprobrium, quòd malè barbaras
Regum est vlta libidines. *Et Catullus eodem modo.*
Qualia sub densis ramorum concinit vmbris
Daulias absumpti fata gemens Ityli.

Sentit idem doctissimus Probus in Bucolicis. Vide quæ in Alcyone annotauimus, & pòst, in Menippi & Tiresiæ dialogo. Lucianus autem noster, ad vulgatam fabulam respicit, quæ talis est: Procne Pandionis regis Athenienſium filia & Terei Thracum regis vxor, qui Philomelæ alteri Pãdionis filiæ, sub prætextu visendæ sororis à patre abductæ in itinere vim intulit, vitiatæq; linguam præcidit, ne flagitium cuiquam indicare posset. Verùm illa (vti erat lanificij peritissima) rem omnem quo gesta erat ordine, in tela depinxit, eamq; per famulam ad Procnem sororem misit, quæ quamuis sororis iniuria grauissimè commota, vltionem tamen in orgiorum tempus distulit, quo tempore magna mulierum caterua comitata thyrsis; & pellibus instructa, sororem carceri eripit, & in regiam perducit, vbi communicato cum illa consilio, Itym communem filium dilaceranit, patriq; epulandum apposuit, illoq; epulis tam nephandis iam satiato, sub finem cœnæ pueri caput in conuiuium attulit. Quo agnito Tereus furore percitus cum stricto gladio vxorem insequitur, eamque iam occisurus in vpupam commutatur, etiam nunc militarem cristam in capite gerentem, Progne autem in hirundinem, Itys verò in phasianum, Philomela denique, in auem sui nominis etiam hodie de Terei iniuria suo cantu conquerens. Martial. lib. 14:

Flet Philomela nephas incepti Teteos, & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur auis.

Vide latiùs hanc fabulam apud Ouid. 6. Metamoph. Hirundo sola auium in tectis versatur, nullam adferens vtilitatem: plus enim inepto garritu tædij adfert, quàm voluptatis. Est enim minimè canora, sed molesto quodam stridore obstrepit. Sanè κωπὰν ἡ χελιδὼν Hesiodo, propter garrulitatem: vnde ποίημα ἐς κωπὰδα formauit: κωπάδειν enim garrire est; eoq; cognomento ales hæc apud Anacreontem & Simonidem appella-

[illegible]

ται. & Aristophanes Ran. Musæa hirundinum vocat nugationem nihili, & quæ filijs leuior sit. Nicostratus garrulitatem hanc notat his iambis:

ἐκ τοῦ συνεχῶς πολλὰ κἀ παχέως λαλεῖν,
ὧδ' τοῦ φρονεῖν παράσημον, αἱ χελιδόνες
ἀλήθουσιν ἡμᾶς σωφρονίστερον πολύ.

Loqui si indesinenter, multaq; & velociter,
Prudentiam indicaret, vtique hirundines
Fortasse quàm nos sapere dicantur magis. *Hesiodus haudquaquam leuiter, sed ex arte dixit hirundinis loquacitatem lamentationem esse, fabulæ ratione habita, quæ de Pandionis filia fertur:*

τόνδε μετ' ἠρογένη παυδιονὶς ὄρτο χελιδών.

Quem mane gemens Pandionis exijt hirundo.

ἠρογένη *exponunt interpretes, clamosa, non autem diluculo flens, cùm hirundo tota clamitet die, non autem manè tantum aut vesperi, veluti facit luscinia. Hirundinem Græci vocant chelidona, quæ verni temporis indicium est & nostro magis quàm vlla alia volucres contubernio freta, diu nobiscum versatur, nostra omnium maximè familiaris atq; domestica, totam apud nos æstatẽ agit. Atq; hoc illud est quod Horat. lib. 1. epist. ad Mecœnatẽ 2. ait:* Cum Zephyris & hirundine prima. *Apud Athenæum legas Rhodijs præcipuum fuisse morem sub tempus vernum hirundinem inuitare, idq; χελιδονίζειν dicebant. Apud Aristoph. Hirundo chlænam venderet, theristum emere suadet, præterijsse quippe hyemem admonitu, adesse verò æstatem.* R. Nocturna perq; lucos philomela .] *Luscinia cùm primùm sylua frondibus incipit opacare, diebus ac noctibus quindecim assiduè canit, ab eo verò tempore canit quidem, sed non assidué.*

PODAGRICVS.

Trimetri Iambici.

Πο. ὦμοι πόνων ἀρωγὸν, ὦ πάτερ ποδὸς	O agritudinis opifer & comes meæ,
μοιρᾶν λιπογχὸς βάκτρον, ἐξέρπεις με	O tertij gerent a Baculo vicem pedis,

Tremu-

βάσιν τρίμουσαν, καὶ λατίθης
νον τρίβον,
ἴχνος τε βαῖον ὡς ἐπισήσω
πέδῳ.
ἕστηκε τλῆμον γόνα λιμνίων
ἄπο,
καὶ λᾶστ μιλάθρων τλῶν ὑπό-
ροφον στέγω.
σκίδασον δ' ἀπ' ὄσσων νύ-
χιον ἀέρος βάθος,
μολὼν θύραζε, καὶ πρὸς ἡλίου
φάος,
ἀθόλωτον αὔραν πνεύματος
φαιδρὸν σπάσον.
λίπατον γὰρ ἤδη τοῦτο πρὸς
πίμπλῃ φάει,
ἐξ οὗ λόφῳ σύγκλεις ἡλίου
λίχα,
ἀνῆκε ἐν ἀσφότοισι τέρομαι
λιμας.
ψυχὴ μὲν οὖν μοι νῦ πρόθυμία
πάρα,
βάσις ἀμαίδρῳ ἐπὶ θύρας ὁρ-
μημένη,
λιμας δ' ἑνθρὸν ἐχ ὑπηρέτει
πόθοις.
ὅμως δ' ἐπείγου θυμὲ γιγνέ-
σκων, ὅτι
πτωχὸς ποδαγρῶν, πρόσπα-
θᾶν μὴ ἄρ' ἐλᾷ,

Tremulum mihi suffulcian
oro gradum,
Iterq́ dirigas, leuia & vesti-
gia
Firmes pedum, possint vt in-
niti solo.
Age miser ex stratis tua mẽ
bra corripe,
Et culmen ædium relinque
vmbratile,
Nigramque ab oculis excu-
tiens caliginem,
Prodi foràs, & ad rutilum
Solis iubar
Auram serenam spiritu læ-
to trahe.
Ter quinq́ præterière nunc
solidi dies,
A sole cùm procul in tene-
bris abditis
Incomposito in lecto cubans
distorqueor.
Adest animus, adest volun-
tas sæpiùs
Vt in pedes me conijciam,
fores petens,
Sed corpus imbecille vota
deserit.
Atenim propera mea mens,
quoniam te non latet
Egena vita podagrici, qui cùm velit
Obambulare, non queat, viuentium

Hunc

ἀλλ' ἢ μὲν ἀλώντα, τὸν ὑμῖν νεκροῖς τίθεϊ.
ἀλλ' ἔα·
τίνας δὲ οἱ Ἀ βάκτρα νωμῶντος χερσίν,
κάρηνα φύλοις Ἀκτίας κατασκιᾶς,
τίνα δαιμόνων ἄγυσοι κωμάσιον χορόν;
μῶν Φοῖβι Παιὰν, σὸν γεραίρουσι σέβας;
ἀλλ' οὐ στέφουσι Διωνύσου φύλλα Δάφνης.
ἦ μή τις ὕμνος Βακχείων κῶμα μάλιστα;
ἀλλ' οὐκ ἔπεστι κισσίνη σφραγὶς νόμους.
τίνες ποθ' ὑμῖν, ὦ ξένοι βεβάκατε;
αὐδᾶτε, καὶ πρόσθε νημερτῆ λόγον.
τίν' δ' ἱερὸν, λῶν ὑμνᾶτε, λέξαι' ὦ φίλοι;
Χο. σὺ δ' ὦν τίς, ἡμᾶς ὃς τάδ' ἔνθεν πυνθάνει;
ὡς γὰρ ὁ βάκτρον καὶ βάσις νύστου,
μύσλω ὁρῶμεν τῆς ἀνικήτου θεᾶς.
Πο. ἔστ' ἀμὶ κἀγὼ τῆς θεᾶς ἐπωιδός.

Hunc exime numero, & refer inter mortuos.
Sed eia.
At qui veniunt hîc qui baculos manibus mouent?
Capita coronati β foliis sunt Actææ,
Cuiúsve dæmonũ celebrant festum chorum?
An ϒ Phœbe Pæan numen extollunt tuum?
At Δ Delphica nulla cingit illos laurea.
An fors canitur laus aliqua Bacchanalium?
Sed non adest ϵ signum comis hederaceum.
Age qui, vel vndénam venitis hospites,
Exponite nobis, veráq; fateamini:
Et quam deam celebretis amici, dicite.
CHO. *At tu quis es, vel vnde nos interrogas?*
Vt enim baculus gressusque nobis indicant,
Myslen videmus insuperabilis deæ.
POD. *Vnus quidem & ego sum, deam non dedecens.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

* BACVLE.] *Podagrici & senes baculo sustentantur, cui innitentes, gradum stabiliunt: ideo in diuinis literis pro consolatione, auxilio, sustentatione q; ponitur. Psal. 22: Virga tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt. Pro sustentaculo. Thob. 5. & 10: Lumen oculorum nostrorum baculum senectutis nostræ, solatium vitæ nostræ. Verba sunt Annæ vxoris Thobiæ de filio suo Thobia. Latini in huiusmodi significatu scipionem protulêre. Poëta in fine 2. lib. epig. Græc. Podagricos ὑπολοφεῖν nosse dicit: id est, baculos & arma ferre. Sunt enim semper in armis, rixosi, queruli, pleni indignationis & iracundiæ, indignè ferentes vel muscam prætervolentem insidere pedibus: ita omnis doloribus impatientes, omnes reformidant tactus.*

β Folijs Actææ.] *Herbæ siue fruticis grani foliorum odore. Ideo podagræ mysti tribuit Lucianus: de qua Plinius lib. 27. cap. 7. Ruellius hanc eandem esse putat, aut certè simillimam illi, quæ à Dioscoride & cæteris Græcis χαμαιάκτη, quasi humilis sambucus, & coacta brenitatis ἄκτη, à Latinis ebulum vocatur. Germanis Attich/vel ruber erholder. Gallis hyeble. Alterum enim sambuci genus est.*

γ Phœbe Pæan.] *Phœbus dictus est Pæan, ἀπὸ τῦ παίειν: id est, à medendo. Medicinæ enim inuentum antiquitas Apollini tribuit. Iuuen. sat. 6:*

Parce precor, Pæan ——. ♁ Delphica laurea.] *Laurus. Cato autem de Re rustica lib. 1. Lauream & laurum pro eodem accipit. Itidem Virgil. 7. Ecloga:*

Populus Alcidæ gratissima, vitis Iacchо,
Formosa myrtus Veneri, sua laurea Phœbo.

Horat. 2. Carm. Tum spissa ramis laurea feruidis. *Delphica dicitur, quòd victores ea Delphis coronarentur. Horat. lib. 3. Carm. Ode 30:* ——& mihi Delphica Lauro cinge volens Melpomene comam. *Apollinea quoque dicitur, quòd Apollini dicata ac sacra sit. Græci Daphnem vocant, ab eius nominis puella, quam Apollo adamauit. Ea coronabantur Apollinis mystæ & sacerdotes ac diuinaculi. Item triumphantes & poëtæ.* ε Signum hederaceum.] *Hedera*

Hedera Baccho sacra est, & huius altera species nigra Dionysia appellatur. Virgil. in Pharmaceutria:

—atque hanc sine tempora circum
Inter victrices hederam tibi serpere lauros.

CHORVS.

Dimetri partim calcaeetici, partim acatalectici.

Κορ. τὰν μὲν Κυπρίαν Ἀφρο-
δίταν,
ναγόναν πεπτοῦσαν ἀπ' αἰ-
θέρος,
ἀνθρίψαϲ λέσμιον ἁρμο-
γάν,
ἄλι θ' ἐνὶ λύμασι Νηρέως.
τὰν δ' Ὠκεανᾶ παρὰ παγᾶς,
Ζωὸς παράκοιτιν Ὀλυμπίς
ἀσκάλαφον, ἐυρίσι κόλποις
Ἥρα ἐτιθήνασε Τηθύος.
κορυφᾶσι δ' ἁ κρατὸς ἐν ἀρθί-
ου, (ἀρ,
πόχωσε κόρας ἄφθιτον φυ-
Κρονίδας, μίξ' ἄεις θ' Ὁλυμ
πίωι,
τὰν ἐγκρικύδοιμον Ἀθάναν.
τὰν δ' ἁμετέραν θεὸν ὀλ-
βίαν,
ὀγχίρωι πιπαρᾶσιν ἐν ἀγκά-
λαις,
πρώταν ἐπόχωσε Ὀφίων.
ὅτ' ἐπαύσατο ἁ σκότιον φάος,
ἀντιπάλοις τιταμοῖσιν ἀὴρ, καὶ πάμφωνος ἀνὴρ σίνας,

A *Venerem* B *sacra deam*
Cypri
Ex aetheris ortam semine
Nutriuit in aequoreis aquis
Γ *Nereus decentem fabricam,*
Δ *Iunoq; coniunx & so-*
ror
Tonantis, vinas candida,
Apud Oceani fontes vagis
In sinubus educata
Nutrice fuit B *à Tethyde:*
Summoq; vertici celebri
Est verginis interritam
Enixus indolem, pater
Cœlestium Z *Saturnius,*
Virtute claram H *Palladem,*
Sed hanc deam beatam
Primam cubitis Θ *Ophion*
senex
In delicatis protulit.
Cùm desiit tenebrosa lux,
Et orta lucifera fuit
Aurora, iubarq; lucidum

τότε

τότε καὶ Ποδάγρας ἰσχὺς κράτος.	Solis: podagræ tum fimul Apparuit potentia.
ὅτι γὰρ λαγόνων σε τικτὸς Μοῖρα, Κλωθὼ τότ' ἔλασεν, ἐλέλαστο δ' ἅπαν σέλας ἠρινὸν, μέγα δ' ἔκλυσε φάος ἀθέρι.	Te prodeuntem ex ilibus Parcæ, ſtatim I Clotho abluit Totúſq; riſit æthere Pulgor, tonuitq; ſerenum
πλὴν δ' ὠγλαΐτοις ἐπὶ μαζοῖς, ἑνοὸς ἐπίψατο Πλούτων.	Cœlum, beatus at aluit Hanc in papillis lacteis Largus pater ipſe K Plutom.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

A VENEREM deam.] *Venus à Latinis nuncupata, à Græcis ἀφροδίτη, ἀπὸ τοῦ ἀφρὸς, ab antiquis amorum, gratiarum, pulchritudinis, delitiarum, voluptatumq; omnium habita eſt dea. Hanc poëtæ ex maris ſpuma, & vrani:* id eſt, *cœleſticulis natam fabulantur, à Saturno excisis, & in mare proiectis: vnde & παρὰ τὸν ἀφρὸν,* hoc eſt, *à maris ſpuma ἀφροδίτην appellârunt. Auſonius:*

Orta ſalo, ſuſcepta ſolo, parte edita cœlo
Aeneadum genitrix hic habito alma Venus.

B Sacræ Cypri.] *κυπρογενοῦς Cypria ſiue Cypris Venus frequenti nomine dicta eſt, quòd in Cypro genita, & illic colebatur, vel quòd párere faciat, ἀπὸ τοῦ κυεῖν παρέχειν.* Γ Nereus.] *Maris deorum antiquiſſimus, vnde & grandæuus, & ſenior dictus. Græci ἁλιὸν γέροντα vocant, Nereidum Nympharum pater, mirificè laudatus ab Heſiodo in Theogonia.* Δ Iuno.] *Saturni filia, Iouis ſoror & coniunx, qui tonans dicitur & ὑψιβρεμέτης:* id eſt, *altitonans ſiue altiſonans & altiſonus, quibus vocibus & Latini vtuntur. Claudianus:*

Contra tonantem coniurant furiæ. *Virg.* 10. *Aen.*

Panditur interea domus omnipotentis Olympi.

Et Nenius à quo deſumpſit Virgil.

Panditur interea domus altitonãtis Olympi. *Olympum*

pam enim pro Ioue poëtæ cæperunt aliquando, & pro ipso cælo.

E A` Tethyde.] *Oceani vxore. Ouid. 5. Fastor.*

Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn.

Pausanias in Corinth. tres ait fuisse Iunonis nutrices: Euboeam, Prosymnam & Aseream. Z Saturnius.] *Iupiter Saturni filius. Virgil. lib. 4. Aen.*

Nec Saturnius hæc oculis pater aspicit æquis.

H Palladem.] Ἀθήνην *Doricè pro* Ἀθηναν. *Ea ex Iouis capite & cerebro iam adulta prodijt, hinc dicta* τριτογένεια, *& quòd sine matre edita* ἀμήτωρ, *quam Latini Minervam vocant.* Θ Ophion.] *Cadmi socius ex illis qui è dentibus serpentinis nati fuerunt. Ideoq; & nomen habet à serpente, qui Græcè* ὄφις *dicitur. Is communibus auspicijs cum coniuge Eurymone Oceani filia rerum potitus est, ante Saturnum, à quo deiectus Ophion à Cœli gubernaculis, vt ab Ope Saturni vxore, Eurymone quod in Cassandra Lycophron innuit, & Aristoph. ac vtri sque tradit interpres.* I Clotho.] *Vna Parcarum.*

K Pluton.] *vel Pluto Saturni ex Ope filius & Iouis ac Neptuni frater: ab opibus nomen habet. Græcè enim* πλοῦτος *opulentia est. Is quum ad regni diuisionem veniisset, Plutoni, qui natu minor erat, & Agesilaus vocabatur, pars Occidentis obtigit secus infernum mare: Ioui plaga Orientalis: Neptuno insulæ. Hinc datus est fabulæ locus, vt Ioui cœli imperium, Neptuno maria, Plutoni inferorum obtigerit, qui Proserpinam Cereris filiam in vxorem habuit. Podagra autem cum opulentis tantùm conuersari solita & delicijs assueta est. Vult enim perquàm delicatè tracta si, molliter cubitare, & non nisi in anserinis & oloninis plumis dormitare.*

PODAGRICVS ET CHORVS.

Πο. τίσι δ' ἐν τετραπόδων ὀργιάζῃ πεδοπόλοις;

Χο. οὐχ ἁμαλάδρου πόσχιο. μὴν ἀφ' σώματος σιδάρου τριχὸς ἀφύκτῳ λυγίσματι προσφῶσιν ἐνχλῇ.

POD. [a] *Sed qualibus sacris ministros excitat?*

GHO. [b] *Nihil cruoris ab ore ferri* [c] *fundimus,*

[d] *Nec vlla seta de cervice vellitur.*

οὐκ ποικιλοπρότοις ἀσφαλάκοις πίπτηγι νῶτα,
οὐδ' ὠμὰ λάκισε κρέα σιλήμια θα ταύρων.
ἔτι δ' ἠλίας ἔαρι βρύει τὸ κισσὸν ἄνθ'
καὶ ποικιλαῦ κόσσυφ' ἐπὶ κλάδοισιν ᾄδει,
τότε δὴ μιλίων ὀξὺ βέλ' πίπτηγι μύσας,
ἀφανὶς, κρύφιον, ὑδικὸς ὑπὸ μυχοῖσι γύῳ,
πόδα, γόνυ, κοτύλιν, ἀσφάλασ, ἰσχία, μηρὸς,
χεῖρας, ὠμοπλάτας, βραχίονας, κόρωνα, καρπὸς,
ἰᾶδία, νέμετι, φλέγα, κρατὸ, πυροῖ μαλάσσει,
μέχρις ἂν ὁ θεὸς τὸν πόνον ἀποφυγεῖν κελεύσῃ.
Πολλὰ ἆρα κἀγὼ τῶν κατορχιαομένων
ἔλαθον ὑπάρχων, τοι γὰρ ἐς κάτω προμενὺς
λαύμων φανεῖσα, σὺν δ' ἐγὼ μύσας ὁμᾶ
ὕμνων κατάρξω, τὸ ποδαγρῶν ᾄδων μέλ'.

[e] *Nec terga talis perstrepunt sonantibus,*
[f] *Nec frusta crudæ pascimur carnis boum.*
Cùm & vere florem tenuit
[h] *vlmus germinat,*
Et insidet ramis loquacula
[i] *merula, (gitur*
Acuta tunc mystis sagitta fi-
[k] *Per membra, vlam, latens,*
& intima penetrans,
Pedem[l] *genu, cauoisq; nodos ossium,*
Talosq; coxarumque vertebra, femora,
Manus, scapulas, & brachia,
& imas artuum
Cauernulas, tumidasq; digitorum bases:
Omnia vorat, depascitur,
[m] *vrit, occupat,*
[n] *Inflammat, emollit, dea*
donec iusserit
Augusfere morbum, & esse
modum doloribus.
POD. *Ergo vnus & ego,*
neſcius licet, fui
Deæ sacratæ numine tali per
Ergo benigna veniat apparens dea, (citus:
Simulq; [p] *cum Mystis, & ego hymnos ordiar*
Solitum podagricis modulaturus melos.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a Ὀρχάζει.] ὀρχάζω, & ὀρχάζομαι, rem diuinam facio, & ἐξορχάζω, expio, & ad sacra suscipienda præparo. *b* Nihil crudorum.] *Aliquot sacrificia recenset. Verùm de variis & multiplicibus sacrificiorum Gentium ceremonijs Lucianus in eo qui est, de sacrificijs, & Lilius Gregor. Girardus in Syntagmate 17. Sanguinem autem ad aras fundi solitum ostendit Virgil. vs,* Sanguinis & sacri pateras.. c Fundimus.] *Supina manu libamus. Virg 4. Aen.*

— media inter cornua fundit.] *Id autem fiebat in sacris superùm.* *d* Nec vlla seta.] *Et illud notandum ex ceremoniarum instituto quod ait, Nec vlla seta de ceruice vellitur. Sacrificulus autem setas inter cornua victimæ manu excerptas, tanquam prima libamina in ignem mittebat. Id quod & Virgil. non ignorauit, cùm cecinit in 6. Aen.*

Et summis carpens media inter cornua setas,
Ignibus imponit —. *e* Nec terga talis.] *Flagellatio seu verberatio, quam Aegyptij facere post sacrificium soliti fuerant, ab Herodoto lib. 2. describitur. f* Nec frusta crudæ.] *Persæ sacrificabant in loco alto, uo excelso, & mundo, coronatamq; hostiam mactabant. Cùm verò magus, qui sacrificio præerat, membratim carnes in singulos quosque diuisisset, abibant omnes, nulla deis parte relicta. Græci quoque & Hebræi holocaustum nonnunquam distribuebant vel epulabantur.* *g* Vere.] *Quo potissimùm tempore podagrici moueantur dolores, antè diximus. Ver enim maximè excitat tales cruciatus.* *h* Vlmus.] *Notissima ferè omnibus arbor, vitibus amica, de qua Plin. lib. 16. cap. 40. Col. l. 4. cap. 13.* *i* Merula.] *De huius auis natura Plinus lib. 10 cap. 29. Vide etiam Ælianum & Oppianum de Aucupio.* *k* Per membra.] *Podagrici dolores in omnibus ferè corporis partibus fiunt. Sed propriè in articulis pedum primo, vnde nomen habent, tum etiam manuum, sed rariùs, quia locus arctior est, nec tantum laborat grauibus motibus. vt iuncturæ præter naturam dilatentur, atque sic infirmiores fiant. Fit & in omnibus ossibus, quæ inter se iuncta sunt, vt alterum sine altero moueri possit,*

sine in συαρθρώσει septimi cum secundo osse carpi, & humeri cum cauitate scapulæ: seu in ἀρθρωδία superiorum ossium pollicis, vel metacarpij, aut tarsi pedij, & συοσαρκώσει γιγγλύμῳ dicta, & σαυδρώδη modò sit cum motu. Nam aliqua est, sine vt inter ossa pubis, & generaliter potiùs sit, dum inflammantur tendones, seu sint ossium vincula, seu musculorum fines, quàm cauitates articulorum, licet ab illis soleat ob latitudinem inchoare. Modò enim locus frigidus, & doloris capax podagræ simile accidit. Nonnunquam sit in tarso pedis & carpio & metacarpio & spina dorsi & faucibus ac dentibus, in articulo pectoris cum iugulo in sterno. Non autem possunt tam celeriter finire dolores suos articuli, vt interiora membra, tum quia exangues, tum quia longiùs à corde & iecore positi: vnde etiam quæ circa pectus podagræ, & in spina dorsi, celeriùs finiuntur, & in gutture, mandibulis, dentibus, quàm quæ in manibus, & quæ in manibus, quàm quæ in pedibus. l Genu.] *Si genu occupat, dicitur Gonagra ab Hippocrate. m* Vtit.] *Quia cálida, & sunt inflammationes. n* Inflammat.] *Morbos podagricos inflammationes esse, ex Hippocratis aphorismo 47. sect. 6. liquet. o* Et esse modum doloribus.] *Hippocr. 6. sect. aphoris. 49: Quibuscunque podagrici morbi fiunt, his sedata inflãmatione, intra dies quadraginta reflituuntur. Corn. Cels. de Medicina libro quarto, capite vigesimo quarto de Articulorum doloribus: Vbi dolor & inflammatio se remiserunt, quod intra dies quadraginta fit. p* Cum mystis.] *Mysteriorum peritis.*

CHORVS.

Dimetri.

Χο. εἶτα μὲν ἀϋτὴρ, νηνέμου τ' ἴσω,	*Tranquilliter igitur & sine Ventis sit æther, quilibet*
τὸν πᾶς ποδαγρῶν ὑφυμνεῖτω.	*Laudes canat podagricus.*
ἴδι, πὸς θυμέλας κλινοχαρὴς βαίνει λάμπων, σὺν μπνοὶ βάσιν εὐεξομένῳ.	aa *En strata diligens dea,* *Suas ad aras aduenit* bb *Baculo gradũ suffulciẽs.*

Salue

χαίροις μακάρων πολυπαο-
τάτη, (θοις,
καὶ σοῖς πᾶσι φόλοις ἵλα & ἵλα-
ὄμμασι φαιδρῷ· λοιγὸς δ' ἀό-
νοις λύσιν ὠκέαν,
τοῖς δ' ἀρίωσις ὥρας.

Salue Deûm mitissima,
Tuosq; benigna respice
Lætante lumine famulos,
Huiusq; veris tempore
Paulùm dolores mitiga.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a a EN strata.] *In epigrammate incerti authoris penultimo lib. 2. epig. Græcorum,* ἀλλοτρίοις ποσὶ ἀ seruis vecta, *aut eius ambulando insistens, aut vtrinque sustinentibus pendens. b b* Baculo gradum sustulciens.] *Et hoc est, quod idem incertus poëta eandem* ὁ πολυφοιτᾶν *nosse dicit: id* est, *arma ferre, siue baculos quibus sustentatur.*

PODAGRA.
Trimetri Iambici.

Πο. τίς πλὴν ἀνίκητόν μι δύ-
σποτιν πόνων,
οὐκ οἶδ', ποδάγραν τῶν ἐμοὶ
χθονὸς βροτῶν;
ὧν ἔστι κἀβάνων ἀτιμὶς ἱξιλά-
σκεται,
ἔστι χυθὲν αἷμα βωμίοις παρ'
ἐμπύροις,
οὐ ναὸς ὅλβῳ πιαπρισμὸς ἀν-
γάλμασιν.
ὧν ἔστι Παιὰν φαρμάκοις νι-
τᾶν ὀξύς.
πάντων γὰρ ἰατρὸς τῶν ὑπ' οὐρανῷ
θεῶν,
οὐ παῖς ὁ Φοίβου πολυμαθὴς,
Ἀσκληπιός.

Quis est hominum, cui non
ego insuperabilis
Regina morborum Poda-
gra nota sim?
A Quam nulla thura, nulla
fumigatio,
B Nec fusus apud aras cru-
or aut donaria
Suspensa templis diuitum
placabilem
Reddunt: nec ipse vincere
summus omnium
C Pæan deorum medicus
D arte sua potest,
Apollinis ve filius Aescula-
pius.

ἐξ οὗ γὰρ ἰρύη πρῶτον ἀνθρώπους γένος,
Ex quo siquidem mortalium fuit genus,

ζηλοῦσι πάντες τὴν ἐκβολὴν ὀφρύος,
Omnes meas retundere vires gestiunt,

λυποῦντές ἀεὶ φαρμάκων τεχνήματα.
Omnemq; turbant pharmacorum industriam.

ἄλλος γὰρ ἄλλῳ ἐπ' ἐμοὶ παράζει τέχνῃ.
Alius enim in me aliam tentat solertiam.

πρίουσιν ἀρνόγλωσσα καὶ σέλινά μοι,
B Plantaginem terunt, F Apiaq; semina,

καὶ φύλλα θριδάκων καὶ νεαμαίαν ἀνθράχνην,
G Foliaq; lactucarum, & agreste H peplion,

ἄλλοι πράσιον, οἱ δὲ ποταμογείτονα·
Et I marrubium, amnicolamq; K potamogeitona.

ἄλλοι λινίδας πρίουσιν, ἄλλοι σύμφυτον·
Alij L Cnidas terunt, alijq; M symphyton.

ἄλλοι φακὰς φίρουσι τοὺς ἐκ τυλμάτων,
N Lentes alij de stercore lectos illinunt.

πορφυρίνην ὑφὴν, οἱ δὲ φύλλα Περσικῶν,
Hos O cocta pastinaca, folia q; persica,

ὑοσκύαμον, μήκωνα, βολβοὺς, σίδια,
P Hyoscyamus, Q papauer, & R bulbi iuuant,

ψύλλιον, λίβανον, ῥίζαν ἐκ βάρεος, νίτρον,
S Cortexq; pomi punici, malicorium,

σὺν μετ' οἴνου, τυείνῳ, κομαμφακὸν,
Et T psyllion V thus, X elleborii radix, Y nitrum,

ἐλυπαρισσίνῳ λιπίδα, τύειν λιβιβίνῳ.
Et mixta vino Z telis, & a collamphacos,

ἐράμβης ἀπίφθα φύλλα, γύψον ἐκ Γάρεω.
β. Et gyrine, simulq; γ galla cupressina,

Et Δ panis hordeaceus, atq; brassica.

Crudæ folia, & gypsus gari liquaminis.

Et

πυρράβους ὀρείας ἀγρὸς, ἀνθράπω κόπρος,
ἄλωρα κυάμων, ἄνθος Ασίου λίθου.
ἔψεσι φρυγίας, μυγαλᾶς, σαύρας, γαλᾶς,
βατράχους, ὕαινας, τραγελάφους, ἀλώπεκας.
πῶϊον μίτωμον ἀπὸ ἀτιμέρας αἷμα βροτοῖς,
τίς ἐχὶ χυμὸς, ποῖον οὐ λύσθρου λάκρυ;
ἅπαντων ὄσα, νεῦρα, πίρματα,
εἶαρ, αἷμα, μυελὸς, ὄρος, ἀπόπατος, γάλα;
πίνουσιν οἱ μὲν τὸ ὀστοσάρων ἄκος,
οἱ δὲ τὸ δὶ ὀκτὼ, τὸ δὲ δὶ ἑπτὰ πλέονος.
ἄκος δὲ, πίνων πλὴν ἱερᾶς, καθαίρεται,
ἄκος ἐπ' ἀοιδαῖς ἐπιβοτῶν ἐμπάζεται.
Ιουδαῖος ἕτερον μορὸν ἐξέδετο καθαίρων.
ὁ δὲ θεραπείαν ἔλαβε παρὰ πέρατος.

Et ſtercora ſylueſtris capræ, ὁ fimus hominis,
ι Farina fabarũ, κ flos quoque lapidis Aſii.
Alij λ rubetas, quiſq; vocantur μ aranei
Mures, ν lacertas atq; ξ muſtelas coquunt,
ο Ranas, π hyænas, ρ tragelaphos, σ vulpeculas.
τ Cuius metalli non pericla ſumpta ſunt?
Quis non probatas υ humor eſt mortalibus?
Aut cuius inexplorata lachryma eſt arborum?
Animalium omnium oſſa, nerui, tergora,
φ Adeps, χ cruor, ψ medulla, ω lotium, A merda, B lac.
Γ Bibunt alij numero quaterno pharmacum,
Alij per octo, perq; ſeptem plurimi.
Δ Alius bibens ſacram, re purgari ſtudet,
Aut E carminibus animum adhibens illuditur.

Z Iudæus excantat fatuum nactus alium.
Rurſus alius H à fonte remedium petit.

ἐγὼ δ' τούτοις πᾶσιν οἰμώξεσθαι λέγω,
καὶ τοῖς ποιοῦσι ταῦτα, καὶ παροῦσί μοι
ἔωθ' ἁπαντᾶν μᾶλλον ὀργιλωτέρᾳ,
τοῖς δ' ἐμοῦ φρονοῦσι μηδὲν ἀντίξοον
ἐμοί,
ἥπιον ἔχω τὸν θυμόν τε καὶ γνώμην.
ὁ γὰρ μεταλαβὼν τῶν ἐμῶν μυστηρίων,
πρῶτον μὲν οὐδὲν ὑγιὲς ἀκούσεται,
τέρπον ἅπαντας, ὑπεραπίλλων λέγων λόγους.
πᾶσιν δ' ὁρᾶται μετὰ γέλωτος καὶ κρότου.
ὅτι ἐπὶ λουτρὰ φοιτήσῃ & βαδίσαι.
Ἄτλως γάρ, ὦ ἔπος Ὁμηρε, καὶ ἐμὲ ἐμὲ ἐγὼ,
βαίνω ἐπ' ἀνθρώπων κράτα, καὶ βάσεις ποδῶν
ἁπαλὰς ἔχουσα, παρὰ δὲ τοῖς πολλοῖς βυστῶν,
Ποδάγρα καλοῦμαι, γινομένη ποδῶν ἄγρα.

Sed omnibus illis & nil nisi plorare impero:
Et sic facientibus vel irritantibus
Occurrere soleo magis iracundior.
Qui verò contra me nihil eius cogitant,
Illis facilem & tractabilem me præbeo.
Nam qui meis communicat mysterijs,
Primùm quidem statim bona verba dicere
Docetur, oblectareq; salibus & iocis
Dictisq; facetis se salutantes solet.
Deinde cùm gestatus intrat balnea,
Fit ridiculus, fit & voluptas omnibus.
Κ Aten enim quam dixit Homerus, illa sum
Ego, per hominum capita molliter ambulans,
Plantas pedum teneras habens: veruntamen
Plerique me mortalium Podagram vocant,
Quoniam pedum captura sum, ποδῶν ἄγρα.

Sed

ἀλλ' ἔα μύσται πάντ[ες] ὀργίων ἐμῶν, χρεών τ' ὕμνοις τὸν ἀνίκητον θεάν,

Sed agite Mystæ, qui mea co litis sacra, Celebrate laudibus insuperabilem deam.

GILBERTI COGNATI. ANNOTATIONES.

A NVLLA thura, nulla fumigatio.] *Thuris suffitus confortat cerebrum, & ideò commodus apud medicos eius vsus, in reprimenda humorum fluxione, & cerebro robore adijciendo, ac quod in eo continetur exiccando. Sed frustrà omnis conatus. Vnde ingeniosus Poëta lib. 1. de Ponto, eleg. 4:*

Soluere nodosam nescit medicina podagram.

Plutarchus in comment. περὶ τῶν ἀθυμίας refert huiusmodi sententiam ceu vulgo iactatam: οὔτε ποδάγρας ἀπαλλάττει κακίστης. Nec podagra liberat calceolus. Plinius ait, non esse incurabilem. Nam in multis sponte desinit, & in plurib. curatur. Vide remedia lib 20. cap. 11. Podagræ curatio etiam est à Cardano descripta in lib. de Dentibus. B Nec fusus apud aras cruor.] *Victima, hostia.* C Pæan deorũ medicus.] *Virgines vestales inquit Macrob, ita indigitant Apollinem. Apollo medice, Apollo Pæan. Idem Lucianus in dialogo Iouis, Aesculapij & Herculis: ne ipse quidem Pæan curaverit te.* D Arte sua.] *Sunt qui scribunt inuentam fuisse medicinam ab Apolline, inter quos Ouid. lib. 1. Metam.*

Inuentum medicina meum est, opifexq; per orbem
Dicor, & herbarum subiecta potentia nobis.

Iouis autem filius Apollo censetur; huius verò Aesculapius: Ipsa nimirũ Theoretice, quæ intellectum illuminat, Apollo est, Aesculapius ars ipsa. Vnde Maro in fine lib. 7. Aeneid

Tum pater omnipotens aliquẽ indignatus ab vmbris
Mortalem infernis ad lumina surgere vitæ, (bris
Ipse repertorem medicinæ talis & artis
Fulmine phœbigenam Stygias detrusit ad vndas.

Arrigitur Aesculapio attributa, per quã bona comparatur valetudo, vtpotè quæ in Therapeuticæ. i. medendi arte & curatio-

ne ipsa verſetur. Dicta Pæonia manus. E Plantaginem tollunt.] Ἀρνόγλωσσον Græcis, Plantago Latinis nominatur, cuius folia (vt ait Plin.) podagras refrigerant, & in primo impetu rubentis podagræ, hoc eſt, calidæ, conueniunt. L. Apul. de Virtutib. herbar. Ad podagram, inquit, & omnem neruorum dolorem & tumorem herba plantaginis folia contuſa cũ ſale, & impoſita, optimè facere certum eſt. Celebrauit & Themiſo medicus plantaginem tanquam inuẽtor volumine de ea edito. F Apij ſemina.] Quæ ipſa herba efficaciora ſunt, vt inqt Gal. & eius radix. L. Apul. de virtutib. herb. Petroſelinon, Latinis apium ſylueſtre tritum & impoſitũ, neruorum dolorem ſedat. G Lactucarum folia.] Θρίδαξ Græcè, Latinè lactuca. Si enim ex biliosa fluxione ſint podagra aut arthritis, herbæ admouentur, quæ infrigidandi & aſtringendi vim habent per ſe lenigatæ, præſertim viridis, veluti ſunt plantago, lactuca, portulaca, polygonon, & reliqua huiuſmodi. Hæc enim dolores, qui acceſſionibus fiunt, ibundè lenire poſſunt. Adhuc etiam magis ſi paucæ farinæ hordeaceæ, vel vnũ ex prædictis, vel duo admiſceas, & ne ſucceſcat medicamẽtum, vtile eſt etiã roſaceum cataplaſmati adijcere. Frigida ſtatim cataplaſmata admoueantur, mutenturq́ue crebriùs, & nunc hæc, nunc micæ panis poſca imbutæ adhibeãtur, vel hordeacea farina cum roſaceo accommodetur, vt Paulo viſum eſt. H Peplion.] Ἀνδράχνη κομαία ſiue ἀγρία portulaca ſylueſtris ſiue agreſtis. Hippocrati πέπλιον, Dioscoridi πέπλις, Plin. lib. 20. cap. 20. Portulaca quam peplion vocant, non multùm ſatiua efficacior. Naſcitur non multũ abſimile à pepla. Eius ſemen tantùm vtile eſt, & idem cum Tithymalis habet temperamentum. Quantum autem peplion à peplo differat, Cardanus in libro 4. de Ratione victus in acutis docet. Ruellius Peplum eandem eſſe herbam cum ea, quam officinæ hodie Eſulam rotundam vocant, putat. Vide Plin. lib. 27. cap. 22. I Marrubium.] πράσιον Græcis & officinis, Marrubium Latinis. Plinius ſcribit neruorum contractionibus eſſe ſalutare, cuius ſuccus articularis minuendæque bili cum melle prodeſt. K Potamogeiton.] ποταμογείτων Græcis & Latinis, quaſi fluminibus vicina dicta eſt, ſiquidem in aquoſis & paluſtribus locis naſcitur, hinc Ioanni Sinapio interpreti amnicola dicitur, & vul-

& vulgo fontinalis, siue fontalis. Sunt qui tintinabulum tertæ dicunt. Folio est breue, ac plantaginis aquaticæ. Refert quoque folium Indum vocatum officinis. Refrigerat, adstringit & exsiccat similiter polygono. Plinius lib. 26. cap. 8. scribit vsum esse in foliis ac vitiosis cruribus vtilem. De ea Dioscorides libr. 1. cap. 102. L Κνίδος.] Frutex & genus herbæ, de qua Dioscorides lib. 4 cap. 173. Huius semen dicitur κνίδιον καὶ κόκκος, granum cnidium, vnde conficitur κνιδέλαιον cnidium oleum, de quo Plinius libro 23. capite 4. Idem de ipsa herba libro 21. cap 16 Hallucinantur plurimùm Pharmacopœi, qui pro eo vtuntur Daphnoidis semine, vt monuit Fuchsius lib. 1. de Composit. medic. M Σύμφυτον.] μεγάλη ἄλκη, symphyton alterum, consolida maior, alum, solidago. Maior verò dicitur alterius minoris & ἀσπαλάθῳ respectu. Nomen illis apud Græcos Latinosque egregia constringendi vis fecit. Vtrumque coxendicis dolori prodest. N Lentes.] Φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων, lens paluestris siue aquatica: est autem muscus lenticulæ similis, qui in aquis præcipuè stagnantibus reperitur. De cuius vi Galenus lib. 8. de Facultate simpl. medic. ita dixit: Humidæ frigidæque temperaturæ existit, vtrinque ex secundo ordine. Decocta cum polenta, & illita podagram lenit, vt inquit Dioscor. lib. 4. cap. 89 Plinius quoque scribit, podagris cum polenta imponi. O Cocta pastinaca.] Σταφυλῖνος Græcè, Pastinaca Latinè dicitur, cuius radicē decoctam in vino prodesse podagris, quæ sine tumore sunt, inquit Celsus. Tam purpurescens, quā carotam vocant, q̄ lutea calefacit & abstergit. Agrestis ad medicinæ naturā propiùs accedit. P Hyoscyamus.] ὑοσκύαμος Græcis, Apollinaris Latinis. Confert podagris, inquit Dioscor. Miscetur vtiliter & aliis cataplasmatis dolorē leuantibus. Folia omnibus medicamentis dolorem sedantibus per se, & cū polenta mixta vtiliter illinuntur. Q Papauer.] Latinè, μήκων ἄγρια Græcè, podagris illinitur cū lacte mulierū & croco, inquiūt Dioscor. & Plinius: vbi aūt adeò magnus dolor vrget, vt podagricus eū ferre nequeat, eis quæ torporē inducūt, medicamētis vtendum est, quanq̄ eorum liberalior vsus & frequēs cauendus sit. In hūc itaq; vsum hyoscyami seu mandragoræ, papaueris & cicutæ folia adhibēntur, vel eadem contusa, ac lenigata cum oleo

rosa

rum luteis ac rosaceo permixta accommodentur. Galenus 10. *de Compos. med. secundum locos, hoc medicamentum ex Asclepiade cõmẽdauit: Succi papaueris drach. ij. croci drach. ß cũ lacte mulebri, aut bubulo, aut caprillo trito, ac adiecto pane interno diligẽter lenigato, vt molle cataplasma fiat, & rosaceo admoto mollito. Dolore sedato, partes refouendæ erũt calefacientib. medicamentis.* R Bulpi.] βόλβος ἄγριος, *siue cepa syluestris ad articulorum dolores conducit, inquit Dioscor. podagris cũ melle & per se prodest.* S Cortex mali punici.] *Græcè ῥοὰ vel ῥοιὰ, Latinè pomum Punicum, malum granatũ: cuius putamen siue cortex σίδιον dicitur, nobis verò malicorium. Flores porrò eius Cytin dicuntur. Similem vim habent acini, σίδια & cytini, hoc est, astringentes sunt, & exiccantes. Ex mali Punici corticibus, rhu, & semperuiuo, vino probè decoctis accurateq; lenigatis, ac cum farina hordei mixtis medicamentum commendat Alexan. in podagra ex sanguinis copia excitata.* T Ψύλλιον.] *Græcis & in officinis dicitur, Latinè pulicaris, de cuius temperamento Gal. lib.* 8. *de Facult. simpl. medic. ita dicit: ψύλλιον semen habet admodum vtile, ex secundo refrigerantium ordine, in desiccando verò & humectando, medium quodammodo est, & symmetrum. Dioscorides: Vis ψυλλίου refrigeratoria. Cum rosaceo aceto, aut aqua illitum, articulorum doloribus prodest. Plinius, vis ad refrigerandum ingens. Semen in vsu. Omnibus articulorum morbis salutare est: huius semen madefactum in aqua, admistis in heminam seminis duobus resinæ colophoniæ cochlearibus, thuris vno. At si semen psyllij in aqua feruenti macereur, & diligenter subigatur, visco sumq; fiat, & hordeaceæ farinæ permisceatur, mirabiliter podagricos dolores mitigabit, feruorem & ardorem doloris extinguet, & affecta loca ad temperiem bonam reducet, vt liquet ex Alexandro, Aetio & Paulo.* V Thus.] *Græcis λίβανος, Officinis olibanum dicitur. Est autem lachryma ex suæ arboris Arabicæ atque Aegypti cortice emanans, Libanotus quoq; vocata. Dioscor. libr.* 1. *cap.* 70. *in Arabia, quæ ideò thurifera appellatur, gigni traditur, in qua Sabæi, propter thuris fertilitatem clarissimi olim habiti sunt, vt ex fontibus poëtarum, cùm Græcorum, tũ Latinorũ, nitidissimum Homero atq; Virgilio, demonstrari potest. De thure Ga-*

lenus

terus in emplastricis medicamentis, Methodi 5. Nos in initio huius actus recensuimus, velut ingredientibus aliis, quæ hic ad memoriam revocari velim. X Ellebori radix.] Huius duo sunt genera. ἐλλέβορος λευκὸς, albus, & μέλας, niger, melampodium. Utrumq; Latinè veratrum satis notum, sed sola radice, quæ in usu medico frequenter venit. Prodest articulorum doloribus correptis & resolutis, podagricis & ischiadicis, inquit Plinius. Υ Nitrum] Græcorum nitrum, albū antiquis frequens fuit, & rei medicæ utile. natiuum & factitium. sicut authoribus Dioscoride lib. 5. cap. 78. & Plin. lib. 31. cap. 10. ostendit, A' sale nitro nostro non multùm differt. Z Telus.] τῆλις. i. fœnugræcum. Plinius & Varro testantur hanc frugem siliciam & siliculam Romanos magis, q̃ fœnugræcum appellasse. Columella eam simpliciter siliquam dici ait. Plinius lib. 24. cap. 8. eius recensct vtilitates in medicina, dicitq́ue mederi podagræ, chiragrę, articulisq;. Si ex pituito so humore sit podagra, & dolor vehemens ortus fuerit, cataplasmate mitigante vti oportet, quale est ex farina fœnugræci ex aqua mulsa, aut vino tenui decocto, modico oleo nardino adiecto. a Κολλάμφακος.] dictio composita, ex κόλλα i. gluten siue glutinum, qua dictione Latini tanquàm vtuntur in eius cõpositis Et φακὸς. i. lens. Hinc Phacinus panis & Phacossus dæmon. Sunt glutini multa genera, quæ in medicina locum habent, & quædam ex farina parantur. Farinæ autẽ tot sunt genera & tam diuersa, quot & quàm varia semina sunt, vndè conficiuntur. β Et gyrine.] Gyrini informes dicuntur ranarum partus, quod scribit Theon 1. ἀδόλωλα γυρίνους, ὁ ἄπεδος, quando vrsarum more pariunt ranæ. Hinc in prognosticis Aratus:

Αὐτόθι δ' ἐξ ὕδατος πατέρες βοόωσι γυρῖνον. id est,
Inde gyrinorum clamant per stagna parentes.

Itidem Aristoph. citante Suida: οἷον πατέρες βοῶσι γυρῖνον. i. Quemadmodum patres clamant gyrinorum. Plin. lib. 9 cap. 51: Pariunt, inquit, ranæ minimas carnes nigras, quas γυρῖνους vocant, oculis tantùm & cauda insignes, &c. Sic autem dicuntur à figura corporis in gyrum orbiculari, quò fit vt mira celeritate se quò velint voluant, versentq́;: quemadmodum testatur Hesychius, & quisquis is fuit, qui scripsit Etymologicon Græcarum dictionum.

dictionum. Porrò cum ranæ tribuitur loquacitas, quæ stolidi-tis solet esse comes, minimũ mentis esse oportet, qui eam deprehendas esse animal, nisi mouerentur. vnde apud Dionem in Theat. prouerbiali figura: ἀδὶ βελτίων βατράχου γυρίνου. Nihilo rana gyrina prudentior. γ Galla cupressina.] Eam multæ arbores producũt, sed præstantissimas δρῦς quercus, quæ etiam glandes producit, item & viscũ. Ex Syria præcipuè affertur, parua, rotunda, perforata, atramento scriptorio conficiendo aptissima. Habetur Anconæ in Italia, & Castello alto in Hyspania. De ea Dioscor. lib. 1. cap. 123. Gal. lib. 7. de Facult. simpl. medic. Græcè κυνὸς dicitur. δ Panis hordeaceus.] κρῖθη, hordeum: ex eo panis, polenta, quam Græci ἄλφιτα nominant, & pulmentaria medicamenta veterib. vsitatissima, conficiuntur. Farina hordeacea cũ fico in mulsa aqua decocta, inflammationes discutit. Podagricis inflammationib. cum cotoneis aut aceto prodest. ε Pollen Dioscoridis est farinæ pollen. i. flos, è verbo polleo. ζ hordeaceæ tritici portio præstantissima sit. Marcellus Dioscoridis interpretatur dicit, pollinem esse tenuissimã pulueré subtilioremq; farinæ partem, qualis circa molas plerunq;, & loca in quib. panis pinsitur. parietib. hærens inuenitur. η Brassicæ crudæ folia.] κράμβη ὠμὴ φύλλα, Brassica satiua vulgo caulis, cuius sunt aliquot genera. Est vnũ minutiorib. caulibus, & tenuioribus foliis, flore luteo, Galli Choux rouges dicunt; Dioscor. Brassicæ succus cũ fœnigræci farina podagricis & articulorum doloribus correptis illitus prodest. Brassicæ folia per se aut cũ polenta trita omnibus inflammationib. conferunt. Plinius: Podagræ aut morbis q; articularijs illinitur, cũ ruta, coriandri & salis mica, hordei farina. Aqua quoq; eius decocta neruos articulosq; mire iuuat. Scribit insuper à podagra liberatos edendo brassicam, decoctaq; ius bibendo. Quidam eius succii ex aceto, vel cũ fœnugræco articulis, podagrisq; imponunt. Ad coxendicum dolores cũ adipe peruetusto. Plura de brassicæ virib. vide apud Catonem de Rerustica, cap. 157. L. Apuleius de Virtut. herb. Herbæ brassicæ syluaticæ folia cum axungia vetere pisata, & commixta quasi malagma inducitur linteolo grosso, aut in aluta, & imponitur podagræ. Quòd si vetustissimus dolor fuerit, eò magis efficacior erit. Cinis crematæ radicis brassicæ, eiusq; coliculoris cum axungia ie-

ſpa illius, multis fuit præſidio, vt inquit Paulus. Conuenit autē ſi pituitoſus influat humor. ζ Gypſus.] *Gypſum ex lapide quodā candido in Burgundia ſuperiori multis in locis coquitur, atq; etiam è terra eruitur. Arefacit, & eſt emplaſticum, ac reprimit, maximè ſi miſceatur Gari liquamine ex ſalmuria ſalitis piſcis, Gari apud Græcos dicti. Id ſalmuriā vocamus*, i. ius ſalſum, *muriam ſalſuginē in qua pisces & caro ſeruantur. Et Gypſum & Garum ἰσχιάδικοις & coxendicis dolori infunduntur.*

η Stercora capræ ſylueſtris.] *Caprarū præſertim in montibus degentium σκύβαλα vel σκῶρ*, i. *baccæ, globuli acrem & diſcuſſoriam vim habent induratorū maximè tumorū. Cum poſca & farina hordeacea fimus caprinus diuturnos tumores diſcutit, quod Galenus ſui experientia docet. Idem inquit, eo vſus ſum ad genu tumorē habens inueteratū, & ægrè ſolubilem, iuſſi fieri cataplaſmate ex farina hordeacea per oxycratū, indito videlicet hoc ſtercore, & mirificè homo ille fuit adiutus. Cum axungia verò impoſitum his, qui podagra tentātur, auxilio eſt, vt inquit Dioſc. lib. 2. cap. 72. vbi viſlem, Arabicam dictam, vſitatam Iſchiadici videbis. Fimi caprini cinerem cū axungia vetere, podagris auxiliari, author eſt Celſus.* θ Fimus hominis.] *ἀνθρώπου κόπρος, humanū ſtercus, vt poſteritatis memoriæ prodidit Gal. lib. 10. Simpl. med. vim habet vel maximè digerentem, ab inflammatione vindicat, & obiter intumeſcere non ſinit. Verùm abominandum eſt ob fœtorem.* ι Farina fabarum.] *De fabis Gal. lib. 7. de Fac. ſimpl. med. Eraſmus noſter in adag. Chil. Sunt enim frigidæ & ſiccæ. In podagricis, inquit Gal. ea ſæpenumerò vſi ſumus ex aqua decocta, deinceps adipem ſuillum admiſcentes. Fabalium etiam ſiliquarū cinis, ad coxendices, & neruorum veteres dolores, cum adipe ſuilli veſuſtate prodeſt, vt inquit Plin.* κ Flos quoq; lapidis Aſij.] *Aſii hiſtoriam, & vires deſcripſit Gal. lib. 9. Simpl. med. Eſt lapis, inquit, in Aſſo proueniens, quem ob id ipſum Aſſion cognominant. Inuoluitur ei quidā farinæ tenuiſſimè adſimile, qualis in piſtrinorū parietib. adhærere viſitur. Appellant hoc medicamentum petræ Aſiæ florem. Troadis eſt Aſſus, vt Plin. lib. 26. cap. 17. author eſt. Generationem floris naſci ex rore maris vel aſperginē, ac Sole indurari idem Galenus exiſtimat. Podagrici*

ea ius

eo iunantur. Hic lapis idem videtur esse qui & Sarcophagus; de quo Plin. lib. 26 cap. 17. & lib. 2. cap. 96. Cels. lib. 4. cap. vlt. in cura prodagræ. Aetius lib. 7. cap. 39. Oribas. synopſ. lib. 2. cap. Cardan. lib. 5. de Variet. rer. λ Rubetas.] *φρυνος ἢ βάτραχος ἐλαιος καφος, i. Rubeta rana paluſtris muta, quam quidam buſonē vocāt. Terreſtris nocētior; magisq; letifera eſt, q̄ paluſtris. Acopon ex rubetis ad podagricos, arthriticos, iſchiadicos deſcribitur apud Aet. lib. 12. c. 44. Plin. & Marcell. aiunt, podagris prodeſſe ranæ rubetæ exuſtæ cinis.* μ Aranei mures.] *μυοχάλη compoſitū eſt vocabulum ἀπὸ μυὸς καὶ χαλῆς. i. ex mure & muſtela. Dicitur & μυγάλη, vt hic. De eo Aet. libr. 13. cap. 14. colore ſimilis muſtelæ eſt, magnitudine autem muris, os oblongū habet, caudam exiguā, dentes tenues.* ν Lacertas.] *Σαῦρος ἡ σαῦρα in vſu medico habetur etiā, vt docti norūt medici, chirurgicive. Iſchiadicis prodeſſe dicit Plin. lacertam viridem in cibo, ablatis pedibus, intraneis & capite.* ξ Muſtelas coquunt.] *De ea legito Gal. lib. 11. de Facult. ſimpl. med. vbi muſtelam, pro podagricis & arthriticis nunq̄ cōbuſiſſe fatetur, de qua quidam tradiderūt, cinerem eius aceto ellitū podagricos iuuare, & à thriticos, quippe cui inſit vis diſcutiendi. Dioſc. lib. 2. cap. 24: Cremata in fictili podagricis confert, cinere ex aceto illito* γαλῆ κοκκιγιδὸς muſtela vulgaris. *Muſtelæ viuæ combuſtæ cinis cum oleo roſaceo & aceto penna illitus, podagricis prodeſt. Marcell. & Plin. qui addit, vel ſi cera & roſaceum admiſceatur. Muſtelæ ſanguis cum plantagine illitus, podagras lenit, Plinius. Nervos contractos remollit, & articulorum dolorem ſoluit, Iſidorus.* ο Ranas.] *βάτραχος, notiſſimū animal, cuius ſpecies ſunt plures. Oleo de ranis multi vtuntur in podagra. Plin. & Georg. Pictor.* π Hyænas.] *Hyæna habetur in Africa corpore nō minore q̄ lupus eſt, cuius caro coacta cū oleo iuuat podagricos & iunctiuarū dolores ex frigiditate. Cocta cū aqua, cui inſideat in ſolio ſeu cupa podagricus & arthriticus, plurimū prodeſt: Raſis & Albert. Vituli marini, aut quod melius eſt, hyænæ pelle facta calciamēta, ſi qs in quotidiano vſu habuerit, efficaciter podagræ morbo carebit. Marcell. Hyænæ felicum lapide Aſio prodeſt podagris.* ϱ Τραγέλαφος.] *Animal hirco & cerno ſimile, naſcitur in Arabia. Diod. lib. 3. ab Ariſtotele dicitur*

Hippela-

Hippelaphus. σ Vulpeculas.] ἀλωπεκῶν, pulmo in vsu quotidiano est medico, quũ ex eo Loch officinæ contra pectoris vitia paratũ habeant. Plinius: Podagris vulpes decocta prodest. Oleum vulpis discoctæ vtile est arthriticis & podagricis, inquiũt Italy, & Rasis. Est etiam vnguentum vulpinũ apud Nicolaum Myrepsum admodũ vtile ad podagricos & arthriticos dolores.

τ Cuius Metalli.] Non solùm ab ipsis fodinis metallicis & fossilia medicamenta habentur sed etiã à fornacibus, vbi Metalla fundantur. Nam ibi & diphrygẽ & pompholygem, & spodiũ & cadmiam & argenti spumã, & alia nonnulla habemus.

υ Humor, lachryma.] Succi in medicina admodũ necessarij sunt, & non solùm ab herbis eliciuntur, sed etiã à radicibus, vt Cyrenaicus, & glycyrrhizæ. Ac fructibus malorũ punicorum, citriorũ, limonũ, ex myrti baccis, inglandibus, moris, pyxacanthæ, tiguestri baccis, & acacia. Item omphacij. De his vide Galenum lib. 6. de Medic. compos. secundũ locos. Adhæc habentur varia liquorũ genera, quæ quamplurimis ex fructibus distillant ac defluunt, quorũ alij gummes, alij resinæ, alij lachrymæ vocantur. In gummi genere sunt opoponax, laser, ammoniacũ, sagapenũ, euphorbium, galbanum bdellium, myrrha, thus, opopanax. sarcocolla, styrax, & id genus alia. In resinarũ verò censu sunt: Therebinthina, lentiscina, strobilina, pinea, picea, larigna, & abiegna. In lachrymarum denique numero sunt lac, quod ex papaueris vasculis excipitur, propriè opium appellatũ, scammonium, quod ex thapsia fluit, tithymalorum omniũ lac, cancamum, tragacantha lachryma, quique defluit ex vitibus liquor, ex pruno, amygdalo & cerasо. Manna cœlestis est quidã ros siue liquor suauis, qui ex aëre veniens sublucanis temporibus, arborũ ramis, & frondibus, herbis lapidibus, & solo interdũ immittitur hærere, qui breui temporis curriculo coalescens, grumosus in gummi morem efficitur φ Adeps.] στέαρ. De adipibus, sevis & pinguedinibus, quæ in medicum vsum veniunt, copiosè & abundanter locuti sunt Dioscorides lib. 2. cap. 69. & Galenus. Vtimur autem pinguibus pro leniendis, ac sedandis doloribus, emolliendisq; tumoribus. χ Cruor.] Αἷμα de sanguine Galenus statim in initio libri 10. de Simplicium medic. faculs. Dioscor. li. 2. cap. 70. ψ Medulla.] μυελός. De medullis nihil quicquam

melius aut elegantius dici potest, quàm quod Galen. de illis scripsit reliquit, lib. 11. de Facult. simpl. medic. Medullâ mollia indurata corpora. sive duricies sit in musculis, vel nervis, quos νεῦρα vocant Græci, sive connexiones arteriarum sint adfectæ, sive exta patiantur. Ex experientia cervinæ primas tribuit Gal. secundas bubalæ, postremas hircinæ è dorsi spina meliorem indicat atq; hyberno tempore adseruandam docet. ✠ Lotium.] ἐρῶν, *melius ἔρον, vrina frequenter hodie vrinæ vsus in re medica habetur, quia abstergendi vires obtinet. De vrinis Dioscor. lib. 2. cap 74. Gal. lib. 10. simpl. med.* A Merda.] κόπρος σκατὸς vel σκατὸς, κόπος κόπρος, *ἄποδος, stercus, fimus, stercus. Inter fomenta podagræ est fimus pecudum, quod refert Hieronymus in 2. contra Iouinianum) podagræ dolorem mitigat. Fimus bouis, inflammationibus conducit, & cum aceti fece podagris auxiliatur. Columbinum stercus vehementer eitam sui experientia Galenus commendat. Ad [illegible] dolores, ad podagricas & arthridicas affectiones [illegible] nodi vel tumores extiterint, conducit. De humano & caprino stercore, cùm satis superque antè disseruerimus, [illegible] quid amplius addendum existimem. Refert Plinius pluribus catalagmatibus eos vti, qui podagræ morbo laborent. Excrementi epitheto fœtida dicuntur, cùm sint omnia ferè talia. Merito quoque dixit Hippoc. in lib. de Flatibus, Medicinam artem esse sordidam, cùm medicus res sœdas, fœtidasque tractare cogatur. Medici autem cùm multorum animantium, tum hominis etiam excrementa non illinunt solùm, verùm vt potione ministrant in morbis. Hinc medicorum & Æsculapii apud comicorum lepidissimum Aristophanem in Pluto* κοπρόφαγος, *id est, merdam comedens epitheton, qui olim, vt humoris peccantis naturam deprehenderent, sudores in balneis strigili exceptos, & aurium sordes degustabant: non minus quàm veterinarij medici equorum stercora. Vide Hippoc. lib. 5. Gal. lib. 3. de Locis affectis.* B Lac.] *Galen. lib. 11. simpl. medic. refert experientiam de lacte & caseo in arthritico. Proprie autem ad tophos facit vetustissimus, acerrimusque caseus, cum suillæ carnis præpinguis, ac veteris decocto conditus, & superimpositus ex omnium ferè medicorum Græcorum consensu*

Ϋ Bibunt alij numero quaterno Pharmacum, &c.] *Arbitror decocta intelligere, quæ pluribus assumuntur dosibus appetente diluculo: interdum etiam vesperi, præsertim, vbi frequentem exhibitionem ægrotanti nullam afferre molestiã, aut eandem morbum ipsum requirere, compertum habemus. Dosis est pondere trium, quatuor, plurium aut pauciorum vnciarum, pro morbi aut ægrotantis ratione: & dicitur à Græco δίδωμι, quod est, dare. Hac voce nos vtimur proportione simplicium medicamentorum. Decoctorum autem varia sunt genera, quædam enim ad concoquendos tantùm, & alterandos humores vsurpantur, quædam verò non tantùm in hoc vt concoquant & alterent, sed & vt simul purgent, aliosq; multos effectus in diuersis partibus corporis præstent adhibentur, & magistralia dicuntur, siue mixta. i. simul concoquentia, & purgantia. Sunt etiam nonnulla quæ priuatim purgantia vocantur decocta. Parantur autem maximè è stirpium radicibus, foliis, floribus, surculis, fructibus, seminibus, corticibus, & lignis, & ex aqua iustæ quantitatis coquuntur, donec tertia pars, aut dimidium absumatur. Decocta exprimuntur & colo transfunduntur, & mox seu inutilia abijciuntur. Liquor saccharo aut melle dulce redditur, idemq; oui albo purificatur, & quibusdã odoramentis suauius fit. Extant aliquot exempla decoctorum, concoquentium, alterantium, mixtorum & magistralium apud Mesuẽ & Leonhartum Fuchsium de Compositione medicamentorum lib. 3. Sunt autẽ Græcorum medicis duo protrita potionẽ vocabula, nempe ἀπόζεμα. i. elixatio, decoctũ, à Græco verbo ἀποζέω, quod est, defervesco. de quo Dioscor. li. 2. c. 185. Et ἀπόψημα. i. delutũ aut infusum. Est autẽ dilutũ, aqua vinum, aut alius humor, in quo herbæ, aut radices vel aromata maduerint, quibus exẽptis relicta eorũ vt in aqua vel vino, id propriè dilutũ vel infusionẽ dixeris. Euacuationes autem lenitiuas & moderatas siue per sedẽ factas, siue per vomitũ, veteres εὐεμετισμοὺς vel εὐεμετάσεις siue εὐκρισίας vocant. Galen. in lib. 2. Hippoc. de artic. Hinc εὐεμετεῖν. i. purgare decocto & potione. Herodotus εὐεμετέοντο, purgant se. Δ Alius bibens sacram.] ἱερὰν ita nominarunt Græci, quasi sacrã ab operibus & facultatibus suis diuinis & mirabilibus, aut certè quasi magnã. Magna itaq; est,*

propter excellentes suas facultates. Is sanè picra, vt hodie etiã vocabatur. i. amara, ob aloën, quæ mirificè amara est, & magnã copiã eius compositionẽ ingreditur. Extant eius confectionis diuersæ compositiones, quæ ab autoribus fere nomina traxerunt, scilicet Ruffini, Galeni, Hermetis, Constantini, Abbatis, Heraclogadij. &c. E Carminibus.] *Incantationibus. Virg. Eclog. 8.*

Carmina vel cœlo possunt deducere lunam.
Carminibus Circe socios mutauit Vlyssi:
Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.

Irrepsit hoc incantationis & maleficij genus in medicinam, habuitq; olim & adhuc hodie habet, suæ artis, sub medicinæ prætextu suos professores, suos Plato lib. de Rep. 2. Agyrtas, ariolos & vates nominat, qui ante diuitũ ianuas stipẽ petituri, oppidatim quæstus causa oberrabãt, & diuina quadã virtute, carminibus & sacrificiorum mysterijs se morbos infligere, inflictos quoq; curare: & si quid sceleris à diuitibus, aut eorũ proauis esset cõmissum, in magicis sacrificiorũ celebritate sufficientes eorumq; odore expiare, eorumq; inimicos tam sontes, quam innocentes inuolare, id est, *carminibus oblædere posse gloriabantur. Quos non tantùm arguit, sed pie & sanctè diuinus Hippocrates in libello de Sacro morbo siue comitiali ita vehementer arguit, & impietatis accusat. Qui, inquit, lustrationibus & magicis incantamentis morborũ affectiones depellere se iactitant, hi victus indigni, verba eorũ ad Dæmoniũ referunt, vt quidã se amplius scire vulgo ostentent, & homines decipiant. Expiant enim marbo correptos, sanguine & sceleribus inquinatos, iniustos & intoxicatos: ac expiamenta alia sub terrã defodiunt, alia in mare proijciunt, alia ad montes desertos, ne quis ea contrectet, asportet. At Deus (inquit) qui maxima ac sceleratissima peccata purgat, nostra est liberatio. Qui certè sui filij natiuitate & immolatione, nos à cruento Dæmoniũ cultu & potestate liberauit.* Z Iudæus excantat.] *Iudæos perfidos incantationibus curare morbos, sunt qui putãt, at ego illos nihil nõ audere video, quo ab afflictis ægris per fas & nefas pecuniã emungant. O sceleratã pecuniæ auaritiam, quid non mortalia pectora cogis audere? Quos non obsecro morbos curare, quæ deniq; præstigia & intempestates, herbarũ, radicum, lapidumq; viribus, sub statu lunæ & stellarũ ortu adapta-*

adaperiũ, se se non efficere posse promittãt? His fascinare, his dæmones cogere, his deniq; iratũ Dei numen litari posse, perfrictæ fronte negantur. H A fonte remediũ.] A thermarũ lauacris, quæ vt Plutarchus ait, lib. de Igne & Aqua, ἀκίνδυνος, καὶ πρὸς ἅπασαν ἀσθένειαν ἀλυσιτελὴς i. *salutaria, & ad morborum medelam efficacia, quarũ aliæ per simplices tantũ minerales, vt alumen, sulphur, plumbũ, chalcitida aut ferũ, suas deriuãt icamerigines, quarũ medicas vires Paulus lib. 1. cap 51. Argineta & Vitruuius breuiter perstringunt.* ☉ Nil nisi plorare.] *Notum est Græcos ita loqui solitos, vt plorare iuberent eum quẽ à se cõtumelioſe dimitterent, & plurib. annotauimus in prouerbio, Præter plorare nihil. Aristophanes in* Πλούτῳ: Ἐγὼ μὲν οἰμώζειν λέγων: *& infrà:* κλαύσῃ γὰρ ἐγώ σοι λίγω. *Lucianus vsus est hac voce in primo Necricorũ dialogo: & in Somnio seu Gallo, I Irritãtibus iracundior.] Tale est mulierũ ingeniũ, quibus irati si repugnes, magis prouoces, nec sine suo malo discedas. Sic Plautus:*

Bacchæ Bacchanti si velis aduersarier,
Ex insana insaniorum facies, feriet sæpiùs,
Sin obsequaris, vna te soluas plaga. *Sic quanto obnitentibus est asperior p dagra tanto stabilior in ratione manentibus indulget. K* Aten enim.] *Ate dea noxæ, damni & turbarũ, quæ* Σκαρὶ πῆς ἀρτίως, id est, *valida & velox, tẽgè antè præcurrit, & tã multa infecerat mala, vt ijs sanandis Ἀκεσὼ ponè sequentes nunquam sufficere possint.* A Podagram vocant.] *Solet enim articula is morbus plerumq; ab humore calido & frigido ex capite præcipuè distillante oriri, vt Hippocrates diuinus ille scripsit: qui si ad pedes descendit, & nos infestat, podagra dicitur: si ad manus, chiragra: si verò ad vniuersum corpus, Arthritis morbus* i. *articularis absolutè appellatur. Dolorem affert, idq; alijs cum ardore, alijs cum algore. Eo diuites & otioſi præcipuè infestantur. Dicta est autem podagra, quòd pedum vsum impediat, pedicæ, tendiculæ.* i. *laquei more, quo animalia capiũtur. Græci enim πέδην quo, laqueũ appellãt, quasi πόδες ἄγρα.* i. *pedis captura. Podagra ab Horatio in epist. lib. 1. Cessans morbus dicitur, quòd longus & aduersus remedia contumax, & difficilis curatu, vel effectu, quia tardet, & vessare cogat:*

Dictaq; ceſſantem neruis elidere morbum
Sulfura contemni, vicus gemit, inuidus ægris.

Elidere neruis. i. depellere è neruis. *Baiæ moleſtè ferunt ſulfuratæ.* i. *aquas ſulfuratas, quæ dicuntur valere ad podagram leuandam, cotemni & pro nihilo putari. Podagra etiam canes laborant. Ariſtot. lib. 8. Animalium cap. 22.*

CHORVS.

Dimetri Anapæſtici.

Χο. ἀλλὰ μ' ὑπνον λάβοι ἔχοι τε λύρα,
φοινοθωὶς, ὀθεμόθυμι βιᾶ,
λιλαῖε σᾶν ἰδὼν πρόπολον ἰνοπάς.
μέγα σὸν κράτος, ἀλλὰ φρόν. Ποδάγρα,
ἰὰν νὺ Διὸς ὠκὺ πίφευκε βέλος·
φομὶ δ' σε κύμαθ' ἁλὸς βαθέως, (λας,
φομὶα βασιλεὺς ἱκέρων Αἴ-
ἐπιδρομοχθὶς, κατακλινοβατὶς,
ἰωλυθρόμα, βαθυναφαγάλα,
φρηροπησιπύρα, μογιθφιλάφα,
λοιδυκαφόβα, γονυκλαθεγρύπνα,
πρικονδυροποφόλα,
γονυκαμψικύρτι Ποδάγρα.

Articulos cruciandi cupida
Curuigenuflexa, potens Podagra.

O' *nympha* [aa] *ingenium adamantinum habes,*
Multipotens, animo dea validó,
Audi vota tuorum ſupplicũ,
[bb] *Magna potentia, vis tua magna,*
O' *regina* [cc] *opulenta Podagra,* (nix telum,
Quam [dd] *Iouis horret per-*
Quamq; profundi [ee] *fluctus pelagi*
Trepidant, quàm quoq; trepidat, [ff] *ſceptra*
Qui [gg] *gerit infera* [hh] *Sygius Pluton,*
O' [ii] *gaudes nodis, lectigrada,* (trix,
[kk] *Curſiuetãs,* [ll] *talorum tor*
Calcicrematrix, malehumi tanga,
Oſſitremenda, genufraga, (pernox,
Curuigenuflexa, potens Podagra.

GIL-

GILBERTI COGNATI

ANNOTATIONES.

aa INGENIVM adamantinũ.] *Nulla vi domabile, inexorabile, implacabile & infatigabile. Adamantis enim lapidis incredibilis est duricies. vnde quicqd inuictũ aut inexpugnabile & implacabile est, id adamantinũ vocamus. Idẽ Lucianus in Pseudomante, mentem adamãtinam dixit.* *bb* Magna potentia.] *ἧς κρείττος ἐστὶ μέγιστον. i. cuius potentia est maxima. Homericũ hemistichiũ.* *cc* Opulẽta podagra.] *Iuuen. sat. 13:*

—pauper locupletem optare podagram
Ne dubitet Ladas—. *Fuit autẽ Ladas miræ pernicitatis pauper. Podagra diuites & otiosi præpuè infestũtur & vexãtur, rarò pauperes inuadit, vnde rectè Græcus poëta eã μισοπλοῦτον. i. odio habentẽ pauperes, appellat.* *dd* Iouis pernix tẽ|ũ.] *Fulmẽ supremi Iouis gestamẽ est, quod ciere cõsixit ventũ & velocissimæ celebritatis est: hinc fulminis ocior alis, apud poëtas. Statius:*

Ilicet igne Iouis lapsisq; citatior astris.

ee Fluctus pelagi.] *Neptuni, cuius hoc cognomẽ fuit, Pelagæus.* *ff* Sceptra infera.] *Inferorũ regnũ. Nã apertissimè sceptro siue virga regnũ intelligi, illud in diuinis literis ostẽditur, quod scepturũ de manu Iudæ non auferendũ pollicetur Dominus, donec veniret, q mittẽdus erat Christus.* *gg* Gerit.] *Regit.* *hh.* Stygius Pluton.] *Pluto inferorum deus Stygius dicitur, à Stygia inferorum palude.* *ii* Gaudens nodis.] *Nodosa ab Ouid. & Horat. appellat, ab alijs lapidosa, propter tumores, q in modũ lapidis indurant.* *kk* Cursiuetãs.] *Velocitatis aduersatrix. Podagra. n. maximè velocitas impedit, & ideo ab Hor. 1 ser. sat. 9, tarda dicitur. Item à Catullo:*

Aut si aliquem meritò tarda podagra secat. *A Mantuano tardigrada:*

Tu quoq; tardigradam tactu sanare podagram.

ll Talorum tortrix.] *Hæc dea propter varios effectus varijs epithetis & nominibus celebratur. Extat epigramma Græcum eleganter podagræ originem describens:*

λυσιμελὴς βάκχε, καὶ λυσιμελὴς ἀφροδίτη
ἐκ τοῦδε ζεύγους λυσιμελὴς πόδαγρα. id est,

Soluere mẽbra solet Bacchus, solet & Venus ipsa
Soluere & ex illis nata podagra solet.

Ita vt ex Anticho deo membrorum dissolutore, & Venere dea membrorum dissolutrice, filia podagra nascatur, membrorum dissolutrix. Idem Lucianus in Somnio seu Gallo, scribit podagram ex intemperantia nasci.

Trimetri Iambici.

PERSONAE.

Nuncius, Podagra, Medici, Tortores.

Αγ. Δίσποινα, λαμεῖν χρὴ λίτην ὡς τοδί,	NVN. Domina per opportuna te fers obuiam:
ἄκαιρ' ἔκθορ χρὴ δὴ κατ' ἰσθμίον φίλον ρω,	Audi, neq; enim tibi nuncium fero a friuolum,
ἀλλ' ἔστι πρᾶξις τῶν λόγων σωίμπορ θ',	Sed socia verbis ipsa res adiungitur.
ἐγὼ γὰρ, ὡς ἔταξας, ἐρίμφ ποδὶ	Nam ciuitates, vt statuerat vndiq;
πόλεις ἐχνεύων, πάντας ἐρεύνων δόμους,	Lento pede vestigans, tibi scrutabar domos
μαθεῖν ποθῶν, εἴ τις σὸν οὐ τιμᾷ κράτ θ'	Cunctas, vt aduerterē si quis tuam
καὶ τῶν μὴ ἄκων ἔσοχον ἄλλον φρονεῖν	Potentiam non debito more coleret,
σκοπῶν, ἄνασσ', ἀλλ' ἐκ βίας χθρῶν,	Alioq; tuarum vi manuum sat repperi
δύο δ' ἐκ τόδ' ἔστι, θελκτὰ θράσος,	Regina domitos, mente bona quiescere.
ἐρασθ' τῶν λαοῖσι, καὶ λαπαμυνθῶν,	Isti sed audaces duo, confidentia
ὡς οὐκ ἔστ' σὸν κράτ θ' σεβάσμιον,	Preti sua non desierunt dicere
	Ac deierare, vim tuam venerabilem

Non

ἀλλ' ἔκβολον βροτῶν σε θὲς σοφὸν βίᾳ	Non esse, sed exortem volunt mortalium
διόπερ ἁρμοῖ σῶν ὀχμώδες ἀνομῷ πόδα	Te generis ac vitæ. Religans igitur pedes
σκιμπτῶ θ' ἥκω, τάδε δ' ἀγνὺς ἔβας ἄλλο.	Mox fasciis, vehementer apropero, die
Πῶς ἁρπανὸς ἥβης ἀγίλλων ὧδε σὶ μοι	Iam deniq; quinta veni, lassus itinere.
τίθ' ἡ κὴγὼ ὅσα ἀνοβάτα λιπὼν,	Nam tota fermè duo stadia pertransij.
ἔπαν· ἐφῶς μιὼν θ', ὡς τ' ἄλω τάχ' θ'.	POD. Quàm subitus ades, ô nuncie velocissime?
ΔΗ. πρᾶδον μὴ ἔλικον πρὸς βαθμῶν ἐλίμακα,	Sed cuius obsecro regionis terminos
ξύκαμ πτίμασε ἀγαλύζισιν ἁρμογᾶς,	Duros & inuios reliqueris, explica,
ἔθν με δ' ἰχνία ἁρ ἀνδαλ λᾶδ' ὁδόν,	Clarè refer, vt celeritatem intelligam.
σκαιρεῖαι τρόχις ἀντιρᾶδον ἁρέμασιν.	NVN. Quinq; graduũ scalas reliqui primitùs,
ἔσπαρ ἀγνὺς ἴχνεσιν ἀλγεινοῖς ἐγὼ,	Tremulas quoq; luxatis trabium compagibus.
ὑπαμοίλυ χάλικι ἀσύβλιν ἐδόν	Deinde sternax me excipit mox area,
ἐ ἀνοπάτυζον ὀξὺ κνώσοις λίθων.	Duris retinens ad pedes impulsibus.
ἁπ' ἰὼ ὀλίσθῳ πεπτωκὼν πάλαι ὁδῦ,	Quod iter vbi confeci grauibus vestigijs,

Stratam silicibus ingrediebar semitam,
Ituq; scrupulis acuis asperam,
Hinc incidens in lubricam & Planam viam,

ἔσπευδον ἀεὶ τὸ πρόσθι, λιάνυτο δ' ἄμμι
ἔσυρεν βαίσω πηλὸς ἀσφῶν σφυρὰ,
Αἱ ἴς πρᾶντι νότι δ' ἐκ μιλῶν ἱδρῶς
ἔρρεε, βάσιν μὲν ἔθρασὺν ἐκινοῦμεν.
ὅθεν μι λιχιτα πᾶν δίμας ἐκπνικόντα
πλατᾶα μὲν κίκαυθ', ἀλλ' οὐκ ἀσφαλὲς.
τὰ μὲν γὰρ ἔνθεν, τὰ δ' ἐκᾶθεν ὀχήματα
ἔπαγεν, ἐλᾶν καζεν, ἔσπερχεν πρίχειν.
ἐγὼ δ' ναθρὸν ἐκαρρὰ ἐνοίσων πόδα,
δόχμι δ' ἔβαινον ἀσόδε πίραν τρολὸ,
ἕως ἀπλοῦν πρασβάμι προχέλατ'.
μύσης γὰρ ὦν σὶς, ταχὺ πρίχειν
ἔκ ἔδυνον.

Po. οὐκ ἄς μαλθὰν, βέλτιστ', πρᾶξις ἁ δί σι
ὀρθῶς πέπρακται, τῇ δ' οἴ πόθυμία
ἔσασι τιμᾶς ἀντίσηκόν χάριν.

Dum propero progredi, sed lutum retrahit
Calces malè firmas illicò cœnum retrò,
Quà transeunti liquidus è membris mihi
Sudor fluebat, æger vt fessum gradus
Deficeret: inde lassus omni corpore,
Latam quidem, ast tutam minus insisto viam,
Varijs & hinc & inde me vehiculis
Vt currerem cogentibus & vrgentibus.
Quare celeriter subleuans segnem pedem,
Transfersus occursum fugiens, cessi loco,
Donec citis quadriga transiret rotis.
Mystes enim tuus nequibam currere.

PODAG. Non gratis hæc rectè tibi res gesta sit,
Mi nuncie. tuæ nanq; promptitudini
Parem rependam gratiam precio pari.

Ita

καὶ Ἀ. Οἱ λάφυμα θυμῆρες τόδε,
ἕξις πριτίας παράσχ λίφων πόνων.
ὑμᾶς Ἀ μικροὶ πὴ θροῖς ἐχθίσμοι,
τίνων πότ' ὄντες, ἢ τίνων πεφυκότες,
ὅπμασι Ποδάγρας ἀνθαμιλλᾶσθ' ἔρριτε,
τλᾶσ' ὁ Κρονίδας οἷά νιν σπάσαι βίαι;
λίγιστ', ὦ λάκισμι' ἢ γὰρ ἐρῶν ἐγὼ
λάμπω πλάσες, καί γ' ἐπίσταται σοφοί.
Πρίαμος ποδάρκης, ποδὸς γὰρ ἦν ἐκλιπὴς.
ἔφανε δ' Ἀχιλλεὺς, ποδαγρὸς ὢν, ὁ Πηλέως.
ὁ Βελλοφόντης, ποδαγρὸς ὢν, ἐκβάτηρα.
Θηβαῖος Δρωάσης, Οἰδίπους, ποδαγρὸς ἦν.
ἐκ τῶν Πελοπιδῶν, ποδαγρὸς ἦν ὁ Πλειοσθένης.
Ποίανθος ἦν, ποδαγρὸς ὢν, ἄρχει σόης.
ἄρχ' ποδάρκης, Θεσσαλῶν ἦν ἡγεμὼν,

Atque hoc adeò gratum tibi sit præmium,
Posthac triennio semel modò leues
Tentare te nostros dolores perferam.
Sed vos sceleſti, dijs & inuiſiſsimi,
Quinam, vel à quibus parentibus editi, (tentiæ,
Audetis obniti podagræ potentiæ
Cuius superare vim nequit [b] *Saturnius?*
Heus dicite peſsimi: quamiã [c] *heroas ego*
Quamplurimos domui, ſapientes vt ſciunt:
[d] *Priamus pede celer ille, cognitus podagricus.*
Perijt [e] *Achilles podagricus ille Pelei.*
Et [f] *Bellerophontes podagricus me pertulit.*
Podagricus & Thebanus erat [g] *dux Oedipus,*
Et ex Pelopidis podagricus erat [h] *Pleſthenes:*
Et [i] *filius Pœantis etiam podagricus (alius celer*
Dux præfuit claſſi, fuit ex
Dux Theſſalorum, qui ſimul atq; prælio

Victus

ἐπάρξ ἵππων Πρωτεύς ἐκεῖνος ἐν μάχῃ,
ὅμως ποδαγρὸς ὢν, καὶ νοσῶν ἤρχε τῆς νεώς.
Ἰθάκης ἄναξ τε, Λαρτιάδην Ὀδυσσεὺς
ἐγὼ διαπεφυγώς, οὐκ ἄκανθαν πυγόνος.
ὡς ὅτι χαρίζονται, ὦ δυστλήμονες μόνοι,
τοῖς πάθεσιν ἰδίοις δόλασιν, οἷς δι' ἀφάκης.
ΜΕ. Σύροι μὲν ἐσμὲν, ἐκ Δαμασκοῦ τῷ γένει·
λιμῷ δ' ἁλόντες, καὶ πενίᾳ πεπλανήμεθα.
γῆν καὶ θάλασσαν ἐφιππεύοντες πλανώμεθα,
ἔχομεν δ' ἄχθισμα πατρῴου μέρους τόδε,
ἐν ᾧ μύρων ἀλγύνταν πόνους.
ΠΟ. τί δὴ τὸ χθίσμα, καὶ τίς ἦν σκευή, φράσον.
ἐκ μέσης μαιγάδος ὄρνις ἐκ ἐφάσσα,
καὶ λοιδορεῖται θυμούντων ἐντεῦ δὲ πατρὸς,

Victus ceciderat Protesilaus, praefuit
Classi, podagricus licet & aeger foret.
Ithacæ quoque principem Laërtæ filium
Vlyssem, ego, non spina meruit trigonos.
Nunquam ergo grauiſuri, ô calamitoſiſsimi,
Pœnâ patiamini meritis veſtris parem.
MED. Syri quidem genere Damaſceni ſumus.
Multa fame verò coacti & inopia,
Terrâ & mare peragramus, errantes, vagi.
Habemus aiacem quod pater vnguentum dedit,
Per hoc mala conſolamur aegrotantium.
POD. Cedò, quod vnguentum? quis illius habitus?
MED. Sacrarum facendi ius mihi iurandum datum

ὃς

Metalia dicere tibi planè non ſinit,
Nec vltimum morientis edictum patris,

Qui

ὃς ἔτλαξε κεύθειν φάρμακον μίαν γνάθον,
ὃ μὴ σὺ παύσῃ οἰδέων ἡμᾶς ἀεὶ μυρίοις.
ΠΟ. ἆρ', ὦ κατάρατοι, μὴ καπῶς ὀνήσομεν,
ἔστιν τις ἰσχὺς φαρμάκου δράσαι τόσα,
ὃ χειρὸς οἷόν τ' ἐμὲ τὸν ἐμὸν πόδα σαθρὸν
ἀπ' ἄκρα τοῦδε σύμβασιν σώσειν μόνον,
κἀπαράσωμαι, εἰ τι φαρμάκου σθένος
ἔστιν τόδ' ἕρπον πίφυκεν, εἴτ' ἐμοὶ φόνος.
ἀλλ', ὦ σκυθρωπὸν, πάντοθεν ποτήμενον,
βάσανιν, πάρισθι τῶν ἐμῶν βαλανωμάτων,
πειράζετ' ἄσθμα, κἀν μὲν ποδὸς ἄκρου
φλίγμαινε τρόπος, λακτίσλωψ ποδὸς ἄχει·
σὺ δ' ὀφρυοῖς ἐμβαίνων, σὺ δ' μηρῶν ἄπο,
ἰσχνὸν ἀταλαίβιν πικρῶν ἰχθύων βάσον,
ὑμᾶς δ' χαρὼν λακτίλους λύγιζε.

Βά.

Qui iussit hanc celare noxam pharmáci,
Quod sauientem te quoque scit compescere.
PODAG. An igitur ô execrabiles, malè perditi,
Vllius vsquam tanta vis est pharmaci,
Meam quod iniunctum vim sciat compescere?
Sed sine, paciscamur age tales fœdere,
Et experiamur ánne virtus pharmaci
Futura sit superior, an flammæ meæ.
Huc ô seuera statim vndiq; conuolantia
Tormẽta, præsides meæ væsaniæ,
Oc̃yùs adeste, tuq; soleas infimas
Pedum, si bipsos vsq; digitos vrito:
Tu calcibus insili, profundam tu riges
A fœmmibus ad genua ° tabem felleam:
At vos manuum repentè flectite digitos.

TOR.

Βά. ἴλλ' ὡς ἴταξας, πάντα δι ἡμᾶς πράξεται.

κεῖνται βοῶντες οἱ παλαιότεροι μέγα,

ἅπαντα γὰρ πεσοῦσι σιδηρᾶ μέλη.

Πο. φίρετ', ὦ ξένοι, μάθωμεν ἀφικόμενοι,

ἢ χαυδὶν ὑμᾶς φάρμακον τόδ' ὠφελεῖ.

ἐς γὰρ ἐμοῦ τόδ' ἦν ἀντίξεν' ἰόν,

λιπὼν γαῖαν, ἐς μυχὸς ἔμ' χθονός,

εἰς Ταρτάρου βάθη.

Ια. ἰλλὰ, λίκεται, κὰ χαλεπὰ φλογμὸν πόνων.

οἴ μοι παπαῖ γε, τέθνημαι, διόλλυμαι,

ἅπαν μ' ἐπέρχεται γῆρας ἀσκόπως κακῶς.

οὐ Ζεὺς ἐφαννὲ δῖον ἀμφὶ βέλος.

οὐδὲς βαλάσσης ὧδε μαίνεται βλυδών.

οὐδ' τρόμητὰ λαίλαπος τόση βία.

μὴ πάρεστον πορθεῖ μι δεῦμα Κρήτης;

TOR. *En imperata fungi-la tibi fecimus.*

Iacent, miserique clamitant grauissimè,

Per omnia torti membra tuis complexibus.

POD. *Nunc agite, ô hospites, videamus optimè,*

An illitum vos nunc muniet hoc pharmacum.

Nam si palàm aduersum fuerit illud mihi,

Mundum relinquens, abdidi tò tetrà sinus

Subibo, & P infimos abyssos Tartari,

Obscura & ignota omnibus mortalibus.

MED. *En vniximus, leuat nec dolores tamen*

Podagricus. Heu proh dolor, heu tabesco miserè. que pereo,

Omnia populatur membra mea q cæcum malum.

Non Iupiter fert tale r telum fulminis,

Non vlla sic procella sæuit (æquoris,

Non impetuosi tanta vis est turbinis.

An asperos sustineo s morsus Cerberi t

Nunc

μή τις ἰχίδνης ἰὸς ἀμφιβόσ-
σκεται,
ἢ δηλητηρίης ἰχῶρι λιγυπαύρῳ
πίπτῃ;
ἰητρὸς ἄνασσ' φάρμακον γὰρ
ἔστ' ἐμὸν,
ἔστ' ἄπο δηώσαι σὸν ἀναχωρη-
τίοα ῥόμον,
ἧφοις δὲ πάσας πᾶν ἔθνος
νικᾶς βροτῶν.
Πο. παύεσθε βάζοντες, μὴ πέ-
νης μέλῃς
τ' μετανοήτορ. ἀς ἐμὲ τὸν
μολόν.
μιγνυσθήτω δὲ πᾶς τις, ἀς μό-
νη θνῄσκω
δειλαία δέκα γ' ἑξάκοις οὐ
πάθομαι.

Num [t] *virus Echidnæ membra mea depascitur?*
An [u] *tunica sanie tincta Nessi sanguinis?*
O dea miserere; nam neque meum pharmacum,
Nec aliud [x] *inhibere poterit cursum tuum:*
Victrix sed omnium omnibus es suffragijs.
POD. *Desinite nunc toto menta, dolores cedite:*
Mecum quia cœptæ litis ille lostes pœnitet,
Et nerit unusquisque me solam omnium
Illachrymabilem [y] *& immedicabilem deam.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Ἐτήσιον] friuolum.] *Inutile. Sic apud Homer. Il. σ: ἐτήσιον ἄχθος ἀρούρης, telluris inutile pondus. & Odyss. ν.* b Saturnius?] *Iupiter Saturno genitus κρονίδης & Saturnius dicitur, αὐξιγενὴς δία. Sic Virgil. 4. Aen.*

Nec Saturnius hæc oculis pater aspicit æquis.

Porrò & illud legimus, Saturnum podagrosum ab antiquis effictum gressibus tardum ac remoratorem. c Heroas.] *Heroës podagrici.* d Priamus] *Non solùm Troiæ, sed totius ferè Asiæ rex, de quo Virg. 2. Aen.*

Forsitan & Priami fuerint quæ fata requiras, *&c. Hesione cùm post captam ab Hercule Troiam captiua cum fratre Priamo abduceretur, redemptum flammeo suo Troiam eum remisit.*

remisit, vnde is Priamus dictus est, cùm antè Podarces vocaretur. e Achilles Pelei.] *Fortissimus omnium Græcorum, Pelei Thessaliæ regis & Theditis filius.* f Bellerophontes.] *Glaucis regis Ephiræ filius. Hinc Mantuanus:*

—nec adest Glauci certissima proles.

g Oedipus.] *Laij Thebanorum regis & Iocastæ filius, à pedibus ex vulnere & podagra tumentibus, Oedipus est appellatus.* h Phlesthenes.] *Pelopis fuit filius ex Hippodamia.*

i Pœantis filius.] *Philoctetes Herculis comes, qui vnius sagittæ casu, in pede, vulnere penè immedicabili affectus est, cuius fœtor eũ à Græcis ferri non posset, in Lemno relictus est. Tandẽ opera Machaonis medici sanatus, Propertio teste, qui inquit:*

Tarda Philoctetæ sanauit crura Machaon.

k Protesilaus.] *Vnus ex Græciæ principibus primus Græcorum omnium ante Ilium interfectus, vnde non sine omine quodam, & futuræ mortis præsagio Protesilaus videtur appellatus:* id est, *primus mortuus. Auson us:*

Protesilaë tibi nomen sic fata dederunt,
Victima quod Troiæ prima futurus eras.

l Odysseus Vlyssem.] *Rex Ithacæ, Laërtæ filius fuit Vlysses, Telegonus autem eius ex Circe susceptus filius, patrẽ suum videre cupiens, Ithacam profectus est, vbi cùm incognitus à domo patris prohiberetur, orta contentione, patrem incognitũ spina venenosa trigonis piscis transfixit. Trigon verò marina vocatur fera lethalis præcipuè, adeò vt si aculeo truncum arboris percutiat, inarescat protinus. Hunc denique Vlyssi necis fuisse causam tradunt. Et inde à Nicandro ὀλεσίγων τρυγὼν nuncupatus. Trigona nostri* pastinacam *conuertunt.* m Syri Damasceni.] *Damascus Syriæ vrbs antiquissima, palmularum fertilissima, & prunorum, quæ inde Damascena vocantur. Luc. lib. 3:*

Et felix (sic fama) Ninos, ventosa Damascus.

n Fame coacti & inopia.] *Tales sunt nostri seculi Agyrtæ, receptarij, circulatores, pseudi & Christianis infesti Iudæi, anus fatidicæ chymistæ, et id genus nebulonũ, qui impunè p. hominũ mortes experimenta sola agũt et cõsectãtur. Nomẽ mearci sibi vẽ dicãt, & in medicinæ professionẽ, vt fuci in aliena apũ alueania irrepunt, oppidatim ẽjus causa oberrãt, ac à diuitib. stipẽ petãt de suis*

de ſuis gloriantur remedijs, ac ſua adulatione ignobile inescant vulgus, quum ferè omnia ex integris receptorum fasciculis citra rationis iudicium, agunt. o Fel leam tabem.] *Amarũ humorem: fellis enim humor est amarissimus.* p Infimos abyssos Tartari.] *Profundissimos inferorum locos* q Cæcum malum.] *Colum. lib. 1. Sæpe, inquit, cõtrahuntur cæci morbi, quorũ causas ne medici quidẽ perspicere queunt. Sunt enim insidiosi, occultè mali, latentes, & qui videri non possint. Persius sat. 4:*

Cæcum vulnus habes, *inquit. Virgil. 4. Aen.*

Vulnus alit venis, & cæco carpitur igni.

Et paulò pòst: —est mollis flamma medullas

Interea, & tacitum viuit sub pectore vulnus. *Horat.*

Sed vereor ne cui de te plusquam tibi credas,

Non si te populus sanum rectèq; valentem

Dictiret occultam febrem sub tempus edendi

Dissimules, donec manib. tremor incidat vnctis.

r Telum fulminis.] *De eo antè in proximo Choro. Ouid. lib. 2. Metam.*

Spectat & in dextra missile fulmen habet.

Virgil 1. Aen.

Nate patris summi, qui tela Typhoëa temnis.

s Morsus Cerberi.] *Cerberum tricipitem ab caninis capitibus effingunt poëtæ, Tartareumq; custodem statuunt, morsu admodum aspero, qui quos icit, statim interficit.* t Virus Echidnæ.] *Id est, viperæ. capitur & pro Hydra ab Hercule occisa, & pro quocunq; serpente. Hesiodus Echidnam ait dimidia sui parte Nympham: Dimidio altero immanem anguem. Mantuanus:*

Vel quia letiferæ dentem non sensit Echidnæ.

u Tunica sanie tincta Nessi sanguinis.] *Nessus vnus ex Centauris, Ixionis ex nube filius, cùm Herculi ad Euenum fluuium operam suam obtulisset ad Deianiram in ripam vlteriorem traijciendam, iamq; traiectæ vim inferre pararet, ab Hercule sagittis est confossus. Quare cùm iam mortẽ imminere videret, Deianiræ vestem tradidit, sanguini suo infectam, vim amatorij illi inesse simulans, virumq; alterius fœminæ amore captũ, ad ipsius amorẽ posse reuocari. Cuius verbis illa temerè fidem adhibens, Herculi in Oeta monte sacrificãti, per Lichan pueriũ vestem*

eam misit, quam quum ille induisset, veneno statim per viscera serpente, doloris impatientia in ardentem se rogum conjecit. Hinc Nessea, a, um, Ouid. in Epist. Deianiræ ad Herculem:

Illita Nesseo misi tibi texta veneno.

x Nec illud inhibere poterit cursum tuum.] *qui non remittitur ante quadragintæ dies, referentibus Hippoc. 6. Aphor. 49 & Corn. Celso, lib. 4. cap. 24. & vltimo.* y Illachrymabilem.] *Inexorabilem, & tam duram, vt ad lachrymas aut misericordiam commoueri non possit. Hoc epitheton Horatius Plutoni tribuit libr. 1. Carm.* z Immedicabilem.] *Quæ medicaminibus non potest sanari Liuius: Non tam in periculosum quàm longum morbum implicitum. Idem: Longinquum forsitan & insanabilem morbum efficiat.*

CHORVS.

Hexametri μέτρου & Anapæstici Dimetri.

Κα. ὅτι Διὸς βροντᾶς Σαλμωνεῖ θ' ἵππων βία,
ἀπ' ἴθαν', ὁλόφρονι λαμπᾷ θοᾷ φρενὸς βίλα.
ἐκ ἰσίας ἰσάρα Φοίβῳ Σάτυρος Μαρσύας,
ἀπὸ λιγὺ ψάρα λάινα πιρὶ λίρμα πίτυς.
πρὸ θ' ἀσύμνησον λί ἴσιν ζοναὶς ἴχι Νιόβη,
ἀπ' ἴτι μυρομίνη πρὸς τὸ πολὺ λάβρυ Σιπύλῳ,

Non vis a Salmonei contemptæ cum tonitribus,
Ausa Iouis, pœnas tuadere salua potuit:
Verùm animo repressa, repetitoque fulmen Dei
Fumigero Stygias detruditur icta sub aquas,
Nec satyrus Phœbo congressus Marsya tulit
Inde voluptatem, cùm diripit vndique cutem
Pythius illius, non præmia grata referens.

Litis habet memorem, & luctu quoque fœta Niobe
Namque & adhuc lugens Sipylum rigat vda lachrymis

Maoniæ

Μαονὶς ἀράχνη τεκτονικῶς ἐφθόρας ἴχνος,
ἐκ δολίας τύχης, ἡ ποτέ τι νήματα πήνα.
ὃ γὰρ ἴδιον μακάρων ὀργὰς θράσος ἐστὶ μερόπων,
ὡς Διὸς, ὡς Λητοῦς, ὡς Παλλάδος, ὡς Πυθίης.
ἔπιον, ὃ πάνυ μισοῦσι φίλοις ἄκος ἄλγεα ποδάγρης.
λιγύν, ἰλαρὸν, ἄφρικτον, βραχυδακτύλιον, ἀνάλγητον,
ἐυφορον, ἐυκίνητον, ὀλιγοστενὲς, ἀνοίκαιον.
ῥωμὴ μορφὴ τῶν ἀντιχόντων.
μειλίσσει δ' οὐδὲν ἐς τὸ σύνηθες
τοὺς πολλαχοῦντας παραμένειν,
ὄφρ' ἀνθέμοις, ὃ σαννάκινος ποιεῖ κάσις
πόνον, ἀτὰ λοιθορίῃ ἐλισσόμενα,
ὅτις δ' ἀδοκήτοις πόροις ἔρχεται ἀνήρ.

Mœonis ad lites Arachnes, quia Pallada vocat
Perdita, nunc scelus id testantia flamma plicat.
Impar enim est diuorum affectibus humana vis:
Vt Iouis, vt Latonæ, vt Pallados, vt Pythi.
Mites ergo feras cruciatus atq; faciles,
O celebris, cumcliisq; locis dea nota Podagra,
Perq; leues, & acutos, & breuiter noxios
Absq; dolore, nec intolerâ biliter, bene suos
Qui tenent fines, sint exiguumq; validi,
Quiq; gradum non impediant facientibus iter.
Multæ sunt formæ miserorum,
Sed podagricos soletur morbi
Exercitium & consuetudo,
Quare æquanimiter nobiscum

Quotquot in hac estis naui,
Cruciatus ex animo ejicite.
Quòd si quæ placeant, non fiunt,
Et iter non placitis diu inueniunt.

πᾶς ἀνιχίσθω τῶν πασχόν-
των
ἐμπαίζομέν τε καὶ σκωπτόμε-
νοι·
ἔσιν γὰρ ἔργον τόδε πρᾶγμα.

Quisquis et hic cui morbus
grauis est,
Te ludi rideriq; feras.
Nam haec huius ludi natu-
ra est.

GILBERTI COGNATI.
ANNOTATIONES.

α SALMONEI.] *Salmoneus Aeolis regis Elidis filius, quum diuinos honores petulantius quæreret, louemque structo æneo ponte, tonando & iaciendis fulminibus imitaretur, ab eo fulminatus in infernum detrusus est. Vide Virgil. lib. 6. Aeneid. & quæ ascripsimus in principio Timonis, & in Philopatre.*
β Satyrus Phœbo congressus Marsya.] *Marsyas tibicen, ex Celenis oppido Phrygiæ, ea temeritate fuit, vt ipsum etiam Phœbum ad musicæ & cantus certamen audaret prouocare. Sed temerarius eius conatus turpiter illi ob imperitiam cessit. Nam à Phœbo victus & excoriatus est. Vide Ouid. lib. 6. Fast. Nostri Luciani dialogum Iunonis & Latonæ. Eius quoque mentio fit in Harmonide, & aduersus Indoctum librorum supellectile tumentem.* γ Pythius.] *Apollo nuncupatus, vt notissimum est à Pythone serpente, Apollinis sagittis confecto, cuius fabula ab Ouid. in Metam. planè descripta est. Propert. lib. 2.*

Pythius in longa carmine veste sonat.

δ Luctu fœta Niobe.] *Tantali fuit filia, & Amphionis, Thebanorum regis vxor, quæ cum viro suo, sex filiorum totidemq; filiarum peperisset, animo elata, Latonæ se præferre non dubitauit. Quamobrem indignata dea Apollinis & Dianæ sagittis liberos eius ad vnum omnes interficiendos curauit: Niobenq; ipsam sibi conuiciantem turbine venti in Asiam rapuit & iuxta Sipylum Mæniæ vrbi (quæ illi patria erat) in saxum transformauit. Vide latius hanc fabulam apud Ouid. 6. Metam. Ad quam alluserit etiam Lucianus in Philopatre: in suo Somnio, & in Luctu.* ε Mœonis ad lites Arachne.] *Puella quædam Lydia olim fuit, nomine Arachne, quæ Minerua nendi omne suendi, texendiq; artificium docuerat. quibus dotibus illa superbiens, negabat se à Minerua*

nem doctam, ac eò processit arrogantiæ, vt Palladi se non vereretur æquare, deamq; in certamen vocare. Idcirco indignata Dea venit, virginemq; acriter obiurgata, opus mi is imaginibus intertextum ac variis radio discidit. Quod virgo ægerrimè ferens, laqueo vitam finire decreuerat. Sed Pallas illius casum miserta, non quidem statim eam mori voluit, sed ita tenuissimo funiculo pendentem in araneam transmutari:

Atq; ita viue quidem, pendè tamen improba, dixit,
Lexq; eadem pœnæ, ne sis secura futuri,
Dicta tuo generi, serisq; nepotibus esto,
Mœonis —.

Nam Lydia aliter vocatur Maonia. Ouid. lib. 6. Metamorph.

Mœonięq; animum fatis intendit Arachnes.

Hæc, authore Plinio, linum & retia fertur muenisse. Eius item filius fusos reperit.] Impar est deorũ affectib. humana vis.] *Deum enim hominibus potiorem esse nemo ignorat. Aude quod*

Ἀργαλέον γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀντιφερίζειν: *id est,*

Ardua res homini mortali vincere numen.

Extat Creontis sententia aquè pia:

Θεοὺς μιαίνειν οὔτις ἀνθρώπων σθένει.

Violare diuos, nemo quit mortalium.] *Non enim Deũ fallit homo, nec facilis nec consilijs. Hæc admonent, inauspicatò cedere, quæcunq; aduersus Deum instituuntur. Freti enim nimiùm suis viribus, vel à Deo facti è vinciuntur.* ¶ Multę sunt formę miserorũ.] *Ægrotantiũ. De morborũ multitudine & numero Plin. lib. 7. cap. 51 & lib. 25. ca. 2. Trecentis enim morborum generibus homo infestatur. Et exoleti veterũ morbi, quotannis denuò increscunt, ac renouantur, tũ in morbis, nil modò accidit, quod non acciderit olim. In tanta autẽ morborum phalange, Podagra immedicabilis dicitur hic, nodosos cõficiens articulos, in cuius cura, quisquis peritus fuerit, Medici physicũ honore diuino dignabitur. Hippocratis etiam encomio celebrandus, quo ait,* ἰητρὸς φιλόσοφος ἰσόθεος, *Medicus philosophus Deo æquiparandus.* ¶ Sed podagricos soletur morbi Exercitium & cõsuetudo.] *Quod autẽ prius erat violentũ, ac proinde molestũ, assuetudine primum fit leue, postea etiã iucundũ. Aristot. lib. rhetoricorum 1. disputans de iucundis, docet ea iucunda*

cunda esse, quæ vel secundum naturã sunt, vel quod huic proximum est, assueta. Vnde illud vulgo iactatũ ἔθος ἀνθρώπου φύσις. i. Vsus altera natura. Natura nihil efficacius potentiusve. Huic parem aut certè proximã vim habet assuetudo. Et nihil interest inter naturam & vsum, nisi quod interest inter semper & plerunq; Perpetuũ est quid indidit natura, frequẽs quid vsus affixit. Qui malis assuerit, ac permulta tulit, cõmodius fert & aliud, si quid inciderit infortuniũ. Tantũ valet assuetudo, vt mala quibus assueuerimus, optima videantur. Huc pertinet & Ouid. illud:

Quod malè fers assuesce, feres bene multa vetustas
Lenit —. *Cognitum enim malum, aut vitamus, aut nos ad id accommodantes ferimus. Aristot. li. Moralium. Dum fatentur esse molestum, sed iam assueuimus. Sic ait.*

Quotquot in hac estis naui.] *Id est, in cõmuni malo & periculo. Siquidẽ ad eos, qui eodẽ vehuntur nauigio, periculum naufragij communiter pertinet: neq; magnopere refert, in puppi sint, an in prora, an in carina, cùm nihilo magis absint a domine. Cicero Epistolarũ familiarium secundo ad Curionem. Vbicunq; es, vt scripsi antea, in eadem es naui, tamen gratulor. Idem alibi. Hoc miror enim, querorq;, quenquam ἐν ἑνὶ πλοίῳ ita pessundare alterũ velle, vt eiũ nauim perfore, vt qua ipse nauiget: hoc est, vt rempublicam euertat, cũ qua sua perenndũ. Aristophanes in Vespis, ἀλλὰ τῆς πόλεως ὁμοίως ἐν σκάφει ὄλῃ i. de ciuitate est, naue de tota puta. Est autem familiare poëtis à nauibus ad Rempublicã similitudinem trahere. Pro eodem Seneca lib. epist. 3. Non sum tam improbus, vt occupationes ager obeam, sed tam mã in eodẽ valetudinario iacentibus de communi malo tecum loquor: dicitur autem Senecã valetudinariũ, locus vbi ægroti iacent & curantur, quod Græcis νοσοκομεῖον. Corn. Tacit. de Orat. Qui in eodem valetudinario, hæc ossa & hanc maciem probant.*

ΩΚΥΠΟΥΣ. OCYPVS.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

Ωκύπους, Ποσειδωνίου καὶ Ἀστερίας υἱὸς ἐγένετο, καὶ τὴν δημητρὸς ἀδελφὴν, γυμνασίων τε καὶ κωμῳδιῶν μὲν ἀμελῶν. πολλὰκις

λάκις ἦ ἤσαρδ τὸς ἰχομένους ὑπὸ τ ἀπέγκτυ Ποδάγρας, καὶ βοχίλα, Φάσκων μηδὲν ὅλως ἀναγ τὸ πάθος. ὁ ἢ τοίνυν ἀγανακτῶν, ὁ λεγ ποδῶν ἀσθενείᾳ, τῦδ' ἀτόνως φερομένος, καὶ ἀσθενέμενος, ὥσπερ ὅλως πίπτειν ἤδη. Ἡ μὲν σκηνὴ ἦ δράματος ὑπόκειται ἐν Θήβαις. ὁ ἦ χορὸς συνίσταται ἐξ ἐπιχωρίων ποδαγρῶν, συνειλεγχόντων τ Ὠκύπυν. Τὸ δὲ δρᾶμα τ πάνυ ἀσθενὲς. Τὰ ἦ δράματος πρόσωπα, Ποδάγρα, Ὠκύπους, Τροφεύς, Ἰατρὸς, Πόνος, Ἀγγέλος.

OCypus Podalirij & Aſtaſiæ filius fuit, pulchritudine ac viribus præſtans, gymnaſiorumq; & venationum in primis ſtudioſus. Hic cùm ſæpe videret eos qui à rigida Podagra detinerentur, irridere illos cœpit, dictitãs nihil eſſe prorſum, cur illi tantos dolores præ ſe ferrent. Indignatur itaq; dea, ac pedes illius inuadit. Qui cùm ab initio cõſtanter ferret, ac morbũ detrectaret, tandẽ à dea totus proſternitur, & ſupinus decũbit. Scena quidẽ, ſiue actio fabulę apud Thebas eſſe intelligitur. Chorus autem ex popularibus eius loci podagricis conſtituitur, qui omnes Ocypum pariter coarguunt. Fabula eſt ex ijs quę pro valde vrbanis habentur. Interlocutores fabulę ſunt: Podagra, Ocypus, Nutritor, Medicus, Labor, Nuncius. Proloquitur autem Podagra. Poëma imperfectum & mendoſum eſt &, vt Eraſmus addit, nę micam quidem Lucianici ſalis habeas.

Προλογίζει ἡ Ποδάγρα.

Δεινὰ μὲν ἐν βροτοῖσι, καὶ ἀνοσούνυμον Ποδάγρα λίχνυμα, ἀδυὸν ἀνθρώποις· ἀσυμῶ ἦ νοσίοισι τὸς πόδας βρόχοις, (μέλη. ἔρθρωσιν ἐσδῆμῦσ', μὴ νοσ

GRauis hominibus & mauspicati nominis Podagra vocor, mortalibus dirum malum: Quæ vinculis adſtringo neruorum, pedes, Ingreſſa eſam ſub artuum compagines.

γελῶ δὲ τὸς πληγέντας ὑπ' ἐμοῦ,
μὴ μὲ λέγοντας ἀρχὴν τῆς συμφορᾶς·
ἀλλ' ἃς ματαίαν πρόφασιν ἐξηκριβωκότες·
Ἅπας γὰρ αὐτὸν βιπολᾶ ψευδόμενος,
ὃς ἐνσεσεικὼς, ἢ πεπόφας ζιβάσιν,
λέγει φίλοισι, μὴ φράζῃς τὼν αἰτίαν.
Ὃ μὲν λέγει γὰρ, ὡς λοιπὸν λαθεῖν τινὰς,
πόνον δέ γ' ἕρπων μανθάνει μὲν θᾶσσον·
ἢν τότε λαμαθῇς, ὀνομαζόμενος μὲ τοὔνομα,
πᾶσι θείαμβος, ἐμβεβάσκεται φίλοις,
πόνον δ' ἐμοὶ σωφρονοῦντος ἔστι τῶν λαικῶν·
ἐγὼ γὰρ οὐδὲν ἄμι τότε λίαν,
τῶν οὖν πάνυ μὲ, μὴ φρενῶν λαβάπτεται.
Ὅτι τὸν ἅπασιν ἄχθον πόνον λαικῶν,
ἔθηκε πανάργοις λοιδορεῖ βλασφημίαις,

Ridere verò soleò eos quos torqueo,
Dum proloqui veram mali causam haud volunt,
Aliamq; fictam in promptu habent, qua se tegant.
A Quilibet enim se decipit mendacio,
Luxatum alicubi, aut graviter allisum pedem
Dum dicitat, veramq; causam supprimit.
B Quod enim ipse celat, & latére alios cupit,
Hoc tempus inuito arguit eo pòst tamen:
Ac tum domitus, veróq; nomine me vocans,
Gestatur ab amicis, triumphus omnibus.
At verò ad hanc rem adiutor est Labor mihi.
Neque enim sine hoc ego sola quicquam potuero.
Proinde mordet me illud, & præcordia
Tangit mihi, quòd cùm ille causa sit omnibus
Malorum, & omnes exercuerit: nemo tamen
Incessat ipsum maleficis conuicijs,

Sed

ἀλλὰ ὑπ' ἐμοῦ πάντων ἀνοήτως ἀρᾶς,
ὡς θυσμὸν ὑπολοιπὸν ἐκφυγεῖν ἐμόν.
Τί ταῦτα φλυαρῶ, κἀπὶ τοῦτο τὸν χάριν
πάρειμι, μὴ φέρω τι τῶν ἐμῶν χολῶν;
ἐγὼ γὰρ ἥκουσ' ἥνυσ', ὁ θρασὺς Ὠκύπους
φρονεῖ τι ταῦτ' ἐμοῦ, μηδὲν ἄνευ μέ τι πάσχων,
ἰὼ δ' ἰὼ ὀργῆς, ὡς γυνὴ δι-ηγμένη,
ἀντιβλαπτα τοῦδ' ἀθρόως ἀνόσως,
ὡς ὧδ' ἔθ' μοι, δοκοῦντα πολὺς τυχεῖν.
ἤδη δ' ὁ δοῦλος πόνθ' ὑπὲρ τὸν τόπον,
καὶ τῶν βάσιν συγκοῖσι πρὸς τῶν ἐάτα,
ἓν δ' ὡς ὁμοίοισιν ἢ πάλης πλήξας ἴχνθ',
πλανᾶ γέροντα, παραγωγὸν ἄθλιον,

Sed ab omnibus (ita est dementia)
Me prosequuntur imprecationibus,
Quasi hoc mea modo effugere possint vincula.
Verùm quid ista nugor, & non protinus
Qua gratia huc aduenerim ad vos, proloquor,
Iram euomens hanc intus omnem, vt est, meam?
Nam cursor hic (si dijs placet) generosus,
Elatus animo præter alios Ocypus
Contemnit, & nullam esse me demens ait.
Ego autem, vt mulier, ira acerbè percita,
Illum vicissim acerbo & immedicabili
Adorta malo, vt mos est meus,
Ictu illicò talum pedis certo petens.
Ac nunc quidem dirus labor locum eum tenet,

Plantamq; terebrat infimam stimulis suis.
At ille, ceu cursu aut palæstra offenderit
Pedem, magistrum decipit, miserum senem,

ἡ δυσψίχολον ὠδὰ τιθὰς ἰσ
χνομυόον,
δύσλω& αὐτὸς ἰκ δόμων
πρόσιρχιται.
Ωκ. πόθεν δ' ὁ δανὸς ὑμῖν κατὰ
ποδῶν οὗτ& παρῆν.
ἀπροσμάτιστ&, ἄβατ&, ἄπα-
τ& πάν&;
πάνυ γ' νῦρον, οἷα ζοφέρυς ἀ-
νὴρ,
βίᾳ& πεπίμπλη, κοὐ λίγα
βιάζιται.
Ἡ τῶν πονούντων ἰσχάδ' σοι-
χεῖ χόνη.
Τρο. ἴπαρ, σαυτὸν, ὦ τέκνον,
κοὐ λίσθον,
μή πως μι πίσσαν ὑπαβαί-
ηις σὺ χαλὸς ὤν.
Ωκ. ἰδὺ ὑπαῖω σι δίκα βά-
ρυς, κοὐ πάθομαι,
κοὐ τὸν πονοῦντα πόδα τιθῶ,
κοὐ καρτερῶ·
ψωτίρα γὲ σάχ& ἰν παιρὶ
ἀεὶ,
ἐπαίτας ἀδυώτ&, γογγύ-
ζων γίρων.

Τρο.

Sed biliosam ægrè molem
captum pedem
Progreditur infelix domo in
plus foràs.
OCYP. Vnde autem acer
bus iste per pedes mihi
Sine vulnere D improuisus
accidit dolor,
Qui neq; gradi me, neque
loco stare patitur?
Intendauerà neruum, & a-
cum olim solet
Iaculator, inde dum sagit-
tas emouet:
Cogitóq; tandem vis iniqua
proloqui.
Cedit dolentium vltimum
iam tempori.
NVTR. Attolle te ipsum
quæso, fili, & alleua,
Ne fortè concidens pro eo
atq; claudus es,
Tecum pariter & me tra-
has pronum solo.
OCYP. En teneo te absque pondere, & tibi pa-
reo:
Aegro pedi insistens, dolo-
remq; opprimens.
Nanq; iuniori turpe, pueros inter, est
Obmurmurans ministrer, inualidus senex.

NVTR.

Τρο. μὴ, μῆτ' ταῦτα, μωρὸν, μήτ' ἐμὲ μὴ λῷστόμ'.

NVTR. Ne ne quid huius, stulte, ne mihi obijce,

φύ μ' ὡς γέρων λόμφαξι, τῦτ' ἀλλὰς, ὅτι

Ne fastuose me lacesse vti Eiuuenis,

ἐν τοῖς ἀνάγκαις πᾶς χέρσον δὴν γέρων.

Illud scient, quòd iuuenis est quiuis senex,

πάλιν λέγουσι, τὸ πέρας ἂν ἐπόσπασον,

Quoties necessitas & opus hoc postulant:

ἔγωγε δ πείσομαι, σὺ δ' ὁ γέρων πέπλας χαμαί.

Ac credè dicenti, vltimum hoc si subtraham,

Ωκ. αὐ δ' ἄρ' ἀφαιρῇς, πέπλον κἀς ἄπορον ἆρ χέρσον.

Stabo senex, at tu iuuenis cades humi.

προθυμία γὲ ἐν χέρσοι παρέπιτται, (ὦ γέρον.

OCYP. At tu, parùm ſi offenderis, senex, cadis,

πρᾶξις δ' τάδ' ἐπίστ' ἐνεῖν ὧν

Et hoc, dolor cùm nullus ea tiam te premit.

Τρ. τί μοι σοφίζῃ, κὐ λέγας, οἷ' φέρω

G Siquidem parata in sene voluntas semper est,

πόνον πᾶλιν σὺ ποδὲς λοίλιν βάρη;

Sed res & opus haudquaquam in eo itidem viget.

Ωκ. ὁμοίαν ἀρετὴν, ὦ ξένον ὐ τοῖς πόδα,

NVTR. Quid hæc H sophisticãdo ineptias agit? Quin potiùs vnde morbus hic cauam pedis

πέρνα ἕσπα, τὸ σωτηρίαν θέσθ πάνυ.

Τρ. πάλιν φέρ' ὅσις ἄπον, ἢ καθίεμ' (πόδα.

Aduſque plantam venerisi-tem bi, disseritè

πάγουα τινὰ λυρίαν ὑπ' ὀ-

OCYP. Dum curſitando exercecame, atq; tibi leuem
Pono pedem, currens retorſi, atq; incidi
In hoc malum, implicitus dolore quo videſ.
NVTR. Denuò igitur curre, vti monebat qui ſedet
Barbamq; ſub tonſore vellit hiſpidus.

OCYP.

Ωκ. ἐπεὶ οὖν παλαίων, ὡς θέλω, παρεμβολὴν
βαλὼν, ἐπάγλων· τοῦτό μὴ μάτην ἐμοί.
Τρο. πῶς δ' ἀπατᾶσθαι γίγνομαι, ἐφ' ᾧ παρεμβολὴν
βάλλων σὺ πληγὴν ἔπαισας ἀνδρὶ πλουσίῳ;
τὸν αὐτὸν ἐμὲ ἡγοῦμαι λόγον πρὸς
μηδένα, κἀγὼ τοῦτον αὖ λέγω σοι φίλων.
νῦν δ' ἀσορᾶς ἅπαντα ἐκ ὑπ' ἐλπίδας ἐμμανῶς
ἀφορῶν δ' ἐμαυτῷ.
Ιω. ποῖ, ποῖ μ' ἀφ' ὧν λέγω λαβὼν
Ὠκύπορ φίλοι,
τὸν πόδα πονοῦντα, τῷ βάσιν
παραμύθιον;
Ἰατρὸς γὰρ ὢν ἔπαυσον ἂν φίλου
τινὸς,
πάσχοντα μανὰ τῶν ἀεσθ-
τῷ πάθει·
ἀλλ' αὐτὸς οὕτω ἐγγὺς ὄμμα
τυγχάνω.

Ωκ. Ergo vbi palæstra exerceor, & parembolam
Dum iacere luctando volo, hanc plagam tuli.
Hoc vtique tandem credere volo te mihi.
Νυτρ. At qualis ipse miles es, cedo, vt iacens
Parembolam percussus hanc plagam feras?
Mendacium nec tendo, falsa prædicas.
Eadem ista diximus aliquando nos quoq;,
Fatendo veritatem amico nemini
At nunc vides vt cuncta
Quassansq; facilè intorquent huc illuc labor.
Μεδ. At vbi, vbi reperiam inclytum Ocypum, viri,
Ex pede laborantem, & vacillantem gradu.
Medicus enim cùm sim, ex a-

Ἔστιν

mico quopiam
Audiui eum vehementer affici malè
Dolore, qui consistere pede ipsum haud sinit.
Sed ipsus hic propè iacet ante oculos meos.

Stratus

κάτω κατ' ἀντῆς ὕπτιος βεβλημένος.
Stratus supino per cubile corpore.

ἀσπάζομαί σε πόδα θεῶν, καὶ σόν *
Saluere iubeo per deos te, ac tuum.

τί τοῦτο, λέξον Ὠκύπου τάχα. *
Quid istud, Ocype? dic mihi forsan

ἢν γὰρ πάθοιμι τυχὸν, ἴσως ἰάσομαι
Si fortè enim cognôro, forsan remedium

τὸ λυπηρὸν ἄλγος, τῶν παθῶν τὴν συμφοράν.
Adhibebo tam sæuo dolori, atq; istius

Ὠκύ. ὀρᾷς μι σωτῆρ, καὶ πάλιν σωτῆριχι,
Tantum mali causam leuabo scilicet.

σάλπιγξ αὐτ' ὄνομ' ἔχων, σωτῆριχι,
Ocyp. At me vides, Iô Soter, & Soteriche,

λαυὸς πόνος μι τὸ ποδὸς λα. κνεῖ κἀκῶς,
Tubæ ipsius nomen gerens, Soteriche.

λαλὸν γὰρ βῆμα, λὐχ ἁπλῶν τι θῶ ποδί.
Sæuus dolor pedem mihi arrodit malè,

Ια. πόθεν; τί παθών; μλύω, ἢ κοῖον πόνον;
Oressum q timidè facio, & haud planum pede.

μαθὼν γὰρ ἀκέσασθαι ὁ ἰατρὸς ἀσφαλῶς,
Med. Vnde, aut quid accidit expedi, aut quibus modis?

ῥᾴδιον πρόσσοι, σφαλεῖται μὴ μαθών.
Nam M medicus audiens rem vt est, dempto metu

Ωκ. δρόμου τιν' ἀσκῶν καὶ τίνων γυμνασιλῶν;
Melius adit: non audiens, errat ferè.

λαυῶς ἐπλήγην ὑπὸ φίλων ὀμηλίκων.
Ocyp. Dum genere cursus nescio quo exerceor

Ia.
N Arti studens gymnasticæ, plagam tuli
Percussus à quodam o meorum æqualium.

Med.

Ια. πῶς ἔρ' ἀηδὲς τὸ ποδάριον φλεγμονή,
τόπε λαβ' αὐτό, λύκ ἔχεις τὴν ἐμβροχήν;
Ωκ. ἐγὼ σίγω τὰ δάκρυά τῶν ἐλαίων,
ἀμορφίαν ἄχθος ἐς πόδας λαλῶ.
Ιω. τί δ' ἄλοπᾶ δι, λαταμᾶσα σὺ τὸν πόδα;
ἦρ ἦ παράσχις μοι, γιγνόσκαν σὶ χρή,
ἐς τῶς ὁμᾶσι πλᾶσον ἁμά σὺ λυπῶ.
Ωκ. ποιῶν, ἤ τι λαυθὸν ἐξόρρᾳ ἔχας,
ἵν' ἀπὸ λαυθὸν ἐκ ποδῶν πάσης πόνος.
Ια. ἰδὲ σιδηρόχαλκον ἐπιφέρω ὁμιλῶ,
ἐξέκαρ, ἀμόδιμον, ἐμπρόχ' ὑγιᾶ.
Ωκ. ἴα, ἴα.
Τρο σῶτ' τί ποιᾶς; μὴ τὸν χόλε σώτηρίαν,
ὅλμᾶς σιδηρόσπαρτον ἰπίδα λᾶν πόνον;

MED. Cur triſtis ignis ceſſat inflammatio
Locum per ipſum? aut cur nec impoſitas habet
Tinctas ſalubri faſcias aſpergine?
OCYP. Quoniam haud amo ex lana illigata vincula,
Vt quæ afferant deformitatem inutilem.
MED. Quid ergo tibi videtur? pſ incidam pedem?
Nam ſi hoc feres, ſciat licet quamplurimum
Exhauriam tibi ſecãdo ſanguinem.
OCYP. Fac quicquid inueniri nunc nouum potes,
Vt me hoc pedum dolore quàm citò liberes.
MED. Et ſectionem acutam, & ariſferteam,
Cruoribibulam, ſemicurtam infero tibi.
OCYP. Heus ſine, ſine.
NVTR. Soter quid agis? vt ne tibi Soteria
Contingat vlla, qui facinus iſtud facis.
Adhibere ferſatum laborem ſuſtines?

Mã

μηδὲν λαθεῖν σε, πρόσιρμε λαικὸν ποσί.
Malumq; nil planè scienſ. inferi pedi.

φαῦλος γὰρ ἦπνυσθ', ὧν ἀκήκοας ἔργον·
Pelſus etenim audiſti opera quæ audiſti modò.

ἢ γὰρ παλαίσειν ἢ θρόμοισιν, ὡς λέγω,
Nam neq; palæſtra iſte, neq; curſu, vt dicitur,

ἀσκῶν ἐπλήγη. τοῦδ' γὰρ ἄκριτί μου.
Certando læſus eſt. idex me ergo audias.

ἅλιγον μὲν ἔρ τὸ πρῶτον ὑγιὲς ἐν δόμοις,
Principiò enim ſaluus quidem venit domum,

φαγὼν δ' ποτὰ, νῦν πικρὸν ὁ λιμὸς ἐυχὲς,
Pòſt autem Q edens multùm, & bibens miſer,

κλίνης ὕπερθε καταπεσὼν, ὕπνοι μόνον,
Solus, ſuper lectum cadens, ſomnum capit:

κατὰ νυκτὸς ἀνανήφει, πρωΐ γ' ἀσφ,
Ac deinde noctu expergefactus occipit

ὡς δαίμονι πληγεὶς, νῦν πᾶν τὰ φόβον λαβών.
Clamare quaſi R percuſſus aliquo dæmone,

ἔλεξε δ' οἴμοι, πόθεν ἔχω κακὸν τύχην
Vt omnibus clamore eo inſueret metum.

δαίμων τάχα κρατῶν ἔξω πολός.
Dicebat autem, Vnde hoc malum mihi? heu miſer.

ἐς ταῦτα, νυκτὸς ἀναπαύεται μόνος.
Fortaſſe dæmon potitur aliquis pede.

ὁποῖα λῆρος ἐξιθρολώθη τὸν πόδα.
Noctu inſuper ſolus quoque reſidens toro,

ἐπὰ δ' ἀλίαστον ἡμέραν ἐπᾶν πίσῳ,
S Ceu prætor, lamentando proſequitur pedem.

οὕτ' ἐς πέδιλον, χάρα θὰς ἐν μυὶ πικρᾷ,
Aſt T vbi diem iam gallus intonat tuba,

Acceſſit, & triſtem mihi impoſuit manum,

Plorans,

θρλωῶρ, συρίσσωρ, ἐπ' ἐμοὶ βάλωρ.
Plorans, febricitans, corpori inuitens meo.

ἃ πρὶν μέ σοι κατᾶπτ' πάντ' ἐψώδεις,
Tibi verò, quæ dixit priùs, mentitus est,

τὰ δεινὰ κρύπτων τῆς νόσου μυστήρια.
Sæua hæc volens morbi tegere mysteria.

Ωκ. γέρον μὲν ἀὰ τοῖς λόγοις ὁπλίζεται,
OCYP. V Verbis senex armatus omnis semper est,

καυχώμεν & τὰ πάντα, μηδὲν ὠφέλων.
X Nil iactitans non, est opere præstans parum.

ὁ γὰρ πονῶν τι, κοὐ φίλοις φράζων λέγων,
Nam qui dolet, falsumque amicis differit,

πανοῦντ' ἔοικε μασίχλῳ μασσωμένῳ.
Y Similis edenti mastichen famelico est.

Τρο. πλανᾷς ἅπαντας, ἄλλα δ' ἐξ ἄλλων λέγεις,
MED. Deludis omnes tu, aliaque aliis implicas,

κέγων πονᾶν μέν, ὁ δὲ πονᾶς, ὅπως λέγεις.
Dicens dolere te, ast vbi doleas, tacens.

Ωκ. πῶς δῆτα φράσω σοι τἀπὶ πολλοῖς τοῖς τλῶ συμφορᾶς;
OCYP. Quônam ergo pacto edisserem causam tibi

πάσχων γὰρ, οὐδὲν οἶδα, πλὴν πονῶ μόνον.
Huiusce morbi, qui doleo grauiter quidem,

Ια. ὅταν ἀφορμᾶς λίχα πονῇ τις τὸν πόδα,
Verùm nihil scio, nisi quòd doleo modò.

πλάσσει τὸ λοιπὸν, οὗς θέλει, λυπεῖ λόγους,
MED. Atenim absque causa cùm dolet aliquis pedem,

ἄλλος τὸ ἄλγος, ᾧ συνίζηκεν κακῷ.
Posthac inania verba fingit, vt lubet,
Sciens graue illud, quo implicatus est malo.

Ac nunc

καὶ νῦν μὲν ἀκμὴν ἰδεῖν. *
ἐπὰν δὲ καὶ τὸν ἕτερον ἀλγέσῃς πόδα,
ὀχλῶν δ' ἀκρύτοις, ὧν δὲ σοι φρὰ σαι θέλω,
τῶν' ἐς' ἐκεῖνο, λᾶν θέλῃς, κἄν μὴ θέλῃς.
Ωκ. τί δ' ἐς' ἐκεῖνό γ', ἄπαι, καὶ τί λελήθαμεν;
Ια. ἔχει μὲν ὄνομα, συμφορᾶς, χείμων δ' ἁπλῆς.
Ωκ. οἴμοι, τί ζῶντο; πλέον, ὦ, δίπτυμα, λέγομαι, χείρων.
Ια. ἐκ τῶ πόπε μὲν, οὗ νοσεῖς, ἀρχαῖόν ἔχει.
Ωκ. ποῦδε μὲν ἀρχαῖόν ὄνομ' ἔχει, καθὼς λέγεις.
Ια. τούτῳ σὺ πρόσθεν ἐπὶ τίλλα λευκὸν ἔχραν.
Ωκ. καὶ πῶς μι τὸν λύσσωνα ἔτι;
Ια. λευκάνειρ ὅσα· φαίδιμα δὲ ὀδυρόν.
Ωκ. σωτὴρ τί λέγεις, τί δέ μι;
Ια. ἄφθη μι μικρὸν ἀλόγημα σῦ χάειν.
Ωκ. τί δ' ὅδε δανὸν, ἢ τί συμβέβηκέ σοι;

Ac nunc quidem consistis in acie mali:
Vbi verò & alterum pedem inuadet dolor,
Flebis gemens. at dicere vnum tibi volo,
Hoc illud est, nolis, velis, hoc illud est,
OCYP. *Quod illud autē? quódve nomē habet? cedo.*
NVTR. *Nomen quidem habet è duplici factum malo.*
OCYP. *Hei mihi, qd hoc? dic obsecro te, dic senex.*
NVT. *Ab eo loco principiū habet, vbi nunc dolet.*
OC. *Pedis igitur principiū habet, quantum dicis.*
NVT. *Huic adde sæuæ nomen Agræ, Doricum.*
OCYP. *Quo me ergo pacto miserum adhuc?*
NVTR. *Est sæua nempe: namque parcit nemini.*
OCYP. *Soter, quid ais? quid me autem?*
MED. *Sine me parùm, stulte, tui ego gratia.*

OCYP. *Quid hoc mali autem, aut quid tibi accidit graue?*

Ια. ἀς ἀνὴρ ἀφύκτευτον πόνον ἔλαβε ποδός.
Ωκ. ἐκοῦρι μὴ δῆτα πρόχωρον ἐξαντλᾶν πόνων;
Ια. χωλὸς ἦν ἄρ' ἧς ἐδέμφ δεῖ μὴ φοβεῖ.
Ωκ. τί δ' ἐσι χἄτερον;
Ια. ἀμφοῖν ποδοῖν σε συμπο δισθῶσα μγέα.
Ωκ. φέμοι, πόθεν μοι καινὸς ἐσῆλθε πόνος
ποδὸς δι' ἄκρα, καί μι συμπάσχει κακῶς;
Ἢ πᾶς ὅλως πέπηγα, μεταβᾶναι θέλων;
Δειλαίνομαι δὲ πολλὰ μεταξὺ πόδα,
φύγι, οἵα βρέφος, ἄφνω φοβέμφ.
ἀλλ' ἄμ τοι καί σε πεῖς θεῶν,
Σωτείχι,
ἴσαν τέχνη σὴ ἰᾶσθαι, μικρὰ φθονῶν,
θεράπευσον ἡμᾶς, εἰ δὲ μὴ, δίοι χομαι·
πάσχω γὰρ ἀφανῶς, κατὰ ποδὸς δ' ὧν τοξεύομαι.
Ια. Ζεὺς μὴ πλανήτας πτεν λὰν λόγους ἐγὼ,

Ζεὺς

MED. *In graue malum incidisti & incurabile.*
OCYP. *Proin claudicantem viuere hinc necesse me est?*
MED. *At esse claudum, nihil erat, néve hoc time.*
OCYP. *Quid peius autem?*
MED. *Iacére vtroq; te impeditum pede etiam.*
OCYP. *Heu, vnde nouus inuasit hic mihi dolor*
Etiam alterũ pedem, huicq; compatitur malé?
Quóve penitùs modo obrigui vt ire hinc volo?
Formido verò dimouere pedem nimis,
Stultus, quasi infans derepentè exterritus.
Sed obsecro te per deos, Soteriche,
Vt si quid ars potest tua, nihil inuidens
Medeáre mihi: sin minùs, ego pereo funditùs.
Namque intùs excrucior, doleoq; per pedes.
Tanquam sagitta fixus ex arcu leui.
MED. *Equidem remota ambage verborum procul*

Hæc,

οὐς τῶν ἰατρῶν τῶν ὁμιλούντων μόνον,
ἔργῳ δὲ μηδὲν ἀδότων σωτήριον,
τὰ πάντα σοι πάσχοντι, σαφῶς φράσω·
ἄφωνον ἦλθε πρῶτον εἰς πάθος κακόν·
ἐκ γὰρ σιδηρόπλαστον ἐνεδύσω βάσιν
ὀξεῖς κακέργοις ὑφ' ἕλκει τυπεῖσαν,
ἀνιᾷ δὲ, καὶ περυφάραν, ἅς πάντας κακῶς,
ἧς ἐκ ἄν ἄροιτ' ἄχθος ἀνθρώπων φύσις.
Ωκ. ἄ, ἄ, ἄ, αἰ, οἴμοι, οἵ= μοι,
πόθεν μοι πρυπᾶ τὸν πόδα λυγαλὲς πόνος;
δέξασθε χάρας τὰς ἐμὰς πέδ' ὡσσάν,
ὁποῖα Σάτυροι βακχίοις ὑπ' ὦ νῶας.
Τρ. χέρνιβ μὲν ἔμοι, πολιὰ δὲ, σοὶ πείθομαι,
καὶ τὸν νέον σε χεραιώσω, πρέσβυς ὤν.

Hac, qua medici alij solent vti modò,
Ipsáque re nullam salutis ferre opem,
Cuncta patienti breuiter exponam tibi:
Principiò ineuitabile in malum miser
Planè incidisti: non enim cōpactilem
Ferroq; fictam pede subiisti compedem,
Sed sæuam & abditam omnibus prorsus malam,
Cuius hominum natura non tulerit onus.
OCYP.[aa] *Eheu miser, væ væ mihi,*
Vnde hic mihi tacitus pedi terebrat dolor?
Suscipite me manibus priusquam concidam,
Perinde vti[bb] *Satyri sub vlnas*[cc] *Bacchicos.*
NVTR. *Equidè senex sum: at ecce tibi pareo tamen,*
Iuuenemq; te longæuus ipso manu rego.

Cætera deficiunt.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.
ARGVMENTVM.

INducitur hîc podagrosus iuuenis, qui tamen affectabat videri ὠκύπους, *id est*, celeripes. Is rogatus à sene, vnde accidisset pedis dolor, respondet se, cùm magna celeritate curreret, distraxisse talum, atque hinc esse cruciatum. Quicunque author est huius fabulæ de Ocypo ex Senecæ epistola 54. sumpsisse argumentum videtur. Pedes, inquit Seneca, dolent, articuli punctiunculas sentiunt, adhuc dissimulamus, & aut talum extorsisse nos dicimus, aut in exercitatione aliqua laborasse. Dubio & incipiente morbo, quæritur nomen, qui vt talaria cœperit intendere, & vtrosque pedes ferierit, necesse est podagram fateri. Idem epistola 79. Podagra & chiragra, & omnis vertebratum dolor, neruorumq; interquiescit, cùm illa quæ torquebat, habetauit, omnium istorum primà, vetminatio vexat, impetus mora extinguitur, & finis dolendi est obtorpuisse.

A QVILIBET enim se decipit mendacio] γνῶμη. *Veram causam sui primens, aliam fictam in promptu habet. Adeò nulli tam est impudens mendacium, quod tegere vel prætextu aliquo careat, vt inquit Plin. lib. 8. cap. 22.* B Quòd ipse celat, & latére alios cupit, Hoc tempus inuito arguit eo pòst tamen.] *Tertullianus in Apologetico contra Ethnicos: Benè autem, inquit, quod omnia tempus reuelat, testibus etiam vestris prouerbijs, atque sententijs. Erasmus noster in Adagio: Tempus omnia reuelat; in hanc sententiam citat quosdam veterum Poëtarum versus, in primis Sophoclis, Pindari, & aliorum.* C Ego autẽ, vt mulier, ita percita.] *Hebræorum sententiæ negant vllam iram atrociorem esse ira mulebri. Irritabile enim ac vindex mulierum genus, partim ob rationis inopiam, partim ob animi humilitatem. Nam veræ magnitudinis est, quasdam iniurias negligere, neque quosuis homines dignari ira sua. Est autem formidabile animal mulier, quum ad sexus vitium accedit senectus.* D Improuisus dolor.]

lor] *Repentè enim oriri solet, vt in Gallicis prouerbijs est, etiam non expectatum.* E Iuuenis est quiuis senex.] *Senectus viri fortis ac strenui præstantior est iuuenta quorundam ignauorum & imbecillium iuuenum. Huc pertinet illud Euripidis ex Andromacha:* πολλῶν μεῖζον γὰρ, κἀν γέρων ᾖ ψυχὴ κρείσσων. i. *Gnauus senex & iuuenibus compluribus præstat. Ingenium enim docti senis & exercitati ingenio parum eruditè iuuenis præfertur. Aristophanes alicubi:* Ἐγὼ τὴν μὲν τοιᾶδε γῆρως εἶναι κρείττον ἢ πολλῶν νεανιῶν, i. Meam senectam præferendam existimo Compluriũ comis adulescentium. *Ausonius Chilonis sententiam his versib, concluſit:*

Grata senectus homini, quæ parilis iuuentute.
Illa iuuentus grauior, quæ similis senectæ.

F Quoties necessitas.] *Vt enim necessitas, dicente Q. Curtio, ignauiam acuit, ita & senem excitat. Extat apud Græcos versus prouerbialis:*

Ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πάντα δηλοῦται τύχη.

In seruitutem cuncta agit necessitas. G Siquidem parata in sene voluntas.] *Huc pertinet illud Euripidis ex Ione:*

Τὸ τῦ πολλὰς μὲν βραδὺ, τὸ δ' ὦκὺ ταχύ.

Tardus quidem pes, animus est velox tamen.

Est enim senectus cruda viridisque, animisque viribus adhuc pollens. H Sophisticando.] *Sophistas imitando, qui ἐπὶ ἅπαν disciplinam omnẽ suam ostentant, ac omnium ignari, quódque peius est, indociles, de re nihili semper altercantur, inanes nugas, & cauillosas verborum argutias argumentorumque decipulas in naturæ viribus indagantes.* I Denuò igitur curre.] *Alumnus hic admonet Celeripedem Podalirij filium, podagram qua discruciabatur inficiantem, vt cursu malum dissimularet, aut pateretur sibi remedium adhiberi. Quem locum sic vertit Hadrianus Iunius: Vel desidens euelle barbam sub tonsorum brachijs. Porrò vide de hoc loco Erasmum in prouerbio: Curre denuò.* κυρῶν participium à verbo κυρᾶν, *quod est hirsutum esse, & tonsoris egere, vt sit sensus: Curre denuò quem admodum aliquis dixit, qui sedens in tonstrina vellit barbam, quam habet hirsutam sub alis.* K Parembolam.] *Quid Parembole inter Palæstritas propriè sit, alibi non repe-*

vio. Videtur tamen equivocatione hic vti, & prius loco taciam & subdolam luctantium interfitionem pedum significare: posteriore autem vel vallum, vel cohortem aut manum subsidiariam, quæ in ipsa pugna cæteris omnibus inseritur: de qua significatione Suidas & Hesychius meminerunt, & Pollux quoq;.

L O Soter.] *Id est, Saluator: sic enim demulcendi causa medicum vocat, & Soterichus à Soter deductitium est, alias quoq; proprium. σωτῆρας nonnulli seruatores, alij salutares, alij sospites interpretati sunt. Sed nos quanto hoc rectius cognomine Iesum Christum Dominum nuncupamus, qui nos suo benigno cruore in veram æternæ vitæ libertatem asseruit. Cicero lib. 4. in Verrem: Itaque C. Verrem non solùm patronum illius insulæ, sed etiam σωτῆρα inscriptum vidi Syracusis. Hoc quantum est ita magnum, vt Latino vno verbo exprimi non possit. Scilicet σωτὴρ qui salutem dedit.* M Medicus audiens recti vt est.] *Morbos ab ægro prudens medicus percontando explorare debet, vt docet Galenus, fidus Hippocratis interpres in principio lib. 2. Prædictionum Hippoc. & lib. 2. Prognost. & lib. 1. de Crisi. Cornel. Celsus lib. 3. cap. 6. Periti medici, inquit, est, non protinùs vt venit, apprehendere manu brachium, sed primùm residere hilari vultu, percunctarique quemadmodum se habeat, & si quis eius metus est, eum probabili sermone lenire, tum deinde eius corpori manum admouere. Neque in tenebris, neque à capite ægri debet residere, sed illustri loco aduersus eum, vt omnes notas ex vultu quoque cubantis perspiciat. Rectè præterea Damascenus in suis Aphorismis ait: De ægritudinibus non facilè proferas iudicium, nec vrinam habeas, nisi postquam, ægrũ videris in præsenti, & de singulis eum interrogaueris, & examinaueris. Cui Rasis medicus Arabs his verbis perbellè in Aphorismorum suorũ lib. 6. astipulatur: Decet medicum, ægrum interrogare, vt causam ægritudinis interiorem cognoscat, vt postmodum rationale iudicium præstare possit: ne erubescat ægrum interrogare, vt sciat an ægritudo intra vel extra venas subsistat.*

N Artis studens gymnasticæ.] *Id est, disciplinæ exercitationis. Plato lib. 7. de Legib. Gymnasticæ nomine, exercitationes bellicas contineri docet, eamq; diuidit in saltationem & luctationem. Aristoteles præcipit lib. 8. Polit. Adolescentes gymnastica*

paſſicæ & pædotribicæ vocare debere: vt ita fiat exercitatiores firmioresque. Plautus in Rud. Ex vibe ad mare hùc prodimus pabulatum pro exercitio gymnaſtico, vt Palæſtrico. *Terent. in Eunucho:* Fac periculum in litteris, in palæſtra, in Muſicis. *Virgil lib. 6. Aeneid.*

Pars in gramineis exercent membra palæſtris.

Id eſt, luctationibus, & corporis agitationibus. Hæc corporis exercitatio, a Cicerone palæſtra, à Græcis à manuum geſtu, ἀπὸ τοῦ χειρονομεῖν dicta eſt, qua præceptores & pædotribæ ingenuos pueros motus geſtuq; corporis docebant, ne corporis ſtatus indecorus, aut manus & brachia inepte proferentur, & ne caput & oculi ab aliis corporis partibus diſſiderent, & pedes appoſitè proferrentur. Horum ignaras ἀπαλαίστους: id eſt, *apalæſtritas ſiue à palæſtra alienos nominabant. O* Meorum æqualium.] *Palæſtræ ſodalium. P* Incidam pedem.] *Morborum ſanè omnium ſeu præſentium, ſeu imminentium, qui ex ſanguinis vbertate, aut quauis illius eruptione atque coacernatione naſci conſueuerunt. propria ac prima certaque curatio ſanguinis detractione perficitur, cuiuſmodi ſunt ſynochi febres omnes, caliduque arthritides, podagræ, iſchiades, & quæcunque denique ſimilis formæ inueniuntur ægritudines aliæ, de quibus Ioannes Fernelius Ambianus. Q* Edens multùm & bibens.] *Podagra dolor pedum, chiragra manuum, iſchias coxarum, & in genu gonagra, in corporis articulis multis partibus affligens cruciatus arthritis: comites ferè ſunt intemperantis & incontinentis vitæ, artuum ſingularis infirmitatis, quæ vel à parentibus hæreditaria ſucceſſione, vel vitæ libidine & incontinentia acciòque immoderato contrahitur.*

Ennius ipſe pater dum pocula ſiccat iniqua,
Hoc vitio tales fertur meruiſſe dolores.

Hippocrates 6. Aphoriſ. 26. & 30: Nec pueri ante Veneris vſum, nec Eunuchi temerè, niſi intemperantia vitæ deſidiaque maiorem in modum deliquerint, nec mulier facilè, niſi cui menſes conſiterint, aut temulenta & incontinens inſigniter fuerit, podagra laborat. Tanta primæ Veneris, tum ignauiæ mox intemperantiæ ad podagram, & quamuis arthritidē procreandam vis eſt & efficacia. At olim, dum apud Romanos & Lacedæmonios

mulieres abſtemiæ & ſobriæ viuerent, erant morborum arthritidis expertes, quæ modò ob crapulam iure, lege conſortij, virè compatiuntur & condolent. Podagra autem ex crapula & quiete, poterit ſanari per longam abſtinentiam & exercitationem quacunq; ætate, vt legitur apud Porphyrium in vita Plotini de ſenatore Romano. R Perculſus aliquo dæmone.] *δαιμονιζόμενον & à dæmonibus agitatus, ſeu vexatus. vel δαιμονοφόρητος, id eſt, dæmoniacus.* S Ceu præco.] *Id eſt, alta voce. Ariſtoph. τῶδε κηρύττω ἐπεῖ: id eſt, nuntio patri alta voce. Sic faciales, caduceatores, legati, buccinatores. Vt præco qui magiſtratus iuſſu publicè aliquid denunciat ore, & aliquando auctimem facit, & audientiam in theatris indicit.*

T Vbi diem iam gallus intonat tuba.] *Gallus à prima mediæ noctis inclinatione explaudentibus, vt Lucret. ait, alis:*

Auroram clara conſuetus voce vocare,

matutino crepuſculo, matutinis aſtris Deum itidem plaudentibus quotidie commodulatur. Et certo Galliarum aduerſus Neronem tumultu, Roma paſſim columnis adſcriptum eſt, Galli te cantando excitârunt, aptè ſcilicet ad eiuſdem nominis gentem nuncupatione deflexa. Gallus autem tribus interuallis canit, prænuncians diem. Qua de re Plinius libro 10. capite 21. Eraſmus noſter in Adagio: Priuſquam gallus iserum cecinerit. Nos porrò in Luciani Gallo. V Verbis ſenex.] *Neſtorem facit Homerus loquatiorem, qualem & Catonem ſeniorem fuiſſe accepimus. Senes enim loquaciores ferè ſunt, quàm qui vigent ætate ſiue id accidat ob rationis inopiam, ſiue quia natura linguæ promptitudine penſat, quod viribus detractum eſt. Heſychius indicat γλωσσάριδας dictos, qui pro armis lingua vterentur. Heraclius ad Hermodorum: ἐν ταῖς γλώτταις ἔχειν τὰ ὅπλα ἀπεστερημένους χειρῶν.* id eſt, *In linguis habere arma, poſſeq; abſtuliſſe pecunias. De his eleganter apud Liuium dictum lib. ab Vrbe condita 7. In caſtris feroces, in acie pauidi. Apuleius verbo feſtiuiter nouato, Verbigerari dixit, pro verbis digladiari. Cauſidicorum ac Rhetorum eſt, γλώσσαν πολεμίζειν ἀντὶ μάχεσθαι:* id eſt, *linguis bellare atque pugnare.* X Nil iactitans non, aſt opere præſtans parum.] *Adeſt quidem nutritor verbis, non re, conſolatur & adeſt oratione, cũ auxilio ſit o-*

sit opus T Similis edenti mastichen.] *Quæ contrariis qualitatibus prædita est. Alexander Aphrodisæus lib.* 1. *problē.* 104. *quærit, qua ratione fiat, vt in vno simplici medicamento contrariæ subsistere vires possint: Mastix, inquit, & abstergit & digerit ac firmat, Rheubarbarum aluum laxat & constringit, acetum calefacit & infrigidat. & Galen. l b.* 3. *&* 7. *de Facultatibus simpl. medic, candida quidem & Chia, astringit simul emollitq;*, &c. *Rheubarbarum quippe & mirobolanos flauam & atram in dysenteria expurgare bilem ab aluo videmus, & fluorem alui, quam exoneraunt, sistere & roborare.* Z Nomen quidem habet.] *Podagræ notatio, quæ in articulis pedum primò accidit, vnde nomen habet, quasi ποδὸς ἄγχα: id est, pedis captura, siue laqueus, pedica.* a a Eheu miser.] *Exclamantis est cum dolore αἰ αἰ geminatum. Idem in dialogo, cuius titulus, Φιλοπάτωρ: αἰ αἰ αἰ, τῶν κενῶν ἐλπίδων, ὦ ναναι σπες.* b b Satyri.] *Humano capite, sed cornuto, toto corpore villoso, syluarum lateris gaudentes.* c c. Βακχίους.] *Bacchantes ebrios furore correptos.*

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΡΙΗΣ ΘΕΟΥ. *DE SYRIA dea*

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

ARgumentum operis ipse titulus indicat. Describit enim Syriæ deæ & templum, & sacra, & effigiem quoque, facto narrationis initio à collatione reliquorum templorum sacrorumque quæ in Syria sunt. Ac primùm quidem in genere commendat templum deæ huius à sanctitate, miraculis, & opulentia. Deinde specialim commemorat & de origine eius, quando videlicet, & à quibus conditum tradatur, & quænam ipsa dea esse à plerisque putetur. Post hæc de æde templi, à quibus ea extructa fuerit, quæ eius forma, qui situs

sit. Item de signis ac statuis quæ tum intra ædem, tum extra visantur. Postremò autem & de sacerdotibus deæ, de lacu & piscib. sacris, ad quos simulachra deorum veluti per pompam quandam visendi causa quotannis exeunt. Præterea & de Panegyricis conuentibus qui ibi celebrentur, de Gallis, & eorum ceremonijs, deque sacrificandi ritu ac legibus, insertis suo loco & Antiochi & Combabi historijs, quorum alter Stratonicen nouercam amauit: alter ob euitandam eiusdem rei suspicionem sibijpsi virilia præcidit. Atque in his nonnulla, vt videlicet illa de arca Noë (quem Lucianus, vt cæteri Græci quoque, Deucalionem hîc vocat) de Gallorum & sacerdotum purificatione, de vetito porcorum esu, & id genus alia ita tradunt, vt propemodum credi possit ex Iudæorum obseruationibus ac sacris pleraque illa transsumpta, sed tempore postea vsuque adulterata ac deprauata fuisse, siue hoc populorum vicinitate atque commercio factum demus, siue Barbari isti ad eorum exempla quæ à Iudæis tunc cùm in Assyria captiui erant, videbant fieri, suos quoque ritus conformârunt. Assyriorum enim & hæc ciuitas fuit, in qua tam prodigiosa dea culta est, ea parte quæ Cœlesyria à Plinio dicitur, condita: cuius nomen Stephanus quidem Hieram, hoc est, sacram absolute, Strabo autem & Plinius iuncta voce Hierapolin vocant, quod hîc Lucianus Ionica dialecto, qua per totam hanc descriptionem vtitur, in polin Hieram, hoc est, ciuitatem sacram, per tmesin diuisit. Eandem autem & Bambycem ijdem, & Edessam, quod posterius nomen Strabo addit, & à Syris ipsis Magog, vt Plin. habet, appellari tradunt, ipsamque deam quam Lucianus simpliciter Syriam vocat, propria nomine Atergatin, & à Græcis Derceto quoque nominari scribunt. Cæterùm de Atergatide non alienum opinor fuerit etiam illa hucapponere, quæ apud Athenæum leguntur, quando & ipsa ad vberiorem intellectum eorum quæ hîc à Luciano dicuntur, nonnihil facere videntur.

videntur. Verborum eorum sententia hæc est: Antipater Tarsensis, inquit, professione Stoicus, libro περὶ δεισιδαιμονίας, hoc est, de religione quarto, dici à quibusdam tradit, quòd Gatis Syrorum regina ita gulæ dedita fuerit, vt per præconem edixerit, ne quis piscem aliquem absque Gatide comederet. Per ignorantiam igitur plerosque Atergatim ipsam vocare, atque à piscibus abstinere. Mnaseas autem in secundo de Asia ita ait: Mihi quidem Atergatis videtur regina adeò intolerabilis fuisse, ac multa duriter populis suis imperâsse, ita vt lege quoque cauerit illis, ne quem piscem ederēt, sed ad ipsam afferent, eò quòd hoc cibi genere delectaretur. Atque inde etiam in sacrificijs solenne hoc mansisse, vt quoties deam precarentur, pisces illi argenteos aut aureos offerrent. Sacerdotes verò etiam tota die veros deæ pisces in mensa paratos ac coctos apponere, elixos pariter & assatos, quos ipsi postea sacerdotes deæ absumant. Ac paulò pòst idem addit: Atergatis autem, quemadmodum Xanthus ille Lydus tradit, à Mopso quodam Lydo capta vnà cum filio Ichthye, in lacu Ascalone contumeliæ causa submersa, & à piscibus deuorata est. Hęc Athen. lib. 8. Prętereà neque illud omittendum videtur quòd Edessam tradit Volaterranus eam esse vrbem, in quam Tobias olim filium suum ad Gabelum quendā, apud quem pecuniam deposuerat, misit. Quòd si verè ab illo traditur, eademq; Edessa & Hierapolis dicitur, vt Straboni placet: manifestum iam ex eo apparet, & Iudęos ibi captiuos vixisse, & illorum obseruationum vestigia quoque quędam eodem loco hęsisse. Sed hęc in medio relinquamus.

Ἔστιν ἡ Συρίη πόλις, οὐ πολλὸν ἀπὸ τοῦ Εὐφράτεω ποταμοῦ, καλέεται δὲ Ἱρὴ, καὶ ἔστιν ἱρὴ τῆς Ἥρης τῆς Ἀσσυρίης· λοιπὸν δέ μοι, τόν δὲ τὸ οὔνομα, οὐκ ἄμα τῇ πόλει οἰκιομένῃ ἐγένετο, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀρχαῖον ἄπλα ἦν, μετὰ δὲ σφίσι, τῶν ἱρῶν μιγάδων γινομένων, ἐς τόδε ἐπωνυμίη ἀπίκετο. περὶ τούτης ὧν τῆς πόλιος ἔρχομαι ἐρέων, ὁκόσα ἐν αὐτῇ ἐστί· ἐρέω δὲ καὶ νόμους, τοῖσι ἐς τὰ ἱρὰ χρέονται, καὶ πανηγύρεας, τὰς ἄγουσι, καὶ θυσίας, τὰς ἐπιτελέουσι. ἐρέω δὲ, ὁκόσα καὶ περὶ τῶν τὸ ἱρὸν ἐσαμένων μυθολογέουσι, καὶ τὸν νηὸν, ὅκως ἐγένετο. γράφω δὲ Ἀσσύριος ὢν, καὶ τῶν ἀπηγίοσμαι, τὰ μὲν αὐτοψίῃ μαθὼν, τὰ δὲ παρὰ τῶν ἱρέων ἐπυθόμην, ὁκόσα τούτων ἐμοὶ ἱστορίη, ἐγὼ ἐξορίω. Πρώτοι

ET Stæa in Syria ciuitas non longè ab Euphrate flumine: & vocatur autem Sacra, & est quoq; sacra Iunonis Assyriæ: cæterùm nomen hoc videtur mihi non statim ab initio vrbi, cùm condita est, impositum fuisse, sed antiquitùs quidem aliud fuisse: postea verò cùm sacra ibi magna subinde peragerentur, in hoc cognomentum euasisse. De hac igitur ciuitate venio dicturus, quæ cunq; videlicet in ipsa sunt. Dicam autem & leges quibus in sacris vtuntur, & solennes conuentus quos celebrant, & sacrificia quæ peragunt. Dicam autem & quæcunque de illis traduntur, qui templum hoc cōfecrârunt, & de æde ipsa quo pacto condita fuerit. Scribo autem Assyrius ipse existens: & eorum quæ narro, alia quidem ipse coràm vidi, alia verò à sacerdotibus edoctus sum. Quæcunque igitur antiquiora me sunt, ab ijs narrationem incipiam.

Primi

Πρῶτοι μὲν ὦν ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Αἰγύπτιοι λέγονται θεῶν τε ἐννοίαν λαβεῖν, καὶ ἱρὰ ἵσασθαι, καὶ τεμένεα καὶ πανηγύριας ἀγεῖν ἄριστοι δὲ καὶ ὀνόματα ἱρὰ ἔγνωσαν, καὶ λόγους ἱροὺς ἐπέξαν, μετὰ δὲ ὁ πολὺς τοῦτο χρόνος, παρὰ Αἰγυπτίων λόγον Ἀσσύριοι ἐς θεοὺς ἤνεσαν, καὶ ἱρὰ καὶ νηοὺς ἔγραφαν, ἐν τοῖσι καὶ ἀγάλματα ἔθεντο, καὶ ξόανα ἐστήσαντο. τὸ δὲ παλαιὸν, καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι ἀέξουσι νηοὶ ἦσαν. καὶ ἔστι ἱρὰ καὶ ἐν Σούσῃ, ἐ παραπολὺ τοῖς Αἰγυπτίοισι ἰσοχρονίοντα, τῶν ἐγὼ πλεῦνα ὄψομαι. τό γε τὸ Ἡρακλέος, τὸ ἐν Τύρῳ, ἐστὶ τοῦτο ἡ Ἡρακλέος, τὸν Ἕλληνες ἀείδουσι, ἀπὸ ἐγὼ λέγω, πολλὸν ἀρχαιότερον, καὶ Τύριόν ἐστι. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἱρὸν ἐν Φοινίκῃ μέγα. τὸ Σιδώνιοι ἔχουσι, ὡς μὲν αὐτοὶ λέγουσι, Ἀσάρτης ἐστί. Ἀσάρτην δ' ἐγὼ δοκέω σε λεγούσι

> Primi itaque hominum, quos nos scimus, Aegyptij, dicuntur & deorum notitiã percepisse, & templa constituisse, lucosq; & conuentus solennes edidisse. Primi autem & nomina sacra intelexerunt, & sermones sacros docuerunt. Deinde verò non multo tempore pòst, ab Aegyptijs Assyrij doctrinam de dijs acceperunt, & sacra templaq; erexerunt, in quibus & simulacra posuerunt & statuas dedicárunt. Antiquitùs autem etiam apud Aegyptios absque simulacris & statuis templa erant. Et sunt in Syria quoq; templa non multò Aegyptijs ætate posteriora, quorum ego plurima ipse vidi. Herculis vtique æquæuum est illud videlicet quod Tyri est: non huius Herculis quem Græci carminibus celebrãt: sed quem ego dico, multò vetustior est, & Tyrius heros. Est autem & aliud templum in Phœnicia, magnum, quod Sidonij celebrant, & Astarten ipsi dicunt. Astarten autem ego puto Lunam

λωαΐδων ἔμφασιν. ὡς δὲ μοί τις τῶν ἱερέων ἀπηγήσατο, Εὐρώπης δὲ τῆς Κάδμου ἀδελφῆς. ταύτην δὲ ἔσεσθαι Ἀγήνορος τοῦ βασιλέως θυγατέρα ἐπάδουσι, ἀφανῆ δὲ γενομένην, οἱ Φοίνικες τῷ νεῷ ἐτίμησαν τοῦτον καὶ λόγον ἱερὸν ἐπ' αὐτῇ ἔσχον, ὅτι ἔσεσθαι καλὴν Ζεὺς ἐπόθει, καὶ τὸ εἶδος εἰς ταῦρον ἀμείψασα, ἥρπασε, καὶ μιν εἰς Κρήτην φέρουσα ἐνίκησε. τάδε μὲν καὶ τῶν ἄλλων Φοινίκων ἤκουσα· καὶ τὸ νόμισμα τῷ Σιδονίῳ χρῶνται, τῷ Εὐρώπην ἐφεζομένην ἔχει τῷ ταύρῳ τῷ Διΐ· τὸν δὲ νεὼν οὐχ ὁμολογέουσι Εὐρώπης ἔμμεναι. ἔχουσι δὲ καὶ ἄλλο Φοινικὸν ἱερὸν, οὐκ Ἀσσύριον, ἀλλ' Αἰγύπτιον, τὸ ἐξ Ἡλιουπόλεως εἰς τὴν Φοινίκην ἀπίκετο. ἐγὼ μὲν μιν οὐκ ὄπωπα, μέγα δὲ καὶ τόδε, καὶ ἀρχαῖόν ἐστι. ἔστιν δὲ καὶ ἐν Βύβλῳ μέγα ἱερὸν Ἀφροδίτης Βυβλίης, ἐν ᾧ καὶ τὰ ὄργια εἰς Ἀδωνιν ἐπιτελέουσι·

nam esse. Cæterùm vt mihi ex sacerdotibus quidam narrauit, Europæ illud est, Codmi sororis. Hanc autem fuisse ferunt Agenoris regis filiam: & postquam ampliùs non comparuit, Phœnices ipsam templo honorárunt, & sermonem de ea sacrum euulgárunt, quòd videlicet pulchra cùm esset, Iupiter amore eius captus fuerit, & mutata in taurum forma, rapuerit eam, & in Cretam inde abiens deportárit. Atque hæc quidem etiam à cæteris Phœnicibus audiui: & nomisma quoque quo Sidonij vtuntur, Europam habet insidentem tauro, Ioui videlicet. Cæterùm ipsam ædem non omnes consitentur Europæ esse. Habent autem & aliud templum Phœnices, non Assyrium, sed Aegyptium, quod ex Heliopoli in Phœniciam peruenit: quod ego quidem ipse non vidi, sed tamen magnum etiam hoc & peruetustum est. Porrò & Bybli vidi templum magnum Veneris Byblíæ cognomento, in quo & ritus quosdam in Adonidem peragunt,

πλέοσι· ἐπίσταμαι δὲ καὶ τὰ ὄργια. πλέουσι γὰρ δὴ ὧδε τὸ ἱρήιον τὸ ἐς Ἀδωνιν, ἀπὸ τῆς συὸς, ἐν τῇ χώρῃ τῇ σφετέρῃ γενέσθαι καὶ μνήμην τοῦ πάθεος, τύπτονται τε ἐπάσσυτέρως, καὶ θρηνέουσι, καὶ τὰ ὄργια ἐπιτελέουσι, καὶ σφέων μεγάλα πένθεα ἀνὰ πᾶσαν χώρην ἴσαται. ἐπὰν δὲ ἀρτύψωνταί τε, καὶ ἀπολαύσωνται, πρῶτα μὲν καταγίσσουσι τῷ Ἀδώνιδι, ὅκως ἐόντι νέκυι, μετὰ δὲ, τῇ ἑτέρῃ ἡμέρῃ, ἅπερ τε μιν μυθολογέουσι, καὶ ἐς τοῦτο ἵκνεονται· ἐπὰν δὲ ἐκφορὰς ποιήσωνται, καὶ τὰς κεφαλὰς ξυρέωνται, ὅκως Αἰγύπτιοι, ἀποθανόντι Ἄπι· γυναικῶν δὲ, ὁκόσαι οὐκ ἐθέλουσι ξυρέεσθαι, τοιόνδε ζημίην ἐκτελέουσι· ἐν μιῇ ἡμέρῃ ἐπὶ πρήσσεται ὥρης ἴσαται, ἀνδράσι μούνοισι ξείνοισι πωλέονται· καὶ ὁ μισθὸς ἐς τὴν Ἀφροδίτην θυσίη γίγνεται. ἐν δὲ Βυβλίοισι, οἱ πλέονες ἐόντες σφίσι τεθάφθαι τὸν Ὀσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ τὰ

peragunt. Cognoui autem & ipse ritus eos. Dicunt igitur factum illud quo ab apro percussus Adonis fuit, in sua terra contigisse, & in memoriam rei verberantur annis singulis, & lamentantur, & ritus solemnes peragunt, ac ipsis magni adeò luctus per totam regionem indicuntur. Postquam autem iam verberandi ac deplorãdi finis factus est, principiò quidem inferiæ Adonidi peragunt, perinde ac mortuo tum existenti, posteà autem sequenti die & viuere ipsum dictitant, & in aërem sursum mittunt, & capita detondent, quemadmodum Aegyptij, quando apud ipsos Apis mortuus est. Ex mulieribus autem quæcunque tonderi non volunt, talem pœnam exoluunt: vnum quidem diem ad quæstum corpore faciendum prostant. forum autem illud solum peregrinis exhibetur: & quod inde mercedis auferunt, hoc Veneri in sacrificium datur. Sunt autem ex Byblijs nonnulli qui dicunt apud sese humatum esse, i Osirim Aegyptium, luctúsque & ritus

hosce

μῦθα, καὶ τὰ ὄργια, οὐκ ἐς τὸν Ἀδωνιν, ἀλλ' ἐς τὸν Ὀσιριν πάντα ῥήσω. ἐρῶ δ', ὁπόθεν καὶ τάδε νενόμισται. κεφαλὴ ἑκάστου ἔτους ἐξ Αἰγύπτου ἐς τὴν Βύβλον ἀπενήνεκται, πλέουσα τὸν μὲν ταχὺν πλόον ἑπτὰ ἡμερῶν, ἐπεὶ μὴν οἱ ἄνεμοι φέρουσι θείᾳ ναυτιλίᾳ, πρήσσεται δὲ οὐδαμῇ, ἀπ' ἐς μόνην τὴν Βύβλον ἀπενήνεκται, καὶ ἔστι τὸ σύμπαν, θωῦμα. καὶ τοῦτο ἑκάστου ἔτους γίγνεται, τὸ καὶ ἐμοῦ παρόντος ἐν Βύβλῳ ἐγένετο, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἐκείνην σάμιλον Βυβλίνιον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο θῶυμα ἐν τῇ χώρῃ τῇ Βυβλίῃ, ποταμὸς ἐκ τοῦ Λιβάνου τοῦ ὄρεος ἐς τὴν ἅλα ἐκδιδοῖ· οὔνομα τῷ ποταμῷ Ἄδωνις ἐπείκεται. ὁ δὲ ποταμὸς οὗτος ἑκάστου ἔτεος αἵματος ἐπιστάζει, καὶ τὴν χροιὴν ὅλην ἐξίησι. ἐσπεσὼν δὲ ἐς τὴν θάλασσαν, τὴν φοινίσσει τὸ πολλὸν ἐκείνην, καὶ σημαίνει τοῖς Βυβλίοις τὰ μυθεόμενα, ὅτι ταύτῃσι τῇσι ἡμέρῃσι, ὁ Ἄδωνις ἀνὰ τὸν Λίβανον τίλεται, καὶ

hoscenon Adonidi, sed Osiridi omnes fieri. Dicam autem & vnde fidem eius rei sibi faciant. Caput vnoquoque anno ex Aegypto Byblū defertur septē diebus, quantum spaciȳ ex illa in hanc est enatans. Ac venti ipsum ferunt diuina quadam remissione. Vertitur autē nusquam aliò, sed solùm Byblū perfertur, & est in summa mirum quiddam. Et hoc quouis anno fit, quemadmodum & me præsente tum Bybli factum est, & caput ipsum spectaui è papyro effigiatum. Est autem & aliud miraculosum in terra Bybliorum. fluuius quidam ex Libano monte in mare defertur: fluuio nomen est Adonis. Hic quotannis cruore inficitur, & colorem amittit, & in mare exiens, ipsum quoque pelagus magna ex parte purpureum efficit, Byblijsq; lugendi tempus indicat. Fabulantur autem quòd illis tum dieb. Adonis per Libanū saucietur, &

καὶ τὸ αἷμα ἐς τὸ ὕδωρ ἐρχόμενον, ἀπὸ τοῦ τόπου τὸν ποταμὸν, καὶ τῷ ῥόῳ τὴν ἐπωνυμίαν δίδοσι. ταῦτα μὲν οἱ πολλοὶ λέγουσι, ἐμοὶ δὲ τις ἀνὴρ Βύβλιος, ἀληθέα δοκέων λέγειν, ἐτέρως ἀπηγήσατο τοῦ πάθεος ἀτίλω. ἔλεγε δὲ ὧδε. ὁ Ἄδωνις ὁ ποταμὸς, ὦ ξεῖνε, διὰ τοῦ Λιβάνου ἔρχεται. ὁ δὲ Λίβανος καρπαξανθόχρως ἐστὶ. ἄνεμοι ὧν πρηΐοι ἐκείνοισι τῇσι ἡμέρῃσι ἐπάμφοροι, τὴν γῆν ὡς ποταμῷ ἐπιφέρουσι, ἐοῦσαν ἐς τὰ μάλιστα μιλτώδεα, καὶ δὴ γῆμιν ἀμάδεα τίθησι, καὶ τοῦ δὴ τοῦ πάθεος οὗτο τὸ αἷμα, τὸ λέγεσι, ἀλλ' ἡ χώρη ἀτίη. ὁ μὲν μοι Βύβλιος τοσαῦτα ἀπηγήσατο. ἐμοὶ δὲ ἀπιθέως ταῦτα ἔλεγε, ἐμοὶ μὲν δοκέει κάρτα βαθὺ καὶ τοῦ ἀνέμου ἡ σωτυχίη. ἀνέβαν δὲ καὶ ἐς τὸν Λίβανον ἐκ Βύβλου, ὁδὸν ἡμέρης, νυθόμενος αὐτόθι ἀρχαῖον ἱρὸν Ἀφροδίτης ἐμέμφατο, τὸ Κινύρης ἄσαο· καὶ ἔδοξε τὸ ἱρὸν

& cruor illius in aquam delatus, fluminis colorem mutet, eidémque nomen præbeat. Atque hæc quidem vulgo dictitant: cæterùm mihi vir quidam Byblius, qui vera dicere visus est, aliam quandã huius rei causam narrauit. Dicebat autem hoc pacto: Fluuius hic Adonis, ô hospes, per Libanum defertur. Libanus autem ipse terram habet admodum rubeam. Venti igitur vehemẽtiores illis tum diebus exorientes, terram in fluuium deferunt, quæ tum maximè minio similis est. ea postea illum cruentum videri facit. Atque ita rei huiusce causa haudquaquam cruor est, vti ferunt, sed terra. Ac Byblius quidem tantum narrabat. Quòd si autem vera ista dixit, mihi quidem videtur diuinus adeò etiam venti iste tum ortus indicere. Cæterùm ascendi & in Libanum ex Bybli, itinere vnius diei, cùm audissem ibi antiquum templum Veneris esse, quod Cinyras dedicasset. Ac vidi sanè

ἱρὸν, καὶ ἀρχαῖον λίθ. τάδε μὲν δὴ τὰ ἐν τῇ Συρίῃ ἀρχαῖα καὶ μεγάλα ἱρά. τοσούτων δὲ ὄντων, ἐμοὶ δοκέειν, οὐδὲν τῶν ἐν τῇ ἱρῇ πόλι μεῖζον ἐμφανὲς, οὐδὲ νηὸς ἄλλου ἁγιώτερον, οὐδὲ χώρη ἄλλη ἱροτέρη. ἔνι δὲ καὶ ἔργα ἐν αὐτῷ πολυτελέα, καὶ ἀρχαῖα ἀναθήματα, καὶ πολλὰ θώματα, καὶ ξόανα θεοπρεπέα, καὶ θεοὶ δὲ κάρτα αὐτοῖσι ἐμφανέες. ἰδρώει γὰρ δὴ ὧν παρασφίσι τὰ ξόανα, καὶ κινέονται καὶ χρησμηγορέει. καὶ βοὴ δὲ πολλάκις ἐγένετο ἐν τῷ νεῷ, πλεόντων τοῦ ἱροῦ, ἣ πολλοὶ ἤκουσαν. καὶ μὴν καὶ ὅλβου πίεσι, ἐν τοῖσι ἐγὼ οἶδα, πρῶτόν ὅτι πολλὰ γὰρ αὐτοῖσι ἀπεκινέετο χρήματα, ἐκ τε Ἀραβίης, καὶ Φοινίκων καὶ Βαβυλωνίων, καὶ ἄλλα ἐκ Καππαδοκίης, τὰ δὲ καὶ Κίλικες φέρουσι, τὰ δ' Ἀσσύριοι. εἶδον δὲ ἐγὼ καὶ τὰ ἐν τῷ νεῷ λάθρη ἀρκία), ἐσθῆτα πολλὴν, καὶ

templum, eratque peruetus ſtum. Atque hæc quidem in Syria ſunt templa antiqua, & magna. Quæ cùm multa adeò ſint, nullum tamen, quantum mihi videtur, maius eo eſt quod in Sacra ciuitate habetur, neque etiam ædes alia ſanctior, aut terra magis ſacra viſpiam eſt. Sunt autem & opera in eo precioſa, & donaria antiqua, & miraculoſa multa, & ſtatuæ religioſæ, & diuinitus quoque ex ipſis manifeſtam adeò ſui ſignificationem dantes. Siquidem & ſudorem ipſæ emittunt ſtatuæ & mouentur, & oracula edunt, & clamor ſæpenumerò in æde coortus eſt cùm templum iam clauſum eſſet, multique audierunt. Iam verò & diuitiis inter ea quæ quidem ipſe vidi primum atque præcipuum eſt. Nam multæ aſferuntur ipſis opes tum ex Arabia, tum Phœnicibus & Babyloniis, & aliæ item ex Cappadocia, & quæcunque Cilices afferunt, & quæcunque Aſſyrij. Vidi autem ego etiam ea quæ ſecretò in æde poſita ſunt, veſtes videlicet multas, & alia

ἄλλα, ὁκόσα ἐς ἀργύριον ἢ ἐς χρυσὸν ἀφικνεῖται. ἑορτὰ μὲν γὰρ καὶ πανηγύριος οὐδαμοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώπων τοσαύτη ἀφικνέεται. ἱσορέοντί μοι ἐτέων πέρι, ὁκόσα τοῦτο ἱρὸν ἔστι, καὶ τῶν θεὸν αὐτοί, ὧν τινα λοκέουσι, πολλοὶ λόγοι ἐλέγοντο· τῶν οἱ μὲν ἱροί, οἱ δὲ ἐμφανέα, οἱ δὲ πάρτα μυθώδεα, καὶ ἄλλοι βάρβαροι, οἱ μὲν τοῖσι Ἕλλησι ὁμολογέοντες, τοὺς ἐγὼ πάντας μὲν ἱρέω, ἐλέγξω δὲ οὐδαμῶς. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ Δευκαλίωνα τὸν Σκύθεα τὸ ἱρὸν ἔσασθαι λέγουσι, τοῦτον Δευκαλίωνα, ἐπὶ τοῦ τὸ πολὺν ὕδωρ ἐγένετο Δευκαλίωνος δὲ πέρι λόγον ἐν Ἕλλησι ἤκουσα. Ἕλληνικὰ ἐπὶ αὐτῷ λέγουσι. ὁ δὲ μέγας ὧδε ἔχει· ἤδη μὲν γενεὴ, οἱ νῦν ἄνθρωποι, οὐ πρώτοι ἐγένοντο, ἀπ' ἐκείνου μὲν οὐ γρηΐη, πάντων ὀλεθρίη, οὗτοι δὲ γένος τὸ δεύτερον εἰσί, τόδε αὖτις

alia quæcunque argento aut auro seorsim deputata sunt. Nam festa quidem & solemnes conuentus haud vllis alijs hominibus æquè multùm peraguntur. Porrò inquirenti mihi de annis, quàm diu templum hoc durâsset, & de dea, quamnam ipsi eam esse putarent, multi sermones ferebantur, quorum alij sacri tradebantur, alij aperti ac plani erant, alij contrà valde fabulosi: rursum alij Barbari, alij cum Græcis consentientes: quos ego omnes quidem referam, haudquaquam autem approbo. Complures igitur Deucalionem Scytham illum tradunt templum hoc consecrâsse, eum puta Deucalionem, cuius temporib. aquarum diluuium fuit. Cæterùm de Deucalione inter Græcos sermonem quem illi de eo referunt, audiui. Habet autè sermo ille hoc

 Hanc hominum generationem quæ nunc est ab initio haudquaquam fuisse, sed eam quæ tum fuit, totam interijsse. Hos aũ homines qui nũc sunt, secundi generis esse, eius quod

τις ἐκ Δευκαλίωνος εἰς ὅλην τὴν θαλάσσαν ἀπίκετο. ἐκείνων δὲ τῶν ἀνθρώπων, τάδε μυθεύονται, ὑβριστὰ κάρτα ἐόντων, ἀθέμιστα ἔργα ἔπρασσον, οὔτε γὰρ ὅρκια ἐφύλασσον, οὔτε ξείνους ἐδέκοντο, οὔτε ἱκετέων λιτὰς ἔκλυον, ἀντ' ὧν σφίσι ἡ μεγάλη συμφορὴ ἀπίκετο, αὐτίκα ἡ γῆ πολὺν ὕδωρ ἐκδιδοῖ, καὶ ὄμβροι μεγάλοι ἐγίνοντο, καὶ οἱ ποταμοὶ κατέβησαν μείζονες, καὶ ἡ θάλασσα ἐπὶ πολὺν ἀνέβη, ἐς ὃ πάντα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ πάντες ὄλοντο, Δευκαλίων δὲ μούνος ἀνθρώπων ἐλίπετο ἐς γενεὴν δευτέρην, σωθῆναι τε καὶ τὸ σύστεβές τε καὶ εὔνικα. ἡ δὲ σωτηρίη ἅδε ἐγένετο· λάρνακα μεγάλην, τὴν αὐτὸς ἔχει, ἐς ταύτην ἐσβιβάσας πεζάδας τε καὶ γυναῖκας ἑωυτοῦ, ἐσέβη ἐσβαίνοντι δὲ οἱ ἀπίκοντο σύες καὶ ἵπποι, καὶ λέοντες γένεα, καὶ ὄφιες, καὶ ἄλλα, ὁκόσα ἐν

rursus à Deucalione in tantam multitudinem excreuit. De illis autem hominibus, huiusmodi quædam traduntur: Cùm contumelioſi admodum eſſent, nefaria operas eos perpetrâſſe. Neque enim iuſiurandum obſeruâſſe, neque hoſpites recepiſſe, neque ſupplicium miſertos eſſe. Ob eam rem, maximam calamitatem ipſos mox conſecutam eſſe. Statim enim & tellus multam aquam effudit, & imbres magni fuerunt, & flumina ſolito maiora decurrerunt, & mare quoque in multum aſcendit eò vſque, dum omnia aquis mundarentur, atque omnes perirent. Deucalion autem ſolus hominum relictus fuit, in ſecundam videlicet generationem, prudentiæ ſimul & pietatis gratia. Seruatus autem fuit hoc pacto: Arcam quandam magnam, quam ipſe habebat, impoſitis in eam & liberis & vxore ſua conſcendit. Cæterùm cùm ipſe ingrederetur, venerunt eodem & apri, & equi, & leonum genera, & ſerpentes, aliáque quæcun-

ἐργῇ νιμονται, πάντα τὰ ζῶα ὁ δὲ πάντα ἐδέκετο, καὶ μὴν οὐκ ἐσίνοντο, ἀλλά σφισι μᾶλλον Διόθεν φιλίη ἐγένετο, καὶ ἐν μιῇ λάρνακι πάντα τῶν ἔπλωσαν, ἐς τε τὸ ὕδωρ ἐπικράτεε. τὰ μὲν Δευκαλίωνα θεῖα ἔπλωσε ἐπέρωσι. τὰ δὲ ἀπὸ τούτου, λέγεται λόγῳ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει, μεγάλως ἄξιόν θωμάσαι, ὅτι ἐν τῇ σφετέρῃ χώρῃ, χάσμα μέγα ἐγένετο, καὶ τὸ σύμπαν ὕδωρ κατεδέξατο: Δευκαλίωνι δὲ, ἐπὶ τάδε γενέσθαι, βωμούς τε ἵδρυσε, καὶ νηὸν ἐπὶ τῷ χάσματι Ηρης ἄγιον ἐπίσασθαι. ἐγὼ δὲ καὶ τὸ χάσμα εἶδον, καὶ ἔστι ἀπὸ τῷ νηῷ πάρα μικρὸν, εἰ μὴ ὦν πάλαι γε μέγα ἦν, νῦν τοιόν δὲ ἐγένετο, οὐκ οἶδα. τὸ δὲ ἐγὼ εἶδον, μικρόν ἐστι σῆμα δὲ ἐόντος τόδε πρόσουσι, δὶς ἑκάστου ἔτεος ἐκ θαλάσσης ὕδωρ

quæcunque tellure pascuntur, bima ex vnoquoque genere cuncta. Ille autem recepit ad se omnia, atque ea ipsum haudquaquam lædebant, sed magna inter eos, Ioue ita dispensante, concordia erat, vnáque in arca omnes nauigabant quamdiu aqua superabat. Atque hæc quidem de Deucalione Græci tradunt. De iis autem quæ mox consecuta sunt, fertur alius quidam sermo ab iis qui Sacram incolunt ciuitatem, magna certè admiratione dignus: quòd in ipsorum videlicet terra hiatus quidam factus fuerit, ac totam illam aquâ absorbuerit. Deucalion autem, vbi hæc ita facta sunt, & aras constituit, & ædem supra hiatum illum Iunoni sacram erexit. Ego verò etiam hiatum vidi, & est sub ede illa, admodum exiguus quidam. Vtrum autè antiquitùs etiam maior fuerit, & nunc in tam paruum redactus sit, equidem nescio. Is vtique quem ego vidi, paruus est: signum autem quo fidem historiæ huic faciant, hoc peragunt: Bis vno quoque anno ex mari

ὕδωρ ἐς τὸν νηὸν ἀπικνέεται. φέρουσι δὲ οὐ ἱρέων μοῦνον ἀλλὰ πᾶσα Συρίη καὶ Ἀραβίη. καὶ πέρην τοῦ Εὐφράτεω, πολλοὶ ἄνθρωποι ἐς θάλασσαν ἔρχονται, καὶ πάντες ὕδωρ φέρουσι. τὸ πρῶτα μὲν ἐν ᾧ νηῷ ἐκχέουσι, μετὰ δὲ ἐς τὸ χάσμα κατέρχεται, καὶ δὴ κατὰ τὸ χάσμα μικρὸν ἐὸν, ὕδατος ῥεῦμα πολλόν. τὰ δὲ ποιέοντες, Δευκαλίωνα ἐν ᾧ ἱρῷ τόδε νόμον θεῶν λέγουσι, συμφορῆς τε καὶ ἀνορυσσίης μνῆμα ἔμμεναι. ὁ μὲν ὦν ἀρχαῖος αὐτοῖς λόγος ἀμφὶ τοῦτο ἱρὸ ἔοικε. ἔστι δὲ ἐπὶ Σεμίραμιν τὴν Βαβυλωνίην, τὰ δὴ πολλὰ ἔργα ἐν τῇ Ἀσίῃ ἔστι, ταύτην καὶ τόδε τὸ ἱρὸν θέσθαι νομίζουσι, οὐκ Ἥρης δὲ ἄσασθαι, ἀπὸ μητρὸς ἑωυτῆς, τῆς Δερκετοῦς οὔνομα. Δερκετὸς δὲ ἔστι ἐν Φοινίκῃ ἐθνος ἀμφὶ λίμνῃ, θέημα ξεινον. ἡμισέων μὲν γυνὴ, τὸ δὲ ὁκόσον ἐκ μηρῶν ἐς ἄπρους πόδας, ἰχθύος οὐρὴ ἀπετάνυται· ἐν δὲ τῇ ἱρῇ πόλει,

aqua in ædem defertur. Ferunt autem illam non sacerdotes modò, sed tota Syria, & Arabia, & qui trans Euphratem incolunt, multi homines ad mare descendunt, atq; omnes inde aquam asferunt. Ac primò quidem in æde effundunt illam, postea autem in hiatum defluit, recipitq; lacus ille quàuis exiguus, immensam vim aquæ. Atq; hæc ita facientes, Deucalionem ritu ac legem templi istam instituisse ferũt, ad testandam cladis pariter & beneficij memoriam. Vetustior igitur sermo de templi origine talis quidem fertur. Alij autẽ Semiramidẽ Babyloniam illam, cuius multa passim opera per Asiam extant, etiã hanc sedem consecrãsse putant, cæterum non Iunoni, sed matri suæ, cui nomẽ Dereceto fuit. Dercetus autẽ imaginem in Phœnicia vidi spectaculũ planè peregrinum, altera quidem parte mulierem, altera verò quantũ à femorib. ad imos pedes protenditur, in pisce caudam desinentem. At hæc quæ in Sacra

ciuita-

πόλις, πᾶσα γυνή ἐστι. πίστιν δὲ τοῦ λόγου αὐτοῖσι οὐ κάρτα ἐμφανέα. ἰχθύας γὰρ ἱρὰ νομίζουσι, καὶ οὔκοτε ἐσθύουσι φαύουσι. καὶ ὄρνιθας τοὺς μὲν ἄλλους σιτέονται, στρουθοὺς δὲ μούνους οὐ σιτέονται, ἀλλὰ σφέας ἄδει ἱρά. τὰ δὲ χηνόμυα δοκέει αὐτοῖς ποιέεσθαι Δερκετοῦς καὶ Σεμιράμιος ἕνεκα, τὸ μὲν, ὅτι Δερκετὼ μορφὴν ἐχθύος ἔχει, τὸ δὲ, ὅτι τὸ Σεμιράμιος τέλος ἐς στρουθοὺς ἀπίκετο. ἀπ' ἐκείνου μὲν γὰρ, ὅτι Σεμιράμιος ἐρῶν ἐτύγχανε, τάχα κου λέγομαι, Δερκετοὺς δὲ τοὺς ἰχθύας ἔμμεναι, οὐδαμῇ φαίνομαι. ἐς μὲν καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι ἔνιοί εἰσι, οἳ ἰχθύας οὐ σιτέονται, καὶ τάδε οὐ Δερκετοῖ χαρίζονται. ὡς δὲ καὶ ἄλλος λόγος ἱρὸς, τὸν ἐγὼ σοφοῦ ἀνδρὸς ἤκουσα· ὅτι ἡ μὲν θεὰ, Ῥέη ἐστὶ, τὸ δὲ ἱρὸν, Ἄττεω ποίημα. Ἄττης δὲ γόης

ciuitate est, tota mulier est. Porrò argumenta quibus huic narrationi fidem faciunt, non ita clara habent. Pisces rem sacram existimant, neque vnquam pisces attingunt. Deinde & aues, alias quidem edunt, columbam autem solam non edunt, sed hæc sacra ipsis est. Et quòd hæc ita fiunt, placet ipsis Dercetus & Semiramidis gratia fieri: alterum quidem, quòd Derceto piscis formam habet: alterum autem, quòd Semiramis ad postremum in columbam versa est. At ego ipsam quidem ædem Semiramidis opus esse, fortassis permiserim, Dercetus autem sacram esse haudquaquam credo: quando & apud Aegyptios nonnulli sunt qui piscibus non vescuntur, idque in gratiam Dercetus minimè faciunt. Fertur autem & alius sermo sacer, quem ego à sapiente quodam viro audiui: quòd videlicet ipsa dea Rhea sit, templum autem Attæ opus. Porrò Attes

ξνῶ & Λυδὸς μὲν ἦν, πρῶτος δὲ τὰ ὄργια τὰ ἐς Ρέην ἐδιδάξατο. καὶ τὰ Φρύγες καὶ Λυδοὶ καὶ Σαμόθρακες ἐπιτελοῦσι, Ἄττιν πάντα ἔμαθον ὡς γὰρ μιν ἡ Ρέη ἔτεμεν, βίον μὲν ἀνδρήιον ἀπεπάύσατο, μορφὴν δὲ θηλέην ἠμείψατο, καὶ ἐσθῆτα γυναικείην ἐνεδύσατο, καὶ ἐς πᾶσαν γῆν φοιτέων, ὅρια τε ἐπετέλει, καὶ τὰ ἔπαθε, ἀπηγέετο, καὶ Ρέην ἤσκει, ἐν τοῖσι δὴ καὶ ἐς Συρίην ἀπίκετο, ὡς δὲ οἱ πάρεσαν Εὐφρήτεω ἄνθρωποι ἔτι ἐόντος τοῦ ποταμοῦ οὔτε ὄργια ἐδέκοντο, ἐν τῷ δὲ χάρῳ τὸ ἱρὸν ἐποιήσαντο. σημήια δέ μιν θεὸς τὰ πολλὰ ἐς Ρέην ἀπικνέεται· λέοντας μὲν φέρουσι, καὶ τύμπανον ἔχει, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πυργοφορέει, ὁκοίην Ρέην Λυδοὶ ποιέουσι, ἔλεγε δὲ καὶ Γάλλους πέσειν, οἳ εἰσὶν ἐν τῷ ἱρῷ, ὅτι Γάλλοι Ἥρῃ μὲν οὐ δαμᾷ, Ρέῃ δὲ τιμωνται, καὶ Ἄττιν μιμεῦνται.

genere quidem Lydus fuit, primus autem sacrorum ritus quibus Rhea coleretur, tradidit. Ac quibus Phryges & Lydi & Samothraces in sacris utuntur, ea omnia ab Atte acceperunt. Postquam enim ipsum castrauit Rhea, vitam quidem virilem agere desiit, formam autem fœmineam assumpsit, vestemq; muliebrem induit. Atque ita per omnem terram obambulans, & sacra peragebat passim, & quæ passus esset, narrabat, Rheamq; celebrabat. Inter quæ & in Syriam venit. Cæterum cùm illi qui trans Euphratem incolunt homines neque ipsum neque sacra eius receperint, hoc in loco templum constituit. Ac multa signa adsunt deæ, quæ ipsam Rheam videri faciunt. Nam & leones ipsam ferunt, & tympanum habet, & coronã in capite turritam gestat, qualem & Lydi Rheam effigiant. Dicebat autem & de Gallis idem qui in templo sunt, quòd Galli Iunoni quidem haudquaquam, Rheæ autem castrari soleant, & Atten imitentur.

μίονται. τὰ δέ μοι οὐρανία μὲν δοκέει ἔμμεναι, ἀληθέα δ' ὄ, ἐπεὶ καὶ τῆς τοιῆσδε ἄλλων ἀτίλιω ἤκουσα πολλῶν πιστοτέρων. ἀνδάνει δέ μοι τὰ λέγουσι ζῶν ἱροῦ πέρι, τοῖσι Ἕλλησι τὰ πολλὰ ὁμολογέοντα τῷ μὲν θεῷ, Ἥρῃ δοκέοντα, τὸ δ' ἔργον Διονύσου ζῶν Σεμέλης τοίκμα· καὶ γὰρ δὴ Διόνυσον ἐς Σεμέλιω ἀπικέσθαι, καὶ ἄλλων ὁδῶν, τῇ ἦλθε ἐπ' Αἰθιοπίδα. καὶ ἔστι πολλὰ ἐν τῷδε ἱρῷ Διονύσου ποιητέα σήματα, ἐν δέοισι καὶ λιθόπτυξ βάρβαροι, καὶ λίθοι ἰνδοὶ, καὶ ἐλεφάντων λέπρα, τὰ Διόνυσος ἐξ Αἰθιόπων ἤνεικε. καὶ φαλλοὶ δὲ ἕστασι ἐν δέοισι πρὸ πυλαίοισι, δύο μάλα μεγάλοι, ἐπὶ τῷ ἐπίγραμμα τοῖον δὴ ἐπιγέγραπται·

Τόσδε δὲ Φαλλοὺς Διόνυσος Ἥρῃ μητρυιῇ ἀνέθηκα.

Ἐμοὶ μὲν ὦν καὶ τάδε ἀρκέει. ἐρέω δὲ καὶ ἄλλο, τί ὄφελος ἐν τῷ ναῷ Διονύσου ἔργον.

Φαλλοὺς

tentur. Cæterùm hæc mihi conuenientia quidem videntur esse, vera autē non, quoniam de castratione aliam quoque audiui causam, multa hac fide digniorem. Placent verò mihi hæc, quæ de templo dicunt, in quibus cum Græcis consentiunt, deam quidem Iunonem putantes esse, ipsum autem opus Dionysii, eius qui ex Semele natus fuit. Nam & Dionysius in Syriam venit, eo videlicet itinere, quo in Aethiopiam est profectus. Et sunt multa in templo eius indicij, quæ ipsum auctorē comprobant: inter quæ & vestes Barbaræ, & lapilli Indici, & Elephantorum cornua, quæ ille ex Aethiopia tulit. Etiam Priapi stant in vestibulis, duo admodū magni, qui tali Epigrammate inscripti sunt:

Hos posui Bacchus tibi Iuno nouerca Priapos.

Ac mihi quidem vel ista sufficiunt. Cæterùm dicam & aliud, quo ritu videlicet Dionysii sacra in æde peragant.

Φαλλὸς Ἑλλησὶν Διονύσῳ ἐγείρουσι, ἐπὶ τῶν τοιόνδε τι φέρουσι, ἄνδρας μικροὺς ἐκ ξύλου πεποιημένους, μεγάλα αἰδοῖα ἔχοντας, καλέονται δὲ τάδε νευροσπαστί. ἔστι δὲ καὶ τόδε, ἐν τῷ ἱρῷ, ἐν δεξιῇ τοῦ νηοῦ κάθηται σμικρὸς ἀνὴρ χάλκεος, ἔχων αἰδοῖον μέγα. τοσάδε μὲν ἀμφὶ τῶν οἰκίσεων τοῦ ἱροῦ μυθολογέουσι. ἤδη δὲ ἱρέων καὶ τοῦ νηοῦ πέρι. θεσπίος τις, ὅπως ἐγὼ ἐνόησα, καὶ ὅς τις μὲν ἐποιήσατο. λέγουσι τὸν νηὸν τὸν πρὶν ἐόντα, μὴ ἔμμεναι τὸν τῶν ἀρχαίων γενόμενον, ἀλλ' ἑτέρου μὲν καθυπερθεῖναι χρόνῳ ὕστερον, τὸν δὲ νῦν ἐόντα, Στρατονίκης ἔμμεναι ποίημα, γυναικὸς τοῦ Ἀσσυρίων βασιλέος. δοκέει δέ μοι ἡ Στρατονίκη ἐκείνη ἔμμεναι, τῆς ὁ πρόγονος ἠράσατο, τὸν ἄνεκεν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπινοίης· ὡς γὰρ μὲν ἡ συμφορὴ καταλαβοῦσα ἀμηχανέων τῷ λαῷ, ἀσχέτῳ λοιμοῦντι,

Priapos Græci (quos & Phallos ipsi dicunt) Dionysio erigunt, in quibus & tale quiddam portant, viros puta exiguos, ex ligno effigiatos, magna virilia habentes. Vocantur autē Neurospasta hæc. Est igitur & hoc in templo illo. Nam ad dextram ædis partem sedet exiguus vir ex ære factus, habens virile magnum. Ac tantùm de illo quod ad conditores templi attinet, tradunt. Iam verò & de æde dicam, & de situ eius, quo pacto ædificata sit, & quisnam illam ædificauerit. Dicunt igitur ædem illam, quæ à principio fuit, haudquaquā eam esse, quæ nunc est, sed antiquiorum illam quidem successu temporum collapsam esse, hanc autem quæ nunc est, Stratonices opus esse, uxoris regis Assyriorum. Videtur autem mihi Stratonice illa esse, quæ à priuigno amata fuit, cuius amorem medici industria deprehendit. Postquam enim ipsum ægritudo hæc inuaserat, dubius animi, propterea & illi malū hoc

χίοντι, καθ' ἡσυχίαν ἐνόσει. ἔκαθε δ' ἀλγέων οὐδέν, καὶ ῥιγῶν μὲν οὐδαμῶς ἐτύγχανε, καὶ τὸ σῶμα δι' ὑμέρης ἐμαραίνετο. ὁ δ' ἰητρὸς, ὡς ἄνδρα μὲν ἐς ἀνθρώπους ἐμφανῆς ἀρρωστέοντα, ἔγνω τὴν νοῦσον, ἔρωτα ἔμφυτον. ἔρωτα δὲ ἀφανῆ καὶ σώματα σημήια, ὀφθαλμοί τε ἀσθενέουσι, καὶ φωνὴ, καὶ χροιὴ, καὶ δάκρυα. μαθὼν δὲ, ταῦτα ἐποίει, χαρὴ μὲν τῇ δέξῃ ἔχει τὸ νεηνίσκου τὴν καρδίην. ἐκάλει δὲ τοὺς ἀνὰ τὴν οἰκίην πάντας. ὁ δὲ τῶν μὲν ἄλλων ἐόντων πάντων, ἐν ἀρχμίῃ μιν ἀνὴρ ἔων, ὡς δὲ ἡ μήτηρ ἀπίκετο, τὴν τε χροιὴν ἠμάξατο, καὶ ἱδρῶτα ἄρξατο, καὶ τρόμος ἔχειν, καὶ ἡ καρδίη ἀνεπάλλετο. τὰ δὲ γιγνόμενα, ἐμφανέα τῷ ἰητρῷ τὸν ἔρωτα ἐποίει. καί μιν ὧδε ἰήσατο, μαλίσας ἐς νεηνίσκου τὸν πατέρα

hoc turpe videretur, silentio rem premens, morbo decumbebat. Iacebat autem nullo quidem certo dolore affectus, veruntamen & color eius omninò immutabatur, & corpus indies marcescebat. Medicus autē vt ipsum aspexit nullum manifestum morbi indicium præ se ferentem, amorem esse morbum cognouit. Amoris autem occulti multa indicia sunt: oculi videlicet languentes, & vox, & color, & lachrymæ. Quæ omnia cùm ille in hoc animaduertisset, huiusmodi quædam facit. Manu quidem dextera adolescentuli cor tenebat: eos verò qui in domo erant, omnes intrò in cubiculum, vbi ille decumbebat, vocabat. Ille igitur cæteris quidem ingredientibus omnibus cum summa quiete iacebat: at vbi nouerca aduenisset, tum deuum & colorem mutare, & sudorem emittere incipiebat, tremorēq; corripiebatur, & ei cor subsultabat. Quæ cùm ita fierent, manifesta amoris indicia medico præbebant. Ac ipsum hoc pacto sanitati restituit. Aduocato adolescentis patre,

τέρα, ἁάρτα ὀρῤῥωδήσουσα· ἄλλὰ νῦσος, ἔφη, τῷ ὁ παῖς ὅδι ἀῤῥωσία, ἀ νῦσός ὅτι, ἀλλὰ ἀδικίη· ὅδε γάρ τι ἀλγέοι μὲν ὐδέν, ἔρως δέ μιν κὴ φρονοβλαβέα ἔχει. ἐπιθυμέει δέ, τῶν ὐδαμᾷ τύγχανε, φιλέων γυναῖκα ἐμεῦ, τῷ ἐγὼ ὅτι μνήσομαι. ὁ μὲν ὧν τοιᾷδε σοφίῃ ἐψώδιζε. ὁ δὲ αὐτίκα λίσσεσθε, πρός τε σοφίης κὴ ἐπιεικίης, μή μοι παῖδα ὀλέσῃς· ἐγὼ γὰρ ἐθέλων ταύτῃ συμφορῇ ἔσχεθε, ἀπαθὲς δὲ ἀνοσίῃ, ὦ σὺ μηδαμᾷ ξυλοτυπέων, πρόθυμος ἔναρε πάσα βασιλητη, μηδὲ ἱητρὸν ἐὼν, φόνου πέξῃ υἷας ἐπιεικῆ. ὁ μὲν, ὅδε ἀγνὼς ἐὼν, ἐδόκεε. ὁ δὲ μιν αὖ τις ἀμείβετο, ἀνόσια σπεύδεις, γάμον ἐμὸν ἀπαορτόμενος, ἀ δὲ ἰητρὸν ἄνδρα βιώμενος. σὺ δὲ λῶς ἄμ αὐτὸς ἐπιῤῥηξας, εἴ τοι θὺ γυναῖκα ἐπόθεις, ἐμεῦ τάδε

tre, qui admodum tum filij cauſa ſolicitus erat: Hic morbus, inquit, haudquaquam morbus eſt, ſed iniuria quædam. Nam ille quidem dolore neutiquam premitur, ſed amor ipſum & vecordia tenent. Expetit autem ea quæ illi haudquaquam aſſequi licet. Vxorem enim meam amat, quam ego minimè dimiſſurus ſum. Atque hac ille tum prudentia mentiebatur. Pater autem continuò precari cœpit: Per prudentiam ego te tuam, perq́ ipſam medicinã obteſtor, ne mihi perditum eas filiũ. Non enim ſuaſponte hoc malo tenetur, ſed morbus illi inuito hic accidit. quare tu nequaquam æmulando velis luctum toti regno conciliare, néve, medicur cùm ſis, hanc homicidij notã inurere medicinæ. Atq́ hoc pacto ignarus ille, tamen precabatur. Alter autem reſpondens ei rurſum: Nefaria, inquit, moliris, coniugem meam à me auferre quærens, & homini medico vim faciens. Tu verò quónam pacto ipſe affectus eſſes, ſi quis vxoris tuæ deſiderio teneretur, quando nunc

τάδε διόμνυσι; ὁ δὲ πρὸς ταῦτα εἶπεν, ὡς οὐδ' αὐτὸς ἄρα πω γινώσκοι ἐφάσκε, οὐδὲ γαμετῇ σωτηρίας ἐφθόνει, εἰ καί τοι μητρυιᾶς ἐπεθύμει· ἐπεὶ ὁμοίως συμφορὰν ἔμελλεν, γαμετὴν ἢ θυγατέρα ὀλέσαι. ὡς δὲ τάδε ὁ ἰητρὸς ἤκουσεν· τί δῆτα, ἔφη, ἐμὲ πίσεσθαι, καὶ γάρ τοι οἱ γυναῖκα ποθεῖν· τὰ δὲ ἔπειτα ἐγὼ, πάντα εἶναι ψεύδεα· πεπεῖσθαι μὲν τούτοισι, καὶ ὦν μὴ παῖδ' ἑαυτοῦ καὶ γυναῖκα καὶ βασιλείαν, αὐτὸν δὲ ἐς τὴν Βαβυλωνίην χώρην ἀπίκεσθαι, καὶ πόλιν ἐπὶ ὦν Εὐφράτῃ ἐπώνυμον οἰκῆσαι, ἔνθά οἱ καὶ ἀπολοῦσα τὸ ἐνύπνιον. ὧδε μὲν ὁ ἰητρὸς ἔρωτα ἔσχε τε καὶ ἴασαι. ὧδε δὲ ὦν ἡ Στρατονίκη, ἔτι ὦν πατρὶ συνοικέουσα, ὅναρ τοιόνδε ἰδοῦσα, ὡς μιν ἡ Ἥρη ἐκέλευε ἐγεῖραι τὸν ἐν τῇ ἱρῇ πόλι νηὸν, ἐπὶ δὲ ἀπειθέοι, πομπὰς οἱ καὶ ἀπειλήσειν. ἡ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐς μέν

nunc ista à me postulas? Tū ille ad hæc respondit, quòd neq; ipse vxori vnquam parsurus fuisset, neque filio salutem inuideret, etiamsi nouercæ desiderio teneretur. neque enim parem iacturam esse, vxorem, ac filium amittere. Quæ cùm medicus audîsset: Quid igitur me, inquit, obtestaris? Etenim tuæ ille vxoris desiderio tenetur. Et quæ ego tibi modò dicebam, omnia falsa fuêre. Adducitur itaq; hisce pater, ac filio quidem & vxorem relinquit & regnum: ipse verò in terram Babyloniam abijt, & ciuitatem suam pra Euphratem, cognominem ipsi, condidit, vbi & mortem posteà obijt. Atque hoc quidem pacto tum medicus amorem cognouit, & curauit, Stratonice verò hæc, cùm adhuc priori marito cohabitaret, somnium tale vidit: Visa est ei Iuno iubere ædem illam in Sacra ciuitate extruere sibi, & si minùs pareret, multa malaque ipsi comminari. Illa verò principiò quidem nullam somnij

μίαν ὥραν ἐποίησε, μετὰ δὲ, ὡς μιᾶς μεγάλης νόσου ἔλαβε, ὥστε τὸν ἀνδρὶ τὴν ὄψιν ἀπαγγεῖλαι, καὶ τῇ Ἥρᾳ ἱλάσκηται, καὶ σῶσαι τὸν νεανίσκον ὑπισχνεῖται. καὶ αὐτίκα ὑγιὴς γενομένῃ ὁ ἀνὴρ εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν ἔπεμπε, σὺν δὲ οἰκέται καὶ χρήματα, καὶ στρατιὰν πολλὴν, ζῶσ μὲν οἰκοδομίαν, ζῶσ δὲ τοῦ ἀσφαλοῦς ἕνεκα. καλέσας δέ τινα τῶν ἑταίρων φίλων νεανίαν, κάρτα καλὸν, τῷ ὄνομα ἦν Κομβάβον· ἐγώ τοι, ἔφη, ὦ Κομβάβε, τοῦτον ὄντα, φιλέω τε μάλιστα φίλων ἐμῶν, καὶ πάμπαν ἐπαινέω σοφόν τι, καὶ ἀνοίκοις τοῖς εἰς ἐμέ, τὸν δὲ ἐπιδέξαο. νῦν δέ μοι χρεὼ μεγάλης πίστεως, τῷ σε θέλω γυναικὶ ἐμῇ ἑσπόμενον. ἔργον τέ μοι ἐπιτελέσαι, καὶ ἱρὰ τελέσαι, καὶ στρατιῆς ἐπικρατέειν· σὲ δὲ ἀπὸ κομψοτέρης ἐμέων τιμὴ μεγάλη ἔσται. πρὸς δὲ τάδε ὁ Κομβάβος

somnij huius rationem habuit: posteà autem vt ipsam grauis morbus corripuit, & viro visionem exposuit, & Iunonem placare cœpit, ædémque se illam conditurame esse promisit. Ac statim vbi conualuit, maritus ipsam in Sacram ciuitatem misit, cum ipsa autem vna & pecunias, & exercitum magnum, partim ædificandi causa, partim etiam securitatis gratia. Vocato autem quopiam ex amicis, homine adolescente admodum formoso, cui nomen erat Combabo: Ego te, inquit, Combabe, vipotè probum, ex omnibus amicis diligo maximè, & cùm ob prudentiam, tum ob beneuolentiam erga me tuam, quam & præstitisti laudo in primis. In præsentia autem opus mihi est magna fide: quare te volo cũ vxore med hinc profectũ, & ædificium absoluere mihi, & sacrá peragere, & exercitui præesse. Cæterùm vbi reuersus fueris, magis à nobis honoribus afficieris. Ad hæc igitur Combabus,

βάθ' αὐτίκα κύσιζε, πολλὰ λιπαρέων μὴ μιν ἐκπέμπειν, μηδὲ πισεύειν οἱ τὰ πολλῶν ἐφυζοῦ μέζονα χρήματα, καὶ γυναῖκα, καὶ ἔργον ἱρόν. τὰ δ' ὀρρώδεε, μήκοτέ οἱ ζηλοτυπίη χρόνῳ ὑστέρῳ ἐς τὸν Στρονίκεω γηρόϊζε, τῷ μοῦνος ἀπάξειν ἔμελλε ὡς δὲ ἀλαμᾶ ἐπείθιζε· ὁ δὲ ἐκτοσίης ἀπέτεμνε, ἀοιδῷ οἱ χρόνον ἐπὶ ἡμέρων, μετὰ δὲ ἀρτέμωλ μὲν τελέσαντα τι, τῶν μάλιστ' ἐδέετο. τυχὼν δὲ ῥηϊδίως, ἐς τὸν ἑωυτοῦ οἶκον ἀπεκύκλεται, καὶ ἐς σῶν χαμάξι, τοιάδε ὠδύρετο· ὦ δείλα, τί μοι ταύτης τῆς πίστεος; τί δέ μοι ὄφελος τῇ τέλος ἤδη ἀπέρχομαι; νέος μὲν ἐγὼ, καὶ γυναικὶ καλῇ ξύνομαι· τὸ δέ μοι μεγάλη συμφορὴ ἔσσεται, ἢ μὲν ἔγωγε πᾶσαν ἀτέλεα καὶ νῦν ἀρθήσομαι. ὢ μέλλων μέγα ἔργον ἀρτελέσαι, τό μοι πολλὰ φόβον ἐνίσταται; τάδε

habus, statim precari cœpit, multis obtestans Regem, ne se mitteret, nēve sibi crederet pecuniam multò suis facultatibus maiorem, deinde & vxorem, & opus sacrum. Cæterùm illud formidabat, ne quando progressu temporis zelotypia erga Stratonicen ipsi pareretur, vt quam solus inde abducturus erat. Cæterùm vbi illum haudquaquam permouit, supplicare iterum cœpit, quo sibi spatium septem dierum permitteret, ac deinde vbi ea perfecisset, quibus maximè opus haberet, ablegaret. Quod cùm facilè impetrâsset, domum suam abit, & procidens in terram, huiusce modi quædam cum fletu eiulauit: O me miserum, quò mihi hac fide? quò mihi autem via ista, quam nunc postremùm aspiciam? Adolescens equidem ego, & cum muliere formosa proficiscar. Hæc mihi magna verò calamitas erit, nisi omnem mali causam à me amoueam. Quare necesse est magnum peragere me facinus, quod mihi metum omnē hunc subleuet ac curet.

Hæc

τάδε ἀπὼν, ἀτιμία ἑωυτὸν ἐποίει, καὶ ταμὼν τὰ αἰδοῖα, ἐς ἀγγεῖον μικρὸν λαβὼν θεῖζε, σμύρνῃ τε ἅμα καὶ μέλιτι, καὶ ἄλλοισι θυώμασι, καὶ ἔπατα σφηνίδι, τῷ ἐφόρει, συμμυκάμενος τὸ τρῶμα ἔῃτο. μετὰ δὲ, ὅς μιν ὁ διοπορείαν ἐδόκει, ἀπικόμενος ἐς τὸν βασιλῆα, πολλῶν παρόντων, δίδοί τε ἅμα τὸ ἀγγεῖον, καὶ τάγα ᾔδει ὃ λίσποτα, τὸ δέ μοι μέγα θαυμάσιον ἐν ζῶσι οἰκείοισι ἀπεικάζω, τὸ ἐγὼ μάρθα ἐπόθεον. νῦν δὲ, ἐπεὶ μεγάλῳ ὀδῷ ἔρχομαι, παρὰ σοὶ τόδε θύσομαι, σὺ δέ μοι ἀσφαλέως ἔχειν· τόδε γάρ μοι χρυσοῦ βέλτιρον, τόδε μοι ψυχῆς ἐμῆς ἀνάξιον, εἴτ' ἄρ δὲ ἀπίκωμαι, σῶον αὖτις ἀποίσομαι. ὁ δὲ δεξάμενος, ἑτέρῳ σφηνίδι ἐσημαίνετο, καὶ ζοῖσι ταμίῃσι φράσειαν ἐνετέλλατο. Κομβάβος μὲν ὦν, τὸ ἐπὶ τῇδε, ἀσφαλέα ὁδὸν ἴων. ἀπικό-

Hæc ita effatus, se ipsum inutilem ac mancum reddidit, amputatisq; virilibus, in angustum quoddam vasculum ea inclusit, myrrha pariter & melle, aliisq; odoramentis additis. Deinde vbi & annulo, quem gestare solebat, obsignásset illud, vulnus curabat. Postea verò cùm ipsi iam tempus videretur vt proficisceretur, ad regem veniens, multis alijs præsentibus dat illi pariter & vasculum, & dicit in hunc modum: Hoc ego vasculum, Domine, inter precioſiſsima domi repositum habui, idque in primis amabam. Nunc autem, quando magnum adeò iter ingredior, apud te depono. Tu verò fac vt tutum ac custoditum mihi præstet. nam hoc auro potiùs mihi est, eodemq; precio cum anima ipsum æstimo: vt postquam rediero, saluum & incolume iterum recipiã. Ille verò acceptum altero quoq; annulo obsignauit, & quæstoribus asseruãdum & custodiendũ tradidit. Combabus igitur posti illa securũ iter peragebat.

Cæterum

ἀπικόμενοι δ' εἰς τὴν ἱερὴν πόλιν, σπεύδῃ τὸν νηὸν οἰκοδόμουν· καὶ σφισι πρίν ἔτι αἰῶνα ἔτεϊ ἐξεργάζεσθαι, ἐν τοῖσι ἀπίξεσθαι τάπερ ὁ Κομβάβου ἐρρώδεε, ἦν Στρατονίκην ἄρχουσαν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐόντα μιν πολλὴν ἄρχειν, μετὰ δὲ οἱ καὶ λάρτα ἐπιμένειν, καὶ πλέουσι οἱ ἐν τῇ ἱερῇ πόλει, τὴν Ἥρην τετέων εἵνεκα ἐθέλειν σφέας γαμέεσθαι, Κομβάβου ἐόντος μὲν ἰδίης λαβέσθαι μηλαμᾶς, Στρατονίκην δὲ τίσασθαι, ὅτι ἐ φιλοφρόνως τὸν νηὸν ὑπίσχεσθαι. ἦν δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐσωφρόνεε, καὶ τὸν νόον ἐς κρυπτὸν ὡς ἔχοι τὸ κακὸν μίσσον ἐσυχίης ἐχόμενον, ἐς ἡμέρας ἐντρύχεσθαι κακόν τι δι' ἡμέρης, ἢ Κομβάβου ἀνακαλέεσθαι, καὶ οἱ πάντα Κομβάβου τὸν τρόπον ἐπιτηδεύειν. ἐπεὶ δὲ, ἀμηχανέουσα τῇ συμφορῇ, ἀπορίῃσι ἐκτοίλου ἐς λίθον. ἄπορον μὲν ὧν τὸν ἔρωτα

Cæterùm cùm iam ad Sacram ciuitatem venissent, ædem summa cura extruxerunt: atque ipsis dum in opera sunt, anni tres elabuntur, intra quos illa quæ Combabus tantoperè metuerat, euenêre. Nam Stratonicè pòstquam ille multò iam tempore cum ea conuersaretur, amare illum cœpit, mox etiam grauiter in illum ex amore insaniit. Et ferunt, qui Sacrã ciuitatem incolunt, Iunonem eius rei causam extitisse: ac Combabum quidem vt bonum virum haudquaquam latuisse: Stratonicen autem vltam esse, eò quòd non statim ac facilè ædem illam promisisset. Porrò illa principiò quidem modestè ac temperanter se gerebat, morbumq; celabat: postea verò vbi malum illi hoc in maius quàm vt tegi silentio posset, accreuit, manifestè adeò conficiebatur, flebatq; continuè, ac Combabum vocabat. Atque illi tum omnia Combabus erat. Postremò autem cùm inopia consilij nullum huic malo remedium inueniret, honestam atq; idoneam compellandi illius viam quærere cœpit. Proinde cum alteri quidè vlli amo-

τα ὁμολογίαν ἐφυλάσσετο, αὐτὸς δ' ἐπιχαρίαν ἤθελε, ἐπινοεῖ ὧν τοιάδε, οἶνῳ ἑωυτὸν μεθύσασα, ἐς λόγους οἱ ἐλθεῖν. ἅμα δ' οἴνῳ ἰσιόντι παῤῥησίη τε ἰσήρχετο, καὶ ἡ ἀκτυχίη οὐ μάρτα ἀσχὴν, ἀλλὰ τῶν πρηγσομένων, ἔ. κατα ἐς ἀγνοιλίν ἀναχωρίαν. ὡς δὲ οἱ ἐδόκει, καὶ ἐποίει ταῦτα. καὶ ἐπεὶ ἐκ δείπνου ἐγένοντο, ἀπικνεομένη ἐς τὰ οἰκήια, ἐν ὄψει Κομβάβου ἐδείκνυτο, λίσσετό τε, καὶ γόνων ἅπτετο, καὶ τὸν ἔρωτα ὡμολόγει. ὁ δὲ τὸν τε λόγον ἀπηνέως ἀπεδέκετο, καὶ τὸ ἔργον ἀναίνετο, καὶ οἱ τῷ μέθῳ ἐνικάτει. ἀπελθοῦσα δ' μικρὸν τι ἀλλὸν ἑωυτῷ ἐργάσασθαι, δείσασα, πάντα οἱ λόγον ἐξέφηνε, καὶ πᾶσαν τῷ ἑωυτοῦ πάθῳ ἀπηγήσατο, καὶ τὸ ἔργον ἐς ἰμφανὲς ἔνεικε ἰδοῦσα δὲ Στρατονίκη, τὰ δεῖ-

rem fateri abhorreret, ipsa autem aggredi illum coràm verecundia prohiberetur; huiusce modi quædam animo cogitare cœpit, vt postquam videlicet vino sese inebriasset, in colloquium cum illo veniret. ρ Pariter autem cum vino ingrediente, & loquendi fiducia accedit, & non impetrasse quod postularis, non ita magnus pudor est, sed eorum quæ aguntur, singula in obliuionem retrò abeunt. Postquam igitur apud se ista constituerat, faciebat quoque: & cùm cœna peracta discessissent, ad ædes, in quibus Combabus diuertebatur, veniens, obtestabatúrque illum, & genua eius prehensabat, & amorem fatebatur. Ille autē orationem eius ægrè ac difficulter admittebat, ipsumq; opus detrectabat, deniq; & ebrietatē illi exprobrabat. At verò cùm illa nescio quod magnum malum in se ipsam facturā esse se minitaretur, adductus metu, totam illi rem manifestā fecit, & quicquid à se ipse passus esset, enarrauit, ipsumq; opus in lucem protulit. Videns igitur Stratonice ea quæ nun-

quam

ποτε ἔλπιζε, μανίης μὴ ὄντος ἐκείνης ἔσχιζε, ἔρωτα δὲ ὀδαμᾶ ἐλήθιζε, ἀλλὰ πάντα οἱ σωτρόνουσα, ταύτῃ παραμυθίῃ ἐποιήσατο ἔρωτα ἀπρήκτοιο. ἔστι δ' ἔρως οὗτος ἐν τῇ ἱρῇ πόλει, καὶ ἔτι νῦν γίνεται, γυναικὸς Γάλλου ἐπιθυμέουσι, καὶ γυναιξὶ Γάλλοι ἐπιμαίνονται, ζηλοτυπίῃ δόλῳ, ἀλλ' ὁμοίως τὸ χρῆμα καὶ πάρος ἱρὸν νομίζοντα. τὰδ' ὧν ἐν τῇ ἱρῇ πόλει ἀμφὶ τὴν Στρατονίκην ὀδαμᾶ τὸν βασιλῆα λήθησι, ἀλλὰ πολλοὶ ἀπικνεόμενοι κατηγόρεον, καὶ τὰ γενόμενα ἀπηγέοντο. ἐν δὲ τοῖσι πρεσβύτῃσι, ἐξ ἀτελὲς τὸ ἔργον Κομβάβου μετεκάλεε. ἄλλοι δὲ ἄλλους λόγον ὅτι ἀληθέα, τὴν Στρατονίκην, ἐπαθὴ ἀπέτυχε τῶν ἐν δέοντο, αὐτὴν γράψασαν ἐς τὸν ἄνδρα, τὸν Κομβάβου κατηγορέειν, πείρην οἱ ἐπικαλέσασαν.

quam futura putaret, à furore quidem illi in præsens ita destitit, amorem autem haudquaquam oblita est, sed per omnia conuersando illi hanc quasi quandam consolationem amoris, cuius affectum consequi nequiuerat, quærebat. Est autem amor hic in Sacra ciuitate, & etiam nunc durat, vt Gallos quidem concupiscant mulieres, & viciſsim Galli in mulieres depereant, neque tamen quiſquam zelotypia ſiue æmulatione aliqua commoueatur, ſed ipſis res hæc in primis ſacra cenſetur. Porrò hæc in ſacra ciuitate circa Stratonicen ita geſta, regem haudquaquam latuêre, ſed complures venientes, accuſabant illos, & quæ facta eſſent, commemorabant. Quocirca dolore accenſus, ab opere, quanquam adhuc imperfecto Combabū reuocauit. Alij autem ſermonem quendam neutiquam verum recenſent, quòd videlicet Stratonice poſtquam ea conſequi, quæ expetiuerat, non potuiſſet. ipſa ad virum ſcribens, Combabum vltrò accuſârit, tanquam qui ad ſtuprum ipſam ſolicitaſſet

σαν. καὶ τὸ Ἑλλησι Σθενεβοίης πίεσι λέγουσι, καὶ Φαίδρης τῆς Κυνωσσίης, ταυτὶ καὶ Ἀσσύριοι ἐς Στρατονίκλω μυθολογέουσι. ἐγὼ μὲν οὖν οὔτε Σθενεβοίλω πείθομαι, οὐδὲ Φαίδρλω τοιάδε ἐπιτελέσαι, ἐς τὸν Ἱππόλυτον ἀφικέσθαι πόθῳ Φαίδρης. ἀτὰρ τὰ μὲν ἐμοὶ τοιαῦτα ὅπως καὶ ἐχέτω. ὡς δὲ ἀγγελίη ἐς τὴν ἐμὴν πόλιν ἀπίκετο, ἔγνω τε ὁ Κομβάβου πλὴν ἀτίλω, θαρσέων τε ἦεν, ὅτι οἱ ἡ ἀφροσύνη οἴκοι ἐλέλειπτο. καί μιν ἐκθοῦσα ὁ βασιλεὺς ὡς τάχα μὲν ἔδησέ τε, καὶ ἐν φρουρῇ ἔσχε. μετὰ δὲ, πάντων οἱ τῶν φίλων τοὶ καὶ τότε παρεμπεσόντες τῷ Κομβάβῳ παρεγένοντο, παραγαγὼν ἐς μέσον, κατηγορίαν ἄρχετο· καί οἱ μοιχίλλω τε καὶ ἀκολασίλω πρὸς γυναικῶν, κάρτα δὲ λευκοπαθέων, μέσιν τε τῇ φιλίλω ἀνικαλέετο, λέγων τεισσὰ Κομβάβου ἀδικήσαντα, μοιχόν τε τόν τα, καὶ ἐς μέσιν ὑβείσαντα, καὶ ἐς

citasset. Et quod Græci de Sthenebœa dicunt, & de Phædra Cretensi, hoc idem & Assyrij de Stratonice confitentur. Ego quidem igitur neque Sthenebœam credo, neque Phædram talia perpetrasse, si modò Hippolytum Phædra verè amauit. sed hæc in medio, ità vt sunt, relinquamus. Cæterùm vbi nuncius in Sacram ciuitatem peruenit, Combabus & causam reuocationis agnouit, & animo fidente ad regem abijt: nam illi defensio domi relicta erat. Ac venientem ipsum continuò rex comprehendi iussit, & in custodia tenuit. Posteà autem præsentibus amicis, qui tum quoque vnà adfuerant, quando Combabus emittebatur, adductum illum in mediũ accusare cœpit, adulteriumq; & intemperantiam vitæ obiecit. Admodum autem grauiter commotus & fidem inuocabat & amicitiam, dicens tripliciter Combabum iniuriam fecisse, vt qui & adulterium commisisset, & fidem fregisset, &

in

ἐκ θεὸν ἀσεβέοντα, τῆς ἐν ᾧ ἔργῳ τοιάδε ἐπρηξε. πολλοὶ δὲ παρεικῶτος ἀκήκοον, ὅτι ἀναφανδὸν σφέας ἀπέλοιεν σωιόντας ἄδολον, πᾶσι δὲ τιλ ἐδόκει, αὐτίκα θνήσκειν Κομβάβον, θανάτου ἄξια ἐργασμένον. ὁ δὲ τῶς μὲν ἐσέπεε, λέγων ἀδίκως ἐπὶ δίκην ἐς τὸν φόνον ἤκειν, φθέγξατό τι, καὶ τὸ καπάλιον ἔτεε, λέγων ὡς ἀναιρέει μιν ἐκ ὕβρεος, ἀδίκαμον ἔοντα, ἀλλὰ ἐκείνων ἐπιθυμέων, τοῖσι ἀπιὼν παρεθήκατο. πρὸς τοῦτο ὁ βασιλεὺς καλέσας τὸν ταμίλιον, ἐκέλευε ἐνεῖκαι, τοῖσι φορτίοισι ἔδοκει ὡς κρύπτοι, λύσας τὸ σφρηγῖδα ὁ Κομβάβος, τοῦτο ἐνιόντα ἐπίδεξε, καὶ ἑωυτὸν ὁποῖα ἐπιτήδεα θείη, ἔκλεξε τι. ὦ βασιλεῦ τὰ δὲ τοι ἐγὼ ὀρρωδέων, εἴ τι μὴ ταύτῃ ὁ δόλος ἔπιμπτο, ἀέκων ἦιον. καὶ ἐπεὶ με ἀναγκαίη μεγάλη ἐκ σέο κατέλαβε, διάδα

in deam impius fuisset, in cuius opere huiusce modi per petrasset. Multi autem adstantes coarguebant ipsum, quòd videlicet manifestè vidissent ipsos mutuò congredientes. Omnibus itaq; postremò videbatur quamprimùm morte afficiendus esse Combabus, vt qui capitalia peregisset Ille verò hactenus quidem stabat, nihil dicens, postquam autem ad supplicium & cædem iam ducebatur, tum demùm loqui cœpit, & depositum vasculum repoposcit, illud addens, quòd nó contumeliæ aut nuptiarum causa interficeret ipsum rex, sed quòd ea quæ abiens apud illum deposuisset, hoc pacto retinere cuperet. Ad hæc igitur rex, vocato quæstore, iussit afferre ea quæ custodienda ei tradidisset. Ille vbi attulit, resignato Combabus sigillo, ea quæ inclusa fuerant, commonstrauit, & quæ ipse passus esset, exposuit, atque ita dixit: Nimium ista, ô rex, veritus ego quando me primùm ad hoc iter suscipiendum mittebas, inuitus ibam: ac postquam magna necessitate à te compulsus fui,

τοιάδε ἐπιτήδευσα, ἰσθλὰ μὲν ἐς δεσπότην, ἐμοὶ δ' οὐκ ὀντυχία, τοιόσδε μὲν τοι ἐών, ἀνδρὸς ἐπ' ἀδικήμασι ἐγκαλέομαι. ὁ δὲ πρὸς τάδε θαμβήσας, ἀμείβεται τὸν μῦρ, καὶ λαβρύνων ἅμα ἔλεγε, ὦ Κόμβαβε, τί μέγα κακὸν ἀρξάσαο; τί δὲ σαυτὸν ὅτω ἀπηλίθιον ἔργον μοιχῷ & ἀνδρῶν ἔπρηξας; τὰ οὐ πάμπαν ἐπαινέω, ὦ σχέτλιε, ὃς τοιάδε ἔτλης, οἷα μήτε σὲ παθεῖν, μήτε μὲ ἰδέσθαι ὤφελε· ὁ γάρ μοι ταύτης ἀπολογίης ἔδει. ἀλλ' ἐπεὶ δαίμων τοιάδε ἤθελε, πρῶτα μέν σοι γενοίης ἐξαμείνων ἔσχατα, αὐτέων συνοφαντέων ὃ θάνατος, μετὰ δὲ μεγάλη λωφὴ ἀπίξεται, χρυσός τε πολὺς καὶ ἄρσενες & ἄπληστοι, καὶ ἱππους Ἀσσυρίους, καὶ ἵππιοι βασιλῆες. ἀπίξεαι δὲ παρ' ἡμέας ἄνευ ἐσαγγελίης & ἐδέ τις ἀπέρξει σε ἡμετέρης ὄψιος &. οὐ δ' ἐν γυναικὶ ἅμα ἀνύσομαι.

talia peregi, vtilia quidem domino, mihi verò non ita felicia ac bona. At verò talis cùm sim, tamen contumeliæ in virum coniugem accusor. Ille autem ad hæc stupefactus, amplexatus pariter ipsum est, & dixit: O Combabe, cur magnum hoc malum perpetrásti? cur autem teipsum indigno adeò facinore solus virorum deformâsti? Non ita prorsum laudo hæc, ô infelix, qui talia quidem sustinuisti, qualia vtinam neque te pati, neque me aspicere vnquam contigìsset. Neque enim ista apologia mihi opus erat. Verùntamen quando Deus quispiam hæc ita voluit, principiò quidem tibi vltio à nobis esto, mors videlicet ipsorum sycophantarum: postea autem maxima dona tibi venient, aurum & multum, & argentum immensum, & vestes Assyriæ, & equi regij. Accedes autem ad nos inuocatus, neq; te quispiam à nostro conspectu prohibebit, ne si cum vxore quidem vnà concumbã.

τάδε

Atque

τάδε ἔπί τι ἄμα, καὶ ἐ-
ποίει. καὶ οἱ μὲν αὐτίκα ἐς
φόνον ἤγοντο ὧν δ' τὰ λῶ-
ρα ἐδίδοντο, καὶ ἡ φιλίη μί-
λλων ἐγίνετο. ἐδόκει δ' ἐκ τῶν
ἄλλων Ασσυρίων, Κομβάβῳ σο-
φίλω καὶ εὐδαιμονίλω ἄνδρι. μετὰ δ', ἀτυχούμενον ἐκτε-
λέσαι τὰ λειπόντα τῷ γυναῖ, ἀ-
τιμίη γὰρ μὲν ἀπολέλοιπε, αὖτις ἐπιμπλῶ, καὶ τόν τι
γυὸν ἐξετέλεσε, καὶ τὸ λοιπὸν
αὐτῷ ἔμμι. ἔδωκε δὲ, ὁ
βασιλεὺς ἀρετῆς τε καὶ εὐερ-
γεσίης ἕνεκα, ἐν τῷ ἱρῷ ἐσά-
ναι χάλκεον. καὶ ἔστι ἐς τι-
μὴν ἐν τῷ ἱρῷ Κομβάβου
χάλκεον, Ερμοκλέος τοῦ Ρο-
δίου ποίημα, μορφὴν μὲν ὁμοίη
γυναῖ, ἐσθῆτα δ' ἀνδρείλω ἔ-
χα. λέγεται δ' τῶν φίλων τὸς
μάλιστα οἱ ἀνοίοντας, ἐς τα-
ραμυθίλω τοῦ πάθεος, λοι-
πωνίλω ἐλπίδι τῆς συμφορῆς·
ἔτιμον γὰρ ἰωνοὺς, καὶ δίκα-
ταρ

Atque hæc quidem dixit pariter & fecit. Ac illi quidem continuò ad supplicium & cædem ducebantur, huic autem dona dabantur, amicitiáque hæc maxima conciliata fuit. Videbatur autem nullus Assyriorum ampliùs Combabo neque sapientia, neque felicitate similis esse. Postea verò cùm postulasset vt sibi liceret ædem, quantum eius reliquum erat, absoluere, imperfectam enim ipsam reliquerat, rursum mitterbatur: ædem quidem ille absoluit, & reliquam ætatem ibi peregit. Dedit autem illi rex, virtutis pariter & beneficentiæ causa, vt æreus in templo statueretur. Stat itaque præmij & honoris causa in templo Combabus æreus, Hermoclis Rhodij opus, forma quidem mulieri similis, ve-

stitum autem virilem gerens. Feruntur autem & amici illius, ij qui maximè erga ipsum beneuolentia affecti fuêre, in solatium eius, quod passus ille fuit, eiusdem affectionis societatem vltrò sibi elegisse. Nam & seipsos castrârunt, &

ταυ τῶ αὐτῶ ἐκάνῳ διατίθοντο. ἄλλοι δ' ἱερολογίουσι ἐπὶ τῷ πράγματι, λέγοντες, ὡς ἡ Ηρη φιλοῦσα Κομβάβου, ποθοῦσι τῶ τοιαῦτῳ ἐπὶ νόον ἔβαλε, ὅπως μὴ μοῦνῳ ἐπὶ τῇ ἀνανδρίῃ λυπέοιτο. τὸ δ' ἔθος τοῦτο, ἐπεδὴ ἄπαξ ἐγένετο, ἔτι νῦν μένει. καὶ πολλοὶ ἐκάστου ἔτεος ἐν τῷ ἱρῷ τάμνονται, καὶ θηλύνονται, ἅτε Κομβάβου παραμυθούμενοι, ἅτε καὶ Ηρῃ χαριζόμενοι. τάμνονται δ' ὧδε, ἐσθῆτα μὲν οὐδὲν ἔτι ἀνδρηίλην ἔχουσι, ἀπὸ καὶ ἑμάτιά τε γυναικεία φορέουσι, καὶ ἔργα γυναικῶν ἐπιτελέουσι. ὡς δὲ ἐγὼ ἤκουον, ἀνακέαται καὶ τουτέων ἐς Κομβάβου ἀτίην. συνηνέχθη γὰρ οἱ καὶ τάδε. ξείνη γυνὴ ἐς πανήγυριν ἀπικομένη, ἰδοῦσα καλόν τε ὄντα καὶ ἐσθῆτα ἔτι ἀνδρηίλην ἔχοντα, ἔρωτι μεγάλῳ ἔσχεθε. μετὰ δὲ μαθοῦσα

eandem cum illo viuendi consuetudinem tenuerunt. Alij autem inter sermones sacros de hoc facto ita tradunt dicentes, quòd Iuno, quum amaret Combabum, multis castrandi cupiditatem in mentem immiserit, ne videlicet solus ille ob virilitatem amissam lugeret. Cæterùm consuetudo illa postquam semel cœpit, etiam nunc manet, & multi quotannis in templo hoc castrantur & emasculantur, siue Combabum hoc pacto consolantes, siue etiam Iunoni gratificantes. Castrantur autem illi, vestitum verò virilem amplius nō habent, sed & muliebria indumēta gerunt, operaq; mulierum perficiunt. Cæterùm, vt ego audiui, refertur & huius rei causa in Cōbabum. Nam illi etiam hoc accidisse traditur. Peregrina quædam mulier ad solennem conuentum veniens, cùm vidisset & corpore formosum esse, & vestem præterea virilem habere illum, magno eius amore capta est. Postea autem ibi cognouit eum ratum atque

σα ἀτιμία ἐόντα, ἑωυτῷ δὲ περγάσατο. ἐπὶ τοῖσι Κομβάβος ἀθυμίῃ, ὅτι οἱ ἀτυχέως τὰ ἐς Ἀφροδίτην ἔχει, ἐσθῆτα γυναικηίην ἐνεδύσατο, ὅκως μηκέτι ἐτέρη γυνὴ ἴσα ἐξαπατέοιτο. καὶ αὐτίη Γάλλοισι τοιῆσδε θωπάης. Κομβάβου μὲν μοι πρόσω ἐστὶ ἀρηθῶ, Γάλλων δὲ αὖτις ἐγὼ λόγῳ ὑστέρῳ μνησθήσομαι, τοσοῦτο δὲ αὖτις ἐρέω, ὅκως τάμνονται, ἢ ἄρρης, ὁκοίῳ θάπτουσι), καὶ ὅτου ἕνεκα ἐς τὸ ἱρὸν οὐκ ἐσέρχονται. πρότερον δέ μοι θυμὸς ἐπέρχεται ἐπὶ θυσίῃσί τε εἰπεῖν τῇσι νηῷ καὶ μεγάθεος, καὶ δὴ καὶ τὰ ἐρίω. ὁ μὲν χῶρος αὐτὸς, ἐν ᾧ τὸ ἱρὸν ἵδρυται, λόφος ἐστὶ, κέαται δὲ καὶ ἀμφὶ μάλιστα τὴν πόλιν, καὶ οἱ τέχνα δοιὰ πεπείρατα. τῶν δὲ τεχνέων τὸ μὲν ἀρχαῖον, τὸ δὲ οὐ πολλὸν ὑμέων προυβέβηκεν. τὰ δὲ πρόπυλα τοῦ ἱροῦ ἐς ἄνεμον βορέην ἀνέπεινται, μέγαθος δὲ ὅσον τε ἐπὶ δὸν ὀργυιέων. ἐν τοῖσι τοῖσι

atque inutilem esse, sibi ipsi mortem conscivit. Ob quæ Combabus mœrore affectus quòd ea quæ ad Venerē pertinent, infeliciter illi cederent, vestem muliebrem induit, ne qua mulier posthac eodē modo deciperetur. Et hæc causa est cur Galli veste muliebri utuntur. Ac de Cambabo quidem tantum mihi dictum sit. De Gallis autem iterum in sequentibus mentionem faciam, puta de castratione ipsorum, quo pacto exercentur, & de sepultura, quali sepeliantur: præterea & cuius gratia in templum non ingrediantur. Priùs autem animus mihi est & de positu ædis dicere, & de magnitudine. Atque igitur dicam. Locus quidem ipse in quo templum consecratum est, modicus quidam collis est. Iacet aūt in media quasi ciuitate, cingiturq; muro duplici, quorū alter quidem vetustius est, alter aūt non ita multò ante nostram ætatem factus. Vestibula verò templi versus Aquilonem ventū seorsum directa sunt, altitudine centum propè passuum. In his &

τοῖσι πεπυλαίοισι ἢ οἱ φαλ-
λοὶ ἑστᾶσι, τοὺς Διόννσ☞ ἐ-
κάσαζ, πλὴν ὀλίγω καὶ οὗτ' πεν-
τηκοσίων ὀργιέων. ἐς τετάρτ
τὸν ἐνιαυτὸν φαλλὸν ἀνὴρ ἑκάσον
ἔτ☞ διὰ ἀνέρχεται, οἰκέει
τε ἐν ἄκρῳ τῷ φαλῷ χρόνον
ἡμέρας ἡμιτρίτων, αὐτὴν δὲ οἱ τῆς
ἀνόδου ἦδ' λέγεται· οἱ μὲν
πολλοὶ νομίζουσι, ὅτι ὑψηλοῖ-
σι θεοῖσι ὁμιλέει, καὶ ἀγαθὰ
πάσῃ Συρίῃ αἰτέει, οἱ δὲ ὀλί-
γοιλέων ἀγχόθεν ἐπαΐουσι. ἄλ-
λοισι δὲ δοκέει καὶ τάδ' Δευ-
καλίων☞ ἕνεκα ποιέεσθαι, ἐς
πάντας ξυμφορῆς μνήματα, ὁ-
κότ' οἱ ἄνθρωποι ἐς τὰ ὄρεα,
ἢ ἐς τὰ πριμήκεα τῶν ἀγ-
δρέων ἔβησαν, τὸ πολὺν ὕ-
δωρ ὀρρωδέοντες. ἐμοὶ μὲν
ὧν καὶ τάδ' ἀπίθανα, δο-
κέω γε μὴ Διονύσου σοφίας
καὶ τάδε ποιήμαν. συμβάλ-
λομαι δὲ τουτέοισι φαλλοὺς
ὅσοι Διονύσου ἐγκάρσιοι ἐν ζοῖ-
σι φαλοῖσι, καὶ ἄνδρας ξυλί-
νους καθίζουσι· ὅταν μὲν ἕνα,
ἐγὼ ἐκέρδεω. δοκέει δὲ ὧν
μοι

Priapi ſtant, quos Dionyſius dedicauit, trecentorũ etiam iſti circiter paſſuum. In horum vnum vir quiſpiam ſingulis annis bis aſcendit, habitátque in ſummitate eius per tempus ſeptem dierum. Aſcenſus autem iſtius cauſa talis refertur: Complures quidem putant quòd in ſublimi cum diis ſermones conferat, & toti Syriæ bona ab illis poſtulet. Nam illos expropinquo preces facilius exaudire. Cæteris autem placet etiam hæc Deucalionis gratia fieri, in memoriam eius calamitatis, quando homines paſſim in montes & in altiſſimas arborum aſcenderunt, aquarum inundationem metuentes. Mihi quidem igitur etiam iſta nõ ſatis veriſimilia videntur. Exiſtimo enim certè Dionyſio ipſos etiam iſta facere. Coniecturam autem inde capio, Rhallos ſiue Priapos quicunque Dionyſio erigunt, in ipſis etiam viros quoſdam ligneos collocant. cuius id autem gratia, in præſentia non dicam. Videtur mihi itaq; etiam hîc ad

imita-

μοι καὶ ὅδε ἐς ἐκείνου μιμήσιν τοῦ ξυλίνου ἀνδρὸς ἀνέρχεσθαι. οἱ δὲ ἄνοδοι τοιάδε· σαρὸν μακρὸν ἑαυτόν τε ἅμα καὶ τὸν φαλλὸν περιόδαλλε, μετὰ δὲ ἐπιβαίνει, ξύλων τισὶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ φαλλοῦ, ὁπόσον ἐς χάρλω ἄκρου ποδὸς, ἀνιὼν δὲ ἅμα ἀναβάσεα πλὼ σαρλὼ ἀμφοτέρωθεν, ὅπως περ λώιοχείρ. ἀεί τις τόδε μὲν οὐκ ὄπωπε, ὅπωπε δὲ φοινικοβατίοντας, ἢ ἐν Ἀραβίῃ ἢ ἐν Αἰγύπτῳ, ἢ ἄλλοθί κου, οἷδε τὸ λέγω. ἐπειδὰν δὲ ἐς τὶλ ἵκηται τῆς ὁδοῦ, σαρλὼ ἑτέρλω ἀφεὶς, πλὼ αὐτὸς ἔχα, μακρλὺ τοῦτλω, ἀνέπλεε τῶν οἱ θυμὸς ξύλα καὶ ἱμάτια καὶ σκάφας· ἀπὸ τῶν ἕδρλω σωρεύσας, ὁποίλω καλίλω, ἑξάνε, μίμνε τὸ χρόνον, τὸν ἔπορ. ἀμφίλω πολλοὶ δὲ ἀπικνεόμενοι χρυσόν τε καὶ ἄργυρον, οἱ μὲν χαλκὸν κομίζουσι, ἄτ' ἀφγύτες ἐκάνου

imitationem lignei illius viri ascendere. Porrò ascensus iste in hunc modum illi fit: Catena longa seipsum pariter & Priapum circundat: deinde ascendit in ligna quædam ex ipso Priapo promunentia, spacio, quantum ad summum capiendum pedem sufficit. Ascendens autem pariter & catenam utrinque attollit, hanc perinde vt auriga habenas, moderans. Quòd si verò quispiam istud non vidit, vidit autem eos qui palmas conscendunt, siue in Arabia, siue in Aegypto, siue alio aliquo loco, intelligit facilè quòd dico. Cæterùm postquam ad summum peruenit, aliam quandam catenam, quam ipse secum habet, demittens, longam quidem illam, attrahit sursum quæcunq; libet, ligna videlicet, & vestes, & vasa: ex quibus sedem componens, perinde ac nidum aliquem, in illa se collocat, manetq; ad id tempus dierum quod dixi. Multi autem venientes, aurum & argentum, quidam etiam æs afferunt, deinde ante illum

oppositis

ἐπάνου πρόσω κείμενα, ἀπιᾶσι, λέγοντες τὰ ὀνόματα, ἕκαστος. παρίστησι δ' ἄλλος ἄλλο ἀγγεῖον. ὁ δὲ λεκάνην τοὔνομα, ὠχωλιὼν ἑκάστου ποιεῖται. ἅμα δὲ ὠχόμενος πρόθυμα χάλκιον, τὸ ἀάδελα μέγα καὶ ἠχηρόν, κινούμενον, ὕδελα δὲ οὐδαμᾶ· ἦν γὰρ μὴ ὕπνος ἔχῃ ποτὲ, σκορπίος ἀνιῶν ἀνιηέρατε, καὶ ἀηδία ἐργάζεται, καὶ οἱ ἄδελ' ὑ ξυμέη τοῦ ὕπνου ἐπικίαται. τὰ μὲν ὧν ἐς τὸν σκορπίον μυθέονται, ἱρά τε καὶ θεοπρόπια, ἐᾶ δὲ ἀτρεκέα ἐσί, οὐκ ἔχω εἰρέειν. λοιπὰ δὲ μοι, μέγα ἐς ἀγρυπνίλω συμβάλλεται καὶ τῆς πλόσι ὑ ὀρθρωδίη. φαμοβατέων μὲν δὲ πέρι τοσαῦτα ἀρκέει. ὁ δὲ νηὸς ὁρέει μὲν ἐς ἥλιον ἀνίοντα, ἄλλως δὲ καὶ ἐργασίλως ἐσὶ, ὁκοίους νηοὺς ἐν Ἰωνίῃ ποιέουσι. ἔσῃ μεγάλη ἐν ἀνέχει ἐπὶ τῆς, μέγαθος ὀργυιέων δυοῖν, ἐπὶ τ' ὁ νηὸς ἵσταται,

apposítis atque ibi relictis illis abeunt, vnusquisque nomen suum edentes. Adstans autem alius quidam, sursum renunciat. Ille igitur accepto nomine, preces pro vno quoque facit. precando autem pariter & æreum quoddam tintinabulum pulsat, quod motum, grauiter atque asperè sonat. Dormit autem haudquaquam. nam si somnus ipsum capiat aliquando Scorpius ascendens excitat ipsum, atque indignè afficit. & hæc illi pœna somni proposita est. Quæ igitur de scorpio tradunt, sacra quidem sunt, & dijs conuenientia: vtrum autem vera sint, dicere non possum. Cæterùm quantum mihi videtur, non parùm ad vigilantiam conducit & cadendi metus. Ac de conscensoribus Priapi tantum dixisse satis est. Porrò ædes ipsa ad solem quidem aspicit orientem: forma autem & opere talis est, quales sunt quas in Ionia ædes ædificant. Basis magna protenditur, altitudine duorũ passuum, supra quam ædes posita est.

κλιτα, ἄνοδος δὲ ἐς αὐτὸν λίθου πεποίηται, οὐ κάρτα μακρή. ἀνειλθόντι δὲ θῶμα μὲν καὶ ὁ πρόνηος μέγα παρέχεται, θύρησί τε ἥσκηται χρυσοῖσι. ἔνδοθι δὲ ὁ νηὸς χρυσοῦ τε πολλοῦ ἀρχάμπεται, καὶ ὀροφὴ πᾶσα χρυσίη, ἀπόζει δὲ αὐτοῦ ὀδμὴ ἀμβροσίη, ὁκοίη λίγεται τῆς χώρης τῆς Ἀραβίης, καί σοι τηλόθεν ἀνιόντι πρόσβασιν ποιεῖ. ἰὼν κάρτα ἀγαθὸν, καὶ ἢν αὖτις ἀπίῃς, οὐδαμῇ λείπεται, ἀπὰ σοῦ τά τε ἤματα ἐς πολλὸν ἔχειν ἰὼν ποιεῖ, καὶ σὺ ἐς πάμπαν αὐτῆς μνήσεαι. ἔνδοθεν δὲ ὁ νηὸς οὐκ ἁπλόος ἐστὶ, ἀλλὰ ἐς τοῦτον θάλαμος ἄνοδος πεποίηται, ἄνοδος, καὶ ἐν αὐτῷ ὀλίγη, θύρησι δὲ οὐκ ἔσκηται, ἀπὸ ἐς ἀντίον ἅπας ἀναπέπταται. ἐς μὲν δὴ τὸν μέγαν νηὸν πάντες ἐσέρχονται, ἐς δὲ τὸν θάλαμον οἱ ἱρέες μοῦνοι, οὐ μέντοι πάντες ἱρέες, ἀλλὰ

εſt. Aſcenſus autem in ipſam lapideus eſt, non ita longus : verùm vbi aſcenderis, admirationem quidem & porticus ante ædem non paruam præbet, ianuisque exornata auris eſt. Intus autem ipſa ædes auro multo reſplendet, & tectum totum aureum eſt. Odorem autem effragrat diuinum quendam, qualis fertur & terræ Arabiæ eſſe. Ac tibi à longè aſcendenti auram aſpirat admodum ſuauem, & ſi rurſus inde abeas, haudquaquam ceſſat : ſed & veſtes tuæ in longum vſque eandem retinent, & tu in perpetuum quaſi quandam memoriam eius tecum referes. Caterùm ipſa ædes intus ſimplex non eſt, ſed & penetrale quoddam alterum intra ſe factum habet, in quod & ipſum aſcenſus modicus eſt. Foribus autem exornatum non eſt, ſed exaduersò totum patet. In magnam igitur ædem omnibus ingredi licet, in penetrale autē ſiue cellam illam ſolis ſacerdotibus, neque vero ijs omnibus, ſed

ἀλλὰ τοῖ μάλιστα ἀγχίθυροί τέ εἰσι, καὶ τοῖσι πᾶσα ἐς τὸ ἱρὸν μέλιτται θεράπαινα. ἐν δὲ τῷ δι' ἐλαιτα τὰ ἕδρια, ἅτε καὶ Ἡρακτὸν αὐτοῖ, Διαιόντα, ἑτέρῳ ὀνόματι λαγίζουσι. ἄμφω δὲ χρύσοι τέ εἰσι, καὶ ἄμφω ἵζουται. ἀλλὰ τὼ μὲν Ἥρεω λεοντόθ φορέουσι, ὁ δ' τεῶ ροισι ἐφέζεται. καὶ δίπτα τὸ μὲν τοῦ Διὸς ἄγαλμα ἐς Δία πάντα ὁρᾷ, καὶ κεφαλὴν καὶ ὄμματα καὶ ἕδρίω, καὶ μιν ρὸν δὲ ἰθέλων ἄμως ἀπάσεις. ἐ δὲ Ἥρη σκοπέοντί τόν πο λυειδέα μορφὴν ἐκφανέει, καὶ τᾶμὸν ξύμπαντα, ἐπεὶ κεῖ πάρ Ἥρη ἐσί· ἔχει δὲ τε καὶ Ἀθωνάης, καὶ Ἀφρο δίτης, καὶ Σιληνάης, καὶ Ῥέ ης, καὶ Ἀρτέμιδ Θ, καὶ Νε μέσι Θ, καὶ Μοιρέων. χαρί δὲ, τὸ μὲν ἑτέρη σκῆπτρον ἔχει, τῇ ἑτέρῃ δὲ ἄτρακτον, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἀκτίνάς τε φορέει καὶ πῦργον καὶ κε κεὸν, ὥσ μούνῳ τῶν Οὐρα νίων

sed illis tantum, qui diuini maximè sunt, quibusque omnis cura & studium in templum impenditur. In hoc autem adyto simulacra deorum posita sunt, Iunonis videlicet, & quem Iouem existentem ipsi alio nescio quo nomine appellant. Ambo autem aurei sunt, amboque sedentes finguntur. Sed Iunonem quidem leones portant, Iupiter autem tauris insidet. Atque adeò & Iouis quidem simulacrum per omnia Iouiaſimilatum est, & capite, & oculis & sedendi habitu: neque ipsum alteri, ne frivolis quidem, assimilare potueris: Iuno autem, si propius contempleris, haudquaquam vnius speciei formam præ se fert. Nam in vniuersum quidem, quod verè dixeris, Iuno est: cæterum habet quippiam & Mineruæ, & Veneris, & Lunæ, & Rheæ, & Nemesis, & Paregrum. Ac altera quidem manu sceptrum tenet, altera autem colum, & in capite radios gerit, & turrim, & cestum habet, quo solam Venerem

νίλω κοσμέουσι· ἔκτοσθι δὲ οἱ χρυσός τι ἄπω περικέαται, καὶ λίθοι πάρτα κολυπτόν, τῶν οἱ μὲν λευκοί, οἱ δὲ ὑδατώδεες, πολλοὶ δὲ πυρρώδεες. ἔτι δὲ ὄυνχες οἱ Σαρδόνυχοι πολλοί, καὶ ὑάκινθοι καὶ σμάραγδοι, τὰ φέρουσι Αἰγύπτιοι, καὶ Ινδοὶ, καὶ Αἰθιοπῆς, καὶ Μῆδοι, καὶ Αρμένιοι, καὶ Βαβυλώνιοι. τὸ δὲ δὴ μέγεθος πόνου ἄξιον, τοῦτο ἀπηγήσομαι· λίθον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ φορέει, λυχνὶς καλέεται, ὄυνομα δὲ οἱ τοῦ ἔργου ἡ συντυχίη. ἀπὸ τούτου ἐν νυκτὶ σέλας πολὺ ἀφλέμπεται, ὡς δὲ οἱ καὶ ὁ νηὸς ἅπας οἷον ὑπὸ λύχνοισι φαέσι νέται, ἐν ἡμέρῃ δὲ, τὸ μὲν, φέγγος ἀθρόον, ἰδίλω δὲ ἔχει πάρτα πυρρώδεα. καὶ ἄπο θωυμασόν ἐστι ἐν ᾧ ξοάνῳ, λῶ ἐστὶ ἀντίον ἰσορέης, ἐς τὸ ὀρῆ, καὶ μεταβαίνοντι τὸ βλέμμα ἀκολουθέει, καὶ λῶ ἄπω ἑτέρωθεν ἰσορέῃ, ἴσα

rem cognomento cœlestem exornant: foris autem & aliud illi aurum circumpositū est, & lapilli valde pretiosi, quorum alij quidem candidi, alij autem cærulei, multi verò etiam rufi. Præterea autem & Sardonyches multi, & Hyacinthi & Smaragdi: quæ omnia afferunt Aegyptij, & Indi, & Aethiopes, & Medi, & Armenij, & Babylonij. Quod igitur maximè memorabile est, id dicam: Lapidem in capite gerit, qui Lychnis vocatur. Nomen autem illi dedit operis efficius respondens. Ab hoc multus fulgor noctu resplendet, totáque ædes ab eo perinde atque lucernis collucet. Interdiu autem ipsum quidem lumē amarcescit, speciem autem præ se fert admodum ignram. Iam verò & aliud admiratione dignum in ipso signo deæ est. Si ex aduerso steterit, ad te aspicit. quod si inde transeas, visu te sequitur, & si alius quispiam aliunde ipsam intuetur, eadem erga illum quoque facit.

Porrò

ἴσα καὶ ἐς ἐκάνον ἐπιτηδεία. ἐν μέσῳ δὲ ἀμφοτέρων ἕστηκε ξόανον ἄλλο χρύσεον, οὐδαμῇ ὅμοιον τοῖσι ἄλλοισι ξοάνοισι ἄλλοισιν, τὸ δὲ μορφὴν ἰδίην οὐκ ἔχει, φορέει δὲ τῶν ἄλλων θεῶν ἅπαντα. καλέεται δὲ σημήιον καὶ ὑπ' αὐτῶν Ἀσσυρίων, οὐδέ τι οὔνομα ἴδιον αὐτῷ ἔθεντο, ἀπ' οὐδενὸς γενέσιος αὐτοῦ ποιεῦντες καὶ ἄδοντες λέγουσι. καὶ μὲν οἱ μὲν ἐς Διόνυσον, ἄλλοι δὲ Δευκαλίωνα, οἱ δὲ ἐς Σεμίραμιν ἄγουσι· καὶ γὰρ δὴ ὧν ἐπὶ τῇ κορυφῇ αὐτοῦ περιστερὴ χρυσέη ἵζεσκε, τοιούτοισι δὲ μυθέονται, Σεμιράμι ἐμῷ τόδε σημήιον. ἀφορμᾶται δὲ δὶς ἐς κάσου ἔτεος ἐς θάλασσαν, ἐς κομιδὴν, τοῦ ἅπερ, ὕδατος· ἐν αὐτῷ δὲ τῷ νηῷ, ἐς εἰδέτω ἐν ἀρίστῃ κίεται πρῶτα μὲν θρόνος ἥλιος, αὐτὸς δὲ εἶδος οὐκ ἔνι. μόνος γὰρ ἥλιος καὶ σελήνη, ξόανα οὐ δέχονται, ὅταν δὲ ἕτερα ἕτερα νομίζουσι, ἐγὼ καὶ τόδε ἔμαθον. λέγουσι τοῖσι μὲν ἄλλοισι θεοῖσι

Porrò in medio inter vtrumque, aliud quoddam simulacrum stat aureum, cæteris haudquaquam simile: formam quidem propriam non habet, aliorum autem deorum speciem gerit. Vocatur autem signum etiam ab ipsis Assyriis, neque illi nomen aliquod proprium posuere: sed neque de generatione ipsius, neque de specie quicquam dicunt. Atque ipsum alij quidem ad Dionysium, alij ad Deucalionem, alij ad Semiramidem referunt. Quando enim & in vertice eius columba aurea insidet, ob eam videlicet rem tradunt Semiramidis illud signũ esse. Proficiscitur autem bis quotannis ad mare, ad afferendam aquam eam de qua dixi. In ipsa autem ædi ad sinistram ingredienti, stat principiò solium Solis, ipsius autem effigies non adest. Solius enim Solis & Lunæ simulachra non exhibẽt: cuius aũt gratia faciendũ ita putent, didici id quoq; ego. Nam cæteris quidem dijs fas esse

θεοῖσι, ὅσιον ἐμμῦσαι, ξόανα ποιεῦσθαι· οὐ γὰρ σφίσιν ἐμφανέα πάντεσι τὰ ἄδια, ἠέλιόν θ' ἠ σελήνην, πάμπαν ἐναργέα, καὶ σφέας πάντες ὁρέωσι. ὁκοίη δ' ἂν αὐτὴν ξυναργίην θεοῖσιν ἐν ᾧ κεῖται φαινομένοισι; μετὰ γὰρ θρόνον τόνδε λέγεται ξόανον Ἀπόλλωνος, ἐκ οὐρανοῦ ἐλθεῖν ποιεῦσθαι· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες Ἀπόλλωνα νέον τινὰ ἔχειν τετυγμένον, μὴ προβάλλειν ποιεῦσι, μοῦνοι δ' οὗτοι Ἀπόλλωνος γνώμην ξόανον λαχνήεντα. καὶ τὰ μὲν ποιεύντες, ἰωνιστὶ μὲν ἐπαινέουσι, Ἕλλησι δὲ κατηγορέουσι, καὶ ἄλλον ὁκόταν Ἀπόλλωνα παῖδα θήλεοι ἐπάσκουσι. αὐτὴν δὲ δοκέει αὐτοῖσι, ἀδοξίην μεγάλην ἐμμῦσαι, ἀτελέα ποιεῦσθαι θεοῖσι τὰ ἄδια, τόν δ' ἔνιον, ἀτελέα ἔτι νομίζουσι. ἐν δὲ καὶ ἄλλο τῷ σφετέρῳ Ἀπόλλωνι ξυναργέουσι, μοῦνοι Ἀπόλλωνα ἅπασι δοκέουσι. ἔργον δὲ αὐτοῦ πολλὰ

esse aiunt simulacra fieri: neque enim illorum species aut formas manifestas omnibus apparere: Solem autem & Lunam omnibus esse manifestas, neque quenquam illos non videre. Quare quámnam causam illorum effigiandorum esse, cùm in aëre appareant? Ac post solium hoc, signum Apollinis positum est, non quale vulgo consuevit fieri. Nam cæteri quidem omnes Apollinem & iuuenem putant, & cum prima lanugine effingunt: soli autem isti & Apollinis barbati simulacrum effigiant. Atque hoc facientes, sibi ipsi laudi ducunt, Græcos autem reprehendunt, & alios quicunque Apollinem puerum fingunt & colunt. Causa verò ipsis videtur insciitia magna esse, cur nuperfectæ deorum formæ ac species fingantur. nam iuuenem esse ipsi adhuc nuperfectum existimant. Cæterùm & aliud quiddam nouum Apollini suo affingunt. Soli enim Apollinem vestibus exornant. De operibus autem ipsius multa quidem

λὰ μὴν ἔχω ἁπάσας· ἐρῶ δέ, τὸ μάλιστα θαυμασθὲν ἄξιον. πρῶτα δὲ τοῦ μαντηίου ἐπιμνήσομαι. μαντηία πολλὰ μὲν παρ' Ἕλλησι, πολλὰ δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι, τὰ δὲ καὶ ἐν τῇ Λιβύῃ, καὶ ἐν τῇ δὲ Ασίῃ πολλά ἐστι· ἀλλὰ τὰ μὲν οὔτε ἱρέων ἄνευ οὔτε προφητέων φθέγγονται, ὅδε δὲ αὐτός τε κινέεται, καὶ τὴν μαντηίην ἐς τέλος ἀπεργάζεται. πρόπολος δὲ αὐτῷ εἷς ἐστι· νὺξ ἄρ' ἐθέλουσι μηχανορίην, ἐν τῇ ἕδρῃ πρῶτα κινέεται, οἱ δὲ μιν ἱρέων αὐτίκα ἀείρουσι, ἢν δὲ μὴ ἀείρωσι, ὁ δὲ ἱδρώει, καὶ ἐς μέσον ἔτι κινέεται. νὺξ ἄρ' ἐπόδιῶτόν φέρουσι, ἄγει σφέας, πάντη περιδινέων, καὶ ἐς ἄκρον ἐξ ἑτέρης μετεωρίζων. τέλος, ὁ ἀρχηγὸς ἀντιάζει, ἱκέτης μὲν πρὶν ἀπάντων πρηγμάτων φοιτέων, νῦν δὲ μὴ θέλῃ ποιέειν, ὁκόσων ἂν ἐπιχωρίη

dicere possim, sed tamen ea modò dicam, quæ maximè admiratione digna sunt. Principiò itaque oraculi mentionem faciam. Atque oracula quidem multa tum apud Græcos, tum apud Aegyptios sunt, multa autem & in Africa, & in Asia item multa: sed illa quidem neque absque sacerdotibus neque absque interpretibus responsa dant: hic autem Apollo & ipse per se mouetur, & vaticinia ad plenum vsque per se peragit. Modus autem eorum talis est. Postquam illi placitum est vaticinari, in sede sua primùm mouetur, sacerdotes autem ipsum continuò in sublime attollunt: quòd si non attollant, ille & sudorem emittit, & se in medium etiam emouet. At postquam illi subeuntes portant ipsum, tum & illos secum agit, circumcircà vertendo sese, & ab alio in alium subinde transilit. Postremò princeps sacerdotum supplicans interrogat illum de omnibus rebus. Ille verò si quid non vult fieri, retrò recedit:

χωρία, ἵνα δέ τι ἐπαινέσῃ, ἄ-
γει ἐς τὸ πρόσω τοὺς πρεσφέ-
ροντας, ὅκως μὴ λιθοχόων
οὕτω μὴ σαναγέρουσι τὰ θυ-
σφατα, καὶ οὔτε ἱρὸν πρᾶ-
γμα οὐδὲν, οὔτε ἴδιον τοῦτον
ἄνδρα ποιέουσι. μίγα δὲ καὶ
τοῦ ἔτεος καὶ τῶν ὡ-
ρέων αὐτοῦ πασέων, καὶ ὁ-
κότε οὐκ ἔσονται. μίγα δὲ καὶ
τοῦ σημήου φέρει, ὁκότε χρή
μιν ἀριθμέεσθαι, τοῖσι ἔπεσι ἀ-
ποδημίλω. ἱρέων δὲ καὶ ἄλλο, ὃ
ἐμοὶ παρέοντος ἔπρηξε· οἱ
μὲν μιν ἱρεῦσι ἐξιόντα ἔφε-
ρον, ὁ δὲ τοὺς μὲν ἐν γῇ κατ-
τὼ ἔλιπε, αὐτὸς δὲ ἐν ὥρῃ τε-
τε μὲν ἐφορέετο. μετὰ δὲ τὸν
Ἀπόλλωνα ξόανον ἐστὶ Ἀτλαν
τος, μετὰ δὲ, Ἑρμέω καὶ Εἰ-
λειθυίης. τὰ μὲν ὦν ἐντὸς τοῦ
νηοῦ ὧδε κατεσκεύασται, ἔξω δὲ
βωμός τε κάτα μέγας, χάλ-
κεος. ἐν δὲ καὶ ἄλλα ξόανα
μυεία, χάλκεα, βασιλέων
τε καὶ ἱρέων. κατακλέξω δὲ,
τῶν μάλιστα ἄξιον μνήσθαι.
ἐν

dit: contrà autem si quid approbat, agit in anteriorem partem gestantes, perinde ac si currus habenas moderaretur: atque ita illi colligunt oracula, & neque sacram rem vllam neque priuatam absque hoc gerunt. Prædicit autem illis & de anno & de tempestatibus omnibus, & quando amplius futuri non sint. Prædicit item & de signo illo, quando proficisci illud oporteat profectionem eam de qua dixi. Dicam autem & aliud, quod me præsente fecit: Sacerdotes attolentes ipsum ferebant: ille autem illos quidem in terra infrà reliquit, ipse verò in aëre solus ferebatur. Porrò autem post Apollinem simulacrum Atlantis est, deinde Mercurij, & Lucinæ atque hæc quidem intra ædem ita exornata sunt: foris autem ara quoque posita est magna ærea, atque ibi etiam alia simulacra innumera ærea regum & sacerdotum. Recensebo autem quæ mihi maximè memoratu digna videntur.

ἐν ἀριστερᾷ τῆς νεὼ Σαμοθράικιον ἕδρυται, ἐν δεξιᾷ τὸν ναὸν ἐπιδεικνύσης. ἀνίστη δὲ διὰ τοιοῦδε· ἀνθρώποισι, ὁκόσοι Συρίην οἰκέουσι, νόμον ἐποιήσατο, ἑωυτῶν μὴ, ὅκως θεὸν ἐκδοκιῶσθαι, θεῶν δὲ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτῆς Ἥρης ἀλογίην· καὶ ᾧδε ἐποίεον. μετὰ δὲ, ὡς οἱ θεόθεν ἀφίκοντο νοῦσοί τε καὶ συμφορὴ, καὶ ἄλγεα, μανίης μὲν ἐκάστης ἀπεπαύοντο, καὶ θυητῶν ἑωυτῶν ὁμολόγεον, μὴ ζῶσι σφι κόσοισι αὖτις ἐκλωπεύειν Ἥρην πρέπεσθαι. ζωύκεα δὲ ἔτι ζώουσι ἀνίστηκι, ζῶσι ἀπικνεομένοισι τῶν Ἥρην ἐκάστην ἀναγκάζοντα, μὴ θεὸν ἐν ἔτι ἑωυτῶν, ἀλλ' ἐκείνην ὁμολογέοντα. ἔδρυσε δὲ καὶ Ἑλένης αὐτόθι ἄγαλμα, καὶ Ἑκάβης καὶ Ἀνδρομάχης, καὶ Πάριδος καὶ Ἕκτορος, καὶ Ἀχιλλέως· εἶδον δὲ καὶ Νιρέως εἶδος τε Ἀγλαΐης, καὶ Φιλομήλου, καὶ Πρόκνην, ἔτι γυναῖκας καὶ αὐτὸν Τηρέα ὄρνιθα· καὶ ἄλλο ἄγαλ-

Ad ſiniſtram adis, Semirámidis ſignum ſtat, ædem ipſam dextera demonſtrantis. Stat autem talem ob cauſam. Hominibus quicunque Syriam incolunt, legem illa tulerat, vt ſe ſeu deam colerent, cæterorum autem deorum, atque ipſius etiam Iunonis nullam rationem haberent. Atque illi tum ita faciebant. Poſtea autem vbi deorũ indignatione & morbi venerunt, & clades, & lachrymarum mola, ab inſania deſtitit, ſeſeque mortalem agnouit, ac ſubditis iterum præcepit vt ad Iunonem conuerterentur. Ob eam igitur cauſam adhuc tali ſpecie ſtat, indicans aduenientibus Iunonem colendam eſſe, ſeque ipſam nõ ampliùs deam eſſe, ſed illam confitens. Vidi autem & Helenæ ſimulacrum ibi, & Hecubæ, & Andromaches, & Paridis, & Hectoris, & Achillis. Vidi itidem & Nirei formam, filij Aglaiæ, & Philomelam, & Prognen, adhuc dum mulieres, & ipſum Tereum in auem iam conuerſum. Prætereà & aliud

ἄγαλμα Σεμιράμεως, καὶ Κομβάβου. τὸ κατ' ἐλεγξα, καὶ Στρατονίκης, ἐάρτα καλὸν, καὶ Ἀλεξάνδρε αὖθις ἐκείνῳ ἄπαλον. παρὰ δὲ τοῖς Σαρδανάπαλος ἵστηκε, ἄλλην μορφὴν, καὶ ἄλλην σκευὴν· ἐν δὲ τῇ αὐλῇ ἄφιξι, νέμονται βόες μεγάλοι, καὶ ἵπποι, καὶ ἀετοὶ, καὶ ἄρκτοι, καὶ λέοντες, καὶ ἀνθρώπους ὀνειλαμένους σίνονται, ἀλλὰ πάντες ἱροί τέ εἰσι, καὶ χαριέστατοι. ἱρεῦσι δὲ αὐτοῖσι πολλοὶ ἀναδέδεκται, τῶν οἱ μὲν τὰ ἱρήια σφάζουσι, οἱ δὲ σπονδεῖα φορέουσι· ἄλλοι δὲ πυρφόρα καλέονται, καὶ ἄλλοι παραβάμιοι. ἐπ' ἐμεῖν δὲ, πλέονες καὶ τριηκοσίων ἐς χιλίων θυσίην ἀπενείκουσι· ἔσθησι δὲ αὐτέοισι πᾶσι κοινὴ, καὶ οἶνον ἐπὶ τῇ λιφαρῇ ἔχουσι. ἀρχιερεὺς δὲ ἅπας ἐπ' ἐνιαυτοῦ ἐπιγίνεται, πορφυρέῃ δὲ μὲν οὖσος φορέει, καὶ τιάρῃ χρυσέῃ ἀναδέεται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο πλῆθος ἀνθρώπων

aliud Semiramidis ſimulacrum, & Combabi, id de quo iam antea dixi, & Stratonices, admodum pulchrum, & Alexandri, ipſi illi ſimile. Iuxtà autem & Sardanapalus ſtabat, alia quadam forma, aliáq; etiam veſte exornatus. Intra ſepta autem templi, liberi ac diis conſecrati paſcebantur boues magni, & equi, & aquilæ, & χ vrſi, & leones: atque illi homines haudquaquam lædunt, ſed omnes & ſacri ſunt, & manſueti. Sacerdotes autem ipſis multi eliguntur, quorum alij quidem hoſtias mactant: alij autem libamenta ferunt, rurſus alij flammiferi vocantur, & alij aræ miniſtri. Mea autem ætate plures etiam trecentis ad ſacrificia ventitare ſolebant. ψ Veſtis autem illis tota candida eſt, & pileum in capite geſtant. Summus autem ſacerdos alius ac nouus vnoquoque anno ſurrogatur, ſolúsque hic φ purpuream veſtem gerit, & Δ tiara aurea redimitur. Eſt autem & alia multitudo homi-

πων ἱερῶν, αὐλητῶν τε καὶ συρι-
στῶν καὶ Γαλλων, καὶ γυναι-
κῶν ἐπιμανῶν τε καὶ φρυγο-
βλαβῶν. θυσίη δ' δὶς ἑκάστης
ἡμέρης ἐπιτελέεται, ἐς τὴν
πάντων ἀπικνέονται. Διὶ μὲν
ὧν καὶ ἡσυχίλῳ θύσῃ, ὅτι ἀ-
σάμενοι ὅτι αὐλεόντων. ἐγὼ
ἄρ' ἐς τὴν Ἥρην καταρχόντων,
ἀείδεσί τε καὶ αὐλέσι, καὶ λιρό-
ταλα ἐπικροτέουσι· καί μοι
ζώτε πέρι Θρῃξὶ ἦν ἀπῆν
ἐλέγανθο. ἔστι δὲ καὶ λίμνη
αὐτόθι, οὐ πολὺν ἐκὰς τοῦ
ἱροῦ, ἐν τῇ ἰχθύες ἱροὶ τρέφον-
ται πολλοί, καὶ πολυειδέες.
γίγνονται δὲ αὐτέων ἔνιοι
καὶ τετα μεγάλοι, οὗτοι δὲ καὶ
ὀνόματα ἔχεσι, καὶ ἔρχονται
καλεόμενοι. ἐπ' ἐμοῦ δέ, τις
ἦλθεν αὐτοῖσι χρυσοφορέων,
ἐν τῷ πέρυσι δὲ ποίημα χρυ-
σεον αὐτέων ἀνεκρέμα, καί μιν
ἐγὼ πολλάκις ἐθηησάμην, καὶ
ἔχει τὸ ποίημα. βάθος δὲ τῆς
λίμνης πολλὸν, ἐγὼ μὲν οὐκ
ἐπαρύσθην· λέγουσι δὲ ὧν καὶ

num sacrorum, tibicinum videlicet, & fistulatorum, & Gallorum, & præterea mulierum furibundæ, ac mente captæ. Sacrificium autem bis quotidie peragitur, ad quod omnes veniunt. Iouī quidem igitur cum silentio sacrificant, neque cantantes, neque tibia modulantes. At postquam Iunoni primitias celebrant, & voce modulantur, & tibijs canunt, & tintinabula pulsant. Ac de ea re planius mihi dicere nihil potuerunt. Est autem lacus ibi non ita longè à templo, in quo pisces sacri aluntur, multi ac varij. nascuntur autem in ipsorum nonnulli admodum magni, atque ij nomina quoque habent, & cùm vocantur, præstò veniunt. Meis autem temporibus erat quidam inter ipsos aurum ferens: cæterùm in pinna opus istud aureum ipsorum suspendebatur: atque ego illum sæpenumerò vidi & habebat opus illud. Altitudo autem lacus magna est, quanquam ego experimentum eius non ceperim. Dicunt autem etiã

ducen-

διηκοσίων ὀργυιῶν πλέον ἕκαστον μέσον δὲ αὐτῶν βωμὸς λίθου ἀνίσχει, λοπάσι ἄν ἄφνω ἰδὼν πλάσαι τι μιν, καὶ τῷ ὕδατι ἐποχεῖσθαι· καὶ πολλοὶ ὧδε νομίζουσι. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ εὐλόγως ἐφεστὼς μέγας ἀνέχειν τὸν βωμόν, ἔστιπλοα δὲ ἀεὶ, καὶ θυόματα ἔχει. πολλοὶ δὲ καὶ ἑκάστης ἡμέρης ἅμα ὡς χλὼ ἐς αὐτὸν νηχόμενοι, στεφανηφορέουσι. γίνονται δὲ αὐτόθι καὶ πανηγύρεις τρεῖς μέγιστα, καλέονται δὲ ἐς πλὼ λίμνην καταβάσιες, ὅτι ἐν αὐτῇσι ἐς πλὼ λίμνην τὰ ἱερὰ πάντα κατέρχεται. ἐν δὲ σι Ἥρη πρώτη ἀπικνέεται τῶν ἐνθάδε ἰοῦσα, μὴ σφέας ὁ Ζεὺς πρῶτος ἴδηται· ἦν γὰρ τόδε γένηται, λέγουσι ὅτι πάντας ἀπόλλυται. καὶ μετὰ ὁ μὲν ἔρχεται ὀψόμενος, ἡ δὲ πρόσω ἐσταμένη, ἀπάρχεται μιν, καὶ πομπὰ παρίσιος, ἀρτέμωνα. μέγιστα δὲ αὐτοῖσι πανηγύρεις, ἐς θαλασσαν νομίζονται, ἀν-

ducentorum amplius passuum esse. Cæterum in medio ipsius ara lapidea stat. Putares autem si ex improuiso videres, & natare illam, & in summa aqua vehi: & multi ita existimant. Mihi verò videtur columna subesse magna, aramque sustinere. Semper autem sertis coronata est, & odoribus crematur. Ac multi quotidie precandi causa ipsam enatantes, coronas portant. Fiunt autem ibidem & conuentus solennes maximi, vocanturque descensus in lacum, quoniam in ijs ad lacum deorum simulacra omnia descendunt: inter quæ Iuno prima aduenit piscium gratia, ne Iupiter illos primus aspiciat. Nam si hoc fiat, ferunt omnes illos emori. Atqui ideo ille quidem vadit inspecturus, Iuno autem anteriore loco stans, & prohibet ipsum, & precibus obtestando dimittit. Maximi verò cõuentus ipsis illi sunt, quòd solenni instituto ad mare cõueniunt:

ἀλλ' ἐγὼ τετίμημαι μὲν θαφθῆναι ἀλλ' ἔχω εἰπεῖν οὐ γὰρ ἤλθομεν αὐτὸς, οὐδὲ ἐπειράθην τούτης τῆς ὁδοιποιίας, τὰ δὲ ἐλθόντες ποιοῦσι, ἔδομεν, καὶ ἀπῆλθομεν. ἀγγεῖον ἕκαστος ὕδατος σιδηρεῖον φέρουσι· κηρῷ δὲ τοῦτο σεσήμανται, ἐὰν μὲν οὖν αὐτοὶ λυσάμενοι χέωσιν, ἀλλ' ἔστι ἀλείπτρινον ἱερὸς, οἰκίσκον δὲ ἐπὶ τῷ λίμνῃ, ὃς ἐπεὶ σφέων δέξηται τὰ ἀγγεῖα, τὸν τε σφρηγῖδα ὁρᾷ, καὶ μισθὸν ἀρνύμενος, ἀνοίγει λύσας τὸν δεσμὸν, καὶ τὸν μόλιβδον ἀποπάσσεται, καὶ πομπὰ μόνος ἐκ τούτου ζῷ ἔργα ζώων. ἀλείπτρινόν ἀγάρρηται. ἵνα δὲ μὴ ἐς τὸν νηὸν αὐτοὶ ἐνέκαυτον, σπένδουσί τι, καὶ θύσαντες, οἴκαδε ἀπονοστέουσι. ἑορτὴν δὲ πασέων, τῶν οἶδα, μεγίστην ζῷ ἄγουσιν ἀρχομένου ἐπιτελέουσι. καί μιν οἱ μὲν πυρὴν, οἱ δὲ λαμπάδα καλέουσι. θυσίην δὲ ἐν αὐτῇ τοιήνδε ποιέουσι· δένδρεα μεγάλα ἐκόψαντες ἐν τῇ αὐλῇ ἑστᾶσι, μετὰ δὲ

sed ego de illis certum ac planum aliquid dicere non possum: neque enim ipse eò veni neque vnquam professionis istius periculum feci. Quæ verò redeuntes faciunt, vidi, eáq; commemorabo. Vas vnusquisque aqua repletum portat, idq; cera obsignatur. Nemo autem suum ipse resoluens effundit, sed Gallus quidam sacer est, habitat autem ad lacum, qui postquam vasa illorum accepit, & sigillum inspexit, mercede quaque accepta & vinculum resoluit, & ceram reposcit. Et multæ adeò minæ ex hoc sacro Gallo accumulantur. Atque hinc in ædem ipsi ferentes, postquam libârunt ac sacrificárunt, retrò domo reuertuntur. Festorum autem omnium quæ noui, maximum incipiente vere peragunt, atque illud pyram alij, alij autem facem appellãt. Sacrificium autem in eo tale perficiunt: Arbores magnas cædentes, intra septum templi collocant: postea autem

ἄγοντες αἶγάς τε καὶ ὄϊας, καὶ ἄλλα κτήνεα ἰδιωτικὰ ζῶα ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀπάγουσι, ἐν δὲ καὶ ὄρνιθας, καὶ ἐσθήματα, καὶ χρύσια, καὶ ἀργύρια ποικίλματα· ἐκτὸς ἂν δὲ ἐντελῆ πάντα ποιήσωνται πεπονήκαντες τὰ ἱερὰ καὶ τὰ δηλόθρια, πυρὶ ἐνιᾶσι τὰ δὲ αὐτίκα πάντα λαὸς ὀπτᾷ. ἐς ταὐτὸν τέλος ἑορτῶν πολλοὶ ἄνθρωποι ἀπικνέονται ἔκ τε ξυνόδου καὶ τῶν πέριξ χωρίων πασάων, φέρουσί τε τὰ ἑωυτῶν ἱερὰ ἕκαστοι, καὶ τὰ σημήια ἕκαστοι ἔχουσι ἐς τάδε μιμεόμενοι. ἐν ῥηθῇσι δὲ ἡμέρῃσι, τὸ μὲν πλῆθος ἐς τὸ ἱρὸν ἀγείρονται· ἔπειτα δὲ πολλοὶ, καὶ τῶν ἐλέχθη, οἱ ἱροὶ ἄνθρωποι τελέουσι τὰ ὄργια, τάδε μυοῦνται τε τὸν κύκλιον, καὶ τοῖσι νόθοισι κοὐκ ἀπόνους τὸν κλοῦνται. πολλοὶ δὲ ξυνίσασι πρὸς τῶν ἐπαυλίων, πολλοὶ δὲ τύμπανα καταγίσσι, ἄλλοι δὲ αὐλέουσι ἔνθεα, καὶ ἱρὰ ἄσματα. τὸ δὲ ἔργον ἐντὸς ἡμέρης τῆς

autem adducentes capras & oues, aliáque animantia bruta ex arboribus illis suspendunt, inter hæc autem & volucres, & vestes, & aurea argenteáque opera collocant: ac postquam omnia perfectè ac ritè composuerunt, deorum simulacra circum arbores portant, atque exinde pyram accendunt, illa autem continuò omnia cremantur. Ad hoc festum multi homines adueniunt, cùm ex Syria, tum ex circumiacentibus oris omnibus, afferúntque & sua quique deorum simulacra, & signa quæ ad imitationem illorum singuli facta habent. Diebus autem hisce solennibus multitudo quidem ad templum congregatur, Galli autem frequentes, & ij quos dixi, homines sacrati peragunt sacrificia, vulnerantúrque cubitis, & in terga à semetipsis verberantur. Multi autem adstantes ipsis tibijs accinunt, & tympana pulsant, alij autem diuinitùs inspirata sacráque carmina cantant. Atque hoc opus extra ædem

τόδε γίνεται, οὐδὲ ἐσέρχονται ἐς τὸν νηὸν, ὁκόσοι τάδε ποιέουσι. ἐν θαύτῃσι τῇσι ἡμέρῃσι καὶ Γάλλοι γίνονται. ἐπὰν γὰρ οἱ ἄλλοι αὐλέωσί τε, καὶ ὄρχια ποιέωνται, ἐς πολλὰς ἤδη ἡμέρας ἀπικνέεται. ἐν τούτοισι οἱ ἐς θέλω ἀπικόμενοι, μετὰ δὴ, ὡς δὴ ἐπηξάμην. καταλέξω δὲ καὶ τὰ ποιέωσι οἱ νεηνίαι. ὅτῳ τάδε ἀρέσκεται, ῥίψας τὰ ἱμάτια, μεγάλῃ βοῇ ἐς μέσον ἔρχεται, καὶ ξίφος ἀναρέεται· τὰ δὲ πολλὰ ἔτεα, ἐμοὶ δοκέειν, δῆλα ἔοικε. λαβὼν δὲ αὐτέα, τάμνει ἑωυτὸν θέων τε δι' τῆς πόλιος, καὶ ἅτε χερσὶ φέρεα, τὰ ἔταμε. ἐς οἶκόν δὲ οἰκέλω τάδε ἀρρίψας, ἐσταύτης ἐσθῆτά τε θηλέλω, καὶ κόσμον τὸν γυναικήιον λαμβάνει. τάδε μὲν ἐν ἡμέρῃσι τομέουσι ποιέουσι, ἀρθανόντων δὲ Γάλλοι ἐκ ὁμοίως ταφὴν δίδοσι ἄλλοισι θαλλόντων· ἀλλ' ἢν ἀρθάνῃ Γάλλος, οἱ ἑταῖροι

peragitur, neque ingrediuntur in ædem quicunque ista faciunt. Hisce diebus & Galli fiunt. Postquam enim cæteri tibijs canunt, & sacrificia peragunt, ad multos alios interea furor iste peruenit: & multi qui ad spectaculum solummodò venerant, postea eadem fecêre. Recensebo autem & quæ faciunt. Adolescens quicunque fortè ad hoc paratus venit, abiectis vestibus magna voce in medium progreditur, atque ensem distringit (hæc autem multis annis, vt mihi videtur, per hoc steterunt.) Accepto autem eo continuò seipsum secat, currítque per vrbem, & manibus ea quæ resecuit, portat. In quancunque autem domum hæc abiecit, ex ea & vestem fœmineam, & ornatum muliebrem accipit. Atque hæc quidem in castrationibus faciunt. Quando autem moriuntur Galli, haudquaquam eandem cum cæteris sepeliendi rationem habent: sed postquam Gallus quispiam mortuus est, sacij sublatum

ρεῖ μὴν ἀφέροντες, ἐς τὰ πρόσω ἔρεια φέρουσι, θέμενοι δ' αὐτὸ, καὶ τὸ φέρετρον, ὧ ἐπόμενον, ὕπερθε λίθοις βάλλουσι, μὴ τάδε πρήξαντες, ὀπίσω ἀπονοστέουσι. φυλάξαντες δὲ ἐπὰ ἡμερέων ἀριθμὸν, ὅτῳ ἐς τὸ ἱρὸν ἰσέρχονται, πρὸ δ' ἐστίωρ, ἢν ἰσίλασθωσι, οὐχ ὅσια ποιέουσι. νόμοισι δὲ ἐς ταῦτα χρέωνται τοιῆδε· ἢν μέν τις αὐτέων νέκυν ἴδηται, ἐκφέρεν πρὶν ἡμέρην ἐς τὸ ἱρὸν οὐκ ἀπικνέεσθαι· τῇ ἐτέρῃ δὲ καθήρας ἑωυτὸν, ἰσέρχεται. αὐτῶν δὲ τῶν οἰκηίων τὸν νέκυς ἕκαστοι, φυλάξαντες ἀριθμὸν ἡμερέων πρὶν κου τὰς λιφαλὰς ξυραάμενοι, ἰσέρχονται, πρὶν δὲ τάδε ποιῆσαι, ὅ σφισι ἰσιέναι ὅσιον. θύουσι δὲ βόας ἀρσενάς τε καὶ θήλεας καὶ ἄρνας καὶ ὄϊας, σῦας δὲ μοῦνον ἐναγέας νομίζοντες, ὅτι θύουσι, ὅτι σιτέονται. ἄλλοι δὲ σοφίας ἐναγέας ἀλλὰ ἱροὺς νομίζουσι. ὀρνίθων δὲ αὐτόθι μὲν ἱρὸς, λοχίη χῆνα

sublatum ipsum in suburbana efferunt. Ibi depositio ipso, & feretro quo elatus fuit, lapides supernè injiciunt: atque hæc postquam fecerunt, retrò domum abeunt. Observato autem septem dierum numero, exinde in templum ingrediuntur. Nam si antea ac ejus ingrediantur, nephas faciunt. Legibus autem ad hæc utuntur talibus: Si quis ipsorum cadauer aliquod aspexerit, illo die ad templum non accedit. Postero autem, ubi se ipsum purgando lustrauit, ingreditur. Eorum autem qui ex familia mortui sunt, unusquisque non nisi post trigesimum dierum numerum, raso capite ingreditur. Antea verò quam hoc fecerunt, fas illis introire non est. Immolant autem boues masculosq; & fœminas, præterea capras & oues: sues autem solos pro sceleratis habentes, neque sacrificant, neque manducant. Alij autem eos non sceleratos, sed sacros existimant. Præterea ex auibus columba ipsis videtur

res

χῶμα ἱρόταζον, καὶ δὴ φάσμα αὐτίκα δικαιοῦσι, καὶ ἦν ἀίκουτις ἄψωνται, ἐναγίτις τε κείνῳ τῷ ἡμέρῃ ἀσι. τόνικα δὲ αὐτίοισι σώνομοι τέ ἀσι, καὶ ἐς τὰ οἰκήια ἱκέρχοντα, καὶ τὰ ποτὰ ἐν γῇ νέμοντα. λέξω δὲ καὶ τῶν πανυκυκείων, τὰ ἐκᾶνοι ποίεσι· ἀνὴρ ἐῦτ ἄμις τῷ ἱρῇ πόλιν πρῶτον ἀπικνέιται, λιφαλὶν μὲν ὅδε καὶ ὀφρῦας ἐξυράζε, μετὰ δὲ, ἱρώζες ἔσιν, τὰ μὲν ἄλλα λιτουργέει τε, καὶ ἀποχέιται, τὸ δὲ κεφαλὴν χαμαὶ θέμενος, ἐπὶ τότε ἐς γόνυ ἵζεται· πόδας δὲ καὶ λιφαλὶν τῇ λευκίῃ ἐπὶ τῷ ἑωυτῇ λιφαλὶν ἀναλαμβάνει, ἅμα δὲ ἀχόμενος ἀτίει, τῷ μὲν σφετέρῳ θυσίῃ ἐπισθαι, μίσῳ δὲ ἰσαῦθις ὑπισχνέιται. τελέσας δὲ ταῦτα, τῷ λιφαλὶν αὐτῇ τι σίφλαι, καὶ τῶν ἄλλων, ὀκόσοι τῷ αὐτῷ ὁδὸν ἀπικυέουται. ἄρας δὲ, ἐς τὺς ἑωυτῇ ὁδοιπορίη,

res ſanctiſſima eſſe, & ne tangere quidem ipſam fas habent. Quòd ſi quando inuiti etiam attingunt, ſceleratí & execrabiles illo tum die habentur. Ob quam rem & compaſcuæ ipſis ſunt, & ad domos ipſorum veniunt, & plerunque in terra paſcuntur. Porrò autem & illa dicam quæ ab ijs qui ad conuentus ſolennes veniunt factitantur. Vir quiſpiam quando primùm in Sacram ciuitatem abit, caput ille quidem & ſupercilia tondere ſolet, poſtea autem mactata oue, cætera quidem in fruſtra concidit, & conuiuatur, vellus autem humi ſternens, ſuper hoc in genua procumbit: pedes autem & caput animantis, ſuo ipſius capiti imponit, & ſimul precando poſtulat, vt præſens ſacrificium acceptum ſit, maiúsque aliud in poſterum pollicetur. His ita peractis, caput ſuum corona induit, itidémque aliorum omnium quí eandem cum ipſo viam proficiſcuntur: atque ita attollens ſe, ex

ρίη, ὕδασί τε ψυχροῖσι χειμάῤῥῳ, λουτρῶν τε καὶ πόσιος ἕνεκα, καὶ ἐς σώματα χαμοκοιτίων· οὐ γὰρ οἱ ἀνῆκε ἐπιβῆναι ὅσιον, πρὶν τέλω τε ὁδὸν ἐκτελέσαι, καὶ ἐς τέλω ἑωυτοῦ αὖτις ἀπικέσθαι. ἐν δὲ τῇ ἱρῇ πόλει ἐκδεκτοί εἰμι ἀνὴρ ξεινοδόκος ἀγνοίοντα· ῥηϊδίη γὰρ λὴ ὧν ἐκαίνης πόλις ξεινοδόκοι εἰσὶ, καὶ τόδε παρόθεν οἶκοι δέκονται. λυδέονται δὲ ὑπ' Ασσυρίων οἵδε διδάσκαλοι, ὅτι σφίσι πάντα ὑπηγέονται. θύουσι δὲ, οὐκ ἐν αὐτῷ τῷ ἱρῷ, ἀπ' ἐπαύλου παρασήσαι τῷ βωμῷ τὸ ῥέξιον, ἐπισπεύσας, αὖτις ἄγων ἕωυτὸν ἐς τὰ οἰκία, ἐπὴν θῇ δὲ κατ' ἑωυτὸν θύσας τι, καὶ εὔχεται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλης θυσίης πρόπολοι δέ. ἐσ-ψαντες τὰ ἱρεῖα ἕωα, ἐκ τῶν πεπωλαίων ἀνιᾶσι, τὰ δὲ διαφθαρέντα, πίπλουσι τὰ θύσουσι. ἔνιοι δὲ καὶ πᾶσι

se, ex terra sua proficiscitur veniens & frigidis aquis lauandi causa pariter & potus & omnino humi quoque dormiens. Neque enim fas illi est conscendere lectum, donec iter illud peregerit, domumq; suam reuersus iterum fuerit. In Sacra autem ciuitate recipit ipsum publicus hospes ignotum. Certi enim vniuscuiusque ciuitatis hospites ibi sunt, & quod ex patria cuiusque venit, id denuò apud se recipit. Apellantur autem ab Assyrijs isti doctores, quoniam ipsis omnia exponunt & enarrant. Sacrificant autem non in ipso templo, sed postquam adduxit ad altare hostiam, libatione insuper facta, rursus eandem domum ducit: deinde verò vbi rediit, secum ipse domi sacrificat, & precatur. Est autem & alius quidam sacrificandi ritus talis: Postquã animalia immolationi destinata coronârunt, ex vestibulis templi ea demittunt: illa verò præcipitata, ex causa moriuntur. Quidem autem & pueros

παῖδας ἑαυτῶν ἐντεῦθεν ἀ-
πιᾶσι, οὐκ ὁμοίως ζῶις ἐπλώ-
σι, ἀπ' ἐς πήρην ἐνθέμβοι,
χαλκὶ καταχῶσι, ἅμα δ' αὐ-
τίοισι ἐπικερτομέοντες, λέ-
γουσι, ὅτι οὐ παῖδες, ἀπὰ
βόες ἐσί. σίφουτα δ' πάντων,
οἱ μὲν ἐς καρπὸς, οἱ δ' ἐς αὐ-
χένας· καὶ ἀπὸ τῦδε, ἅπαν-
τες Ἀσσύριοι σιγματηφο-
ρέουσι. ποιέουσι δὲ καὶ ἄλλο, μέλ-
λοισι Ἑλλήνων Τροιζηνίοισι
ὁμολογέοντες. λέγω δὲ καὶ
τὰ κᾶνοι ποιέουσι· Τροιζή-
νιοι πᾶσι παθήμοισι καὶ τοῖ-
σι ἀνθρώποισι νόμον ἐποιήσανλο,
μὴ μὲν ἄκρως γάμον ἔχειν,
πρὶν ἱππολύτῳ κόμας κέρα-
σθαι, καὶ ὧδε ποιέουσι. τοῦν
κόρην πρὶν ἱρὴν πόλεα γένηται. οἱ
μνήσωνται τῶν γενείων ἀπάρ-
χοντα, τοῖσι ἔ νέοισι πλοκω-
μὸς ἱρὸς ἐκ γενειῶ ἀπιᾶσι, τὸς
ἔπειτα ἐν ὧ ἱρῷ γένωνται, τά-
μουσί τε, καὶ ἐς ἄγγια κατα-
θέντες, οἱ μὲν ἀργύρια, πολ-
λοὶ δὲ χρύσια ἐν τῷ νηῷ πρὸ-
σηλώ-

pueros suos ex eodem loco dimittunt, non tamen eodem modo quo crudes, sed in peram siue saccum inclusos, manu deducunt; simul autem & acerbè increpantes illos, dicendo quòd non pueri, sed boues sint. Certis autem è notis compunguntur omnes, alij quidem in vola manus, alij autem in cerui ce. Et inde est quòd cunctis Assyrij notas iniustas habent. Faciunt autem & aliud quiddam, in quo cum solis Græcorum Trœzenijs consentiunt. Dicam autem etiã quæ illi faciunt. Trœzenij virginibus & adolescentibus legem statuerunt, ne quis ipsorum connubio sese illigaret, priusquàm Hippolyto comas totondissent, faciúntque hoc pacto. Idem igitur & in Sacra ciuitate fit. Ac adolescentes quidem barbas suas consecrant: iuuenibus autem capillos sacros à natiuitate vsque consecratos demittunt: quos postquam in templo sunt, resecant, & in vasa depositos, alij quidem argentea, multi verò etiam aurea, in æde affigunt,

ὀνλόβυτος, ἀπίασι, ἰωιγράψαντες ἕκαστοι τὰ ἑνόματα. Ταῦτα δὲ κἀγὼ ἔτι νέος ὢν ἐπέτιλλον, καὶ ἔτι μου ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ὁ πλόκαμος, καὶ τὸ ὄνομα.

affigunt, atque abeunt, inscripto cuiusque nomine. Atque hoc ego quoque cùm iuuenis adhuc essem, feci, & in templo meus capillus adhuc meum q nomen restat.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

α EST in Syria.] *Lucianus hîc de dea Syria varias recenset opiniones, seu illa Atergatis, seu Astarte, seu quæcunque alia illa fuerit, quæ in Hierapoli vrbe colebatur. Addit & fabulas, & eorum ritus, quæ ridenda potiùs quàm referenda erant. Cicero libro de Natura Deor. 3. Quarta Venus Syria Cyrroque concepta, quæ Astarte vocatur, quam Adonidi nupsisse proditum est.* β Vocatur autem sacra.] *Et est quoque sacra Iunonis Assyriæ. Plutarch. in Crasso vocat Hierapolim.* γ Primi hominum Aegyptij.] *Aegyptij olim & doctrina, & ingenio plurimùm claruerunt, neque temerè ex tota Græcia viri summi doctrinæ nomine ad eos transmearunt. In cæpe numinis loco coluerunt, vt in Ioue Tragœdo scribitur à nostro Luciano. Cæpe Peluſiis deus est, inquit.* δ Astartæ.] *Lucianus hîc manifestè in re admodùm obscura deceptus est, vt priùs animaduertit Franciſ. Floridus in ſucceſſiuis ſuis lectionibus, Astartem deã eandem existimans esse, quæ Luna dicitur: cùm Astarte non Luna ſit, ſed Venus potiùs. Id probat teſtimoniis ſacræ Scripturæ, Plauti & Suidæ.* ε Europæ illud est.] *Theocritus Europa, tauro vectæ virginis geſtũ eleganter deſcribit, cuius deſcriptionis hæc est ſententia: Europa cùm tauro inſideret, alterâ quidem manu eius cornua, ne decideret, apprehẽdebat; altera verò ſuſtollebat veſtes ex aqua, idq; quoniſq; marina aſſurgebat vnda. ſic vt ea ſemper ortã veſtis (id enim valet apud Theocritũ ἀήν) allueret, itaq; fieret, vt nec veſtis humectaretur, & virgo interim pudori conſuleret ſuo.* ζ Adonidẽ.] *Adonidẽ formoſum paſtorẽ, filium Cinaræ regis ex Myrrha filia ſua intercreptũ fabulæ ferunt, apri dente inuidia Martis immiſſi. vnde & Venus ſuem ſemper est abominata. Huius Ouid. li. 10. Metam. latè meminit, & Virg. in Gallo:*

—formo-

—formosus oues ad flumina pauit. Adonis —. *Sed sacra & ritus illius Lucianus copiosè hîc videt.* ν Lamentantur] *Adonidem quotannis lugeri etiam sacra Hebræorum testis est historia, quo in loco multa Hieronymus. Nec minùs Macrobius in primo Saturnalium.* θ Capita detondent.] *Apud Aegyptios gentem præ cæteris nationibus superstitioni addictissimè immersam, à mortuo Api boue. nemo non comam radebat, si vel puniceo? Nisi concinnos (vt Luciani verbis libro de Sacrificijs vtar) illa superasset. itaque alium quæsturi qui in extincti locum succederetur, velut publico luctu præpediti capita radebant, testante Plinio, libro octauo Naturalis historiæ. Idem faciebant & Byblij in sacris Adonidis, vt hîc docet Lucianus. Nos eadem ferè annotauimus in lib. de Sacrificijs.* ι Osirim Aegyptium.] *Osiris quidem ab aliquibus traditur Iouis filius ex Niobe Phoronei filia. Eius inuentum cadauer quum Typhon (vt refert Plutarch.) in partes xiiij. diuisum disiecisset: Isis perquirendo singulas reperit, præter pudenda, quæ in fluuium proiecta mox à Phagro & oxyrncho piscibus deuorata fuerant, illius igitur loco ad eius similitudinem factum τὸν Φαλὸν consecrauit, cui etiam nunc diem festum Aegyptij celebrant. Hæc ille. Hoc autem Phalo (aut potiùs Phallo) percuti solitos in sacris illis execrandis Aegyptios probabile est.* κ Habet autem sermo ille hoc pacto.] *Hîc narratur Diluuij historia ex Scriptura sumpta, quam maximè qui Christi tempora sequuti sunt, legebant, vt ex Galeno lib. 3. de Differentijs pulsuum (quemadmodum & alibi) qui Mosis meminit. Ex Iuuenale & Horatio etiam liquet. Cum Luciano nostro Diluuij historiam narrant etiam Gentium scriptores, Plutarchus lib. de Industria animalium. Didymus Homeri interpres in expositione vocabuli* λαοὶ *in Homeri lib. 1. & Apollodorus lib. 1. bibliothecæ suæ de dijs Gentium. Ex hoc Luciani loco manifestum est, per Diluuium Deucalionis intelligi non (vt quidam volunt) inundationem illam, qua olim Græcia & Italia vastata, atq; Atlanta insula absorpta est, sed diluuiū vniuersale quod fuit Noha temporibus. In Sacris literis similia traduntur de animalibus à Noa, in arcam receptis, & de columba ab eodem emissa, quæ indicium recedentis diluuij attulit.* λ Semiramidem Babyloniam.]

byloniam.] *quæ Babylonem muris latericijs cinxit : cuius horti illi pensiles tantam admirationem habuerunt.* μ Quibus Rhea coleretur.] *Rheæ sacra magno tympanorum tibiarumq; cantu fiebant.* ν Atten] *alij Atyn tertia declinatione. Apud Suidam* Ἄττης *Hic* Ἄττης, *vnde hic & hinc dicendi casus* Ἄττιν, Ἄττου. *Apud Plutarch. de Numa: Phryge de Atte.* ξ Phallos.] *Phallus erat effigies obscœni membri virilis, à quo* Φαλλία, *celebritas & pompa, quæ Dionysio agebatur ex Phallo, dicta est, teste Hesychio, quæ & Φαλλαγωγία, vt Phornutus & Theodoretus aiunt, dicebatur. i. dies & feriæ Priapo dicatæ: vnde & Phallouitroboli nuncupati, ex vitro priapi, quamuis & ex alia materia fierent: ex ebore, auro, & (si dijs placet) ex serico, & panno lineo, quibus mulieres papiliones & monachæ nunc etiam vtuntur ad explendam Veneris pruriginem. Lucianus hic Phallos pro foribus deæ Syriæ fuisse scribit, quos ait positos ab ipso Dionysio nouercæ Iunoni.* ο Neurospasta.] i. *Nervis mouentia. quo nomine & imaguncula vocantur apud Græcos, qui fidiculis tractæ vel saltant, vel alios motus referunt.* π Medicus autem.] *Erasistrati medici mira prudentia, qui æqualis & socius studiorum fuit Niciæ medici Milesij, & cui quo toties depugnat Galenus.* ϱ Pariter cum vino ingrediente.] *Vinum audaces in dicendo facit.* σ De Gallis.] *Gallos sacerdotis Cybeles intelligit, siue dictos à Gallo fluuio, vt docet Ouid. 4. Fastor. his verbis :*

Cùm igitur Gallos qui se excidêre vocamus,
Cur tantum à Phrygia gallica dixit humus.
Inter ait viridem Cybelem altasq; celenas,
Annis & insana nomine Gallus aqua.
Qui bibit inde furit, procul hinc discedite, queis est
Cura bonæ mentis, qui bibit inde furit.

De quibus vide Plin. lib. 11. ca. 49. & lib. 35. cap. 12. & Lucret. li. 2. Augustinum lib. 7. de Ciuitate Dei. τ Aedes ad solē orientem.] *Idem Lucianus etiam templa condi ad Solem orientē veteres consueuisse alibi asserit. Hinc Vitruuius lib. 4. de sacrarū ædium positione idē scribit. Porphyrius philosophus templorū ingressus orientem spectare debere statuit.* υ In penetrale solis sacerdotibus.] *Sciendum est veteres Gentiles in tēplis suis habuisse*

buisse loca, quæ ἄδυτα. i. inaccessibilia vocabant. φ Barbati Apollinis.] *Apollinem, qui idem est & Sol, barbatum colebant Hieropolitani, authore Fulgentio Mythologo. Syrios quoque Apollinis ϑεαπάτιον, id est, barbati simulachrum coluisse annotat Lucianus: quanquam alij τὸν ϑ πρόϑηλον coluerint, cui primùm lanuginis flos erumpere inciperet, qualem & Callimachus facit:*

——οὔπω τοι Φοίβου
Θηλείας ὑπὸ κόσσον ἐπίχνοος ἦλϑε παρειὰς.
Nec vestit lanugo genas tibi Phœbe tenellas.

χ Vrsi mansueti.] *Martialis lib. 1:*

Quod freno Lybici domantur vrsi, *&c.*

ψ Vestis tota candida.] *Veteres dijs sacrificaturi alijs vestibus atq; puris ornabantur. Quinetiam sacerdos pura veste & candida plærunq; textili, nec maioris operis quàm industriæ vtebatur. Quod significat Cic. 2. de Legibus, cùm ait: Color albus præcipuè Deo charus est, cùm in cæteris, tum maximè textili. &* Ouid. 3. *Fast. Numam Pompilium Ancilia Martis expectantem & ideo dijs vota facientem, sic describit:*

Constitit, atq; caput niveo velatus amictu,
Tam benè dijs notus, sustulit ille manus.

Idem 3. Amorum, sic Iunonis sacerdotes eiusdem sacra humeris gestantes describit:

More patrum sanctæ velatæ vestibus albis
Tradita suppositò vertice sacra ferunt.

Hinc albati dicuntur pura & religiosa veste indui, qua sacra facturi vtebantur, aiunt, Festus, Seruius, Caper, & Higin. in illud Virg. Velati lino & verbena tempora vincti

ω Purpuream vestem gerit.] *καυσία ἁλουργὴς gestamen erat regium, vt est apud Plutarchum in Antonio, & Athenæum. Item Pontificum. Nunc est Cardinalium.* A Tiara aurea.] *Tiara olim erat Persarum & Medorum & Pontificum. Hodie etiam Papæ Romani est.* B Notis compunguntur.]. i. *inuruntur stygmatis.* Γ Trœzenij.] *Trœzenij populi à Trœzena regione minoris Asiæ. Est & Trœzen Peloponnesi oppidum, in quo Pitheus regnauit, vt attestatur in Phedræ epistola Ouid.*

Hic tecum Trœzena colam, Pytheia regna.

Idem

Idem lib. Metamorph. 15:

Pittheiam profugo cursu Trœzena petebam.

Apud Trœzenios lege vetabantur puellæ nubiles & adolescentes connubio iungi, priusquam capitem totondissent. Assyrijs etiam obseruatum hic commemorat Lucianus.

KYNIKOΣ. CYNICVS.

Thoma Moro interprete.

ARGVMENTVM.

DIsputatio est Luciani ac Cynici, qua alter Cynicam vitam vt sordidam atq; ferinam, & à natura hominis abhorrentem reprehendit, alter vt frugalem & modestam, & virtuti maximè conuenientem defendit. Luciani argumenta sumuntur à modo & descriptione vitæ victusq; Cynicorum, quòd illi vt mendici incedant: vt canes, quibus uis reiectamentis victitent: & vt feræ, nullas certas sedes, nulla certa habitacula teneant: deinde & contra naturam faciant, quæ ob id omnia creârit, vt illis ad corporum alimenta, defensionem, & voluptatem quoq; vtamur: quæ cùm illi contemnant ac negligant, ipsam naturam ac Deum negligere atq; contemnere videri. Contrà autem Cynicus à finitione opulentiæ & inopiæ ostendit, se neque mendicum esse, neque quicquam sibi deesse. Deinde quòd alter de natura & rebus omnibus ad vsum nostrum creatis affert, id similitudine quadam diluit. Et primò, quod ad victum attinet, ostendit, vt in conuiuio lauto non omnia ab omnibus arripi & vorari, sic neque in rebus creatis omnia ab omnibus vsurpari conuenire: alia ægrotantibus & inualidis, alia valentibus & robustis magis accommoda esse. Atq; eo loco in diuitias vt quæ magna molestia multisq; periculis pariũtur, deinde & ipsæ vicissim multorũ malorũ causæ sint, inuehitur. Et quod alter de Cynicis vsurpârat, hoc in diuites ipse retorquet, videlicet quòd contrà quàm à natura omnia creata ac facta sint, ipsi illis vtantur. Deniq; vitam suam deorum etiam exemplo atq; authoritate comprobat. Deinde verò, quod ad habitum &

cultum pertinet, ostendit ea quoque parte naturam magis sequi sese, quàm diuites, ex officio & fine vestium, cæterarumque id genus rerum. Nam se, quatenus vsus postulat, illis vti: contrà diuites vt cinædos & mulieres incedere, glabros & delicatos, & perinde vt torrente aliquo, sic libidine sua præcipites ferri. Postremò etiam deos plerosque barbatos ac nudos fingi, sibique quàm diuitibus illis habitu ac cultu similiores apparére.

ΚΥΝΙΚΟΥ ΚΑΙ Λυκίνου

Ἰποτε, ὦ οὗτος πώγωνα μὲν ἔχεις καὶ τρίβωνα, χιτῶνα δὲ οὐκ ἔχεις οὐ γυμνοδρᾳεῖ, οὐ ἀνυποδήτᾳς, ἢ ἀλήτῳ οὐ ἀπάνθρωπον βίον οὐ θηριώδη ἐπιλέγεσθον, οὐ ἀλλοῖος ἐναντίοις τὸ ἴδιον σῶμας, οὐχ ὡς οἱ πολλοὶ, σκληρύνεσθον, ψευσθᾶς ἅπαντι ἀπαχθῆ, καὶ ὀναλόμενον ἐπὶ ξηρᾶ κατακλίνου, ὡς ἄν σὺ πάμπολυ τοῦτο τὸ πρᾶγμα φέρῃς, ἐμοὶ δὲ οὐ τοσοῦτον οὐδὲ μαλακὸν ἐκ ἂν θυρόν; Κυ. οὐκ γὰρ δέομαι, τοιοῦτον ἢ, ὁποῖον ἂν ποιήσειέ ῥᾳδίως, καὶ ὧν ἔτι καὶ μικρῷ πράγματος ὡς ἐναλύσαι παρέχον. ΖΗΝ.

LVCIANVS ET Cynicus.

Vid tu tandem barbam quidem habes & comam, tunicam non habes, nudus conspiceris ac sine calceis, delectata nimirum vaga inhumanáque ac ferali vita: tum proprio corpore contrà quàm faciunt cæteri, semper vsus incommodè, nunc huc, nunc illuc circumis, in arido præterea solo cubans, adeò vt plurimum etiam sordium, tritum isthuc pallium referat, alioqui nec ipsum vel tenui filo, vel molle, vel florulentum. CYNIC. *Neque enim indigeo, si quid est huiusmodi, vt comparetur facillimè, dominóque minimum exhibeat negocij: id inquam,*

ἱκανῶς μοι. σὺ δὲ πρὸς θεῶν ἐπί μοι, τῷ δοκεῖ σοι πολυτελές ἐν νομίζειν ἁπαλίαν τρυφᾶν; Λυ. μὰ μάλα. Κυ. τῇ δ' εὐτελείᾳ ἀρετῇ; Λυ. καὶ μάλα. Κυ. τί ποτ' ἔν ὁρῶν ἐμὲ τῶν πολλῶν εὐτελέστερον ἀξιοῖς ἐμοὶ συμβιοῦν, τοὺς δὲ πολυτελέστερον, ἐμὲ ἀτιᾷς, μὴ ἐκ ἐκείνους; Λυ. ὅτι ἐκ εὐτελέστερόν μοι, μὰ Δία, τῶν πολλῶν ἀξιτᾶσθαι δοκεῖς, ἀλλ' ἐνδεέστερον, μᾶλλον δὲ τελέως ἐνδεῶς καὶ ἀπόρως· ἀμφιρρεῖς γὰρ ἀδὴν σὺ τῶν πλουσίων, οἳ τὸν ἐρήμιστον τροφὴν μεταπέμπουσι. Κυ. βέλτιον ἔν ἔλωμεν, εἰπὲ πρὸς ταῦτα ὁ λόγος, τί τὸ ἐνδεὲς, μὴ τί τὸ ἱκανὸν σκοπῶμεν; Λυ. ἄλλοι μοι δοκεῖ. Κυ. ἆρ' ἔν ἐπὶ τοσοῦτον ἐλήλυθεν ἡμῖν ὁ λόγος, ὅπερ ἄν ἐξεπύθετο πρὸς τοῦ ἐκείνου χρείαν, ἢ ἄλλό τι λέγας; Λυ. ἴσως τοῦτο. Κυ. ἐνδεὲς δὲ, ὅπερ ἄν ἕνα δεέστερον ᾖ τῆς χρείας, μὴ μὲν ἐξικνῆται πρὸς τὸ δέον; Λυ. ναί. Κυ. δέον ἆρα τὶ ἐμῶν ἐνδεὲς σκοπῶμεν ἢ οὐδέν, ὅ τι καὶ τοῦ χρείαν ἐκπληροῖ τοῦ ἐμοῦ.

id inquam, mihi sufficit. At tu per deos die mihi putásne esse in luxu vitium? LVC. Imò admodum. CYN. Contrà in frugalitate virtutem; LVCIA. Admodum. CYN. Cur igitur tandem quum me videas viuentem frugaliùs quàm vulgò faciũt homines, eos verò sumptuosiùs, me non illos arguis? LVC. Quia non frugaliùs per Iouem videris mihi, sed egentiùs viuere, imò vitam omnino egenam atque inopem. Nam tu nihil à mendicis differs, qui cibum mendicent in diem. CYN. Vis ergo videamus (quandoquidẽ huc processit oratio)[a] quidnam inopia sit, quidq; rursus copia? LVC. Si tibi quidem ita videtur. CYN. Nũ quid ergo satis id cuique est, quicquid ipsius explet necessitatem? an aliud quippiam dicis? LVC. Esto istud. CYN. Indigentia verò, quicquid cuiusquam vsui deest, nec eò quòd sit necesse, peruenit? LVC. Scilicet. CYN. Nihil igitur meis in rebus deest. Nihil enim in his est quod necessitatem nõ expleat meam.

Λυκ. ὡς τοῦτο λέγεις; Κυ. ἐὰν σκοπῇς, πῶς ὅ, τι γίγνονται ἕκαστον, ὧν ἀπόμεθα, οἷον οἰκία, ἆρ' ἐχὶ σκέπης; Λυ. ναί. Κυ. τί δὲ ἱμάτια, ἆρα ἐχὶ αὐτὴ ἡ σκέπη; Λυ. ναί. Κυ. τί δὲ σκέπης αὐτῆ, πῶς θνητῷ, τὴν ἐπὶ ἀνθρώπῳ εἰκότως ἔχουσαν, ἆρ' οὐ ζητοῦμεν ἔχειν τὴν σκεπόμενον; Λυ. δοκεῖ μοι. Κυ. πότερ' οὖν τὸ πρᾶγμα ἕνεκα τοῦ σκεπομένου ἐστὶν ἢ τοῦ σκέπειν; Λυ. οὐκ οἶδα. Κυ. ἀλλ' ὅπως ἂν μάθοις, τί ποιοῦντες ἐσμὲν ἔργον; Λυ. πορεύεσθαι. Κυ. ἰόντε οὖν πορεύεσθαί σοι δοκοῦσιν οἱ ἐμοὶ πόδες, ἢ οἱ τῶν ποδῶν; Λυ. τοῦτο μὲν οὐκ ἴσως. Κυ. ὅτι μὲν ἐγὼ, οὐδὲ ἃ χαίρουσιν ἔχουσιν ἢ μὴ χαίρουσι, τοῦτο ἴσως ἔργον ἀποδιδόασιν; Λυ. ἴσως. Κυ. ἆρ' οὖν πρότερον πορεύονται οἱ πόδες οὐδὲν φαίνομαι χαίρουσι δικαιότερον τῶν ποδῶν ἔχειν. Λυ. οὐκ ἔοικας. Κυ. τί δ', τοὐμὸν σῶμα τῶν λοιπῶν ἆρα μᾶλλον ἢ ἧττον ἀσθενὲς ἔστιν; εἰ γὰρ μᾶλλον, ἢ ἀσθενέστερον, ἰσχυρὸν ἂρ' ἐστὶ τὸ ἐμὸν ἀσθενέστερον;

LVC. Quo pacto illud ais? CYN. Scies, si consideres in quem vsum eorum quodque paratum est, quorū egemus, vt domus: an non tegumenti gratia? LVC. Maximè. CY. Quid vestis, cuius gratia? nónne tegumenti etiam ipsa? LVC. Sanè. CYN. At ipso per deos tegumento, cuius rei gratia indiguerimus, nónne vt melius se habeat id quod tegitur? LV. Mihi quidem sic videtur. CYN. Vtrum igitur tibi peius se habere videntur pedes? LVC. Nescio. CYN. Atqui hoc pacto didiceris: quòdnam pedum officium est? LV. Ingredi. CYN. An deteriùs ergo ingredi pedes tibi videntur mei, quàm aliorū? LVC. Istud verò fortasse non. CY. At non possent seu sese melius seu deteriùs haberent, officium suum præstare? LV. Fortasse. CYN. Pedibus ergo nihil peius affectus videor, quàm alij? LVC. Non videris. CY. Quid corpus verò meum? Num deterius quàm reliquorum? Nempe si deterius se haberet, esset idem imbecillius: corporis quippe virtus robur est. An meū ergo debilius

LVC.

Αν. οὐ φαίνεται. Κυ. οὐ δίνυμαι ἔθ' οἱ πόδας φαίνεσθό μοι σκέπης ἐνδεῶς ἔχειν, ὅτι τὸ λοιπὸν σῶμα. ἐ γὰρ ἐνδεῶς εἶχον, κακῶς ἂν εἶχον. ἐ γὰρ ἔνδεια, πανταχῆ κακὸν, καὶ χεῖρον ἔχειν πέφυκε ταῦτα, οἷς ἂν πρόσῃ. ἀπὸ μὲν οὖν τοῦ πρόσθεν γε φαίνεται χεῖρον τὸ σῶμα δυμὸν, ὅτι ἀπὸ τῶν τυχόντων τρέφεται. Κυ. ἄλλον γάρ. Κυ. οὐκ ἄρα σον, εἰ κακῶς ἐτρέφετο. νομαίνονται γὰρ ἀπὸ τοιούτων καὶ τοιαῦτα. Αν. ἔστι ταῦτα. Λυ. πῶς οὖν, ἀπέ μοι, ζώντων οὕτως ἐχόντων, αἰτιᾷ μου, καὶ φαυλίζεις τὸν βίον, καὶ φῂς ἄθλιον; Κυ. ὅτι μὴ Δία τῆς φύσεως, ἣν σὺ τιμᾷς, καὶ τῶν θεῶν γὰ ἐν μέσῳ καταστηθότων, ἐκ δ' αὖ ἀναθέσθαι κατόπων πάντα ἀγαθὰ, ὡς τ' ἔχειν ἅπαντα ἀφθονα, μὴ πρὸς τὴν χρείαν μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡδονὴν, σὺ πάντων δὲ τῶν γε πλείστων ἄμοιρος ἔᾶ, καὶ οὐδενὸς μετέχεις αὐτῶν, ἀλλ' μάτιον, ἢ τὰ θεία.

LVC. *Non videtur.* CYN. *Neque pedes ergo tegumento videntur egere, neque reliquum corpus. Quippe si egeret, malè haberent.*[b] *Egestas etenim omnino mala, ac peius habere se facit, ea quibuscunque adfuerit. At ne alii quidè deterius corpus videtur meum, quod quibus libet cibis alitur.* LVC. *Manifestum est id quidè.* CYN. *Nam nec vegetum esse, robustum q; si alteretur malè: mala siquidem alimenta corpus tabefaciunt.* LVC. *Ista quidem ita se habent.* CYN. *Quo pacto igitur, dic mihi, his ita se habentibus me arguis, vitámque improbas meam, ac miseram prædicas?* LVC. *Ideo per Iouem, quod cum natura (quam tu colis) ac superi terram in communi statuerint, ex ea multa nimirum ac bona ediderint, vt nobis omnia superesse abundè, non in necessitatem modò, verùm in voluptatem quoq: tu tamen horũ omnium aut maximæ saltè partis expers es, nec eorũ quoquam frueris nihilo certè magis, quàm*

εἶα. πίνεις μὲν γὰρ ὕδωρ, ὅ-περ καὶ τὰ θηρία· σιτῇ δὲ, ὅπερ ἂν ὑείσκης, ὡς περ οἱ λυκοι, ἀνὴν δὲ ὀδὴν ἐρεᾷ πλὴν ἢ λυκῶν ἔχεις· χόρτῳ γὲ παραρριπῶ σοι, καθάπερ καὶ αἰνοις. ἔτι δὲ ἱμάτιον φορεῖς, οὐδὲν ἐπιτηδειότερον ἀκλήρου. καί τοι ἐν τούτοις ἀρκοῦμαι ὀρθῶς φρονοῦσα, ὁ θεὸς οὐκ ὀρθῶς ἐποίησε, τοῦτο μὲν, πρόβατα ποιήσας ἔμμαλα, τοῦτο δὲ, ἀμπέλους ὑδρυοίνους, τοῦτο δὲ, πλὴν ἄλλων παρασκευῶν θαυμαστῶς πολλῶν, καὶ ἔ-λαιον, καὶ μέλι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς ἔχειν μὲν ἡμᾶς σιτία παν-τοδαπὰ, ἔχειν δὲ ποτὸν ἡ-δύν, ἔχειν δὲ χρήματα, ἔχειν δ' ἀνδρὶ μαλακῶν, ἔχειν δ' οἰ-κίας καλὰς, καὶ τὰ ἄλλα πάν-τα θαυμαστῶς κατεσκευασμέ-να. καὶ γὲ αὖ τὰ τῶν τεχνῶν ἔρ-γα, πλὴν τῶν θεῶν ὅτι τὸ τ' πάντων τούτων ζῆν ἀπεστερη-μένον, ἄθλιον μὲν, οὐ μὴν ἀλ-λὰ τινὸς ἀπεστερῆσθαι, καθάπερ οἱ

ferae. Nempe aquam bibis, quam etiam bibunt ferae: comedis verò quicquid offenderis, quemadmodum canes tum cubile nihilo melius canibus habes: quandoquidem gramen tibi sufficit, quemadmodum & illis: pallium praeterea circunfers nihilo mendico decentius. Quanquam si tu his contentus, rectè sapis, tum Deus profectò neutiquam rectè fecit, primùm quòd oues effecit pingues, deinde vites dulcis vini feraces, ac reliquum deinde apparatum varietate mirabilem, & oleum, & mel, & reliqua omnia, vt nos haberemus, edulia quidem omnigena haberemus, potum dulcem haberemus, pecunias haberemus, mollem lectum haberemus: praeterea pulchras domos, ac reliqua demum omnia mirum in modum praeparata. Nam & ipsa quoque c artium effecta deorum dona sunt. At viuere omnibus huiusce bonis priuatum, id fuerit profectò miserum, etiam si ab alio quopiam priueris: quemadmodum

μὲν τοῖς δεσμωτηρίοις, πολὺ δὲ ἀθλιώτερον, ἄν τις αὐτὸς ἑαυτὸν ἀφυρτοῖς πάντων τ' ἀγαθῶν, μανίας τινὸς τοῦτό γε φῆς. Κ. ἀλλ' ἴσως ὀρθῶς λέγεις. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπέ, εἴ τις ἀνδρὸς πλουσίου πολυτελῶς καὶ φιλανθρώπως, ἔτι τε φιλοφρόνως ἐστιῶντος, καὶ ξενίζοντος πολλοὺς ἅμα καὶ πανδαπούς, τοὺς μὲ ἀσθενεῖς, τοὺς δ' ἐρρωμένους, ἄκπατα παραθεὶς καὶ πολλὰ καὶ πανδαπά, πάντα ἀρωματοῖ καὶ πάντα ἰσθίοι, μὴ τὰ πλησίον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πόρρω, τὰ τοῖς ἀσθενέσι παρεσκευασμένα, ὑγιαίνων αὐτὸς, καὶ ταῦτα, μίαν μὲν κοιλίαν ἔχων, ὀλίγων δέ, ὡς τις φαίη ἄν, δεόμενος, ἀπὸ τῶν πολλῶν ἐπιβάσεσθαι μέντοι, οὕτως ὁ ἀνὴρ ποιός τις δοκεῖ σοι εἶναι, ἆρά γε φρόνιμος; Λυ. ἔκ γε ἐμοιγε. Κυ. τίνι, σώφρων; Λυ. δῆλον δήπου. Κυ. τί δέ, εἰ τις μιτύχων τῆς αὐτῆς ταύτης τραπέζης, τῶν μὲν πολλῶν καὶ

modum hi qui seruantur in vinculis: longè verò miserius, si quis ipse sese omnibus bonis priuet. Nam ea demum manifesta insania est. CYN. Et rectè quidem fortasse dicis. Verùm isthuc dic mihi: Si quis diuite quopiam alacriter atque humanè, quin prolixè quoque exhibente conuiuium, tum hospites excipiente & multos simul, & omnigenos, alios quidem imbecillos, alios autē robustos: deinde apponente multa atque omnigena: si quis, inquam, omnia corripiat, omniáq; deglutiat, nō ea tantùm quæ vicina sunt, sed ea quoque quæ procul absunt, præparata videlicet inualidis, ipse tamen valens, cùm vnum duntaxat ventrem habeat, nec multis vt nutriatur indigeat, diutiùs tamen quàm alij multi immoretur: hic vir cuiusmodi tibi videtur esse? probúsne? LVC. Non mihi quidem CYN. Quid verò, num temperans? LVC. Ne id quidem. CYN. Quid verò si quis eiusdem mensæ particeps, multa illa

καὶ ποικίλων ἀμελῆ, ἓν δὲ τῶν ἔγγιστα παραφώρων ἐπιλεξάμενον, ἱκανῶς ἔχων πρὸς τὴν ἑαυτῆ χρείαν, τοῦ ἰδίου δεομένου, καὶ τούτῳ μόνῳ χαίρῃ, ζῇς δὲ ἄλλοις οὐδὲ προσδιαλέγοι, τοῦτον οὐκ ἂν ἐγὼ σωφρονέστερον καὶ ἀμείνω ἄνδρα ἐπαινοῦμεν; Λυ. Ἔγωγε. Κυ. πότερον οὖν σωφρονῇς, ἢ ἐμὲ δεῖ λέγειν; Λυ. τὸ ποῖον; Κυ. ὅτι ὁ μὲν θεὸς ὡς ἔνεστι καλῶς ἑκάστῳ ποιεῖ, παρατιθεὶς πολλὰ καὶ ποικίλα καὶ πανδαπὰ, ὅπως ἔχωσιν ἁρμόζοντα, τὰ μὲν ὑγιαίνουσι, τὰ δὲ νοσοῦσι, καὶ τὰ μὲν ἰσχυροῖς, τὰ δὲ ἀσθενοῦσιν, οὐχ ἵνα χαίρωμεν ἅπασι πάντων, ἀλλ' ἵνα τοῖς καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος, καὶ τῶν καθ' ἑαυτὸν, ὅτῳ μὲν ἂν τύχοι μάλιστα δεόμενον. ὑμεῖς δὲ ὦ δι' ἀπληστίαν τε καὶ ἀκρασίαν ἅπαντα πάσχοντι πάντα, τούτῳ μάλιστα ἐοίκατε, πᾶσι χαίρειν ἀξιοῦντες, καὶ τοῖς ἅπασι χρῆσθαι,

ac varia negligat, vnoquopiam ex his quæ proximè apponuntur, electo, cùm satis in suam habeat necessitatem, id decenter edat, eóque solo vtatur: cætera illa ne respiciat quidem, an non hunc temperatiorem & meliorem virum illo putabis? Luc. *Ego certé.* Cyn. *Virum ergo iam intelligis, an me oportet dicere?* Luc. *Quidnam?* Cyn. *Quòd Deus illi quidem pulchrè conuiuium instruenti similis est, vt qui apposuerit multa ac varia atque omnia genera, vti essent, quæ cuique conuenient, alia quippe valentibus, alia rursus ægrotantibus, atque alia quidem robustis, alia verò imualidis: non vt omnibus vtamur omnes, sed vt his vtantur singuli, quæ suæ cuiusque naturæ conueniunt, & ex his ipsis, quacunque re maximè quenque indigere contigerit. At vos illum qui per insatiabilitatem atque incontinentiam omnia corripit, refertis, vt qui rebus vti velitis omnibus, & vndecunque*

partis,

χοῦ μὴ τοῖς παρ' ὑμῖν μόνοις, οὐ γῆ, οὐ θαλάσσῃ τὴν ἴσην αὐτοῖς αὐτάρκειαν νομίζοντες, ἀπ' ἀκρωτηρίων γῆς ἐμπορευόμενοι τὰς ἡδονὰς, καὶ τὰ ξενικὰ τῶν ἐπιχωρίων ἀεὶ προτιμῶντες, καὶ τὰ πολυτελῆ τῶν εὐτελῶν καὶ τὰ δυσπόριστα τῶν εὐπορίστων, ἴσθόλον δὴ, πρᾶγματα καὶ ἴσακὰ ἔχειν μᾶλλον ἐθέλοντες, ἢ λίχα πραγμάτων ζῆν. τὰ γὲ δὴ πολλὰ καὶ τίμια, καὶ εὐδαιμονικὰ παρασκευάσματα, ἐφ' οἷς ἀγάλλεσθε, ὅσα πολλῆς ὑμῖν ταῦτα ἴσοδαιμονίας καὶ ταλαιπωρίας παραγίγνεται. σκόπει γὲ, εἰ βούλει, τὸν πολύωκτον, χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον· σκόπει τὰς οἰκίας τὰς πολυτελεῖς· σκόπει τὰς ἐσθῆτας τὰς ἐσπουδασμένας· σκόπει τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάντα, πόσων πραγμάτων δεῖται, πόσης μανίας, πόσων μιαιφονημάτων ἢ, ἄν μάλος καὶ θανάτου, καὶ διαφθορᾶς ἀνθρώπων πόσης, οὐ μόνον ὅτι πλούτου ἀπόκτηματα διὰ ταῦτα

partis, non ſolis contenti præſentibus, exiſtimantes propriam quidam nec terram, neque mare ſufficere, ſed importantes ab ipſis vſque terræ finibus voluptates, patriſque rebus peregrina præferentes, ſumptuoſaſque frugalibus, atque ea quæ difficilè comparantur, his quæ ſunt comparatu facilia: in ſumma denique moleſtias, malaſque potiùs eligentes, quàm abſque moleſtijs viuere. At iſti quidem plurimi ac precioſi beatique apparatus, quibus exultatis, per magnam ad vos miſeriam, ærumnamque perueniunt. Aurum ipſum tam optabile, ſi libet, argentumque conſidera: domus conſidera ſumptuoſas, veſtes operoſas conſidera: atque eius generis omnia, quanto negocio emuntur, quot laboribus, periculis, imò ſanguine ac cæde, quantoque hominum interitu: non ideo ſolùm, quòd dum

ταῦτα ποιοῖ, ἢ ἐμπόρων ἕνεκα
ἀμπερχόντων, ἀπολλυμένων, ἀπὸ πάσχε-
σιν, ἀλλ' ὅτι ἢ πολυμάχητοί
ὦσι, ἢ ἐπιβουλεύονται ἀλλήλοις
διὰ ταῦτα, φίλοις φίλοι, ἢ πα-
τράσι παῖδες, ἢ γυναῖκες ἀν-
δράσιν. ἴσως οἶμαι καὶ τῷ Ε-
ριφύλῃ, διὰ τὸν χρυσὸν, πο-
λλοὶ τὸν ἄνδρα. ἢ ταῦτα μὲν
δὴ πάντα γίγνεται, τῆ μὴ ποι-
κίλων ἱματίων ἕνεκά τι μᾶλ-
λον θάλπειν δυναμένων, τῆ
χρυσοφόρων οἰκιῶν οὐδέν τι
μᾶλλον σκιπασῶν· τῆ ἱκνου-
μάτων τ' ἀργυρῶν ἂν ἀφιλέν-
των τὸν ὕπνον, οὐδὲ τῆ χρυσῶν
δὲ τ' ἐλεφαντίνων αὖ κλινῶν.
τῆ ὕπνον ἡδίω παρεχομένων.
ἀλλ' ὅταν πολέμιος, ἐπὶ τ' ἐλε-
φαντίνης κλίνης, ἢ τ' πολυτε-
λῶν στρωμάτων τὸν ὑδαίμο-
νας ὕπνον λαχὼν ἀδυναμένους.
ἔτι δὲ καὶ αἱ πανδαπαὶ περὶ
τὰ βρώματα πραγματεῖαι πρὸ-
φασιν μὲν ἥδιστον, λυμαί-
νονται δὲ τὰ σώματα, ἢ τοῖς
σώμασι νόσους ἐμποιοῦσι. τί δὲ
δεῖ λέγειν, ὅσα τ' Ἀφροδισίων
ἕνεκα

dum nauigant, propter iſta pereunt complures: ac dum quærunt, parantq́, grauia perferunt: ſed ob id quoque quòd digladiationes multas pariunt, quodq́ ob ea inſidiantur inuicem, & amicis amici, & parentibus liberi, & maritis coniuges. Sic opinor Eriphylen quoque auri gratia prodidiſſe maritum. Atque hæc quidem omnia fiunt, quum tamen veſtes illæ variæ nihilo magis quicquam queant calefacere, auratáq́ illa ædificia nihilo prorſus magis tegãt, nec poſcula illa argẽtea potui quicquam magis conducant. Sed nec aurei illi, nec eburnei item lectuli, ſomnum ſuauiorem præbeant: imò videbis frequenter in eburneo lecto ſumptuoſisque ſtromatibus beatis illis ſomnum contingere non poſſe. Præterea omnigenæ illæ circa edulia curæ, nihilo magis alunt, quin tabefaciunt potiùs corpora, iiſdemq́ morbos ingenerant. Quid autem dicere attinet, libidinis gratia quan-

tas

ἕνεκα πραγματα ποιοῦσί τι, ἢ πάσχουσιν οἱ ἄνθρωποι; καίτοι ῥᾴδιον θεραπεύειν ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν, ἐὰν μή τις ἐθέλοι τρυφᾶν, ἢ ὅλως ἐς ταύτην ἁμαρτία καὶ διαφθορὰ φαίνεται τοῖς ἀνθρώποις ἀρκεῖν· ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν ὄντων τοῖς χρῆσιν ἀναιρήσουσιν, ἑκάστῳ χωλοῖς ποῦς ὁ μὲν πέρυσιν, ὡς περ εἴ τις ἀνθ' ἁμάξης ἐθέλοι τῇ λινῇ νῦν χρῆσθαι, καθάπερ ἀμαξῃ. Λυ. καὶ τίς οὗτος; Κυ. ὑμᾶς, οἱ τοῖς ἀνθρώποις ὥσπερ ὑποζυγίοις χρῶνται· λινοῦντι δ' αὐτὰς ὥσπερ ἁμαξας τὰς λινᾶς, τοῖς πραγμάτοις ἄγετε, καὶ δ' ἄνω κατακλᾶσθε τρυφῶντες, καὶ ἐλᾶτε, ὥσπερ ὄνους, λιθοχάρτας τὰς ἀνθρώπους, ταύτην, ἀλλὰ μὴ ταύτην πρίασθαι λινοῦντες, καὶ οἱ ταῦτα μάλιστα ποιοῦντες, μάλιστα μακαρίζεσθε. οἱ δὲ τοῖς ληρᾶσι, καὶ μὴ πρωΐ ἢ χάσμωνες μόνον, ἀλλὰ καὶ βαφὰς μηχανώμενοι δι' αὐτὰ οἵοι γέ εἰσιν οἱ τὴν πορφύραν βάπτοντες, ἢ χὶ

tas moleſtias mortales & faciunt, & patiuntur? quanquam facile eſt iſti cupiditati mederi, niſi quis velit indulgere delitijs. At ne hæc quidem inſania corruptelaque ſufficere videtur mortalibus, ſed iam rerum etiam vſum peruerterunt, ſingulis rebus ad id venientes, ad quod minimè paratæ ſunt, quemadmodum lecto ſi quis vti carpenti loco velit, ac tanquam curru. LVC. Quinam is eſt? CYN. Vos, inquam, qui hominibus tanquam iumentis vtimini. Nam eos iubetis, vt lecticis tanquam curru in ceruicibus ferant. Ipſi verò in ſublimi reſidetis delicati, atque illinc homines perinde tanquam aſinos aurigamini, imperantes vt hàc, non illàc eant: & qui hæc facitis maximè, ijdem maximè beati videmini. Tum hi qui piſcium carnibus non tantùm vt alimentis vtuntur, verùm tincturas etiam quaſdam ex his machinantur, eos dico qui purpuram tingunt: nónne & hi

χὶ μὴ αὐτοὶ παρὰ φύσιν χρῶνται τοῖς ὑπὸ θεῶν κατασκευάσμασι; Λυ. νὴ Δία· λιπαίνει γὰρ βολβὸν, ἐκ ἰσθιτὸν μόνον τὸ τῆς πορφύρας ῥίας. Κυ. ἀπ' ὀπτοῦ τοῦ γέρουντος, ἐπὰ καὶ ὧν πρατῆται λιπαίνει ἄρ τις βιαίῳ μῷ, ὥς περ χύτρᾳ χρήσα. σθαι πλὴν οὐ πρὸς τοῦ γέροντος. ἀλλὰ γὰρ πῶς ἄπασαν τὴν τούτων τὶς κακοδαιμονίαν διηθεῖν δύναιτ' ἄρ; ἐσαύτη τίς ἐστ. σὺ δέ μοι; διότι μὲ βούλομαι τούτης μετέχειν, ἐπικαλῇς; ἐῶ δ', καθάπερ ὁ ἐόσμιος ἐκᾶνος, ἀνωχύρωτος τοῖς κατ' ἐμαυτὸν μὴ τοῖς ἀντιλυσάτοις χρώμενος. τῶν δὲ ποικίλων καὶ πανδαπῶν οὐκ ἐφάπτομαι. λάπατα θηρίου βίον, βραχέα διόμενος, καὶ ὀλίγης χρώμενος, δοκῶ σοι ἔγωγε. διηνδανόσην οἱ θεοὶ μὴ τὰ θηρίων ἕνα χείρονος, κατὰ γε τὸν σὸν λόγον· δέδηνὸς γὰρ διόνυσα. ἵνα δὲ καταμάθῃς ἀκριβέστερον, τό, τι ὀλίγων καὶ τὸ πολλῶν

& hi præter naturam his vtuntur quæ à deo præparata sunt? LVC. Non per Iouem, siquidem tingere etiam poteſt, non comedi tantùm, purpuræ caro. CYN. At non in id tamen nata eſt. Nam & cratere quiſpiam, ſi præter naturam detorqueat, olle loco poſſet vti, nec in id tamen paratus erat. Sed quo pacto poſſet quiſpiam vniuerſam illorum infelicitatem percurrere, quæ tanta eſt? At tu me quoque quòd nolo eius eſſe particeps, incuſas: viuo ego tamen quemadmodum modeſtus ille, his videlicet duntaxat, quæ mihi apponuntur, veſcens, ac frugaliſimis vtens: varijs verò illis atque omnigenis minimè inhians. Ac deinde quum paucis egeam, ac minimè multis vtar, ferinam tibi videor vitam viuere. Atqui hac ratione tuæ Diij profectò in periculũ veniunt, ne & ipſi ſint feris etiam deteriores, quippe qui rei nullius indigent. Verùm vt exactiùs intelligas, cuiuſmodi horum vtrumque ſit, vel paucis videlicet

δεῖσθαι, τοῦτο τι ἐπάτησε
ρόδον, ἐννόησον, ὅτι δέονται πλειόνων, οἱ μὲν παῖδες
τῶν τελείων, οἱ δὲ γυναῖκες
τῶν ἀνδρῶν, οἱ νοσοῦντες
τῶν ὑγιαινόντων. καθόλου, παντα-
χοῦ τὸ χεῖρον τοῦ κρείττονος
πλειόνων δέεται. διὰ τοῦτο, θεοὶ
μὲν οὐδενός, οἱ δ' ἔγγιστα θεῶν,
ἐλαχίστων δέονται. εἰ νομίζεις
τὸν Ἡρακλέα, τῶν πάντων ἀν-
θρώπων ἄδειστον, θεῖον ὄντα ἄνδρα
καὶ θεὸν ὀρθῶς νομιζόμενον, διὰ
κακοδαιμονίαν πεινοσεῖν γυ-
μνὸν, δίψημα μόνον ἔχοντα,
καὶ μηδενὸς τῶν αὐτῶν ὑμῖν
δεόμενον; ἀλλ' οὐ κακοδαί-
μων δῆτα ἐκεῖνος, ὃς καὶ τῶν
ἄλλων ἀπήμπλη τὰ κακὰ
οὐδὲ αὖ πένης, ὃς γῆς μὲν θα-
λάττης ἦρχεν. ἐφ' ὅτι δὲ ὁρ-
μήσειεν, ἁπανταχοῦ πάντα
τῶν ἐκείνου· καὶ οὐδενὶ τῶν
τότε ἐντυχὼν ὁμοίῳ οὐδὲ
δρεπτόμενι ἑαυτοῦ, μέχρι πρὸ
ἐξ ἀνθρώπων ἀπῆλθεν. εἰ
δὲ λοιπὰς σφαλεὶς καὶ ἀπο-
δημάτων ἀπόρως ἔχων,
καὶ

videlicet egere, vel multis: considera quòd pluribus egent primùm pueri quàm adulti, deinde mulieres quàm viri, tum ægroti quàm valentes: atque omnino in summa, inferiora quælibet præstantioribus plurium indigent. proinde Diij omnino nullius egent rei: qui verò ad deos accedunt proximè, quàm minimis egent. An Herculem putas omnium hominum præstantissimum, quippe diuinum virum, deúmque rectè creditum, miserum tunc fuisse, quum circuiret nudus, pelle duntaxat indutus, harum rerum nostrarum nihil desiderans? At ille miser profectò non erat, quippe qui miseriam ab alijs propulsabat: neque rursus pauper, qui terra mariq; dominabatur. Nempe quocunque intendisset impetum, omnes quaquauersum superat: nec in quenquam sui temporis incidit, qui se vel æquârit vnquam, vel vicerit, quoad ex humanis excesserit. At tu illi stromata putas calceósque defuisse, atque

καὶ ἆρα τοῦτο πρᾶττεσθαι δοκεῖ σοι ὑπὸ ἀνδρὸς ἐγκρατοῦς καὶ μετριοπαθοῦς, ἀπολαύοντος τῶν παρόντων καὶ μὴ ἀγροίκως ἐχοντος πρὸς τὰ ἡδέα, καὶ μὴ ἀπαιδεύτου τοῦ Θησέως, ὃς τότε μαθητὴς ἦν τοῦ Πιτθέως, καὶ παρ' ἐκείνου τὰ καλὰ ἐκμανθάνων, καὶ ἅμα βασιλεὺς ὢν καὶ υἱὸς Ποσειδῶνος, ὡς φασιν, ἄρειος καὶ ἐκ τοῦ Διὸς ἀνήκων; ἀλλ' ὅμως ἀκριβῶς ἐθέλων ἀννοήσαι εἰ ἔστιν, καὶ γυμνὸς βαδίσας καὶ ἀνυπόδητος ἦλθε, καὶ κόμην ἔτρεφε πρώτος αὐτῶν, καὶ ἐκείνῳ μόνῳ, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς παλαιοῖς ἤρεσκεν· ἀμείνους γὰρ ἦσαν ὑμῶν. καὶ οὐκ ἄρα ἐπὶ μανίᾳ ἀπῄει αὐτῷ, ἀλλὰ μᾶλλον, εἴ τῶν παλαιῶν τις ἐρρώμενος γάρ, καὶ ἡδὺς τὰ σαρκὸς γυναιξὶ πρέπειν ἡγοῦντο· αὐτοὶ δ' ὡς πρέπειν ἔφασαν, καὶ φαίνεσθαι ἄνδρας ἤθελον. καὶ τὸν κόμην, λόμον ἀνδρὸς ἐνόμιζον, ὡς πρὸ μὲν ἵππον χαίτῃ, καὶ παόντων γήϊα, οἷς ὁ θεὸς ἀγλαΐας καὶ κόσμου χάριν προσθυκέ τινα, ἔτι δὲ καὶ ζωῇ ἀνδράσι τὸν κόμην

ob id mundum obambulasse tantum virum? Dicendum profectò non est: sed continens erat ac fortis, & moderatè viuere volebat, nō indulgere delicijs. Quid Theseus eius discipulus? An non rex erat Athenienſium omnium, ac filius etiam, vt ferunt, Neptuni, ſua certè tempeſtate fortiſſimus? Attamen ille quoque voluit ſine calceis eſſe, ac nudus ingredi: [d] barbámque & comam nutrire placuit: nec ei tamen ſolùm, ſed omnibus etiam veteribus placuit: nempe meliores erant quàm vos, atque adeò ne ſuſtinuiſſet, quidem eorum quiſquam ali quid huiuſmodi, nihilo profectò magis quàm leo quiſpiã ſeſe tonderi. Siquidē carmis[e] mollitiem ac læuorem decere mulieres exiſtimabãt, ipſi verò ſicuti erant, ita videri quoque viri volebant: ac barbam quidem cultum viri ducebant, quemadmodum in equis iubam, in leonibus barbã, quibus Deus ſplendoris quandam atque ornamenti venuſtatem dedit, ſic & viris barbam

πώγωνα περιθήκην. ἐκείνους ὅμως ἐγὼ ζηλῶ τοὺς παλαιούς, οὐκ ἐκείνους μιμᾶσθαι βούλομαι. τοὺς δὲ νῦν ὁ ζηλῶ τῆ θαυμασίᾳ ταύτης εὐδαιμονίας, τοῦτο ἔχουσι καὶ πυρὶ πρίσαι καὶ ἰσθῆτας, καὶ μύρων καὶ ψιλέμβροι πᾶν τὸ σῶμα ἀπαρτίζουσι μέρος, ἢ μηδὲ τῶν ἀφροδισίων ἀθλίως, ἢ περικνήμιδας, ἵνα μὴ τὰς τρίχας ἐκτίλωσιν. ἐγὼ δὲ οὐχομαι δὲ μοι τοὺς μὴ πόδας ὁπλῶν ἵππείων ἄλλην διαφέρειν, ὡς περὶ φασὶ Χείρωνος. αὐτὸς δὲ μὴ δέεσθαι στρωμάτων, ὡς περὶ οἱ λέοντος. ἵνα προφῆς δέῃ βοηθητέος μάλιστα, ἢ οἱ λεῶν. ἔπι δὲ μοι, γλῶ ἡ ἄπασαν, ἀντὶ τούτου καὶ ἔχειν, οἶκον δὲ, ἢ κόσμον νομίζειν, προφὴν ἢ αἰρεῖσθαι, τὴν ῥᾴστην ποιεῖσθαι. χρυσὸν ἢ ἀργύρου μὴ δεῖσθαι, μήτε οὖν ἐγὼ, μήτε τῶν ἐμῶν φίλων μηδείς. πάντα γὰρ τὰ κατὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τούτων ἐπιθυμίας φύονται, καὶ κάσαι, καὶ πόλεμοι, καὶ ἐπιβουλαὶ, καὶ σφαγαί. ταῦτ' πάντα πηγὴν ἔχει τὴν ἐθυμίαν ζῶν πλούσιον, ἀπ' ἐμῶν

barbam adiunxit. Illos igitur ego æmulor, veteres me quam illos imitari volo. huius verò tempestatis homines non æmulor mirabilis huius felicitatis nomine, quam in epulis & vestibus habent, dū poliunt ac læuigant singulas corporis partes, ac ne secretiorum quidem vllam, ita vt instituit natura dimittentes. At mihi certè pedes opto, vt nihil equinis differāt, quales Chironis fuisse ferunt. Tum vt ipse stromatis non egeam more leonū: nec cibo egeam magis exquisito quàm canes. Contingat præterea mihi, vt terra quæuis mihi per se pro cubili sufficiat. Domum verò vt mundum hunc existimem. alimenta demùm vt ea deligam, quæ facilimè comparari possint. Aurum verò argentúmque ne desiderem vnquam, neque ego, neque meorum amicorum quispiam. Omnia namq; mala inter homines ex horū cupiditate nascuntur, & seditiones, & bella, & insidiæ, & cædes. Hæc omnia fontem habent plus habendi cupidinem. At-

ἡμῶν αὕτη ἀπάτη, καὶ πλουτιξίας μή ποτε ὀρεχθείλω, μισονικῶν δ' ἀνίχεσθαι δυναίμην. διαὼ τοι τοῦ γε μέτρα, πολὺ λίαν διάφορα ζῶσι τῶν πολλῶν βαλήμασι, καὶ θαυμασὸν ὅσον, ἃ ζῶ σχήματι διαφέρομεν αὐτῶν, ὁπότε καὶ τὴ πλησίον τοῦτον διαφέρομεν. θαυμάζω δὲ σε, πῶς ποτε διαφορᾶς μέν τινα νομίζεις σοὶ καὶ σχῆμα, καὶ αὐλητοῦ, νὴ Δία, σχῆμα καὶ σοὶ καὶ πραγῳδοῦ, ἀνδρὸς δ' ἀγαθοῦ σχῆμα καὶ σοὶ καὶ ἑτέρου νομίζεις, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ αὐτὸν τὸν οἶκον ἥκειν ζῶν πολλοῖς, καὶ ταῦτα, τῶν πολλῶν ὄντων. ἃ μὲν δὴ ἐνὸς ἑκάστου ἴδια σχήματα & ζῶν ἀγαθοῖς, τί πρέπει ἂν μᾶλλον, ἢ ζῶν; ὅπερ ἀναπόσπαστον μᾶλλον ζῶν ἀκολάστοις ὄν, ὅπερ ἀπόξαιντ' ἄν ὅτι μάλιστα ἔχειν. ἐκοῦν τὸ γε ἐμὸν σχῆμα, ζῶν τοῦτο ὄν, αὐχμηρὸν εἶναι, λάσιον εἶναι, τετρῶσθαι ἔχειν, ὡσαύτως μᾶλλον, ἀνυποδητεῖν· τὸ δ' ὑμέτερον, ὁμοίως ζῶν τῷ κιναίδῳ, καὶ

hæc à nobis abscedat procul, ne vnquam plus satis appetam: minùs verò cùm habeam, ferre æquo animo valeam. Nostra quidē ita se habent. Plurimùm profectò à vulgi sententijs ita dissentiunt. Neque quicquam ergo mirandum est, si ab his differimus habitu, à quibus tantùm differimus institutio Sed te miror, quónam pacto, quū suam quandam citharœdo vestem tribuas, cultumq; atque adeò tibicini suum, & tragœdo suum: bono viro cultum vestemque propriam nullam existimas, sed eandem ei cum vulgo habendam censes, idq; quum vulgus malum sit. Quòd si bonorum cultus proprius debet esse vllus, quinam deceat magis, quàm hic meus, qui maximè luxuriosis pudē lus sit, quémque illi maximè auersentur? Cultus ergo meus huiusmodi est, squalidum esse, hirsutum esse, tritum pallium indui, comā producere, ac sine calceis ingredi. Vester verò, cinædorū ornatui simillimus est,

nec

καὶ διακεῖναν ἀκριβῶς ἄν ἔχοι, ἀ τῇ χοιᾷ τῶν ἱματίων, ἀ τῇ μαλακότητι, ἀ ὅσῳ πλήθει τῶν χιτωνίσκων, ἀ ὁποῖς ἀμφίσμασιν, ἀχ ὑποδήμασιν, ἀ καταστικτοῖς, τειχῶν ἀκ ὀδμῇ· καὶ γὰρ ἀπόζετε ἥδη παραπλήσιον ἐκείνοις, οἱ ὐθαμονίσκοι οὖν τοι μάλισα. καὶ ὁποῖ τί ἂν δόξῃ τὸν ἀνθρώπον τῶν αὐτῶν ὁποῖς διαβαίνοις ὀδμὴν ἔχουσιν; τοιγαροῦν τὸς μὲν πόνος, ὑμῖν ἐκείνων ἄπορ ἀνίκητοι, τὰς δ' ἡδονὰς ὑμῖν ἐκείνων ἧττον, καὶ πρίστε τοῖς αὐτοῖς, καὶ κοιμᾶσθε ὁ μοίως, καὶ βαδίζετε μᾶπορ δ' βαδίζειν ἀκ ἐθέλετε πρίστε ἄν, ὥς περ τὰ φορτία, οἱ μὲν ἀνθρώποις, οἱ δ' ὑπὸ κτηνῶν, ἐμὶ δ' οἱ πόδες φέρουσιν, ὅποι περ ἂν θέλωμαι· καὶ γὰρ ἱκανὸς καὶ ῥίγος ἀνέχεσθαι, καὶ θάλπ φέρειν, καὶ ὅτῳ τῶν ὄντων ἔργοις μὴ λυσιτελοίαν· διότι ἄθλιός εἰμι· ὑμεῖς δ', διὰ τὴν ὐθαμονίαν, ὐδ' ὑμῖν νομίζω ἀρέσκεσθε, καὶ πάντα μέμφεσθε· καὶ τὰ μὲν παρόντα φέρειν ἀκ ἐθέλετε, τ Ἀ ἀπόντων ἐρᾶτε.

nec dignoscere vos quispiam ab illis posit, neque colore vestium, neque mollitie, neque camisiarum numero, neque lacernis, neque calceis, neque capillorum cura, neque odore. Nam & redoletis vt illi, iam præsertim vos, qui estis felicissimi. Et quidem quid facias, quum vir eundem cum cinædis odorem oleat? Etenim in ferendis laboribus nihil illis præstatis, voluptatibus verò nihilò minùs quàm illi superamini: eadem comeditis, eodem modo dormitis atq; incedi-tis, imò verò incedere nō vultis, sed gestari potiùs tanquam sarcinæ, alij ab hominibus, alij verò à iumentis. At me pedes ipsi gestant, quocunque sit opus: egóque & frigus tolerare sufficio, & calorem pati: eaq; quæ dij obtulerint, minimè molestè ferre, ideò videlicet, quia miser sum. Vos verò propter hãc felicitatẽ nulla estis fortuna contenti, sed omnium

pœnitet, ac præsentia ferre non

potestis, absentia desideratis.

χειμῶν & ἦ, ὠχόμενοι θέρος, θέρος ὄχειμῶνα, καὶ καύματος μᾶλλον, ῥίγη &, ῥίγους δ, καῦμα, καθάπερ οἱ νοσοῦντες ἀνοάρεστοι καὶ μεμψίμοιροι ὄντες· αὐτίκα δ' ἐκείνοις μὲν, ἡ νόσος, ἡμῖν δὲ τρόπος. καίπερ ὄντες ἡμεῖς μετατίθεσθαι, καὶ ἐπανορθοῦν τὰ ἡμέτερα ἀπόκλοις ἐπιτιμῶσιν, καὶ κακῶς βουλομένοις πολεμίοις, πρὸς ἡμᾶς πράττουσιν, αὐτοὶ ἄσκεπτοι ὄντες περὶ τῶν ἰδίων, καὶ μᾶλλον αὐτῶν κείσθαι καὶ λογισμῷ ποιοῦντες, ἀλλ' ἔτι καὶ ἐπιθυμίᾳ. ζημιαρεῖν δὲ ἡμᾶς ἀφαιρεῖται τὸ καθ' ἁμάρτημα φερόμενον· ἐκεῖνοι τε γὰρ, ὅπου ἂν ῥοῦν τὸ ῥεῦμα, ἐκεῖσε φέρονται, καὶ ὑμεῖς, ὅπου ἂν αἱ ἐπιθυμίαι· πάσχει δὲ παραπλήσιόν τι, ὅ φασι παθεῖν τινα ἐφ' ἵππον ἀναβάντα μαινόμενον. ἁρπάσας γὰρ αὐτὴν ἔφερεν ἄρα ὁ ἵππος, ὁ δ' ἐκ τοῦ καταβῆναι, ζητεῖν ἵππον θέοντος ἐδόκει. καί τις ἀπαντήσας, ἠρώτησεν αὐτὸν, ποίαν ἄπεισιν, ὁ δ' ἔφη, ὅπου ἂν τοῦτο λύκος, διώκων τὸν ἵππον.

hyeme quidem optates æstatem, æstate rursus hyemem: atq; in calore frigus: in frigore vicissim calorem: quemadmodum ægrotantes, morosi semper & queruli: quod in illis quidem facit morbus, in vobis verò mores. Atq; hæc ita quū sint, iam nos in vitam vestram traducere æquū censetis, nostramq; corrumpere, quū sæpè malè consulta sint quæ facitis, ipsiq; sitis in vestris ipsorū negotijs minimè circūspecti, nihilq; eorū iudicio ac ratione, sed cōsuetudine cupiditatis faciatis. Quāobrem nihil profectò differtis vos ab his qui torrente feruntur. Illi quippe quocunq; fluxus intenderit, eò rapiuntur: & vos itidem quocunq; libidines. Ac similiter quidē vobiscum agitur, vt cū quodam qui equum insanum ascenderat. equus igitur virum corripiens absiluit. hic verò ampliùs iam desilire ex quo currente non poterat. quidam verò cùm occurrisset ei, rogauit quónam tenderet. hic respondit, quocunque huic videtur, equum demonstrans.

Quòd

καὶ ὑμᾶς ἄρ τις ἐρωτᾷ, ποῖ φέρεσθε, τἀληθῆ ἐθέλουσ' ἂν λέγειν, ἐρᾶτε ἁπλῶς μέν, ὅπερ ὑπὲρ τῶν ἐπιθυμίας λοιπόν, διατὰ μέρη δ', ὅπερ ὑπὲρ τῆς ἡδονῆς, ποτὲ μέν, ὅπερ ὑπὲρ δόξης, ποτὲ μέν, ὅπερ τῆς φιλοπραγίας· ποτὲ δ' ὀργῆς, ποτὲ δ' ὁ φόβος, ποτὲ δ' ἄλλό τι δεῖσθαι ὑμᾶς ἐκφέρειν φαίνεται. ἐγὼ γὰρ ἐφ' ἑνὸς, ἀλλ' ἐπὶ πολλῶν ὑμᾶς ἴσως ἕνα βιβηκότα, ἄλλοτε ἄλλων, καὶ μανομένων πάντων φέρεσθαι. τοιγαροῦν ἐκφέρουσιν ὑμᾶς εἰς βάραθρα καὶ ἁρπαγάς. ἴσως δ' ἐδάμως, πρὶν πεσεῖν, ὅτι πεσεῖσθαι μέλλετε, ὁ γὰρ τοιοῦτον οὔτε, οὐ διατάττει, καὶ ἃ λάθῃ, καὶ τὸ σχῆμα τοῦτο, τριβωνάριον ἔχει λύπαμεν, ὡς παρέχεμ μοι ξῆν ἐφ' ἡσυχίας, καὶ πράττοντι ὅτι βούλομαι, καὶ σιωπῶντι οἷς βούλομαι. τοὺς μὲν ἀμαθεῖς ἀνθρώπων καὶ ἀπαιδεύτους οὐδεὶς ἂν ἐθέλοι μοι προσιέναι διὰ τὸ σχῆμα· οἱ δὲ μαθητοὶ καὶ πάνυ πόρρωθεν ἐκρίπτουσι, πρόσασι δὲ καὶ λοιδοροῦσι καὶ ἐπιπλήττουσι.

Quòd si vos quisquā roget, quò feramini: si verum vultis dicere, dicetis in vniuersum quidem, quocunq; videatur affectibus: sigillatim verò, interdum quocunq; voluptati, interdum quocunq; ambitioni, interdum rursus quò lucri studio. Quin interdū ira, interdum metus, interdum aliud quippiā huiusmodi vos auferre videtur. Neque enim vnum duntaxat equum vos, sed multos insilientes, nunc hunc, nunc illū furiosos quidem omnes, auchimini. auferunt ergo vos in barathrum, ac prærupta: vos tamē priusquā cadatis, casuros vos esse nescitis. At hoc detritū pallium, quod vos ridetis, comaq; habituiq; meus tantam habet vim, vt vitā mihi quietam præbeat: viq; agam quicquid volo, versēq; cum quibus volo. Nempe ex indoctis atque ineruditis hominibus nemo me adire voluerit, ob hunc habitum: at molles etiā qui sunt, adhuc admodū procul, declinant: congrediuntur verò scitissimi atq; modestissimi,

κίνδυνοι, καὶ ἀρετῆς ἐπιθυμοῦντες, οὗτοι μάλιστά μοι πρόσεισι· τοῖς γὰρ τοιούτοις ἐγὼ χαίρω συνών. θύρας δὲ τῶν μὲν ἄλλων ἀνθρώπων ἃ θύρας καλῶ, τὰς δὲ χρυσᾶς ἐκφάνσεις, καὶ τοὺς στεφάνους, τοὺς δὲ πορφύρας, τύφον νομίζω, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐλαττόνων. ἵνα δὲ μάθῃς περὶ τοῦ σχήματος, ὡς ἐπ' ἀνθρώποις πόνος ἀγαθοῖς, ἀλλὰ καὶ θεοῖς πρέπουσιν, ἔπειτα καταγελᾷς αὐτῶν, σκέψαι τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, πότερά σοι δοκοῦσιν ὁμοίως ἔχειν ὑμῖν, ἢ μοί· καὶ μὴ μόνον γε τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ τῶν βαρβάρων τοὺς ναοὺς ἐπισκόπει πρῶτον αὐτοῖς οἱ θεοὶ κομῶσι, καὶ γενειῶσι, ὡς ἐγὼ, ἢ καθάπερ ὑμᾶς, ξυρωμένοι πλάττονται, καὶ γράφονται. καὶ μήτοι καὶ ἐχίτωνας ὄψει τοὺς πολλοὺς, ὥσπερ ἐμέ. τί δὲ ὄνειδος ἔστι τοιοῦτον περὶ τὸ σχῆμα τοῦτο λέγειν, ὡς φαῦλος, ὁπόταν καὶ θεοῖς φαίνηται πρέπον;

stissimi, & qui virtutem cupiunt, hi potissimùm congrediuntur mecum. horum ego consuetudinem delector. Eorum verò fores qui homines vocantur, nō observo, tum coronas aureas ac purpuram pro fastu habeo, atq; homines ipsos derideo. At vt cultum hūc intelligas, non bonos modò viros, sed ipsos etiam deos decere, atq; eum deinde, si libet, irrideas, deorū statuas considera, vtrū videantur, vobisne an mihi similiores. Neq; Græcorum solùm, sed barbarorū etiam templa circunspicias, virum ipsi dij, vt ego, comati barbatiq; sunt, an quemadmodū vos, rasi finguntur atque pinguntur. Quin plurimos etiā sine tunicis conspicies, vt me nunc esse vides. Quo pacto igitur audeas posthac hunc habitum vitio dare, quum deos etiam decere videatur?

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DIalogus hic lepidiſſimus aſperam paruoq; contentam Cynicorum vitam defendit, mollem atq; eneruatam delicatorum hominum luxuriam reprehendit: nec non eadem opera temperantiam, frugalitatem, ſimplicitatem, denique arctam illam atque anguſtam vitam laudat. D. Ioan. Chryſoſtomus, vir planè ſanctus & incomparabilis, non veritus eſt eius partem in Homiliam quandam, quam in Ioannis Euangelium commentatus eſt, inſerere. De Cynicis verò habes apud Laërtium in vita Antiſthenis & Diogenis: Lucianum in Vitarum venditione, vbi notantur quaſi ὑλακτοῦντες καὶ δάκνοντες Arrianum Epiſt. περὶ κυνισμοῦ, & Athenæum Dipnoſop. 13. Cynici appellati ſunt, ſiue ob ſordidam vitam, ſiue quod obuios quoſq; conuiciãtes mordeãt & mẽdicato viuant, more canum. Auguſtinus canina inuerecundia Cynicos dictos putat: ob quam etiam ipſos à decori diſputatione in Offic. Cic. excludere videtur. Laërtius quidem ἀπὸ τῆς κοσμιότητος hanc nominationem ortam eſſe teſtatur: Gal. ἴνησιν. Alij ab allatratu & mordacitate canina ipſos putant.

a QVID'NAM inopia.] *Inops dicitur, qui ſolus eſt, qui nec amicos nec propinquos habet, quorum ope i. auxilio tutari ſe poſſit, vnde inopia ferè in eadem re dicitur.* *b* Egeſtas omnia mala.] *Egeſtas ſolet homines facilius ad ſcelera perpetranda impellere.* *c* Artium effecta Deorũ dona.] *Artes Dei donum ſunt. Hippocrates: Artes deorum dona ſunt, homines naturæ opera. Epiſt. an ſenatum Abderitarum. Apud Philoſtratum in Heroicis Palamedes artium & literarum inuentionem diis tribuit.* *d* Barbã & comã nutr.] *Tam ſacri q̃ prophani ſcriptores in barba præcipuum decoris & ornamenti argumentum eſſe prodiderunt. Ita Cynicus hic ponit & barbam viro demere, & leoni tondere iubar, detracto videlicet vtrique peculiari ſuo decore.* *e* Molliciem.] *Lucretius atq; Varro ſcribunt mulierem à mollicie dictam.*

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

QVanquam neque hic dialogus, vt suprà Lexiphanes ille, vertendus fuerat, quòd singula commodè ac suo modo Latinè reddi nō possent: pro suscepto tamen opere audendum aliquid longius, & periculum qualecunq; faciendum fuit. Quo æquiorem nobis lectorem fore puto, si qua etiam hic offenderit, quæ expectationi ipsius non omninò respondebunt, præsertim cùm ipsum quoque exemplar, quo nos vertendo vsi sumus, in quibusdam locis non ita sincerum & castigatum appareret. Tractat autem de Solœcismo Lucianus, quem veteres Latini, vt Gellius indicat, stribiliginem vocârunt, Græci etiam Solœcon. atque illud innuit, haud quaquam ita expeditum aut obuium cuiuis esse, planè ac purè dicere, & ab omni vitio sermonis temperare: idque exemplo cuiusdam, quem pseudosophistam, à falsa, vt videtur, facundiæ atq; doctrinæ persuasione, Solœcistam autē ab ipsa appellat: qui cùm profiteretur se & loqui purè, & multos in sermone peccantes deprehendere facilè posse, interim ipse etiam illa, quæ nota ac manifesta sunt ignorare fingitur. Ac principiò quidem varias Solœcismi formas exemplis cùm suis tum aliorum proponit: postremò autem & quædam explicat, & quod in quo vitium & peccatum sit, ostendit. Propriè autem & grammaticos hic Dialogus pertinet: quem si multi illorum tam diligenter perpenderent, quàm facilè sibi ipsi persuadent & Latinè & Græcè interim se scire, in plerisque haud dubiè minùs ostentationis & arrogantiæ inesset.

VTKI-

Ρά γε ὁ γνῶναι ἢ σολοικίζοντα ἄλλον, οὗτος καὶ φυλάξασθαι μὴ σολοικίζειν δυνατός; Σο. ἔμοιγε δοκεῖ. Λυ. ὁ δέ γε μὴ φυλάξασθαι, δοκεῖ γνῶναι ἢ οὔτως ἔχοντα; Σο. ἀληθῆ λέγεις. Λυ. σὺ δὲ αὐτὸς φὴς ὁ σολοικίζων, ἢ πῶς λέγομεν πρὸς σοῦ; Σο. ἀπαράδωδον ἂν ἄλλον σολοικίζοντα τηλικοῦτος ὤν. Λυ. ἀκριβῶς ἄρ' ἐπίστασαι διαιρεῖσθαι τοῦτο ῥηθέντα, καὶ ἱκανῶς τὸν ἀρνούμενον; Σο. πάνυ μὲν οὖν. Λυ. ἴθι νυν, ἐμὲ λάβε σολοικίζοντες, ἄρτι δὲ σολοικοῦντα. Σο. οὐκοῦν ἀπί. Λυ. ἀλλ' ἔγωγε ἤδη τὸ λοιπὸν ἄρτι γάσομαι, σὺ δὲ οὐκ ἐπίγνωσι. Σο. παίζεις ἔχων. Λυ. μὰς τοὺς θεούς, ἐπεὶ σολοικίσας, ἐλαθόν σε, ὡς οὐκ ἐπισάμενον. αὖθις δὲ σκόπει. ἃ γάρ σε φημὶ δύνασθαι κατανοῆσαι, ἐπεὶ ἃ μὴ οἶσθ',

NVm igitur qui agnoscere solœcisātem potest, idem etiā cauere potest ne solœcisset? SOL. Mihi quidem ita videtur. LVC. Qui verò cauere non potest, ille nec agnoscere potest eū qui talis est? SOL. Recte dicis. LVC. Tu verò teipsum negas solœcissare, aut quò pacto de te dicamus? SOL. Indoctus equidē essem, si cùm tātæ ætatis sim, adhuc solœcissarem. LVC. Proinde & alium deprehendere poteris qui hoc facit, & negantem conuincere? SOL. Prorsus itaque. LVC. Age nunc conuince me solœcissantem. Iampridem enim solœcissare gestio. SOL. Proindè dic. LVC. At equidē A iam graue istud commisi: tu verò non agnouisti. SOL. Ludis tu nunc? LVC. Non per deos. Nam solœcismo commisso latui te perinde ac nescieus. Rursus autem contempla re. Neq; enim te puto intelligere posse quoniam alia quidem

οἶδ', ἃ δ' οὐκ οἶσθα. Σο. ἀλλ' οὐδὲν μόνον. Λυ. ἀλλὰ καὶ νῦν σεσολοίκισά μοι, σὺ δ' οὐκ ἔγνως. Σο. πῶς γάρ, σὺ μηδὲν λέγοντ&; Λυ. ἐγὼ μὲν λέγω, καὶ σολοικίζω, σὺ δ' ἂν ἅπτ τοῦτο φρῶντι, ἐπεὶ ὅ γε λόγος καὶ νῦν ἀκολουθῶσα λανθάνει. Σο. θαυμαστὰ λέγεις ἃ μὲν δυνύσομαι καταματᾶν σολοικισμόν. Λυ. καὶ πῶς ἂν δύναιο τὸν ἕνα μαθεῖν, τὸν πρᾶττ ἀγνοήσας; Σο. τίνας πρᾶττ; Λυ. ὅλους ἀρτιγενέους. Σο. ἐγὼ μέν σε παίζειν δοκῶ. Λυ. ἐγὼ δέ σε ἀγνοεῖν τὸν ἁμαρτάνοντα ἐν τοῖς λόγοις. Σο. καὶ πῶς ἄν τις μάθοι, μηδενὸς ἀρημένου; Λυ. λέλεκται, καὶ σεσολοίκισαι τὸ πρᾶγμα· σὺ δ' οὐκ ἔγνως. μέγα σοι δοκῶ ἄθλον κατεσπουδακέναι, εἰπεῖν ἔγνως. Σο. οὐ μέγα μέν, ἀναγκαῖον δ' ὡς ὁμολογήσαντι. Λυ. ἀλλ' οὐδὲ νῦν ἔγνως. Σο. πότε νῦν; Λυ. ὅτε τὸ ἄθλον ἔφερες σε καταρᾶ.

nosti, alia autem non nosti. SOL. Dic modò. LVC. Sed & nunc solœcismus à me commissus est, tu verò non cognouisti. SOL. Nam quomodo cognoscerem, cùm tu nihil dicas? LVC. Ego quidem dico, & solœcisso: tu verò non assequeris istud facientem: quoniam vtinam etiam nunc assequi possis. SOL. Mira dicis, si nequeam solœcismum quis sit, intelligere. LVC. Et quo pacto vnum intelligeres, quando iam tres non animaduertisti? SOL. Quos tres? LVC. Totos recèns natos. SOL. Ego te quidem ludere puto. LVC. At ego te ignorare eum qui in verbis peccat. SOL. Et quomodo quis intelligat, quando nihil dictũ est? LVC. Dictum est, & solœcismus iam quadrifariam commissus: tu verò non cognouisti. Magnum igitur præmium confecturus fueras, si cognôsses. SOL. Non magnum quidem, sed necessarium confitenti. LVC. Sed neque nunc cognouisti. SOL. Quando nunc? LVCIA. Quando præmium confe-

ταρᾶξαι. Σο. οὐκ οἶδα ὅ, τι λέγεις. Λυ. ὀρθῶς ἔφης, οὐ γὰρ οἶδα· καὶ πρόιθι γε ἐς τὸ ἔμπροσθεν, οὐ γὰρ ἐθέλεις ἐπισθαι. σωιόσω ἄρ', ἅπερ θελήσεσθαι. Σο. ἀλλ' ἐγὼ βούλομαι, σὺ δὲ οὐδὲ ἕπεσθαι ὧν ἄνθρωποι σολοικίζοντες λέγουσι. Λυ. τὸ γὰρ νῦν ῥηθὲν, μικρόν τί σοι φαίνεται κακὸν εἶναι; ὅμως δ' ἀκολούθησον αὖθις, ἵνα σὺκ ἴσθ' ἐκβαμόντα. Σο. μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἔγωγε. Λυ. ἀλλὰ μὴν μεθήκα θᾶον δαγὸ τραχέως, ἆρα παρῆκα; ἀλλὰ καὶ νῦν ἔξιθι ἴδᾶν, τὸν δαγόν· εἰ δὲ μὴ, πολλοὶ γὺμῖν λαγὼ, λάσουσί σε σολοικισμῷ πιόντος. Σο. οὐ λάσουσι. Λυ. μὴν ἐλαφρόν γε. Σο. θαυμαστὰ λέγεις. Λυ. σὺ δὲ τῶν ἄγαν παιδείας διέφθορας, ὥστε μηδ' αὐτῷ τοῦτο σολοικίζοντας καταναῖσθαι· οὐ γὰρ πρόσεισιν αὐτῷ τὸ τινά. Σο. ταῦτα μὲν οὐκ οἶδα

confeciſſe te dixi. SOL. Non intelligo quid dicas. LVC. Rectè dicis, neque enim intelligis. Ac procede ſanè in anteriorem partem, non enim vis aſſequi. Intelligam enim ſi modò volueris. SOL. At ego volo; tu verò nihil dixiſti eorum quæ homines ſolent cùm ſolœciſmum faciunt. LVC. An tibi hoc quod modò dictum eſt, paruum aliquod malorum videtur eſſe? Sed tamen ſequere deuò, quoniam nõ animaduertiſti curſu digredientem. SOL. Ita per Deos, ego quidem nõ. LVC. At verò dimiſit currere lẽporem celeriter. Num præteruiſti? ſed & nunc licet videre lẽporem. Si verò non, multi inde lẽpores facti latebunt te in ſolœciſmo iacentes. SOL. Non latebunt. LVC. At verò latuerunt certè. SOL. Mira dicis. LVC. Tu verò præ nimia eruditione corruptus es, vt neque ipſum hoc ſolœciſſantes intelligere poſſis. Deeſt enim ipſi diſtributiua vox τις, id eſt, quendam. SOL. Hæc quidem non intelligo qua

pacto

ἀλλ᾽ οὐκ ἐς λίγας· ἐγὼ δὲ πολλοὺς ἤδη σολοικίζοντας κἀτενόησα. Λυ. κἀμὲ τοίνυν ἔσχε τότε, ὅταν τι τῶν παιδίων γένῃ, τῶν τὰς τίτθας θηλαζόντων. ἃ οὐ νῦν ἔγνως σολοικίζοντά μι, εἰ καὶ αὐξάνοντα παιδία σολοικισμὸν ποιοῦσα τῷ μυκτῆρι ἀδήλοτι. Σο. ἀληθῆ λέγεις. Λυ. καὶ μὲν ἃ ταῦτα ἀγνοήσομεν τῶν ἑαυτῶν, ἐπεὶ γε τόδε σολοικισθὲν ἀπέφυγέ σε. μὴ τοίνυν ἔτι λίγωμεν, ὡς ἱκανὸς εἶ κατιδεῖν τὸν σολοικίζοντα, καὶ αὐτὸς μὲ σολοικίζων. κἀγὼ μὲν οὕτω. Σωκράτης δὲ ὁ ἀεὶ Μόψου, ᾧ συνῳκούμεθα ἐν Αἰγύπτῳ, τὰ τοιαῦτα ἐλίγῳ ἐνεπαχθῶς, καὶ οὐκ ἤλεγχε ἁμαρτάνοντα. πῶς μέντοι γε ἐρωτήσαντα αὐτὸν ἔξεσι, τίς μὲν ἄν, ἔφη, ἀπεκρίνατό σοι σήμερον, ὡς ἐξιόν; ἑτέρωθι δὲ φάσαντος ἱκανὰ ἔχω τὰ πατρῷα, πῶς σὺ ἔλεγες, τίθυμεν

pacto dicas: ego verò multos iam solœcissantes perspexi. LVC. Et me igitur scies tunc, quando puer quispiam eris, eorum videlicet qui mammam adhuc sugũt. Aut si nunc non cognouisti solœcissantem me, neque crescentes pueruli solœcismum facient nihil intelligenti. SO. Vera dicis. LVC. Atqui si hæc ignorabimus, nihil cognoscemus nostrorum proprium: quoniam & hic solœcismus quem nunc feci, fefellit te. Ne igitur dixeris amplius quòd possis perspicere solœcissantem, & ipse solœcismum non committere. Atque ego quidem hoc pacto. B Socrates autem, qui à Mopso genus ducebat, cui in Aegypto cõuersatus sum, huiusmodi dicere solebat citra inuidiam, neque apertè coarguebat eum qui sic peccásset: verùm ad eum qui interrogabat, πλοῖα ἔξεσι, hoc est, quando exibit? Quis enim, inquit, responderit tibi de hodierna die tanquam exiens; Alio autem dicente, ἱκανὰ ἔχω τὰ πατρῷα, id est, satis habeo paternorum bonorum: Quomodo ais, inquit,

an

τίθνηκε γὰρ ὁ πατήρ σου; ἄλλος δ' αὖθις λέγοντος, συμπατριώτης ἐστί μοι, ἐλάνθανόν σε ἄρα ἡμᾶς, ἔφη, βάρβαρος ὤν. ἄλλος δ' ἀπόντος, ὁ δαιμόνιος ἐστι μεθύσης, μητρὸς ἔπηγε, ἢ πῶς λέγεις; ἑτέρῳ δὲ λέοντας, διωλασιάσας, ἔφη, τοὺς λέοντας· ἀπόνου δέ τινος, λῆμμα πάρεστιν αὐτῷ διπλοῦν μμ, οὐκοῦν, ἔφη, λήψεται, ἀλλ' ἡμμα αὐτῷ πάρεστιν ἑτέρῳ δὲ ἀπόντος, πρόσεστιν ὁ μάραξ, ἡμῶν φίλος, ἔπαιτα, ἔφη, λοιδορεῖς φίλον ὄντα; πῶς δὲ τὸν ἀπόντα, δειδίττομαι τὴν ἄνδρα, καὶ φεύγω, σύ, ἔφη, καὶ ὅταν τινα ὠλαδηθῇς, διώξῃ. ἄλλου δὲ ἀπόντος, τῶν φίλων ὁ κορυφαιότατος, χαρίεν γε, ἔφη, τὸ τῆς κορυφῆς ποιεῖν τι ἐπάνω. καὶ ἐξορμῶ δέ, τινος ἀπόντος, καὶ τίς ἐστιν, ἄνωγε, ὃν ἐξορμᾷς; ἐξεπιπολῆς δέ,

an tibi pater mortuus est? Alio autem rursus dicente, C συμπα]ριώτης ἐστί μοι, hoc est, conterraneus meus est: Latuisti igitur nos, inquit, barbarus existens. Alio autem quodam dicente, ὁ δαιμόνιος ὃν μεθύσης, hoc est, iste nescio quis ebrius est: Matrisne, inquit, aut quomodo dicis? Alio autē, λέοντας; Duplicas, inquit, leones. Cùm autē quidam dixisset, λῆμμα πάρεστιν αὐτῷ διπλοῦν, duplici videlicet μμ, id est, quæstus siue captura in est ipsi: Proinde, inquit, capiet, si captura ipsi inest. Alio autem dicente, πρόσεστιν ὁ μάραξ ἡμῶν φίλος, id est, accedit adolescēs meus amicus: Et conuicia ris illi, inquit, cùm sit amicus? Ad eum autem qui dixerat, δειδίττομαι τὴν ἄνδρα, καὶ φεύγω, hoc est, terreo pro timeo virū, & fugio: Tu, inquit, etiam quādo timebis aliquem, persequeris. Alio autem dicēte, τῶν φίλων κορυφαιότατος, id est, amicorū maximè summus: Festiuum sanè, inquit, quod supra verticem seu summam aliquid vlrà etiam ponis. Et ἐξορμῶ quopiam dicente, hoc est, inuado siue irrumpo: Et quisnam est, inquit, quem ἐξορμᾷς; hoc est, impellis. Ἐξεπιπολῆς autem

λέγοντος δέ τινος ἀπόντος, ἐκ τῆς ἐπιπολῆς ἔφη, ὡς ἐκ τῆς πιθάκνης. λέγοντος δέ τινος, συνετάξατό μοι, καὶ λόχον, ἔφη, Ξενοφῶν συνετάξατο. ἄλλου δὲ ἀπόντος, περιέλθω αὐτὸν, ὡς τι καθάρ, θαυμαστὸν, ἔφη, εἰ ἄρ περιέλθοις τὸν ἕνα. ἑτέρου δὲ λέγοντος, συνεκρίνετο αὐτῷ, καὶ διεκέκρινετο πάντως, ἔλεγε, ἀθθα δὲ καὶ πρὸς τὸς συλοικίζοντας. Ἄπιστα πῶς παίζων ἀνεπαχθῶς. πρὸς γὰρ τὸν ἀπόντα νῦν τοῦτο δοκᾶ, σὺ, ἔφη, καὶ νῦν ἐρᾷς, ὡς ἁμαρτάνομεν. ἑτέρου δ' σπουδῇ λεγομένου τι τῶν ἐπιχωρίων, ᾧ ἀπόντος, ὦ Ἡρα κλεᾶ μιχθῆσα, οὐκ ἄρα, ἔφη, ὁ Ἡρακλῆς ἐμίχθη αὐτῇ. καρῦναι δέ τινος ἀπόντος, ὡς δοκεῖτο, *autem quodam dicente, hoc est, de superficie: subiecit, ἐκ τῆς ἐπιπολῆς ὡς ἐκ τῆς πιθάκνης, hoc est, ex superficie vt ex doliolo. Dicente autem quodam, συνετάξατό μοι, hoc est, composuit mihi, vel eiusdem ordinis mecum fuit: & manipulum, inquit, Xenophon συνετάξατο, id est, coordinauit. Alio autem dicente: περιέλθω αὐτὸν, ὥστε καθάρ, id est, circumsteti, seu circundedi ipsum, vt latérem: Mirum inquit, si tu cùm vnus sis, περιέλθοις, id est, circunsteteris vnum. Alio rursum dicente, συνεκέκρινετο αὐτῷ, quod & comparabatur ipsi & contendebat cum ipso, significat: subiecit, καὶ διεκέκρινετο πάντως, hoc est, dijudicabatur seu dirimebatur quoque omninò. Solebat autem & contra eos qui solœcismum Atticè loquendo committebant, eadem festivitate ludere. Nam ad eum qui dixerat, Δ νῦν τοῦτο δοκᾶ, hoc est, nobis hoc videtur: Tu, inquit, etiam νῦν ἐρᾷς, vt peccamus. Alio autem seriò narrante quippiam eorum quæ in patria sua acciderant, ac dicente, Illa verò Herculi μιχθῆσα, hoc est, concumbens: Non igitur, inquit, Hercules Β μίχθη αὐτῇ, hoc est, ipse concubuit, siue commixtus fuit. Porrò dicente*

λοιτι, τί γὰρ, ἔφη, σοι δοκῶ ἄρχασα, καὶ ἄξιον ἀτιμίας; καὶ συμμαχᾶν δέ τινι λέγουσι, πρὸς τὸν ἐχθρὸν ἔπει, συμμαχᾶς; ἑτέρα δὲ ἀπόνοια βασανίζεσθαι τὸν παῖδα αὐτῶν νοσοῦντα ὑπὸ τῶν, ἔφη, ἃ τί βούλομένῳ τὸ βασανίζουσι; προκόπτει δέ, τινι ἀ νόσῳ, ἐν τοῖς μαθήμασιν, ὁ δὲ Πλάτων, ἔφη τοῦτο ὑπιδιδόναι καλεῖ. ἐρομένου δέ τινος, ἀ μιλητήσει ὁ Λᾶνα, πῶς ἔφη, ἐμὲ ἐρωᾷ, ἀμιλητήσομαι, λέγας ὅτι ὁ Λᾶνα; Ἀθηνίζοντός δέ τινος, καὶ τεθνήξεται ἀπόνοια ὑπὸ τοῦ τρίτου, βέλτιον, ἔφη, καὶ ἐνταῦθα μὴ Ἀττικίζαν καταράσῃ· καὶ πρὸς τὸν ἀπόντα δέ, σχολάζομαι αὐτοῦ, ὑπὲ τοῦ φείδομαι αὐτῦ, μή τι, ἔφη, διάπαρτον βαλὼν;

dicente quopiam quòd haberet opus ξ καρῶν, hoc est, tonderi: Quídnam graue adeò, inquit, & quod dignum ignominia ista sit, abs te factum est? Et ὁ συμμαχᾶν, hoc est, (vt Hesychius exponit) cum domesticis & familiaribus contendere, dicente quopiam: Túne aduersus hostem, inquit, συμμαχᾶς; Alio autem quodam dicente puerum suum morbo decumbentem βασανίζεσθαι, hoc est, torqueri: Cuius gratia, inquit, torquetur? aut quid vult ille qui torquet? Προκόπτει verò cùm quidam diceret ἐν τοῖς μαθήμασιν, hoc est, proficit in discipulis, respondit: At Plato ὑπιδιδόναι, hoc est, creseere vocat. Interrogáte aût quopiam, ἀ μιλητήσει ὁ Λᾶνα, hoc est, an declamaturus nescio quis esset: Quomodo ergo, inquit, interrogans me an declamaturus sim, dicis ὁ Λᾶνα; hoc est in tertia persona iste. Volente autem quodam Atticismum exprimere, & dicente, τεθνήξεται, hoc est, morietur in diem tertium: Satius, inquit, foret, etiam hic non Atticissare adeò te, quando malum imprecaris. Ad eum autem qui dixerat, Η σχολάζομαι ἀὐτῦ, pro φείδομαι αὐτῦ, hoc est, parco ipsi: Nunquid, inquit, aberrâsti iaculan-

βαλὼν; ἀφισᾶν δέ, τινὸς ἀπόντος καὶ ἑτέρου, ἀφισάνειν, ἄμφω μὲν, ἔφη, ἔκ οἶδα. πρὸς δὲ τὸν λέγοντα, πλὴν ἃ μὴ, ταῦτα, ἔφη, διπλᾶ χαρίζοι. καὶ χᾶσθαι δέ, τινὸς ἀπόντος, ψευδάπιλον, ἔφη, τὸ ῥῆμα. ὥς δὲ λέγοντι, ἔκποτε, καλὸν, ἔφη, τὸ ἀπαρυκπίρυσιν· ὁ γὰρ Πλάτων, ἂς ποτε λέγει. ὥς δ' ἰδοῦ ἐπὶ τῷ δὲ χωμένου τινὸς, ἕτερα ἀντ' ἑτέρων, ἔφη, συμαίνει. ἀντιλαμβάνομαι δέ, ἐπὶ τῷ σωίημι, λέγουσός τινος, θαυμάζειν, ἔφη, πῶς ἀντιποιήσεται δ' λέγοντος, φησὶν ἀντιποιᾶσθαι. βράδιον δέ, τινος ἀπόντος, ἔκ ἔσιν, ἔφη, ὅμοιον τῷ τάχιον. βαρὲν δέ, τινος ἀπόντος, ἔκ ἔσιν, ἔφη, τὸ βαρώσαι, ἢ μνόμικας. πλοχὰ δὲ, τὸ ἄλοχα λέγοντος, ὀλίγον, ἔφη, ἢ iaculando? Quodam verò ἀφισᾶν dicente, & altero ἀφισάνειν, pro eo quod est ad defectionem solicitare; Vtrunque, inquit, non noui. Ad eum autem qui dicebat πλὴν ἃ μὴ, hoc est, nisi sic: Haec, inquit, dupla gratificantur. Et χᾶσθαι cùm quidam diceret: I Pseudatticè, inquit, verbum est. Rursum dicenti Κἤποτε, pro ex eo tempore: Pulchrum, inquit, fuerit & ἐκπίρυσιν, hoc est, ex superiori anno dicere. nam Plato ἄ ποτε, hoc est, in id tempus dicit. Ei verò qui L ἰδοὺ pro ἰδὲ, hoc est, vide, vtebatur: Alia pro aliis, inquit, significat. Cùm quidam autem ἀντιλαμβάνομαι pro σωίημι (hoc est, intelligo) diceret: mirari se ait quo pacto ὁ ἀντιποιήσεται τοῦ λέγοντος, id est, qui cum dicente certaret, siue competitor eius foret, diceret, ἀντιποιᾶσθαι, id est, concertare vel competere se. M βράδιον autem dicente quopiam: Non est simile, inquit, verbo τάχιον, quod celerius significat. Et rursum N βαρὲν pro grauare dicente quopiam: Non est, inquit, βαρώσαι, quemadmodum putasti πλοχὰ item pro ἄλοχα (id est, sortitus vel naclus sum) dicente quodam: Modicũ, inquit, etiam

apud

παρ' οἷς ἁμαρτάνεται, ἐπίλα-
θου δ' ἐπὶ τοῦ πέτασθαι πολ-
λῶν λεγόντων, ὅτι μὴ ἀπὸ τῆς
πτήσεως τὸ ὄνομα, σαφῶς ἴ-
σμεν. πειρῶ δ' τινος ἀπόν-
τος, ὡς δὴ Αττικοῦ, καὶ τὸν
φαττὸν ἐροῦμεν, ἔφη. φαττὸν
δ' τινα ἀπόντος, ἐννοήσει-
εν, καὶ πῶς ἄρ', ἔφη, φαττὸν
τις φάγοι; ταῦτα μὲν τὰ Σω-
κράτεια. ἱκανὸν μὲν δ', οἶμαι,
ἐπὶ τῷ ἄμικτον τῶν τοι-
ούτων λόγων, κἀγὼ μὲν καὶ
τοὺς βελτίστους εἶναι ὅλους,
σὺ δ' γνώσεσθ'· οἶμαι γάρ
σε κἂν νῦν ἀνύσασθαι, ζοσά-
των γε ἐπακούσαντα τῶν ἐ-
ξῆς λεγομένων. Σο. ἴσως μὲν
οὐδὲ νῦν ἀνύσομαί σου πλέ-
ονος, ὅμως ἀπέι. Λυ. μὴ πῶς
φῇς σὺ ἀνύσειν; ἡ γὰρ θύρα
σχιδὸν ἀνεῳγέ σοι ἐννοεί-
σεως αὐτῶν. Σο. ἀπὸ δίνων.
Λυ.

apud quos peccatur. Mutatis autem ἵπταθαι pro πέτασθαι (quod est volare) dicentibus, quod ἀπὸ τῆς πτήσεως (hoc est, à volatu) quidem verbum hoc descendat, planè scimus. Puerum autem quodam dicente (hoc est, columbum masculinuo genere) quasi hoc Atticum verò foret, etiam τὸν Ο φαττὸν (id est, palumbum masculino genere) dicamus, inquit. Rursum dicente quodam se φακὸν comedisse, (hoc est, lentem) Et quomodo, inquit, Ρ φακὸν aliquis comederit? quod & algam, & lentiginem, & vas quoddam unguentarium, & alia item quædam significat. Atque hæc quidem Socratica illa sunt. Redeamus autem, si videtur, ad certamen priorum verborum. Ac ego quidem citabo ea quæ optima videntur esse tota, tu verò cognitionem fac. Arbitror enim vel nunc posse te, quippe qui tam multa ordine iam audieris. SOL. Fortasis ne nunc quidem potero te dicente, sed tamen dic. LVC. Quomodo ais te non posse? Nam cognitionis ipsorum propè Q ianua tibi aperta est. SOL. Dic igitur.

Λυ. ἀλλὰ ἔπαρ. Σο. οὐδέν γε, ὡς τἀληθῆ ματᾶρ. Λυ. οὐκοῦν ἔμαθον, τὸ ἀνέῳγε; Σο. οὐκ ἔμαθον, Λυ. τί δ' ἂν παθόμεθα, ἐὰν μὴ νῷν ἀκολουθήσας τοῖς λεγομένοις; καίτοι πρός γε τὰ παρ' ἀρχὰς ῥηθέντα ὑπὸ σοῦ, ἐγὼ μὲν ὥμην ἤδη σε ἱππᾶς ἐς πεδίον καλᾶν, σὺ δὲ τοὺς ἱππᾶς κατιδόντας, ἀλλὰ τοιγὰρ ἀπὸ τῶν πρώτων ἐννοεῖσθαι ἐμοὶ δοκεῖς, ἀλλ' οὐκ ἐπιμελεῖσθαι τῶν λεγομένων· ἀλλὰ τοῦτο μὲν δῆλον, εἰ δὲ οὐδεὶς ἂν θεῶν ἀποστῆσαι παύσαι, πλήν γε ὁ Ἀπόλλων. μαντεύεται γοῦν ἐκεῖνος πᾶσι τοῖς ἐρωτῶσι, σὺ δὲ οὐδὲ τὸ μαντεύεσθαι κατιδόντας. Σο. μὰ τοὺς θεούς· οὐ γὰρ ἔμαθον. Λυ. ἆ ἄρα καθεὶς λανθάνει σε περιών. Σο. τοιγαροῦν γε. Λυ.

LVC. *Atiam dixi.* SOL. *Nihil certè quod ego intelligam.* LVC. *Annón intellexisti quod dixi* ἀνέῳγε (*id est, aperuit, pro aperta est.*) SOL. *Non intellexi.* LVC. *Quid igitur patiemur, si ne nunc quidem assequeris ea quæ dicuntur? Atqui secundum ea quæ ab initio abs te dicta sunt, ego quidem putabam me equites in campum prouocare: tu verò equites cogitâsti. Sed videris non curare verba, maximè* R *quæ inter nos ipsos prosecuti sumus.* SO. *Ego quidem curo, tu verò obscurè ipsa prosequeris.* LVC. *Nempe omnino obscurum est, quod dixi* κατὰ σφᾶς αὐτοὺς, *cùm de nobis mentionem facerem. Sed hoc quidem manifestum est. Te verò* S *nullus deorum ab ignorantia liberauerit, nisi fortassis Apollo.* T *Vaticinatur enim ille omnibus interrogantibus: tu verò neque ipsum* μαντεύεσθαι *intelligis.* SOL. *Per deos equidem, non enim didici.* LVC. *Si ergo* καθεὶς *latet te circumiens.* SOL. *Videntur certè.*

LVC.

Λυ. ὁ δὲ καθεὶς πῶς παρῆλθεν; Σο. οὐδὲ τοῦθ' ἕμαθον. Λυ. οἶσθα δέ τινα μνηστῶόμενον αὐτῷ γάμον; Σο. τί δ' οὖν; Λυ. ὅτι σολοικίζειν ἀνάγκη ἢ μνηστῶόμενον αὐτῷ. Σο. τί οὖν πρὸς τοῦτον πρᾶγμα, ἐὰν σολοικίζῃ τις μνηστῶόμενος; Λυ. ὅτι ἀγνοεῖν φάσκων ἐᾶσαι· καὶ τοῦτο μὲν οὔτως ἴσα. ἐὰν δέ τις λίχνος σοι παρελθὼν, ὡς ἀρλέποι τῷ γυναῖκα, ἆρ' ἂν ἐπιτρέποις αὐτῷ; Σο. τί γὰρ οὐκ ἂν ἐπιτρέποιμι, ἐὰν φαίνοιτο ἀδικουμένος; Λυ. ἐὰν δὲ σολοικίζων φαίνοιτο, ἐπιτρέποις ἂν αὐτῷ τοῦτο; Σο. οὐκ ἔγωγε. Λυ. ὀρθῶς γὰρ λέγεις· οὐ γὰρ ἐπιτρεπτέον σολοικίζοντι τῷ φίλῳ. ἀλλὰ διδακτέον ὅπως τοῦτο μὴ ποιήσῃ. ἆρα μὴ ἄν τις γνοὺς ψοφοίη τῷ θύραν ἀσθενῆ, ἔξιόν κόπτοι, τί φήσομεν σε πεπονθέναι; Σο.

LVC. *At καθεὶς iste quo pacto præteriit?* SO. *Neque hoc didici.* LVC. *Nôsti autem quempiam sibi ipsi γάμους μνηστῶόμενον (hoc est, nuptias stipulantem vel respondentem?* SO. *Quorsum igitur hoc?* LVC. *Quòd necesse est solœcisimum committere τὸν μνηστῶόμενον αὐτῷ: id est, eum qui sibi despondet.* SOL. *Quid igitur ad meum negocium hoc, si solœcisimum committit quispiam despondens?* LVC. *Quòd ignorat is, qui se scire dictabat. Et hoc quidem ita se habet. Si verò quispiam dicat tibi accedens, ὡς ἀρλέποι τῷ γυναῖκα, hoc est, quod rem pudiare velit vxorem, num permittes hoc illi?* SOL. *Quid mi permittam si videatur iniuria affectus esse?*

Σο. LVC. *Si verò solœcismum committere videatur, etiámne hoc permittes illi?* SOL. *Haud equidem.* LVC. *Rectè dicis. Neque enim concedendum amico vt solœcisset: sed docendus potiùs est, vt hoc nè patiatur. Quòd si quis autem nunc crepare faciat ianuam ingrediens, aut exiens pulset, quid dicemus tibi accidisse?*

Σ. ἐμὶ μὲν οὐδέν, ἐκεῖνον δὲ ἐπισκοπεῖν βούλεσθαι, ἢ ἐξιέναι. Λυ. σὺ δὲ ἀγνοῦντα τὸν πόκτοντα ἢ τὸν ψοφοῦντα, τοῦτ' ἔστιν, ὅπως πεπουθέναι δόξομεν ἀπαίδευτον ὄντα; Σο. ὑβρίσεις ἐᾶ. Λυ. τί λέγεις, ὑβρίσεις ἐγὼ νῦν δὲ γενήσομαί σοι διαλεγόμενος; ἔοικε δὲ σολοικίζειν, τὸ νῦν δὲ γενήσομαι, σύ δ' οὐκ ἔγνως. Σο. πῶς σοι πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἀπ' ἀρχῆς τοιοῦτον, ὡς τι καμὲ μαθεῖν. Λυ. καὶ πῶς ἂν μάθοις; Σο. ἄμοι πάντα ἐπίλυσαι, ὅσα φῂς σολοικίσας ἐμὲ λαθεῖν, καὶ παρ' ὃ, τι ἕκαστον σολοικίσω. Λυ. μηδαμῶς, ὦ ἄνερ. μακρὸν γὰρ ἂν ποιήσαιμεν τὸν διάλογον. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἔξεσί σοι καθ' ἕκαστον αὐτῶν πυνθάνεσθαι. νῦν δ' ἐπὶ ἅπαντα ἐπιλύωμεν, ἃ λοιπὰ καὶ πρῶτόν γε αὐτὸ τοῦτο τὸ ἄπνα μὴ λαϊκῶς, ἀλλὰ

SOL. *Mihi quidem nihil: illum verò vel exire velle, vel intrare.* LVC. *Tibi verò, cùm ignorares τὸν πόκτοντα, hoc est, qui pulsat, aut τὸν ψοφοῦντα, hoc est, qui crepare facit, nihil omnino accidisse putabimus indocto adeò existenti?* SOL. *Contumelioſus es.* LVC. *Quid dicis? Ego contumelioſus verò nunc γενήσομαι (id est, fiam) qui tecum diſputo? Videtur autem ſolœciſſare etiam ipſum, γενήσομαι quo nunc vſus ſum: tu verò non cognouiſti.* SOL. *Deſine, quæſo per Mineruam: ac dic potiùs tale aliquid, quod etiam ego intelligam.* LVC. *Ac quo pacto intelligas?* SOL. *Si mihi omnia iſta percurras quæ modò dixiſti à te cum ſolœciſmo dicta, à me autem non animaduerſa eſſe: & quo pacto in ſingulis peccatum ſit, exponas.* LVC. *Nequaquam, ô optime. longum enim modò facturi eſſemus dialogum: ſed de horum quidem vnoquoque licebit tibi ſingulatim quærere. Nunc autem alia quædam perſequamur, ſi videtur. Ac primùm ipſum hoc ἄπνα, abſque aſpiratione,*

ἅμα ψιλῶς ἐξηνεγκάμην, ὀρθῶς φαίνεται ῥηθὲν μετὰ τοῦ ὕστερα συντεθειμένον, μὴ γὰρ οὕτως ἄλογον ἦν ἄν. ἔπειτα τὸ τῆς ὕβρεως. εἰ μὲ φὴς ὑβρίσθαι, ἃ μὴ οὕτω λέγοιμι, ἀλλ' ἃς σὺ φαίλω ἴδιον, ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω ἁπάντων, ὅτι τὸ μὲν σὲ ὑβρίζειν τὸ σῶμά ὅτι τὸ σὸν, ἤτοι παιγνίας, ἢ σπουδαίοις, ἢ καὶ ἄλλῳ τρόπῳ. τὸ δ' ἃς σὲ ὕβριν ἃς τι τῶν σῶν γίγνεται ἢ ὕβρις. καὶ γὰρ ὅς τις γυναῖκα ὑβρίζει τὴν σὴν, ἃς σὲ ὑβρίζει· καὶ ὅς τις παῖδα καὶ φίλον, καὶ ὅς τις τῶν οἰκετῶν. πολλὰ γὰρ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως ἔχει σοι, ἐπὰ τὸ ἃς πρᾶγμα ὑβρίζειν λέγεται. οἷον ἃς τὴν γαμετὴν, ὡς ὁ Πλάτων φησὶν ἐν τῷ συμποσίῳ. Σο. κατανοῶ τὸ διάφορον. Λυ. ἆρ' ἔμ' εἰ τοῦτο καὶ ταυτᾶς, ὅτι τὸ τοῦτο ὑπερηφανίαν, σοιοικίζειν καλοῦσιν; Σο.

& cum tenui spiritu, vtrum rectè videatur dictum cum verbo ὕστερα compositum. Non enim ita præter rationem fuerit. Deinde & τὸ τῆς ὕβρεως, id est, de contumelia, qua te à me affectum ais, si non hoc pacto dicam, sed ἃς σὲ, hoc est, in te contumeliosum (fuisse me scilicet) dicam, proprium id esse ego quidem non possum dicere: quoniam σὲ quidem ὑβρίζειν, hoc est, te cõtumelia afficere, idem est quòd corpus tuũ, siue plagis, siue vinculis, siue etiam alio aliquo pacto. At ἃς σὲ (hoc est, in te contumeliosus esse dico) quãdo alicui tuorum contumelia fit. Nam & qui vxorem tuam contumeliâ afficit, in te contumeliosus est, & qui puerum tuum, & amicum, & certè qui seruum quoque. Nam præterquam de rebus, ita tibi se res habet: quoniam & in res contumeliosum esse dictum est, vt in prouerbium, quemadmodum V Plato dicit Sympos. SOL. Intelligo differentiam. LVC. Num igitur & hoc intelligis, quod si dicam, ταῦτα ὑπερηφανίαν, solœcismum vocant?

Σο. ἀλλὰ νιῶ ἄσομαι. Λυ. αὐτὸ δὲ τὸ ἰναμάλλαμ; Σο. ἐμοὶ μὲν ταὐτὸν λέγειν δόξει. Λυ. καὶ πῶς ἂν αὖ ταὐτὸν τὰ ἰναμάλλαμ τὸ ἰναμάλλαμ, ἅπερ τὸ μὲν ἕτερον πρὸς ἕτερον γίνεται, τοῦ μὲν ὀρθῶς πρὸς τὸ ὀρθὸν, τὸ δὲ τοῦ μὲν ὄντος πρὸς τὸ ὄν; Σο. κατίμαθον, ὅτι τὸ μὲν ἰναμάλλαμ, τὸ μὲν κυρίου ἀντὶ τοῦ κυρίου λέγειν δεῖ. τόδε ἰναμάλλαμ ποτὲ μὲν ὡς κυρίῳ, ποτὲ δὲ ὡς μὴ κυρίῳ χρῆσθαι. Λυ. ἴσθι τινὰ καὶ ταῦτα καταγνόντα οὐκ ἄχαριν. τὸ δὲ σπουδάζειν πρός τινα, τὸν οἰκείαν ὠφέλειαν τοῦ ἀποδιδόντος ἐμφαίνει· τὸ δὲ περί τινα, τὸν ἐκείνου, περὶ ὃν σπουδάζει. καὶ ταῦτα ἴσως μὲν ὑποσυγχέχυται, ἴσως δὲ καὶ ἀκριβοῦται παρά τισι. βέλτιον δέ, ἀκριβοῦν ἑκάστῳ. Σο. ὀρθῶς γὰρ λέγεις. Λυ. τόδε

SOL. *At nūc scribo.* LVC. *Ipsum autem dici debere,* ἰναμάλλαμ. SO. *Mihi quidem videtur idem vtrunque dicere.* LVC. *At quomodo idem fuerit* ἰναμάλλαμ *&* ἰναμάλλαμ. *quando illud quidem est alterum cum altero commutare, videlicet id quod rectum non est, cum eo quod rectum est: hoc autem, id quod non est, cum eo quod est.* SOL. *Intelligo quod* ἰναμάλλαμ *quidem sit id quod proprium non est, pro eo quod proprium est, dicere* ἰναμάλλαμ *verò, aliquando quidem eo quod proprium est, aliquando verò eo quod proprium non est.* VII. LVC. *Habent quandam & hæc considerationem non iniucundam.* ἀποδιδάζαν *autem* περός τινα: *id est, satagere vel obsequiosum esse erga aliquem, propriam vtilitatem eius qui satagit, indicat: cum autem dico* περί τινα, *circa aliquem, illius indicat, circa quem quis satagit, siue obsequiosus est. Atque hæc quidem fortasse confunduntur à quibusdam, fortasse autem etiam obseruantur: melius autem est obseruare vnumquenque.* SOL. *Rectè dicis* LVC. κατὰ-

τόγε μὲν καθίζεσθαι τοῦ καθίζειν, καὶ τὸ καθίζειν τοῦ καθησο, ἄρ' οἶσθ', ὅτι διενήνοχεν; Σο. οὐκ οἶδα. τὸ μὲν καθίσθητι ἤκουόν σου λέγοντος, ὡς ἔστιν ἐκφυλον. Λυ. καὶ ὀρθῶς γε ἤκουσας, ἀλλὰ τὸ κάθισον, τοῦ κάθησο διαφέρειν φημί. Σο. καὶ ᾧ ποτ' ἂν ἔχει διαφέρον; Λυ. ᾧ τὸ μὲν πρὸς τὸν ἑστῶτα λέγεσθαι, τὸ κάθισον· τὸ δὲ πρὸς τὸν καθήμενον, ἴσθι ξένε, ὑμᾶς δὲ καὶ ἄλοθι λάβοιμεν ἕδραν, ἀντὶ τοῦ μένε καθήμενος. κἄπειτ' ἴσως ἀμαθὴς, ὅτι τὸ ταῦτα παραπάσαν, ἁμαρτάνεται τὸ δὲ καθίζω, τοῦ καθίζομαι ἆρά σοι δοκεῖ μικρῷ τινι διαφέρειν, ἔπειτο μὲν ἕτερον ἡμῶν, τὸ καθίζειν λέγειν. τὸ δὲ μόνους ἡμᾶς αὐτοὺς, τὸ κατίζεσθαι Σο. καὶ ταῦτα ἱκανὸς διελύθης, καὶ δὴ λέγεις οὕτω γάρ σε δεῖ διδάσκειν. Λ. ἱκανὸς γὲ λέγοντος ἐ καλανοεῖς, ἐκ οἶδα, οἷόν δε ξυγγραφεὺς ἀνήρ; Σο.

καθίζεσθαι verò à καθίζειν, & κάθισον à κάθησο, scis quo pacto differant? So. Haud scio. καθίσθητι quidem audiui te dicere quod sit alienum. Lvc. Et recte quidem audisti. Sed κάθησο à κάθισον differre aio. So. Et quo tandem inter se differunt? Lvc. Quòd κάθισον quidem ad eum qui stat, dicitur: alterum autem ad eum qui sedet. vt, ἴσο ξένε, ἡμᾶς δὲ καὶ ἀλλοθί δαμῶν ἕδρην, hoc est, Sede vel quiesce hospes, nos autem etiam alibi inueniemus sellam. Rursum itaque dictum sit quòd qui hæc commutat, vitium incurrit. καθίζω autem à καθίζομαι, num tibi parum distare videtur? Siquidem καθίζειν dicendo, alterum sedere facimus: καθίζεσθαι verò, nosmet ipsos solos. So. Et hæc sufficienter prosecutus es. Atque igitur: ita enim oportet te docendo præire. Lv. Nam me alio pacto dicente, non intelligit. Non nosti quale sit ξυγγραφεὺς ἀνήρ (h.e. vir historiarũ scriptor aut cõmentator.)

Σο. φάνυ οἶδα νωὶ γε σου ἀκούσας ταῦτα λέγοντος. Λυ. ἐπεὶ τὸ καταδηλοῖ σὺ μὲν ἴσως ταὐτὸν ὃ καταδουλοῖ νενόμικας, ἐγὼ δ' οἶδα διαφορὰν οὐκ ὀλίγην ἔχον. Σο. τίνα ταύτην; Λυ. ὅτι τὸ μὲν ἑτέρῳ, τὸ καταδουλοῦσθαι δ' ἐν αὐτῷ γίγνεται. Σο. καλῶς λέγεις. Λυ. καὶ ἄλλα δέ σοι πολλὰ ὑπάρχει μανθάνειν, εἴπερ μὴ αὐτὸς οἶσθα οὐκ ἀδήλως δόξεις. Σο. οὐκοῦν ἂν δόξαιμι. Λυ. οὐκοῦν τὰ λοιπὰ ἐασάντες ἀναβαλώμεθα, νῦν δὲ διαλύσωμεν ἤδη λοιπόν.

SOL. *Ad modum noui, vt qui te audierim hæc dicentem.* LVC. *Quoniam & καταδηλεῖν tu quidem fortasse idem cum* Χ καταδουλοῦσθαι *putasti: ego verò scio differentiam nō paruam habere.* SOL. *Quámnam hanc?* LVC. *Quòd hoc quidem alteri, καταδηλοῦσθαι aut sibi ipsi fit.* SOL. *Pulchrè dicis.* LVC. *Y. Etiam alia verò multa licet tibi discere, si modò non ipse tibi scire, cùm nescias, videbere.* SOL. *Non videbor facilè.* LVC. *Proin reliqua in posterùm reijciemus, in præsentia autem dialogū dissoluamus.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hîc rhetorem ore & manibus siue gestis barbarum, suo tamen iudicio facundum ac doctum, ridet, quem quia solœcismum sæpe committeret, solœcistam vocat. Est autem σολοικισμὸς sermo incongruè, & præter probatorum Græcorum consuetudinem compositus, à σολοὶ Ciciliæ vrbe dictus, cuius incolæ pauci ex Athenienſibus non multo interiecto tempore, corrupto patrio sermone inconuenienti orationis partium ſtructura loqui cœperunt. Quapropter qui eo vitio aliquando vterentur, dicti ſunt σολοικίζειν. Hanc autem ſiuitatem Solon vnus ex ſeptem Græciæ

Græciæ ſapientibus condidit, à quò cognomen ſortita eſt, vt inquit Laërtius libro 1. in Solone, cui opinioni magis accedo, quàm Iſidori, aut eorum, qui σολοικισμὸν ὄνομα τῷ τῶν λόγων ἀϰισμῷ, velut ſermonis ludibrium, vel à Solone dictum putant, quòd is vel in Legibus ſuis pingui Minerua loquutus ſit. Nam Cicero & Ariſtides ἐν ϰαινῇ ἀπολογίᾳ Solonem in numero eloquentium reponendum cenſent. Strabo lib. 14. ambigit, vnde natum σολοικίζειν, an à Soloi oppido, an aliundè. Gellius lib. 5. cap. 20. σολοικίσμον nomẽ apud idoneos & antiquos authores non reperiri dicit. Nam inquit, vt βάρβαρον anriqui, ſic & σολοῖκον dixerunt. Reperitur tamen hæc dictio non ſemel in Ariſtotelis Elenchis. σολοικία idem eſt quod σολοικισμὸς, qua dictione Lucianus vſus eſt de Saltatione, & Budæus in Epiſtolis. Lucilius dixit, centum genera ſolœciſmorum, teſte Iſidoro. σολοικοφανὴς dicitur, quod ſolœciſmi ſpeciem habet: cuius exempla aliquot profert hîc Lucianus. Suidas vnum tantùm, col. 1322. Ego ambulans murus cecidit, pro me ambulante. Vide plura apud Donatum libello de Figuris. Martialis libro quinto:

Vnus quum ſitis, duo Calliodore ſedetis:
Surge, ſolœciſmum Calliodore facis.

Fit aũt ſolœciſmus variè, per orationis partes & per earũ accidẽtia, tum adiectione, detractione, immutatione & tranſmutatione, de quib. Fl. Soſipater Chariſius *Artis* grammar. lib. 4. ex Comminiano. Incõgruum portò & ſubabſurdum ὑποσόλοικον quoque Græci vocant. quo verbo Cic. vtitur lib. ad Atticum 2. pro indecoro & abſono: σολοικισμὸς autem non tantùm eſt cum pluribus verbis conſequens verbum ſuperiori non accommodatur, ſed hoc quoq; nomine ſignificatur, quicquid fit perperam, nec rectè nec ordinè peragitur: vt σολοικισμὸς τῶν ἡδονῶν voluptatum prouerbij ſpecie, pro earũ abuſu apud eundem Lucianum in Nigrino, ſiue de Moribus philoſophorum. Iuuenalis Satyra 6:

—ſolœciſmum liceat feciſſe marito

Martialis, cùm Lanuuini ad postes, non attrigens:

Sæpè solœcismum mentula nostra facit.

Quintilianus lib. 1. de Solœcismo agens: In gestu etiam, inquit nonnulli putant illud idem vitium inesse, cùm aliud voce, aliud nutu vel manu demonstratur, vt si illud Terentianum: *O cœlum, ô terra*, ita pronunciatũ sit, vt manus in priore deijceretur, in altero sustolleretur, aut illud: *Sosia ades dum*, cum abnutatione. Palemonẽ Laodiceum Sophistam cùm Smyrnæ ludi celebrarentur, atque imperitus actor in Tragœdia: ὦ ζεῦ exclamans, manum in terram protendisset: rursum ὦ γᾶ pronuncians in cœlum suspexisset, è theatro se surripuisse. hæc insusurrantem ferunt, manu hic solœcismum fecit. Hoc Græcè magis bellè sonat: οὐτ@ τῇ χειρὶ ἐσολοίκισεν. Vide Philostratum. De hac re extant duo epigrammata Græca libro 2. in Flaccum rhetorem, & ore & manu barbarũ, alterum Abbiano ascriptum, alterum Lucilio. Primum Morus sic vertit:

Quinque solœcismis donauit rhetore Flaccum,
Quinque statim decies reddidit ille mihi:
Nunc numero hoc paucos, inquit, contentus habeto,
Mensura accipies, quando recibo Cypro.

Secundi interpres est Ioach. Camerarius:

Flacce solœcismos tacitus quoque nuper, & ipso
Fecisti os pandens flamine barbariem:
Deinde solœcismos dextra dum spectio mouentem,
Nescio quid cupiens dicere, mutus eram.

Plutarchus auditorem minimè attentum, aliúdque agentem σολοικίζειν φησὶ τὴν ἀκρόασιν, noue dixit. *i.* in ausultando solœcissare. Solœcismum quoque dicuntur admittere, qui quum Leophanis reminisci studeant, in Leosthenem deflectunt. Solœcismus autem (vt iam diximus) est vitiosa orationis partium constructio. Sic vitiosa mensæ constructio est solœcismus. Extruuntur fercula, constituitur oratio. Cic. in Tusc. Mensæ epulis conquisitissimis extructæ.

ALIAM graue istud commissi.) τὸ δεινὸν ἁμάρτημα. Idem de Sal-

de Saltatione: κ) σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ὑποδέχεσθαι: id est, turpibus inter saltandum solœcismis delinquunt. Item ἀχαριστεῖν κ) δεινὰ ποιεῖν. i. indecorè & indignè facere. δεινῶς ἴσχει μοι τοῦτο τὸ μῆσος. i. arduum est me hæc audere efficere. Euripides. Quintilianus lib. 1. cap 9. Solœcismi, inquit, fœditas abest. Hinc colligendum δεινὸν vel δεινὸς grave, turpe, indecorum, indignum & fœdum significare. B Socrates qui à Mop'o genus ducebat.] *Lucianus noster Mopseatis Socratis coætaneus fuit, ac eius consuetudine & familiaritate vsus est, imperante Aelio Adriano, circa annum 122. Is à Mopso vate Thessalo fortassis genus duxit. Cuius Pomponius Mela meminit, & à quo Mopsius Ciciliæ liberum oppidum ad Pyramum flumen situm, teste Plinio libro 5. capite 27, Strabo libro 14.* Μόψου ἱερὸν *appellat. id est, Mopsi focum. Huius Socratis hoc extat carmen apud Athenæum lib. 14.*

οἱ δὲ χερσὶν κάλλιστα θεοὺς τιμῶν ἄεισον: *id est,*

Quique boni diuos rectè veneranturad aras.

Deus enim à nemine libentiùs & rectiùs colitur quàm à pijs.

C Συμπατριώτης.] *Compatriota velut barbarum carpit.*

D Νῶι τοῦτ' ἀοκᾶ] Νῶι *poëticè. nos duo, vel nos duos. Et* νῶιν, id est, *nostrûm duorum, vel nobis duobus. In soluta oratione* νω *in* νῶν, νῶιν *tamen apud Platonem in Epist. reperitur:* ἀμολογάδην νῶιν, *inter nos conuenit.* E Εμίχθη αὐτῇ] *Homerus Iliad. γ.* ἔμιχθεν *pro* ἐμίχθησαν: id est, *mixti sunt.* F Καρηῶνα.] *pro* καρήατα. *Seruis caput rasitabant, & capitis rasitatio apud Græcos pariter & Latinos diu seruitutis indicium fuit. Hoc ipsum etiam tondere caput, pro deludere Græcis proueibio est.* G Ζυγομαχεῖν.] ἀπὸ τῶν βοῶν μετ' ἀλλήλων μαχομένων. Οὐδὲν γὰρ πρὸς τὸ ὀνομάτιον ζυγομαχήσομεν, *nihil enim de verbis pugnabimus.* H Στοχάσομαι.] κατασοχᾶν ἐστι, & *alium fingere, collineare, collimare,* τὸ στοχάσμῳ κατορθοῦν, *hoc est, linearum vsualium contentionem ita regere, vt à scopulo proposito non aberremus.* I Ψιλὰ κρημνῶν ῥῆμα.] *Verbum falsò Atticum, non verè Atticum.* K Ἐκτενῶς.] *Pro eo dicendum erat,* οὐ πάνυ. *Aristot. tamen lib. 3. Animal.* ἐκτεταμένως ἀναθηήσκει. L Ἰδοῦ.] *Pro* ἴδε. *Atticè non dicitur.* M Βραδύτερον.] *Serius, tardius, lentius.* τάχιον *contrà, citius, celerius.*

N Βάδην.]

Νβάρων.] βαρέα, pro βαρέα προlatum reprehendit Socrates. Ο Φάτλον.] Palumbē, pro φάσσηρέν. Lucilius, teste Nonio, genere masculino dixit:—macrosq; palumbes. Ρ Φακὸν comediſſe.] φακῦ variæ ſunt ſignificationes. Nam legumen & lentem ſignificat. Item lentem paluſtrem, ſiue muſcum lenticulæ ſimilem, qui in aqua ſtagnante reperitur. Algam Latini vocant. Rurſus maculam in corpore, quæ lentigo dici ſolet. Eſt etiam vaſis vnguentariæ genus, de quo in Bibliis ſacris. Apud Iuſtinum Martyrem pro aheno aut vaſe in quo mortui cineres condantur, legitur, vbi de Sibyllæ buſto legitur. Alia item quædam ſignificat apud Dioſcor. lib. 2. cap. 71. et lib. 4. cap. 88. 1. Reg. 10. item 1. Reg. 26. Q Ianua tibi aperta.] Metaphora. Sic Plinius Suetonio Tranquillo: atq; adeò illa actio mihi aures hominũ, illa ianuam famæ patefecit. Indicauit hoc adagium Plutarch. in Sympoſ. dec. 2. Imprudens Firme, mundum pro Ianua prouerbiali, in teipſum aperuiſti. R Quæ inter nos ipſos proſequuti ſumus.] τὰ σφᾶς αὐτὸς διήλθομεν λόγους. i. verba inter nos referimus. Lucianus hanc locutionem carpit. S Nullus deorũ liberauerit ab ignorantia.] Quòd vehementer eſſet obſcurum, & intellectu perdifficile, id negabant antiqui vel ab Apolline poſſe intelligi. Athenæus libro Dipnoſoph. 3. Quid autem ſibi velit hæc epiſtola, arbitror equidem nec ipſum Apollinem intelligere. Adducit inibi ſenarium ex Antiphane: τοῦτο δ' ὅτ' ἐστὶν οὐδεὶς ἂν ἀπόλλων μάθοι. Nec Apollo, quid ſibi hæc velint, intelligat. At Lucianus qui de induſtria loquitur obſcuriùs, & αἰνιγματωδῶς: Apollinem excipit, qui obliquè & obſcurè dicta, quæque perdifficile percipi à Solaciſta imperito poſſent, interpretari queat & abdita reſerare. Martialis libro 10. ita iocatur in Sextum, obſcuritatis affectatorem:

Non lectore tuis opus eſt, ſed Apolline libris,
Iudice te maior Cinna Marone fuit.

T Vaticinatur omnibus interrogantibus.] Id eſt, omnibus reddit oracula. De vate cum datiuo, μαντεύεσθαι τοῖς ἐρωτῶσι. Hanc locutionem carpit Lucianus. V Plato in Sympoſio.] De hoc Platonis loco vide Eraſmum noſtrum in adagio: Boni ad bonorum conuiuia vltrò accedunt. X Κατα-

δηλῶσαι.] *In seruitutem redigere & redigi.* τὸ καταδουλοῦσθαι μὲν ἑτέρῳ, τὸ καταδουλοῦν δ' ἑαυτῷ γίνεται. *Lucianus hanc differentiam ponit.* Y Etiam alia multa licet alicui discere.] *Persuasio sapientiæ profectus impedimentum. Quintil. lib. 1. Institut. orator. cap. 2. Quales præceptores ac pædagogi esse debeant: Vt pædagogi, inquit, aut sint eruditi planè, aut se non esse eruditos, sciant velim. Nihil enim peius est ijs, qui paululum aliquid vltra primas literas progressi, falsam sibi scientiæ persuasionem induerunt, &c.*

IACOBI MICYLLI SCHOLIA.

GRAVE illud cõmisi.] *Fortasse quia dixit* ἀρτισυλλογιζῶν. i. *modò vel paulò ante solœcissare gestio: nam Gaza id adverbium cũ præterito construi dicit.* Solœcismus à me commissus est.] *In eo, vt videtur, quod dixit,* ἄ μὲν & ἃ δέ, *pro* τὰ μὲν & τὰ δέ. *alia quidem, alia verò.* Quando iam tres. *Tertiũ, cùm dicit,* ὄφελον δηωύσῃ. i. *vtinam possis: quoniam* ὄφελον, *vt cætera aptandi, cum optatiuo poni postulat.* Quadrisc. cõmisi.] *Suprà ter, quartò aũt in verbo recens natos, opinor quod Græcè* ἀρτιγόνους *dixis, pro* ἀρτιγόους. Præmium confeciſſe.] *nam certamen confeciſſe dicere debuerat, hoc est, in masculino genere* ἆθλον, *non in neutro.* Quod modò dictum est.] *videlicet, si modò volueris. id em Græcè dixit* εἴπερ θελήσεις, *præterito tempore, cum præsenti vel futuro potiùs debuerat.* At verò latuerunt.] *Quoniam vox* λαγὼ *& singularis numeri & dualis est, & item pluralis, si subdas* ἐστόν. De estem distrib. vox τοιά.] *Quod dicendum videlicet erat,* λαγώ τινα μεθήκας. Aut si nunc nõ cog solœc.] *Vel quia dixit* ὅταν τὸ σῶμα διὰ γῆν, *puasi in intellectu ibi peccatũ sit. vel quia* τὰς πτέρυγας θηλαζόντων. i. *nutrices sugentiũ pro* πτῆνα *dixit.* Hic solœcisi. fefellit te.] *In eo opinor cùm dixit* αὐξανούσας σωμάτια, *actiuo pro passiuo vsus.* Qui interrog.] πλείονα ἐξεῖν. &c. *Exempla quæ sequuntur, Græcè omnia posui, vt quisque per se videat ac iudicet, in quo vitiũ orationis siue solœcis. sit Sunt enim huiusmodi quædam, vt non cuiuis statim appareat quid νόῳ; ambiguum, aut immutatum, aut plùs minúsve dictum sit: quale statim*

ſtatim à principio, hoc eſt, quod reprehendit eum qui dixerat, πλοῖα ἔξεισι, *& infrà* ἀφεσέσιν μείονες ἐὸντες φίλῳ, *& alia quædam.* Alio aût. λέγοντ'.] *videtur non nihil deeſſe.* λῆμμα πάσεσιν αὐτῷ *valuerat* λῆμα *dicere, quod prudentiam vel φρόνημα notat.* τῷ φίλων κεκρυφαίτατ@.] *Alludens eò quòd ſuperlatiuum à* κεκρυφαῖ@ *fecerat.* Et quisnam eſt, *&c.*] *Altero abſolutè dicente, altero actiuè accipiente, ſubiecit* ὁν τ' ἐπιπολῆς, ὁν τ' ἀμφάκους, *quaſi dicat vno itidem vt altero vtendum eſſe.* σωτηξαπόμοι.] *Ad ambiguitatem reſpiciens videlicet.* Mirum ſi tu, &c] *Quaſi non ſatis proprium fuerit.* ἐμίχθη αὐτῇ.] *Quaſi hoc verbum de viris tantùm, & non de mulieribus vlurpandum fuerit* βασανίζ@.] *quod verbo impropriè vſus eſſet, vt ſuprà quoq; & mox infra.* ἀκούσλα verò.] *quaſi quod non ſatis Atticum fores.* Dicis ὁ δ' ἔνα, &c.] *quoniam Atticè in ſecunda perſona intelligatur.* σχολάζομαι αὐτ@.] *Nam* σχολάζ@ *ſcopum petere ſignificat, & alias etiam obſeruare & colere.* ἀφεσέσιν autem *quodam, &c.*] *nam illi fœminina quædam maſculino genere proferunt, vt* ὁ θάς. φωνὴ comeduſſe] *Eadem ratione vt ſuprà, pro* φωνλώ. Quod dixi ἐκλώθω.] αἰσθάνομαι *verbo medio dixit pro paſſiuo. i. aperta eſt.* κατασφᾶς αὐτάς.] σφᾶς *tertiæ perſonæ pro prima ponitur.* Vaticinatur *enim, &c.*] μαντεύεται, *quod de conſulentibus, non de reſpondente dicendum fuerat.* Si ergo κατὰς latet.] *Videntur vel abeſſe quædam, vel hæc ipſa corrupta eſſe, id quod infrà apparet. Significat autem* κατὰς, *vt hic ponitur, idem quod demittens, vel deſcendens.* Ac primùm hoc ipſum ἄτλα abſque aſpiratione.] *Interdum enim & aſpirari ſolet, vt cùm interrogatiuum eſt,* πῶς ἡ ἄτλα διελέχθη. i. *quomodo & quæ nam dixit?* Plato in Symp.] *Locus eſt ſtatim à principio, vbi Homerus ait,* ὑσσείσιν ὡς τὸν παροιμιακὸν, *quòd deteriorem finxeris ad conuiuium melioris inuocatum venire : cùm prouerbium ſonet, bonos ad bonorum conuiuia vltrò venire.* κακὸς τέθην.] *Et hinc eſt quod ſuprà notaui, quædam vel abeſſe, vel corrupta eſſe videri.*

TERTII TOMI FINIS.

TOMI TERTII
OPERVM LVCIANI
INDEX.

A

ABROEA mulier 342
Acarná qnalis in vita 70
Accidens quid 120
Achantus ex Philaridis hostium numero seruatus 235
Achilles podagricus 715. post eius obitum apud Troianos præstantissimi qui 75
Adonis 750. in eius memoriam quę sacra ibid. & 751
Ægyptius rex simias instituens 172
Ægyptij diuinandi rationem ab Æthiopibus imperfectam acceperunt 255. eorũ sacra 93. 94. 256. itẽ dij, & cur ita pingantur 94
Ægyptios primos deorum notitiã habuisse 649
Æneas Veneris filius quomodo intelligẽdus 262. 270
Æschines parasiticam exercuit 507. 508
Æsculapius deus ascriptitius 435
ex Æsculapio genus mortalium 693. 694
Æthiopes 267. 277. felices 82. cæteros mortales sapientia cur præcellant 254. inuẽtores Astrologię ibid.
Ætion Proxenidis gener 216
Ætna 677. 678
Ætolica mala 81
Agalia Hirei mater 62
Agamemnon somnio delusus 475

Agere

Agere aliud, aliud docere, absurdum est 170
Aiax seipsum interfecit 73. qualiter Vlyssem oderit ibid. furoris causa 75
Alcmena Herculis mater 50
Aleam iactare 319
Alecto podagram educauit 672. Infernalis furia 677
Alexander Philippi ne an Iouis filius 37. 38. cur se Iouis filium appellari passus, quos item, & quomodo superauerit 38. 39. 41. 47. inde eius nuptię in Italia depictę 2. 16. adorari se passus 41. montem ad sui imaginem formari noluit 312. quid in eo laudabile 40. se hominem esse quando agnouerit 46
Alexandri & Philippi comparatio 42
Amicitia, parasiticę principium 508
Ammonis, oraculum 269
Amor quid 5. dijs & hominibus imperat ibid.
Amphion 303. cantus dulcedine saxa permouet 289
Amymone virgo 25. à Neptuno amata 27
Amniones durus pater 25. illius forma ibid.
Anaxarchi ad Alexandrũ impia vox 546. 547
Anaxicles Glauciæ parens 571. incantamentis ab inferis reuocatus ibid.
Anaximenes 215.
Animę morborum, an alicubi appareant 590. 591, &c.
Animus nõ lingua examinari debet 207
Animi absoluti imago 288.
ἀνωνυμία vox antiqua 654
Antigonus medic. 561

ἀντιλαμβάνομαι pro intelligo 832
ἀνθρακᾶν barbarum esse 647
Anubis deus 420
Annus ex Sole mensuram habet 256. eius principium Romanis sacrum 632.633
Aornus petra 47
Apis apud Ægyptios deus 94,99.268.751
Apophoras quid 636. tanquam barbarum derisum 634. item Athenienſibus familiare 636
Apophrades dies vnde dicti 636
ἀφυσᾶν & ἀφυσάνειν 832
Appollo medicus 19. Dianæ frater ibid. Chryſidis oratiõe pudefactus 83 exul. 84 peſtem in Græcos iaculatur 83. ab Homero falſò dicitur prædicatus 421. eius delubrum 249. oracula 251. in vaticinando geſtus & modus 786.787. imago barbata 785. qua de cauſa ibid.
Aqua ab Ægyptijs culta 460
Arachne contẽpte Palladis pœnas luit 723
Araneæ podagræq; peregrinatio 675
Aræ deorum indicia 469
Areopagus 152. 189
Arcades aſtrologiá reſpuunt 266
Archiloch9 qualis 625. ad maledicentem reſponſum 626. 658
Argentarius 542
Argos aqua non abundat 28
Arignotus Pythagoricus celebris 589.590 qualiter dęmonẽ ex dono eubatidæ expulerit 592
Ariſtides Armodij parаſitus 522. eiuſdem opera Athenienſes tyrannide liberati ibid.
Ariſtippus paraſiticam exercuit 598

Aristoteles parasiticam non ignorauit 509
Arsaces ad inferos descendens 66. quomodo interéptus 67. pedibus incedens indignatur 6668
Artemisia Mausoli vxor 59
Ars quid 485
Arte quod caret, possidenti inutile 488
Artes labore addiscuntur 496. fructũ cultori tardè afferũt 497 cur expetantur ibid. instrumentis egent 499. duæ in Lucia. no contrariæ 155. cur discendæ 541
Arthritis & podagra vbi primò fiant 677
Ascalaphus quomodo Martis filius intelligendus 262
Asij flos podagricum iuuat 695.703
Asinus quid 127. ad lyram, prouerbium 632
Asini syluestris pars hospiti dona data 384
Aspasia Milesia 294.303
Aspides serpentes 568
Assentator hyperbolis vtitur 329. à laudatore qd differat 327. 337. item à scurra 337
Astarte in Phœnicia templum 749
Astrologia 253. vbi inuenta 254. vetustissimum doctrinæ genus 253. ab Ægyptijs exculta 255
Assyrij doctrinam de dijs vt acceperint 749
Attes, ritus quib. Rhea coleret tradidit 760. à Rhea castratus ibid.
Ate dea noxę 696. 709. Homerica 297
Atheniẽses fabis magistratus eligunt 184
Atimarchus cognomen 651.
ἀτλωτὶ pro ἀτλωτῶς barbarè 647
Atho mons ingens 312
Atis aureus deus 420
Atreus quo pacto rex creatus 259

Augusto, ineptè gratiæ aguntur 207
Aurum & æs sapientibus charum 139
Autolychus Mercurij filius 262. fur. 263.

B

BAbylonij astrologi 257. de Babylonio incantatore 567
Bacchus de Priapo ridicula commemorat 19. 20. in ductādo exercitu duo comites 614. eorum habitus, & ornatus 614. 615. prælianti acies vt instructa 616. 617. exercitus signum siue tessera 618. 619. eiusdē aduersus Indos bellantis exercitus, quomodo instructa 613.
Baculus tertij pedis vicem gerens 683
Barbā sub tonsore vellere 731. viri cultum fuisse æstimatam 816
Βάρβαρ 832. 844.
Βαρβαρίζω 831
Bellerophon quomodo in cœlum ascenderit 260
Bellerophontes podagrā pertulit 715. 720
Bello quæ nam ætas apta 547
Bendis dea 420
Bestiæ cui morsus nocentiss. 337
Blepsias fœnerator ad inferos descendens 69. pecuniam cui custodiat 70. quo genere mortis obierit 69
Bos à Memphitis cultus 460
Bona triplicia 126
Bonorum fortunę paruus fructus 203
Bonos ad bonorū conuiuia vltrò venire, puerb. 846
Βράδιον 832. 844. (647
Βρωμόλοχ & barbara vox
Brassicāni in parasiticā Epigramma 538
Brassicæ folia podagræ medentur 694. 702
Bubalus 626
Bulbi podagrę medentur 694. 700

C

CÆlij de aranea & podagra fabula 675
Calchas multa prædixit 664
Callias mollis 467
Calliſthenes leoni obiectus euadit 46
Calydoniorum calamitates vnde 81
Camarinam immotam relinquere 656 660
Canis deus 116
Canis quomodo laudandus 324 (172
Canes vt ſint affecti
Capilli ante contractũ connubium, tonſi ac ſacrati 798
Caſsiopea laudis cupida 311
Caſtor & Pollux cur ſalutares 26. inter ſe immortalitatem diui ſerunt 23. à Polluce quomodo diſcernendus 22. 25. eorundẽ ſimilitudo 23
χαίρειν vox antiqua 195
Caucaſus mons 87
Cecrops 636
χαροβλιμάζειν inuſitatum eſſe 647
Cepe à Peluſijs cultum 460. 477
Cerberi morſus 719
Cercyõ maleficus 435
Certaminum præfecti vt flagellent 169
Charopes Nirei parens 62
Charybdis 652
Chyronis pedes 817
Chius 628
Clearchus 39.44
χράσθαι verbum 832
Chryſis ſacerdos 83. Apollini beneficium exprobrat ibid.
Chryſis à Glaucia adamata 570. ad amorem mutuum incantamentis coacta 572
Chryſippus, quod venditur, an doleat 119. quanti emptus 125. à diſcentibus cuius gratia mercedem accipiat 124. eius item nomen quid ſignificet, doctrina, profeſsio 122. ſyllogiſmus

logiſmus ineuitabilis 124. quando floruerit 133
Cicada inſectum ſtreperum 626
Cimon 96
Cinædus apparens malum ſignum 641. q̃ ſceleratus ibid.
Cinædi deam Syriam per villas & agros circumferẽtes 380. 381. phialâ ſuffurati 386. capti & venditi ibid.
Ciuitatis præcipua loca 525. ea quibus pateant ibid.
Claudicatio in læſo pede accidens 120
Clauum clauo trudere 200. 201. 211. 610
Clearchus 39
Cleodemus 562. ad inferos deducto 586 quid ibi viderit ibid. eius colloquium cũ Dinomacho de medendo pedibus 562
Clitus inter epulas ab Alexandro cur interfectus 39. 45
Clotho parca 77. 689.
Clypeum abijcere, quâ habitum ſit probroſum 549
Cnidæ podagræ adhibitæ 694
Cœlum ſurſum aſpicienti quale 88. forinſecus ferreum ibid. mortalibus inacceſſum 89. eiuſdem partes 256
Cœlites inter ſe diſcordes 457. eorum dolores grauiſsimi 412
cogens peccare, peccati reus 78
cognitionis comparandæ quæ via compendioſiſsima 215
Coloſſus à Rhodijs qualis facto 421. 422.
Columba propterea ♀ ſacra putatur, non tangitur 795. 796. ab Aſſyrijs colitur 460
Columbam in ſacra ciuitate non comedunt 759
Combabus adoleſcens

766. sibi virilia membra amputauit 768. cum Stratonice ad ędificandum Iunoni tẽplum in Sacram missus 766. illinc imperfecto opere reuocatus 771. vt liberatus à rege ibid. eius imago ænea 775
Comus 678.980
Conari absque cognitione quiduis 146
Concionem tria significare 472
Controuersiæ vt discęptandæ 144
Copia quid 805
Coracis opus 655
Corpus ornatu potiùs 285
Cothurno mali homines collati 640
Crates descendens ad inferos quos fuerit fortitus itineris comites 65.66 67
Cultus deorũ res stulta 80.81
Cupido fratribus dissimilis 18.21
Cyclops 651.652
Cynœthus assentator 328
Cynici pera 180. frugaliûsne, an egentiùs viuant 805, &c. eorum insignia 552. vita cur misera 807. 808. eadem quomodo frugalis probetur 809. eorundem vita & ornatus 817.818
Cyrus à quo nutrit9 85

D

DÆdalus ab astrologia haud alienus 260
Damænete Eucratis vxor 588. septima post mortem die eidem apparuit ibid.
Damascus 720
Damis Corinthius ad inferos descendens 69. quo pacto mortuus sit ibid. à filio iusta passus ibid. deos negat 451
Danaë Acrisij filia à patre vt tractata 33. cur coniecta in arcam à patre

patre ibid. miseriæ à Thetide deplorantur 32
Danaus duro pater 27
Daphne Apollinem fugit, & in laurum conuertitur 12
Dearum imagines non assequitur humana industria 331
in Delitijs viuere quam sit incommodũ 811 812, &c.
Delphi cæteros vitæ sanctimonia antecellunt 223. in arduis cautibus habitãt 247 eorum abundãtia vnde 248
Delphis citra sementẽ & orationem, omnia proueniunt ibid.
Demetrius ob tussim laudatus 328
Democritus spectra & phantasmata negat 595. omnia ridet 112 venalis proclamatur ibid.
Demonstratio elencho melior 154
Demosthenes clypeo quid inscripserit 549 vt idem ei successerit ibid. de obiurgantibus, dictum 437
Deus etiam harmonia & numerus 103
Dei & conuiuium parantis cõparatio 809. 810, &c.
Deorum oracula subobscura 434. res in discrimen perductæ 413. alij alios excellunt 419. aliorum, aliæ, atque aliæ effigies 91. quis victus domi 89
Dercetus imago 758. eidem templũ à Semiramide sacratũ ibid.
Descendẽtibus ad Orcum non prodest retrorsum respicere 65 eorum gestus ibid.
Deucalion, quomodo solus ex diluuio seruatus 756
Diana apud Scythas colitur 19. quòd non ad cõuiuium vocata, ne-

que ad sacrificiũ adhibita esset, irata 81. 94 non esset ad epulas vocata ægrè fert 458
Dianæ aræ in Delphis 477. in Tauris ibid.
Dies ab Æthiopibus cultus 460
Dij quid 114. nunquam otiosi 453. sua bona vendunt mortalibus 82. Ioui assidentes quid agant 89. falli non possunt 224.
Diluuium 656. in eius memoriam quæ fuerint instituta 757. 758. aquæ quomodo absumptæ 757
Dinomachus 562. 595.
Diogenes ab Aristippo canis regius vocatur 546. venalis proclamatus 105. duobus emitur obolis 110. scientia & professio 107. quid doceat ib. eius mores 109. empti vsus, & eiusdem venalis gestus ibid. & 109. de assequenda gloria responsum 323. comites, in itinere ad inferos 69. fama apud viros egregios 59. in Lucianum oratio 160. imago & corpus vbi agat 51
Diomedes Venerem vulnerat 457. 476
Dion Syracusius mercator. 117
Dionysius Deus adscriptitius 435
Dionysium templi in Sacra vrbe authorem esse 761
Diuersi partes diuersorum in liberis studiorum causa 19
à Diuersis hominibus diuersa sacrificia offeruntur 91
Diuitiæ & sanitas natura prima 122
Dives nisi alijs de suis communicet, pauper 533
Diuina prouidẽtia quibus argumẽtis ab Epicureis

cureis refellatur 431. 452
Docti quidam aliud dicũt, aliud ipsi faciunt
Domus vsus 806 (170
Donaria vt iudicanda 249
Doridis de conseruanda Danaë consilium 33.34

E

EAdem naui esse 723
Ebulum 686
Echidnæ vicus 719
Egere, pluribus ne meliùs, an pauciorib. 815
ἔκτορι 832. 844
ἐκχωίαν 654
Electra, idem nouit, & non nouit 121
Elei 44
Elenchus vbi necessarius 514
Elephantes Indici 44
Ellebori radix podagrico vtilis 694. 701.
Embryonis formatio 127
ἐμίχθη αὐτῇ 830. 843
Endymion à Luna adamatus 89. quàm pulcher ibid. lunæ rationem docet 261
Enipeus ferò zelotypus 36.
Epicurus quibus cibis delectetur 118. quanti venditus ibid.
Epicuri diuinam prouidentiam cur negẽt 433. eorum curiositas 494
Equus leuis natura 328
Equitantis insanum equum, & iracundorũ hominum comparatio 820. 821
Errati defensio difficilis 193
Erraticę stellę solę mouentur 255
Erechteus 636
ἑτέριον 712. 719
Eubatides 193
Eubatidæ domus, propter spectra quę illinc apparebãt, inhabitabilis 592
Eadem vt talib. expurgata ibid.
Eucrates 559. ægrotus 561. pistillum incan-

tatione, vt fecerit haurire aquam 599. quæ monstra viderit 575. spectrum in sylua oblatum 581
Euripides vapulantib. imitandus 108. parasitum egit 509. eiusdem carmina 139. dictum 657
Euriti natura 143
Europa Agenoris filia 750. 799. quando in Phœnicib. culta ibid.
Eurysthei famulus Hydram occidit 433 434
ἐξωπιπολῆς 830
ἐξοφιῶ 829
ὑπεράπλαν à Platone vt vsurpatum 197

F

FAbarum mirabilis natura 104. 131
Fœnus duplex 123. exercere cui competat ibid.
Fames quod cogit facere ignoscendũ 654
Farina fabarum podagricum iuuat 654
Fastuosi, qui potissimũ sint 297. eorum exitus 298
Fato quæ fiunt an peccata 77. 78. 96.
Feles à quibusdam culti 460
Finis vitæ iuxta Homerum 490
Fons quidam apud Indos homines inebriat 620
Forum ab Anacharso, quomodo descriptũ 551. item ab alijs qui busdam 552.

G

GAllialio modo, quã cæteri sepeliuntur 794
Ganymedes ascriptitius deus 435
Gentium de dijs variæ opiniones 416
Gerra 44
Glaucus, laudari se passus est 325. quomodo à poëtis laudatus 325. 326
Glaucias 570. eius ingeniũ, & amor ibid.

Gloria dulcis res 75
Glorioſi dijs etiam infenſi 174
Gonagra 692
Gorybantes Euantis orgia, quibus in locis celebrent 678
Græcia fabuloſa 262
Græci à quibus aſtrologiá didicerint 257
Gratia Vulcani vxor 11
Gregorius Patriarcha Conſtantinop. cl. prę ſulum ſententia dānatur 661
Gubernatoris officium 467
Gypſus 694 703

H

HEbe cruribꝰ formoſa 48. Herculis vxor 49
Hecate incantamentis exhibita 570 583
Hedera 685. 687
Helenæ forma admiranda 299 (313
Helladonicarum curæ
Hephęſtio ὑγιαίνειν verbo vtitur 201
Heraclitus cur Ploret 113. non poteſt vendi 114
Hercules an obierit mortem 48. deus aſcititius 435. 447 triplex 50 partim apud inferos, partim apud ſuperos 48. idque quomodo 48. 49.
Herculis parentes 50. animus ex Ioue 51. ſententia contra Damin 447. 448. ornatus 815. eius laudes 48. 815
Hermaphroditus Veneris & Mercurij filius 12. 13. eius forma 18. 21
Heroas etiam paraſitos fuiſſe 518. 519. &c.
Herodotus quo pacto innotuerit 214. paſſim notus 213. 214. virtute excellēs 212. mendaciorum parēs vocatur 607. 608
Heſiodus quæ ſcripſerit 663. de futuris ſicut præmiſerat, nihil dixit

xit 664. eiuſdem prędicta, de agricultura, nō eſſe vaticinia 669
iuxta Himeræum παλαιᾶ ποδιᾶν συγγράφαν 319
Himeræus poëta 319
Hipparchus 339. Lucianū hoſpitio ſuſcipit 340. 341. eius domus à latronibus ſpoliata 356. vxor in auem conuerſa 351. vopr, maga 343
Hippias Herodotum imitatus 215
Hippocentaurus 51
Hippocratis imago ænea 580. 608. ea ſi prætermittuntur ſua ſacrificia vlciſcitur 581
Hipponactes 626
hircus non ab Aegyptijs mactatur 256
Hirundo ἀνοσιαμῶ 679
Homerus poëtarum pręſtantiſsimus 455. Menelaū egregiè deſcripſit 281. in laudādo magna vſus libertate 332. eiuſdem de cōgregandis dijs verſus 417
Homo quid 114. ex duobus compoſitus 51
Homines multi, laudis auidi 292. 293. deorū effigies intuētes falluntur 91. deorum compellationes imitati 334
Hominum optimi 322
Hordeaceus panis podagræ medetur 694. 702
Hortulanus Lucij dominus, in militem incidit 389. erga eundē vt ſe geſſerit ibid.
Hyacinthus ab Apolline amatus 12
Hyoſcyamus podagræ medetur 694. 699.
Hypata Theſſaliæ vrbs 339
Hyperboreus quidam volans 569. eius varia incantaměta 570, &c.
Hyperborei 659.

I

Alemo frigidior 647
Icarus

Icarus discendæ astrologiæ auidus nimis 260. eiusdem filia pudica 296
Ideæ Platonicæ 575. extra vniuersitatem 117.
Idiotæ philosophorum ineptias rident 171
ἰδὼ pro ἰδοὺ 832. 844.
Ignis à Persis cultus 460
ἕκαστα ἔχω τὰ πατρῷα 828
Ilienses cùm sis, proverb. 635. 660
Illyrici 44
Imagines 272
Imaginis, visæ mulieris ornatus 274. 275. eius dotes 285
Immolantium ceremoniæ 92
Indigentia quid 805
Indi Baccho cur se nolint opponere 615. ijdem à Baccho in fugâ conuersi 616. 617
Inuidentiæ malum, qui effugiant 297
apud Inferos æqualitas 63
Interficere quomodo liceat 144
Io, Inachi filia, à Ioue amata 30. in Iuuencam commutata ibid. ventis præfecta 31. in Aegyptum paritura mittitur ibid.
Ion excellens Platonicus 561
Iupiter amori deditus 5. insidiosè petitus 456. omnis generis disciplinas venales proclamat 100. 101. Io filiam Inachi amat 31. mendacij arguitur 41. in concionib9 magniloquus 424
Iouis imago 782. variæ vxores & liberi 85. 86. eiusdem vires quousq; se extendant 438 448. item consiliũ de remedio Ixionis amori adhibendo 6. sepulchrum apud Cretenses 90. ad deos cæteros oratio 426, &c. eum quænã solicitent 412. 413

Iphigenia 477
ἴσταθι 833
Ismenodorus descendens ad inferos sibi succensēt, quomodo interfectus: Eleusinē proficiscens interficitur 66
Isocratis de doctrina dictum 543
Iuno, à quo, & vbi educata 687. metuit ne Ixiō glorietur de mutuo amore 7. eius imago 782
Iuuenis, in necessitate senex 731
Iuniorum de astrologia sententia 266
Ixion Iunonis amore captus 5. illius imagine falsus 6. quæ supra ipsum sunt petit ibid. eius mores 3 de Ixionis amore signa 498.

K

Καθίσθαι à κατθῆσθαι an differat 1839
καταδαλεῖν à καταδαλεῖσθαι differre ibid. & 845
Κίβδηλος quid 542
Κομάμφακον 701.

L

LAc 706
Lactucarū folia, podagræ adhibita 694. 698
Lacertæ ad podagram vsurpatæ 695. 704
Ladas 711
Laërta Vlyssis mater 74
Lampis ad inferos descendens 69
Lapillus columnaris in incantationibus vsurpatus 567
Lapidum vsus 141
Latona Euagoræ regis vxor 334
Laus quid 324. quatenus tolerabilis 306. præcipua quæ 296
Laude digni, qui 323
Laudator quomodo laudetur 327. ab assentatore differt ibid.
Laudāda res, cum quo conferenda 324
Legislatores rationi multùm tribuētes 232

Λίνος 832
Lemnij Vulcanum ſuſcipiunt 87
Lentes, ad podagram mitigandam vſurpari 694. 699
Leo ceruo velocior 563
Λίοντας 829
Λιοβιάζαν 652
Libanus mons 752.
Veneris templũ 753
Λίμμα πάρεσιν ἀῶν 829
Lingua ſuum dominum accuſans 648. officiũ 649.
de Loco quodam apud Indos ſacro, & celebri 619
Lucianus cõmunis hoſtis philoſophorum 137. carmina connectens 139. quam nouerit artẽ 145. 155. in ſalutando lapſus 194 ei⁹ erroris cauſę 194 195. quos conuitijs inſectatus 140. 151. morti deſtinatus 140. eius in philoſophos benefacta 142. ad Pal ladem oratio 156. ꝑ ſuo libello defenſio 321.
Luciano varia mortis genera excogitantur 138. idq; cuius cauſa 140 (354
Lucius in aſinum 353.
Lucius aſin⁹ à latronib. deductus 336, &c. ex eorũ manu fugit 365. dominũ prodit 390. idem alteri venditus, & vt ab eo tractatus 391, &c. idem ob inſuetum cibũ deriſus 392. piſtori venditus 387. rurſusq; hortulano 388. amori indulgens 397. 398. humanã formã reſumit 401. eius genus 402
in Lucium nouum ſupplicij genus excogitatum 368. 369
Luna à Phrygibus culta 460. Endymionis forma capitur 8. alia, atq; alia ſpecie apparens 255. imago ei curnõ exhibeat 784

Lycambos 626
Lunæ curſum quis primò obſeruauerit 10
Lunæ non eſt lumen proprium 268
Lycurgus reipub. adminiſtrationem è cœlo temperabat 266. 270
Lydi Comon celebrant 678
Lypæus orator 640
Lyſimachus 55. 46.

M

MAcarius vnam in Chriſto naturam aſſerens, dānatur. 661
Machlæi Indiæ populi 619
apud Machlæos Indiæ populos lucus ſacer & celebris 619
Magi quondam ex regia ſtirpe proceres 405. 406 607)
Magicæ inuentor quis
Mala, audire tantum tolerabile 383
Malum punicum 700
Manes bibere nequeūt 53. 54. 677
Marrubiū podagræ adhiberi 694. 698
Marſyas 722. 725
Mauſolus cur inſolens 57. forma Diogeni ſimilis. quibus imperauerit ibid. eiuſdē monumētum in Halicarnaſſo 57. 58. à quibus conditum 59
Mauſolo monumētum quid afferat commoditas ibid.
Medi 44
Medici cognita morbi cauſa tutiùs medentur 733
Medicina ars ſordida ab Hippoc. vocatur 706
Medullæ vtilitas 705. 706
Meduſa 272. inſpicientibus quid faciat 273
Megæra podagræ mater 672 677
Melāpygus homo 657
Μενιππὸς Διὰνα 831
Memnon 596
Menandri Elēchus 628
Menippus de Nirei Ther-

Therſitęq; forma iudex 61
Menſes ex luna metiuntur 256
Mentiri quandoq; laudabile 555
Mercator in lapidem quomodo 124.125
Mercurius deos ad cõſilium conuocat 416 eorum preco 417. poëticæ ignarus ibid. Pana propter formã hircinam deridet 14. eundem agnoſcit 15
Mercurij ob pulchritudinẽ elatus animus, parentes 15 (691
Merula loquax 690.
Midas 566. eius digitus morſus 567. idem incantamentis ſanatus ibid.
Μιχθῆσα 830
Midias mollis 467
Minerua ingenioſa 300. ex Iouis cerebro nata 86
Minos iudex apud inferos 76. de Minois filio vaticinium 669
Miſtho Sybarita 628
Mithres, ex auro ſolido 420
Mneſitheus pro liberata naue, nõ ſacrificat, pro dignitate 427
Modeſtia philoſophiæ comes 152
Modicum collatione nõn creſcit 315. cum maiori collatum, de eius magnitudine detrahit ibid.
Momi ad deos oratio 432
Monarcha 253
Mori potius, quàm innocentes interficere 234
Morſi à canib. rabidis aquam horrent 54. 603
Mulier impudica, Aegyptijs templis ſimilis 286
Mulieri, quis ornatus conueniat 286
de Muliere ambita reſponſum 653
de Muliere, Lucij aſini amore capta 397

Mulieribus in sacris Adonidis nolentibus capillos tondere quę mulcta 751
Munerum offerendorum facultas nemini intercluſa 251
Mures araneos ad podagram vſurpari 695
Muſica primùm iuuenibus antiquitùs tradita 539
Muſtelæ dens pro medicamine vſurpatus 562. eæ coctæ podagræ medentur 695.

N

NAſo trahere 5
Nauis à gubernatore dependet 464
Neptunus Enipeo amorē præripit, ideirco culpatur 36. ſub vndis agit 438. à Lyſippo æneus factus 420
Nereus Venerem educauit 687
Neuroſpaſta 801
Neſsi ſanguis 719. 721.
Neſtor 517. paraſitus 519
Neuroſpaſta homunculi 762
Nicias dux 197 (725
Niobe luctu fœta 722.
Nireus formoſiſsimus Græcorum. eius parentes forma ſub teris quid ab alijs differat. ab Homer. celebrata 61. 62
Νῶι τῶτο δοκᾶ 830. 843.
Numen humanis obſequijs non eget 81
Numerꝰ quaternarius O (104.
OCypꝰ 726. 729, &c.
Odio digni plurimi 156
Oedippus dux Thebanus 715. podagram pertulit ibid.
ὀδᾶνά ἐσι μυθύσης 829
Oeneus Dianam ſacrificij non adhibet 81
Ollætinnitu, homo oratione cognoſcitur 541
Olympia Herodoto commoda 214
Ophion primus Palladē produxit 688. 689.

Orpheus musicus 289. 303
Orœtes ad inferos descēdens 66. pedibus debilis 68 à Mercurio adiuuatur ibid.
Oratio mulieri conueniens 288
Orodœcides 626
Orpheus astrologiam quo pacto docuerit 257. eius parētes ibi.
Orpheo locus in cœlo designatus 258
Osiris 751. 800. à Biblijs cur cultus 752
Osculari viperam, meliùs quàm malum hominem 646. idq; cur nam ibid.

P

PAean deorum medicus 693. 697
Pædagogi quales esse debeant 845
Pæones 44
Παπάλημα 657
Palæstra hominum coctrix 345. cum Luciano concubans 346. Hipperchi ancilla 341. 407
Pallas ex Iouis cerebrō nata 687 689. à quo primò producta, & quando ibid.
Pallium in Cynicorum insignibus 552. (413
Pallor cuius rei signum
Pancrates in arte magica excellens, quæ miracula arte magica exercuerit 597
Pan Mercurij filius, amator 14. eius ditio, exercitia 16. amicę 17. forma 14. cur talis 15. deus Arcadiæ 18
Pani fons in India sacer 620
Pānus lacer 642. 660
Pantheæ mulieris oratio 304. 305
Papauer podag. medetur 694. 699
Parasitica ars 480 481. artes alias in quo excellat 486. 469. an inter artes numeranda 484 485. an honesta & vtilis 533
Parasiticæ, sicut aliarū

artium, nullus professor 499 eiusdem definitio 486. finis 488.489. eius nomẽ quomodo apud veteres audierit 537. principiũ generosũ 500. 501. descriptio 538
παρασιτικὸς etymon 535
Parasitus sua arte gaudet 483
Parasiti felicitas 501. nomẽ apud veteres honorificum 537
Parasiti sæpe feriantur 498. detymones dicti 492. bestijs cur formidolosi 526. eorũ vita 526.527, &c. bello apti 512.523
Parasitandi eadem vbique ratio 505.506
Parcæ omnia decernũt 438 448.474. cur sic dictæ 474
Parembole 732. quid sit 741
Parrhisiades seu Lucianus qualis extiterit 161. quos conuicijs infectetur 173. auro ac placenta hamũ inescat 183. quos pisces capiat 185. crimine soluitur 175. eius liber blasphemijs refertus 162. oratio pro seipso 164. in aduersarios actio permittitur 176
Pasiphaë tauro cur copulata dicatur 261
Paltinaca podagræ vtilis 694.699
Patrocly parasity 519. eiusdem laudes & obitus 520
Patrocli morientis vox 521. eius dictũ, quo parasitus affirmatur ibidem.
Pedum officium 806
Peliæ opinio 307
Pelichus 577. eius statuæ mirabiles actiones 576 577. &c
Penelope Panos mater 15. eius parẽtes ibid.
Penthele pagus Atticus 473
Peplion agreste 694
Pera in Cynicorum insigni

ſignibus 552
Perilaus artifex ingenioſus 236. bouem fabricatus 237. eo ſupplicij genere quod excogitauerat, affectus 237.238
Peripateticus quanti vendatur, & qualis 126. duplex ibid.
à Peripatetico quid diſcendum 126
Περίπλεω αὐτὸν 830
Πνευρὸν maſculino genere 833 (5
Perithous Iouis ſpurius
Perſica folia podagræ medentur 694
Πίταμα antiquum ververbum 654
Petroſelinon 698
Phaëthon Solis filius falsò creditur 261
Phaëthontis ſorores in populos cõuerſæ 262
de Phaëthonte fabula falſa ibid. & 270
Φακὸν varia ſignificat 833. 844
Phalaris vt imperium obtinuerit 224. vt adminiſtrârit 226
ſatellib. munitus 230. crudelitatis accuſatus ibid. à Delphis conſilium petit 229. curilis æneum bouem miſerit 239. eius genus 224. de ſe ab inſidijs tuendo conſiliũ ibid. cuius opera ei detectæ inſidiæ 228. contra eum ciues concitati 227. de eo falſa crudelitatis ſuſpicio 223
Phalli, ſiue priapi Iunoni ſacrati 761. 801 in eorum vnum quotannis bis aſcendit 778. qua de cauſa ibid.
Pharmaca varia à medicis podagræ fruſtra adhiberi 694
Phidias Iouis imaginẽ vt retractauerit 317
Philemon 211 (679
Philomela Ityn genuit
Philippidis mors 196
Philippus Alexandri perſuaſionem increpat 38. quomodo à

Demosthene depingatur 44
Philosophia vnde cognoscatur 149 in iudicem electa 145 sola verax 151 mansueta & mitis 159. propter flagitiosos philosophos malè audit 168. scommatibus splẽdidior 150. à Luciano cõuitijs lacessita 140. par pari referens 150
Philosophiæ causæ disceptandæ commissæ 151. habitatio 147. ad eam accedere an sit opus 149. eius falsi amatores 166. eius hypocritæ vnde dignoscendi 181. 182
de Philosophia diuersę sententiæ 503
Phlisophicæ sapiẽtiæ finis 128. 129
Phryges Atti clamoré faciunt 678
Phryni serpentes 568
Philosophus quáti empto 129. cur nihil sciat 128
Philosophi & parasiti comparatio, quoad corpus attinet 512
Philosophi stateræ ad quid ibid.
Philosophi affectibus multis subiacẽt 530
Philosophi sæpe parasiti 506. ijdem auari 527. ingrati 141. iracundi ibid. in venaliciũ deducti 164. ipsine, an parasiti feliciori fato absumãtur 532
Philosophorum prata 142. de dignitate contentio 179
Philosophos non esse bello aptos 513. 515. 524 (664
Phinea multa pdixisse
Phineus 671
Pietas, fons virtutũ 337 ad τὰ ὅσια ἔχειν quomodo respondendũ 828
Pisces muti 187. in sacra ciuitate sacri 795
Φοινικίσαι 652
Phrixus aureo ariete p aërem vectus 260
Plantaginem podagræ adhi-

adhiberi 694.698
Plato 190. Diogenem instruit, vt rectè accusationē instituat 158. etiam parasitus fuit 409. eius de inuitantibus cōuiuas dictum 487. eius laus 157. eiusdē cur nati simus aliud 539
Plesthenes podagricus πλὴν ἐμὲ 832 (715
Pluto inferorum rex 586 largus 688. 989. podagram aluit ibid.
Podagra 672.674. tarda appellatur 711. ex quiete & crapula quo modo curanda 744. eius parētes & patria ibid. quæ tormenta afferat 673 quib. se facilē præbeat, & quib. non 669. huius principiū 737. eius vim an vllū pharmacum cōpescat 717. vires vbi primū apparuerint 683 etymologia 674. 696. 709. 745. sacra quæ 689. quod tempus dicatum 696.697. incurabilis à quibusdam habetur 678
Podagræ mederi vt conent medici 693.706
Podagricus 683
Podagrici dolores quā do potissimùm moueantur 691
Podagricos quid consoletur 723
Pœnis infligendis nemo gaudet 233
Poëtæ & pictores liberi 323.337
Poëtis veritas non est curæ 456
Poërarū materia adulandi 309
Pollux in facie vulneratus 22.25. quomodo à Castore internoscatur 25
Polyidus 664
Polygnotus pictor 280
Polyphemus 651
Populi diuersi, diuersos deos colunt 90
Potamogeitō 694.698
Priamus podagricus fuit 715.719.720

Proborum apud inferos habitationes 77
Prodicus Cius 215
Prometheus cruci à Ioue affigitur 87
Προκόπλη ἐν τοῖς μαθήμασιν
Progne 681 (831
Protesilaus dux Thessalorum 716. 720. podagricus ibid.
Proxenides certaminũ iudex 216 (844
Ψωλάθικον ῥῆμα 832.
Psyllion podagrico vtile 694.700
Ptolemæi ordo epistolæ inuersus 202
Ptolemæus, cur Soter dictus 46
Pulchritudo absoluta quæ 285
Punici pomi cortex podagricũ iuuat 694 700
Purpura piscis 813 eo tinguntur panni ibid. & 814
Pyra festum 792. quo tempore, & quibus ceremonijs peragatur 792. 793, &c.
Pyrrhias 585
Pyrrhus post Alexandrum secundas tenet 202. quid potiss. precaretur ibid.
Pythagoras Phalarim inuisit 235. ab. Eleusinis sacris cur prohibitus 630. quid post quinquennij silẽtium doceat 102. 103. venalis prouocatur 101. quid sciat ibid. vbi institutus, eius cõmone faciendi modus 102. decem drachmis emitur 105. vnde voluerit exordiũ sumi 197. eius iusiurádum 103. cibus 104
Pythagoram animatis victitasse ꝓbatur 132
Pythius Lydo ambiguè respondit 461. eius de misso dono sententia 245
Pytiocamptes maleficus 435.

R

RAnę coctę ad podagrá vsurpatæ 695. 704

Res

Rea humanę calamitosæ 113
Res sumptuosæ diuitibus indigent 112
Reipublicę administrâdę grauis, puincia 227
rerum magna perturbatio 433.452
Rhea dea 759. 801 templum eius ab Atto extructum ibid. pueros adamat 87
Rhetoricæ cum parasitica collatio 503. de eadem diuersæ sententiæ 503.504, &c.
Rhetores bello non aptos 513. varijs affectib. subiacēt 530. 531, &c. degrauantur varijs 165 (647 ῥωσιμωρῶν barbarū esse
Risus Sardonius 473
Rex cur Græcè ἄναξ nuncupetur 547
Rhoxane virgo depicta 216
Rododaphne cognomen 650
Rubetæ podagræ medentur 695.704.

S

SAcra Syriæ ciuitas 748. vnde nomen hoc sit sortita ibid.
Sacræ ciuitatis templū religiosissimū 754. ex varijs gentibus illuc diuitiæ allatæ ibid. de eo variæ sententię 755.756, &c.
Sacrense templum quale, aut quomodo formatum 780.781 eius sacerdotes & sacrificia 789. 790. eius templi authores 762.763. in eo ædificando quantum tēporis consumptum 769. eius situs 777
Sacrifici in sacris Cyclopi similes 92
Salmoneus suæ temeritatis pœnas luit 722
Saluere verbo nullum tempus præfinitum 169. huius verbi duplex significatio 195 eius vsus ibid.
Salutis cura meritò prima 204

Sapientem fœnus exercere an liceat 123
Sapiētes quibus signis dignoscendi 182
Sapientiæ falsi amatores vt erga amicos affecti 172
Sappho à Socrate laudata 295
Sardanapalus mollis 467.478
Sardanapali epitaphiū 478
Saturnus cur vinculis alligatus dicatur 263
Satyris locus sacer apud Indos 620
Scepticus philosophus 134
Sciron maleficus 435
Scurra pro assentatore à Luciano accipitur 337
Scythæ homines Dianæ mactant 45.93
Seculum quid 114
Seleuci de diademate dictum 547
Semiramis 696.697. 784.800.801
Semiramidis simulachrum cur dextra ædem Iunonis demonstret 788
Senes etiā à morte abhorrent 71
Senem à decoro deflectere an tolerādū 194
de Sene misero, qui etiā inuitus morit 71
Sepis nomē ob barbæ spinositatem attribui 650
Serpentes incantamentis ex regione quadā coacti 568
Seruus qualis esse debeat 388
Seruis res dominorum cognitæ 344
de Seruo quodam Lybico, sacrilego, & eiusdem pœna 579
Sileni fons 620. huic locus in India sacer 620
Simia manè apparens malum omen 640
Simiā sub leonina pelle fouere 560.608
Simonides 626
σιτᾶσθαι quid 535

φίτυρ quid ibid.
Sitis in Tantalo supplicij genus 54
Sisyphus 672
Socrates solus ex philosophis in bellū egressus 516. irrisus 162. qualis amator puerorū ibid. proclamatur venalis 115. quanti vēditus ibid. eius dogmata 116. doctrinę summa 107. genus 828. is, quos in sermone peccātes arguerit ibid.
σχάζομαι ἄπλῶς 831
Sol geminus, prouerb. 642
Solis cur non exhibenda imago 784.785
soloeciſſantē deprehendere cuius sit 825
Sontes an iure puniantur 78
Sophista quidem Apophradis vocabulum deridet 634. is ob id obiurgatus ibid.
Sostratus prędo 76. eiq; nequitiæ conuictus, peccatorū causam in fatum trāsfert 77
Spadones manè apparentes, malum ōmē 640
σφυδιπίσαν inusitatum 647
Stellarum erraticarum alię mares, alię fœminæ 259
Stellis nomina non forte indita 254
Stratonice regina Assyriorum 762. à priuigno adamata, & vt illi cesserit ibid. Cōbabū adamauit 769. Cōbabo cōmissa 766 eiusdem somniū de extruēdo Iunoni tēplo 765. factum ridiculum 309
Stultitiæ finis 657
Sues à Gallis non sacrificijs adhibentur 795
Syllogismus minister publicus 176
συμπαρίστησί μοι 829. 843.
συνεξαρτᾶ μοι 830. 843

φωνηεντὸ αὐτῷ ibid.
Syria 799
Syrus rei imagicæ peritus 574.

T

TAntalus sitiens 53. 677. is quo potu egeat 54
Taurus ab Ægyptijs cultus 256. æneus nouũ supplicij genus 237. æneus trium maximarum rerum monumentum 244. is Apollini dicatus 239.
Taurum ab Apollinis tẽplo arceri turpe 246.
de Tauro non respuendo oratio 243
θάτερον τῶν πτνίθων, non benè dictum 654
Tegumenti vsus 806
πτνίξα 831
Telephus multa prædixit 664
Templa Ægyptia 749
Terra in communi à natura constituta 807
Thamyris 142
Thebani 45
Thebæ duplices, prouerbium 642
de Theopompo dictũ sophistæ 653
Theseus Herculis discipulus 816. eius vestitus ibid.
Thessalia 339. 405
Thetis Iunonem educauit 687
Thraces 44
Thus podagricum iuuat 694
Thuris suffitus cerebro vtilis 697
Thyestes 85. astrologus 259
Timocles deorum partes tuetur 451
Timoclis Stoici contra Damin disputatio 429. 441. eadem restaurata 451. loquela qualis 441
Timocrates 235
Tisias 655
Tormenta, podagricæ vesaniæ principes 717
Tragicus mimus 167
Trapezita & nummularius idem significant

cant 542
προσομάδηλας barbara vox 647
Trœzeniorum de contrahendis matrimonijs lex 798
Troiæ conditores 95
τρῦον μιωῖν antiquum 654
Tychiades 481
Tyranno cur infesti homines 231
Tyranni Græcorum sapientes 233
Tyrannorum res vt fabula de Hydra 233. Græciæ orationes in templis 232.

V

VAlere verbũ à Platone quomodo vsurpatum 197. cui tempori conueniat 193. cæteris salutandi verbis cur antepo nendum 200
Venus ex æthere nata 687.688. vbi & à quibus educata ibid. cum Marte versata 12. à Diomede vulnerata 457. de ἔρωτ filij nequitia cõqueritur 8. Vulcani vxor 11. Apollini minùs propitia 12
Veneris imago apud Cnidios 421. ex qua materia ibid.
Veneris supercilia à Praxitele vt sint formata 278
Veri sapientes quo signo signati 181
Veritas nullius de causa mentitur 154
Veritatis de segregandis malis à bonis cõsilium 181. habitus 152. vestis vsus 806
Veteres diuinationibꝰ maximè vtebantur 264
Victus nimius studijs incommodus 499
Victu egentes nõ sunt parasiti 529
Vinosis nonnihil tribuendum 618
Vir bonus inuitus de alijs sumit suppliciũ 234

Virginum corruptiones nefariæ 227
Vlmus 691
Vlysses Ithacę princeps 716. podagra laborauit ibid. inferos penetrauit 265. solus Aiaci opponitur 75
Vlysi ignoscendum, quòd arma appetierit 74
ad Voluptatem quæ requirantur 494 495, &c. quæ item cum ea coniuncta sint ibid.
Voluptatem Epicurûsne, an parasitus magis assequatur 492. 493. eiusdem descriptio ibid.
Vrinæ vsus 706
Vsuras colligere, idem quod syllogismos cõcludere 123
Vtis Vlysses 652
Vulcanum ex Iunone sine patre natum 86
Vulcanus claudus 11. pulcherrimas duxit vxores, & eæ an se inuicẽ æmulentur ibid. de Vulcano fabulæ tolerandæ 87
Vulgi natura 161
Vulpes coactę podagrę adhibitæ 695. 705.

Y

Υγείαν & ὕβεις quid 836
ὑγιαίνειν 204. tessera militibus datur 202. significationes 198
ἀκαλάθητον καὶ ἀκαλάθητον 837.

Z

ZAmolxides fugitius à Thracibus cultus 460
ζυγομαχίαν 831. 844.

TERTII TOMI INDICIS FINIS.